

Kagi Ka Manama

Tagabawa Bible

This Bible is copyrighted by Wycliffe Bible Translators (Wycliffe.org) and is printed with permission by the Digital Bible Society (dbs.org) for non-commercial use.

This Bible is available for free download in a variety of digital formats at dbs.org/bibles.

Genesis.....	4
Exodo.....	49
Jonas.....	68
Mateo.....	71
Marcos.....	108
Lucas.....	131
Juan.....	169
Lumu.....	197
Roma.....	230
1 Corinto.....	247
2 Corinto.....	262
Galacia.....	271
Efeso.....	277
Filipos.....	283
Colosas.....	287
1 Tesalonica.....	291
2 Tesalonica.....	295
1 Timoteo.....	297
2 Timoteo.....	302
Tito.....	305
Filemon.....	307
Hebreo.....	309
Santiago.....	321
1 Pedro.....	325
2 Pedro.....	330
1 Juan.....	333
2 Juan.....	337
3 Juan.....	338
Judas.....	339
Igpakita.....	341

Genesis

Una Basan

Tô kóbadan kani kagi “Genesis” katigkanayan. Ni libro tingód katô tigkanayan ka langun, agad tun ta langit asta nit banuwa, tigkanayan katô mga manubù, asta tigkanayan ka mga rubbad i Israel.

Tikud tun ta kapitulo uno sippang tun ta kapitulo unsi (11), mabasa tô tingód katô kému ka Manama kani banuwa asta katô mga manubù. Ni gó tô igulit tingód ki Adan asta ki Eva, tingód ki Cain asta ki Abel, tingód ki Noe asta katô lunup, asta tingód katô turi ka Babel.

Tikud tun ta kapitulo dusi (12) sippang tun ta kapitulo singkwinta (50), mabasa tô tingód katô mga kamónaan katô mga Judio. Si Abraham tô ibantug tingód katô kapamaké din katô Manama, asta katuman din katô mga sugù ka Manama. Si Abraham tô ámmà i Isaac, asta si Isaac tô ámmà i Jacob. Si Jacob tô ángngadanan ki Israel. Tô sapulù duwa (12) mga gabatà gamama i Jacob ó Israel, tô gó tô igtikudan katô sapulù duwa (12) mga grupo ka mga rubbad i Israel. Si Jose na batà i Jacob tô inému na gobernador tun ta banuwa ka Ehipto. Purisu igalin si Jacob asta tô langun rubbad din tun ta Ehipto.

Ágpasóddór ni libro ni tingód katô Manama. Sikandin tô igimu katô langit asta kani banuwa. Dakál tô ginawa din katô mga manubù. Sikandin gó tô magak asta tumabang katô mga manubù, asta sikandin tô rumuud asta sumupak katô mga áglumu ka madat.

Tô tigkanayan ka langun

1 Tô tigkanayan ka langun, igimu ka Manama tô langit † asta tô tibuk banuwa. ² Ándà pa bónnóng asta dalám katô banuwa. Mangittáng tô kaluwagan katô dagat, asta inalayun igpabówwó tô Ugis Espiritu tun ta dagat.

³ Igkagi tô Manama, na mà din, “Duwán kappawaan.” Purisu duwán dán kappawaan. ⁴ Igkita ka Manama na madigár tô kappawaan, asta igássa din tô kappawaan tikud tun ta kangittángngan. ⁵ Tô kappawaan, tô gó é ingngadanan din na álló. Tô kangittángngan, tô gó é ingngadanan din na dukilám. Igdukilám asta igsállám. Tô gó ipángnga tô una álló.

⁶ Igkagi tô Manama, na mà din, “Massa tô wayig tun datas ka tanà asta tô wayig tun ta bówwó ka tanà.”

⁷ Purisu inému dán ni. Igássa ka Manama tô wayig, su duwán sagulapun tun datas ka tanà, asta duwán wayig tun ta bówwó ka tanà. ⁸ Tô dadan tun datas ka tanà, tô gó é ingngadanan ka Manama na langit. Igdukilám asta igsállám. Tô gó ipángnga tô ikaduwa álló.

⁹ Igkagi tô Manama, na mà din, “Malimud tô wayig tun ta bówwó ka tanà ébô duwán matákkang lugar.” Inému dán ni. ¹⁰ Tô matákkang lugar, tô gó é ingngadanan ka Manama na tanà. Tô wayig na ilimud, tô gó é ingngadanan din na dagat. Igkita ka Manama na madigár tô igimu din.

¹¹ Na, igkagi tô Manama, na mà din, “Duwán marapung klasi ka pamulanán tun ta tanà, asta marapung klasi ka kayu. Duwán buuy na duwán lisu ébô tumubù

† 1:1 Tô langit, tô gó tô kawang-awangan. Magunawa pagsik tun ta Genesis 1:8,15,17; 2:1,3,4,11.

yan puman.” Inému dán ni. ¹² Purisu igtubù dán tô marapung klasi ka pamulanán na duwán lisu, asta marapung tô klasi ka kayu na duwán buuy. Igkita ka Manama na madigár tô igimu din. ¹³ Igdukilám asta igsállám. Tô gó ipángnga tô ikatálu álló.

¹⁴ Igkagi tô Manama, na mà din, “Duwán tun ta langit na giló ébô massa tô álló asta tô dukilám. Tô gó é pató ka mga timpo, mga bulan, mga álló, asta mga ámmé.

¹⁵ Duwán tun ta langit na ágsánnang ébô mappawà tô tanà.” Inému dán ni. ¹⁶ Purisu duwa tô dakál giló na igimu ka Manama. Álló tô ágsánnang ka álló, asta bulan tô giló ka dukilám. Igimu din pagsik tô mga karani.

¹⁷ Tô gó é igtagù ka Manama tun ta langit ébô mappawà tô tanà. ¹⁸ Tô gó é igsánnang ka álló asta igiló ka dukilám ébô massa tô kappawaan asta tô kangittángngan. Igkita ka Manama na madigár tô igimu din.

¹⁹ Igdukilám asta igsállám. Tô gó ipángnga tô ikappat álló.

²⁰ Igkagi tô Manama, na mà din, “Duwán marapung klasi na manté tun ta wayig asta dagat, asta duwán marapung klasi na lumayang tun datas ka tanà.”

²¹ Purisu igimu ka Manama tô langun ka magdakál mga mannap ka dagat, langun klasi na ágkanté tun ta wayig asta dagat, asta langun klasi ka manuk na áglyang. Igkita ka Manama na madigár tô igimu din.

²² Madigár tô igbággé ka Manama tun ta langun dan, asta igkagiyán din tô langun na ágkanté tun ta wayig asta dagat, na mà din, “Rubbad kó, asta parapung kó ébô mapánnù tô dagat ákniyu.” Igkagiyán din tô mga manuk na áglyang, na mà din, “Parapung kó tun ta kaluwagan ka banuwa.” ²³ Igdukilám asta igsállám. Tô gó ipángnga tô ikalima álló.

²⁴ Ikgagi tô Manama, na mà din, “Duwán marapung klasi na manté tun ta tanà, mga mannanap ka kappawaan asta mga mannanap ka kabánnásson, agad magdakál asta marénták.” Inému dán ni. ²⁵ Purisu igimu ka Manama tô langun dan, asta igkita din na madigár tô igimu din.

²⁶ Na, igkagi tô Manama, na mà din, “Mimu ki ka manubù na iring áknita. Imun ta sikandan na pangulu katô langun na igimu ta, agad mga sáddà, mga manuk, asta langun mannanap, agad dakál asta délák.”

²⁷ Purisu igimu ka Manama tô manubù na iring kandin. Iring ka Manama tô manubù na igimu din. Igimu din sikandan na mama asta bayi.

²⁸ Madigár tô igbággé ka Manama tun kandan, asta igkagi sikandin, na mà din, “Parapung kó ébô duwán mga karubbadan yu na móddô tun ta kaluwagan ka banuwa asta mangulu kó kandan. Sikiyu tô mangulu katô mga sáddà, mga manuk, asta langun mannanap na manté nit bówwó ka tanà.”

²⁹ Ikgagi tô Manama, na mà din, “Igbággé ku ákniyu tô langun pamulanán na duwán lisu nit bówwó ka tanà asta tô langun kayu na duwán buuy ébô duwán ágkakan yu. ³⁰ Igbággé ku tô langun ka madigár mga pamulanán tun ta mga mannanap ka kappawaan, mga manuk, asta mga mannanap ka kabánnásson ébô duwán ágkakan ka langun na manté nit bówwó ka tanà.” Inému dán ni.

³¹ Igsállág tô Manama tun ta langun igimu din, asta igkita din na madigár tô igimu din. Igdukilám asta igsállám. Tô gó ipángnga tô ikannám ka álló.

2 Na, ipángnga dán igimu ka Manama tô langit asta tô tibuk banuwa, asta tô langun-langun.

² Tô ándà pa dunggù tô ikapittu álló, ipángnga dán tô langun na igimu ka Manama. Purisu tun ta ikapittu álló igpaginawa sikandin tikud tun ta lumu din. ³ Igás-sa ka Manama tô ikapittu álló para kandin. Tô gó é álló na igpaginawa sikandin, su ipángnga dán tô iglumu din. ⁴ Iring kani tô kému katô langit asta tibuk banuwa.

Si Adan asta si Eva

Tô igimu katô Áglangngagán na Manama ni banuwa asta tô langit, ⁵ ándà pa pamulanán nit tanà, asta ándà igtubù, su ándà pa pódani katô Áglangngagán na Manama ni tanà, asta ándà pa manubù na igkamát. ⁶ Asal duwán wayig na igsánnáp tikud tun dalám ka tanà ébô malámmás tô kaluwagan ka tanà.

⁷ Na, igkangé tô Áglangngagán na Manama katô barukbuk ka tanà, asta igimu din tô manubù. Pángnga igimu, igidupan din tô idung katô manubù ébô lumaginawa. Purisu duwán dán kantayan katô manubù.

⁸ Na, igimu katô Áglangngagán na Manama tô kayun tun ta Eden dadan tun ta silatan, asta tô gó é igpód-dóan din katô manubù na igimu din. ⁹ Igpamula katô Áglangngagán na Manama tô marapung klasi ka kayu. Tuu madigár ágsállággán, asta madigár tô buuy. Duwa tô kayu na igpamula din tun ta tángngaon katô kayun. Tô gó é kayu na ágbággé ka kantayan na ándà ágta-

manán asta tô kayu na ágbággé katô mga manubù ka kagpáttan ka ándin tô madigár asta ka ándin tô madat.

¹⁰ Duwán wayig tun ta Eden na áglámmás ka tanà. Dadan tun ta ágbabà ka Eden, igpasuwayé tô wayig, asta inému na ulu ka áppat magdakál mga wayig. ¹¹ Pison tô ngadan katô una wayig, asta igarus tun ta tanà na inggadanan Habila na ágkakitaaan ka bulawan.

¹² Madigár tô bulawan dutun, asta duwán dità ka kayu na pamammut, asta mahal mga batu na dakál é lagà.

¹³ Gihon tô ngadan katô ikaduwa wayig, asta igarus tun ta tanà na inggadanan Cus. ¹⁴ Tigris tô ngadan katô ikatállu wayig, asta igarus dadan tun ta silatan ka tanà na inggadanan Asiria. Eufrates tô ngadan katô ikapat wayig.

¹⁵ Igpóddô katô Áglangngagán na Manama tô manubù tun ta kayun ka Eden ébô dumóppón asta ébô tumómóng sikandin. ¹⁶ Igtalan tô Áglangngagán na Manama kandin, na mà din, “Mému kannán nu tô buuy katô langun kayu tun ta kayun, ¹⁷ asal yaka ágkan katô buuy ka kayu na ágbággé ka kagpáttan ka ándin tô madigár asta ka ándin tô madat. Su atin ka kuman ka kanan, maté ka gó yan álló yan.”

¹⁸ Ikgagi tô Áglangngagán na Manama, na mà din, “Dì madigár ka sábbad dád é manubù. Purisu imun ku tô duma din na nángngà para kandin ébô duwán tumabang kandin.”

¹⁹ Na, tikud tun ta tanà igimu katô Áglangngagán na Manama tô langun mannanap asta mga manuk. Igpíd ka Manama ni langun tun ta manubù ébô ngadanan din. Agad ándin tô inggadan din, tô dán gó é ngadan dan. ²⁰ Purisu inggadanan katô manubù tô langun mannanap ka kappawaan, mga manuk, asta mga mannanap ka kabánnásson, asal tun kandan ándà palang nángngà para kandin.

²¹ Purisu igpatudug katô Áglangngagán na Manama tô manubù. Róggun igtudug sikandin, igkangé ka Manama tô gusuk, asta igsagpángngan din tô amù ka ákkud. ²² Tô igkangé dán katô Áglangngagán na Manama tô gusuk, igimu din tô bayi tikud tun ta gusuk, asta igpíd din tô bayi tun ta mama.

²³ Ikgagi tô mama, na mà din, “Na, duwán dán gó! Tikud tun ta tullan ku tô kandin tullan, asta tikud tun ta ákkud ku tô kandin ákkud. Ngadanan ku sikandin na bayi, su igkangé sikandin tikud tun ta mama.” †

²⁴ Purisu tumanan tô mama katô ámmà din asta katô innà din, asta pasábbadé tô mama asta tô sawa din. Tô duwa dan mému dán sábbad.

²⁵ Agad iglawa-lawa tô mama asta tô bayi, asal ándà dan payyaé.

Iglumu tô manubù ka salà

3 Na, tun ta langun mannanap na igimu katô Áglangngagán na Manama, tô áppuy tô tuu katig áglimbung. Iginsà tô áppuy katô bayi, na mà din, “Bán-

† 2:23 Tun ta kinagiyan ka Hebreo, atin ka madinág tô kagi ka “bayi,” iring katô kagi ka “mama.”

nal na igkagi tô Manama ákniyu na di mému kannán yu tô buuy ka langun kayu kannun ta kayun?"

²Igtaba tô bayi, na mà din, "Mému ké kuman katô mga buuy ka kayu kannun ta kayun. ³Asal igkagi tô Manama na kailangan di ké kuman katô buuy ka kayu tun ta tángngaan kani kayun, asta kailangan di ké mawid kanan su maté ké."

⁴Asal igkagi tô áppuy, na mà din, "Di kó gó maté. ⁵Tô gó é igkagi ka Manama su isóddóran din na atin ka kuman kó kanan, duwán kasóddóran yu asta mému kó na iring kandin, su duwán dán kagpáttan yu ka ándin tô madigár asta ka ándin tô madat."

⁶Na, ikagpát tô bayi na madigár kannán tô buuy katô kayu, madigár ágsállággán, asta ágbággé ka kagpáttan. Purisu igkangé din tô buuy asta igkan din. Duwán pagsik igbággé din tun ta дума din, asta igkan sikandin. ⁷Tô ikakan dan dán, duwán dán kagpáttan dan, asta isóddóran dan na iglawa-lawa dan. Purisu igkangé dan tô mga daun ka kayu igera asta igimu dan na pagtambun katô lawa dan.

⁸Na, tô mapun dán, igdinág dan tô kapanó-panó katô Áglangngagán na Manama tun ta kayun. Purisu igállás dan tun ta kayun ébô di dan kitanán katô Áglangngagán na Manama. ⁹Asal igtawar tô Áglangngagán na Manama katô mama, na mà din, "Ánda ka?"

¹⁰Igtaba sikandin, na mà din, "Igdinág ku sikuna tun ta kayun, asta imáddanganna su iglawa-lawa a. Purisu igállássa."

¹¹Iginsà tô Manama, na mà din, "Manan ka isóddóran nu na iglawa-lawa ka? Sadan tô igulit áknikó? Igkan ka katô buuy ka kayu na igkagi ku áknikó na di mému kannán?"

¹²Igkagi tô mama, na mà din, "Tô bayi na igpaduma nu kanak, tô gó é igbággé katô buuy kanak. Purisu igkana."

¹³Iginsà tô Áglangngagán na Manama katô bayi, na mà din, "Manan ka iglumu nu ni?"

Igtaba tô bayi, na mà din, "Tô áppuy tô iglimbung kanak. Purisu igkana."

¹⁴Na, igkagi tô Áglangngagán na Manama katô áppuy, na mà din, "Supakan ka tingód kani madat na iglumu nu. Tun ta langun mannanap, sikuna dád tô supakan iring kani. Tikud nigó, dumullug-dullug kad tun ta barukbuk ka tanà sippang ka maté ka. ¹⁵Sikuna asta tô bayi pósigé, asta pósigé tô áknikó mga karub-badan asta tô kandin mga karubbadan. Bunalán katô mga karubbadan din tô ulu nu, asta kagatán nu tô palu dan. ¹⁶"

¹⁶Igkagi tô Manama katô bayi, na mà din, "Dugangan ku tô kahirapan ka kapamasusu nu. Atin ka mamasusu ka, riyun nu tô masakit. Asal kadigárran ka gó katô дума nu, ¹⁷† asta mangulu sikandin áknikó."

¹⁷Igkagi tô Manama katô mama, na mà din, "Igpaminág ka gó katô sawa nu, asta igkan ka katô buuy ka kayu na igkagi ku áknikó na di mému kannán. Purisu tingód áknikó imun ku na mahirap tô kalumu nu ka

tanà. Kailangan lumumu ka gó sippang ka maté ka ébô duwán ágkakan nu. ¹⁸Tumubù tô mga sigbát asta tô mga dugin tun ta tanà, asta mapirit ka kuman katô mga pamulanán tun ta tanà. ¹⁹Inalayun ka lumumu asta atingan ébô duwán ágkakan nu sippang ka láb-bángngán ka tun ta tanà, su igimu ka tikud tun ta tanà, asta lumónód ka tun ta tanà."

²⁰Inggadanan i Adan † tô sawa din na si Eva, su sikandin tô mému na innà katô langun ka manté mga manubù. ²¹‡ Duwán mga umpak na igimu katô Áglangngagán na Manama tikud tun ta kindal ka mga mannanap, asta igbággé din ki Adan asta katô sawa din.

²²Na, igkagi tô Áglangngagán na Manama, na mà din, "Tô mga manubù inému dán na iring áknita, su duwán dán kagpáttan dan tingód ka ándin tô madigár asta ka ándin tô madat. Di mému mudù dan katô buuy tikud tun ta kayu na makabággé ka kantayan na ándà ágtamanán, su atin ka kannán dan, di dan gó maté ka ándà ágtamanán."

²³Purisu igpéwà katô Áglangngagán na Manama tô duwa manubù tikud tun ta kayun ka Eden. Igpalumu ka Manama si Adan katô tanà na igtikudan din. ²⁴Tô igpéwà dán ka Manama tô mga manubù tikud tun ta Eden, igpabanté din tô mga panaligan na ánggadanan kerubin dadan tun ta silatan katô kayun, asta igtagù ka Manama tô kumpulan na ágrágrág asta ágbiring-biring ébô ándà palang manubù na makapadani tun ta kayu na ágbággé ka kantayan na ándà ágtamanán.

Si Cain asta si Abel

4 Na, igpalayuké si Adan asta tô sawa din, asta igmabáddás si Eva. Tô ipamasusu dán tô batà din, igkagi si Eva, na mà din, "Ukit ka tabang katô Áglangngagán, itanggap ku tô batà ku mama." Purisu inggadanan din tô batà din ki Cain. ²‡ Pángnga ipamasusu si Cain, ipamasusu puman tô adi din mama na si Abel.

Tô igdakál dán tô duwa gabatà, si Abel tô ágdóppón ka mga karnero, asta si Cain tô ágkamát.

³Na, duwán álló na igpid i Cain tô mga buuy katô igpamula din ébô bággén din tun ta Áglangngagán, ⁴asta si Abel tô igsalin katô madigár tambang kaké nati ka karnero din, igiyó din, asta igpid din tô tuu madigár ákkud ébô bággén din tun ta Manama. Igtanggap katô Áglangngagán tô igbággé i Abel. ⁵Asal ándà tanggapi ka Manama tô igbággé i Cain. Purisu tuu isókó si Cain, asta igtammud sikandin.

⁶Na, iginsà tô Áglangngagán ki Cain, na mà din, "Manan ka isókó ka? Manan ka igtammud ka? ⁷Tu-manggappa áknikó ka nángngà tô áglumun nu. Asal ka di nángngà tô lumun nu, banté ka, su iring na ágbanganan ka katô salà ébô talun ka. Asal kailangan makapanalu ka katô salà."

† 3:15 Palu dan, ó palu din. †† 3:16 Kadigárran ka katô дума nu, ó kadigárran ka mangulu katô дума nu.

‡ 3:20a Tô kóbadan katô ngadan Adan, "manubù." †† 3:20b Tô kóbadan katô ngadan Eva, "kantayan." ‡‡ 4:1 Tô ngadan Cain, iring katô kagi ka Hebreo, "itanggap."

⁸ Na, ándà kadugé, igkagi si Cain katô kataladi din na si Abel, na mà din, “Madun ki tun ta kinamát.”

Tô igdunggù dan dán tun ta kinamát, igpadaniyan i Cain tô kataladi din, asta igmatayan din.

⁹ Na, iginsà tô Áglangngagán ki Cain, na mà din, “Ánda tô kataladi nu na si Abel?”

Igtaba si Cain, na mà din, “Taman. Ánnà a taradópón katô kataladi ku.”

¹⁰ Igkagi tô Áglangngagán, na mà din, “Manan ka iglumu nu ni madat? Iring na ágtawar kanak tô dipanug katô kataladi nu tikud tun ta tanà! ¹¹ Tikud ákn-ganni, supakan ku sikuna, asta ándà dán pulusán nu tun ta pamulanán tun ta tanà, su tanà tô igránnábban katô dipanug din. ¹² Atin ka kumamát ka, di muuy tô pamulanán nu. Tikud ákn-ganni, ándà dán óddóan nu, asta tumalap-talap ka nit banuwa.”

¹³ Igkagi si Cain, na mà din, “Diya makatiis katô supak nu kanak. ¹⁴ Péwaán ad ikuna nigó ébô diyad maula, asta papanónnad ikuna tikud tun ta saruwan nu. Inalayunna tumalap-talap nit banuwa. Atin ka kitanánna ka дума mga manubù, matayanna.”

¹⁵ Asal igkagi tô Áglangngagán kandin, na mà din, “Di matuman yan, su atin ka duwán mimmaté áknikó, sulian asta supakan ku ka makapittu.”

Purisu igpatówan katô Áglangngagán si Cain ébô di matayan ka manubù na kumita kandin. ¹⁶ Purisu igtanan si Cain katô Áglangngagán, asta igóddô sikandin tun ta lunsud ka Nod, † dadan tun ta silatan ka Eden.

Mga rubbad i Cain

¹⁷ Na, igpalayuké si Cain asta tô sawa din, asta duwán batà dan na ipamasusu na si Enoc. Ándà kadugé, igimu si Cain ka dakál lunsud, asta ign-gadanan din pagsik Enoc na magunawa katô ngadan ka batà din. ¹⁸ Si Enoc tô ámmà i Irad. Si Irad tô ámmà i Mehujael. Si Mehujael tô ámmà i Metusael. Si Metusael tô ámmà i Lamec.

¹⁹ Igduwé si Lamec. Si Ada tô ngadan katô una sawa din, asta si Sela tô ngadan katô ikaduwa sawa din. ²⁰ Si Ada tô innà i Jabal, asta si Jabal tô inému na kamónaan katô langun na igóddô tun ta mga tulda asta ágdópón ka mga mannanap. ²¹ Duwán adi i Jabal na si Jubal, asta sikandin tô inému na kamónaan katô langun manubù na katig ágpadaging ka alpa asta gidup ka plawta. ²² Si Sela tô innà i Tubal-Cain na taraimu ka talumbaga asta putó. Duwán tábbé i Tubal-Cain na si Naama.

²³ Igkagi si Lamec katô duwa sawa din, na mà din, “Ada asta Sela, paminág kó kanak, su duwán ulitán ku ákniyu.

Igmatayan ku tô mallaki na igsuntuk asta igamù kanak.

²⁴ Atin ka makapittu tô kadattan ka supak na dumunggù tun ta manubù na mimmaté ki Cain,

kapittuwan pittu (77) pa tô kadattan ka supak na dumunggù tun ta manubù na sumulì kanak.”

Si Set asta si Enos

²⁵ Na, pángnga inaté si Abel, igpalayuké si Adan asta tô sawa din, asta ipamasusu tô batà mama. Igkagi si Eva, na mà din, “Igbággayanna ka Manama kani batà na ikabullas ki Abel, su igmatayan i Cain.” Purisu ign-gadanan din tô batà din ki Set. ††

²⁶ Duwán batà mama na ipamasusu katô sawa i Set, asta ign-gadanan i Set tô batà din ki Enos.

Na, tô gó tô timpo na igtigkané tô mga manubù na iggamit katô ngadan na Áglangngagán ‡ tun ta kapan-gadap dan katô Manama.

Mga rubbad i Adan

5 Ni gó tô mga ngadan katô rubbad i Adan.

Tô igimu ka Manama tô manubù, igimu din sikandin na iring kandin. ² Igimu din tô manubù mama asta bayi. Madigár tô igbággé din kandan, asta ign-gadanan din sikandan na manubù.

³ Tô sábbad gatus tállu pulù (130) dán tô idad i Adan, ipamasusu tô batà din mama iring kandin. Ign-gadanan din tô batà din ki Set. ⁴ Pángnga ipamasusu si Set, walú gatus (800) ámmé tô iglabé sippang ka inaté si Adan, asta duwán дума mga gabatà din na ipamasusu. ⁵ Tô siyó gatus tállu pulù (930) dán tô idad i Adan, inaté sikandin.

⁶ Tô sábbad gatus lima (105) dán tô idad i Set, ipamasusu tô batà din mama na si Enos. ⁷ Pángnga ipamasusu si Enos, walú gatus pittu (807) ámmé tô iglabé sippang ka inaté si Set, asta duwán дума mga gabatà din na ipamasusu. ⁸ Tô siyó gatus sapulù duwa (912) dán tô idad i Set, inaté sikandin.

⁹ Tô kasiyawan (90) dán tô idad i Enos, ipamasusu tô batà din mama na si Cainan. ¹⁰ Pángnga ipamasusu si Cainan, walú gatus sapulù lima (815) ámmé tô iglabé sippang ka inaté si Enos, asta duwán дума mga gabatà din na ipamasusu. ¹¹ Tô siyó gatus lima (905) dán tô idad i Enos, inaté sikandin.

¹² Tô kapittuwan (70) dán tô idad i Cainan, ipamasusu tô batà din mama na si Mahalaleel. ¹³ Pángnga ipamasusu si Mahalaleel, walú gatus kappatan (840) ámmé tô iglabé sippang ka inaté si Cainan, asta duwán дума mga gabatà din na ipamasusu. ¹⁴ Tô siyó gatus sapulù (910) dán tô idad i Cainan, inaté sikandin.

¹⁵ Tô kannámman lima (65) dán tô idad i Mahalaleel, ipamasusu tô batà din mama na si Jared. ¹⁶ Pángnga ipamasusu si Jared, walú gatus tállu pulù (830) ámmé tô iglabé sippang ka inaté si Mahalaleel, asta duwán дума mga gabatà din na ipamasusu. ¹⁷ Tô walú gatus kasiyawan lima (895) dán tô idad i Mahalaleel, inaté sikandin.

¹⁸ Tô sábbad gatus kannámman duwa (162) dán tô idad i Jared, ipamasusu tô batà din mama na si Enoc.

† 4:16 Tô ngadan ka Nod, iring katô kagi ka Hebreo, “tumalap-talap.”

†† 4:25 Tô ngadan Set, iring katô kagi ka Hebreo, “igbággé.” ‡ 4:26 Áglangngagán. Tun ta kinagiyan ka Hebreo: YAHWEH, ó Jehovah. Ahaán tô Exodo 3:13-15.

¹⁹ Pángnga ipamasusu si Enoc, walu gatus ámmé (800) tō iglabé sippang ka inaté si Jared, asta duwán дума mga gabatà din na ipamasusu. ²⁰ Tō siyó gatus kannámman duwa (962) dán tō idad i Jared, inaté sikandin.

²¹ Tō kannámman lima (65) dán tō idad i Enoc, ipamasusu tō batà din mama na si Metusela. ²² Pángnga ipamasusu si Metusela, maggát igpamaké si Enoc katō Manama ka tállu gatus (300) ámmé. Duwán дума mga gabatà i Enoc na ipamasusu. ²³ Igdunggù dán tō idad din ka tállu gatus kannámman lima (365). ²⁴ Inalayun maggát igpamaké si Enoc katō Manama sipang ka álló na inandà sikandin, su igbatun sikandin ka Manama tun ta langit.

²⁵ Tō sábbad gatus kawaluwan pittu (187) dán tō idad i Metusela, ipamasusu tō batà din mama na si Lamec.

²⁶ Pángnga ipamasusu si Lamec, pittu gatus kawaluwan duwa (782) ámmé tō iglabé sippang ka inaté si Metusela, asta duwán дума mga gabatà din na ipamasusu. ²⁷ Tō siyó gatus kannámman siyó (969) dán tō idad i Metusela, inaté sikandin.

²⁸ Tō sábbad gatus kawaluwan duwa (182) dán tō idad i Lamec, duwán batà din mama na ipamasusu. ²⁹ Igkagi sikandin, na mà din, “Ni gó tō manubù na paginawa áknita tikud tun ta kahirapan ka lumu ta nit tanà tingód katō supak katō Áglangngagán.” Purisu inggadanán din tō batà din ki Noe. †

³⁰ Pángnga ipamasusu si Noe, lima gatus kasiyawan lima (595) ámmé tō iglabé sippang ka inaté si Lamec, asta duwán дума mga gabatà din na ipamasusu. ³¹ Tō pittu gatus kapittuwan pittu (777) dán tō idad i Lamec, inaté sikandin.

³² Pángnga ka lima gatus (500) tō idad i Noe, ipamasusu tō tállu gabatà din gamama na si Sem, si Ham, asta si Japet.

Madat linumuwan ka mga manubù

6 Na, tō igmarapung dán tō mga manubù nit bówwó ka tanà, asta tō igmarapung dán tō mga gabayi na ipamasusu, ² duwán mga sakup †† ka Manama na igkita na madigár tō bónnóng katō mga gabayi. Purisu igkalyagan dan tō mga gabayi na idigárran dan. ³ Na, igkagi tō Áglangngagán, na mà din, “Dì mému kanak ka manté tō mga manubù ka ándà ágtamanán, su manubù dan dád na ágkamaté. Tikud nigó, sippang dád man ka sábbad gatus duwa pulù (120) tō idad ka mga manubù.”

⁴ Tō timpo sayyan asta tō mga ámmé na iglabé, duwán mga higante, su sikandan tō mga rubbad ka mga sakup ka Manama tikud tun ta langit na iglayuk katō mga gabayi nit banuwa. Magani asta ibantug dan sayyan.

⁵ Igkita katō Áglangngagán na tuu madat tō áglumun katō mga manubù nit banuwa, asta inalayun madat tō panámdám dan asta tō kakalyag dan. ⁶ Purisu

† 5:29 Tō kóbadan katō ngadan Noe, “kapaginawa.” †† 6:2 Mga sakup ka Manama, ó mga panaligan ka Manama. Magunawa pagsik tun ta Genesis 6:4.

igrákkád tō Áglangngagán tingód katō mga manubù na igimu din asta igpóddô din nit banuwa. Tuu iranu sikandin. ⁷ Purisu igkagi tō Áglangngagán, na mà din, “Iwaán ku tō mga manubù na igimu ku tikud tun ta bówwó ka tanà. Ipánnasán ku tō mga manubù, tō mga mannanap, asta tō mga manuk, su igrákkádda na igimu kandan.”

⁸ Asal idayawan gó tō Áglangngagán tingód ki Noe.

Si Noe

⁹ Ni gó tō igulit tingód ki Noe. Tun ta langun manubù, si Noe dád tō igtanggap ka Manama na nángngà tun ta saruwan din, asta dì ágkabuyas sikandin. Igpadumaé si Noe asta tō Manama. ¹⁰ Tállu tō gabatà din gamama, na si Sem, si Ham, asta si Japet.

¹¹ Asal igkita ka Manama na ássa dád ki Noe, madat tō langun manubù nit banuwa, asta ipánnù tō kaluwagan ka banuwa ka samuk. ¹² Igsállág tō Manama tun ta banuwa, asta igkita din na madat tō langun manubù, su inalayun madat tō áglumun dan.

¹³ Igkagi tō Manama ki Noe, na mà din, “Kakalyag ku na dadattan ku tō langun nit banuwa. Purisu ipánnasán ku tō langun manubù, su ipánnù dán tō kaluwagan ka banuwa katō madat mga áglumun dan.

¹⁴ Purisu imu ka ka arka ‡ ka madigár klasi ka kayu ébô duwán sakayan nu. Imu nu tō mga kuwarto tun dalám katō arka, asta padákkátti nu ka ispalto tō tun dalám asta tō tun ta luwà ébô dì makahu tō wayig. ¹⁵ Sábbad gatus tállu pulù tállu (133) metros tō kalaguyudan katō arka, duwa pulù duwa (22) metros tō kaluwagan, asta sapulù tállu (13) metros tō kallayatan. ¹⁶ Atáppi nu tō arka, asta imu nu tō gukitan ka karamag madani tun ta atáp na tángngà ka metro tō kallayat. Imu nu ka tállu andana tō tun dalám asta sábbad sállat tō tun ta kilidan.

¹⁷ “Palunupan ku ni tanà ka wayig ébô mapánnas tō langun áglaginawa. Maté tō langun nit banuwa. ¹⁸ Asal mimuwa ka kasabotan tun áknikó ébô manté ka. Ahu kó tun ta arka, sikuna, tō mga gabatà nu, tō sawa nu, asta tō mga ikóddô áknikó. ¹⁹ Pid nu tō sábbad mama asta sábbad bayi tikud tun ta tagsábbad-sábbad klasi ka mga mannanap asta mga manuk. Madun dan tun áknikó ébô manté. ²¹ Pid nu pagsik tō marapung klasi ka makan ébô duwán ágkakan para áknuyu langun.”

²² Na, igtuman i Noe tō langun sugù ka Manama kandin.

Tō lunup

7 Na, igkagi tō Áglangngagán ki Noe, na mà din, “Ahu ka asta tō pamilya nu tun ta arka, su agad marapung tō mga manubù áknganni, sikuna dád tō nángngà kannun ta saruwan ku. ² Pid nu tō tagpittu paris na mama asta bayi tikud tun ta tagsábbad-sábbad klasi ka mannanap na mému góbbón asta bággén kanak, asta pid nu tō tagsábbad paris na mama asta

‡ 6:14 Arka, ó dakál barko.

bayi tikud tun ta tagsábbad-sábbad klasi ka mannanap na di mému góbbón asta bággén kanak. ³ Pid nu tō tagpittu paris na mama asta bayi tikud tun ta tagsábbad-sábbad klasi ka manuk ébō duwán puman rubbad katō langun nit bówwó ka tanà. ⁴ Na, pángnga ka pittu álló, pódanán ku, asta di tumikkas sippang ka kappatan (40) álló asta kappatan (40) dukilám ébō ipánnasán ku tō langun áglaginawa na igimu ku nit bówwó ka tanà.”

⁵ Igtuman i Noe tō langun sugù katō Áglangngagán kandin. ⁶ Tō iglunupan ni banuwa, ánnám gatus (600) tō idad i Noe. ⁷ Igsaké sikandin katō arka, asta igtákkás tō mga gabatà din, tō sawa din, asta tō mga ikóddō kandin ébō di dan mapánnas ka lunup. ⁸ Ilimud tō tagsábbad paris na mama asta bayi tikud tun ta tagsábbad-sábbad klasi ka mga mannanap asta mga manuk, agad tō mému góbbón asta bággén tun ta Manama, asta tō di mému góbbón. Igsadun tō langun tun ki Noe, asta igahu tun ta arka, iring katō igsugù ka Manama ki Noe. ¹⁰ Pángnga ka pittu álló, igtigkané iglunupan tō banuwa.

¹¹ Tō ánnám gatus (600) tō idad i Noe, tun ta ikasapulù pittu (17) álló ka ikaduwa bulan katō ámmé, ipókéan tō langun sánnáp tun dalám ka dagat, asta ipókéan tō langun ágtikudan ka udan tun ta kawangawangan. ¹² Na, igudan ka kappatan (40) álló asta kappatan (40) dukilám.

¹³ Tō ándà pa lunupi tō tanà, taganà igahu si Noe tun ta arka asta tō mga gabatà din na si Sem, si Ham, asta si Japet, tō sawa i Noe, asta tō mga ikóddō kandin.

¹⁴ Igahu tō langun klasi ka mannanap na magdakál asta marénták, asta langun klasi ka manuk. ¹⁵ Igsadun tō tagduwa-duwa katō mga klasi na áglaginawa, asta igahu dan tun ta arka tákkás ki Noe. ¹⁶ Duwán mama asta bayi, iring katō igsugù ka Manama ki Noe. Pángnga igahu dan, igsagpángngan katō Áglangngagán tō sállat katō arka.

¹⁷ Dalám ka kappatan (40) álló asta kappatan (40) dukilám, inalayun igudan, asta igmadalám tō wayig sippang ka igkapó tō arka. ¹⁸ Inalayun igmadalám tō wayig tun ta banuwa, asta igkapó-kapó tō arka tun ta bówwó ka wayig. ¹⁹ Inalayun igmadalám tō wayig tun ta banuwa sippang ka iglunupan tō langun ka mallayat mga pabungan. ²⁰ Igmadalám tō wayig sippang ka pittu metros tō kadalámman tun ta bówwó ka mga pabungan. ²¹ Purisu inaté tō langun tun ta bówwó ka tanà, agad mga manuk, mga mannanap, asta mga manubù. ²² Inaté tō langun na áglaginawa nit bówwó ka tanà. ²³ Igipánnas ka Manama tō langun manubù, mga mannanap, asta mga manuk. Si Noe dád tō isamà, asta tō mga igduma kandin tun dalám katō arka.

²⁴ Sábbad gatus kaliman (150) álló tō kadugayan katō lunup.

Ipángnga tō lunup

8 Ándà kalingawi ka Manama si Noe asta tō langun mannanap na igduma kandin tun ta arka. Ig-

pakaramagan ka Manama tō wayig, asta igtigkané dán tō wayig igdélák. ² Igdalangan ka Manama tō mga sánnáp tun dalám ka dagat asta tō mga ágtikudan ka udan tun ta kawangawangan. Purisu igtikkas tō udan. ³ Tō iglabé dán tō sábbad gatus kaliman (150) álló, igdélák tō wayig. ⁴ Tō iglabé dán tō lima bulan, † ikasapat tō arka tun ta Pabungan ka Ararat. ⁵ Igpanayun igdélák tō wayig, asta pángnga ka duwa bulan ágtángngà, †† ikitaan tō bówwó ka mga pabungan.

⁶ Pángnga ka kappatan (40) álló, igpókéan i Noe tō téwang katō arka, ⁷ asta igpaluwà din tō sábbad uwak. Asal ándà lónód tō uwak tun ta arka su inalayun iglayang-layang sippang ka matákkang tō tanà. ⁸ Na, igpaluwà i Noe tō sábbad salapati ébō kasóddóran din ka matákkang dán tō tanà. ⁹ Asal su iglunupan pa tō tanà, ándà kita tō salapati ka madigár apunan din. Purisu iglónód tō salapati tun ta arka. Igtapaya i Noe tō bállad din asta igpahu din tō salapati. ¹⁰ Pángnga ka sábbad linggo, ‡ igpaluwà din puman tō salapati. ¹¹ Tō igsalláp dán tō álló, iglónód tō salapati tun ki Noe, asta duwán mantu daun ka kayu olibo na igpid tun ta tuktuk din. Purisu isóddóran i Noe na igdélák dán tō wayig tun ta tanà. ¹² Na, igangat si Noe ka sábbad linggo, asta igpaluwà din puman tō salapati. Asal ándà dán lónód.

¹³ Na, tō ánnám gatus sábbad (601) tō idad i Noe, tun ta una álló ka una bulan ka ámmé, igdélák tō wayig tun ta tanà. Igkangé i Noe tō atáp katō arka ébō sumállág sikandin. Igkita din na itákkang dán sagpu tō bówwó ka tanà. ¹⁴ Tō iglabé tō duwa pa bulan, †† tuu itákkang tō tanà. ¹⁵ Purisu igkagi tō Manama ki Noe, na mà din, ¹⁶ “Luwà kód tikud tun ta arka, agad tō sawa nu, tō mga gabatà nu, asta tō mga ikóddō áknikó. ¹⁷ Paluwà nu tō langun manuk asta mga mannanap na magdakál asta marénták ébō rumubbad dan asta kumarapung dan tun ta banuwa.”

¹⁸ Purisu igluwà si Noe tikud tun ta arka na igtákkásan katō mga gabatà din, sawa din, asta mga ikóddō kandin. ¹⁹ Igluwà tō tagsábbad-sábbad klasi ka mga mannanap na magdakál asta marénták, asta mga manuk.

²⁰ Na, iglimud i Noe tō mga batu ébō imun din tō ág-góbbówanan ka mannanap na bággén tun ta Áglangngagán. Duwán igmatayan din tun ta tagsábbad-sábbad klasi ka mannanap asta manuk na mému góbbón asta bággén tun ta Manama, asta iggóbbó din. ²¹ Tō ingadággan dán katō Áglangngagán tō mammut, idayawan sikandin, asta igpanámdám sikandin, na mà din, “Agad madat tō kakalyag ka mga manubù tikud tun ta kapamasusu kandan, asal diyad muman dumadat katō tanà tingód ka madat áglumun katō mga manubù. Diyad muman mipánnas katō langun manubù asta mga mannanap. ²² Sippang ka duwán pa banuwa, inalayun duwán timpo para ka ka-

† 8:4 Ikasapulù pittu (17) álló ka ikapittu bulan. Ahaán tō Genesis 7:11. †† 8:5 Una álló ka ikasapulù bulan. Ahaán tō Genesis 7:11 asta 8:4. ‡ 8:10 Sábbad linggo, ó pittu álló. Magunawa tun ta Genesis 8:12. †† 8:14 Ikaduwa pulù pittu ka ikaduwa bulan. Ahaán tō Genesis 8:13.

pamula asta kakáttu, ágmagánnó asta ágménit, ágsánnang asta gudan, álló asta dukilám.”

Kasabotan ka Manama asta si Noe

9 Madigár tô igbággé ka Manama ki Noe asta katô pamilya din, asta igkagi sikandin, na mà din, “Batà kód ka marapung ébô duwán mga rubbad yu na mód-dô tun ta kaluwagan ka banuwa. ² Tikud áknganni, kamáddangan ákniyu tô langun mannanap, mga manuk, asta mga sáddà. Imun ku sikiyu na pangulu katô langun dan. ³ Mému kannán yu tô mga mannanap asta tô mga pamulanán, su igbággé kud tô langun ákniyu para ágkakan. ⁴ Asal sábbad dád tô di mému kannán yu, tô gó ákkud na duwán pa dipanug, su duwán kantayan ukit ka dipanug.

⁵ “Dì mému ka duwán mimmaté. Atin ka duwán mannanap na mimmaté katô manubù, kailangan matayan. Atin ka duwán manubù na mimmaté katô duma manubù, kailangan matayan sikandin. ⁶ Igimu ka Manama tô manubù na iring kandin. Purisu kailangan matayan tô manubù na mimmaté katô duma manubù.

⁷ “Batà kód ka marapung ébô duwán mga rubbad yu na móddô tun ta kaluwagan ka banuwa.”

⁸ Na, igkagi tô Manama ki Noe asta katô pamilya din, na mà din, ⁹ “Mimuwa ka kasabotan tun ákniyu asta tun ta mga rubbad yu, ¹⁰ asta tun ta langun manuk asta mga mannanap na igduma ákniyu tun ta arka.

¹¹ Mimuwa ka kasabotan tun ákniyu. Tô langun na áglaginawa di dán puman mapánnas ka lunup. Dì kud puman dadattan tô banuwa ukit ka lunup.”

¹² Igkagi tô Manama, na mà din, “Duwán pató na imun ku ébô kasóddóran yu na tumanán ku tô kasabotan ku tun ákniyu asta tun ta langun na áglaginawa nit banuwa sippang ka duwán pa mga manubù.

¹³ Taguán ku tô binangunan tun ta sagulapun. Tô gó é pató tingód ka kasabotan ku tun ta mga góddô nit banuwa. ¹⁴ Atin ka duwán sagulapun nit banuwa, asta makita tô binangunan tun ta sagulapun, ¹⁵ kasampáttan ku tô kasabotan ku tun ákniyu asta tun ta langun na áglaginawa na di dán móman mapánnas tô langun ukit ka lunup. ¹⁶ Atin ka duwán binangunan tun ta sagulapun, kitanán ku, asta kasampáttan ku tô kasabotan ku na ándà ágtamanán tun ta langun na áglaginawa nit banuwa.”

¹⁷ Igkagi tô Manama, na mà din, “Tô gó é pató tingód katô kasabotan ku tun ta langun na áglaginawa nit banuwa.”

Si Noe asta gabatà din

¹⁸ Tô mga gabatà i Noe na igluwà tikud tun ta arka, tô gó si Sem, si Ham, asta si Japet. (Si Ham tô ámmà i Canaan. [†]) ¹⁹ Tô tállu gabatà i Noe, tô gó é mga kamónaan katô langun manubù na góddô nit banuwa.

²⁰ Na, igtigkané si Noe igkamát, asta igpamula sikandin ka paras. ²¹ Tô iginám din tô bino na igimu din tikud tun ta buuy ka paras, ilasing sikandin. Igdággá

sikandin na ándà tambun katô lawa din tun dalám ka tulda na igóddóan din. ²² Igsállág si Ham na ámmà i Canaan na ándà tambun katô lawa katô ámmà din. Igluwà sikandin asta igulit katô mga kataladi din.

²³ Purisu igkangé i Sem asta i Japet tô kisi ébô tambunan tô lawa din. Igawidan dan tô kisi tun ta bókkóg dan, asta igpanó ta bókkóg na igahu tun ta tulda din. Igtambunan dan tô lawa din, asal ándà dan séré ébô di dan kitanán tô lawa katô ámmà dan. ²⁴ Tô ikaginónó dán si Noe tikud ka kalasingan din, isóddóran din tô iglumu i Ham kandin. ²⁵ Purisu igkagi sikandin, na mà din, “Supakan katô Manama si Canaan na batà i Ham. Imun sikandin na állang katô mga kataladi din. ²⁶ Mólà pa ka madigár tô bággén katô Áglangngagán na Manama ki Sem, asta imun si Canaan na állang i Sem.

²⁷ Mólà pa ka imun ka Manama na maluwig tô góddóan katô mga rubbad i Japet. ^{††} Bággayan dan pagsik ka Manama katô madigár na bággén din tun ta mga rubbad i Sem. Asal imun tô mga rubbad i Canaan na állang katô mga rubbad i Japet.”

²⁸ Pángnga katô lunup, tállu gatus kaliman (350) ámmé pa tô iglabé sippang ka inaté si Noe. ²⁹ Tô siyó gatus kaliman (950) dán tô idad i Noe, inaté sikandin.

Mga rubbad ka mga gabatà i Noe

10 Ni gó tô mga ngadan ka rubbad katô tállu gabatà i Noe, na si Sem, si Ham, asta si Japet, su duwán mga gabatà dan na ipamasusu pángnga katô lunup.

² Tô mga gabatà gamama i Japet, tô gó si Gomer, si Magog, si Madai, si Jaban, si Tubal, si Mesec, asta si Tiras. ³ Tô mga gabatà i Gomer, tô gó si Askenas, si Rifat, asta si Togarma. ⁴ Tô mga rubbad i Jaban, tô gó si Elisa, si Tarsis, asta tô mga taga Kiti asta tô mga taga Dodani. ⁵ Sikandan tô mga kamónaan katô langun manubù na góddô madani tun ta dagat asta tun ta mga purù. Tô gó é mga rubbad i Japet. Igóddô tô tagsábbad-sábbad grupo tun ta kandan banuwa, asta duwán kinagiyan ka tagsábbad-sábbad grupo.

⁶ Tô mga gabatà gamama i Ham, tô gó si Cus, si Ehip-to, si Put, asta si Canaan. ⁷ Tô mga gabatà gamama i Cus, tô gó si Seba, si Habila, si Sabata, si Raama, asta si Sabaca. Tô mga gabatà gamama i Raama, tô gó si Saba asta si Dadan. ⁸ Duwán sábbad rubbad i Cus na igngadanan ki Nimrod, asta sikandin tô una manubù na inému ibantug tingód ka kagani din. ⁹ Katig sikandin ágpanà ukit ka tabang katô Áglangngagán. Purisu ágkagi tô mga manubù, na mà dan, “Mólà pa ka imun ka katô Manama na katig ágpanà iring ki Nimrod.” ¹⁰ Tô inému dán si Nimrod na hari, igpangulu sikandin katô mga lunsud ka Babel, Erac, asta Acad, na tállu lunsud tun ta Sinar. ¹¹ Tikud dutun, igsadun sikandin tun ta Asiria, asta igimu sikandin ka mga lunsud ka Ninibe, Rehobot-Ir, Cala, ¹² asta Resen tun ta tángngaon ka Ninibe asta dakál lunsud na Cala.

¹³ Si Ehipto [‡] tô kamónaan ka langun manubù na igóddô tun ta Lud, Anam, Laab, Neftu, ¹⁴ Fetrusim,

† 9:18 Tingód ki Canaan, ahaán tô Genesis 10:6.

†† 9:27 Tô ngadan Japet, iring katô kagi ka Hebreo, “maluwag.”

Casluim, asta Caftor na kamónaan ka langun Filistihanon.

¹⁵ Tô mga gabatà i Canaan, tô gó si Sidon na tambang kaké, asta si Het. ¹⁶ Si Canaan tô kamónaan katô mga Jebusihanon, Amorihanon, Girgasihanon, ¹⁷ Hebihanon, Arkihanon, Sinaihanon, ¹⁸ Arvadihanon, Semarihanon, asta Hamatihanon. Italap tô tagsábbad-sábbad grupo ka mga rubbad i Canaan ¹⁹ sippang ka isakup dan tô kaluwagan ka banuwa tikud tun ta lunsud ka Sidon sippang tun ta lunsud ka Gerar na madani tun ta Gasa, asta isakup tô mga lunsud ka Sodoma, Gomora, Adma, asta Seboim madani tun ta Lasa. ²⁰ Tô gó é mga rubbad i Ham. Igóddô tô tagsábbad-sábbad grupo tun ta kandan mga banuwa, asta duwán kinagiyan ka tagsábbad-sábbad grupo.

²¹ Si Sem na kaké i Japet, tô gó é kamónaan katô langun rubbad i Eber. ²² Tô mga gabatà i Sem, tô gó si Elam, si Asur, si Arfacsad, si Lud, asta si Aram, asta tô gó tô mga ngadan ka rubbad dan. ²³ Tô mga gabatà i Aram, tô gó si Us, si Hul, si Geter, asta si Mes. ²⁴ Si Arfacsad tô ámmà i Sela, asta si Sela tô ámmà i Eber. ²⁵ Duwa tô gabatà i Eber. Ingngadanan tô kaké ki Peleg, †† su tô kapamasusu kandin, itángngà-tángngà tô langun manubù nit banuwa. Ingngadanan tô adi din ki Joctan. ²⁶ Si Joctan tô kamónaan i Almodad, si Selap, si Hasarmabet, si Jera, ²⁷ si Hadoram, si Usal, si Dicla, ²⁸ si Obal, si Abimael, si Seba, ²⁹ si Opir, si Habila, asta si Jobab. Mga gabatà i Joctan tô langun dan. ³⁰ Igóddô tô mga rubbad i Joctan tun ta tanà na tikud tun ta Mesa sippang tun ta Separ tun ta pabungan na dadan tun ta silatan. ³¹ Tô gó é mga rubbad i Sem. Igóddô tô tagsábbad-sábbad grupo dan tun ta kandan mga banuwa, asta duwán kinagiyan ka tagsábbad-sábbad grupo.

³² Tô gó tô mga rubbad katô mga gabatà i Noe, asta duwán mga grupo asta mga pamilya ka tagsábbad-sábbad kandan. Pángnga katô lunup, igtalap tô langun manubù tun ta tagsábbad-sábbad grupo ka banuwa.

Turi ka Babel

11 Sayyan, tô ándà pa katalap tô mga manubù, sábbad dád tô kinagiyan katô langun manubù nit banuwa. ² Tô iginalin-alin dan dán, duwán igsadun dadan tun ta silatan, sippang ka igdunggù dan tun ta tanà na maluwag asta pattad tun ta Sinar, asta igóddô dan dutun. ³ Igpatóngkóé sikandan, na mà dan, “Na, imun ta tô tisa † asta patákkangán sippang ka kumatággas ébô duwán pagimu ta katô turi.”

Purisu igimu dan tô mga tisa, asta igkangé dan tô ispalto para padákkát katô mga tisa ébô imun dan turi. ⁴ Na, igkagi sikandan, na mà dan, “Mimu ki ka lunsud asta sábbad turi sippang tun ta kawang-awangan ébô

mabantug ki, asta dì ki matalap tun ta kaluwagan kani banuwa.”

⁵ Na, igsadun tô Áglangngagán ébô kumita katô lunsud asta katô turi na igimu katô mga manubù. ⁶ Igkagi tô Áglangngagán, na mà din, “Ágpasábbadé tô langun manubù, asta sábbad dád tô kinagiyan dan. Igtigkané dan igimu kani. Na, dì madugé, agad ándin tô kakalyag dan, tô gó é imun dan. ⁷ Purisu madun ki tun kandan, asta palibugán ta tô kinagiyan dan ébô kumarapung tô mga kinagiyan, asta dì dan pagpátté.”

⁸ Tô gó igpatalap katô Áglangngagán tô langun dan tun ta kaluwagan ka banuwa, asta igsóddô dan igimu katô lunsud dan. ⁹ Purisu ingngadanan tô lunsud na Babel, †† su igpalibug katô Áglangngagán tô kinagiyan ka mga manubù dutun. Purisu igpatalap katô Áglangngagán tô langun dan tun ta kaluwagan ka banuwa.

Mga rubbad i Sem

¹⁰ Ni gó tô mga ngadan katô rubbad i Sem. Tô iglabé dán tô duwa ámmé pángnga katô lunup, igdunggù ka sábbad gatus (100) tô idad i Sem, asta ipamasusu tô batà din mama na si Arfacsad. ¹¹ Pángnga ipamasusu sikandin, lima gatus (500) ámmé tô iglabé sippang ka inaté si Sem, asta duwán pa duma mga gabatà din na ipamasusu.

¹² Tô tállu pulù lima (35) dán tô idad i Arfacsad, ipamasusu tô batà din mama na si Sela. ¹³ Pángnga ipamasusu sikandin, áppat gatus tállu (403) ámmé tô iglabé sippang ka inaté si Arfacsad, asta duwán pa duma mga gabatà din na ipamasusu.

¹⁴ Tô tállu pulù (30) dán tô idad i Sela, ipamasusu tô batà din mama na si Eber. ¹⁵ Pángnga ipamasusu sikandin, áppat gatus tállu (403) ámmé tô iglabé sippang ka inaté si Sela, asta duwán pa duma mga gabatà din na ipamasusu.

¹⁶ Tô tállu pulù áppat (34) dán tô idad i Eber, ipamasusu tô batà din mama na si Peleg. ¹⁷ Pángnga ipamasusu sikandin, áppat gatus tállu pulù (430) ámmé tô iglabé sippang ka inaté si Eber, asta duwán pa duma mga gabatà din na ipamasusu.

¹⁸ Tô tállu pulù (30) dán tô idad i Peleg, ipamasusu tô batà din mama na si Reu. ¹⁹ Pángnga ipamasusu sikandin, duwa gatus siyó (209) ámmé tô iglabé sippang ka inaté si Peleg, asta duwán pa duma mga gabatà din na ipamasusu.

²⁰ Tô tállu pulù duwa (32) dán tô idad i Reu, ipamasusu tô batà din mama na si Serug. ²¹ Pángnga ipamasusu sikandin, duwa gatus pittu (207) ámmé tô iglabé sippang ka inaté si Reu, asta duwán pa duma mga gabatà din na ipamasusu.

²² Tô tállu pulù (30) dán tô idad i Serug, ipamasusu tô batà din mama na si Nahor. ²³ Pángnga ipamasusu sikandin, duwa gatus (200) ámmé tô iglabé sippang ka inaté si Serug, asta duwán pa duma mga gabatà din na ipamasusu.

²⁴ Tô duwa pulù siyó (29) dán tô idad i Nahor, ipamasusu tô batà din mama na si Tera. ²⁵ Pángnga ipama-

† 10:13 Si Ehipto, ó si Misraim. †† 10:21 Duwán mga manubù na ágpánámdám na tô mga rubbad i Eber tô grupo na ángngadanan Hebreo. ††† 10:25 Tô ngadan Peleg, iring katô kagi ka Hebreo, “itángngà.” ††† 11:3 Tisa tô iring na hollow block para gimun balé.

††† 11:9 Tô kóbadan katô Babel ó Babilonia, “ilibugan.”

susu sikandin, sábbad gatus sapulù siyó (119) ámmé tó iglabé sippang ka inaté si Nahor, asta duwán pa du-ma mga gabatà din na ipamasusu.

²⁶ Tó kapittuwan (70) dán tó idad i Tera, ipamasusu tó mga gabatà din gamama na si Abram, si Nahor, asta si Haran.

Mga rubbad i Tera

²⁷ Ni gó tó mga ngadan kató rubbad i Tera. Si Tera tó ámmà i Abram, si Nahor, asta si Haran. Si Haran tó ámmà i Lot. ²⁸ Tó ándà pa kamaté si Tera, inaté tó batà din na si Haran tun ta banuwa na ipamasusuwan din na lunsud ka Ur tun ta Caldea. ²⁹ Igkalyagan i Abram si Sarai, asta igkalyagan i Nahor si Melca na batà bayi kató kataladi din na inaté na si Haran. Duwán batà bayi i Haran na si Isca. ³⁰ Ándà batà i Sarai, su di sikandin ágbatà.

³¹ Igpíd i Tera tó batà din na si Abram, asta tó ikóddò kandin na si Sarai na sawa i Abram, asta tó apù din na si Lot na batà i Haran. Igpanó dan tikud tun ta lunsud ka Ur tun ta Caldea, asta igsadun dan tun ta Canaan. Asal tó igdunggù dan tun ta lunsud ka Haran, igóddò dan dutun. ³² Inaté si Tera tó duwa gatus lima (205) tó idad din.

Igtawar ka Manama si Abram

12 Na, igkagi tó Áglangngagán ki Abram, na mà din, "Iwà ka tikud tun ta tanà na igóddòan nu. Tanani nu tó mga gakád nu asta tó pamilya kató ámmà nu. Sadun ka tun ta banuwa na tádduán ku áknikó. ² Marapung tó mga rubbad na bággén ku áknikó, asta mému sikandan na dakál grupo. Madigár tó bággén ku áknikó, asta imun ku na mabantug tó ngadan nu. Madigár tó bággén ku tun ta duma mga manubù ukit áknikó. ³ Madigár tó bággén ku tun ta langun manubù na mággé ka madigár tun áknikó. Asal dadattan ku tó langun manubù na dumadat áknikó. Ukit áknikó, madigár tó bággén ku tun ta langun manubù nit banuwa."

⁴ Purisu igtuman i Abram tó igsugù kató Áglangngagán kandin, asta igpanó sikandin na igtákkásan kató bataánnán din na si Lot. Tó igpanó si Abram tikud tun ta lunsud ka Haran, kapittuwan lima (75) tó idad din. ⁵ Igpíd i Abram tó sawa din na si Sarai, asta si Lot, asta igpíd din tó langun ka kaduwánnan din asta langun állang na igkangé din tun ta lunsud ka Haran, asta igpanó dan na igsadun tun ta Canaan.

Tó igdunggù dan dán tun ta Canaan, ⁶ igpanayun si Abram sippang tun ta kayu ulayan ka More tun ta lunsud ka Sikem. Tó igdunggù si Abram tun ta Sikem, taganà duwán dán mga Canaanhon na igóddò dutun. ⁷ Igpakita tó Áglangngagán ki Abram, asta igkagi sikandin, na mà din, "Ni gó tó banuwa na bággén ku tun ta rubbad nu."

Purisu igimu i Abram tó ággóbbówanan ka mananap na bággén tun ta Áglangngagán na igpakita kandin. ⁸ Pángnga igpakita tó Áglangngagán kandin,

igalin si Abram tun ta pabunganán dadan tun ta silatan ka lunsud ka Betel. Tulda tó igóddòan din tun ta tángngaan ka lunsud ka Betel asta Ai. Dadan tun ta ágsalláppan tó lunsud ka Betel, asta dadan tun ta silatan tó lunsud ka Ai. Igimu din tó ággóbbówanan ka mananap, asta igpangadap † sikandin kató Áglangngagán.

⁹ Na, inalayun igalin-alin si Abram sippang tun ta Negeb.

Igsadun si Abram tun ta Ehipto

¹⁰ Na, duwán ballus tun ta Canaan. Purisu igsadun si Abram tun ta Ehipto ébò móddò dan róggun, su dakál tó ballus. ¹¹ Tó madani dan dán tun ta Ehipto, igkagi si Abram kató sawa din na si Sarai, na mà din, "Madigár gó é bónnóng nu! ¹² Atin ka kumita tó mga taga Ehipto áknikó, manámdám dan na sikuna tó sawa ku. Purisu matayanna ikandan ébò agón ka. ¹³ Purisu kagiya nu sikandan na tábbé †† ku sikuna ébò diya matayan ikandan, asta madigár tó imun dan kanak tingód áknikó."

¹⁴ Na, tó igdunggù dan dán tun ta Ehipto, igkita tó mga taga Ehipto na madigár é bónnóng kató sawa i Abram. ¹⁵ Tó igkita tó mga opisyaes ka hari kandin, igulitan dan tó hari na madigár é bónnóng kató bayi. Purisu igpóddò kató hari si Sarai tun ta balé din. ¹⁶ Madigár tó igbággé kató hari ki Abram tingód ki Sarai. Igbággayan sikandin ka marapung mga karnero, mga kambing, mga baka, mga asno, mga állang, asta mga kamelyo.

¹⁷ Asal su igpóddò kató hari si Sarai tun ta balé din, duwán madat bógó na igpapid kató Áglangngagán tun ta hari asta langun duma manubù na góddò tun ta balé din. ¹⁸ Purisu igpatawar kató hari si Abram, asta igkagi sikandin, na mà din, "Manan ka madat tó igimu nu kanak? Manan ka ándà ka ulit kanak na sawa nu sikandin? ¹⁹ Manan ka igkagi ka na tábbé nu sikandin? Manan ka ignunug ka na imun ku sikandin na sawa ku? Na, ni dán ni sawa nu. Pid nu sikandin, asta panó kód!"

²⁰ Na, igsugù kató hari tó mga sundalo din, asta igpéwà dan si Abram, tó sawa din, asta tó langun kató kaduwánnan din tikud tun ta banuwa dan.

Igpasaé si Abram asta si Lot

13 Na, igpanó si Abram tikud tun ta Ehipto asta iglónód sikandin tun ta Negeb na sakup ka Canaan, asta igtákkás tó sawa din, asta igpíd din tó langun kató kaduwánnan din. Igtákkás si Lot kandin. ² Tuu ágkaduwánnan si Abram, su duwán mga karnero din, mga kambing, mga baka, mga bulawan, asta mga mapputi bulawan.

³ Tó igpanó si Abram tikud tun ta Negeb, igalin-alin sikandin sippang tun ta Betel. Igdunggù sikandin tun ta taganà góddòan din tun ta tángngaan ka Betel asta Ai. ⁴ Tó gó tó taganà lugar na igimuwan din ka ággób-

† 12:8 Tó kóbadan ka kagi ágpangadap, "ágsimba," "ágduring," "ágdasal," ó "ágtawar ka Manama." †† 12:13 Tábbé ku; ahaán tó Genesis 20:12.

bówanan ka mannanap. Igpangadap puman sikandin katô Áglangngagán.

⁵ Na, igtákkás si Lot ki Abram, asta marapung pagsik tō pamilya din, mga állang, mga karnero, mga kambing, asta mga baka. ⁶ Purisu atin ka pasábbadé dan, ánnà nángngà tō tanà na pasabsaban katō langun mannanap dan, su tuu marapung tō mga mannanap dan. ⁷ Purisu igpamatayé tō mga taradóppón i Abram asta tō mga taradóppón i Lot. (Duwán mga Canaanhon asta Perisihanon na igóddō dutun.)

⁸ Purisu igtóngkō si Abram ki Lot, na mà din, “Na, di mému pamatayé tō mga taradóppón ta, su bataánnán ku sikuna. ⁹ Purisu madigár ka passaé ki. Na, sállág nu tō kaluwagan kani tanà. Atin ka salinán nu tō tanà dadan tun ta ibang, malinna tun ta tanà dadan tun ta kawatan. Atin ka salinán nu tō tanà dadan tun ta kawatan, malinna tun ta tanà dadan tun ta ibang.”

¹⁰ Purisu igsállág si Lot, asta igkita din na madigár tō kaluwagan katō tanà madani tun ta Wayig ka Jordan sippang tun ta lunsud ka Soar, su nángngà tō wayig para katō tanà iring katō tun ta kayun na igpamula katō Áglangngagán sayyan, asta iring katō tun ta Ehipito. (Inému ni tō ándà pa dadatti katō Áglangngagán tō mga lunsud ka Sodoma asta Gomora madani tun ta Wayig ka Jordan.) ¹¹ Purisu igsalin i Lot tō kaluwagan ka tanà madani tun ta Wayig ka Jordan, asta igalin sikandin dadan tun ta silatan. Purisu igpassaé dan.

¹² Igóddō pa si Abram tun ta Canaan, asal igalin si Lot tun ta mga lunsud madani tun ta Wayig ka Jordan, asta igóddō sikandin madani tun ta lunsud ka Sodoma.

¹³ Tuu madat tō áglumun katō mga taga Sodoma. Tuu dan masalà-salà tun ta saruwan katō Áglangngagán.

Igalin si Abram tun ta Hebron

¹⁴ Tō igpanó dán si Lot, igkagi tō Áglangngagán ki Abram, na mà din, “Sállág ka tun ta kaluwagan kani tanà agad ánda tō kasállággan nu. ¹⁵ Tō kaluwagan kani tanà na kitanán nu, tō gó é bággén ku áknikó asta tun ta mga rubbad nu ka ándà ágtamanán. ¹⁶ Imun ku na marapung tō mga rubbad nu sippang ka di dan méyap, iring na mga barukbuk ka tanà. ¹⁷ Purisu panópanó ka tun ta kaluwagan kani banuwa, su bággén ku ni langun áknikó.”

¹⁸ Purisu igalin si Abram, asta igóddō sikandin madani tun ta kayun ka mga ulayan i Mamre tun ta Hebron, asta igimu sikandin ka ággóbbówanan ka mannanap ébō mangadap sikandin katō Áglangngagán.

Igtabang si Abram ki Lot

14 Na, si Amrafel tō hari tun ta Sinar, si Arioc tō hari tun ta Elasar, si Cadorlahomor tō hari tun ta Elam, asta si Tadal tō hari tun ta Goyim. Róggun ighari dan, igpasábbadé dan áppat asta igsulung dan tō lima hari na si Bara na hari tun ta Sodoma, si Birsa na hari tun ta Gomora, si Sinab na hari tun ta Adma, si Sember na hari tun ta Seboim, asta tō hari tun ta Bela na

ássa ngadan ka Soar. ³ Igpasábbadé tō lima hari, asta iglimud dan tō langun sundalo dan madani tun ta kapattadan ka Sidim na inému dán áknganni na Ranó Ka Asin. ¹⁴ Taganà isakup tō lima hari tun ki Cadorlahomor ka sapulù duwa (12) ámmé. Asal tō ikasapulù tállu ámmé, igatu dan kandin.

⁵ Tō ikasapulù áppat ámmé, igsulung si Cadorlahomor asta tō duma mga hari na igpasakup kandin. Igtalu dan tō langun Repaihanon tun ta Astarot-Carnaim. Igtalu dan tō mga Susihanon tun ta Ham, asta tō mga Emihanon tun ta kapattadan ka Kiriataim. ⁶ Igtalu dan tō langun Horihanon tun ta pabunganán na igóddōan dan tun ta Seir, asta iglupug dan sippang tun ta lunsud ka Elparan madani tun ta disyerto.

⁷ Iglónód dan tun ta lunsud ka Cades (Eumispát tō ássa ngadan din). Igtalu dan tō langun manubù na igóddō tun ta banuwa ka mga Amalekanhon, asta igtalu dan tō mga Amorianon na igóddō tun ta Hasason Tamar.

⁸ Na, igpaglimud katō mga hari ka Sodoma, Gomora, Adma, Seboim, asta Belak tō mga sundalo dan. Igsadun dan tun ta kapattadan ka Sidim ébō matu dan ⁹ katō mga sundalo katō áppat hari, na si Cadorlahomor na hari tun ta Elam, si Tadal na hari tun ta Goyim, si Amrafel na hari tun ta Sinar, asta si Arioc na hari tun ta Elasar. Lima tō mga hari na igsulung katō áppat mga hari. ¹⁰ Tun ta Sidim, duwán marapung mga magdakál sábbáng na duwán ispalto na tuu ágdákkát. Tō italu tō hari ka Sodoma asta hari ka Gomora, igpalaguy tō mga sundalo dan, asta duwán tun kandan na idákkát tun ta ispalto su idabù dan tun ta mga sábbáng, asta igpalaguy tō duma mga sundalo tun ta pabunganán. ¹¹ Na, igkangé katō áppat hari tō langun ka kaduwánnan asta ágkakan tun ta mga lunsud ka Sodoma asta Gomora, asta igpanó dan. ¹² Su igóddō si Lot na bataánnán i Abram tun ta Sodoma, igámmát dan pagsik sikandin, igkangé dan tō kaduwánnan din, asta igpanó dan.

¹³ Asal duwán sábbad manubù na ikaluwà asta igulit ki Abram na Hebreo. Tō timpo tō, igóddō si Abram madani tun ta kayun ka mga ulayan i Mamre na Amorianon. Inalayun ágpatabangé si Abram, si Mamre, asta tō mga kataladi i Mamre na si Escol asta si Aner.

¹⁴ Tō ikasóddór si Abram na inammát tō bataánnán din, iglimud din tō langun állang din na katig ággamit ka laniban, na tállu gatus sapulù walu (318) tō langun dan, asta igagtà dan tō áppat hari sippang tun ta lunsud ka Dan. ¹⁵ Igpagtángngà-tángngà i Abram tō mga állang din. Tō dukilám dán, igsulung dan, asta ikapanalu dan. Igagtà i Abram sikandan sippang tun ta lunsud ka Hoba dadan tun ta Damasco. ¹⁶ Ikangé i Abram tō langun ka kaduwánnan na igagó dan. Igpaluwà din pagsik tō bataánnán din na si Lot, asta iguli din tun ki Lot tō langun ka kaduwánnan na igagó tikud tun kandin. Igpaluwà din tō langun gabayi asta tō duma mga manubù na inammát.

† 14:3 Ranó Ka Asin, ó Ranó Na Inaté.

Igdasal si Melkisedec para ki Abram

¹⁷ Tô igulî si Abram tikud tun ta kapanalu din ki Cadorlahomor asta duma mga hari, igsumar kandin tô hari ka Sodoma tun ta Kapattadan ka Sabec (ign-gadanan Kapattadan ka Hari).

¹⁸ Igsumar ki Abram tô hari ka Salem na si Melkisedec. † Sikandin tô pangulu na parî ka mga manubù na ágpamaké tun ta Manama na Mallayat ka Langun. Igpîd din tô pan asta tô bino tun ki Abram.

¹⁹ Igdasal sikandin ébô madigár tô bággén ka Manama ki Abram. Igkagi sikandin, na mà din, “Madigár tô bág-gén áknikó tikud tun ta Manama na Mallayat ka Langun na igimu ka langit asta tô tibuk banuwa. ²⁰ Durungán tô Manama na Mallayat ka Langun, su igtabangan ka ikandin ébô makapanalu ka katô mga usig nu!”

Na, igbággé i Abram kandin tô ikasapulù katô langun na ikangé din tikud tun ta áppat hari na igtalu din.

²¹ Igkagi tô hari ka Sodoma ki Abram, na mà din, “Áknikó dán tô kadakállan katô kaduwánnan ku na ikangé nu tikud tun ta áppat hari na igagó tikud áknami. Mga sakup ku dád tô ulián nu kanak.”

²² Asal igkagi si Abram katô hari ka Sodoma, na mà din, “Duwán igtandô †† ku katô Áglangngagán na Manama na Mallayat ka Langun na igimu ka langit asta tibuk banuwa. ²³ Igtandô a kandin na ándà palang kaduwánnan nu na kangén ku, agad sábbad sinulid, agad sábbad listun ka sandalyas. Ulián ku tô langun tun áknikó, su dì mému kumagi ka na miduwánnanna ukit áknikó. ²⁴ Ándà palang kangén ku, asal tô dád igkan katô mga állang ku tô mému bullasan nu. Asal mému ka duwán bággén nu katô mga manubù na igtabang kanak, na si Aner, si Escol, asta si Mamre.”

Kasabotan ka Manama ki Abram

15 Na, duwán álló na igpakita tô Áglangngagán ki Abram, asta igkagi sikandin, na mà din, “Abram, yaka ágkamáddangan. Sakán tô kumalasag ‡ áknikó ébô dì ka kadattan. Tuu dakál tô ágpulusán na bággén ku áknikó.”

² Asal igkagi si Abram, na mà din, “Áglangngagán na Manama na ágpangulu katô langun, ándà palang batà ku. Purisu ándà pulusán katô bággén nu kanak. Atin ka matéya, matigatun i Elieser na taga Damasco tô kaduwánnan ku. ³ Su ándà batà na igbággé nu kanak, ka matéyad, állang ku dád tô makatigatun katô kaduwánnan ku.”

⁴ Na, igkagi puman tô Áglangngagán kandin, na mà din, “Ánnà si Elieser tô makatigatun katô kaduwánnan nu, su áknikó batà mama tô makatigatun katô kaduwánnan nu.”

⁵ Na, igpîd ka Manama si Abram tun ta luwà ka tulda, asta igkagi sikandin, na mà din, “Langngag ka tun ta kawang-awangan. Iyap nu tô mga karani ka makéyap

ka. Iring kanan mga karani tô karapungan ka mga rubbad nu.”

⁶ Igpamaké si Abram katô Áglangngagán, asta igtanggap din si Abram na nángngà tun ta saruwan din. ††

⁷ Igkagi tô Manama, na mà din, “Sakán tô Áglangngagán na igpîd áknikó tikud tun ta Ur ka Caldea ébô bággén ku áknikó ni tanà ni asta matigatun nu.”

⁸ Asal iginsà si Abram, na mà din, “Áglangngagán na Manama na ágpangulu katô langun, ándin tô pató na pakitanán nu kanak ébô kasóddóran ku na makatigatunna kanan?”

⁹ Igkagi tô Manama, na mà din, “Pid nu dini kanak tô baka, kambing, asta karnero. Kailangan tállu ámmé tô idad dan. Pid nu dini kanak tô sábbad manatad asta salapati.”

¹⁰ Purisu igpîd i Abram tô langun tun ta saruwan ka Manama, asta igmatayan din. Igtángngà din tô lawa, igsánnar din na tagduwa-duwa, asta duwán állát tun ta tángnga. Asal ándà din tángngai tô duwa manuk.

¹¹ Duwán dakál mga manuk ka kabánnássan na igapun tun ta igtángngà lawa katô mga mannap, asal igbugó dan i Abram.

¹² Tô igsalláp dán tô álló, tuu igpatudug ka Manama sikandin, asta tuu imáddangan sikandin. ¹³ Igkagi tô Áglangngagán kandin, na mà din, “Pasóddóran ku áknikó na móddô gó tô mga rubbad nu tun ta banuwa ka duma mga manubù. Kahirapan dan asta állangán dan katô duma mga manubù sippang ka áppat gatus (400) ámmé. ¹⁴ Asal supakan ku tô mga manubù na mállang kandan, asta makaluwà dan na dakál tô pid-dán dan. ¹⁵ Asal sikuna, tuu ka tumugál asta maté ka na duwán kasunayan nu sippang na lábbángngán ka. ¹⁶ Móddô tô mga rubbad nu tun ta duma banuwa sippang ka lumabé tô ikappat na mga karubbadan patalundugé, asta makalónód dan kannun, su inalayun dugangan katô mga Amorihanon tô salà na áglumun dan sippang ka supakan ku sikandan.”

¹⁷ Tô igmangittáng dán, tigkô igkita i Abram tô baga na igábbál asta tô sulù na igrágrág. Igukit tun ta tángnga katô lawa ka mga mannap na igtángngà din. ¹⁸ Tô oras tô, igimu tô Áglangngagán ka kasabotan tun ki Abram, na mà din, “Bággén ku tun ta mga rubbad nu tô kaluwagan kani banuwa. Tikud tun ta Wayig ka Ehipto sippang tun ta dakál Wayig ka Eufrates, tô gó tô tanà na bággén ku kandan. ¹⁹ Bággén ku kandan tô tanà na igóddóan katô mga grupo ka manubù na inggadanan Kenihanon, Kenisihanon, Cadmonihanon, ²⁰ Hetihanon, Perisihanon, Repaihanon, ²¹ Amorianon, Canaanhon, Girgasihanon, asta Jebusihanon.”

Si Agar asta si Ismael

16 Na, ándà palang batà i Sarai asta i Abram. Asal duwán állang bayi i Sarai na inggadanan ki Agar na taga Ehipto. ² Purisu igkagi si Sarai ki Abram, na mà din, “Ándà batà na igbággé katô Áglangngagán kanak.

† 14:18 Tingód ki Melkisedec, ahaán tô Hebreo 7:1-10. †† 14:22 Igtandô, ó gisaad. ‡ 15:1 Kumalasag, ó dumalang.

†† 15:6 Tingód ki Abram ó Abraham, ahaán tô Roma 4:3,9,22,23 asta Galacia 3:6-8.

Purisu madigár ka lumayuk ka katô állang ku ébô duwán batà ku ukit kandin.”

Ignunug si Abram katô igkagi i Sarai. ³ Purisu igbág-gé i Sarai tô állang din ki Abram ébô imun din na sawa din. (Inému ni pángnga igóddô si Abram tun ta Canaan ka sapulù ámmé.) ⁴ Igpalayuké dan asta igmabáddás si Agar. Tô ikasóddór dán si Agar na igmabáddás sikandin, ándà din respetowi si Sarai, asta igbuyas din. ⁵ Purisu igkagi si Sarai ki Abram, na mà din, “Sikuna tô igtikudan ka salà na inému kanak! Sikuna tô igbággayan ku ki Agar, asta igmabáddás sikandin. Purisu ándà a respetowi ikandin. Isóddóran katô Áglangngagán na duwán salà nu kanak!”

⁶ Igtaba si Abram, na mà din, “Na, áknikó állang sikandin. Agad ándin tô kakalyag nu na lumun kandin, mému kanak.”

Na, tuu igirrayatan [†] i Sarai si Agar. Purisu igpalaguy si Agar.

⁷ Na, tô panaligan na Áglangngagán igpakita ki Agar tun ta disyerto madani tun ta sánnáp tun ta dalan na pasadun tun ta lunsud ka Sur. ⁸ Iggkagi tô Áglangngagán, na mà din, “Agar na állang i Sarai, ánda é igtikudan nu, asta ánda é sadunan nu?”

Igtaba si Agar, na mà din, “Igpalayuyad tikud tun ta amo ku na si Sarai.”

⁹ Iggkagi tô panaligan na Áglangngagán, na mà din, “Uli ka tun kandin, asta tuman nu tô mga sugù din.”

¹⁰ Iggkagi pagsik tô panaligan na Áglangngagán, na mà din, “Imun ku na tuu marapung tô rubbad nu sipang ka di dan méyap. ¹¹ Duwán batà mama na pamasusun nu, asta ngadanan nu sikandin ki Ismael, ^{††} su igpaminág katô Áglangngagán tô ranginán nu.

¹² Imun tô batà nu na iring ka asno na méla, su ándà palang bánnalán din. Musig sikandin ka langun manubù, asta musig dan kandin. Di sikandin móddô duma katô mga kataladi din.”

¹³ Iggkagi si Agar, na mà din, “Igkita kud gó tô Áglangngagán na igsállág kanak, asal ándà a kanné kamaté.”

Igngadanan i Agar tô Manama na igpakita kandin na mà din, “Manama na ágsállág.” ¹⁴ Purisu áknganni, tô sánnáp na igngadanan Beerla-hai-roi [‡] tun ta tángnga-kaan ka lunsud ka Cades asta Bered.

¹⁵ Tô ipamasusu dán tô batà mama i Abram tikud ki Agar, igngadanan i Abram sikandin ki Ismael.

¹⁶ Kawaluwan ánnám (86) tô idad i Abram tô ipamasusu si Ismael.

Pató katô kasabotan

17 Na, tô kasiyawan siyó (99) dán tô idad i Abram, igpakita tô Áglangngagán kandin, asta igkagi sikandin, na mà din, “Sakán tô Tuu Matulus Manama. Tuman nu tô kakalyag ku. Kailangan ándà salà nu tun

ta saruwan ku. ² Imun ku tô kasabotan ku tun áknikó. Imun ku na tuu marapung tô mga rubbad nu.”

³ Iglíngkóód si Abram sippang ka ikadunggù tô ulu din tun ta tanà, asta igkagi tô Manama, na mà din, ⁴ “Ni gó tô kasabotan ku tun áknikó. Imun ku sikuna na kamónaan ka marapung mga grupo. ⁵ Tikud áknganni, di kad ngadanan ki Abram, asal ngadanan kad ki Abraham ^{‡†} su imun ku sikuna na kamónaan ka marapung mga grupo. ⁶ Imun ku na marapung tô mga rubbad nu, asta imun ku sikandan na marapung mga grupo, asta duwán tun kandan na imun na mga hari. ⁷ Imun ku tô kasabotan tun áknikó asta tun ta mga rubbad nu ka ándà ágtamanán. Sakán tô Manama nu asta Manama katô mga rubbad nu. ⁸ Tô kaluwagan ka banuwa ka Canaan na igóddóan nu, tô gó é bággén ku áknikó asta tun ta mga rubbad nu ébô matigatun yu ka ándà ágtamanán. Sakán tô Manama dan.”

⁹ Iggkagi tô Manama ki Abraham, na mà din, “Na, sikuna, duwán kailangan lumun nu asta langun rubbad nu ka ándà ágtamanán tingód katô kasabotan ku tun ákniyu. ¹⁰ Ni gó tô kasabotan ku na kailangan tumanán nu, agad sikuna asta tô tagsábbad-sábbad mga rubbad nu. Kailangan tupuwan tô langun gamama dini áknikó. ¹¹ Kailangan tupuwan kó, su tô gó é pató tingód katô kasabotan ku tun áknikó. ¹² Tô mga rubbad nu, kailangan tupuwan tô langun gabatà dan gamama ka ikawalu álló tikud tun ta kapamasusu, agad tô tagsábbad-sábbad mga állang yu gamama, agad sadan é pamasusun tun ákniyu, agad sadan é bállin tun ta duma manubù. ¹³ Kailangan tupuwan tô langun gamama, su ukit katô pató tun ta lawa yu, kasóddóran yu na ándà ágtamanán katô kasabotan ku tun ákniyu. ¹⁴ Atin ka di tupuwan tô mama, di mému dumuma ákniyu, su di sikandin mánnal katô kasabotan ku.”

¹⁵ Iggkagi tô Manama ki Abraham, na mà din, “Tikud áknganni, di dán mému si Sarai tô ngadan katô sawa nu. Kailangan ngadanan nu sikandin ki Sara.

^{‡††} Madigár tô bággén ku kandin, asta bággén ku áknikó tô batà mama na pamasusun din. Madigár tô bággén ku tun ta sawa nu, asta imun ku sikandin na kamónaan ka marapung mga grupo. Duwán gó mga rubbad din na imun hari.”

¹⁷ Iglíngkóód si Abraham sippang ka ikadunggù tô ulu din tun ta tanà. Igngisi sikandin, su igpanámdám sikandin, na mà din, “Duwán kanné batà ku na pamasusun, agad tô idad ku dumunggù tun ta sábbad gatus (100)! Mamasusu kanné si Sara ka batà, agad tô idad din dumunggù tun ta kasiyawan (90)!”

¹⁸ Iggkagi si Abraham katô Manama, na mà din, “Kakalyag ku na si Ismael tô bággayan nu ka madigár!”

¹⁹ Asal igkagi tô Manama, na mà din, “Tô sawa nu na si Sara mamasusu ka batà nu mama, asta ngadanan nu tô batà ki Isaac. ^{‡††} Sikandin asta tô mga rubbad din

[†] 16:6 Igirrayatan. Ahaán tô kagi “irrayat” tun ta Lista Katô Mga Kagi. ^{††} 16:11 Tô kóbadan katô ngadan Ismael, “ágpaminág tô Manama.” [‡] 16:14 Tô kóbadan katô ngadan Beerla-hai-roi, “Sánnáp Ka Manté Manama Na Ágsállág Kanak.”

^{‡†} 17:5 Tô kóbadan katô ngadan Abraham, “ámmà ka marapung mga grupo.” ^{‡††} 17:15 Tô kóbadan katô ngadan Sara, “batà bayi ka hari,” ó “prinsesa.” ^{‡†††} 17:19 Tô kóbadan katô ngadan Isaac, “igngisi.”

tô katumanan katô kasabotan ku na ándà ágtamanán. ²⁰Igpaminág ku tô igpamuyù nu para ki Ismael. Purisu madigár tô bággén ku kandin. Bággén ku kandin tô marapung mga gabatà asta mga rubbad din. Imun ku sikandin na kamónaan ka sapulù duwa (12) ágpangulun, asta imun ku na dakál grupo tô mga rubbad din. ²¹Asal tô batà nu na si Isaac tô katumanan katô kasabotan ku tun áknikó. Pamasusun sikandin i Sara kani ámmé na dumunggù."

²²Pángnga igpatóngkóé dan, igpanó tô Manama.

²³Na, tô álló tô, igbánnal si Abraham ka Manama, asta igtupuwan din tô batà din na si Ismael, asta tô langun ka дума mga sakup din gamama, agad tô mga állang din, tô mga ipamasusu tun kandin, asta tô igbállí din tun ta дума mga manubù. ²⁴Kasiyawan siyó (99) tô idad i Abraham tô igtupuwan sikandin, ²⁵asta sapulù tállu (13) tô idad katô batà din na si Ismael. ²⁶Tô álló tô, igtupuwan si Abraham asta si Ismael, ²⁷asta tô langun gamama na sakup i Abraham.

Igtandô na mapamasusu si Isaac

18 Róggun igóddô si Abraham tun ta kayun ka mga ulayan i Mamre, igpakita tô Áglangngagán kandin. Tô ménit tô álló, igunsad si Abraham tun ta sállat ka tulda na igóddóan din. ²Igsállág sikandin, asta igkita din tô tállu manubù na igtindág tun ta luwà. Tô igkita din sikandan, igsékót sikandin igsumar kandan. Iglíngkóód sikandin sippang ka ikadunggù tô ulu din tun ta tanà ébô tumanggap kandan. ³Igkagi sikandin, na mà din, "Sir, ádding kó dini kanak. Yakó áglabé. ⁴Piddan ku sikiyu ka wayig ébô muras kó katô paa yu, asta makapaginawa kó kannun ta siráb kani kayu. ⁵Pakannán ku sikiyu ébô kumabákkár kó ka dì kó pa manayun. Idayawanna su igdunggù kó, asta kakalyag ku na tumabangnga ákniyu."

Igkagi sikandan, na mà dan, "Mému áknami."

⁶Igsékót si Abraham igahu tun ta tulda, asta igkagiyan din si Sara, na mà din, "Sékót ka! Angé nu tô sábbad sako ka tuu madigár harina, asta imu nu tô pan na pakannán kandan."

⁷Igpalaguy si Abraham tun ta mga mannanap din, asta igsalin din tô tuu madigár nati ka baka. Igbággé din tun ta sábbad állang din ébô iyón din asta sékót lággaán. ⁸Tô igtaganà dan tô langun, igpid i Abraham tô gatas na malassám, gatas na mammis, asta ákkud na igtug, asta igbuwat din tun kandan. Róggun igkan dan, igtindág sikandin madani tun ta siráb katô kayu.

⁹Iginsà dan kandin, na mà dan, "Ánda tô sawa nu na si Sara?"

Igtaba si Abraham, na mà din, "Tun dalám katô tulda."

¹⁰Igkagi tô Áglangngagán, na mà din, "Tô ámmé na dumunggù, lumónódda dini ákniyu, asta duwán batà mama na pamasusun katô sawa nu na si Sara."

Na, si Sara madani tun ta sállat tun ta bókkóg din, asta igpaminág sikandin katô igkagi dan. ¹¹Tuu dán tugál si Abraham asta si Sara. Ánda bayi na mamasusu iring katô idad i Sara. ¹²Purisu igngisi si Sara katô

kandin sarili, asta igpanámdám sikandin, na mà din, "Tuuwad tugál, asta tuu dán tugál tô дума ku. Pamánnun ka kadunggù katô dayó dini kanak?"

¹³Na, iginsà tô Áglangngagán ki Abraham, na mà din, "Manan ka igngisi si Sara? Manan ka igkagi sikandin na pamánnun é kapamasusu din ka batà su tuu dán tugál sikandin? ¹⁴Ánda palang na dì mému katô Áglangngagán! Tô ámmé na dumunggù, duwán batà mama na pamasusun i Sara."

¹⁵Imáddangan si Sara. Purisu igbulaló sikandin asta igkagi, na mà din, "Ánda a ngisi."

Asal igkagi tô Áglangngagán, na mà din, "Bulaló yan. Bánnal na igngisi ka."

Igpamuyù si Abraham para katô mga taga Sodoma

¹⁶Na, igpanó tô tállu manubù, asta igsadun dan tun ta pabungan ébô sumállág dan katô lunsud ka Sodoma. Igtákkás si Abraham kandan ébô tumáddù kandan ka dalan. ¹⁷Igpánámdám tô Áglangngagán, na mà din, "Dì ku állássán ki Abraham tô masig dán na lumun ku, ¹⁸su mému na dakál grupo tô mga rubbad din, asta madigár tô bággén ku tun ta langun manubù ukit kandin. ¹⁹Igsalin ku sikandin ébô tuminurù sikandin katô mga gabatà din asta mga rubbad din na kailangan mánnal dan kanak asta lumun dan tô nángngà tun ta saruwan ku, ébô tumanán ku tô igtandô ku kandin."

²⁰Na, igkagi tô Áglangngagán ki Abraham, na mà din, "Marapung tô igulit kanak na madat tô áglumun katô mga taga Sodoma asta taga Gomora. Tuu kun dakál tô salà dan. ²¹Purisu madunna ébô kasóddóran ku ka bánnal ó ánnà bánnal tô igdinág ku."

²²Na, igpanó tô duwa manubù, asta igpanayun dan tun ta Sodoma, asal igduma pa tô Áglangngagán tun ki Abraham. ²³Igpadani si Abraham tun ta Áglangngagán, asta iginsà sikandin, na mà din, "Atin ka matayan nu tô madat mga manubù, matayan nu pagsik tô mga matalláng? ²⁴Atin ka duwán kaliman (50) mga matalláng tun ta lunsud, dadattan nu tô langun tun ta lunsud? Duwán kédu nu katô langun tingód katô kaliman (50) mga matalláng? ²⁵Panámdám ku na dì nu matayan tô mga matalláng apil katô madat mga manubù! Dì mému! Atin ka supakan nu tô madat mga manubù, dì nu apilán tô mga matalláng, su sikuna tô ágruud katô langun manubù, asta kailangan nángngà tô karuud nu."

²⁶Igtaba tô Áglangngagán, na mà din, "Atin ka kitanán ku tô kaliman (50) mga matalláng tun ta lunsud, dì ku dadattan tô lunsud."

²⁷Igkagi puman si Abraham, na mà din, "Sir, agad tuu ka mallayat ka tandingán kanak, asal pallayat nu tô ginawa nu kanak ka minsà a puman áknikó. ²⁸Atin ka duwán dád kappatan lima (45) mga matalláng, dadattan nu tô langun tun ta lunsud su ikulangan ka lima?"

Igtaba tô Áglangngagán, na mà din, "Atin ka kitanán ku tô kappatan lima (45) mga matalláng, dì ku dadattan tô lunsud."

²⁹ Igkagi puman si Abraham, na mà din, "Atin ka kappatan (40) dád tō kitanán nu?"

Igtaba tō Áglangngagán, na mà din, "Atin ka duwán kappatan (40), dì ku dadattan."

³⁰ Igkagi si Abraham, na mà din, "Sir, yaka ágkasókó kanak ka minsà a puman áknikó. Atin ka tállu pulù (30) dád tō kitanán nu?"

Igtaba tō Áglangngagán, na mà din, "Atin ka tállu pulù (30) tō kitanán ku, dì ku dadattan."

³¹ Igkagi si Abraham, na mà din, "Sir, pallayat nu tō ginawa nu kanak ka minsà a puman áknikó. Atin ka duwa pulù (20) dád tō kitanán nu?"

Igtaba tō Áglangngagán, na mà din, "Atin ka duwa pulù (20) tō kitanán ku, dì ku dadattan tō lunsud."

³² Igkagi si Abraham, na mà din, "Sir, yaka ágkasókó kanak, su ni gó é ágtamanán ka insà ku. Atin ka sapulù (10) dád tō kitanán nu?"

Igtaba tō Áglangngagán, na mà din, "Atin ka duwán sapulù (10), dì ku dadattan."

³³ Na, pángnga igpatóngkóé tō Áglangngagán asta si Abraham, igpanó tō Áglangngagán, asta igulí si Abraham.

Dakál salà katō mga taga Sodoma

19 Tō mapun dán, igdunggù tō duwa panaligan tun ta Sodoma. Si Lot igunsad tun ta plasa madani tun ta sállat katō lunsud. Tō igkita sikandin kandan, igtindág sikandin asta igsumar kandan. Igingkóód sikandin sippang ka ikadunggù tō ulu din tun ta tanà, ² asta igkagi sikandin, na mà din, "Sir, ádding kó tun ta balé ku. Urazi yu tō paa yu, asta dággà kód, su simag ka sállám mému manayun kó tun ta sadunan yu."

Asal igkagi sikandan, na mà dan, "Dì ké mádding tun ta balé nu. Dumággà kéd dini ta plasa."

³ Asal igpanayun ginggat si Lot sippang ka igtákkás dan kandin tun ta balé din. Igpému i Lot tō pan asta tō duma mga madigár ágkakan, asta igkan dan.

⁴ Tō ándà dan pa dággà tō dukilám, iglibutan tō balé katō langun gamama na taga Sodoma. Ilimud tō langun dan, agad mga mallaki asta mga tugál. ⁵ Igtawar dan ki Lot, na mà dan, "Ánda tō duwa gamama na igdunggù géna dini áknikó? Paluwà nu sikandan ébô lumayuk ké kandan."

⁶ Igluwà si Lot tun ta balé din, asta igsagpángngan din tō sállat. ⁷ Igkagi sikandin, na mà din, "Mga rarak ku, yakó áglumu katō madat. ⁸ Asal duwán duwa gabatà ku daraga na ándà pa palang layuki. Paluwaán ku sikandan, asta mému lumun yu kandan tō agad ándin kakalyag yu. Asal yakó ágsamuk kani duwa gamama, su igpadággà ku sikandan dini kanak, asta kailangan dóppónan ku sikandan."

⁹ Asal igkagi sikandan, na mà dan, "Yaka gilabut áknami! Ánnà ka taga kannun. Purisu dì mému milabut ka katō lumun dé! Atin ka panámdám nu na madat tō lumun dé kandan, tuu pa madat tō lumun dé áknikó."

Igsullóy dan si Lot, asta igpadani dan tun ta sagpáng ka sállat ébô siraán dan. ¹⁰ Asal igpókéan katō duwa

panaligan tō sállat, igguyud dan si Lot tun dalám katō balé, asta igsagpángngan dan tō sállat. ¹¹ Na, igimu dan na bólóg tō langun gamama madani tun ta sállat ébô dì dan kumita katō sállat.

Igpalaguy si Lot tikud tun ta Sodoma

¹² Igkagi tō duwa panaligan ki Lot, na mà dan, "Atin ka duwán mga kadumaan nu dini, mga gabatà nu, ugang nu, ó duma mga sakup nu na igóddô dini ta lunsud, pid nu sikandan, asta panó kód, ¹³ su dadattan déd ni lunsud ni. Idinág katō Áglangngagán na tuu madat tō áglumun dan. Purisu igpapid ké ikandin ébô dadattan dé tō langun."

¹⁴ Purisu igsékót si Lot igsadun tun ta duwa banà katō gabatà din gabayi, asta igkagi sikandin, na mà din, "Sékót kód panó tikud kannun, su dadattan dán katō Áglangngagán ni lunsud ni."

Asal kéman dan ka áragorù dád sikandin.

¹⁵ Tō sállám dán, igpapalaguy katō mga panaligan si Lot, na mà dan, "Sékót kad! Pid nu tō sawa nu asta tō duwa gabatà nu gabayi, asta palaguy kód ébô dì kó kasabban katō kadattan kani lunsud."

¹⁶ Agad igbaring-baring si Lot, asal inéduwan tō Áglangngagán kandan. Purisu igawidan katō duwa panaligan tō bállad i Lot, tō sawa din, asta tō duwa gabatà dan, asta igpid dan tun ta luwà katō lunsud.

¹⁷ Igkagi tō panaligan kandan, na mà dan, "Palaguy kód! Yakó ágsérê! Yakó ágsódô kannun ta kapattadan, asal palaguy kó sippang tun ta pabunganán agó maté kó."

¹⁸ Asal igkagi si Lot, na mà din, "Sir, diya. ¹⁹ Agad tuu madigár tō tabang yu kanak, asta igpaluwà a ikiyu tikud tun ta kadattan, asal kasabbanna su tuu madyù tō pabunganán, asta matéya ka diya pa dumunggù.

²⁰ Na, duwán madani lunsud na mému sadunan ku, asta délák gó yan. Papalaguyya baling dutun. Tuu gó délák tō lunsud, asta diya maté dutun!"

²¹ Igtaba tō panaligan, na mà din, "Mému malaguy ka dutun. Dì ku dadattan tō lunsud tō. ²² Asal sékót kód palaguy, su ándà pa mému lumun ku sippang ka dumunggù kó."

Purisu ingnadan tō lunsud na Soar. †

Idattan tō Sodoma asta Gomora

²³ Tō duwán dán álló asta tō igdunggù dán si Lot tun ta Soar, ²⁴ igdabù katō Áglangngagán tō asupri na igrágrág tikud tun ta kawang-awangan tun ta lunsud ka Sodoma asta Gomora. ²⁵ Purisu idattan tō duwa lunsud asta tō langun ka duma mga lunsud tun ta kapattadan. Inaté tō langun manubù, asta idattan tō langun ka pamulanán. ²⁶ Asal igsérê tō sawa i Lot tun ta lunsud na igtananan dan. Purisu ibaluy sikandin sumbál na asin.

²⁷ Na, igsállám si Abraham tun ta lugar na igsadunan din tō igtóngkô tō Áglangngagán kandin. ²⁸ Igsállág sikandin tun ta Sodoma asta Gomora, asta tun ta

† 19:22 Tō kóbadan katō Soar, "délák."

kaluwagan katô kapattadan. Igkita din tô tuu dakál ábbál tikud tun ta tanà, iring na ábbál ka dakál ággób-bówanan. ²⁹ Agad igdadattan katô Manama tô mga lunsud tun ta kapattadan na igóddóan i Lot, asal ándà din kalingawi si Abraham, asta igpaluwà din si Lot ébô dì sikandin maté.

Si Lot asta duwa gabatà din gabayi

³⁰ Na, imáddangan si Lot ka móddô sikandin tun ta Soar. Purisu igalin sikandin asta tô duwa gabatà din gabayi tun ta pabunganán, asta igóddô dan tun ta takub. ³¹ Duwán álló na igkagi tô batà din kaké tun ta adi din, na mà din, "Tugál dán tô ámmà ta, asta ándà palang mama nit banuwa na kumalyag áknita ébô duwán batà ta. ³² Na, madigár ka lasingán ta tô ámmà ta asta lumayuk ki kandin ébô duwán batà ta ukit kandin."

³³ Purisu, tô dukilám dán, iglasing dan tô ámmà dan, asta iglayuk tô kaké kandin. Asal ándà kinanuwan i Lot katô iglumu katô batà din kandin, su tuu ilasing.

³⁴ Tô sállám dán, igkagi tô kaké tun ta adi din, na mà din, "Sakán tô iglayuk katô ámmà ta géna dukilám. Na, madigár ka lasingán ta puman sikandin kani ka dukilám, asta sikuna tô lumayuk kandin ébô duwán batà ta ukit kandin."

³⁵ Tô dukilám dán, iglasing dan puman tô ámmà dan, asta iglayuk tô adi kandin. Ándà kinanuwan din katô iglumu katô batà din kandin, su tuu ilasing. ³⁶ Purisu igmabáddás dán tô duwa gabatà i Lot ukit kandin.

³⁷ Duwán batà mama na ipamasusu tun ta kaké, asta inggadanan din ki Moab. † Inému sikandin na kamónaan katô langun Moabihanon áknganni. ³⁸ Duwán pagsik batà mama na ipamasusu tun ta adi, asta inggadanan din ki Benami. †† Inému sikandin na kamónaan katô langun Amonihanon áknganni.

Si Abraham asta si Abimelec

20 Na, igalin si Abraham tikud tun ta Mamre sipang tun ta Negeb, asta igóddô dan tun ta lunsud ka Gerar na tun ta tángngaan katô lunsud ka Cades asta Sur. ² Igulit si Abraham katô mga taga Gerar na tábbé din tô sawa din na si Sara. Purisu igpakangé si Sara katô hari ka Gerar na si Abimelec ébô mému na sawa din. ³ Asal igpakita tô Manama ki Abimelec ukit ka tagénáp, asta igkagi sikandin, na mà din, "Maté ka gó su igkangé nu tô bayi na duwán duma."

⁴ Asal su ándà pa layuk si Abimelec ki Sara, igkagi sikandin, na mà din, "Áglangngagán, matayanna gó ikuna asta tô mga sakup ku agad ándà palang salà dé? ⁵ Si Abraham gó tô igulit kanak na tábbé din si Sara, asta igkagi tô bayi na talatábbé dan. Ándà palang madat kakalyag ku, asta ándà palang salà ku kandin."

⁶ Tun ta tagénáp i Abimelec, igkagi tô Manama kandin, na mà din, "Óó. Isóddóran ku na ándà madat kakalyag nu. Purisu igsapadan ‡ ku sikuna ébô dì ka

† 19:37 Tô ngadan Moab, iring katô kagi ka Hebreo, "tikud tun ta ámmà." †† 19:38 Tô ngadan Benami, iring katô kagi ka Hebreo, "batà ka gakád." ‡ 20:6 Igsapadan, ó igbalabagan.

makasalà kanak. Igdalangan ku tô kapadani nu kandin. ⁷ Na, uli nu tô bayi tun ta duma din. Propeta si Abraham, asta dumasal sikandin tingód áknikó ébô dì ka maté. Atin ka dì nu sikandin ulián, maté ka gó asta tô langun sakup nu."

⁸ Na, igsállám si Abimelec iglimud katô langun opisyales din, asta igulit sikandin kandan tingód katô langun tun ta tagénáp din. Purisu tuu dan imáddangan. ⁹ Igpakangé i Abimelec si Abraham, asta igkagi sikandin, na mà din, "Madat tô iglumu nu áknami. Ándin tô salà na ilmu ku áknikó ébô papiddanna iku-na asta tô mga sakup ku katô kadattan? Iglumu nu kanak tô di mému lumun. ¹⁰ Ándin tô gunayan na iglumu nu ni?"

¹¹ Igtaba si Abraham, na mà din, "Tô panámdám ku na ándà palang manubù dini na duwán máddang tun ta Manama. Kéman ku na duwán mimmaté kanak ébô agón tô sawa ku. ¹² Bánnal tô igkagi ku na tábbé ku sikandin, su batà katô ámmà ku sikandin, asal igpassaé tô innà dé. Purisu igkalyagan ku sikandin.

¹³ Dángngan tô igpéwà tô Manama kanak tikud tun ta lunsud na igóddóan katô ámmà ku, igkagiyan ku tô sawa ku, na mà ku, 'Atin ka duwán kédu nu kanak, agad ánda é dungguan ta, ulit nu na talatábbé ki.'" ¹⁴ Purisu iguli i Abimelec si Sara tun ki Abraham.

Duwán igbággé din kandin na mga karnero, mga baka, asta mga állang. ¹⁵ Igkagi si Abimelec, na mà din, "Sállág nu tô kaluwagan kani tanà ku. Óddô ka tun ta agad ánda na kakalyag nu."

¹⁶ Igkagi sikandin ki Sara, na mà din, "Sábbad mararan (1,000) abuk ka mapputi bulawan tô igbággé ku tun ta tábbé nu ébô kasóddóran katô langun sakup nu na ándà salà nu. Tô gó é pató na ándà dán salà nu kanak."

¹⁷ Na, igdasal si Abraham tun ta Manama, asta inólian dán si Abimelec, tô sawa din, asta tô mga állang din gabayi ébô makabatà dan puman, ¹⁸ su ándà batà tô sawa i Abimelec asta tô langun sakup din gabayi su igkangé i Abimelec tô sawa i Abraham na si Sara.

Ipamasusu si Isaac

21 Na, igtuman katô Áglangngagán tô igtandô din, asta madigár tô igbággé din ki Sara. ² Igmabáddás sikandin, asta igpamasusu sikandin ka batà mama, agad tugál dán si Abraham. Ipamasusu tô batà tô álló na taganà igtandô katô Manama. ³ Ingadanan i Abraham tô batà din ki Isaac. ††† Tô igdunggù dán tô ikawalu álló tikud tun ta kapamasusu ki Isaac, igtupuwan i Abraham sikandin, su tô gó tô igsugù ka Manama kandin. ⁵ Sábbad gatus (100) tô idad i Abraham tô kapamasusu ki Isaac.

⁶ Igkagi si Sara, na mà din, "Igbággayanna ka Manama ka dayó. Purisu inggisiya. Ngumisi tô langun katô makadinág tingód katô inému kanak."

⁷ Igkagi si Sara, na mà din, "Dángngan, ándà palang manubù na makakagi ki Abraham na dumunggù tô ál-

†† 21:3 Tô kóbadan katô ngadan Isaac, "inggisi." Ahaán tô Genesis 17:19.

ló na pasusun ku tô batà din. Agad tugál dán sikandin, asal igpamasusuwad gó katô batà din.”

Igpéwà si Agar asta si Ismael

⁸Tô igdakál si Isaac, igdiyà dán sikandin, asta igimu i Abraham tô dakál pista tingód katô álló na igdiyà tô batà din. ⁹Asal si Ismael na ipamasusu ki Agar na taga Ehipto, inalayun sikandin igyamà-yamà katô batà i Sara na si Isaac. Tô igkita si Sara katô, ¹⁰igkagi sikandin ki Abraham, na mà din, “Péwà nu tô állang nu asta tô batà din, su atin dumunggù tô álló na maté ka, dì mému kabággayan tô batà ka állang katô tángngà katô kaduwánnan nu, su bággén tô langun tun ta batà nu na si Isaac.”

¹¹Tuu iranu si Abraham, su batà din gó si Ismael. ¹²Asal igkagi tô Manama ki Abraham, na mà din, “Yaka ágkaranu tingód kanan batà nu asta állang nu na si Agar. Tuman nu tô igkagi i Sara áknikó, su ukit katô batà nu na si Isaac bággén ku áknikó tô mga karub-badan na igtandô ku áknikó. ¹³Imun ku pagsik na dakál karubbadan tô mga rubbad katô batà ka állang nu, su batà nu sikandin.”

¹⁴Purisu igsállám si Abraham igbággé ka ágkakan asta ágdalámmanan na ipánnù ka wayig tun ki Agar ébô baban din. Igpapanó din si Agar asta tô batà din. Igsadun si Agar tun ta disyerto ka Berseba, asta igpanó-panó dan.

¹⁵Tô inémmát tô wayig na igpid dan, itákkangan dan, asta igtanangan i Agar tô batà din tun ta siráb ka mabbabà kayu. ¹⁶Igsadun si Agar tun tóna na mga sábbad gatus (100) metros é kadiyuan, asta igunsad sikandin. Igpánám dím sikandin, na mà din, “Dì mému ka kumita a na maté tô batà ku.”

Róggun igunsad si Agar, igsággó sikandin.

¹⁷Igdinág ka Manama tô sággón din, asta igtawar tô panaligan ka Manama tikud tun ta langit, na mà din, “Agar, imánnu ka? Yaka ágkamáddangan. Igdinág ka Manama tô sággón katô batà nu. ¹⁸Na, sadun ka tun kandin, asta órór nu sikandin, su imun ku na dakál grupo tô mga karubbadan din.”

¹⁹Na, igpakita ka Manama tô balun tun ki Agar. Purisu igsadun sikandin tun ta balun, igipánnù din tô ágdalámmanan ka wayig, asta igpénám din tô batà din.

²⁰Madigár tô tabang ka Manama katô batà. Sippang ka igdakál sikandin, igóddô tun ta disyerto ka Paran, asta tuu katig sikandin ágpanà. ²¹Tun ta Paran, igpakalyag katô innà din sikandin katô bayi na taga Ehipto.

Igpasaboté si Abraham asta si Abimelec

²²Na, tô timpo tô, si Abimelec asta si Picol na pangu-lu katô mga sundalo din igsadun tun ki Abraham. Igkagi si Abimelec, na mà din, “Isóddóran ku na agad ándin tô áglumun nu, inalayun ka ágtabangan katô Manama. ²³Purisu kakalyag ku na tumandô ka tun ta saruwan ka Manama na dì ka lumimbang kanak, mga

gabata ku, asta mga rubbad ku. Inalayun madigár tô iglumun ku áknikó. Purisu tandô ka na inalayun madigár tô lumun nu kanak asta katô mga sakup ku na igóddô kannun ta banuwa na igóddóan nu.”

²⁴Igkagi si Abraham, na mà din, “Tô gó é tandô ku áknikó.”

²⁵Na, igulit si Abraham kandin na duwán balun na igagó katô mga állang i Abimelec. ²⁶Igkagi si Abimelec, na mà din, “Ándà ku kasóddóri ka sadan tô igagó katô balun. Ándà a ikuna uliti, asta ándà ku yan kasóddóri sippang ni álló ni.”

²⁷Na, duwán mga karnero asta mga baka na igbággé i Abraham ki Abimelec, asta igpasaboté dan.

²⁸Igsalin si Abraham ka pittu nati bayi ka karnero tikud tun ta mga karnero din. ²⁹Iginsà si Abimelec, na mà din, “Manan ka igsalin nu yan?”

³⁰Igtaba si Abraham, na mà din, “Tanggap nu ni pittu nati ka karnero ébô mému pató na sakán tô igpakali kani balun ni.”

³¹Purisu igtadanan tô lugar na Berseba, † su igpasaboté dan dutun.

³²Tô igpasaboté dán si Abraham asta si Abimelec, iguli si Abimelec asta si Picol tun ta banuwa katô mga Filistihanon. ³³Igpamula si Abraham ka kayu tamarisko tun ta Berseba, asta igpangadap sikandin katô Áglangngagán na ándà ágtamanán. ³⁴Idugé si Abraham igóddô tun ta banuwa katô mga Filistihanon.

Igkinnaman ka Manama si Abraham

22 Na, duwán álló na igkinnaman ka Manama tô kapamaké i Abraham kandin. Igtawar tô Manama, na mà din, “Abraham!”

Igtaba si Abraham, na mà din, “Óó. Kannunna.”

²Igkagi tô Manama, na mà din, “Pid nu tô bugtung batà nu na si Isaac na tuu nu ágginawaan, asta sadun kó tun ta banuwa ka Moria. Tikáddág kó tun ta pabungan na tádduán ku áknikó. Matayi nu sikandin asta góbbó nu tô lawa din ébô bággén nu sikandin kanak.”

³Purisu igsállám si Abraham, igpaningkayu, asta igruran din tun ta asno din. Igpátákkás din tô batà din na si Isaac asta tô duwa állang din, asta igpanó dan tun ta lugar na igpasadunan ka Manama kandin. ⁴Itáluwan dan igpanó, igkita i Abraham tô lugar tun ta madiyah. ⁵Igkagi si Abraham katô duwa állang din, na mà din, “Óddô kó dád kannun duma katô asno, su sakán asta ni batà ku tô manayun tun ta pabungan ébô mangadap ké katô Manama, asta lumónód ké dini ákniyu.”

⁶Igpapid i Abraham tô pagsunnuk ki Isaac. Igpapad i Abraham tô kutsilyo asta tô бага ka apuy, asta igpanayun dan. ⁷Igkagi si Isaac, na mà din, “Ámmà!”

Igtaba si Abraham, na mà din, “Ándin?”

Iginsà si Isaac, na mà din, “Duwán бага ka apuy asta pagsunnuk ta, asal ánda tô nati ka karnero na góbbón asta bággén tun ta Manama?”

† 21:31 Tô kóbadan katô Berseba, “balun katô tandô,” ó “balun katô pittu.”

⁸ Igtaba si Abraham, na mà din, “Manama tō mággé áknita katō nati ka karnero na góbbón asta bággén kandin.”

Na, igpanayun dan igpanó.

⁹ Tō igdunggù dan dán tun ta pabungan na igpasadunan ka Manama ki Abraham, igimu din tō ágóbbówanan ka mannap na bággén tun ta Manama, asta igtagù din tō pagsunnuk tun ta bówwó. Igbagás din tō batà din asta igtagù din tun ta bówwó katō pagsunnuk. ¹⁰ Ikgangé din tō kutsilyo ébô matayan din dán tō batà din. ¹¹ Asal tō panaligan na Áglangngagán igtawar kandin tikud tun ta langit, na mà din, “Abraham! Abraham!”

Igtaba si Abraham, na mà din, “Óó. Kannunna.”

¹² Ikgagi tō Áglangngagán, na mà din, “Yaka ágdadat kanan batà nu. Yaka nu ágmánuwi. Isóddóran kud na tuu ka ágbánnal ka Manama, su agad tō bugtung batà nu, bággén nu kanak.”

¹³ Na, igkita i Abraham tō karnero na ikasanggat tō panga din tun ta sigbát na dugin. Tō gó é igkangé i Abraham, igmatayan din, asta iggóbbó din na igbullas katō batà din. ¹⁴ Ingadanan i Abraham tō lugar na, “Áglangngagán tō Ágbággé.” Agad áknganni, duwán ákngagin na, “Tun ta pabungan katō Áglangngagán, duwán ágbággén din.”

¹⁵ Igtawar puman tō panaligan na Áglangngagán ki Abraham tikud tun ta langit, na mà din, ¹⁶ “Matuman gó ni tandô katō Áglangngagán áknikó. Su igbánnal ka kanak, asta ándà nu tingátti tō bugtung batà nu, asal igbággé nu sikandin kanak, ¹⁷ madigár gó tō bággén ku áknikó, su imun ku na tuu marapung tō mga rubbad nu iring na karapungan katō mga karani tun ta langit, asta iring na karapungan katō mga baklayan tun ta dagat. Makapanalu tō mga rubbad nu katō mga lunsud ka usig dan. ¹⁸ Madigár tō bággén ku tun ta langun manubù ka banuwa ukit katō mga rubbad nu. Tō gó é lumun ku, su igtuman nu tō igsugù ku áknikó.”

¹⁹ Na, iglónód si Abraham asta si Isaac tun ta duwa állang, igulì dan langun, asta igóddô si Abraham tun ta Berseba.

Mga gabatà i Nahor

²⁰ Na, ándà kadugé, igulitan si Abraham na duwán dán mga gabatà katō kataladi din na si Nahor, su igpamasusu tō ipag din na si Melca. ²¹ Si Hus tō tambang kaké batà din, si Bus tō ikaduwa, si Camuel na ámmà i Aram, ²² si Cased, si Asau, si Feldas, si Jedaf, asta si Betuel. ²³ (Si Betuel tō ámmà i Rebecca.) Tō gó é mga ngadan katō walu gabatà i Nahor na ipamasusu ki Melca na ipag i Abraham. ²⁴ Ingadanan ki Roma tō ikaduwa sawa i Nahor. Ipamasusu tun kandin si Teba, si Gaam, si Taas, asta si Maaca.

Inaté si Sara

23 Na, tō sábbad gatus duwa pulù pittu (127) tō idad i Sara, inaté sikandin ² tun ta lunsud ka He-

bron na sakup ka Canaan. Iranu asta igsággó si Abraham tingód katō kamatayan i Sara.

³ Igtananan i Abraham tō inaté sawa din, igsadun sikandin tun ta mga Hetihanon, asta igkagi sikandin, na mà din, ⁴ “Ánnà a taga kannun, su iginalna dád dini ákniyu. Málliya pád ka tanà dini ákniyu ébô duwán lábbángngan ku katō sawa ku na inaté.”

⁵ Ikgagi tō mga Hetihanon, na mà dan, ⁶ “Sir, paminág nu ni kagi dé. Isóddóran dé na sikuna tō ágbantug pangulu na igsalin katō Áglangngagán. Mému lábbángngán nu tō sawa nu dini ta tuu madigár áglábbángnganan dé. Agad ándin lábbángngi tō salinán nu, kadayawan tō tigatun na mággé kanan áknikó ébô duwán lábbángngan nu kandin.”

⁷ Purisu iglingkóód si Abraham tun kandan, ⁸ asta igkagi sikandin, na mà din, “Su mému lábbángngán ku tō sawa ku dini, pamuyù yu ki Efron na batà i Sohar ⁹ ébô barigyaán din kanak tō takub ka Macpela tun ta ligad katō kinamát din. Kagiyu sikandin na agad pira tō lagà katō takub, bággén ku kandin tun ta tubang yu ébô duwán lábbángngan ku.”

¹⁰ Tō timpo tō, igsad si Efron duma katō mga Hetihanon na ilimud tun ta sállat katō lunsud dan, asta igdinág katō langun tō igtaba din ki Abraham, na mà din, ¹¹ “Sir, paminág nu ni kagi ku. Bággén ku gó áknikó tō tibuk katō kinamát ku asta tō takub din. Tun ta tubang kani langun kadumaan ku, bággén kud áknikó ébô duwán lábbángngan nu katō sawa nu.”

¹² Na, iglingkóód puman si Abraham tun ta mga Hetihanon, ¹³ asta igkagi sikandin ki Efron tun ta tubang katō langun dan, na mà din, “Paminág nu ni kagin ku. Bayadan ku áknikó tō kadakállan katō lagà katō kinamát nu. Tanggap nu tō bayad ku ébô duwán lábbángngan ku katō sawa ku.”

¹⁴ Ikgagi si Efron, na mà din, ¹⁵ “Sir, paminág nu ni kagin ku. Agad áppat gatus (400) abuk na mapputi bulawan tō lagà katō kinamát, asal di ku pabayadan áknikó, su rarak ku gó sikuna. Panayun nu lábbángngi tō sawa nu dutun.”

¹⁶ Ignunug si Abraham ki Efron tingód katō lagà na igdinág katō langun Hetihanon na ilimud. Purisu igpesar din tō áppat gatus (400) abuk na mapputi bulawan, iring katō ágpasaranan na gamitán katō mga negosyante, asta igbággé din ki Efron. ¹⁷ Purisu si Abraham dán tō inému na tigatun katō kinamát i Efron tun ta Macpela dadan tun ta silatan ka lunsud ka Mamre. Igbayadan din tō tanà asta tō takub, asta tō langun kayun na isakup tun ta kaluwagan katō tanà. ¹⁸ Inému si Abraham na tigatun katō tanà tun ta tubang katō langun Hetihanon na ilimud tun ta plasa madani tun ta gahuwanan katō lunsud.

¹⁹ Na, iglábbáng i Abraham tō lawa katō sawa din na si Sara tun dalám katō takub ka Macpela madani tun ta lunsud ka Mamre tun ta Canaan. ²⁰ Purisu inému si Abraham na tigatun katō tanà asta takub katō Hetihanon, asta inému na áglábbángnganan din.

Si Isaac asta si Rebecca

24 Na, tuu dán tugál si Abraham, asta inalayun madigár tō igbággé katō Áglangngagán kandin.

² Duwán sábbad állang i Abraham na inému na amo katō дума mga állang asta igsarigan i Abraham katō langun ka kaduwánnan din. Igkagi si Abraham kandin, na mà din, “Dappán nu yan bállad nu nit bubun ku.

³ Tandô ka kanak ukit tun ta ngadan katō Áglangngagán na igimu katō langit asta banuwa ta. Tandô ka na di nu pakalyagán tō batà ku katō bayi na Canaanhon. ⁴ Asal lónód ka tun ta tanà na igtikudan ku, asta salin nu tō bayi tikud tun ta mga gakád ku ébô duwán kalyagan katō batà ku na si Isaac.”

⁵ Asal iginsà tō ágsarigan din, na mà din, “Pamánnun ku ka di malyag tō bayi mákkás kanak ka muli a dini? Piddán ku tō batà nu tun ta banuwa na igtikudan nu?”

⁶ Igtaba si Abraham, na mà din, “Di! Yaka ágpíd katō batà ku dutun. ⁷ Dángngan, tō Áglangngagán na Manama na góddô tun ta langit tō igpid kanak tikud tun ta mga gakád katō ámmà ku asta tikud tun ta banuwa na ipamasusuwan ku, asta igtandóanna ikandin na bág-gén din ni tanà ni tun ta mga rubbad ku. Pónan katō Áglangngagán tō panaligan din áknikó. Tumabang sikandin áknikó ébô makakangé ka katō bayi na kalyagan katō batà ku. ⁸ Atin ka di malyag tō bayi mákkás áknikó, mému di nu tumanán tō tandô nu kanak. Asal yaka nu ágpiddi tō batà ku dutun.”

⁹ Purisu igdappán katō ágsarigan tō bállad din tun ta bubun katō amo din na si Abraham, asta igtandô sikandin na tumanán din tō igsugù i Abraham kandin.

¹⁰ Na, igkangé katō ágsarigan tō sapulù kamelyo katō amo din, asta igruran din tō marapung klasi ka madigár gasa. Igpáno sikandin igsadun tun ta lunsud na igóddóan katō kataladi i Abraham na si Nahor tun ta Mesopotamia.

¹¹ Tō igdunggù dán sikandin, tuu dán mapun. Tō gó tō oras ka kakangé katō mga gabayi ka wayig. Igáding sikandin madani tun ta balun tun ta luwà katō lunsud, asta igpapaginawa din tō mga kamelyo din.

¹² Igdsal sikandin, na mà din, “Áglangngagán na Manama na ágpangadapán katō amo ku na si Abraham, tabangiya nigó ébô matuman tō sugù katō amo ku na si Abraham na ágginawaan nu. ¹³ Na, igtindággad dini ta balun na ágkangayanan ka wayig katō mga daraga na góddô dini. ¹⁴ Kumagiya tun ta sábbad daraga, na, ‘Pénamma tun ta tibud nu.’ Atin ka tumaba sikandin, ‘Inám ka, asta mangéya ka wayig ébô makénám tō mga kamelyo nu,’ kasóddóran ku na sikandin tō igsalin nu ébô kalyagan i Isaac. Atin ka tumanán nu ni, kasóddóran ku na igpakita nu tō dakál ginawa nu katō amo ku.”

¹⁵ Róggun ágdsal sikandin, igdunggù si Rebecca na batà bayi i Betuel. Igtiang sikandin ka tibud. Tō apù din mama si Nahor na kataladi i Abraham, asta si Melca tō apù din bayi. ¹⁶ Daraga pa si Rebecca, asta tuu

† 24:2 Atin ágdappánnán (ó itapion) tō bállad tun ta bubun, ni gó tō pató na di dán mému mapalin tō kasabotan.

madigár tō bónnóng din. Ándà palang sikandin layuki ka mama. Igsadun sikandin tun ta balun, igkangé ka wayig, asta iglónód. ¹⁷ Igsékót tō ágsarigan igsumar kandin, asta igkagi sikandin, na mà din, “Pénamma yan ta tibud nu.”

¹⁸ Igkagi tō daraga, na mà din, “Óó, sir. Inám ka.”

Sékót din igsánnar tō tibud na igtiang din, asta igpénám din sikandin. ¹⁹ Tō iginám dán sikandin, igkagi tō daraga, na mà din, “Mangéya pagsik ka wayig ébô makénám tō mga kamelyo nu sippang ka kólian tō tákkang dan.”

²⁰ Sékót din igbusbus tō wayig tun ta ginámmanan, asta igpalaguy sikandin tun ta balun asta igkangé puman ka wayig sippang ka inólian tō tákkang katō langun kamelyo. ²¹ Ándà kagi tō ágsarigan, asal igsál-lág dád sikandin katō áglumun katō daraga ébô kasóddóran din ka igtuman katō Áglangngagán tō kakalyag din.

²² Tō inólian dán tō tákkang katō mga kamelyo din, igbággé katō ágsarigan kandin tō bulawan arites na dakál é lagà para ka idung din, asta tō duwa magdakál pangkis bulawan para ka bállad din. ²³ Iginsà sikandin, na mà din, “Sadan tō ámmà nu? Duwán lugar tun ta balé din ébô dumággà ké?”

²⁴ Igtaba tō bayi, na mà din, “Si Betuel tō ámmà ku. Si Nahor tō ámmà din asta si Melca tō innà din.”

²⁵ Igkagi pagsik tō bayi, na mà din, “Dakál tō ragami na dággan katō mga kamelyo nu asta dakál tō ágkakan dan tun áknami. Duwán gó lugar ébô dumággà kó.”

²⁶ Purisu iglingkóód tō ágsarigan, asta igdurung din tō Áglangngagán. ²⁷ Igkagi sikandin, na mà din, “Durungán tō Áglangngagán na Manama na ágpangadapán katō amo ku na si Abraham, su ágkasarigan tō Áglangngagán, asta igtuman din tō tandô din katō amo ku. Purisu igtákkássanna ikandin ébô makadunggù a tun ta balé katō gakád katō amo ku.”

²⁸ Igpapaguy tō bayi igulì, asta igulit sikandin katō innà din asta katō mga kadumaan din tingód katō langun. ²⁹ Duwán kataladi mama i Rebecca na ign-gadanan ki Laban. Tō igkita dán si Laban katō arites asta pangkis katō tábbé din, asta tō igdinág sikandin tingód katō igkagi katō manubù na igdunggù, igsékót sikandin igsumar.

Tō igdunggù si Laban tun ta balun, dutun pô gó tō ágsarigan i Abraham asta tō mga kamelyo din. ³¹ Igkagi si Laban, na mà din, “Madigár gó tō igbággé katō Áglangngagán áknikó. Tákkás ka kanak tun ta balé. Yaka góddô kannun, su duwán lugar na igpataganà ku para áknikó, asta duwán lugar para katō mga kamelyo nu.”

³² Purisu igsadun dan tun ta balé, igpapónóg dan tō igruran katō mga kamelyo, asta igpakan dan. Igkangé dan tō wayig ébô urasan tō paa katō ágsarigan i Abraham asta mga kadumaan din. ³³ Asal tō igsánnar dan tō ágkakan, igkagi tō ágsarigan, na mà din, “Diyá pa kuman ka di ku pa ulitán tō ágdantulan ku dini áknuyu.”

Igkagi si Laban, na mà din, "Uliti ké."

³⁴ Igkagi sikandin, na mà din, "Sakán tō ágsarigan i Abraham. ³⁵ Tuu madigár tō igbággé katō Áglangngagán katō amo ku, asta inému dán ágpangulun asta ágkabantug manubù. Igbággayan sikandin katō Áglangngagán ka marapung mga karnero, mga kambing, mga baka, bulawan, mga állang, mga kamelyo, asta mga asno. ³⁶ Agad tugál dán tō sawa din na si Sara, asal igpamasusu ka batà mama na igbággayan i Abraham katō langun ka kaduwánnan din. ³⁷ Igtandô a katō amo ku na di ku pakalyagán tō batà din katō bayi na Canaanhon. ³⁸ Asal igpalónódda ikandin tun ta mga gakád din, tun ta mga rubbad katō ámmà din. Igsugù a ébô pamasakán ku tō bayi na kalyagan katō batà din.

³⁹ "Iginsà ku sikandin, na, 'Pamánnun ku ka di malyag tō bayi na mákkás kanak ka muli a?'

⁴⁰ "Igtaba sikandin, 'Duwán panaligan katō Áglangngagán na ágbánnalán ku na patákkássán din áknikó ébô matuman tō ágdantulán nu. Kailangan angén nu tō bayi na kalyagan katō batà ku tun ta mga gakád ku, tun ta mga rubbad katō ámmà ku. ⁴¹ Atin ka madun ka tun ta mga gakád ku asta di dan maminág áknikó asta di dan patákkássán tō bayi, mému di nu tumanán tō tandô nu kanak.'

⁴² "Na, tō igdunggù a géna tun ta balun, igdasalla, na mà ku, 'Áglangngagán na Manama na ágpangadapán katō amo ku na si Abraham, atin ka mému áknikó, paturan nu tō ágdantulán ku kannun. ⁴³ Na, igtindággad dini ta balun. Atin ka dumunggù tō daraga ébô mangé ka wayig, asta kumagiya kandin, na mà ku, "Pénámma yan ta tibud nu," ⁴⁴ atin ka tumaba sikandin, na mà din, "Inám ka, asta mangéya pagsik ka wayig para katō mga kamelyo nu," madigár gó ka sikandin tō bayi na igsalin nu, Áglangngagán, ébô kalyagan katō batà katō amo ku.'

⁴⁵ "Na, róggun ágdasalla, igdunggù si Rebecca na igtiang ka tibud. Igsadun sikandin tun ta balun asta igkangé ka wayig. Igkagiya kandin, 'Pénámma.'

⁴⁶ "Igsékót din igsánnar tō tibud na igtiang din, asta igkagi sikandin, 'Óó. Inám ka, asta mangéya pagsik ka wayig para katō mga kamelyo nu.'

"Purisu iginámma, asta igpénám din pagsik tō mga kamelyo ku. ⁴⁷ Iginsà a kandin ka sadan tō ámmà din, asta igkagi sikandin, 'Si Betuel tō ámmà ku. Si Nahor tō ámmà din, asta si Melca tō innà din.'

"Purisu igbággé ku kandin tō arites para ka idung din, asta tō duwa pangkis para ka bállad din.

⁴⁸ Iglingkóódda asta igpangadappa katō Áglangngagán. Igdurung ku sikandin na ágpangadapán katō amo ku na si Abraham, su igtákkássanna katō Áglangngagán ébô makadunggù a kannun asta mangéya katō bayi tikud tun ta rubbad katō kataladi katō amo ku ébô kalyagan katō batà din mama. ⁴⁹ Na, ulitiya ka kéduwan yu tō amo ku asta madigár tō lumun yu tingód kandin. Atin ka di mému ákniyu, ulitiya ébô kasóddóran ku ka ándin tō lumun ku."

⁵⁰ Igkagi si Laban asta si Betuel, na mà dan, "Ig-pasóddór dán katō Áglangngagán tō kakalyag din. Purisu di mému méllé ké kandin. ⁵¹ Mému piddán nu si Rebecca ébô kalyagan katō batà katō amo nu, su tō gó tō igpasóddór katō Áglangngagán áknikó."

⁵² Tō igdinág katō ágsarigan i Abraham tō igkagi dan, iglingkóód sikandin asta igdurung din tō Áglangngagán. ⁵³ Igukar din tō mga gasa, mga umpak, mga bulawan, asta mga mapputi bulawan, asta igbággé din ki Rebecca. Duwán pagsik mga gasa na dakál é lagà na igbággé din katō kataladi asta innà katō bayi. ⁵⁴ Pángnga igbággé, igkan sikandin asta tō duma mga manubù na igtákkás kandin, asta igdággà dan.

Tō sállám dán, igkagi tō ágsarigan, na mà din, "Atin ka mému ákniyu, póli ad ikiyu tun ta amo ku."

⁵⁵ Asal igtaba tō kataladi asta tō innà i Rebecca, na mà dan, "Madigár ka di nu pō piddán sikandin sippang ka lumabé tō mga sapulù álló, yan pa mému kód panó."

⁵⁶ Asal igkagi sikandin, na mà din, "Yakó ágbaring áknami, su igtuman dán katō Áglangngagán tō ágdantulán ku dini. Atin ka mému ákniyu, póli ad gó tun ta amo ku."

⁵⁷ Igkagi sikandan, na mà dan, "Tawarán dé si Rebecca, asta sikandin tō insaán dé ka ándin tō kakalyag din."

⁵⁸ Purisu igtawar dan si Rebecca, asta iginsà dan kandin, na mà dan, "Ándin tō kakalyag nu? Tumákkás ka kandin nigó?"

Igtaba sikandin, na mà din, "Óó, mákkássad kandin."

⁵⁹ Purisu igpatákkás dan si Rebecca katō ágsarigan i Abraham asta mga kadumaan din. Duwán tugál bayi na taganà igdóppón ki Rebecca na igtákkás kandin.

⁶⁰ Tō ándà dan pa panó, igdasalan dan pa si Rebecca na madigár tō bággén ka Manama kandin. Igkagi sikandan, na mà dan,

"Tábbé dé, mólà pa ka mému ka na kamónaan ka mga mararan karubbadan nu.

Mólà pa ka makapanalu tō mga rubbad nu tun ta langun lunsud ka mga usig dan!"

⁶¹ Na, igsaké si Rebecca asta tō duma mga gabayi katō mga kamelyo ébô tumákkás dan katō ágsarigan i Abraham. Igpanó tō langun dan.

⁶² Na, igóddô si Isaac tun ta Negeb, asta mantu sikandin iguli tikud tun ta Beerla-hai-roi. ⁶³ Tō igsalláp dán tō álló, igsadun sikandin tun ta kinamát din ébô manó-panó. † Igsállág sikandin asta igkita din na duwán mga manubù na igdunggù na igsaké ka mga kamelyo. ⁶⁴ Tō igkita si Rebecca ki Isaac, igpónóg sikandin tikud tun ta kamelyo, ⁶⁵ asta iginsà sikandin katō ágsarigan, na mà din, "Sadan tō manubù tun ta kinamát na igsumar áknita?"

Igtaba sikandin, na mà din, "Amo ku sikandin."

Purisu igtambunan i Rebecca tō báttuk din ukit ka respeto din.

† 24:63 Manó-panó. Tun ta kinagiyan ka Hebreo, ánnà matayyó ka ándin tō gunayan na igsadun sikandin tun ta kinamát.

⁶⁶ Na, igulit tō ágsarigan ki Isaac tingód katō langun na iglumu din. ⁶⁷ Igpíd i Isaac si Rebecca tun dalám katō tulda na taganà igóddóan katō innà din na si Sara. Inému din si Rebecca na sawa din, asta tuu igginawaan i Isaac sikandin. Purisu inandà tō ranu i Isaac tingód katō innà din na inaté.

Tō дума rubbad i Abraham

25 Na, igkalyag puman si Abraham katō bayi na inggadanan ki Ketura. ² Tō mga gabatà gamama i Abraham na ipamasusu i Ketura, tō gó si Simran, si Jocsan, si Medan, si Midian, si Isbac, asta si Suas. ³ Si Jocsan tō ámmà i Seba asta i Dedan. Tō mga rubbad i Dedan, tō gó é inému na mga Asurim, Letusim, asta Leumin. ⁴ Tō mga gabatà gamama i Midian, tō gó si Epa, si Eper, si Hanoc, si Abida, asta si Eldaa. Mga rubbad i Ketura tō langun dan.

⁵ Si Isaac tō igbággayan i Abraham katō langun kaduwánnan din. ⁶ Asal tō ándà pa kamaté si Abraham, duwán igbággé din tun ta mga gabatà katō du-ma mga sawa din. Igpapanó din sikandan igsadun tun ta silatan ébô makapadiyù dan tun ta batà din na si Isaac.

Inaté si Abraham

⁷ Tō sábbad gatus kapittuwan lima (175) tō idad i Abraham, inaté sikandin. ⁸ Tō inaté sikandin, tuu dán sikandin tugál asta madigár tō kóddô din. Ikatalundug sikandin katō mga kamónaan din na inaté. ⁹ Tō lawa din iglábbáng katō gabatà din na si Isaac asta si Ismael tun ta takub † ka Macpela tun ta tanà dadan tun ta silatan katō lunsud ka Mamre na taganà igtigatun i Efron na batà i Sohar na Hetihanon. ¹⁰ Tō gó tō tanà na taganà igbayadan i Abraham katō mga Hetihanon. Tō gó é iglábbángngan i Abraham katō sawa din na si Sara. ¹¹ Pángnga inaté si Abraham, madigár tō igbággé katō Manama tun ta batà i Abraham na si Isaac, asta igóddô sikandin madani tun ta Beerla-hai-roi.

Mga rubbad i Ismael

¹² Ni gó tō mga rubbad i Ismael na batà i Abraham na ipamasusu ki Agar na taga Ehipto na állang i Sara. ¹³ Ni gó tō ngadan katō mga gabatà i Ismael tikud tun ta tambang kaké sippang tun ta tambang adi. Si Nebiot tō kaké, si Kedar, si Adbeel, si Mibsam, ¹⁴ si Misma, si Duma, si Masa, ¹⁵ si Hadad, si Tema, si Jetur, si Napis, asta si Kedema. ¹⁶ Tō gó é mga gabatà i Ismael, asta inému dan na mga ágpangulun katō sapulù duwa (12) grupo. Purisu tō gó tō inggadanan katō mga lunsud na igóddóan dan. ¹⁷ Tō sábbad gatus tállu pulù pittu (137) tō idad i Ismael, inaté sikandin. ¹⁸ Igóddô tō mga rubbad i Ismael tun ta kaluwagan ka banuwa tikud tun ta lunsud ka Habila sippang tun ta Sur dadan tun ta silatan ka Ehipto tun ta Asiria. Igássa dan góddô tun ta дума mga rubbad i Abraham.

† 25:9 Takub, ó langob.

Si Esau asta si Jacob

¹⁹ Ni gó tō tingód katō batà i Abraham na si Isaac. ²⁰ Kappatan (40) dán tō idad i Isaac tō igkalyag sikandin ki Rebecca na batà i Betuel na Arameanhon na góddô tun ta Mesopotamia. Si Rebecca tō tábbé i Laban na Arameanhon.

²¹ Na, ándà palang batà i Rebecca. Purisu igdasal si Isaac tun ta Áglangngagán tingód katō sawa din. Igpaminág tō Áglangngagán katō igpamuyù din. Purisu igmabáddás si Rebecca. ²² Duwán dáppi tun ta mabataan din, asta iring na ágpatté dan tō ándà dan pa pamasusuwi. Igkagi si Rebecca, na mà din, “Manan ka ilumu ni kanak?”

Purisu iginsà sikandin katō Áglangngagán tingód katō dáppi. ²³ Igkagi tō Áglangngagán, na mà din, “Tō dáppi tun ta mabataan nu, tō gó é mému na kamónaan katō duwa grupo. Dì dan pasábbadé. Mému na tuu mabákkár tō sábbad grupo, asta tō kaké batà mému na állang katō adi din.”

²⁴ Na, tō igdunggù dán tō álló ka kapamasusu, dáppi tō ipamasusu. ²⁵ Mallutù tō una iglássut asta bulbulán tō lawa din. Purisu inggadanan dan sikandin ki Esau. ^{††26} Tō iglássut tō adi din, igawid sikandin katō palu katō kaké din. Purisu inggadanan sikandin ki Jacob. † Kannámman (60) dán tō idad i Isaac tō kapamasusu kandan.

²⁷ Tō igmallaki dán tō duwa dan, katig si Esau ágpangággut, asta inalayun sikandin ágtalap tun ta kabánnásson. Asal ágtónnók si Jacob, asta góddô sikandin tun ta tulda. ²⁸ Tuu igginawa si Isaac ki Esau, su kakalyag din kannán tō mga mannap ka kabánnásson na ágkaggut i Esau. Asal tuu igginawa si Rebecca ki Jacob.

²⁹ Duwán álló na iglágga si Jacob ka mallutù gulay. Igdunggù si Esau tikud tun ta kabánnásson, asta tuu ágballusán sikandin. ³⁰ Igkagi sikandin ki Jacob, na mà din, “Bággayiya katō mallutù gulay, su tuuwa igballus!” (Purisu duwán дума ngadan i Esau na si Edom. ††)

³¹ Igkagi si Jacob, na mà din, “Duwán bággén ku áknikó ka bággayanna ikuna katō ágpulusán na tanggapán nu ka maté tō ámmà ta, su sikuna tō tambang kaké batà din.”

³² Ignunug si Esau, na mà din, “Óó. Ándà palang pulusán ku ka matéya tingód kani ballus ku.”

³³ Igkagi si Jacob, na mà din, “Kailangan una ka pa tandô.”

Purisu igtandô si Esau na bággén din ki Jacob tō ágpulusán na bággén katō ámmà dan tun ta tambang kaké batà din. ³⁴ Purisu duwán pan asta iglágga mallutù gulay na igbággé i Jacob ki Esau. Pángnga igkan asta iginám si Esau, igpanó sikandin. Tun ta panámdám din, iring na ándà lagà katō ágpulusán na bággén katō ámmà din tun ta tambang kaké batà din.

†† 25:25 Tō kóbadan katō ngadan Esau, “bulbulán.” ‡ 25:26 Tō kóbadan katō ngadan Jacob, “igawid katō palu” asta “áglimbung.” †† 25:30 Tō kóbadan katō ngadan Edom, “mallutù.”

Si Isaac asta si Abimelec

26 Na, duwán puman ballus tun ta Canaan. Ássa tō ballus na igdunggu ki Abraham. Igsadun si Isaac tun ta banuwa i Abimelec na hari katō mga Filistihanon tun ta lunsud ka Gerar. ² Tō gó é igsadunan din, su igpakita tō Áglangngagán ki Isaac, asta igkagi sikandin, na mà din, “Yaka ágsadun tun ta Ehipto. Ód-dô ka tun ta banuwa na tádduán ku áknikó. ³ Atin ka móddô ka dini, tumabangnga áknikó, asta madigár tō bággen ku áknikó. Tō kaluwagan kani banuwa tō bággen ku áknikó asta tun ta mga rubbad nu, su tumanán ku tō igtandô ku katō ámmà nu na si Abraham. ⁴ Imun ku na tuu marapung tō mga rubbad nu, iring na karapungan katō mga karani tun ta langit. Bággen ku kandan tō kaluwagan kani banuwa. Madigár tō bággen ku tun ta langun manubù ka banuwa ukit katō mga rubbad nu. ⁵ Tō gó é imun ku su igbánnal si Abraham kanak. Igbánnal sikandin katō langun sugù ku, mga kagi ku, asta mga igtinurù ku kandin.”

⁶ Purisu igóddô si Isaac tun ta Gerar. ⁷ Iginà tō mga gamama na taga Gerar tingód katō sawa din, asta igtaba sikandin, na mà din, “Tábbé ku sikandin.”

Ándà din uliti na taladuma dan, su imáddangan sikandin. Panámdám din na matayan sikandin katō mga gamama ébô agón dan si Rebecca, su tuu madigár tō bónnóng din.

⁸ Tō itagad-tagad dán tō kóddô i Isaac tun ta Gerar, igzállág si Abimelec na hari katō mga Filistihanon, asta igkita din si Isaac asta si Rebecca na igpakápkáppé.

⁹ Purisu igpatawar din si Isaac, asta igkagi sikandin, na mà din, “Sawa nu kanné sikandin. Manan ka igkagi ka na tábbé nu sikandin?”

Igtaba si Isaac, na mà din, “Su panámdám ku na matayanna ka kumagiya na sawa ku sikandin.”

¹⁰ Igkagi si Abimelec, na mà din, “Madat tō iglumu nu áknami, su atin ka duwán sakup ku na iglayuk katō sawa nu, dungguan ké ka supak ka Manama ukit áknikó.”

¹¹ Purisu igkagi si Abimelec katō langun sakup din, na mà din, “Atin ka duwán lumumu ka madat kani manubù ni asta sawa din, tō gó é matayan.”

¹² Tō ámmé tō, igpamula si Isaac tun ta Gerar, asta igkátu sikandin ka ginatus-gatus, su madigár tō igbágge katō Áglangngagán kandin. ¹³ Inalayun idugangan tō kaduwánnan din sippang ka tuu dán iduwánnan sikandin. ¹⁴ Tuu marapung tō mga karnero, mga baka, asta mga állang din. Purisu isabuan tō mga Filistihanon kandin, ¹⁵ asta igtambunan dan tō langun balun na taganà igpakali katō ámmà din na si Abraham tō ándà pa sikandin kamaté.

¹⁶ Na, igkagi si Abimelec ki Isaac, na mà din, “Iwà ka tikud dini áknami, su inému kad tuu mabákkár ka tandingán áknami.”

¹⁷ Purisu igpanó si Isaac, igalin sikandin tun ta kapatadan ka Gerar, asta igóddô sikandin. ¹⁸ Igpakali din puman tō mga balun na taganà igpakali katō ámmà din, su igtambunan katō mga Filistihanon pángnga

inaté si Abraham. Igngadanan i Isaac tō mga balun magunawa katō igngadan katō ámmà din.

¹⁹ Igkali tō mga állang i Isaac ka mantu balun tun ta kapattadan, asta duwán wayig na igzánnáp. ²⁰ Asal igpapulé tō mga taradóppón na taga Gerar asta tō mga taradóppón i Isaac, asta igkagi tō mga taga Gerar, na mà dan, “Áknami ni wayig ni.”

Purisu igngadanan i Isaac tō balun na Esec, [†] su igpapulé ^{††} dan.

²¹ Na, igkali puman tō mga állang din ka ássa balun. Asal igapul puman tō taga Gerar kandan tingód katō balun. Purisu igngadanan i Isaac tō balun na Sitna. [‡]

²² Na, igalin si Isaac, asta duwán ássa balun na igpakali din. Ándà dan dán apul. Purisu igngadanan din tō balun na Rehobut, ^{‡‡} su igkagi sikandin, na mà din, “Nángngà dán tō lugar na igbágge katō Áglangngagán áknita, asta madigár dán tō kóddô ta dini.”

²³ Igalin puman si Isaac, asta igsadun sikandin tun ta Berseba. ²⁴ Tō dukilám dán, igpakita tō Áglangngagán kandin, asta igkagi sikandin, na mà din, “Sakán tō Manama na ágpangadapán katō ámmà nu na si Abraham. Yaka ágkamáddangan, su ágtákkásson ku siku-na. Madigár tō bággen ku áknikó, asta imun ku na tuu marapung tō mga rubbad nu, su tō gó é igtandô ku ki Abraham na igbánnal kanak.”

²⁵ Igimu i Isaac tō ággóbbówanan ka mannap na ágbággen tun ta Áglangngagán, asta igpangadap sikandin katō Áglangngagán. Igóddô si Isaac, asta igkali tō mga állang din ka balun.

²⁶ Na, igahà si Abimelec ki Isaac. Igdunggu sikandin tikud tun ta Gerar. Igpatákkás din tō tarausay na si Ahusa asta tō ágpangulun ka mga sundalo din na si Picol. ²⁷ Igkagi si Isaac, na mà din, “Dángngan isókówanna ikiyu, asta igpéwà a ikiyu. Purisu manan ka igsadun kó dini kanak?”

²⁸ Igtaba sikandan, na mà dan, “Igsadun ké dini su isóddóran dé na inalayun ka ágtabangan katō Áglangngagán. Purisu panámdám dé na madigár ka pasaboté ki. Kakalyag dé na tumandô ka áknami ²⁹ na di ka dumadat áknami, iring na ándà ké dadat áknikó. Madigár tō iglumu dé áknikó, asta masuné ^{‡‡} tō ginawa dé tō igpanó ka. Isóddóran dé na madigár tō ágbággen katō Áglangngagán áknikó.”

³⁰ Na, igpému i Isaac tō kalimudan, asta igkan dan asta iginám dan. ³¹ Tō sállám dán, igpasaboté dan, asta igpapanó dan i Isaac na masuné tō ginawa dan langun.

³² Tō álló tō, igdunggu tō mga állang i Isaac, asta igulit dan kandin tingód katō mantu balun na igkali dan. Igkagi sikandan, na mà dan, “Duwán gó wayig!”

³³ Purisu igngadanan i Isaac tō balun na Seba, ^{‡‡‡} asta sippang áknganni ánggadanan tō lunsud dutun na “Berseba.” ^{‡‡‡}

† 26:20a Tō kóbadan katō ngadan Esec, “papulé.” †† 26:20b Igpapulé, ó naglalis. ‡ 26:21 Tō kóbadan katō ngadan Sitna, “pasókówé.” ‡† 26:22 Tō kóbadan katō ngadan Rehobut, “nángngà lugar.” ‡‡ 26:29 Masuné, ó masunay (kalinaw). ‡‡† 26:33a Tō kóbadan katō ngadan Seba, “pasaboté.” ‡‡‡ 26:33b Tō kóbadan katō ngadan Berseba, “balun katō pasaboté.”

Mga sawa i Esau

³⁴Tô kappatan (40) dán tô idad i Esau, igkalyagan din si Judita na batà i Beerì na Hetihanon. Igkalyagan din si Basimat na batà i Elon na Hetihanon. ³⁵Tuu iranu si Isaac asta si Rebecca tingód katô duwa ikóddô kandan.

Igdasal si Isaac para ki Jacob

27 Na, tuu dán tugál si Isaac, asta dì dán ágkita. Igtawar din tô tambang kaké batà din na si Esau, na mà din, "Esau."

Igtaba si Esau, na mà din, "Kannunna, Ámmà."

²Igkagi si Isaac, na mà din, "Tugállad, asta masigga maté. ³Na, kangé nu tô panà nu, asta sadun ka tun ta kabánnássan ébô mangággut ka. ⁴Óméng ka katô ákkud na duwán madigár nanam iring katô tuu ku ágkadigárran ébô kannán ku tô diya pa maté, su dumasalla ébô madigár tô bággén katô Áglangngagán áknikó."

⁵Róggun igkagi si Isaac ki Esau, igdinág i Rebecca tô igkagi din. Tô igpanó si Esau ébô mangággut, ⁶igkagi si Rebecca katô batà din na si Jacob, na mà din, "Na, igdinág ku géna tô igkagi katô ámmà nu tun ta kaké nu na si Esau. ⁷Igkagi sikandin, 'Pangággut ka asta óméng ka katô ákkud na duwán madigár nanam ébô kannán ku tô diya pa maté, su dumasalla ébô madigár tô bággén katô Áglangngagán áknikó.'

⁸"Na, bánnal nu ni sugù ku áknikó. ⁹Sadun ka tun ta mga mannap, kangé nu tô duwa malambù nati ka kambing, asta sakán tô móméng katô duwán madigár nanam iring katô tuu ágkadigárran katô ámmà nu.

¹⁰Sikuna tô mid katô ágkakan tun ta ámmà nu ébô sikuna tô bággayan ka madigár ka dumasal sikandin ka dì pa maté."

¹¹Asal igkagi si Jacob katô innà din, na mà din, "Bulbulán si Esau, asal sakán ánnà bulbulán. ¹²Atin ka sapunna katô ámmà ku, kasóddóran din na iglimbungan ku sikandin. Purisu ándà ágpulusán na tanggapán ku, asal padungguanna baling ka kadattan."

¹³Igkagi tô innà din, na mà din, "Atin ka dumunggù tô kadattan, sakán tô dungguan. Bánnal nu ni sugù ku! Kangé nud tô mga kambing!"

¹⁴Purisu igkangé i Jacob tô mga kambing asta igpid din tun ta innà din. Igóméng tô innà din katô duwán madigár nanam iring katô ágkadigárran i Isaac.

¹⁵Igkangé i Rebecca tô madigár umpak i Esau na igtagù tun ta balé, asta igpómpak din ki Jacob. ¹⁶Igtagù din tô kindal ka kambing tun ta bállad asta alig i Jacob.

¹⁷Igbággé din ki Jacob tô madigár ágkakan asta tô pan na igimu din.

¹⁸Igsadun si Jacob tun ta ámmà din, asta igkagi sikandin, na mà din, "Ámmà."

Igkagi si Isaac, na mà din, "Óó, sadan ka batai?"

¹⁹Igtaba si Jacob, na mà din, "Sakán tô tambang kaké batà nu na si Esau. Igbánnal ku tô igsugù nu kanak. Ánnó ka, asta kan ka kani na igpid ku asta dasal

ka ébô madigár tô bággén katô Áglangngagán kanak."

²⁰Iginsà si Isaac, na mà din, "Esau, manan ka ándà ka kadugé katô kapangággut nu?"

Igtaba si Jacob, na mà din, "Igtabanganna katô Áglangngagán na Manama na ágpangadapán nu."

²¹Na, igkagi si Isaac ki Jacob, na mà din, "Padani ka kanak, su sumapuwa áknikó ébô kasóddóran ku na bánnal ka gó batà ku na si Esau."

²²Igpadani si Jacob katô ámmà din, asta igsapu si Isaac kandin. Igkagi si Isaac, na mà din, "Agad iring na kagi i Jacob tô kagi nu, asal iring na bállad i Esau tô bállad nu."

²³Ándà din kilalay si Jacob, su bulbulán tô bállad din iring na bállad i Esau. Purisu igdasal si Isaac ébô madigár tô bággén ka Manama kandin.

²⁴Iginsà si Isaac, na mà din, "Bánnal na sikuna tô batà ku na si Esau?"

Igtaba si Jacob, na mà din, "Óó."

²⁵Igkagi si Isaac, na mà din, "Bággayiya katô ágkakan. Kumanna, asta dumasalla ébô madigár tô bággén katô Áglangngagán áknikó."

Purisu igbággé i Jacob tô ágkakan tun kandin, asta igkan si Isaac. Igbággé i Jacob tô bino, asta iginám si Isaac. ²⁶Na, igkagi si Isaac, na mà din, "Esau, padani ka, asta adák ka kanak."

²⁷Igpadani si Jacob asta igadák katô ámmà din. Tô ingadággan i Isaac tô umpak i Esau, igdasal sikandin. Igkagi sikandin, na mà din, "Madigár tô ngadág kani batà ku, iring katô ngadág ka tanà na igpalambù katô Áglangngagán! ²⁸Mólà pa ka bággayan ka katô Manama katô tanà na malambù asta inalayun ágkalámmás ka udan ébô dakál tô káttun nu, asta ébô dakál tô bino na imun nu. ²⁹Mólà pa ka marapung tô mga grupo na mému állang nu. † Mólà pa ka marapung tô mga manubù na lumingkóód tun áknikó. Mólà pa ka mangulu ka tun ta langun kataladi nu. Mólà pa ka bánalán ka katô langun gabatà katô innà nu. Supakan ka Manama tô langun manubù na dumadat áknikó, asal madigár tô bággén ka Manama tun ta langun manubù na mággé ka madigár tun áknikó!"

³⁰Pángnga igdasal si Isaac asta róggun igpanó si Jacob, igdunggù si Esau tikud tun ta kapangággut din.

³¹Igóméng pagsik sikandin katô duwán madigár nanam, asta igpid din tun ta ámmà din. Igkagi si Esau, na mà din, "Ámmà, ánnó kad asta kan kad kani ágkakan na igpid ku ébô dumasal ka na madigár tô bággén katô Áglangngagán kanak."

³²Iginsà si Isaac, na mà din, "Sadan ka batai?"

Igtaba si Esau, na mà din, "Sakán gó tô tambang kaké batà nu na si Esau."

³³Na, tuu igkárkár si Isaac su isalábbuan. Iginsà sikandin, na mà din, "Atin ka sikuna si Esau, sadan tô igóméng katô ákkud géna asta igpakan kanak? Tô ándà ka pa dunggù, igkanna, asta igdasallad ébô madigár tô bággén ka Manama kandin, asta dì dán mému umaná ku."

† 27:29 Mému állang nu asta állang ka mga rubbad nu. Magunawa pagsik tun ta Genesis 27:39,40.

³⁴ Tò igdinág dán si Esau katò igkagi katò ámmà din, tuu igsággó sikandin asta igdarawit. Igkagi sikandin, na mà din, “Ámmà, dasal ka ébò madigár pagsik tò bággén katò Manama kanak!”

³⁵ Asal igkagi si Isaac, na mà din, “Iglimbunganna katò adi nu, asta igagó din dán tò dasalán ku pád para áknikó.”

³⁶ Igkagi si Esau, na mà din, “Nángngà tò pagngadan ki Jacob, † su makaduwa dán sikandin iglimbung kanak. Dángngan igagó sikandin katò ágpulusán na tanggapán katò tambang kaké batà nu ka maté ka, asta igagó din dán tò madigár na bággén pád ka Manama kanak. Asal duwán pa basi madigár na mému dasalán nu ébò bággén katò Manama kanak?”

³⁷ Igtaba si Isaac, na mà din, “Na, igdasallad ébò mému sikandin na pangulu nu, asta mému na mga állang din tò langun gakád din. Igdasallad tun ta Áglangngagán ébò dakál tò káttun din asta dakál tò bino din. Ándà dán palang madigár na dasalán ku ébò bággén katò Áglangngagán áknikó.”

³⁸ Igkagi si Esau, na mà din, “Ámmà, ándà dán ássa madigár na bággén ka Manama kanak? Ámmà, dasal ka ébò madigár pagsik tò bággén ka Manama kanak!” Asta igsággó si Esau.

³⁹ Na, igkagi si Isaac, na mà din, “Móddò ka tun ta tanà na ándà kalambuan asta ándà udan. ⁴⁰ Kailangan gamitán nu tò laniban ébò duwán kantayan nu. Mému ka na állang katò adi nu. Asal ka matu ka kandin, makéwà ka tikud tun ta pagpangulu din áknikó.”

Igpalaguy si Jacob tun ta Laban

⁴¹ Tuu isókó si Esau ki Jacob su igagó sikandin katò madigár na bággén kandin. Igpiano si Esau, na mà din, “Dì madugé, maté dán tò ámmà ku. Atin ka mapángnga lábbángngán sikandin, matayan ku si Jacob.”

⁴² Asal duwán igulit ki Rebecca tingód katò plano i Esau. Purisu igtawar din si Jacob, asta igkagi sikandin, na mà din, “Ágpiano si Esau mimmaté áknikó ébò sullivan ka. ⁴³ Purisu tuman nu ni sugù ku áknikó. Palaguy ka, asta sadun ka tun ta kataladi ku na si Laban tun ta Haran. ⁴⁴ Óddò ka tun kandin sippang ka mandà tò sókó katò kataladi nu. ⁴⁵ Atin ka kalingawan din dán tò iglumu nu kandin, pakangén ku sikuna ébò makóli ka dini. Kailangan miwà kad, su dì mému ka kamatayan na ka duwa gabatà ku dalám dád ka sábbad álló.”

⁴⁶ Igkagi si Rebecca ki Isaac, na mà din, “Tuu mahirap tò kóddò ku tingód katò mga ikóddò áknita na Hetihanon. Atin ka duwán Hetihanon na kalyagan i Jacob iring kani duwa sawa i Esau, tuu pa madigár ka matéyad!”

28 Purisu igtawar si Isaac ki Jacob, asta igdasal sikandin ébò madigár tò bággén katò Manama kandin. Igkagi sikandin ki Jacob, na mà din, “Yaka ágkalyag ka bayi na Canaanhon. ² Sadun ka baling tun ta Mesopotamia tun ta pamilya katò apù nu na si

† 27:36 Tò kóbdan katò ngadan Jacob, “igawid katò palu” asta “áglimbung.” Ahaán tò Genesis 25:26.

Betuel. Madigár ka kalyagan nu tò batà katò amayán-nán nu na si Laban. ³ Mólà pa ka madigár tò bággén katò Tuu Matulus Manama áknikó, asta imun din na marapung tò mga rubbad nu ébò mému ka na kamónan katò marapung mga grupo ka manubù. ⁴ Mólà pa ka tumanán katò Manama tò igtandò din ki Abraham ébò matigatun nu asta katò mga rubbad nu ni tanà na igóddòan ta, su ni gó tò tanà na igtandò ka Manama ki Abraham!”

⁵ Na, igpapanó i Isaac si Jacob, asta igsadun sikandin tun ta Mesopotamia sippang tun ki Laban na batà i Betuel na Arameanhon. Si Laban tò kataladi i Rebecca na innà i Jacob asta i Esau.

⁶ Na, igulitan si Esau na igdasal si Isaac ébò madigár tò bággén ka Manama ki Jacob asta igpasadun din si Jacob tun ta Mesopotamia ébò kumalyag sikandin. Igulitan si Esau na maggát igkagi si Isaac ki Jacob na dì mému kalyagan din tò bayi Canaanhon. ⁷ Ikasóddór si Esau na igtuman si Jacob katò ámmà asta innà din, asta igsadun sikandin tun ta Mesopotamia. ⁸ Agad duwán dán duwa sawa i Esau, asal tò ikasóddór sikandin na ándà kadayawi tò ámmà din tingód katò mga gabayi na Canaanhon, ⁹ igsadun sikandin tun ta amayán-nán din na si Ismael na batà i Abraham, asta igkalyagan din tò batà i Ismael na si Mahalat na adi i Neabiot.

Igtagénáp si Jacob tun ta Betel

¹⁰ Tò igpanó si Jacob tikud tun ta Berseba, igsadun sikandin tun ta Haran. ¹¹ Asal idukilámman sikandin tun ta dalan. Purisu igdággà sikandin tun ta tanà ébò tumudug, asta batu tò iggulunan din. ¹² Igtagénáp sikandin. Igkita din tò tété na igpatindág tun ta tanà asta igdunggù tun ta langit. Marapung tò mga panaligan na ágpénék asta ágpónóg! ¹³ Igkita din tò Áglangngagán na igtindág tun datas, asta igkagi sikandin ki Jacob, na mà din, “Sakán tò Áglangngagán na Manama na ágpangadapán katò apù nu na si Abraham, asta ámmà nu na si Isaac. Ni tanà na igdággan nu, tò gó é bággén ku áknikó asta tun ta mga rubbad nu. ¹⁴ Imun ku na marapung tò mga rubbad nu sippang ka dì dan méyap, iring na mga barukbuk ka tanà. Matalap tò mga rubbad nu tun ta kaluwagan kani banuwa agad ánda kitanán nu. Madigár tò bággén ku tun ta langun manubù nit banuwa ukit áknikó asta mga rubbad nu. ¹⁵ Na, dumuma a gó áknikó, asta dópónan ku gó sikuna agad ánda é sadunan nu. Sakán tò póli áknikó nit tanà ni, su inalayunna dumuma áknikó sippang ka tumanán ku tò langun katò igtandò ku áknikó.”

¹⁶ Na, ikannó si Jacob, asta igkagi sikandin, na mà din, “Kannun gó tò Áglangngagán ta lugar ni, asal ándà ku kasóddóri.”

¹⁷ Imáddangan sikandin, asta igkagi, na mà din, “Makamáddang ni lugar ni, su ni gó tò balé katò Manama! Kannun tò sállat tun ta langit!”

¹⁸ Tò sállám dán, igkangé i Jacob tò batu na iggulunan din, asta igpatindág din ébò imun din na kasam-

páttan batu. † Igbusbusan din tô batu ka langis ka oli-bo, su igimu din na ágpangadapanan din katô Manama. ¹⁹ Ingnadan din tô lugar na Betel. †† Asal taganà ingnadan na Luz tô lugar tô.

²⁰ Igtandô si Jacob katô Manama, na mà din, “Atin du-muma ka asta ágbanté ka kanak tun ta panawan ku, asta mággé ka kanak ka ágkakan asta umpakán ²¹ sip-pang muli a tun ta balé katô ámmà ku na ándà makadadat kanak, sikuna na Áglangngagán tô in-alayun ku gó pangadapán. ²² Ni batu na igpatindág ku imun ku na balé nu, asta bággén ku áknikó tô ikasapulù katô langun ka kaduwánnan na bággén nu kanak.”

Igdunggù si Jacob tun ki Laban

29 Na, igpanayun si Jacob sippang ka igdunggù sikandin tun ta tanà na igóddóan katô mga manubù dadan tun ta silatan. ² Igkita din tô balun na madiyù tun ta lunsud, asta duwán tállu grupo ka mga karnero na igdágga madani tun ta balun. Ilimud tô mga karnero su minám dan. Asal duwán dakál batu na pagtambun katô balun. ³ Atin ágkalimud dán tô langun karnero, áglilidán katô mga taradóppón tô batu tikud tun ta bóbbó katô balun, asta ágkangé dan ka wayig ébô minám tô mga karnero. Pángnga iginám, tambunan dan puman tô balun.

⁴ Igsà si Jacob katô mga taradóppón, na mà din, “Mga rarak ku, ánda kó tikud?”

Igtaba sikandan, na mà dan, “Taga Haran ké.”

⁵ Igsà si Jacob, na mà din, “Igakilala kó ki Laban na apù i Nahor?”

Igtaba sikandan, na mà dan, “Óó. Igakilala ké kandin.”

⁶ Igsà si Jacob, na mà din, “Madigárrù tô kóddô din?”

Igtaba sikandan, na mà dan, “Madigárrù. Na, yan dán gó tô batà din bayi na si Raquel na ágpíd katô mga karnero!”

⁷ Igkagi si Jacob, na mà din, “Na, mallayat pa tô álló. Ándà pa dunggù tô oras ka kalimud katô mga karnero. Madigár ka pénámmán yu tô mga karnero asta pasab-sabán yu puman.”

⁸ Igtaba sikandan, na mà dan, “Dì pa mému pénámmán dé tô mga karnero. Atin ka malimud dán tô langun, lilidán dé tô batu tikud tun ta bóbbó katô balun, asta pénámmán dé tô mga karnero.”

⁹ Róggun ágkagi si Jacob kandan, igdunggù si Raquel na igpid katô mga karnero katô ámmà din, su sikandin tô taradóppón. ¹⁰ Tô igkita i Jacob si Raquel na ágpíd katô mga karnero i Laban na amayánnán i Jacob, igsadun sikandin tun ta balun, iglilid din tô batu na ig-tambun katô balun, igkangé din tô wayig, asta ig-pénám din tô mga karnero katô amayánnán din.

¹¹ Igdák si Jacob ki Raquel asta igsággó tingód ka dayó din. ¹² Igkagi sikandin ki Raquel, na mà din, “Bataánnána katô ámmà nu, su tábbé din si Rebecca tô innà ku.”

Purisu igpalaguy si Raquel igulì, asta igulit sikandin katô ámmà din. ¹³ Tô ikasóddór si Laban na igdunggù tô bataánnán din na si Jacob, igsékót sikandin ig-sumar. Igakpáppan din si Jacob, asta igadákan din. Igpíd din si Jacob tun ta balé din. Igulit si Jacob ki Laban tingód katô langun na ilumu. ¹⁴ Igkagi si Laban, na mà din, “Bánnal gó na bataánnán ku sikuna!”

Igóddô si Jacob tun ki Laban dalám ka sábbad bulan.

Igkalyag si Jacob ki Lea asta ki Raquel

¹⁵ Na, igkagi si Laban ki Jacob, na mà din, “Agad bataánnán ku sikuna, asal dì mému lumumu ka dini kanak na ándà tandan ku áknikó. Purisu ulitiya ka ándin tô tandan ku áknikó.”

¹⁶ Na, duwa tô gabatà daraga i Laban. Si Lea tô kaké, asta si Raquel tô adi. ¹⁷ Agad madigár ágsállággán tô mata i Lea, asal tuu pa madigár é lawa i Raquel, asta tuu madigár ágsállággán é bónnóng din. ¹⁸ Dakál gó tô ginawa i Jacob ki Raquel. Purisu igkagi sikandin, na mà din, “Lumumuwa dini áknikó ka pittu ámmé ka pakalyagan nu kanak tô batà nu adi na si Raquel.”

¹⁹ Igkagi si Laban, na mà din, “Madigár gó ka sikuna tô pakalyagán ku kandin, su sikuna tô tuu madigár ka tandingán katô duma mga manubù na kumalyag pád kandin. Na, óddô ka dini, asta lumu ka dini kanak.”

²⁰ Purisu iglumu si Jacob ka pittu ámmé ébô kalyagan din si Raquel. Asal tun ta panámdám i Jacob, iring na pira dád álló tô kadugayan, su tuu dakál tô ginawa din ki Raquel.

²¹ Tô iglabé dán tô pittu ámmé, igkagi si Jacob ki Laban, na mà din, “Na, bággé nu tô batà nu kanak ébô mému dán sawa ku, su ituman dán tô pittu ámmé.”

²² Purisu igpému i Laban tô dakál kalimudan, asta ig-palimud din tô langun manubù na igóddô dutun.

²³ Asal tô dukilám dán, ánnà si Raquel tô igpid i Laban tun ki Jacob, asal si Lea, asta sikandin tô iglayukan i Jacob. ²⁴ (Igbággé i Laban ki Lea tô állang din bayi na si Zilfa ébô tumabang kandin.)

²⁵ Na, tô sállám dán, igkita i Jacob na si Lea kannê tô iglayukan din. Purisu igésà sikandin katô ugang din, na mà din, “Madat ni iglumu nu kanak! Si Raquel tô ig-tandô nu kanak tingód katô lumu ku. Manan ka iglimbung ka kanak?”

²⁶ Igtaba si Laban, na mà din, “Duwán ágkémun dé na dì mému pakalyagan tô adi daraga ka dì pa unan pakalyagan tô kaké. ²⁷ Angat ka ka sábbad linggo sip-pang ka mapángnga tô kalimudan ka kasal nu ki Lea, asta bággén ku pagsik áknikó tô adi din na si Raquel. Asal kailangan lumumu ka puman kanak ka pittu pa ámmé.”

²⁸ Na, ignunug si Jacob. Tô ipángnga dán tô sábbad linggo katô kasal i Jacob ki Lea, igbággé i Laban tô batà din na si Raquel ki Jacob ébô mému na sawa din. ²⁹ (Igbággé i Laban ki Raquel tô állang din bayi na si Bilha ébô tumabang kandin.) ³⁰ Iglayuk pagsik si Jacob ki Raquel, asta dakál pa tô ginawa i Jacob ki Raquel ka tandingán ki Lea. Iglumu si Jacob tun ki Laban ka pittu pa ámmé.

† 28:18 Kasampáttan batu, ó monomento. †† 28:19 Tô kóbadan ka Betel, “balé katô Manama.”

Mga gabatà i Jacob

³¹ Tô ikasóddór tô Áglangngagán na délák tô ginawa i Jacob ki Lea, igpabatà din si Lea, asal ándà palang batà i Raquel. ³² Igmabáddás si Lea asta igpamasusu sikandin ka batà mama. Igkagi sikandin, na mà din, "Igkita katô Áglangngagán tô kahirapan ku. Na, ginawaannad pád katô duma ku." Purisu inggadanan din tô batà din ki Ruben. †

³³ Igmabáddás puman si Lea, asta igpamasusu puman sikandin ka batà mama. Igkagi sikandin, na mà din, "Igbággayanna puman katô Áglangngagán kani batà, su igdinág din na délák tô ginawa katô duma ku kanak." Purisu inggadanan din tô batà din ki Simeon. ††

³⁴ Igmabáddás puman si Lea, asta igpamasusu puman sikandin ka batà mama. Igkagi sikandin, na mà din, "Ginawaannad basi katô duma ku, su igpamasuwad kani tállu gabatà din gamama." Purisu inggadanan din tô batà din ki Levi. ‡

³⁵ Igmabáddás puman si Lea, asta igpamasusu puman sikandin ka batà mama. Igkagi sikandin, na mà din, "Durungán kud tô Áglangngagán." Purisu inggadanan din tô batà din ki Juda. †† Pángnga igpamasusu si Lea ki Juda, ándà pa puman sikandin batà.

30 Asal ándà palang batà na ipamasusu i Raquel. Purisu isabuan sikandin katô kaké din. Igkagi sikandin ki Jacob, na mà din, "Atin ka diya ikuna pabataán, matéya!"

² Isókó si Jacob ki Raquel, asta igkagi sikandin, na mà din, "Ánnà a Manama! Sikandin tô ándà pabatà áknikó."

³ Igkagi si Raquel, na mà din, "Bággén ku áknikó tô állang ku na si Bilha. Layuk ka kandin ébô duwán pamasusun din na mému mga gabatà ku ukit kandin."

⁴ Purisu igbággé i Raquel tô állang din na si Bilha ki Jacob ébô imun na sawa din. Tô igpalayuké dan, ⁵ igmabáddás si Bilha, asta igpamasusu sikandin ka batà mama. ⁶ Igkagi si Raquel, na mà din, "Inéduwan tô Manama kanak. Igpaminág sikandin katô igpamuyú ku, asta igbággayanna ikandin kani batà mama!" Purisu inggadanan i Raquel tô batà ki Dan. ††

⁷ Igmabáddás puman si Bilha, asta igpamasusu sikandin katô ikaduwa batà din mama. ⁸ Igkagi si Raquel, na mà din, "Sakán asta tô kaké ku, igpamatayé ké dángngan, asal áknganni italu kud sikandin." Purisu inggadanan i Raquel tô batà ki Neftali. †††

⁹ Na, tô ikapanámdám si Lea na ándà puman sikandin batà, igbággé din tô állang din na si Zilfa ki Jacob ébô mému na sawa din. ¹⁰ Igmabáddás si Zilfa, asta igpamasusu sikandin ka batà mama. ¹¹ Igkagi si Lea, na mà din, "Igtabanganna katô Manama!" Purisu inggadanan i Lea tô batà ki Gad. †††

† 29:32 Tô ngadan Ruben, iring katô kagi ka Hebreo, "duwán gó batà mama" ó "igkita din tô kahirapan ku." †† 29:33 Tô ngadan Simeon, iring katô kagi ka Hebreo, "ágdinág." ‡ 29:34 Tô ngadan Levi, iring katô kagi ka Hebreo, "Ginawa." †† 29:35 Tô ngadan Juda, iring katô kagi ka Hebreo, "kadurung." †† 30:6 Tô ngadan Dan, iring katô kagi ka Hebreo, "inéduwan." ††† 30:8 Tô ngadan Neftali,

¹² Duwán ikaduwa batà mama i Jacob na igpamasusu ki Zilfa. ¹³ Igkagi si Lea, na mà din, "Tuuwa idayawan! Kumagi dán tô duma mga gabayi na tuuwa idayawan." Purisu inggadanan i Lea tô batà ki Aser. †

¹⁴ Na, tun ta timpo ka kakáttu ka trigo, igsadun si Ruben tun ta kinamát, asta igkita din tô mga sigbát na ánggadanan mandragora na ágkannán ka mga gabayi ébô matà dan. Igpíd din tô mga mandragora tun ta inà na din na si Lea. Igkagi si Raquel ki Lea, na mà din, "Bággayiya katô mga mandragora na igpíd katô batà nu."

¹⁵ Igkagi si Lea, na mà din, "Igagó nu gó tô duma ku. Agón nud puman tô mga mandragora na igpíd katô batà ku?"

Igkagi si Raquel, na mà din, "Na, bággé nu kanak tô mga mandragora, asta sikuna tô palayukan ku ki Jacob kani ka dukilám."

¹⁶ Na, tô igsalláp dán tô álló, igulí si Jacob tikud tun ta kinamát. Igsumar si Lea kandin, asta igkagi sikandin, na mà din, "Kailangan lumayuk ka kanak ni dukilám, su duwán mga mandragora na igkita katô batà ku, asta tô gó tô igbayad ku ki Raquel ébô lumayuk ka kanak."

Purisu si Lea tô iglayukan i Jacob ka dukilám. ¹⁷ Igpaminág ka Manama tô dasalán i Lea. Purisu igmabáddás sikandin, asta igpamasusu ka ikalima batà mama i Jacob. ¹⁸ Igkagi si Lea, na mà din, "Duwán ágpulusán na igbággé ka Manama kanak su igbággé ku tô állang ku ki Jacob ébô imun sawa din." Purisu inggadanan i Lea tô batà din ki Isacar. †††¹⁹ Igmabáddás puman si Lea, asta igpamasusu sikandin ka ikannám batà mama i Jacob. ²⁰ Igkagi si Lea, na mà din, "Tuu madigár tô igbággé katô Manama kanak. Purisu pabantugánna basi katô duma ku, su ánnám dán tô gabatà din gamama na igpamasusu ku." Purisu inggadanan i Lea tô batà din ki Zabulon. †††²¹ Igpamasusu pagsik si Lea ka batà bayi, asta inggadanan din tô batà ki Dina.

²² Inéduwan tô Manama ki Raquel, igpaminág ka Manama tô dasalán din, asta igpabatà ka Manama sikandin. ²³ Igmabáddás si Raquel, asta igpamasusu ka batà mama. Igkagi sikandin, na mà din, "Igangé dán katô Manama tô kayyaan ku. ²⁴ Mólà pa ka dugangan katô Áglangngagán ni batà ku mama." Purisu inggadanan i Raquel tô batà din ki Jose. ††

Igpasaboté si Jacob asta si Laban

²⁵ Na, pángnga ipamasusu si Jose, igkagi si Jacob ki Laban, na mà din, "Kakalyag ku na muli ad tun ta igpamasusuwan kanak. ²⁶ Papanó kad kanak, tô mga sawa ku, asta tô mga gabatà ku, su sikandan gó tô bullas

iring katô kagi ka Hebreo, "igpanalu." ††† 30:11 Tô ngadan Gad, iring katô kagi ka Hebreo, "igtabangan." † 30:13 Tô ngadan Aser, iring katô kagi ka Hebreo, "kadayawan." †† 30:18 Tô ngadan Isacar, iring katô kagi ka Hebreo, "duwán ágpulusán." ††† 30:20 Tô ngadan Zabulon, iring katô kagi ka Hebreo, "pabantugán." †† 30:24 Tô ngadan Jose, iring katô kagi ka Hebreo, "dugangan."

katô lumu ku para áknikó. Isóddóran nu na madigár tō igpulus nu ukit katô lumu ku para áknikó.”

²⁷ Ikgagi si Laban, na mà din, “Atin ka duwán kédu nu kanak, óddô ka pa dini. Yaka pa ágpanó, su ukit katô salamangka isóddóran ku na madigár tō igbággé katô Áglangngagán kanak tingód katô kóddô nu dini.

²⁸ Agad ándin tō kakalyag nu, tō gó é tandan ku áknikó.”

²⁹ Ikgagi si Jacob, na mà din, “Isóddóran nu na madigár tō kalumu ku para áknikó. Igmrapung dán tō mga mannanap nu su sakán tō igdóppón. ³⁰ Dángngan tō ándà a pa dunggù, délák dád tō kaduwánnan nu. Asal tuu kad iduwánnan áknganni, su madigár tō igbággé katô Áglangngagán áknikó ukit katô lumu ku. Purisu áknganni, kailangan duwán pulusán katô pamilya ku ukit katô lumu ku.”

³¹ Igsà si Laban, na mà din, “Ándin tō tandan ku áknikó?”

Igtaba si Jacob, na mà din, “Yaka ágtandan kanak. Asal ka kakalyag nu na dóppónan ku pa tō áknikó mga mannanap, kailangan numunug ka kani kagin ku áknikó. ³² Ni álló ni, tumalappa tun ta langun mannanap nu, asta kangén ku tō langun nati ka karnero na métám asta tō langun nati ka kambing na kabang. Tō gó tō nángngà tandan nu kanak. ³³ Tun ta dumunggù álló, atin ka sumállág ka katô mga mannanap ku, atin ka kitanán nu tō mga kambing na ánnà kabang, asta tō mga karnero na ánnà métám, kasóddóran nu na igtakó ku yan áknikó.”

³⁴ Ignunug si Laban, na mà din, “Óó! Tuman nu tō igkagi nu.”

³⁵ Asal tō álló tō, igkangé i Laban tō langun kambing na kabang asta tō ibaláttan ka mapputi agad mama ó bayi, asta tō langun karnero na métám. Igpadóppónan din katô mga gabatà din gamama. ³⁶ Igpíd i Laban tō mga mannanap tun ta madiyú tanà na ágkadunggù ka tállu álló ágpanón, asta igdóppón si Jacob katô mga mannanap i Laban na isamá.

³⁷ Na, igkangé i Jacob tō mga panga ka kayu alamo, almendras, asta platano, asta igluwitan din, asal duwán állát-állát na ándà din luwiti ébô duwán mapputi kórét. ³⁸ Igbunsud din tō mga panga madani tun ta ginámmanan ka mga mannanap ébô kitanán dan ka minám dan, su tō iginám tō mga kambing, igpatampaké dan. ³⁹ Tō igpatampaké tō mga mannanap madani tun ta panga na igkórétan, kabang tō mga nati na ipamasusu.

⁴⁰ Igássa i Jacob tō mga bayi na mga karnero asta mga kambing, asta igpatubang din katô mga mama na mga mannanap i Laban na kabang asta métám. Purisu igmarapung tō kandin mga mannanap, asta ándà din pasábbadi tun ta mga mannanap i Laban.

⁴¹ Atin ka ágpatampaké tō mga mannanap na malambù, ágbunsudán i Jacob tō mga panga na igkórétan madani tun ta ginámmanan ébô kitanán dan. ⁴² Asal ka magasà tō mga mannanap, di din ágbunsudán tō mga panga. Purisu si Laban tō ikatigatun katô mga mannanap na magasà, asta si Jacob tō ikati-

gatun katô mga malambù. ⁴³ Purisu tuu iduwánnan si Jacob. Marapung tō mga mannanap, mga állang, mga kamelyo, asta mga asno na itigatun din.

Igpalaguy si Jacob tikud tun ki Laban

31 Na, ikadinág si Jacob katô igkagi katô mga gabatà gamama i Laban, na mà dan, “Ikgangé i Jacob tō langun mannanap i Ámmà, su igtigatun dán i Jacob tō taganà igtigatun katô ámmà ta.”

² Ikasóddór si Jacob na iring na ándà dán ginawa i Laban kandin ka tandingán katô dakál ginawa din dangingan.

³ Na, igkagi tō Áglangngagán ki Jacob, na mà din, “Uli kad tun ta tanà na igóddóan katô ámmà nu, apù nu, asta mga gakád nu. Tabangan ku gó sikuna.”

⁴ Purisu igpatawar i Jacob si Raquel asta si Lea tun ta lugar na igdóppónan din ka mga mannanap ébô patóngkóé dan. ⁵ Ikgagi si Jacob kandan, na mà din, “Dángngan, dakál tō ginawa katô ámmà yu kanak.

Asal áknganni, ándà dán ginawa din kanak. Asal in-alayunna ágdumaan katô Manama na ágpangadapán katô ámmà ku. ⁶ Isóddóran yu na igággár-ággárra iglumu para katô ámmà yu. ⁷ Asal iglimbunganna ikandin, su makapira din uman-umani tō tandô din tingód ka tandan din kanak. Asal ukit katô tabang ka Manama, ándà a ikandin dadatti. ⁸ Tō igtandô tō ámmà yu kanak na langun kambing na kabang tō tandan din kanak, kabang tō langun na ipamasusu. Tō igtandô puman sikandin kanak na langun kambing na kórétán tō tandan din kanak, kórétán tō langun na ipamasusu. ⁹ Purisu igkangé katô Manama tō mga mannanap tikud tun ta ámmà yu, asta igbággé din kanak.

¹⁰ “Dángngan tō timpo na igpatampaké tō mga kambing, igtagénáppa. Igkita ku na kórétán asta kabang tō langun kambing na mama na igtampak.

¹¹ Róggun igtagénáppa, igkagi tō panaligan ka Manama kanak, na mà din, ‘Jacob.’ Igtaba a, ‘Kannunna!’ ¹² Ikgagi tō panaligan, ‘Sállág ka. Kórétán asta kabang dád tō langun kambing na mama na igtampak katô mga bayi. Imun ku na marapung tō mga mannanap nu, su igkita ku tō langun madat na iglumu i Laban áknikó. ¹³ Sakán tō Manama na igpakita áknikó dangingan tun ta Betel. Igimu nu tō kasampáttan batu † na igbusbusan nu ka langis, asta igpasakup ka kanak. Na, panó kad! Uli kad tun ta igpamasusuwan áknikó.”

¹⁴ Ikgagi si Raquel asta si Lea, na mà dan, “Mému áknami, su ándà dán isamá na bággén áknami ka maté tō ámmà dé. ¹⁵ Tun ta panámdám din, iring ké na ánnà gabatà din, su igbarigyà ké ikandin iring na állang, asta inémmát dán tō igsablag nu kandin. ¹⁶ Tō langun ka kaduwánnan katô ámmà dé igkangé dán katô Manama asta igbággé din dán áknita asta tun ta mga gabatà ta. Purisu agad ándin tō igkagi katô Manama áknikó, tuman nu.”

¹⁷ Purisu igpasaké i Jacob tō mga gabatà din asta tō mga sawa din tun ta mga kamelyo. ¹⁸ Igpóna din tō langun mannanap din, agad tō langun na itigatun din

† 31:13 Kasampáttan batu, ó monomento.

tun ta Mesopotamia. Igpáno sikandin igсадun tun ta tanà katò ámmà din na si Isaac tun ta Canaan. ¹⁹ Tò igpanó dan, ándà si Laban, su igсадun sikandin tun ta mga karnero din na igpasabsab ébò buruwan din. Igtakó i Raquel tò mga ágmanaman tikud tun ta balé katò ámmà din, asta igpid din. ²⁰ Iglimbung si Jacob ki Laban, su ándà din pasóddóri tingód katò kapanó dan. ²¹ Igpíd i Jacob tò langun katò kaduwánnan din, asta igpalaguy sikandin. Igtalipag dan katò Wayig ka Eufrates, asta igсадun dan tun ta pabunganán ka Galaad.

Iglupug si Laban ki Jacob

²² Tò itálluwan dan dán, igulitan si Laban na igpalaguy dán si Jacob. ²³ Purisu igpid i Laban tò mga gakád din, asta iglupug dan si Jacob. Tò iglabé dán tò pittu álló, isabban dan sikandin tun ta pabunganán ka Galaad. ²⁴ Asal tò ándà dan pa ikasab kandin, igpakita tò Manama ki Laban ka dukilám ukit ka tagénáp, asta igkagi sikandin, na mà din, “Piyà-piyà ka gó. Yaka ágkagi ka madat ki Jacob.”

²⁵ Na, igkampo si Jacob tun ta pabunganán ka Galaad. Tò ikasab si Laban asta tò mga kadumaan din ki Jacob, igkampo dan madani. ²⁶ Igkagi si Laban ki Jacob, na mà din, “Madat tò iglumu nu. Iglimbung ka kanak, asta igpid nu tò mga gabatà ku iring na manubù na inammát ka mangayó. ²⁷ Manan ka igpalaguy ka? Manan ka iglimbung ka kanak? Atin ka igpasóddorra ikuna, papanón ku pád sikiyu na duwán dakál dayó asta kanta na tákkássa ka dagingán katò tamburin asta alpa. ²⁸ Ándà a ikuna padákki katò mga apù ku asta mga gabatà ku. Tuu madat tò iglumu nu kanak. ²⁹ Agad mému dadattan ku sikuna, asal géna dukilám igkagiyanna katò Manama na ágpangadapán katò ámmà nu na dì mému kumagiya ka madat áknikó. ³⁰ Isóddóran ku na duwán kakalyag nu na muli ka tun ta ámmà nu. Asal manan ka igtakó nu tò mga ágmanaman tikud tun ta balé ku?”

³¹ Igtaba si Jacob, na mà din, “Ándà a pasóddór áknikó su imáddanganna agó angén nu ni mga sawa ku. ³² Asal tingód katò mga ágmanaman nu, atin ka kitanán nu tò igtakó katò, matayan sikandin. Na, tumandó a tun ta tubang kani mga gakád ta, atin ka duwán kaduwánnan nu na kitanán nu dini, mému pidán nu.”

Asal ándà sóddór i Jacob na si Raquel tò igtakó katò mga ágmanaman i Laban.

³³ Purisu igpamasak si Laban tun ta tulda i Jacob, tun ta tulda i Lea, asta tun ta tulda katò duwa állang bayi, asal ándà palang igkita din. Igahu sikandin tun ta tulda i Raquel. ³⁴ Taganà igállás i Raquel tò mga ágmanaman tun ta siyà katò kamelyo din, asta igunsad sikandin tun ta bówwó. Agad igpamasak si Laban katò langun tun dalám ta tulda, asal ándà din kitayi. ³⁵ Igkagi si Raquel katò ámmà din, na mà din, “Ámmà, yaka ágkasókó kanak, asal diya tumindág su ágdipanugán-na.”

Purisu igpamasak si Laban, asal ándà din kitayi tò mga ágmanaman din. ³⁶ Tuu isókó si Jacob, asta ig-sawé din si Laban, na mà din, “Ándin tò salà ku áknikó? Ándin tò sugù nu na iglapas ku? Iglupugga ikuna iring na tulisanna. ³⁷ Igahà nu tò langun kaduwánnan ku. Pakita nu kanak ka ándin tò igtakó ku tikud tun áknikó! Atin ka duwán igkita nu, pid nu dini ta tubang ta ébò ruudan ki katò mga gakád ta!

³⁸ “Iglumuwa tun áknikó ka duwa pulù (20) ámmé. Róggun igdóppónan ku tò áknikó mga mannanap, ándà palang kapákkasi tò mga karnero nu asta tò mga kambing nu. Ándà karnero nu na igkan ku. ³⁹ Atin ka duwán igmatayan ka mga mannanap ka kabánnássa, ándà ku piddi tun áknikó, asal kanak mannanap tò igbullas ku katò inaté. Atin ka duwán igtakó agad álló ó dukilám, igpabayadan nu kanak. ⁴⁰ Mahirap tò iglumu ku, su marikitta ágkélad ka álló, asta ágkagánnawanna ka dukilám. Inalayunna ágkapuló. ⁴¹ Tò gó tò inókitan ku dalám ka duwa pulù (20) ámmé tingód katò kalumu ku para áknikó. Sapulù áppat (14) ámmé tò kalumu ku áknikó su tò gó tò sablag ku katò duwa gabatà nu. Ánnám ámmé tò kalumu ku áknikó su tò gó tò bayad ku kani mga mannanap. Asal ikapira nu uman-umani tò tandò nu tingód ka tandan nu kanak. ⁴² Asal igtabangganna katò Manama na ágpangadapán katò apù ku na si Abraham asta tò ámmà ku na si Isaac. Atin ka ándà a ikandin tabangi, igpéwà a ikuna na ándà palang ágpulusán ku. Asal igkita katò Manama tò kahirapan ku asta pagud ku. Purisu igsapadan ka ikandin géna dukilám.”

⁴³ Igkagi si Laban, na mà din, “Kanak gó gabatà tò mga sawa nu, asta kanak apù tò mga gabatà dan. Kanak ni mga mannanap ni. Agad ándin tò kitanán nu dini, kanak tò langun. Asal dì mému madat tò lumun ku tun ta mga gabatà ku asta tun ta mga apù ku. ⁴⁴ Madigár gó ka pasaboté ki. Madigár ka imun ta tò kasampáttan batu ébò dì ta kalingawan tò kasabotan ta.”

⁴⁵ Purisu igkangé i Jacob tò dakál batu, asta igpatindág din ébò mému kasampáttan batu. ⁴⁶ Igsugù din tò mga gakád din, na mà din, “Limud yu tò mga batu.”

Purisu iglimud dan tò mga batu, asta igpagluntud-luntud dan. Igkan dan langun tun ta madani. ⁴⁷ Iingadanan i Laban tò kasampáttan batu na Jegar Sahaduta tun ta kinagiyan ka Aramea, asta ingadanan i Jacob tò kasampáttan batu na Galeed tun ta kinagiyan ka Hebreo. †

⁴⁸ Igkagi si Laban, na mà din, “Ni mga batu na igpaglimud, tò gó é kasampáttan batu ébò dì ta kalingawan tò tandò ta.”

Purisu ingadanan tò tanà na Galeed. ⁴⁹ Ingadanan tò tanà na Mispa, †† su igkagi si Laban ki Jacob, na mà din, “Atin ka pasuwayé ki tikud kannun, ágbanté tò Áglangngagán tun ta tángngaan ta ébò dì ki pasu-

† 31:47 Tingód katò Jegar Sahaduta asta Galeed, magunawa tò kóbadan katò duwa ngadan, “kalimud ka mga batu ka kasampáttan.” †† 31:49 Tò kóbadan katò Mispa, “bantéyanan.”

lungé, agad padiyué ki. ⁵⁰ Atin ka dadattan nu tô mga gabatà ku na mga sawa nu, asta kumalyag ka katô ása bayi na ánnà batà ku, agad di ku kasóddóran, asal kitanán ka katô Manama, asta supakan ka ikandin.

⁵¹ Ni dán tô mga batu na iglimud ku tun ta tángngaan ta, asta ni dán tô batu na igpatindág ku asta inému na kasampáttan batu. ⁵² Igtagù ta ni kannun ébô di ta kalingawan tô tandô ta na diya gó lumapas kani mga batu ni ébô dumadatta áknikó, asta di ka gó lumapas kani mga batu ni ébô dumadat ka kanak. ⁵³ Atin ka di ta tumanán ni tandô ta, supakan ki katô Manama na ágpangadapán katô apù nu na si Abraham asta apù ku na si Nahor."

Igtandô si Jacob ukit katô ngadan ka Manama na ágpangadapán katô ámmà din na si Isaac. ⁵⁴ Igmatayan i Jacob tô mannanap. Iggóbbó din asta igbággé din tun ta Manama dutun ta pabungan. Igimu din tô pan, asta igpakan din tô mga gakád din. Pángnga igkan dan, igdággà dan tun ta pabunganán.

⁵⁵ Tô sállám dán, igadák si Laban katô mga apù din asta tô mga gabatà din, asta igdasal sikandin ébô madigár tô bággén ka Manama kandan. Igpáno sikandin asta iguli.

Igpapad i Jacob tô mga gasa tun ki Esau

32 Na, tô igpanó si Jacob, duwán mga panaligan ka Manama na igsumar kandin tun ta dalan. ² Tô igkita si Jacob kandan, igkagi sikandin, na mà din, "Ni gó tô góddóan ka Manama!" Purisu igngadanan din tô lugar na Mahanaim. †

³ Na, duwán mga ágsuguánnán na igpóna i Jacob ébô sumumar katô kataladi din na si Esau tun ta tanà ka Edumea. ⁴ Igsugù si Jacob kandan, na mà din, "Ulit yu ni kagi ku tun ta kaké ku na si Esau. 'Sakán si Jacob na tuu ágpabbabà tun áknikó. Agad idugéya igóddô tun ta amayánnán ta na si Laban, asal muli ad gó puman. ⁵ Marapung dán tô mga baka, tô mga asno, tô mga karnero, tô mga kambing, asta tô mga állang na itigatun ku. Ágpasóddórra áknikó tingód katô kadungù ku, ébô mému pô móli tô ginawa nu kanak.'"

⁶ Tô iglónód tô mga ágsuguánnán tun ki Jacob, igkagi sikandan, na mà dan, "Igsadun kéd tun ta kataladi nu na si Esau, asta igpanó dán sikandin ébô sumumar áknikó. Áppat gatus (400) tô mga manubù na igtákkás kandin."

⁷ Purisu tuu imáddangan si Jacob, asta itanaan sikandin. Igtángngà din tô mga manubù na igtákkás kandin, asta igtángngà din tô mga karnero, tô mga kambing, tô mga baka, asta tô mga kamelyo din, ⁸ su igpanámdám sikandin, na mà din, "Atin ka dadattan i Esau tô una grupo, makaluwà tô tapuri grupo."

⁹ Na, igdasal si Jacob, na mà din, "Áglangngagán na ágpangadapán katô apù ku na si Abraham asta tô ámmà ku na si Isaac, Áglangngagán ku, sikuna tô igkagi kanak na muli a tun ta igpamasusuwan kanak asta tun ta mga gakád ku. Igtandô ka na tumabang ka kanak.

† 32:2 Tô kóbadan ka Mahanaim, "duwa grupo ka mga sundalo ka Manama."

¹⁰ Ánnà a nángngà para katô kédu nu kanak, asal tuu ka ágkasarigan asta igtuman nu gó tô tandô nu kanak. Tô igtalipagga kani Wayig ka Jordan dāngngan tô igsadunna tun ki Laban, tukád ku dád tô igpid ku. Asal áknganni duwán dán duwa magdakál grupo na ágpiddán ku. ¹¹ Tabangiya gó ébô diya dadattan katô kaké ku na si Esau. Ágkamáddanganna agó matayan ké langun ikandin, asta mapánnas tô langun sawa ku asta mga gabatà ku. ¹² Yaka nu ágkalingawi tô igtandô nu na madigár tô lumun nu kanak, asta imun nu marapung tô mga rubbad ku sippang ka di dan méyap iring na karapungan katô mga baklayan tun ta dagat."

¹³ Na, igdággà si Jacob dutun. Igsalin din tô mga mannanap ébô duwán bággén din ki Esau. ¹⁴ Duwa gatus (200) tô mga kambing bayi, duwa pulù (20) tô mga kambing mama, duwa gatus (200) tô mga karnero bayi, duwa pulù (20) tô mga karnero mama, ¹⁵ tállu pulù (30) tô mga kamelyo bayi asta tô mga nati dan, kappatan (40) tô mga baka bayi, sapulù (10) tô mga baka mama, duwa pulù (20) tô mga asno bayi, asta sapulù (10) tô mga asno mama. ¹⁶ Igpagtángngà-tángngà din tô langun dan, asta duwán állang na igpadóppón din tun ta tagsábbad-sábbad grupo. Igkagiyan din tô mga állang din, na mà din, "Pid yu tô mga mannanap tun tóna, asta kailangan duwán állat tun ta tagsábbad-sábbad grupo."

¹⁷ Igsugù si Jacob katô állang na igpóna din, na mà din, "Atin ka kitanán nu tô kataladi ku na si Esau, atin ka minsà sikandin ka sadan tô amo nu asta ánda é sadunan nu, asta sadan tô tigatun kani mga mannanap na igpid nu, ¹⁸ taba ka kandin, 'Ni gó tô mga mannanap i Jacob na tuu ágpabbabà tun áknikó. Igpapad din ni ébô bággén áknikó. Tun pa sikandin ta tapuri.'"

¹⁹ Magunawa gó pagsik tô igsugù i Jacob katô ikaduwa asta ikatállu manubù, asta tun ta langun manubù na igpid katô mga mannanap. Igkagi sikandin, na mà din, "Atin ka kumita kó kandin, magunawa tô kagin yu kandin. ²⁰ Kailangan kumagi kó kandin, 'Tun pa ta tapuri si Jacob na tuu ágpabbabà tun áknikó.'"

Tô gó é igsugù din kandan, su igpanámdám sikandin, "Ukit kani bággén ku kandin, makóbi a kandin. Purisu atin ka pakitaé ké, pasinsiyaan din basi tô salà na iglumu ku kandin."

²¹ Purisu igpóna i Jacob tô mga ágbággén din ki Esau, asal igdággà pa si Jacob.

Igpadumogé si Jacob asta tô Manama

²² Na, tô dukilám dán, igánnó si Jacob asta igpid din tô duwa sawa din, tô duwa állang dan, asta tô sapulù sábbad (11) mga gabatà din gamama, asta igpatalipag din sikandan tun ta Wayig ka Jordan tun ta Jaboc. ²³ Igpatalipag din pagsik tô langun mannanap na itigatun din. ²⁴ Si Jacob dád tô ánda talipag.

Na, duwán manubù na igdunggù tun ki Jacob asta igpadumogé dan sippang ka sállám. ²⁵ Tô ikasóddór tô manubù na di ágkatalu si Jacob, igawidan din tô

laluwadan ka bubun i Jacob ébô kaliusan. ²⁶ Igkagi tô manubù, na mà din, "Lángngaiyad, su masig dán ágkasállám."

Asal igkagi si Jacob, na mà din, "Diya gó lumángngà áknikó. Tandô ka pa na madigár tô bággén nu kanak."

²⁷ Igsà tò manubù, na mà din, "Sadan tô ngadan nu?"

Igtaba si Jacob, na mà din, "Sakán si Jacob."

²⁸ Igkagi tô manubù, na mà din, "Tikud áknganni, di kad ngadanan ki Jacob, asal ngadanan kad ki Israel, † su igpadumogé kó katô Manama asta katô mga manubù, asta igpanalu ka."

²⁹ Igsà si Jacob, na mà din, "Ulitiya. Sadan tô ngadan nu?"

Igtaba tô manubù, na mà din, "Yaka ginsà ka sadan tô ngadan ku."

Na, madigár tô igbággé din ki Jacob, asta igpanó sikandin. ³⁰ Ingadanan i Jacob tô lugar na Peniel, †† su igkagi sikandin, na mà din, "Agad igkita ku tô bónnóng katô Manama, asal ándà a gó kamaté."

³¹ Tô duwán dán álló, igpanó si Jacob tikud tun ta Peniel. Igténgkà sikandin su ilius tô bubun din. ³² Purisu agad áknganni, di ágkannán katô mga rubbad i Israel tô ugat ka ákkud madani tun ta laluwadan ka bubun ka mannap na giyón dan, su tô gó é igawidan katô Manama tun ta bubun i Jacob.

Igpakitaé si Jacob asta si Esau

33 Na, igkita i Jacob si Esau tun ta madiyù asta tô áppat gatus (400) mga manubù na igtákkás kandin. Igpadóppón din si Lea, si Raquel, asta tô duwa állang dan katô mga gabatà dan. ² Igpóna din tô duwa állang asta tô mga gabatà dan, igpatalundug din si Lea asta tô mga gabatà din, asta igpatapuri din si Raquel asta si Jose. ³ Iguna si Jacob tun ta langun dan, asta makapittu sikandin iglingkóód tun ta tanà sip-pang ka igdunggù sikandin tun ta kaké din.

⁴ Asal igpalaguy si Esau igsumar ki Jacob, igkápkápan din tô adi din, asta igadákan din. Igsággó tô duwa dan. ⁵ Tô igkita si Esau katô mga gabayi asta mga gabatà, iginsà sikandin, na mà din, "Sadan ni mga kadumaan nu?"

Igtaba si Jacob, na mà din, "Ni gó tô mga gabatà na igbággé katô Manama kanak ukit katô kédu din."

⁶ Igpadani tô duwa állang asta tô mga gabatà dan, asta iglingkóód dan tun ki Esau. ⁷ Igpadani si Lea asta tô mga gabatà din, asta iglingkóód dan. Tun ta tapuri katô langun, igpadani si Jose asta si Raquel, asta iglingkóód dan.

⁸ Igsà si Esau, na mà din, "Manan ka igpid nu tô marapung mga mannap na isumaran ku géna?"

Igtaba si Jacob, na mà din, "Tô gó tô gasa ku áknikó ébô móli tô ginawa nu kanak."

⁹ Asal igkagi si Esau, na mà din, "Nángngà dán tô kanak mga mannap. Yakad ágbággé kanak."

¹⁰ Igkagi si Jacob, na mà din, "Bággén ku áknikó. Atin ka duwán ginawa nu kanak, tanggap nu ni gasa ku áknikó. Tô igkita ku tô bónnóng nu, iring na igkita ku tô bónnóng ka Manama. ¹¹ Tanggap nu ni gasa ku, su madigár tô tabang ka Manama kanak, asta nángngà tô kaduwánnan ku."

Tuu igpirit i Jacob si Esau. Purisu igtanggap i Esau tô gasa.

¹² Igkagi si Esau, na mà din, "Na, panó kid. Padángngané kid."

¹³ Asal igkagi si Jacob, na mà din, "Isóddóran nu na marénták pa tô mga gabatà ku, asta duwán mga nati katô mga karnero asta mga baka ku. Atin ka pasigán tô kapanó dan ka sábbad álló, maté dan gó. ¹⁴ Móla pa ka muna ka áknami su lumagénut ké dád na tumalundug áknikó ébô nángngà tô panawán dé, agad tô mga mannap asta tô mga gabatà ku, sippang ka dumunggù ké tun áknikó tun ta Edumea."

¹⁵ Igkagi si Esau, na mà din, "Madigár ka tananan ku áknikó ni mga manubù ku ébô dumuma asta mullug dan ákniyu."

Asal igkagi si Jacob, na mà din, "Yakad kanan. Nángngà dán su madigár tô ginawa nu kanak."

¹⁶ Purisu tô álló tô, igpanó si Esau asta igulì tun ta Edumea. ¹⁷ Asal igsuwé baling si Jacob tun ta Sucot, asta igpému din tô balé na góddóan dan, asta tô mga rákkó asta tô mga koral para katô mga mannap din. Purisu ingadanan tô lugar na Sucot. †

¹⁸ Na, tô igulì si Jacob tikud tun ta Mesopotamia, igdunggù sikandin tun ta lunsud ka Siquem tun ta Canaan na ándà ikadadat kandin. Igóddô sikandin madani tun ta lunsud ka Siquem. ¹⁹ Igbayadan din tô tanà na igóddóan din. Sábbad gatus (100) abuk ka mapputi bulawan tô bayad din tun ta mga rubbad i Hamor na ámmà i Siquem. ²⁰ Igimu i Jacob tô ággóbówanan ka mannap na ágbággén tun ta Manama, asta ingadanan din tô El Elohe Israel. ††

Igpamókkós i Siquem si Dina

34 Na, si Dina tô batà daraga i Jacob ki Lea. Sábbad álló, igbisita si Dina tun ta mga daraga na igóddô tun ta lunsud. ² Na, si Siquem tô batà mama katô ágpangulun na si Hamor na Hebihanon. Tô igkita i Siquem si Dina, igawidan din, asta igpamókkós din.

³ Idigárran si Siquem ki Dina, asta dakál tô ginawa din kandin. Purisu madigár tô igkagi din kandin. ⁴ Igkagi si Siquem katô ámmà din, na mà din, "Bággé nu tô sablag tingód kani bayi ébô kalyagan ku."

⁵ Na, igdinág si Jacob tingód katô kapamókkós ki Dina, asal su igdóppón pa tô mga gabatà din gamama ka mga mannap din tun ta madiyù, igtagnáp sikandin sippang ka igulì dan.

⁶ Igsadun si Hamor na ámmà i Siquem tun ki Jacob ébô patóngkóé dan. ⁷ Tô igdunggù si Hamor, igdunggù pagsik tô mga gabatà i Jacob. Tô igdinág dan na igpamókkós si Dina, iranun dan asta tuu dan isókó, su tuu

† 32:28 Tô kóbadan katô ngadan Israel, "Tô igdumog katô Manama." †† 32:30 Tô kóbadan ka Peniel, "bónnóng katô Manama."

‡ 33:17 Tô kóbadan ka Sucot, "mga rákkó." †† 33:20 Tô kóbadan ka El Elohe Israel, "Manama tô ágpangadapán i Israel."

madat tō iglumu i Siquem tun ta pamilya i Israel. Dì mému tō iglumu din.

⁸ Igkagi si Hamor kandan, na mà din, “Dakál gó tō ginawa katō batà ku na si Siquem tun ta batà nu na si Dina, asta kakalyag din na kumalyag kandin. Atin ka mému áknuyu, pakalyagan yu sikandin katō batà ku.

⁹ Madigár ka pakalyagé tō mga gabatà ta. Kumalyag ké katō mga gabatà yu daraga, asta kumalyag kó katō mga gabatà dé daraga. ¹⁰ Mému móddô kó dini áknami, agad ánda tō kadigárran yu. Mému numigosyo kó, asta makatigatun kó ka tanà.”

¹¹ Igkagi si Siquem katō ámmà asta mga kataladi i Dina, na mà din, “Atin ka kéduwan kó kanak asta mággé kó kanak kani bayi, agad ándin tō pamuyuán yu, bággen ku áknuyu. ¹² Ulitiya ikiyu ka ándin tō sablag na bággen ku, su agad ándin tō pamuyuán yu, bággen ku áknuyu ébô mému sikandin na sawa ku.”

¹³ Tō igtaba tō mga gabatà i Jacob ki Siquem asta katō ámmà din na si Hamor, iglimbung dan kandan su igpamókkós i Siquem tō tábbé dan na si Dina. ¹⁴ Igkagi sikandan, na mà dan, “Dì mému pakalyagan tō tábbé dé tun ta manubù na ánda tupuwi, su kayyaan ké.

¹⁵ Asal ka patupu tō langun yu na mga gamama iring áknami, ¹⁶ mému kumalyag kó katō mga gabatà dé daraga, asta kumalyag ké katō mga gabatà yu daraga. Móddô ké dini áknuyu, asta mému ki sábbad grupo.

¹⁷ Asal ka dì kó patupu, piddán dé tō tábbé dé asta panó ké.”

¹⁸ Idayawan si Hamor asta tō batà din na si Siquem, asta ignunug dan. ¹⁹ Ánda baring-baring tō mallaki tingód katō katuman din, su dakál tō ginawa din katō batà bayi i Jacob. Si Siquem tō tuu ágkabantug tun ta langun kataladi din. ²⁰ Igtubang si Hamor asta si Siquem katō mga ágtugállán tun ta lunsud dan, asta igkagi sikandan, na mà dan, ²¹ “Duwán kakalyag dan na pararaké ki. Madigár ka póddóan ta sikandin dini áknita, asta numigosyo dan, su duwán pa lugar kannun. Madigár ka kumalyag ki katō mga gabatà dan daraga, asta kumalyag dan katō mga gabatà ta daraga. ²² Asal atin ka móddô dan dini áknita asta mému ki sábbad grupo, duwán kailangan lumun ta. Kailangan patupu tō langun ta na mga gamama iring kandan. ²³ Atin ka tō gó é lumun ta, makatigatun ki katō langun mannanap dan asta langun ka kaduwánnan dan. Purisu madigár ka tumanán ta tō kakalyag dan ébô móddô dan dini áknita.”

²⁴ Na, ignunug tō langun gamama, asta igpatupu dan. ²⁵ Tō itálluan dán, róggun ágkasakitan pa tō langun dan tingód ka kapatupu dan, igsadun tō duwa gabatà i Jacob na si Simeon asta si Levi na bálnal tábbé i Dina. Igpíd dan tō kampilan, asta igsulung dan tō lunsud ka Siquem. Ánda palang manubù na igatu kandan. Purisu ipánnas tō langun gamama. ²⁶ Igmatayan dan si Hamor asta tō batà din na si Siquem. Igangé dan si Dina tikud tun ta balé i Siquem, asta igulí dan.

²⁷ Igsadun tō langun gabatà gamama i Jacob, asta igkangé dan tō kaduwánnan katō mga inaté ébô makasulí dan tingód katō kapamókkós katō tábbé

dan. ²⁸ Igpíd dan tō langun karnero, mga baka, asta mga asno, agad ándin tō duwán tun ta lunsud ka Siquem asta tun ta kaligadan din. ²⁹ Igangé dan tō langun na duwán lagà, asta igpíd dan tō langun gabayi asta mga gabatà, asta tō langun kaduwánnan tun ta dalám katō mga balé.

³⁰ Tō igulí dan dán, igkagi si Jacob ki Simeon asta ki Levi, na mà din, “Igpíd yu tō samuk kanak ukit kani madat iglumu yu. Miringasa dán kanak tō mga Canaanhon asta tō mga Perisihanon na góddô dini. Ánda tuu karapungan ta. Atin ka palimudé dan ébô sumulung áknita, maté ki gó langun.”

³¹ Igtaba sikandan, na mà dan, “Asal dì mému péringán din tō tábbé dé na madat bayi.”

Iglónód si Jacob tun ta Betel

35 Na, igkagi tō Manama ki Jacob, na mà din, “Sadun ka tun ta Betel, asta óddô ka dutun. Imu nu tō ággóbbówanan ka mga mannanap ébô mangadap ka kanak, su sakán tō Manama na igpakita áknikó dangingnan tō igpalaguy ka tikud tun ki Esau na kataladi nu.”

² Purisu igkagiyán i Jacob tō pamilya din asta tō mga sakup din, na mà din, “Iwà yu tō langun ágmanaman yu, tō ágpangadapán katō mga ánda ikasóddór katō Manama. Padigus kó, asta umpak kó katō malinis ébô dì kó maripà tun ta tubang ka Manama. ³ Madun kid tun ta Betel, asta imun ku tō ággóbbówanan katō mga mannanap ébô mangadappa katō Manama. Tō idunguanna ka kahirapan dangingnan, igtabanganna ikandin, asta inalayunna ágtákkássan agad ánda tō igsadunan ku.”

⁴ Purisu igbággé dan ki Jacob tō langun ágmanaman dan apil tō mga igarites dan. Iglábbáng din tō langun tun ta siyung katō ulayan tun ta lunsud ka Siquem. ⁵ Tō igpanó si Jacob asta tō pamilya din, ánda manubù na iglupug kandan, su tingód katō Manama, tuu imáddangan tō langun manubù na igóddô tun ta mga lunsud na madani.

⁶ Igsadun si Jacob tun ta Luz (na ássa ngadan din Betel) tun ta Canaan, asta langun manubù na igduma kandin. ⁷ Igimu din tō ággóbbówanan ka mga mannanap, asta ingnadan din tō lugar na “El-Betel,” † su igpakita tō Manama kandin tō igpalaguy sikandin dangingnan tikud tun ta kataladi din. ⁸ Inaté dutun si Debora na igdóppón ki Rebecca tikud pô tun ta kapamasusu kandin, asta iglábbáng tō lawa din tun ta siyung ka ulayan madani tun ta lunsud ka Betel. Purisu ingnadan tō lugar na Allon-bacuth. ††

⁹ Tō igulí si Jacob tikud tun ta Mesopotamia, igpakita puman tō Manama kandin, asta igtandô sikandin na madigár tō bággen din kandin. ¹⁰ Igkagi tō Manama, na mà din, “Ngadanan ka ki Jacob, asal tikud ni, dì ka ngadanan ki Jacob, su ngadanan kad ki Israel.” ‡

† 35:7 Tō kóbadan katō ngadan El-Betel, “Manama katō Betel.”
 †† 35:8 Tō kóbadan katō ngadan Allon-bacuth, “Ulayan ka Kasággó.”
 ‡ 35:10 Tō kóbadan ka ngadan Israel, “igdumog katō Manama.”

Purisu inggadanan katô Manama sikandin ki Israel.

¹¹ Igkagi tô Manama, na mà din, "Sakán tô tuu matulus Manama. Batà kad ka marapung ébô duwán mga rubbad nu. Imun ku na marapung grupo tô mga rubbad nu, asta duwán tun kandan na imun na mga hari. ¹² Tô kaluwagan kani tanà na igbággé ku ki Abraham asta ki Isaac, tô gó é bággén ku áknikó, asta bággén ku tun ta mga rubbad nu tun ta tapuri álló."

¹³ Pángnga igkagi tô Manama, igiwà sikandin. ¹⁴ Tun ta lugar na igtóngkóan katô Manama kandin, igpatindág i Jacob tô batu ébô imun din na kasampátan batu. Igbusbusan din tô batu ka bino asta langis ka oli-bo, su igimu din na ágpangadapanan tun ta Manama. ¹⁵ Tô lugar na igtóngkóan katô Manama kandin, tô gó tô inggadanan din na Betel. †

Inaté si Raquel

¹⁶ Na, igpanó si Jacob asta tô pamilya din tikud tun ta Betel. Tô ándà dan pa dunggù tun ta Efrata, igdunggù tô álló na mamasusu si Raquel, asta tuu ihirapan sikandin. ¹⁷ Tô ágkahirapan sikandin, igkagi tô mabaliyan kandin, na mà din, "Yaka ágkamáddangan, su mama tô igpamasusu nu."

¹⁸ Ibugtus tô ginawa din asta inaté sikandin. Tô ándà pa sikandin kamaté, inggadanan din tô batà din ki Benoni. †† Asal inggadanan i Jacob tô batà ki Benjamin. ‡

¹⁹ Tô inaté si Raquel, iglábbáng dan tô lawa din madani tun ta dalan na gukitan tun ta lunsud ka Efrata. (Tô lunsud ka Efrata, tô gó é inggadanan Betlehem áknganni.) ²⁰ Igpatindág i Jacob tô dakál batu tun ta lábbáng din ébô duwán kasampátan batu, asta tun ta lábbáng din ni sippang áknganni. ²¹ Igpanó si Jacob asta tô pamilya din, asta igóddô dan tun ta baluy katô turi ka Eder.

Mga gabatà i Jacob

²² Róggun igóddô si Jacob tun ta Eder, iglayukan i Ruben tô sábbad sawa katô ámmà din na si Bilha, asta igdinág si Jacob tingód katô iglumu din.

Sapulù duwa (12) tô mga gabatà gamama i Jacob. ²³ Tô mga gabatà din gamama na ipamasusu ki Lea, tô gó si Ruben na tambang kaké batà i Jacob, si Simeon, si Levi, si Juda, si Isacar, asta si Zabulon. ²⁴ Tô mga gabatà gamama i Jacob na ipamasusu ki Raquel, tô gó si Jose asta si Benjamin. ²⁵ Tô mga gabatà din gamama na ipamasusu katô állang i Raquel na si Bilha, tô gó si Dan asta si Neftali. ²⁶ Tô mga gabatà gamama i Jacob na ipamasusu katô állang i Lea na si Zilfa, tô gó si Gad asta si Aser. Tô gó é mga gabatà gamama i Jacob na igpamasusu tun ta Mesopotamia.

Inaté si Isaac

²⁷ Na, iguli si Jacob tun ta ámmà din na si Isaac tun ta Mamre madani tun ta Hebron na taganà igóddóan i Abraham asta i Isaac. ²⁸ Igdunggù ka sábbad gatus kawaluwan (180) tô idad i Isaac. ²⁹ Tô inaté sikandin, tugál dán sikandin. Ibugtus tô ginawa din, asta ikatalundug sikandin katô mga kamónaan din na inaté. Tô lawa din iglábbáng katô mga gabatà din na si Esau asta si Jacob.

Mga rubbad i Esau

36 Ni gó tô tingód katô mga rubbad i Esau na ássa ngadan din si Edom. ² Igkalyag si Esau ka tállu gabayi na Canaanhon na si Ada na batà i Elon na Hetihanon, si Oholibama na batà i Anas asta apù i Sibeon na Hebihanon, ³ asta si Basimat na batà i Ismael asta tábbé i Neabiot. ⁴ Si Elifas tô batà i Esau ipamasusu ki Ada. Si Reuel tô batà din igpamasusu tun ki Basimat. ⁵ Duwán mga gabatà din na ipamasusu ki Oholibama na si Jeus, si Jalam, asta si Coras. Tô gó é mga gabatà i Esau na igpamasusu tun ta Canaan.

⁶ Igpipid i Esau tô langun sawa din, mga gabatà din, asta mga sakup din, asta igpid dan tô langun mananap din asta tô langun ka kaduwánnan din na ikangé din tun ta Canaan. Igpanó dan tikud tun ta kataladi din na si Jacob, asta igalin dan tun ta sábbad lugar na madiyù. ⁷ Igalin si Esau su atin ka pasábbadé dan, ánnà nángngà tô tanà na igkampowan dan ébô pasabsaban katô marapung mga mannanap dan. ⁸ Purisu igóddô si Esau tun ta pabungan tun ta Edumea. ††

⁹ Ni gó tô mga rubbad i Esau na kamónaan katô mga manubù na igóddô tun ta pabunganán ka Edumea.

¹⁰ Duwán batà din mama na si Elifas na ipamasusu ki Ada, asta si Reuel na ipamasusu ki Basimat. ¹¹ Tô mga gabatà gamama i Elifas, tô gó si Teman, si Omar, si Sefo, si Gatam, asta si Kenas. ¹² Duwán duma sawa i Elifas na si Timna, asta igpamasusu sikandin ki Amalec. Tô sawa i Esau na si Ada tô apù bayi katô langun dan. ¹³ Tô mga gabatà gamama i Reuel, tô gó si Nahat, si Seras, si Samas, asta si Misas. Tô sawa i Esau na si Basimat tô apù bayi katô langun dan.

¹⁴ Tô mga gabatà gamama i Esau na ipamasusu ki Oholibama na batà i Anas asta apù i Sibeon, tô gó si Jeus, si Jalam, asta si Coras.

¹⁵ Ni gó tô ngadan katô mga rubbad i Esau na inému mga ágpangulun. Tô mga gabatà i Elifas na tambang kaké batà i Esau inému mga ágpangulun, tô gó si Teman, si Omar, si Sefo, si Kenas, ¹⁶ si Coras, si Gatam, asta si Amalec. Tô gó é mga gabatà i Elifas na inému na mga ágpangulun tun ta Edumea, asta si Ada tô apù bayi katô langun dan. ¹⁷ Tô mga gabatà i Reuel na batà i Esau na inému mga ágpangulun, tô gó si Nahat, si Seras, si Samas, asta si Misas. Tô gó é mga gabatà i Reuel na inému mga ágpangulun tun ta Edumea, asta

† 35:15 Tô kóbadan ka Betel, "balé katô Manama." †† 35:18a Tô kóbadan katô ngadan Benoni, "tô batà ka kahirapan." ‡ 35:18b Tô kóbadan katô ngadan Benjamin, "tô batà na duwán ágpulusán."

‡† 36:8 Edumea, ó Seir.

si Basimat tō apù bayi katō langun dan. ¹⁸ Tō mga gabatà i Esau na ipamasusu ki Oholibama na inému mga ágpangulun, tō gó si Jeus, si Jalum, asta si Coras. Tō gó é mga gabatà katō sawa i Esau na si Oholibama na batà i Anas na inému mga ágpangulun. ¹⁹ Tō gó é mga rubbad i Esau na ássa ngadan din si Edom na inému mga ágpangulun.

Mga rubbad i Seir

²⁰ Ni gó tō mga ngadan katō mga gabatà gamama i Seir na Horihanon, asta igóddô dan tun ta Edumea. Si Lotan, si Sobal, si Sibeon, si Anas, ²¹ si Dison, si Eser, asta si Disan. Tō mga gabatà i Seir, tō gó é mga ágpangulun katō mga Horihanon na igóddô tun ta Edumea.

²² Tō mga gabatà gamama i Lotan, tō gó si Hori asta si Heman. Si Timna tō tábbé i Lotan.

²³ Tō mga gabatà gamama i Sobal, tō gó si Alban, si Manahat, si Ebal, si Sefo, asta si Onam.

²⁴ Tō mga gabatà gamama i Sibeon, tō gó si Aias asta si Anas. Si Anas tō igkita katō ménit sánnáp tun ta disyerto tō igpasabsab din tō mga asno katō ámmà din.

²⁵ Tō mga gabatà i Anas, tō gó é mama na si Dison, asta bayi na si Oholibama.

²⁶ Tō mga gabatà gamama i Dison, tō gó si Hemdan, si Esban, si Etran, asta si Seran.

²⁷ Tō mga gabatà gamama i Eser, tō gó si Bilhan, si Saaban, asta si Acan.

²⁸ Tō mga gabatà gamama i Disan, tō gó si Os asta si Aran.

²⁹ Tō mga ágpangulun katō mga Horihanon, tō gó si Lotan, si Sobal, si Sibeon, si Anas, ³⁰ si Dison, si Eser, asta si Disan. Tō gó é mga ágpangulun katō tagsábbad-sábbad grupo katō mga Horihanon na igóddô tun ta Seir.

Mga harì tun ta Edumea

³¹ Ni gó tō mga ngadan katō harì na igpabullas-bulasé tō pagpangulu dan tun ta Edumea tō ándà pa harì na igpangulu katō mga rubbad i Israel.

Si Belas na batà i Beor na taga Dinhaba.

Si Jobab na batà i Seras na taga Bosra.

Si Husan na taga Teman.

Si Hadad na batà i Bedad na taga Abit. (Si Bedad tō ikatalu katō mga Midianhon tun ta tanà ka Moab.)

Si Samla na taga Masreca.

Si Saul na taga Rehobot tun ta Wayig ka Eufrates.

Si Baal Hanan na batà i Acbor.

Si Hadad na taga Pau. (Tō sawa din si Mehetabel na batà bayi i Matred asta apù i Mesahab.)

⁴⁰ Ni gó tō mga ngadan katō mga rubbad i Esau na inému mga ágpangulun katō tagsábbad-sábbad grupo dan asta mga lunsud dan. Si Timna, si Albas, si Jetet, ⁴¹ si Oholibama, si Elas, si Pinon, ⁴² si Kenas, si Teman, si Mibsar, ⁴³ si Magdiel, asta si Iram. Tō gó é mga ágpangulun katō tagsábbad-sábbad lunsud tun ta Edumea. Si Edom (na ássa ngadan din si Esau) tō

kamónaan katō langun manubù na ángngadanan na Edom.

Si Jose asta mga kataladi din

37 Igóddô si Jacob tun ta Canaan na igóddôan katō ámmà din. ² Ni gó tō inému katō mga gabatà i Jacob.

Na, tō sapulù pittu dán tō idad i Jose, igtabang sikandin katō mga kataladi din kaké na ágdóppón ka mga mannap katō ámmà dan na si Jacob. Tō mga kataladi i Jose, tō gó tō mga gabatà gamama katō du-ma mga sawa katō ámmà din na si Bilha asta si Zilfa. Madat tō áglumun katō mga kataladi i Jose. Purisu igsadun si Jose tun ta ámmà din, asta igulit din kandin tō tingód kandan.

³ Agad ágginawa si Jacob katō langun gabatà din, asal tuu pa dakál tō ginawa din ki Jose, su tugál dán si Jacob katō kapamasusu ki Jose. Purisu igpatábbir din tō mallayat umpak na madigár, asta igbággé din ki Jose. ⁴ Tō igkita tō mga kataladi i Jose na sikandin tō tuu pa ágginawaan katō ámmà dan, iringasa dan ki Jose, asta ándà palang madigár kagi dan kandin.

⁵ Na, igtagénáp si Jose. Tō igulit din tō tagénáp tun ta mga kataladi din, tuu dan pa iringasa. ⁶ Igkagi si Jose, na mà din, "Paminág kó tingód katō tagénáp ku.

⁷ Igkátu ki ka trigo tun ta kinamát, asta igbagkás ki katō kináttuwan ta. Ikatindág tō kanak binagkássan na iglibutan katō ákniyu mga binagkássan, asta iglangkáb tō ákniyu mga binagkássan tun ta kanak binagkássan."

⁸ Igkagi tō mga kataladi din, na mà dan, "Kéman nu ka imun ka harì dé! Kéman nu ka mangulu ka áknami!" Purisu igtuu pa tō ringasa dan kandin tingód katō tagénáp na igulit din kandan.

⁹ Igtagénáp puman si Jose, asta igulit din tun ta mga kataladi din, na mà din, "Igtagénáppad puman, asta igkita ku tō álló, tō bulan, asta tō sapulù sábbad karani na iglangkáb dadan tun ta paa ku."

¹⁰ Tō igulit si Jose katō ámmà din asta katō mga kataladi din, igsawé tō ámmà din kandin, na mà din, "Ándin man tō kóbadan katō tagénáp nu? Lumangkáb ké tun áknikó, agad sakán, tō innà nu, asta tō mga kataladi nu?"

¹¹ Isabuan tō mga kataladi din, asal inalayun igpanámdám tō ámmà din tingód katō kóbadan katō tagénáp.

Igbarigyà si Jose

¹² Na, sábbad álló, igpid tō mga kataladi i Jose ka mga mannap katō ámmà dan tun ta Sikem ébô pasabsabán. ¹³ Igkagi si Jacob tun ki Jose, na mà din, "Tō mga kataladi nu igsadun tun ta Sikem ébô pasabsab dan katō mga mannap. Taganà kad, su palupugán ku sikuna tun kandan."

Igkagi si Jose, na mà din, "Ikataganà ad."

¹⁴ Igkagi tō ámmà din, na mà din, "Panó kad, asta sállág nu sikandan asta tō mga mannap na ágdóp-

pónan dan. Atin ka mapángnga, uli ka dini ébô makasóddórta tingód kandan ka madigár.”

Purisu igbánnal si Jose katô ámmà din, asta igpanó sikandin tikud tun ta Kapattadan ka Hebron.

Tô igdunggù dán si Jose tun ta Sikem, ¹⁵ igpanó-panó sikandin ébô mamasak katô mga kataladi din. Duwán manubù na igkita kandin, asta iginsà ka ándin tô ág-pamasakán din.

¹⁶ Igtaba si Jose, na mà din, “Ágpamasakka katô mga kataladi ku. Ulitiya ka ánda é ágpasabsaban dan ka mga mannanap.”

¹⁷ Igkagi tô manubù, na mà din, “Igpanó dan dán, asta igkagi dan na madun dan tun ta Dotan.”

Purisu igtalundug si Jose kandan, asta igkita din tun ta Dotan.

¹⁸ Tô madiyù pô si Jose, igkilala dán katô mga kataladi din. Tô ándà pa dunggù tun kandan, igplano dan na matayan sikandin. ¹⁹ Igpatóngkóé sikandin, na mà dan, “Igsadun dán dini tô inalayun ágtagénáp. ²⁰ Bé kódi. Matayan ta sikandin, asta dabuán ta tun ta madalám balun. Kumagi ki na igmatayan ka magani mannanap ka kabánnásson. Na, ahaán ta ka matuman tô mga tagénáp din.”

²¹ Asal tô igdinág i Ruben tô lumun dan, igtabangan din si Jose ukit kani kagi din, na mà din, “Madigár ka di ta matayan. ²² Yakó yu ágmatayi sikandin, asal nángngà ka dabuán ta dád tun ta madalám balun kandan ta disyerto. Tô gó tô maté sikandin asal ánnà ukit ka bállad ta.”

Tô gó é igkagi i Ruben su kakalyag din na kangén din si Jose ébô ulián din tun ta ámmà dan.

²³ Na, tô igdunggù dán si Jose tun kandan, iglusut dan tô mallayat umpak din. ²⁴ Igpíd dan sikandin tun ta madalám balun na itittian, asta igdabù dan dutun.

²⁵ Na, róggun igkan tô mga kataladi din, igkita dan tô mga Midianhon na rubbad i Ismael asta tô mga kamelyo na gukit tikud tun ta Galaad. Duwán igruran katô mga kamelyo na mga anag asta bawì na mambut † na ágpiddán dan tun ta banuwa ka Ehipto ébô barigyaán.

²⁶ Purisu igkagi si Juda tun ta mga kataladi din, na mà din, “Atin ka matayan ta tô adi ta, asta bulunán ta, ándà pulusán ta. ²⁷ Asal madigár pa ka barigyaán ta sikandin tun ta mga rubbad i Ismael. Dì mému matayan ta, su kataladi ta sikandin tun ta ámmà ta.”

Purisu ignunug tô mga kataladi din. ²⁸ Tô ikadunggù dán tô mga Midianhon tun kandan, igkangé dan si Jose tikud tun ta balun, asta igbarigyà dan sikandin. Duwa pulù (20) abuk na mapputi bulawan tô bayad katô mga rubbad i Ismael kandin, asta igpíd dan si Jose tun ta Ehipto.

²⁹ Na, tô iglónód si Ruben tun ta balun, igkita din na ándà dán taddô si Jose. Purisu igbissé din tô umpak din tingód ka ranu din. ³⁰ Igsadun si Ruben tun ta mga kataladi din, asta igkagi sikandin, na mà din, “Pamán-nun ta? Su ándà dán taddô si Jose.”

³¹ Purisu igiyó dan ka kambing, asta igarám dan tun ta dipanug tô mallayat umpak i Jose. ³² Na, igpíd dan

tô umpak din tun ta ámmà dan, asta igkagi dan, na mà dan, “Ni gó tô ikita dé. Sállág nu ni ébô kasóddórta nu ka umpak katô batà nu.”

³³ Igkilala i Jacob na tô gó tô umpak i Jose, asta igkagi sikandin, na mà din, “Óó, kandin gó ni. Igmatayan basi ka magani mannanap ka kabánnásson, asta igkan tô lawa din.”

³⁴ Purisu igbissé i Jacob tô umpak din, asta igumpak sikandin katô óggét na gimun sako tingód ka ranu din. Idugé sikandin igruru tingód ka kamatayan katô batà din. ³⁵ Ilimud tô langun gabatà din ébô di maranu si Jacob, asal igéllé sikandin, na mà din, “Inalayunna ágranu tingód katô kamatayan katô batà ku sippang ka kumita a kandin tun ta góddóan ka mga manubù na inaté.”

Purisu inalayun ágsággó si Jacob tingód katô batà din na si Jose.

³⁶ Asal si Jose dutun dán ta Ehipto, su igpíd katô mga Midianhon, asta igbarigyà dan sikandin. Igbálli i Potifar na sábbad opisyales katô hari ka Ehipto, su si Potifar tô kapitan katô mga sundalo din.

Si Juda asta si Tamar

38 Na, duwán álló na igtanan si Juda katô mga kataladi din, asta igóddô sikandin madani tun ki Hiras na taga Adulam. ² Duwán bayi na igkita i Juda na Canaanhon na batà i Suas, asta igkalyagan i Juda sikandin. ³ Igmbáddás tô sawa i Juda, duwán batà mama na ipamasusu, asta inggadanan i Juda ki Er. ⁴ Igmbáddás puman tô sawa din, duwán batà mama na ipamasusu, asta inggadanan katô innà din ki Onan. ⁵ Duwán puman batà mama na ipamasusu, asta inggadanan katô innà din ki Selas. Dutun dan ta Sesib tô kapamasusu ki Selas.

⁶ Na, tô igdakál dán tô tambang kaké batà i Juda na si Er, igpakalyag din katô daraga na si Tamar. ⁷ Madat tô áglumun i Er, asta di ágkadayawan tô Áglangngagán tingód kandin. Purisu igmatayan katô Áglangngagán. ⁸ Na, igkagi si Juda tun ki Onan, na mà din, “Kailangan lumayuk ka katô ipag nu na balu ébô matuman tô ágkémun ta tingód ka kataladi katô mama na inaté na ándà pa batà din, ébô mému batà katô inaté.”

⁹ Asal isóddóran i Onan na tô batà na pamasusun katô ipag din di mému na kandin batà, su imun yan batà katô kaké din na inaté. Purisu atin áglayuk sikandin katô ipag din na balu, inalayun din ágpaluwaán tô bánni din ébô ándà rubbad katô kaké din na inaté. ¹⁰ Asal di ágkadayawan tô Áglangngagán tingód katô iglumu i Onan. Purisu igmatayan pagsik ka Manama sikandin. ¹¹ Na, igkagi si Juda tun ta ikóddô kandin na si Tamar, na mà din, “Uli kad, asta óddô ka tun ta balé katô ámmà nu róggun ándà pa duma nu sippang ka dumakál tô adi batà ku na si Selas.”

Tô gó é igkagi i Juda, su imáddangan sikandin agó maté si Selas iring katô mga kataladi din kaké. Purisu igulí si Tamar tun ta balé katô ámmà din.

¹² Na, tô idugé dán, inaté tô sawa i Juda na batà bayi i Suas. Pángnga katô mga álló ka karanu i Juda, igsadun

† 37:25 Bawì na mambut, ó salong ug mga pahumot.

sikandin tun ta lunsud ka Timna su paburuwan din tô mga karnero. Igpatakkássé si Juda asta tô rarak din na si Hiras na taga Adulam.

¹³ Na, igulitan si Tamar na igasadun tô utang din tun ta Timna ébô paburuwan tô mga karnero. ¹⁴ Purisu iglusut din tô umpak na gumpakán ka bayi balu, asta igumpak sikandin ka sábbad klasi. Igtambunan din tô báttuk din ébô di sikandin kilalan. Igsadun sikandin tun ta dalan madani tun ta lunsud ka Enaim, asta igunsad sikandin tun ta ligad ka dalan, su tô gó é gukitanan ka mga manubù na ágsadun tun ta Timna. Agad igdakál dán si Selas, asal ándà dan pa pagkalyagi.

¹⁵ Na, tô igkita si Juda ki Tamar, kéman din ka madat bayi, su igtambunan i Tamar tô báttuk din. ¹⁶ Ándà din kilalayi tô ikóddô kandin. Purisu igpadani si Juda tun kandin, asta igkagi sikandin, na mà din, "Atin ka mému, lumayukka áknikó."

Iginsà si Tamar, na mà din, "Atin ka lumayuk ka kanak, ándin tô bayad nu?"

¹⁷ Igtaba si Juda, na mà din, "Papiddán ku áknikó tô nati ka kambing tikud tun ta mga mannanap ku."

Igkagi si Tamar, na mà din, "Duwán tananan nu kanak sippang ka papiddán nu tô kambing?"

¹⁸ Iginsà si Juda, na mà din, "Ándin tô tananan ku áknikó?"

Igtaba si Tamar, na mà din, "Tô paningsing nu na silyo apil tô tali din, asta tô tukád nu."

Purisu tô gó é igbággé i Juda ki Tamar. Igpalayuké dan asta igmabáddás si Tamar. ¹⁹ Igulí si Tamar, asta igiwà din tô pagtambun din ka báttuk, asta igumpak puman sikandin ka umpak ka balu.

²⁰ Na, igsugù i Juda tô rarak din na si Hiras ébô pidán tô kambing tun ta bayi, asta kangén din tô igtananan din kandin. Asal ándà din kitayi tô bayi.

²¹ Iginsà si Hiras katô mga manubù na igóddô tun ta Enaim, na mà din, "Ánda tô madat bayi na igunsad géna tun ta ligad ka dalan?"

Igtaba sikandan, na mà dan, "Ándà palang madat bayi dini."

²² Purisu iglónód si Hiras tun ki Juda, asta igkagi sikandin, na mà din, "Ándà ku kitayi tô bayi. Igkagiyan-na katô mga manubù dutun na ándà palang madat bayi dutun."

²³ Igkagi si Juda, na mà din, "Tógón din. Kandin dán tô igtananan ku ébô di kid kayyaan. Bággayan ku pád sikandin ka kambing, asal ándà nu sikandin kitayi."

²⁴ Na, pángnga katô tállu bulan, igulitan si Juda, "Iring na madat bayi tô ikóddô áknikó na si Tamar, su igmabáddás dán sikandin."

Purisu igkagi si Juda, na mà din, "Pid yu sikandin, asta góbbó yu ébô maté!"

²⁵ Tô igkangé dan si Tamar, duwán manubù na igpa-pid din ébô kumagi katô utang din, na mà din, "Igmabáddásna ukit katô tigatun kani paningsing na silyo apil tô tali din, asta kani tukád. Ikasóddór ka basi ka sadan tô tigatun kani."

²⁶ Igkilala i Juda, asta igkagi sikandin, na mà din, "Tuu madat tô iglumu ku tandingán katô iglumu din, su ándà ku sikandin pakalyagi katô batà ku na si Selas."

Ándà puman layuk si Juda ki Tamar.

²⁷ Na, tô igdunggù tô álló ka kapamasusu i Tamar, isóddóran din na dáppi tô pamasusun din. ²⁸ Róggun katô kapamasusu din, igluwà tô bállad katô sábbad batà. Igbagkássan katô taraawat tô bállad din ka sinulid na tuu mallutù, asta igkagi sikandin, na mà din, "Ni gó tô una iglássut!"

²⁹ Asal igpalónód katô batà tô bállad din tun dalám, asta tô dáppi din baling tô una iglássut. Purisu igkagi tô taraawat tun ta batà, na mà din, "Magani ka iglássut!" Purisu inggadanan sikandin ki Fares. †

³⁰ Ipamasusu pagsik tô dáppi din na igbagkássan tô bállad din ka sinulid na tuu mallutù. Inggadanan sikandin ki Seras. ††

Si Jose asta sawa i Potifar

39 Na, si Jose igpid katô mga rubbad i Ismael tun ta Ehipto. Igarigya dan sikandin tun ki Potifar.

Si Potifar tô sábbad opisyales katô hari ka Ehipto, asta sikandin tô kapitan ka mga sundalo katô hari. ² Igtabangan katô Áglangngagán si Jose. Purisu madigár tô langun na áglumun din. Igóddô si Jose tun ta balé katô amo din na taga Ehipto. ³ Igkita i Potifar na igtabangan katô Áglangngagán si Jose, asta tingód katô tabang katô Áglangngagán, madigár tô langun na áglumun din. ⁴ Idayawan si Potifar tingód ki Jose na ágsug-uánnán din. Purisu igimu din si Jose na tarapid katô langun manubù tun ta balé din asta langun katô kaduwánnan din. ⁵ Purisu tingód ki Jose, igtabangan katô Áglangngagán si Potifar, asta dakál tô igpulus din, agad tun ta balé din asta tun ta mga kinamát din. ⁶ Igsarig i Potifar tô langun katô kaduwánnan din ki Jose, su róggun igpid si Jose, ándà ássa ágpanámdám-mán i Potifar, kannà tô dád ágkakan din.

Na, madigár tô bónnóng i Jose, asta mabákkár tô lawa din. ⁷ Duwán álló na idigárran tô sawa i Potifar ki Jose, asta igkagi sikandin, na mà din, "Layuk ka kanak."

⁸ Asal igéllé si Jose, asta igtaba sikandin, na mà din, "Ándà dán ássa ágpanámdámmán katô amo ku, su sakán é ágsarigan din. Igsarig din kanak tô langun katô kaduwánnan din. ⁹ Magunawa tô kallayat ku katô kallayat din dini ta balé din. Igsarig din gó tô langun kanak, asal sikuna dád na sawa din tô ándà din sarigi kanak. Purisu di mému lumumuwa ka madat iring katô kakalyag nu. Di mému lumumuwa katô salà tun ta saruwan ka Manama."

¹⁰ Na, kada álló ginggat sikandin ki Jose ébô lumayuk kandin, asal ándà paminág si Jose katô kagi din.

¹¹ Na, sábbad álló, igahu si Jose tun ta balé, su duwán lumun din. Ándà ássa ágsug-uánnán tun dalám ka balé. ¹² Purisu igawidan katô bayi tô umpak i Jose, asta igkagi sikandin, na mà din, "Layuk ka kanak."

† 38:29 Tô kóbadan katô ngadan Fares, "magani iglássut." †† 38:30 Tô kóbadan katô ngadan Seras, "tuu mallutù."

Igsékót si Jose igluwà tikud tun ta balé, asta igpalaguy sikandin, asal itananan din tō umpak na igawidan katō bayi. ¹³Tō igkita katō sawa i Potifar na itananan i Jose tō umpak din asta igpalaguy sikandin tikud tun ta balé, ¹⁴igtawar din tō ássa mga ágsuguánán, asta igkagi sikandin, na mà din, “Na, igpid katō duma ku dini tō Hebreo ébō mággé ka kayyà áknita. Igahu géna sikandin tun ta kuwato ku ébō mamókkós pád kanak, asal igpagayissa. ¹⁵Tō igpagayissa, itananan din tō umpak din dini kanak, igluwà sikandin tikud tun ta balé, asta igpalaguy.”

¹⁶Na, igtagù katō bayi tō umpak i Jose sippang ka iguli tō duma din. ¹⁷Tō iguli dán si Potifar, magunawa tō igulit katō bayi, na mà din, “Tō Hebreo állang na igpid nu dini igahu géna kannun ta kuwato ku ébō mamókkós pád kanak. ¹⁸Asal tō igpagayissa, itananan din tō umpak din dini kanak, igluwà sikandin tikud tun ta balé, asta igpalaguy.”

¹⁹Na, tō igdinág tō amo i Jose katō igulit katō sawa din na madat tō iglumu i Jose, isókó sikandin. ²⁰Igpammát din si Jose, asta igpapriso din tun ta prisowan ka mga manubù na ágsupakan ka hari ka Ehipto. ²¹Asal igtabangan katō Áglangngagán si Jose, asta inalayun ággina tō Áglangngagán kandin. Idayawan tō taradóppón katō prisowan tingód ki Jose, ²²asta igimu din si Jose na tarapid katō langun manubù na igpriso. Si Jose tō ágsugù ka ándin tō áglumun tun dalám ka prisowan. ²³Ándà ássa ágpanámdámmán katō taradóppón ka prisowan tingód katō áglumun i Jose, su igtabangan katō Áglangngagán si Jose. Purisu madigár tō langun katō áglumun din.

Tagénáp katō duwa mga manubù na igpriso

40 Na, duwán tarapid ka bino para katō hari ka Ehipto, asta duwán taraimu ka pan para katō hari. Duwán sábbad álló iglumu dan ka madat katō hari. ²Isókó tō hari kandan. ³Purisu igpapriso din sikandan tun ta balé i Potifar na kapitan ka mga sundalo katō hari. Tō gó é igprisowan ki Jose. ⁴Igimu katō kapitan si Jose na tarabanté katō duwa manubù, asta idugé dan igpriso.

⁵Duwán sábbad dukilám na igtagénáp tō tarapid ka bino asta tō taraimu ka pan. Ánnà magunawa tō tagénáp dan, asta ánnà magunawa tō kóbadan katō tagénáp dan. ⁶Tō sállám dán, igsadun si Jose tun kandan, asta igkita din na ágkasasó dan. ⁷Purisu iginsà si Jose, na mà din, “Manan ka ágkasasó kó?”

⁸Igtaba sikandan, na mà dan, “Igtagénáp ké, asta ándà manubù na makólit áknami ka ándin tō kóbadan.”

Igkagi si Jose, na mà din, “Manama tō ágbággé ka kakatigan tun ta manubù ébō makólit katō kóbadan ka tagénáp. Ulit yu kanak tō tagénáp yu.”

⁹Purisu igulit tō tarapid ka bino tingód katō tagénáp din, na mà din, “Tō igtagénáp, igkita ku tō butbut ka paras na ¹⁰duwán tállu panga. Igdaun, ig-sábbung, ig-buuy, asta ilutuan tō buuy. ¹¹Igawidda katō kopa katō

hari. Purisu igudù ku tō buuy ka paras, igkámás ku tun ta kopa, asta igpid ku tun ta hari.”

¹²Igkagi si Jose, na mà din, “Ni gó tō kóbadan katō tagénáp nu. Tō tállu séngé, tō gó é tállu álló. ¹³Tállu álló tikud áknganni, paluwaán ka katō hari tikud dini ta prisowan, asta palónódán ka puman ikandin tun ta taganà lumu nu. Mid ka puman ka bino para kandin, iring katō taganà lumu nu. ¹⁴Atin ka madigár dán tō kóddò nu, sampátta. Uliti nu tō hari tingód kanak ébō makaluwà a tikud dini ta prisowan, ¹⁵su igpiritta igpid tikud tun ta madiyù banuwa dé na mga Hebreo. Agad ándà palang madat na iglumu ku, asal igpaprisowa dini ta Ehipto.”

¹⁶Na, tō ikasóddór dán tō taraimu ka pan para katō hari na madigár tō kóbadan katō tagénáp katō tarapid ka bino, igkagi sikandin ki Jose, na mà din, “Duwán pagsik tagénáp ku. Duwán tállu digu na ipánnù ka pan na igsudù ku. ¹⁷Tō ikabówwó digu duwán marapung klasi ka pan na ágpiddán ku tun ta hari, asal igkan katō mga manuk ta kayun.”

¹⁸Na, igkagi si Jose, na mà din, “Ni gó tō kóbadan katō tagénáp nu. Tō tállu digu, tō gó é tállu álló. ¹⁹Tállu álló tikud áknganni, paluwaán ka katō hari tikud dini ta prisowan, asta patampáddán din tō alig nu! Pabitinán tō lawa nu tun ta kayu, asta tō ákkud nu kannán ka mga manuk ta kayun.”

²⁰Na, ituman gó tō igkagi i Jose kandan, su pángnga katō tállu álló, igimu tō hari ka dakál kalimudan, su tō gó é álló din, asta iglimud din tō langun opisyales. Igpaluwà din tikud tun ta prisowan tō tarapid ka bino asta tō taraimu ka pan. Igpapid din sikandan tun ta tubang katō mga opisyales na ilimud. ²¹Tō tarapid ka bino, tō gó é igpalónód katō hari tun ta taganà lumu din, asta sikandin tō igpid puman ka bino para kandin. ²²Asal tō taraimu ka pan, tō gó é igpamatayan katō hari. Ituman tō langun katō igkagi i Jose kandan. ²³Asal ándà ikasampát tō tarapid ka bino tingód ki Jose. Ilingawan din sikandin.

Tagénáp katō hari

41 Na, tō iglabé dán tō duwa ámmé, igtagénáp tō hari ka Ehipto. Igtindág sikandin tun ta ligad katō Wayig ka Nilo. ²Tigkô dád igkita din tō pittu baka na tuu malambù asta madigár tō bónnóng. Igláttó tō mga baka tikud tun ta wayig, asta igsabsab ka sigbát tun ta ligad katō wayig. ³Tigkô dád igkita din tō ássa pittu baka na igláttó tikud tun ta wayig, asal tuu magasà asta madat tō bónnóng. Igsadun tō mga baka tun ta ássa pittu baka na igtindág tun ta ligad katō wayig. ⁴Igkan katō mga magasà baka tō mga malambù baka. Pángnga igtagénáp tō hari, ikannó sikandin.

⁵Na, igtudug puman tō hari ka Ehipto, asta igtagénáp puman sikandin. Igkita din tō sábbad lábbut ka trigo na duwán pittu kanguy na tuu malambù asta madigár tō bónnóng. ⁶Igtubù tō ássa pittu kanguy na madat asta igkipás guné katō ménit karamag tikud tun ta silatan. ⁷Igkan katō mga kipás kanguy tō mga malambù kanguy. Pángnga igtagénáp tō hari, ikannó

sikandin asta ikasóddór sikandin na tagénáp din dád.

⁸ Tô sállám dán, isasó tô hari. Purisu igpakangé din tô langun tarasalamangka asta tô дума mga katig manubù tun ta Ehipto. Igulit tô hari kandan tingód katô tagénáp din, asal ándà palang manubù na ikólit kandin ka ándin tô kóbadan.

⁹ Na, igkagi tô tarapid ka bino katô hari, na mà din, "Sir, kailangan mulitta nigó tingód katô madat na ilumu ku." ¹⁰ Dángngan tô isókówana ikuna, isókówan nu tô taraimu ka pan para áknikó. Igpapriso ké ikuna tun ta balé katô kapitan ka mga sundalo nu. ¹¹ Duwán sábbad dukilám na igtagénáp ké, asal ánnà magunawa tô kóbadan katô tagénáp dé. ¹² Tun ta prisowan, duwán sábbad Hebreo na mallaki asta állang katô kapitan ka mga sundalo nu. Igulit ké kandin tingód katô tagénáp dé, asta igulit din áknami tô kóbadan. ¹³ Ituman tô langun ka igkagi din, su igpalónódda puman ikuna tun ta taganà lumu ku, asta igpamatayan nu tô taraimu ka pan."

¹⁴ Purisu igpakangé katô hari si Jose, asta sékót igpaluwà si Jose tikud tun ta prisowan. Igpaburu sikandin, igilis, asta igsadun tun ta hari. ¹⁵ Igkagi tô hari ki Jose, na mà din, "Igtagénáp, asta ándà manubù na ikólit kanak ka ándin tô kóbadan. Igulitana na katig ka gubad ka tagénáp ka ulitán áknikó."

¹⁶ Igtaba si Jose, na mà din, "Sir, ánnà tikud tun kanak tô kakatigan, asal Manama dád tô pasóddór áknikó katô madigár kóbadan katô tagénáp nu."

¹⁷ Igkagi tô hari, na mà din, "Tun ta tagénáp ku, igtindágga tun ta ligad katô Wayig ka Nilo. ¹⁸ Tigkô dád igkita ku tô pittu baka na tuu malambù asta madigár tô bónnóng. Igláttó tô mga baka tikud tun ta wayig, asta igsabsab dan ka sigbát tun ta ligad katô wayig. ¹⁹ Tigkô dád igkita ku tô ássa pittu baka na igláttó tikud tun ta wayig, asal tuu magasà asta madat tô bónnóng. Ándà palang baka na igkita ku dini ta Ehipto na tuu gó magasà ka tandingán kani mga baka. ²⁰ Na, igkan katô mga magasà baka tô mga malambù baka. ²¹ Agad igkan katô mga magasà tô mga malambù, asal iring na ándà palang igkan, su tuu gó magasà tô mga baka. Pángnga igtagénáp, ikannówa.

²² "Na, igtagénáp puman, asta igkita ku tô sábbad lábbut ka trigo na duwán pittu kanguy na tuu malambù, asta madigár tô bónnóng. ²³ Igtubù pagsik tô ássa pittu kanguy na madat asta igkipás katô ménit karamag tikud tun ta silatan. ²⁴ Igkan katô mga kipás kanguy tô mga malambù kanguy. Na, tô gó é tagénáp na igulit ku katô mga tarasalamangka, asal ándà palang manubù na ikólit kanak ka ándin tô kóbadan."

²⁵ Igkagi si Jose, na mà din, "Sir, sábbad dád tô kóbadan katô duwa tagénáp nu. Igpasóddór katô Manama áknikó tingód katô lumun din. ²⁶ Tô pittu baka na malambù, asta tô pittu kanguy ka trigo na malambù, tô gó é pittu ámmé. Sábbad dád tô kóbadan katô duwa tagénáp nu. ²⁷ Tô pittu magasà baka, asta tô pittu kanguy na igkipás katô ménit karamag tikud tun ta silatan, tô gó é pittu ámmé na ballus. ²⁸ Bánnal tô igkagi ku géna. Igpasóddór ka Manama

áknikó tingód katô lumun din. ²⁹ Dalám ka pittu ámmé, tuu dakál tô káttun dini ta kaluwagan ka Ehipto. ³⁰ Asal pángnga katô pittu ámmé na madigár, dumunggù tô pittu ámmé na ballus, asta tô gó é makadadat kani langun dini ta Ehipto. Purisu kalingawan tô pittu ámmé na duwán dakál igkátu. ³¹ Kalingawan gó tô madigár mga ámmé tingód katô kadattan ka ballus na dumunggù. ³² Makaduwa ka igtagénáp ébô kasóddórán nu na tô gó é lumun katô Manama, asta tumarán din ka di madugé."

³³ Igkagi si Jose, na mà din, "Na, sir, madigár ka salinán nu tô sábbad manubù na duwán kakatigan, asta imun nu sikandin ágsarigan ka langun dini ta Ehipto. ³⁴ Madigár ka salinán nu tô дума mga opisyales tun ta tagsábbad-sábbad lunsud ébô limudán dan tô ikalima kináttuwan katô madigár trigo dalám ka pittu ámmé na duwán dakál káttun. ³⁵ Kailangan limudán dan tô trigo dalám ka mga ámmé na duwán dakál káttun ébô taguán tun ta tagsábbad-sábbad lunsud, asta tómmóngan dan. ³⁶ Tô taguán, tô gó é kannán katô mga manubù ka dumunggù tô pittu ámmé na ballus dini ta Ehipto, ébô di maté tô mga manubù."

Inému si Jose gobernador

³⁷ Na, idayawan tô hari asta tô дума mga opisyales tingód katô igkagi i Jose. ³⁸ Igkagi tô hari kandan, na mà din, "Ándà дума manubù na kitanán ta na tuu pa madigár ka tandingán ki Jose, su ágdumaan sikandin ka Manama."

³⁹ Purisu igkagi tô hari ki Jose, na mà din, "Su sikuna tô igpasóddór ka Manama katô langun, ándà palang manubù na katig pa ka tandingán áknikó. ⁴⁰ Imun ku sikuna na mallayat tun ta gobyerno. Agad ándin tô sugù nu, tô gó é kailangan bánnalán katô langun manubù. Sakán dád tô mallayat pa áknikó, su sakán tô hari."

⁴¹ Igkagi tô hari ki Jose, na mà din, "Imun ku sikuna gobernador dini ta kaluwagan ka banuwa ka Ehipto."

⁴² Purisu iglusut katô hari tô paningsing din na pató katô pagpangulu din, asta igbággé din ki Jose. Igpómpak din si Jose katô mapputi óggét na tuu dakál é lagà, asta igpasalagbat din si Jose ka bulawan. ⁴³ Igpasaké din si Jose tun ta ikaduwa kalesa din, asta duwán mga manubù na igpóna din ki Jose ébô tumawar dan, na mà dan, "Lingkóód kó!"

Tô gó inému si Jose gobernador tun ta kaluwagan ka Ehipto. ⁴⁴ Igkagi pagsik tô hari ki Jose, na mà din, "Agad sakán tô hari, ándà gó mému lumun dini ta kaluwagan ka Ehipto ka di mikit áknikó."

⁴⁵ Igbullasan katô hari tô ngadan i Jose, su ignadanan din si Jose ki Sapenat Panea. Igpakalyag din si Jose ki Asenat na batà i Potiferas. Si Potiferas tô tarapid katô mga manubù na ágpangadap ka álló tun ta lunsud ka On. Purisu inému si Jose na ágpangulun tun ta kaluwagan ka Ehipto.

⁴⁶ Tô inému dán si Jose na opisyales katô hari ka Ehipto, tállu pulù (30) tô idad din. Igpáno si Jose tikud tun ta balé katô hari, asta igtalap sikandin tun ta lan-

gun lunsud tun ta kaluwagan ka Ehipto. ⁴⁷ Dalám katô pittu ámmé na madigár, dakál tô kináttuwan. ⁴⁸ Igpalimud i Jose tô ikalima kináttuwan ka trigo, asta igpatagù din tun ta mga lunsud. Duwán igtagù tun ta tagsábbad-sábbad lunsud tikud tun ta mga kinamát na madani. ⁴⁹ Tô kadakállan katô trigo na igtagù iring na karapungan katô mga baklayan tun ta dagat, su tuu dakál. Purisu igpasódô i Jose tô káyap ka pira tô kadakállan katô trigo, su tuu dakál.

⁵⁰ Tô ándà pa dunggù tô ballus, duwa é gabatà i Jose gamama na ipamasusu i Asenat na batà i Potiferas. ⁵¹ Iingadanan din tô kaké ki Manases † su igkagi si Jose, na mà din, "Igtabanganna katô Manama. Purisu ilingawan kud tô langun kahirapan na inókitan ku tun ta góddóan katô ámmà ku asta mga kataladi ku."

⁵² Iingadanan din tô adi ki Efraim, †† su igkagi si Jose, na mà din, "Igtabanganna katô Manama. Purisu tuuwa igbuuy nit banuwa na ihirapan ku."

⁵³ Na, iglabé tô pittu ámmé na dakál tô kináttuwan katô mga taga Ehipto, ⁵⁴ asta igdunggù tô pittu ámmé na ballus, iring katô taganà igkagi i Jose. Iballusan tô mga manubù tun ta langun banuwa, asal duwán trigo na itagù tun ta kaluwagan ka Ehipto. ⁵⁵ Tô igballus dán tô mga taga Ehipto, igpamuyù dan ka trigo tun ta hari. Igkagi sikandin, na mà din, "Sadun kó tun ki Jose, asta tuman kó katô kagin din áknuyu."

⁵⁶ Igtuu tô ballus. Purisu igpapókéan i Jose tô langun balé na igtaguan katô trigo, asta igpabarigya din tun ta mga taga Ehipto, su dakál tô ballus tun ta Ehipto. ⁵⁷ Marapung pagsik tô mga manubù na igsadun tun ta Ehipto tikud tun ta ássa mga banuwa ébô málli dan ka trigo tun ki Jose, su dakál tô ballus tun ta kaluwagan ka banuwa.

Igsadun tô mga kataladi i Jose tun ta Ehipto

42 Na, tô ikasóddór si Jacob na duwán trigo tun ta Ehipto, igkagi sikandin tun ta mga gabatà din, na mà din, "Manan ka góddô-óddô kó dád? ² Duwán kun trigo tun ta Ehipto. Purisu sadun kó, asta bálli kó ébô dì ki maté kani ballus."

³ Purisu igpanó tô sapulù kataladi kaké i Jose, asta igsadun dan tun ta Ehipto ébô málli ka trigo. ⁴ Asal tô bállan kataladi i Jose na si Benjamin, ándà din patákkássi, su ágkamáddangan si Jacob agó duwán madat na makadunggù ki Benjamin. ⁵ Purisu igsadun tô mga gabatà i Jacob tun ta Ehipto, asta tô duma mga manubù na igpamasak ka trigo, su iballusan tô mga Canaanhon.

⁶ Na, si Jose tô gobernador tun ta Ehipto, asta sikandin tô ágbarigya ka trigo tun ta langun manubù. Purisu tô igdunggù tô mga kataladi i Jose tun ta Ehipto, igpadani dan tun kandin, asta iglingkóod dan sipang ka ikadunggù tô ulu dan tun ta tanà. ⁷ Tô igkita i Jose tô mga kataladi din, igkilala din sikandan, asal mà kagi ándà kilala. Igkagi si Jose ka mabákkár, na mà din, "Ánda é igtikudan yu?"

† 41:51 Tô kóbadan katô ngadan Manases, "ilingawan." †† 41:52 Tô kóbadan katô ngadan Efraim, "igbuuy."

Igtaba sikandan, na mà dan, "Igtikud ké tun ta Canaan ébô málli ké ka trigo."

⁸ Agad igkilala i Jose tô mga kataladi din, asal ándà dan kilalai na sikandin tô kataladi dan adi. ⁹ Isampátan i Jose tô tagénáp din dangingan tingód kandan, asta igkagi sikandin, na mà din, "Madat kó mga manubù! Igsadun kó dini ébô mahà kó katô kalómétan dé ébô makapanalu kó áknami."

¹⁰ Igtaba sikandan, na mà dan, "Sir, ánnà bállan. Igsadun ké dini ébô málli ké ka trigo. ¹¹ Mataladi tô langun dé. Tuu ké matalláng. Ándà ké sadun dini ébô mahà katô kalómétan yu."

¹² Igkagi si Jose, na mà din, "Bulalón kó! Igsadun kó dini ébô mahà katô kalómétan dé ébô makapanalu kó áknami."

¹³ Igkagi sikandan, na mà dan, "Sir, sapulù duwa tô langun dé na mataladi, asta sábbad dád tô ámmà dé na góddô tun ta Canaan. Inaté tô sábbad kataladi dé, asta igpatanan tô tambang adi dé tun ta ámmà dé."

¹⁴ Asal igkagi si Jose, na mà din, "Bállan tô igkagi ku géna. Igsadun kó dini ébô mahà kó katô kalómétan dé. ¹⁵ Na, duwán lumun ku ébô kasóddóran ku ka bállan tô igkagi yu. Ukit katô ngadan ka hari, kagin ku na dì kó makapanó tikud dini sippang ka makasadun dini tô adi yu. ¹⁶ Pólián ku tô sábbad áknuyu ébô mangé kandin, asal paprison ku tô siyó sippang ka kasóddóran ku ka bállan tô igkagi yu. Atin ka ánnà bállan tô igkagi yu, kasóddóran ku na igsadun kó dini ébô mahà kó katô kalómétan dé."

¹⁷ Purisu igpapriso din sikandan ka tállu álló.

¹⁸ Na, tô itálluwan dán, igkagi si Jose tun ta mga kataladi din, na mà din, "Atin ka mánnal kó kanak, dì kó matayan, su ágrespetowan ku tô Manama. ¹⁹ Atin ka matalláng kó, sábbad dád áknuyu tô paprison ku, asta makóli tô mga duma ébô mid ka trigo tun ta mga pamilya yu na ágkaballusan. ²⁰ Asal kailangan piddán yu dini kanak tô tambang adi yu ébô kasóddóran ku na bállan tô igkagi yu, asta dì kó matayan."

Na, ignunug dan ki Jose. ²¹ Igpátóngkóé sikandan, na mà dan, "Igdungguan kid kani kadattan tingód katô madat na iglumu ta katô kataladi ta dangingan. Tô igrangin sikandin áknita, agad igkita ta tô ranu din, asal ándà ta sikandin paminággi. Purisu igdungguan ki kani kadattan."

²² Igkagi si Ruben, na mà din, "Igkagiya áknuyu na dì mému dadattan yu sikandin, asal ándà kó paminág kanak. Purisu igsulian kid tingód katô kamatayan din."

²³ Agad ikagpáttù si Jose katô langun na igkagi dan, asal ándà dan kasóddóri, su tô igtóngkô dan kandin, duwán tarasugpat na gubad katô kagi dan na Hebreo tun ki Jose. ²⁴ Na, igtanan si Jose kandan dógó su igsággó sikandin. Tô iglónód sikandin tun kandan, igsalin din si Simeon, asta igpabagkás din sikandin tun ta tubang dan.

Igulì tô mga kataladi i Jose

²⁵ Na, igsugù i Jose tô ágsuguánnán din ébô ipánuán ka trigo tô sako katô mga kataladi din, asta ulián

din tō bayad dan tun dalám ka mga sako dan. Igpabággéyan din sikandan ka makan dan róggun ágpanó dan. Tō gó é iglumu i Jose kandan. ²⁶ Na, igruran tō mga kataladi i Jose katō mga sako ka trigo tun ta mga mannap dan na asno, asta igpanó dan. ²⁷ Tō dukilám dán, igádding dan ébô dumággà. Igukar tō sábbad kandan katō sako din ébô pakannán tō asno din. Igkita din tun dalám katō sako tō salapì na bayad din ka trigo. ²⁸ Purisu igtawar din tō mga kataladi din, na mà din, “Dini dalám kani sako tō salapì ku! Igulì kanné kanak.”

Purisu tuu dan imáddangan, asta igpénsaé dan, na mà dan, “Ándin ni iglumu ka Manama áknita?”

²⁹ Tō igdunggù dan dán tun ta Canaan, igulit dan katō ámmà dan tō langun. ³⁰ Igkagi sikandan, na mà dan, “Igsawé tō gobernador ka Ehipto áknami, asta igkagi sikandin na igsadun ké ébô mahà ké katō kalómétan dan asta makapanalu ké kandan. ³¹ Igtaba ké na ánnà bánnal, su matalláng ké. ³² Igulit ké kandin na sapulù duwa tō langun dé na mga mataladi na gamama, asta sábbad dád tō ámmà dé. Mà dé inaté tō sábbad kataladi dé, asta igpatanan tō tambang adi dé tun ta ámmà dé tun ta Canaan. ³³ Asal igkagi tō gobernador tun áknami, ‘Ni gó tō lumun ku ébô kasóddóran ku ka matalláng kó. Sábbad áknayu tō paprison ku dini róggun mulì tō mga duma ébô mid ka trigo tun ta mga pamilya yu na ágkabalusan. ³⁴ Atin ka piddán yu dini kanak tō tambang adi yu, kasóddóran ku na ánnà kó madat mga manubù, asal matalláng kó. Paluwaán ku tō kataladi yu, asta mému kó málli dini ta Ehipto.”

³⁵ Na, tō igukar dan katō mga sako dan, igkita katō tagsábbad-sábbad kandan tō salapì na bayad dan katō trigo. Tō igkita dan dán katō salapì, imáddangan tō langun dan asta si Jacob. ³⁶ Igkagi si Jacob, na mà din, “Ukit áknayu, mandà tō langun gabatà ku. Ándà dán si Jose, ándà dán si Simeon, asta kakalyag yu na mandà si Benjamin dini kanak. Tuuwa igdungguan ka kahirapan.”

³⁷ Igkagi si Ruben tun ta ámmà din, na mà din, “Sarig nu si Benjamin kanak, asta ulián ku sikandin dini áknikó. Atin ka dì ku sikandin móli dini áknikó, matayi nu tō duwa gabatà ku gamama.”

³⁸ Asal igkagi si Jacob, na mà din, “Dì mému tumákkás si Benjamin áknayu, su inaté dán tō kaké din na si Jose, asta si Benjamin dád tō isamà. Tuuwad tugál. Mamánuwa ka kadungguan sikandin ka madat tun ta dalan? Atin ka maté sikandin, matéya tingód katō ranu ku kandin.”

Iglónód tō mga kataladi i Jose na igtákkás si Benjamin

43 Na, igtuu pa tō ballus tun ta Canaan. ² Tō iném-mát dán tō trigo na igkangé dan tun ta Ehipto, igkagi si Jacob tun ta mga gabatà din, na mà din, “Lónód kó tun ta Ehipto, asta bálli kó ka délak dád trigo para áknita.”

³ Asal igtaba si Juda, na mà din, “Igkagi tō manubù na dì ké makalónód tun kandin ka dì mákkás tō tambang adi dé. ⁴ Atin ka patákkássán nu si Benjamin,

lumónód ké ébô málli ké ka trigo para áknikó. ⁵ Asal ka dì nu patákkássán, dì ké lumónód, su igkagi tō manubù na atin ka dì mákkás tō tambang adi dé, dì ké makalónód tun kandin.”

⁶ Igkagi si Jacob na duwán ássa ngadan din si Israel, na mà din, “Manan ka iglumu kó kanak ka madat ukit ka kólit yu katō manubù na duwán pa kataladi yu?”

⁷ Igtaba sikandan, na mà dan, “Marag sikandin ginsà tingód áknita asta tingód ka pamilya ta. Iginsà sikandin, ‘Ándà pa kamaté tō ámmà yu? Duwán pa duma kataladi yu?’ Purisu igtaba ké katō mga insà din. Ándà ké panámdám na piritán ké ikandin na piddán tō kataladi dé tun kandin.”

⁸ Igkagi si Juda tun ta ámmà din, na mà din, “Sarig nu si Benjamin kanak ébô panó ké agó maté ki langun asta ni mga gabatà ukit kani ballus. ⁹ Tumandô a áknikó na sakán tō tumómóng kandin ébô ándà makamán-nu kandin. Atin ka dì ku sikandin móli dini áknikó, tō gó é salà ku áknikó sippang ka ándà ágtamanán.

¹⁰ Atin ka ándà ké kabaring, ikaduwa kéd pád ikalónód.”

¹¹ Igkagi tō ámmà dan, na mà din, “Atin ka ágkailanganán, ni gó tō lumu yu. Pid yu tō mga madigár buuy tikud dini ébô duwán bággén yu katō gobernador, na délak bawì asta tánnáb, mga anag, mga pamammut, asta mga buuy ka kayu pistasiyo asta almendras. ¹² Pid yu tō duwa luppi ka salapì yu, su kailangan piddán yu puman tō salapì na inóli tun ta mga sako yu, su ilingawan dan basì. ¹³ Pid yu pagsik tō kataladi yu, asta sékót kó lónód. ¹⁴ Mólà pa ka tabangan kó katō Manama ébô kéduwan tō manubù áknayu, asta pólián din si Benjamin asta si Simeon. Na, tingód kanak, atin ka kamatayanna katō mga gabatà ku, tógón din.”

¹⁵ Purisu igpid dan tō mga gasa asta tō duwa luppi katō salapì dan, asta igsadun dan tun ta Ehipto na igtákkássan i Benjamin. Tō igdunggù dan dán, igpanayun dan tun ki Jose. ¹⁶ Tō igkita dán si Jose na igtákkás si Benjamin kandan, igkagi sikandin tun ta ágsuguánnán din, na mà din, “Pid nu tō mga manubù tun ta balé ku. Iyó ka ka sábbad baka asta óméng ka ka ágkakan, su kuman dan duma kanak kani ka malássád álló.”

¹⁷ Igbánnal tō ágsuguánnán, asta igpid din tō mga kataladi i Jose tun ta balé din. ¹⁸ Tō ikasóddór dan na balé i Jose tō sadunan dan, imáddangan dan, asta igpatóngkóé sikandan, na mà dan, “Pasadunán ki dutun su tingód katō salapì na inóli tun ta mga sako ta dangingan. Ámmáttán ki, agón tō mga asno ta, asta imun ki na mga állang din.”

¹⁹ Purisu tō igdunggù dan tun ta tété katō balé, igkagi sikandan tun ta ágsuguánnán, na mà dan, ²⁰ “Sir, paminág ka áknami. Igsadun ké dini dangingan ébô málli ké ka trigo. ²¹ Tō igdággà kéd tun ta dalan tō igulì ké, igukar ké katō mga sako dé, asta igkita tō tagsábbad-sábbad áknami katō salapì tun ta bówwó ka trigo tun dalám ka mga sako. Ni tō kadakállan katō salapì na igpid dé puman ébô ulián dé. ²² Igpid dé tō ássa salapì na bayad dé ka trigo. Ándà sóddór dé ka sadan

tô igdalám katô salapì tun ta mga sako dé dǎngngan.”

²³ Igkagi tô ágsuguánnán, na mà din, “Yakó ágkasasó. Yakó ágkamáddangan. Tô Manama na ág-pangadapán yu asta ágpangadapán katô ámmà yu, tô gó basì é igdalám ka salapì tun ta mga sako yu. Ig-tanggap ku tô pagbállì yu dǎngngan.”

Na, igpid din si Simeon tun kandan. ²⁴ Igpahu din sikandan tun ta balé i Jose, asta igpid din tun kandan tô wayig ébô urasan dan tô mga paa dan. Igpakan din tô mga asno dan. ²⁵ Igukar dan tô mga gasa dan ki Jose ka dumunggù sikandin ka malássád álló, su igulitan dan na kuman dan tun kandin.

²⁶ Tô igulì si Jose, igbággé dan kandin tô mga gasa na igpid dan, asta iglingkóód dan sippang ka ikadunggù tô ulu dan tun ta tanà. ²⁷ Iginsà si Jose kandan tingód katô kóddô dan. Iginsà sikandin, na mà din, “Mabákkár pa tô ámmà yu, tô tugál na igulit yu kanak dǎngngan? Manté pa sikandin?”

²⁸ Igtaba sikandan, na mà dan, “Sir, manté pô tô ámmà dé, asta mabákkár pa sikandin.”

Na, iglingkóód dan, asta igrespetowan dan sikandin.

²⁹ Tô igkita dán si Jose katô adi din na si Benjamin, igkagi sikandin, na mà din, “Ni gó tô tambang adi yu na igulit yu kanak dǎngngan?”

Igkagi si Jose tun ki Benjamin, na mà din, “Batà, mólà pa ka kéduwan tô Manama áknikó!”

³⁰ Na, masig dán pád ikasággó si Jose, su ággi-nawaan din tô adi din. Purisu sékót sikandin igсадun tun ta kuwarto din, asta igsadággó sikandin. ³¹ Tô itagad-tagad dán, igdappug sikandin, asta iglónód tun ta mga kataladi din. Igpasarig din tô ginawa din, asta igpasánnar sikandin ka ágkakan. ³² Igássa tô ágkakanan dan, su duwán lamisa para ki Jose, asta ássa tô lamisa para katô mga kataladi din. Ássa tô lamisa para katô mga taga Ehipto na igkan tun kandan, su tô mga taga Ehipto dì mému kuman дума katô mga Hebreo, su dì madigár tun kandan. ³³ Igpónsad i Jose tô tagsábad-sábbad katô kataladi din tun ta tubang din, tikud tun ta kaké sippang tun ta adi. Tô igkita dan tô kapónsad din kandan, igpasállággé dan su isalábbuan dan.

³⁴ Igpabággé i Jose tô ágkakan tikud tun ta lamisa din tun ta mga kataladi din, asal makalima luppi tô ágkakan na igpabággé din tun ki Benjamin. Dakál tô iginám dan, asta idayawan dan.

Tô kopa i Jose

44 Na, igkagiyan i Jose tô ágsuguánnán din, na mà din, “Ipánnù nu tô mga sako dan ka trigo sippang ka maggán katô mga asno dan, asta dalám nu tô salapì na bayad dan tun ta sako katô tagsábad-sábbad kandan. ² Dalám nu tô mapputi bulawan kopa ku tun ta sako katô tambang adi dan, asta tô bayad din ka trigo.”

Purisu igbánnal tô ágsuguánnán katô igkagi i Jose. ³ Tô sállám dán, igpanó tô mga kataladi i Jose asta tô mga asno dan. ⁴ Tô ándà dan pa ikapanó ka madiyù tikud tun ta lunsud, igkagiyan i Jose tô ágsuguánnán din, na mà din, “Lupug nu sikandan. Atin ka kasabban

nu, insà nu, ‘Manan ka madat tô iglumu yu katô manubù na iglumu ka madigár ákniyu? ⁵ Manan ka ig-takó yu tô mapputi bulawan kopa katô amo ku? Tô gó é ginámmanan din, asta ággamítán din ka ágsalamangka sikandin. Tuu madat tô iglumu yu.”

⁶ Na, tô ikasab dán tô ágsuguánnán, igkagiyan din sikandan katô igkagi i Jose. ⁷ Asal igtaba sikandan, na mà dan, “Sir, manan ka ágpagtám ka áknami? Dì ké gó makalumu iring katô igkagi nu! ⁸ Agad tô salapì na igkita dé tun ta mga sako dé tun ta Canaan, igulì dé áknikó. Purisu manan ka tumakó ké katô bulawan ó mapputi bulawan tikud tun ta balé katô amo nu? ⁹ Sir, atin ka kitanán nu ka sadan tô igtakó kannun áknami, mému matayan nu sikandin, asta sikami mému na mga állang nu.”

¹⁰ Igtaba tô ágsuguánnán, na mà din, “Madigár tô igkagi yu, asal tô manubù na igtakó katô kopa, tô dád gó é mému na állang, asta makóli tô mga дума.”

¹¹ Purisu sékót dan igpapónóg tô mga sako dan, asta igukar dan tô langun. ¹² Tuu igahà katô ágsuguánnán tô sako katô tagsábad-sábbad kandan tikud tun ta kaké sippang tun ta adi, asta igkita din tô kopa tun ta sako i Benjamin. ¹³ Purisu tô langun dan igbissé katô umpak dan tingód katô ranu dan. Igruran dan puman tô mga sako tun ta mga asno, asta iglónód dan tun ta lunsud.

¹⁴ Tô igdunggù dán si Juda asta tô mga kataladi din tun ta balé i Jose, dutun pa sikandin. Iglingkóód tô langun dan sippang ka ikadunggù tô ulu dan tun ta tanà.

¹⁵ Igkagi si Jose, na mà din, “Manan ka iglumu kó kani madat? Ándà basì sóddór yu na makémuwa makakita katô áglumun yu ukit ka salamangka.”

¹⁶ Igtaba si Juda, na mà din, “Sir, ándin basì tô lumun dé? Ándà mataba dé áknikó. Igpasóddór dán ka Manama na ikasalà ké dǎngngan. Purisu tô langun dé mému na mga állang nu дума katô ikitaan nu katô kopa.”

¹⁷ Asal igkagi si Jose, na mà din, “Dì! Dì mému! Tô manubù dád na ikitaan katô kopa tô mému na állang ku. Asal sikiyu na mga kataladi din, makóli kó tun ta ámmà yu.”

¹⁸ Na, igpadani si Juda tun ki Jose, asta igkagi sikandin, na mà din, “Sir, atin ka mému áknikó, malyagga pád kumagi áknikó. Yaka ágkasókó kanak. Magunawa tô kallayatan katô kamanubuan nu asta tô kallayatan katô hari. ¹⁹ Sir, dǎngngan iginsà ka áknami ka duwán pa ámmà dé asta mga kataladi dé. ²⁰ Igtaba ké na duwán pa ámmà dé na tugál, asta duwán pa adi dé na ipamasusu tun ta katugállan katô ámmà dé. Sikandin dád tô isamà katô duwa gabatà katô innà dan, su inaté tô kaké din. Tuu ágginawaan sikandin katô ámmà dé. ²¹ Sir, igkagi ka áknami na kailangan piddán dé sikandin dini áknikó ébô kumita ka kandin. ²² Igkagi ké áknikó na dì sikandin pakatanan katô ámmà dé su agó maté tô ámmà dé tingód ka ranu din.

²³ Asal igkagi ka na dì ké makalónód dini áknikó ka dì mákkás tô tambang adi dé. ²⁴ Tô igulì ké tun ta ámmà dé, igulit ké kandin tingód katô igkagi nu áknami.

²⁵ "Na, sábbad álló igkagi tô ámmà dé na kailangan lumónód ké dini ébô málli ka trigo. ²⁶ Asal igkagi ké na di ké lumónód. Atin ka di mákkás tô adi dé, di ké makalónód dini. Asal ka mákkás sikandin, lumónód ké. ²⁷ Na, igkagi tô ámmà dé áknami, na mà din, 'Isóddóran yu na duwa dád tô gabatà ku na ipamasusu katô sawa ku na si Raquel. ²⁸ Inatayannad katô sábbad. Igmatayan basí sikandin ka magani mannanap ka kabánnásson, asta ándà kud gó kitayi. ²⁹ Purisu atin piddán yu pagsik tô adi yu asta maté sikandin, matéya tingód ka ranu ku kandin, su tuuwad tugál.' ³⁰ "Purisu, sir, atin ka di mákkás tô adi dé ka muli ké, asta kasóddóran katô ámmà dé na ándà sikandin ikóli, maté sikandin, su tuu din ágginawaan ni batà din. Purisu ukít áknami, maté tô ámmà dé tingód ka ranu din. ³² Sakán tô igtandô katô ámmà ku na bantéyan ku ni adi dé ébô ándà makamánnu kandin. Igkagiya na atin di ku móli mapid ni adi dé tun kandin, tô gó é salà ku kandin ka ándà ágtamanán. ³³ Purisu, sir, póddô ka kanak dini áknikó ébô imunna na állang na ballas kandin. Póli nu sikandin asta tô дума mga kataladi din. ³⁴ Diya muli tun ta ámmà ku ka di mákkás tô adi dé. Diya malyag kumita katô kadattan na dumunggu tun ta ámmà ku."

Igpakilala si Jose katô mga kataladi din

45 Na, ándà ikatiis si Jose katô igriyu din tun ta tubang katô mga ágsuguánnán din. Purisu igpéwà din tô langun dan ébô ándà дума manubù tun dalám ka balé ka kapakilala din katô mga kataladi din. ² Su tuu igsággó si Jose, ikadinág tô mga taga Ehipto tun ta luwà katô balé, asta igulitan tô mga manubù tun ta balé katô harì. ³ Igkagi si Jose tun ta mga kataladi din, na mà din, "Sakán si Jose! Manté pô tô ámmà ta?"

Tô igdinág dán tô mga kataladi din katô kagi din, ándà dan ikataba kandin tingód katô máddang dan. ⁴ Purisu igkagi si Jose, na mà din, "Padani kó dini kanak."

Tô igpadani dan dán tun kandin, igkagi si Jose, na mà din, "Sakán tô kataladi yu na si Jose na igbarigyà yu, asta igpidda dini ta Ehipto. ⁵ Na, yakó ágkasasó. Yakó ágkaranu tingód katô kabarigyà yu kanak, su igpóna a katô Manama dini ébô di kó maté. ⁶ Agad iglabé dán tô duwa ámmé katô ballus, asal lima pa ámmé na ándà káttun tun ta mga kinamát. ⁷ Igpóna a katô Manama dini ébô makatabangnga áknayu, su kakalyag din na di kó maté ka ballus ébô manté kó asta tô mga rubbad yu. ⁸ Purisu ánnà sikiyu tô igpapid kanak dini, asal Manama tô igpapid kanak dini. Igituwa ikandin na mallayat katô mga opisyaes katô harì. Sakán tô ágsugù katô langun opisyaes katô harì, asta sakán tô pangulu dini ta kaluwagan ka Ehipto.

⁹ "Purisu sékót kó uli tun ta ámmà ta, asta ulit kó kandin, 'Ni gó tô igkagi katô batà nu na si Jose. Igpapanguluwad ka Manama dini ta kaluwagan ka Ehipto. Sékót kó sadun dini kanak. ¹⁰ Póddóan ku sikiyu dini ta banuwa ka Gosen ébô madani kó langun dini kanak,

agad sikuna, asta tô mga gabatà nu, tô mga apù nu, tô mga karnero, tô mga kambing, tô mga baka, asta tô langun katô kaduwánnan nu. ¹¹ Atin ka móddô kó dini ta Gosen, dóppónan ku sikiyu. Lima pa ámmé tô balus, asta di mému kahirapan ka, tô mga gabatà nu, asta tô mga mannanap nu."

¹² Igkagi si Jose, na mà din, "Na, tô langun yu mga kaké ku, asta sikuna Benjamin, ikakilala kó na bánnal sakán si Jose. ¹³ Uliti yu tô ámmà ta tingód ka kallayatan katô kamanubuan ku dini ta Ehipto, asta tingód katô langun na igkita yu dini. Purisu sékót kó, asta pid yu sikandin dini."

¹⁴ Na, igkápkáp si Jose katô adi din na si Benjamin, asta igsággó sikandin. Tô igkápkáp si Benjamin ki Jose, igsággó sikandin. ¹⁵ Igkápkáppan i Jose tô tagsábbad-sábbad kandan, igadákan din sikandan, igsággó sikandin, asta igpatóngkóé dan.

¹⁶ Tô ikadinág dán tô harì na igdunggu tô mga kataladi i Jose, idayawan sikandin asta tô langun opisyaes din. ¹⁷ Igkagi tô harì ki Jose, na mà din, "Kagiya nu tô mga kataladi nu na ruranan tô mga asno dan asta muli dan tun ta Canaan ¹⁸ ébô kangén dan tô ámmà yu asta tô mga pamilya dan, asta lumónód dan dini. Póddóan ku sikandan tun ta madigár tanà dini ta Ehipto, asta tuu madigár tô makan dan dini. ¹⁹ Bággé nu pagsik kandan tô mga kareton tikud dini ébô duwán sakayan katô mga sawa dan asta mga gabatà dan. Kailangan piddán dan tô ámmà yu. ²⁰ Kagiya nu sikandan na kailangan di dan ágkasasó tingód katô kaduwánnan dan na katananan tun ta Canaan, su bagayan dan katô tuu madigár dini ta banuwa ka Ehipto."

²¹ Na, ignunug tô mga gabatà i Jacob. Duwán mga kareton na igbággé i Jose kandan magunawa katô sugù katô harì kandin, asta duwán igbággé din kandan na makan dan róggun ágpanó dan. ²² Duwán madigár umpak na igbággé i Jose katô tagsábbad-sábbad kandan, asal si Benjamin tô igbággayan din ka tálalu gatus (300) abuk ka mapputi bulawan asta lima tô umpak. ²³ Duwán igpapid i Jose tun ta ámmà din, sapulù asno na igruranaan ka madigár klasi ka kaduwánnan tikud tun ta Ehipto, asta sapulù tô asno na igruranaan ka trigo, pan, asta дума mga klasi ka makan ébô duwán kannán i Jacob róggun ágpanó dan. ²⁴ Na, igkagi si Jose tun ta mga kataladi din, na mà din, "Yakó ágpóiyé tun ta dalan."

Purisu igpapanó din sikandan. ²⁵ Igpanó dan tikud tun ta Ehipto, asta igulì dan tun ta ámmà dan na si Jacob tun ta Canaan. ²⁶ Igkagi sikandan, na mà dan, "Manté pô si Jose! Sikandin tô ágpangulun katô langun tun ta kaluwagan ka Ehipto."

Tuu isalábbuan si Jacob, su ándà sikandin bánnal. ²⁷ Asal tô igulit dan kandin tingód katô langun na igkagi i Jose, asta tô igkita din tô mga kareton na igpapid i Jose ébô duwán sakayan din na madun tun ta Ehipto, inanté puman tô pusung din. ²⁸ Igkagi si Jacob, na mà din, "Nángngà dán. Isóddóran kud na manté pa tô

batà ku na si Jose. Kailangan madunnad ébô kumita a kandin ka diya pa maté."

Igalin si Jacob tun ta Ehipto

46 Na, igruran i Jacob tô langun katô kaduwánnan din, asta igpanó dan tikud tun ta Canaan. Tô igdunggu dan tun ta Berseba, duwán mga mannanap na igmatayan i Jacob, asta iggóbbó din ébô mangadap sikandin katô Manama iring na kapangadap katô ámmà din na si Isaac. ²Tô dukilám tô, igpakita tô Manama ki Jacob. Igtawar tô Manama, na mà din, "Jacob."

Igtaba si Jacob, na mà din, "Óó, kannunna."

³Igkagi tô Manama, na mà din, "Sakán tô Manama. Sakán tô Manama katô ámmà nu sayyan. Yaka ágkamáddangan, asal sadun ka tun ta Ehipto, su tun ta Ehipto imun ku na tuu marapung tô mga rubbad nu. ⁴Mákkássa ákniyu tun ta Ehipto, asta pólián ku pagsik tô mga rubbad nu dini ta Canaan. Atin ka maté ka, si Jose tô lumábbáng áknikó."

⁵Na, igpanayun si Jacob tikud tun ta Berseba. Igpasaké katô mga gabatà din si Jacob tun ta kareton na igpapid katô hari. Igpasaké dan tô mga gabatà asta tô mga sawa dan. ⁶Igpid dan pagsik tô mga mannanap dan asta tô mga kaduwánnan dan tikud tun ta Canaan, asta igsadun dan tun ta Ehipto. Igtákkás ki Jacob tô langun rubbad din, ⁷tô mga gabatà din gamama asta gabayi, asta tô mga apù din gamama asta gabayi.

⁸Na, ni gó tô mga ngadan katô mga rubbad i Jacob na igtákkás kandin tun ta Ehipto. Si Ruben tô kaké batà i Jacob. ⁹Igtákkás si Ruben asta tô mga gabatà din gamama na si Hanoc, si Pallu, si Hesron, asta si Carmi.

¹⁰Si Simeon asta tô mga gabatà din gamama na si Jemuel, si Jamin, si Ohad, si Jakin, si Sohar, asta si Saul na batà ka bayi na Canaanhon.

¹¹Si Levi asta tô mga gabatà din gamama na si Gerson, si Cohat, asta si Merari.

¹²Si Juda asta tô mga gabatà din gamama na si Selas, si Peres, asta si Seras. (Inaté tun ta Canaan tô дума gabatà i Juda na si Er asta si Onan.) Duwán gabatà gamama i Peres na si Hesron asta si Hamul.

¹³Si Isacar asta tô mga gabatà din gamama na si Tolas, si Pugas, si Jasub, asta si Simron.

¹⁴Si Zabulon asta tô mga gabatà din gamama na si Sered, si Elon, asta si Jaleel.

¹⁵Tô gó é mga gabatà gamama i Jacob na ipamasusu i Lea tun ta Mesopotamia. Duwán pagsik batà dan bayi na si Dina. Tállu pulù tállu (33) tô mga rubbad i Jacob asta i Lea.

¹⁶Igtákkás si Gad asta tô mga gabatà din gamama na si Sifeon, si Hagi, si Suni, si Esbon, si Eri, si Arod, asta si Areli.

¹⁷Si Aser asta tô mga gabatà din gamama na si Imnas, si Iskas, si Isvi, si Berias, asta tô tábbé dan na si Sera. Duwán gabatà gamama i Berias na si Eber asta si Malkiel.

¹⁸Tô gó é mga gabatà gamama i Jacob na ipamasusu i Zilfa na állang na igbággé i Laban katô batà din na si Lea. Sapulù ánnám (16) tô mga rubbad i Jacob asta i Zilfa.

¹⁹Duwa tô mga gabatà gamama i Jacob na ipamasusu katô sawa din na si Raquel, asta tô mga ngadan dan na si Jose asta si Benjamin.

²⁰Duwa tô gabatà gamama i Jose na ipamasusu tun ta Ehipto, na si Manases asta si Efraim. Tô gó é gabatà i Jose asta i Asenat na batà i Potiferas na tarapid katô mga manubù na ágpangadap katô álló tun ta lunsud ka On.

²¹Duwán mga gabatà gamama i Benjamin na si Belas, si Betser, si Asbel, si Geras, si Naaman, si Ehi, si Ros, si Mufim, si Hufim, asta si Ared.

²²Tô gó é mga gabatà gamama i Jacob na ipamasusu i Raquel. Sapulù áppat (14) tô mga rubbad i Jacob asta i Raquel.

²³Igtákkás si Dan asta tô batà din mama na si Husim.

²⁴Si Neftali asta tô mga gabatà din gamama na si Jaseel, si Guni, si Jeser, asta si Selem.

²⁵Tô gó é mga gabatà gamama i Jacob na ipamasusu i Bilha na állang na igbággé i Laban katô batà din na si Raquel. Pittu tô mga rubbad i Jacob asta i Bilha.

²⁶Kannámman ánnám (66) tô langun rubbad i Jacob na igsadun tun ta Ehipto. Ándà iyapi tô mga sawa katô mga gabatà din. ²⁷Duwa tô gabatà i Jose na ipamasusu tun ta Ehipto. Purisu kapittuwan (70) tô langun dan tun ta pamilya i Jacob na igsadun tun ta Ehipto.

Igóddô si Jacob tun ta Ehipto

²⁸Na, igpasadun i Jacob si Juda tun tóna dan ébô madun tun ki Jose, su kakalyag din na sumarán dan i Jose tun ta Gosen. Tô igdunggu dan dán tun ta banuwa ka Gosen, ²⁹igsaké si Jose katô kalesa din, asta igsadun sikandin tun ta Gosen ébô sumumar katô ámmà din. Tô igdunggu dán sikandin, tigkô dád igkáp-káppan din tô ámmà din, asta idugé sikandin igsággó. ³⁰Igkagi si Jacob ki Jose, na mà din, "Mému matéyad, su igkita ad áknikó, asta isóddóran kud na manté ka pa."

³¹Na, igkagi si Jose tun ta mga kataladi din asta duwa mga manubù tun ta pamilya katô ámmà din, na mà din, "Madunna tun ta hari ébô mulitta kandin na igdunggu dán tikud tun ta Canaan tô langun yu na mga kataladi ku asta tô дума mga manubù tun ta pamilya katô ámmà ku. ³²Mulitta kandin na taradóppón kó katô mga mannanap, asta igpid yu tô langun karnero yu, tô дума mga mannanap yu, asta tô langun katô kaduwánnan yu. ³³Purisu atin ka tawarán kó katô hari, asta insaán kó ikandin ka ándin tô áglumun yu, ³⁴kailangan kumagi kó kandin na taradóppón kó tikud pô tun ta kadélákkán yu, magunawa katô áglumun katô mga kamónaan yu sayyan ébô póddóán kó ikandin tun ta Gosen."

Tô gó é igkagi i Jose kandan, su ágbuyasán katô mga taga Ehipto tô mga taradóppón ka mannanap.

47 Na, igsalin i Jose tô lima kataladi din, asta igsadun dan tun ta hari. Igekagi si Jose, na mà din, "Igdunggù dán tô ámmà ku asta tô mga kataladi ku tikud tun ta Canaan na tákkás katô langun karnero dan, дума mga mannap dan asta langun katô kaduwánnan dan. Dutun dan dán ta banuwa ka Gosen."

Na, igpakilala din tô lima kataladi din tun ta hari. ³Iginsà tô hari kandan, na mà din, "Ándin tô áglumun yu?"

Igtaba sikandan, na mà dan, "Sir, taradóppón ké ka mga mannap, magunawa katô áglumun katô mga kamónaan dé sayyan. ⁴Igsadun ké dini su tuu dakál tô ballus tun ta Canaan. Purisu ándà palang ágkakan katô mga mannap dé. Atin ka mému áknikó, móddô ké tun ta banuwa ka Gosen."

⁵Igekagi tô hari ki Jose, na mà din, "Madigár su igdunggù dán tô ámmà nu asta ni mga kataladi nu. ⁶Sikuna tô pangulu dini ta kaluwagan ka Ehipto. Póddô nu sikandan tun ta banuwa ka Gosen, su tô gó é tuu madigár tanà. Atin ka duwán mga manubù tun kandan na katig ágdóppón ka mannap, imun na sikandan na taradóppón katô mga mannap ku."

⁷Na, igpid i Jose tô ámmà din na si Jacob asta igpakilala din tun ta hari. Igdasal si Jacob ébô madigár tô bággén katô Manama tun ta hari. ⁸Iginsà tô hari kandin, na mà din, "Pira dán é idad nu?"

⁹Igtaba si Jacob, na mà din, "Sábbad gatus tállu pulù (130) tô idad ku. Mabbabà dád tô idad ku, asta mahirap tô kóddô ku. Ándà pa ráppà tô idad ku katô idad katô mga kamónaan ku."

¹⁰Igdasal puman si Jacob ébô madigár tô bággén katô Manama tun ta hari, asta igpanó sikandin.

¹¹Na, igpóddô i Jose tô ámmà din asta tô mga kataladi din tun ta Ehipto. Tuu madigár tô tanà na igbággé i Jose kandan madani tun ta lunsud ka Rameses, magunawa katô igkagi katô hari kandin. ¹²Duwán ágkakan na igbággé i Jose katô ámmà din, mga kataladi din, asta mga manubù tun ta pamilya katô ámmà din asta mga gabatà dan.

Tô ballus

¹³Tuu dakál tô ballus, asta ándà palang ágkakan agad ánda. Iballusan tô langun manubù tun ta Ehipto asta Canaan, su tuu dakál tô ballus. ¹⁴Igbállì dan ka trigo tun ki Jose, asta igpid i Jose tô kadakállan katô salapì na bayad dan tun ta balé katô hari. ¹⁵Tô inémmát tô kadakállan katô salapì tun ta kaluwagan ka Ehipto asta Canaan, igsadun tô mga taga Ehipto tun ki Jose, asta igkagi sikandan, na mà dan, "Bággéyi ké ka ágkakan dé, su masig kéd maté. Tabangi ké, su ándà dán trigo dé, asta inémmát dán tô salapì dé."

¹⁶Igekagi si Jose, na mà din, "Atin ka inémmát dán tô salapì yu, pid yu dini tô mga mannap yu, su tô gó é bullas yu katô trigo."

¹⁷Purisu igpid dan tun ki Jose tô mga mannap dan, agad tô mga kudà, tô mga karnero, tô mga kambing, tô mga baka, asta tô mga asno. Tô gó é bul-

las dan ka trigo tun ki Jose. Igbággé din tô trigo tun kandan na igbullasan dan katô langun mannap dan dalam katô ámmé tô.

¹⁸Tô iglabé dán tô sábbad ámmé, iglónód dan tun ki Jose, asta igkagi sikandan, na mà dan, "Sir, bánnal tô kagi dé áknikó na inémmát dán tô salapì dé, asta igtigatun nud tô langun mannap dé. Ándà dán bággén dé áknikó su kinamát dé asta lawa dé dád man tô isamà. ¹⁹Atin ka di ka tumabang áknami, maté ké, asta kadattan tô kinamát dé. Lawa asta kinamát dé tô bul-las dé ka trigo. Mému imun kéd na mga állang katô hari, asta bággén dé tô tanà dé tun kandin. Asal bággéyi ké dád ka trigo ébô di ké maté, asta ébô duwán pamulan dé tun ta kinamát."

²⁰Purisu igbállì i Jose tô kaluwagan ka tanà tun ta Ehipto para katô hari. Igbarigyà tô langun taga Ehipto katô mga tanà dan su tuu dakál tô ballus. Purisu inému tô hari na tigatun katô kaluwagan ka tanà. ²¹Inému na mga állang katô hari tô langun manubù tun ta kaluwagan ka Ehipto. ²²Asal ándà bálliyi i Jose tô tanà na igtigatun katô mga tarapid ka simbaan tun ta Ehipto. Ándà dan barigyai tô tanà dan su ágbággayan dan katô hari ka makan, asta nángngà dád para kandan.

²³Igekagi si Jose tun ta mga manubù, na mà din, "Igbállì kóddô katô hari, asta igbállì din tô tanà yu. Purisu bággén kud ákniyu tô similya na pamulan yu. ²⁴Asal ka kumáttu kó, kailangan bággén yu tô ikalima kináttuwan tun ta hari. Ákniyu tô samà katô makáttu yu ébô duwán similya na pamulan yu, asta ébô duwán makan yu asta katô mga pamilya yu."

²⁵Igtaba sikandan, na mà dan, "Sir, tingód katô tabang nu áknami, di kéd maté. Purisu atin ka mému áknikó, imu ké na mga taralumu katô hari."

²⁶Purisu igsugù si Jose tun ta mga taga Ehipto na kailangan bággén tun ta hari tô ikalima kináttuwan, asta tô gó é sugù na ágbánnalán katô mga manubù. † Tanà dád katô mga tarapid ka simbaan dan tô ándà tigatuni katô hari.

Tô panalan i Jacob

²⁷Igóddô tô mga rubbad i Israel †† tun ta banuwa ka Gosen na sakup ka Ehipto. Inému dakál tô kaduwánnan dan, asta tuu dan igrubbad. ²⁸Igóddô si Jacob tun ta Ehipto ka sapulù pittu (17) ámmé sippang ka sábbad gatus kappatan pittu (147) tô idad din. ²⁹Tô ikasóddór si Jacob na masig dán sikandin maté, igtawar din tô batà din na si Jose, asta igkagi sikandin, na mà din, "Atin ka mému áknikó, dappán nu yan bállad nu nit bubun ku ébô kasóddóran ku na tumanán nu ni panalan ku áknikó. Atin ka duwán kedu nu kanak, tandô ka na di nu lábbángngán ni lawa ku kandin ta Ehipto, ³⁰su kakalyag ku na lábbángngán ni lawa ku tun ta lábbángnganan katô mga kamónaan ku. Atin ka matéya, pid nu ni lawa ku tikud dini ta Ehipto, asta lábbángnga tun ta iglábángngan kandan."

† 47:26 Ágbánnalán tô sugù sippang ka igsulat si Moises kani libro. †† 47:27 Israel, ó Jacob na taganà ngadan din.

Igkagi si Jose, na mà din, “Óó. Tumanán ku ni igpanalan nu kanak.”

³¹ Igkagi si Jacob, na mà din, “Tandô ka kanak na tô gó é lumun nu.”

Purisu igtandô si Jose. Igunduk si Jacob tun ta ágdággaan din, asta igpasalamat sikandin katô Manama.

Igdasal si Jacob para katô duwa gabatà i Jose

48 Na, duwán álló na igulitan si Jose na ibógókan tô ámmà din. Purisu igpid din tô duwa gabatà din na si Efraim asta si Manases, asta igsadun dan tun ki Jacob. ² Tô igulitan si Jacob na igdunggù dán tô batà din na si Jose, igmabákkár sikandin, asta igánnó tun ta ágdággaan din. ³ Igkagi si Jacob tun ki Jose, na mà din, “Tô Tuu Matulus Manama igpakita kanak tun ta Luz sakup ka Canaan, asta madigár tô igtandô din kanak. ⁴ Igkagi sikandin, ‘Marapung tô gabatà na bággén ku áknikó ébô kumarapung tô mga grupo ka rubbad nu. Tô tanà tun ta Canaan bággén ku tun ta mga rubbad nu ébô matigatun dan sippang ka ándà ágtamanán.”

⁵ Igkagi si Jacob, na mà din, “Tô duwa gabatà nu na ipamasusu dini ta Ehipto tô ándà a pa alin dini, tô gó é imun ku na mga gabatà ku. Imun ku na kanak gabatà si Efraim asta si Manases, magunawa katô bannal gabatà ku si Ruben asta si Simeon. ⁶ Atin ka matà ka pa, di kud imun na mga gabatà ku tô mga gabatà nu, asal tingód katô tanà na tanggapán ka mga rubbad ku ka matéya, mému masakup dan katô grupo katô kaké dan na si Efraim asta si Manases. ⁷ Tô gó é lumun ku para kandan tingód ka dakál ginawa ku katô innà nu na si Raquel. Tô igulí a tikud tun ta Mesopotamia, tu-uwa iranu su inaté si Raquel tun ta Canaan madani tun ta lunsud ka Efrata. Iglábbáng ku sikandin madani tun ta dalan na gukitan tun ta lunsud ka Efrata.” (Tô lunsud ka Efrata, tô gó é ánggadanan Betlehem áknganni.)

⁸ Na, tô igkita si Jacob katô duwa gabatà i Jose, iginsà sikandin, na mà din, “Sadán ni mga mallaki ni?”

⁹ Igtaba si Jose, na mà din, “Ámmà, ni gó tô duwa gabatà ku na igbággé ka Manama kanak kannun ta Ehipto.”

Igkagi si Jacob, na mà din, “Papadani nu sikandan, su dumasalla ébô madigár tô bággén ka Manama kandan.”

¹⁰ Tabag bólóg dán si Jacob su tugál dán sikandin. Purisu di dán tuu ágkita sikandin. Igpapadani i Jose tô gabatà din, asta igkápkáppan asta igadákkán i Jacob sikandan. ¹¹ Igkagi si Jacob tun ki Jose, na mà din, “Ándà a panámdám na kumita a pa áknikó, asal ukit ka tabang ka Manama kanak, ikakita a pa áknikó asta kani mga gabatà nu.”

¹² Na, igkangé i Jose tô gabatà din, asta iglangkáb sikandin tun ta tubang katô ámmà din sippang ka ikadunggù tô ulu din tun ta tanà.

¹³ Igawidan i Jose tô duwa gabatà din na si Efraim dadan tun ta ibang i Jacob, asta si Manases dadan tun ta kawatan. Igpapadani din puman sikandan tun ki Ja-

cob. ¹⁴ Asal igpagsungkáli i Jacob tô ballad din, su ballad din dadan tun ta kawatan tô igpabówwó din katô ulu i Efraim, agad adi sikandin, asta ballad din dadan tun ta ibang tô igpabówwó din katô ulu katô kaké na si Manases. ¹⁵ Na, igdasal si Jacob ébô madigár tô bággén ka Manama kandan, na mà din, “Manama, sikuna tô ágpangadapán katô mga kamónaan ku na si Abraham asta si Isaac. Sikuna tô inalayun ágdóppón kanak sippang áknganni. ¹⁶ Tô panaligan nu tô igpaluwà kanak ébô ándà gó makadadat kanak. Mólà pa ka madigár tô bággén nu kani duwa mallaki. Mólà pa ka di gó kalingawan tô ngadan ku asta tô ngadan katô mga kamónaan ku na si Abraham asta si Isaac ukit kani duwa apù ku. Mólà pa ka kumarapung tô mga gabatà dan asta tô mga rubbad dan.”

¹⁷ Na, tô igkita i Jose na si Efraim tô igpabówwówan katô kawatan ballad katô ámmà din, di mému kandin. Purisu igawidan din tô ballad katô ámmà din ébô alinán din tun ta ulu i Manases. ¹⁸ Igkagi si Jose, na mà din, “Ámmà, ánnà nángngà, su ni gó tô kaké. Ni gó tô kailangan pabówwówan nu katô kawatan ballad nu.”

¹⁹ Asal igéllé si Jacob, asta igkagi sikandin, na mà din, “Isóddóran ku, Jose! Isóddóran ku! Mému mabantug pagsik tô mga rubbad i Manases, asal tuu pa mabantug si Efraim, su imun marapung mga grupo tô mga rubbad din.”

²⁰ Purisu madigár tô kadasal din tingód kandan dalám katô álló ka kakagi din kani, na mà din, “Ákniyu ngadan tô gamitán katô mga rubbad ku ka kumustan dan tô duma mga manubù, su kumagi dan, ‘Mólà pa ka madigár tô bággén ka Manama ákniyu, iring na ágbággén din ki Efraim asta ki Manases.”

Ukit kani kadasal din, igimu i Jacob si Efraim na tuu pa mabantug ka tandingán ki Manases. ²¹ Na, igkagi si Jacob tun ki Jose, na mà din, “Na, masiggad maté, asal dóppónan ka katô Manama, asta pólián din tô mga rubbad ta tun ta tanà na igóddóan katô mga kamónaan ta sayyan. ²² Tingód katô tanà ku tun ta Sikem, ánnà mga kataladi nu tô bággayan ku, asal sikuna tô bággayan ku. Tô gó é malambù tanà na igagó ku katô mga Amorihanon tô kasulung ku kandan ukit ka kampilan asta panà ku.”

Igkagi si Jacob tingód katô mga gabatà din gamama

49 Na, igtawar i Jacob tô langun gabatà din gamama, asta igkagi sikandin, na mà din, “Padani kód dini kanak, su mulittad ákniyu tingód katô dumunggù ákniyu tun ta tapuri álló. ² Mga gabatà ku, padani kód dini kanak. Paminág kó kanak.

³ “Sikuna Ruben tô panganayan ku, tô bákkár ku, asta tô una kakilalaan ka kasarig ku. Tun ta langun kani mga gabatà ku, sikuna tô tuu ágkabantug asta tuu ágrespetowan. ⁴ Asal iring ka katô wayig na ágbahà, su di ka pakapáttud katô kakalyag nu. Purisu mandà tô bantug nu, su igpayayyà ka kanak ukit ka kalayuk nu katô sábbad sawa ku!

⁵ “Si Simeon asta si Levi, magunawa kó duwa, su ágtagnus kó ka laniban ébô lumumu kó ka madat. ⁶ Diya

maminág katô kagi yu. Diya mákkás ákniyu. Ukit katô sókó yu, ágmaté kó. Ukit katô ði kó pakapáttud, ág-pantigan yu tô mga baka. ⁷ Supakan kó katô Manama tingód katô sókó yu, su tuu kó magani asta tuu kó makamáddang! Passa-assaé tô mga rubbad yu asta makatalap dan tun ta mga lunsud katô duma mga rubbad ku.

⁸ "Sikuna Juda tô durungán kani mga kataladi nu. Makapanalu ka katô mga usig nu. Purisu lumingkóód tô mga kataladi nu tun ta tubang nu. ⁹ Juda, magani ka iring katô mannanap na ánggadanan liyun na ágdawi katô ágkakan din, asta gulì tun ta góddóan din asta ágdággà. Ándà manubù na sumamuk ákniyó. ¹⁰ Si Juda tô mawid ka tukád ka hari, su manayun tô mga rubbad din mangulu sippang ka dumunggù tô bánnal hari na bánnalán katô langun manubù. ¹¹ Ikáttán din tô nati ka asno tun ta séngê ka paras na duwán tun madigár buuy. Makému sikandin lumaba katô umpak din tun ta támmák ka buuy ka paras na inému bino, su tuu marapung tô mga buuy ka paras din. ¹² Tô mga mata din tuu pa mallutù ka tandingán katô bino, asta tô ngipán din tuu pa mapputi ka tandingán katô gatas.

¹³ "Si Zabulon tô móddô madani tun ta dagat. Angk-laan tô mga barko tun ta góddóan din. Makatigatun sikandin katô tanà sippang tun ta Sidon.

¹⁴ "Si Isacar tô iring na mabákkár asno na inalayun ágdággà madani tun ta piniddan din. ¹⁵ Asal ka kumita sikandin na madigár tô lunsud asta madigár tô tanà dutun, tumiis sikandin ka kahirapan, asta mággár-ággár sikandin lumumu iring na állang.

¹⁶ "Madigár tô kapid i Dan katô mga sakup din, iring na duma mga grupo ka mga rubbad i Israel. ¹⁷ Si Dan tô iring na áppuy tun ta ligad ka dalan na tumungká katô paa ka kudà ébô madabù tô manubù na igsaké.

¹⁸ "Áglangngagán ku, gimanan ku tô katábbus nu kanak.

¹⁹ "Si Gad tô sulungán ka mga mangayó, asal atuwan din sikandan, asta agtaán din.

²⁰ "Madigár tô káttun tun ta mga kinamát i Aser. Madigár tô makan na kangén tun kandin iring na madigár ágkakan ka hari.

²¹ "Si Neftali tô iring na saladáng na ði ágkammát. Madigár tô bónnóng katô mga gabatà din.

²² "Si Jose tô iring na kayu na igpamula madani tun ta sánnáp. Marapung tô buuy din, asta makadunggù tô mga panga din tun ta ágbaluy ka koral. ²³ Duwán mga manubù na sumulung kandin asta manà kandin, asta mirrayat kandin. ²⁴ Asal masarig tô panà din, asta mabákkár tô braso din tingód katô tabang ka Matulus Manama na ágpangadapán ku. Manama tô dumóp-pón asta pabákkár ka mga rubbad kani batà ku. ²⁵ Tô Manama na ágpangadapán ku, tô gó é tumabang ákniyu. Tô Manama na matulus, tô gó é mággé ákniyu ka madigár. Sikandin tô mággé ákniyu ka udan tikud tun ta langit, asta wayig na ágsánnáp tikud tun ta siráb ka tanà. Sikandin tô mággé ákniyu ka marapung mga mannanap asta marapung mga gabatà. ²⁶ Igbággayanna ka Manama ka madigár na tuu pa dakál ka

tandingán katô mga pabungan, asta tuu pa dakál ka tandingán katô ágkáttun tun ta mga pabunganán na ándà ágtamanán. Jose, mólà pa ka bággayan ka ka Manama kani langun, su igsalin ka ikandin tun ta langun kataladi nu.

²⁷ "Si Benjamin tô iring na magani mannanap ka kabánnássan na ánggadanan lobo, su ka sállám ágmaté sikandin ka mga usig din, asta ka mapun ágkangén din tô kaduwánnan dan."

²⁸ Tô gó é mga gabatà gamama i Jacob na inému sapulù duwa (12) grupo tun ta Israel, asta tô gó é igkagi katô ámmà dan tô igpanalan sikandin kandan. Nángngà tô igkagi din tun ta tagsábbad-sábbad kandan.

Inaté asta iglábággang si Jacob

²⁹ Na, duwán igpanalan i Jacob katô mga gabatà din, na mà din, "Masiggad tumalundug katô mga kamónan ku na inaté. Lábbággang tun ta iglábággangan katô mga kamónan ku tun ta takub katô tanà na itigatun i Efron na Hetihanon ³⁰ tun ta Macpela dadan tun ta silatan ka lunsud ka Mamre tun ta Canaan. Tô gó é takub asta tô tanà na igbálli i Abraham ki Efron ébô duwán lábbággangan din. ³¹ Iglábággangan ki Abraham asta katô sawa din na si Sara. Iglábággangan ki Isaac asta katô sawa din na si Rebecca. Iglábággangan ku ki Lea. ³² Tô tanà asta tô takub igbálli tikud tun ta mga Hetihanon sayyan."

³³ Pággang igpanalan si Jacob katô mga gabatà din, igdággà sikandin, asta inaté.

50 Na, igkápkáp si Jose katô ámmà din, asta igsággó asta igadákkán din é báttuk. ² Na, igkagi si Jose na pabalsamarán tô lawa katô ámmà din. ³ Dalám ka kappatan (40) álló tô kadugayan ka kabalsamar dan kandin yan pa ágkapággang, su tô gó é kadugayan ka kabalsamar ka mga taga Ehipto. Igranu tô mga taga Ehipto ki Jacob dalám ka kapittuwan (70) álló.

⁴ Tô ipággang tô ranu dan kandin, igkagi si Jose tun ta mga opisyales ka hari, na mà din, "Atin ka duwán kédu yu kanak, ulit yu ni kagi ku tun ta hari. ⁵ Tô ándà pa kamaté tô ámmà ku, igtandô a kandin na lábbággangan ku sikandin tun ta lábbággangan na igtaganà din dán tun ta Canaan. Purisu ka mému ákniyó, madunna ébô lábbággangan ku, asta muli a dini."

⁶ Igtaba tô hari, na mà din, "Óó. Pid nu asta lábbággang nu tô ámmà nu, su tô gó é igtandô nu kandin."

⁷ Purisu igpanó si Jose ébô lábbággangan din tô ámmà din tun ta Canaan. Igtákkássan sikandin katô langun opisyales katô hari, mga ágtugállán na ágsarigan katô hari, asta duma mga manubù na ágkangadanan tun ta Ehipto. ⁸ Igtákkás pagsik tô langun katô pamilya i Jose, tô mga kataladi din, asta tô langun manubù tun ta pamilya katô ámmà din. Ándà patákkási tô marénták mga gabatà, tô mga karnero, tô mga kambing, asta tô mga baka, asal igóddô dan tun ta banuwa ka Gosen. ⁹ Igtákkás pagsik tô mga manubù na igsaké ka mga kalesa asta mga kudà. Tuu marapung tô mga manubù na igsadun tun ta Canaan.

¹⁰ Na, tō igdunggù dan tun ta garikanan tun ta Atad dipag ka Wayig ka Jordan, idugé dan igdarawit. Iranu si Jose katô ámmà din dalám ka pittu álló. ¹¹ Tō igkita katô mga Canaanhon tō ranu dan tun ta Atad, igkagi sikandan, na mà dan, “Tuu iranu tō mga taga Ehipto!”

Purisu inggadanán tō lugar na Abel Misraim †

¹² Purisu igtuman katô mga gabatà i Jacob tō igpanalan din kandan. ¹³ Igpíd dan tō lawa din tun ta Canaan, asta iglábbáng dan tun ta takub ka Macpela dadan tun ta silatan ka lunsud ka Mamre. Tō gó é takub asta tanà na igbállí i Abraham ki Efron na Hetihanon ébô duwán lábbángnganan din. ¹⁴ Pángnga iglábbáng si Jose katô ámmà din, igulì sikandin tun ta Ehipto na igtákkássan katô mga kataladi din asta langun katô дума mga manubù na igtákkás kandin.

Igkagi si Jose katô mga kataladi din

¹⁵ Na, su inaté dán si Jacob, igpatóngkóé tō mga kataladi i Jose, na mà dan, “Pamánnu ki ka kasókówan ki i Jose, asta ka sumulì sikandin áknita tingód katô madat na iglumu ta kandin?”

¹⁶ Purisu igpólít dan tō kagi dan tun ki Jose, na mà dan, “Tō ándà pa kamaté tō ámmà ta, ¹⁷ igtalan sikandin na ulitan dé sikuna katô kagi din, na mà din, ‘Mólà pa ka pasinsiyaan nu tō mga kataladi nu na iglumu áknikó ka madat dángngan.’ Purisu pasinsiyayi ké na mga ágsuguánnán ka Manama na ágpangadapán katô ámmà ta.”

Tō igdinág si Jose katô kagi dan, igsággó sikandin.

¹⁸ Na, igsadun tō mga kataladi din tun kandin, asta

iglingkóód dan. Igkagi sikandan, na mà dan, “Igsadun ké dini áknikó ébô mému ké na mga állang nu.”

¹⁹ Asal igkagi si Jose, na mà din, “Yakó ágkamáddangan kanak. Ánnà sakán tō rumuud ákníyu, su Manama dád tō nángngà rumuud. ²⁰ Agad madat tō iglumu yu kanak, asal igimu yan katô Manama na madigár, su igimuwa ikandin na gobernador ébô marapung tō mga manubù na dì maté ka ballus. Purisu sippang áknganni, manté ki pô. ²¹ Yakó ágkamáddangan, su sakán tō dumóppón ákníyu asta katô mga pamilya yu.”

Madigár tō kagi din kandan ébô dì dan maranu.

Inaté si Jose

²² Igóddô pa tun ta Ehipto si Jose asta tō langun rubbad katô ámmà din. Ikadunggù ka sábbad gatus sapulù (110) tō idad din. ²³ Ikakita pô sikandin katô mga apù din ka abul, na mga apù i Efraim. Ikakita pô pagsik sikandin katô mga apù din ka abul, na mga gabatà i Makir na batà i Manases, asta igsipit din sikandan.

²⁴ Na, tō ándà pa kamaté si Jose, igkagi sikandin tun ta mga kataladi din, na mà din, “Masiggad gó maté, asal yakó ágkatanaan, su inalayun kó dóppónan ka Manama, asta piddán kó ikandin tikud kannun ta banuwa ni. Pólián kó ikandin tun ta Canaan na igtandô din katô mga kamónaan ta na si Abraham, si Isaac, asta si Jacob.”

²⁵ Na, igpatandô i Jose tō дума mga rubbad i Jacob, na mà din, “Tandô kó kanak na piddán yu tō mga tul-lan ku ka pólián kód katô Manama tun ta Canaan.”

²⁶ Purisu inaté si Jose tun ta Ehipto na sábbad gatus sapulù (110) tō idad din. Igpabalsamar dan tō lawa din, asta igtagù dan tun ta lungun.

† 50:11 Tō kóbadan katô Abel Misraim, “ágranuwanan katô mga taga Ehipto.”

Exodo

Una Basan

Tô kóbadan kani kagi “Exodo” kéwà. Ni libro tingód katô mga rubbad i Israel na inallang tun ta banuwa ka Ehipto, asta tingód katô kéwà dan. Si Moises tô igsulat kani libro ni. Sikandin tô igsalin ka Manama ébô mid katô mga rubbad i Israel tikud tun ta Ehipto.

Tun ta libro ka Exodo duwán kappatan kapitulo, asal igubad dád tô tángngà, sippang tun ta bersikulo 17 ka kapitulo 20. Tun ta una kapitulo sippang tun ta kapitulo 14, mabasa tô tingód katô kéwà dan tun ta kallang kandan. Tun ta kapitulo 15 sippang tun ta kapitulo 18, mabasa tô tingód katô kapanó dan tun ta Pabungan ka Sinai. Tun ta kapitulo 19 sippang tun ta kapitulo 20, mabasa tô tingód katô Sapulù Sugù katô Manama kandan.

Ihirapan tô mga rubbad i Israel tun ta Ehipto

1 Ni gó tô mga gabatà gamama i Jacob † asta tô tagsábbad-sábbad pamilya dan na igtákkás kandin tun ta Ehipto. ² Si Ruben, si Simeon, si Levi, si Juda, ³ si Isacar, si Zabulon, si Benjamin, ⁴ si Dan, si Neftali, si Gad, asta si Aser. ⁵ Tô timpo tô, taganà dán si Jose dutun ta Ehipto. Tô langun kani mga gamama na rubbad i Jacob igdunggù ka kapittuwan (70).

⁶ Na, tô iglabé dán tô pira ámmé, inaté si Jose, tô mga kataladi din, asta tô langun manubù na manté tô timpo i Jose. ⁷ Asal marapung tô mga gabatà dan asta mga apù dan. Ándà kadugé, igmarapung tô mga rubbad i Israel, asta italap dan gó tun ta kaluwagan ka banuwa ka Ehipto.

⁸ Na, duwán mantu harì tun ta Ehipto na ándà sód-dór din tingód ki Jose. ⁹ Ikgagi sikandin katô mga sakup din, na mà din, “Tuu marapung asta tuu pa mabákkár tô mga rubbad i Israel ka tandingán áknita. ¹⁰ Purisu kailangan mamasak ki ka kapókit ébô dì dan kumarapung, su atin ka duwán gira, malát dan tun ta mga usig ta, matu dan áknita, asta miwà dan tikud tun ta banuwa ta.”

¹¹ Purisu igimu dan tô mga rubbad i Israel na iring na mga állang, asta duwán mga taga Ehipto na igimu na amo dan, su kakalyag dan na kahirapan tô mga rubbad i Israel ukit ka kalumu dan katô mabággat. Igpírit dan na igpému katô mga lunsud ka Pitom asta Rameses ébô duwán áglimudanan katô mga ágkakan para katô harì ka Ehipto. ¹² Agad tuu dan igpahirapan katô mga taga Ehipto, asal tuu gó igmarapung tô mga rubbad i Israel, asta italap dan tun ta Ehipto. Purisu ágkamáddangan tô mga taga Ehipto tingód katô mga rubbad i Israel. ¹³ Purisu tuu dan igpahirapan tô kóddò katô mga rubbad i Israel. ¹⁴ Tuu dan gó igpahirapan su igpírit dan igpému ka mga materyales ka balé asta áglumu kada álló tun ta mga kinamát. Ándà kédu dan kandan.

† 1:1 Si Jacob, ó si Israel.

¹⁵ Na, igkagiyán katô harì ka Ehipto si Sipra asta si Pua na mga mabaliyan katô mga gabayi ka Hebreo, na mà din, ¹⁶ “Atin ka gawat kó katô mga gabayi ka Hebreo, matayi yu tô mga gabatà gamama, asal yakó yu ágmatayi tô mga gabatà gabayi.”

¹⁷ Asal tuu ágkamáddangan tô mga mabaliyan tun ta Manama. Purisu ándà dan bánnali tô sugù katô harì. Ándà dan matayi tô mga gabatà gamama. ¹⁸ Na, igpatawar katô harì sikandan, asta iginsà, na mà din, “Manan man ka ándà yu bánnali tô sugù ku ákniyu na kailangan matayan yu tô mga gabatà gamama?”

¹⁹ Igtaba dan, na mà dan, “Sir, magani tô mga gabayi ka Hebreo, asta sékót dan gó ágpamasusu, su tô dì ké pa ágdunggù, áglássut dán tô gabatà dan. Dì dan ágkatággasan iring katô mga gabayi ka taga Ehipto.”

²⁰ Tingód katô máddang ka mga mabaliyan tun ta Manama, inéduwan tô Manama kandan, asta igbággayan din sikandan ka mga pamilya. Purisu tô mga rubbad i Israel ágpanayun na ágrubbad, asta inalayun dan igmabákkár.

²² Na, igsugù katô harì tô langun sakup din, na mà din, “Antug yu tun ta Wayig ka Nilo tô langun gabatà gamama ka Hebreo na mantu ipamasusu, asal yakó yu gapili tô mga gabatà dan gabayi.”

Ipamasusu si Moises

2 Na, duwán sábbad mama asta sábbad bayi tun ta mga rubbad i Levi na igpakalyagé. ² Igmabáddás tô bayi, asta igpamasusu ka mama. Igkita din na madigár é bónnóng katô batà, asta igállás din dalám ka tállu bulan. ³ Asal su dì dán gó mému állássán tô batà, igkangé katô innà din tô sábbad basket na igimu tikud tun banban †† na igtapóngan ka ispalto ébô dì makahu tô wayig. Igdalám din tô batà tun ta basket asta igpakapó tun ta ligad ka wayig na sigbáttán.

⁴ Igtindág tun ta madiyù puri tô tábbé katô batà ébô sumállág ka mamánnu tô batà.

†† 2:3 Banban tô mallayat sigbát iring na balagán na ággamítan para gimun basket asta digu.

⁵ Ándà kadugé, igdunggù tō prinsesa tun ta wayig ébô madigus, róggun igpanó-panó tō mga ágsuguán-nán din tun ta ligad katō wayig. Igkita katō prinsesa tō basket tun ta ligad ka wayig na sigbáttán, asta igsugù din tō ágsuguánnán din ébô kangén. ⁶ Igpókéan katō prinsesa tō basket asta igkita din tō batà. Igsággó tō batà, asta inéduwan tō prinsesa kandin. Igkagi sikandin, na mà din, “Hebreo ni batà ni.”

⁷ Na, igpadani tō tábbé katō batà, asta iginsà din tō prinsesa, na mà din, “Malyag ka na mangéya ka sábbad innà ka Hebreo ébô pasusun din ni batà para áknikó?”

⁸ Igtaba tō prinsesa, na mà din, “Óó. Kangé ka gó.”

Purusu igpalaguy tō bayi, asta igkangé din tō innà katō batà. ⁹ Igkagi tō prinsesa kandin, na mà din, “Pid nu ni batà, asta pasusu nu sikandin. Tandanan ku siku-na.”

Purusu igpid katō innà tō batà din, asta igpasusu din.

¹⁰ Tō dakál dán puri tō batà, igpid katō innà din tun ta prinsesa, asta igimu katō prinsesa na kandin sarili batà. Igkagi sikandin, na mà din, “Igkangé ku sikandin tikud tun ta wayig.”

Purusu ingngadanan din tō batà ki Moises. †

Igpalaguy si Moises tun ta Midian

¹¹ Na, tō iglabé tō pira ámmé asta dakál dán si Moises, duwán álló na igahà sikandin katō mga unawa din na Hebreo, asta igkita din na ágpíritán dan ágpalumun ka mabággat. Igkita din tō sábbad taga Ehipto na áglagpás katō sábbad Hebreo na állang. ¹² Igsérê-sérê si Moises agó duwán kumita kandin, igmatayan din tō taga Ehipto, asta igtambunan din ka baklayan.

¹³ Pagkasimag, iglónód puman sikandin, asta igkita din tō duwa Hebreo na ágpamatayé. Igkagiyan din tō ikasalà, na mà din, “Manan ka áglagpásán nu tō unawa nu?”

¹⁴ Igtaba sikandin, na mà din, “Ándin é katundanan nu? Sadan tō igimu áknikó na mangulu asta rumuud áknami? Matayanna ikuna iring katō kamaté nu katō taga Ehipto bani?”

Tuu imáddangan si Moises, su igpanámdám sikandin na ikasóddór kannê tō langun manubù tingód katō iglumu din.

¹⁵ Na, tō ikasóddór tō hari katō iglumu i Moises, kakalyag din na matayan si Moises. Asal igpalaguy si Moises tun ta Midian.

Tō igdunggù dán si Moises tun ta Midian, igunsad sikandin madani tun ta sábbad balun.

¹⁶ Na, duwán parì ka Midian na si Jetro, asta duwán pittu gabatà din gabayi. Ágsadun tō mga gabayi tun ta balun ébô mangé ka wayig na inámmán katō mga karnero asta mga kambing katō ámmà dan. ¹⁷ Asal duwán ássa mga taradóppón ka karnero na ágdunggù, asta ágpéwaán dan tō mga gabayi asta tō mga mannanap dan. Asal igtabangan i Moises tō mga gabayi ébô di dan péwaán, asta igkangé din tō wayig ébô minám tō mga mannanap dan.

† 2:10 Tō ngadan Moises, iring katō kagi ka Hebreo, “igkangé.”

¹⁸ Tō iguli dan tun ta ámmà dan na si Jetro, †† iginsà sikandin, na mà din, “Manan ka sékót kó ikóli?”

¹⁹ Igtaba dan, na mà dan, “Duwán sábbad taga Ehipto na igtabang áknami, asta ándà ké péwai katō ássa mga tarabanté ka karnero. Igkangé pô gó sikandin ka wayig para áknami, asta igpénám din tō mga mannanap dé.”

²⁰ Iginsà tō ámmà dan, na mà din, “Ánda sikandin? Manan ka ándà yu gó patákkássi? Lónódi yu sikandin, asta pasadun yu dini ébô kuman sikandin duma áknita.”

²¹ Ignunug si Moises, asta igtákkás kandan. Igóddô sikandin tun kandan, asta igpakalyagan i Jetro ki Moises tō batà din na si Sefora. ²² Na, igbatà si Sefora ka mama, asta ingngadanan i Moises tō batà din ki Gerson, ‡ su mà din, “Ánnà a tigbanuwa kannun.”

²³ Tō iglabé dán tō pira ámmé, inaté tō hari ka Ehipto. Asal tuu pô gó mappait tō kahirapan katō mga rubbad i Israel tingód ka kallang kandan. Igpédu-édu dan ka tabang ka Manama kandan. ²⁴ Igpaminág tō Manama katō mga arangán dan, asta isampáttan din tō kasabotan din ki Abraham, ki Isaac, asta ki Jacob.

²⁵ Igkita din na mappait tō minókitan katō mga rubbad i Israel, asta inéduwan sikandin kandan.

Igtawar katō Manama si Moises

3 Na, igdóppón si Moises katō mga karnero asta mga kambing katō ugang din na si Jetro na parì tun ta Midian. Duwán sábbad álló na igpid din tō mga mannanap tun ta disyerto sippang tun ta Sinai na pabungan ka Manama. †† Igpakita kandin tō panaligan na YAHWEH ‡ na Áglangngagán tun ta mabbabà kayu na ágrágrág. Isalábbuan si Moises su agad igrágrág tō mabbabà kayu, asal ándà kagóbbó. ³ Igpánámdám sikandin, na, “Manan ka ándà gó kagóbbó tō mabbabà kayu? Padaniyan ku, asta ahaán ku ni kasalábbuan ni.”

⁴ Tō igkita tō YAHWEH na igpadani si Moises, igtawar sikandin tikud tun ta tángngaan katō mabbabà kayu, na mà din, “Moises, Moises!”

Igtaba si Moises, na mà din, “Kannunna.”

⁵ Igkagi tō Manama, na mà din, “Yaka ágpadani. Lusut nu yan sandalyas nu, su ugis ni lugar na ágtindággan nu. ⁶ Sakán tō Manama na ágpangadapán katō mga kamónaan nu. Sakán tō ágpangadapán i Abraham, si Isaac, asta si Jacob.”

Purusu igtambunan i Moises tō báttuk din su imáddangan sikandin agó kasállággan din tō Manama.

⁷ Igkagi tō Áglangngagán, na mà din, “Igkita ku na igpahirapan tō mga sakup ku tun ta Ehipto, asta igdinág ku tō karangin dan kanak tingód katō madat

†† 2:18 Duwán ássa ngadan i Jetro na si Reuel. ‡ 2:22 Tō ngadan Gerson, iring katō kagi ka Hebreo, “ánnà a tigbanuwa.” †† 3:1 Pabungan ka Manama, ó pabungan na igsunnadan katō Manama. ‡ 3:2 Tun ta kinagiyan ka Hebreo: YAHWEH, ó Jehovah. Tō mga Hebreo ágkamáddangan na kumagi katō ngadan na YAHWEH, su tun ta panámdám dan na tuu ugis tō ngadan katō Manama. Purusu tō igkagi dan, iggamit dan tō ngadan “Adonai,” na kóbdan Áglangngagán.

mga amo dan. Isóddóran ku tô katiis dan katô mga kahirapan. ⁸ Purisu igsunnadda ébô paluwaán kud sikandan tikud tun ta bállad katô mga taga Ehipto, asta péwaán kud sikandan tikud tun ta banuwa ka Ehipto. Piddán ku sikandan tun ta ássa banuwa na madigár gó asta tuu malambù. Bággén ku kandan tô kaluwagan katô banuwa na igóddóan katô mga Canaanhon, mga Hetihanon, mga Amorihanon, mga Perisihanon, mga Hebihanon, asta mga Jebusihanon. ⁹ Igdinág ku tô karangin katô mga rubbad i Israel, asta igkita ku na tuu dan igpahirapan katô mga taga Ehipto. ¹⁰ Purisu papiddán ku sikuna tun ta hari ka Ehipto. Sikuna tô mid katô mga sakup ku na mga rubbad i Israel tikud tun ta Ehipto."

¹¹ Asal igkagi si Moises, na mà din, "Mabbabà é kamannubuan ku. Dì mému na sakán tô pasadunán nu tun ta hari ébô mid katô mga rubbad i Israel tikud tun ta Ehipto!"

¹² Igkagi tô Manama, na mà din, "Tákkássan ku sikuna, asta pángnga péwaán ku sikiyu na mga rubbad i Israel tikud tun ta Ehipto, mangadap kó langun kanak nit pabungan ni. Ukit kani, kasóddóran nu na sakán tô igpapid áknikó."

¹³ Asal igkagi si Moises tun ta Manama, na mà din, "Atin ka sadunan ku tô mga rubbad i Israel, asta kagiyan ku sikandan, na 'Tô Manama na ágpangadapán katô mga kamónaan ta tô igpapid kanak dini ákniyu,' dì dan mánnal kanak, su minsà sikandan na, 'Sadunân tô ngadan kani manama ni?' Ándin é taba ku kandan?"

¹⁴ Igkagi tô Manama, na mà din, "Sakán gó tô sakán. Kagiyan nu tô mga rubbad i Israel, na 'Tô ágpatawar katô sarili din na sakán, sikandin gó tô igpapid kanak dini ákniyu.'"

¹⁵ Na, igkagi puman tô Manama, na mà din, "Ni gó tô kagin nu tun ta mga rubbad i Israel, 'Tô YAHWEH na Áglangngagán na Manama na ágpangadapán katô mga kamónaan yu sayyan na si Abraham, si Isaac, asta si Jacob, sikandin gó tô igpapid kanak dini ákniyu.' Ni gó tô ngadan ku sippang ka ándà ágtamanán. Ni gó tô ngadan ku na kailangan gamitán katô langun rubbad yu ka dumasal dan kanak.

¹⁶ "Saduni nu asta limud nu tô mga ágpangulun katô mga rubbad i Israel, asta kagiyan nu sikandan, 'Tô YAHWEH na Áglangngagán na Manama na ágpangadapán katô kamónaan yu na si Abraham, si Isaac, asta si Jacob, tô gó tô igpakita kanak. Igkagi sikandin, na mà din: Isóddóran ku asta igkita ku tô mga madat na iglumu katô mga taga Ehipto ákniyu. ¹⁷ Tumandô a ákniyu na péwaán ku sikiyu tikud tun ta kahirapan yu tun ta Ehipto. Piddán ku sikiyu tun ta banuwa na igóddóan katô mga Canaanhon, mga Hetihanon, mga Amorihanon, mga Perisihanon, mga Hebihanon, asta mga Jebusihanon. Tuu gó malambù tô tanà dutun.' ¹⁸ Maminág tô mga ágpangulun áknikó. Patákkás ka kandan tun ta hari ka Ehipto, asta kagiyan yu sikandin, na, 'Igpakita áknami tô Áglangngagán na Manama na ágpangadapán katô mga Hebreo. Purisu pasadun ké tun

ta disyerto tun ta kadiyuan na tállu álló panón ébô mággé ké katô kailangan bággén tun ta Áglangngagán na Manama dé.' ¹⁹ Asal isóddóran ku na dì kó gó papanón katô hari ka Ehipto sippang ka kasóddóran din na tuuwa matulus. ²⁰ Purisu gamitán ku tô katulusan ku, asta supakan ku tô mga taga Ehipto ukit katô mga kasalábbuan na lumun ku. Ukit katô lumun ku, papanón din sikiyu ébô miwà kó. ²¹ Ukit katô lumun ku kandan, respetowan kó katô mga taga Ehipto. Purisu ka miwà kó, tuu dakál tô bággén dan ákniyu asta piddán yu. ²² Tô tagsábbad-sábbad bayi na mga rubbad i Israel mamuyù katô mga simbalé dan na taga Ehipto asta tikud tun ta mga gabayi na góddô tun ta balé dan. Pamuyuán dan tô mga umpak, tô mga salagbat, tô mga pangkis, asta tô mga bulawan arites. Pómpak yu ni tun ta mga gabatà yu. Ukit katô kapamuyù yu kandan, piddán yu tô langun kaduwánnan katô mga taga Ehipto."

Igbággé katô Manama tô katulusan ki Moises

4 Igkagi si Moises katô Áglangngagán, na mà din, "Asal dì mánnal tô mga rubbad i Israel kanak. Dì dan maminág katô kagin ku kandan, su kumagi dan, na, 'Ándà gó pakita tô Áglangngagán áknikó,'"

² Igkagi tô Áglangngagán, na mà din, "Ándin yan gawidan nu?"

Igkagi si Moises, na mà din, "Tukád ku."

³ Igkagi tô Áglangngagán, na mà din, "Dabù nu yan tun ta tanà."

Tô igdabù dán i Moises tô tukád din tun ta tanà, minému na áppuy, asta igpalaguy si Moises. ⁴ Na, igkagi tô Áglangngagán, na mà din, "Awidi nu yan ikug din."

Purisu igawidan i Moises tô ikug, asta inému dán puman na tukád. ⁵ Igkagi tô Áglangngagán, na mà din, "Lumu nu ni kasalábbuan ébô mánnal dan na igpakita áknikó tô Áglangngagán na Manama na ágpangadapán katô mga kamónaan dan na si Abraham, si Isaac, asta si Jacob."

⁶ Na, igkagi puman tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, "Dalám nu yan bállad nu yan ta umpak nu."

Igbánnal si Moises, asta tô igpaluwà din tô bállad din, isalábbuan sikandin su iglamputi dán tô bállad din ka téték. ¹⁷ Igkagi tô Áglangngagán, na mà din, "Dalám nu puman yan bállad nu yan ta umpak nu."

Igbánnal si Moises, asta tô igpaluwà din tô bállad din, isalábbuan gó sikandin, su minólian dán iring katô tibuk lawa din. ⁸ Igkagi tô Áglangngagán, na mà din, "Atin ka dì dan maminág áknikó asta ka dì dan mánnal tingód katô una kasalábbuan, mánnal dan kani ikaduwa kasalábbuan. ⁹ Asal ka dì dan mánnal kani duwa kasalábbuan, asta ka dì dan maminág katô ágkagin nu, kangé ka ka wayig ka Nilo, asta busbus nu tun ta tanà, su tô wayig mému na dipanug."

¹⁰ Igkagi si Moises, na mà din, "Áglangngagán, ándà gó kakatigan ku na gulit-ulit, agad dangngan ó agad nigó ukit katô katóngkô nu kanak. Asal diya tuu pak-

abólós, † asta ándà sóddór ku ka ándin tō madigár kagin ku.”

¹¹ Asal igkagi tō Áglangngagán kandin, na mà din, “Sadan tō igimu katō mga manubù ébō makakagi dan? Sadan tō igimu katō mga manubù na ómmó, ó bingál, ó makakita, ó bólóg? Sakán dád na Áglangngagán tō makému! ¹² Purisu panó ka, su tabangan ku sikuna ébō nángngà tō kakagi nu, asta ulítan ku áknikó ka ándin tō kagin nu.”

¹³ Asal igkagi si Moises, na mà din, “Áglangngagán, pasinsiyaiya. Atin ka mému, ássa dád tō suguán nu.”

¹⁴ Purisu isókó tō Áglangngagán ki Moises, asta igkagi sikandin, na mà din, “Duwán kataladi nu na si Aaron na Levita. Ikasóddórna na katig sikandin ágkagi-kagi. Igpánó dán sikandin ébō sumumar áknikó. Ka-dayawan sikandin ka kumita áknikó. ¹⁵ Sikandin dád tō pakagin nu katō kakalyag nu kagin. Tabangan ku sikiyu kumagi, asta kagiyon ku sikiyu ka ándin tō lumun yu. ¹⁶ Si Aaron tō taraulit katō kagi nu tun ta mga manubù. Méring ka na Manama tun ki Aaron, su mulit sikandin katō kagi nu, iring na propeta na gulit katō kagi ka Manama tun ta mga manubù. ¹⁷ Pid nu yan tukád nu, su yan gó tō gamitán nu ébō imun nu tō mga kasalábbuan.”

Iglónód si Moises tun ta Ehipto

¹⁸ Na, iglónód si Moises tun ta ugang din na si Jetro, asta igkagi sikandin, na mà din, “Atin ka mému áknikó, lumónódda tun ta mga gakád ku tun ta Ehipto ébō kasóddórna ku ka manté pō sikandan.”

Ignunug si Jetro, asta igkagi sikandin, na mà din, “Mólà pa ka madigár tō kapanó nu.”

¹⁹ Tō ándà pa panó si Moises tikud tun ta Midian, igkagi tō Áglangngagán kandin, na mà din, “Lónód ka tun ta Ehipto, su inaté dán tō langun manubù na malyag mimmaté áknikó.”

²⁰ Purisu igpid i Moises tō sawa din asta tō mga gabatà din gamama, asta igpasaké din tun ta asno. Igsadun dan tun ta Ehipto. Igpíd din tō tukád na igpapid ka Manama kandin. ²¹ Igkagi tō Áglangngagán ki Moises, na mà din, “Atin ka dumunggù kad tun ta Ehipto, imu nu gó tō mga kasalábbuan tun ta tubang katō hari ukit katō katulusan na igbággé ku áknikó. Asal patággasán ku tō ulu din ébō di din péwaán tō mga rubbad i Israel. ²² Kagiyi nu tō hari, ‘Ni gó tō kagi katō Áglangngagán áknikó: Tō mga rubbad i Israel iring gó na sarili batà ku, iring na tambang kaké batà ku. ²³ Igkagiyon ku sikuna na kailangan péwaán nu tō batà ku ébō mangadap sikandin kanak. Asal su igéllé ka, matayan ku tō tambang kaké batà nu mama.”

²⁴ Tō igdággà dan tun ta dalan, igpadani tō Áglangngagán tun ki Moises ébō matayan pád sikandin. ²⁵ Asal igawid si Sefora ka matam batu, asta igtupuwan din tō batà din. Igpólét din tō kindal na igtampád tun ta pusù din. ^{††26} Purisu ándà matayi katō Áglangngagán si Moises.

† 4:10 Pakabólós, ó pakabalós. Magunawa tun ta 6:12,30. †† 4:25 Tun ta kinagiyon ka Hebreo, “pusù din.” Ándà kasóddóri ka pusù katō batà i Sefora ó pusù i Moises.

ses. Na, igkagi si Sefora ki Moises, na mà din, “Sikuna tō дума ku na igdaddasan ka dipanug!” Tō gó é igkagi din tingód katō katupu din katō batà din.

²⁷ Na, igkagi tō Áglangngagán ki Aaron, na mà din, “Sadun ka tun ta disyerto, asta sumar nu si Moises.”

Purisu igpanó si Aaron, asta igkita din si Moises tun ta Sinai na pabungan ka Manama. Tō igpakitaé dan, igadákkán din si Moises. ²⁸ Igulitan i Moises si Aaron katō langun na igkagi katō Áglangngagán kandin tingód katō lumun din asta kagin din. Igulitan din tingód katō langun kasalábbuan na palumun katō Áglangngagán kandin.

²⁹ Purisu igsadun si Moises asta si Aaron tun ta Ehipto, asta igpaglimud dan tō langun ágpangulun ka mga rubbad i Israel. ³⁰ Igulit si Aaron kandan tingód katō langun na igkagi katō Áglangngagán ki Moises, asta igimu din † tō langun kasalábbuan tun ta tubang dan. ³¹ Igbánnal dan na si Moises asta si Aaron tō igpapid katō Áglangngagán. Tō ikasóddór dan na inéduwan tō Áglangngagán katō mga rubbad i Israel, asta igkita tō Áglangngagán katō kahirapan dan, igunduk asta igpangadap dan.

Igtubang si Moises asta si Aaron katō hari ka Ehipto

5 Na, pángnga igpalimudé, igsadun si Moises asta si Aaron tun ta hari ka Ehipto, asta igkagi sikan-dan, na mà dan, “Ni gó tō kagi katō Áglangngagán na Manama na ágpangadapán katō mga rubbad i Israel: Péwà nud tō mga sakup ku ébō madun dan tun ta disyerto, su kailangan palimudé dan ébō pabantugán-na ikandan.”

² Asal igtaba tō hari, na mà din, “Sadan ni Áglangngagán? Manan ka kailangan bánnalán ku sikandin asta manan ka péwaán ku tō mga rubbad i Israel? Ándà a gó kilala kandin, asta di ku gó péwaán tō mga rubbad i Israel.”

³ Na, igtaba si Moises asta si Aaron, na mà dan, “Igpakita áknami tō Manama na ágpangadapán katō mga Hebreo. Pasadun ké tun ta disyerto na ágkadung-gù ka tállu álló ágpanón ébō mággé ké katō kailangan bággén tun ta Áglangngagán na Manama dé. Atin ka di dé ni lumun, matayan ké ikandin ukit ka bógók ó gi-ra.”

⁴ Igtaba tō hari, na mà din, “Yakó ágbaring katō mga manubù tun ta áglumun dan! Palónód yu tō langun állang tun ta mga áglumun dan! ⁵ Igmarapung dán gó ni mga manubù kannun ta Ehipto, asta pasódoán yu pád sikandan ébō di dan lumumu!”

⁶ Tō álló tō, igsugù katō hari tō mga ágsuguánnán din na taga Ehipto asta tō mga amo na mga rubbad i Israel, na mà din, ⁷ “Yakó ágbággé katō ragami tun ta mga manubù na ágbalát katō libutà asta ragami ébō duwán ágkagamit para gimun balé. Sikandan tō pakangén yu katō ragami. ⁸ Asal kailangan magunawa gó tō karapungan ka mga tisa ^{††} na gimun dan. Yakó

‡ 4:30 Tun ta kinagiyon ka Hebreo, “igimu din.” Ándà kasóddóri ka si Moises ó si Aaron tō igimu. †† 5:8 Tisa tō iring na hollow block para gimun balé.

yu ágkulangi. Tukukán gó sikandan. Purisu ágrangin dan na péwaán ku sikandan ébô madun dan tun ta disyerto asta mággé dan tun ta manama dan.

⁹ Dugangi yu pa baling tô kailangan lumun dan ébô tuu dan ágkasasó tingód katô mga áglumun dan, asta di dan dán maminág katô mga bulaló."

¹⁰ Purisu igpanó tô mga ágsuguánnán din asta tô mga amo, asta igkagi sikandan katô mga rubbad i Israel, na mà dan, "Igsugù tô hari na di kód bággayan ka ragami. ¹¹ Sikiyu dán tô mangé katô ragami agad ánda, asal kailangan imun yu tô karapungan ka mga tisa na magunawa katô igimu yu tô iglabé."

¹² Purisu tô langun rubbad i Israel, igpanalap dan ka ragami tun ta kaluwagan ka banuwa ka Ehipto. ¹³ Inalayun dan ágpíritán katô mga amo dan. Igkagi tô mga amo dan, na mà dan, "Imu yu tô karapungan ka mga tisa kada álló na magunawa katô igimu yu tô iglabé."

¹⁴ Marag áglagpássán katô mga ágsuguánnán katô hari tô mga amo na rubbad i Israel. Ginsà dan, na mà dan, "Manan ka ánda kó ikému katô karapungan ka mga tisa ni álló ni na magunawa katô igimu yu tô iglabé?"

¹⁵ Na, tô mga amo na rubbad i Israel igsadun tun ta hari, asta igpédu-édu dan, na mà dan, "Sir, yaka ágpahirap áknami! ¹⁶ Ánda dán ragami na ágbággén áknami, asal ágpémun ké pô gó katô karapungan ka mga tisa na magunawa katô igimu dé tô iglabé. Agad ánda salà dé, áglagpássán ké pô gó! Asal tô salà tun ta mga sakup nu."

¹⁷ Asal igtaba tô hari, na mà din, "Tukukán kó gó! Ánà kó malóggód áglumu! Purisu igpédu-édu kó na péwaán ku sikiyu ébô mággé kó tun ta Áglangngagán yu. ¹⁸ Lónód kó tun ta áglumun yu! Ánda ragami na bággén ákniyu, asal kailangan mimu kó katô karapungan ka mga tisa na magunawa katô igimu yu tô iglabé."

¹⁹ Igkita tô mga amo ka mga rubbad i Israel na ánda gó mému dan ébô méwà tô kahirapan dan, su igsugù tô hari kandan na kailangan magunawa tô karapungan ka mga tisa na imun dan kada álló. ²⁰ Tô igtananan dan tô hari, igsumar dan si Moises asta si Aaron na gangat kandan, ²¹ asta igkagiyan dan, na mà dan, "Mólà pa ka kitanán pád katô Áglangngagán tô iglumu yu, asta supakan kó ikandin, su ukit ákniyu, miringasa tô hari asta tô mga opisyaes din áknami. Igbággé yu kandan tô gunayan ébô matayan ké ikandan."

²² Purisu igdasal dán puman si Moises tun ta Áglangngagán. Igkagi sikandin, na mà din, "Áglangngagán, manan ka igpadunggù nu ni kahirapan tun ta mga sakup nu? Manan ka igpapidda ikuna? ²³ Su tikud gó katô katubang ku ka hari ébô ulitán ku tô kagi nu, igpahirapan din baling tô mga sakup nu, asta ánda palang tabang nu kandan!"

6 Asal igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, "Di madugé, kitanán nu tô lumun ku katô hari ka Ehipto. Atin kinnaman din tô katulusan ku, péwaán

din tô mga sakup ku, asta piritán din gó sikandan ébô malaguy dan tikud tun ta banuwa din."

Igtawar puman ka Manama si Moises

² Igkagi tô Manama ki Moises, na mà din, "Sakán tô Áglangngagán. ³ Igpakita a ki Abraham, ki Isaac, asta ki Jacob. Igpasóddór ku kandan na sakán tô Tuu Matulus Manama, asal ánda ku pasóddóri kandan tô ngadan ku na YAHWEH. ⁴ Igimu ku pagsik tô kasabotan tun kandan, su bággén ku kandan tô banuwa ka Canaan na igóddóan dan sayyan iring na mga bisita. ⁵ Igdinág ku tô mga arangán katô mga rubbad i Israel na igállang katô mga taga Ehipto, asta isampáttan ku tô kasabotan ku tun kandan. ⁶ Purisu ulit nu ni kagi ku tun ta mga rubbad i Israel, 'Sakán tô Áglangngagán. Péwaán ku sikiyu tikud tun ta kallang ákniyu tun ta Ehipto. Ukit katô katulusan ku padungguan ku sikandan katô supak na makamáddang, asta tábbusán ku sikiyu. ⁷ Imun ku sikiyu na kanak mga manubù, asta mémuwa na Manama yu. Atin ka paluwaán ku sikiyu tikud tun ta kallang ákniyu tun ta Ehipto, kasóddóran yu na sakán tô Áglangngagán na Manama yu. ⁸ Piddán ku sikiyu tun ta banuwa na igtandô ku ki Abraham, ki Isaac, asta ki Jacob! Bággén ku ni banuwa ákniyu ébô matigatun yu. Sakán tô Áglangngagán."

⁹ Agad igulit ni i Moises tun ta mga rubbad i Israel, asal ánda dan paminág kandin, su inandaan dan dán ka gimanan tingód katô kahirapan ka kallang kandan.

¹⁰ Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, ¹¹ "Lónód ka tun ta hari ka Ehipto, asta kagi ni sikanandin na kailangan péwaán din tô mga rubbad i Israel tikud tun ta banuwa din."

¹² Asal igtaba si Moises, na mà din, "Atin ka di maminág kanak tô mga rubbad i Israel, sobra pa na di maminág tô hari, su diya tuu pakabólós ágkagi."

¹³ Asal igsugù katô Áglangngagán si Moises asta si Aaron, na mà din, "Uliti yu tô mga rubbad i Israel asta tô hari na sikiyu tô igsugù ku ébô mid katô mga rubbad i Israel tikud tun ta Ehipto."

Mga kamónaan i Moises asta i Aaron

¹⁴ Ni gó tô mga kamónaan i Moises asta i Aaron. Si Ruben tô tambang kaké batà i Jacob. Duwán áppat gabatà din gamama, na si Hanoc, si Palu, si Hesron, asta si Carmi. Tô gó tô mga rubbad i Ruben. ¹⁵ Si Simeon duwán ánnám gabatà din gamama, na si Jemuel, si Jamin, si Ohad, si Jaquin, si Sohar, asta si Saul na batà katô bayi na Canaanhon. Tô gó tô mga rubbad i Simeon. ¹⁶ Si Levi duwán tállu gabatà din gamama, na si Gerson, si Cohat, asta si Merari. Igdunggù ka sábbad gatus tállu pulù pittu (137) tô idad i Levi. ¹⁷ Si Gerson duwán duwa gabatà din gamama, na si Libni asta si Sime. Marapung tô mga rubbad dan. ¹⁸ Si Cohat duwán áppat gabatà din gamama, na si Amram, si Isar, si Hebron, asta si Usiel. Igdunggù ka sábbad gatus tállu pulù tállu (133) tô idad i Cohat. ¹⁹ Si Merari duwán

† 6:3 Tingód katô ngadan YAHWEH, ahaán tô Exodo 3:2.

duwa gabatà din gamama, na si Mali asta si Musi. Tò gó tò mga rubbad i Levi.

²⁰ Igkalyagan i Amram si Jocabed na tábbé katô àm-mà din, asta igbatà si Jocabed ki Aaron asta ki Moises. Igdunggù ka sábbad gatus tállu pulù pittu (137) tò idad i Amram. ²¹ Si Isar duwán tállu gabatà din gamama, na si Core, si Nefeg, asta si Secri. ²² Si Usiel duwán tállu gabatà din gamama, na si Misael, si Elsafan, asta si Setri. ²³ Igkalyagan i Aaron si Eliseba na batà i Aminadab asta tábbé i Nason. Igbatà sikandin ki Nadab, ki Abihu, ki Eleasar, asta ki Itamar. ²⁴ Si Core duwán tállu gabatà din gamama, na si Aser, si Elcanas, asta si Abisaf. Tò gó tò mga rubbad i Core. ²⁵ Si Eleasar tò batà mama i Aaron. Igkalyagan din tò sábbad batà i Futiel, asta igbatà sikandin ki Pinehas. Ni gó tò mga kamónaan katô mga rubbad i Levi, asta mga pamilya dan. ²⁶ Iglita tò ngadan i Moises asta i Aaron apil katô du-ma mga rubbad i Jacob. Sikandan tò igkagiyán katô Áglangngagán, na mà din, "Sikiyu tò mid katô mga rubbad i Israel tikud tun ta Ehipto."

²⁷ Si Moises asta si Aaron tò igkagi tun ta hari èbô péwaán din tò mga rubbad i Israel tikud tun ta Ehipto.

Igsugù puman katô Áglangngagán si Moises asta si Aaron

²⁸ Na, tò igtóngkò tò Áglangngagán ki Moises tun ta Ehipto, ²⁹ igkagi sikandin, na mà din, "Sakán tò Áglangngagán! Kagiya nu tò hari ka Ehipto katô igkagi ku áknikó."

³⁰ Asal igtaba si Moises, na mà din, "Su diya tuu pakabólós ákgagi, manan ka maminág tò hari kanak?"

7 Igkagi tò Áglangngagán ki Moises, na mà din, "Imun ku sikuna iring na Manama tun ta tubang katô hari ka Ehipto, asta imun ku tò kataladi nu si Aaron iring na propeta nu na kumagi tun ta hari. ² Kagiya nu si Aaron katô langun na ágsuguán ku áknikó. Sikandin tò sumugù katô hari na kailangan péwaán din tò mga rubbad i Israel tikud tun ta banuwa din. ³ Asal patággasán ku tò ulu ka hari. Agad imun ku tò marapung mga kasalábbuan tun ta Ehipto, ⁴ asal di sikandin maminág áknikó. Purisu ukit katô katulusan ku, supakan ku tò mga taga Ehipto ukit ka marapung mga supak, asta sakán tò mid katô langun sakup ku tikud tun ta Ehipto. ⁵ Atin ka pakitanán ku tò katulusan ku tun ta mga taga Ehipto, asta piddán ku tò mga rubbad i Israel tikud tun ta banuwa dan, kasóddóran dan na sakán tò Áglangngagán."

⁶ Purisu igbánnal si Moises asta si Aaron katô igsugù ka Áglangngagán kandan. ⁷ Tò igtubang si Moises asta si Aaron katô hari ka Ehipto, kawaluwan (80) tò idad i Moises, asta kawaluwan tállu (83) tò idad i Aaron.

Tò tukád i Aaron

⁸ Na, igkagi tò Áglangngagán ki Moises asta ki Aaron, na mà din, ⁹ "Kumagi tò hari ka Ehipto ákniyu na kailangan duwán kasalábbuan na imun yu èbô kasóddóran din na igpapid kó ka Manama. Purisu kagiya nu

si Aaron na dabuán din tò tukád din tun ta tanà na tubang katô hari èbô mému na áppuy."

¹⁰ Na, igsadun si Moises asta si Aaron tun ta hari, asta igimu dan tò kasalábbuan na igsugù katô Áglangngagán kandan. Igdabù i Aaron tò tukád din tun ta tanà na tubang katô hari asta mga opisyales din, asta inému na áppuy. ¹¹ Na, igpatawar katô hari tò mapandé mga sakup din asta tò mga tarasalamangka, asta ukit katô mga salamangka dan igimu dan pagsik tò kasalábbuan na igimu i Aaron. ¹² Igdabù dan tò kandan mga tukád tun ta tanà, asta inému na mga áppuy. Asal iglámád katô tukád i Aaron tò kandan mga tukád. ¹³ Asal igmatággas tò ulu ka hari, asta igéllé sikandin na maminág ki Moises asta ki Aaron, magunawa katô taganà igkagi katô Áglangngagán kandan.

Igdunggù tò mga kadattan tun ta Ehipto

Exo 7:14-12:36

Tò dipanug

¹⁴ Na, igkagi tò Áglangngagán ki Moises, na mà din, "Tu matággas tò ulu ka hari, asta di din péwaán tò mga manubù. ¹⁵ Purisu simag ka sállám, atin ka madun tò hari tun ta Wayig ka Nilo, saduni nu sikandin. Pid nu tò tukád nu na inému áppuy, asta angati nu sikandin tun ta ligad katô wayig. ¹⁶ Kagiya nu sikandin, "Tò Áglangngagán na Manama na ágpan-gadapán katô mga Hebreo tò igpapid kanak dini áknikó èbô kagin ku áknikó na kailangan péwaán nu tò mga sakup din èbô mangadap dan kandin tun ta disyerto. Sippang áknganni igéllé ka asta ándà ka paminág kandin. ¹⁷ Na, igkagi katô Áglangngagán na duwán gó lumun din èbô kasóddóran nu na sikandin gó tò Áglangngagán. Gamitán ku ni tukád ku asta lag-pássán ku ni Wayig ka Nilo èbô mému na dipanug. ¹⁸ Maté tò mga sáddà, asta kumawù ni wayig. Di dán makénám tò mga taga Ehipto katô wayig tikud tun ta Nilo."

¹⁹ Na igkagi tò Áglangngagán ki Moises, na mà din, "Kagiya nu si Aaron èbô tádduán din ka tukád tò langun wayig na garus tun ta Ehipto, agad tò tun ta mga kanal, tò tun ta mga basakán, asta tò tun ta mga lino. Mému dipanug tò wayig tun ta kaluwagan ka Ehipto, agad tò tun ta mga ágtaguanan na igimu ka kayu ó igimu ka batu."

²⁰ Purisu igbánnal si Moises asta si Aaron katô igsugù ka Áglangngagán kandan. Tun ta tubang katô hari asta mga opisyales din, igtáddù i Aaron tò tukád din, asta iglagpás din tò wayig. Inému na dipanug tò Wayig ka Nilo. ²¹ Inaté tò mga sáddà, asta igmawù tò wayig. Di dán makénám tò mga taga Ehipto katô wayig. Inému tò wayig na dipanug tun ta kaluwagan ka Ehipto. ²² Magunawa tò igimu katô mga tarasalamangka na taga Ehipto ukit katô kakatigan dan. Purisu matággas gó tò ulu ka hari. Ándà sikandin paminág ki Moises asta ki Aaron, magunawa katô taganà igkagi katô Áglangngagán. ²³ Iguil tò hari tun ta balé din, asta ándà din panámdámmi tò ilumu. ²⁴ Igkagi tò langun

taga Ehipto tun ta ligad katô wayig ébô makakangé dan ka wayig na ginámmán, su dî gó ágkénám tô Wayig ka Nilo.

²⁵ Iglabé tô pittu álló pángnga igimu ka Áglangngagán tô Wayig ka Nilo na dipanug.

Tô mga bakbak

8 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, "Sadun ka tun ta hari ka Ehipto, asta kagiya nu sikandin, 'Ni gó tô igkagi katô Áglangngagán: Péwà nu tô mga sakup ku ébô mangadap dan kanak. ² Asal ka méllé ka asta dî nu sikandan péwaán, ipánnuán ku gó tô kaluwagan ka Ehipto ka marapung mga bakbak. ³ Mapánnù tô Wayig ka Nilo ka mga bakbak. Mahu tun ta balé nu, tun ta kuwato nu, asta tun ta katri nu. Mahu tô mga bakbak tun ta mga balé katô mga opisyales nu, asta mga sakup nu. Mahu gó tô mga bakbak agad tun ta abu nu, asta tun ta ágmasaanan nu ka pan. ⁴ Láttuwan ka gó asta tô mga sakup nu, asta tô mga opisyales nu."

⁵ Igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, "Kagiya nu si Aaron na tádduán din ka tukád din tô mga wayig, tô mga kanal, asta tô mga ranó ébô lumuwà tô mga bakbak asta tumalap tun ta kaluwagan ka Ehipto!"

⁶ Purisu igbánnal si Aaron ki Moises, asta igluwà tô mga bakbak tikud tun ta wayig, asta igtalap tun ta kaluwagan ka Ehipto. ⁷ Magunawa tô igimu katô mga tarasalamangka taga Ehipto ukit katô kakatigan dan, su igpaluwà dan tô mga bakbak tikud tun ta wayig.

⁸ Na, igpatawar katô hari si Moises asta si Aaron, asta igkagiya din, na mà din, "Dasal kó tun ta Áglangngagán ébô iwaán din tô mga bakbak tikud kanak asta tikud tun ta mga sakup ku. Péwaán ku gó tô langun yu ébô mangadap kó katô Áglangngagán."

⁹ Igtaba si Moises, na mà din, "Kagi ka dád ka kadángngan tô kadasal ku para áknikó, tô mga opisyales nu, asta tô mga sakup nu ébô méwà ni mga bakbak tikud tun áknihu asta tun ta mga balé yu. Masamá dád tô mga bakbak na tun ta Wayig ka Nilo."

¹⁰ Igtaba tô hari, na mà din, "Dasal ka para kanak simag."

Igkagi si Moises, na mà din, "Matuman tô kakalyag nu ébô kasóddóran nu na ándà ássa manama na duwán katulusan ka tandingán katô Áglangngagán na Manama dé. ¹¹ Méwà tô mga bakbak tun áknihu, tun ta mga balé yu, tun ta mga opisyales nu asta tun ta mga sakup nu. Masamá dád tô mga bakbak na tun ta Wayig ka Nilo."

¹² Tô igluwà dán si Moises asta si Aaron tikud tun ta balé katô hari, igdasal si Moises tun ta Áglangngagán tingód katô mga bakbak na igpapid din. ¹³ Igtuman katô Áglangngagán tô igpamuyù i Moises, asta inaté tô mga bakbak tun dalám ta mga balé, tun ta luwà ka mga balé, asta tun ta mga kinamát. ¹⁴ Iglimud katô taga Ehipto tô inaté mga bakbak tun ta magdakál mga kalimud, asta igmawù tô tibuk Ehipto. ¹⁵ Asal tô igkita katô hari na inaté dán tô mga bakbak, igpatággas din

tô ulu din, asta ándà paminág ki Moises asta ki Aaron, magunawa katô taganá igkagi katô Áglangngagán.

Tô mga tagánnák

¹⁶ Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, "Kagiya nu si Aaron na lagpássán din tô tanà ka tukád din ébô tô barukbuk mému na tagánnák tun ta kaluwagan ka Ehipto."

¹⁷ Igbánnal dan katô igsugù katô Áglangngagán kandan. Tô iglagpás i Aaron tô tukád din tun ta tanà, ipánnù ka tagánnák tô mga taga Ehipto asta tô mga mannanap dan, su tô langun ka barukbuk tun ta Ehipto inému na mga tagánnák. ¹⁸ Igkinnam tô mga tarasalamangka na igimu ka mga tagánnák ukit katô mga kakatigan dan, asal ándà dan ikému. Ipánnù ka tagánnák tô mga manubù asta tô mga mannanap dan.

¹⁹ Igkagi tô mga tarasalamangka katô hari, na mà dan, "Manama tô igimu kani kasalábbuan."

Asal igmatággas gó tô ulu ka hari, asta ándà paminág ki Moises asta ki Aaron, magunawa katô taganá igkagi katô Áglangngagán.

Tô mga langó

²⁰ Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, "Simag ka tuu sállám, atin ka madun tô hari tun ta wayig, angati nu sikandin, asta kagiya nu, 'Ni gó tô igkagi katô Áglangngagán: Péwà nu tô mga sakup ku ébô mangadap dan kanak. ²¹ Atin ka méllé ka, papiddán ku tô marapung mga langó tun áknikó, tun ta mga opisyales nu, asta tun ta mga sakup nu. Mapánnù ka mga langó tô mga balé yu asta tô kaluwagan kani tanà. ²² Asal ássa tô lumun ku para katô mga rubbad i Israel, su ándà langó na papiddán ku tun ta Gosen na góddóan katô mga sakup ku, ébô makasóddór ka na sakán tô Áglangngagán agad kannun ta Ehipto. ²³ Ásan ku tô kanak mga sakup asta tô áknikó mga sakup. Mému ni na kasalábbuan simag."

²⁴ Igimu ni katô Áglangngagán, asta igahu tô marapung mga langó tun ta balé katô hari, tun ta langun balé katô mga opisyales din, asta tun ta langun balé tun ta Ehipto. Idattan tô langun tun ta Ehipto tingód katô mga langó.

²⁵ Na, igpatawar katô hari si Moises asta si Aaron, asta igkagiya din, na mà din, "Panó kó gó. Bággé yu tô mga mannanap tun ta Manama yu kannun ta Ehipto."

²⁶ Igtaba si Moises, na mà din, "Dî mému ni, su miringasa tô mga taga Ehipto áknami ukit katô kabággé dé ka mga mannanap tun ta Áglangngagán na Manama dé. Purisu atin ka makakita dan katô kabággé dé, timbagán ké gó ikandan ka batu ébô maté ké.

²⁷ Kailangan madun ké tun ta disyerto na ágkadunggù ka tállu álló ágpanón ébô mággé ké katô kailangan bággén tun ta Áglangngagán na Manama dé, magunawa katô igsugù din áknami."

²⁸ Purisu igkagi tô hari, na mà din, "Atin ka dî kó madun tun ta madiyù, péwaán ku sikiyu ébô madun kó tun ta disyerto asta mággé kó katô kailangan bággé

gén yu tun ta Áglangngagán na Manama yu. Asal dasal kó tun kandin para kanak."

²⁹ Igekagi si Moises, na mà din, "Manówad, asta du-masalla tun ta Áglangngagán ébô simag andaán din tó langó tun áknikó, tun ta mga opisyales nu, asta tun ta mga taga Ehipto. Asal yakó áglimbung puman áknami. Yaka nu ágbaringi tó mga rubbad i Israel, su kailangan mággé ké tun ta Áglangngagán dé."

³⁰ Igpáno si Moises asta igdasal sikandin tun ta Áglangngagán. ³¹ Igtuman kató Áglangngagán tó igpamuyú i Moises, asta inéwà tó langun langó. Ándà palang langó na isamà. ³² Asal igpatággas puman tó hari ka ulu din, asta ándà din péwai tó mga rubbad i Israel.

Inaté tó mga mannap

9 Na, igkagi tó Áglangngagán ki Moises, na mà din, "Saduni nu tó hari ka Ehipto, asta kagiyi nu sikandin, 'Ni gó tó igkagi kató Áglangngagán na Manama na ágpangadapán kató mga Hebreo: Péwà nu tó mga sakup ku ébô mangadap dan kanak. ² Atin ka méllé ka pa, asta di nu puman péwaán, ³ supakan ku sikuna ukit kató makamáddang bógók na dumunggú tun ta mga mannap yu, tun ta mga kudà, mga asno, mga kamelyo, mga baka, mga karnero, asta mga kambing yu. ⁴ Asal ássan ku puman tó mga mannap kató mga rubbad i Israel, su ándà palang mannap dan na maté.' ⁵ Na, igsalin kató Áglangngagán tó álló ébô tumanán din ni, su igkagi sikandin na imun din ni simag."

⁶ Pagkasimag, igtuman kató Áglangngagán tó igkagi din, asta inaté tó langun mannap ka mga taga Ehipto, asal tun ta mga mannap kató mga rubbad i Israel, ándà palang inaté. ⁷ Duwán mga manubú na ig-sugú kató hari ébô kasóddóran din ka imánnu tó mga mannap kató mga rubbad i Israel, asta igulitan dan sikandin na ándà gó palang inaté. Asal igmatággas gó puman tó ulu ka hari, asta ándà din gó péwai.

Tó mga pigsa

⁸ Na, igkagi tó Áglangngagán ki Moises asta ki Aaron, na mà din, "Kangé kó ka abu tikud tun ta ággób-bówanan. Tó gó é sabudán i Moises tun ta karamag na tubang kató hari. ⁹ Matalap ni iring na barukbuk tun ta kaluwagan ka Ehipto, asta pigsan tó mga manubú asta tó mga mannap dan tingód kató barukbuk, asta mému ni na mga bakukang."

¹⁰ Purisu igkangé dan tó abu tun ta ággóbbówanan, asta igtubang dan tó hari. Igsabud i Moises tun ta karamag, asta igpigsan tó mga taga Ehipto asta tó mga mannap dan, asta inému na mga bakukang. ¹¹ Ándà ikatubang tó mga tarasalamangka ki Moises, su ig-pigsa dan, magunawa kató duma mga taga Ehipto. ¹² Asal igpatággas gó kató Áglangngagán tó ulu ka hari, asta ándà din paminággi si Moises asta si Aaron, magunawa kató taganà igkagi ka Áglangngagán.

Igpadabú tó magdakál mga ayis tun ta banuwa

¹³ Na, igkagi tó Áglangngagán ki Moises, na mà din, "Simag ka tuu sállám, saduni nu tó hari, asta kagiyi nu sikandin, 'Ni gó tó igkagi kató Áglangngagán na Manama na ágpangadapán kató mga Hebreo: Péwà nu tó mga sakup ku ébô mangadap dan kanak. ¹⁴ Atin méllé ka pa, papiddán ku tó mga supak tun áknikó, tun ta mga opisyales nu, asta tun ta mga sakup nu ébô kasóddóran nu na ándà ássa na magunawa kanak tun ta tibuk kani banuwa. ¹⁵ Atin ka ándà pa kédu ku ákniyu, igmatayan kud pád sikiyu langun. Mému ka papiddan ku sikiyu ka bógók ébô maté kó langun. ¹⁶ Asal ándà ku sikiyu matayi ébô kitanán yu tó katulusan ku, asta ébô pabantugánna ikiyu tun ta kaluwagan ka banuwa. ¹⁷ Asal ágpahirap ka pa kató mga sakup ku, asta ándà ka pa péwà kandan. ¹⁸ Purisu simag ka iring kani oras ni, padabuán ku tó magdakál mga ayis iring na mabággat mga batu. Ándà pa idabú iring kani tikud na duwán dán mga manubú na góddô tun ta Ehipto sippang áknganni. ¹⁹ Purisu sugú ka na kailangan pallungán tó langun mannap asta tó mga taralumu tun ta kinamát, su madabú tó magdakál mga ayis iring na mabággat mga batu, asta maté gó tó mga manubú asta tó mga mannap na itananan tun ta luwà ka balé."

²⁰ Duwán mga opisyales na igbánnal kató igkagi ka Áglangngagán, asta igpasékót dan igpallung tó mga állang dan asta tó mga mannap tun ta balé. ²¹ Asal tó duma mga opisyales na ándà bánnal kató igkagi ka Áglangngagán, itananan dan tó mga állang dan asta tó mga mannap dan tun ta luwà ka balé.

²² Na, igkagi tó Áglangngagán ki Moises, na mà din, "Tayó nu tó bállad nu tun ta langit ébô madabú tó magdakál mga ayis tun ta kaluwagan ka Ehipto, agad tun ta mga manubú, tun ta mga mannap, asta tun ta mga pamulanán tun ta kinamát."

²³ Purisu igtayó i Moises tó tukád din tun ta langit, asta igpakilat kató Áglangngagán, igpadabú din tó magdakál mga ayis, asta igkirám tun ta banuwa. Igpadabú kató Áglangngagán tó magdakál mga ayis iring na mabággat mga batu tun ta kaluwagan ka Ehipto. ²⁴ Tuu mabákkár tó kadabú ka mga ayis, asta marag igkirám. Ándà gó palang inému iring kani tikud na duwán dán mga manubú na góddô tun ta Ehipto. ²⁵ Tun ta kaluwagan ka Ehipto, isugatan ka mga ayis tó langun na ándà pallungi, agad tó mga manubú asta tó mga mannap dan. Idattan gó puman tó langun pamulanán asta mga kayu. ²⁶ Tó banuwa ka Gosen na góddóan kató mga rubbad i Israel, tó dád gó tó lugar na ándà kadabui ka mga ayis.

²⁷ Na, igpatawar kató hari si Moises asta si Aaron, asta igkagiyán din, na mà din, "Ikasalà a. Nángngà tó iglumu kató Áglangngagán. Ánnà nángngà tó iglumu ku asta kató mga sakup ku, su ándà ké péwà kató mga rubbad i Israel. ²⁸ Dasal kó tun ta Áglangngagán su di ké pakatiis kani madat kilat asta ágkadabú na mga ayis. Péwaán kud gó sikiyu. Di kéd lumiput ákniyu."

²⁹ Igkagi si Moises kandin, na mà din, “Atin ka panówad tikud tun ta lunsud, tayón ku tô bállad ku asta dumasalla tun ta Áglangngagán. Sumódô tô kilat asta tô mga ayis ágkadabù. Purisu kasóddóran nu na Áglangngagán tô tigatun kani tibuk banuwa. ³⁰ Asal ikasóddórna na sikuna asta tô mga opisyales nu, ándà pô gó máddang yu katô Áglangngagán na Manama.”

³¹ Idattan tô sebada asta tô mga pamula na ágkangayan katô duru, su tô sebada malutù dán, asta ágbulak dán tô pamula na ágkangayan katô iring na duru.

³² Asal ándà kadatti tô trigo, su ándà pa tubù.

³³ Na, igtananan i Moises tô hari, asta iganó sikandin tikud tun ta lunsud. Tô igtayó si Moises katô bállad din asta igdasal sikandin tun ta Áglangngagán, igsódô tô kilat asta tô kadabù ka mga ayis. ³⁴ Tô igkita tô hari na igsódô dán tô udan, tô kadabù ka mga ayis, asta tô kirám, ikasalà dán puman sikandin asta tô mga opisyales din, ³⁵ su igpatággas din puman tô ulu din, asta ándà din péwai tô mga rubbad i Israel, magunawa katô taganà igkagi katô Áglangngagán ukit ki Moises.

Tô mga apang

10 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, “Saduni nu tô hari ka Ehipto. Igpatággas ku tô ulu din asta tô ulu ka mga opisyales din ébô pakitanán ku tô katulusan ku kandan ukit kani mga kasalábbuan. ² Atin ka matugál kód, kólitan yu tô mga gabatà yu asta tô mga apù yu tingód katô mga kasalábbuan na gimun ku ukit ka supak ku katô mga taga Ehipto ébô makasóddór kó langun na sakán gó tô Áglangngagán.”

³ Purisu igsadun si Moises asta si Aaron tun ta hari, asta igkagi sikandan kandin, na mà dan, “Ni gó tô igkagi katô Áglangngagán na Manama na ágpangadapán katô mga Hebreo: Manan ka ágpanayun ka géllé na pabbabà kanak? Péwà nud tô mga sakup ku ébô mangadap dan kanak! ⁴ Atin ka manayun ka méllé, banté ka gó, su simag papiddán ku tô mga apang tun ta banuwa nu. ⁵ Tingód katô karapungan dan, katambunan tô bówwó ka tanà ébô di yu gó kitanán tô tanà. Kannán dan tô langun na ándà kadatti katô kadabù ka mga ayis. Kannán dan tô langun kayu yu. ⁶ Mapánnu tun ta mga balé nu na dakál é lagà, tun ta mga balé katô mga opisyales nu, asta tun ta mga balé katô langun sakup nu. Ándà gó palang kadattan iring kani tikud na duwán dán mga manubù na góddô tun ta Ehipto.”

Na, igtananan i Moises tô hari.

⁷ Igkagi tô mga opisyales katô hari, na mà dan, “Manan ka ágpabayaán nu ni manubù na ágsamuk áknita? Péwà nud tô mga gamama ébô mangadap dan katô Áglangngagán na Manama dan! Ándà nu pa kasóddóri na idattan dán tô banuwa ka Ehipto?”

⁸ Purisu igpalónód katô hari si Moises asta si Aaron, asta igkagiyan din, na mà din, “Mému dán ka panó kód ébô mangadap kó katô Áglangngagán na Manama yu. Asal sadan tô manó?”

⁹ Igtaba si Moises, na mà din, “Manó ké langun, agad tô mga gabatà dé asta tô mga tugál. Piddán dé tô mga karnero dé, tô mga kambing dé, asta tô mga baka dé, su palimudé ké ébô pabantugán dé tô Áglangngagán.”

¹⁰ Igkagi tô hari, na mà din, “Atin ka piddán yu tô langun pamilya yu, kailangan tabangan kó katô Áglangngagán tingód katô lumun ku ákniyu, su di mému piddán yu sikandan. Tuu dán matayyó na madat gó tô plano yu. ¹¹ Di mému kanak! Mga gamama dád tô makapanó ébô mangadap katô Áglangngagán, su tô gó é kakalyag yu.”

Na, igpéwà dan tikud tun ta tubang katô hari.

¹² Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, “Tayó nu tô bállad nu ébô dumunggù tô mga apang tun ta banuwa ka Ehipto. Matalap dan tô kaluwagan ka Ehipto, asta kannán tô langun pamulanán na ándà kadatti katô mga ayis.”

¹³ Purisu igtayó i Moises tô tukád din, asta igpapid katô Áglangngagán tô mabákkár karamag tikud tun ta silatan ka Ehipto igladé ka álló asta dukilám. Tô igsálám dán, duwán mga apang na igpid katô karamag.

¹⁴ Tuu marapung tô mga apang, asta igsunnad tun ta kaluwagan ka Ehipto. Ándà palang apang na ikadunggù iring kani tikud na duwán dán mga manubù na góddô tun ta Ehipto, asta ándà dán palang dumunggù iring kani. ¹⁵ Itambunan katô mga apang tô bówwó ka tanà tun ta kaluwagan ka Ehipto sippang igmétám tô tanà. Igkan dan tô langun pamulanán asta tô mga buuy ka kayu na ándà kadatti ukit ka kadabù ka mga ayis. Ándà gó palang malunnó daun na isamà tun ta kaluwagan ka Ehipto.

¹⁶ Na, sékót igpatawar katô hari si Moises asta si Aaron, asta igkagiyan din, na mà din, “Bánnal na ikasalà a tun ta Áglangngagán na Manama yu asta tun ákniyu. ¹⁷ Pasinsiyayiya kani salà na ilmu ku nigó, asta dasal kó tun ta Áglangngagán na Manama yu ébô iwaán din ni tuu madat supak.”

¹⁸ Purisu igtananan i Moises tô hari, asta igdasal sikandin tun ta Áglangngagán. ¹⁹ Purisu igpapid katô Áglangngagán tô mabákkár karamag na tikud tun ta salláppan, asta ipid tô mga apang tun ta Dagat na Mallutù. † Ándà gó palang apang na isamà, agad sábad, tun ta kaluwagan ka Ehipto. ²⁰ Asal igpatággas puman katô Áglangngagán tô ulu ka hari, asta ándà din péwai tô mga rubbad i Israel.

Tô kangittángngan

²¹ Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, “Tayó nu tô bállad nu tun ta langit ébô dumunggù tô kangittángngan tun ta kaluwagan ka Ehipto. Tuu kumangittáng asta makamáddang.”

²² Purisu igtayó i Moises tô bállad din tun ta langit, asta igdunggù tô tuu kangittángngan tun ta kaluwagan ka Ehipto sippang tun ta ikatállu álló. ²³ Ándà pakitaé tô mga taga Ehipto, asta ándà dan luwà tikud tun ta mga balé dan dalám ka tállu álló. Asal mappawà tô tun ta góddóan katô mga rubbad i Israel.

† 10:19 Dagat na Mallutù, ó Dagat katô mga Banban.

²⁴ Igpatawar katô hari si Moises, asta igkagiyan din, na mà din, "Makapanó kó d langun ébô mangadap kó katô Áglangngagán. Mému ka mákkás dán ákniyu tó mga gabayi asta tó mga gabatà yu. Asal tó dád mga karnero, tó mga kambing, asta tó mga baka tó tananan yu dini."

²⁵ Asal igtaba si Moises, na mà din, "Dì mému! Kailangan piddán dé pagsik tó mga mannanap na matayan asta góbbón ébô bággén dé tun ta Áglangngagán na Manama dé. ²⁶ Kailangan piddán dé tó langun mannanap dé. Dì mému ka duwán tananan, agad sábbad, ébô makasalin ké katô matayan dé asta bággén dé tun ta Áglangngagán na Manama dé. Dì ké pa makasóddór ka ándin mannanapi tó matayan dé sippang ka dumungù ké."

²⁷ Asal igpatággas puman katô Áglangngagán tó ulu ka hari, asta ándà din péwai. ²⁸ Igkagi tó hari ki Moises, na mà din, "Iwà ka kannun ta tubang ku, asta yakad gó ágpakita puman kanak, su atin ka kitanán ku puman sikuna, pamatayan ku."

²⁹ Igtaba si Moises, na mà din, "Matuman tó kakalyag nu! Dì kad puman kumita kanak."

Inaté tó mga tambang kaké gabatà gamama

11 Na, igkagi tó Áglangngagán ki Moises, na mà din, "Papiddán ku tó sábbad pa supak tun ta hari ka Ehipto asta tun ta mga sakup din ébô péwaán kó ikandin. Atin ka péwaán kó d, pamagaan kó gó ikandin ébô makéwà kó. ² Kagiya nu tó mga rubbad i Israel ébô pamuyuán dan tó mga salagbat, tó mga pangkis, asta tó bulawan mga arites tun ta mga simbalé dan na taga Ehipto."

³ Igimu ka Áglangngagán na kadayawan tó mga taga Ehipto tingód katô mga rubbad i Israel. Tó mga opisyaales ka hari asta tó mga taga Ehipto igrespeto ki Moises na sábbad ágkabantug manubù tun ta Ehipto.

⁴ Purisu igkagi si Moises katô hari, na mà din, "Ni gó tó igkagi ka Áglangngagán: Tángngà ka dukilám, panó-panówa tun ta kaluwagan ka Ehipto. ⁵ Maté tó langun tambang kaké gabatà gamama dini ta Ehipto, agad tó tambang kaké batà mama katô hari na sumui kandin, asta tambang kaké batà mama katô állang din na ággiling dád ka trigo. Maté tó mga tambang kaké nati mama katô mga baka. ⁶ Tuu gó mabákkár tó darawitán katô mga manubù tun ta kaluwagan ka Ehipto. Ándà gó palang darawitán iring kani tikud na duwán dán mga manubù na góddô tun ta Ehipto, asta ándà dán palang darawitán iring kani. ⁷ Asal tumagnáp gó tó tun ta mga rubbad i Israel, su agad tó mga asu di mábbu katô mga manubù ó mga mannanap ébô kasóddóran nu gó na ássan katô Áglangngagán tó mga rubbad i Israel tun ta mga taga Ehipto."

⁸ Igkagi si Moises, na mà din, "Tumubang tó langun opisyaales nu kanak, asta lumingkóód dan. Pédu-édu dan na miwà a, asta patákkássán ku tó mga sakup ku. Atin ka matuman dán ni, miwà ad."

Tuu isókó si Moises, asta igtananan din tó hari.

⁹ Ituman tó igkagi katô Áglangngagán ki Moises, na mà din, "Dì maminág tó hari áknikó ébô marapung tó mga kasalábbuan na imun ku tun ta Ehipto." ¹⁰ Agad igimu si Moises asta si Aaron kani mga kasalábbuan tun ta tubang katô hari, asal igpatággas katô Áglangngagán tó ulu din ébô di din péwaán tikud tun ta Ehipto tó mga rubbad i Israel.

Tingód katô dukilám ka kalabé

12 Na, igkagi tó Áglangngagán ki Moises asta ki Aaron dutun ta Ehipto, na mà din, ² "Imun ni bulan ni na tagnà bulan ka ámmé para ákniyu. ³ Pasóddór yu tun ta langun rubbad i Israel na tun ta ikasapulù álló kani bulan ni, tó kada mama na duwán sawa kailangan sumalin ka nati ka karnero ó nati ka kambing na nángngà para kannán ka kandin pamilya. Sábbad mannanap tó iyón katô kada pamilya. ⁴ Atin ka délák dád tó pamilya, asta di makémmát kuman ka sábbad mannanap, sábbad dád mannanap tó kannán katô duwa pamilya na ágpasimbalayé. Agad ándin tó lumun dan kailangan makanángngà katô karapungan dan asta kadakállan katô makan dan. ⁵ Mému ka salinán yu tó karnero ó tó kambing, asal kailangan salinán yu tó mama na gidad ka sábbad ámmé, asta ándà gó depekto. ⁶ Iyó yu ni ka ágsalláp dán tó álló katô ikasapulù áppat álló kani bulan ni, † su tó gó tó álló na padángngané tó langun pamilya katô mga rubbad i Israel na miyó katô mga mannanap na igsalin dan. ⁷ Atin ka iyón yu tó mannanap, pólét yu tó dipanug tun ta duwa ligad katô sállat asta dadan tun datas katô sállat katô mga balé na kannan yu katô mga mannanap. ⁸ Atin ka dukilám dán, ággang yu, asta kan yu дума katô pan na ándà pagpatubù asta katô mga gulay na mappait. ⁹ Yakó ágkan katô karne na igsabawan ó ándà ággangi. Ággang yu gó tó tibuk mannanap, agad tó ulu, tó paa, asta tó mga bituka. ¹⁰ Kan yu tó tibuk lawa dalám ka dukilám. Yakó ágsamà, agad délák, sippang ka sállám. Atin ka duwán masamà na di ágkémát, góbbó yu. ¹¹ Atin ka kuman kó, kailangan mangómpak kó ébô tumaganà kó na panó. Állán kó, sandalyas kó, asta awid kó katô tukád yu. Sékót kó kan. Ni gó tó lumun yu ka dukilám ka lumabéya na Áglangngagán yu. ¹² Tó dukilám tó, madunna tun ta Ehipto, asta matayan ku tó langun tambang kaké mama, agad manubù ó mannanap. Sakán gó tó Áglangngagán, asta supakan ku tó langun ágmanaman na ágpangadapán tun ta Ehipto. ¹³ Tó dipanug na pólétán yu tun ta duwa ligad ka sállat, tó gó é pató tun ta mga balé na góddóan yu. Atin ka kitanán ku tó dipanug, labéyan kù sikiyu. Agad supakan ku tó mga taga Ehipto, asal di kó kadattan. ¹⁴ Kailangan di yu kalingawan ni álló ni sippang tun ta ándà ágta-manán. Kada ámmé, kailangan palimudé kó asta tó mga rubbad yu ébô pabantugánna ikiyu tingód katô iglumu ku para ákniyu."

† 12:6 Ahaán tó Exodo 13:4.

Kalimudan Tingód Ka Pan Na Ándà Pagpatubù

¹⁵ “Dalám ka pittu álló, kan yu tō pan na ándà pagpatubù. Tun ta tagnà álló, iwà yu tō langun ka pagpatubù ka pan tikud tun ta mga balé yu, su atin ka duwán kuman katō pan na duwán pagpatubù tikud tun ta tagnà álló sippang tun ta ikapittu álló, kailangan péwaán yu sikandin tikud tun ta grupo yu na mga rubbad i Israel. ¹⁶ Tun ta tagnà álló asta tun ta ikapittu álló, palimudé kó ébō mangadap kó kanak. Tō duwa álló tō, ándà palang lumun yu, asal makému kó móméng. ¹⁷ Imu kó gó kani Kalimudan Tingód Ka Pan Na Ándà Pagpatubù ébō dì yu kalingawan na ni álló ni tō kapid ku katō langun yu tikud tun ta Ehipto. Imu yu ni álló ni na kalimudan yu, agad sikiyu ó tō mga rubbad yu, kada ámmé sippang tun ta ándà ágtamanán. ¹⁸ Tō tagnà bulan, tikud tun ta dukilám katō ikasapulù áppat (14) álló sippang ka dukilám katō ikaduwa pulù sábbad (21) álló, kailangan kannán yu tō pan na ándà pagpatubù. ¹⁹ Dalám ka pittu álló, kailangan ándà palang pagpatubù tun ta mga balé yu, su atin ka duwán kuman katō pan na duwán pagpatubù, agad rubbad i Israel ó ánnà, kailangan péwaán yu sikandin tikud tun ta grupo yu na mga rubbad i Israel. ²⁰ Dalám ka pittu álló, yakó gó ágkan katō pan na duwán pagpatubù. Kan yu dád tō pan na ándà pagpatubù.”

Tagnà kakan dan tingód katō dukilám ka kalabé

²¹ Igpatawar i Moises tō langun katō ágpangulun ka mga rubbad i Israel, asta igkagiyan din, na mà din, “Kagiyi yu tō tagsábbad-sábbad pamilya na salinán dan tō nati ka karnero ó nati ka kambing, asta iyón dan tingód katō kalabé katō Áglangngagán. ²² Salud yu tō dipanug tun ta palanggana. Tugsak yu tō panga ka isupu tun ta dipanug na igsalud tun ta palanggana, asta pólét yu tō dipanug tun ta duwa ligad katō sállat asta dadan tun datas katō sállat. Yakó ágluwà tikud tun ta balé yu sippang ka sállám, ²³ su panó-panó tō Áglangngagán tun ta kaluwagan ka Ehipto ébō matayan din tō mga taga Ehipto. Asal ka kitanán din tō dipanug tun ta duwa ligad katō sállat asta dadan tun datas katō sállat, lumabé sikandin. Dì din pahun tō taramaté na panaligan tun ta balé yu, asta dì matayan tō mga tambang kaké gabatà yu gamama. ²⁴ Kada ámmé, kailangan bánalán yu ni sugù, agad sikiyu asta tō mga rubbad yu sippang tun ta ándà ágtamanán. ²⁵ Atin ka dumunggù kó tun ta tanà na igtandō katō Áglangngagán na bággén din ákniyu, kailangan inalayun yu bánalán ni sugù ni. ²⁶ Atin ka minsà tō mga gabatà yu ka manan ka áglumun yu ni ágkémun ni, ²⁷ kagiyi yu sikandan na ni gó tō sugù tingód katō kalabé katō Áglangngagán, su iglabéyan din tō mga balé na góddóan katō mga rubbad i Israel tun ta Ehipto. Agad igmatayan din tō mga taga Ehipto, asal ándà ki ikandin matayi.”

Na, tō igpaminág dan ni igkagi i Moises kandan, iglingkóód tō langun dan, asta igpangadap dan tun ta

Áglangngagán. ²⁸ Igpampanó dan, asta igbánnal dan tō igsugù katō Áglangngagán ki Moises asta ki Aaron.

Igmatayan tō mga tambang kaké gabatà gamama

²⁹ Tun ta tángngà ka dukilám, igmatayan katō Áglangngagán tō langun tambang kaké gabatà gamama tun ta kaluwagan ka Ehipto, agad tō tambang kaké batà mama katō hari na sumui kandin, agad tō mga tambang kaké gabatà gamama katō mga igpriso. Igmatayan din tō tambang kaké mama katō mga mananap. ³⁰ Tō dukilám tō, ikannó tō hari, tō mga opisyaales din, asta tō langun taga Ehipto. Igdarawit dan, su duwán inaté tun ta tagsábbad-sábbad balé. ³¹ Tō dukilám tō, igpatawar katō hari si Moises asta si Aaron, asta igkagiyan din, na mà din, “Na, panó kód gó langun, asta iwà kód tikud dini áknamí na mga taga Ehipto. Sadun kó asta pangadap kó katō Áglangngagán na Manama yu iring katō igkagi din ákniyu. ³² Pid yu tō mga karnero yu, tō mga kambing yu, asta tō mga baka yu, asta panó kód! Dasal kó pagsik ébō madigár tō dumunggù kanak!”

³³ Igpamagaan katō mga taga Ehipto tō mga rubbad i Israel na tumanan katō banuwa ka Ehipto. Igkagi sikandan, na mà dan, “Atin ka dì kó miwà, maté ké gó langun.”

³⁴ Purisu igkangé katō mga rubbad i Israel tō mga palanggana na igdalámman ka harina na igmasa dan asal ándà pa tagui ka pagpatubù, igdalám dan ni tun ta umpak dan, igtángngás dan, asta igpid dan. ³⁵ Igbánnal katō mga rubbad i Israel tō igkagi i Moises kandan, asta igpamuyù dan tō mga salagbat, tō mga paningsing, tō mga pangkis, tō bulawan mga arites, asta tō mga umpak tun ta mga simbalé dan na taga Ehipto. ³⁶ Igimu katō Áglangngagán na madigár tō panámdám katō mga taga Ehipto tingód katō mga rubbad i Israel, asta igbággé dan tō langun igpamuyù dan. Ukit ka kapamuyù katō mga rubbad i Israel, inémmát tō kaduwánnan katō mga taga Ehipto.

Igiwà tō mga rubbad i Israel tikud tun ta banuwa ka Ehipto

³⁷ Igpanó tō mga rubbad i Israel tikud tun ta Rameses, asta igsadun dan tun ta Sucot. Duwán mga ánnám gatus mararan (600,000) na mga gamama, asta ándà kéyap tō mga gabayi asta mga gabatà. Igpanótanà dan. ³⁸ Marapung pagsik tō ássa mga manubù na igtákkás kandan, asta marapung tō mga karnero, tō mga kambing, asta tō mga baka dan. ³⁹ Atin ka ágsódó dan ébō kuman, ággamítán dan tō igmasa na ándà pagpatubù na igpid dan tikud tun ta Ehipto, asta áglu-tuán dan tō pan tun ta бага. Tō harina dan ándà tagui katō pagpatubù su sékót dan igpéwà tikud tun ta Ehipto, asta ándà timpo para taganaán tō ágkannán dan asta patubuán tō pan.

⁴⁰ Igóddô tō mga rubbad i Israel tun ta Ehipto dalám ka áppat gatus tállu pulù (430) ámmé. ⁴¹ Tun ta tapuri gó álló katō áppat gatus tállu pulù (430) ámmé, igiwà

tô mga sakup katô Áglangngagán tikud tun ta Ehipto. ⁴²Tô gó tô dukilám na igbanté tô Áglangngagán ébô piddán din tô mga sakup din tikud tun ta banuwa ka Ehipto. Purisu kailangan ágbanté tô mga rubbad i Israel ébô di dan kalingawan tô iglumu katô Áglangngagán kandan, asta pabantugán dan sikandin kada ámmé sippang tun ta ándà ágtamanán.

Mga sugù tingód katô Kalimudan Ka Kalabé

⁴³Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises asta ki Aaron, na mà din, "Ni gó tô mga sugù ku tingód katô Kalimudan Ka Kalabé. Dì mému kuman tô mga ánnà rubbad i Israel. ⁴⁴Asal atin ka igtupuwan tô mga állang na igbállí yu, mému makakan dan. ⁴⁵Dì makakan tô mga ágróggun na góddô, asta tô mga taralumu na ágtandanan. ⁴⁶Kailangan kannán ni mannap tun ta balé na igággangan. Dì mému piddán yu ni tun ta luwà ka balé. Dì mému pantigán tô mga tullan.

⁴⁷Kailangan padángngané tô langun rubbad i Israel tun ta Kalimudan Ka Kalabé. ⁴⁸Atin ka duwán ánnà mga rubbad i Israel na góddô дума ákniyu, asta malyag dan na mapil ákniyu ébô mamista katô Kalimudan Ka Kalabé, kailangan patupu tô langun gamama ébô makapil dan ákniyu. Makakan dan katô Kalimudan Ka Kalabé iring katô bálnal na mga rubbad i Israel. Asal di gó makakan tô ándà tupuwi. ⁴⁹Tô gó tô ágkémun na kailangan ágtumanán katô mga rubbad i Israel, asta tô ánnà mga rubbad i Israel na góddô tun ákniyu."

⁵⁰Purisu igbálnal katô langun rubbad i Israel tô ig-sugù katô Áglangngagán ki Moises asta ki Aaron. ⁵¹Tô gó tô álló na igpid katô Áglangngagán tô mga rubbad i Israel tikud tun ta banuwa ka Ehipto. Igpaglimud din sikandan tun ta tagsábbad-sábbad pamilya dan.

Ágbággén tô mga tambang kaké gabatà tun ta Áglangngagán

13 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, ²"Bággé yu kanak tô langun tambang kaké gabatà yu gamama asta tô tambang kaké nati mama katô mga mannap yu, su kanak sikandan."

Kalimudan Tingód Ka Pan Na Ándà Pagpatubù

³Na, igkagi si Moises katô mga manubù, na mà din, "Kailangan di yu kalingawan ni álló ni, su ni gó tô kéwà yu tikud tun ta Ehipto na lugar ka kallang ákniyu. Igpéwà kó katô Áglangngagán ukit katô makasalábbù katulusan din. (Yakó ágkan katô pan na duwán pagpatubù.) ⁴Ni álló ni tun ta tagnà bulan ka Abib † tô kéwà yu tikud tun ta Ehipto.

⁵"Purisu atin ka piddán kó katô Áglangngagán tun ta tanà na igóddóan katô mga Canaanhon, mga Hetihanon, mga Amorianon, mga Hebihanon, asta mga Jebusihanon, kailangan palimudé kó gó ni bulan ni. Tô gó tô tanà na tuu malambù na igtandô katô Áglangng-

† 13:4 Tagnà bulan, ó bulan ka Abib: mga tángngaan ka Marso sippang tun ta tángngaan ka Abril.

gagán tun ta mga kamónaan yu na bággén din ákniyu. ⁶Dalám ka pittu álló, kan yu tô pan na ándà pagpatubù. Tun ta ikapittu álló, palimudé kó ébô pabantugán yu tô Áglangngagán. ⁷Dalám ka pittu álló, kan kó katô pan na ándà pagpatubù. Tun ta kaluwagan katô banuwa yu, kailangan ándà gó palang pagpatubù ó pan na duwán pagpatubù. ⁸Tô álló tô, pénagpát yu ni tun ta mga gabatà yu, na, 'Gimun ni langun kani ébô kasampátan tô igimu katô Áglangngagán para áknami tô igpéwà ké ikandin tikud tun ta banuwa ka Ehipto.'

⁹"Ni áglumun yu ni iring na pató tun ta bállad yu ó tun ta bukád yu. Ukit katô kapalimudé yu, di yu ágkalingawan na kailangan ulit-ulitán yu tô mga sugù katô Áglangngagán, su sikandin tô igpéwà ákniyu tikud tun ta banuwa ka Ehipto ukit katô katulusan din. ¹⁰Purisu palimudé kó kada ámmé tun ta timpo na igsalin katô Áglangngagán.

¹¹"Igtandô tô Áglangngagán na póddóan kó tun ta tanà na igóddóan katô mga Canaanhon. Atin ka póddóan kó dutun, ¹²bággé yu tun ta Áglangngagán tô mga tambang kaké gabatà yu gamama, asta tô tambang kaké nati mama katô mga mannap yu, su tô Áglangngagán tô tigatun kandan. ¹³Atin ka ágpamasusun tô tambang kaké nati mama katô asno yu, tábbus yu ka nati ka karnero. Asal ka di yu tábbusán tô asno, kailangan táppuán yu tô alig din ébô maté. Kailangan tábbusán yu tô mga tambang kaké gabatà yu gamama.

¹⁴"Atin ka duwán álló na minsà tô gabatà yu na manan ka ágtábbusán yu tô tambang kaké, taba yu sikan-dan, 'Igpéwà tô Áglangngagán áknami tikud tun ta banuwa ka Ehipto. Inallang ké, asal ikéwà ké ukit katô katulusan din. ¹⁵Tô igéllé tô harì na péwà áknami, igmatayan katô Áglangngagán tô mga tambang kaké gabatà gamama katô taga Ehipto, agad tô mga manubù asta tô mga mannap. Purisu ágbággén ta tun ta Áglangngagán tô langun tambang kaké gabatà ta gamama asta tô mga tambang kaké nati mama katô mga mannap. Asal ágtábbusán ta tô mga tambang kaké gabatà ta gamama.' ¹⁶Ni ágkémun ta ni iring na pató tun ta bállad ta ó tun ta bukád ta, su igpéwà ké katô Áglangngagán tikud tun ta banuwa ka Ehipto ukit katô katulusan din."

Tô sagulapun asta tô apuy

¹⁷Tô igpéwà katô harì ka Ehipto tô mga rubbad i Israel, ándà dan pókiti katô Manama tun ta dalan tun ta tanà na igóddóan katô mga manubù na ánggadan na Filistihanon, agad madani, su igkagi tô Manama, na mà din, "Atin ka dungguan tô mga rubbad i Israel ka gira, mapalin tô panámdám dan, asta lumónód dan tun ta Ehipto."

¹⁸Purisu igpid din sikandan na igukit tun ta disyerto dadan tun ta Dagat na Mallutù. Tô igiwà tô mga rubbad i Israel tikud tun ta Ehipto, igpid dan tô mga laniban dan agó duwán sumulung kandan.

¹⁹ Igpíd i Moises tō mga tullan i Jose, su taganà ig-tandō tō mga rubbad i Israel ki Jose sayyan na tō gó é lumun dan. Tō ándà pa kamaté si Jose, igkagi sikandin, na mà din, “Atin ka péwaán kó katō Manama tikud tun ta Ehipto, pid yu tō mga tullan ku.” ^{†20} Tō igpanó dan tikud tun ta Sucot, igkampo dan tun ta Etam, tun ta ligad katō disyerto. ²¹ Igladé ka álló na iguna tō Áglangngagán kandan ukit katō sagulapun na iring na sumbál ébō kasóddóran dan ka ánda tō sadunan dan. Igladé ka dukilám na iguna sikandin kandan ukit ka apuy na iring na sumbál ébō tumaddó kandan. Purisu ikapanó dan agad álló asta dukilám. ²² Inalayun dan ágkitanán tō sagulapun ka álló, asta tō apuy ka dukilám.

Igtalipag dan tun ta Dagat na Mallutù

14 Igkagi tō Áglangngagán ki Moises, na mà din, ² “Kagiya nu tō mga rubbad i Israel na sumuwé dan, asta póddō nu pa róggun sikandan madani tun ta Pihahirod tun ta tángngaán katō Migdol asta Dagat na Mallutù madani tun ta Baalsepon, ³ su manámdám tō hari ka Ehipto na itadin kó, asta di kó makaluwà tun ta disyerto. ⁴ Patággasán ku tō ulu ka hari, asta agtaán kó ikandin. Purisu pabantugánna ukit katō kapanaluwan ku katō hari asta katō mga sundalo din. Kasóddóran katō mga taga Ehipto na sakán tō Áglangngagán.”

Igbánnal katō mga rubbad i Israel tō igsugù ka Manama kandan.

⁵ Tō igulitan tō hari ka Ehipto na igiwà dán tō mga rubbad i Israel, ipalin tō panámdám din asta tō panámdám katō mga opisyales din tingód katō mga rubbad i Israel, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Manan ka igpéwà ta gó tō mga rubbad i Israel? Ándà dán gó mga állang ta.”

⁶ Na, igtaganà katō hari tō kalesa din na para ka gira asta tō mga sundalo din. ⁷ Igpíd din tō ánnám gatus (600) madigár kalesa asta tō duma pa mga kalesa na ágsakayan katō mga opisyales din. ⁸ Igpátággas katō Áglangngagán tō ulu ka hari, asta iglupug din tō mga rubbad i Israel na igiwà ukit katō kadóppón katō Áglangngagán kandan. ⁹ Iglupig tō langun sundalo katō hari ka Ehipto, agad tō mga igsaké ka kalesa, tō mga igsaké ka kudà, asta tō mga igpanóttanà. Inasaban dan tō mga rubbad i Israel na igkampo madani tun ta Pihahirod tun ta ligad katō Dagat na Mallutù.

¹⁰ Na, tō madani dán tō hari asta tō mga sundalo din, tuu imáddangan tō mga rubbad i Israel, asta igrangin dan katō Áglangngagán. ¹¹ Igkagi sikandan ki Moises, na mà dan, “Manan ka igpid ké ikuna ébō maté ké dini ta disyerto? Manan? Ándà dán gó lábbángngan áknami tun ta Ehipto? Sállág nu ka ándin tō inókitan dé!

¹² Yaka nu ágkalingawi tō igkagi dé áknikó tō ándà ki pa panó na dungguan ki katō madat. Igkagiyan dé sikuna, na mà dé, ‘Pabayà kéd na pallang katō mga taga Ehipto.’ Madigár pa gó ka manayun ké móddō na állang ka tandingán katō maté ké tun ta disyerto.”

¹³ Igkagi si Moises katō mga manubù, na mà din, “Yakó ágkamáddangan! Pasarig yu tō panámdám yu, asta sállág yu tō lumun katō Áglangngagán ni álló ni ébō paluwaán kó ikandin. Tō mga taga Ehipto na ágkitanán yu, di yud gó kitanán puman. ¹⁴ Tō Áglangngagán tō manalu kandan, asta ándà dán lumun yu.”

¹⁵ Igkagi tō Áglangngagán ki Moises, na mà din, “Manan ka ágrangin ka kanak? Kagiya nu tō mga rubbad i Israel na kailangan manayun dan tun tóna.

¹⁶ Tayó nu tō tukád nu asta táddù nu tun ta dagat, asta matángngà tō dagat ébō makapanó tō mga rubbad i Israel tun ta matákkang tanà. ¹⁷ Patággasán ku tō ulu ka mga taga Ehipto ébō lupugán dan tō mga rubbad i Israel. Ukit kani, pabantugánna ukit katō kapanaluwan ku katō hari ka Ehipto asta tō langun sundalo din, agad tō mga igsaké ka kalesa asta tō mga igsaké ka kudà. ¹⁸ Kasóddóran katō langun taga Ehipto na sakán tō Áglangngagán ukit ka igtalu ku tō hari dan, tō mga sundalo din na ágsaké ka mga kalesa, asta tō mga ágsaké ka mga kudà.”

¹⁹ Na, tō panaligan ka Manama na guna tun ta mga rubbad i Israel igalin dadan tun ta bókkóg dan. Tō sagulapun na iring na sumbál igalin dadan tun ta bókkóg dan. ²⁰ Igsunnad tun ta tángngaán katō mga sundalo ka taga Ehipto asta mga rubbad i Israel. Tō dukilám dán, tō sagulapun na iring na sumbál inému na apuy na igbággé ka kappawaan tun ta mga rubbad i Israel. Asal tō sagulapun inému na mangittáng tun ta mga taga Ehipto, asta ándà dan ikapadani tun ta mga rubbad i Israel tō dukilám.

²¹ Na, igtayó i Moises tō bállad din, asta igtáddù din tun ta dagat. Igpapíd katō Áglangngagán tō mabákkár karamag tikud tun ta silatan na igladé ka dukilám. Itángngà tō dagat, asta itákkang tō tanà tun ta tángngaán ka dagat. ²² Inému tō dagat na iring na duwa labat tun ta ibang asta tun ta kawanan dan, asta igukit tō mga rubbad i Israel tun ta matákkang tanà tun ta tángngaán katō dagat. ²³ Iglupug tō mga taga Ehipto, agad tō langun sundalo na igsaké katō mga kalesa dan. Igitur dan katō igukitan katō mga rubbad i Israel tun ta tángngaán katō dagat. ²⁴ Tō ándà pa kasállám, igsállág tō Áglangngagán katō mga sundalo tikud tun ta sumbál na apuy. Iglimáddang asta iglibug din sikan-dan. ²⁵ Ikasanggat tō mga ligid katō mga kalesa, asta ágkatággasan dan ágpapalaguy. Igpapagayisé tō mga taga Ehipto, na mà dan, “Miwà kid tikud kannun, su igdapit tō Áglangngagán kandan asta di ki manalu kandan.”

²⁶ Igkagi tō Áglangngagán ki Moises, na mà din, “Táddù nu puman yan bállad nu tun ta dagat ébō lumónód tō dagat asta katambunan tō mga taga Ehipto.”

²⁷ Purisu igtáddù i Moises tō bállad din tun ta dagat, asta tō igsállám dán, iglónód tō dagat. Igkinnam tō mga taga Ehipto na malaguy, asal igpasabban katō Áglangngagán ka dagat. ²⁸ Iglónód tō dagat, asta itambunan tō mga kalesa, tō mga ágsaké kani, asta tō langun sundalo katō hari na iglupug kandan sippang

† 13:19 Ahaán tō Genesis 50:25-26.

tun ta dagat. Ándà gó palang sábbad na isamá. ²⁹ Asal inému tô dagat na iring na duwa labat tun ta ibang asta tun ta kawatanan dan, asta igukit tô mga rubbad i Israel tun ta matákkang tanà tun ta tángngaan katô dagat.

³⁰ Tô gó tô kapaluwà katô Áglangngagán katô mga rubbad i Israel. Igkita dan tô mga inaté lawa katô taga Ehipto na inanud tun ta ligad ka dagat. ³¹ Tô igkita dan tô katulusan katô Áglangngagán na iggamit din ébô di dan matalu katô mga taga Ehipto, igpangadap dan kandin. Igsarigan dan tô Áglangngagán asta tô ágsug-uánán din na si Moises.

Tô kanta i Moises

15 Na, igkanta si Moises asta tô mga rubbad i Israel tun ta Áglangngagán. Igkanta dan kani, na mà dan,

“Kantaan ku tô Áglangngagán, su tuu madigár tô kapanaluwan din.

Igantug din tun ta dagat tô mga kudà asta tô mga igsaké kani.

² Tô Áglangngagán tô masarig taradóppón kanak, asta ágkanta a tingód kandin.

Sikandin gó tô igpaluwà kanak.

Sikandin tô Manama na pangadapán ku, asta durungán ku sikandin.

Sikandin tô Manama na ágpangadapán katô ámmà ku,

asta pabantugán ku sikandin.

³ Magani tô Áglangngagán, asta YAHWEH tô ngadan din.

⁴ Igpangantug din tun ta dagat tô mga kalesa asta tô mga sundalo katô harì ka Ehipto.

Ilánnád tô mga opisyaales din tun ta Dagat na Mallutù.

⁵ Itambunan dan katô madalám dagat, asta ilánnád dan iring na batu tun ta kadalámman ka dagat.

⁶ Áglangngagán, tuu madigár tô katulusan nu. Ágrupákkán nu tô mga usig nu.

⁷ Tuu madigár tô kapanaluwan nu, asta igtalu nu tô mga usig nu.

Igpandà nu sikandan tingód katô sókó nu, iring na apuy na ággóbbó ka ragami.

⁸ Igidup ka, asta ilimud tô dagat.

Igtindág tô dagat iring na labat.

Igmatággas tô kadalámman katô dagat.

⁹ Igkagi tô usig nu, ‘Lupugán ku sikandan, kasabban ku, asta ámmáttán ku.

Taladán ku tô mga kaduwánnan dan, asta sulian ku sikandan.

Tagnusán ku tô kumpulan ku, asta dadattan ku tô langun dan.’

¹⁰ Asal igidup nu sikandan, asta itambunan dan ka dagat.

Ilánnád dan tun ta kadalámman katô dagat iring na timággà.

¹¹ Áglangngagán, ándà palang mga ágmanaman na magunawa áknikó!

Ándà palang ugis na tuu madigár iring áknikó!

Ándà palang ássa na duwán katulusan na ágkasalábbuan!

¹² Iggamit nu tô bállad nu,

asta iglámád katô tanà tô mga usig dé.

¹³ Ukit katô ginawa nu na ándà ágtamanán, igpid nu tô mga manubù na igtábbus nu.

Ukit katô bákkár nu, igagak nu sikandan tun ta ugis góddóan nu.

¹⁴ Ikadinág tô mga manubù tun ta duma mga banuwa,

asta igkárkár dan tingód ka máddang dan.

Tuu imáddangan tô mga Filistihanon.

¹⁵ Imáddangan tô mga ágpangulun tun ta Edumea.

Igkárkár tô magani mga manubù tun ta Moab.

Mataló tô langun na igóddô tun ta Canaan.

¹⁶ Imáddangan asta igkállas dan.

Áglangngagán, su igkita dan tô matulus áglumun nu, igtagnáp dan iring na batu,

sippang ka iglabé tô mga sakup nu,

sippang ka iglabé tô mga manubù na igtábbus nu.

¹⁷ Piddán nu sikandan asta póddóan nu tun ta pabungan na igsalin nu.

Tô gó tô lugar na igimu nu na góddóan nu, Áglangngagán,

tun ta templo na igimu nu.

¹⁸ Mangulu tô Áglangngagán sippang tun ta ándà ágtamanán.”

¹⁹ Tô gó tô igkanta dan su igukit tô mga rubbad i Israel katô dagat tun ta matákkang tanà. Asal igpalónó-dan katô Áglangngagán ka dagat tô langun kudà katô harì ka Ehipto, tô mga kalesa asta tô mga sundalo na igsaké na iglupug kandan tun ta tángngaan ka dagat, asta ilánnád dan langun.

Tô kanta i Miriam

²⁰ Na, propeta si Miriam na tábbé i Aaron asta i Moises. Igkangé din tô tamburin, asta igpatákkás din tô langun ka duma mga gabayi na igpadaging katô mga tamburin asta igsayó. ²¹ Igkanta si Miriam tun kandan, na mà din,

“Kantayi yu tô Áglangngagán ta, su tuu madigár tô kapanaluwan din.

Igantug din tun ta dagat tô mga kudà asta tô mga igsaké kani.”

Tô wayig na mappait

²² Igpipid i Moises tô mga rubbad i Israel, igpanó dan tikud tun ta Dagat na Mallutù, asta igsadun dan tun ta disyerto tun ta Sur. Itálluwan dan igpanó tun ta disyerto, asal ándà wayig na igkita dan. ²³ Tô igdunggù dan tun ta Mara, agad duwán wayig, asal ándà dan ikénám su mappait. Purisu ingngadanan ni na Mara. ^{†24} Ig-

† 15:23 Tô kóbadan ka Mara, “mappait.”

buráng-buráng † tō mga manubù ki Moises, asta iginsà sikandan, na mà dan, “Ándin tō inámmán ta?”

²⁵ Purisu igrangin si Moises tun ta Áglangngagán, asta duwán kayu na igpakita katō Áglangngagán kandin. Tō igantug i Moises tō panga ka kayu tun ta wayig, inému tō wayig na madigár ginámmán.

Na, dutun ta Mara duwán igsugù katō Áglangngagán kandan, asta igkinnaman din sikandan. ²⁶ Igkagi tō Áglangngagán, na mà din, “Atin ka tuu kó mamínag kanak, asta lumun yu tō nángngà tun ta saruwan ku, asta mánnal kó katō mga sugù ku, asta tumanán yu tō langun ka palumun ku áknuyu, dì ku sikiyu supakan katō mga bógók na igpapid ku tun ta mga taga Ehipto. Sakán tō Áglangngagán na ágtabang áknuyu ébô kólian tō mga bógók yu.”

²⁷ Na, tō igpanó dan dán tikud tun ta Mara, igdunggù dan tun ta Elim na duwán sapulù duwa (12) mga sánáp asta kapittuwan (70) mga kayu palmera. Igóddô dan róggun madani tun ta mga sánnáp.

Mana asta mga pitó

16 Igpanó tō mga rubbad i Israel tikud tun ta Elim, asta igsadun dan tun ta Sin na disyerto tun ta tángngaan ka Elim asta Sinai. Tō igdunggù dan, iglabé tō sábbad bulan †† tikud tun ta kéwà dan tikud tun ta Ehipto. ² Tun ta disyerto, igburáng-buráng dan langun ki Moises asta ki Aaron. ³ Igkagi sikandan, na mà dan, “Tuu pa madigár ka igmatayan ké katō Áglangngagán tun ta Ehipto, su madigár é ágkakan dé dutun. Asal igpid ké ikiyu dini ta disyerto ébô maté ké langun ukit ka ballus.”

⁴ Na, igkagi tō Áglangngagán ki Moises, na mà din, “Dabuán ku tō pan para áknuyu tikud tun ta langit iring na udan. Kada álló kailangan lumimud tō mga manubù katō pan na nángngà para kannán dan dalám ka sábbad dád álló. Ukit kani, kinnaman ku sikandan ka mánnal dan katō mga sugù ku kandan. ⁵ Sugù yu sikandan na kailangan dublin tō pan na limudán dan tun ta ikannám álló kada linggo.”

⁶ Purisu igkagiyán i Moises asta i Aaron tō langun rubbad i Israel, na mà dan, “Kani ka ágsalláp dán tō álló, kasóddóran yu na tō Áglangngagán tō igpid áknuyu tikud tun ta Ehipto, ⁷ su simag ka sállám, kitanán yu tō séllaán katō Áglangngagán. Igdinág din tō kaburáng-buráng yu tingód kandin. Bánnal na igburáng-buráng kó tingód katō Áglangngagán, ánnà tingód áknami.”

⁸ Igkagi si Moises, na mà din, “Tō Áglangngagán tō mággé áknuyu ka karne kada ágsalláp tō álló, asta mággé áknuyu ka pan kada sállám. Igpaminág sikandin katō kaburáng-buráng yu tingód kandin. Bánal na igburáng-buráng kó ánnà tingód áknami, asal tingód katō Áglangngagán.”

⁹ Igkagi si Moises ki Aaron, na mà din, “Kagiyi nu tō mga manubù, na, ‘Padani kó tun ta saruwan katō

† 15:24 Igburáng-buráng, ó igbugung-bugung. †† 16:1 Sábbad bulan, ó tun ta ikasapulù lima (15) álló tun ta ikaduwa bulan. Igi-wà dan tikud tun ta Ehipto ka ikasapulù áppat (14) álló tun ta una bulan. Igsulat ni tun ta Exodo 12:6.

Áglangngagán, su igpaminág din tō kaburáng-buráng yu.”

¹⁰ Róggun igkagi si Aaron katō mga manubù, igsállág dan tun ta disyerto. Igkita dan tō séllaán katō Áglangngagán tun ta sagulapun na igtákkás kandan.

¹¹ Igkagi tō Áglangngagán ki Moises, na mà din,

¹² “Igdinág ku tō kaburáng-buráng katō mga sakup ku. Kagiyi nu sikandan na kani ka ágkasalláp dán, tanggapán dan tō karne, asta simag ka sállám, tanggapán dan tō pan na nángngà para kandan. Purisu kasóddóran dan na sakán tō Áglangngagán na Manama dan.”

¹³ Tō ágkasalláp dán tō álló, marapung tō mga pitó na igdunggù, asta igsunnad tō mga pitó tun ta kaluwagan katō kampo dan. Tō igsállám dán, duwán damur tun ta kampo dan.

¹⁴ Na, tō itákkang dán tō damur, duwán igkita dan na marénták, manipis asta mapputi tun ta kaluwagan ka tanà. ¹⁵ Tō igkita dan, igpénsaé dan, na mà dan, “Ándin ni?”

Igkagi si Moises kandan, na mà din, “Ni gó tō igbág-gé katō Áglangngagán áknuyu ébô kannán yu. ¹⁶ Igsugù tō Áglangngagán na kailangan limudán yu langun tō ágkailanganán yu. Limud kó ka duwa litro para katō tagsábbad-sábbad manubù tun ta pamilya yu.”

¹⁷ Purisu igbánnal tō mga rubbad i Israel. Duwán mga manubù na iglimud ka dakál, asta duwán mga manubù na iglimud ka délák dád. ¹⁸ Asal tō igtáppáng dan kani, tō iglimud ka dakál, ándà kasobrayi, asta tō iglimud ka délák, ándà kakulangi. Nángngà tō iglimud para katō tagsábbad-sábbad manubù.

¹⁹ Na, igkagi si Moises kandan, na mà din, “Yakó ágsamà para ka simag.”

²⁰ Asal duwán gó mga manubù na ándà paminág ki Moises, asta duwán igsamà dan para ka simag. Asal tō sállám dán, igulád asta imawù. Purisu isókó si Moises kandan.

²¹ Kada sállám iglimud tō tagsábbad-sábbad pamilya katō ágkailanganán dan. Asal tō igménit dán tō álló, itunó tō isamà tun ta tanà.

²² Tun ta ikannám álló, iglimud dan tō dubli, su duwán áppat litro para katō tagsábbad-sábbad manubù. Purisu igsadun tō mga ágpangulun tun ki Moises, asta igulit dan kandin. ²³ Igkagi si Moises, na mà din, “Simag tō ikapittu álló, asta igsugù tō Áglangngagán na tō ikapittu álló, tō gó é álló ka kapaginawa. Ándà ássa lumun ta kannà pangadapán ta sikandin. Purisu lutù yu asta óméng yu tō ágkadigáran yu, asta tagù yu tō samà para kannán yu ka simag.”

²⁴ Purisu igtagù dan sippang simag, magunawa katō igsugù i Moises kandan. Pagkasimag, madigár pô tō igsamà dan, su ándà uláddi asta ándà kamawù. ²⁵ Igkagi si Moises, na mà din, “Ni gó tō kannán yu ni álló ni, su ni gó tō álló ka kapaginawa ébô pabantugán ta tō Áglangngagán. Ándà ágkakan na kitanán yu tun ta tanà ni álló ni. ²⁶ Limud yu tō ágkakan dalám ka ánnám

dád álló, asal tō ikapittu álló tō álló ka kapaginawa ta. Ándà ágkakan na kitanán yu tun ta tanà.”

²⁷ Na, agad tun ta ikapittu álló, duwán duma mga manubù na igpamasak katō ágkakan. Asal ándà gó igkita dan. ²⁸ Igkagi tō Áglangngagán ki Moises, na mà din, “Manan ka ándà kó bánnal katō mga sugù ku asta mga kagi ku? ²⁹ Manan ka ándà dan ikagpát na igsalin-na katō ikapittu álló ébō paginawa dan? Tō gó tō gunayan na dubli tō ágkakan na ágbággén ákniyu tun ta ikannám álló ébō duwán nángngà para katō duwa álló. Dalám ka álló ka kapaginawa, kailangan tumónnók kó. Yakó áglimud katō ágkakan tun ta ikapittu álló.”

³⁰ Purisu igpaginawa tō langun manubù tun ta ikapittu álló.

³¹ Ingadanan dan tō ágkakan na mana. † Mapputi ni iring na marénták lisu, asta tō nanam iring katō pan na igbaláttan ka tánnáb.

³² Igkagi si Moises, na mà din, “Igsugù tō Áglangngagán na kailangan taguán ta tō duwa litro ka mana para katō mga rubbad ta ébō makita dan tō ágkakan na igbággé din áknita tun ta disyerto pángnga igpid sikandin áknita tikud tun ta banuwa ka Ehipto.”

³³ Igkagiyan i Moises si Aaron, na mà din, “Kangé nu tō bangà, asta dalám nu tō duwa litro ka mana. Tagù nu ni tun ta saruwan katō Áglangngagán ébō duwán pa ágkakitaan para katō mga rubbad ta.”

³⁴ Igbánnal si Aaron katō igpangkatō katō Áglangngagán ki Moises. Igtagù din ni bangà tun dalám katō kaban tingód katō kasabotan ka Manama kandan. ††³⁵ Mana tō igkan katō mga rubbad i Israel dalám ka kappatan (40) ámmé sippang ka igóddō dan tun ta banuwa ka Canaan. ³⁶ Na, tō pagtáppáng na iggamit dan, duwán gó duwa litro.

Wayig tikud tun ta batu

17 Igiwà tō mga rubbad i Israel tun ta tanà na ingadanan Sin, asta igalin-alin dan igkampo tun ta igpangkatō katō Áglangngagán kandan. Tō igdunggù dan tun ta Repidim, ándà wayig na igkita dan para inámmán dan. ² Purisu igburáng-buráng dan dán puman, asta igkagi sikandan ki Moises, na mà dan, “Bággéyi ké ka wayig ébō duwán inámmán dé.”

Igkagi si Moises kandan, na mà din, “Manan ka ágburáng-buráng kó kanak? Manan ka ágkinnaman yu gó tō Áglangngagán?”

³ Asal su tuu ágkatákkangan tō mga manubù, marag dan ágburáng-buráng ki Moises, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Manan ka igpid ké ikuna tikud tun ta banuwa ka Ehipto? Malyag ka na maté ké ukit ka tákkang, agad tō mga gabatà dé asta tō mga mananap dé?”

⁴ Na, igrangin si Moises katō Áglangngagán, asta igkagi sikandin, na mà din, “Pamánnun ku ni mga manubù? Masiggad ikandan timbagán ka batu ébō matéya.”

⁵ Igkagi tō Áglangngagán ki Moises, na mà din, “Pid nu tō tukád nu na iglapás nu katō Wayig ka Nilo. Limud nu tō mga ágpangulun katō mga rubbad i Israel, asta sadun ka tun tóna kandan. ⁶ Mangatta ákniyu tun ta dakál batu tun ta Sinai. ⁷ Lagpás nu tō batu, asta marus tō wayig ébō duwán ginámman katō mga manubù.”

Igbánnal i Moises tō igpangkatō kandin róggun ágsállág tō mga ágpangulun ka mga rubbad i Israel.

⁷ Ingadanan i Moises tō lugar na Masa †† asta Meriba, †† su igburáng-buráng tō mga manubù ki Moises, asta igkinnaman dan tō Áglangngagán ukit katō igkagi dan, na mà dan, “Dumóppón tō Áglangngagán áknita, ó dì?”

Igpanalu dan katō mga Amalekanhon

⁸ Na, tō igkampo tō mga rubbad i Israel tun ta Repidim, igsulung tō mga Amalekanhon kandan. ⁹ Igkagi si Moises ki Josue, na mà din, “Tawar nu tō mga manubù, asta atu kó katō mga Amalekanhon. Simag, tumindágga tun datas katō pabungan, asta mawidda katō tukád na igbággé ka Manama kanak.”

¹⁰ Purisu igbánnal si Josue katō igkagi i Moises kandin. Igpid din tō mga manubù ébō atuwán dan tō mga Amalekanhon. Igsadun si Moises, si Aaron, asta si Hur tun datas katō pabungan. ¹¹ Róggun igtayó pa i Moises tō tukád din, igpanalu tō mga rubbad i Israel. Asal róggun igpasunnad din tō tukád din, igpanalu tō mga Amalekanhon. ¹² Na, su ibállé dán tō mga bállad i Moises, igkangé si Aaron asta si Hur ka batu ébō munsad si Moises. Igtindág si Aaron asta si Hur tun ta kili-dan din, asta igtayó dan tō mga bállad i Moises. Igpanayun dan igtayó kani sippang ka igpangkatō tō álló.

¹³ Purisu tō langun Amalekanhon igpánnas i Josue asta tō mga kadumaan din.

¹⁴ Na, igkagi tō Áglangngagán ki Moises, na mà din, “Sulat nu ni tun ta libro, asta ulit nu ni ki Josue. Ipán-nasán ku tō langun Amalekanhon ébō kalingawan sikandan ka ándà ágtamanán.”

¹⁵ Igimu i Moises tō góbbówanan katō ágbággén tun ta Manama, asta ingadanan din ni na “Tō Áglangngagán gó tō bandera ku.” ¹⁶ Igkagi sikandin, na mà din, “Igtayó tō bandera katō Áglangngagán! Purisu atuwán katō Áglangngagán tō mga Amalekanhon ka ándà ágtamanán.”

Igahà i Jetro si Moises

18 Na, si Jetro na ugang i Moises asta parì tun ta Midian, ikadinág sikandin tingód katō langun na iglumu ka Manama ki Moises asta katō mga rubbad i Israel. Ikadinág sikandin na igpéwà katō Áglangngagán sikandan tikud tun ta banuwa ka Ehipto.

² Purisu igpangkatō sikandin tun ki Moises. Igpid din si Se-fora na sawa i Moises na taganà igpóddō i Moises tun ta Midian. ³ Igpid pagsik i Jetro tō duwa gabatà i Moi-

† 16:31 Tō kóbadan ka mana, “Ándin ni?” Ahaán tō Exodo 16:15.
†† 16:34 Tingód katō mga igdalám katō kaban, ahaán tō Hebreo 9:4.

‡ 17:6 Sinai, ó Horeb na ássa ngadan ka Sinai. †† 17:7a Tō kóbadan ka Masa, “kinnamanan.” ††† 17:7b Tō kóbadan ka Meriba, “ágburáng-burángngan.”

ses. Si Gerson † tō ngadan katō tambang kaké batà din, su tō ipamasusu sikandin, igkagi si Moises, na mà din, “Ànnà a taga kannun.” 4 Si Elieser †† tō ngadan katō adi, su tō ipamasusu sikandin, igkagi si Moises, na mà din, “Igtabanganna katō Manama na ágpangadapán katō mga kamónaan ku, asta igpaluwà a tikud tun ta bállad katō hari ka Ehipto.”

5 Si Jetro, tō sawa i Moises, asta tō mga gabatà din igsadun tun ki Moises tun ta disyerto, su igóddò pa sikandin asta tō mga rubbad i Israel madani tun ta pabungan na igsunnadan ka Manama. 6 Duwán igulit ki Moises, na mà din, “Igdunggù dán tō ugang nu na si Jetro, tō sawa nu, asta tō duwa gabatà yu gamama.”

7 Purisu igsumar si Moises katō ugang din. Igingkóód asta igadák si Moises kandin. Igpakumustaé dan, asta igahu dan tun ta tulda i Moises. 8 Igulitan i Moises sikandin tingód katō langun ka iglumu katō Áglangngagán katō hari ka Ehipto asta mga sakup din ébò tabangan tō mga rubbad i Israel. Igulitan din tingód ka mga kahirapan na inókitan dan tun ta dalan, asta tingód katō kapéwà katō Áglangngagán kandan. 9 Idayawan si Jetro tingód katō langun na iglumu katō Áglangngagán para katō mga rubbad i Israel ébò makaluwà dan tikud tun ta bállad katō mga taga Ehipto. 10 Igkagi sikandin, na mà din, “Durungán tō Áglangngagán su igpaluwà kó ikandin tikud tun ta bállad katō hari ka Ehipto asta mga sakup din! 11 Ikasód-dórrad na tuu pa matulus tō Áglangngagán ka tand-ingán tun ta langun ka ássa mga ágmanaman, su igpaluwà din tō mga sakup din tikud tun ta bállad katō mga taga Ehipto na ágpallayat-layat asta ágpahirap kandan.”

12 Na, iggóbbó i Jetro tō mga mannanap na igbággé din katō Manama. Iglimud si Aaron asta tō mga ágpangulun katō mga rubbad i Israel, asta igkan dan du-ma ki Jetro tun ta saruwan ka Manama.

Igkagiyan i Jetro si Moises

13 Pagkasimag, igusay i Moises tō mga manubù. Igsadun dan tun kandin tikud tun ta sállám sippang ka ágkasalláp dán tō álló.

14 Tō ikakita tō ugang i Moises katō langun ka áglumun i Moises, igkagi sikandin, na mà din, “Manan ka sikuna dád tō gusay katō langun manubù? Ànnà nángngà ni! Igangat dan katō kósay nu kandan tikud tun ta sállám sippang ka ágkasalláp tō álló!”

15 Igtaba si Moises, na mà din, “Gimun ku ni su ágsadun gó tō mga manubù dini kanak ébò makasód-dór dan katō kakalyag ka Manama na bánnalán dan. 16 Atin ka ágpasamuké tō mga manubù, sakán tō rumuud kandan, asta gulitan ku sikandan ka ándin tō mga sugù asta kakalyag katō Manama.”

17 Igkagi tō ugang i Moises, na mà din, “Dì madigár ni áglumun nu! 18 Mabállé ka gó, asta mabállé tō mga manubù. Tuu gó mabággat ni ka sábbad nu dád! Dì

† 18:3 Tingód katō ngadan Gerson, ahaán tō Exodo 2:22. †† 18:4 Tō ngadan Elieser, iring katō kagi ka Hebreo, “igtabanganna katō Manama.”

mému ka sábbad nu dád tō musay. 19 Na, paminág ka kanak. Kagiyan ku sikuna ka ándin tō madigár lumun nu. Mólà pa ka tabangan ka katō Manama! Madigár ka sikuna tō taratapid ‡ para katō mga manubù tun ta saruwan ka Manama. Pid nu tun kandin tō mga prob- lema dan. 20 Tinurù nu kandan ka ándin tō mga sugù asta kakalyag katō Manama. Pénagpát nu kandan ka ándin tō madigár ágkémun dan asta áglumun dan.

21 Asal salin nu tō ágkasarigan mga manubù na duwán kapandayan, tō mga ágrespeto katō Manama, asta tō di ágkapid ka tandan. Imu nu sikandan na ágpangulun katō mga sábbad mararan (1,000) manubù, ágpangulun katō mga sábbad gatus (100) manubù, ágpangulun katō mga kaliman (50) manubù, asta ágpangulun katō mga sapulù (10) manubù. 22 Sikandan tō makatabang katō mga manubù ukít katō kósay dan. Atin ka duwán kaso na tuu mahirap, tō gó tō papiddán dan tun áknikó. Asal sikandan gó tō musay katō mga kaso na di mabággat. Mému malumák tō mga áglumun nu, su makatabang dan áknikó. 23 Atin ka tumanán nu ni ágkagin ku, asta atin ka ni gó tō sugù ka Manama áknikó, makatiis ka, asta makóli ni mga manubù na masuné tō pusung dan.”

24 Igpaminág si Moises katō ugang din, asta igbánnal din tō igkagi kandin. 25 Igsalin i Moises tō mga manubù na duwán kapandayan tun ta langun rubbad i Israel, asta igimu din sikandan na ágpangulun katō mga manubù. Igimu din sikandan na ágpangulun katō mga sábbad mararan (1,000) manubù, ágpangulun katō mga sábbad gatus (100) manubù, ágpangulun katō mga kaliman (50) manubù, asta ágpangulun katō mga sapulù (10) manubù. 26 Inalayun dan gusay katō mga manubù. Igpapid dan tō mga kaso na tuu mahirap tun ki Moises, asal sikandan tō igusay katō mga kaso na di mabággat.

27 Na, ándà kadugé, igtananan i Jetro si Moises, asta iguli tun ta kandin banuwa.

Igpakita tō Áglangngagán tun ta pabungan ka Sinai

19 Na, tō iglabé tō duwa bulan †† ensakto tikud tun ta kéwà dan tikud tun ta banuwa ka Ehipto, igdunggù dan tun ta disyerto na inggadanan na Sinai.

2 Iganó dan tikud tun ta Repidim, igsadun dan tun ta lindig katō pabungan ka Sinai, asta igkampo dan.

3 Na, igtikáddág si Moises tun ta pabungan ébò madani tun ta saruwan katō Manama. Igtawar tō Áglangngagán ki Moises tikud tun ta pabungan, na mà din, “Ni gó tō kagin ku katō mga rubbad i Israel, ††† Igkita yu tō iglumu ku tun ta mga taga Ehipto. Isód-dóran yu na igpid ku sikiyu tun ta madani ku, iring katō kapid katō banug katō pispis din tun ta mga pakpak din. 5 Atin ka mánnal kó kanak asta tumuman kó katō kasabotan ku tun ákniyu, imun ku sikiyu na mga

‡ 18:19 Taratapid, ó tarausay (tigpataliwala). †† 19:1 Duwa bulan, ó tun ta una álló tun ta ikatállu bulan. Igiwà dan tikud tun ta Ehipto ka ikasapulù áppat (14) álló katō una bulan. Igsulat ni tun ta Exodo 12:6. ††† 19:3 Israel, ó Jacob. Si Jacob tō taganà ngadan i Israel.

manubù na igsalin ku tun ta langun manubù, su sakán tō tigatun katō tibuk banuwa. ⁶ Imun ku sikiyu na kanak mga manubù tun ta pagpangulu ku ébô paban-tugánna ikiyu tun ta langun banuwa. Na, ulit nu ni igkagi ku tun ta mga rubbad i Israel.”

⁷ Purisu igtupang si Moises, iglimud din tō mga ág-pangulun, asta igulitan din sikandan katō igkagi katō Áglangngagán kandin. ⁸ Igpádangngané dan langun igtaba, na mà dan, “Bánnalán dé tō langun sugù katō Áglangngagán.”

Purisu igulit si Moises katō Áglangngagán ka ándin tō igtaba dan. ⁹ Igkagi tō Áglangngagán ki Moises, na mà din, “Madunna diyan áknikó ukit ka mangittáng sagulapun ébô makadinág tō mga manubù ka tumóngkô a áknikó. Purisu inalayun dan sumarig áknikó.”

Igulitan i Moises tō Áglangngagán katō igkagi katō mga manubù. ¹⁰ Igkagi tō Áglangngagán ki Moises, na mà din, “Tupang ka tun ta mga manubù, asta ni álló ni asta simag, pataganà nu sikandan ébô mangadap dan kanak. Kailangan labaan dan tō umpak dan. ¹¹ Kailangan tumaganà dan ka dì pa dumunggù tō ikatállu álló, su sumunnadda tun ta pabungan ka Sinai róggun na sumállág tō langun dan. ¹² Pému nu tō mga pató tun ta lindig katō pabungan ébô dì lumapas tō mga manubù tun ta pabungan. Kagiya nu sikandan na dì dan tumikáddág tun ta pabungan. Dì gó mému awidan dan tō lindig katō pabungan, su matayan gó tō dì mánnal. ¹³ Agad manubù asta mannap, ka lumapas dan katō pató tun ta pabungan, kailangan timbagán dan ka batu ó panaán dan ébô maté, su dì mému awidan yu tō lumapas katō pató. Kailangan lumili tō mga manubù katō pabungan sippang ka idupán tō trumpe-ta. Atin ka dinággán dan tō trumpeta, kailangan malimud dan tun ta lindig katō pabungan.”

¹⁴ Na, igtupang si Moises katō pabungan, asta igpataganà din tō mga manubù ébô mangadap dan. Iglabaan dan tō mga umpak dan. ¹⁵ Igkagiyan i Moises sikandan, na mà din, “Taganà kó para katō ikatállu álló, asta yakó ágpalayuké.”

¹⁶ Tō igsállám dán tō ikatállu álló, tuu igkilat asta igkirám tun ta pabungan. Igsunnad tō mangittáng sagulapun tun ta pabungan. Igdinág dan tō mabákkár dagingán katō trumpeta, asta igkárkár dan langun tingód ka máddang dan. ¹⁷ Igpíd i Moises tō mga manubù tikud tun ta kampo dan ébô sumumar katō Manama. Igtindág dan tun ta lindig katō pabungan. ¹⁸ Ándà kakitayi tō pabungan su isidalungan katō mangittáng ábbál, su igsunnad tō Áglangngagán na iring na bónnóng ka apuy. Ibatun tō ábbál iring na ábbál na ágtikud tun ta dakál ággóbbówanan. Tuu igkálláng-kálláng tō tibuk katō pabungan. ¹⁹ Tō tuu pa igmabákkár tō dagingán katō trumpeta, igkagi si Moises, asta mabákkár tō kataba katō Manama iring na dalágdág ka kilat. ²⁰ Igsunnad tō Áglangngagán tun ta bówwó katō pabungan ka Sinai, asta igtawar din si Moises na madun tun datas ta pabungan. Purisu igtikáddág si Moises.

²¹ Igkagi tō Áglangngagán ki Moises, na mà din, “Tupang ka, asta sugù nu tō mga manubù ébô dì dan lumapas katō pató. Dì mému tumikáddág dan ébô sumállág dan kanak, su maté tō lumapas. ²² Agad tō mga parì na ágpádani kanak, kailangan palinis dan agó matayan ku sikandan.”

²³ Igkagi si Moises katō Áglangngagán, na mà din, “Asal di tumikáddág tō mga manubù, su taganà ka igkagi kandan na dì mému. Igkagi nu kanak na imun ku tō pató ébô dì makapadani tō mga manubù tun ta pabungan.”

²⁴ Asal igkagi tō Áglangngagán, na mà din, “Tupang ka pa, asta tikáddág ka puman na tákkássan i Aaron. Asal yaka nu ágpalapasi tō mga parì asta tō duma mga manubù ébô tumikáddág dan agó supakan ku sikandan.”

²⁵ Purisu igtupang si Moises tun ta mga manubù, asta igulitan din sikandan katō igkagi katō Áglangngagán.

Tō Sapulù Mga Sugù

20 Ni gó tō igkagi katō Manama tun ta mga manubù, na mà din, ² “Sakán tō Áglangngagán na Manama yu. Igpaluwà a ákniyu tikud tun ta kallang ákniyu tun ta banuwa ka Ehipto.

³ “Yakó ágpangadap katō ássa mga ágmanaman. Sakán dád gó tō pangadapán yu.

⁴ “Yakó gimu katō ágmanaman iring na bónnóng ka agad ándin tun ta langit, tun ta banuwa, ó tun ta dalám ka dagat. ⁵ Yakó ágpangadap asta áglingkóód kanan, su sakán dád tō Áglangngagán na Manama yu. Diya pabayà katō mangadap katō ágmanaman. Supakan ku tō méllé kanak, asta supakan ku tō mga gabatà din asta mga rubbad din sippang tun ta apù ka abul. ⁶ Asal tō mga manubù na ágginawa kanak asta ágbánnal katō mga sugù ku, tō gó é inalayun ku ginawaan sippang tun ta mga mararan karubbadan.

⁷ “Yakó ágtawang ágkagi tingód katō ngadan katō Áglangngagán na Manama yu, su supakan ku tō manubù na tumawang kumagi tingód katō ngadan ku.

⁸ “Tuman yu tō ágkémun tingód katō álló ka kapaginawa, su tuu ugis tō álló ka kapaginawa. ⁹ Makalumu kó dalám ka ánnám álló. ¹⁰ Asal tō ikapittu álló, tō gó é álló ka kapaginawa yu ébô pangadapán yu tō Áglangngagán na Manama yu. Tun ta álló ka kapaginawa, yakó áglumu, agad sikiyu, tō mga gabatà yu, tō mga taratabang yu, tō mga mannap yu, asta tō ássa mga manubù na góddô tun ákniyu. ¹¹ Dalám ka ánnám álló, igimu ku tō langit, tō tanà, tō dagat asta tō langun-langun. Asal igpaginawa a tun ta ikapittu álló. Purisu igimu ku na madigár asta ugis tō álló ka kapaginawa.

¹² “Respetowi yu tō ákniyu ámmà asta innà ébô kumallayat tō kantayan yu diyan ta tanà na bággén ákniyu katō Áglangngagán na Manama yu.

¹³ “Yakó ágmaté.

¹⁴ “Yakó áglibug.

¹⁵ “Yakó ágtakó.

¹⁶ “Yakó ágtestigos ka bulaló tingód katô unawa yu.

mga taratabang din, baka din ó asno din, ó agad

¹⁷ “Yakó ágkasabuan ka balé katô unawa yu manubù.
Yakó ágkasabuan ka sawa katô unawa yu manubù,

ándin tô kaduwánnan katô unawa yu manubù.”

Jonas

Una Basan

Si Jonas tō propeta ka Manama. Sikandin tō batà i Amitai na taga Gat na sakup ka Ofer. Ahaán tō 2 Mga Hari 14:25.

Na, igsulat kannun ta libro ni tō inókitan i Jonas na sábbad propeta na igsuwé katō ágpalumun katō Manama kandin. Igpasadun ka Manama si Jonas tun ta dakál lunsud ka Ninibe ébō mulit-ulit katō kagi ka Manama, su papiddán ka Manama tō supak tun ta mga taga Ninibe tingód katō dakál salà dan. Ni lunsud ka Ninibe góddóan katō mga gusig ka mga rubbad i Israel.

Na, tō kakalyag i Jonas na supakan katō Manama tō mga taga Ninibe. Tō gó tō gunayan na ándà sikandin nunug ka Manama asta ándà sadun, su panámdám din na atin rumákkád dan, di dan supakan ka Manama. Purisu igpalaguy sikandin ébō makapadiyù pád tikud tun ta Manama.

Na, igpapiddan ka Manama si Jonas ka mabággat karasayan. Tingód katō inókitan din, igbánnal sikandin katō Manama asta igsadun tun ta Ninibe. Igulit-ulitan din tō mga taga Ninibe na kailangan rumákkád katō salà dan tun ta Manama. Purisu igrákkád sikandan. Asal tuu isókó si Jonas su kakalyag din na supakan katō Manama sikandan.

Bánnal tō inókitan i Jonas su igkagi si Jesus tingód ki Jonas. Ahaán tō Mateo 12:39-41 asta tō Lucas 11:29-32.

Na, tō lunsud ka Ninibe tapé igimu i Nimrod na sábbad apù abul i Noe. Ahaán tō Genesis 10:8-12. Basan yu tō tingód ka madat mga iglumu katō mga taga Ninibe tun ta Nahum kapitulo 2 asta kapitulo 3. Tingód ka Ninibe, ahaán tō Sofonias 2:13-15.

Na, ukit kani kantayan i Jonas, isóddóran ta na tō kakalyag ka Manama é matuman, ánnà tō áknita kakalyag, su tō langun nit banuwa tun ta bállad katō Manama. Isóddóran ta pagsik na tuu dakál tō ginawa asta kédu katō Manama tun ta mga manubù, asta pasinsiyaan din tō rumákkád katō salà, agad ándin tō ilumu.

Ándà bánnal si Jonas katō Manama

1 Na, duwán sábbad álló igkagi tō Áglangngagán ki Jonas na batà i Amitai, na mà din, ²“Panó ka, sadun ka tun ta Ninibe tō dakál lunsud, asta sapadi nu tō mga taga Ninibe, su isóddóran ku na tuu dán madat tō áglumun dan.”

³ Asal ándà sadun si Jonas tun ta lunsud ka Ninibe. Igpilano baling sikandin na madun tun ta banuwa ka Espanya [†] ébō makapadiyù pád tikud tun ta Áglangngagán. Purisu igsadun sikandin tun ta Jopa, asta ikakita sikandin ka barko na madun tun ta Espanya. Na, igbággé din tō plite, asta igsaké sikandin duma katō mga taralumu tun ta barko, su kéman din ka makapadiyù tikud tun ta Áglangngagán.

⁴ Asal tō tun dan dán ta dagat, igpapiddan dan katō Áglangngagán ka tuu mabákkár karamag asta magdakál mga balud, asta masig masirà tō barko. ⁵ Purisu imáddangan tuu tō mga taralumu. Igpédu-édu tō tagsábbad-sábbad tun ta kandan mga ágmanaman, asta igpangantug dan tō mga piniddan dan tun ta dagat ébō ágmanagan tō barko asta di malánnád. Asal si Jonas igdággà dutun ta sunu tun dalám katō barko, asta tuu italáp sikandin ka katudug.

⁶ Na, ikitaan sikandin katō kapitan ka barko, asta igkagi sikandin, na mà din, “Manan ka ágtudug ka dalám kani kadattan ta? Ánnó ka, asta pamuyù ka ka tabang katō áknikó manama agó kéduwan sikandin áknita ébō di ki maté!”

⁷ Na, igpatóngkóé tō mga taralumu, na mà dan, “Bé kód! Rumipa ki ébō kasóddóran ta ka sadan tō gunayan kani kadattan.”

Purisu igripa dan, asta tō ngadan i Jonas tō ipudutan. ⁸ Na, iginsà dan si Jonas, na mà dan, “Sikuna tō gunayan kani kadattan? Manan ka kannun ka? Ánda banuwayi é igtikudan nu? Ándin manubui é igtikudan nu?”

⁹ Igtaba si Jonas, “Sakán é sábbad Hebreo. Ágpangadapán ku tō Áglangngagán na Manama tun datas ta langit na igimu katō dagat asta katō tanà.”

¹⁰ Na, igulit si Jonas kandan na kéman din ka makapadiyù sikandin tikud tun ta Áglangngagán.

Purisu tuu imáddangan sikandan, asta igkagi dan ki Jonas, “Makamáddang gó ni iglumu nu!”

¹¹ Na, tuu dán ágdakál tō mga balud. Purisu igkagiyan dan si Jonas, na mà dan, “Mánnun dé sikuna ébō sumódô ni mabákkár karamag na ágpíd kani magdakál balud?”

¹² Igtaba si Jonas, na mà din, “Antugga tun ta dagat ébō sumódô tō magdakál balud, su isóddóran ku na

[†] 1:3 Tarsis tō taganà ngadan katō banuwa ka Espanya.

sakán é gunayan kani dakál kadattan na igdunggu ákniyu."

¹³ Na, ándà nunug tô mga taralumu, asal igággár-ág-gár dan baling ábugsay sippang katô ágkemu dan ébô mapid pád tô barko tun ta ligad ka dagat. Asal ándà dan ikému su tuu ágmabákkár tô karamag.

¹⁴ Purisu igpédu-édu dan katô Áglangngagán, na mà dan, "Áglangngagán, yaka ágsupak áknami tingód katô kamaté dé kani manubù ni, su sikuna, Áglangngagán, tô igpapid kani tingód ka kakalyag nu."

¹⁵ Na, igánnat dan si Jonas. Igantug dan tun ta dagat. Igtigkarun dád igsódô tô magdakál balud. ¹⁶ Purisu tuu imáddangan tô mga taralumu tun ta Áglangngagán, asta igpangadap dan kandin ukit katô mananap na igbággé asta iggóbbó dan tun ta saruwan din, asta duwán mga igtandô dan kandin.

¹⁷ Na, tô igantug si Jonas tun ta dagat, igpalámmád katô Áglangngagán ka tuu dakál sáddà. Dutun si Jonas ta gátták katô sáddà dalám ka tállu álló asta tállu dukilám.

Igdasal si Jonas

2 Na, róggun si Jonas tun dalám katô gátták katô sáddà, igdasal sikandin tun ta Áglangngagán na Manama na ágpangadapán din, na mà din,

² "Áglangngagán, tô dutunna ta karasayan, igtawarra áknikó,

asta igtaba ka kanak.

Agad madaniya tun ta góddóan ka mga inaté,

igpédu-éduwa tun áknikó,

asta igpaminággá ikuna.

³ Igantugga ikuna tun ta madalám dagat,

ilibutanna katô dagat,

asta itambunanna katô mga magdakál balud na igpapid nu.

⁴ Igpanámdámma na igpapadiyù a ikuna, asta diya muman makasadun tun ta ugis templo nu.

⁵ Ilánnádda tun ta dagat,

tuuwa itambunan katô dagat,

asta itángngás ni ulu ku katô mga sigbát ka dagat.

⁶ Ilánnádda sippang tun ta ágpónsadan katô mga pabungan tun dalám ka dagat.

Tô milánnádda, duwán ikadalang kanak, asta kéman ku na diyad makaluwà.

Asal Áglangngagán na Manama na ágpangadapán ku,

igpid ka kanak na manté tikud tun ta kadalámman.

⁷ Áglangngagán, tô igriyuwa na masiggad maté, isampáttan ku sikuna.

Purisu igdasalla áknikó

asta igpaminág ka kanak tun ta ugis templo nu.

⁸ Na, tô mga manubù na ágpangadap katô mga ágmanaman na ándà ágpulusán,

ágtanan dan áknikó na makatabang pád kandan.

⁹ Asal sakán, kumanta a asta dumurungnga áknikó.

Mangadappa áknikó ukit ka mannanap na bággén ku áknikó asta góbbón.

Tumanán ku tô mga igtandô ku áknikó.

Áglangngagán, tikud tun áknikó tô kaluwaan!"

¹⁰ Na, igpapid katô Áglangngagán tô sáddà na luwaán si Jonas tun ta ligad ka dagat.

Si Jonas dutun ta Ninibe

3 Na, igkagi puman tô Áglangngagán ki Jonas, na mà din, ² "Panó ka. Sadun ka tun ta Ninibe tô dakál lunsud, asta ulit-ulit nu tun ta mga manubù tô kagi ku na igsarig ku áknikó."

³ Purisu igbánnal si Jonas katô Áglangngagán, asta igsadun sikandin tun ta Ninibe. Ni Ninibe tuu dakál lunsud, su mga tállu álló ágpanón yan pa makadunggu dutun ágbaluy. ⁴ Tô una álló katô kapanó i Jonas tun ta lunsud, igullaó sikandin, na mà din, "Kappatan dád man álló, dadattan dán ni lunsud ka Ninibe!"

⁵ Na, tô langun manubù na góddô tun ta Ninibe igbánnal katô Manama. Purisu tô langun manubù, tikud tun ta mallayat é kamanubuan sippang tun ta mababà é kamanubuan, igpuwasa asta igumpak dan katô óggét na gimun sako na pató katô karákkád dan.

⁶ Na, tô mikadinág tô hari ka Ninibe, igtananan din tô gunsadanan din, iglusut din tô kapa din, igumpak sikandin katô óggét na gimun sako, asta igunsad tun ta abu. ⁷ Na, igpapid din tô pasóddór tun ta mga manubù na góddô tun ta Ninibe, na mà din, "Ni gó tô sugù katô hari asta mga opisyaes din, na di mému kuman asta minám tô langun ka manubù, agad tô mga baka asta tô mga karnero. ⁸ Asal kailangan mumpak tô langun manubù katô óggét na gimun sako, asta tambunan tô langun baka asta mga karnero katô óggét na gimun sako. Tô langun manubù kailangan tuu pédu-édu dumasal tun ta Manama, asta sumugban katô madat áglumun dan asta katô kamaté dan ka manubù ⁹ agó mapalin pa tô plano katô Manama. Mólà pa ka di dán tuu masókó sikandin áknita, asta di ki maté!"

¹⁰ Na, tô migkita ka Manama tô iglumu dan, asta tô igsugban sikandan katô mga madat áglumun dan, in-éduwan tô Manama kandan, asta ándà din panayuni tô supak na papiddán din pád kandan.

Tô sókó i Jonas asta tô kédu katô Áglangngagán

4 Asal si Jonas tuu iranu tingód katô karákkád dan, asta isókó sikandin. ² Purisu igdasal sikandin tun ta Áglangngagán, na mà din, "Áglangngagán, ituman dán tô igkagi ku tô dutunna pa ta banuwa ku, asta tô gó tô gunayan na sékóttá igsuwé asta igsadunna pád tun ta Espanya! Su ikasóddórna na sikuna tô duwán dakál ginawa, asta médu-édu ka katô mga manubù. Mallayat é ginawa nu, asta tuu ka ágginawa, asta ikataganà ka ágpalin katô plano nu tingód katô supak nu. ³ Purisu angéyad, su madigár pa ka matéyad."

⁴ Na, igtaba tô Áglangngagán, na mà din, "Di nángngà na masókó ka."

⁵ Na, igiwà si Jonas tikud tun ta Ninibe, igsadun dadan tun ta silatan katô lunsud, igimu din tô gállunganan din, asta igunsad sikandin róggun gangat ébó kitanán din ka mamánnu tô lunsud ka Ninibe.

⁶ Na, igpatubù katô Áglangngagán na Manama tô pamula ébô kallungan tô ulu i Jonas asta kumadigár tô ginawa din. Purisu tuu idayawan si Jonas tingód katô pamula. ⁷ Asal pagkasimag tô masig dán ágkasállám, igpakan ka Manama ka ulád tô butbut katô pamula. Purisu ilanás dán. ⁸ Tô igsilat dán tô álló, igpapid ka Manama tô ménit karamag tikud tun ta silatan, asta igmalómét si Jonas tingód katô sánnang na ikasugat katô ulu din. Purisu igkagi sikandin tun ta Manama, na mà din, “Madigár pa ka matéyad.”

⁹ Asal iginsà tô Manama kandin, na mà din, “Nángngà ka masókó ka tingód katô pamula?”

Igtaba si Jonas, “Nángngà ka masókówa. Purisu kakalyag ku na matéyad.”

¹⁰ Na, igkagi tô Áglangngagán kandin, na mà din, “Ni pamula ni igtubù ka sábbad dád dukilám, na pagkasimag ilanás. Ándà nu imuwi ni. Ánnà sikuna tô igpatubù. Agad ándà kédu nu katô mga manubù tun ta Ninibe, asal iranu ka tingód kani pamula. ¹¹ Na, tu-uwa pa ágkéduwan katô mga manubù tun ta Ninibe na dakál lunsud, su sobra ka sábbad gatus duwa pulù mararan (120,000) tô mga gabatà dutun na ándà kinarawan ka ándin é madigár asta madat, asta marapung tô mga baka asta tô mga karnero.”

Mateo

Una Basan

Dalám ka kóddô i Jesu-Cristo nit banuwa ta, igpangulu tô mga taga Roma tun ta kaluwagan ka banuwa na góddóan ka mga Judio. Tô emperador ka Roma tô igpangulu kandan. Purisu marapung tô mga sundalo ka Roma tun ta góddóan ka mga Judio.

Ihirapan tô mga Judio su kailangan bayadan dan tô buwis tun ta gobyerno ka Roma. Purisu duwán mga Judio na igpalumu katô gobyerno ébô lumimud ka buwis. Madat tô áglumun dan su ágdugangan dan tô lagà katô buwis na áglimudán dan. Purisu isókó tô mga unawa dan na Judio.

Si Mateo tô sábbad na taralimud ka buwis. Tô igkagi si Jesus ki Mateo na mákkás kandin, tigkô igtananan i Mateo tô áglumun din, asta igtákkás sikandin ki Jesus. Si Mateo tô sábbad katô sapulù duwa na mga manubù na igsalin i Jesus ébô tinuruan din asta mulit-ulit katô mga kagi din.

Igsulat i Mateo ni libro para katô mga unawa din na Judio. Igulit sikandin tingód katô igtinurù asta iglumu i Jesus ébô makagpát tô mga Judio na si Jesus na taga Nazaret tô bánnal Manama. Si Jesus tô igtuman katô langun na igsulat i Moises asta mga propeta sayyan. Duwán tandô na igsulat dan na duwán Mesiyas na papiddán ka Manama nit banuwa ébô mangulu katô mga Judio asta tumabang kandan. Purisu igangat tô mga Judio katô Mesiyas na igtandô ka Manama. Igsulat i Mateo ni libro ébô mánnal dan na si Jesus tô Mesiyas.

Mga kamónaan i Jesu-Cristo

Mat 1:1-17; Luc 3:23-38

1 Ni gó tô mga ngadan katô mga kamónaan i Jesu-Cristo na rubbad i David. Si David tô rubbad i Abraham.

² Si Abraham tô ámmà i Isaac. Si Isaac tô ámmà i Jacob. Si Jacob tô ámmà i Juda asta mga kataladi din gamama. ³ Si Juda tô ámmà i Fares asta i Sara. Si Tamar tô innà dan. Si Fares tô ámmà i Esrom. Si Esrom tô ámmà i Aram. ⁴ Si Aram tô ámmà i Aminadab. Si Aminadab tô ámmà i Naason. Si Naason tô ámmà i Salmon. ⁵ Si Salmon tô ámmà i Boos, † asta si Rahab tô innà din. Si Boos tô ámmà i Obed, asta si Ruth tô innà din. Si Obed tô ámmà i Isai. †† Si Isai tô ámmà katô hari na si David.

Si David tô ámmà i Solomon, asta innà din tô sawa dangngan i Urias. †† Si Solomon tô ámmà i Roboam. Si Roboam tô ámmà i Abias. Si Abias tô ámmà i Asa. ⁸ Si Asa tô ámmà i Josafat. Si Josafat tô ámmà i Joram. Si Joram tô ámmà i Usias. ⁹ Si Usias tô ámmà i Jotam. Si Jotam tô ámmà i Acas. Si Acas tô ámmà i Ezequias. ¹⁰ Si Ezequias tô ámmà i Manases. Si Manases tô ámmà i Amon. Si Amon tô ámmà i Josias. ¹¹ Si Josias tô ámmà i Jeconias asta mga kataladi din gamama. Igámmát dan asta tô mga unawa dan na mga rubbad i Israel, asta igpid sikandan tun ta madiyù banuwa na ánggadanan Babilonia.

¹² Róggun igóddô dan tun ta Babilonia, si Jeconias tô ámmà i Salatiel. Si Salatiel tô ámmà i Sorobabel. ¹³ Si

† 1:5a Boos, ó Booz. †† 1:5b Isai, ó Jesse. Magunawa pagsik tun ta 1:6. ‡ 1:6 Si Batseba. Ahaán tô 2 Samuel 12:24.

Sorobabel tô ámmà i Abiud. Si Abiud tô ámmà i Eliakim. Si Eliakim tô ámmà i Asor. ¹⁴ Si Asor tô ámmà i Sadoc. Si Sadoc tô ámmà i Aquim. Si Aquim tô ámmà i Eliud. ¹⁵ Si Eliud tô ámmà i Eleasar. Si Eleasar tô ámmà i Matan. Si Matan tô ámmà i Jacob. ¹⁶ Si Jacob tô ámmà i Jose. Si Jose tô duma i Maria na innà i Jesus. Si Jesus tô ágtawarán Mesiyas. ††

¹⁷ Purisu tikud tun ki Abraham sippang tun ki David, sapulù áppat (14) é karubbadan katô mga pamilya na igpatalundugé. Tikud tun ki David sippang tun ta kapid katô mga rubbad i Israel tun ta Babilonia, sapulù áppat (14) é karubbadan katô mga pamilya na igpatalundugé. Tikud tun ta kapid kandan tun ta Babilonia sippang tun ta kapamasusu katô Mesiyas, sapulù áppat (14) é karubbadan katô mga pamilya na igpatalundugé.

Ipamasusu si Jesus

Mat 1:18-25; Luc 2:1-7

¹⁸ Na, ni gó tô gultán tingód katô kapamasusu ki Jesu-Cristo. Si Maria tô innà din, asta duwán banà din na ánggadanan ki Jose. Tô ándà dan pa padumaé, igmabáddás si Maria ukit katô Ugis Espiritu. ¹⁹ Na, tô banà din na si Jose ágbánnal katô mga sugù ka Manama. Purisu tô ikasóddór sikandin na igmabáddás dán si Maria, igpanámdám sikandin na di dán pakasal ki Maria. Tô kakalyag i Jose na pasugbané dan na ándà manubù na makasóddór ébô di kayyaan si Maria.

²⁰ Asal róggun katô kapanámdám din, duwán panaligan katô Áglangngagán na igpakita kandin ukit ka

†† 1:16 Tô kagi Mesiyas tun ta kinagiyán ka Griego, Cristo na igpapid ka Manama.

tagénáp. Ikgagi tô panaligan, na mà din, "Jose, rubbad i David, yaka ágkamáddangan na pakasal ki Maria, su igmabáddás sikandin ukit ka Ugis Espiritu. ²¹ Duwán batà mama na pamasusun din, asta ngadanan nu tô batà ki Jesus, su sikandin tô tumábbus katô kandin mga manubù [†] tikud tun ta salà."

²² Inému ni ébô matuman tô taganà igkagi katô Áglangngagán ukit katô propeta din sayyan, na mà din,

²³ "Na, kumabáddás tô sábbad bayi na ándà pa kalayuki, ^{††} asta mapamasusu tô batà mama na ngadanan ki Emmanuel." [‡]

(Tô kóbadan, "Tô Manama igduma áknita.")

²⁴ Tô igánnó dán si Jose, igbánnal sikandin katô igkagi ka panaligan katô Áglangngagán kandin, asta igpakasal sikandin ki Maria. ²⁵ Asal ándà dan palayuké sippang ka ipamasusu dán tô batà. Inggadanan i Jose tô batà ki Jesus.

Mga manubù tikud tun ta silatan

2 Ipamasusu si Jesus tun ta lunsud ka Betlehem na sakup ka probinsya ka Judea dalám ka pagpangulu katô harì na si Herodes.

Na, duwán mga manubù na igdunggù tun ta lunsud ka Jerusalem tikud tun ta madiyù banuwa tun ta silatan. Sikandan tô katig tingód katô pató na kakilalaan tun ta mga karani. ² Iginsà sikandan, na mà dan, "Ánda tô délák batà na mému Hari ka mga Judio? Tun ta góddóan dé tun ta silatan, igkita dé tô karani na pató tingód katô kapamasusu kandin. Igsadun ké dini ébô mangadap kandin."

³ Tô igdinág i Herodes na duwán mému harì na mulas kandin, itanaan sikandin asta tô langun taga Jerusalem. ⁴ Purisu igpalimud din tô langun ka mallayat ka mga pangulu ka templo asta mga taratinurù ka mga sugù i Moises. ^{‡†} Iginsà sikandin ka ánda mapamasusu tô Mesiyas. ⁵ Igtaba sikandan, na mà dan, "Tun ta Betlehem kannun ta probinsya ka Judea, su tô gó tô igsulat katô propeta ka Manama sayyan, na mà din,

⁶ "Sikiyu mga taga Betlehem, agad ibantug tô duma mga lunsud tun ta probinsya yu na Judea, asal tuu pa mabantug tô lunsud yu, su tikud tun ákniyu tô Áglangngagán na mangulu katô mga rubbad i Israel na igsalin ku." ^{‡†}

⁷ Purisu igpakangé i Herodes tô mga manubù na katig tingód katô pató na kakilalaan tun ta mga karani. Ilimud dan na ándà duma manubù na ikasóddór, asta iginsà si Herodes kandan na kadángngan dan igkita tô karani. ⁸ Ikgagiyan din sikandan, na mà din, "Sadun kó tun ta Betlehem, asta pamasak yu tô batà. Atin ka ki-

tanán yu sikandin, lónód kó dini asta ulitiya ébô madunna pagsik, asta mangadappa kandin."

⁹ Na, igpanó dan asta igkita dan puman tô karani na igkita dan dán tun ta silatan. Tô igkita dan dán tô karani, tuu dan idayawan, asta tô gó tô igtákkássan dan sippang ka igsódô tun datas katô balé na igóddóan i Jesus. ¹¹ Tô igahu dan dán tun ta balé, igkita dan tô batà, asta tô innà din na si Maria. Iglíngkóód dan, asta igpangadap dan katô batà. Igukar dan tô pinid-dan dan, na mga bulawan, mga pamammut na gób-bón, asta mga bawì na ánggadanan mira. Igbággé dan tô langun tun ki Jesus.

¹² Na, igkagi tô Manama kandan ukit ka tagénáp na di mému ka lumónód dan tun ki Herodes. Purisu tô igulì dan tun ta banuwa dan, igukit dan tun ta ássa dalan.

Igpalaguy dan tun ta Ehipto

¹³ Na, tô igpanó dán tô katig mga manubù, duwán panaligan katô Áglangngagán na igpakita ki Jose ukit ka tagénáp. Ikgagi tô panaligan, na mà din, "Ánnó ka. Pid nu tô batà asta tô innà din, asta palaguy kó tun ta banuwa ka Ehipto. Óddô kó tun sippang ka pólián ku sikiyu, su duwán mga sundalo na papiddán i Herodes ébô pamasakán tô batà asta matayan."

¹⁴ Purisu tô dukilám tô, igánnó si Jose, asta igpid din tô batà asta tô innà tun ta banuwa ka Ehipto. ¹⁵ Igóddó dan tun sippang na inaté si Herodes.

Inému ni ébô matuman tô igkagi katô Áglangngagán ukit katô propeta din sayyan, na mà din, "Pólián ku tô batà ku tikud tun ta Ehipto." ^{‡††}

Igmatayan tô marénták mga gabatà gamama

¹⁶ Na, tô ikasóddór dán si Herodes na ándà lónód tô katig mga manubù tun kandin, tuu isókó sikandin. Purisu igsugù din tô mga sundalo tun ta lunsud ka Betlehem asta madani mga lunsud ébô matayan tô langun gabatà gamama tikud tun ta mantu igpamasusu sippang ka duwa ámmé, su tô gó é kadugéyan na igulit katô katig mga manubù tingód katô pató na kakilalaan tun ta mga karani.

¹⁷ Inému ni ébô matuman tô igkagi katô propeta ka Manama sayyan na si Jeremias, na mà din,

¹⁸ "Duwán dinággán yu tun ta lunsud ka Rama. Sumággó asta dumarawit si Raquel, ^{‡††} su maranu tingód ka mga gabatà din. Sumággó asta di mórór su inandaan ka mga gabatà din." [§]

Iglónód dan tikud tun ta Ehipto

¹⁹ Na, tô inaté dán si Herodes, duwán panaligan katô Áglangngagán na igpakita ki Jose ukit ta tagénáp tun ta banuwa ka Ehipto. ²⁰ Ikgagi tô panaligan, na mà din, "Ánnó ka. Pid nu tô batà asta tô innà din, asta uli kó

[†] 1:21 Tô "kandin mga manubù," tô gó é mga Judio. ^{††} 1:23a Sábbad bayi na ándà pa kalayuki; tun ta kinagiyan ka English, "virgin." [‡] 1:23b Isaías 7:14. ^{‡†} 2:4 Manama tô igbággé katô mga sugù ki Moises, asta si Moises tô igbággé katô mga sugù tun ta mga rubbad i Israel. Purisu ágtawarán katô mga rubbad i Israel na mga sugù i Moises. ^{‡†} 2:6 Miqueas 5:2.

^{‡††} 2:15 Oseas 11:1. ^{‡††} 2:18a Si Raquel tô sawa i Jacob na kamónaan katô mga Judio. Iglábbáng sikandin madani tun ta lunsud ka Betlehem. Igpangunggiringan sikandin ka mga innà tun ta Betlehem na igsággó tingód ka mga gabatà dan na igmatayan. [§] 2:18b Jeremias 31:15.

tun ta banuwa ka Israel, su inaté dán tô manubù na mimmaté pád katô batà.”

²¹ Purisu igánnó si Jose, asta igpid din tô batà asta tô innà, asta igulí dan tun ta banuwa ka Israel. ²² Asal ándà dan sadun tun ta probinsya ka Judea. Imáddangan si Jose su igdinág sikandin na igpangulu dán si Arquelao na bullas katô ámmà din na inaté na si Herodes. Igkagiyán ka Manama si Jose ukit ka tagénáp. Purisu igsadun dan tun ta probinsya ka Galilea. ²³ Igóddô dan tun ta lunsud ka Nazaret. Purisu ituman tô igkagi katô mga propeta ka Manama sayyan na si Jesus ngadanan na taga Nazaret.

Igulit-ulit si Juan na Tarabunyag

Mat 3:1-12; Mar 1:1-8; Luc 3:1-18; Juan 1:19-28

3 Na, duwán álló na igsadun si Juan na Tarabunyag tun ta disyerto ka probinsya ka Judea. Igulit-ulit sikandin katô mga manubù na igsadun dutun kandin, na mà din, ² “Rákkád kód, su masig dán mangulu tô Manama.”

³ Na, duwán igsulat tingód ki Juan tun ta libro katô propeta sayyan na si Isaias, na mà din, “Duwán sábbad manubù na dinággán yu na gullaó tun ta disyerto, na mà din, ‘Taganà yu tô ukitanan katô Áglangngagán. Tullid yu tô dalan na ukitan din.’” †

⁴ Na, tô umpak i Juan igabál tikud tun ta bulbul ka mannanap na kamelyo, asta tô állán din kindal ka mannanap. Tô ágkannán din mga apang asta tánnáb na ágkangén din tun ta disyerto. ⁵ Marapung tô mga manubù tikud tun ta Jerusalem asta duma mga lunsud na sakup ka probinsya ka Judea asta madani tun ta Wayig ka Jordan na igsadun tun ki Juan. ⁶ Igrákkád dan katô mga salà dan, asta igbunyagan din sikandan tun ta Wayig ka Jordan.

⁷ Na, tô igkita si Juan katô marapung mga Pariseo asta mga Saduseo na igsadun tun kandin ébô pabunyag dan, igkagi sikandin, na mà din, “Madat kó iring na mga áppuy! Manan ka pabunyag kó agad ándà kó rákkád? Kéman yu ka di kó supakan ka Manama tun ta tapuri álló. ⁸ Lumu yu tô nángngà tun ta saruwan ka Manama ébô kasóddóran na bálnal igrákkád kód asta igsódô kód áglumu ka salà. ⁹ Yakó ágpanámdám na di kó supakan su sikiyu tô mga rubbad i Abraham.

Kagiyán ku sikiyu, agad ni mga batu mému imun ka Manama na mga rubbad i Abraham na bullas ákniyu.

¹⁰ Iring kó na kayu na masig dán pilén, su ágpilén asta ággóbbón tô langun kayu na ándà madigár buuy.

¹¹ Ágbunyagga ákniyu ka wayig ébô kakitaan na igrákkád kó ka mga salà. Asal duwán pa dumunggù na tuu pa mallayat tô kamanubuan din ka tandingán kanak. Ánnà a nángngà na tumabang kandin agad midda dád ka sandalyas din. Sikandin tô munyag ákniyu ka Ugis Espiritu asta apuy. ¹² Iring sikandin na manubù na ágpalayap ka trigo na igarik din, tipunán din, asta taguán din tun ta lukung. Asal tô uut asta up-pis góbbón din tun ta apuy na di ágkapadáng.”

† 3:3 Isaias 40:3.

Igpabunyag si Jesus

Mat 3:13-17; Mar 1:9-11; Luc 3:21-22

¹³ Na, igpanó si Jesus tikud tun ta probinsya ka Galilea, asta igsadun sikandin tun ta Wayig ka Jordan ébô pabunyag ki Juan. ¹⁴ Asal di malyag si Juan munyag ki Jesus, su igkagi si Juan, na mà din, “Di mému ka sakán tô munyag áknikó. Kailangan sikuna tô munyag kanak.”

¹⁵ Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Bunyagiya gó, su kailangan tumuman ki katô langun kakalyag ka Manama.”

Purisu ignunug si Juan, ¹⁶ asta igbunyagan din si Jesus. Tô igiwà si Jesus tikud tun ta wayig, ipókéan tô langit, asta igkita din tô Ugis Espiritu na igsunnad tun kandin na iring na salapati. ¹⁷ Duwán kagi tikud tun ta langit, na mà din, “Ni gó ni kanak Batà na ágginawaan ku. Ágkadayawanna gó kandin.”

Igtintal i Maibuyan si Jesus

Mat 4:1-11; Mar 1:12-13; Luc 4:1-13

4 Na, igpid katô Ugis Espiritu si Jesus tun ta disyerto ébô tintalán i Maibuyan. ² Dalám ka kappatan (40) álló asta kappatan (40) dukilám, ándà palang igkan i Jesus. Purisu igballus sikandin. ³ Igpapani si Maibuyan kandin, asta igkagi sikandin, na mà din, “Atin ka sikuna tô Batà ka Manama, imu nu pan ni mga batu.”

⁴ Asal igtaba si Jesus, na mà din, “Diya, su mà katô kagi ka Manama,

“Ánnà dád ágkannán é ágkailanganán katô kantayan ka manubù, asal tuu ágkailanganán tô langun igkagi ka Manama.” † †

⁵ Na, igpid i Maibuyan si Jesus tun ta Jerusalem, asta igpatindág din tun ta bówwó katô templo. ⁶ Igkagi si Maibuyan, na mà din, “Na, atin ka sikuna tô Batà ka Manama, tuppas ka tun ta tanà. Di ka mamánnu, su mà katô kagi ka Manama, “Papiddán katô Manama tô mga panaligan din ébô tumómóng áknikó.’

“Sakámmán ka katô mga panaligan din ébô di makadag tô paa nu tun ta mga batu.” † †

⁷ Asal igtaba si Jesus, na mà din, “Diya, su mà pagsik katô kagi ka Manama,

“Yakó ágtintal katô Áglangngagán na Manama yu.” † †

⁸ Na, igpid i Maibuyan si Jesus tun ta mallayat pabungan, asta igpakita din ki Jesus tô langun banuwa dini ta bówwó ka tanà asta tô kadigárran kani. ⁹ Igkagi si Maibuyan, na mà din, “Atin ka lumingkóód ka asta mangadap ka kanak, bággén ku áknikó ni langun.”

¹⁰ Asal igtaba si Jesus, na mà din, “Maibuyan, iwà ka! Diya, su mà katô kagi ka Manama,

“Tô dád Áglangngagán na Manama tô kailangan ágpangadapán yu, asta sikandin dád tô kailangan bálnalán yu.” † †

†† 4:4 Deuteronomio 8:3. † 4:6 Salmo 91:11-12. †† 4:7 Deuteronomio 6:16. †† 4:10 Deuteronomio 6:13.

¹¹ Purisu igiwà si Maibuyan, asta igdunggù tō mga panaligan ka Manama na igtabang ki Jesus.

Igtigkané si Jesus igtinurù

Mat 4:12-17; Mar 1:14-15; Luc 4:14-15

¹² Na, igpammát i Herodes si Juan na Tarabunyag, asta igpaprison din. Tō ikasóddór dán si Jesus, igulì sikandin tun ta probinsya ka Galilea. ¹³ Ándà sikandin óddô tun ta lunsud ka Nazaret, asal igallus sikandin tun ta lunsud ka Capernaum tun ta ligad ka ranó na dadan tun ta tanà ka mga rubbad i Zabulon asta mga rubbad i Neftali. ¹⁴ Purisu ituman tō igkagi katō propeta ka Manama sayyan na si Isaias tingód katō kadunggù i Jesus na igpanunggingan ka iló, na mà din,

¹⁵ “Tō langun manubù na góddô tun ta tanà ka Zabulon asta Neftali, tun ta ligad ka ranó, tun ta dipag ka Wayig ka Jordan, asta tun ta Galilea na góddóan katō mga manubù na ò ágbánnal ka Manama, ¹⁶ agad iring na góddô dan tun ta kangittángngan, asal kitanán dan tō kappawaan. Agad góddô dan tun ta kangittángngan asta ágkamáddangan dan ka kamatayan, asal kataddawan dan.” †

¹⁷ Na, igtigkané si Jesus igulit-ulit, asta igkagi sikandin, na mà din, “Rákkád kód, su masig dán mangulu tō Manama.”

Igtawar i Jesus tō áppat taraággut ka sáddà

Mat 4:18-22; Mar 1:16-20; Luc 5:1-11

¹⁸ Duwán sábbad álló, igpanó si Jesus tun ta ligad ka Ranó ka Galilea. Igkita din tō duwa mataladi gamama na si Simon na ánggadan ki Pedro, asta si Andres. Igpamukut dan su taraággut dan ka sáddà. ¹⁹ Igkagi si Jesus, na mà din, “Tákkás kó kanak, su tinuruan ku sikiyu na mággut ka mga manubù.”

²⁰ Tigkô dan igtananan tō mga pukut, asta igtákkás dan ki Jesus.

²¹ Igpamayun si Jesus igpanó, asta igkita din tō ássa mataladi gamama na si Santiago asta si Juan na duwa gabatà i Sebedeo. Tun dan ta barangé †† asta tō ámmà dan, su ágpriyà dan ka mga pukut. Igtawar dan i Jesus. ²² Tigkô dan igtananan tō barangé asta tō ámmà dan, asta igtákkás dan ki Jesus.

Igtinurù si Jesus tun ta Galilea

Mat 4:23-25; Luc 6:17-19

²³ Na, igsadun si Jesus tun ta langun lunsud tun ta kaluwagan ka probinsya ka Galilea, asta igulit-ulit sikandin tun ta mga simbaan ka Judio. Igtinurù sikandin ka Madigár Gulitán tingód katō pagpangulu ka Manama, asta igdappánnan din ka bállad tō langun manubù na ágkabógókan asta duwán kalómétan ébô kólian. ²⁴ Purisu ibantug sikandin tun ta kaluwagan ka Siria. Igpíd tun kandin tō langun manubù na ágkabógókan, agad ándin klasiyi ka bógók, asta manubù na gahuwan ka madat espiritu, asta manubù na ágbabuyán, asta manubù na ò ágriyu é lawa. Igdappán-

† 4:15-16 Isaias 9:1-2. †† 4:21 Barangé tō ássa ngadan ka bangkà.

nan din ka bállad din, asta inólian tō langun dan.

²⁵ Tuu marapung tō mga manubù na igtákkás ki Jesus tikud tun ta probinsya ka Galilea, tikud tun ta Dekapolis, Jerusalem, probinsya ka Judea, asta tikud tun ta dipag ka Wayig ka Jordan.

Igtinurù si Jesus tun ta pabungan

Mat 5:1-12; Luc 6:20-23

⁵ Na, tō igkita i Jesus tō marapung manubù na ilimud, igtikáddág sikandin tun ta pabungan, asta igunsad sikandin. Igpadani tō langun manubù na igtinuruan din, ² asta igtinurù si Jesus kandan, na mà din,

³ “Kadayawan tō mga manubù na isóddóran dan na atin ka ò dan tabangan ka Manama, ò dan makému ka madigár. Kadayawan dan su mangulu tō Manama kandan.

⁴ “Kadayawan tō mga manubù na ágkaranu, su óróran dan ka Manama.

⁵ “Kadayawan tō mga manubù na ágpabbabà-babà, su makatigatun dan katō banuwa na igtandô ka Manama kandan.

⁶ “Kadayawan tō mga manubù na malyag lumumu katō nángngà tun ta saruwan ka Manama, su tabangan dan ka Manama ébô matuman tō kakalyag dan.

⁷ “Kadayawan tō mga manubù na médu-édu, su duwán kédu ka Manama kandan.

⁸ “Kadayawan tō mga manubù na malinis é pusung, su kumita dan ka Manama.

⁹ “Kadayawan tō mga manubù na gusay katō ágpasamuké ébô duwán kasunayan, su imun dan ka Manama na mga gabatà din.

¹⁰ “Kadayawan tō mga manubù na girrayatan tingód katō katuman dan katō kakalyag ka Manama, su sakupán dan tun ta pagpangulu katō Manama.

¹¹ “Kadayawan kó ka ágbuyas-buyasán kó, girrayatan kó asta górom-óromán kó tingód katō katákkás yu kanak. ¹² Atin ka tō gó é dumunggù áknuyu, kailangan tuu kó kadayawan, su dakál tō pulusán na matanggap yu tun ta langit. Sampát yu na igirrayatan pagsik tō mga propeta ka Manama sayyan.”

Asin asta sulù

Mat 5:13-16; Mar 9:50; Luc 14:34-35

¹³ “Sikiyu na ágtákkás kanak, iring kó na asin nit banuwa. Asal atin ka mandà tō nanam katō asin, ò dán lumónód tō nanam. Ándà dán palang ágpulusán. Purisu antugán dán asta gittan-gittan ka mga manubù.

¹⁴ “Iring kó na sulù na ágbággé ka kappawaan tun ta langun manubù nit banuwa. Tō lunsud tun ta bówwó ka pabungan ò ágkallás. ¹⁵ Atin ka ágrákkáttan é sulù, ò ágtambunan, asal ágsapatán ébô kataddawan tō langun manubù tun dalám ka balé. ¹⁶ Kailangan makéring kó na sulù na ágbággé ka kappawaan, su atin ka kumita tō duma mga manubù katō madigár áglumun yu, durungán dan tō Ámmà yu na Manama tun ta langit.”

Tô mga sugù

¹⁷ “Yakó ágpanámdám na igsadunna dini ébô pandaán ku tô mga sugù ka Manama asta tô mga kagi ka mga propeta ka Manama na igsulat sayyan. Asal igsadunna dini ébô tumanán ku ni. ¹⁸ Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Róggun duwán pa langit † asta tanà, ándà palang kórét tun ta mga sugù ka Manama na mandà, su matuman tô langun na igkagi din. ¹⁹ Purisu atin ka méllé tô manubù ka sábbad sugù ka Manama asta tuminurù kani tun ta дума manubù, tuu mababà é kamanubuan din tun ta pagpangulu ka Manama. Asal atin ka mánnal tô manubù ka langun sugù ka Manama asta tuminurù ka дума manubù kani, tuu mabantug sikandin tun ta pagpangulu ka Manama. ²⁰ Purisu kumagiya ákniyu, atin ka malyag kó sakupán katô Manama tun ta pagpangulu din, kailangan tuu pa nángngà tô áglumun yu ka tandingán katô áglumun katô mga Pariseo asta mga taratinurù ka sugù.”

Tinurù tingód katô sókó

²¹ “Idinág yu na igsugù ka Manama ukit ki Moises tun ta mga kamónaan yu sayyan, na, ‘Yakó ágmaté, su kailangan supakan tô mimmaté.’ ^{†22} Asal kumagiya ákniyu, agad masókó dád tô manubù, kailangan supakan sikandin. Atin ka kumagi tô manubù ka madat tun ta kataladi din, kailangan piddán sikandin tun ta mallayat gusayanan. Atin ka kumagi tô manubù, ‘Ágkangulág ka!’ kailangan piddán sikandin tun ta ágsupakanan ka apuy. ²³ Purisu atin ka madun kó tun ta templo ébô mággé ka gasa yu tun ta Manama, asta kasampáttan yu na duwán manubù na isókó ákniyu tingód katô iglumu yu, ²⁴ tanani yu pa tô gasa yu, asta sadun kó tun kandin ébô pólié kó. Atin ka pólié kód, mému kód lumónód tun ta templo asta mággé kód katô gasa yu tun ta Manama.

²⁵ “Atin ka duwán manubù na dumimanda ákniyu, sékót kó pólié ka di kó pa dumunggù tun ta ágruudanan, agó piddán kó tun ta huwes, bággén kó tun ta bállad ka polis, asta prison kó. ²⁶ Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka prison kó, di kó makaluwà sippang ka bayadan yu tô kadakállan katô kadattan na ilmu yu.”

Tinurù tingód katô áglibug

²⁷ “Idinág yu na igsugù tô Manama ukit ki Moises sayyan, na, ‘Yakó áglibug.’ ^{‡28} Asal kumagiya ákniyu na agad makasállág dád tô mama katô bayi, asta madat tô kakalyag din, ikalibug dán sikandin tun ta pusung din. ²⁹ Purisu atin ka tô ágbaluy mata nu tô gunayan na makasalà ka, lássù nu asta antug nu, su tuu pa madigár ka mandà tô sábbad bahin katô lawa nu ka tandingán ka antugán tô tibuk lawa nu tun ta ágsupakanan. ³⁰ Atin ka tô bállad nu dadan ta kawatan tô

gunayan na makasalà ka, tampád nu asta antug nu, su tuu pa madigár ka mandà tô sábbad bahin katô lawa nu ka tandingán ka makasadun tô tibuk lawa nu tun ta ágsupakanan.”

Tinurù tingód ka ágpasugbané

Mat 5:31-32; 19:9; Mar 10:11-12; Luc 16:18

³¹ “Igsugù pagsik tô Manama ukit ki Moises sayyan na atin ka sumugban tô mama katô sawa din, kailangan duwán papeles na bággén din tingód katô pasugbané dan. ^{‡32} Asal kumagiya ákniyu, atin ka sumugban tô mama katô sawa din na ándà libug, madat tô kasugban din, su ukit kandin makalibug tô sawa din ka kumalyag puman. Makalibug tô mama na kumalyag katô bayi na igsugbanan katô дума din.”

Tinurù tingód katô tandô

³³ “Idinág yu pagsik na igsugù tô Manama ukit ki Moises tun ta mga kamónaan yu sayyan na di mému ka di tumanán tô tandô. Kailangan tumanán tô tandô na igsarig tun ta ngadan katô Áglangngagán. ^{‡34} Asal kumagiya ákniyu, atin ka tumandô kó, yakó ágtandô ukit ka agad ándin. Yakó ágtandô ukit ka langit, su gunsadanan ka Manama. ³⁵ Yakó ágtandô ukit ka tanà, su iring na ágtindággan ka Manama. Yakó ágtandô ukit ka lunsud ka Jerusalem, su tô gó é góddóan katô Harì na mallayat ka langun. ³⁶ Yakó ágkagi, na ‘agad matéya pa,’ su agad tô sábbad dád silag ka ulu yu, di kó makapapputi ó makapamétám. ³⁷ Atin ka ágkasarian tô kagi yu, nángngà ka kumagi kó dád, ‘Óó,’ ó ‘Dì.’ Atin ka pasarig kó pa katô tandô yu, tikud dán tun ki Maibuyan.”

Tinurù tingód katô kasuli

Mat 5:38-42; Luc 6:29-30

³⁸ “Idinág yu na igsugù tô Manama ukit ki Moises sayyan, na tô dumadat ka mata katô unawa din manubù, dadattan tô kandin mata. Asta tô dumadat ka ngipán katô unawa din manubù, dadattan tô kandin ngipán. ^{‡39} Asal kumagiya ákniyu, atin ka duwán manubù na lumumu ka madat ákniyu, yakó áglumu ka madat kandin. Atin ka sampalán kó katô дума manubù tun ta pusángngi yu na dadan ta kawatan, pasampal yu pagsik tô pusángngi yu na dadan ta ibang. ⁴⁰ Atin ka duwán mid ákniyu tun ta huwes asta mangé ka kamisita yu, agad tô umpak yu bággé yu kandin. ⁴¹ Atin ka duwán sundalo na ágpirt ákniyu na mid katô piniddan din tun ta kadiyù na sábbad kilometro, pid kó sippang ka duwa kilometro. ⁴² Bággéyi yu tô mamuyù, asta pabállás yu tô mállás.”

† 5:18 Langit, ó kawang-awangan. †† 5:21 Exodo 20:13; Deuteronomio 5:17. ‡ 5:27 Ahaán tô Exodo 20:14; Deuteronomio 5:18.

†† 5:31 Ahaán tô Deuteronomio 24:1-4. ‡ 5:33 Ahaán tô Levitico 19:12; Numeros 30:2; Deuteronomio 23:21. ‡† 5:38 Ahaán tô Exodo 21:24; Levitico 24:20; Deuteronomio 19:21.

Ginawayi yu tô usig yu
Mat 5:43-48; Luc 6:27-28,32-36

⁴³“Idinág yu na duwán ágtinuruán sayyan na kailangan ginawaan yu tô mga rarak yu, asta karingasayi yu tô mga usig yu. ^{†44} Asal kumagiya ákniyu, ginawayi yu tô mga usig yu, asta dasalan yu tô mga manubù na girrayat ákniyu. ⁴⁵ Atin ka ni gó tô áglumun yu, mému kó na bannal na mga gabatà katô Ámmà yu na Manama tun ta langit, su ánnà dád tô mga madigár manubù tô ágpaséllaan din ka álló, asal tô mga madat pagsik. Ánnà dád tô mga ágbánnal katô mga sugù ka Manama tô igbággayan din ka udan, asal tô mga di ágbánnal pagsik. ⁴⁶ Yakó ágpanámdám na duwán pulusán yu tingód katô dakál ginawa yu tun ta mga ágginaawa ákniyu, su agad tô mga taralimud ka buwis ^{††} na ágbuyasán yu, ágginaawa dan katô mga manubù na ágginaawa kandan. ⁴⁷ Atin ka mga kataladi yu dád tô tagadán yu, ándà ilmu yu na madigár ka tandingán katô áglumun ka ássa mga manubù, su agad tô langun manubù na di ágbánnal ka Manama, ágtabang dan ka mga kataladi dan. ⁴⁸ Purisu kailangan tuu nángngà tô áglumun yu iring katô tuu nángngà na áglumun katô Ámmà yu na Manama tun ta langit.”

Tinurù tingód katô kabággé

6 “Banté kó! Yakó ágpasállág-sállág katô katabang yu ka mga unawa yu, su atin ka ágpasállág-sállág kó, ándà gó pulusán na tanggapán yu tikud tun ta Ámmà yu na Manama na góddô tun ta langit.

²“Purisu atin ka mággé kó tun ta ágkayu-ayuan, yakó gulit tun ta mga manubù ébô durungán kó ikan-dan, su tô gó é áglumun katô mga manubù na kéman dan ka nángngà tô áglumun dan tun ta saruwan ka Manama. Tô gó é áglumun dan tun ta mga simbaan ka Judio asta tun ta dalan ébô kitanán asta durungán dan ka duma mga manubù. Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Duwán dán igpulus dan, asal ánnà tikud tun ta Manama. ³ Atin ka mággé kó katô mga ágkayu-ayuan, yakó ágpasóddór agad tun ta rarak yu ⁴ ébô ándà makasóddór tingód katô kabággé yu, asta duwán pulusán yu tikud tun ta Ámmà yu na Manama na ágkita katô áglumun yu na inallás.”

Tinurù tingód katô kadasal

Mat 6:5-15; Luc 11:2-4

⁵“Atin ka dumasal kó tun ta Manama, yakó giring katô mga manubù na kéman dan ka nángngà tô áglumun dan tun ta saruwan ka Manama, su ágkadigárran dan na ágdasal tun ta simbaan asta tun ta dalan ébô kitanán dan ka duma mga manubù. Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Duwán dán igpulus dan, asal ánnà tikud tun ta Manama. ⁶ Asal atin ka ágdasal kó, ahu kó tun ta kuwato yu, sagpángngi yu tô sállat, asta dasal kó tun ta Ámmà yu na Manama na di ágkitanán, asta

† 5:43 Ahaán tô Levitico 19:18. †† 5:46 Mga taralimud ka buwis tô ágkaringasaan katô mga Judio su tô ágkémun dan, ágdugangan dan tô lagà ka buwis.

duwán pulusán yu tikud tun ta Ámmà yu na Manama na ágkita katô áglumun yu na inallás.

⁷“Atin ágdasal kó, yakó ágtawang ágkagi-kagi iring katô kadasal ka mga manubù na ándà sóddór ka bannal Manama, su kéman dan ka maminág tô Manama kandan ka marapung tô ágkagin dan. ⁸ Yakó giring kandan, su isóddóran dán katô Ámmà yu na Manama ka ándin tô ágkailanganán yu agad ándà kó pa pamuyù tun kandin. ⁹ Iring kani é kadasal yu. Ámmà tun datas ta langit, mólà pa ka pangadapán ka katô langun manubù. ¹⁰ Mólà pa ka mangulu ka tun ta langun manubù. Mólà pa ka matuman tô kakalyag nu kannun ta banuwa iring katô katuman ka kakalyag nu tun ta langit. ¹¹ Bággéyi ké ka ágkannán dé álló-álló. ¹² Pasinsiyayi ké na ikasalà áknikó, su ágpasinsiyaan dé tô langun manubù na ikasalà áknami. ¹³ Yaka ágpókit áknami tun ta pagtintal, asal papadiyù ké tikud tun ki Maibuyan.”

¹⁴“Atin ka ágpasinsiyaan yu tô duma manubù na ikasalà ákniyu, pasinsiyaan kó pagsik katô Ámmà yu na Manama. ¹⁵ Atin ka di yu pasinsiyaan tô duma manubù na ikasalà ákniyu, di kó pagsik pasinsiyaan katô Ámmà yu na Manama.”

Tinurù tingód katô kapuwasa

¹⁶“Atin ka ágpuwasa kó, yakó ágpasóddór ukit ka bónnóng yu iring katô áglumun ka mga manubù na kéman dan ka nángngà tô áglumun dan tun ta saruwan ka Manama. Gimun dan na madat tô bónnóng dan ébô kasóddóran na di dan ágkan. Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Duwán dán igpulus dan, asal ánnà tikud tun ta Manama. ¹⁷ Asal atin ka ágpuwasa kó, suwat kó asta dappug kó ¹⁸ ébô ándà makasóddór na di kó ágkan. Asal makasóddór dád tô Ámmà yu na Manama na di ágkitanán, asta duwán pulusán yu tikud tun ta Ámmà yu na ágkita katô áglumun yu na inallás.”

Kaduwánnan tun ta langit

Mat 6:19-21; Luc 12:33-34

¹⁹“Yakó áglimud ka kaduwánnan dini ta banuwa, su ágdadattan ka mga ané, asta ágkararingán, asta ágtakón. ²⁰ Asal limud kó baling ka kaduwánnan tun ta langit, su ándà ané asta kararing na dumadat diyan, asta ándà takón na makahu. ²¹ Agad ánda é limudan yu katô kaduwánnan yu, dutun pagsik tô pusung yu.”

Mata tô sulù ka lawa

Mat 6:22-23; Luc 11:34-36

²²“Sulù ka lawa tô mata. Purisu atin ka mappawà tô kasállág nu, kappawaan tô tibuk lawa nu. ²³ Asal ka mangittáng tô kasállág nu, kangittángngan tô tibuk lawa nu. Purisu atin ka mangittáng tô sulù tun ta lawa nu, tuu mangittáng tô kóddô nu!”

Manama asta kaduwánnan

Mat 6:24-34; Luc 16:13; 12:22-31

²⁴ “Ándà palang manubù na lumumu tun ta duwa amo. Atin ka dakál tō ginawa din tun ta sábbad, karingasaan din tō sábbad. Sábbad dád tō amo din na mému tákkássan din, asta tō sábbad di din nunugan. Di mému pagdángnganán tō kapamasak katō kaduwánnan asta katuman yu katō lumu ka Manama.

²⁵ “Purisu kagiyan ku sikiyu, yakó ágkatanaan tingód katō kantayan yu ka ándin tō kannán yu asta tō inám-mán yu. Yakó ágkatanaan tingód katō lawa yu ka ándin tō umpakán yu. Su tuu pa ágkailanganán tō kantayan ta ka tandingán katō ágkannán, asta tuu pa ágkailanganán tō lawa ta ka tandingán katō gumpakán. ²⁶ Sállág yu tō mga manuk ta kayun. Di dan ágpamula. Di dan ágkattu. Di dan ágtagù ka ágkakan dan tun ta ágtaguanan. Asal inalayun dan ágbággayan katō Ámmà yu na Manama ka ágkakan. Su ágdóppónan ka Manama tō langun manuk ta kayun agad iring na ándà lagà dan, yakó ágkatanaan, su tō lagà yu tuu pa dakál ka tandingán katō langun manuk ta kayun. ²⁷ Agad katanaan kó, asal di kasugpatan tō kantayan yu ukit katō tana yu.

²⁸ “Yakó ágkatanaan tingód katō gumpakán yu. Panámdám yu tō mga bulak ka kabánnássan na inalayun ágtubù. Di áglumu, asta di pagsik gabál. ²⁹ Asal kagiyan ku sikiyu, agad madigár ágsállággán tō mga umpak i Hari Solomon sayyan, asal tuu pa madigár ágsállággán tō mga bulak ka kabánnássan. ³⁰ Délák tō kasarig yu ka Manama. Igimu din na madigár ágsállággán tō mga bulak ka kabánnássan na di madugé góbbón. Purisu kasóddóran yu na bággayan kó ka Manama ka gumpakán yu.

³¹ “Yakó ágkatanaan tingód katō ágkannán yu, ginámmán yu, asta gumpakán yu. ³² Tō langun manubù na di ágbánnal ka Manama, inalayun dan ágpamasakán ni langun. Isóddóran katō Ámmà yu na Manama tō mga ágkailanganán yu. ³³ Asal una yu pamasaki tō pagpangulu ka Manama asta tuman yu tō kakalyag din, asta bággayan kó pagsik ikandin katō mga ágkailanganán yu.

³⁴ “Purisu yakó ágkatanaan ka ándin tō dumunggu ákniyu simag. Pabayà yu tō kahirapan yu simag, su nángngà tō kahirapan yu ni álló ni.”

Tinurù tingód ka karuud

Mat 7:1-6; Luc 6:37-38,41-42

7 “Yakó ágruud katō duma mga manubù ébò di kó ruudan ka Manama, ² su ruudan kó ka Manama na magunawa ka karuud yu katō duma mga manubù. Bággayan kó ka Manama na magunawa katō kabággé yu tun ta mga manubù. ³ Sékót yu ágkitanán tō pássák tun ta mata katō kataladi yu, asal ándà yu kasóddóri na duwán pássák na iring na batang tun ta ákniyu mata. ⁴ Atin ka di yu kitanán tō pássák na iring na batang tun ta ákniyu mata, di kó makatabang mangé katō pássák tun ta mata katō kataladi yu. ⁵ Kéman yu ka

nángngà tō áglumun yu tun ta saruwan ka Manama. Kangé yu pa tō pássák na iring na batang tikud tun ta ákniyu mata, ébò matayyó dán tō kasállág yu na mangé katō pássák tun ta mata katō kataladi yu.

⁶ “Yakó ágbággé katō tingód ka Manama tun ta mga asu agó kagatán kó. Yakó ágbággé katō perlas na dakál é lagà tun ta mga babuy agó gittan-gittan dan dád.” †

Tinurù tingód ka kadasal

Mat 7:7-12; Luc 11:9-13

⁷ “Pamuyù kó inalayun tun ta Manama, asta bággayan kó ikandin. Pamasak kó inalayun tun kandin, asta kitanán yu. Tákták kó inalayun tun ta sállat, asta pókéan kó ikandin. ⁸ Makatanggap tō langun manubù na ágpamuyù. Makakita tō langun manubù na ágpamasak. Pókéan tō langun manubù na ágtákták. ⁹ Sikiyu na mga ámmà, atin ka mamuyù tō batà yu ka pan, ánnà batu tō bággén yu kandin. ¹⁰ Atin ka mamuyù tō batà yu ka sáddà, ánnà áppuy tō bággén yu kandin. ¹¹ Na, sikiyu, agad duwán madat mga áglumun yu, asal inalayun madigár tō mga ágbággén yu tun ta mga gabatà yu. Na, tō Ámmà yu na Manama tun ta langit tuu pa mággé ka madigár tun ta langun manubù na ágpamuyù kandin!

¹² “Agad ándin tō kakalyag yu na lumun katō duma mga manubù ákniyu, tō gó é kailangan lumun yu tun ta duma mga manubù. Atin ka malumu yu ni, tō gó tō katumanan katō langun sugù asta mga kagi katō mga propeta ka Manama na igsulat sayyan.”

Duwa sállat

Mat 7:13-14; Luc 13:24

¹³ “Ahu kó tun ta sállat na maliggát, su maluwag tō sállat, asta maluwag tō dalan na pasadun tun ta ágsupakanan, asta marapung tō mga manubù na gukit. ¹⁴ Asal maliggát tō sállat, asta maliggát tō dalan na pasadun tun ta kantayan na ándà ágtamanan, asta tagsábbadé dád tō mga manubù na gukit.”

Ágkilalan tō kayu ukit ka buuy din

Mat 7:15-20; Luc 6:43-44

¹⁵ “Banté kó ébò di kó mapid katō mga manubù na mà kagi propeta. Tun ta luwà iring dan na karnero, asal tun dalám iring dan na magani lobo na ágdadat ka mga karnero. ¹⁶ Atin ka ágkitanán yu tō áglumun ka mga propeta, ágkasóddóran yu ka mà kagi dan propeta. Ándà palang buuy ka paras na uduán tikud tun ta sigbát mayyà. Ándà buuy ka igera na uduán tikud tun ta sigbát talayid. ¹⁷ Tō áglumun ka mga manubù iring na buuy ka kayu. Tō madigár kayu ágbuuy ka madigár. Tō madat kayu ágbuuy ka madat. ¹⁸ Tō madigár kayu di ágbuuy ka madat. Tō madat kayu di pagsik ágbuuy ka madigár. ¹⁹ Tō langun ka kayu na ándà madigár buuy, tō gó é ágpilén asta ággóbbón. ²⁰ Purisu atin ka ágkitanán yu tō áglumun katō mga propeta, ágkasód-

† ^{7:6} Tō sábbad kóbadan, yakó ágtinurù katō kagi ka Manama tun ta mga manubù na di malyag maminág.

dóran yu ka bánnal dan na mga propeta ka Manama.”

Bánnal mga sakup ka Manama

Mat 7:21-23; Luc 13:25-27

²¹ “Ánnà langun manubù na ágkagi na sakán tô Áglangngagán dan tô sakupán tun ta pagpangulu ka Manama, su sakupán dád tô mga manubù na ágtuman ka kakalyag katô Ámmà ku na Manama tun ta langit. ²² Tun ta álló ruudan ku, marapung tô mga manubù na kumagi kanak, ‘Áglangngagán, pasakup ké, su igulit ké katô kagi ka Manama ukit katô ngadan nu, asta igpaluwà dé tô madat mga espiritu tikud tun ta mga manubù ukit katô ngadan nu, asta duwán mga kasalábbuan na iglumu dé ukit katô ngadan nu.’ ²³ Asal kumagiya kandan, na mà ku, ‘Ándà a kilala ákniyu. Iwà kó na áglumu ka madat.”

Ágtuman asta dì ágtuman

Mat 7:24-27; Luc 6:47-49

²⁴ “Tô manubù na ágpaminág asta ágtuman kani mga ágkagin ku, iring sikandin katô mapandé manubù na igimu ka balé, asta igpatindág din tun ta bówwó ka batu. ²⁵ Tô igudan, igbahà tô wayig asta idungguan tô balé din. Igdunggù tô mabákkár karamag, asal ándà kapilé tô balé din, su igpatindág tun ta bówwó ka batu.

²⁶ “Na, tô manubù na ágpaminág kani mga ágtinuruan ku asal dì ágtuman, iring sikandin katô ágkatuluan manubù na igimu ka balé din tun ta bówwó ka baklayan. ²⁷ Tô igudan, igbahà tô wayig. Igdunggù tô mabákkár karamag. Ipilé tô balé din asta idattan langun.”

Matulus tinurù i Jesus

²⁸ Pángnga igtinurù si Jesus, isalábbuan tô langun manubù na igpaminág katô igtinurù din, ²⁹ su duwán katulusan katô katinurù i Jesus ánnà iring katô katinurù ka mga taratinurù ka sugù.

Inólian tô tétékán

Mat 8:1-4; Mar 1:40-45; Luc 5:12-16

8 Na, tô igtupang dán si Jesus tikud tun ta pabungan, marapung tô mga manubù na igtákkás kandin. ² Duwán sábbad tétékán † na igpadani tun ki Jesus. Iglíngkóód sikandin asta igkagi, na mà din, “Áglangngagán, atin ka kakalyag nu, isóddóran ku na makóli ka kani bógóok ku.”

³ Igdappánnan †† i Jesus sikandin ka bállad, asta igkagi si Jesus, na mà din, “Malyagga. Kólian kad.”

Tigkô dád inólian sikandin. ⁴ Igkagi si Jesus, na mà din, “Dì mému ka ulitan nu tô agad sadan manubui. Asal sadun ka tun ta pangulu ka templo, asta pakita nu yan lawa nu. Bággé nu tô manuk na góbbón tun ta saruwan ka Manama, su tô gó tô igsugù i Moises ébô makasóddór tô langun manubù na inólian kad.” ‡

† 8:2 Tétékán, ó sanlahon. †† 8:3 Igdappánnan, ó gihikap, ó gitapin-an. ‡ 8:4 Ahaán tô Levítico 14:1-9.

Igsarig tô kapitan ki Jesus

Mat 8:5-13; Luc 7:1-10

⁵ Na, tô igdunggù si Jesus tun ta Capernaum, duwán sábbad kapitan ka mga sundalo ka gobyerno ka Roma na igsumar kandin, asta igpamuyù sikandin ka tabang, na mà din, ⁶ “Sir, ágkabógókan tô sábbad állang ku tun ta balé ku. Dì dán ágriyu é lawa din, asta masig dán maté.”

⁷ Igkagi si Jesus, na mà din, “Madunna, asta dappánnan ku sikandin ka bállad ébô kólian.”

⁸ Asal igkagi tô kapitan, na mà din, “Áglangngagán, atin ka mahu ka tun ta balé ku, kayyaanna su tuu mababà é kamanubuan ku ka tandingán áknikó. Asal nángngà ka kumagi ka dád na kólian tô állang ku, su kólian sikandin. ⁹ Sakuppa katô manubù na ágsugù kanak, asta duwán mga sundalo na ágsuguán ku. Atin ka duwán sundalo na suguán ku, numunug sikandin kanak. Atin ka duwán sundalo na pakangén ku, numunug sikandin kanak. Atin ka duwán palumun ku katô állang ku, lumumu sikandin.”

¹⁰ Tô igdinág si Jesus katô kagi din, isalábbuan sikandin. Igkagi si Jesus tun ta mga manubù na igtákkás kandin, na mà din, “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Agad tun ta mga rubbad i Israel, ándà palang manubù na ikitaan ku na igsarig kanak iring katô kasarig kani ánnà Judio. ¹¹ Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tun ta álló ka pagpangulu ka Manama, marapung tô mga ánnà Judio manubù na dumunggù tikud tun ta langun banuwa, asta pasakupán dan tun ta dakál kalimudan tun ta pagpangulu ka Manama duma katô mga kamónaan yu na si Abraham, si Isaac, asta si Jacob. ¹² Na, duwán mga Judio na giman ka sakupán dan, asal papiddán dan baling tun ta luwà tun ta kangittángngan ébô supakan. Dutun tuu dan sumággó asta kumurigát tô ngipán dan tingód katô kasakit dan.”

¹³ Igkagi si Jesus katô kapitan, na mà din, “Ulì kad, su ituman dán tô igpamuyù nu ukit katô kasarig nu kanak.”

Tô oras tô, tigkô dád inólian tô állang katô kapitan.

Inólian tô marapung manubù

Mat 8:14-17; Mar 1:29-34; Luc 4:38-41

¹⁴ Na, igsadun si Jesus tun ta balé i Pedro, asta igkita din tô bayi na ugang i Pedro na igdágga su ágkalinturan. ¹⁵ Igdappánnan i Jesus sikandin ka bállad, asta tigkô dád inólian. Igánnó sikandin asta igbuwat ka ágkannán ki Jesus.

¹⁶ Tô ágsalláp dán tô álló, igpid katô mga manubù tun ki Jesus tô marapung na gahuwan ka madat espiritu, asta igpaluwà din tô mga madat espiritu ukit ka kagi din. Igdappánnan din ka bállad tô langun manubù na duwán ássa-ássa bógóok, asta inólian dan. ¹⁷ Ukit katô iglumu i Jesus kandan, ituman tô igkagi katô propeta ka Manama sayyan na si Isaías, na mà din, “Sikandin tô mangé katô langun kalómétan ta, asta makóli katô langun bógóok ta.” ††

Tô mákkás ki Jesus
Mat 8:18-22; Luc 9:57-62

¹⁸ Na, tô igkita si Jesus katô marapung manubù na iglibut kandin, igkagi sikandin katô mga disipulu din na tumalipag dan tun dipag ka ranó. ¹⁹ Na, duwán taratinurù ka sugù na igpadani tun ki Jesus. Igkagi sikandin, na mà din, "Sir, mákkássa áknikó agad mán-da ka madun."

²⁰ Asal igkagi si Jesus, na mà din, "Tô mga mannanap ka kabánnássa, duwán pa góddóan dan, asta tô mga manuk ta kayun, duwán pa gapunanan dan. Asal sakán na Igpamanubù, ándà palang góddóan ku na ágkadággaan."

²¹ Duwán ássa disipulu na igkagi, na mà din, "Áglangngagán, mákkássa áknikó, asal póli a pa ébô lábbángngán ku tô ámmà ku."

²² Asal igkagi si Jesus, na mà din, "Tákkás kad kanak, su tô mga manubù na ándà kantayan, tô gó é lumáb-báng katô mga kadumaan dan na inaté." †

Igpasódô i Jesus tô mabákkár karamag asta balud
Mat 8:23-27; Mar 4:35-41; Luc 8:22-25

²³ Na, tô igsaké si Jesus tun ta barangé, igsaké pagsik tô mga disipulu din. ²⁴ Ándà kadugé, igdunggù tô mabákkár karamag. Tô barangé idalámman ka dakál wayig. Asal igtudug si Jesus. ²⁵ Purisu igpadani tô mga disipulu ki Jesus, asta igánnó dan sikandin, na mà dan, "Áglangngagán, malánnád kid."

²⁶ Igkagi si Jesus, na mà din, "Manan ka ágkamád-dangan kó? Délák é kasarig yu kanak!"

Na, igánnó si Jesus, asta igpasódô din tô karamag asta tô mga balud, asta tigkô dád igtónnók tô mga balud katô ranó. ²⁷ Isalábbuan dan, asta igpatóngkóé sikandan, na mà dan, "Matulus gó kannè sikandin, su agad tô karamag asta tô mga balud ágbánnal kandin."

Igpaluwà i Jesus tô madat espiritu
Mat 8:28-34; 5:1-20; Luc 8:26-39

²⁸ Na, igdunggù dan tun dipag ka ranó madani tun ta Gadara. Duwán duwa manubù na igahuwan ka madat espiritu, asta igsumar dan ki Jesus tikud tun ta mga áglábbángnganan. Tuu dan magani. Purisu ándà manubù na pakókit dutun. ²⁹ Igullaó dan, na mà dan, "Batà ka Manama, yaka ágsamuk áknami, su ándà pa dunggù tô álló ka supak nu áknami."

³⁰ Na, marapung tô mga babuy na ágsukat tun tóna na di madiyù. ³¹ Igpédu-édu tô madat mga espiritu, na mà dan, "Atin ka péwaán ké ikuna, pahu ké tun ta mga babuy."

³² Igkagi si Jesus, na mà din, "Tun kód."

Purisu igluwà tô madat mga espiritu tikud tun ta duwa manubù, asta igahu dan tun ta mga babuy. Igpalaguy tô langun babuy pasadun tun ta karaban tun ta ligad ka ranó, igtuppas dan, asta ilánnád tô langun.

†† 8:17 Isaias 53:4. † 8:22 Tô kóbadan, tô mga manubù na mánnal ki Jesus, di mému ka mabaring dan su tuu pa ágkailanganán tô katuman dan ka kakalyag katô Manama.

³³ Igpalaguy tô mga taradóppón ka babuy, asta igsadun dan tun ta lunsud. Igulit dan tô langun na igkita dan asta tô ilmu tun ta duwa manubù na igahuwan katô madat mga espiritu. ³⁴ Purisu igsadun tô langun taga Gadara tun ki Jesus. Tô igkita dan dán kandin, igpédu-édu dan na miwà si Jesus tikud tun ta banuwa dan.

Inólian tô manubù na di ágriyu é lawa
Mat 9:1-8; Mar 2:1-12; Luc 5:17-26

9 Na, igsaké si Jesus katô barangé, asta igulì tun ta lunsud na igtikudan din. ² Ándà kadugé, igdunggù tô mga manubù na igi ka kadumaan dan na di ágriyu é lawa. Tô igkita si Jesus katô kasarig dan kandin, igkagi sikandin tun ta manubù na di ágriyu é lawa, na mà din, "Rarak, pasarig nu tô pusung nu, su igpasinsiyaan dán tô mga salà nu."

³ Na, duwán mga taratinurù ka sugù na igpanámdám, "Ánnà nángngà tô igkagi kani manubù ni su igpagunawa sikandin katô Manama." ⁴ Asal isód-dóran i Jesus tô panámdám dan, asta igkagi sikandin, na mà din, "Yakó ágpanámdám ka madat. ⁵ Atin ka matággas tô katuman ka kagi, na, 'Igpasinsiyaan dán tô mga salà nu,' matággas pagsik tô katuman ka kagi, na, 'Tindág ka asta panó ka.' ††⁶ Na, sakán tô Igpamanubù, asta pakitanán kud ákniyu na makémuwa makapasinsiya katô masalà-salà † mga manubù nit banuwa."

Purisu igkagi si Jesus tun ta manubù na di ágriyu é lawa, na mà din, "Tindág ka. Pid nu yan ágdággaan nu, asta uli kad."

⁷ Purisu igtindág sikandin asta igulì. ⁸ Tô igkita tô langun manubù, imáddangan dan, asta igdurung dan tô Manama tingód katô katulusan na igbággé din tun ta mga manubù.

Igtawar i Jesus si Mateo
Mat 9:9-13; Mar 2:13-17; Luc 5:27-32

⁹ Na, tô igpanó si Jesus tikud dutun, igkita din tô sábad taralimud ka buwis na ánggadanan ki Mateo na igunsad tun ta opisina din. Igkagi si Jesus tun kandin, na mà din, "Tákkás ka kanak."

Purisu igtindág si Mateo, asta igtákkás ki Jesus. ††

¹⁰ Na, róggun igkan si Jesus tun ta balé i Mateo, igdunggù tô marapung mga taralimud ka buwis asta tô дума mga masalà-salà. Igunsad dan дума ki Jesus asta tô mga disipulu din. ¹¹ Tô igkita tô mga Pariseo ka sadan tô mga igduma ki Jesus, igkagi dan tun ta mga disipulu din, na mà dan, "Manan ka igkan tô taratinurù yu дума katô mga taralimud ka buwis asta дума mga manubù na masalà-salà?"

†† 9:5 Tô manubù di makému makóli ka mga ágkabógókan asta di makapasinsiya ka salà ka mga manubù, asal tô Manama dád tô makóli asta makapasinsiya. Ikóli si Jesus kani manubù ébô kasód-dóran dan na sikandin tô makapasinsiya ka salà ka mga manubù.

‡ 9:6 Ágtawarán dan na "masalà-salà mga manubù" su ándà dan tuman katô mga sugù ka Manama na ágtumanán katô mga Judio.

†† 9:9 Igtákkás ki Jesus, ó inému sikandin na disipulu i Jesus.

¹² Tò igdinág si Jesus katò igkagi dan, igkagi sikandin, na mà din, "Tò manubù na ándà bógók, di sikandin kailangan bawian ka doktor. Asal tò manubù na ágk-abógók, tò dád gó tò kailangan bawian ka doktor.

¹³ Kailangan panámdámmán yu ka ándin tò kóbadan kani kagi ka Manama,

"Ánnà kabággé yu tò kakalyag ku, asal kakalyag ku na pédu-éduwé kó." †

Igsadunna dini ánnà ébò pamasakán ku tò mga manubù na ágbánnal katò mga sugù ka Manama, asal pamasakán ku tò mga masalà-salà."

Tinurù tingód ka kapuwasa

Mat 9:14-15; Mar 2:18-20; Luc 5:33-35

¹⁴ Na, igsadun tò mga disipulu i Juan na Tarabunyang tun ki Jesus, asta igkagi sikandan, na mà dan, "In-alayun ké ágpuwasa iring katò áglumun katò mga Pariseo. Manan ka di ágpuwasa tò áknikó mga disipulu?"

¹⁵ Igtaba si Jesus, na mà din, "Atin ka duwán kalimudan ka kasal, tò mga kadumaan katò mama na ágkasalán, di dan ágkaranu róggun ka dutun pa tò mama na ágkasalán. Asal duwán álló na dumunggu na kangén tikud tun kandan tò mama na ágkasalán, asta tò gó é álló na muwasa dan." ††

Tingód katò mantu ágtinuruán i Jesus

Mat 9:16-17; Mar 2:21-22; Luc 5:36-39

¹⁶ "Di mému ka mantu óggét na ándà pa labayi tò pagtapóng katò tapé umpak, su kumáskás tò pagtapóng, asta dumakál pa tò bissé katò umpak. ¹⁷ Atin ka dalámmán tò bino na mantu igimu tun ta ágtaguanan na igimu tikud tun ta kindal ka kambing, di mému dalámmán tò tapé dán iglanit, su atin ka murà tò bino, máttu tò ágtaguanan na tapé dán iglanit, kólaan tò bino, asta kadattan tò ágtaguanan. Asal kailangan dalámmán tò bino na mantu igimu tun ta ágtaguanan na mantu iglanit ébò di kadattan." ‡

Inólian tò duwa gabayi

Mat 9:18-26; Mar 5:21-43; Luc 8:40-56

¹⁸ Na, róggun igtinurù si Jesus, duwán sábbad pangulu ka simbaan ka Judio na igdunggu. Iglíngkóód sikandin tun ki Jesus, asta igkagi sikandin, na mà din, "Mantu pa minaté tò batà ku bayi. Sékót ka, asta dapanni nu ka bállad sikandin ébò manté puman."

¹⁹ Purisu igtinág si Jesus, asta igtákkás sikandin asta tò mga disipulu din.

²⁰ Na, duwán sábbad bayi na gagasan ka dipanug dalám ka sapulù duwa (12) dán ámmé. Igpadani sikandin tun ta bókkóg i Jesus, asta igawidan din dád tò ugpu katò umpak i Jesus, ²¹ su taganà igpanámdám sikandin na kólian sikandin ka awidan din dád tò

† 9:13 Oseas 6:6. †† 9:15 Muwasa dan su maranu dan. ‡ 9:16-17 Tò tapé óggét asta tò tapé ágtaguanan ka bino igpanunggiringan tingód ka taganà ágtinuruán katò mga taratinurù ka sugù i Moises. Tò mantu óggét asta tò mantu bino igpanunggiringan tingód ka mantu ágtinuruán i Jesus.

umpak i Jesus. ²² Igsérê si Jesus, asta igkita din tò bayi. Ikgagiyan i Jesus tò bayi, na mà din, "Pasarig nu tò pusung nu. Inólian kad ukit ka kasarig nu kanak."

Tigkò dád, inólian sikandin.

²³ Na, tò igdunggu si Jesus tun ta balé katò ágpangulun, igkita din tò mga manubù na gidup ka plawta tingód katò ranu dan, asta marapung tò ilimud mga manubù na ágsággó. ²⁴ Ikgagi si Jesus, na mà din, "Luwà kó, su ándà kamaté tò batà. Igtudug dád sikandin."

Na, inggisiyan dan si Jesus. ²⁵ Asal igpaluwà i Jesus tò ilimud mga manubù asta igahu sikandin tun ta kuwarto. Igawidan din tò bállad katò batà, asta igánnó tò batà. ²⁶ Ibantug tò kanté i Jesus katò batà tun ta kaluwagan katò probinsya.

Inólian tò duwa bólóg

²⁷ Na, tò igpanó si Jesus, duwán duwa bólóg manubù na igtalundug kandin. Igullaó sikandan, na mà dan, "Rubbad i David, † keduwi ké."

²⁸ Tò igdunggu si Jesus tun ta balé, igpadani tò duwa bólóg tun kandin. Ikgagi si Jesus, na mà din, "Ágbánnal kó na makémuwa makóli ákniyu?"

Igtaba sikandan, na mà dan, "Óó, Áglangngagán. Ágbánnal ké."

²⁹ Na, igdappánnan i Jesus ka bállad din tò mata dan, asta igkagi sikandin, na mà din, "Kólian kó tingód katò kapamaké yu kanak."

³⁰ Tigkò dan dád ikakita. Maggát igsapad si Jesus kandan, na mà din, "Kailangan ándà palang manubù na ulitan yu."

³¹ Asal igpanó dan asta igulit dan tun ta duma mga manubù. Purisu ibantug si Jesus tun ta kaluwagan katò probinsya.

Inólian tò ómmó

³² Na, róggun igpanó tò duwa bólóg manubù na inólian, duwán sábbad ómmó manubù na igpid tun ki Jesus. Inómmó sikandin su igahuwan ka madat espiritu.

³³ Igpaluwà i Jesus tò madat espiritu, asta ikakagi dán tò manubù. Isalábbuan tò ilimud mga manubù, asta igkagi sikandan, na mà dan, "Ándà palang igkita ta na iring kani dini áknita na mga rubbad i Israel."

³⁴ Asal igkagi tò mga Pariseo, na mà dan, "Ágpaluwà sikandin ka madat mga espiritu ukit katò pangulu ka mga madat espiritu."

Inéduwan si Jesus katò mga manubù

³⁵ Na, igsadun si Jesus tun ta langun lunsud. Igtinurù sikandin tun ta mga simbaan ka Judio. Igulit-ulit din tò Madigár Gulitán tingód katò pagpangulu ka Manama. Igdappánnan din ka bállad tò langun manubù na ágk-abógók asta duwán kalómétan ébò kólian. ³⁶ Tò igkita si Jesus katò marapung manubù na ilimud tun

†† 9:27 Tò Mesiyas na gangatan ka mga Judio tò rubbad ka hari dan sayyan na si David. Purisu ágtawarán tò Mesiyas na Rubbad i David.

kandin, inéduwan sikandin kandan, su tuu dan ágkaranu asta makédu-édu. Iring dan katô itadin na mga karnero na ándà taradóppón. ³⁷ Purisu igkagi si Jesus tun ta mga disipulu din, na mà din, “Dakál tô ágkátun, asal tagsábbadé dád tô tarakátu. ³⁸ Purisu dasal kó tun ta Áglangngagán na tigatun ka kinamát ébô papid sikandin ka duma mga tarakátu.”

Tô sapulù duwa apostoles

Mat 10:1-4; Mar 3:13-19; Luc 6:12-16

10 Na, igsalin i Jesus tô sapulù duwa (12) disipulu din, asta igbággé din kandan tô katulusan ébô makapaluwà dan katô madat mga espiritu na igahu tun ta manubù, asta ébô makòli dan katô langun manubù na ágkabógókan asta duwán kalómétan. ² Ni gó tô mga ngadan katô sapulù duwa (12) apostoles, si Simon na ánggadan na i Jesus ki Pedro, tô kataladi i Pedro na si Andres, tô duwa gabatà i Sebedeo na si Santiago asta si Juan, ³ si Felipe, si Bartolome, si Tomas, si Mateo na taralimud ka buwis, si Santiago na batà i Alfeo, si Tadeo, ⁴ si Simon na magani, asta si Judas Iscariote na igpammát ki Jesus.

Igpapanó i Jesus tô sapulù duwa apostoles

Mat 10:5-15; Mar 6:7-13; Luc 9:1-6

⁵ Ni gó tô sapulù duwa (12) apostoles na igpapanó i Jesus, su igkagi sikandin kandan, na mà din, “Yakó ágsadun tun ta mga lunsud ka mga manubù na ánnà Judio, asta yakó ágsadun tun ta mga lunsud tun ta probinsya ka Samaria. ⁶ Asal sadun kó dád tun ta mga rubbad i Israel na iring na mga karnero na itadin. ⁷ Agad ánda tô sadunan yu, ulit-ulit kó na masig dán mangulu tô Manama. ⁸ Dappánni yu ka bállad tô mga ágkabógókan ébô kólian. Anté yu tô mga inaté. Dappánni yu ka bállad tô mga tétékán ébô kólian. Paluwà yu tô madat mga espiritu na igahu tun ta mga manubù. Ánda yu bayadi tô katulusan na igbággé ku ákniyu. Purisu yakó yu ágpabayadi tô mga manubù na tabangan yu. ⁹ Yakó ágpapid ka salapi. ¹⁰ Yakó ágpapid ka kabir, umpak na gilisan, sandalyas ó tukád, su tô manubù na áglumu kailangan bággayan katô ágkailanganán din. ¹¹ Atin ka ágdunggù kó tun ta lunsud ó duma banuwa, insà kó ka sadan tô madigár manubù na óddóan yu. Óddô kó tun ta balé din sipang tun ta álló ka kapanó yu tun ta duma mga lunsud. ¹² Atin ka ágdunggù kó tun ta balé, una yu kagiyi tun ta mga tigbalé, na mà yu, ‘Mólà pa ka duwán kasunayan yu.’ ¹³ Atin ka tanggapán kó katô mga tigbalé, bággayan dan ka Manama ka kasunayan. Asal atin ka di kó tanggapán katô mga tigbalé, pamuyù yu tun ta Manama na angén din tô kasunayan na bággén yu pád tun kandan. ¹⁴ Atin ka di kó tanggapán katô mga manubù, asta di dan paminággán tô ágtinuruán yu, ka panó kó tikud tun ta balé dan asta lunsud dan, padpad yu tô barukbuk tikud tun ta paa yu ébô kasóddóran dan na duwán sókó ka Manama kandan. ¹⁵ Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tun ta álló na rumuud tô Manama, agad supakan din tô mga taga Sodoma asta tô

mga taga Gomora tingód ka mga salà dan, asal tuu pa madat tô supak din katô mga manubù tun ta lunsud na di tumanggap ákniyu.”

Mga kérrayat na dumunggù

Mat 10:16-25; Mar 13:9-13; Luc 21:12-17

¹⁶ “Na, tun ta pasadunan ku ákniyu, banté kó katô madat mga manubù, su iring kó na mga karnero na ágbanganan katô mannanap ka kabánnásson na ánggadan lobo. Purisu kailangan tuu kó mapandé, asta kailangan ánda palang madat lumun yu. ¹⁷ Banté kó katô madat mga manubù na mid ákniyu tun ta mga huwes, asta palagpásán kó ikandan tun ta mga simbaan ka Judio. ¹⁸ Tingód katô kapasakup yu kanak, pidán kó tun ta tubang katô mga gobernador asta mga hari ébô mulit kó tingód kanak tun kandan asta tun ta langun manubù na ánnà Judio. ¹⁹ Atin ka piddán kó tun ta mga manubù na rumuud ákniyu, yakó ágkatanaan tingód katô taba asta kagin yu kandan, su tô álló tô, bággayan kó katô Ugis Espiritu ka kakatigan ébô makataba kó kandan. ²⁰ Ánnà tikud tun ákniyu tô kagin yu, su tô Ugis Espiritu na papiddán ka Manama na Ám-mà yu tô kumagi ukit ákniyu.

²¹ “Duwán mga manubù na pammát katô mga kataladi dan ébô matayan. Duwán mga ámmà na pamaté katô mga gabatà dan. Duwán mga gabatà na musig katô ámmà asta innà dan, asta pamatayan dan.

²² Karingasaan kó katô karapungan ka mga manubù tingód katô kapasakup yu kanak. Asal matábbus tô manubù na makatiis katô langun kahirapan. ²³ Atin ka girrayatan kó tun ta sábbad lunsud, palaguy kó asta sadun kó tun ta ássa lunsud. Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô di pa mapángnga tô katinurù yu tun ta langun lunsud tun ta Israel, dumunggù a na Igpamanubù.

²⁴ “Ánda estudyante na mallayat pa katô kandin taratinurù. Ánda pagsik állang na mallayat pa katô kandin amo. ²⁵ Purisu nángngà ka makéring tô estudyante katô kandin taratinurù, asta nángngà ka makéring tô állang katô amo din. Atin ka inggadan katô mga manubù tô Áglangngagán yu ki Belsebul, † tuu pa madat tô ngadanán dan ákniyu.”

Nángngà kamáddangan

Mat 10:26-31; Luc 12:2-7

²⁶ “Purisu yakó ágkamáddangan katô mga manubù, su ánda palang gállássán áknganni na di pakitanán tun ta tapuri álló, asta ánda ágbulunán áknganni na di pasóddóran tun ta tapuri álló. ²⁷ Agad ándin tô igkagi ku ákniyu ka dukilám, tô gó é kailangan pasóddóran yu ka álló. Agad ándin tô igtinurù ku ákniyu na sikiyu dád, tô gó é kailangan ulit-ulitán yu tun ta duma mga manubù. ²⁸ Yakó ágkamáddangan katô mga manubù na makamaté katô lawa yu, su di dan kamatayan tô gimukud yu. Asal kamáddangi yu baling tô Manama, su sikandin tô mému ágpasadun katô gimukud asta lawa ka manubù tun ta ágsupakanan.

† 10:25 Si Belsebul tô ássa ngadan i Maibuyan.

²⁹ “Agad délak é lagà katô duwa manuk ta kayun na ágbállin yu, asal ándà palang manuk ta kayun na mad-abù tun ta tanà ka ánnà kakalyag katô Ámmà yu na Manama. ³⁰ Agad tô silag katô ulu yu inéyap dán ka Manama. ³¹ Purisu yakó ágkamáddangan, su tô lagà yu tuu pa dakál ka tandingán katô marapung mga manuk ta kayun.”

Tô kumagi na igpasakup asta tô mulun

Mat 10:32-33; Luc 12:8-9

³² “Tô manubù na kumagi tun ta дума mga manubù na igpasakup sikandin kanak, kumagiya pagsik tun ta saruwan katô Ámmà ku tun datas ta langit na sikandin tô sakup ku. ³³ Asal tô manubù na mulun kanak tun ta дума mga manubù, bulunán ku pagsik sikandin tun ta saruwan katô Ámmà ku.”

Ágpósigé tô mga manubù tingód ki Cristo

Mat 10:34-39; Luc 12:51-53; 14:26-27

³⁴ “Yakó ágpanámdám na igsadunna dini ta banuwa ébô duwán kasunayan ka manubù, asal ágpósigé tô mga manubù tingód kanak. ³⁵ Tingód ka kasadun ku dini, pósigé tô mga gabatà gamama katô mga ámmà dan, pósigé tô mga gabatà gabayi katô mga innà dan, asta pósigé tô mga ikóddô katô mga ugang dan. ³⁶ Tô mga usig ka manubù tikudù tun ta kandin pamilya. †

³⁷ “Atin ka dakál tô ginawa ka manubù kanak asal tuu pa dakál tô ginawa din tun ta ámmà asta innà din, di mému pasakup kanak. Atin ka dakál tô ginawa katô manubù kanak asal tuu pa dakál tô ginawa din tun ta mga gabatà din, di mému pasakup kanak. ³⁸ Tô manubù na máddang matayan †† tingód katô kapasakup din kanak, di ku sakupán. ³⁹ Tô manubù na áglággád katô kantayan din, kandaan sikandin ka kantayan na ándà ágtamanán. Asal tô manubù na mákkás kanak agad matayan, matanggap din tô kantayan na ándà ágtamanán.”

Pulusán na bággén ka Manama

Mat 10:40-42; Mar 9:41

⁴⁰ “Tô manubù na ágtanggap ákniyu, ukit kani ágtanggapánna ikandin. Tô manubù na ágtanggap kanak, ágtanggapán din tô Ámmà ku na igpapid kanak. ⁴¹ Tô manubù na ágtanggap ka propeta ka Manama tingód katô kólit din ka kagi ka Manama, duwán pulusán na bággén ka Manama kandin na magunawa katô pulusán na bággén din tun ta propeta. Tô manubù na ágtanggap ka unawa din na ágbánnal katô mga sugù ka Manama, duwán pulusán na bággén ka Manama kandin na magunawa katô pulusán na bággén din tun ta manubù na ágbánnal katô mga sugù ka Manama. ⁴² Paminág yu ni kagi ku ákniyu. Atin ka ágkatákkangan tô ágpabbabà manubù na ágpasakup kanak, asta duwán manubù na mággé ka wayig kandin tingód katô kapasakup din kanak, duwán pulusán na bággén ka Manama kandin.”

† 10:35-36 Ahaán tô Miqueas 7:6. †† 10:38 Máddang matayan, ó di tumiang ka krus.

Si Jesus asta si Juan na Tarabunyang

Mat 11:1-6; Luc 7:18-23

11 Tô igtinurù dán si Jesus katô sapulù duwa (12) disipulu din, igsadun sikandin tun ta mga lunsud na madani ébô mulit-ulit katô mga manubù.

² Na, róggun igpriso si Juan na Tarabunyang, igulitan sikandin tingód katô iglumu katô Mesiya. Purisu igpasadun i Juan tô mga disipulu din tun ki Jesus ébô minsà, na mà dan, ³ “Sikuna tô bánnal igpapid ka Manama, ó duwán pa ássa na gangatan dé?”

⁴ Igtaba si Jesus tun ta mga disipulu i Juan, na mà din, “Ulì kód, asta uliti yu si Juan tingód katô langun na igdinág yu asta igkita yu kanak. ⁵ Duwán mga bólóg na ikakita dán. Duwán mga kapig na ikapanó dán. Duwán mga tétékán na inólian dán. Duwán mga bingál na ikadinág dán. Duwán mga inaté manubù na inanté dán. Duwán mga ágkayu-ayuan na igulit-ulitan dán katô Madigár Gulitán. ⁶ Uliti yu sikandin na kadayawan tô mga manubù na di ágduwa-duwa tingód kanak.”

Igkagi si Jesus tingód ki Juan na Tarabunyang

Mat 11:7-19; Luc 7:24-35

⁷ Róggun igpanó tô mga manubù na igulì tun ki Juan, igkagi si Jesus tun ta ilimud mga manubù tingód ki Juan, na mà din, “Na, tô igsadun kó tun ta disyerto, ándà yu pamasaki tô manubù na iring ka banban na ágkállang-kállangngán ka karamag. ⁸ Ándà yu pamasaki tô manubù na gumpak ka dakál é lagà, su tô gó é góddô tun ta palasyo ka hari. ⁹ Asal ni gó tô ágpamasakan yu. Igsadun kó tun ta disyerto ébô kitanán yu tô propeta ka Manama. Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tuu pa mallayat tô kamanubuan i Juan ka tandingán katô langun propeta ka Manama. ¹⁰ Igtuman din ni tandô na igsulat tun ta kagi ka Manama, “Na, duwán manubù na papiddán ku muna áknikó ébô pataganaán tô langun manubù katô kadunggù nu.” ‡

¹¹ Igkagi si Jesus, na mà din, “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô kamanubuan i Juan na Tarabunyang tuu pa mallayat ka tandingán katô langun manubù. Asal tô manubù na tuu mabbabà é kamanubuan tun ta pagpangulu ka Manama, tô gó é tuu pa mallayat ka tandingán ki Juan. ¹² Tô ándà pa tinurù si Juan na Tarabunyang, inalayun gulit tô mga propeta ka Manama asta igsulat si Moises na duwán álló na tumigkané tô Manama mangulu. Agad tikud tun ta katigkanayan katô katinurù i Juan sippang áknganni, duwán kakalyag katô mga manubù na pasakup tun ta pagpangulu ka Manama, asta marapung tô mga manubù na mirit pád magó katô pagpangulu ka Manama. ¹⁴ Atin ka mánnal kó kanak, kasóddóran yu na si Juan tô igtuman katô igtandô dan na duwán dumunggù na iring katô propeta ka Manama sayyan na si Elias. ¹⁵ Purisu kailangan maminág kó kanak ébô makagpát kó.

¹⁶ “Na, ulitán ku ákniyu tô tingód ka ágkeringan katô mga manubù áknganni. Iring sikandan na mga gabatà

‡ 11:10 Malaquias 3:1.

na gunsad tun ta plasa na ágkalingánnan asta ág-patawaré dan, na mà dan, ¹⁷ 'Igidup ké ka lantuy ébô sumayó kó, asal ándà kó sayó. Igekanta ké tingód katô kamatayan, asal ándà kó sággó.' ¹⁸ Iring kandan tô mga manubù ángganni, su si Juan na Tarabunyang inalayun ágpuwasa, asta di gó ginám. Purisu ágkagi dan na igahuwan sikandin ka madat espiritu. ¹⁹ Asal sakán na Igpamanubù, ágkanna asta ginámma. Purisu ágkagi sikandan na áglólóbanna, sunnudda ginám, asta ágrarakán ku tô mga taralimud ka buwis asta tô duma mga manubù na masalà-salà! Asal ukit katô áglumun ka Manama, ágkasóddóran na nángngà tô kapan-dayan din."

Tô mga manubù na ándà rákkád

Mat 11:20-24; Luc 10:13-15

²⁰ Na, igsawé i Jesus tô langun manubù na góddô tun ta mga lunsud na igimuwan din katô marapung mga kasalábbuan, su ándà dan rákkád ka mga salà dan. ²¹ Igekagi sikandin, na mà din, "Makédu-édu kó na mga taga Corasin, asta makédu-édu kó na mga taga Betsaida, su ándà kó rákkád! Atin ka igimu tô mga kasalábbuan tun ta mga taga Tiro asta mga taga Sidon sayyan iring katô mga kasalábbuan na igimu ku dini ákniyu, igumpak dan pád katô óggét na gimun sako, asta igtagù dan pád ka abu tun ta ulu dan ébô pakitanán dan na igrákkád dan dán. ²² Purisu kagiyan ku sikiyu, tun ta álló na rumuud tô Manama, agad supakan din tô mga taga Tiro asta tô mga taga Sidon tingód ka mga salà dan, asal tuu pa madat tô supak din ákniyu. ²³ Sikiyu na mga taga Capernaum, kéman yu ka pabantugán kó sippang tun ta langit, asal dabuán kó baling tun ta góddóan katô mga inaté. Atin ka igimu tô mga kasalábbuan tun ta mga taga Sodoma sayyan iring katô mga kasalábbuan na igimu ku dini ákniyu, igrákkád dan pád, asta ándà pád kadatti tô lunsud dan. ²⁴ Purisu kagiyan ku sikiyu, tun ta álló na rumuud tô Manama, agad supakan din tô mga taga Sodoma tingód ka mga salà dan, asal tuu pa madat tô supak din ákniyu."

Duwán kapaginawa tun ki Jesus

Mat 11:25-30; Luc 10:21-22

²⁵ Na, tô oras tô, igdasal si Jesus, na mà din, "Ámmà, Áglangngagán katô langun tun ta langit asta dini ta banuwa, ágpasalamatta ákniyo, su ándà nu pasóddóri ni kabánnalan tun ta mga manubù na kéman dan ka mapandé asta dakál é isóddóran, asal igpasóddór nud ni kabánnalan tun ta mga manubù na mabbabà dád é kamanubuan. ²⁶ Durungán ku sikuna, Ámmà, su tikud tun ta madigár kakalyag nu."

²⁷ Igekagi si Jesus, na mà din, "Igsarig katô Ámmà ku tô langun dini kanak. Tô Ámmà ku dád tô ikasóddór kanak, su sakán tô Batà din. Sakán dád tô ikasóddór tingód katô Ámmà ku, asta tô langun manubù na ágsalinán ku ébô makasóddór tingód katô Ámmà ku.

²⁸ "Tô langun yu na ágmalómét tingód katô kapid yu katô kahirapan tun ta pusung yu, padani kó dini

kanak, su iwaán ku tô kalómétan yu ébô makapaginawa kó. ²⁹ Tiang yu tô papiddán ku ákniyu iring na yugo. Iring kó kanak, su mabbabà tô kamanubuan ku, asta makapaginawa kó. ³⁰ Madigár tô papiddán ku ákniyu, asta magan tô patiangán ku ákniyu."

Tingód katô álló ka kapaginawa

Mat 12:1-8; Mar 2:23-28; Luc 6:1-5

12 Na, tô timpo tô, dalám katô álló ka kapaginawa ka mga Judio, igukit si Jesus asta tô mga disipulu din tun ta ligad ka kinamát na igparámmasán ka trigo. Igballus tô mga disipulu din. Purisu igbagti dan tô mga kanguy ka trigo, asta igkan dan. ² Tô igkita tô mga Pariseo, igkagi sikandan tun ki Jesus, na mà dan, "Ku! Iglapas tô mga disipulu nu katô sugù, su di mému kumáttu dalám ka álló ka kapaginawa." [†]

³ Igekagi si Jesus, na mà din, "Ilingawan yu basì ka ándin tô igsulat tun ta kagi ka Manama tingód katô iglumu i David sayyan. Igballus sikandin asta tô mga kadumaan din. ⁴ Purisu igahu sikandin tun ta balé ka Manama, asta igkan din tô pan na igbággé tun ta Manama. Duwán pan na igbággé din tun ta mga kadumaan din. Agad tô mga pangulu ka templo dád tô mému kuman katô pan, asal ándà ikasalà si David. ^{††} Ilingawan yu basì na duwán igsulat i Moises na iglapas tô mga pangulu ka templo katô sugù tingód ka álló ka kapaginawa ukit ka kalumu dan, asal ándà dan ikasalà. ⁶ Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Agad mallayat tô templo, asal duwán dán igdunggu dini ákniyu na tuu pa mallayat ka tandingán katô templo. ⁷ Mà katô kagi ka Manama,

"Ánnà tô ágbággén yu tô kakalyag ku, asal kakalyag ku na pédu-éduwé kó." [‡] Atin ka ikagpát kó kanak, di kó pád sumawé katô mga disipulu ku na ándà lapas ka mga sugù. ⁸ Sakán na Igpamanubù tô mému kumagi ka ándin tô nángngà lumun ka mga manubù dalám ka álló ka kapaginawa."

Inólian tô manubù na igkángkáng é ballad

Mat 12:9-14; Mar 3:1-6; Luc 6:6-11

⁹ Na, igpanó si Jesus, asta igsadun sikandin tun ta simbaan ka Judio. ¹⁰ Duwán sábbad manubù na igkángkáng é ballad. Duwán ássa mga manubù na ágparimuya asta ágpamasak ka dimanda dan tingód ki Jesus. Purisu iginsà sikandan, na mà dan, "Atin ka duwán dumappán ka ballad katô ágkabógókan ébô kólian dalám ka álló ka kapaginawa, makalapas sikandin ka sugù ka Manama?"

¹¹ Igekagi si Jesus tun kandan, na mà din, "Atin ka duwán karnero yu na madabù tun ta madalám bóbbó dalám ka álló ka kapaginawa, sadan tun ákniyu tô di tumabang katô karnero ébô makaluwà? ¹² Tô lagà ka manubù tuu pa dakál ka tandingán katô karnero! Purisu di makalapas tô manubù ka sugù ka Manama

[†] 12:2 Ahaán tô Exodo 20:10, asta ahaán tô kagi "álló ka kapaginawa" tun ta Lista Katô Mga Kagi. ^{††} 12:4 Ahaán tô 1 Samuel 21:1-6. [‡] 12:7 Oseas 6:6.

tingód katô katabang din katô unawa din dalám ka ál-ló ka kapaginawa.”

¹³ Na, igkagi si Jesus tun ta manubù na igkángkáng é bállad, na mà din, “Káttáng nu yan bállad nu.”

Tô igkátáng din, inólian dán, asta magunawa dán katô ágbaluy. ¹⁴ Asal igluwà tô mga Pariseo tikud tun ta simbaan, asta igpatóngkóé dan ka ándin tô lumun dan ébô matayan dan si Jesus.

Si Jesus tô igsalin asta igpapid ka Manama

¹⁵ Na, tô ikasóddór si Jesus na madat tô plano katô mga Pariseo, igpanó sikandin. Marapung tô mga manubù na igtákkás kandin. Igdappánnan din ka bállad tô langun na ágkabógókan ébô kólian. ¹⁶ Igsapad sikandin na kailangan ándà palang manubù na ulitan dan tingód kandin ¹⁷ ébô matuman tô igkagi katô propeta ka Manama sayyan na si Isaias, na mà din, ¹⁸ “Ni gó tô igsalin ku ébô papiddán tun ákniyu.

Sikandin tô ágginawaan ku asta tô dayó ku. Bággén ku tô Ugis Espiritu na móddô tun kandin. Pasóddórán din na ukit kandin, imun nángngà tô langun manubù tun ta saruwan ka Manama.

¹⁹ Dì sikandin mullaó, dì sikandin mapul, asta dì sikandin madinág tun ta mga dalan.

²⁰ Dì din gésaan tô mga malómét, asta dì din ágkasókówan tô ándà bákkár sippang ka kasóddórán katô langun na nángngà tô áglumun din,

²¹ asta sikandin tô ágsarigan katô mga manubù tun ta langun banuwa.” †

Si Jesus asta si Maibuyan

Mat 12:22-32; Mar 3:20-30; Luc 11:14-23

²² Na, duwán sábbad manubù na bólóg asta inómmó su igahuwan ka madat espiritu. Igpapad sikandin tun ki Jesus. Igpaluwà i Jesus tô madat espiritu na igahu kandin, asta ikakagi sikandin asta ikakita dán. ²³ Isaláb-buan tô langun manubù asta igpatóngkóé dan, na mà dan, “Sikandin basì tô sábbad rubbad i David.” ††

²⁴ Tô igdinág tô mga Pariseo na igpaluwà i Jesus tô madat espiritu, igkagi sikandan, na mà dan, “Ág-paluwà sikandin katô mga madat espiritu ukit katô pangulu ka madat mga espiritu na si Belsebul.” ‡

²⁵ Isóddórán i Jesus na madat tô panámdám dan. Purisu igkagi sikandin, na mà din, “Atin ka ágpamatayé tô mga sakup ka sábbad pangulu, dì madugé mandà tô pagpangulu din. Atin ka ágpamatayé tô mga sakup ka sábbad lunsud, asta ágpamatayé tô sábbad pamilya, dì madugé padiyaé dan. ²⁶ Purisu atin ka ágpaluwà si Maibuyan katô mga sakup din, mandà tô pagpangulu din, su imun din na usig tô mga sakup din. ²⁷ Atin ka sawén yu ni kapaluwà ku katô madat mga espiritu ukit ki Belsebul, ágsawén yu tô ákniyu mga disipulu, su ágpaluwà dan ka madat mga espiri-

† 12:18-21 Isaias 42:1-4. †† 12:23 Ágtawarân tô Mesiyas na Rubbad i David. Ahaán tô 9:27. ‡ 12:24 Si Belsebul tô ássa ngadan i Maibuyan.

tu. Purisu sikandan tô ágpasóddór na ánnà nángngà tô kasawé yu kanak. ²⁸ Atin ka ágpaluwà a katô madat mga espiritu ukit katô Ugis Espiritu ka Manama, igdunggu dán gó dini ákniyu tô pagpangulu ka Manama.

²⁹ “Atin ka mabákkár tô manubù, dì kahuwan tô balé din asta dì kangén tô kaduwánnan din. Asal atin ka dumunggu tô ássa manubù na tuu pa mabákkár ka tand-ingán kandin, tô gó é makabagkás katô tigatun ka balé asta makakangé katô langun tun ta balé din.

³⁰ “Tô langun manubù na di ágtákkás kanak, tô gó é gusig kanak, asta tô langun manubù na di áglimud ka mga manubù dini kanak, tô gó é ágpéwà ka mga manubù tikud dini kanak. ³¹ Purisu paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô manubù na masalà-salà asta ágkagi ka madat tingód ka manubù, atin ka rumákkád sikandin, mému kapasinsiyaan ka Manama. Asal tô manubù na ágkagi ka madat tingód katô Ugis Espiritu, dì gó sikandin kapasinsiyaan ka Manama. ³² Tô manubù na ágkagi ka madat tingód kanak na Igpa-manubù, atin ka rumákkád sikandin, mému kapasinsiyaan ka Manama. Asal tô manubù na ágkagi ka madat tingód katô Ugis Espiritu, dì gó sikandin kapasinsiyaan, agad áknganni ó tun ta tapuri álló.”

Ágkilalan tô kayu ukit katô buuy din

Mat 12:33-37; Luc 6:43-45

³³ “Atin ka madigár tô kayu, madigár tô buuy din. Atin ka madat tô kayu, madat tô buuy din. Atin ka ágkitanán ta tô buuy, kasóddórán ta ka madigár ó madat tô kayu. ³⁴ Madat kó iring na mga áppuy! Ándà palang madigár ágkagin yu, su madat tô tun ta dalám katô pusung yu. Atin ka ágkagi tô manubù, ágpasóddórán din tô tun ta dalám katô pusung din. ³⁵ Atin ka madigár tô ágkémun katô manubù, madigár tô ágkagin din. Atin ka madat tô ágkémun katô manubù, madat tô ágkagin din.

³⁶ “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka dumunggu tô álló na rumuud tô Manama, supakan din tô langun manubù na igkagi ka mga ándà ágpulusán. ³⁷ Tô ágkagin yu áknganni, tô gó é gamitán ka ruudan kó ka Manama tun ta kapasóddórán din na nángngà ó ánnà nángngà tô igkagi yu.”

Tô mga malyag kumita ka kasalábbuan

Mat 12:38-42; Mar 8:11-12; Luc 11:29-32

³⁸ Na, igkagi tô mga Pariseo asta tô mga taratinurù ka sugù, na mà dan, “Sir, pakita ké katô kasalábbuan ébô kasóddórán dé na igpapid ka katô Manama.”

³⁹ Asal igtaba si Jesus, na mà din, “Tô mga malyag na duwán kasalábbuan na pakitanán kandan, tô gó é mga madat asta igtayyug ka Manama. Asal sábbad dád tô kasalábbuan na pakitanán kandan na iring katô ilmu tun ta propeta ka Manama sayyan na si Jonas.

⁴⁰ Su itálluan si Jonas tun ta dalám ka gátták katô dakál sáddà, †† sakán pagsik na Igpamanubù, katál-luwanna tun ta dalám ka tanà. ⁴¹ Tun ta álló na ru-

†† 12:40 Ahaán tô Jonas 1:17.

muud tō Manama, tumindág tō mga taga Ninibe, asta kumagi dan na kailangan supakan kó su ándà kó rákkád katō mga salà yu. Su tō igdinág tō mga taga Ninibe katō igulit-ulit i Jonas, igrákkád dan. Na, duwán dán igdunggù dini ákniyu na tuu pa mallayat tō kamanubuan din ka tandingán ki Jonas. ⁴² Tun ta álló na rumuud tō Manama, tumindág tō rayna na igpangulu tun ta Siba sayyan, asta kumagi sikandin na kailangan supakan kó su ándà kó paminág kanak. Agad madiyù tō góddóan katō rayna, asal igsadun sikandin tun ki Solomon ébō maminág dád katō kapandayan na ágtinuruán i Solomon. Na, duwán dán igdunggù dini ákniyu na tuu pa mallayat tō kamanubuan din ka tandingán ki Solomon.”

Tō kalónód ka madat espiritu

Mat 12:43-45; Luc 11:24-26

⁴³ “Na, atin ka duwán madat espiritu na paluwaán tikud tun ta manubù, ágpanó-panó tō madat espiritu tun ta disyerto ébō mamasak sikandin ka madigár óddóan din. Atin ka ándà ágkitanán din, ⁴⁴ kumagi sikandin, na mà din, ‘Lumónódda tun ta manubù na taganà igahuwan ku.’ Purisu lumónód tō madat espiritu tun kandin, asta kitanán din na madigár dán tō manubù na taganà din igahuwan, iring na malinis asta matémmós balé. ⁴⁵ Purisu kangén katō madat espiritu tō ássa pittu madat espiritu na tuu pa madat ka tandingán kandin. Madun dan langun tun ta manubù, asta mahu dan tun kandin. Purisu tuu pa madat tō dungguán kani manubù ni. Na, madat pagsik tō dungguán katō langun manubù áknganni na madat tō áglumun dan.”

Tō innà asta mga kataladi i Jesus

Mat 12:46-50; Mar 3:31-35; Luc 8:19-21

⁴⁶ Na, róggun ágtinurù si Jesus, igdunggù tō innà asta tō mga kataladi din. Igtindág dan tun ta luwà katō balé, su kakalyag dan na tumóngkō kandin. ⁴⁷ Duwán sábbad manubù na igkagi ki Jesus, na mà din, “Tun ta luwà tō innà nu asta tō mga kataladi nu. Kakalyag dan kun na tumóngkō áknikó.”

⁴⁸ Asal igkagi si Jesus tun kandin, na mà din, “Kagin ku áknikó ka sadan tō innà ku asta tō mga kataladi ku!”

⁴⁹ Na, igtáddù i Jesus tō mga disipulu din, asta igkagi sikandin, na mà din, “Ni gó tō innà ku asta tō mga kataladi ku. ⁵⁰ Tō mga manubù na ágbánnal ka kagi katō Ámmà ku tun ta langit, sikandan tō mému na innà ku asta mga kataladi ku na gamama asta gabayi.”

Tō manubù na igsabud ka bänni

Mat 13:1-9; Mar 4:1-9; Luc 8:4-8

13 Na, tō álló tō, igluwà si Jesus tikud tun ta balé, igsadun sikandin tun ta ligad ka ranó, asta igunsad dutun. ² Asal su iglibutan sikandin katō marapung manubù, igsaké sikandin tun ta barangé na igpundowan asta igunsad ébō tuminurù. Igtindág tō langun manubù tun ta ligad ka ranó ébō maminág kandin.

³ Marapung tō kabánnalan na igtinurù din kandan ukit ka panunggiringan.

Igkagi si Jesus, na mà din, “Duwán sábbad manubù na igsadun tun ta kinamát ébō sumabud ka bänni. ⁴ Tō igsabud sikandin, duwán isabud tun ta dalan, asta igtuktuk katō mga manuk ta kayun. ⁵ Duwán ássa bänni na isabud tun ta batun tanà. Sékót igtubù, su ánnà madalám tō tanà. ⁶ Tō igménit dán tō álló, ilanás asta inaté, su ándà tuu ikaramut. ⁷ Duwán ássa bänni na isabud tun ta tángngaan katō dugin sigbát. Asal itambunan katō dugin sigbát tō pamula, asta inaté. ⁸ Asal duwán bänni na isabud tun ta malambù tanà. Tō gó tō madigár é tubù na igbuuy ka ginatus-gatus, ó kanámman (60), ó tállu pulù (30).”

⁹ Igkagi si Jesus, na mà din, “Purisu kailangan mam-inág kó kanak ébō makagpát kó.”

Ágdantulán ka mga panunggiringan

Mat 13:10-17; Mar 4:10-12; Luc 8:9-10

¹⁰ Na, igpadani tō mga disipulu i Jesus tun kandin, asta iginsà sikandan, na mà dan, “Manan ka ukit ka mga panunggiringan tō katinurù nu katō mga manubù?”

¹¹ Igtaba si Jesus, na mà din, “Sikiyu tō igpakitaan ka Manama katō kabánnalan na ándà din pasóddóri dāngngan tingód katō pagpangulu din. Asal ándà din pakitayi tō duma mga manubù. ¹² Tō manubù na ágbánnal katō kabánnalan, tō gó é dugangan katō kabánnalan ébō tuu pa dakál. Asal tō manubù na di ágbánnal katō kabánnalan, tō gó é kangayan katō kabánnalan. ¹³ Purisu ukit dád tun ta mga panunggiringan tō katinurù ku katō duma mga manubù su agad sumállág dan, di dan makakita katō kóbadan. Agad maminág dan, di dan makagpát katō kabánnalan. ¹⁴ Purisu ituman tō igulit katō propeta ka Manama sayyan na si Isaias,

“Agad tuu kó gó maminág, di kó makagpát. Agad tuu kó gó sumállág, di kó makagpát, ¹⁵ su igpatággas kani mga manubù tō ulu dan agó makagpát dan. Igsagpāngngan dan tō talinga dan agó duminág dan ka kabánnalan. Iglipáddáng dan tō mata dan agó kumita dan ka kóbadan ka kagi ku kandan. Ándà kakalyag dan na padani kanak ébō tabangan ku sikandan.” †

¹⁶ “Asal sikiyu, ágkadayawan kó, su ikakita kó asta ikadinág kó katō kabánnalan. ¹⁷ Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tō marapung mga propeta ka Manama sayyan asta tō duma mga manubù na igbánnal katō mga sugù ka Manama, agad malyag dan na kumita katō igkita yu, asal ándà dan ikakita. Agad malyag dan maminág katō igdinág yu, asal ándà dan ikadinág.”

Kóbadan katō panunggiringan tingód katō bänni na igsabud

Mat 13:18-23; Mar 4:13-20; Luc 8:11-15

¹⁸ “Na, paminág kó ka kóbadan katō panunggiringan tingód katō manubù na igsabud ka bänni. ¹⁹ Tō bänni na isabud tun ta dalan, iring katō manubù na ágpaminág tingód katō pagpangulu ka Manama,

† 13:14-15 Isaias 6:9-10.

asal di sikandin pakagpát. Ágsadunan i Maibuyan ébô agón din tô kagi ka Manama na igdinág din. ²⁰ Tô bänni na isabud tun ta batun, iring katô manubù na ág-paminág ka kagi ka Manama, asta ágtanggap sikandin na duwán dayó din. ²¹ Asal ka kahirapan asta kérray-atan sikandin tingód ka kabánnal din katô kagi ka Manama, sékót ágkandà tô kabánnal din, su iring sikandin katô pamulanán na ándà tuu ramut. ²² Na, tô bänni na isabud tun ta tángngaan ka dugin sigbát, iring katô manubù na ágpaminág katô kagi ka Manama na igtinurù. Asal talun sikandin katô sasó tingód ka kantayan asta kakalyag din na kaduwánnan. Purisu ándà ágpulusán din katô kagi ka Manama na igdinág din. ²³ Na, tô bänni na isabud tun ta malambù tanà, iring katô manubù na ágpaminág katô kagi ka Manama, asta makagpát. Duwán gó ágpulusán din iring katô madigár é tubù na igbuuy ka ginatus-gatus, ó kánámman (60) ó tállu pulù (30)."

Panunggiringan tingód ka sigbát

²⁴ Na, igtinurù si Jesus kani panunggiringan, na mà din, "Iring kani tô pagpangulu ka Manama. Duwán manubù na igsabud katô madigár klasi ka bänni ka trigo tun ta kinamát din. ²⁵ Asal róggun igtudug tô mga manubù, duwán usig na igsadun tun ta kinamát din, igsabud din tô bänni ka sigbát, asta igulì. ²⁶ Igpángngané igtubù tô trigo asta tô sigbát. Tô igkanguy dán tô trigo, ikitaan tô sigbát. ²⁷ Igsadun tô mga állang tun ta amo dan, asta iginsà dan, 'Tuu madigár tô bänni na igsabud ta tun ta kinamát nu. Asal ánda tikud tô sigbát?' ²⁸ Igtaba tô tigatun, 'Tô gó é igsabud katô usig ku.' Iginsà dan, 'Malyag ka na béttódán dé tô sigbát?' ²⁹ Asal igkagi sikandin, 'Yakó pa ágbéttód katô sigbát agó mabéttód pagsik tô trigo na igpamula ta. ³⁰ Pabayà yu sippang ka dumakál. Atin ka dumunggù tô álló ka kakáttu, suguán ku tô mga manubù na upusán dan pa béttódán tô sigbát asta bagkássán dan ébô góbbón. Asal káttun dan tô trigo, asta taguán dan tun ta lukung.'"

Panunggiringan tingód ka tuu délák lisu

Mat 13:31-32; Mar 4:30-32; Luc 13:18-19

³¹ Na, igtinurù si Jesus kani panunggiringan, na mà din, "Tô pagpangulu ka Manama iring na lisu ka mustasa na igpamula ka manubù tun ta kinamát din. ³² Agad tuu pa délák tô lisu ka mustasa ka tandingán katô mga дума lisu, asal ka tumubù, mému dakál pa ka tandingán ka langun ka дума mga pamula. Mému dakál iring na kayu. Purisu ágsalagan katô mga manuk ta kayun."

Panunggiringan tingód ka pagpatubù ka pan

Mat 13:33; Luc 13:20-21

³³ Na, igtinurù si Jesus kani panunggiringan, na mà din, "Tô pagpangulu ka Manama iring katô pagpatubù ka pan, su atin ka baláttán tun ta dakál harina, tumubù tô langun harina na igmasa."

Ukit ka panunggiringan tô igtinurù i Jesus

Mat 13:34-35; Mar 4:33-34

³⁴ Tô gó é igtinurù i Jesus katô ilimud mga manubù ukit tun ta panunggiringan tingód katô pagpangulu ka Manama. Igpókit din tun ta panunggiringan tô langun igtinurù din kandan. ³⁵ Purisu ituman tô kagi katô propeta ka Manama sayyan, na mà din, "Tuminurù a katô mga manubù ukit ka panunggiringan. Ulitán ku kandan tô ándà ku pasóddóri tikud tun ta katigkanayan kani banuwa." †

Kóbadan katô panunggiringan tingód ka sigbát

³⁶ Na, igpanó si Jesus tikud tun ta mga manubù na ilimud, asta igahu sikandin tun ta balé. Igtákkás tô mga disipulu din, asta igpédu-édu dan, na mà dan, "Uliti ké ka ándin tô kóbadan katô panunggiringan tingód katô sigbát na igtubù tun ta kinamát."

³⁷ Igkagi si Jesus, na mà din, "Tô igsabud ka madigár bänni, sakán gó na Igpamanubù. ³⁸ Tô kinamát, ni gó banuwa. Tô madigár bänni, tô gó tô mga manubù na igpasakup tun ta pagpangulu ka Manama. Asal tô sigbát, tô gó tô mga sakup i Maibuyan. ³⁹ Tô usig na igsabud katô sigbát, tô gó si Maibuyan. Tô kóbadan katô kakáttu, tô gó tô ágtamanán kani banuwa, asta tô mga tarakáttu, tô gó tô mga panaligan ka Manama. ⁴⁰ Tô kalimud asta kagóbbó dan katô sigbát, iring katô malumu tun ta ágtamanán kani banuwa. ⁴¹ Sakán na Igpamanubù tô sumugù katô mga panaligan ka Manama ébô linisan ni banuwa na ágpanguluwan ku, su limudán dan tô langun manubù na ágtintal ka дума manubù asta áglumu ka madat. ⁴² Antugán katô mga panaligan ka Manama tô langun dan tun ta apuy na ágsupakanan. Tuu dan sumággó dutun, asta kumurigát tô ngipán dan tingód katô kasakit dan. ⁴³ Asal tô mga manubù na ágbánnal katô mga sugù ka Manama miló iring katô sánnang ka álló kannun ta banuwa, asta ágpanguluwan dan katô kandan Ámmà na Manama. Purisu kailangan maminág kó kanak ébô makagpát kó."

Panunggiringan tingód katô bulawan na iglábbáng

⁴⁴ "Iring pagsik kani tô pagpangulu ka Manama. Duwán bulawan na idugé dán iglábbáng tun ta tanà. Na, duwán manubù na ikakita katô bulawan. Idayawan sikandin, asal igtambunan din puman, asta igulì sikandin. Igbarigyà din tô langun kaduwánnan din asta igbállì din tô tanà."

Panunggiringan tingód katô perlas

⁴⁵ "Iring pagsik kani tô pagpangulu ka Manama. Duwán negosyante na ágpamasak ka madigár klasi ka perlas. ⁴⁶ Na, duwán perlas na igkita din na tuu dakál é lagà. Igulì sikandin, asta igbarigyà din tô langun kaduwánnan din, asta igbállì din tô perlas."

† 13:35 Salmo 78:2.

Panunggiringan tingód katô pukut

⁴⁷ "Iring pagsik kani tô pagpangulu ka Manama. Duwán pukut na igdabù tun ta ranó, asta marapung tô mga klasi ka sáddà na ikahu. ⁴⁸ Tô igmarapung dán tô sáddà, igguyud katô mga taraággut tun ta ligad ka ranó ébô kangén dan tô sáddà. Ihtagù dan tô mga madigár klasi tun ta mga basket, asal igantug dan tô mga madat. ⁴⁹ Iring kanan tô malumu tun ta ágtamanán kani banuwa. Ássan katô mga panaligan ka Manama tô mga manubù na madat asta tô mga manubù na ágbánnal katô mga sugù ka Manama. ⁵⁰ Antugán dan tô madat mga manubù tun ta apuy na ágsupakanan. Tuu dan sumággó dutun, asta kumurigát tô ngipán dan tingód katô kasakit dan."

Tapé asta mantu kabánnalan

⁵¹ Na, iginsà si Jesus katô mga disipulu din, na mà din, "Inagpáttan yu tô langun igtinurù ku?"

Igtaba sikandan, na mà dan, "Óó. Inagpáttan dé."

⁵² Purisu igkagi si Jesus, na mà din, "Atin ka duwán taratinurù na duwán kakatigan din tingód katô kagi ka Manama na taganà dán igsulat, asta miring sikandin katô mantu katinurù ku tingód katô pagpangulu ka Manama, iring sikandin katô tigatun ka balé na duwán dakál kaduwánnan na inalayun din ággamítan, agad tapé dán ó mantu."

Ándà tanggapi si Jesus tun ta Nazaret

Mat 13:53-58; Mar 6:1-6; Luc 4:16-30

⁵³ Na, pángnga igtinurù si Jesus katô langun kani mga panunggiringan, igpanó sikandin, ⁵⁴ asta iguli tun ta kandin banuwa. Igtinurù sikandin tun ta simbaan ka Judio. Tuu isalábbuan tô mga manubù dutun, asta igkagi dan, na mà dan, "Ánda igkangé ni manubù ni katô kapandayan din? Ánda é igkangayan din kani katulusan ébô makalumu kani mga kasalábbuan? ⁵⁵ Su batà dád katô taraimu ka balé sikandin, asta tô innà din si Maria. Tô mga kataladi din na si Santiago, si Jose, si Simon, asta si Judas. ⁵⁶ Tô mga tábbé din pagsik góddô dini áknita. Ánda é igkangayan din kani langun áglumun din?"

⁵⁷ Purisu ándà dan bánnal kandin. Asal igkagi si Jesus tun kandan, na mà din, "Agad ágtanggapán tô propeta ka Manama tun ta ássa lunsud, asal di sikandin ágtanggapán katô mga manubù tun ta kandin banuwa asta tun ta pamilya din."

⁵⁸ Purisu tagsábbadé dád tô mga kasalábbuan na iglumu i Jesus dutun, asta ándà dan tanggap kandin.

Igmatayan si Juan na Tarabunyang

Mat 14:1-12; Mar 6:14-29; Luc 9:7-9

14 Na, si Herodes tô igpangulu tun ta Galilea, asta igulitan sikandin tingód katô áglumun i Jesus. ² Ikgagi sikandin tun ta mga opisyaales din, na mà din, "Sikandin gó si Juan na Tarabunyang na inanté puman.

Purisu duwán katulusan din ébô imun din ni mga kasalábbuan."

³ Tô gó é igkagi i Herodes, su dúngngan igpammát din si Juan, igpabagkás din é bállad, asta igpapriso din. Tô gó é iglumu i Herodes ki Juan ébô kadayawan tô ipag din na si Herodias na igagó din tikud tun ta kataladi din na si Felipe. ⁴ Tô igagó si Herodes katô ipag din, igkagi si Juan kandin, na mà din, "Iglapas ka katô sugù ka Manama, su igagó nu tô ipag nu."

⁵ Na, tô kakalyag i Herodes na pamatayan din si Juan, asal ándà din panayuni. Imáddangan sikandin agó masókó tô langun manubù kandin, su igpanámdám dan na propeta ka Manama si Juan.

⁶ Na, igimu si Herodes ka kalimudan tingód katô álló din, asta igsayó tô batà daraga i Herodias ébô kadayawan tô mga manubù na ilimud. Idayawan si Herodes. ⁷ Purisu igtandó sikandin na bággén din tun ta daraga tô agad ándin é pamuyúan din. ⁸ Igbánnal tô daraga katô igkagi katô innà din, asta igkagi sikandin, na mà din, "Bággé nu kanak tô ulu i Juan na Tarabunyang na taguán tun ta dakál pinggan."

⁹ Iranu si Herodes. Asal tingód katô tandô din, asta agó buyasán sikandin katô mga manubù na ilimud, igtuman din tô igpamuyù katô daraga. ¹⁰ Purisu igpatampád i Herodes tô alig i Juan tun ta prisowan.

¹¹ Ihtagù tô ulu i Juan tun ta dakál pinggan, igbággé tun ta daraga, asta igpid din tun ta innà din. ¹² Igsadun tô mga disipulu i Juan tun ta prisowan, igkangé dan tô lawa din, asta iglábáng dan. Igsadun dan tun ki Jesus, asta igulit dan kandin tingód katô kamatayan i Juan.

Igpakan i Jesus tô sobra lima mararan manubù

Mat 14:13-21; Mar 6:30-44; Luc 9:10-17; Juan 6:1-14

¹³ Na, tô igdinág si Jesus tingód katô kamatayan i Juan, igpanó sikandin tikud dutun. Igsaké sikandin ka barangé, asta igsadun tun ta lugar na ándà manubù. Asal tô ikasóddór tô langun manubù ka ánda é igsadunan i Jesus, igpanóttanà dan tikud tun ta mga lunsud asta igsadun dan tun ta igsadunan i Jesus. ¹⁴ Tô igpónóg si Jesus, igkita din tô marapung manubù na igangat kandin. Inéduwan sikandin kandan, asta igdappánnan din ka bállad tô langun na ágkabógókan, asta inólian dan. ¹⁵ Tô mapun dán, igpadani tô mga disipulu i Jesus tun kandin, asta igkagi sikandan, na mà dan, "Ándà mga manubù na góddô kannun, asta masig dán dumukilám. Purisu papanó nu tô langun manubù tun ta mga lunsud ébô málli ka makan dan."

¹⁶ Ikgagi si Jesus, na mà din, "Di dán kailangan na manó dan. Sikiyu é mággé ka makan dan."

¹⁷ Ikgagi sikandan, na mà dan, "Asal lima dád abuk ni pan ta, asta duwa dád abuk ni sáddà ta."

¹⁸ Ikgagi si Jesus, na mà din, "Pid yu dini kanak."

¹⁹ Na, igpónsad i Jesus tô langun manubù tun ta sigbáttán tanà. Igkangé din tô lima abuk pan asta tô duwa abuk sáddà. Iglangngag sikandin tun ta langit, asta igpasalamat tun ta Manama. Igtáppik-táppik din tô pan, asta igbággé din tun ta mga disipulu din ébô

taladán dan tun ta mga manubù na ilimud. ²⁰ Ikakan tō langun manubù, asta ibássug dan. Duwán pa sapulù duwa (12) magdakál basket na ipánnù katō isamà na iglimud katō mga disipulu din. ²¹ Mga lima mararan (5,000) tō mga gamama na ikakan, asta ándà iyapi tō mga gabayi asta tō mga gabatà.

Igpanó si Jesus tun ta bówwó ka ranó

Mat 14:22-33; Mar 6:45-52; Juan 6:15-21

²² Na, igpóna i Jesus tō mga disipulu din igsaké ka barangé ébō tumalipag dan katō ranó róggun ág-pólián din tō langun manubù na ilimud. ²³ Tō igpanó dan dán, igtikáddág si Jesus tun ta pabungan ébō du-masal na sábbad din dád. Tō ágkasalláp dán tō álló, tun pô ta pabungan si Jesus. ²⁴ Asal madyù dán tō barangé su tun dán ta tángngaan katō ranó. Tuu dan ihirapan, su idungguan dan ka magdakál balud, asta ikasumar dan ka mabákkár karamag. ²⁵ Na, tō masig dán igsállám, igsadun si Jesus tun kandan, asta igpanó sikandin tun ta bówwó katō ranó. ²⁶ Tō igkita dan na igpanó sikandin tun ta bówwó katō ranó, tuu dan imáddangan. Tingód katō máddang dan, igullaó sikan-dan, na mà dan, “Gimukud!”

²⁷ Asal tigkō dád igkagi si Jesus kandan, na mà din, “Pasarig yu tō pusung yu, su sakán ni. Yakó ágkamáddangan.”

²⁸ Igkagi si Pedro, na mà din, “Áglangngagán, atin ka bánnal na sikuna yan, papanówa nit bówwó ka ranó ébō makasadunna diyan áknikó.”

²⁹ Igkagi si Jesus, na mà din, “Sadun ka dini.”

Purisu igpónóg si Pedro tikud tun ta barangé, asta igpanó tun ta bówwó ka ranó ébō madun tun ki Jesus. ³⁰ Asal tō igriyu din tō mabákkár karamag, imáddangan sikandin asta masig pád ilánnád. Igtawar sikandin, na mà din, “Áglangngagán, tabangiya.”

³¹ Sékót si Jesus igawid kandin, asta igkagi, na mà din, “Délák tō kasarig nu kanak. Yaka ágduwa-duwa.”

³² Tō igsaké dan tun ta barangé, igsóddó dán tō karamag. ³³ Iglíngkóód tō mga disipulu tun ki Jesus, igpan-gadap dan kandin, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Sikuna tō bánnal Batà ka Manama.”

Inólian tō mga manubù tun ta Genesaret

Mat 14:34-36; Mar 6:53-56

³⁴ Na, tō igtalipag dan katō ranó, igdunggù dan tun ta Genesaret. ³⁵ Igkilala tō mga taga Genesaret ki Jesus. Purisu igpakangé dan tō langun ágkabógókan tikud tun ta mga banuwa na madani. ³⁶ Igpédu-édu dan ki Jesus ka mému mawid dan katō ugpu ka umpak din, asta inólian tō langun dan na ikawid.

Ágkémun ka kamónaan

Mat 15:1-9; Mar 7:1-13

15 Na, duwán mga Pariseo asta mga taratinurù ka sugù na igsadun tun ki Jesus tikud tun ta Jerusalem. Iginsà dan kandin, na mà dan, ² “Manan ka di ágbánnal tō mga disipulu nu katō ágkémun ka mga kamónaan ta? Atin ka ágkan dan, di dan ágdamù.”

³ Igkagi si Jesus, na mà din, “Áglapas kó katō mga sugù ka Manama ukit ka kabánnal yu katō ágkémun ka mga kamónaan yu. ⁴ Igsugù tō Manama, ‘Respetowi yu tō ákniyu ámmà asta innà.’ [†] Igsugù pagsik sikandin, ‘Kailangan matayan tō manubù na ágkagi ka madat tun ta ámmà ó innà din.’ ^{††} Asal ágtinurù kó na mému ka di tumabang tō manubù katō ámmà ó innà din ka kumagi dád, ‘Tō bággén ku pád ákniyu igbággé kud tun ta Manama.’ ⁶ Asal ukit ka kabánnal yu kani ágkémun, géllé kó katō sugù ka Manama na kailangan tabangan yu tō ámmà asta innà yu. ⁷ Kéman yu ka nángngà tō áglumun yu tun ta saruwan ka Manama! Sikiyu tō igtádduan kani kagi ka Manama na igulit i Isaias sayyan,

⁸ “Ágkagi tō mga manubù na ágpangadap dan kanak, asal madyù tō pusung dan kanak. ⁹ Di nángngà tō kapangadap dan kanak, su igimu dan iring na tinurù ka Manama tō mga ágtinuruán ka manubù.” [‡]

Tō makaripà ka manubù

Mat 15:10-20; Mar 7:14-23

¹⁰ Na, marapung tō mga manubù na ilimud dutun, asta igtawar si Jesus kandan ébō madani dan tun kandin. Igkagi sikandin, na mà din, “Paminág kó kanak ébō makagpát kó. ¹¹ Ánnà tō ágkakan na mahu tun ta babbà tō makaripà ka manubù, asal tō madat mga kagi na ágluwà tikud tun ta babbà din tō makaripà ka manubù tun ta saruwan ka Manama.”

¹² Na, igpadani tō mga disipulu i Jesus tun kandin, asta igkagi dan, na mà dan, “Miringasa tō mga Pariseo tingód katō igkagi nu géna.”

¹³ Igkagi si Jesus, na mà din, “Péwaán tō langun dan, su béttódán tikud tun ta kinamát tō langun pamula na ándà pamulayi katō Ámmà ku na góddò tun ta langit.

¹⁴ Liliyi yu tō mga Pariseo. Iring dan na bólóg na gagak. Atin ka magak tō bólóg katō ássa bólóg, mad-abù tō duwa dan tun ta madalám bóbbó.”

¹⁵ Igkagi si Pedro, na mà din, “Uliti ké ka ándin é kóbadan katō panunggiringan na igtinurù nu géna.”

¹⁶ Igkagi si Jesus, na mà din, “Isalábbuanna su iring kó na mga manubù na di pakagpát. ¹⁷ Agad ándin tō ágkakan na pahun tun ta babbà ka manubù, tō gó é manayun tun ta gátták, asta lumuwà tikud tun ta lawa.

¹⁸ Asal tō kagi na lumuwà tikud tun ta babbà ka manubù, tikud tun ta pusung din, asta tō gó é makaripà kandin. ¹⁹ Tō pusung tō ágtikudan katō madat mga panámdám, ágmaté, áglibug, ágtakó, ágtesti-gos ka bulaló, asta ágkagi ka madat tingód ka duma manubù. ²⁰ Karipaan tō manubù ukit kani langun. Asal di karipaan tō manubù na ágkan ka di ágdamù.”

Igsarig tō bayi na ánnà Judio

Mat 15:21-28; Mar 7:24-30

²¹ Igpanó si Jesus, asta igsadun sikandin tun ta probinsya na madani tun ta lunsud ka Tiro asta Sidon.

²² Duwán sábbad bayi na igóddò dutun na ánnà Judio,

† 15:4a Exodo 20:12; Deuteronomio 5:16. †† 15:4b Exodo 21:17. ‡ 15:8-9 Isaias 29:13.

su Canaanhon tō mga kamónaan din. Igsadun sikandin tun ki Jesus, asta igtawar, na mà din, “Sir, rubbad i David, kéduwiya, su ágkatuuwan ni batà ku bayi na gahuwan ka madat espiritu.”

²³ Asal ándà taba si Jesus kandin. Purisu igpadani tō mga disipulu i Jesus tun kandin, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Péwà nu yan bayi, su ágtákkás sikandin áknita, asta tuu gótép.”

²⁴ Igkagi si Jesus, na mà din, “Igpapidda ébō tabangan ku dád tō mga rubbad i Israel na iring na mga karnero na itadin.”

²⁵ Na, igpadani tō bayi tun ki Jesus, iglingkóód asta igkagi sikandin, na mà din, “Sir, tabangiya.”

²⁶ Igkagi si Jesus, na mà din, “Asal duwán ágkagin na dì mému ka kangén tō ágkakan ka mga gabatà ébō pakannán ka mga asu.”

²⁷ Igkagi tō bayi, na mà din, “Sir, bálnal tō igkagi nu. Asal tō mga asu mému kuman katō mumu na ágkadabū tikud tun ta lamisa katō amo.”

²⁸ Igkagi si Jesus katō bayi, na mà din, “Dakál tō kasarig nu kanak! Tumanán ku tō kakalyag nu.”

Tigkō dád igmadigár tō batà din tō oras tō.

Inólian tō marapung manubù

²⁹ Na, igpanó si Jesus, asta igukit sikandin tun ta ligad ka Ranó ka Galilea. Igtikáddág sikandin tun ta madani pabungan asta igunsad sikandin. ³⁰ Marapung tō mga manubù na igwadun tun kandin, asta igpid dan tō duma mga manubù na duwán ássa-ássa bóóg. Duwán mga kapig, mga pantig, mga bólóg, mga ómmó, asta marapung tō duma na mga ágkabóóg. Igpíd dan madani tun ki Jesus. Igdappánnan din ka bállad sikandan, asta inólian dan. ³¹ Isalábbuan tō langun manubù, su igkita dan na ikakagi tō mga ómmó, inólian tō mga pantig, ikapanó tō mga kapig, asta ikakita tō mga bólóg. Purisu igdurung dan tō Manama na ágpangadapán katō mga rubbad i Israel.

Igpakan i Jesus tō sobra áppat mararan manubù

Mat 15:32-39; Mar 8:1-10

³² Na, igtawar i Jesus tō mga disipulu din, asta igkagi sikandin, na mà din, “Inéduwanna kani mga manubù, su itálluwan dan dán na ágtákkás kanak, asta ándà dán ágkannán dan. Dì mému ka pólián ku sikandan na ágballusán agó kagáttasan dan tun ta dalan.”

³³ Igkagi tō mga disipulu din, na mà dan, “Ándà góddô kannun, asta ándà palang kangayan ta ka makan para kandan, su tuu dan marapung.”

³⁴ Iginsà si Jesus, na mà din, “Pira abuk tō pan tun ákniyu?”

Igtaba sikandan, na mà dan, “Pittu abuk pan, asta pira dád abuk marénták sáddà.”

³⁵ Na, igpónsad i Jesus tō langun manubù tun ta tanà. ³⁶ Igkangé din tō pittu abuk pan asta tō sáddà, asta igpasalamatan din tun ta Manama. Igtáppik-táppik din tō pan asta tō sáddà, igbággé din tun ta mga disipulu din, asta igtalad dan tun ta mga manubù na ilimud. ³⁷ Ikakan tō langun manubù, asta ibássug dan.

Iglimud dan tō isamà, asta pittu tō magdakál basket na ipánnù. ³⁸ Mga áppat mararan (4,000) tō mga gamama na ikakan, asta ándà iyapi tō mga gabayi asta tō mga gabatà.

³⁹ Igpóli i Jesus tō langun dan, igsaké sikandin ka barangé, asta igwadun sikandin tun ta probinsya na madani tun ta Magadan.

Kakalyag dan na kumita katō kasalábbuan

Mat 16:1-4; Mar 8:11-13; Luc 12:54-56

16 Na, duwán mga Pariseo asta mga Saduseo na igpadani tun ki Jesus ébō kuminnam kandin. Purisu igpamuyù dan na pakitanán din tō kasalábbuan tikud tun ta Manama. ² Igkagi si Jesus, na mà din, “Atin ka ágmallutù tō langit ka ágsalláp tō álló, kasóddóran yu na dì mudan simag. ³ Atin ka mallutù asta mangitáng tō sagulapun ka ágsilat tō álló, kasóddóran yu na mudan. Agad ágkakilalaan yu tō gahaanan tun ta langit, asal ándà yu kagpátti tō mga kakilalaan áknganni. ⁴ Kakalyag yu na pakitanán ku ákniyu tō kasalábbuan su madat kó asta igtayyug kó katō Manama. Asal sábbad dád é kasalábbuan na pakitanán ákniyu na iring katō ilmu ki Jonas.” †

Na, igpanó si Jesus tikud tun kandan.

Tinurù tingód katō mga Pariseo asta mga Saduseo

Mat 16:5-12; Mar 8:14-21

⁵ Na, tō igtalipag tō mga disipulu i Jesus katō ranó, ándà pan na igpid dan, su ilingawan dan tō tánnó dan.

⁶ Igkagi si Jesus, na mà din, “Banté kó katō pagpatubù ka pan †† katō mga Pariseo asta mga Saduseo.”

⁷ Igpátóngkóé tō mga disipulu din, na mà dan, “Tō gó é igkagi din su ándà pan na igpid ta.”

⁸ Asal isóddóran i Jesus ka ándin tō panámdám dan. Purisu igkagi sikandin, na mà din, “Délák tō kasarig yu kanak. Ándà kó pa ikagpát. Purisu ágpátóngkóé kó na ándà pan na igpid yu. ⁹ Isalábbuanna ákniyu, su ándà kó pa ikasóddór ka ándin tō mému lumun ku. Iring na ilingawan yud tō igpakan ku tō lima mararan (5,000) manubù katō lima abuk pan, asta marapung tō magdakál basket na igipánnù yu katō isamà. ¹⁰ Iring na ilingawan yu tō igpakan ku tō áppat mararan (4,000) manubù katō pittu abuk pan, asta marapung tō magdakál basket na igipánnù yu katō isamà. ¹¹ Asal isalábbuanna su ándà kó pa ikagpát na ánnà pan tō kóbadan katō igkagi ku géna. Kailangan banté kó katō pagpatubù ka pan katō mga Pariseo asta mga Saduseo.”

¹² Na, ikagpát dan na ánnà pagpatubù ka pan tō bantéyan dan, asal kailangan bantéyan dan tō ágtinuruán katō mga Pariseo asta mga Saduseo.

† 16:4 Ahaán tō Mateo 12:40. †† 16:6 Ágkátin tō madat ágkémun katō mga Pariseo asta mga Saduseo iring ka pagpatubù ka pan.

Igkagi si Pedro na si Jesus tô Mesiyas

Mat 16:13-20; Mar 8:27-30; Luc 9:18-21

¹³ Na, igsadun si Jesus madani tun ta lunsud ka Cesarea Filipos. Iginà sikandin katô mga disipulu din, na mà din, "Ándin tô ágkagin ka mga manubù tingód kanak na Igpamanubù? Sadanna kun?"

¹⁴ Igtaba sikandan, na mà dan, "Duwán mga manubù na ágkagi na sikuna si Juan na Tarabunyang. Duwán ássa mga manubù na ágkagi na sikuna si Elías. Duwán ássa ágkagi na sikuna si Jeremias ó sábbad propeta ka Manama sayyan."

¹⁵ Iginà si Jesus, na mà din, "Asal ándin é ákniyu panámdám tingód kanak? Sadanna?"

¹⁶ Igtaba si Simon Pedro, na mà din, "Sikuna tô Mesiyas. Sikuna tô Batà katô manté Manama na ándà ágtamanán."

¹⁷ Igkagi si Jesus, na mà din, "Simon, batà i Jonas, duwán dayó nu! Ánnà manubù tô igpasóddór áknikó na sakán tô Batà ka Manama, asal Ámmà ku tun ta langit tô igpasóddór kanan áknikó. ¹⁸ Purisu kagin ku áknikó, sikuna si Pedro, † asta ni gó tô batu †† na patindággan ku katô mga ágpampamaké. Dì dan talun ka katulusan ka kamatayan. ¹⁹ Bággén ku áknikó tô susi katô pagpangulu ka Manama. Tô dian nu dini ta banuwa, tô gó é dian katô Manama na góddô tun ta langit, asta tô nunugan nu dini ta banuwa, tô gó é nunugan katô Manama na góddô tun ta langit."

²⁰ Na, maggát igsapad si Jesus na kailangan dì dan mulit tun ta duma mga manubù na sikandin tô Mesiyas.

Igkagi si Jesus na matayan sikandin

Mat 16:21-28; Mar 8:31-9:1; Luc 9:22-27

²¹ Tikud katô álló tô, igulit si Jesus tun ta mga disipulu din ka ándin tô matuman dumunggù tun kandin. Kailangan madun sikandin tun ta Jerusalem, asta pahirapan sikandin katô mga ágtugállán ka Judio, mallayat ka mga pangulu ka templo asta mga taratinurù ka sugù. Matuman sikandin matayan, asal manté puman sikandin tun ta ikatállu álló.

²² Na, igpadani si Pedro tun ki Jesus, asta igsapadan din, na mà din, "Áglangngagán, mólà pa ka dì malumu diyán áknikó! Dì pád gó matuman."

²³ Asal igbariring si Jesus tun ki Pedro, asta igkagiyan din, na mà din, "Iwà ka, Maibuyan! su sumapad ka pád kanak. Ánnà tikud tun ta Manama tô kakalyag nu, asal tikud dád tun ta panámdám nu."

²⁴ Na, igkagi si Jesus katô mga disipulu din, na mà din, "Tô manubù na mákkás kanak, kailangan dì sikandin mákkás ka kakalyag ka pusung din, asal kailangan tumiis sikandin ka kahirapan agad matayan sikandin, ‡ asta kailangan mákkás kanak. ²⁵ Tô manubù na áglággád katô kantayan din, kandaan sikandin katô

kantayan na ándà ágtamanán. Asal ka mému ka matayan tô manubù tingód katô katákkás din kanak, matanggap din tô kantayan na ándà ágtamanán.

²⁶ Atin ka makatigatun tô manubù kani tibuk banuwa, asal kandaan sikandin katô kantayan, ándà palang pulusán din, su ándà bullas katô kantayan na ándà ágtamanán. ²⁷ Sakán tô Igpamanubù, asta lumónódda dini na tákkássan katô mga panaligan asta séllaán katô Ámmà ku. Atin ka lumónódda, sumulì a katô langun manubù tingód katô iglumu dan. ²⁸ Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Duwán dini ákniyu na dì maté sippang ka kumita dan katô katigkanayan ka pagpangulu ku na Igpamanubù." ††

Ipalin tô bónnóng i Jesus

Mat 17:1-13; Mar 9:2-13; Luc 9:28-36

17 Na, pángnga ka ánnám álló, igpatákkás i Jesus si Pedro, si Santiago, asta si Juan na adi i Santiago. Igtikáddág dan tun ta mallayat pabungan na ándà palang manubù. ² Róggun igsállág dan ki Jesus, ipalin tô bónnóng din na iring na sánnang ka álló. Ágséllà ka kapputian tô langun katô umpak din. ³ Tigkô dan dád igkita si Moises asta si Elias na igtóngkô ki Jesus. ⁴ Igkagi si Pedro ki Jesus, na mà din, "Áglangngagán, madigár su dini ké. Atin ka mému áknikó, mimuwa dini ka tállu rákkó, sábbad para áknikó, sábbad para ki Moises, asta sábbad para ki Elias."

⁵ Róggun na igkagi si Pedro, tigkô dád duwán ágséllà sagulapun na ikatambun kandan. Igdinág dan tô kagi ka Manama tikud tun ta sagulapun, na mà din, "Ni gó ni kanak Batà na ágginawaan ku, asta tuuwa idayawan kandin. Paminág yu sikandin."

⁶ Tô igdinág tô tállu disipulu, iglangkáb dan asta tuu dan imáddangan. ⁷ Asal igpadani si Jesus tun kandan, igawinan din, asta igkagi sikandin, na mà din, "Tindág kó. Yakó ágkamáddangan."

⁸ Tô iglangngag dan, igkita dan si Jesus na sábbad din dád man.

⁹ Na, róggun igtupang dan tikud tun ta pabungan, igkagi si Jesus tun kandan, na mà din, "Yakó gulit tingód katô igkita yu róggun ándà a pa kanté puman na Igpamanubù."

¹⁰ Na, iginà tô mga disipulu din, na mà dan, "Manan ka ágtinurù tô mga taratinurù ka sugù na kailangan lumónód si Elias tô dì pa dumunggù tô Mesiyas?" ††

¹¹ Igtaba si Jesus, na mà din, "Bánnal na dumunggù pa si Elias, su sikandin tô tumaganà katô langun.

¹² Asal mulitta ákniyu na igdunggù dán sikandin, asal ándà sikandin kilalayi ka mga manubù. Asal igtuman dan tô madat kakalyag dan kandin. Iring pagsik kanan, pahirapanna na Igpamanubù ukit ka lumun dan kanak."

† Pedro. Tun ta kinagiyan ka Griego petrosna tô kóbadan "délák batu." †† Batu. Tun ta kinagiyan ka Griego petrana tô kóbadan "dakál batu." Panunggiringan ni tingód basi katô kabánnalan na igkagi i Pedro, ó tingód ki Jesu-Cristo. ‡ 16:24 Kailangan tumiis

sikandin ka kahirapan agad matayan sikandin, ó kailangan tumiang sikandin ka krus. †† 16:28 Ituman ni tô igkita si Pedro, si Santiago asta si Juan katô kapalín ka bónnóng i Jesus tun ta pabungan (Mateo 17:1-13). †† 17:10 Ahaán tô Malaquias 4:5.

¹³ Purisu ikagpát tō mga disipulu din na si Juan na Tarabunyang tō igtuman katō tandō tingód katō kadunggù i Elias.

Tō batà mama na igahuwan ka madat espiritu

Mat 17:14-21; Mar 9:14-29; Luc 9:37-43

¹⁴ Tō igdunggù dan tun ta marapung manubù na igangat kandan, duwán sábbad mama na igpadani tun ki Jesus. Iglíngkóód sikandin, asta igkagi, na mà din, ¹⁵ “Áglangngagán, kéduwi nu ni batà ku mama, su ágtuyù-tuyù sikandin, asta ágkahirapan. Marag sikandin ágkabantang tun ta apuy asta tun ta wayig. ¹⁶ Igpíd ku sikandin tun ta mga disipulu nu ébô kólian sikandin, asal ándà dan ikému.”

¹⁷ Igkagi si Jesus, na mà din, “Sikiyu mga manubù áknganni, dì kó ágsarig kanak, asta madat tō panámdám yu. Dì dán madugé na dumuma a ákniyu, asal kailangan tumiissa pa. Na, pid yu dini kanak tō batà.”

¹⁸ Na, igsapadan i Jesus tō madat espiritu, asta igluwà tikud tun ta batà. Tigkō inólian sikandin.

¹⁹ Na, igpadani tō mga disipulu i Jesus tun kandin na ándà duma manubù, asta iginsà sikandan, na mà dan, “Manan ka ándà ké ikapaluwà katō madat espiritu?”

²⁰ Igkagi si Jesus, na mà din, “Su délák pa tō kasarig yu kanak. Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka duwán kasarig yu kanak iring dád na délák lisu ka mustasa, makakagi kó tun ta pabungan, na mà yu, ‘Alin ka dutun.’ Purisu malin tō pabungan. Ándà palang na dì yu mému. ²¹ [Asal paluwaán ni klasi ka madat espiritu ukit dád ka kadasal asta kapuwasa.]”

Igkagi puman si Jesus tingód ka kamatayan din

Mat 17:22-23; Mar 9:30-32; Luc 9:43-45

²² Na, tō ilimud dán tō mga disipulu i Jesus tun ta probinsya ka Galilea, igkagi si Jesus, na mà din, “Matuman ni dumunggù kanak na Igpamanubù. Kailangan bággénna tun ta bállad katō duma mga manubù.

²³ Matayanna ikandan, asta mantéya puman tun ta ikatállu álló.”

Purisu tuu dan iranu.

Bayad ka buwis para ka templo

²⁴ Tō igdunggù dan tun ta lunsud ka Capernaum, duwán mga taralimud ka buwis para katō templo. Iginsà dan ki Pedro, na mà dan, “Ágbayad tō pangulu yu ka buwis para katō templo?”

²⁵ Igtaba si Pedro, na mà din, “Óó.”

Tō igulì dán si Pedro tun ta balé, tō ándà pa kagi sikandin, igkagi si Jesus ki Pedro, na mà din, “Simon, duwán insà ku áknikó. Sadan tō mga manubù na kailangan mayad ka buwis tun ta hari? Tō kandin pamilya, ó tō ássa mga manubù?”

²⁶ Igtaba si Pedro, na mà din, “Tō ássa mga manubù.”

Igkagi si Jesus, na mà din, “Purisu dì ágbayad tō kandin pamilya. ²⁷ Asal ébô dì maringasa tō mga taralimud ka buwis áknita, sadun ka tun ta ranó, asta pa-

munuwit ka. Duwán salapi na kitanán nu tun ta babbà katō tagnà sáddà na maggut nu. Nángngà tō salapi para bággén ta tun ta templo. Angé nu, asta bággé nu tun ta mga taralimud ka buwis.”

Sadan tō tuu mallayat?

Mat 18:1-5; Mar 9:33-37; Luc 9:46-48

18 Na, ándà kadugé, igpadani tō mga disipulu i Jesus tun kandin, asta iginsà sikandan, na mà dan, “Sadan tō mallayat é kamanubuan tun ta pagpangulu ka Manama?”

² Purisu igtawar i Jesus tō sábbad batà, asta igpatindág din tun ta tángngaan dan. ³ Igkagi si Jesus, na mà din, “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka malyag kó sakupán katō Manama tun ta pagpangulu din, kailangan pamantun yu tō panámdám yu asta makéring kó na mga gabatà, ⁴ su tō manubù na ágpabbabà ka kamanubuan na iring katō kapabbabà kani batà, tō gó é tuu mallayat tun ta pagpangulu ka Manama. ⁵ Atin ka ágtanggap kó katō sábbad batà tingód katō kapasakup yu kanak, iring na ágtanggapánna ikiyu.”

Mga tinal ka kalumu ka salá

Mat 18:6-9; Mar 9:42-48; Luc 17:1-2

⁶ “Atin ka duwán makandà ka kapamaké katō agad sábbad kani mga marénták gabatà, tuu pa madigár ka ikátán tō alig din tun ta dakál batu, asta antugán sikandin tun ta dagat. ⁷ Makédu-édu tō mga manubù nit banuwa su duwán pakatinta! Ándà makalili katō pagtinal, asal makédu-édu tō manubù na mému gunayan ka pagtinal katō duma manubù!

⁸ “Atin ka tō bállad nu ó paa nu tō gunayan na makasalà ka, tampád nu asta antug nu, su tuu pa madigár agad sábbad dád tō bállad ó paa nu na duwán kantayan nu na ándà ágtamanán ka tandingán ka antugán tō tibuk lawa nu tun ta apuy na dì gó madáng ka ándà ágtamanán. ⁹ Atin ka tō mata nu tō gunayan na makasalà ka, lássù nu asta antug nu, su tuu pa madigár agad mandà tō sábbad mata nu na duwán kantayan nu na ándà ágtamanán ka tandingán ka duwán duwa mata nu asta antugán tō tibuk lawa nu tun ta ágsupakanan ka apuy.”

Panunggingan tingód katō karnero na itadin

Mat 18:10-14; Luc 15:3-7

¹⁰ “Yakó ágbuyas katō sábbad sakup ku na mabbabà é kamanubuan iring katō kapabbabà kani batà, su kagin ku ákniyu na ágbantéyan dan katō mga panaligan ka Manama na inalayun ágtubang katō Ámmà ku tun ta langit. ¹¹ [Igsadunna na Igpamanubù dini ta banuwa ébô tumábbussa katō mga manubù na itadin tingód ka mga salá dan.]

¹² “Panámdám yu ni. Tō manubù na duwán sábbad gatus (100) karnero din, atin ka sábbad tō matadin, tananan din tō kasiyawan siyó (99) tun ta pabungan ébô pamasakán din tō sábbad karnero na itadin.

¹³ Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka kitanán din

dán, tuu pa dakál tō dayó din ka tandingán katō dayó din tingód katō kasiyawan siyó (99) na ándà katadin. ¹⁴Iring kani tō riyun katō Ámmà ku tun ta langit, su di gó mému kandin ka mandà tō sábbad sakup din.”

Tō ágpamaké na makalumu ka salà

¹⁵“Na, atin ka duwán kataladi nu na makalumu ka salà tun áknikó, sadun ka tun kandin na ándà ássa manubù, asta sapadi nu sikandin tingód katō salà na iglumu din. Atin ka maminág sikandin katō kagi nu, mapalónód nu sikandin tun ta Manama. ¹⁶Atin ka di sikandin maminág katō kagi nu, patákkás nu tō sábbad ó duwa manubù, asta lónód kó tun kandin, ébō duwán duwa ó tállu testigos na maminág katō tinóngkóan yu. ¹⁷Atin ka diyù gó sikandin maminág kandan, ulit yu tun ta mga ágpampamaké. Atin ka diyù gó sikandin maminág kandan, yakó ágtagad kandin, asal panámdám yu na iring sikandin na ánnà Judio asta iring na taralimud ka buwis.”

Tō dian asta tō nunugan

¹⁸“Na, paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tō dian yu dini ta banuwa, tō gó é dian katō Manama na góddō tun ta langit, asta tō nunugan yu dini ta banuwa, tō gó é nunugan katō Manama na góddō tun ta langit.

¹⁹“Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka duwán duwa manubù nit banuwa na pasábbadé tun ta kadasal, bággén katō Ámmà ku tun ta langit tō ágpamuyúan dan. ²⁰Su agad ánda ágpalmudé tō duwa ó tállu manubù ébō mangadap kanak, dutunna duma kandan.”

Kapasinsiya ka salà

²¹Na, igpadani si Pedro tun ki Jesus, asta iginsà sikandin, na mà din, “Áglangngagán, atin duwán kataladi ku na marag áglumu ka salà kanak, makapira tō kapasinsiya ku kandin? Nángngà tō makapittu?”

²²Igkagi si Jesus, na mà din, “Ánnà nángngà ka makapittu dád, su agad luppián din tō kapittuwan (70) ka makapittu, kailangan pasinsiyaan nu sikandin.

²³“Iring kani tō pagpangulu ka Manama. Duwán hari na igpanámdám na sumukut sikandin katō utang ka mga opisyales din. ²⁴Tō igtigkané sikandin, duwán sábbad opisyales na igpatawar din na tuu dakál tō utang din, su mga mararan tō salapì na utang din.

²⁵Asal di sikandin pakabayad. Purisu igkagi tō hari na kailangan imun sikandin na állang, apil tō sawa din asta tō mga gabatà din, asta barigyaán tō langun ka kaduwánnan dan ébō kabayadan tō utang din. ²⁶Asal iglingkóód tō manubù, asta igpédu-édu, na mà din, ‘Sir, angkat ka pa, su bayadan ku tō langun katō utang ku áknikó.’ ²⁷Purisu igpandà katō hari tō utang katō manubù tingód katō kédu din, asta igpóli din. ²⁸Tō igpanó tō manubù, igkita din tun ta dalan tō ássa opisyales na duwán délák utang kandin. Tigkō din dád igpákkál tō alig katō manubù, asta igkagi sikandin,

† 18:16 Ahaán tō Deuteronomio 19:15.

‘Bayadi nud tō utang nu kanak.’ ²⁹Purisu iglingkóód tō ássa opisyales, asta igpédu-édu, na mà din, ‘Angat ka pa, su bayadan ku tō langun katō utang ku áknikó.’ ³⁰Asal ándà kédu din, asta igpaprisko din sikandin sip-pang ka kabayadan tō utang din. ³¹Na, tō ikasóddór tō mga ássa opisyales din, tuu iranu tō pusung dan. Purisu igpadun dan tun ta hari, asta igulit dan tingód katō langun na ilmu. ³²Purisu igpakangé katō hari tō una opisyales, asta igkagi sikandin, ‘Madat ka manubù! Tō igpédu-édu ka kanak, igpandà ku tō langun ka utang nu. ³³Su inéduwanna áknikó, kailangan médu-édu ka katō unawa nu na opisyales.’ ³⁴Tuu isókówan katō hari sikandin, asta igpaprisko din ébō supakan sippang ka kabayadan tō langun katō utang din.”

³⁵Igkagi si Jesus, “Atin ka di kó ágpasinsiya katō kataladi yu tikud tun ta tibuk pusung yu, magunawa pagsik tō lumun katō Ámmà ku tun ákniyu.”

Tinurù tingód ka ágpasugbané

Mat 19:1-12; Mar 10:1-12

19 Na, pángnga igtinurù si Jesus kani langun, igi-wà sikandin tikud tun ta probinsya ka Galilea, asta igukit sikandin tun dipag ka Wayig ka Jordan sip-pang tun ta probinsya ka Judea. ²Marapung tō mga manubù na igtalundug kandin, asta igdappánnan din ka ballad tō langun na ágkabógókan, asta inólian.

³Duwán mga Pariseo na igpadani tun ki Jesus ébō kuminnam kandin. Iginsà sikandan, na mà dan, “Mému ka sumugban tō manubù katō sawa din agad ándà madat na iglumu din?”

⁴Igtaba si Jesus, na mà din, “Ándà yu basi basayi tō kagi ka Manama na igsulat. Tō igimu tō Manama katō manubù sayyan, igimu din sikandan na mama asta bayi. ⁵Igkagi tō Manama,

“Purisu tumanan tō mama katō ámmà din asta katō innà din, asta pasábbadé tō mama asta tō sawa din. Tō duwa dan mému dán sábbad.’ ⁶

⁶Purisu ánnà dan dán duwa, su inému dan dán sábbad. Na, su igimu dan ka Manama na sábbad, di mému na pagsugbanán ka manubù.”

⁷Iginsà sikandan, na mà dan, “Atin ka di mému, manan ka igsugù si Moises sayyan na kailangan duwán papeles na bággén katō mama tun ta sawa din tingód katō kasugban din kandin, asta mému din péwaán?” ⁸

⁸Igkagi si Jesus, na mà din, “Igsugù si Moises na mému kó sumugban katō sawa yu, su isóddóran din na tuu matággas tō ulu yu. Asal tō igimu tō Manama katō manubù sayyan, di mému pasugbané. ⁹Purisu kagiyan ku sikiyu, atin ka sumugban tō mama katō sawa din na ándà libug, asta kumalyag sikandin katō ássa bayi, makalibug sikandin.”

¹⁰Igkagi tō mga disipulu din, na mà dan, “Atin ka tō gó é malumu, tuu pa madigár ka di dán kumalyag tō mga manubù.”

†† 19:4 Ahaán tō Genesis 1:27; 5:2. ‡ 19:5 Genesis 2:24. †† 19:7 Ahaán tō Deuteronomio 24:1.

¹¹ Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Ànnà langun manubù tò dì gó kumalyag, asal makatiis dád tò mga manubù na ágtabangan ka Manama. ¹² Duwán mga imanubù na di kumalyag. Duwán mga duma na di kumalyag su taganà ikapunan dan. Duwán mga duma na di kumalyag su duwán lumun dan tingód katò pagpangulu ka Manama. Purisu tò makatanggap na di dan kumalyag, di dan gó kumalyag.”

Si Jesus asta tò marénták mga gabatà

Mat 19:13-15; Mar 10:13-16; Luc 18:15-17

¹³ Na, duwán mga manubù na igpid ka marénták mga gabatà dan tun ki Jesus ébò dappánnan din ka bállad asta dasalan din. Asal igsapadan dan katò mga disipulu din. ¹⁴ Igkagi si Jesus, na mà din, “Pabayà yu yan mga gabatà ébò makapadani dan dini kanak. Yakó ágsapad kandan, su tò mga manubù na ágsarig ka Manama iring katò kasarig ka mga gabatà tun ta ám-mà asta innà dan, tò gó é panguluwan ka Manama.”

¹⁵ Tò igdappán dán si Jesus ka bállad tun kandan asta igdasal, igpanó sikandin.

Kahirapan tò mga ágkaduwánnan

Mat 19:16-30; Mar 10:17-31; Luc 18:18-30

¹⁶ Na, duwán sábbad manubù na igpadani tun ki Jesus, asta iginsà, na mà din, “Sir, ándin tò madigár lumun ku ébò makatanggap ka kantayan na ándà ágtamanán?”

¹⁷ Igkagi si Jesus, na mà din, “Isalábbuanna su iginsà ka kanak tingód katò madigár. Sábbad dád tò tuu madigár, tò dád Manama. Atin ka malyag ka tumanggap ka kantayan na ándà ágtamanán, kailangan mánal ka katò mga sugù ka Manama.”

¹⁸ Iginsà tò manubù, na mà din, “Ándin mga sugui?” Igkagi si Jesus, na mà din, “Yakó ágmaté. Yakó áglibug. Yakó ágtakó. Yakó ágtestigos ka bulaló tingód katò unawa yu. ¹⁹ Respetowi yu tò ákniyu ámmà asta innà. Ginawayi yu tò unawa yu na iring katò kaginawa yu katò ákniyu sarili.” †

²⁰ Igkagi tò manubù, na mà din, “Igbánnalla katò langun. Ándin tò ándà ku pa lumuwi?”

²¹ Igkagi si Jesus, na mà din, “Atin duwán kakalyag nu na tuu nángngà tò áglumun nu, uli ka, asta barigya nu tò langun kaduwánnan nu. Tukid nu bággéyi tò salapi nu tun ta mga manubù na ágkayu-ayuan. Atin ka tò gó é lumun nu, duwán pulusán nu tun ta langit. Na, lónód ka, asta tákkás ka kanak.”

²² Tò igdinág katò manubù tò igkagi i Jesus, igpanó sikandin na iranu, su dakál tò kaduwánnan din.

²³ Na, igkagi si Jesus katò mga disipulu din, na mà din, “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Mahirap tò kapasakup ka ágkaduwánnan manubù tun ta pagpangulu katò Manama. ²⁴ Kumagiya pagsik ákniyu na agad mahirap tò dakál mannap na ánggadan kamelyo na mikit tun ta bóbbó ka simat, asal tuu pa mahirap

tò kapasakup katò ágkaduwánnan manubù tun ta pagpangulu ka Manama.”

²⁵ Tò igdinág katò mga disipulu tò igkagi din, tuu dan isalábbuan, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Purisu ándà palang manubù na makaluwà tikud tun ta supak ka Manama.”

²⁶ Asal igsállág si Jesus tun kandan asta igkagi sikandin, na mà din, “Dì gó ni malumu ka manubù, asal malumu ka Manama tò langun.”

²⁷ Igkagi si Pedro, na mà din, “Sikami, igtananan déd tò langun katò kaduwánnan dé ébò mákkás ké áknikó. Ándin tò matanggap dé?”

²⁸ Igkagi si Jesus, na mà din, “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tun ta mantu banuwa na imun ka Manama, munsadda na Igpamanubù tun ta madigár gunsadanan ku. Sikiyu na igtákkás kanak, munsad kó pagsik tun ta sapulù duwa (12) gunsadanan ka hari, asta mangulu kó katò sapulù duwa (12) grupo katò mga rubbad i Israel. ²⁹ Tò manubù na igtanan katò kaduwánnan din, mga kataladi din, ámmà din, innà din, mga gabatà din, asta kinamát din ébò pasakup kanak, tò gó tò makatanggap ka kadigárran na ginatus-gatus na dakál pa ka tandingán katò igtananan din, asta bággayan sikandin katò kantayan na ándà ágtamanán. ³⁰ Marapung tò mga manubù na ikóna áknganni makatapuri baling tun ta tapuri álló. Tò mga manubù na ikatapuri áknganni makóna baling tun ta tapuri álló. ††

Panunggiringan tingód ka mga iglumu

20 “Iring kani tò pagpangulu ka Manama. Duwán sábbad manubù na duwán tanà na igpamulaan din ka paras. Igsállám tò tigatun igpamasak ka mga manubù na lumumu tun ta kinamát din. ² Igpasábbadé dan na bággén din kandan tò sábbad salapi denario, su ni tò nángngà tandan ka sábbad álló. Igpa-pid din sikandan tun ta kinamát, asta iglumu dan. ³ Tò alas nuybe dán, igpamasak puman sikandin ka mga manubù na lumumu. Duwán mga manubù na igkita din tun ta plasa na ánda áglumun dan. ⁴ Purisu igkagi sikandin, ‘Atin ka lumumu kó tun ta kinamát ku, nángngà tò tandan ku ákniyu.’ Purisu igsadun dan pagsik, asta iglumu dan. ⁵ Igpamasak puman sikandin ka mga manubù tò alas dusi asta tò alas tres ka mapun, asta magunawa tò igkagi din kandan. ⁶ Masig dán alas singko ka mapun, igkita din tò duma mga manubù na ánda áglumun dan. Iginsà sikandin, ‘Manan ka ándà palang áglumun yu ni álló ni?’ ⁷ Igtaba dan, ‘Su ándà manubù na igpalumu áknami.’ Igkagi sikandin, ‘Lumu kó pagsik tun ta kinamát ku.’

⁸ “Na, tò igsalláp dán tò álló, igkagi tò tigatun tun ta állang na ágsarigan din, ‘Tawar nu tò langun manubù na iglumu, asta bággé nu kandan tò tandan. Una nu tò mga manubù na tapuri iglumu, asta yan pa tò mga

†† 19:30 Marapung tò mga manubù na ágkanganan áknganni mabbabà baling é kamanubuan dan tun ta tapuri álló. Tò mga manubù na mabbabà é kamanubuan áknganni kangadanan baling tun ta tapuri álló.”

† 19:18-19 Exodo 20:12-16; Levitico 19:18; Deuteronomio 5:16-20.

manubù na una iglumu.⁹ Tô igtandan sikandin katô mga manubù na igtigkané ka alas singko ka mapun, sábbad denario tô salapì na igtandan din tingód ka sábbad álló tun ta tagsábbad-sábbad kandan.¹⁰ Purisu tô ándà pa tandani tô mga manubù na iglumu tikud ka sállám, igpanámdám dan na tuu pa dakál tô tandanán din kandan. Asal sábbad pagsik denario tô salapì na igtandan din tingód ka sábbad álló tun ta tagsábbad-sábbad kandan.¹¹ Tô igtanggap dan katô salapì, igpaburáng-burángngé dan tingód katô tigatun ka paras.¹² Iggkagi dan, 'Tô mga ikatapuri, sábbad dád oras tô kalumu dan, asal tikud ka sállám tô áknami kalumu, asta inélad ké ka álló. Manan ka magunawa tô igtandan nu áknami langun?'¹³ Iggkagi tô tigatun tun ta sábbad kandan, 'Rarak ku, ándà a limbung áknikó, su sábbad denario tô salapì na ignunugan nu na tandan ku áknikó.¹⁴ Purisu pid nu tô salapì na igtandan ku áknikó, asta uli kad. Kakalyag ku na magunawa tô bággén ku tun ta langun yu.¹⁵ Atin ka malyagga mággé ka salapì ku tun ta manubù na salinán ku, ándà basì makasapad kanak. Isabuan ka basì nu madigár tô iglumu ku kandan.'"

¹⁶ Iggkagi si Jesus, na mà din, "Purisu tô mga manubù na ikatapuri áknganni makóna baling tun ta tapuri álló. Tô mga manubù na ikóna áknganni makatapuri baling tun ta tapuri álló." †

Iggkagi puman si Jesus tingód ka kamatayan din

Mat 20:17-19; Mar 10:32-34; Luc 18:31-34

¹⁷ Na, róggun igpanó si Jesus tun ta Jerusalem, igpid din tô sapulù duwa (12) disipulu din tun ta ándà mga manubù, asta igkagi sikandin, na mà din,¹⁸ "Na, madun kid tun ta Jerusalem. Sakán na Igpamanubù tô bággén tun ta bállad katô mallayat ka mga pangulu ka templo asta mga taratinurù ka sugù. Pasábbadé dan kumagi na kailangan matayanna.¹⁹ Bággénna ikandan tun ta bállad ka mga manubù na ánnà Judio. Ngisiyan-na ikandan, lagpássánna, asta pansalanna tun ta krus. Asal mantéya puman tun ta ikatállu álló."

Tô duwa gabatà i Sebedeo

Mat 20:20-28; Mar 10:35-45

²⁰ Na, igsadun tun ki Jesus tô sawa i Sebedeo asta tô duwa gabatà din na si Santiago asta si Juan. Igingkóód sikandin tun ki Jesus su duwán ágpa-muyuan din.²¹ Igingná si Jesus, na mà din, "Ándin tô kakalyag nu kanak?"

Iggkagi sikandin, na mà din, "Tun ta pagpangulu nu, pónsad nu tô duwa gabatà ku madani tun áknikó, na sábbad dadan ta kawatan nu, asta sábbad dadan ta ibang nu."

²² Asal igkagi si Jesus, na mà din, "Ándà yu kasóddóri ka ándin tô igpamuyù yu. Makatiis kó katô kahirapan

† 20:16 Tô mga manubù na ákgangadanan áknganni, mabbabà baling tô kamanubuan dan tun ta tapuri álló. Tô mga manubù na tuu mabbabà é kamanubuan áknganni kangadanan baling tun ta tapuri álló."

iring katô kahirapan na masig dán dumunggù kanak?" ††

Igtaba sikandan, na mà dan, "Óó, makatiis ké."

²³ Iggkagi si Jesus, na mà din, "Matuman na dungguan kó gó katô kahirapan iring katô kahirapan na dumunggù kanak, asal diya makatandò ákniyu ka makónsad kó madani tun kanak, su munsad madani kanak tô mga manubù na igsalin katô Ámmà ku."

²⁴ Na, tô igdinág tô sapulù (10) disipulu ka ándin tô igkagi dan ki Jesus, isókó dan ki Santiago asta ki Juan.²⁵ Purisu igpaglimud i Jesus tô langun dan, asta igkagi sikandin, na mà din, "Isóddóran yud na tun ta mga manubù na ánnà Judio, inalayun ágsugù tô mga ágpangulun katô mga sakup dan. Inalayun ágsugù-sugù tô mallayat mga manubù katô mga ágpanguluwan dan.²⁶ Asal di mému ka makéring kó kandan. Su tô manubù tun ákniyu na imun mallayat é kamanubuan, tô gó tô kailangan imun na ágsuguánnán yu.²⁷ Asta tô manubù na imun pangulu yu, tô gó tô kailangan mému na állang yu.²⁸ Méring sikandin kanak na Igpamanubù, su igsadunna dini ánnà ébò tabanganna katô mga manubù, asal igsadunna dini ébò tumbangnga katô mga manubù. Ikataganà ad na matayan ébò tábbusán ku tô marapung manubù."

Inólian tô duwa bólóg

Mat 20:29-34; Mar 10:46-52; Luc 18:35-43

²⁹ Na, tô igpanó dan tikud tun ta Jerico, tuu marapung tô mga manubù na igtalundug ki Jesus.³⁰ Duwán duwa bólóg na igunsad tun ta ligad ka dalan. Tô igdinág dan na si Jesus tô iglabé, igullaó sikandan, na mà dan, "Rubbad i David, kéduwi ké!"

³¹ Igsapadan dan katô mga manubù, asta igkagi dan na kailangan di dan mótép. Asal igrayan dan baling gullaó, na mà dan, "Áglangngagán, rubbad i David, kéduwi ké!"

³² Purisu igsódô si Jesus, asta igtawar kandan, na mà din, "Ándin tô kakalyag yu na lumun ku para ákniyu?"

³³ Igtaba tô duwa bólóg, na mà dan, "Áglangngagán, malyag ké makakita."

³⁴ Inéduwan si Jesus kandan, asta igdappánnan din ka bállad tô mata dan. Tigkô dan dád ikakita, asta igtalundug dan ki Jesus.

Igdunggù si Jesus tun ta Jerusalem

Mat 21:1-11; Mar 11:1-11; Luc 19:28-40; Juan 12:12-19

21 Na, tô igsadun dan tun ta Jerusalem, igdunggù dan tun ta lunsud ka Betpahe na tun ta Pabungan ka Olibo. Igpóna i Jesus tô duwa disipulu din, na mà din,² "Una kó tun ta lunsud, asta kitanán yu tô asno † asta nati. Igitát tô asno, asal akas yu, asta pid yu dini kanak.³ Atin ka duwán manubù na minsà ákniyu ka manan ka igakas yu, kagiyi yu na kailangan sakayan katô Áglangngagán yu, asta sékót din papiddán ákniyu."

†† 20:22 Tô gó é kóbadan ka kagi din, "Makému kó minám tun ta kopa na masig kud inámmán?" † 21:2 Iring na kudà tô asno.

⁴ Ilmu ni ébô matuman ni igkagi katô propeta ka Manama sayyan, na mà din,

⁵ "Uliti nu tô langun taga Sion, †'Na, dumunggù dán tô hari yu, asta mabbabà tô kamanubuan din, su ágsaké ka nati ka asno.'" ††

⁶ Igpanó tô duwa disipulu din, asta igtuman dan tô igsugù i Jesus kandan. ⁷ Igpíd dan tô asno asta tô nati tun ki Jesus. Tô mga umpak dan igampas dan tun ta bókkóg katô nati, asta igsaké si Jesus. ⁸ Igsánnar katô karapungan ka mga manubù tô umpak dan tun ta dalan na ukitan din. Igtampád katô mga manubù tô mga daun ka palmera asta igsánnar dan tun ta dalan. ⁹ Igullaó tô langun manubù na igtákkás ki Jesus, agad tô ikóna asta tô ikatalundug, na mà dan, "Durungán ta ni rubbad i David! Durungán ta ni igpapid katô Áglangngagán! Durungán ta tô Manama tun ta langit!" †

¹⁰ Tô igdunggù si Jesus tun ta Jerusalem, isalábbuan tô langun manubù. Igpénsaé sikandan, na mà dan, "Sadan sikandin?"

¹¹ Igtaba tô mga manubù na igtákkás ki Jesus, na mà dan, "Sikandin si Jesus na propeta ka Manama tikud tun ta lunsud ka Nazaret na sakup ka probinsya ka Galilea."

Igsadun si Jesus tun ta templo

Mat 21:12-17; Mar 11:15-19; Luc 19:45-48; Juan 2:13-22

¹² Na, igasadun si Jesus tun ta templo, asta igabug din tô langun manubù na ágbálli asta ágbarigyà tun ta plasa ka templo. †† Igbantang din tô mga lamisa katô mga manubù na ágbullas ka salapi, ††† asta igbantang din tô gunsadanan katô mga manubù na ágbarigyà ka salapati na ágbággén tun ta Manama. ¹³ Igkagi sikandin, na mà din, "Mà katô kagi ka Manama, "Tô balé ku, tô gó é ágdasalanan.'" †††

Asal igimu yud ni na gállássanan ka mga tulisan."

¹⁴ Igpadani tun ki Jesus tô mga bólóg asta tô mga kapig, asta igdappánnan dan i Jesus ka bállad, asta in-ólian dan tun ta templo. ¹⁵ Asal isókó tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô mga taratinurù ka sugù, su igkita dan tô mga kasalábbuan na iglumu i Jesus, asta igdinág dan tô mga gabatà na igpanggullaó tun ta templo, na mà dan, "Durungán ni rubbad i David!"

¹⁶ Purisu iginsà dan ki Jesus, na mà dan, "Igpaminág nu tô kagi dan?"

Igtaba si Jesus, na mà din, "Óó. Ándà yu basì basayi ni kagi ka Manama, na mà din,

"Agad tô mga marénták gabatà igtinuruan nu ébô dumurung áknikó.'" §

† 21:5a Sion tô ássa ngadan katô lunsud ka Jerusalem. †† 21:5b Isaias 62:11; Zacarias 9:9. † 21:8 Tô gó é ágkémun dan ka tanggapán dan tô manubù na imun hari. †† 21:9 Ahaán tô Salmo 118:25-26. †† 21:12a Plasa ka templo; tô mga pari dád tô makahu tun dalám ka templo. Dutun ta plasa tô duma mga manubù. ††† 21:12b Ágbullas ka salapi; kailangan bullasán tô salapi ka ássa mga banuwa ébô duwán salapi na ággamítan tun ta templo. ††† 21:13 Isaias 56:7; Jeremias 7:11. § 21:16 Salmo 8:2. Tô gó tô igkanta i David para katô Manama.

¹⁷ Na, igpanó si Jesus tikud tun kandan, igasadun sikandin tun ta lunsud ka Betania, asta igdággà sikandin dutun.

Tô kayu igera na igangu

Mat 21:18-22; Mar 11:12-13,20-24

¹⁸ Tô sállám dán, róggun iglónód si Jesus tun ta Jerusalem, igballus sikandin. ¹⁹ Igkita din tô kayu igera tun ta ligad ka dalan, asta igpadani sikandin ébô masak ka buuy. Asal ándà palang buuy na igkita din, su marag dád daun. Purisu igkagi sikandin tun ta kayu, na mà din, "Tikud áknganni, di dán gó makabu-uy ni kayu ni!"

Tô dád gó, igangu tô kayu. ²⁰ Tô ikakita tô mga disipulu din, isalábbuan dan gó, asta igkagi sikandan, na mà dan, "Sékót igangu tô kayu igera."

²¹ Igkagi si Jesus, na mà din, "Paminág yu ni kagin ku áknuyu. Atin ka sumarig kó katô Manama, asta di kó ágduwa-duwa, makému kó katô mga kasalábbuan ir-ing katô iglumu ku kani kayu igera, asta mga kasalábbuan na tuu pa matulus. Atin ka kumagi kó kani pabungan na malin tun ta dagat, mému ni. ²² Agad ándin tô pamuyuán yu katô Manama ukit ka kadasal, matanggap yu ka mánnal kó kandin."

Insà tingód katô igpapid ki Jesus

Mat 21:23-27; Mar 11:27-33; Luc 20:1-8

²³ Na, igasadun si Jesus tun ta templo, asta igtinurù sikandin. Ándà kadugé, duwán mallayat ka mga pangulu ka templo asta mga ágtugállán ka Judio na igpadani tun kandin. Iginsà sikandan, na mà dan, "Sadan tô igtikudan katô langun na áglumun nu? Sadan tô igpapid áknikó?"

²⁴ Igtaba si Jesus, na mà din, "Duwán pagsik insà ku áknuyu. Atin ka makataba kó, mulitta áknuyu ka sadan tô igpapid kanak. ²⁵ Na, sadan tô igpapid ki Juan na munyag? Tô Manama, ó tô manubù?"

Purisu igpatóngkóé dan ka ándin tô madigár taba dan kandin, na mà dan, "Atin ka tumaba ki na Manama tô igpapid ki Juan, insaán ki ikandin na manan ka ándà ki bánnal ki Juan. ²⁶ Asal atin ka tumaba ki na manubù tô igpapid ki Juan, kamáddangan ki kani mga manubù na ilimud, su ágpanámdám dan na bánnal propeta ka Manama si Juan."

²⁷ Purisu igtaba sikandan ki Jesus, na mà dan, "Ándà dé kasóddóri."

Igkagi si Jesus, na mà din, "Su ándà kó taba katô insà ku, diya pagsik mulit áknuyu ka sadan tô igpapid kanak na lumumuwa katô áglumun ku."

Panunggiringan tingód katô duwa mataladi gamama

²⁸ "Panámdám yu ni. Duwán manubù na duwán duwa gabatà din gamama. Igkagi sikandin tun ta batà din kaké, 'Batà, lumu ka tun ta kinamát ni álló ni.'

²⁹ Igkagi tô batà din, 'Diya.' Asal ándà kadugé, ipalin tô panámdám din, asta igasadun sikandin tun ta kinamát asta iglumu. ³⁰ Igsadun pagsik tô ámmà tun ta batà

din adi, asta magunawa tō igkagi din kandin. Igkagi tō adi, 'Óó, ámmà. Madunna.' Asal ándà sikandin sadun. ³¹ Na, ulitiya ikiyu. Sadan batai tō igbánnal katō ámmà din?"

Igtaba sikandan, na mà dan, "Tō batà din kaké."

Igkagi si Jesus, na mà din, "Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Duwán masalà-salà mga manubù na makóna ákniyu masakup tun ta pagpangulu ka Manama iring katō mga taralimud ka buwis asta madat mga gabayi. ³² Tō igtinurù si Juan na kailangan rumákkád kó katō salà ébō tanggapán kó ka Manama, ándà kó bánnal kandin. Asal marapung baling tō mga taralimud ka buwis asta madat mga gabayi na igbánnal kandin. Agad igkita yu ni, asal ándà kó rákkád, asta ándà kó bánnal kandin."

Panunggiringan tingód katō kinamát

Mat 21:33-46; Mar 12:1-12; Luc 20:9-19

³³ Igkagi si Jesus kandan, na mà din, "Paminág yu ni panunggiringan. Duwán sábbad manubù na duwán tanà na igpamulaan din ka paras. Igkoralan din ni, asta igimu din tō garikanan ka buuy ka paras. Igpatingín din tō balé na ágtómmónganan. Igpadóppónan din tō kinamát katō ássa mga taralumu ka tanà, asta igsadun sikandin tun ta madiyù banuwa. ³⁴ Tō igdunggù tō timpo na matássan dán tō buuy katō paras, duwán mga állang na igpapid katō tigatun ébō mangé katō buuy na kandin bahin. ³⁵ Tō igdunggù dán tō mga állang din tun ta kinamát, duwán iglagpás katō mga taradóppón, duwán igmatayan dan, asta duwán igtimbag dan ka batu. ³⁶ Marapung pa puman tō ássa mga állang na igpapid din tun kandan. Asal magunawa tō madat na iglumu katō mga taradóppón tun kandan. ³⁷ Purisu igpapid din tō batà din, su tō panámdám din na bánnalán dan tō kandin batà. ³⁸ Tō igkita tō mga taradóppón katō batà din, igpatóngkóé dan, na mà dan, 'Ni gó tō makatigatun kani tanà ka maté tō ámmà din. Na, matayan ta sikandin ébō sikita tō makatigatun kani tanà.' ³⁹ Purisu igámmát dan sikandin, igguyud dan tun ta luwà katō kinamát, asta igmatayan dan.

⁴⁰ "Na, ulitiya ikiyu. Atin lumónód tō tigatun katō kinamát, ándin tō lumun din tun ta mga manubù na igpadóppón din?"

⁴¹ Igtaba sikandan, na mà dan, "Ándà kédu din katō madat mga manubù, asal matayan din sikandan, asta padóppónan din katō ássa mga manubù na mággé ka bahin tun kandin ámmé-ámmé."

⁴² Igkagi si Jesus, na mà din, "Iring na ándà kó gó basa kani kagi ka Manama, na mà din,

"Duwán sábbad batu na igantug katō mga gimu ka balé, su kéman dan ka ánda ágpulusán. Asal ándà dan kasóddóri na tō gó tō batu na tuu ágkailanganán katō balé. Madigár ni iglumu katō Áglangngagán, asta durungán ta sikandin." †

⁴³ Igkagi si Jesus, na mà din, "Purisu kagin ku ákniyu, dì kó sakupán ka Manama tun ta pagpangulu din, asal sakupán din tō ássa mga manubù na mánnal katō

kakalyag din. ⁴⁴ [Atin ka madabù tō manubù nit batu ni, katáppù-táppuan sikandin. Asal ka kadabuan tō manubù katō batu, maróddóg sikandin.]"

⁴⁵ Na, tō igdinág tō mallayat ka mga pangulu ka templo asta tō mga Pariseo katō kagi i Jesus, isóddóran dan na sikandan tō isugatan katō panunggiringan na igulit din. ⁴⁶ Purisu kakalyag dan dán gó na ámmáttán si Jesus. Asal ándà dan ikému, su imáddangan dan katō mga manubù na ágpaminág ki Jesus, su ágbánnal tō mga manubù na propeta ka Manama si Jesus.

Panunggiringan tingód katō dakál kalimudan

Mat 22:1-14; Luc 14:15-24

22 Igtinurù puman si Jesus kandan ukit kani panunggiringan, na mà din, ² "Iring kani tō pagpangulu ka Manama. Duwán sábbad hari na igimu ka dakál kalimudan su kasalán tō batà din mama. ³ Ig-sugù din tō mga állang din ébō ulitan tō langun manubù na ágpasakupán din. Asal igéllé tō langun. ⁴ Purisu igsugù katō hari tō ássa mga állang din ébō ulitan tō mga ágpasakupán din, 'Na, igtaganà dán tō langun. Igiyó dán tō mga baka asta tō mga igpalambù nati, asta igtaganà dán tō ágkannán. Sadun kód dini ta ágkasalan.' ⁵ Asal ándà dan bánnal. Tō sábbad igsadun tun ta kandin kinamát, asta duwán igsadun tun ta kandin tindaan. ⁶ Duwán mga manubù na igámmát, igirrayat asta igmaté katō mga állang din. ⁷ Purisu tuu isókó tō hari, asta igpapid din tō mga sundalo din ébō matayan sikandan asta góbbón tō lunsud dan. ⁸ Na, igkagi tō hari tun ta mga állang din, 'Igtaganà dán tō ágkannán, asal di ku gó pakannán tō mga manubù na tagnà igkagiyan ku. ⁹ Purisu sadun kó tun ta mga dalan na marapung gukit, asta piddán yu tō langun manubù na kasumaran yu.' ¹⁰ Purisu igsadun tō mga állang din tun ta mga dalan, asta igpatákkás dan tō langun manubù na igsumar dan, agad madigár ó madat. Purisu ipánnù tō ágkasalan su marapung tō mga manubù na ilimud.

¹¹ "Na, ándà kadugé, igahu tō hari ébō tanggapán din tō mga manubù na ilimud tun ta ágkasalan. Igkita din tō sábbad manubù na ándà umpak iring katō gumpakán ka mga manubù na madun tun ta ágkasalan. ¹² Purisu iginsà tō hari kandin, 'Rarak, man-an ka dini ka na ándà umpak nu iring katō gumpakán ka mga manubù na madun tun ta ágkasalan?' Asal ándà palang igtaba din. ¹³ Purisu igkagi tō hari tun ta mga állang din, 'Bagkás yu tō bállad din asta tō paa din, asta antug yu sikandin tun ta luwà tun ta kangitángngan ébō supakan. Tuu sumággó tō mga manubù dutun, asta kumurigát tō ngipán dan tingód katō kasakit dan.'" ¹⁴ Na, igkagi si Jesus, na mà din, "Tuu marapung tō mga manubù na ágtawarán ka Manama, asal tagsábbadé dád tō masakup."

Insà tingód katō bayad ka buwis

Mat 22:15-22; Mar 12:13-17; Luc 20:20-26

¹⁵ Na, igpalimudé tō mga Pariseo, asta igplano dan ka ándin tō insaán dan ki Jesus ébō duwán madiman-

† 21:42 Salmo 118:22-23.

da dan ukit katô taba din. ¹⁶ Purisu duwán mga disipulu dan asta mga igpasakup tun ki Herodes na igpapid dan tun ki Jesus. Ikgagi dan kandin, na mà dan, "Sir, isóddóran dé na ágkasarigan ka, asta ágtinurù ka katô kabánnalan tingód ka kakalyag ka Manama. Di ka ágkapid ka panámdám ka mga manubù agad ándin tó bónnóng dan. ¹⁷ Purisu uliti ké ka ándin tó panámdám nu. Atin ka mayad ké ka buwis tun ta emperador ka Roma, lumapas ké ka mga sugù ka Manama? Mému bayadan, ó di mému?"

¹⁸ Asal isóddóran i Jesus na madat tó kakalyag dan kandin. Purisu igkagi sikandin, na mà din, "Kéman yu ka nángngà tó áglumun yu tun ta saruwan ka Manama. Manan ka kuminnam kó kanak? ¹⁹ Pakita yu kanak tó salapì na bayad yu katô buwis."

Igpakita dan kandin tó salapì. ²⁰ Igingà si Jesus, na mà din, "Sadan bónnóng asta ngadan tó igtagù nit salapì?"

²¹ Igtaba sikandan, na mà dan, "Tó emperador ka Roma."

Ikgagi si Jesus, na mà din, "Purisu bággé yu tun ta emperador tó nángngà bággén yu tun ta emperador, asta bággé yu tun ta Manama tó nángngà bággén yu tun ta Manama."

²² Tó igdinág dan katô kagi din, isalábbuan dan, asta igpanó dan tikud tun kandin.

Insà tingód katô kantayan

Mat 22:23-33; Mar 12:18-27; Luc 20:27-40

²³ Ándà kadugé, duwán mga Saduseo na igpadani tun ki Jesus. Tó gó tó mga manubù na ágtinurù na di manté puman tó mga manubù na inaté dán. Igingà dan ki Jesus, na mà dan, ²⁴ "Sir, igsugù si Moises áknita tingód katô lumun katô mga mataladi gamama. Atin ka maté tó mama na ándà pa batà katô sawa din, tó kataladi din kailangan kumalyag katô sawa katô inaté, na ipag din na ibalu, ébô ukit kandin duwán mému batà para katô kataladi din na inaté. ²⁵ Na, duwán pittu mataladi gamama sayyan. Ikgalyag tó kaké dan, asal inaté sikandin na ándà pa batà din. Purisu tó ikaduwa kataladi igkalyag katô bayi, ²⁶ asal magunawa tó inému tun kandin asta tun ta ikatállu sippang tun ta ikapittu. Tó tagsábbad-sábbad katô pittu mataladi na igkalyag katô bayi, inaté dan langun na ándà palang batà dan. ²⁷ Tun ta katapuriyan, inaté tó bayi. ²⁸ Na, ulit nu áknami. Atin ka manté puman tó mga manubù, sadan tun ta pittu mataladi tó bánnal duma katô bayi? Su igkalyag tó langun dan kandin."

²⁹ Igtaba si Jesus, na mà din, "Duwán sayup yu, su ándà yu kagpátti tó kagi ka Manama na igsulat, asta ándà yu kasóddóri ka ándin tó lumun ka Manama ukit katô katulusan din. ³⁰ Tun ta kanté puman ka Manama katô mga manubù, di dan dán pakalyagé, su iring dan dán katô mga panaligan ka Manama tun ta langit.

³¹ Tingód katô kanté ka Manama ka mga manubù, iring na ándà kó gó basa kani kagi ka Manama áknayu, na mà din,

† 22:24 Ahaán tó Deuteronomio 25:5.

³² "Sakán tó Manama na ágpangadapán i Abraham, i Isaac, asta i Jacob." ††

Di ágpangadap ka Manama tó mga manubù na ándà kantayan, asal tó mga manubù na duwán kantayan, tó gó tó ágpangadap ka Manama."

³³ Tó igdinág tó ilimud mga manubù kani igtinurù din, tuu isalábbuan tó langun dan.

Tó sugù na tuu ágkailanganán

Mat 22:34-40; Mar 12:28-34; Luc 10:25-28

³⁴ Na, tó igdinág tó mga Pariseo na ándà ikataba tó mga Saduseo ki Jesus, igpalimudé dan puman asta igpadani dan tun ki Jesus. ³⁵ Duwán sábbad tun kandan na katig ágtinurù katô mga sugù. Kakalyag din na kuminnam sikandin minsà ki Jesus. Purisu igingà sikandin, na mà din, ³⁶ "Sir, tun ta langun sugù ka Manama ukit ki Moises, ándin sugui tó tuu ágkailanganán?"

³⁷ Ikgagi si Jesus, na mà din, "Ginawayi yu tó Áglangngagán na Manama yu tikud tun ta tibuk pusung yu, tikud tun ta tibuk kantayan yu, asta tikud tun ta tibuk panámdám yu." ††† Tó gó tó sugù na tuu ágkailanganán katô langun. ³⁹ Na, ni gó tó sugù na ikatalundug katô tagnà. 'Ginawayi yu tó unawa yu na iring katô kaginawa yu katô áknayu sarili.' †††† Atin ka ágbánnalán yu ni duwa sugù ni, ágbánnalán yu tó langun sugù ka Manama asta mga kagi ka propeta ka Manama na igsulat sayyan."

Insà tingód katô Mesiyas

Mat 22:41-46; Mar 12:35-37; Luc 20:41-44

⁴¹ Tó ándà pa panó tó mga Pariseo, igingà si Jesus kandan, na mà din, ⁴² "Ándin tó panámdám yu tingód katô Mesiyas? Sadan tó kamónaan din?"

Igtaba sikandan, na mà dan, "Rubbad i David tó Mesiyas."

⁴³ Ikgagi si Jesus, na mà din, "Atin ka bánnal yan, manan ka igpakagi katô Ugis Espiritu si David na ágtawarán din na Áglangngagán din tó Mesiyas? Igsulat i David ni kagi ni,

⁴⁴ "Ikgagi tó Manama tun ta Áglangngagán ku: Unsad ka kannun ta kawatan ku sippang ka manaluwa katô mga usig nu, asta pabánnalán ku sikandan áknikó." ††
⁴⁵ Purisu su si David tó igkagi na Áglangngagán din tó Mesiyas, pamánnun na tó Mesiyas tó rubbad i David?"

⁴⁶ Asal ándà palang manubù na ikataba ki Jesus. Tikud katô álló tó, ándà palang manubù na igkinnam igingà kandin.

Ikgagi si Jesus tingód katô mga taratinurù ka sugù

Mat 23:1-12; Mar 12:38-39; Luc 11:43,46; 20:45-46

23 Na, igtinurù si Jesus katô mga ilimud manubù asta mga disipulu din. Ikgagi sikandin, na mà din, ² "Tó mga taratinurù ka sugù asta tó mga Pariseo, sikandan tó igsarigan na pénagpát katô mga sugù ka Manama ukit ki Moises. ³ Purisu kailangan mánnal kó

†† 22:32 Exodo 3:6,15. † 22:37 Deuteronomio 6:5. †† 22:39 Levitico 19:18. †† 22:44 Salmo 110:1.

katô langun gulit-ulitán dan. Asal yakó giring katô áglumun dan, su di dan ágbánnal katô mga sugù na gulit-ulitán dan. ⁴ Iring dan katô mga manubù na ágpiririt ka дума manubù na tumiang katô tuu mabággat asta mahirap ágpiddán, asal ándà palang tabang dan kandan. ¹⁵ Ágpadadurungán dan tô langun ka áglumun dan. Gimun dan tuu dakál tô ágtaguanan ka kagi ka Manama na ágpiddán dan, asta ágpallayatán dan tô ugpu katô umpak dan. ¹⁶ Malyag dan munsad tun ta lugar na igpantaganà katô mga manubù na mallayat é kamanubuan tun ta dakál kalimudan, asta tun ta madigár gunsadanan tun ta mga simbaan ka Judio. ⁷ Malyag dan respetowan katô дума mga manubù tun ta plasa, asta tawarán dan na rabbi. ⁸ Asal di mému ka tawarán kó na rabbi, su sábbad dád tô Taratinurù yu, asta mataladi kó langun. ⁹ Di mému ka pabaturugán yu tô дума mga manubù nit banuwa ukit katô katawar yu kandan na ámmà, su sábbad dád gó tô Ámmà yu na Manama tun ta langit. ¹⁰ Di pagsik mému ka tawarán kó amo, su sábbad dád tô Amo yu na Mesiyas. ¹¹ Tô manubù tun ákniyu na mallayat é kamanubuan, tô gó tô kailangan imun iring na ágsug-uánnán yu. ¹² Atin ka ágpallayat tô manubù ka kamanubuan din, imun sikandin na mabbabà. Atin ka ágpabbabà tô manubù ka kamanubuan din, imun sikandin na mallayat.”

Kéman dan ka nángngà tô áglumun dan

Mat 23:13-28; Mar 12:40; Luc 11:39-42,44,52; 20:47

¹³ “Sikiyu mga Pariseo asta mga taratinurù ka sugù, kéman yu ka nángngà tô áglumun yu tun ta saruwan ka Manama. Makédu-édu kó! su ágdalangan yu tô mga manubù na pasakup tun ta pagpangulu ka Manama. Madat su ándà kó pasakup tun kandin, asal tuu pa madat su ágdalangan yu tô mga manubù na pasakup.

¹⁴ [“Sikiyu mga Pariseo asta mga taratinurù ka sugù, kéman yu ka nángngà tô áglumun yu tun ta saruwan ka Manama. Makédu-édu kó su gagó kó ka kaduwánnan katô mga gabayi balu. Ágtambunan yu tô madat linumuwan yu ukit katô mallayat mga kadasal. Purisu tuu madat tô supak na padungguán ka Manama ákniyu.]

¹⁵ “Sikiyu mga Pariseo asta mga taratinurù ka sugù, kéman yu ka nángngà tô áglumun yu tun ta saruwan ka Manama. Makédu-édu kó su ágtalap-talap kó tun ta madiyù ébô sakupán yu tô sábbad dád manubù, asta ukit ka katinurù yu kandin, duwa luppi tô kadattan din ka tandingán ákniyu na makapid kandin tun ta ágsupakanan!

¹⁶ “Makédu-édu kó, su iring kó na bólóg na gagak ka дума manubù. Ágkagi kó na atin ka tumandô tô manubù ukit dád kani templo, mému ka di din tumánan tô tandô. Asal ágkagi kó pagsik, atin ka tu-

mandô tô manubù ukit katô bulawan na igpadákkát kani templo, kailangan tumanán din gó tô tandô. ¹⁷ Iring kó na bólóg! Ánnà nángngà tô panámdám yu. Tuu pa ugis tô templo ka tandingán katô bulawan na igpadákkát kani templo, su ágkémú ugis tô bulawan tingód katô kógisan kani templo. ¹⁸ Ágkagi kó na atin ka tumandô tô manubù ukit katô ággóbbówanan ka mannanap tun ta saruwan ka Manama, mému ka di din tumanán tô tandô. Asal ágkagi kó pagsik na atin ka tumandô tô manubù ukit ka mannanap na góbbón tun ta saruwan ka Manama, kailangan tumanán din gó tô tandô. ¹⁹ Iring kó na bólóg! Tuu pa ugis tô ággóbbówanan ka tandingán katô mga mannanap na ággóbbón dutun, su ágkémú ugis tô mannanap na ággóbbón tun ta saruwan ka Manama tingód katô kógisan katô ággóbbówanan. ²⁰ Purisu atin ka tumandô tô manubù ukit katô ággóbbówanan, tumandô sikandin ukit katô mannanap na ággóbbón dutun. ²¹ Atin ka tumandô tô manubù ukit katô templo, tumandô sikandin ukit katô Manama na góddô tun ta templo. ²² Atin ka tumandô tô manubù ukit katô langit, tumandô sikandin ukit katô Manama asta katô gunsadanan din.

²³ “Sikiyu mga Pariseo asta mga taratinurù ka sugù, kéman yu ka nángngà tô áglumun yu tun ta saruwan ka Manama. Makédu-édu kó su agad ágbággén yu tun ta Manama tô ikasapulù katô langun pamulanán yu agad mga anag, asal ándà yu bánnali tô mga sugù ka Manama na tuu ágkailanganán, tô tingód katô nángngà lumun yu tun ta mga manubù, asta kédu yu, asta kasarig yu ka Manama! Nángngà tô kabággé yu katô ikasapulù, asal yakó ágsódô katô mga ágkailanganán na nángngà yu áglumun. ²⁴ Iring kó na bólóg na gagak ka дума manubù! Ágkangén yu tô délák ulád tikud tun ta wayig na ginámmán yu, asal áglámmáddán yu tô dakál kamelyo.

²⁵ “Sikiyu mga Pariseo asta mga taratinurù ka sugù, kéman yu ka nángngà tô áglumun yu tun ta saruwan ka Manama. Makédu-édu kó su iring kó na mga baso asta mga pinggan na igurasan dád tô tun ta luwà ukit katô mga áglumun ó ágkémun yu, asal maripà tô tun dalám, su tuu madat tô áglumun yu, asta tagawán kó! ²⁶ Sikiyu mga Pariseo, iring kó na bólóg! Kailangan una yu urasi tô tun dalám ka baso asta pinggan ébô malinis pagsik tô tun ta luwà.

²⁷ “Sikiyu mga Pariseo asta mga taratinurù ka sugù, kéman yu ka nángngà tô áglumun yu tun ta saruwan ka Manama. Makédu-édu kó su iring kó na pantyun na igpinturaan ka mapputi. Agad madigár ágsállággan tô tun ta luwà, asal tô tun dalám tuu mawù asta marag mga tullan. ²⁸ Sikiyu pagsik, atin ka ágsállággán kó katô дума mga manubù, iring na ágbánnal kó katô mga sugù ka Manama. Asal tô tun dalám ka pusung yu, ipánnuan kó katô madat, asta kéman yu ka nángngà tô áglumun yu tun ta saruwan ka Manama.”

† 23:4 Inalayun dan ágdugangan tô sugù ka Manama na tuu mahirap ágtumanán katô mga manubù, asal di dan ágtabang kandan ébô makabánnal dan katô mga sugù. †† 23:5 Tô gó tô iglumu dan ébô manámdám tô дума manubù na mabákkár tô kasarig dan katô Manama. ‡ 23:7 Rabbi é pagtawar katô mga taratinurù ka mga Judio. Magunawa pagsik tun ta 23:8.

Supakan dan ka Manama

Mat 23:29-36; Luc 11:47-51

²⁹ “Sikiyu mga Pariseo asta mga taratinurù ka sugù, kéman yu ka nángngà tò áglumun yu tun ta saruwan ka Manama. Makédu-édu kó su gimun yu tò mga pantyun para katò mga propeta, asta ágpiyà-piyaan yu tò mga monomento katò mga manubù sayyan na igbánnal katò mga sugù ka Manama. ³⁰ Ágkagi kó na atin ka imanubù kó duma katò mga kamónaan yu sayyan, dì kó pád mimmaté katò mga propeta ka Manama iring katò iglumun dan. ³¹ Asal ukit katò kagi yu na sikiyu tò mga rubbad katò manubù na igmaté katò mga propeta ka Manama, ágpasóddór kó na iring kó kandan. ³² Purisu makéring kó katò mga kamónaan yu ébò tumanán yu tò madat na ándà dan tumani. ³³ Madat kó iring na mga áppuy. Dì kó gó makaluwà tikud tun ta supak ka Manama tun ta ágsupakanan. ³⁴ Purisu pasadunán ku tun ákniyu tò mga propeta ku, tò mga manubù na ikasóddór ka kagi ku, asta tò mga manubù na tuminurù ákniyu, asal duwán tun kandan na matayan ukit ka kapansal yu tun ta krus. Duwán lagpásán yu tun ta mga simbaan, asta irrayatan yu agad ánda é sadunan dan. ³⁵ Purisu supakan kó gó katò Manama tingód ka kamatayan katò langun manubù na igbánnal katò mga sugù din, tikud katò kamaté ki Abel na ándà salà, sippang katò kamaté ki Zacarias na batà i Baraquias na igmatayan yu tun ta tángngaan katò templo asta katò ággóbbówanan ka mga mannanap. ³⁶ Paminág yu ni kagin ku ákniyu na mga manubù áknganni. Supakan kó katò Manama tingód katò kamatayan dan.”

Iranu si Jesus tingód katò mga taga Jerusalem

Mat 23:37-39; Luc 13:34-35

³⁷ “Makédu-édu kó na mga taga Jerusalem! Inalayun yu ágmatayan tò langun propeta ka Manama, asta ágtimbagán yu ka batu ébò maté tò langun manubù na igpapid ka Manama dini ákniyu! Inalayunna lumimud pád ákniyu ébò dumóppónna, iring na marán na áglangkáb katò mga piyak din. Asal di kó malyag! ³⁸ Purisu iring kó na igtananan balé na ándà dalám. ³⁹ Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Dì kó kumita puman kanak sippang ka kumagi kó, ‘Durungán ta sikandin na igpasadun katò Áglangngagán na Manama ta dini áknita.’” †

Tigkanayan ka kahirapan

Mat 24:1-14; Mar 13:1-13; Luc 21:5-19

24 Na, tò igpanó si Jesus tikud tun ta templo, igpadani tò mga disipulu din, asta igpakita dan kandin tò mga ássa-ássa balé tun ta templo na madigár ágsállággán. ² Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Ni mga ássa-ássa balé tun ta templo na ágsállággán yu, dadattan tò langun,

asta ándà palang sábbad batu na masamà tun ta bówwó katò ássa batu.”

³ Na, igasadun si Jesus tun ta Pabungan ka Olibo, asta igunsad sikandin. Igpadani tò mga disipulu din tun kandin tun ta ándà mga manubù, asta igkagi sikan-dan, na mà dan, “Uliti ké. Kadángngan matuman tò igulit nu? Ándin tò kakilalaan na masig kad lumónód asta masig dán tò ágtamanán kani banuwa?”

⁴ Igkagi si Jesus, na mà din, “Banté kó ébò di kó mapid, ⁵ su marapung tò mga manubù na mid ka ngadan ku, su mà kagi dan Mesiyas, asta marapung tò mga manubù na mapid asta mákkás kandan. ⁶ Atin ka ágkadinággan yu na duwán mga gira tun ta madani asta tun ta madiyù, yakó ágkamáddangan kanan. Kailangan matuman pa yan, asal ánnà pa yan tò ágtamanán. ⁷ Su marapung tò mga banuwa na pagiraé, asta sumulung tò mga sakup ka sábbad hari katò mga sakup ka ássa hari. Duwán ballus asta mga linug tun ta kaluwagan kani banuwa. ⁸ Ni gó tò tigkanayan katò kahirapan na dumunggù.

⁹ “Paruudan kó ébò irrayatan kó asta matayan kó. Karingasaan kó katò mga manubù tun ta langun banuwa tingód katò kapasakup yu kanak. ¹⁰ Marapung tò mga manubù na sumungkù katò kasarig dan kanak. Pammáttán dan tò unawa dan, asta paringasaé dan. ¹¹ Marapung tò mà kagi mga propeta ka Manama, asta marapung tò mapid dan. ¹² Tuu madat tò áglumun ka mga manubù. Purisu mandà tò ginawa katò karapungan. ¹³ Asal matábbus tò manubù na makatiis katò langun kahirapan. ¹⁴ Tò di pa dumunggù tò ágtamanán, ulit-ulitán pa ni Madigár Gulitán tingód katò pagpan-gulu ka Manama tun ta kaluwagan kani banuwa ébò makasóddór tò langun manubù.”

Makamáddang na kitanán tun ta templo

Mat 24:15-28; Mar 13:14-23; Luc 21:20-24

¹⁵ “Na, atin ka kitanán yu tò ágkaringasaan ka Manama na igtindág tun ta templo iring katò igsulat katò propeta ka Manama sayyan na si Daniel (kailangan makagpát tò manubù na masa kani), ¹⁶ kailangan malaguy tò langun taga Judea, asta madun dan tun ta pabunganán. ¹⁷ Tò mga manubù na tun ta luwà katò balé di mému makahu ébò mangé ka kaduwánnan. ¹⁸ Tò mga manubù na áglumu tun ta kinamát di mému makóli ébò mangé ka gilisan dan. ¹⁹ Makédu-édu tò mga gabayi na mabáddás ó ágpasusu tò álló tò!

²⁰ Dasal kó tun ta Manama ébò ánnà magánnó timpo ó álló ka kapaginawa ka malaguy kó. ²¹ Tuu madat tò kahirapan na dumunggù. Ándà palang kahirapan na tuu pa madat tikud tun ta katigkanayan kani banuwa sippang áknganni, asta ándà palang kahirapan na dumunggù na tuu pa madat ka tandingán kani. ²² Atin ka di pabbabaán ka Manama tò kadugayan katò kahirapan, maté tò langun manubù. Asal tingód katò mga manubù na igsalin ka Manama, pabbabaán din tò kadugayan.

²³ “Purisu atin ka duwán kumagi ákniyu, ‘Na, dini dán tò Mesiyas!’ ó duwán kumagi, ‘Taddò tò Mesiyas!’ yakó

† 23:39 Ahaán tò Salmo 118:26.

ágbánnal kandan. ²⁴ Su duwán mga manubù na mà kagi Mesiyas asta mà kagi propeta ka Manama. Lumun dan tô mga pató asta mga kasalábbuan ébô mapid pád tô mga manubù na igsalin ka Manama. ²⁵ Na, banté kó, su taganà a igulit ákniyu.

²⁶ "Purisu atin ka duwán kumagi ákniyu, 'Na, tun ta disyerto tô Mesiyas,' yakó ágsadun. Atin ka duwán kumagi, 'Na, tun dalám ka balé sikandin,' yakó gó ágbánnal. ²⁷ Matayyó tô kalónód ku na Igpamanubù iring na kirám na ágséllà tun ta kaluwagan ka langit, asta kitanán katô langun manubù.

²⁸ "Atin ágkitanán yu tô mga ilimud uwak, kasóddóran yu na duwán inaté lawa dutun." †

Lumónód si Jesus nit banuwa

Mat 24:29-31; Mar 13:24-27; Luc 21:25-28

²⁹ "Atin ka mapángnga ni kahirapan, kumangittáng tô álló asta di miló tô bulan. MómPAD tô mga karani asta makálláng tô langun tun ta langit. ³⁰ Pakitanán ku tô kakilalaan tun ta langit ka masiggad lumónód na Igpamanubù. Rumanu tô langun manubù nit banuwa su kitanán dan tô kadunggù ku tun ta mga sagulapun tikud tun ta langit, su lumónódda na Igpamanubù na tákkássan katô katulusan ku asta katô tuu séllaán ku. ^{††31} Pédupán ku tô trumpeta, papiddán ku tô mga panaligan ka Manama, asta limudán dan tô langun manubù na igsalin ku tikud tun ta kaluwagan kani banuwa."

Panunggiringan tingód katô kayu igera

Mat 24:32-35; Mar 13:28-31; Luc 21:29-33

³² "Na, paminág kó kani panunggiringan tingód katô kayu igera. Atin ka kitanán yu tô kayu na gugbus asta ágdaun, kasóddóran yu na masig dán dumunggù tô ágsánnang timpo. ³³ Purisu atin ka kitanán yu tô katumanan katô igkagi ku ákniyu, kasóddóran yu na masiggad lumónód. ³⁴ Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô di pa maté tô mga manubù áknganni, matuman pa ni langun. ³⁵ Mandà gó tô langit asta ni tanà, asal di gó mandà tô mga kagi ku, asal matuman gó."

Kailangan tumaganà tô langun manubù

Mat 24:36-44; Mar 13:32-37; Luc 17:26-30,34-36

³⁶ "Asal ándà palang manubù na ikasóddór ka ándin állawi ó urasi tô kalónód ku. Ándà pagsik ikasóddór tô mga panaligan ka Manama tun ta langit. Agad sakán na Batà ka Manama, ándà a ikasóddór, su Ámmà ku dád tô ikasóddór. ³⁷ Tun ta kalónód ku na Igpamanubù, marapung tô mga manubù na di makataganà ka kadunggù ku, iring katô mga manubù sayyan na ándà paminág ki Noe. ³⁸ Inalayun ágkan tô mga manubù sayyan, ginám dan, asta ágpakalyagé dan, sippang na igdunggù tô álló na igahu dán si Noe asta tô pamilya din tun ta arka. ³⁹ Asal ándà ikasóddór tô mga manubù ka ándin tô dumunggù sippang ka ipánas dan inaté su iglunupan tô tanà, asta ilánnád dan

† 24:28 Tô kóbadan, atin kitanán yu ni mga pató, kasóddóran yu na masiggad lumónód. †† 24:30 Ahaán tô Daniel 7:13.

langun. Tô kalónód ku na Igpamanubù iring katô álló sayyan. ⁴⁰ Duwán duwa gamama na áglumu tun ta kinamát, angén tô sábbad, asta katananan tô sábbad. ⁴¹ Duwán duwa gabayi na ággiling, angén tô sábbad, asta katananan tô sábbad. ⁴² Purisu taganà kó, su ándà yu kasóddóri ka kadángnganna dumunggù na Áglangngagán yu. ⁴³ Panámdám yu ni. Atin ka kasóddóran katô tigatun ka balé ka kadángngan dumunggù tô takón, makataganà sikandin, asta di katakawan tô balé din. ⁴⁴ Purisu kailangan tumaganà kó gó, su dumunggù a na Igpamanubù katô oras na ándà yu panámdámami."

Tô állang na ágkasarigan

Mat 24:45-51; Luc 12:41-48

⁴⁵ "Tô állang na ágkasarigan asta katig, tô gó é imun katô amo din na tarapid ka langun ka duma mga állang tun ta balé din ébô mággé kandan ka ágkannán kada álló. ⁴⁶ Atin ka inalayun ágtuman tô állang katô igpalumu katô amo din, kadayawan sikandin ka dumunggù tô amo din. ⁴⁷ Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka tô gó é áglumun katô állang, imun sikandin na tarapid ka langun tun ta balé katô amo din. ⁴⁸ Asal ágpamámdám tô madat állang na madugé pa tô kadunggù katô amo din, ⁴⁹ asta áglagpássán din tô duma mga állang na gamama asta gabayi, asta inalayun sikandin ágkan asta ginám ágdángngan katô mga tuu ágpangginám, ⁵⁰ dumunggù tô amo din katô álló na ándà din panámdámami asta tô oras na ándà din kasóddóri. ⁵¹ Purisu supakan sikandin katô amo din, asta papiddán tun ta mga manubù na kéman dan ka nángngà tô áglumun. Tuu sumággó tô mga manubù dutun, asta kumurigát tô ngipán dan tingód katô kasakit dan."

Panunggiringan tingód katô sapulù mga daraga

25 "Iring kani tô katigkanayan katô pagpangulu ka Manama. Duwán sapulù (10) mga daraga na igsumar katô mama na ágkasalán. Tô tagsábbad-sábbad kandan igpid ka sulù. ² Lima tô mga daraga na mapandé, asta lima tô mga daraga na ágkatuluan. ³ Tô lima mga daraga na ágkatuluan igpid ka sulù, asal ándà langis ‡ na igpid dan ébô dalámmán dan tun ta sulù ka kémáttan dan. ⁴ Asal tô lima mga daraga na mapandé igpid katô sulù asta langis na dalámmán dan puman. ⁵ Idugé na ándà dunggù tô mama na ágkasalán. Purisu itudugan tô langun daraga asta ináknákkkan dan.

⁶ "Tô tángngà dán ka dukilám, igdinág dan tô manubù na igkagi, na mà din, 'Na, igdunggù dán tô ágkasalán! Sékót kó sumar kandin.' ⁷ Purisu igánnó tô langun daraga, asta igpiyaan dan tô mitsa katô sulù dan. ⁸ Igkagi tô lima mga daraga na ágkatuluan tun ta lima mga daraga na mapandé, na mà dan, 'Bággéyi ké ka langis, su masig dán mapadáng ni sulù dé.' ⁹ Asal igkagi tô lima mga daraga na mapandé, 'Di ké mággé agó di makanángngà ni langis na igpid dé. Madigár pa

‡ 25:3 Langis ka olibo.

ka madun kó tun ta tindaan ébô málli kó.' ¹⁰ Purisu igsadun dan tun ta tindaan ébô málli dan. Róggun katô kapanó dan, igdunggù tó mama na ágkasalán. Igtákkás tó langun daraga na ikataganà, asta igsadun dan tun ta ágkasalan. Tó igahu dan dán tun ta balé, igsagpángngan dán tó sállat.

¹¹ "Tó itagad-tagad dán, igdunggù tó lima mga dara-ga tikud tun ta tindaan, igtawar dan tikud tun ta luwà katô balé, na mà dan, 'Sir, abriyi ké pa.' ¹² Asal igtaba tó ágkasalán, na mà din, 'Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Ándà a kilala ákniyu.'

¹³ "Purisu kailangan inalayun kó tumaganà, su ándà yu kasóddóri ka ándin állawi ó urasi tó kalónód ku."

Panunggiringan tingód katô tállu mga állang

Mat 25:14-30; Luc 19:11-27

¹⁴ "Iring kani tó pagpangulu ka Manama. Duwán sábbad manubù na igsadun tun ta madiyù banuwa. Tó ándà pa sikandin panó, igpatawar din tó mga állang din, asta igsarigan din sikandan ka salapì din.

¹⁵ Duwán igbággé din tun ta tagsábbad-sábbad kandan na nángngà dád katô kakatigan dan. Lima abuk bulawan tó igbággé din tun ta sábbad állang, duwa abuk bulawan tó igbággé din tun ta ikaduwa állang, sábbad abuk bulawan tó igbággé din tun ta ikatállu állang, asta igpanó sikandin. ¹⁶ Na, tó állang na igbággayan katô lima abuk bulawan, ignegosyo din, asta duwán lima abuk bulawan na iganansya din. ¹⁷ Tó állang na igbággayan katô duwa abuk bulawan, duwán pagsik duwa abuk na iganansya din. ¹⁸ Asal tó állang na igbággayan din katô sábbad abuk bulawan, igkali sikandin tun ta tanà, asta iglábbáng din tó bulawan na igbággé kandin.

¹⁹ "Na, tó idugé dán, iguli tó amo dan, asta igtawar din tó tállu állang na igbággayan din ka bulawan ébô kasóddóran din ka duwán iganansya dan. ²⁰ Tó igpadani tó állang na igbággayan katô lima abuk bulawan, igpid din tó igbággé kandin asta tó lima abuk bulawan na iganansya din. Ikgagi sikandin, 'Sir, lima abuk bulawan tó igbággé nu kanak, asta duwán dán lima abuk bulawan na iganansya ku.' ²¹ Ikgagi tó amo din, 'Madigár tó iglumu nu. Madigár ka manubù asta ágkasarigan ka. Agad délák tó igbággé ku áknió, ágkasarigan ka. Purisu dakál tó sarigán ku áknió. Kadayawan ka iring katô dayó ku.' ²² Igpadani pagsik tó állang na igbággayan ka duwa abuk bulawan, asta igkagi sikandin, 'Sir, duwa abuk bulawan tó igbággé nu kanak, asta duwán dán duwa abuk bulawan na iganansya ku.' ²³ Ikgagi tó amo din, 'Madigár tó iglumu nu. Madigár ka manubù asta ágkasarigan ka. Agad délák tó igbággé ku áknió, ágkasarigan ka. Purisu dakál tó sarigán ku áknió. Kadayawan ka iring katô dayó ku.' ²⁴ Igpadani pagsik tó állang na igbággayan din ka sábbad abuk bulawan, asta igkagi sikandin, 'Sir, isóddóran ku na magani ka manubù, su ágkátun nu tó igpamula ka duma mga manubù, asta ágtaguán nu tun ta lukung nu tó trigo na igpalayapan ka duma mga manubù. ²⁵ Purisu imáddanganna áknió asta igláb-

báng ku tó bulawan nu tun ta tanà. Ulián kud áknió ni sábbad abuk bulawan na igbággé nu kanak.' ²⁶ Ikgagi tó amo din, 'Tukukán ka, asta madat tó iglumu nu! Ikgagi ka na ágkátun ku tó igpamula ka duma mga manubù, asta ágtaguán ku tun ta lukung ku tó trigo na igpalayapan ka duma mga manubù. Su isóddóran nu yan, ²⁷ madigár pád ka igtagù nu tó bulawan ku tun ta bangko ébô matanggap ku pád na duwán dán tubù tó igdunggù a.' ²⁸ Purisu igkagi sikandin tun ta duma mga állang, na mà din, 'Kangé yu tó sábbad abuk bulawan na igbággé ku kandin, asta bággé yu tun ta állang na duwán sapulù (10) abuk bulawan. ²⁹ Su tó manubù na duwán kandin, bággayan sikandin katô tuu pa dakál katô ágkailanganán din. Asal tó manubù na ándà kandin, kangayan sikandin katô langun tun kandin. ³⁰ Na, ni madat manubù, pid yu sikandin tun ta luwà tun ta kangitángngan ébô supakan. Tuu sumág-gó tó mga manubù dutun, asta kumurigát tó ngipán dan tingód katô kasakit dan.'"

Ruudan tó langun manubù

³¹ "Tó álló na lumónódda na Igpamanubù, tákkássan-na katô langun panaligan ka Manama asta katô séllaán ku. Munsadda tun ta madigár gunsadanan ka pagpangulu. ³² Tó langun manubù tikud tun ta kaluwagan ka banuwa malimud tun ta saruwan ku, asta pasan ku sikandan iring na áglumun katô taradóppón ka karnero ka ágpassan din tó mga karnero asta tó mga kambing, ³³ su áglimudán din tó mga karnero na dadan ta kawatan din, asal áglimudán din tó mga kambing na dadan ta ibang din. ³⁴ Iring kani tó lumun ku ka rumuudda, su kumagiya katô mga manubù na dadan ta kawatan ku, 'Tákkás kó kanak, su duwán kadayawan yu na igbággé katô Ámmà ku na Manama, su tumigkanéyad mangulu ákniyu iring katô plano katô Ámmà ku para ákniyu tó ándà pa imuwi ni banuwa. ³⁵ Tó igballussa, igpakanna ikiyu. Tó itákkanganna, igpénamma ikiyu. Agad ándà a ikiyu kilalayì tó kadung-gù ku tun ákniyu, asal igpóddò a ikiyu tun ta balé yu. ³⁶ Tó ándà umpak ku, duwán igbággé yu kanak. Tó ibógókanna, igdóppónanna ikiyu. Tó igprisowa, igahà a ikiyu.' ³⁷ Na, minsà tó mga igbánnal katô mga sugù ka Manama na dadan ta kawatan ku, na mà dan, 'Sir, kadángngan ka iballusan, asta igpakana dé sikuna? Kadángngan ka itákkangan, asta igpénám dé sikuna? ³⁸ Kadángngan ka dunggù na ándà dé sikuna kilalayì, asta igpóddò dé sikuna tun ta balé dé? Kadángngan na ándà umpak nu, asta igbággayan dé sikuna? ³⁹ Kadángngan ka ibógókan ó igpriso, asta igahà ké áknió?' ⁴⁰ Tumaba a, 'Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Ukit ka kalumu yu kani tun ta agad sábbad dád kataladi ku na mabbabà é kamanubuan, iring na iglumu yu ni kanak.'

⁴¹ "Na, kumagiya katô mga manubù na dadan ta ibang ku, 'Kailangan supakan kó. Iwà kó tikud dini kanak. Sadun kó tun ta apuy na di gó mapadáng ka ándà ágtamanán, su tó gó tó igtaganà ka Manama ébô duwán antugan din ki Maibuyan asta langun

panaligan din. ⁴² Tò igballussa, ándà a ikiyu pakanni. Tò itákkanganna, ándà a ikiyu pénámmi. ⁴³ Tò igdunggù a tun ákniyu, ándà a ikiyu póddói tun ta balé yu. Tò ándà umpak ku, ándà a ikiyu bággéyi. Tò ibógókanna, ó igprisowa, ándà a ikiyu dóppóni.' ⁴⁴ Minsà dan pagsik, 'Sir, kadángngan ké kita áknikó na igballus ka, itákkangan ka, ándà góddóan nu, ándà umpak nu, ibógókan ka, ó igpriso ka, asal ándà ké tabang áknikó?' ⁴⁵ Tumaba a, 'Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Su ándà kó tabang katò sábbad dád kadumaan ku na mabbabá é kamanubuan, iring na ándà kó tabang kanak.' ⁴⁶ Purisu pasadunán dan tun ta ágsupakanan na ándà ágtamanán. Asal tò mga manubù na igbánnal katò mga sugù ka Manama, bággayan dan ka kantayan na ándà ágtamanán."

Plano na matayan si Jesus

Mat 26:1-5; Mar 14:1-2; Luc 22:1-2; Juan 11:45-53

26 Tò igtinurù si Jesus kani langun, igkagi sikandin tun ta mga disipulu din, na mà din, ² "Isóddóran yu na duwa pa álló tò kadunggù katò Kalimudan Ka Kalabé, asta bággénna na Igpamanubù tun ta bállad ka mga manubù na mansal kanak tun ta krus." ³ Na, ilimud tò mallayat ka mga pangulu ka templo asta tò mga ágtugállán ka Judio tun ta balé katò tuu mallayat ka pangulu dan na si Caifas. ⁴ Igplano dan na ámmáttán si Jesus na ándà duma manubù na makasóddór ébò matayan sikandin. ⁵ Igkagi sikandan, na mà dan, "Kailangan di ta sikandin pammáttán dalám ka kalimudan agó sumamuk tò langun manubù na inalayun ágpaminág kandin."

Igbusbusan si Jesus ka pamammut

Mat 26:6-13; Mar 14:3-9; Juan 12:1-8

⁶ Na, róggun dutun si Jesus ta lunsud ka Betania, igsadun sikandin tun ta balé i Simon na inólian katò bógók din na téték. ⁷ Róggun igkan dan, duwán bayi na igpid ka pamammut na dakál é lagà asta igdalám tun ta katiyà na alabastro. Igpadani tò bayi tun ki Jesus, asta igbusbus din tò pamammut tun ta ulu i Jesus. ⁸ Na, tò igkita tò mga disipulu i Jesus katò iglumu katò bayi, isókó dan, asta igkagi sikandan, na mà dan, "Inólaan tò pamammut. ⁹ Madigár pád ka barigyaán ka dakál lagà asta bággén tun ta mga ágkayu-ayuan." ¹⁰ Asal isóddóran i Jesus, asta igkagi sikandin, na mà din, "Pabayà yu ni bayi, su madigár tò iglumu din kanak. ¹¹ Inalayun duwán mga ágkayu-ayuan na mému yu tabangan. Asal diya móddò dini ákniyu ka ándà ágtamanán. ¹² Ukit katò kabusbus din ka pamammut kani lawa ku, igpataganà a ikandin para katò kaláb-báng kanak. ¹³ Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Agad ánda é gullit-ulitan katò Madigár Gullitán tun ta kaluwagan kani banuwa, ulitán tò iglumu din kanak. Di sikandin kalingawan."

Igtandò si Judas na pammáttán din si Jesus

Mat 26:14-16; Mar 14:10-11; Luc 22:3-6

¹⁴ Na, duwán sábbad tun ta sapulù duwa (12) disipulu i Jesus na ánggadan na ki Judas Iscariote. Igsadun sikandin tun ta mallayat ka mga pangulu ka templo, ¹⁵ asta igkagi sikandin, na mà din, "Atin ka pammáttán ku sikandin, ándin é bággén yu kanak?" Purisu igbággé dan kandin tò tállu pulù (30) abuk mapputi bulawan. ¹⁶ Tikud katò oras tò, igangat si Judas ka madigár timpo ébò pammáttán din si Jesus.

Kalimudan Ka Kalabé

Mat 26:17-25; Mar 14:12-21; Luc 22:7-14,21-23; Juan 13:21-30

¹⁷ Na, igdunggù tò tagnà álló ka kalimudan na ágkan tò mga Judio katò Pan Na Ándà Pagpatubù. Igpadani tò mga disipulu i Jesus tun kandin, asta iginsà sikandan, na mà dan, "Ánda táppad tò kakalyag nu na taganaan dé katò kannan katò Kalimudan Ka Kalabé?" ¹⁸ Igtaba si Jesus, na mà din, "Sadun kó tun ta sábbad manubù tun ta Jerusalem, asta kagiyi yu sikandin, 'Igkagi tò Taratinurù na igdunggù dán tò oras na igsalin para kandin. Kuman sikandin katò Kalimudan Ka Kalabé nit balé nu na duma áknami na mga disipulu din.'" ¹⁹ Na, igbánnal tò mga disipulu din, asta igtaganà dan dutun tò ágkannán para katò Kalimudan Ka Kalabé.

²⁰ Tò ágsalláp dán tò álló, igkan si Jesus asta tò sapulù duwa (12) disipulu din. ²¹ Róggun ágkan dan, igkagi si Jesus, na mà din, "Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Duwán sábbad ákniyu na pammát kanak." ²² Purisu tuu iranun tò pusung dan, asta iginsà tò tagsábbad-sábbad kandan, na mà dan, "Áglangngagán, sakán?"

²³ Igtaba si Jesus, na mà din, "Pammát kanak tò ágtugán kanak. ²⁴ Matéya na Igpamanubù, su tò gó é igsulat sayyan tingód kanak. Asal makédu-édu tò manubù na pammát kanak! Tuu pa madigár kandin ka ándà kamanubù."

²⁵ Iginsà tò pammát kandin na si Judas, na mà din, "Sir, sakán?"

Igtaba si Jesus, na mà din, "Sikuna tò igkagi kanan."

Tingód ka kamatayan katò Áglangngagán

Mat 26:26-30; Mar 14:22-26; Luc 22:15-20; 1Cor 11:23-25

²⁶ Na, róggun ágkan dan, igkangé si Jesus ka pan, igpasalamat sikandin tun ta Manama, igtáppik-táppik din tò pan, asta igbággé din tun ta mga disipulu din. Igkagi sikandin, na mà din, "Tanggap yu ni pan asta kan yu, su ni gó ni lawa ku."

²⁷ Igkangé din pagsik tò kopa, igpasalamat sikandin tun ta Manama, asta igpénám din kandan. Igkagi sikandin, na mà din, "Inám kó langun kani, ²⁸ su ni ginámmán ni tò dipanug ku na ulaán ébò kapasinsiyaan tò mga salà katò marapung manubù. Ni gó tò ágpasóddór na duwán kapókit ka Manama dutun ta

† 26:23 Ahaán tò Salmo 41:9.

mga manubù. ²⁹ Kagin ku ákniyu, diyad muman minám kani ginámmán ta sippang ka minám ki katô mantu bino tun ta pagpangulu katô Ámmà ku."

³⁰ Na, igkanta dan tingód katô kadurung dan ka Manama, asta igsadun dan tun ta Pabungan ka Olibo.

Igkagi si Jesus na mulun si Pedro kandin

Mat 26:31-35; Mar 14:27-31; Luc 22:31-34; Juan 13:36-38

³¹ Na, igkagi si Jesus tun ta mga disipulu din, na mà din, "Kani ka dukilám, tumanan tô langun yu kanak tingód katô kahirapan na dumunggù kanak, su mà katô kagi ka Manama,

"Pamatayan ku tô taradóppón, asta pasállabé † tô mga karnero na igdóppónan din.' ††

³² Asal pángnga ka mantéya puman, muna a ákniyu tun ta Galilea."

³³ Igkagi si Pedro ki Jesus, na mà din, "Agad tumanan tô langun dan, asal diya gó tumanan áknikó."

³⁴ Igkagi si Jesus, na mà din, "Paminág nu ni kagin ku áknikó. Kani ka dukilám ka di pa mukkarà tô manuk, makatállu ka mulun kanak."

³⁵ Igkagi si Pedro, na mà din, "Agad matayanna duma áknikó, asal diya mulun áknikó."

Magunawa tô igkagi katô langun disipulu.

Igdasal si Jesus tun ta Getsemane

Mat 26:36-46; Mar 14:32-42; Luc 22:39-46

³⁶ Na, igsadun si Jesus asta tô mga disipulu din tun ta lugar na ánggadan Getsemane. Igkagi si Jesus tun ta mga disipulu din, na mà din, "Unsad kó kannun róggun madunna taddô ébô dumasalla."

³⁷ Igpatakkás din si Pedro asta tô duwa gabatà i Sebedeo. Tuu iranu si Jesus, asta mabággat tô pusung din. ³⁸ Igkagi sikandin, na mà din, "Tuu iranu ni pusung ku, iring na matéya. Kannun kó dád, asal yakó ágtudug."

³⁹ Na, igpanayun si Jesus tun tóna na di madiyù, iglangkáb sikandin, asta igdasal, na mà din, "Ámmà, atin ka mému áknikó, yaka ágpókit kanak tun ta kahirapan na masig dán dumunggù. Asal tuman nu tô áknikó kakalyag, ánnà tô kanak kakalyag."

⁴⁰ Tô iglónód si Jesus tun ta mga disipulu din, igpan-tudug dan. Igánnó din sikandan, asta igkagi sikandin ki Pedro, na mà din, "Isalábbuanna su ándà ka ikatiis ka sábbad dád oras. ⁴¹ Yakó ágtudug, asal dasal kó ébô di kó matalu ka pagtintal. Tuu madigár tô kakalyag ka pusung yu, asal malómét tô lawa yu."

⁴² Igpanó puman si Jesus tun tóna, asta igdasal sikandin, na mà din, "Ámmà, atin ka kailangan mukitta tun ta kahirapan na masig dán dumunggù, kakalyag ku na tô áknikó kakalyag é matuman."

⁴³ Iglónód puman si Jesus tun ta mga disipulu din, asta igkita din sikandan na igpan-tudug, su ágkatudugan dan. ⁴⁴ Purisu igpanó puman si Jesus, asta igdasal sikandin ka ikatállu. Magunawa tô dasalán din. ⁴⁵ Na, iglónód sikandin tun ta mga disipulu din, asta igkagi sikandin, na mà din, "Isalábbuanna su igpan-

† 26:31a Pasállabé, ó tibulaag. †† 26:31b Zacarias 13:7.

tudug kó puman asta igpaginawa kó. Na, igdunggù dán tô oras na pammáttanna na Igpamanubù, su bág-génna tun ta bállad katô mga manubù na masalà-salà. ⁴⁶ Tindág kód su panó kid. Igdunggù dán tô manubù na pammát kanak."

Igámmát si Jesus

Mat 26:47-56; Mar 14:43-50; Luc 22:47-53; Juan 18:3-12

⁴⁷ Róggun igkagi si Jesus, igdunggù si Judas na sábbad katô sapulù duwa (12) disipulu. Tuu marapung tô mga manubù na igtákkás kandin, asta igpid dan ka mga kampilan asta mga paglagpás. Igpapid dan katô mallayat ka mga pangulu ka templo asta mga ágtugál-lán ka Judio. ⁴⁸ Taganà igpasóddór i Judas tô kakilalaan tun kandan, su igkagi sikandin, na mà din, "Tô manubù na adákkan ku, tô gó é ágpamasakán yu. Ámmát yu sikandin."

⁴⁹ Tô igdunggù si Judas, sékót igpadani sikandin tun ki Jesus, asta igkagi sikandin, na mà din, "Sir, madigár dukilám!"

Asta igadák sikandin ki Jesus. ⁵⁰ Igkagi si Jesus tun kandin, na mà din, "Rarak, manan ka igsadun ka dini?" Purisu igpadani tô duma mga manubù, asta igámmát dan si Jesus.

⁵¹ Na, duwán sábbad disipulu na igtákkás ki Jesus na igtagnus katô kampilan din, igtigbas din tô állang katô tuu mallayat ka pangulu ka templo, asta ipangul tô talinga din. ⁵² Asal igsapadan i Jesus sikandin, na mà din, "Uli nu tô kampilan tun ta rumà. Tô manubù na gumamit ka kampilan, tô gó é matayan ka kampilan. ⁵³ Ándà nu basi kasóddóri ni. Atin ka dumasalla tun ta Ámmà ku, mému papiddán din tô sobra pa katô sapulù duwa (12) magdakál grupo † ka mga panaligan din ébô tumabang kanak. ⁵⁴ Asal atin ka tabanganna ikandan, di dán matuman tô kagi ka Manama na igsulat sayyan na matumanna dungguan ka kahirapan." ††

⁵⁵ Na, igkagi si Jesus tun ta mga manubù, na mà din, "Manan ka mámmát kó kanak ukit ka mga kampilan asta mga paglagpás? Ánnà a tulisan. Álló-álló ágtinurù a tun ta plasa ka templo, asal ándà a ikiyu ámmátti.

⁵⁶ Asal inému ni langun ébô matuman tô kagi ka Manama na igsulat katô mga propeta din sayyan tingód kanak." ††

Na, tô langun disipulu i Jesus igtanan kandin, asta igpalaguy dan.

Igpid si Jesus tun ta ágruudanan katô templo

Mat 26:57-68; Mar 14:53-65; Luc 22:54-55,63-71; Juan 18:13-14,19-24

⁵⁷ Na, tô mga manubù na igámmát ki Jesus igpid kandin tun ta balé katô tuu mallayat ka pangulu ka templo na si Caifas. Taganà igpalimudé tô mga taratin-urù ka sugù asta tô mga ágtugállán ka Judio. ⁵⁸ Igtalundug si Pedro, asal igpadiyù dád sikandin sippang ka igdunggù dan tun ta luwà ka balé katô tuu mallayat ka pangulu ka templo. Igunsad si Pedro duma katô

† 26:53 Mga mararan é karapungan tun ta tagsábbad-sábbad grupo. †† 26:54 Ahaán tô Zacarias 13:7. †† 26:56 Ahaán tô Isaias 50:6; 53:2-11.

mga tarabanté ka templo ébô kasállággan din ka ándin é lumun dan ki Jesus.

⁵⁹ Na, tō mallayat ka mga pangulu ka templo asta tō langun ágpangulun ka templo, igpamasak ka mga testigos na mulaló tingód ki Jesus ébô duwán gunayan na matayan dan sikandin. ⁶⁰ Asal ándà dan kanángngai katō igulit dan tingód kandin, agad marapung tō mga igtestigos ka bulaló. Tō itagad-tagad dán, duwán duwa manubù na igpadani tun kandan, ⁶¹ asta igkagi sikan-dan, na mà din, "Igdinág dé tō igkagi din, na mà din, 'Makémuwa dumadat kani templo ka Manama, asta patindággan ku puman dalám ka tállu álló.'" †

⁶² Igtindág tō tuu mallayat ka pangulu ka templo, asta iginsà sikandin, na mà din, "Ándin é taba nu? Bánnal tō igkagi kani mga manubù?"

⁶³ Asal ándà gó taba si Jesus. Purisu igkagi tō tuu mallayat ka pangulu ka templo, na mà din, "Maggátta ágkagi áknikó ukit ka ngadan ka manté Manama na kailangan mulit ka katō kabánnalan. Uliti ké ka sikuna tō Mesiyas na Batà ka Manama."

⁶⁴ Igkagi si Jesus, na mà din, "Bánnal tō igkagi nu. Ulitán ku ákniyu, duwán álló na kumita kó kanak na Igpamanubù na gunsad dadan tun ta kawanan katō Matulus Manama ébô manguluwa дума kandin. Tákkássanna katō mga sagulapun tun ta langit." ††

⁶⁵ Purisu igbissé katō tuu mallayat ka pangulu ka templo tō kapa din tingód ka sókó din, asta igkagi sikandin, na mà din, "Igpagunawa sikandin katō Manama. Ándà dán kailangan na ulitan ki pa ka дума manubù tingód kandin. Igdinág tad na igpagunawa sikandin katō Manama. ⁶⁶ Na, ándin é ruud yu tingód kandin?"

Igtaba sikandan, na mà dan, "Kailangan matayan sikandin."

⁶⁷ Na, igilábban dan tō báttuk din, igsuntuk dan sikandin, asta duwán igsampal kandin. ⁶⁸ Igkagi sikan-dan, na mà dan, "Na, atin ka bánnal na sikuna tō Mesiyas, uliti ké ka sadan tō igsuntuk áknikó!" ‡

Igbulun i Pedro si Jesus

Mat 26:69-75; Mar 14:66-72; Luc 22:54-62; Juan 18:15-18,25-27

⁶⁹ Na, igunsad si Pedro tun ta luwà katō balé. Duwán sábbad állang bayi na igpadani tun kandin, asta igkagi sikandin, na mà din, "Sikuna pagsik tō kadumaan i Jesus na taga Galilea."

⁷⁰ Asal igbulun si Pedro na igdinág katō langun manubù, na mà din, "Ándà sóddór ku tingód katō igkagi nu."

⁷¹ Na, tō igalin si Pedro madani tun ta sállat, duwán ássa állang bayi na igkita kandin, asta igkagi tō bayi tun ta дума mga manubù, na mà din, "Ni manubù ni kadumaan i Jesus na taga Nazaret."

⁷² Asal igbulun dán puman si Pedro, asta igkagi sikandin, na mà din, "Ándà a kilala kandin."

⁷³ Ándà kadugé, duwán puman mga manubù na igpadani tun ki Pedro, asta igkagi sikandan, na mà dan,

† 26:61 Ahaán tō Juan 2:19-22. †† 26:64 Ahaán tō Salmo 110:1; Daniel 7:13. ‡ 26:68 Ahaán tō Lucas 22:64.

"Bánnal gó sikuna tō sábbad kadumaan i Jesus, su ágkilalan na iring kandin tō kakagi nu."

⁷⁴ Asal igsapà gó si Pedro, na mà din, "Agad matéya pa, ándà ku gó kilalayi tō manubù tō."

Tigkô dád igukkarà tō manuk. ⁷⁵ Purisu isampáttan i Pedro tō taganà igkagi i Jesus na mulun sikandin ki Jesus ka makatállu ka dī pa mukkarà tō manuk. Na, igluwà si Pedro, asta tuu gó igsággó.

Igpid si Jesus tun ki Pilato

Mat 27:1-2; Mar 15:1; Luc 23:1-2; Juan 18:28-32

27 Na, tuu pô sállám, igpalimudé tō langun ka mallayat ka mga pangulu ka templo asta tō mga ágtugállán ka Judio. Igpátóngkóé dan ka ándin é di-manda dan tun ta gobyerno tingód ki Jesus ébô matayan sikandin. ² Igbagkás dan tō bállad i Jesus, asta igpid dan sikandin tun ta gobernador na si Pilato.

Igpangarát si Judas

Mat 27:3-10; Lumu 1:18-19

³ Na, si Judas na igpammát ki Jesus, tō ikasóddór sikandin na igruudan si Jesus na matayan, iranu sikandin tingód katō iglumu din. Igulí din tō tállu pulù (30) abuk mapputi bulawan tun ta mallayat ka mga pangulu ka templo asta mga ágtugállán ka Judio. ⁴ Igkagi sikandin, na mà din, "Duwán salà ku, su igpammát ku tō manubù na ándà palang salà."

Asal igkagi sikandan, na mà dan, "Ándà labut dé kanan! Áknikó salà!"

⁵ Purisu igantug din tō mga abuk mapputi bulawan tun ta dalám ka templo, igpanó sikandin, asta igpangarát na igirát katō alig din.

⁶ Igpamudut katō mallayat ka mga pangulu ka templo tō mga abuk mapputi bulawan na igantug i Judas, asta igkagi sikandan, na mà dan, "Atin ka taguán ta ni mapputi bulawan tun ta ágtaguanan ka salapi ka templo, makalapas ki ka sugù, su ni gó é bayad ka kamatayan katō sábbad manubù."

⁷ Purisu igpasábbadé dan, asta tō gó é bayad dan katō tanà katō taraimu ka kudán ébô duwán ágláb-bángnganan ka mga manubù na ánnà taga Jerusalem. ⁸ Purisu ángngadanan tō "Tanà Ka Dipanug" sippang áknnganni.

⁹ Purisu ituman tō igkagi katō propeta ka Manama sayyan na si Jeremias, na mà din,

"Tállu pulù (30) abuk mapputi bulawan tō lagà din na igsábbadan katō pira mga rubbad i Israel. ¹⁰ Tō gó é bayad dan katō tanà katō taraimu ka kudán, su tō gó é igugù katō Áglangngagán kanak." ††

Iginsà-insà i Pilato si Jesus

Mat 27:11-14; Mar 15:2-5; Luc 23:3-5; Juan 18:33-38

¹¹ Na, tō igpid dan ki Jesus tun ta gobernador, iginsà tō gobernador, na mà din, "Sikuna tō Harì ka mga Judio?"

Igkagi si Jesus, na mà din, "Óó. Bánnal tō igkagi nu."

†† 27:9-10 Zacarias 11:12-13.

¹² Tô igdimanda tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô mga ágtugállán ka Judio tingód ki Jesus, ándà gó taba si Jesus.

¹³ Purisu igkagi si Pilato, na mà din, "Marapung tô igkagi dan tingód áknikó. Ándà taba nu kandan?"

¹⁴ Asal ándà gó taba si Jesus. Purisu tuu isalábbuan tô gobernador.

Igruudan si Jesus na matayan

Mat 27:15-26; Mar 15:6-15; Luc 23:13-25; Juan 18:39-19:16

¹⁵ Na, kada ámmé dalám ka Kalimudan Ka Kalabé, duwán ágkémun katô gobernador na ágpaluwaán din tô sábbad manubù na igpriso, agad sadan tô salinán katô langun manubù. ¹⁶ Na, duwán madat manubù na igpriso na tuu ibantug na ánggadanan ki Barabas.

¹⁷ Purisu tô ilimud tô marapung manubù, iginsà si Pilato, na mà din, "Sadan tô kakalyag yu na paluwaán ku? Si Barabas ó si Jesus na ágtawarán na Mesiyas?"

¹⁸ Tô gó é igkagi i Pilato, su isóddóran din na igpamát tô mga pangulu ka templo ki Jesus su gingà dan dád kandin.

¹⁹ Róggun igunsad si Pilato tun ta ágruudanan, duwán manubù na igpapid katô sawa din ébô ulitán tô kagi din, na mà din, "Yaka gilabut katô manubù na ándà salà, su tuuwa isamuk tingód kandin ukit ka tagénáp ku géna dukilám."

²⁰ Na, tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô mga ágtugállán ka Judio inalayun igsutsut katô ilimud mga manubù ébô paluwaán si Barabas asta pamatayan si Jesus. ²¹ Ándà kadugé, iginsà puman tô gobernador, na mà din, "Sadan tô kakalyag yu na paluwaán ku?"

Igtaba sikandan, na mà dan, "Si Barabas."

²² Iginsà si Pilato, na mà din, "Pamánnun ku si Jesus na ágtawarán Mesiyas?"

Igtaba tô langun dan, na mà dan, "Pansalan sikandin tun ta krus!"

²³ Iginsà si Pilato, na mà din, "Manan? Ándin é iglumu din na madat?"

Asal igtuu baling igmabákkár tô ullaón dan, na mà dan, "Pansalan sikandin tun ta krus!"

²⁴ Na, isóddóran dán i Pilato na ándà dán mému din kandan, asta masig dan dán sumamuk. Purisu igkangé sikandin ka wayig, asta igdamù sikandin róggun igsállág dan kandin. Igkagi sikandin, na mà din, "Ándà labut ku ka kamatayan kani manubù ni. Ákniyu kakalyag ni."

²⁵ Igkagi tô langun manubù, na mà dan, "Mému supakan ké katô Manama asta tô mga rubbad dé tingód katô kamatayan din!"

²⁶ Purisu igpaluwà i Pilato si Barabas tikud tun ta prisowan. Igpapagpás din si Jesus, asta igbággé din tun ta mga sundalo din ébô pansalan tun ta krus.

Igbuyas-buyas katô mga sundalo si Jesus

Mat 27:27-31; Mar 15:16-20; Juan 19:2-3

²⁷ Na, igpid katô mga sundalo si Jesus tun dalám ka balé katô gobernador, asta iglimud dan tô langun ka

kadumaan dan na mga sundalo. ²⁸ Iglusutan dan si Jesus ka umpak, asta igumpakan dan sikandin ka mallutù kapa. ²⁹ Igpákkù dan tô dugin balagán, asta tô gó é igkorona dan tun ta ulu din. Duwán iring na balakayu na igpawidan dan kandin iring na tukád ka hari. Iglíngkóód dan asta mà kagi ágtanggap dan ka hari. Igkagi sikandan, na mà dan, "Durungán ka na Hari ka mga Judio!"

³⁰ Igilábban dan sikandin. Igkangé dan tô iring na balakayu tikud tun kandin, asta iglagpás dan tô ulu din. ³¹ Pángnga igbuyas-buyas dan kandin, iglusut dan tô mallutù kapa tikud tun kandin, asta igpómpak dan puman ki Jesus tô kandin umpak. Igpid dan sikandin tikud tun ta balé katô gobernador ébô pansalan tun ta krus.

Igpansalan si Jesus tun ta krus

Mat 27:32-44; Mar 15:21-32; Luc 23:26-43; Juan 19:17-27

³² Tô igluwà dan tikud tun ta Jerusalem, ikitaan ka mga sundalo tô sábbad taga Cirene na ánggadanan ki Simon. Igpírit dan sikandin igpatiang katô krus na pansalan ki Jesus. ³³ Igsadun dan tun ta lugar na ánggadanan Golgota. (Tô kóbadan, "Bóngó-bóngó.") ³⁴ Ig-bággé dan ki Jesus tô bino na igbaláttan ka mappait bawì. † Tô igkinnam sikandin, ándà din panayuni inám-mi.

³⁵ Igpansalan katô mga sundalo si Jesus tun ta krus. Igtalad-talad dan tô umpak din ukit ka ripa. ††³⁶ Igunsad dan, asta igbanté dan kandin. ³⁷ Duwán igsulat na igpatagù tun datas ka ulu din tingód katô dimanda kandin, na ágkabasa, "SI JESUS NA HARÌ KA MGA JUDIO."

³⁸ Madani tun ki Jesus, duwán duwa tulisan na igpansalan tun ta duwa krus, tô sábbad dadan tun ta ibang din asta tô sábbad dadan tun ta kawanan din.

³⁹ Tô mga manubù na iglabé dutun, igkiring-kiring dan na igbuyas-buyas kandin, ⁴⁰ asta igkagi sikandan, na mà dan, "Atin ka sikuna tô makému dumadat katô balé ka Manama, asta patindággán nu puman dalám ka tállu álló, tabangi nu tô áknikó sarili ébô dì ka maté! Atin ka bánnal ka Batà ka Manama, pónóg ka tikud dun ta krus."

⁴¹ Iring pagsik kanan tô kabuyas-buyas katô mallayat ka mga pangulu ka templo, mga taratinurù ka sugù, asta mga ágtugállán ka Judio. Igkagi sikandan, na mà dan, ⁴² "Igtabangan din tô duma mga manubù ébô dì maté. Asal dì sikandin makatabang katô kandin sarili ébô dì sikandin maté. Sikandin kun tô Hari ka mga rubbad i Israel. Atin ka makapónóg sikandin tikud dun ta krus, mamaké ki kandin. ⁴³ Manama kun tô ágsarigan din. Atin ka duwán kakalyag ka Manama kandin, tumabang tô Manama kandin, su igkagi sikandin, "Batà a katô Manama."

⁴⁴ Iring pagsik kanan tô kabuyas-buyas katô duwa tulisan na igpansalan tun ta krus duma kandin.

† 27:34 Bággén dan pád ki Jesus tô bawì ébô dì sikandin makariyu ka masakit. †† 27:35 Ahaán tô Salmo 22:18. ‡ 27:39 Ahaán tô Salmo 22:7-8.

Inaté si Jesus

Mat 27:45-56; Mar 15:33-41; Luc 23:44-49; Juan 19:28-30

⁴⁵ Na, tô malássád dán tô álló, igmangittáng tô kaluwagan kani banuwa dalám ka tállu oras. ^{†46} Tô alas tres ka mapun, igullaó si Jesus ka mabákkár tun ta kagi ka Hebreo, na mà din, “*Eli, Eli, lama sabaktani?*” Tô kóbadan, “Manama ku, Manama ku, manan ka ig-pabayà a ikuna?”

⁴⁷ Tô igdinág tô дума mga manubù kandin, igkagi sikandan, na mà dan, “Igtawar sikandin ki Elias na propeta ka Manama sayyan.”

⁴⁸ Duwán sábbad manubù na igpalaguy, igkangé ka espungha, asta igarám tun ta bino na igbaláttan ka wayig. Igtakós din tun ta iring na balakayu asta igpadas tun ta babbà i Jesus. ^{††49} Asal igkagi tô дума mga manubù, na mà dan, “Pabayà nu sikandin, su sál-lággán ta ka dumunggù si Elias ébô tumabang kandin.”

⁵⁰ Na, igullaó puman si Jesus ka mabákkár, igсариг din tô espiritu din tun ta Ámmà din asta inaté sikandin.

⁵¹ Tigkô dád itángngà tô tabir ‡ tun ta tángngaан katô templo. Itángngà tikud tun datas sippang tun ta asag. Iglinug, asta itábbag tô magdakál mga batu.

⁵² Ipókéan tô mga lábbáng, asta inaté puman tô marapung manubù na igbánnal ka Manama. ⁵³ Igluwà dan tikud tun ta mga lábbáng dan. Pángnga inaté puman si Jesus, igсадun tô mga inaté tun ta Jerusalem, asta marapung tô mga manubù na ikakita kandan.

⁵⁴ Na, tô mga sundalo asta tô kapitan na igbanté ki Jesus, tô igriyu dan katô linug asta igkita dan tô ilmu, igkállas dan asta igkagi sikandan, na mà dan, “Bánnal gó na Batà sikandin ka Manama!”

⁵⁵ Marapung tô mga gabayi tun ta madiyù puri na ikakita pagsik katô ilmu. Sikandan tô taganà igtákkás ki Jesus tikud tun ta Galilea asta igtabang kandin. ⁵⁶ Tô mga igapil kandan si Maria na taga Magdala, tô sangé din si Maria na innà katô mallaki na si Santiago asta si Jose, asta tô sawa i Sebedeo.

Tô kalábbáng ki Jesus

Mat 27:57-61; Mar 15:42-47; Luc 23:50-56; Juan 19:38-42

⁵⁷ Tô mapun dán, igdunggù tô ágkaduwánnan na ánggadanan ki Jose na taga Arimatea na igpamaké ki Jesus. ⁵⁸ Igsadun si Jose tun ki Pilato, asta igpamuyù din tô lawa i Jesus ébô lábbángngán din. Iggkagi si Pilato na bággén tô lawa kandin. ⁵⁹ Na, igkangé i Jose tô lawa i Jesus tikud tun ta krus, asta igtángngás din katô mantu mapputi óggét. ⁶⁰ Duwán lábbáng na mantu ig-

† 27:45 Dalám ka tállu oras, ó sippang ka alas tres ka mapun.
†† 27:48 Ahaán tô Salmo 69:21. ‡ 27:51 Tô ánggadanan “tabir” iring na kurtina na tuu makáppal tun ta tángngaан katô templo ka Jerusalem. Tô tabir igimu na sampáng katô tuu ugis góddóan katô Manama. Dalám ka sábbad ámmé, makasábbad dád makahu tô tuu mallayat ka pangulu ka templo ébô katambunan tô salà ka mga manubù. Itángngà tô tabir su ukít ka kamatayan i Jesus, mému gó makapadani tô langun manubù tun ta Manama.

pému i Jose para kandin tun ta pangpang, asta tô gó tô iglábbángngan din katô lawa i Jesus. Iglilid din tô dakál batu na pagsagpáng katô lábbáng, asta igpanó sikandin. ⁶¹ Igunsad si Maria na taga Magdala asta tô sangé din tun ta tubang katô lábbáng.

Igpabantéyan tô iglábbángngan

⁶² Pagkasimag, dalám ka álló ka kapaginawa, igсадun tun ki Pilato tô mga Pariseo asta tô mallayat ka mga pangulu ka templo. ⁶³ Iggkagi sikandan, na mà dan, “Sir, duwán isampáttan dé. Tô ándà pa kamaté tô manubù na mà kagi Mesiyas, igkagi sikandin na manté puman tun ta ikatállu álló. ⁶⁴ Purisu madigár ka pabantéyan nu tô iglábbángngan kandin ka mga sundalo dalám ka tállu álló agó takón katô mga disipulu din tô lawa din asta mulit dan na inaté dán sikandin. Atin ka makalimbung dan na mà kagi inaté sikandin, tuu pa madat ka tandingán katô una kalimbung din.”

⁶⁵ Purisu igkagi si Pilato, na mà din, “Óó. Patákkás yu tô mga sundalo, asta tuu yu pabantéyi tô iglábbángngan kandin.”

⁶⁶ Purisu igсадun dan tun ta lábbáng, asta igtaguan dan ka pató tô dakál batu na igsagpáng ébô ándà makahu. Igpabantéyan dan katô mga sundalo.

Inaté puman si Jesus

Mat 28:1-10; Mar 16:1-10; Luc 24:1-12; Juan 20:1-10

28 Na, pángnga katô álló ka kapaginawa, tô ándà pa silat tô álló ka sállám ka Linggo, igсадun si Maria na taga Magdala asta tô sangé din tun ta iglábbángngan ki Jesus ébô mahà. ² Tigkô dád tuu iglinug, su duwán panaligan katô Áglangngagán na igpónóg tikud tun ta langit, iglilid din tô dakál batu na igsagpáng katô lábbáng, asta igunsadan din. ³ Tuu pakasirang tô bónnóng din iring na kirám, asta tuu mapputi tô umpak din. ⁴ Iggkarkár tô mga sundalo na igbanté tingód katô máddang dan, asta ibantang dan tun ta tanà iring na inaté.

⁵ Iggkagi tô panaligan tun ta mga gabayi, na mà din, “Yakó ágkamáddangan. Isóddóran ku na ágpa-masakán yu si Jesus na igpansalan tun ta krus. ⁶ Ándà dini sikandin su inaté dán puman. Tô gó é igkagi din dángngan. Padani kó asta sállág yu ni igpadággaan kandin. ⁷ Na, sékót kó tun ta mga disipulu din, asta uliti yu sikandan na inaté dán sikandin. Muna sikandin kandan tun ta probinsya ka Galilea. Kitanán dan sikandin dutun. Yakó yu ágkalingawi ni igkagi ku ákniyu.”

⁸ Purisu sékót dan igpanó tikud tun ta lábbáng. Agad imáddangan dan, asal idayawan dan. Igpalaguy dan ébô mulit dan katô mga disipulu i Jesus.

⁹ Tigkô dád igpakita si Jesus kandan tun ta dalan, asta igkagi sikandin, na mà din, “Madigár sállám!”

Igpadani dan tun ki Jesus, igawidan dan tô paa din, asta igpangadap dan sikandin. ¹⁰ Iggkagi si Jesus, na mà din, “Yakó ágkamáddangan. Sadun kó tun ta mga kataladi ku, asta kagiyi yu sikandan na madun dan tun ta Galilea, su kitanánna ikandan dutun.”

Tô igulit katô mga tarabanté

¹¹ Na, róggun igpanó tô mga gabayi, igsadun tun ta Jerusalem tô mga sundalo na igbanté katô lábbáng. Igulit dan katô mallayat ka mga pangulu ka templo tingód katô langun na ilmu. ¹² Purisu igpalimudé dan asta tô mga ágtugállán ka Judio, asta igpatóngkóé dan. Dakál tô salapì na igbággé dan tun ta mga sundalo, ¹³ asta igkagi sikandan, na mà dan, “Ulit kó katô du-ma mga manubù na róggun ágtudug kó tô dukilám, igsadun tô mga disipulu din asta igtakó dan tô lawa din. ¹⁴ Atin ka makasóddór tô gobernador, sikami tô tumóngkô kandin ébô ándà madat na makadunggù ákníyu.”

¹⁵ Purisu igtanggap katô mga sundalo tô salapì, asta igbánnal dan katô igkagi kandan. Tô gó tô gulit-ulitán katô mga Judio sippang áknganni.

Igpakita si Jesus tun ta mga disipulu din

Mat 28:16-20; Mar 16:14-18; Luc 24:36-49; Juan 20:19-23; Lumu 1:6-8

¹⁶ Na, igsadun tô sapulù sábbad (11) disipulu i Jesus tun ta Galilea sippang tun ta pabungan na ig-pasadunan i Jesus kandan. ¹⁷ Tô igkita dan kandin, ig-pangadap dan kandin. Asal ágduwa-duwa tô mga du-ma ka bánnal gó si Jesus tô igkita dan. ¹⁸ Igpadani si Jesus tun kandan, asta igkagi sikandin, na mà din, “Igpa-panguluwad katô langun tun ta langit asta dini ta banuwa. ¹⁹ Purisu sadun kó asta imu yu na mga disipulu tô mga manubù tun ta langun banuwa. Bunyagi yu sikandan ukit ka ngadan katô Ámmà na Manama, katô Batà, asta katô Ugis Espiritu. ²⁰ Tinurui yu sikandan na kailangan tumuman dan katô langun igkagi ku ákníyu. Yakó yu ágkalingawi na inalayunna dumuma ákníyu sippang tun ta ágtamanán kani banuwa.”

Marcos

Una Basan

Tô igpamanubù si Jesu-Cristo, mallaki pa si Marcos. Igóddô sikandin tun ta Jerusalem. Tô balé din tô marikit ágkalimudan katô mga disipulu i Jesus. Purisu ikasóddór si Marcos ki Pedro asta katô duma mga disipulu i Jesus. Ukit basi katô igkagi i Pedro ki Marcos, igpamaké sikandin ki Jesu-Cristo.

Tô igсадun si Pablo asta si Bernabe tun ta mga manubù na ánnà Judio ébô mulit-ulit kandan tingód ki Jesus, igtákkás si Marcos su si Bernabe tô imaluy kataladi din. Asal tô ándà dan pa sadun tun ta ássa mga banuwa na sadunan dan, igdiyà si Marcos kandan.

Tô iglabé tô duwa ámmé, igplano si Pablo asta si Bernabe na lumónód dan tun ta mga banuwa na igсадunan dan dángngan. Tô kakalyag i Bernabe na patákkássán dan puman si Marcos, asal di mému ki Pablo. Purisu igpasuwayé si Pablo asta si Bernabe su ándà dan pasábbadé. Igpatakkás i Bernabe si Marcos, asta igсадun dan tun ta ássa mga banuwa ébô mulit-ulit.

Tô iglabé tô mga pira ámmé, igmabákkár dán tô kapamaké i Marcos ki Jesus. Tô igóddô si Pablo tun ta lunsud ka Roma, si Marcos tô sábbad kadumaan din. Dakál tô igtinurù i Pablo ki Marcos.

Ni libro igsulat i Marcos róggun na góddô sikandin tun ta Roma. Igsulatan din tô mga manubù na ánnà Judio. Si Marcos tô tagnà igsulat tingód katô mga iglumu i Jesus. Igsulat din ni ébô makasóddór tô mga taga Roma tingód ki Jesus. Délák tô igsulat din tingód ka ágtinuruán i Jesus, asal dakál tô igsulat din tingód ka mga kasalábbuan na igimu i Jesus ébô kasóddóran dan na matulus sikandin. Igsulat din pagsik na igpasinsiya si Jesus katô mga manubù na masalà-salà.

Igtinurù si Juan na Tarabunyang

Mar 1:1-8; Mat 3:1-12; Luc 3:1-18; Juan 1:19-28

1 Ni gó tô katigkanayan katô Madigár Gulitán tingód ki Jesu-Cristo na Batà ka Manama. ² Na, igsulat katô propeta sayyan na si Isaias tô kagi ka Manama, na mà din,

“Duwán sábbad manubù na papiddán ku muna áknikó ébô taganaán tô ukitan nu. †

³ Mabákkár tô kóllaó din tun ta disyerto, “Taganà yu tô ukitanan katô Áglangngagán. Tullid yu tô dalan na ukitan din.” ††

⁴ Na, si Juan na Tarabunyang tô igсадun tun ta disyerto asta igulit-ulit sikandin na kailangan rumákkád tô mga manubù ka mga salà dan asta bunyagan dan ébô pasinsiyaan dan ka Manama. ⁵ Marapung tô mga manubù tikud tun ta mga lunsud na sakup ka probinsya ka Judea asta tikud tun ta lunsud ka Jerusalem na igсадun tun ki Juan ébô maminág kandin. Igrákkád dan katô mga salà dan, asta igbunyagan din sikandan tun ta Wayig ka Jordan.

⁶ Na, tô umpak i Juan igabál tikud tun ta bulbul ka mannanap na kamelyo, asta tô állán din kindal ka mannanap. Ágkannán din tô mga apang asta tánnáb na ágkangén din tun ta disyerto. ⁷ Igulit-ulit sikandin, na mà din, “Duwán pa dumunggu na tuu pa mallayat tô kamanubuan din ka tandingán kanak. Purisu ánnà nángngà agad lumingkoódda ébô lumusut dád katô

sandalyas din. ⁸ Sakán ágbunyang dád áknayu ka wayig. Asal sikandin tô munyang áknayu ka Ugis Espiritu.”

Igbunyagan asta igtintal si Jesus

Mar 1:9-13; Mat 3:13-4:11; Luc 3:21-22; 4:1-13

⁹ Na, ándà kadugé, igpanó si Jesus tikud tun ta lunsud ka Nazaret na sakup ka probinsya ka Galilea, igсадun sikandin tun ta Wayig ka Jordan, asta igpabunyang ki Juan. ¹⁰ Tô igiwà si Jesus tikud tun ta wayig, tigkô dád igkita din tô langit na ipókéan asta igsunad tô Ugis Espiritu tun kandin na iring na salapati. ¹¹ Duwán kagi tikud tun ta langit, na mà din, “Sikuna tô kanak Batà na ágginawaan ku. Ágkadayawanna gó áknikó.”

¹² Na, tigkô dád igpid katô Ugis Espiritu si Jesus tun ta disyerto. ¹³ Dalám ka kappatan (40) álló, igóddô sikandin tun ta disyerto asta igtintal i Maibuyan. Duwán magani mga mannanap ka kabánnássan dutun, asta duwán mga panaligan ka Manama na igtabang ki Jesus.

Igtigkané si Jesus igtinurù

Mar 1:14-15; Mat 4:12-17; Luc 4:14-15

¹⁴ Na, pángnga igpriso si Juan na Tarabunyang, igсадun si Jesus tun ta probinsya ka Galilea, asta igulit-ulit sikandin katô Madigár Gulitán tikud tun ta Manama. ¹⁵ Igkagi sikandin, na mà din, “Ituman dán tô álló na taganà igtandô, asta masig dán mangulu tô Mana-

† 1:2 Malaquias 3:1. †† 1:3 Isaias 40:3.

ma. Purisu rákkád kó ka mga salà yu, asta bánnal kó katô Madigár Gulitán."

Igtawar i Jesus tô áppat taraággut ka sáddà

Mar 1:16-20; Mat 4:18-22; Luc 5:1-11

¹⁶ Na, róggun igpanó si Jesus tun ta ligad ka Ranó ka Galilea, igkita din tô duwa mataladi gamama na si Simon asta tô adi din na si Andres. Igpamukut dan su taraággut dan ka sáddà. ¹⁷ Igkagi si Jesus tun kandan, na mà din, "Tákkás kó kanak, su tinuruan ku sikiyu na mággut ka mga manubù."

¹⁸ Tigkô dan igtanangan tô mga pukut, asta igtákkás dan ki Jesus.

¹⁹ Igpanayun si Jesus igpanó tun ta ágkónaan, asta igkita din si Santiago asta tô adi din na si Juan na duwa gabatà i Sebedeo. Tun dan ta barangé, † su ágpiyà dan ka mga pukut. ²⁰ Tigkô dád, igtawar dan i Jesus. Igtanangan dan tô ámmà dan tun ta barangé asta tô mga taralumu din, asta igtákkás dan ki Jesus.

Tô manubù na igahuwan ka madat espiritu

Mar 1:21-28; Luc 4:31-37

²¹ Na, igsadun si Jesus asta tô mga disipulu din tun ta lunsud ka Capernaum. Tô álló ka kapaginawa ka mga Judío, igsadun si Jesus tun ta simbaan dan, asta igtinurù sikandin. ²² Isalábbuan tô langun manubù na igpaminág katô igtinurù din, su duwán katulusan katô katinurù i Jesus na ánnà iring katô katinurù ka mga taratinurù ka sugù.

²³ Na, tun ta simbaan dan, tigkô dád duwán sábbad manubù na igahuwan ka madat espiritu. ²⁴ Igullaó sikandin, na mà din, "Jesus taga Nazaret, ándà labut nu áknamí. Supakan ké ikuna? Isóddóran ku ka sadan ka. Sikuna tô ugis Batà ka Manama."

²⁵ Asal igsapadan i Jesus tô madat espiritu, na mà din, "Yaka gótép! Luwà ka tikud tun kandin!"

²⁶ Na, igpatuyù-tuyù katô madat espiritu tô manubù, igullaó sikandin, asta igluwà tikud tun kandin. ²⁷ Na, isalábbuan tô langun manubù, asta igpénsaé sikan-dan, na mà din, "Ándin ní? Mantu ní ágtinuruán? Su ágsuguán din tô madat mga espiritu, asta ágnunug dan kandin."

²⁸ Purisu ibantug si Jesus tun ta kaluwagan ka probinsya ka Galilea.

Inólian tô marapung manubù

Mar 1:29-34; Mat 8:14-17; Luc 4:38-41

²⁹ Na, tigkô igpanó si Jesus tikud tun ta simbaan ka Judío, asta igsadun sikandin tun ta balé i Simon asta i Andres. Igtákkás pagsik si Santiago asta si Juan. ³⁰ Na, tô timpo tô, ágkalinturan tô bayi na ugang i Simon, asta tigkô igulitan dan si Jesus tingód kandin. ³¹ Purisu igsadun si Jesus tun kandin, igawidan i Jesus tô ballad din, asta igpatindág din. Tigkô dád inólian sikandin asta igbuwat ka ágkannán kandan.

³² Tô igsalláp dán tô álló, igpid katô mga manubù tô langun ágkabógókan asta igahuwan ka madat espiritu. ³³ Ilimud tô langun taga Capernaum tun ta tubang katô balé. ³⁴ Igdappánnan i Jesus ka ballad din tô marapung manubù na duwán ássa-ássa bógók, asta inólian dan. Marapung tô madat mga espiritu na igpaluwà din, asal igsapadan din sikandan ébô di dan pakakagi, su isóddóran dan ka sadan sikandin.

Igulit-ulit si Jesus tun ta Galilea

Mar 1:35-39; Luc 4:42-44

³⁵ Na, pagkasimag, tô ándà pa silat tô álló, igánnó si Jesus, asta igsadun sikandin tun ta lugar na ándà manubù ébô dumasal. ³⁶ Igpamasak sikandin i Simon asta katô mga kadumaan din. ³⁷ Tô igkita dan kandin, igkagi sikandan, na mà dan, "Tô langun igpamasak áknikó."

³⁸ Asal igkagi si Jesus, na mà din, "Madun ki tun ta ássa mga lunsud ébô mulit-ulitta pagsik dutun, su tô gó tô gunayan ku na igsadunna kannun ta banuwa."

³⁹ Na, igsadun si Jesus tun ta langun lunsud tun ta kaluwagan ka probinsya ka Galilea, asta igulit-ulit sikandin tun ta mga simbaan ka Judío. Igpaluwà din tô madat mga espiritu tikud tun ta mga manubù na igahuwan.

Inólian tô tétékán

Mar 1:40-45; Mat 8:1-4; Luc 5:12-16

⁴⁰ Na, duwán sábbad tétékán †† na igpadani tun ki Jesus. Igingkóód sikandin, igpédu-édu asta igkagi, na mà din, "Atin ka kakalyag nu, isóddóran ku na makóli ka kani bógók ku."

⁴¹ Inéduwan si Jesus kandin, asta igdappánnan din ka ballad sikandin, asta igkagi si Jesus, na mà din, "Malyagga. Kólian kad."

⁴² Tigkô dád inólian sikandin. ⁴³ Maggát igsapad si Jesus kandin, na mà din, "Dì mému ka ulitan nu tô agad sadan manubui. Asal sadun ka tun ta pangulu ka templo, asta pakita nu yan lawa nu. Bággé nu tô manuk na góbbón tun ta saruwan ka Manama, su tô gó tô ig-sugù i Moises ‡ ébô makasóddór tô langun manubù na inólian kad." ††

Igpapanó i Jesus sikandin. ⁴⁵ Asal tô kapanó din, marapung tô mga manubù na igulitan din tingód katô iglumu i Jesus kandin. Purisu di pakókit si Jesus tun ta mga lunsud na pakita katô mga manubù agó marapung tô mga malimud. Asal igóddô si Jesus tun ta madyù ka lunsud, asta marapung tô mga manubù na igsadun tun kandin tikud tun ta langun lunsud.

Inólian tô manubù na di ágriyu é lawa

Mar 2:1-12; Mat 9:1-8; Luc 5:17-26

2 Na, itagad-tagad dán, iguli si Jesus tun ta Capernaum, asta duwán mga manubù na igdinág na

†† 1:40 Tétékán, ó sanlahon. ‡ 1:43-44a Manama tô igbággé katô mga sugù ki Moises, asta si Moises tô igbággé katô mga sugù tun ta mga rubbad i Israel. Purisu ágtawarán katô mga rubbad i Israel na mga sugù i Moises. †† 1:43-44b Ahaán tô Levitico 14:1-9.

† 1:19 Barangé tô ássa ngadan ka bangkà.

igóddô sikandin tun ta balé din. ² Purisu marapung tō mga manubù na ilimud tun ta luwà katō balé, asta igpaliggátté dan madani tun ta sállat tun ta luwà. Róggun igulit-ulit si Jesus katō kagi ka Manama kandan, ³ igdunggù tō áppat manubù na igié ka kadumaan dan na di ágriyu é lawa. ⁴ Ándà dan ikapadani tun ki Jesus su tuu marapung tō mga manubù na ilimud. Purisu igpénék dan tun ta pattad atáp katō balé. Igbóbbówan dan tō atáp tun ta táppad i Jesus. Igtuntun dan tō ágdággaan katō manubù na di ágriyu é lawa. ⁵ Tō igkita si Jesus katō kasarig dan kandin, igkagi sikandin tun ta manubù na di ágriyu é lawa, na mà din, “Igpasin-siyaan dán tō mga salà nu.”

⁶ Na, duwán mga taratinurù ka sugù na igunsad dutun, asta igpanámdám dan, na mà dan, ⁷ “Ánnà nángngà tō igkagi kani manubù ni! Igpapunawa sikandin katō Manama, su Manama dád tō makapasinsiya ka mga salà.”

⁸ Na, tigkô isóddóran i Jesus tō panámdám dan, asta igkagi sikandin, na mà din, “Yakó ágpanámdám iring kanan. ⁹ Atin ka matággas tō pagtuman ka kagi tun ta manubù na di ágriyu é lawa, na, ‘Igpasinsiyaan dán tō mga salà nu,’ matággas pagsik tō pagtuman ka kagi, na, ‘Tindág ka, pid nu yan ágdággaan nu, asta panó ka.’ ¹⁰ Asal su sakán tō Igpamanubù, pakitanán ku ákniyu na duwán igpapid kanak ébô makapasinsiya a katō masalà-salà ^{††} mga manubù dini ta banuwa.”

Purisu igkagi si Jesus tun ta manubù na di ágriyu é lawa, na mà din, ¹¹ “Tindág ka. Pid nu yan ágdággaan nu, asta uli kad.”

¹² Purisu igtindág sikandin, tigkô din dád igpid tō igdággaan din, asta iguli róggun na ágsállág tō langun manubù. Purisu isalábbuan dan, asta igdurung dan tō Manama, na mà dan, “Ándà palang igkita ta iring kani!”

Igtawar i Jesus si Levi

Mar 2:13-17; Mat 9:9-13; Luc 5:27-32

¹³ Na, igsadun puman si Jesus tun ta ligad ka Ranó ka Galilea. Ilimud tō langun manubù tun kandin, asta igtinurù sikandin kandan. ¹⁴ Tō igpanó si Jesus, igkita din tō sábbad taralimud ka buwis na ánggadan ki Levi na batà i Alfeo na igunsad tun ta opisina din. Iggagi si Jesus tun kandin, na mà din, “Tákkás ka kanak.”

Purisu igtindág si Levi, asta igtákkás ki Jesus. [‡]

¹⁵ Na, róggun igkan si Jesus asta tō mga disipulu din tun ta balé i Levi, igkan pagsik tō marapung mga taralimud ka buwis asta duma mga manubù na masalà-salà, su marapung dan na igtákkás ki Jesus. ¹⁶ Duwán mga taratinurù ka sugù na sakup ka mga Pariseo. Tō igkita dan na igkan si Jesus na igduma katō mga taralimud ka buwis asta duma mga manubù na masalà-

[†] 2:9 Tō manubù di makému makóli ka mga ágkabógókan asta di makapasinsiya ka salà ka mga manubù, asal tō Manama dád tō makóli asta makapasinsiya. Ikóli si Jesus kani manubù ébô kasód-dóran dan na sikandin tō makapasinsiya ka salà ka mga manubù.

^{††} 2:10 Ágtawaràn dan na “masalà-salà mga manubù” su ándà dan tuman katō mga sugù ka Manama na ágtumanán katō mga Judio. [‡] 2:14 Igtákkás ki Jesus, ó inému sikandin na disipulu i Jesus.

salà, igkagi sikandan tun ta mga disipulu din, na mà dan, “Manan ka igkan sikandin duma katō mga taralimud ka buwis asta katō duma mga manubù na masalà-salà?”

¹⁷ Tō igdinág si Jesus katō igkagi dan, igkagi sikandin, na mà din, “Tō manubù na ándà bógók, di sikandin kailangan bawian ka doktor. Asal tō manubù na ágkabógókan, tō dád gó tō kailangan bawian ka doktor. Igsadunna dini ánnà ébô pamasakán ku tō mga manubù na ágbánnal katō mga sugù ka Manama, asal pamasakán ku tō mga masalà-salà.”

Tinurù tingód katō kapuwasa

Mar 2:18-20; Mat 9:14-15; Luc 5:33-35

¹⁸ Na, inalayun ágpuwasa tō mga disipulu i Juan, asta ágpuwasa tō mga Pariseo. Duwán mga manubù na igpadani tun ki Jesus, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Ágpuwasa tō mga disipulu i Juan, asta ágpuwasa tō mga disipulu katō Pariseo. Manan ka di ágpuwasa tō áknikó mga disipulu?”

¹⁹ Iggagi si Jesus, na mà din, “Atin ka duwán kalimudan ka kasal, tō mga kadumaan katō mama na ágkasalán, di dan ágkaranu róggun ka dutun pa tō mama na ágkasalán. ²⁰ Asal duwán álló na dumunggù na kangén tikud tun kandan tō mama na ágkasalán, asta tō gó é álló na muwasa dan.” ^{‡‡}

Tingód katō mantu ágtinuruán i Jesus

Mar 2:21-22; Mat 9:16-17; Luc 5:36-39

²¹ Iggagi si Jesus, na mà din, “Di mému ka mantu óg-gét na ándà pa labayi tō pagtapóng katō tapé umpak. Atin ka tō gó é lumun, kumáskás tō pagtapóng, asta dumakál pa tō bissé katō umpak. ²² Atin ka dalámmán tō bino na mantu igimu tun ta ágtaguanan na igimu tikud tun ta kindal ka kambing, di mému dalámmán tō tapé dán iglanit. Su atin ka tō gó é lumun, murà tō bino, máttu tō ágtaguanan, kólaan tō bino, asta kadattan tō ágtaguanan. Asal kailangan dalámmán tō bino na mantu igimu tun ta ágtaguanan na mantu iglanit.” ^{‡‡}

Álló ka kapaginawa

Mar 2:23-28; Mat 12:1-8; Luc 6:1-5

²³ Na, dalám katō álló ka kapaginawa ka mga Judio, igukit si Jesus asta tō mga disipulu din tun ta ligad ka kinamát na igparámmasán ka trigo. Igbagti katō mga disipulu din tō mga kanguy ka trigo. ²⁴ Purisu igkagi tō mga Pariseo tun ki Jesus, na mà dan, “Ku! Iglapas tō mga disipulu nu katō sugù, su di mému kumáttu dalám ka álló ka kapaginawa.” ^{‡‡‡}

²⁵ Iggagi si Jesus, na mà din, “Ilingawan yu basì ka ándin tō igsulat tun ta kagi ka Manama tingód katō

^{‡‡} 2:20 Muwasa dan su maranu dan. ^{‡‡‡} 2:21-22 Tō tapé óg-gét asta tō tapé ágtaguanan ka bino igpanunggiringan tingód ka taganà ágtinuruán katō mga taratinurù ka sugù i Moises. Tō mantu óggét asta tō mantu bino igpanunggiringan tingód ka mantu ágtinuruán i Jesus. ^{‡‡‡} 2:24 Ahaán tō Exodo 20:10, asta ahaán tō kagi “álló ka kapaginawa” tun ta Lista Katō Mga Kagi.

iglumu i David sayyan. Igballus sikandin asta tô mga kadumaan din, su ándà palang ágkannán dan. Tô timpo tô, si Abiatar tô tuu mallayat ka pangulu ka templo. ²⁶ Igahu si David tun ta balé ka Manama, asta igkan din tô pan na igbággé tun ta Manama. Duwán pagsik pan na igbággé din tun ta mga kadumaan din. Agad tô mga pangulu ka templo dád tô mému kuman katô pan, asal ándà ikasalà si David.” †

²⁷ Igkagi si Jesus, na mà din, “Igimu ka Manama tô mga manubù ánnà para katô álló ka kapaginawa, asal igimu din tô álló ka kapaginawa para katô kadigárran ka mga manubù. ²⁸ Purisu sakán na Igpamanubù tô mému kumagi ka ándin tô nángngà lumun ka mga manubù dalám ka álló ka kapaginawa.”

Inólian tô manubù na igkángkáng é bállad

Mar 3:1-6; Mat 12:9-14; Luc 6:6-11

3 Na, igsadun si Jesus tun ta simbaan ka Judio. Duwán sábbad manubù dutun na igkángkáng é bállad. ² Duwán mga Pariseo dutun na ágpamasak ka dimanda dan tingód ki Jesus. Purisu marag dan igsál-lág ka dumappán si Jesus kandin ébô kólian dalám ka álló ka kapaginawa. ³ Igkagi si Jesus tun ta manubù na igkángkáng é bállad, na mà din, “Tindág ka dini madani kanak.”

⁴ Na, igkagi si Jesus tun ta mga Pariseo, na mà din, “Tingód ka mga sugù ka Manama, ándin tô mému lumun ta dalám ka álló ka kapaginawa? Lumun ta tô madigár, ó lumun ta tô madat? Tabangan ta tô manubù, ó matayan ta tô manubù?”

Asal ándà palang igtaba dan. ⁵ Na, igsállág i Jesus tô langun manubù. Isókó sikandin asta iranu tingód ka katággasan katô ulu dan. Igkagi sikandin tun ta manubù na igkángkáng é bállad, na mà din, “Káttáng nu yan bállad nu.”

Igkátáng din, asta inólian. ⁶ Asal igluwà tô mga Pariseo tikud tun ta simbaan, asta tigkô dád igpatóngkóé dan asta tô mga manubù na igpasakup ki Herodes ka ándin tô lumun dan ébô matayan dan si Jesus.

Marapung tô mga manubù tun ta ligad ka ranó

Mar 3:7-12; Mat 12:15-21; Luc 6:17-19

⁷ Na, igpanó si Jesus asta tô mga disipulu din, asta igsadun dan tun ta ligad ka ranó. Marapung tô mga manubù na igtákkás kandan tikud tun ta probinsya ka Galilea asta probinsya ka Judea, ⁸ asta mga taga Jerusalem, asta tikud tun ta probinsya ka Edumea, asta tikud tun ta dipag ka Wayig ka Jordan, asta marapung tikud tun ta madani katô lunsud ka Tiro asta Sidon. Tô igdinág dan tingód katô mga kasalábbuan na iglumu i Jesus, igsadun dan tun kandin. ⁹ Igkagiyan i Jesus tô mga disipulu din na taganaán dan tô barangé na sakayan din ébô di sikandin ágkaliggát katô mga manubù na ilimud. ¹⁰ Marapung tô mga manubù na igdappánnan din ka bállad ébô kólian. Purisu marapung tô mga ágkabógókan na igpadani

† 2:25-26 Ahaán tô 1 Samuel 21:1-6.

tun kandin ébô makawid kandin asta kólian dan.

¹¹ Igsadun tun kandin tô mga manubù na igahuwan ka madat espiritu. Tô igkita dan kandin, iglangkáb dan tun ta saruwan din asta igullaó sikandan, na mà dan, “Sikuna tô bánnal Batà ka Manama.”

¹² Asal maggát igsapad si Jesus na kailangan ándà palang manubù na ulitan dan tingód kandin.

Tô sapulù duwa apostoles

Mar 3:13-19; Mat 10:1-4; Luc 6:12-16

¹³ Na, igtikáddág si Jesus tun ta pabungan, asta igtawar din tô mga manubù na igsalin din, asta igsadun dan tun kandin. ¹⁴ Duwán sapulù duwa (12) disipulu na igsalin din ébô inalayun mákkás kandin. Tô gó tô mga igpapid din ébô mulit-ulit katô Madigár Gultán, ¹⁵ asta igbággé din kandan tô katulusan ébô makapaluwà dan katô madat mga espiritu na igahu tun ta manubù. ¹⁶ Ni gó tô mga ngadan katô igsalin din, si Simon na ánggadanan i Jesus ki Pedro, ¹⁷ tô duwa gabatà i Sebedeo na si Santiago asta si Juan na ánggadanan i Jesus ki Boanerges. (Tô kóbadan, “di mataló.”) ¹⁸ Igsalin din pagsik si Andres, si Felipe, si Bartolome, si Mateo, si Tomas, si Santiago na batà i Alfeo, si Tadeo, si Simon na magani, ¹⁹ asta si Judas Iscariote na igpammát ki Jesus.

Si Jesus asta si Maibuyan

Mar 3:20-30; Mat 12:22-32; Luc 11:14-23; 12:10

²⁰ Na, igulì si Jesus, asta marapung tô mga manubù na ilimud puman tun kandin. Purisu si Jesus asta tô mga disipulu din ándà dán oras dan para kuman. ²¹ Tô igdinág tô mga pamilya i Jesus, igsadun dan tun kandin ébô kangén sikandin, su ágkagi tô mga manubù na ágkangulág sikandin.

²² Duwán mga taratinurù ka sugù na igdunggù tikud tun ta Jerusalem, asta igkagi dan tingód ki Jesus, na mà dan, “Igahuwan sikandin katô pangulu ka madat mga espiritu na si Belsebul. †† Ukit katô katulusan i Maibuyan makapaluwà sikandin ka madat mga espiritu tikud tun ta manubù.”

²³ Asal igtawar si Jesus kandan, asta igtinurù sikandin kandan ukit kani panunggiringan, na mà din, “Di gó ágpèwà si Maibuyan katô mga sakup din tikud tun ta manubù. ²⁴ Atin ka ágpamatayé tô mga sakup ka sábbad pangulu, di madugé mandà tô pagpangulu din. ²⁵ Atin ka ágpamatayé tô sábbad pamilya, di madugé padiyaé dan. ²⁶ Atin ka sumulung si Maibuyan katô kandin mga sakup, di manayun tô pagpangulu din su mandà gó ni.

²⁷ “Atin ka mabákkár tô manubù, di kahuwan tô balé din asta di kangén tô kaduwánnan din. Asal atin ka dunggù tô ássa manubù na tuu pa mabákkár ka tand-ingán kandin, tô gó é makabagkás katô tigatun ka balé asta makakangé katô langun tun ta balé din.

²⁸ “Paminág yu ni kagin ku áknayu. Tô manubù na masalà-salà, atin ka rumákkád sikandin, mému kapasinsiyaan ka Manama, agad kumagi sikandin ka ma-

†† 3:22 Si Belsebul tô ássa ngadan i Maibuyan.

dat tingód katô Manama. ²⁹ Asal tô manubù na ágkagi ka madat tingód katô Ugis Espiritu, tô gó tô salà na di gó kapasinsiyaan.”

³⁰ Tô gó é igkagi i Jesus tun ta mga taratinurù ka sugù, su igkagi sikandan na igahuwan sikandin ka madat espiritu.

Tô innà asta mga kataladi i Jesus

Mar 3:31-35; Mat 12:46-50; Luc 8:19-21

³¹ Na, igdunggù tô innà i Jesus asta tô mga kataladi din. Igtindág sikandan tun ta luwà ka balé, asta duwán igpatawar dan kandin. ³² Marapung tô mga manubù na igunsad madani tun ki Jesus, asta duwán igkagi kandin, na mà dan, “Tun ta luwà tô innà nu asta tô mga kataladi nu. Kakalyag dan kun na tumóngkô áknikó.”

³³ Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Kagin ku ákniyu ka sadan tô innà ku asta tô mga kataladi ku.”

³⁴ Na, igsállág si Jesus tun ta langun manubù na igunsad na iglibut kandin, asta igkagi sikandin, na mà din, “Ni gó tô innà ku asta tô mga kataladi ku! ³⁵ Tô mga manubù na ágbánnal ka kagi katô Manama, sikandan tô mému na innà ku asta mga kataladi ku na gamama asta gabayi.”

Tô manubù na igsabud ka bánni

Mar 4:1-9; Mat 13:1-9; Luc 8:4-8

4 Na, duwán álló na igtinurù puman si Jesus tun ta ligad ka ranó. Su iglibutan sikandin katô marapung manubù, igsaké sikandin tun ta barangé na igpundowan tun ta ranó ébô tuminurù. Igtindág tô langun manubù tun ta ligad ka ranó ébô maminág kandin. ² Marapung tô kabánnalan na igtinurù din kandan ukit ka panunggiringan. Tô igtinurù si Jesus, igkagi sikandin, na mà din, ³ “Paminág kó kanak! Duwán sábbad manubù na igsadun tun ta kinamát din ébô sumabud ka bánni. ⁴ Tô igsabud din tô bánni, duwán isabud tun ta dalan, asta igtuktuk katô mga manuk ta kayun. ⁵ Duwán ássa bánni na isabud tun ta batun na délák dád tô tanà. Sékót igtubù, su ánnà madalám tô tanà. ⁶ Tô igménit dán tô álló, ilanás asta inaté, su ándà tuu ikaramut. ⁷ Duwán ássa bánni na isabud tun ta tángngaán katô dugin sigbát. Asal itambunan katô dugin sigbát tô pamula, asta inaté. Purisu ándà ikabuuy. ⁸ Asal duwán bánni na isabud tun ta malambù tanà. Tô gó tô madigár é tubù. Igdakál asta igbuuy ka tállu pulù (30), ó kannámman (60), ó ginatus-gatus.”

⁹ Igkagi si Jesus, na mà din, “Purisu kailangan maminág kó ébô makagpát kó.”

Ágdantulán katô mga panunggiringan

Mar 4:10-12; Mat 13:10-17; Luc 8:9-10

¹⁰ Na, tô igpanó dán tô karapungan ka mga manubù, duwán mga kadumaan katô sapulù duwa (12) disipulu i Jesus na iginsà kandin tingód katô mga panunggiringan na igtinurù din. ¹¹ Igkagi si Jesus, na mà din, “Sikiyu tô igpakitaan ka Manama katô kabánnalan na

ándà din pasóddóri dángngan tingód katô pagpangulu din. Asal ukit dád tun ta mga panunggiringan tô katinurù ku katô duma mga manubù ¹² ébô agad sumállág dan, di dan makakita katô kóbadan. Agad maminág dan, di dan makagpát katô kabánnalan agó rumákkád dan asta pasinsiyaan dan.” †

Kóbadan katô panunggiringan tingód katô bánni na igsabud

Mar 4:13-20; Mat 13:18-23; Luc 8:11-15

¹³ Na, igkagi si Jesus, na mà din, “Atin ka ándà kó ikagpát kani panunggiringan, di kó makagpát katô langun panunggiringan na ágtinuruán ku. ¹⁴ Tô manubù na igsabud ka bánni, iring sikandin katô manubù na ágtinurù ka kagi ka Manama. ¹⁵ Tô bánni na isabud tun ta dalan, iring katô mga manubù na ágpaminág ka kagi ka Manama, asal tigkô dád ágsadunan i Maibuyan ébô agón din tô kagi ka Manama na igdinág dan. ¹⁶ Tô bánni na isabud tun ta batun, iring katô mga manubù na ágpaminág ka kagi ka Manama, asta sékót dan ágtanggap na duwán dayó dan. ¹⁷ Asal ka kahirapan asta kerryatan dan tingód ka kabánnal dan katô kagi ka Manama, sékót ágkandà tô kabánnal dan, su iring dan katô pamulanán na ándà tuu ramut. ¹⁸ Na, tô bánni na isabud tun ta tángngaán ka dugin sigbát, iring katô mga manubù na ágpaminág katô kagi ka Manama na igtinurù. ¹⁹ Asal talun dan katô sasó tingód ka kantayan dan, katô kakalyag dan na kaduwánnan, asta ássa mga kakalyag dan. Purisu ándà ágpulusán dan katô kagi ka Manama na igdinág dan. ²⁰ Asal tô bánni na isabud tun ta malambù tanà, iring katô mga manubù na ágpaminág katô kagi ka Manama, asta ágbánnal dan. Duwán gó ágpulusán dan iring katô madigár é tubù na igbuuy ka tállu pulù (30), ó kannámman (60), ó ginatus-gatus.”

Sulù na ágsapatán

Mar 4:21-25; Mat 5:15; 13:12; Luc 8:16-18

²¹ Na, igkagi si Jesus, na mà din, “Atin ka ágrákkáttan é sulù, di ágtambunan, asta di taguán tun ta siráb ka katri. Asal madigár ka ágsapatán. ²² Na, ándà palang gállássán áknganni na di pakitanán tun ta tapuri álló. Ándà pagsik ágbulunán áknganni na di pasóddórán tun ta tapuri álló. ²³ Kailangan maminág kó ébô makagpát kó.”

²⁴ Igkagi si Jesus, na mà din, “Kailangan bánnalán yu tô igdinág yu. Atin ka mággár-ággár kó tumuman katô igdinág yu, dakál tô kagpáttan yu, asta dugangan ka Manama tô inagpáttan yu. ²⁵ Tô manubù na ágbánnal katô kabánnalan, tô gó é dugangan katô kabánnalan ébô tuu pa dakál. Asal tô manubù na di ágbánnal katô kabánnalan, tô gó é kangayan katô kabánnalan.”

Panunggiringan tingód ka bánni na ágtubù

²⁶ Na, igkagi si Jesus, na mà din, “Iring kani tô pagpangulu ka Manama. Atin ka sumabud tô manubù ka

† 4:12 Ahaán tô Isaías 6:9-10.

bánni tun ta kinamát din, ²⁷ ándà tana din tingód ka karáttáb katô bánni agad álló asta dukilám, su manayun tumubù asta dumakál tō igsabud din agad ándà din kagpátti tō tingód ka karáttáb katô bánni. ²⁸ In-alayun tumubù tō sabudán tun ta tanà, su muna dumakál, asta dumaun, asta muuy. ²⁹ Atin ka malutù dán tō buuy, káttun ka manubù, su igdunggù dán tō álló ka kakáttu.”

Panunggiringan tingód katô tuu délák lisu ka mustasa

Mar 4:30-34; Mat 13:31-32,34; Luc 13:18-19

³⁰ Na, igkagi si Jesus, na mà din, “Mulittad ákniyu tingód ka pagpangulu ka Manama ukit kani panunggiringan. ³¹ Tuu délák tō lisu ka mustasa na ágpamulan ka manubù tun ta kinamát din. Agad tuu pa délák tō lisu ka mustasa ka tandingán katô langun ka duma mga lisu, ³² asal ka mapamula dán, ágtubù asta ágkemu na tuu pa dakál ka tandingán ka langun ka duma mga pamula. Magdakál tō mga panga, asta ágsalagan katô mga manuk ta kayun.”

³³ Igtinurù si Jesus kandan ukit tun ta marapung mga panunggiringan iring kani sippang dád katô ágkagpáttan dan. ³⁴ Igpókit din tun ta panunggiringan tō langun katinurù din kandan. Asal ka ándà ássa manubù, igulit sikandin tun ta mga disipulu din ka ándin tō kóbadan katô langun panunggiringan.

Igpasódô i Jesus tō mabákkár karamag asta balud

Mar 4:35-41; Mat 8:23-27; Luc 8:22-25

³⁵ Na, tō dukilám dán, igkagi si Jesus tun ta mga disipulu din, na mà din, “Tumalipag ki tun dipag ka ranó.”

³⁶ Purisu igtananan katô mga disipulu tō langun manubù na ilimud, asta igsaké dan katô barangé na taganà igsakayan i Jesus. Duwán duma mga barangé na igdángngan kandan. ³⁷ Ándà kadugé, igdunggù tō mabákkár karamag. Tō barangé idalámman ka wayig. ³⁸ Asal tun ta ulin † ka barangé si Jesus asta igtudug tun ta gulunan. Igánnó dan sikandin, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Sir, tabangi ké, su malánnád kid.”

³⁹ Igánnó si Jesus, asta igpasódô din tō karamag. Igkagi sikandin tun ta mga balud, na mà din, “Sódô! Tónnók kó!”

Purusu igsódô tō karamag, asta igtónnók tō mga balud katô ranó. ⁴⁰ Igkagi si Jesus, na mà din, “Yakó ágkamáddangan. Délák tō kasarig yu kanak!”

⁴¹ Tuu dan isalábbuan, asta igpatóngkóé sikandan, na mà dan, “Matulus gó kanné sikandin, su agad tō karamag asta tō mga balud ágbánnal kandin.”

Igpaluwà i Jesus tō madat espiritu

Mar 5:1-20; Mat 8:28-34; Luc 8:26-39

5 Na, igdunggù dan tun dipag ka ranó madani tun ta Gerasa. ² Tō igpónóg si Jesus, duwán manubù na igahuwan ka madat espiritu na igsumar kandin na

tikud tun ta mga takub na áglábbángnganan, ³ su tō gó é góddóan din. Ándà manubù na makabagkás kandin, agad duwán kadina, ⁴ su marag sikandin ágbagkássán ka kadina, asta gikáttan, asal marag din ágbugtusan tō kadina, asta ágdadattan din tō pagikát kandin. Ándà palang manubù na makawid kandin. ⁵ Agad álló asta dukilám, góddô sikandin tun ta mga takub na áglábbángnganan asta tun ta pabunganán. Marag sikandin gullaó asta gamù-amuán din tō lawa din ka batu.

⁶ Tō igkita sikandin ki Jesus tun ta madiyù, igpalaguy sikandin na igsumar ki Jesus, asta iglingkóód.

⁷ Igullaó tō manubù, na mà din, “Jesus, Batà ka Manama na Tuu Mallayat, yaka ágsamuk kanak! Ágpédu-éduwa áknikó tun ta saruwan ka Manama, yaka ágsamuk kanak.”

⁸ Tō gó é igkagi katô madat espiritu, su taganà igkagi si Jesus kandin, na mà din, “Sikuna madat espiritu, luwà ka tikud tun kandin!”

⁹ Iginsà si Jesus, na mà din, “Sadan é ngadan nu?”

Igtaba sikandin, na mà din, “Mararan, su marapung ké.”

¹⁰ Tuu igpédu-édu tō madat espiritu ki Jesus na di dan pád suguán tun ta madiyù banuwa.

¹¹ Tuu marapung tō mga babuy na ágsukat tun ta karaban pabunganán na di madiyù. ¹² Purisu igpédu-édu tō madat mga espiritu ki Jesus, na mà dan, “Sugù ké tun ta mga babuy. Pahu ké tun kandan.”

¹³ Na, ignunug si Jesus. Purisu igluwà tō madat mga espiritu tikud tun ta manubù, asta igahu tun ta mga babuy. Igpalaguy tō langun babuy tun ta karaban, asta igtuppas dan tun ta ranó. Ilánnád tō langun dan na mga duwa mararan (2,000).

¹⁴ Igpalaguy tō mga taradóppón katô mga babuy, asta igulit dan tō langun tun ta lunsud asta tun ta madani mga banuwa. Purisu igsadun tō mga manubù ébô kitanán dan tō ilmu. ¹⁵ Igsadun dan tun ki Jesus, asta igkita dan tō manubù na igpaluwaan ka madat mga espiritu. Igunsad sikandin na igumpak dán, asta madigár dán tō panámdám din. Purisu imáddangan dan. ¹⁶ Igulit tō mga manubù na ikakita tingód katô ilumu tun ta manubù asta tun ta mga babuy. ¹⁷ Purisu igpédu-édu dan na miwà si Jesus tikud tun ta banuwa dan.

¹⁸ Róggun igsaké si Jesus tun ta barangé, tō manubù na igpaluwaan ka madat mga espiritu igpédu-édu na mákkás pád sikandin ki Jesus. ¹⁹ Asal ándà nunug si Jesus, su igkagi sikandin, na mà din, “Uli kad tun ta mga kadumaan nu, asta ulit nu kandan tō tingód katô madigár na iglumu katô Áglangngagán áknikó, asta tingód ka kédu din áknikó.”

²⁰ Purisu igpanó sikandin, asta igulitan din tō langun manubù tun ta sapulù (10) mga lunsud na sakup ka Dekapolis tingód katô madigár na iglumu i Jesus kandin. Purisu isalábbuan tō langun manubù.

† 4:38 Ulin, ó sunu na madani tun ta timon.

Inólian tō duwa gabayi
Mar 5:21-43; Mat 9:18-26; Luc 8:40-56

²¹ Na, tō igdunggù si Jesus tun dipag ka ranó, tuu marapung tō mga manubù na iglibut kandin tun ta ligad ka ranó. ²² Igdunggù tō sábbad pangulu ka simbaan ka Judio na ánggadanan ki Jairo. Tō igpadani sikandin tun ki Jesus, iglingkóód sikandin, ²³ asta igpédu-édu, na mà din, “Masig dán maté tō délák batà ku bayi. Sékót ka, asta dappánni nu ka bállad sikandin ébô manté.”

²⁴ Purisu igtákkás si Jesus kandin. Tuu marapung tō mga manubù na igtákkás ki Jesus, asta igpaliggátte dan na igarurung kandin.

²⁵ Na, duwán sábbad bayi na gagasan ka dipanug dalám ka sapulù duwa (12) dán ámmé. ²⁶ Agad igbawian sikandin ka marapung mga doktor, asta inémmát tō langun salapì din, asal ándà sikandin kólíi. Igtuu baling tō bógók din. ²⁷ Igdinág sikandin tingód ki Jesus. Purisu igládlád sikandin tun ta mga manubù ébô makapadani tun ta bókkóg i Jesus, su taganà igpanámdám sikandin, “Atin ka awidan ku dád tō umpak din, kólianna.” Purisu igawidan din tō umpak i Jesus. ²⁹ Tigkô dád igsódô tō dipanug din, asta igriyu sikandin na inólian dán tō bógók din.

³⁰ Tō igriyu si Jesus na duwán katulusan na igluwà tikud tun kandin, igsérê sikandin tun ta mga manubù na igtákkás kandin, asta iginsà sikandin, na mà din, “Sadan é igawid kani umpak ku?”

³¹ Igkagi tō mga disipulu din, na mà dan, “Marapung tō mga manubù na igliggát áknikó. Manan ka ginsà ka ka sadan é igawid áknikó?”

³² Asal igsérê-sérê pô gó si Jesus ébô kitanán din ka sadan tō igawid kandin. ³³ Na, tō ikasóddór tō bayi na inólian dán sikandin, agad igkárkár sikandin tingód ka máddang din, igpadani sikandin tun ki Jesus, asta iglingkóód tun ta saruwan din. Igulit din tō langun na iglumu din. ³⁴ Na, igkagi si Jesus katô bayi, na mà din, “Inólian kad ukit ka kasarig nu kanak. Ulì kad na duwán kasunayan. Ándà dán bógók nu.”

³⁵ Róggun igkagi pa si Jesus tun ta bayi, duwán mga manubù na igdunggù tikud tun ta balé i Jairo, asta igkagi sikandan ki Jairo, na mà dan, “Yaka ágpapanayun katô Taratinurù tun ta balé nu, su inaté dán tō batà nu.”

³⁶ Asal ándà paminággi i Jesus tō igkagi dan. Igkagi baling sikandin ki Jairo, na mà din, “Yaka ágkaranu! Bánnal ka dád kanak.”

³⁷ Ándà ássa manubù na igpatákkás i Jesus tun ta balé, asal si Pedro dád, si Santiago, asta tō adi i Santiago na si Juan. ³⁸ Tō igdunggù dan tun ta balé i Jairo, igkita i Jesus tō mga manubù na ágkasamuk, ágsággó, asta gullaó tingód katô ranu dan. ³⁹ Tō igahu si Jesus tun ta balé, igkagi sikandin, na mà din, “Yakó gótép. Yakó ágsággó. Ándà kamaté tō batà. Igtudug dád sikandin.”

⁴⁰ Na, ingngisiyan dan si Jesus. Asal igpéwà din tō langun dan, asta igahu sikandin tun ta kuwarto. Ig-

patákkás din dád tō mga disipulu din asta tō ámmà asta tō innà katô batà. ⁴¹ Igawidan din tō bállad katô batà, asta igkagi sikandin, na mà din, “*Talita kumi*.” (Tō kóbadan, “Sumuddù, ánnó ka.”)

⁴² Tigkô dád igánnó tō batà, asta igpanó-panó, su sapulù duwa (12) tō idad din. Tuu isalábbuan tō ámmà asta tō innà katô batà. ⁴³ Asal maggát igsapad si Jesus kandan na ándà palang manubù na mému ulitan dan tingód katô ilumu. Igkagi si Jesus na pakannán dan tō batà.

Ándà tanggapi si Jesus tun ta Nazaret

Mar 6:1-6; Mat 13:53-58; Luc 4:16-30

6 Na, igpanó si Jesus, asta igulì tun ta kandin banuwa. Igtákkás tō mga disipulu din. ² Tō álló ka kapaginawa, igtinurù si Jesus tun ta simbaan ka Judio. Isalábbuan tō marapung manubù tingód katô igdinág dan. Purisu iginsà sikandan, na mà dan, “Ánda igkangé ni manubù ni kani ágtinuruán din? Ánda é igkangayan din kani kapandayan? Manan ka pakalumu sikandin kani mga kasalábbuan? ³ Su taraimu dád ka balé sikandin, asta tō innà din si Maria. Tō mga kataladi din na si Santiago, si Jose, si Judas, asta si Simon. Tō mga tábbé din pagsik góddô dini áknita.”

Purisu ándà dan tanggap kandin.

⁴ Na, igkagi si Jesus tun kandan, na mà din, “Agad ágtanggapán tō propeta ka Manama tun ta ássa banuwa, asal ò ágtanggapán katô mga manubù tun ta kandin banuwa, tun ta mga gakád din asta pamilya din.”

⁵ Isalábbuan si Jesus su ándà dan bánnal kandin. Purisu tagsábbadé dád tō mga kasalábbuan na iglumu din dutun. Tagsábbadé dád tō mga manubù na igdapánnan din ka bállad asta inólian.

Igpapanó i Jesus tō sapulù duwa apostoles

Mar 6:6-13; Mat 10:5-15; Luc 9:1-6

Na, igsadun si Jesus tun ta mga lunsud, asta igtinurù sikandin. ⁷ Na, igpaglimud din tō sapulù duwa (12) disipulu. Igbággayan din sikandan ka katulusan ébô makapaluwà dan ka madat espiritu tikud tun ta manubù, asta igpasadun din sikandan na tagduwa-duwa tun ta ássa mga lunsud. ⁸ Tō ándà dan pa panó, duwán igtalan din kandan na tukád dád tō mému pidán dan. Asal ò dan mid ka makan, kabir, ó salapì.

⁹ Mému ka ágsandalyas dan, asal ò dan mid ka umpak na gilisan. ¹⁰ Igkagi si Jesus kandan, na mà din, “Atin ka ágdunggù kó tun ta balé, óddô kó dutun sipang tun ta álló ka kapanó yu tun ta ássa lunsud.

¹¹ Atin ka ò kó tanggapán katô mga manubù, asta ò dan paminággán tō ágtinuruán yu, ka panó kó tikud tun kandan, padpad yu tō barukbuk tikud tun ta paa yu ébô kasóddóran dan na duwán sókó ka Manama kandan.”

¹² Purisu igpanó dan, asta igulit-ulit dan na kailangan rumákkád tō langun manubù katô mga salà dan.

† 6:8 Ándà píddán dan su dóppónan dan katô mga manubù na tinuruan dan.

¹³ Marapung tō madat mga espiritu na igpaluwà dan tikud tun ta manubù, asta marapung tō mga ágk-abógókan na igpatalluan dan ka langis ka olibo, asta inólian dan.

Igmatayan si Juan na Tarabunyang

Mar 6:14-29; Mat 14:1-12; Luc 9:7-9

¹⁴ Na, igulitan tō harì na si Herodes tingód katō áglumun i Jesus, su ágkabantug dán sikandin. Duwán mga manubù na ágkagi, na mà dan, “Sikandin basì si Juan na Tarabunyang na inanté puman. Purisu duwán katulusan din ébô imun din ni mga kasalábbuan.”

¹⁵ Asal duwán mga manubù na ágkagi, na mà dan, “Sikandin si Elias na propeta sayyan.”

Duwán ássa mga manubù na ágkagi, na mà dan, “Propeta gó sikandin, iring katō mga propeta sayyan.”

¹⁶ Asal tō igdinág si Herodes tingód katō áglumun i Jesus, igkagi sikandin, na mà din, “Inanté puman si Juan na igpatampáddan ku ka alig.”

¹⁷ Tō gó é igkagi i Herodes, su dāngngan igpammát din si Juan, asta igpapriso din. Tō gó é iglumu i Herodes ki Juan ébô kadayawan tō ipag din na si Herodias na igagó din tikud tun ta kataladi din na si Felipe.

¹⁸ Su tō igagó si Herodes katō ipag din, igkagi si Juan ki Herodes, na mà din, “Iglapas ka katō sugù ka Manama, su igagó nu tō ipag nu.”

¹⁹ Purisu isókó si Herodias ki Juan, asta kakalyag din na pamatayan si Juan. Asal ándà ikému, ²⁰ su ágkamáddangan si Herodes ki Juan. Isóddóran din na madigár manubù si Juan tun ta saruwan ka Manama, asta ándà salà din. Purisu igpabantéyan din si Juan. Atin ka ágtóngkô si Herodes ki Juan, agad ágkalibug si Herodes, ágkadayawan sikandin ágpaminág ki Juan.

²¹ Na, igimu si Herodes ka kalimudan tingód katō álló din, asta igpalimud din tō langun opisyales, tō mga kapitan ka sundalo, asta tō ágkaduwánnan mga manubù tun ta Galilea. Tō gó é madigár timpo na igangatan i Herodias ébô pamatayan din si Juan. ²² Tō igsayó tō batà daraga i Herodias, idayawan si Herodes asta tō mga manubù na ilimud. Purisu igkagi si Herodes tun kandin, na mà din, “Agad ándin tō kakalyag nu, pamuyù nu, su bággén ku gó áknikó.”

²³ Igtandô si Herodes tun kandin, na mà din, “Agad ándin tō pamuyuan nu, tō gó é bággén ku áknikó, agad katángngà katō ágpanguluwan ku.”

²⁴ Na, igluwà tō daraga, asta iginsà sikandin katō inà din, na mà din, “Ándin tō pamuyuan ku?”

Igkagi si Herodias, na mà din, “Pamuyù nu tō ulu i Juan na Tarabunyang.”

²⁵ Na, sékót iglónód tō daraga tun ki Herodes, asta igpamuyù, na mà din, “Tō kakalyag ku sékót bággé nu kanak tō ulu i Juan na Tarabunyang tun ta dakál pinggan.”

²⁶ Tuu iranu si Herodes. Asal tingód katō tandô din, asta agó buyasán sikandin katō mga manubù na ilimud, ándà din élléyi tō daraga. ²⁷ Purisu tiggô dád ig-sugù i Herodes tō sundalo ébô pakangén tō ulu i Juan. Igsadun tō sundalo tun ta prisowan, asta igtampád

din tō alig i Juan. ²⁸ Igtagù tō ulu i Juan tun ta dakál pinggan, igbággé tun ta daraga, asta igpid din tun ta innà din. ²⁹ Tō igdinág tō mga disipulu i Juan na igmatayan sikandin, igsadun dan tun ta prisowan, igkangé dan tō lawa din, asta iglábággé dan.

Igpakan i Jesus tō sobra lima mararan manubù

Mar 6:30-44; Mat 14:13-21; Luc 9:10-17; Juan 6:1-14

³⁰ Na, tō igulì tō mga apóstoles tun ki Jesus, igulit dan kandin tingód katō langun iglumu dan asta igtinurù dan. ³¹ Igkagi si Jesus kandan, na mà din, “Patákkássé ki tun ta lugar na ándà manubù ébô makapaginawa kó dógó.”

Tō gó tō igkagi din kandan su marapung tō mga manubù na marag ágsadun tun kandin, asta ándà dán timpo dan agad ágkan. ³² Purisu igsaké dan ka barangé, asta igsadun dan tun ta lugar na ándà manubù.

³³ Asal marapung tō mga manubù na igkita katō kapanó dan, asta isóddóran dan ka sadan sikandan. Purisu igpanó dan tikud tun ta marapung mga lunsud, igpampalaguy dan, asta ikóna dan igdunggù tun ta sadunan ka barangé. ³⁴ Tō igpónóg si Jesus, igkita din tō marapung manubù na igangat kandin. Inéduwan sikandin kandan, su iring dan katō itadin na mga karnero na ándà taradóppón, asta marapung tō igtinurù i Jesus kandan. ³⁵ Tō mapun dán, igpadani tō mga disipulu i Jesus tun kandin, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Ándà mga manubù na góddô kannun, asta masig dán dumukilám. ³⁶ Purisu papanó nu tō langun manubù tun ta mga lunsud asta madani mga banuwa ébô málli dan ka makan.”

³⁷ Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Sikiyu é mággé ka makan kandan.”

Igkagi sikandan, na mà dan, “Agad málli ké ka pan na bayadan ka mga duwa gatus (200) salapì denario, † ò nángngà para pakannán dé kandan.”

³⁸ Igkagi si Jesus, na mà din, “Pira abuk tō pan tun ákniiyu? Ahà yu.”

Tō igahà dan, igkagi sikandan, na mà dan, “Lima abuk pan, asta duwa abuk sáddà.”

³⁹ Na, igpónsad i Jesus tō langun manubù tun ta sigbáttán tanà. ⁴⁰ Purisu duwán igunsad na mga tagsábad gatus manubù, asta duwán igunsad na mga tagkaliman é manubù. ⁴¹ Igkangé i Jesus tō lima abuk pan asta tō duwa abuk sáddà. Iglangngag sikandin tun ta langit, asta igpasalamat tun ta Manama. Igtáppik-táppik din tō pan, asta igbággé din tun ta mga disipulu din ébô taladán dan tun ta mga manubù na ilimud. Igtalad din tō duwa abuk sáddà para katō langun manubù. ⁴² Ikakan tō langun manubù, asta ibás-sug dan. ⁴³ Duwán pa sapulù duwa (12) magdakál basket na ipánnù katō isamà pan asta sáddà na iglimud katō mga disipulu din. ⁴⁴ Mga lima mararan (5,000) tō mga gamama na ikakan. ††

† 6:37 Tō sábbad salapì denario nángngà tandan ka sábbad álló ka áglumu. †† 6:44 Ikakan pagsik tō mga gabayi asta tō mga gabatà, asal ándà dan iyapi.

Igpanó si Jesus tun ta bówwó ka ranó

Mar 6:45-52; Mat 14:22-33; Juan 6:15-21

⁴⁵ Tigkô dád igpóna i Jesus tô mga disipulu din na igsaké ka barangé ébô tumalipag dan katô ranó sipang tun ta Betsaida, róggun ágpólián din tô langun manubù na ilimud. ⁴⁶ Tô igpanó dan dán, igtikáddág si Jesus tun ta pabungan ébô dumasal. ⁴⁷ Tô igsalláp dán tô álló, tô barangé tun dán ta tángngaan katô ranó, asal tun pô ta pabungan si Jesus na sábbad din dád. ⁴⁸ Igkita din na tuu ihirapan tô pagbugsay dan, su ikasumar dan ka mabákkár karamag. Na, tô masig dán igsállám, igsadun si Jesus tun kandan. Igpanó sikandin tun ta bówwó ka ranó. Iring na lumabé pád sikandin, ⁴⁹ asal tô igkita dan na igpanó sikandin tun ta bówwó ka ranó, kéman dan ka gimukud, asta igullaó sikan-dan. ⁵⁰ Igkita tô langun dan kandin, asta tuu dan imáddangan. Asal tigkô dád igkagi si Jesus tun kandan, na mà din, "Pasarig yu tô pusung yu, su sakán ni. Yakó ágkamáddangan."

⁵¹ Na, igsaké si Jesus tun ta barangé dan, asta igsódô tô mabákkár karamag. Tuu dan isalábbuan, ⁵² su agad igkita dan tô kasalábbuan na iglumu i Jesus tingód ka pan, asal ándà dan ikagpát tingód katô katulusan din, su matággas tô ulu dan.

Inólian tô mga manubù tun ta Genesaret

Mar 6:53-56; Mat 14:34-36

⁵³ Na, tô igtalipag dan katô ranó, igdunggù dan tun ta Genesaret asta igpundo tô barangé. ⁵⁴ Tô igpónóg dan, sékót ikakilala tô mga manubù ki Jesus. ⁵⁵ Purisu igpampalaguy dan igkangé tô mga ágkabógókan tikud tun ta madani mga banuwa. Igié dan tô mga ágkabógókan, asta igpid dan tun ta lugar na idinág-gan dan na dutun si Jesus. ⁵⁶ Agad tun ta lunsud asta tun ta madiyù, agad ánda é ágsadunan i Jesus, igpadággà dan tô mga ágkabógókan tun ta plasa, asta igpédu-édu dan ki Jesus ka mému mawid dád tô mga ágkabógókan katô ugpu ka umpak din, asta inólian tô langun dan na ikawid.

Ágkémun katô mga kamónaan

Mar 7:1-13; Mat 15:1-9

7 Na, duwán mga Pariseo asta mga taratinurù ka sugù na igsadun tun ki Jesus tikud tun ta Jerusalem. ² Igkita dan na igkan tô mga disipulu i Jesus na ándà dan damù. ³ (Dì mému su tô ágkémun katô Pariseo asta langun Judio, marag dan ágdamù ka dì dan pa kuman, su inalayun dan ágbánnalán tô ágkémun na igtinurù ka mga kamónaan dan. ⁴ Atin ka guli dan tikud tun ta palingki, ágdamù dan ka dì dan pa kuman. Marapung pagsik tô duma mga ágkémun na ágtumanán dan tingód ka kóras ka mga baso, mga kaldero, asta mga burunsi kasangkapan.) ⁵ Igingà tô mga Pariseo asta tô mga taratinurù ka sugù, na mà dan, "Manan ka dì ágbánnal tô mga disipulu nu katô ágkémun ka mga kamónaan ta? Su atin ka ágkan dan, dì dan ágdamù."

⁶ Igkagi si Jesus, na mà din, "Kéman yu ka nángngà tô áglumun yu tun ta saruwan ka Manama. Sikiyu tô igtádduan kani kagi ka Manama na igsulat i Isaias sayyan,

"Ágkagi tô mga manubù na ágpangadap dan kanak, asal madiyù tô pusung dan kanak. ⁷ Dì nángngà tô kápangadap dan kanak, su tô mga ágtinuruán ka manubù, tô gó tô igimu dan iring na ágtinuruán katô Manama.' †

⁸ Ágpabayaán yu tô mga sugù ka Manama, asta marag yu ágbánnalán tô mga ágkémun ka manubù."

⁹ Igkagi si Jesus tun kandan, na mà din, "Géllé kó katô mga sugù ka Manama ébô tumanán yu tô mga ágkémun yu! ¹⁰ Igsugù tô Manama ukit ki Moises, na, 'Respetowi yu tô ákniyu ámmà asta innà.' †† Igsugù pagsik sikandin, na, 'Kailangan matayan tô manubù na ágkagi ka madat tun ta ámmà ó innà din.' ††¹¹ Asal ágtinurù kó na mému ka dì tumabang tô manubù katô ámmà asta innà din ka kumagi dád, 'Tô bággén ku pád ákniyu igbággé kud tun ta Manama.' ¹² Purisu dì mému ákniyu na tabangan din tô ámmà asta tô innà din. ¹³ Ukit ka kabánnal yu kani ágkémun, géllé kó katô sugù ka Manama na kailangan tabangan yu tô ámmà asta innà yu. Marapung pa tô madat mga ágkémun yu iring kani."

Tô makaripà katô manubù

Mar 7:14-23; Mat 15:10-20

¹⁴ Na, marapung tô mga manubù na ilimud dutun, asta igtawar puman si Jesus kandan ébô madani dan tun kandin. Igkagi sikandin, na mà din, "Paminág kó langun kanak ébô makagpát kó. ¹⁵ Ánnà tô ágkakan na gahu tun ta babbà tô makaripà ka manubù tun ta saruwan ka Manama. Asal tô madat mga kagi na ágluwà tikud tun ta babbà din tô makaripà ka manubù tun ta saruwan ka Manama. ¹⁶ [Kailangan maminág kó ébô makagpát kó.]"

¹⁷ Na, igtanan si Jesus katô mga manubù na ilimud, asta igahu sikandin tun ta balé. Igingà tô mga disipulu din tingód katô panunggiringan na igtinurù din. ¹⁸ Igkagi si Jesus, na mà din, "Isalábbuanna su iring kó pagsik na mga manubù na dì pakagpát. Agad ándin tô ágkakan na pahun tun ta babbà ka manubù, dì ni makému kandin na maripà. ¹⁹ Dì manayun tô ágkakan tun ta pusung ka manubù, asal tun ta gátták, asta lumuwà tikud tun ta lawa."

Ukit kani kagi i Jesus, igpénagpát din na mému kandin tô agad ándin klasiyi ka ágkakan.

²⁰ Igkagi si Jesus, "Tô ágtikud tun ta pusung ka manubù, tô gó é makému kandin na maripà. ²¹ Pusung tô ágtikudan katô madat panámdám, paglibug, katakó, kamaté, ²² kéngà, kalumu ka madat, kalimbung, kalumu ka ándà kayyà, sabù, kabuyas, kapadadurung, asta talis. ²³ Tikud tun dalám ta pusung tô langun kani mga madat, asta kumaripà tô manubù tun ta saruwan ka Manama ukit kani langun."

† 7:6-7 Isaias 29:13. †† 7:10a Exodo 20:12; Deuteronomio 5:16. ‡ 7:10b Exodo 21:17.

Igsarig tô bayi na ánnà Judio

Mar 7:24-30; Mat 15:21-28

²⁴ Na, igpanó si Jesus, asta igсадun sikandin tun ta probinsya na madani tun ta lunsud ka Tiro asta Sidon. Igóddô sikandin tun ta sábbad balé, asta kakalyag din na ándà pád manubù na makasóddór ka ánda sikandin, asal ándà ikallás. ²⁵ Tigkô dád igdinág tô sábbad bayi na igdunggù si Jesus. Igahuwan tô batà din bayi ka madat espiritu. Purisu igсадun tô innà tun ki Jesus, asta iglingkóod tun kandin. ²⁶ Ánnà sikandin Judio, su Griego tô mga kamónaan din, asta Fenicia na sakup ka probinsya ka Siria tô igpamasusuwan kandin. Igpédu-édu sikandin ébô paluwaán i Jesus tô madat espiritu tikud tun ta batà din. ²⁷ Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Duwán ágkagin na kailangan unan pakannán tô mga gabatà, su di mému ka kangén tô ágkannán ka mga gabatà ébô pakannán ka mga asu.”

²⁸ Igkagi tô bayi, na mà din, “Sir, bánnal tô igkagi nu. Asal agad tô mga asu tun ta siráb ka lamisa ágkan katô mumu na ágkadabù ka mga gabatà.”

²⁹ Igkagi si Jesus, na mà din, “Nángngà tô igkagi nu. Purisu mému muli kad. Igluwà dán tô madat espiritu tikud tun ta batà nu.”

³⁰ Na, iguli tô bayi, asta igkita din tô batà din na igdággà, asta ándà dán madat espiritu tun kandin.

Ikadinág tô bingál

³¹ Na, igpanó si Jesus tikud tun ta banuwa ka Tiro. Igukit sikandin tun ta lunsud ka Sidon asta madani tun ta banuwa ka Dekapolis sippang ka igdunggù tun ta Ranó ka Galilea. ³² Duwán manubù na igpid tun kandin na bingál asta ómmó. Igpédu-édu tô mga kadumaan din na dappánnan i Jesus sikandin ka bállad. ³³ Purisu igpid i Jesus sikandin tun ta ándà mga manubù, asta igkórékór din ka tintudù din tô talinga katô bingál. Igiláb si Jesus asta igpólétan din ka ngingi tô dilà katô manubù. ³⁴ Iglangngag si Jesus tun ta langit, igpanagkuy tingód ka kédu din, asta igkagi sikandin, na mà din, “Efata.” Tô kóbadan, “Mapókê kad.”

³⁵ Tigkô dád, ikadinág tô manubù, inólian tô kalang-gát din, asta ikabólós dán sikandin. ³⁶ Asal igсapad si Jesus kandan na kailangan di dan mulit katô duma mga manubù tingód katô ilumu. Agad maggát igсapad sikandin kandan, asal tuu dan pa igulit tun ta duma mga manubù. ³⁷ Tuu dan isalábbuan, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Tuu madigár tô langun iglumu din. Agad tô bingál igpadinág din, asta tô ómmó igpakagi din.”

Igpakan i Jesus tô sobra áppat mararan manubù

Mar 8:1-10; Mat 15:32-39

8 Na, pángnga ka pira álló, tuu marapung tô mga manubù na ilimud puman ki Jesus. Tô inémmát tô ágkakan dan, igtawar i Jesus tô mga disipulu din, asta igkagi sikandin, na mà din, ² “Inéduwanna kani mga manubù, su itálluwan dan dán na ágtákkás kanak, as-

ta ándà dán ágkannán dan. ³ Di mému ka pólián ku sikandan na ágballusán agó kagáttasan dan tun ta dalan, su duwán mga manubù na tikud tun ta madiyù mga banuwa.”

⁴ Igkagi tô mga disipulu din, na mà dan, “Ándà góddô kannun, asta ándà palang kangayan ta ka makan para kandan.”

⁵ Iginà si Jesus, na mà din, “Pira abuk tô pan tun ákniyu?”

Igtaba sikandan, na mà dan, “Pittu abuk.”

⁶ Na, igpónsad i Jesus tô langun manubù tun ta tanà. Iggagé din tô pittu abuk pan, asta igpasalamatan din tun ta Manama. Igtáppik-táppik din tô mga pan, asta igbággé din tun ta mga disipulu din ébô taladán dan tun ta mga manubù na ilimud. ⁷ Duwán pira dád abuk marénták sáddà dan. Igpasalamatan i Jesus tun ta Manama, asta igpatalad din pagsik tun ta mga manubù. ⁸ Ikanan tô langun manubù, asta ibássug dan. Iglimud dan tô isamà, asta pittu tô magdakál basket na ipánnù. ⁹ Mga áppat mararan (4,000) tô mga gamama na ikakan. ¹⁰ Na, tô igpóli i Jesus tô langun dan, igsaké sikandin ka barangé duma katô mga disipulu din, asta igсадun dan tun ta probinsya na madani tun ta Dalmanuta.

Kakalyag dan na kumita ka kasalábbuan

Mar 8:11-13; Mat 16:1-4

¹¹ Na, duwán mga Pariseo na igpadani tun ki Jesus. Igapul ^{††} dan kandin, su kakalyag dan na kuminnam dan pád kandin. Purisu igpamuyù dan na pakitanán din tô kasalábbuan tikud tun ta Manama. ¹² Tuu igpanagkuy si Jesus tingód ka ranu din, asta igkagi sikandin, na mà din, “Manan ka ágpamuyù kó ka kasalábbuan? Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Ándà palang kasalábbuan na pakitanán ka Manama ákniyu.”

¹³ Na, igtanangan i Jesus tô mga Pariseo. Igsaké puman sikandin ka barangé ébô tumalipag katô ranó.

Igtinurù si Jesus tingód katô mga Pariseo

Mar 8:14-21; Mat 16:5-12

¹⁴ Na, tô igtalipag dan katô ranó, ándà pan na igpid katô mga disipulu i Jesus, su ilingawan dan tô tánnó dan, asta sábbad dád abuk pan tô tun ta barangé.

¹⁵ Igkagi si Jesus kandan, na mà din, “Banté kó katô pagpatubù ka pan katô mga Pariseo asta katô pagpatubù ka pan i Herodes.” [‡]

¹⁶ Igpátongkóé tô mga disipulu din, na mà dan, “Tô gó é igkagi din su ándà pan na igpid ta.”

¹⁷ Asal isóddóran i Jesus ka ándin tô panámdám dan. Purisu igkagi sikandin, na mà din, “Yakó ágpátongkóé su ándà pan na igpid yu. Isalábbuanna ákniyu, su ándà kó pa ikagpát. Matággas tô mga ulu yu. ¹⁸ Agad duwán mata yu, ándà kó pa kita katô kabánnalan. Agad duwán talinga yu, ándà kó pa paminág. Iring na ilingawan yu tô iglumu ku. ¹⁹ Tô igpakan ku tô lima

† 8:9 Ándà iyapi tô mga gabayi asta tô mga gabatà. †† 8:11 Igapul, ó iglalís. ‡ 8:15 Ágkátin tô madat ágkémun katô mga Pariseo iring katô kakátin ka pagpatubù ka pan.

mararan (5,000) manubù ka lima abuk pan, pira é magdakál basket na igipánnù yu katô isamà?"

Igtaba sikandan, na mà dan, "Sapulù duwa (12)."

²⁰ Igsà puman si Jesus, na mà din, "Tô igpakan ku tô áppat mararan (4,000) manubù ka pittu abuk pan, pira é magdakál basket na igipánnù yu katô isamà?"

Igtaba sikandan, na mà dan, "Pittu."

²¹ Igkagi si Jesus, na mà din, "Ándà kó pa kannê ikag-pát?"

Ikakita tô bólóg

²² Na, igsadun si Jesus asta tô mga disipulu din tun ta Betsaida. Duwán mga manubù na igpid ka bólóg tun ki Jesus, asta igpédu-édu dan na dappánnan din sikandin ka bállad ébô makakita. ²³ Igawidan i Jesus tô bállad katô bólóg, asta igagak din tun ta luwà ka lunsud. Igilábban i Jesus tô mata katô bólóg, igdappánnan din, asta iginsà, na mà din, "Duwán dán igkita nu?"

²⁴ Igsállág tô manubù, asta igkagi sikandin, na mà din, "Igkita ku tô mga manubù, asal tô bónnóng dan iring na mga kayu na ágpanó-panó."

²⁵ Igdappánnan puman i Jesus tô mata din, asta tô igzállág sikandin, ikakita sikandin asta matayyó dán tô langun. ²⁶ Na, igpóli i Jesus sikandin, na mà din, "Yaka gukit tun ta lunsud."

Igkagi si Pedro na si Jesus tô Mesiyas

Mar 8:27-30; Mat 16:13-20; Luc 9:18-21

²⁷ Na, igpanayun si Jesus asta tô mga disipulu din, asta igsadun dan tun ta mga lunsud na sakup ka Cesarea Filipos. Róggun igpanó dan, iginsà si Jesus kandan, na mà din, "Ándin tô ágkagin ka mga manubù tingód kanak? Sadanna kun?"

²⁸ Igtaba sikandan, na mà dan, "Duwán mga manubù na ágkagi na sikuna si Juan na Tarabunyang. Duwán ássa mga manubù na ágkagi na sikuna si Elias. Duwán ássa ágkagi na sikuna tô sábbad propeta ka Manama sayyan."

²⁹ Igsà si Jesus, na mà din, "Asal ándin é ákniyu panámdám tingód kanak? Sadanna?"

Igtaba si Pedro, na mà din, "Sikuna tô Mesiyas."

³⁰ Igsapad si Jesus na kailangan di dan mulit tingód kandin tun ta duma mga manubù.

Igkagi si Jesus na matayan sikandin

Mar 8:31-9:1; Mat 16:21-28; Luc 9:22-27

³¹ Na, igulit si Jesus tun ta mga disipulu din ka ándin tô matuman dumungù tun kandin na Igpamanubù. Pahirapan sikandin, asta élléyan sikandin katô mga ágtugállán ka Judio, mallayat ka mga pangulu ka templo, asta mga taratinurù ka sugù. Matayan sikandin asta manté puman tun ta ikatállu álló. ³² Matayyó tô igkagi din kandan. Na, igpadani si Pedro ki Jesus, asta igtigkané pád sikandin igsapad ki Jesus. ³³ Asal igbarir-irng si Jesus, igzállág sikandin tun ta mga disipulu din, asta igsapadan din si Pedro, na mà din, "Iwà ka,

Maibuyan! su ánnà tikud tun ta Manama tô kakalyag nu, asal tikud dád tun ta panámdám nu."

³⁴ Na, igpalimud i Jesus tô mga disipulu din asta tô langun manubù na ilimud. Igkagi sikandin, na mà din, "Tô manubù na tumákkás kanak, kailangan di sikandin mákkás ka kakalyag ka pusung din, asal kailangan tumiis sikandin ka kahirapan agad matayan sikandin, † asta kailangan tumákkás kanak. ³⁵ Tô manubù na áglággád katô kantayan din, kandaan sikandin katô kantayan na ándà ágtamanán. Asal ka mému ka matayan tô manubù tingód katô katákkás din kanak asta tingód katô katinurù din ka Madigár Gulitán tingód kanak, matanggap din tô kantayan na ándà ágtamanán. ³⁶ Atin ka makatigatun tô manubù kani tibuk banuwa, asal kandaan sikandin katô kantayan, ándà palang pulusán din, ³⁷ su ándà bullas katô kantayan na ándà ágtamanán. ³⁸ Atin ka ágkayyaan tô manubù tingód kanak asta tingód katô igtinurù ku tun ta tubang katô mga manubù áknganni na masalà-salà asta ágtayyug ka Manama, kayyaanna pagsik tingód kandin tun ta álló ka lumónódda na Igpamanubù na duwán séllaán katô Ámmà ku, asta tákkássanna ka mga panaligan ka Manama."

⁹ Igkagi si Jesus, na mà din, "Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Duwán dini ákniyu na di maté sippang ka kumita dan katô pagpangulu ka Manama na matulus." ††

Ipalin tô bónnóng i Jesus

Mar 9:2-13; Mat 17:1-13; Luc 9:28-36

² Na, pángnga ka ánnám álló, igpatákkás i Jesus si Pedro, si Santiago, asta si Juan. Igtikáddág dan tun ta mallayat pabungan na ándà palang manubù. Róggun igzállág dan ki Jesus, tigkô dád ipalin tô bónnóng din.

³ Igséllà asta igmapputi tô umpak din. Ándà gó manubù nit banuwa na makapapputi ka umpak iring katô kapputi katô umpak din. ⁴ Tigkô dád igkita dan si Elias asta si Moises na igtóngkô ki Jesus. ⁵ Igkagi si Pedro ki Jesus, na mà din, "Sir, madigár su dini ké. Mimu ké dini ka tállu rákkó, sábbad para ákniyo, sábbad para ki Moises, asta sábbad para ki Elias."

⁶ Agad tô gó é igkagi i Pedro, asal ándà din kagpátti tô igkagi din, su tuu dan igkállas. ⁷ Tigkô dád duwán sagulapun na ikatambun kandan, asta igdinág dan tô kagi ka Manama tikud tun ta sagulapun, na mà din, "Ni gó ni kanak Batà na ágginawaan ku. Paminág yu sikandin."

⁸ Tigkô dád tô igzállág dan, igkita dan si Jesus na sábbad din dád man.

⁹ Na, róggun igtupang dan tikud tun ta pabungan, igsapad si Jesus kandan na di mému ulitan dan tô duma manubù tingód katô igkita dan róggun ándà pa kanté puman sikandin na Igpamanubù. ¹⁰ Purisu ig-

† 8:34 Kailangan tumiis sikandin ka kahirapan agad matayan sikandin, ó kailangan tumiang sikandin ka krus tukid ka álló. †† 9:1 Ituman ni tô igkita si Pedro, si Santiago asta si Juan katô kapalin katô bónnóng i Jesus tun ta pabungan. (Marcos 9:2-13). Tô bónnóng i Jesus na ikitaan dan iring katô bónnóng din ka mangulu sikandin tun ta tapuri álló.

bánnal dan katô igkagi din kandan, asal ka sikandan dád, marag dan ágpénsaé ka ándin tó kóbadan katô igkagi din na manté puman sikandin.

¹¹ Na, iginsà dan kandin, na mà dan, “Manan ka ágt-inurù tó mga taratinurù ka sugù na kailangan lumónód si Elias tó dì pa dumunggù tó Mesiyas?”

¹² Igtaba si Jesus, na mà din, “Bánnal na dumunggù pa si Elias ébô tumaganà katô langun. Asal kumagiya ákniyu na igdunggù dán sikandin, asta madat tó iglu-mu katô duma mga manubù kandin, su tó gó é igsulat tingód kandin sayyan. † Mà katô kagi ka Manama tingód kanak na Igpamanubù, na kahirapanna asta ngisiyanna.”

Igahuwan tó batà mama ka madat espiritu

Mar 9:14-29; Mat 17:14-21; Luc 9:37-43

¹⁴ Tó igdunggù dan tun ta duma mga disipulu i Jesus, igkita dan na tuu marapung tó mga manubù na ilimud tun kandan, asta duwán mga taratinurù ka sugù na igapul kandan. ¹⁵ Tó igkita tó mga manubù ki Jesus, tigkô dád isalábbuan dan. Igpalaguy dan igsumar ki Jesus. ¹⁶ Iginsà si Jesus katô mga manubù, na mà din, “Ándin tó igapulan yu katô mga disipulu ku?”

¹⁷ Igtaba tó sábbad manubù, na mà din, “Sir, igpid ku tó batà ku dini áknikó, su igahuwan sikandin ka madat espiritu na igpómómó kandin. ¹⁸ Atin ka gahuwan sikandin, ágkabantang, ágburà tó babbà din, ágkurigát tó ngipán din, asta ágtuyù-tuyù sikandin. Igpédu-éduwa tun ta mga disipulu nu na paluwaán dan tó madat espiritu na igahu kandin, asal ándà dan iké-mu.”

¹⁹ Igkagi si Jesus, na mà din, “Sikiyu mga manubù áknganni, dì kó ágsarig kanak. Dì dán madugé na dumuma a ákniyu, asal kailangan tumiissa pa. Na, pid yu dini kanak tó batà.”

²⁰ Na, igpid dan tó batà tun ki Jesus. Tó igkita tó madat espiritu ki Jesus, igpatuyù-tuyù katô madat espiritu tó batà, igpabantang asta igpatalilid sikandin, asta igburà tó babbà din. ²¹ Iginsà si Jesus katô ámmà, na mà din, “Kadángngan ni igtigkané?”

Igtaba tó ámmà din, na mà din, “Tikud pô tun ta kadélákan din. ²² Marag sikandin ágpabantangan katô madat espiritu tun ta apuy asta tun ta wayig ébô matayan sikandin. Atin ka makému ka, kéduwi ké, asta tabangi ké.”

²³ Igkagi si Jesus, na mà din, “Manan ka ágkagi ka na, ‘Atin ka makému ka? Ándà palang na dì imun ka Manama para katô manubù na mamaké kandin.”

²⁴ Tigkô dád igullaó tó ámmà ka mabákkár, na mà din, “Ágpamakéya! Pabákkár nu tó kapamaké ku!”

²⁵ Tó igkita si Jesus na tuu pa marapung tó mga manubù na ilimud, igsapadan din tó madat espiritu, na mà din, “Sikuna na madat espiritu na igpómómó asta igpabingál kani batà, igsugù ku sikuna, luwà kad tikud tun kandin, asta yakad gó áglónód tun kandin.”

²⁶ Na, igullaó pa tó madat espiritu, tuu din igpatuyù-tuyù tó batà, asta igluwà. Iring na inaté tó batà. Purisu

† 9:12-13 Ahaán tó Mateo 17:13.

igkagi tó karapungan ka mga manubù, na mà dan, “Inaté dán sikandin.”

²⁷ Asal igawidan i Jesus tó bállad katô batà, asta igpatindág din. Purisu ikatindág tó batà.

²⁸ Na, tó igahu si Jesus tun ta balé, iginsà tó mga disipulu din na ándà duma manubù, na mà dan, “Manan ka ándà ké ikapaluwà katô madat espiritu?”

²⁹ Igkagi si Jesus, na mà din, “Paluwaán ni klasi ka madat espiritu ukit dád ka kadasal.”

Igkagi puman si Jesus tingód katô kamatayan din

Mar 9:30-32; Mat 17:22-23; Luc 9:43-45

³⁰ Na, igpanó si Jesus asta tó mga disipulu din, asta igukit dan tun ta probinsya ka Galilea. Tó kakalyag i Jesus na ándà manubù na makasóddór ka ánda sikandin, ³¹ su igtinurù sikandin katô mga disipulu din, na mà din, “Matuman ni dumunggù kanak na Igpamanubù. Kailangan bággénna tun ta bállad katô duma mga manubù, asta matayanna ikandan. Pángnga ka kamatayan ku, mantéya puman tun ta ikatállu álló.”

³² Asal ándà gó kagpátti katô mga disipulu din tó kóbadan katô igkagi din. Ándà dan insà kandin, su ágkamáddangan dan.

Sadan tó tuu mallayat?

Mar 9:33-37; Mat 18:1-5; Luc 9:46-48

³³ Na, igdunggù si Jesus asta tó mga disipulu din tun ta Capernaum. Tó igahu dan tun ta balé, iginsà si Jesus kandan, na mà din, “Ándin tó igapulan yu róggun ágpanó kó tun ta dalan?”

³⁴ Asal ándà palang taba dan, su igpapulé dan tingód ka sadan tun kandan tó tuu mallayat. ³⁵ Purisu igunsad si Jesus, igpaglimud din tó sapulú duwa (12) disipulu din, asta igkagi sikandin, na mà din, “Tó manubù na imun mallayat é kamanubuan, tó gó é kailangan pababà-babà katô kamanubuan din tun ta langun manubù, asta kailangan imun sikandin na ágsuguán-nán ka langun.”

³⁶ Na, igtawar i Jesus tó sábbad batà, asta igpatindág din tun ta tángnga dan. Igsipit din tó batà, asta igkagi sikandin, na mà din, ³⁷ “Atin ka ágtanggap kó katô sábbad batà iring kani batà tingód ka kapasakup yu kanak, iring na ágtanggapánna ikiyu. Tó manubù na ágtanggap kanak, ágtanggapán din tó igpapid kanak.”

Mga kadumaan ta tó mga manubù na ánnà usig ta

Mar 9:38-41; Luc 9:49-50

³⁸ Na, igkagi si Juan tun ki Jesus, na mà din, “Sir, duwán sábbad manubù na igkita dé na igpaluwà ka madat mga espiritu ukit ka kagamit din katô ngadan nu. Asal igsapadan dé sikandin su ánnà kadumaan ta.”

³⁹ Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Yakó ágsapad kandin, su tó manubù na makému ka kasalábbuan uk-it ka kagamit din katô ngadan ku, dì sékót sikandin kumagi ka madat tingód kanak. ⁴⁰ Mga kadumaan ta tó mga manubù na ánnà usig ta. ⁴¹ Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tó manubù na pénám ákniyu ka sábbad baso ka wayig tingód katô kapasakup yu kanak na

Mesiyas, duwán gó pulusán din tikud tun ta Manama.”

Tô gunayan na makasalà

Mar 9:42-50; Mat 18:6-9; Luc 17:1-2

⁴² “Atin ka duwán makandà ka kapamaké katô agad sábbad kani mga marénták gabatà, tuu pa madigár ka ikáttán tô alig din tun ta dakál batu, asta lánnáddán sikandin tun ta dagat. ⁴³ Atin ka tô bállad nu tô gunayan na makasalà ka, tampád nu asta antug nu, su tuu pa madigár agad sábbad dád tô bállad nu na duwán kantayan nu na ándà ágtamanán ka tandingán ka antugán tô tibuk lawa nu tun ta ágsupakanan na duwán apuy na di gó mapadáng ka ándà ágtamanán. ⁴⁵ Atin ka tô paa nu tô gunayan na makasalà ka, tampád nu asta antug nu, su tuu pa madigár agad sábbad dád tô paa nu na duwán kantayan nu na ándà ágtamanán ka tandingán ka antugán tô tibuk lawa nu tun ta ágsupakanan. ⁴⁷ Atin ka tô mata nu tô gunayan na makasalà ka, lássù nu asta antug nu, su tuu pa madigár agad mandà tô sábbad mata nu na duwán kantayan nu na ándà ágtamanán ka tandingán ka duwán duwa mata nu asta antugán tô tibuk lawa nu tun ta ágsupakanan. ⁴⁸ Di gó maté tô mga ulád na ágkan katô lawa dan dutun, asta di gó mapadáng tô apuy, ⁴⁹ su linisan † tô langun manubù ukit ka apuy. ⁵⁰ “Na, madigár tô asin, asal atin ka mandà tô nanam katô asin, di dán lumónód tô nanam. Padigárré kó ébô makéring kó katô madigár klasi ka asin na di mandà tô nanam.”

Tinurù tingód ka ágpasugbané

Mar 10:1-12; Mat 19:1-12; Luc 16:18

10 Na, igpanó si Jesus, asta igsadun sikandin tun ta probinsya ka Judea tun dipag ka Wayig ka Jordan. Marapung puman tô mga manubù na ilimud tun kandin, asta igtinurù sikandin kandan, su tô gó é inayadan din áglumun.

² Duwán mga Pariseo na igpadani tun ki Jesus ébô kuminnam kandin. I Ginsà sikandan, na mà din, “Mému ka sumugban tô manubù katô sawa din?”

³ Igtaba si Jesus, na mà din, “Ándin tô igsugù i Moises tingód ka ágpasugbané?”

⁴ I gkagi sikandan, na mà dan, “Igsugù si Moises sayyan na kailangan duwán papeles na bággén katô mama tun ta sawa din tingód katô kasugban din kandin, asta mému din péwaán.” ††

⁵ Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Tô gó é igsugù i Moises su isóddóran din na tuu matággas tô ulu yu.

⁶ Asal tô igimu tô Manama katô manubù sayyan, igimu din sikandan na mama asta bayi. ⁷ I gkagi sikandin, ‘Purisu tumanan tô mama katô ámmà din asta katô inà din, asta pasábbadé tô mama asta tô sawa din. ⁸ Tô duwa dan mému dán sábbad.’ †† Purisu ánnà dan dán duwa, su inému dan dán sábbad. ⁹ Na, su igimu dan

ka Manama na sábbad, di mému na pagsugbanán ka manubù.”

¹⁰ Tô igahu si Jesus tun ta balé, iginsà puman tô mga disipulu din tingód ka ágpasugbané. ¹¹ I gkagi si Jesus, na mà din, “Atin ka sumugban tô mama katô sawa din asta kumalyag sikandin katô ássa bayi, makalibug sikandin. ¹² Atin ka sumugban tô bayi katô duma din asta kumalyag katô ássa mama, makalibug sikandin.”

Si Jesus asta tô marénták gabatà

Mar 10:13-16; Mat 19:13-15; Luc 18:15-17

¹³ Na, duwán mga manubù na igpid ka marénták mga gabatà dan tun ki Jesus ébô dappánnan din asta dasalan din. Asal igsapadan dan katô mga disipulu din. ¹⁴ Tô igkita si Jesus katô kasapad dan, isókó sikandin, asta igkagi, na mà din, “Pabayà yu yan mga gabatà ébô makapadani dan dini kanak. Yakó ágsapad kandan, su tô mga manubù na ágsarig ka Manama iring katô kasarig ka mga gabatà tun ta ámmà asta innà dan, tô gó é panguluwan ka Manama. ¹⁵ Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka di sumarig tô manubù tun ta Manama iring katô kasarig ka mga gabatà tun ta ámmà asta innà dan, di sikandin sakupán ka Manama tun ta pagpangulu din.”

¹⁶ Na, igsipit i Jesus tô mga gabatà, igdappánnan din sikandan ka bállad, asta igdasalan din.

Kahirapan tô mga ágkaduwánnan

Mar 10:17-31; Mat 19:16-30; Luc 18:18-30

¹⁷ Na, tô igpanó si Jesus tikud dutun, duwán sábbad manubù na igpalaguy tun kandin, iglingkóód, asta iginsà, na mà din, “Sir, madigár ka taratinurù. Ándin tô kailangan lumun ku ébô makatangappa ka kantayan na ándà ágtamanán?”

¹⁸ I gkagi si Jesus, na mà din, “Isalábbuanna su igkagi ka na madigárra. Sábba dád tô tuu madigár, tô dád Manama. ¹⁹ Isóddóran nu tô mga sugù ka Manama. Yakó ágmaté. Yakó áglibug. Yakó ágtakó. Yakó ágtestigos ka bulaló tingód katô unawa yu. Yakó áglimbung. Respetowi yu tô ákniyu ámmà asta innà.” ††

²⁰ Igtaba tô manubù, na mà din, “Sir, igbánnalla katô langun tikud pô tô délákka pa.”

²¹ Igsállág si Jesus tun kandin, asta dakál tô ginawa din kandin. I gkagi si Jesus, na mà din, “Sábbad dád tô kailangan lumun nu. Uli ka, asta barigyà nu tô langun kaduwánnan nu. Tukid nu bággéyi tô salapi nu tun ta mga manubù na ágkayù-ayuan. ††† Atin ka tô gó é lumun nu, duwán pulusán nu tun ta langit. Na, lónód ka, asta tákkás ka kanak.”

²² Tô igdinág tô manubù katô igkagi i Jesus, igtamud sikandin, asta igpanó na iranu, su dakál tô kaduwánnan din.

²³ Na, igsérê-sérê si Jesus tun ta mga disipulu din, asta igkagi sikandin, na mà din, “Mahirap tô kapasakup ka ágkaduwánnan manubù tun ta pagpangulu katô Manama!”

† 9:49 Linisan, ó asinan. †† 10:4 Ahaán tô Deuteronomio 24:1,3. ††† 10:6 Ahaán tô Genesis 1:27; 5:2. ††† 10:7-8 Ahaán tô Genesis 2:24.

†† 10:19 Ahaán tô Exodo 20:12-16; Deuteronomio 5:16-20.

††† 10:21 Ágkayù-ayuan, ó kabos, timawa.

²⁴ Isalábbuan tō mga disipulu din tingód katō igkagi din. Asal igkagi puman si Jesus, na mà din, “Tuu mahirap tō kapasakup ka manubù tun ta pagpangulu ka Manama! ²⁵ Agad mahirap tō dakál mannap na ágn-gadanan kamelyo na mikit tun ta bóbbó ka simat, asal tuu pa mahirap tō kapasakup katō ágkaduwán-nan manubù tun ta pagpangulu ka Manama.”

²⁶ Na, tuu dan isalábbuan, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Purisu ándà palang manubù na makaluwà tikud tun ta supak ka Manama.”

²⁷ Igsállág si Jesus tun kandan asta igkagi sikandin, na mà din, “Dì gó ni malumu ka manubù, asal malumu ka Manama, su tō langun malumu ka Manama.”

²⁸ Igkagi si Pedro, na mà din, “Sikami, igtanangan déd tō langun katō kaduwánnan dé ébô mákkás ké áknikó.”

²⁹ Igkagi si Jesus, na mà din, “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tō manubù na igtanangan katō kaduwánnan din, mga kataladi din, innà din, ámmà din, mga gabatà din, asta kinamát din ébô pasakup kanak asta ébô tumin-urù katō Madigár Gulitán, ³⁰ tō gó tō makatanggap ka kadigárran áknganni na ginatus-gatus na dakál pa ka tandingán katō igtanangan din. Su bággayan sikandin ka mga kaduwánnan, mga kataladi, mga innà, mga gabatà, asta mga kinamát. Agad girrayatan sikandin áknganni, asal tun ta tapuri álló bággayan sikandin ka kantayan na ándà ágtamanán. ³¹ Marapung tō mga manubù na ikóna áknganni makatapuri baling tun ta tapuri álló. Tō mga manubù na ikatapuri áknganni makóna baling tun ta tapuri álló.” †

Igkagi puman si Jesus tingód katō kamatayan din

Mar 10:32-34; Mat 20:17-19; Luc 18:31-34

³² Na, tō igpanó si Jesus tun ta Jerusalem, sikandin tō iguna tun ta dalan. Isalábbuan tō mga disipulu din, asta imáddangan tō mga manubù na ikatalundug. Igpaglimud i Jesus tō sapulù duwa (12) disipulu din, asta igulit sikandin ka ándin tō dumunggù tun kandin, na mà din, ³³ “Na, madun kid tun ta Jerusalem. Sakán na Igpamanubù tō bággén tun ta bállad katō mallayat ka mga pangulu ka templo asta mga taratinurù ka sugù. Pasábbadé dan kumagi na kailangan matayanna. Bággénna ikandan tun ta bállad ka mga manubù na ánnà Judio. ³⁴ Ngisiyanna ikandan, ilábbanna, lagpássánnan, asta matayanna. Asal mantéya puman tun ta ikatállu álló.”

Tō duwa gabatà i Sebedeo

Mar 10:35-45; Mat 20:20-28

³⁵ Na, igsadun tun ki Jesus tō duwa gabatà i Sebedeo na si Santiago asta si Juan. Igkagi sikandan, na mà dan, “Sir, kakalyag dé na lumun nu para áknami tō pamuyúan dé áknikó.”

† 10:31 Marapung tō mga manubù na ágkangadanan áknganni mabbabà baling é kamanubuan dan tun ta tapuri álló. Tō mga manubù na mabbabà é kamanubuan áknganni kangadanan baling tun ta tapuri álló.

³⁶ Igkagi si Jesus, na mà din, “Ándin tō kakalyag yu na lumun ku para ákniyu?”

³⁷ Igkagi sikandan, na mà dan, “Tun ta pagpangulu nu, pónsad ké madani tun áknikó, na sábbad dadan ta kawanan nu, asta sábbad dadan ta ibang nu.”

³⁸ Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Ándà yu kasóddóri ka ándin tō igpamuyù yu. Makatiis kó katō kahirapan iring katō kahirapan na masig dán dumunggù kanak? Makatiis kó katō ranu iring katō ranu na masig dán dumunggù kanak?” ††

³⁹ Igtaba sikandan, na mà dan, “Óó, makatiis ké.”

Igkagi si Jesus, na mà din, “Matuman na dungguan kó gó katō kahirapan na dumunggù kanak, asta dungguan kó gó katō ranu na dumunggù kanak. ⁴⁰ Asal diya makatandò ákniyu ka makónsad kó madani kanak, su munsad madani kanak tō mga manubù na taganà dán igsalin.”

⁴¹ Na, tō igdinág tō sapulù (10) disipulu ka ándin tō igkagi dan tun ki Jesus, isókó dan ki Santiago asta ki Juan. ⁴² Purisu igpaglimud i Jesus tō langun dan, asta igkagi sikandin, na mà din, “Isóddóran yud na tun ta mga manubù na ánnà Judio, inalayun ágsugù tō mga ágpangulun katō mga sakup dan. Inalayun ágsugù-sugù tō mallayat mga manubù katō mga ágpanguluwan dan. ⁴³ Asal di mému ka makéring kó kandan. Su tō manubù tun ákniyu na imun mallayat é kamanubuan, tō gó é kailangan imun na ágsuguánnan yu. ⁴⁴ Asta tō manubù na imun pangulu yu, tō gó é kailangan mému na állang katō langun. ⁴⁵ Méring sikandin kanak na Igpamanubù, su igsadunna dini ánnà ébô tabanganna katō manubù, asal igsadunna dini ébô tumabangnga katō mga manubù. Ikataganà ad na matayan ébô tábbusan ku tō marapung manubù.”

Ikakita tō bólóg na si Bartimeo

Mar 10:46-52; Mat 20:29-34; Luc 18:35-43

⁴⁶ Na, igukit si Jesus asta tō mga disipulu din tun ta lunsud ka Jerico, asta tuu marapung tō mga manubù na igtákkás kandan. Tō igpanó dan tikud tun ta Jerico, duwán bólóg na igunsad tun ta ligad ka dalan asta ágpamuyù. Ánggadanan sikandin ki Bartimeo na batà i Timeo. ⁴⁷ Tō igdinág sikandin na si Jesus na taga Nazaret tō iglabé, igullaó sikandin, na mà din, “Jesus, rubbad i David, kéduwiya!”

⁴⁸ Marapung tō manubù na igsapad kandin, asta igkagi dan na kailangan di sikandin mótép. Asal ágrayan baling sikandin gullaó, na mà din, “Rubbad i David, kéduwiya!”

⁴⁹ Purisu igsódò si Jesus, asta igkagi sikandin, na mà din, “Angé yu sikandin.”

Purisu igkangé dan sikandin, na mà dan, “Pasarig ka katō pusung nu. Tindág ka, su igpakangé ka ikandin.”

⁵⁰ Igtanangan din tō kisi din, sékót sikandin igtindág, asta igpadani tun ki Jesus. ⁵¹ Igkagi si Jesus tun kandin,

†† 10:38 Tō gó é kóbadan ka kagi din, “Makénám kó tun ta mappait kopa ka ranu na masig kud inámmán? Makapabunyang kó tun ta bunyang ka ranu na masig dán bunyagán kanak?”

na mà din, “Ándin tô kakalyag nu na lumun ku para áknikó?”

Igkagi tô bólóg, na mà din, “Sir, malyagga makakita.”

⁵² Igkagi si Jesus, na mà din, “Mému muli ka. Inólian kad su igsarig ka kanak.”

Tigkô dád ikakita dán sikandin, asta igtalundug sikandin ki Jesus tun ta dalan.

Igdunggù si Jesus tun ta Jerusalem

Mar 11:1-11; Mat 21:1-11; Luc 19:28-40; Juan 12:12-19

11 Na, tô igsadun dan tun ta Jerusalem, igpadani dan tun ta mga lunsud ka Betpahe asta Betania na tun ta Pabungan ka Olibo. Igpóna i Jesus tô duwa disipulu din, na mà din, ² “Una kó tun ta lunsud. Ka dumunggù kó, kitanán yu tô nati ka asno [†] na ándà pa kinnami sakayi ka manubù. Igikát tô nati, asal akas yu, asta pid yu dini kanak. ³ Atin ka duwán manubù na minsà áknayu ka manan ka igakas yu, kagiya yu na kailangan sakayan katô Áglangngagán, asta sékót din pólián.”

⁴ Na, igpanó dan, asta igkita dan tô asno na igikát tun ta luwà ka sállat ka balé madani tun ta dalan, asta igakas dan. ⁵ Iginsà tô mga manubù na ágtindág dutun, na mà dan, “Manan ka igakas yu tô nati?”

⁶ Igulit tô duwa disipulu tingód katô igkagi i Jesus kandan, asta ignunug dan. ⁷ Na, igpid dan tô nati tun ki Jesus, igampas dan tô mga umpak dan tun ta bókkóg katô nati, asta igsaké si Jesus. ⁸ Igsánnar katô marapung manubù tô mga umpak dan tun ta dalan na ukitan din. Igtampád katô duma mga manubù tô mga daun ka palmera asta igsánnar dan tun ta dalan.

^{††} Igullaó tô langun manubù na igtákkás ki Jesus, agad tô ikóna asta tô ikatalundug, na mà dan, “Durungán ta tô Áglangngagán! Durungán ta ni igpapid katô Áglangngagán! ¹⁰ Madigár tô pagpangulu din na iring katô pagpangulu katô kamónaan ta sayyan na si David. Durungán ta tô Manama tun ta langit!” [‡]

¹¹ Na, igdunggù si Jesus tun ta Jerusalem, asta igpanayun sikandin tun ta templo. Tô igsállág din tô langun, igsadun sikandin asta tô sapulù duwa (12) disipulu din tun ta Betania, su masig dán ágsalláp tô álló.

Tô kayu igera na ándà buuy

Mar 11:12-14; Mat 21:18-19

¹² Tô sállám dán, róggun igpanó dan tikud tun ta Betania, igballus si Jesus. ¹³ Tun ta madiyù, igkita din tô kayu igera na daunán, asta igsadun sikandin ébô mamasak ka buuy. Tô igdunggù sikandin, marag dád daun tô igkita din, su ándà pa dunggù tô timpo katô kabuuy ka igera. ¹⁴ Igkagi sikandin tun ta kayu, na mà din, “Tikud áknganni, ándà dán manubù na makakan ka buuy kani kayu ni.”

Igdinág katô mga disipulu tô igkagi din.

Tô madigár áglumun tun ta templo

Mar 11:15-19; Mat 21:12-17; Luc 19:45-48; Juan 2:13-22

¹⁵ Tô igdunggù dan tun ta Jerusalem, igsadun si Jesus tun ta templo, asta igabug din tô langun manubù na ágbarigya asta ágbayad tun ta plasa ka templo. Igbantang din tô mga lamisa katô mga manubù na ágbullas ka salapi, [†] asta igbantang din tô gunsadanan katô mga manubù na ágbarigya ka salapati. ¹⁶ Igsapadan din tô langun manubù na igpid ka kaduwánnan dan na gukit tun ta plasa ka templo. ¹⁷ Na, igtinurù sikandin, na mà din, “Mà katô kagi ka Manama, “Tô balé ku, tô gó é ágdasalanán katô langun manubù.” ^{‡‡}

Asal igimu yud ni na gállássanan ka mga tulisan.”

¹⁸ Tô igdinág tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta katô mga taratinurù ka sugù katô igkagi i Jesus, igplano dan na matayan dan sikandin. Imáddangan dan ki Jesus, su isalábbuan tô langun manubù tingód katô ágtinuruán din.

¹⁹ Tô igsalláp dán tô álló, igpanó si Jesus asta tô mga disipulu din tikud tun ta Jerusalem.

Igangu tô kayu igera

Mar 11:20-26; Mat 21:20-22

²⁰ Tô sállám dán, iglabé si Jesus asta tô mga disipulu din katô kayu igera, asta igkita dan na igangu dán agad tun ta dalid. ²¹ Ikasampát si Pedro, asta igkagi sikandin tun ki Jesus, na mà din, “Sir, sállág nu! Igangu dán tô kayu igera na igkagiyan nu bani.”

²² Igkagi si Jesus, na mà din, “Kailangan sumarig kó ka Manama. ²³ Paminág yu ni kagin ku áknayu. Atin ka kumagi tô manubù kani pabungan na makangé asta malin tun ta dagat, ka di ágduwa-duwa tô pusung din, asal ágbánnal sikandin na matuman tô kagi din, matuman gó malumu. ²⁴ Purisu kumagiya áknayu, atin ka ágdasal kó katô Manama, asta duwán pamuyuán yu, bánnal kó na matanggap yu, asta matuman para áknayu. ²⁵ Atin ka ágdasal kó, ka duwán duma manubù na ándà yu pa pasinsiyayi, pasinsiyayi yu gó sikandin ébô pasinsiyaan kó katô Ámmà yu na Manama tun ta langit. ²⁶ [Atin ka di yu pasinsiyaan tô duma manubù, di kó pasinsiyaan katô Ámmà yu na Manama tun ta langit.]”

Insà tingód katô igpapid ki Jesus

Mar 11:27-33; Mat 21:23-27; Luc 20:1-8

²⁷ Na, igsadun puman si Jesus asta tô mga disipulu din tun ta Jerusalem. Róggun ágpanó-panó si Jesus tun ta plasa katô templo, igpadani tun ki Jesus tô mallayat ka mga pangulu ka templo, tô mga taratinurù ka sugù, asta tô mga ágtugállán ka Judio. ²⁸ Iginsà sikan-dan, na mà dan, “Sadan é igtikudan katô langun na áglumun nu? Sadan tô igpapid áknikó?”

[†] 11:2 Tô asno iring na kudà. ^{††} 11:8 Tô gó é ágkémun dan ka tanggapán dan tô manubù na imun hari. [‡] 11:9-10 Ahaán tô Salmo 118:25-26.

^{††} 11:15 Ágbullas ka salapi; kailangan bullasán tô salapi ka ássa mga banuwa ébô duwán salapi na ággamítán tun ta templo. ^{‡‡} 11:17 Isaias 56:7; Jeremias 7:11.

²⁹ Igkagi si Jesus, na mà din, “Duwán insà ku ákniyu. Atin ka makataba kó, mulitta ákniyu ka sadan tō igpapid kanak. ³⁰ Na, sadan tō igpapid ki Juan na munyag? Tō Manama, ó tō manubù? Taba kó kanak.”

³¹ Purisu igpatóngkóé dan ka ándin tō madigár taba dan kandin, na mà dan, “Atin ka tumaba ki na Manama tō igpapid ki Juan, insaán ki ikandin na manan ka ándà ki bálnal ki Juan. ³² Asal di ki tumaba na manubù tō igpapid ki Juan.”

Tō gó é igkagi dan su imáddangan dan katō mga manubù na ilimud, su ágpanámdám tō langun na bálnal propeta ka Manama si Juan. ³³ Purisu igtaba dan ki Jesus, na mà dan, “Ándà dé kasóddóri.”

Igkagi si Jesus, na mà din, “Su ándà kó taba katō insà ku, diya pagsik mulit ákniyu ka sadan tō igpapid kanak na lumumuwa katō áglumun ku.”

Panunggiringan tingód katō kinamát

Mar 12:1-12; Mat 21:33-46; Luc 20:9-19

12 Na, igulit i Jesus ni mga panunggiringan tun kandan, na mà din, “Duwán sábbad manubù na duwán tanà na igpamulaan din ka paras. Igkoralan din ni, asta igimu din tō garikanan ka buuy ka paras. Igpatingín din tō balé na ágtómónganan. Igpadóppónan din tō kinamát katō ássa mga taralumu ka tanà, asta igsadun sikandin tun ta madiyù banuwa. ² Tō igdunggù tō timpo na matássan dán tō buuy katō paras, duwán sábbad állang na igpapid katō tigatun tun ta mga taradóppón ébô mangé katō buuy na kandin bahin. ³ Asal igámmát dan tō állang, iglagpás dan, asta igpóli dan na ándà palang piniddan din. ⁴ Duwán ássa állang na igpapid katō tigatun, asal iglagpás dan tō ulu din, asta igpayayyà dan sikandin. ⁵ Duwán ássa állang na igpapid katō tigatun, asal igmatayan dan. Marapung pa tō ássa mga állang na igpapid din tun kandan, asal duwán iglagpás dan, asta duwán igmatayan dan. ⁶ Na, tun ta katapuriyan, igpapid din tō kandin batà na ágginawaan din, su panámdám din na bálnalán dan tō kandin batà. ⁷ Asal igpatóngkóé tō mga taradóppón, na mà dan, ‘Ni gó é makatigatun kani tanà ka maté tō ámmà din. Na, matayan ta sikandin ébô sikita tō makatigatun kani tanà.’ ⁸ Purisu igámmát dan sikandin, igmatayan dan, asta igguyud dan tō lawa din tun ta luwà katō kinamát.”

⁹ Igkagi si Jesus, “Na, kagin ku ákniyu ka ándin tō lumun katō tigatun kandan. Madun sikandin, matayan din tō madat mga taradóppón, asta padóppónan din katō ássa mga manubù.”

¹⁰ Igkagi si Jesus, na mà din, “Iring na ándà kó gó basa kani kagi ka Manama, na mà din, “Duwán sábbad batu na igantug katō mga gimu ka balé, su kéman dan ka ándà ágpulusán. Asal ándà dan kasóddóri na tō gó tō batu na tuu ágkailanganán katō balé. ¹¹ Madigár ni iglumu katō Áglangngagán, asta durungán ta sikandin.”[†]

¹² Na, tō igdinág dan katō igkagi i Jesus, isóddóran dan na sikandan tō isugatan katō panunggiringan na

igulit din. Purisu ámmáttán dan pád sikandin, asal ándà dan ikému, su imáddangan dan katō mga manubù na ágpaminág ki Jesus. Purisu igtananan dan sikandin, asta igpanó dan.

Insà tingód katō bayad ka buwis

Mar 12:13-17; Mat 22:15-22; Luc 20:20-26

¹³ Na, duwán mga Pariseo asta mga sakup i Herodes na igpapid katō mga ágtugállán ka simbaan ka Judio tun ki Jesus. Ágpamasak dan ka dimanda dan ukit katō ágkagin din. ¹⁴ Tō igdunggù dan tun ki Jesus, igkagi sikandan, na mà dan, “Sir, isóddóran dé na ágkasarigan ka, asta di ka ágkapid ka panámdám ka mga manubù, su agad ándin tō bónnóng ka manubù, bálnal tō ágtinuruán nu tingód katō kakalyag ka Manama. Na, uliti ké. Atin ka mayad ké ka buwis tun ta emperador ka Roma, lumapas ké ka mga sugù ka Manama? Kailangan mayad ké, ó di?”

¹⁵ Asal isóddóran i Jesus na ánnà nángngà tō kakalyag dan tun ta saruwan ka Manama. Purisu igkagi sikandin, na mà din, “Manan ka kuminnam kó kanak? Pakita yu kanak tō salapì na bayad yu katō buwis ébô sállággán ku.”

¹⁶ Igpakita dan kandin tō salapì. Iginsà si Jesus, na mà din, “Sadan bónnóng asta ngadan tō igtagù nit salapì?”

Igtaba sikandan, na mà dan, “Tō emperador ka Roma.”

¹⁷ Igkagi si Jesus, na mà din, “Bággé yu tun ta emperador tō nángngà bággén yu tun ta emperador, asta bággé yu tun ta Manama tō nángngà bággén yu tun ta Manama.”

Purisu isalábbuan dan gó kandin.

Insà tingód katō kantayan

Mar 12:18-27; Mat 22:23-33; Luc 20:27-40

¹⁸ Na, duwán mga Saduseo na igpadani tun ki Jesus. Tō gó tō mga manubù na ágtinurù na di manté puman tō mga manubù na inaté dán. Iginsà dan ki Jesus, na mà dan, ¹⁹ “Sir, igsugù si Moises áknita tingód katō lumun katō mga mataladi gamama. Atin ka maté tō mama na ándà pa batà katō sawa din, tō kataladi din kailangan kumalyag katō sawa katō inaté, na ipag din na ibalu, ébô ukit kandin duwán mému batà para katō kataladi din na inaté. ^{††20} Na, duwán pittu mataladi gamama. Igkalyag tō kaké dan, asta inaté sikandin na ándà pa batà din. ²¹ Purisu tō ikaduwa kataladi igkalyag katō bayi, asal inaté sikandin na ándà pa batà din. Magunawa tō inému tun ta ikatállu mama ²² sip-pang tun ta ikapittu, su tō tagsábbad-sábbad katō pittu mataladi na igkalyag katō bayi inaté langun na ándà palang batà dan. Tun ta katapuriyan, inaté pagsik tō bayi. ²³ Na, ulit nu áknami. Atin ka manté puman tō mga manubù, sadan tun ta pittu mataladi tō bálnal duma katō bayi? Su igkalyag tō pittu dan kandin.”

† 12:10-11 Salmo 118:22-23.

†† 12:19 Ahaán tō Deuteronomio 25:5.

²⁴ Igkagi si Jesus, na mà din, “Duwán sayup yu, su ándà yu kagpátti tō kagi ka Manama na igsulat, asta ándà yu kasóddóri ka ándin tō lumun ka Manama ukít katō katulusan din. ²⁵ Ka antén puman ka Manama tō mga manubù, dì dan dán pakalyagé, su iring dan dán katō mga panaligan ka Manama tun ta langit.

²⁶ Tingód katō kanté puman ka Manama ka mga manubù, iring na ándà kó gó basa tun ta libro na igsulat i Moises tingód ka igpakita tō Manama kandin tun ta mabbabà kayu na igrágrág. Igkagi tō Manama kandin, na mà din,

“Sakán tō Manama na ágpangadapán i Abraham, i Isaac, asta i Jacob.’ †

²⁷ Dì ágpangadap ka Manama tō mga manubù na ándà kantayan, asal tō mga manubù na duwán kantayan, tō gó tō ágpangadap ka Manama. Purisu ánnà nángngà tō kénagpát yu.”

Tō sugù na tuu ágkailanganán

Mar 12:28-34; Mat 22:34-40; Luc 10:25-28

²⁸ Na, igpadani tō sábbad taratinurù ka sugù, asta igdinág din tō tinóngkóan dan. Tō ikasóddór sikandin na madigár tō igtaba i Jesus kandan, iginsà sikandin, na mà din, “Tun ta langun sugù, ándin sugui é una na ágkailanganán?”

²⁹ Igkagi si Jesus, na mà din, “Ni gó tō sugù na una na ágkailanganán.

“Tō langun yu mga rubbad i Israel, paminág kó kanak. Tingód katō Áglangngagán na Manama ta, tō dád gó tō Manama. ³⁰ Ginawayi yu tō Áglangngagán na Manama yu tikud tun ta tibuk pusung yu, tikud tun ta tibuk kantayan yu, tikud tun ta tibuk panámdám yu, asta tikud tun ta tibuk bákkár yu.’ ††

³¹ Ni gó tō sugù na ikatalundug katō tagnà,

‘Ginawayi yu tō unawa yu na iring katō kaginawa yu katō ákniyu sarili.’ ‡

Ándà dán ássa sugù na tuu pa ágkailanganán ka tandingán katō duwa sugù.”

³² Igkagi tō taratinurù, na mà din, “Sir, nángngà tō igkagi nu na tō dád gó tō Manama, asta ándà dán ássa. ††³³ Asta kailangan ginawaan ta sikandin tikud tun ta tibuk pusung ta, tikud tun ta tibuk panámdám ta, asta tikud tun ta tibuk bákkár ta, asta kailangan ginawaan ta tō unawa ta na iring katō kaginawa ta katō áknita sarili. Tō gó tō tuu pa ágkailanganán ka tandingán katō paggóbbó ta katō mga mannanap na bág-gén tun ta Manama.” ††

³⁴ Tō ikasóddór si Jesus na mapandé tō taba din, igkagi sikandin, na mà din, “Masig kad masakup tun ta pagpangulu ka Manama.”

Tikud katō álló tō, ándà palang manubù na igkinnam iginsà kandin.

Insà tingód katō Mesiya

Mar 12:35-37; Mat 22:41-46; Luc 20:41-44

³⁵ Na, róggun igtinurù si Jesus tun ta templo, igkagi sikandin, na mà din, “Tō mga taratinurù ka sugù ágtinurù na rubbad i David tō Mesiya. ³⁶ Asal si David tō igpasulat katō Ugis Espiritu kani kagi,

“Igkagi tō Manama tun ta Áglangngagán ku: Unsad ka kannun ta kawatan ku sippang ka manaluwa katō mga usig nu.’ †††

³⁷ Purisu su si David tō igkagi na Áglangngagán din tō Mesiya, pamánnun na tō Mesiya tō rubbad i David?”

Igkagi si Jesus tingód katō mga taratinurù ka sugù

Mar 12:37-40; Mat 23:1-12; Luc 20:45-47

Na, idayawan tō langun manubù na igpaminág ki Jesus. ³⁸ Tō igtinurù si Jesus, igkagi sikandin, na mà din, “Banté kó katō mga taratinurù ka sugù. Atin ka ágp-anó-panó dan, gumpak dan ka kapa, asta malyag dan respetowan katō duma mga manubù tun ta plasa. ³⁹ Malyag dan munsad tun ta madigár gunsadanan tun ta mga simbaan ka Judio. Malyag dan munsad tun ta igpantaganà katō mga manubù na mallayat é ka-manubuan tun ta dakál kalimudan. ⁴⁰ Sikandan tō gagó ka kaduwánnan katō mga gabayi balu. Ágtambunan dan tō madat linumuwan dan ukít katō mallayat mga kadasal. Purisu tuu madat tō supak na padungguán ka Manama kandan.”

Tō igbággé katō bayi balu

Mar 12:41-44; Luc 21:1-4

⁴¹ Na, igunsad si Jesus tun ta tubang katō ágtaguanan ka salapì na ágbággén tun ta Manama tun ta templo. Igarimuya sikandin katō mga manubù na ágdabù ka salapì. Marapung tō mga ágkaduwánnan na ágdabù ka dakál salapì. ⁴² Na, igdunggù tō sábbad ágkayù-ayuan bayi balu, asta igdabù sikandin ka duwa dád kadakù na délák é lagà. ⁴³ Igtawar i Jesus tō mga disipulu din, asta igkagi sikandin, na mà din, “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tuu pa dakál tō igbággé katō bayi balu ka tandingán katō igbággé katō langun dan tun ta templo. ⁴⁴ Su tō dád sobra tō igbággé katō langun dan, asal tō bayi balu, agad ágkayù-ayuan sikandin, igbággé din tō langun ka salapì din, asta ándà palang isamà tun kandin.”

Tigkanayan ka kahirapan

Mar 13:1-13; Mat 24:1-14; 10:17-22; Luc 21:5-19

13 Na, tō igpanó si Jesus tikud tun ta templo, igkagi tō sábbad disipulu din, na mà din, “Sir, sállág nu, su madigár ágsállággán ni mga batu na iglabat, asta madigár ágsállággán tō mga ássa-ássa balé!”

² Igkagi si Jesus kandin, na mà din, “Ni mga ássa-ássa balé tun ta templo na ágsállággán yu, dadattan tō langun, asta ándà palang sábbad batu masamà tun ta bówwó katō ássa batu.”

† 12:26 Exodo 3:6,15. †† 12:29-30 Deuteronomio 6:4-5. ‡ 12:31 Levitico 19:18. ††† 12:32 Ahaán tō Deuteronomio 6:4; 4:35; Isaias 45:21. ††† 12:33 Ahaán tō Deuteronomio 6:5; Levitico 19:18.

††† 12:36 Salmo 110:1.

³ Na, igsadun dan tun ta Pabungan ka Olibo na ikatubang katô templo. Igunsad si Jesus, asta igpadani tun kandin si Pedro, si Santiago, si Juan, asta si Andres na ándà duma manubù. Iginà sikandan, na mà dan, ⁴ “Uliti ké. Kadángngan matuman tô igulit nu? Ándin tô kakilalaan na masig dán matuman tô langun kani?”

⁵ Igkagi si Jesus, na mà din, “Banté kó ébô di kó mapid. ⁶ Marapung tô mga manubù na mid ka ngadan ku, su mà kagi dan Mesiyas, asta marapung tô mga manubù na mapid asta mákkás kandan. ⁷ Atin ka ágkadinággan yu na duwán mga gira tun ta madani asta tun ta madiyù, yakó ágkamáddangan. Kailangan matuman pa yan, asal ánnà pa yan tô ágtamanán. ⁸ Su marapung tô mga banuwa na pagiraé, asta sumulung tô mga sakup ka sábbad hari katô mga sakup ka ássa hari. Duwán mga linug tun ta kaluwagan kani banuwa, asta duwán ballus. Ni gó tô katigkanayan katô kahirapan na dumunggù.

⁹ “Purisu banté kó, su paruudan kó, asta palag-pássán kó tun ta mga simbaan ka Judio. Piddán kó tun ta tubang ka mga gobernador asta mga hari tingód katô kapasakup yu kanak ébô mulit kó kandan tingód kanak. ¹⁰ Tô di pa dumunggù tô ágtamanán, ulit-ulitán pa ni Madigár Gulitán ébô makasóddór tô langun manubù. ¹¹ Atin ka piddán kó tun ta mga manubù na rumuud ákniyu, yakó ágkatanaan tingód katô kagin yu kandan, su tô oras tô, bággayan kó ka kakatigan ébô makataba kó kandan, su ánnà tikud tun ákniyu tô kagin yu, asal tikud tun ta Ugis Espiritu. ¹² Duwán mga manubù na pammát katô mga kataladi dan ébô matayan. Duwán mga ámmà na pamaté katô mga gabatà dan. Duwán mga gabatà na musig katô ámmà asta innà dan, asta pamatayan dan. ¹³ Karingasaan kó katô langun manubù tingód katô kapasakup yu kanak. Asal matábbus tô manubù na makatiis katô langun kahirapan.”

Makamáddang na kitanán tun ta templo

Mar 13:14-23; Mat 24:15-28; Luc 21:20-24

¹⁴ “Na, atin ka kitanán yu tô ágkaringasaan ka Manama na igtindág tun ta di nángngà tindággan (kailangan makagpát tô manubù na masa kani), kailangan malaguy tô langun taga Judea, asta madun dan tun ta pabunganán. ¹⁵ Tô mga manubù na tun ta luwà katô balé di mému makahu ébô mangé ka kaduwánnan. ¹⁶ Tô mga manubù na áglumu tun ta kinamát di mému makóli ébô mangé ka gilisan dan. ¹⁷ Makédu-édu tô mga gabayi na mabáddás ó ágpasusu tô álló tô! ¹⁸ Dasal kó tun ta Manama ébô ánnà magánnó timpo tô kapalaguy yu. ¹⁹ Tuu madat tô kahirapan na dumunggù. Ándà palang kahirapan na tuu pa madat tikud tun ta katigkanayan kani banuwa sippang ákn-ganni, asta ándà palang kahirapan na dumunggù na tuu pa madat ka tandingán kani. ²⁰ Atin ka di pabababaán katô Áglangngagán tô kadugayan katô kahirapan, maté tô langun manubù. Asal tingód katô mga manubù na igsalin ka Manama, pabbabaán din tô kadugayan.

²¹ “Purisu atin ka duwán kumagi ákniyu, ‘Na, dini dán tô Mesiyas!’ ó duwán kumagi, ‘Taddô tô Mesiyas!’ yakó ágbánnal kandan. ²² Su duwán mga manubù na mà kagi Mesiyas asta mà kagi propeta ka Manama. Lumun dan tô mga pató asta mga kasalábbuan ébô mapid pád tô mga manubù na igsalin ka Manama. ²³ Purisu banté kó, su taganà a igulit ákniyu.”

Lumónód si Jesus nit banuwa

Mar 13:24-27; Mat 24:29-31; Luc 21:25-28

²⁴ “Atin ka mapángnga ni kahirapan, kumangittáng tô álló asta di miló tô bulan. ²⁵ Mómpad tô mga karani asta makálláng tô langun tun ta langit. ²⁶ Kitanán katô langun manubù tô kadunggù ku tun ta sagulapun, su lumónód na Igpamanubù na tákkássan katô katulusan ku asta katô tuu séllaán ku. ²⁷ Papiddán ku tô mga panaligan ku na lumimud katô langun manubù na igsalin ku tikud tun ta kaluwagan kani banuwa, agad ánda é góddóan dan.”

Panunggiringan tingód katô kayu igera

Mar 13:28-31; Mat 24:32-35; Luc 21:29-33

²⁸ “Na, paminág kó kani panunggiringan tingód katô kayu igera. Atin ka kitanán yu tô kayu na gugbus asta ágdaun, kasóddóran yu na masig dán dumunggù tô ágsánnang timpo. ²⁹ Purisu atin ka kitanán yu tô katumanan katô igkagi ku ákniyu, kasóddóran yu na masiggad lumónód. ³⁰ Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô di pa maté tô mga manubù ákn-ganni, matuman pa ni langun. ³¹ Mandà gó tô langit asta ni tanà, asal di gó mandà tô langun ka kagi ku.”

Kailangan tumaganà tô langun manubù

Mar 13:32-37; Mat 24:36-44

³² “Asal ándà palang manubù na ikasóddór ka ándin állawi ó urasi tô kalónód ku. Ándà pagsik ikasóddór tô mga panaligan ka Manama tun ta langit. Agad sakán na Batà ka Manama, ándà a ikasóddór, su Ámmà ku dád tô ikasóddór. ³³ Purisu taganà kó, su ándà yu kasóddóri ka kadángngan dumunggù a. ³⁴ Tô kalónód ku iring na manubù na madun tun ta madiyù banuwa. Tô di pa panó, duwán talan din tun ta langun ágsug-uánnán din, su duwán lumun ka tagsábbad-sábbad kandan sippang ka muli sikandin. Suguán din tô manubù na ágbanté tun ta sállat ka balé din, na mà din, ‘Banté ka!’ ³⁵ Purisu taganà kó, su ándà yu kasóddóri ka kadángnganna dumunggù na iring ka tigatun ka balé, agó kasalláp ka álló, ó tángngà ka dukilám, ó masig dán ágkasállám, ó sállám. Purisu taganà kó, ³⁶ agó tigkô lumónód asta kitanán ku sikiyu na ágtudug. ³⁷ Tô igkagi ku ákniyu, tô gó tô ágkagin ku tun ta langun manubù, na, taganà kó.”

Plano na matayan si Jesus

Mar 14:1-2; Mat 26:1-5; Luc 22:1-2; Juan 11:45-53

14 Na, duwa pa álló tô kadunggù katô Kalimudan Ka Kalabé asta tô kakan katô mga Judio ka Pan Na Ánda Pagpatubù. Ágplano tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô mga taratinurù ka sugù tingód katô lumun dan ébô ámmáttán dan si Jesus na ánda duma manubù na makasóddór ébô matayan sikandin. ² Su igkagi sikandan, na mà dan, “Dì ta sikandin památtán dalám ka kalimudan agó sumamuk tô langun manubù na inalayun ágpaminág kandin.”

Igbusbusan si Jesus ka pamammut

Mar 14:3-9; Mat 26:6-13; Juan 12:1-8

³ Na, róggun dutun si Jesus ta lunsud ka Betania, igsadun sikandin tun ta balé i Simon na inólian katô bógók din na téték. Róggun igkan dan, duwán bayi na igpid ka pamammut na dakál é lagà na igimu tikud ka nardo asta igdalám tun ta katiyà na alabastro. Igpadani tô bayi tun ki Jesus, igpássà din tô katiyà, asta igbusbus din tô pamammut tun ta ulu i Jesus. ⁴ Na, duwán mga manubù na isókó, asta igpanámdám sikandan, na mà dan, “Inólaan tô pamammut. ⁵ Madigár pád ka barigyaán ka sobra ka tállu gatus (300) abuk ka salapì denario asta bággén tun ta mga ágkayù-ayuan.” Purisu igbuyas dan tô bayi. ⁶ Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Pabayà yu ni bayi. Yakó ágbuyas kandin. Madigár tô iglumu din kanak. ⁷ Inalayun duwán mga ágkayù-ayuan na mému yu tabangan. Agad kadángngan na duwán kakalyag yu, mému kó makatabang kandan. Asal diya móddô dini ákniyu ka ánda ágta-manán. ⁸ Iglumu kani bayi tô nángngà lumun din. Ukit ka kabusbus din katô pamammut, igtaganà din ni lawa ku para katô kalábbáng kanak. ⁹ Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Agad ánda é gulit-ulitan katô Madigár Gulitán tun ta kaluwagan kani banuwa, ulitán tô iglumu din kanak. Dì sikandin kalingawan.”

Igtandô si Judas na památtán din si Jesus

Mar 14:10-11; Mat 26:14-16; Luc 22:3-6

¹⁰ Na, duwán sábbad tun ta sapulù duwa (12) disipulu i Jesus na ánggadanan ki Judas Iscariote. Igsadun sikandin tun ta mallayat ka mga pangulu ka templo ébô tumóngkô kandan tingód ka kapammát din ki Jesus. ¹¹ Tô igdinág dan katô kagi din, idayawan dan, asta igtandô dan na duwán salapì na bággén dan tun kandin. Purisu igangat si Judas ka madigár timpo ébô památtán din si Jesus.

Kalimudan Ka Kalabé

Mar 14:12-21; Mat 26:17-25; Luc 22:7-14,21-23; Juan 13:21-30

¹² Na, igdunggù tô tagnà álló ka kalimudan na ágkan tô mga Judio ka Pan Na Ánda Pagpatubù. Tô gó tô álló na giyón dan tô nati ka karnero na ágsáddaán dan dalám katô Kalimudan Ka Kalabé. Na, igpadani tô mga disipulu i Jesus tun kandin, asta iginsà sikandan, na

mà dan, “Ánda táppad tô kakalyag nu na taganaan dé katô kannan katô Kalimudan Ka Kalabé?”

¹³ Purisu igsugù din tô duwa disipulu din, na mà din, “Sadun kó tun ta Jerusalem, asta sumarán yu tô sábbad mama na igtiang ka bangà na ipánnù ka wayig. Tákkás kó kandin. ¹⁴ Tô igahu sikandin tun ta balé, uliti yu tô tigatun katô balé, ‘Iginsà tô Taratinurù ka ánda táppad tô kannan din katô Kalimudan Ka Kalabé na duma áknami na mga disipulu din.’ ¹⁵ Pakitanán din ákniyu tô dakál kuwarto tun datas ka balé na igtaganà dán. Tô gó é taganaan yu katô ágkannán ta.”

¹⁶ Purisu igpanó tô duwa disipulu din, asta igsadun dan tun ta Jerusalem. Igkita dan tô kuwarto na iring katô igulit i Jesus kandan, asta igtaganà dan tô langun para katô Kalimudan Ka Kalabé.

¹⁷ Tô igsalláp dán tô álló, igsadun si Jesus asta tô sapulù duwa (12) disipulu din. ¹⁸ Róggun ágkan dan, igkagi si Jesus, na mà din, “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Duwán sábbad ákniyu na památ kanak. Sikandin tô sábbad na ágkan duma kanak.”

¹⁹ Purisu tuu iranu tô pusung dan, asta iginsà tô tagsábbad kandan, na mà dan, “Sakán?”

²⁰ Igkagi si Jesus, na mà din, “Sikandin tô sábbad tun ta sapulù duwa (12) ákniyu. Sikandin tô sábbad na ágtugán kanak. ²¹ Matéya na Igpamanubù, su tô gó é ig-sulat sayyan tingód kanak. Asal makédu-édu tô manubù na památ kanak! Tuu pa madigár kandin ka ánda kamanubù.” †

Tingód ka kamatayan katô Áglangngagán

Mar 14:22-26; Mat 26:26-30; Luc 22:15-20; 1Cor 11:23-25

²² Na, róggun ágkan dan, igkangé i Jesus tô pan, igpasalamat sikandin tun ta Manama, igtáppik-táppik din tô pan, asta igbággé din tun kandan. Igkagi sikandin, na mà din, “Tanggap yu ni pan, su ni gó ni lawa ku.”

²³ Igkangé din pagsik tô kopa, igpasalamat sikandin, igpénám din kandan, asta iginám dan langun. ²⁴ Igkagi si Jesus, na mà din, “Ni ginámmán ni tô dipanug ku na ulaán para katô marapung manubù. Ni gó tô ágpasóddór na duwán kapókit ka Manama dutun ta mga manubù. ²⁵ Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Diyad mu-man minám kani ginámmán ta sippang ka minámma katô mantu bino tun ta pagpangulu katô Manama.”

²⁶ Na, igkanta dan tingód katô pagdurung dan ka Manama, asta igsadun dan tun ta Pabungan ka Olibo.

Igkagi si Jesus na mulun si Pedro kandin

Mar 14:27-31; Mat 26:31-35; Luc 22:31-34; Juan 13:36-38

²⁷ Na, igkagi si Jesus tun ta mga disipulu din, na mà din, “Kani ka dukilám, tumanan tô langun yu kanak, su mà katô kagi ka Manama, “Pamatayan ku tô taradóppón, asta pasállabé tô mga karnero na igdóppónan din.” ††

²⁸ Asal pángnga ka mantéya puman, muna a ákniyu tun ta Galilea.”

† 14:17-21 Ahaán tô Salmo 41:9. †† 14:27 Zacarias 13:7.

²⁹ Igkagi si Pedro ki Jesus, na mà din, "Agad tumanan tō langun dan, asal diya gó tumanan áknikó."

³⁰ Igkagi si Jesus, na mà din, "Paminág nu ni kagin ku áknikó. Kani ka dukilám ka di pa makaduwa tō manuk mukkarà, makatállu ka mulun kanak."

³¹ Asal maggát igkagi si Pedro, na mà din, "Agad matayanna duma áknikó, asal diya mulun áknikó." Magunawa tō igkagi katō langun dan.

Igdasal si Jesus tun ta Getsemane

Mar 14:32-42; Mat 26:36-46; Luc 22:39-46

³² Na, igsadun dan tun ta lugar na ánggadanan Getsemane. Igkagi si Jesus tun ta mga disipulu din, na mà din, "Unsad kó kannun róggun dumasalla."

³³ Igpatakkás din si Pedro, si Santiago, asta si Juan. Tuu iranu si Jesus, mabággat tō pusung din, ³⁴ asta igkagi sikandin, na mà din, "Tuu iranu ni pusung ku, iring na matéya. Kannun kó dád, asal yakó ágtudug."

³⁵ Na, igpanayun si Jesus tun tóna na di madiyù, iglangkáb sikandin tun ta tanà, asta igdsal. Igpédu-édu sikandin na atin ka mému, di pád sikandin pókitán tun ta kahirapan na masig dán dumunggù kandin.

³⁶ Igdasal sikandin, na mà din, "Ámmà, malumu nu tō langun. Yaka ágpókit kanak tun ta kahirapan na masig dán dumunggù. Asal tuman nu tō áknikó kakalyag, ánà tō kanak kakalyag."

³⁷ Tō iglónód si Jesus tun ta mga disipulu din, igpantudug dan. Igánnó din sikandan, asta igkagi sikandin ki Pedro, na mà din, "Simon, manan ka igtudug ka? Isalábbuanna su ándà ka ikatiis ka sábbad dád oras.

³⁸ Yakó ágtudug, asal dasal kó ébô di kó matalu ka pagtintal. Tuu madigár tō kakalyag ka pusung yu, asal malómét tō lawa yu."

³⁹ Igpánó puman si Jesus tun tóna, asta igdsal sikandin. Magunawa tō igpamuyù din. ⁴⁰ Iglónód puman si Jesus tun ta mga disipulu din, asta igkita din sikandan na igpantudug, su tuu dan ágkatudugan. Ándà dan kasóddór ka ándin tō taban dan kandin.

⁴¹ Na, iglónód si Jesus tun kandan ka ikatállu, asta igkagi sikandin, na mà din, "Isalábbuanna su igpantudug kó puman asta igpaginawa kó. Na, nángngà dán! Igdunggù dán tō oras na pammáttánna na Igpanubù. Bággénna tun ta bállad katō mga manubù na masalà-salà. ⁴² Tindág kó su panó kid! Igdunggù dán tō manubù na pammát kanak."

Igámmát si Jesus

Mar 14:43-52; Mat 26:47-56; Luc 22:47-53; Juan 18:3-12

⁴³ Róggun igkagi si Jesus, igdunggù si Judas na sábbad katō sapulù duwa (12) disipulu. Marapung tō mga manubù na igtákkás kandin, asta igpid dan ka mga kampilan asta mga paglagpás. Igsugù dan katō mallayat ka mga pangulu ka templo, mga taratinurù ka sugù, asta mga ágtugállán ka Judio. ⁴⁴ Taganà igpasóddór i Judas tō kakilalaan tun kandan, su igkagi sikandin, na mà din, "Tō manubù na adákkán ku, tō gó tō ágpamasakán yu. Ámmát yu asta bantayi yu tō kapid yu kandin."

⁴⁵ Purisu sékót igpadani si Judas ki Jesus, asta igkagi sikandin, na mà din, "Sir!"

Asta igadák sikandin ki Jesus. ⁴⁶ Purisu igámmát katō duma mga manubù si Jesus. ⁴⁷ Asal duwán sábbad kadumaan i Jesus na igtagnus katō kampilan din, igtigbas din tō állang katō tuu mallayat ka pangulu ka templo, asta ipangul tō talinga din. ⁴⁸ Na, igkagi si Jesus kandan, na mà din, "Manan ka mámmát kó kanak ukit ka mga kampilan asta mga paglagpás? Ánnà a tulisan. ⁴⁹ Álló-álló ágtinurù a tun ta plasa ka templo, asta diyan kó pagsik, asal ándà a ikiyu ámmátti. Asal kailangan matuman tō kagi ka Manama na igsulat tingód kanak." †

⁵⁰ Na, tō langun disipulu i Jesus igtanan kandin, asta igpalaguy dan.

⁵¹ Duwán sábbad mallaki na igtalundug ki Jesus, asta igpanapis dád sikandin ka mapputi óggét. Igámmát katō mga sundalo sikandin, ⁵² asal igtananan din tō tapis na igawidan dan, asta igpalaguy na ándà palang umpak din.

Igpid si Jesus tun ta ágruudanan katō templo

Mar 14:53-65; Mat 26:57-68; Luc 22:54-55,63-71; Juan 18:13-14,19-24

⁵³ Na, igpid dan si Jesus tun ta balé katō tuu mallayat ka pangulu ka templo. Taganà igpalimudé tō mallayat ka mga pangulu ka templo, tō mga ágtugállán ka Judio, asta tō mga taratinurù ka sugù. ⁵⁴ Igtalundug si Pedro, asal igpadiyù dád sikandin sippang ka igdunggù dan tun ta luwà ka balé katō tuu mallayat ka pangulu ka templo. Igunsad si Pedro duma katō mga tarabanté ka templo, asta iginadang sikandin tun ta apuy dan.

⁵⁵ Na, tō mallayat ka mga pangulu ka templo asta tō langun ágtugállán ka templo igpamasak ka mga testigos na mulaló tingód ki Jesus ébô duwán gunayan katō kamaté dan kandin. Asal ándà ikita dan. ⁵⁶ Agad marapung tō mga manubù na igtestigos ka bulaló tingód kandin, asal ánnà magunawa tō igulit dan.

⁵⁷ Duwán mga manubù na igtestigos ka bulaló tingód kandin, na mà dan, ⁵⁸ "Igdinág dé tō igkagi din, na mà din, 'Makémuwa dumadat kani templo na igimu ka manubù, asta dalám ka tállu álló, patindággán ku tō ássa na di imun ka manubù.'" ††

⁵⁹ Agad tō gó é igulit dan tingód kandin, asal ánnà magunawa tō igulit dan. ⁶⁰ Igtindág tō tuu mallayat ka pangulu ka templo tun ta tángngaán dan, asta iginsà sikandin ki Jesus, na mà din, "Ándin é taba nu? Bánnal tō igkagi kani mga manubù?"

⁶¹ Asal ándà gó taba si Jesus. Iginsà tō tuu mallayat ka pangulu ka templo, na mà din, "Sikuna gó tō Mesiyas na Batà ka Manama?"

⁶² Igkagi si Jesus, na mà din, "Sakán gó, asta kumita kó kanak na Igpamanubù na gunsad dadan tun ta kawatan katō Matulus Manama ébô manguluwa duma kandin. Tákkássanna katō mga sagulapun tun ta langit." ‡

† 14:49 Ahaán tō Isaias 50:6; 53:2-11. †† 14:58 Ahaán tō Juan 2:19-22. ‡ 14:62 Ahaán tō Daniel 7:13.

⁶³ Purisu igbissé katô tuu mallayat ka pangulu ka templo tō umpak din tingód ka sókó din, asta igkagi sikandin, na mà din, “Ándà dán kailangan na ulitan ki pa ka дума manubù tingód kandin. ⁶⁴ Igdinág tad na igpagunawa sikandin katô Manama. Na, ándin é ruud yu tingód kandin?”

Igkagi tō langun dan na kailangan matayan sikandin. ⁶⁵ Na, duwán pira na igiláb kandin, igbagkássan dan tō mata din, igsuntuk dan, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Na, uliti ké ka sadan tō igsuntuk áknikó!” †
Igsuntuk kandin tō mga tarabanté ka templo.

Igbulun i Pedro si Jesus

Mar 14:66-72; Mat 26:69-75; Luc 22:54-62; Juan 18:15-18,25-27

⁶⁶ Róggun dutun si Pedro ta luwà ka balé, duwán sábbad bayi na állang katô tuu mallayat ka pangulu ka templo na igukit dutun. ⁶⁷ Tō igkita sikandin ki Pedro na ginadang tun ta apuy, igsállág sikandin ki Pedro asta igkagi sikandin, na mà din, “Sikuna pagsik tō kadumaan i Jesus na taga Nazaret.”

⁶⁸ Asal igbulun si Pedro, na mà din, “Ándà ku kagpáti. Ándà sóddór ku tingód katô igkagi nu.”

Na, igalin si Pedro madani tun ta sállat [asta igukkarà tō manuk]. ⁶⁹ Igkita tō bayi ki Pedro, asta igkagi puman sikandin tun ta дума mga manubù, na mà din, “Ni manubù ni sábbad disipulu din.”

⁷⁰ Asal igbulun puman si Pedro.

Ándà kadugé, duwán puman дума mga manubù na igkagi ki Pedro, na mà dan, “Bánnal gó sikuna tō sábbad kadumaan din, su taga Galilea ka.”

⁷¹ Asal igsapà gó si Pedro, asta igkagi sikandin, na mà din, “Agad matéya pa, ándà ku gó kilalayi tō manubù na ákgagin yu.”

⁷² Tigkô dád igukkarà tō manuk ka ikaduwa. Purisu isampáttan i Pedro tō taganà igkagi i Jesus na makatállu sikandin mulun ki Jesus ka di pa mukkarà tō manuk ka makaduwa. Na, tuu gó igsággó sikandin.

Igpid si Jesus tun ki Pilato

Mar 15:1-5; Mat 27:1-2,11-14; Luc 23:1-5; Juan 18:28-38

15 Na, tuu pō sállám, igpatóngkóé tō langun ka mallayat ka mga pangulu ka templo, tō mga ágtugállán ka Judio, asta tō mga taratinurù ka sugù. Igbagkás dan tō bállad i Jesus, asta igpid dan sikandin tun ki Pilato. ² Iginsà si Pilato ki Jesus, na mà din, “Sikuna tō Hari ka mga Judio?”

Igtaba si Jesus, na mà din, “Óó. Bánnal tō igkagi nu.”

³ Na, marapung tō dimanda katô mallayat ka mga pangulu ka templo tingód ki Jesus. ⁴ Igkagi si Pilato, na mà din, “Marapung tō dimanda dan tingód áknikó. Ándà mataba nu kandan?”

⁵ Asal ándà gó taba si Jesus. Purisu isalábbuan si Pilato.

Igruudan si Jesus na matayan

Mar 15:6-15; Mat 27:15-26; Luc 23:13-25; Juan 18:39-19:16

⁶ Na, kada ámmé dalám ka Kalimudan Ka Kalabé, duwán ágkémun katô gobernador na ágpaluwaán din tō sábbad manubù na igpriso, agad sadan tō salinán katô langun manubù. ⁷ Na, duwán mga igpriso su igatu dan ka gobyerno asta duwán igmatayan dan. Duwán sábbad tun kandan na ánggadanan ki Barabas. ⁸ Marapung tō mga manubù na igpadani tun ki Pilato, asta igpamuyù dan na paluwaán din tō igpriso, su tō gó é ágkémun din. ⁹ Purisu iginsà si Pilato, na mà din, “Kakalyag yu na paluwaán ku tō Hari ka mga Judio?”

¹⁰ Tō gó é igkagi i Pilato, su isóddóran din na igpamát tō mallayat ka mga pangulu ka templo ki Jesus su gingà dan dád kandin. ¹¹ Asal tō mallayat ka mga pangulu ka templo igsutsut katô ilimud mga manubù ébô paluwaán din baling si Barabas. ¹² Iginsà puman si Pilato, na mà din, “Pamánnun ku tō manubù na ágtawarán yu na Hari ka mga Judio?”

¹³ Igullaó puman sikandan, na mà dan, “Papansali nu sikandin tun ta krus!”

¹⁴ Iginsà si Pilato, na mà din, “Manan? Ándin é iglumu din na madat?”

Asal igtuu baling igmabákkár tō kóllaó dan, na mà dan, “Pamatayi nu sikandin! Papansali nu sikandin tun ta krus!”

¹⁵ Purisu igpaluwà i Pilato si Barabas tikud tun ta prisowan, su kakalyag din na kadayawan tō marapung manubù. Igpalagpás din si Jesus, asta igbággé din tun ta mga sundalo ébô pansalan tun ta krus.

Igbuyas-buyas katô mga sundalo si Jesus

Mar 15:16-20; Mat 27:27-31; Juan 19:2-3

¹⁶ Na, igpid katô mga sundalo si Jesus tun dalám ka balé katô gobernador, asta iglimud dan tō langun kadumaan dan na mga sundalo. ¹⁷ Igumpakan dan sikandin ka mallutù umpak iring katô gumpakán ka hari. Igpákkù dan tō dugin balagán, asta tō gó é igkorona dan tun ta ulu din. ¹⁸ Mà kagi ágtanggap dan ka hari, na mà dan, “Durungán ka na Hari ka mga Judio!”

¹⁹ Iglagpás dan tō ulu din ka balakayu, asta igilábban dan sikandin. Iglíngkóód dan tun ta saruwan din iring na karespeto dan ka hari. ²⁰ Pángnga igbuyas-buyas dan kandin, iglusut dan tō mallutù umpak tikud tun kandin, asta igpómpak dan puman ki Jesus tō kandin umpak. Igpid dan sikandin ébô pansalan tun ta krus.

Igpansalan si Jesus tun ta krus

Mar 15:21-32; Mat 27:32-44; Luc 23:26-43; Juan 19:17-27

²¹ Na, duwán sábbad taga Cirene na ánggadanan ki Simon na ámmé i Alejandro asta i Rufo. Mantu sikandin igdunggù tikud tun ta kinamát. Igpírit dan sikandin igpatiang katô krus na pansalan ki Jesus.

²² Igpid dan si Jesus tun ta lugar na ánggadanan Golgota. (Tō kóbadan, “Bóngó-bóngó.”) ²³ Igbággé dan ki Jesus tō bino na igbaláttan ka bawì na ánggadanan mira, †† asal ándà din inámmi. ²⁴ Igpansalan katô mga

† 14:65 Ahaán tō Lucas 22:64.

sundalo si Jesus tun ta krus. Igtalad-talad dan tô umpak din ukít ka ripa ébô kasóddóran dan ka ándin tô piddán katô tagsábbad-sábbad kandan. ¹²⁵ Tô mga alas nuybe ka sállám, igpansalan dan sikandin tun ta krus. ²⁶ Duwán igsulat tingód katô dimanda kandin, na ágkabasa, "TÔ HARÌ KA MGA JUDIO."

²⁷ Madani tun ki Jesus, duwán duwa tulisan na igpansalan tun ta duwa krus, tô sábbad dadan tun ta ibang din asta tô sábbad dadan tun ta kawatan din.

²⁸ [Purisu ituman tô kagi ka Manama na igsulat sayyan,

"Péringán sikandin katô mga masalà-salà." ††]

²⁹ Tô mga manubù na iglabé dutun, igkiring-kiring dan na igbuyas-buyas kandin, asta igkagi sikandan, na mà dan, "Atin ka sikuna tô makému dumadat katô balé ka Manama, asta patindággán nu puman dalám ka tállu álló, ³⁰ tabangi nu tô áknikó sarili, asta pónóg ka tikud dun ta krus!"

³¹ Igbuyas-buyas pagsik tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô mga taratinurù ka sugù. Igkagi sikandan, na mà dan, "Igtabangan din tô cuma mga manubù ébô dì dan maté. Asal dì sikandin makatabang katô kandin sarili ébô dì maté. ³² Mólà pa ka mónóg tô Mesiyas na Hari ka mga rubbad i Israel tikud tun ta krus ébô kitanán ta asta mamaké ki kandin." ‡

Igbuyas-buyas pagsik tô duwa manubù na igpansalan tun ta krus cuma kandin.

Inaté si Jesus

Mar 15:33-41; Mat 27:45-56; Luc 23:44-49; Juan 19:28-30

³³ Na, tô malássád dán tô álló, igmangittáng tô kaluwagan kani banuwa dalám ka tállu oras. ††³⁴ Tô mga alas tres dán ka mapun, igullaó si Jesus, na mà din, "Eloi, Eloi, lama sabaktani?" Tô kóbadan, "Manama ku, Manama ku, manan ka igpabayà a ikuna?" ††

³⁵ Tô igdinág tô cuma mga manubù kandin, igkagi sikandan, na mà dan, "Na, igtawar sikandin ki Elias na propeta ka Manama sayyan."

³⁶ Duwán sábbad manubù na igpalaguy, igkangé ka espungha, asta igarám tun ta bino na igbaláttan ka wayig. Igtakós din tun ta balakayu asta igpadatas tun ta babbà i Jesus. ††† Duwán igkagi, na mà din, "Pabayà nu sikandin, su sállággán ta ka dumunggù si Elias ébô mangé kandin."

³⁷ Igullaó si Jesus, asta inaté sikandin.

³⁸ Tigkô dád itángngà tô tabir ††† tun ta tángngaan katô templo. Itángngà tikud tun datas sippang tun ta asag. ³⁹ Na, duwán kapitan ka mga sundalo na igtubang ki Jesus. Tô igkita sikandin katô kamatayan i Je-

†† 15:23 Bággné dan pád ki Jesus tô mira ébô dì sikandin makariyu ka masakit. † 15:24 Ahaán tô Salmo 22:18. †† 15:28 Isaias 53:12. ‡ 15:31-32 Ahaán tô Salmo 22:7-8. †† 15:33 Dalám ka tállu oras, ó sippang ka alas tres ka mapun. †† 15:34 Ahaán tô Salmo 22:1. ††† 15:36 Ahaán tô Salmo 69:21. †††† 15:38 Tô ánggadanan "tabir" íring na kurtina na tuu makáppal tun ta tángngaan katô templo ka Jerusalem. Itángngà tô tabir su ukít ka kamatayan i Jesus, mému gó makapadani tô langun manubù tun ta Manama.

sus, igkagi sikandin, na mà din, "Bánnal gó na Batà sikandin ka Manama!"

⁴⁰ Duwán pagsik mga gabayi tun ta madiyù puri na ikakita katô ilmu. Tô mga igapil kandan si Maria na taga Magdala, si Salome, asta si Maria na innà katô mallaki na si Santiago asta si Jose. ⁴¹ Sikandan tô taganà igtákkás ki Jesus dutun ta probinsya ka Galilea asta igtabang kandin. Duwán pagsik marapung cuma mga gabayi na igtákkás ki Jesus sippang tun ta Jerusalem.

Tô kalábbáng ki Jesus

Mar 15:42-47; Mat 27:57-61; Luc 23:50-56; Juan 19:38-42

⁴² Na, tô mapun dán, igdunggù si Jose na taga Arimatea. Sikandin tô sábbad igrespetowan membro ka ágruudanan, asta giman sikandin katô pagpangulu ka Manama. Tô ándà pa dunggù tô álló ka kapaginawa, igpabákkár din tô pusung din, igsadun tun ki Pilato, asta igpamuyù din tô lawa i Jesus ébô lábbángngán din. ⁴⁴ Tô igdinág si Pilato na inaté dán si Jesus, isalábbuan sikandin. Purisu igpakangé din tô kapitan ka sundalo, asta iginsà ka inaté dán si Jesus. ⁴⁵ Tô igulit tô kapitan na inaté dán gó, ignunug si Pilato na mému kangén i Jose tô lawa. ⁴⁶ Purisu igbállí si Jose ka maputi óggét, igkangé din tô lawa i Jesus tikud tun ta krus, asta igtángngás din katô mapputi óggét. Iglábbáng din tun ta lábbáng na igpému tun ta pangpang. Iglilid din tô dakál batu na pagsagpáng katô lábbáng. ⁴⁷ Si Maria na taga Magdala asta tô sangé din si Maria na innà i Jose tô igkita katô iglábbángngan ki Jesus.

Inanté puman si Jesus

Mar 16:1-8; Mat 28:1-8; Luc 24:1-12; Juan 20:1-10

16 Na, pángnga katô álló ka kapaginawa, igpatákkássé si Maria na taga Magdala, asta tô sangé din si Maria na innà i Santiago, asta si Salome. Igbállí dan ka pamammut ébô duwán busbusán dan tun ta lawa i Jesus. ² Tô álló ka Linggo, igsállám dan igsadun tun ta lábbáng. ³ Tô ándà dan pa dunggù, igpénsaé sikandan, na mà dan, "Sadan tô lumilid katô batu na igsagpáng katô lábbáng ébô makahu ki?"

⁴ Na, tô igsállág dan, igkita dan na taganà dán lilid tô batu na igsagpáng. Tuu dakál tô batu. ⁵ Tô igahu dan tun ta lábbáng, igkita dan tô mallaki na igunsad dadan tun ta kawatan asta igumpak ka kapa na tuu mapputi. Imáddangan tô mga gabayi. ⁶ Na, igkagi sikandin, na mà din, "Yakó ágkamáddangan. Isóddóran ku na igpamasak kó ki Jesus na taga Nazaret na igpansalan tun ta krus. Ándà dini su inanté dán puman sikandin. Sállág yu ni igpadággangan kandin. ⁷ Asal panó kó asta uliti yu tô mga disipulu din asta si Pedro na ikóna dán si Jesus igsadun tun ta probinsya ka Galilea. Kitanán yu sikandin dutun, su tô gó é igkagi din ákniyu."

⁸ Purisu igluwà dan tikud tun ta lábbáng, asta igpalaguy dan, su igkárkár dan asta isalábbuan dan. Ándà palang manubù na igulitan dan su imáddangan dan.

Igpakita si Jesus ki Maria na taga Magdala

Mar 16:9-11; Mat 28:9-10; Juan 20:11-18

⁹ [Na, tô inanté puman si Jesus tô tuu sállám ka Linggo, si Maria na taganà igpaluwaan ka pittu madat espiritu tô una igpakitaan i Jesus. ¹⁰ Igsadun si Maria tun ta mga disipulu i Jesus na iranu asta igsággó, asta igulit sikandin tingód katô igkita din. ¹¹ Tô igdinág dan na inanté puman si Jesus asta igkita si Maria kandin, ándà dan bánnal.

Igpakita si Jesus tun ta duwa disipulu din

Mar 16:12-13; Luc 24:13-35

¹² Na, tô igpanó tô duwa disipulu tun ta pabunganán, igpakita si Jesus tun kandan, asal ipalin tô bónnóng din. ¹³ Iglónód dan tun ta Jerusalem, asta igulit dan katô дума mga disipulu din, asal ándà dan bánnal kandan.

Igpapanó i Jesus tô mga disipulu din

Mar 16:14-18; Mat 28:16-20; Luc 24:36-49; Juan 20:19-23; Lumu 1:6-8

¹⁴ Na, igpakita si Jesus tun ta sapulù sábbad (11) mga disipulu din róggun igkan dan. Igsawé si Jesus kandan su ándà dan bánnal asta matággas tô ulu dan, su ándà dan bánnal katô mga manubù na ikakita kandin

pángnga inanté puman sikandin. ¹⁵ Na, igkagi si Jesus, na mà din, “Sadun kód tun ta kaluwagan kani banuwa, asta ulit-ulit yu tô Madigár Gulitán tingód kanak tun ta langun manubù. ¹⁶ Tô manubù na mamaké asta pabunyag, tábbusán sikandin tikud tun ta salà. Asal tô manubù na di mamaké, supakan sikandin. ¹⁷ Ni gó tô mga kasalábbuan na lumun katô mga manubù na ág-pamaké kanak. Paluwà dan katô madat mga espiritu tikud tun ta manubù ukit ka ngadan ku. Kumagi dan ka ássa-ássa mga kinagiyan. ¹⁸ Atin ka makawid dan ka áppuy, atin ka makénám dan ka pakélu, di dan mamánnu. Atin ka dappánnan dan tô mga ágk-abógókan, kólian gó sikandan.”

Ibatun si Jesus tun ta langit

Mar 16:19-20; Luc 24:50-53; Lumu 1:9-11

¹⁹ Na, pángnga igkagi tô Áglangngagán na si Jesus kandan, ibatun sikandin tun ta langit, asta igunsad dadan tun ta kawanan katô Manama. ²⁰ Na, igpanó tô mga disipulu i Jesus tikud tun ta Jerusalem, asta igulit-ulit dan katô kagi ka Manama tun ta kaluwagan ka banuwa, agad ánda é igsadunan dan. Igtabangan dan katô Áglangngagán, asta igpasóddór din na bánnal tô igtinurù dan ukit katô mga kasalábbuan na iglumu dan. Matuman ni!]

Lucas

Una Basan

Si Lucas tô ngadan katô manubù na igsulat kani libro. Judio tô langun дума manubù na igsulat ka mga libro tun ta Bibliya, asal ánnà Judio si Lucas, su Griego sikandin.

Doktor si Lucas, asta dakál tô isóddóran din. Ágpararaké si Lucas asta si Pablo. Si Lucas tô sábbad manubù na igtákkás ki Pablo dalám katô kasadun din tun ta marapung mga banuwa ébô mulit-ulit katô kagi ka Manama. Igsulat i Lucas ni libro, asta igpapid din tun ki Teofilo na sábbad ágkabantug manubù na Griego. Si Lucas tô igsulat pagsik katô libro na ánggadanan “Mga Lumu Katô Mga Apostoles.”

Nit libro na igsulat i Lucas, igulit din tingód katô Batà ka Manama na Igpamanubù ébô makaluwà ki tikud tun ta salà. Igulit i Lucas tô tingód katô tabang i Jesus ka mga manubù na ibógókan, asta ihirapan, asta masalà-salà. Igulit i Lucas tô tingód ki Jesus tikud katô kapamasusu kandin sippang tun ta kamaté din asta kanté din puman.

1 Madigár rarak ku Teofilo:

Marapung dán tô mga manubù na igsulat tingód katô inému dini áknita. ² Tô igsulat dan, tô gó é igulit katô mga manubù na igkita katô langun linumuwan i Jesus tikud tun ta katigkanayan, asta igulit-ulit dan áknami tô kagi katô Áglangngagán. ³ Madigár rarak ku, igahà ku tô langun linumuwan din tikud tun ta katigkanayan. Purisu igpanámdámna na kailangan tapidán ku asta sulatán ku tô langun para áknikó ⁴ ébô kasóddóran nu na bánnal gó tô mga igtinurù áknikó.

Igpakita tô panaligan ka Manama ki Zacarias

⁵ Dángngan, dalám katô igharì si Herodes tun ta probinsya ka Judea, duwán sábbad pangulu ka templo na ánggadanan ki Zacarias. Sikandin tô sábbad pangulu ka templo na sakup ka grupo i Abias. Duwán sawa i Zacarias na ánggadanan ki Elisabet na sábbad rubbad i Aaron na pangulu ka templo sayyan. ⁶ Idayawan tô Manama kandan duwa, su nángngà tô áglumun dan tun ta saruwan ka Manama. Ágbánnal dan katô langun sugù katô Áglangngagán. ⁷ Ándà palang batà dan, su dì ágbatà si Elisabet, asta tugál dan dán duwa.

⁸ Duwán sábbad álló na iglumu si Zacarias tun ta templo, su tô gó tô mga álló ka kalumu katô grupo na isakupan din tun ta templo. ⁹ Tô ágkémun katô mga pangulu ka templo, igripa dan ka sadan tun kandan tô gumóbbó ka pamammut, asta si Zacarias tô isalin ukit ka ripa. † Purisu igahu sikandin tun ta templo katô Áglangngagán. ¹⁰ Róggun na ággóbbó sikandin katô pamammut tun dalám, marapung tô mga manubù na ágdasal tun ta luwà.

¹¹ Duwán sábbad panaligan katô Áglangngagán na igpakita ki Zacarias tun ta ággóbbówanan katô pa-

mammut dadan tun ta kawatan. ¹² Tô igkita si Zacarias katô panaligan, igkállas sikandin, asta imáddangan.

¹³ Asal igkagi tô panaligan, na mà din, “Zacarias, yaka ágkamáddangan. Igdinág dán ka Manama tô áknikó dasalán, su duwán batà nu mama na pamasusun katô sawa nu na si Elisabet. Kailangan ngadanan nu sikandin ki Juan. ¹⁴ Tuu ka gó kadayawan, asta marapung tô mga manubù na kadayawan tingód katô kapamasusu kandin, ¹⁵ su imun sikandin mabantug tun ta saruwan katô Áglangngagán. Dì gó minám sikandin ka bino ó agad ándin tô ginámmán na pakalasing. Agad tô dì pa sikandin mapamasusu, kapánnuan sikandin katô Ugis Espiritu. ¹⁶ Ukit kandin, marapung tô mga rubbad i Israel na lumónód tun ta Áglangngagán dan na Manama. ¹⁷ Muna sikandin katô Áglangngagán, asta duwán katulusan din ébô mulit-ulit ka kagi katô Áglangngagán iring ki Elias na propeta katô Áglangngagán sayyan. Ukit kandin, duwán kasunayan katô mga ámmà asta gabatà, asta tô mga manubù na dì ágbánnal ka Manama, palónódán tô panámdám dan tun ta katallángngan ébô makataganà dan ka kadunggù katô Áglangngagán.”

¹⁸ Iggkagi si Zacarias tun ta panaligan, na mà din, “Pamánnun ku ka kasóddór tô katumanan kani ágkagin nu kanak? Su tugállad, asta tugál dán tô sawa ku.”

¹⁹ Igtaba tô panaligan, “Sakán si Gabriel, asta in-alayunna ágtindág tun ta saruwan ka Manama. Igpa-pidda ikandin dini áknikó ébô pasóddóran ni madigár gulitán áknikó. ²⁰ Na, tikud áknganni, mómmó ka, su ándà ka bánnal katô igkagi ku áknikó. Dì ka makakagi sippang ka dumunggù tô álló na matuman ni igkagi ku, su matuman gó ni tun ta nángngà álló.”

²¹ Na, tô mga manubù tun ta plasa katô templo, igangat dan katô kaluwà i Zacarias, asta isalábbuan dan su idugé sikandin tun dalám. ²² Tô igluwà sikandin tikud tun ta templo, dì dán sikandin pakakagi. Purisu isóddóran dan na duwán igpakita katô Manama

† 1:9 Su marapung tô mga pangulu ka templo, tô gó igripa dan ka sadan é gumóbbó katô pamammut. Iring na makasábbad dáid gumóbbó tô tagsábbad-sábbad pangulu tun ta tibuk kantayan din.

kandin tun dalám katô templo. Asal marag dád sikandin ágsingyas ukit ka bállad din, su inómmó dán.

²³ Pángnga iglumu si Zacarias tun ta templo, igulí sikandin tun ta balé din.

²⁴ Ándà kadugé, igmabáddás tô sawa i Zacarias na si Elisabet. Dalám ka lima bulan, ándà sikandin luwà tun ta balé din. ²⁵ Igkagi sikandin, na mà din, "Inéduwan gó tô Áglangngagán kanak. Igkangé din dán dini kanak tô kayyaan ku, su sippang áknganni ándà a ika-batà."

Igpasóddór tô tingód katô kapamasusu ki Jesus

²⁶ Tô ánnám dán bulan tô gátták i Elisabet, igpapid ka Manama tô panaligan din na si Gabriel tun ta lunsud ka Nazaret na sakup ka probinsya ka Galilea. ²⁷ Duwán sábbad bayi na ándà pa kalayuki † na ánggadan na ki Maria. Duwán banà din na ánggadan na ki Jose na sábbad rubbad i Harì David sayyan. ²⁸ Tô igdunggu si Gabriel tun ki Maria, igkagi sikandin, na mà din, "Kadayawan ka! Ágkéduwan tô Áglangngagán áknikó, asta ágtákkássaan ka ikandin!"

²⁹ Isalábbuan si Maria tingód katô igkagi katô panaligan. Igpamádmám sikandin ka ándin tô kóbadan kani.

³⁰ Igkagi tô panaligan, na mà din, "Maria, yaka ágkamáddangan, su inéduwan tô Manama áknikó.

³¹ Kumabáddás ka, asta duwán batà mama na pamasusun nu, asta ngadanan nu tô batà ki Jesus. ³² Mabantug sikandin, asta tawarán sikandin na Batà ka Manama na Tuu Mallayat. Imun katô Áglangngagán na Manama sikandin na hari iring katô kamónaan din sayyan na si David. ³³ Mangulu sikandin katô langun rubbad i Jacob sippang ka ándà ágtamanán. Ándà dán ágtamanán katô pagpangulu din."

³⁴ Igkagi si Maria tun ta panaligan, na mà din, "Ándà pa duma ku. Purisu pamánnun na mému ni?"

³⁵ Igtaba tô panaligan, na mà din, "Sunnadan ka katô Ugis Espiritu, asta tabangan ka ukit katô katulusan ka Manama na Tuu Mallayat. Purisu tô batà na pamasusun nu, ándà salà din, asta tawarán sikandin na Batà ka Manama. ³⁶ Na, paminág ka kanak. Tô gakád nu na si Elisabet, agad isóddóran ka mga duma na di sikandin matà su tugál dán sikandin, asal igmabáddás dán sikandin ka ánnám bulan, ³⁷ su ágkému katô Manama tô langun."

³⁸ Igkagi si Maria, na mà din, "Inalayunna ágbánnal katô Áglangngagán. Mólà pa na matuman dini kanak tô igkagi nu."

Na, igiwà tô panaligan.

Igahà i Maria si Elisabet

³⁹ Ándà kadugé, sékót si Maria igsadun tun ta pabungan sippang tun ta sábbad lunsud na sakup ka probinsya ka Judea. ⁴⁰ Igahu si Maria tun ta balé i Zacarias, asta igpangumusta sikandin ki Elisabet. ⁴¹ Tô igdinág si Elisabet katô kapangumusta i Maria, igkállang-kállang

† 1:27 Sábbad bayi na ándà pa kalayuki; tun ta kinagiyán ka English, "virgin."

tô batà tun dalám katô gátták din, asta ipánnuan si Elisabet katô Ugis Espiritu. ⁴² Purisu igkagi si Elisabet ka mabákkár, na mà din, "Tun ta langun gabayi, inéduwan tô Manama áknikó ka tandingán kandan, asta inéduwan tô Manama katô pamasusun nu! ⁴³ Dakál gó tô dayó ku su igahà a katô innà katô Áglangngagán ku. ⁴⁴ Tô igdinágga katô kapangumusta nu, agad tô batà tun dalám katô gátták ku idayawan asta igkállang-kállang. ⁴⁵ Ágkadayawan ka su igbánnal ka na tu-manán katô Áglangngagán tô igkagi din áknikó."

Igdurung i Maria tô Manama

⁴⁶ Na, igkagi si Maria, na mà din, "Ágdurungán ku tô Áglangngagán, ⁴⁷ asta idayawanna tingód katô Manama na Taratábbus ku, ⁴⁸ su agad mabbabà dád tô kamanubuan ku, asal isampáttanna katô Manama.

Purisu tikud áknganni, kumagi tô langun manubù na ágkéduwan tô Manama kanak, ⁴⁹ su madigár tô mga kasalábbuan na iglumu katô matulus Manama kanak, asta ugis gó sikandin. ⁵⁰ Tikud tun ta katigkanayan, ágpapanayun tô kédu katô Manama tun ta langun ka karubbadan na ágpangadap asta ágbánnal kandin.

⁵¹ Ágpasóddóran din na matulus sikandin ukit katô mga áglumun din. Ágpéwaán din tô mga manubù na ágpallayat-layat katô sarili dan. ⁵² Giwaán din tô mga pangulu tikud tun ta gunsadanan dan, asta gimun din na mallayat tô kamanubuan katô mga ágpabbabà.

⁵³ Tô mga manubù na ágpamballusan, gimásugán din ka kadigárran. Asal tô mga ágkaduwánnan manubù ágpéwaán din na ándà ágkapid. ⁵⁴ Sikita na mga rubbad i Israel na ágbánnal kandin tô igtabangan din. Ándà din kalingawi tô tandô din na kéduwan sikandin kandan, ⁵⁵ su igtandóan ka Manama si Abraham asta tô mga rubbad din na kéduwan sikandin kandan sippang ka ándà ágtamanán."

⁵⁶ Na, igóddô si Maria tun ki Elisabet dalám ka mga tállu bulan, asta igulí sikandin.

Tô kapamasusu ki Juan na Tarabunyang

⁵⁷ Na, igdunggu tô álló ka kapamasusu i Elisabet, asta batà mama tô ipamasusu din. ⁵⁸ Igdinág tô mga simbalé din asta tô mga gakád din na tuu inéduwan tô Áglangngagán kandin, asta idayawan dan pagsik.

⁵⁹ Na, tun ta ikawalu álló tikud tun ta kapamasusu katô batà, igpalimudé tô mga simbalé din asta tô mga gakád din ébô tupuwan asta ngadanan tô batà. Kakalyag dan na ngadanan sikandin ki Zacarias na magunawa ka ngadan katô ámmà din. ⁶⁰ Asal igkagi si Elisabet, na mà din, "Dì mému yan, su kailangan Juan tô ngadanán kandin."

⁶¹ Igkagi sikandan ki Elisabet, "Asal ándà gó kaditaan yu na duwán ngadan iring kanan."

⁶² Na, igsingyas dan ki Zacarias ka ándin tô ngadan na inalyagan din. ⁶³ Igsingyas sikandin na bággayan ka ágsulatan, asta igsulat din ni lagi, "Si Juan tô ngadanán kandin."

Isalábbuan dan gó langun. ⁶⁴ Tigkô ikakagi dán si Zacarias, asta igdurung din tô Manama. ⁶⁵ Iggállas tô langun simbalé dan, asta italap tô tingód kani langun ilumu tun ta kaluwagan ka pabunganán tun ta probinsya ka Judea. ⁶⁶ Ikapanámdám tô langun na ikadinág tingód kani, asta igpénsaé dan, na mà dan, “Ándin basi tô dungguán kani batà?” Su duwán gó katulusan katô Áglangngagán tun kandin.

Igpakagi ka Manama si Zacarias

⁶⁷ Na, si Zacarias ipánnuan katô Ugis Espiritu, asta igpakagi ka Manama sikandin, na mà din, ⁶⁸ “Durungán ta tô Áglangngagán na Manama na ágsarigan katô langun rubbad i Israel, su igpakita sikandin áknita ébô tábbusán ki ikandin na mga sakup din. ⁶⁹ Duwán papiddán katô matulus Manama ébô tumábbus áknita tikud tun ta salà. Sikandin tô sábbad rubbad i David na ágbánnal katô Manama sayyan. ⁷⁰ Ni gó é igtandô ka Manama sayyan ukit ka mga propeta na igbánnal kandin, su igkagi sikandin ⁷¹ na tabangan ki ikandin ébô makaluwà ki tikud tun ta bállad katô mga usig ta asta tikud tun ta mga manubù na ágkaringasa áknita. ⁷² Igtandô katô Manama na kéduwan din tô mga kamónaan ta, asta ándà din kalingawi tô kasabotan din. ⁷³ Igtandô din tun ta kamónaan ta na si Abraham ⁷⁴ na paluwaán ki ikandin tikud tun ta bállad katô mga usig ta ébô mangadap ki kandin na ándà máddang ta. ⁷⁵ Kakalyag ka Manama na ándà salà ta, asta nángngà tô áglumun ta tun ta saruwan din ka ándà ágtamanán. ⁷⁶ “Na, sikuna na batà ku, tawarán ka na propeta ka Manama na Tuu Mallayat. Muna ka katô Áglangngagán ébô taganaán nu tô mga manubù tingód ka kadunggu katô Áglangngagán. ⁷⁷ Sikuna tô pasóddór tun ta mga sakup din na matábbus dan ukit katô kapasinsiya din katô mga salà dan. ⁷⁸ Tingód katô kédu asta ginawa ka Manama, dumunggu tô papiddán din tikud tun ta langit iring katô kasilat ka álló ébô tábbusán ki ikandin. ⁷⁹ Suméllà sikandin dini áknita na góddô tun ta kangittángngan asta imáddangan katô kamatayan, ébô pakitanán ki ikandin katô gukitan na ágsadun tun ta kasunayan.”

⁸⁰ Na, igdakál si Juan, asta ágkasarigan sikandin. Igóddô sikandin tun ta disyerto sippang katô álló na igpakita sikandin tun ta mga rubbad i Israel.

Tô kapamasusu ki Jesus

Luc 2:1-7; Mat 1:18-25

2 Na, dalám katô si Augusto tô emperador tun ta Roma, duwán sugù din na kailangan palistan tô ngadan katô langun manubù na isakup katô gobyerno ka Roma. ² Ni gó tô una kapalista ka ngadan dalám katô si Cirenio tô gobernador tun ta Siria. ³ Purisu igpansadun tô langun manubù tun ta lunsud katô kamónaan dan ébô palistan tô ngadan dan.

⁴ Tô gó tô gunayan na igpanó si Jose tikud tun ta lunsud ka Nazaret na sakup ka probinsya ka Galilea, asta igsadun sikandin tun ta probinsya ka Judea sippang tun ta lunsud ka Betlehem, su Betlehem tô lunsud na

igtikudan katô kamónaan din na si Hari David sayyan. ⁵ Igpipid i Jose tô banà din na si Maria na mabáddás dán ébô palistan tô ngadan dan. ⁶ Na, róggun dutun dan, igdunggu tô álló na mamasusu dán si Maria. ⁷ Igbatà sikandin katô tambang kaké batà din na mama. Igtángngás i Maria tô batà ka óggét, asta igpadággà din tun ta ágkannanan ka mannanap, su ándà lugar para kandan tun ta balé na ágdungnguanan.

Igpakita tô mga panaligan tun ta mga taradóppón ka karnero

⁸ Na, madani tun ta lunsud ka Betlehem, duwán mga taradóppón ka karnero na igladé ka dukilám igdóppón ka mga karnero dan tun ta sigbáttán tanà. ⁹ Tigkô duwán sábbad panaligan katô Áglangngagán na igpakita kandan. Igséllaan tô mga taradóppón katô séllaán katô Áglangngagán, asta tuu dan gó imáddangan. ¹⁰ Asal igkagi tô panaligan, na mà din, “Yakó ágkamáddangan! Duwán madigár gulitán ku ákniyu na makabággé ka dayó tun ta langun manubù. ¹¹ Ni dukilám ni, tun ta lunsud na igtikudan i Hari David sayyan, ipamasusu tô ákniyu Taratábbus. Sikandin tô Mesiyas na Áglangngagán. ¹² Ni gó tô kakilalaan ébô kasóddóran yu na bánnal ni igulit ku ákniyu. Kitanán yu tô batà na igtángngás ka óggét, asta igpadággà tun ta ágkannanan ka mga mannanap.”

¹³ Tigkô dád igláltó tô marapung mga panaligan tikud tun ta langit na igduma katô tagnà, asta igdurung dan katô Manama, na mà dan, ¹⁴ “Durungán tô Manama tun datas ta langit. Duwán kasunayan tun ta mga manubù na makadayó ka Manama dini ta banuwa!”

¹⁵ Tô iguli dán tô mga panaligan tun ta langit, igpatóngkóé tô mga taradóppón ka karnero, na mà dan, “Madun ki tun ta Betlehem ébô kitanán ta tô ilumu na igpasóddór katô Áglangngagán áknita.”

¹⁶ Purisu sékót dan igsadun tun ta Betlehem. Igkita dan si Maria asta si Jose, asta igkita dan tô batà na igpadággà tun ta ágkannanan ka mannanap. ¹⁷ Tô igkita dan katô batà, igulit dan tô igkagi katô panaligan kandan tingód katô batà. ¹⁸ Isalábbuan gó tô langun manubù na igdinág katô igulit katô mga taradóppón. ¹⁹ Tô langun katô igdinág asta igkita i Maria igtagù din tun ta pusung din, asta inalayun din ágpanámdám-mán. ²⁰ Iguli tô mga taradóppón na ágpabantug asta ágdurung katô Manama tingód katô langun na igdinág asta igkita dan, su bánnal tô igulit katô panaligan kandan.

Inggadanan si Jesus

²¹ Tun ta ikawalu álló tikud tun ta kapamasusu katô batà, igtupuwan sikandin, asta inggadanan ki Jesus, su tô gó tô ngadan na igkagi katô panaligan ki Maria tô ándà pa sikandin mabáddás.

† 2:11 Tállu tô igkagi katô panaligan tingód ki Jesus: sikandin tô Taratábbus, sikandin tô Cristo ó Mesiyas na igsalin ka Manama, asta sikandin tô Áglangngagán na Manama.

Igpid si Jesus tun ta templo

²² Na, igdunggu tō álló na igsadun si Jose asta si Maria tun ta Jerusalem ébô mánnal katō sugù i Moises † tingód ka mantu igpamasusu. Igpid dan tō batà ébô bággén tun ta Áglangngagán, ²³ su duwán sugù katō Áglangngagán na kailangan bággén tun ta Áglangngagán tō langun ka panganayan mga gabatà gamma. †²⁴ Igsadun si Jose asta si Maria tun ta templo ébô góbbón dan tun ta saruwan katō Áglangngagán tō duwa manatad ó duwa salapati na marénták pa, su tō gó tō igsugù katō Áglangngagán tingód ka mantu igpamasusu. ‡

²⁵ Na, duwán sábbad taga Jerusalem na ánggadanan ki Simeon. Nángngà tō áglumun din tun ta saruwan ka Manama, asta ágbánnal sikandin ka Manama. Inalayun sikandin gimán katō álló na paluwaán ka Manama tō mga rubbad i Israel. Inalayun sikandin ipánnuan katō Ugis Espiritu. ²⁶ Taganà igpasóddór katō Ugis Espiritu na di pa maté sikandin sippang ka kitanán din tō Mesiyas na papiddán katō Áglangngagán. ²⁷ Na, tō álló tō, igpid katō Ugis Espiritu si Simeon tun ta templo. Tō igpid tō ámmà asta tō innà ki Jesus tun ta templo ébô tumanán dan tō sugù ka Manama, †²⁸ igsipit i Simeon tō batà, asta igpasalamat sikandin ka Manama, na mà din, ²⁹ “Áglangngagán ku, ituman dán tō ig-tandô nu kanak. Purisu mému dán ka matéya na duwán kasunayan. ³⁰ Igkita kud tō igpapid nu ébô tumábbus áknami tikud tun ta salà dé. ³¹ Sikandin tō igtaganà nu tun ta tubang katō langun manubù. ³² Iring sikandin katō sulù, su pakitanán din tō kakalyag nu tun ta langun manubù na ánnà Judio, asta ukit kandin pabantugán ké na mga rubbad i Israel na igsalin nu.”

³³ Na, isalábbuan tō ámmà asta tō innà katō igkagi i Simeon tingód katō batà. ³⁴ Igdasal si Simeon na tabangan dan ka Manama, asta igkagiyan din si Maria, na mà din, “Na, ni batà nu tō igsalin ka Manama ébô ássan din tō mga rubbad i Israel. Su marapung tō méllé kandin, asta supakan dan katō Manama. Asal marapung tō kadayawan tingód kandin, asta makaluwà dan tikud tun ta supak ka Manama, ³⁵ su ukit kani batà ni, pasóddórán tō panámdám katō marapung manubù. Agad sikuna, iring na kótángngan tō áknikó pusung.”

³⁶ Tun ta templo, duwán sábbad bayi na ánggadanan ki Ana na propeta ka Manama. Si Panuel tō ngadan katō ámmà din na sakup katō grupo i Aser na kamónaan dan. Duwán duma i Ana, asal pittu dád ámmé tō kapadumaé dan, asta ibalu sikandin. Tugál dán sikandin, ³⁷ su kawaluwan áppat (84) dán é idad din. Marag sikandin ágsadun tun ta templo, su álló asta dukilám ágpangadap sikandin katō Manama, ágpuwasa, asta ágdasal. ³⁸ Róggun na igkagi pa si Simeon ki Maria, igpadani si Ana tun kandan, asta igpasala-

† 2:22 Manama tō igbággé katō mga sugù ki Moises, asta si Moises tō igbággé katō mga sugù tun ta mga rubbad i Israel. Purisu ágtawarán katō mga rubbad i Israel na mga sugù i Moises. †† 2:23 Ahaán tō Exodo 13:2,12. ‡ 2:24 Ahaán tō Levitico 12:8. †† 2:27 Tingód katō sugù ka Manama, ahaán tō 2:24.

mat sikandin tun ta Manama. Igulit sikandin tingód ki Jesus tun ta langun manubù na gangat katō papiddán ka Manama ébô tumábbus katō mga taga Jerusalem.

Igulì dan tun ta Nazaret

³⁹ Na, tō igtuman dán i Jose asta i Maria tō langun sugù katō Áglangngagán tingód ka batà na mantu igpamasusu, igulì dan tun ta lunsud ka Nazaret na sakup ka probinsya ka Galilea. ⁴⁰ Igdakál si Jesus, igmabákkár tō lawa din, asta duwán kapandayan din, su inéduwan tō Manama kandin.

Dutun si Jesus ta templo

⁴¹ Na, kada ámmé, ágsadun tō ámmà asta tō innà i Jesus tun ta Jerusalem ébô mapil dan katō Kalimudan Ka Kalabé. †⁴² Tō sapulù duwa (12) dán é idad i Jesus, igsadun dan tun ta Jerusalem ébô mapil dan, su tō gó tō ágkémun dan. ⁴³ Tō ipángnga dán tō kalimudan, igtigkané dan igulì tun ta Nazaret. Asal si Jesus igpataan pa tun ta Jerusalem. Tō ámmà asta tō innà din ándà ikasóddór, ⁴⁴ su kéman dan ka igtákkás sikandin katō mga kadumaan dan tun ta dalan. Igladé dan ka álló igpanó. Tō mapun dán, igpamasak dan si Jesus tun ta mga kaditaan dan asta tun ta duma mga manubù na ágpanó tun ta dalan. ⁴⁵ Tō ikasóddór dan na ándà ikatákkás si Jesus kandan, iglónód dan tun ta Jerusalem ébô pamasakán sikandin. ⁴⁶ Tun ta ikatállu álló, igkita dan si Jesus tun ta templo. Igunsad sikandin duma katō mga taratinurù, ágpaminág sikandin, asta ginsà kandan. ⁴⁷ Isalábbuan tō langun na ikadinág kandin tingód katō kapandayan din asta mga taba din.

⁴⁸ Tō igkita tō ámmà asta tō innà din kandin, isalábbuan dan. Igkagi tō innà din, na mà din, “Ánnà nángngà tō iglumu nu áknami. Igpamasak ké áknikó su tuu ké itanaan.”

⁴⁹ Igtaba si Jesus, na mà din, “Isalábbuanna su igpamasak kó kanak. Nángngà pád na kasóddórán yu na kannunna ta balé katō Ámmà ku.”

⁵⁰ Asal ándà dan kagpátti tō igkagi i Jesus kandan.

⁵¹ Igtákkás si Jesus kandan, igulì dan tun ta Nazaret, asta ágbánnal sikandin kandan. Tō langun katō igdinág asta igkita i Maria igtagù din tun ta pusung din. ⁵² Ágkadugangan pô gó tō kapandayan i Jesus, asta ágpanayun sikandin ágdakál. Ágkadawayan tō Manama asta tō mga manubù tingód kandin.

Igulit-ulit si Juan na Tarabunyang

Luc 3:1-20; Mat 3:1-12; Mar 1:1-8; Juan 1:19-28

3 Na, tun ta ikasapulù lima ámmé na si Tiberio tō emperador tun ta Roma, si Poncio Pilato tō gobernador tun ta Judea, si Herodes tō pangulu tun ta Galilea, tō kataladi din na si Felipe tō pangulu tun ta Iturea asta Trakonite, si Lisania tō pangulu tun ta

‡† 2:41 Ni gó tō kalimudan katō mga Judio na ágkasampátan dan tingód katō kapaluwà ka Manama katō mga kamónaan dan tikud tun ta kallang kandan tun ta Ehipto.

Abilena, ² asta si Anas asta si Caifas tō mga tuu mallayat ka pangulu katō templo. Na, rōggun na igóddō si Juan na batà i Zacarias tun ta disyerto, igkagi tō Manama kandin. ³ Na, igsadun si Juan tun ta langun banuwa madani tun ta Wayig ka Jordan. Igulit-ulit sikandin na kailangan rumákkád tō mga manubù asta bunyagan dan ébō pasinsiyaan ka Manama tō mga salà dan.

⁴ Na, mà katō kagi ka Manama tingód ki Juan tun ta libro katō propeta na si Isaias,

“Duwán sábbad manubù na dinággán yu na gullaó tun ta disyerto, na mà din, ‘Taganà yu tō ukitanan katō Áglangngagán. Tullid yu tō dalan na ukitanan din.’ ⁵ Tambunan tō langun banád, asta pattadán tō langun pabungan. Tullidán tō béngkóg dalan, asta piyaan tō dalan na marapung mga sábbáng asta batun. ⁶ Kitanán katō langun tō katábbus ka Manama katō mga manubù.” †

⁷ Na, marapung tō mga manubù na igsadun tun ki Juan ébō pabunyang kandin. Igkagi si Juan kandan, na mà din, “Madat kó iring na mga áppuy! Manan ka pabunyang kó agad ándà kó rákkád? Kéman yu ka di kó supakan ka Manama ka tapuri álló. ⁸ Lumu yu tō nángngà tun ta saruwan ka Manama ébō kasóddóran na bálnal igtanan kód asta igsódō kód áglumu ka salà. Yakó ágpanámdám na di kó supakan su sikiyu tō mga rubbad i Abraham. Kagiyan ku sikiyu na agad ni mga batu mému imun ka Manama na mga rubbad i Abraham na bullas áknuyu. ⁹ Iring kó na kayu na masig dán pilén, su ágpilén asta ággóbbón tō langun kayu na ándà madigár buuy.”

¹⁰ Iginà tō ilimud mga manubù ki Juan, na mà dan, “Ándin tō kailangan lumun dé?”

¹¹ Igtaba si Juan, na mà din, “Atin ka duwán duwa umpak yu, bággé yu tō sábbad tun ta manubù na ándà palang gumpakán. Atin ka duwán ágkakan yu, bággéyi yu tō manubù na ándà palang ágkakan.”

¹² Duwán pagsik mga taralimud ka buwis na igsadun tun ki Juan ébō pabunyang dan kandin. Igkagi sikan-dan, na mà dan, “Sir, ándin tō kailangan lumun dé?”

¹³ Igtaba si Juan, na mà din, “Yakó ágpmuyù ka buwis na sobra katō sugù ka gobyerno.”

¹⁴ Duwán pagsik mga sundalo na iginà kandin, na mà dan, “Na, sikami, ándin é kailangan lumun dé?”

Igtaba si Juan, na mà din, “Yakó ágpigit katō manubù ébō bággayan kó ka salapì. Yakó ágdimanda ukit ka bulaló ébō bággayan kó ka salapì. Asal agad ándin é tandan katō gobyerno para áknuyu, kailangan kanángngaan kó.”

¹⁵ Na, tō igdinág tō mga manubù ki Juan, igpanámdám dan na si Juan dán gó tō Mesiyas na gantagan dan. ¹⁶ Asal igkagi si Juan, na mà din, “Ágbun-yagga áknuyu ka wayig. Asal duwán pa dumunggù na tuu pa mallayat tō kamanubuan din ka tandingán kanak. Ánnà a nángngà na tumabang kandin agad lumusutta dád katō sandalyas din. Sikandin tō munyag áknuyu katō Ugis Espiritu asta apuy. ¹⁷ Iring sikandin na manubù na ágpalayap ka trigo na igarik din, tipunán

din, asta taguán din tun ta lukung. Asal tō uut asta up-pis góbbón din tun ta apuy na di ágkapadáng.”

¹⁸ Igulit-ulit i Juan tō Madigár Gulitán tun ta langun manubù, asta igkagiyan din sikandan na kailangan bálnalán dan tō ágtinuruán din.

¹⁹ Na, si Herodes tō pangulu tun ta Galilea. Asal igsapadan i Juan sikandin, su igagó din tō ipag din na si Herodias, asta marapung pa tō madat mga linumuwan din. ²⁰ Tun ta katapurian, igdugangan pō gó i Herodes tō mga salà din su igpaprison din si Juan.

Igpabunyang si Jesus

Luc 3:21-22; Mat 3:13-17; Mar 1:9-11

²¹ Na, tō ándà pa prisowi si Juan, duwán álló na igbunyang sikandin katō langun manubù, asta igpabunyang pagsik si Jesus. Rōggun na igdasal si Jesus, ipókéan tō langit, ²² asta igsunnad tō Ugis Espiritu tun kandin na iring na bónnóng ka salapati. Duwán kagi tikud tun ta langit, na mà din, “Sikuna tō kanak Batà na ágginawaan ku. Ágkadayawanna gó áknikó.”

Mga kamónaan i Jesus

Luc 3:23-38; Mat 1:1-17

²³ Tō igtigkané si Jesus igtinurù, mga tállu pulù (30) é idad din. Kéman katō langun manubù na batà i Jose si Jesus. †† Si Jose tō batà i Heli. ²⁴ Si Heli tō batà i Matat. Si Matat tō batà i Levi. Si Levi tō batà i Melki. Si Melki tō batà i Jana. Si Jana tō batà i Jose. ²⁵ Si Jose tō batà i Matatias. Si Matatias tō batà i Amos. Si Amos tō batà i Nahum. Si Nahum tō batà i Esli. Si Esli tō batà i Nagai. ²⁶ Si Nagai tō batà i Maat. Si Maat tō batà i Matatias. Si Matatias tō batà i Semei. Si Semei tō batà i Jose. Si Jose tō batà i Joda.

²⁷ Si Joda tō batà i Joana. Si Joana tō batà i Resa. Si Resa tō batà i Sorobabel. Si Sorobabel tō batà i Salatiel. Si Salatiel tō batà i Neri. ²⁸ Si Neri tō batà i Melki. Si Melki tō batà i Addi. Si Addi tō batà i Cosam. Si Cosam tō batà i Elmodam. Si Elmodam tō batà i Er. ²⁹ Si Er tō batà i Josue. Si Josue tō batà i Eliezer. Si Eliezer tō batà i Jorim. Si Jorim tō batà i Matat. Si Matat tō batà i Levi.

³⁰ Si Levi tō batà i Simeon. Si Simeon tō batà i Juda. Si Juda tō batà i Jose. Si Jose tō batà i Jonan. Si Jonan tō batà i Eliakim. ³¹ Si Eliakim tō batà i Melea. Si Melea tō batà i Mainan. Si Mainan tō batà i Matata. Si Matata tō batà i Natan. Si Natan tō batà i David. ³² Si David tō batà i Isai. Si Isai tō batà i Obed. Si Obed tō batà i Boos. Si Boos tō batà i Salmon. Si Salmon tō batà i Naason.

³³ Si Naason tō batà i Aminadab. Si Aminadab tō batà i Aram. Si Aram tō batà i Arni. Si Arni tō batà i Esrom. Si Esrom tō batà i Fares. Si Fares tō batà i Juda. ³⁴ Si Juda tō batà i Jacob. Si Jacob tō batà i Isaac. Si Isaac tō batà i Abraham. Si Abraham tō batà i Tare. Si Tare tō batà i

†† 3:23 Si Jose tō ámmà-ámmà i Jesus su ánnà sikandin tō bálnal ámmà din (Mateo 1:25). Si Jesus tō Batà ka Manama, su igmabáddás tō innà din si Maria ukit katō Ugis Espiritu na igsunnad tun kandin (Lucas 1:35).

† 3:4-6 Isaias 40:3-5.

Nakor. ³⁵ Si Nakor tō batà i Serug. Si Serug tō batà i Ragau. Si Ragau tō batà i Peleg. Si Peleg tō batà i Eber. Si Eber tō batà i Sala.

³⁶ Si Sala tō batà i Cainan. Si Cainan tō batà i Arfaxad. Si Arfaxad tō batà i Sem. Si Sem tō batà i Noe. Si Noe tō batà i Lamec. ³⁷ Si Lamec tō batà i Metusela. Si Metusela tō batà i Enoc. Si Enoc tō batà i Jared. Si Jared tō batà i Mahalaleel. Si Mahalaleel tō batà i Cainan. ³⁸ Si Cainan tō batà i Enos. Si Enos tō batà i Set. Si Set tō batà i Adan. Si Adan tō batà ka Manama.

Katintal ki Jesus

Luc 4:1-13; Mat 4:1-11; Mar 1:12-13

4 Na, ipánnuan katô Ugis Espiritu si Jesus, asta igpanó sikandin tikud tun ta Wayig ka Jordan. Igpíd sikandin katô Ugis Espiritu tun ta disyerto ² asta igtintal i Maibuyan dalám ka kappatan (40) álló. Dalám katô mga álló tō, ándà palang igkan i Jesus. Purisu igballus sikandin. ³ Igkagi si Maibuyan, na mà din, “Atin ka sikuna tō Batà ka Manama, imu nu pan ni mga batu.”

⁴ Asal igtaba si Jesus, na mà din, “Diya, su mà katô kagi ka Manama, “Ánnà dád ágkannán é ágkailanganán katô kantayan ka manubù.” †

⁵ Na, igpíd i Maibuyan si Jesus tun ta mallayat pabungan. Ándà kadugé, igpakita din ki Jesus tō langun lugar dini ta tibuk banuwa. ⁶ Igkagi si Maibuyan, na mà din, “Bággén ku áknikó tō pagpangulu asta tō sélaán kani langun banuwa, su igbággé kanak, asta makabággéya tun ta agad sadan tō salinán ku. ⁷ Atin ka mangadap ka kanak, bággén ku áknikó tō langun kani.”

⁸ Asal igtaba si Jesus, na mà din, “Diya, su mà katô kagi ka Manama,

“Tō dád Áglangngagán na Manama tō kailangan ágpangadapán yu, asta sikandin dád tō kailangan bánalán yu.” ††

⁹ Na, igpíd i Maibuyan si Jesus tun ta Jerusalem, asta igpatindág din tun ta bówwó katô templo. Igkagi si Maibuyan, na mà din, “Na, atin ka sikuna tō Batà ka Manama, tuppas ka tun ta tanà. ¹⁰ Dì ka mamánnu, su mà katô kagi ka Manama,

“Papiddán katô Manama tō mga panaligan din ébô tumómóng áknikó.’

¹¹ ‘Sakámmán ka katô mga panaligan din ébô dì makadag tō paa nu tun ta mga batu.” ‡

¹² Asal igtaba si Jesus, na mà din, “Diya, su mà katô kagi ka Manama,

“Yakó ágtintal katô Áglangngagán na Manama yu.” ††

¹³ Na, pángnga igtintal i Maibuyan si Jesus ukit ka marapung kapókit, igiwà sikandin, asta igangat ka ása-álla.

Igtigkané si Jesus igtinurù

Luc 4:14-15; Mat 4:12-17; Mar 1:14-15

¹⁴ Na, ipánnuan si Jesus ka katulusan katô Ugis Espiritu, asta igsadun sikandin tun ta probinsya ka Galilea. Ándà kadugé, ibantug sikandin tun ta mga kaligadan banuwa. ¹⁵ Igtinurù sikandin tun ta mga simbaan ka Judio, asta ágpabantugán sikandin katô langun manubù.

Ándà tanggapi si Jesus tun ta Nazaret

Luc 4:16-30; Mat 13:53-58; Mar 6:1-6

¹⁶ Na, igsadun si Jesus tun ta lunsud ka Nazaret na igdakállan din. Tō álló ka kapaginawa, igsadun sikandin tun ta simbaan ka Judio, su tō gó é ágkémun din. Igtindág sikandin ébô masa katô kagi ka Manama na igsulat. ¹⁷ Igbággé dan kandin tō igsulat i Isaias na propeta sayyan. Igbákka i Jesus, igkita din ni kagi ni, asta igbasa din, na mà din,

¹⁸ “Ipánnuannad katô Ugis Espiritu katô Áglangngagán, su igsalinna ikandin ébô mulit-ulitta katô Madigár Gulitán tun ta mga manubù na ágkayù-ayuan. Igpapidda ikandin dini áknayu ébô mulit-ulitta tun ta mga igpriso na paluwaán dan dán. Igpapidda dini áknayu ébô mulit-ulitta tun ta mga bólóg na makakita dan dán. Igpapidda ikandin dini áknayu ébô tabangan ku tō langun manubù na ágkahirapan, ¹⁹ asta pasóddórán ku na igdunggù dán tō álló na pakitanán katô Áglangngagán tō kédu din.” ††

²⁰ Na, iglulun i Jesus tō ágbasaan na igbasa din, asta igulí din tun ta opisyaes ka simbaan. Igunsad si Jesus ébô tuminurù, asta igsállág tō langun manubù kandin. ²¹ Igtigkané si Jesus igkagi, na mà din, “Ni álló ni, ituman dán tō kagi ka Manama na igbasa ku asta igdinág yu.”

²² Igdurung si Jesus katô langun manubù, asta isalábbuan dan katô madigár kagi din, su kéman dan ka batà i Jose si Jesus. ²³ Igkagi si Jesus, na mà din, “Kakalyag yu na ulitán kanak tō igkagi tun ta panunggiringan, na, ‘Atin ka doktor ka, bawii nu tō áknikó lawa.’ Kagin yu pád kanak ni, ‘Lumu nu puman dini ta lunsud ta tō kasalábbuan, iring katô iglumu nu tun ta lunsud ka Capernaum.’ ²⁴ Asal paminág yu ni kagin ku áknayu. Dì ágtanggapán tō propeta tun ta kandin lunsud. ²⁵ Kagin ku áknayu, na dalám katô igulit si Elias sayyan ka kagi ka Manama, duwán tuu dakál ballus tun ta langun banuwa na igóddóan katô mga kamónan ta, asta ándà pódani katô Manama dalám ka tál-lu ámmé ágtángngà. Agad marapung tō mga gabayi balu na ágkahirapan tun ta mga rubbad i Israel, ²⁶ asal ánnà sikandan tō igpasadunan ka Manama ki Elias, su igpasadun din si Elias tun ta Sarepta na sakup ka Sidon ébô tabangan tō sábbad bayi balu na ánnà Judio. ††††† Iring kani tō inému sayyan dalám katô kólit-ólit i Eliseo ka kagi ka Manama. Agad marapung tō mga tétékán ††††† tun ta mga rubbad i Israel, asal ánnà

† 4:4 Deuteronomio 8:3. †† 4:8 Deuteronomio 6:13. ‡ 4:10-11 Salmo 91:11-12. †† 4:12 Deuteronomio 6:16.

†† 4:18-19 Isaias 61:1-2. ††† 4:25-26 Ahaán tō 1 Mga Hari 17:1,8-16; 18:1. ††† 4:27a Tétékán, ó sanlahon.

sikandan tō inólian, su inólian dád tō ánnà Judio na si Naaman na sakup ka Siria.” †

²⁸ Na, tō mga Judio na ilimud tun ta simbaan, isókó dan katō igkagi i Jesus na ágkédúwan tō Manama katō mga manubù na ánnà Judio. ²⁹ Igtindág dan langun, asta igpéwà dan si Jesus tikud tun ta lunsud dan. Tō lunsud dan tun datas ka pabungan, asta igpid dan si Jesus tun ta pangpang, ébô dabuán dan pád. ³⁰ Asal igukit dád si Jesus tun ta tángngaán katō mga manubù na ilimud, asta igpadiyù sikandin.

Tō manubù na igahuwan ka madat espiritu

Luc 4:31-37; Mar 1:21-28

³¹ Na, igsadun si Jesus tun ta lunsud ka Capernaum na sakup ka probinsya ka Galilea. Tō álló ka kapaginawa, igtinurù sikandin tun ta simbaan ka Judio.

³² Isalábbuan gó tō langun manubù na igpaminág kandin, su duwán katulusan katō katinurù din. ³³ Na, tun ta simbaan dan, duwán sábbad manubù na igahuwan ka madat espiritu. Igullaó sikandin ka mabákkár, na mà din, ³⁴ “Jesus taga Nazaret, ándà labut nu áknamí! Supakan ké ikuna? Isóddóran ku ka sadan ka. Sikuna tō ugis Batà ka Manama.”

³⁵ Asal igsapadan i Jesus tō madat espiritu, na mà din, “Yaka gótép! Luwà ka tikud tun kandin!”

Na, igbuntug katō madat espiritu tō manubù tun ta saruwan dan, asta igluwà tun kandin, asal ándà din pasakiti tō manubù. ³⁶ Na, isalábbuan tō langun manubù, asta igpatóngkóé sikandan, na mà dan, “Makasalábbù tō katinurù din, su ukit katō katulusan din, ágsuguán din tō madat mga espiritu, asta ágluwà dan.”

³⁷ Na, ibantug si Jesus tun ta kaluwagan ka probinsya.

Inólian tō marapung manubù

Luc 4:38-41; Mat 8:14-17; Mar 1:29-34

³⁸ Na, igpanó si Jesus tikud tun ta simbaan ka Judio, asta igsadun sikandin tun ta balé i Simon na ánggadanan din ki Pedro. Tuu ágkalinturan tō bayi na ugang i Pedro, asta igpédu-édu dan na tabangan i Jesus sikandin. ³⁹ Na, igtindág si Jesus madani kandin, asta igsapadan din tō kénit ka lawa katō ugang i Pedro. Tigkô dád inólian sikandin. Igánnó sikandin asta igbuwat ka ágkannán kandan.

⁴⁰ Tō igsalláp dán tō álló, igpid katō mga manubù tun ki Jesus tō langun kadumaan dan na duwán ássa-ássa mga bógó. Igtukid i Jesus igdappánnan tō langun dan, asta inólian dan. ⁴¹ Igpíd pagsik tun ki Jesus tō marapung manubù na igahuwan ka madat espiritu. Na, róggun igluwà tō madat mga espiritu, igullaó sikandin, na mà dan, “Sikuna tō Batà ka Manama!”

Asal igsapadan i Jesus sikandan ébô di dan pakakagi, su isóddóran dan na sikandin tō Mesiyas.

Igulit-ulit si Jesus tun ta Galilea

Luc 4:42-44; Mar 1:35-39

⁴² Na, pagkasimag, igpanó si Jesus, asta igsadun sikandin tun ta lugar na ándà manubù. Asal igpamasak tō marapung manubù kandin. Tō igkita dan kandin, igpédu-édu dan na di pád panó sikandin.

⁴³ Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Kailangan madunna tun ta ássa mga lunsud ébô mulit-ulitta pagsik kandan katō Madigár Gulitán tingód ka pagpangulu ka Manama, su tō gó tō gunayan ku na igsadunna nit banuwa.”

⁴⁴ Na, igulit-ulit si Jesus tun ta mga simbaan dan tun ta kaluwagan ka Judea.

Igtawar i Jesus tō mga disipulu

Luc 5:1-11; Mat 4:18-22; Mar 1:16-20

5 Na, duwán sábbad álló, igtindág si Jesus tun ta ligad ka ranó na ánggadanan Genesaret. Igpalingátté tō langun manubù na garurung madani tun ki Jesus, su kakalyag dan na maminág katō kagi ka Manama na ágtinuruán din. ² Duwán duwa barangé na igkita din tun ta ligad ka ranó na igtananan katō mga taraággut ka sáddà, su iguras dan ka pukut. ³ Igsaké si Jesus tun ta barangé i Simon, asta igkagi si Jesus na ássudán i Simon tō barangé ébô kumapó madani tun ta ligad. Igunsad si Jesus tun ta barangé, asta igtinurù sikandin katō mga manubù tun ta baklayanán.

⁴ Pángnga igtinurù si Jesus, igkagiyan din si Simon, na mà din, “Pasadun nu ni barangé nu tun ta tángngaán ka ranó, asta dabù yu tō pukut ébô duwán maggut yu.”

⁵ Asal igtaba si Simon, na mà din, “Áglangngagán, igladé ké ka dukilám igdabù ka pukut, asal ándà palang inaggut dé! Asal su sikuna tō ágsugù kanak, dumabù a ka pukut.”

⁶ Igdabù dan tō pukut, asta ikaggut dan ka marapung mga sáddà. Na, su masig pád mabissé tō pukut dan, ⁷ iginggat dan tō mga kadumaan dan tun ta ássa barangé ébô tumabang kandan. Tō igdunggù dan, igruran dan tō sáddà tun ta duwa barangé. Purisu masig pád malánnád tō duwa barangé. ⁸ Na, tō igkita si Simon Pedro na tuu dakál tō inaggut dan, iglingkóód sikandin tun ta saruwan i Jesus, asta igkagi sikandin, na mà din, “Áglangngagán, padiyù ka kanak, su masalà-salà a.”

⁹ Tō gó tō igkagi din su isalábbuan gó sikandin asta tō mga kadumaan din tingód katō tuu marapung mga sáddà na inaggut dan. ¹⁰ Isalábbuan pagsik tō mga kadumaan din tun ta duwa barangé na si Santiago asta si Juan na duwa gabatà i Sebedeo. Iggagi si Jesus ki Simon, na mà din, “Yaka ágkamáddangan. Tikud ákn-ganni, ánnà dán sáddà tō ággután nu, asal mga manubù tō ággután nu.”

¹¹ Tō igpaligad dan tō mga barangé dan, igtananan dan tō langun, asta igtákkás dan ki Jesus. ††

† 4:27b Ahaán tō 2 Mga Hari 5:1-14.

†† 5:11 Igtákkás dan ki Jesus, ó inému dan na mga disipulu i Jesus.

Inólian tō tétékán

Luc 5:12-16; Mat 8:1-4; Mar 1:40-45

¹² Róggun na igukit si Jesus tun ta sábbad lunsud, isumaran din tō manubù na ipánnù tō lawa din ka téték. Tō igkita sikandin ki Jesus, igpadani sikandin asta iglangkáb. Igpédu-édu sikandin, na mà din, “Áglangngagán, atin ka kakalyag nu, isóddóran ku na makóli ka kani bógóok ku.”

¹³ Igdappánnan i Jesus sikandin ka bállad, asta igkagi si Jesus, na mà din, “Malyagga. Kólian kad.”

Tigkô dád inólian sikandin.

¹⁴ Maggát igsapad si Jesus kandin na di mému ulitan din tō agad sadan manubui. Igkagi si Jesus, na mà din, “Sadun ka tun ta pangulu ka templo, asta pakita nu yan lawa nu. Bággé nu tō manuk na góbbón tun ta saruwan ka Manama, su tō gó tō igsugù i Moises ébô makasóddór tō langun manubù na inólian kad.”

¹⁵ Agad tō gó tō igsugù din, asal tuu pô gó italap tō bantug i Jesus. Purisu tuu pa marapung tō mga manubù na ilimud ébô maminág katō ágtinuruán din, asta ébô kólian tō mga bógóok dan. ¹⁶ Asal si Jesus igsadun tun ta disyerto ébô dumasal.

Inólian tō manubù na di ágriyu é lawa

Luc 5:17-26; Mat 9:1-8; Mar 2:1-12

¹⁷ Na, sábbad álló, róggun igtinurù si Jesus, duwán mga Pariseo asta mga taratinurù ka sugù na igunsad madani tun kandin. Igtikud dan tun ta marapung mga lunsud tun ta probinsya ka Galilea asta Judea, asta duwán igtikud tun ta lunsud ka Jerusalem. Duwán katulusan i Jesus tikud tun ta Áglangngagán ébô makóli sikandin katō mga ágkabógókan. ¹⁸ Ándà kadugé, igdunggù tō mga manubù na igié ka kadumaan dan na di ágriyu é lawa. Kakalyag dan na mapid dan sikandin tun dalám katō balé ébô padággaán tun ta saruwan i Jesus. ¹⁹ Asal su marapung tō mga manubù na ilimud, ándà gó gukitan dan na pasadun tun dalám. Purisu igpénék dan tun ta pattad atáp katō balé, asta igbób-bówan dan tō atáp. Igtuntun dan tō di ágriyu é lawa apil tō ágdággaan din tun ta saruwan i Jesus. ²⁰ Tō igkita si Jesus katō kasarig dan kandin, igkagi sikandin, na mà din, “Rarak, igpasinsiyaan dán tō mga salà nu.”

²¹ Asal duwán mga Pariseo asta mga taratinurù ka sugù na igpanámdám, “Ánnà nángngà tō igkagi kani manubù ni. Igpapunawa sikandin katō Manama, su Manama dád tō makapasinsiya ka mga salà.”

²² Asal isóddóran i Jesus tō panámdám dan, asta igkagi sikandin, na mà din, “Yakó ágpanámdám iring kanan. ²³ Atin ka matággas tō pagtuman ka kagi tun ta manubù, na, ‘Igpasinsiyaan dán tō mga salà nu,’ matággas pagsik tō pagtuman ka kagi, na, ‘Tindág ka asta panó ka.’ ²⁴ Na, sakán tō Igpamanubù, † asta paki-

tanán kud ákniyu na makémuwa makapasinsiya katō masalà-salà †† mga manubù nit banuwa.”

Purisu igkagi si Jesus tun ta manubù na di ágriyu é lawa, na mà din, “Tindág ka. Pid nu yan ágdággaan nu, asta uli kad.”

²⁵ Na, róggun igsállág tō langun manubù katō manubù na di ágriyu é lawa, tigkô dád igtindág sikandin, igpid din tō ágdággaan din, asta igulì sikandin na ágdurung katō Manama. ²⁶ Isalábbuan gó tō langun manubù, asta igdurung dan tō Manama. Tuu dan isalábbuan, asta igpatóngkóé sikandan, na mà dan, “Makasalábbù tō igkita ta ni álló ni.”

Igtawar i Jesus si Levi

Luc 5:27-32; Mat 9:9-13; Mar 2:13-17

²⁷ Na, tō igpanó si Jesus, igkita din tō sábbad taralimud ka buwis na ánggadanan ki Levi na igunsad tun ta opisina din. Igkagi si Jesus tun kandin, na mà din, “Tákkás ka kanak.”

²⁸ Purisu igtindág si Levi, igtananan din tō langun, asta igtákkás ki Jesus.

²⁹ Na, igimu si Levi ka dakál kalimudan tun ta balé din para ki Jesus. Marapung tō mga taralimud ka buwis asta tō duma mga manubù na igkan duma kandan. ³⁰ Duwán mga Pariseo asta taratinurù ka sugù na igóróm-óróm katō mga disipulu i Jesus, asta iginsà, na mà dan, “Manan ka igkan kó duma katō mga taralimud ka buwis asta duma mga manubù na masalà-salà?”

³¹ Igtaba si Jesus, na mà din, “Tō manubù na ándà bógóok, di sikandin kailangan bawian ka doktor. Asal tō manubù na ágkabógókan, tō dád gó tō kailangan bawian ka doktor. ³² Igsadunna dini ánnà ébô pamasakán ku tō mga manubù na ágbánnal katō mga sugù ka Manama, asal pamasakán ku tō mga masalà-salà ébô rumákkád dan.”

Tinurù tingód katō kapuwasa

Luc 5:33-35; Mat 9:14-15; Mar 2:18-20

³³ Na, igkagi tō mga manubù ki Jesus, na mà dan, “Marag ágpuwasa asta ágdasal tō mga disipulu i Juan asta tō mga disipulu katō Pariseo. Manan ka marag ágkan asta ginám tō áknikó mga disipulu?”

³⁴ Igtaba si Jesus, na mà din, “Atin ka duwán kalimudan ka kasal, tō mga kadumaan katō mama na ágkasalán, di dan ágkaranu róggun ka dutun pa tō mama na ágkasalán. ³⁵ Asal duwán álló na dumunggù na kangén tikud tun kandan tō mama na ágkasalán, asta tō gó é álló ka muwasa dan.” ‡

† 5:24a Marapung tō mga pagngadan ki Jesus. Ánggadanan sikandin Batà ka Manama su bánnal sikandin Manama (Lucas 1:35). Ánggadanan sikandin rubbad i David su sikandin é Judio na rubbad i Hari David (Lucas 18:38-39). Ánggadanan sikandin Manama na Igpamanubù, su igpapid katō Manama sikandin ébô ukít kandin kumita

tō langun manubù ka ándin tō ágkémun asta malumu ka Manama. Igpamanubù sikandin ébô maté tingód katō mga salà ka langun manubù (Lucas 2:26-32). †† 5:24b Ágtawarán dan na “masalà-salà mga manubù” su ándà dan tuman katō mga sugù ka Manama na ágtumanán katō mga Judio. ‡ 5:35 Muwasa dan su maranu dan.

Tingód katô mantu ágtinuruán i Jesus

Luc 5:36-39; Mat 9:16-17; Mar 2:21-22

³⁶ Igulit si Jesus kani panunggiringan, na mà din, “Ándà missé ka mantu óggét ébô tapóngán tun ta tapé umpak, su atin ka tô gó é lumun, kadattan tô mantu óggét, asta di magunawa tô bónnóng katô umpak na tapóngan din. ³⁷ Atin ka dalámmán tô bino na mantu igimu tun ta ágtaguanan na igimu tikud tun ta kindal ka kambing, di mému dalámmán tô tapé dán iglanit. Su atin ka tô gó é lumun, máttu tô ágtaguanan, kólaan tô bino, asta kadattan tô ágtaguanan. ³⁸ Kailangan dalámmán tô bino na mantu igimu tun ta ágtaguanan na mantu iglanit.” †

³⁹ Igulit i Jesus tô sábbad panunggiringan, na mà din, “Atin ka inayadan ka manubù tô tapé bino, di sikandin ágkadigárran katô mantu bino, su tuu pa madigár para kandin tô tapé.”

Tingód katô álló ka kapaginawa

Luc 6:1-5; Mat 12:1-8; Mar 2:23-28

6 Na, duwán sábbad álló ka kapaginawa ka mga Judio, igukit si Jesus asta tô mga disipulu din tun ta ligad ka kinamát na igparámmasán ka trigo. Igbagti katô mga disipulu din tô mga kanguy ka trigo, igkusu dan, asta igkan dan. ² Asal duwán mga Pariseo na igkagi ki Jesus, na mà dan, “Manan ka áglumun yu tô di mému lumun dalám katô álló ka kapaginawa?” ††

³ Igtaba si Jesus, na mà din, “Ilingawan yu basi ka ándin tô igsulat tun ta kagi ka Manama tingód katô iglumu i David sayyan. Igballus sikandin asta tô mga kadumaan din. ⁴ Igahu si David tun ta balé ka Manama, igkangé asta igkan din tô pan na igbággé tun ta Manama. Duwán pagsik pan na igbággé din tun ta mga kadumaan din. Agad tô dád mga pangulu ka templo tô mému kuman katô pan, asal ándà ikasalà si David.” ‡

⁵ Ikgagi si Jesus, na mà din, “Sakán na Igpamanubù tô mému kumagi ka ándin tô nángngà lumun ka mga manubù dalám ka álló ka kapaginawa.”

Inólian tô manubù na igkángkáng é bállad

Luc 6:6-11; Mat 12:9-14; Mar 3:1-6

⁶ Na, duwán ássa álló ka kapaginawa na igsadun si Jesus tun ta simbaan ka Judio asta igtinurù. Duwán sábbad manubù dutun na igkángkáng é bállad dadan ta kawanán. ⁷ Duwán mga taratinurù ka sugù asta mga Pariseo dutun na ágpamasak ka dimanda dan tingód ki Jesus. Purisu marag dan igsállág ka dumapán si Jesus katô mga ágkabógókan ébô kólian dalám katô álló ka kapaginawa. ⁸ Asal isóddóran i Jesus ka ándin tô ágpanámdámmán dan, asta igkagi sikandin

† 5:36-38 Tô tapé umpak asta tô tapé ágtaguanan ka bino igpanunggiringan tingód ka taganà ágtinuruán katô mga taratinurù ka sugù i Moises. Tô mantu óggét asta tô mantu bino igpanunggiringan tingód ka mantu ágtinuruán i Jesus. †† 6:2 Ahaán tô kagi “álló ka kapaginawa” tun ta Lista Katô Mga Kagi. ‡ 6:3-4 Ahaán tô 1 Samuel 21:1-6.

tun ta manubù na igkángkáng é bállad, na mà din, “Tindág ka dini madani kanak.”

Na, igsadun tô manubù tun ki Jesus, asta igtindág madani tun kandin. ⁹ Ikgagi si Jesus tun ta mga taratinurù ka sugù asta mga Pariseo, na mà din, “Duwán insà ku ákniyu. Tingód ka mga sugù ka Manama, ándin tô mému lumun ta dalám ka álló ka kapaginawa? Lumun ta tô madigár, ó lumun ta tô madat? Tabangan ta tô manubù, ó matayan ta tô manubù?”

¹⁰ Na, igsállág i Jesus tô langun manubù, asta igkagi sikandin tun ta manubù na igkángkáng é bállad, na mà din, “Káttáng nu yan bállad nu.”

Igkáttáng din tô bállad din, asta inólian. ¹¹ Asal tuu isóko tô mga Pariseo asta tô mga taratinurù ka sugù. Purisu igpatóngkóé dan ka ándin tô lumun dan ki Jesus.

Igsalin i Jesus tô sapulù duwa apostoles

Luc 6:12-16; Mat 10:1-4; Mar 3:13-19

¹² Na, tô timpo tô, igtikáddág si Jesus tun ta pabungan ébô dumasal, asta igdasal sikandin dutun igladé ka dukilám. ¹³ Tô sállám dán, iglimud din tô langun disipulu din, asta igsalin din tô sapulù duwa (12) na ánggadanan din na mga apostoles. ¹⁴ Ni gó tô mga ngadan dan. Si Simon na ánggadanan i Jesus ki Pedro, tô kataladi i Simon na si Andres, si Santiago, si Juan, si Felipe, si Bartolome, ¹⁵ si Mateo, si Tomas, si Santiago na batà i Alfeo, si Simon na igatu katô gobyerno ka Roma dángngan, ¹⁶ si Judas na batà katô sangé i Santiago, asta tô sangé din si Judas Iscariote na igpammát ki Jesus.

Igtinurù si Jesus tun ta Galilea

Luc 6:17-19; Mat 4:23-25

¹⁷ Na, igtupang si Jesus asta tô mga apostoles, asta igsódô dan tun ta kapattadan. Duwán marapung mga disipulu din, asta marapung tô mga manubù na tikud tun ta langun lunsud na sakup ka probinsya ka Judea, asta tikud tun ta lunsud ka Jerusalem, asta tikud tun ta lunsud ka Tiro asta Sidon na madani tun ta dagat. Ilimud tô langun ébô maminág katô ágtinuruán i Jesus, asta ébô kólian tô mga bógókan dan. ¹⁸ Igsadun tun kandin tô mga manubù na igahuwan ka madat mga espiritu, asta igpaluwà din tô madat mga espiritu tikud tun kandan. ¹⁹ Igággár-ággár tô langun manubù na makawid ki Jesus, su duwán katulusan din na makóli kandan langun.

Igtinurù si Jesus tun ta kapattadan

Luc 6:20-26; Mat 5:1-12

²⁰ Na, igsállág si Jesus tun ta mga disipulu din, asta igkagi sikandin, na mà din, “Kadayawan kó na mga ágkayù-ayuan, su mangulu tô Manama ákniyu.

²¹ “Kadayawan kó na mga ágpamballusán áknganni, su imásugán kó.

“Kadayawan kó na mga ágsággó áknganni, su ngumisi kó.

²² “Kadayawan kó ka ágkasókówan kó, asta ág-péwaán kó, asta ágbuyas-buyasán kó, asta girrayatan kó katô duma mga manubù tingód katô kapasakup yu kanak na Igpamanubù! ²³ Kailangan tuu kó kadayawan tó álló tó, su dakál tó pulusán na matanggap yu tun ta langit. Sampát yu na igirrayatan pagsik katô mga kamónaan dan tó mga propeta ka Manama sayyan.

²⁴ “Asal makédu-édu kó na mga ágkaduwánnan, su itanggap yud tó ákniyu dayó.

²⁵ “Makédu-édu kó na ibássug áknganni, su dumung-gù tó álló na ballusán kó.

“Makédu-édu kó na ánggisi áknganni, su dumung-gù tó álló na rumanu asta sumággó kó.

²⁶ “Makédu-édu kó na ágdurungán katô langun manubù, su tó kandan mga kamónaan igdurung pagsik katô mga mà kagi propeta sayyan.”

Tingód ka dakál ginawa

Luc 6:27-36; Mat 5:38-48; 7:12

²⁷ “Asal ni gó tó kagin ku ákniyu na ágpaminág kanak. Ginawayi yu tó mga usig yu, asta lumuwi yu ka madigár tó mga manubù na ágkaringasa ákniyu. ²⁸ Pamuyù yu tó kédu ka Manama para katô mga manubù na ágtulád ákniyu. Dasali yu tó manubù na girrayat ákniyu. ²⁹ Atin ka sampalán kó tun ta pusángngi yu, pasampal yu pagsik tó ágbaluy. Atin ka duwán ágkangé ka kamisita yu, bággé yu pagsik tó umpak yu kandin. ³⁰ Bággéyi yu tó mamuyù. Atin duwán ágkangé katô mga kaduwánnan yu, yakó yu ágkangayi. ³¹ Agad ándin tó kakalyag yu na lumun katô duma mga manubù ákniyu, tó gó é kailangan lumun yu tun ta du-ma mga manubù.

³² “Atin ka ginawaan yu dád tó mga manubù na ággi-nawa ákniyu, di kó madurung, su agad tó mga masalà-salà ágginawa katô mga masalà-salà na ággi-nawa kandan. ³³ Atin ka lumuwan yu dád ka madigár tó mga manubù na áglumu ka madigár tun ákniyu, di kó madurung, su tó gó tó áglumun katô mga masalà-salà. ³⁴ Atin ka pabállássán yu dád tó mga makabullas, di kó madurung, su agad tó mga masalà-salà ágpabál-lás tun ta mga masalà-salà na makabullas. ³⁵ Asal gin-awayi yu tó mga usig yu, asta lumu yu tó madigár tun kandan. Pabállás kó asta yakó gangat na bullasan, su dakál tó pulusán na matanggap yu, asta makéring kó katô Manama † na Tuu Mallayat, su madigár tó áglu-mun din agad tun ta mga manubù na madat asta di ágpasalamat. ³⁶ Purisu kailangan médu-édu kó iring katô Ámmà yu na Manama na médu-édu.”

Tinurù tingód ka karuud

Luc 6:37-42; Mat 7:1-5

³⁷ “Yakó ágruud katô mga unawa yu na manubù, asta di kó ruudan ka Manama. Yakó ágkagi na supakan tó mga unawa yu, asta di kó supakan ka Manama. Pasin-siyayi yu tó mga ikasalà ákniyu, asta pasinsiyaan kó ka Manama. ³⁸ Bággé kó, asta bággayan kó ka Manama.

† 6:35 Makéring kó katô Manama, ó mému kó na mga gabatà ka Manama.

Tuu dakál tó bággén din ákniyu, su dasákkán, ipán-nuán, asta palimpópón ébô tuu dakál tó matanggap yu. Bággayan kó ka Manama na magunawa ka kabággé yu tun ta mga unawa yu.”

³⁹ Na, igulit pagsik si Jesus kani panunggiringan, na mà din, “Di mému ka magak tó bólóg katô ássa bólóg, su madabù tó duwa dan tun ta madalám bóbbó.

⁴⁰ Ándà estudyante na mallayat pa katô kandin taratin-urù. Asal atin ka madigár tó késtudyo din, makéring tó estudyante katô kandin taratinurù.

⁴¹ “Sékót yu ágkitanán tó pássák tun ta mata ka katal-adi yu asal ándà yu kasóddóri na duwán pássák na ir-ing na batang tun ta ákniyu mata. ⁴² Atin ka di yu ki-tanán tó pássák na iring na batang tun ta ákniyu mata, di kó makatabang mangé katô pássák tun ta mata katô kataladi yu. Kéman yu ka ándà salà yu. Kangé yu pa tó pássák na iring na batang tikud tun ta ákniyu mata ébô matayyó dán tó kasállág yu na mangé katô pássák tun ta mata katô kataladi yu.”

Ágkilalan tó kayu ukit katô buuy din

Luc 6:43-45; Mat 7:16-20; 12:33-35

⁴³ “Tó áglumun ka mga manubù iring na buuy ka kayu. Tó madigár kayu di ágbuuy ka madat. Tó madat kayu di ágbuuy ka madigár. ⁴⁴ Atin ka ágkitanán tó bu-uy ka kayu, kasóddóran ka ándin kayuwi. Ándà buuy ka igera na uduán tikud tun ta sigbát na mayyà. Ándà pagsik buuy ka paras na uduán tikud tun ta sigbát na talayid. ⁴⁵ Iring kanan tó manubù. Atin ka madigár tó tun dalám ka manubù, madigár tó áglumun din. Atin ka madat tó tun dalám ka manubù, madat tó áglumun din. Atin ka ágkagi tó manubù, ágpasóddóran din tó dalám katô pusung din.”

Tó ágtuman asta tó di ágtuman

Luc 6:46-49; Mat 7:24-27

⁴⁶ “Atin ka di kó ágbánnal katô sugù ku ákniyu, di mé-mu ka kumagi kó na sakán tó Áglangngagán yu.

⁴⁷ Ulitán ku ákniyu tó tingód katô manubù na ág-padani kanak na ágpaminág asta ágtuman kani mga ágkagin ku. ⁴⁸ Iring sikandin katô manubù na igimu ka balé. Igkali sikandin tun ta madalám, asta igpatindág din tó balé tun ta batu. Tó igbahà tó wayig, idungguan tó balé din. Asal ándà kakálláng tó balé, su tuu masarig tó pónsadan. ⁴⁹ Asal tó manubù na ágpam-inág kani mga ágkagin ku asal di ágtuman, iring sikandin katô manubù na igimu ka balé din tun ta bówwó ka tanà na ándà masarig pónsadan. Tó ig-bahà tó wayig, tigkô ibantang tó balé, asta idattan lan-gun.”

Igsarig tó kapitan ki Jesus

Luc 7:1-10; Mat 8:5-13

7 Na, pángnga igtinurù si Jesus kani langun tun ta ilimud mga manubù, igsadun sikandin tun ta lun-sud ka Capernaum. ² Duwán sábbad kapitan ka mga sundalo ka gobyerno ka Roma, asta duwán sábbad ál-lang din na ágginawaan din na ibógókan asta masig

dán maté. ³ Tò igdinág tò kapitan tingód ki Jesus, igpasadun din tò mga ágtugállán ka Judio tun ki Jesus ébò pédu-édu kandin na madun tun ta balé din asta dappánnan tò állang din ébò kólian. ⁴ Tò igdunggù dan tun ki Jesus, igpédu-édu dan kandin, na mà dan, "Atin mému, tabangi nu tò kapitan, su madigár sikandin manubù, ⁵ su dakál tò ginawa din áknita na mga Judio, asta sikandin tò igpému katò simbaan dé." †

⁶ Purisu igtákkás si Jesus kandan. Tò masig dan dán dumunggù tun ta balé katò kapitan, duwán mga rarak katò kapitan na igpasadun din tun ki Jesus. Igulit dan ni mga igkagi katò kapitan, na mà dan, "Áglangngagán, pabayà kad kanak. Diya pahu áknikó tun ta balé ku, su tuu mabbabà tò kamanubuan ku ka tandingán áknikó. ⁷ Ándà kaganiyan ku. Purisu ándà a sadun tun áknikó. Mému ka kumagi ka dád na kólian tò állang ku, asta kólian sikandin. ⁸ Sakuppa katò mga manubù na ágsugù kanak, asta duwán mga sundalo na ágsugúan ku. Atin ka duwán sundalo na suguán ku, numunug sikandin kanak. Atin ka duwán sundalo na pakangén ku, numunug sikandin kanak. Atin ka duwán palumun ku katò állang ku, lumumu sikandin."

⁹ Tò igdinág si Jesus katò igkagi ka kapitan na igulit dan, isalábbuan sikandin. Igariring si Jesus tun ta mga manubù na igtákkás kandin, asta igkagi sikandin, na mà din, "Kagin ku ákniyu, agad tun ta mga rubbad i Israel, ándà palang manubù na ikitaan ku na igsarig kanak iring katò kasarig kani ánnà Judio."

¹⁰ Tò iguli tò mga manubù tun ta balé katò kapitan, igkita dan tò állang na inólian dán.

Iganté i Jesus tò batà mama na inaté

¹¹ Na, ándà kadugé, igsadun si Jesus tun ta lunsud ka Nain. Igtákkás pagsik tò mga disipulu din asta tò marapung manubù. ¹² Tò madani dan dán tun ta lunsud, igkita dan tò mga manubù na gié ka inaté ébò lábbángngán dan. Bugtung batà mama tò inaté, asta ándà dán ámmà din. Marapung tò mga manubù na igtákkás tun ta lábbángngan katò batà. ¹³ Tò igkita tò Áglangngagán katò innà katò inaté, inéduwan sikandin, asta igkagi, na mà din, "Yaka ágsággó."

¹⁴ Igpadian si Jesus, igawidan din tò igpadággaan katò inaté, asta igsódò tò mga manubù na igié. Igkagi si Jesus tun ta manubù na inaté, na mà din, "Ánnó ka."

¹⁵ Igánnó tò batà, asta ikakagi dán sikandin. Igbággé i Jesus tò batà tun ta innà din. ¹⁶ Imáddangan asta isalábbuan tò langun dan, asta igdurung dan tò Manama, na mà dan, "Duwán matulus propeta ka Manama na igdunggù áknita! Igpakita dán tò Manama áknita na mga sakup din!"

¹⁷ Italap tò bantug i Jesus tun ta kaluwagan ka probinsya ka Judea asta tun ta kaligadan.

Si Jesus asta si Juan na Tarabunyang

Luc 7:18-23; Mat 11:2-6

¹⁸ Na, tò mga disipulu i Juan na Tarabunyang igulit kandin tingód katò iglumu i Jesus. ¹⁹ Purisu igtawar i Juan tò duwa disipulu din, asta igpasadun din sikan-dan tun ta Áglangngagán ébò minsà dan, na, "Sikuna tò bánnal igpapid ka Manama, ó duwán pa ássa na gangatan dé?" ²⁰ Tò igdunggù tò mga manubù na igpasadun i Juan tun ki Jesus, igkagi sikandan, na mà dan, "Igpasadun ké i Juan dini áknikó ébò minsà ké ka sikuna tò bánnal igpapid ka Manama, ó duwán pa ássa na gangatan dé."

²¹ Dalám katò álló tò, igdappánnan i Jesus tò marapung mga ágkabógókan ébò kólian, asta igpaluwà din tò madat mga espiritu tikud tun ta mga manubù na igahuwan. Igdappánnan din tò mga bólóg, asta ikakita dan. ²² Igtaba si Jesus tun ta mga igpapid i Juan, na mà din, "Ulì kód, asta uliti yu si Juan tingód katò langun na igkita yu asta igdinág yu kanak. Duwán mga bólóg na ikakita dán. Duwán mga kapig na ikapanó dán. Duwán mga tétékán na inólian dán. Duwán mga bingál na ikadinág dán. Duwán mga inaté manubù na inanté dán. Duwán mga ágkayu-ayuan na igulit-ulitan dán katò Madigár Gulitán. ²³ Uliti yu sikandin na kayawayan tò mga manubù na di ágduwa-duwa tingód kanak."

Igkagi si Jesus tingód ki Juan na Tarabunyang

Luc 7:24-35; Mat 11:7-19

²⁴ Tò igpanó tò mga manubù na igpapid i Juan, igkagi si Jesus tun ta ilimud mga manubù tingód ki Juan, na mà din, "Na, tò igsadun kó tun ta disyerto, ándà yu pamasaki tò manubù na iring ka banban na ágkálláng-kállángngán ka karamag. ²⁵ Ándà yu pamasaki tò manubù na gumpak ka dakál é lagà, su tò mga gumpak ka madigár asta madigár é kóddò, tò gó tò góddò tun ta palasyo ka hari. ²⁶ Asal ni gó tò ágpamasakán yu. Igsadun kó tun ta disyerto ébò kitanán yu tò propeta ka Manama. Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tuu pa mallayat tò kamanubuan i Juan ka tandingán katò langun propeta ka Manama. ²⁷ Igtuman din ni tandò na igsulat tun ta kagi ka Manama, "Na, duwán manubù na papiddán ku muna áknikó ébò pataganaán tò langun manubù katò kadunggù nu." ††

²⁸ "Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tò kamanubuan i Juan tuu pa mallayat ka tandingán katò langun manubù. Asal tò manubù na tuu mabbabà tun ta pagpangulu ka Manama, tò gó é tuu pa mallayat ka tandingán ki Juan."

²⁹ Tò igdinág dan katò igkagi din, tò langun manubù asta tò mga taralimud ka buwis igkagi na nángngà tò iglumu katò Manama, su taganà igpabunyang dan ki Juan. ³⁰ Asal tò mga Pariseo asta tò mga taratinurù ka sugù, igéllé dan katò kakalyag ka Manama, su ándà dan pabunyang ki Juan.

† 7:5 Sábbad dád tò templo ka mga Judio tun ta Jerusalem. Asal marapung tò mga simbaan (ágnadanan "sinagoga") tun ta kaluwagan ka Judea. Tun ta mga simbaan, ágbasa dan ka kagi ka Manama, ágtinurù tò mga ágtugállán, asta ágdasal dan.

†† 7:27 Malaquias 3:1.

³¹ Igkagi si Jesus, na mà din, “Na, ulitán ku ákniyu tō tingód ka mga manubù áknganni. Ni gó tō ágkéringan dan. ³² Iring sikandan na mga gabatà na gunsad tun ta plasa na ágkalingánnan asta ágpatawaré dan, na mà dan, ‘Igidup ké ka lantuy ébô sumayó kó, asal ándà kó sayó. Igkanta ké tingód katô kamatayan, asal ándà kó sággó.’ ³³ Iring kandan tō mga manubù áknganni, su si Juan na Tarabunyang inalayun ágpuwasa, asta dì gó ginám ka bino. Purisu ágkagi kó na igahuwan sikandin ka madat espiritu. ³⁴ Asal sakán na Igpamanubù, ágkana asta ginámma. Purisu ágkagi kó na áglólóbanna, sunnudda ginám, asta ágrarakán ku tō mga taralimud ka buwis asta tō duma mga manubù na masalà-salà! ³⁵ Asal ukit katô langun na áglumun ka Manama, ágkasóddóran na nángngà tō kapandayan din.”

Igbusbusan katô bayi tō paa i Jesus

³⁶ Duwán sábbad Pariseo na igpakan ki Jesus. Purisu igsadun si Jesus tun ta balé din, asta igkan sikandin. ³⁷ Na, duwán sábbad bayi na góddô tun ta lunsud, asta ibantug sikandin na masalà-salà. Tō igdinág sikandin na igkan si Jesus tun ta balé katô Pariseo, igpid din tō pamammut na igdalám tun ta katiyà ka alabastro. ³⁸ Igtindág sikandin tun ta táppad katô paa i Jesus. Igsággó sikandin, igpatallù din tō luhà din tun ta paa i Jesus, asta igpunasan din tō paa i Jesus katô ulu din. Marag din gadákan tō paa i Jesus, asta igbusbusan din katô pamammut.

³⁹ Na, tō Pariseo na igpakan ki Jesus, tō igkita sikandin katô iglumu katô bayi, igpanámdám sikandin, na, “Atin ka bálnal propeta ni manubù ni, kasóddóran din gó na masalà-salà ni bayi na igawid kandin.”

⁴⁰ Igkagi si Jesus tun ta Pariseo, na mà din, “Simon, duwán kagin ku áknikó.”

Igtaba si Simon, na mà din, “Sir, ándin é kagin nu kanak?”

⁴¹ Igkagi si Jesus, na mà din, “Duwán duwa manubù na igbállás ka salapì tun ta tarapabállás. Tō sábbad igbállás ka lima gatus (500) abuk ka salapì. Tō ássa manubù igbállás ka kaliman (50) abuk ka salapì. ⁴² Su ándà ikabullas tō duwa dan katô salapì na igbállásan dan, igpandà katô tarapabállás tō utang katô duwa dan. Na, tun ta duwa dan, sadan tō duwán tuu dakál ginawa tun ta tarapabállás?”

⁴³ Igtaba si Simon, na mà din, “Sikandin basi na tuu dakál tō utang na igpandà.”

Igkagi si Jesus, na mà din, “Nángngà tō taba nu.”

⁴⁴ Na, igsérè si Jesus tun ta bayi, asta igkagi sikandin ki Simon, na mà din, “Sállág nu ni bayi ni. Tō igdunggu a kannun ta balé nu, ándà wayig na igpid nu ébô urasán kani paa ku. Asal ni bayi ni, iglámás din tō paa ku ka luhà din, asta igpunasan din katô ulu din.

⁴⁵ Ándà ka adák kanak. Asal ni bayi ni, ándà sikandin sódô na gadák ka paa ku tikud tun ta igahuwa kani

† 7:36 Tō igsadun si Jesus tun ta balé katô Pariseo na igsulat nit Lucas 7:36-50, ánnà magunawa tō ilumu na igsulat tun ta Mateo 26:6-13, Marcos 14:1-9, asta Juan 12:1-8.

balé nu. ⁴⁶ Ándà ka tagù ka langis ka olibo nit ulu ku. Asal ni bayi ni, igbusbus din nit paa ku tō pamammut na dakál é lagà. ⁴⁷ Purisu kagiyán ku sikuna, igpasin-siyaan dán ka Manama tō salà din agad marapung, su dakál tō ginawa kani bayi. Asal tō manubù na délák tō salà din na igpasin-siyaan ka Manama, délák tō ginawa din tun ta Manama.”

⁴⁸ Igkagi si Jesus tun ta bayi, na mà din, “Igpasin-siyaan dán tō mga salà nu.”

⁴⁹ Purisu igpatóngkóé tō mga manubù na igkan duma ki Jesus, na mà dan, “Ánnà nángngà tō igkagi kani manubù ni, su Manama dád tō makapasin-siya ka mga salà.”

⁵⁰ Na, igkagi si Jesus tun ta bayi, na mà din, “Igtábbus kad ukit katô kasarig nu. Uli kad na duwán kasunayan.”

Igtákkás tō mga gabayi ki Jesus

8 Na, ándà kadugé, igpanayun si Jesus, asta igsadunan din tō ássa mga lunsud asta mga banuwa. Igulit-ulit din tō Madigár Gulitán tingód ka pagpangulu ka Manama. Igtákkás tō sapulù duwa (12) disipulu din. ² Igtákkás pagsik tō mga gabayi na inólian asta igpaluwaan din ka madat espiritu. Sikandan si Maria na ángngadanan na taga Magdala na igpaluwaan ka pittu madat espiritu, ³ asta si Juana na sawa i Cusa na sábbad opisyaales i Herodes, asta si Susana, asta marapung tō ássa mga gabayi. Ni mga gabayi igbággé ka salapì tun ki Jesus asta mga disipulu din ébô duwán magasto dan.

Tō manubù na igsabud ka bálnì

Luc 8:4-8; Mat 13:1-9; Mar 4:1-9

⁴ Tō ilimud tō marapung manubù tikud tun ta langun lunsud, igulit si Jesus kani panunggiringan, na mà din, ⁵ “Duwán sábbad manubù na igsadun tun ta kinamát ébô sumabud ka bálnì. Tō igsabud sikandin, duwán isabud tun ta dalan, asal igittan ka mga manubù, asta igtuktuk katô mga manuk ta kayun. ⁶ Duwán ássa bálnì na isabud tun ta batun tanà. Tō igtubù, ándà kadugé ilanás asta inaté, su ándà man wayig katô tanà. ⁷ Duwán ássa bálnì na isabud tun ta tángngaan katô dugin sigbát. Igtubù tō bálnì, asal itambunan katô dugin sigbát tō pamula. ⁸ Asal duwán bálnì na isabud tun ta malambù tanà. Tō gó tō madigár é tubù na igbuuy ka ginatus-gatus.”

Na, igkagi si Jesus ka mabákkár, na mà din, “Purisu kailangan maminág kó kanak ébô makagpát kó.”

Ágdantulán katô mga panunggiringan

Luc 8:9-10; Mat 13:10-17; Mar 4:10-12

⁹ Na, iginsà tō mga disipulu i Jesus ka ándin tō kóbadan kani panunggiringan. ¹⁰ Igtaba si Jesus, na mà din, “Sikiyu tō igpakitaan ka Manama katô kabán-nalan na ándà din pasóddóri dángngan tingód katô pagpangulu din. Asal ukit dád tun ta mga panunggiringan tō katinurù ku katô duma mga manubù ébô

agad sumállág dan, di dan makakita katô kóbadan. Agad maminág dan, di dan makagpát katô kabánnalan." †

Kóbadan katô panunggiringan tingód katô bänni na igsabud

Luc 8:11-15; Mat 13:18-23; Mar 4:13-20

¹¹ "Ni gó tô kóbadan katô panunggiringan na igulit ku ákniyu. Tô bänni na igsabud, tô gó é kagi ka Manama. ¹² Tô bänni na isabud tun ta dalan, iring katô mga manubù na ágpaminág ka kagi ka Manama. Na, ágsadunan i Maibuyan ébô agón din tô kagi ka Manama na igdinág dan ébô di dan mánnal, asta di dan matábbus. ¹³ Na, tô bänni na isabud tun ta batun, iring katô mga manubù na ágpaminág ka kagi ka Manama, asta ágtanggap dan na duwán dayó dan. Asal di ágkadugé tô kabánnal dan. Atin ka tintalán dan, ágkandà dán tô kabánnal dan, su iring dan katô pamulanán na ándà tuu ramut. ¹⁴ Na, tô bänni na isabud tun ta tángnga ka dugin sigbát, iring katô mga manubù na ágpaminág katô kagi ka Manama na igtinurù. Asal di dan makapanayun su talun dan katô sasó dan, kakalyag dan tô kaduwánnan, asta kadayawan kani banuwa. Purisu ándà ágpulusán dan katô kagi ka Manama na igdinág dan. ¹⁵ Na, tô bänni na isabud tun ta malambù tanà, iring katô mga manubù na ágpaminág katô kagi ka Manama, asta ágtaguán dan tun ta pusung dan, su ágkasarigan asta madigár sikandan. Sikandan tô ágtiis ka kahirapan sippang ka duwán ágpulusán dan."

Sulù na ágsapatán

Luc 8:16-18; Mar 4:21-25

¹⁶ "Na, atin ka ágrákkáttan é sulù, di ágtambunan, asta di taguán tun ta siráb ka katri. Asal ágsapatán ébô kataddawan tô langun manubù na mahu tun ta balé. ¹⁷ Ándà palang gállássán áknganni na di pakitanán tun ta tapuri álló. Ándà pagsik ágbulunán áknganni na di kasóddóran tun ta tapuri álló. ¹⁸ "Purisu kailangan bánnalán yu tô igdinág yu, su tô manubù na ágbánnal katô kabánnalan, tô gó é dugangan katô kabánnalan. Asal tô manubù na di ágbánnal katô kabánnalan, tô gó é kangayan katô kabánnalan na igpanámdám din na duwán tun kandin."

Tô innà asta mga kataladi i Jesus

Luc 8:19-21; Mat 12:46-50; Mar 3:31-35

¹⁹ Na, igdunggù tô innà i Jesus asta tô mga kataladi din, asal ándà dan ikapadani tun kandin su marapung tô mga manubù na ilimud. ²⁰ Duwán igkagi ki Jesus, na mà din, "Tun ta luwà tô innà nu asta tô mga kataladi nu. Kakalyag dan kun na kumita áknikó."

²¹ Asal igkagi si Jesus tun ta mga manubù, na mà din, "Tô mga manubù na ágpaminág asta ágbánnal katô kagi ka Manama, tô gó tô innà ku asta tô mga kataladi ku."

Igpasódô i Jesus tô mabákkár karamag asta balud

Luc 8:22-25; Mat 8:23-27; Mar 4:35-41

²² Na, sábbad álló, igsaké si Jesus asta tô mga disipulu din ka barangé, asta igkagi si Jesus kandan, na mà din, "Tumalipag ki tun dipag ka ranó."

Purisu igtalipag dan. ²³ Róggun na igtalipag dan, igtudug si Jesus. Ándà kadugé, igdunggù tô mabákkár karamag. Tô barangé idalámman ka wayig, asta masig dán malánnád. ²⁴ Igpadani tô mga disipulu ki Jesus, asta igánnó dan sikandin, na mà dan, "Áglangngagán, Áglangngagán, malánnád kid!"

Igánnó si Jesus, asta igpasódô din tô karamag asta tô magdakál mga balud. Purisu igsódô asta igtónnók. ²⁵ Igkagi si Jesus, na mà din, "Délák tô kasarig yu kanak."

Asal imáddangan dan, isalábbuan dan, asta igpatóngkóé sikandin, na mà dan, "Matulus gó kanné sikandin, su agad tô karamag asta tô mga balud ágbánnal kandin."

Igpaluwà i Jesus tô madat espiritu

Luc 8:26-39; Mat 8:28-34; Mar 5:1-20

²⁶ Na, igdunggù dan madani tun ta Gerasa na tun ta dipag katô probinsya ka Galilea. ²⁷ Tô igpónóg si Jesus, duwán sábbad taga Gerasa na igsumar kandin na igahuwan ka madat espiritu. Idugé sikandin ándà pangómpak, asta di góddô tun ta balé, asal góddô tun ta mga lábbáng. ²⁸ Tô igkita sikandin ki Jesus, igullaó sikandin, iglingkóód tun ta saruwan i Jesus, asta igkagi sikandin ka mabákkár, na mà din, "Jesus, Batà ka Manama na Tuu Mallayat, yaka ágsamuk kanak."

²⁹ Tô gó é igkagi katô madat espiritu, su taganà ig-sugù si Jesus na lumuwà tô madat espiritu tikud tun ta manubù. Marag gahuwan sikandin ka madat espiritu. Ágbagkássán sikandin ka kadina, gikáttan, asta inalayun ágbantéyan. Asal ágbugtusan din tô pagbagkás kandin, asta ágpiddán sikandin katô madat espiritu tun ta disyerto. ³⁰ Na, iginsà si Jesus kandin, na mà din, "Sadan é ngadan nu?"

Igtaba sikandin, na mà din, "Mga mararan."

Tô gó tô igtaba din su marapung tô madat mga espiritu na igahu kandin. ³¹ Ágpédu-édu tô madat mga espiritu ki Jesus na di dan pád suguán ikandin tun ta siráb ka tanà. ††

³² Na, tuu marapung tô mga babuy na ágsukat tun ta karaban ka pabunganán na di madiyù, asta igpédu-édu tô madat mga espiritu ki Jesus na pahun sikandan tun ta mga babuy. Na, ignunug si Jesus. ³³ Purisu igluwà tô madat mga espiritu tikud tun ta manubù, asta igahu dan tun ta mga babuy. Igpalaguy tô langun babuy tun ta karaban, igtuppas dan tun ta ranó, asta ilánnád.

³⁴ Na, tô igkita tô mga taradóppón katô ilmu, igpalaguy dan, asta igulit dan tun ta lunsud asta tun ta madani mga banuwa. ³⁵ Purisu igsadun tô mga

† 8:10 Ahaán tô Isaias 6:9.

†† 8:31 Tun ta siráb ka tanà tô prisowanan katô madat mga espiritu sippang ka supakan dan.

manubù ébô kitanán dan tô ilmu. Igsadun dan tun ki Jesus, asta igkita dan tô manubù na igpaluwaan ka madat mga espiritu. Igunsad sikandin madani tun ta paa i Jesus, igumpak dán, asta madigár dán tô panámdám din. Purisu imáddangan dan. ³⁶ Tô mga manubù na ikakita igulit tingód katô kapaluwà i Jesus ka madat mga espiritu tikud tun ta manubù. ³⁷ Purisu igpédu-édu tô langun taga Gerasa na miwà si Jesus tikud tun ta banuwa dan, su tuu dan imáddangan. Purisu igsaké si Jesus tun ta barangé, asta igulí. ³⁸ Asal tô ándà dan pa panó, tô manubù na igluwaan ka mga madat mga espiritu igpédu-édu na mákkás pád sikandin ki Jesus. Asal ándà nunug si Jesus, su igkagi sikandin, na mà din, ³⁹ "Uli kad, asta ulit nu tô tingód katô madigár na iglumu ka Manama áknikó."

Purisu igpanó sikandin, asta igulitan din tô langun manubù tun ta lunsud tingód katô madigár na iglumu i Jesus kandin.

Inólian tô duwa gabayi

Luc 8:40-56; Mat 9:18-26; Mar 5:21-43

⁴⁰ Na, tô igdunggù si Jesus tun dipag katô ranó, marapung tô mga manubù na igsumar, su igangat dan kandin. ⁴¹ Na, duwán sábbad pangulu ka simbaan ka Judio na ánggadanan ki Jairo na igpadani tun ki Jesus. Igingkóód sikandin, asta igpédu-édu na madun si Jesus tun ta balé din, ⁴² su masig dán maté tô batà din bayi. Tô gó é bugtung batà din na mga sapulù duwa (12) é idad.

Tô igtákkás si Jesus kandin, marapung tô mga manubù na igpaliggátté na igarurung kandin.

⁴³ Na, duwán sábbad bayi na gagasan ka dipanug dalám ka sapulù duwa (12) dán ámmé, asta ándà palang ikóli kandin. ⁴⁴ Igpapanó sikandin tun ta bókkóg i Jesus, asta igawidan din dád tô ugpu katô umpak i Jesus. Tigkô dád igsódô tô dipanug din. ⁴⁵ Na, iginsà si Jesus, na mà din, "Sadan é igawid kanak?"

Igpanguntaman tô langun. Na, igkagi si Pedro, na mà din, "Áglangngagán, tuu marapung tô mga manubù na igpaliggátté asta igarurung áknikó!"

⁴⁶ Asal igkagi si Jesus, na mà din, "Duwán igawid kanak, su igriyuwa na duwán katulusan na igluwà tikud dini kanak."

⁴⁷ Na, tô ikasóddór tô bayi na dì mabulun tô iglumu din, igpadani sikandin tun ki Jesus. Igarúrú sikandin tingód katô máddang din, iglingkóód sikandin tun ta saruwan i Jesus, asta igulit din tô gunayan katô pagawid din kandin. Igdinág tô langun manubù na tigkô dád inólian tô bóggók din. ⁴⁸ Igkagi si Jesus katô bayi, na mà din, "Inólian kad ukit ka kasarig nu kanak. Uli kad na duwán kasunayan."

⁴⁹ Róggun na igkagi pa si Jesus tun ta bayi, duwán sábbad manubù na igdunggù tikud tun ta balé i Jairo, asta igkagi sikandin ki Jairo, na mà din, "Yakad ágpanayun katô Taratinurù tun ta balé nu, su inaté dán tô batà nu."

⁵⁰ Asal tô igdinág si Jesus katô kagi din, igkagi sikandin ki Jairo, na mà din, "Yaka ágkaranu! Bánnal ka dád kanak, asta kólian tô batà nu."

⁵¹ Tô igdunggù dan tun ta balé i Jairo, ándà duma manubù na igpatákkás i Jesus tun dalám, asal si Pedro dád, si Juan, si Santiago, asta tô ámmà asta tô innà katô batà. ⁵² Ágsággó asta gullaó tô langun manubù, asal igkagi si Jesus, na mà din, "Yakó ágsággó, su ándà kamaté ni batà. Igtudug dád sikandin."

⁵³ Na, ingngisiyan dan si Jesus, su isóddóran dan na inaté dán tô batà. ⁵⁴ Asal igawidan i Jesus tô ballad katô batà, asta igkagi sikandin, na mà din, "Sumuddù, tindág ka!"

⁵⁵ Na, iglónód tô gimukud din, asta igtindág tô batà. Na, ig Sugù si Jesus na pakannán tô batà. ⁵⁶ Isalábbuan tô ámmà asta tô innà katô batà. Asal maggát igsapad si Jesus kandan na ándà palang manubù na mému ulitan dan tingód katô ilmu.

Igpapanó i Jesus tô sapulù duwa apostoles

Luc 9:1-6; Mat 10:5-15; Mar 6:7-13

9 Na, iglimud i Jesus tô sapulù duwa (12) apostoles, igbággayan din sikandan ka katulusan ébô makapaluwà dan ka mga madat espiritu tikud tun ta manubù, asta ébô makóli dan ka mga ágkabógókan. ² Igpapanó dan ikandin ébô mulit-ulit dan tingód ka pagpangulu ka Manama, asta ébô dappánnan dan tô mga ágkabógókan ébô kólian. ³ Igkagi sikandin tun kandan, na mà din, "Yakó ágpíd ka kaduwánnan yu, agad tukád, kabir, ágkakan asta salapí. Yakó ágpíd ka umpak na gilisan. ⁴ Atin ka ágdunggù kó tun ta balé, óddó kó dutun sippang ka panó kó tun ta ássa lunsud. ⁵ Atin ka dì kó tanggapán katô mga manubù, ka panó kó tikud tun ta lunsud dan, padpad yu tô barukbuk tikud tun ta paa yu ébô kasóddóran dan na duwán sókó ka Manama kandan."

⁶ Na, igpanó dan asta igsadun dan tun ta mga lunsud. Igulit-ulit dan katô Madigár Gulitán asta igdappánnan dan tô mga ágkabógókan ébô kólian.

Ágduwa-duwa si Herodes tingód ki Jesus

Luc 9:7-9; Mat 14:1-12; Mar 6:14-29

⁷ Na, si Herodes tô igpangulu tun ta Galilea. Tô igdinág sikandin tingód katô áglumun i Jesus, ágduwa-duwa tô panámdám din, su duwán mga manubù na ágkagi na sikandin si Juan na Tarabunayag na inaté puman. ⁸ Duwán duma mga manubù na ágkagi na sikandin si Elias na inaté puman, asta duwán duma ágkagi na sikandin tô sábbad propeta sayyan na inaté puman. ⁹ Igkagi si Herodes, na mà din, "Si Juan tô igpatampáddan ku ka alig. Purisu sadan ni manubù ni na igdinág ku?"

Na, kakalyag i Herodes na kumita sikandin ki Jesus.

Igpakan i Jesus tô sopra lima mararan manubù

Luc 9:10-17; Mat 14:13-21; Mar 6:30-44; Juan 6:1-14

¹⁰ Na, tô igulí tô mga apostoles tun ki Jesus, igulit dan kandin tingód katô langun iglumu dan. Ig-

patákkás i Jesus sikandan, iktananan dan tô duma mga manubù, asta igsadun dan tun ta lunsud na ágn-gadanan Betsaida. ¹¹ Asal tô ikasóddór tô langun manubù ka ánda é igsadunan i Jesus, igtalundug dan kandin. Igtanggap si Jesus kandan, asta igulit sikandin kandan tingód katô pagpangulu ka Manama. Igdap-pánnan din tô langun ágkabógókan, asta inólian dan.

¹² Tô mapun dán, igpadani tô sapulù duwa (12) disipulu tun ki Jesus, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Pan-panó nu tô langun manubù tun ta mga lunsud asta tun ta kaligadan dan ébô duwán kadággaan dan, asta ébô málli dan ka makan, su ánda mga manubù na góddô kannun.”

¹³ Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Sikiyu é mággé ka makan dan.”

Igkagi sikandan, na mà dan, “Asal lima dád abuk ni pan ta, asta duwa dád abuk ni sáddà ta. † Panó ké ébô málli ka pan para katô langun?”

¹⁴ Mga lima mararan (5,000) tô mga gamama na il-imud. †† Igkagi si Jesus tun ta mga disipulu din, na mà din, “Pónsad yu tô mga manubù na tagkaliman tô sábad grupo.”

¹⁵ Igbánnal tô mga disipulu din, asta igpónsad dan tô langun. ¹⁶ Ikgangé i Jesus tô lima abuk pan asta tô duwa abuk sáddà. Iglangngag sikandin tun ta langit, asta igpasalamat tun ta Manama. Igtáppik-táppik din tô pan asta tô sáddà, asta igbággé din tun ta mga disipulu din ébô taladán dan tun ta mga manubù na il-imud. ¹⁷ Ikakan tô langun manubù, asta ibássug dan. Iglimud katô mga disipulu din tô pan asta sáddà na isamà, asta duwán sapulù duwa (12) magdakál baskit na ipánnu.

Igkagi si Pedro na si Jesus tô Mesiyas

Luc 9:18-22; Mat 16:13-21; Mar 8:27-29

¹⁸ Na, sábbad álló, igdasal si Jesus na sábbad din dád, asta madani tun kandin tô mga disipulu din. Igin-sà si Jesus kandan, na mà din, “Ándin tô ágkagin ka mga manubù tingód kanak? Sadanna kun?”

¹⁹ Igtaba sikandan, na mà dan, “Duwán mga manubù na ágkagi na sikuna si Juan na Tarabunyag. Duwán ássa mga manubù na ágkagi na sikuna si Elias. Duwán ássa na ágkagi na sikuna tô sábbad propeta ka Manama sayyan na inanté puman.”

²⁰ Igin-sà si Jesus, na mà din, “Asal ándin é ákniyu panámdám tingód kanak? Sadanna?”

Igtaba si Pedro, na mà din, “Sikuna tô Mesiyas na ig-papid ka Manama dini áknami.”

²¹ Asal maggát igsapad si Jesus na kailangan di dan mulit kani tun ta duma mga manubù. ²² Igkagi si Jesus, na mà din, “Pahirapanna na Igpamanubù, asta él-léyanna katô mga ágtugállán ka Judio, mallayat ka mga pangulu ka templo, asta mga taratinurù ka sugù. Matayanna, asta mantéya puman tun ta ikatállu álló.”

† 9:13 Malumpipi tô pan katô mga Judio, magimpuruk, asta mga sábbad dangó é kadakállan. Igággang basi tô sáddà. †† 9:14 Ikakan pagsik tô mga gabayi asta tô mga gabatà, asal ánda dan iyapi.

Tô manubù na mákkás ki Jesus

Luc 9:23-27; Mat 16:24-28; Mar 8:34-9:1

²³ Na, igkagi si Jesus tun ta langun na igpaminág kandin, na mà din, “Tô manubù na mákkás kanak, kailangan dian din tô kakalyag ka pusung din, tumiis sikandin ka kahirapan tukid ka álló agad matayan sikandin, † na mákkás kanak. ²⁴ Tô manubù na áglág-gád katô kantayan din, kandaan sikandin katô kantayan na ánda ágtamanán. Asal ka mému ka matayan tô manubù tingód katô katákkás din kanak, matanggap din tô kantayan na ánda ágtamanán. ²⁵ Atin ka makatigatun tô manubù kani tibuk banuwa, asal kandaan sikandin katô kantayan, ánda palang pulusán din. ²⁶ Atin ka ágkayyaan tô manubù tingód kanak asta tingód katô igtinurù ku, kayyaanna tingód kandin tun ta álló ka lumónódda na Igpamanubù na duwán séllaán ku, asta séllaán katô Ámmà ku asta mga panaligan din. ²⁷ Asal paminág yu ni kagin ku ákniyu. Duwán dini ákniyu na di maté sippang ka kumita dan katô pagpangulu ka Manama.” ††

Ipalin tô bónnóng i Jesus

Luc 9:28-36; Mat 17:1-8; Mar 9:2-8

²⁸ Na, pángnga ka mga walú álló tikud tun ta igkagi i Jesus ni langun, igpatákkás din si Pedro, si Juan, asta si Santiago. Igtikáddág dan tun ta pabungan ébô dumasal sikandin. ²⁹ Róggun na igdasal si Jesus, ipalin tô bónnóng din, asta igsélla ka kapputian tô umpak din. ³⁰ Tigkô dád duwán duwa manubù na igtóngkô ki Jesus, na si Moises asta si Elias ³¹ na duwán séllaán dan. Igpátóngkóé tô tállu dan tingód ka kamatayan i Jesus na matuman kandin tun ta Jerusalem. ³² Na, in-áknákan si Pedro asta tô duwa kadumaan din. Tô igánnó dan, igkita dan tô séllaán i Jesus asta tô duwa manubù na igtindág madani tun kandin. ³³ Róggun na igpanó si Moises asta si Elias, igkagi si Pedro ki Jesus, na mà din, “Áglangngagán, madigár su dini ké. Mimu ké dini ka tállu rákkó, sábbad para áknikó, sábbad para ki Moises, asta sábbad para ki Elias.”

Agad tô gó é igkagi i Pedro, asal ánda din kagpátti tô igkagi din. ³⁴ Róggun na igkagi si Pedro, igdunggù tô sagulapun na ikatambun kandan. Tô isidalungan dan katô sagulapun, imáddangan dan. ³⁵ Igdinág dan tô kagi ka Manama tikud tun ta sagulapun, na mà din, “Ni gó ni kanak Batà na igsalin ku. Paminág yu sikandin!”

³⁶ Na, pángnga igkagi tô Manama, igkita dan si Jesus na sábbad din dád. Tô timpo tô, ánda igulitan dan tingód katô igkita dan.

† 9:23 Kailangan tumiis sikandin ka kahirapan tukid ka álló agad matayan sikandin, ó kailangan tumiang sikandin ka krus tukid ka álló. †† 9:27 Ituman ni tô igkita si Pedro, si Santiago asta si Juan katô kapalín katô bónnóng i Jesus tun ta pabungan (Lucas 9:28-36). Tô bónnóng i Jesus na ikitaan dan iring katô bónnóng din ka mangulu sikandin tun ta tapuri álló.

Tô batà mama na igahuwan ka madat espiritu

Luc 9:37-43; Mat 17:14-18; Mar 9:14-27

³⁷ Na, pagkasimag, tô igtupang si Jesus asta tô tállu disipulu din tikud tun ta pabungan, isumaran dan ka marapung manubù. ³⁸ Na, duwán sábbad manubù na igtawar ki Jesus, na mà din, “Sir, kéduwi nu ni batà ku, su sikandin tô bugtung batà ku. ³⁹ Marag sikandin gahuwan ka madat espiritu, gullaó sikandin, ágtuyù-tuyù sippang ka ágburà tô babbà din asta girrayatan sikandin. Mahirap paluwaán tô madat espiritu tikud tun kandin. ⁴⁰ Igpédu-éduwa katô mga disipulu nu na paluwaán dan tô madat espiritu na igahu kandin, asal ándà dan ikému.”

⁴¹ Igtaba si Jesus, na mà din, “Sikiyu mga manubù áknganni, di kó ágsarig kanak, asta madat tô panámdám yu. Di dán madugé na dumuma a ákniyu, asal kailangan tumiissa pa. Na, pid nu dini tô batà nu.”

⁴² Róggun na igsadun tô batà tun ki Jesus, igpabuntug katô madat espiritu tô batà, asta igpatuyù-tuyù sikandin. Asal igsapadan i Jesus tô madat espiritu. Purisu inólian tô batà, asta igpid i Jesus tun ta ámmà din. ⁴³ Tuu isalábbuan tô langun manubù tingód katô katulusan ka Manama.

Igkagi puman si Jesus tingód katô kamatayan din

Luc 9:43-45; Mat 17:22-23; Mar 9:30-32

Róggun na isalábbuan tô langun manubù tingód katô mga iglumu i Jesus, igkagi sikandin tun ta mga disipulu din, na mà din, ⁴⁴ “Kailangan paminággán yu ni kagin ku ákniyu. Matuman ni dumunggù kanak na Igpamanubù. Kailangan bággénna tun ta bállad katô duma mga manubù.”

⁴⁵ Asal ándà gó kagpátti katô mga disipulu din tô kóbadan katô igkagi din, su ándà pasóddóri kandan ébô di dan kagpáttan. Ándà dan insà kandin tingód katô igkagi din, su ágkamáddangan dan.

Sadan tô tuu mallayat?

Luc 9:46-48; Mat 18:1-5; Mar 9:33-37

⁴⁶ Na, igpapulé tô mga disipulu i Jesus tingód ka sadan tun kandan tô tuu mallayat é kamanubuan. ⁴⁷ Asal isóddóran i Jesus tô ágpanámdámmán dan. Purisu igtawar din tô sábbad batà, asta igpatindág din madani tun kandin. ⁴⁸ Igkagi si Jesus, na mà din, “Atin ka ágtanggap kó kani sábbad batà tingód ka kapasakup yu kanak, iring na ágtanggapánna ikiyu. Tô manubù na ágtanggap kanak, ágtanggapán din tô igpapid kanak, su tun ta langun yu, tô manubù na tuu mabbabà é kamanubuan, sikandin tô tuu mallayat.”

Mga kadumaan yu tô mga manubù na ánnà usig yu

Luc 9:49-50; Mar 9:38-40

⁴⁹ Na, igkagi si Juan, na mà din, “Áglangngagán, duwán sábbad manubù na igkita dé na igpaluwà ka madat mga espiritu ukit ka kagamit din katô ngadan nu. Asal igsapadan dé sikandin su ánnà kadumaan ta.”

⁵⁰ Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Yakó ágsapad kandin, su kadumaan yu tô mga manubù na ánnà usig yu.”

Igpanó si Jesus tikud tun ta probinsya ka Galilea

⁵¹ Na, tô masig dán dumunggù tô álló na muli si Jesus tun ta langit, igplano sikandin na madun tun ta Jerusalem. ⁵² Duwán mga manubù na igpóna i Jesus. Igpanó dan, asta igsadun dan tun ta sábbad lunsud na sakup ka Samaria ébô tumaganà dan katô balé na áddingan din. ⁵³ Ánnà Judio tô mga manubù na góddô dutun. Purisu ándà dan tanggapi si Jesus, su isóddóran dan na madun sikandin tun ta Jerusalem. ⁵⁴ Tô ikasóddór si Santiago asta si Juan na di dan tanggapán katô mga taga Samaria, igkagi sikandan, na mà dan, “Áglangngagán, kakalyag nu na padabuan dé ka apuy tikud tun ta langit ébô mapánnas dan?” †

⁵⁵ Asal igsérê si Jesus, asta igsapadan din sikandan. ⁵⁶ Na, igpanayun dan tun ta ássa lunsud.

Tô mákkás ki Jesus

Luc 9:57-62; Mat 8:19-22

⁵⁷ Róggun na ágpanó dan, duwán sábbad manubù na igkagi ki Jesus, na mà din, “Mákkássa áknikó agad ánda ka madun.”

⁵⁸ Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Tô mga mannanap ka kabánnássan, duwán pa góddóan dan, asta tô mga manuk ka kayun, duwán pa gapunanan dan. Asal sakán na Igpamanubù, ándà palang góddóan ku na ágkadággan.”

⁵⁹ Igkagi si Jesus tun ta ássa manubù, na mà din, “Tákkás ka kanak.”

Asal igtaba sikandin, na mà din, “Áglangngagán, mákkássa áknikó, asal póli a pa ébô lábbángngán ku tô ámmà ku.”

⁶⁰ Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Tô mga manubù na ándà kantayan na ándà ágtamanán, tô gó é lumáb-báng katô mga kadumaan dan na inaté. †† Asal sikuna na duwán kantayan na ándà ágtamanán, kailangan mulit-ulit ka tingód katô pagpangulu ka Manama.”

⁶¹ Duwán ássa manubù na igkagi ki Jesus, na mà din, “Áglangngagán, mákkássa áknikó. Asal muli a pa ébô pasóddóran ku tô pamilya ku.”

⁶² Igkagi si Jesus, na mà din, “Yaka giring katô manubù na ágdaru na inalayun ágsérê, su tô manubù na ágduwa-duwa na mákkás kanak, di sikandin masakup tun ta pagpangulu ka Manama.”

Igpóna i Jesus tô kapittuwan duwa

10 Na, igsalin katô Áglangngagán tô kapittuwan duwa (72) manubù, asta igpóna din sikandan na tagduwa-duwa ébô madun dan tun ta langun lunsud asta mga lugar na sadunan din. ² Igkagi si Jesus kandan, na mà din, “Dakál tô ágkátun, asal tagsábbadé

† 9:54 Iring katô ilmu i Elias sayyan na igsulat tun ta 2 Mga Hari 1:10-12. †† 9:60 Tô kóbadan, tô mga manubù na mánnal ki Jesus, di mému ka mabaring dan su tuu pa ágkailanganán tô katuman dan katô kakalyag ka Manama.

dád tô tarakáttu. Purisu dasal kó tun ta Áglangngagán na tigatun ka kinamát ébô papid sikandin ka duma mga tarakáttu. ³ Na, panó kó. Banté kó katô madat mga manubù, su iring kó na mga karnero na ágbanganan katô mannap ka kabánnássan na ánggaganan lobo. ⁴ Yakó ágpapid ka salapi, kabir, asta sandalyas. Yakó ágtóngkô-tóngkô katô mga manubù na ágkitanán yu tun ta dalan ébô di kó ágkabaring. ⁵ Atin ka ágdunggù kó tun ta balé, una yu kagiya, na mà yu, 'Mólà pa ka duwán kasunayan yu!' ⁶ Atin ka masuné tô tigbalé, bággayan sikandin ka Manama ka kasunayan. Asal atin ka ánnà masuné tô tigbalé, pamuyù yu tun ta Manama na angén din tô kasunayan na bággén yu pád tun kandin. ⁷ Agad ándin tô pakannán dan ákniyu, tô dád gó é kannán yu asta inámmán yu, su tô manubù na áglumu kailangan tandanan. Yakó galinalin tun ta duma balé, asal óddô kó tun ta sábbad dád balé. ⁸ Atin ka ágdunggù kó tun ta lunsud asta ágtanggapán kó ikandan, agad ándin tô pakannán dan ákniyu, tô dád gó é kannán yu. ⁹ Dappánni yu ka ballad tô mga ágkabógókan ébô kólian. Kagiya yu sikandan, na, 'Masig dán mangulu tô Manama ákniyu.' ¹⁰ Atin ka ágdunggù kó tun ta lunsud asta di kó ikandan tanggapán, panó kó tun ta dalan, asta kagiya yu tô mga tigbalé, na mà yu, ¹¹ 'Agad tô barukbuk nit banuwa yu na igdákkát kannun ta paa dé padpadán dé ébô kasóddóran yu na duwán sókó ka Manama ákniyu. Pénagpáttán dé sikiyu na masig dán mangulu tô Manama.' ¹² Kagiyan ku sikiyu na supakan ka Manama tô mga taga Sodoma tun ta tapuri álló tingód katô salà dan, asal tuu pa madat tô supak ka Manama katô mga manubù tun ta lunsud na di tumanggap ákniyu."

Tô mga manubù na ándà rákkád

Luc 10:13-16; Mat 11:20-24

¹³ "Makédu-édu kó na mga taga Corasin! asta makédu-édu kó na mga taga Betsaida! su ándà kó rákkád. Atin ka igimu tô kasalábbuan tun ta mga taga Tiro asta mga taga Sidon sayyan iring katô mga kasalábbuan na igimu ku dini ákniyu, igumpak dan pád katô óggét na gimun sako, asta igtagù dan pád ka abu tun ta ulu dan ébô pakitanán dan na igrákkád dan dán. ¹⁴ Tun ta álló ka rumuud tô Manama, agad supakan din tô mga taga Tiro asta tô mga taga Sidon, asal tuu pa madat tô supak din ákniyu. ¹⁵ Sikiyu mga taga Capernaum, kéman yu ka pabantugán kó sippang tun ta langit, asal dabuán kó baling tun ta góddóan ka mga inaté." †

¹⁶ Ikgagi si Jesus tun ta mga disipulu din, na mà din, "Tô manubù na maminág ákniyu, ukit kani ágpaminágáanna ikandin. Tô manubù na méllé ákniyu, méllé kanak. Tô manubù na méllé kanak, méllé katô igpapid kanak."

Iguli tô kapittuwan duwa

¹⁷ Na, tô iguli tô kapittuwan duwa (72) na igpóna i Jesus, idayawan dan, asta igkagi sikandan, na mà dan,

† 10:15 Hades tô ngadan katô góddóan ka mga inaté sippang ka ruudan dan. Ahaán tô Igpakita 20:11-15.

"Áglangngagán, agad tô madat mga espiritu ignunug áknamu ukit ka kagamit dé katô ngadan nu!"

¹⁸ Ikgagi si Jesus, na mà din, "Bánnal, su igkita ku si Maibuyan na iring na kirám na idabù tikud tun ta langit. ††¹⁹ Yakó yu ágkalingawi ni. Igpapad ku sikiyu ébô manalu kó ka katulusan katô usig ka Manama. Agad makagit kó ka áppuy asta mananipit, asal ándà palang makadadat ákniyu. ²⁰ Na, agad ikapanalu kó ka madat mga espiritu, ánnà ni tô kadayawan yu. Asal kailangan kadayawan kó su igsulat dán tô ngadan yu tun ta langit." ‡

Idayawan si Jesus

Luc 10:21-24; Mat 11:25-27; 13:16-17

²¹ Na, tô oras tô, dakál tô dayó na igbággé katô Ugis Espiritu ki Jesus, asta igdasal sikandin, na mà din, "Ám-mà na Áglangngagán katô langun tun ta langit asta dini ta banuwa, ágpasalamatta áknikó, su ándà nu pasóddóri ni kabánnalan tun ta mga manubù na kéman dan ka mapandé asta dakál é isóddóran, asal igpasóddór nud ni kabánnalan tun ta mga manubù na mabbabà é kamanubuan. Durungán ku sikuna, Ám-mà, su tikud tun ta madigár kakalyag nu."

²² Ikgagi si Jesus, na mà din, "Igsarig katô Ámmà ku tô langun dini kanak. Tô Ámmà ku dád tô ikasóddór kanak, su sakán tô Batà din. Sakán dád tô ikasóddór katô Ámmà ku, asta tô langun manubù na ágsalinán ku ébô makasóddór tingód katô Ámmà ku."

²³ Na, igkagi si Jesus tun ta mga disipulu din na ándà ássa manubù, na mà din, "Ágkadayawan kó su ikakita kódd katô kabánnalan! ²⁴ Kagiyan ku sikiyu na tô marapung mga propeta ka Manama asta tô mga hari sayyan, agad malyag dan na kumita katô igkita yu, asal ándà dan ikakita. Agad malyag dan na maminág katô igdinág yu, asal ándà dan ikadinág."

Panunggiringan tingód katô sábbad taga Samaria

²⁵ Na, igtindág tô sábbad taratinurù katô mga sugù. Kakalyag din na kuminnam minsà ki Jesus. Purisu igin-sà sikandin, na mà din, "Sir, ándin tô kailangan lumun ku ébô makatanggap ka kantayan na ándà ágta-manán?"

²⁶ Ikgagi si Jesus, na mà din, "Ándin tô igsulat tun ta mga sugù ka Manama? Ándin tô igbasa nu?"

²⁷ Igtaba tô manubù, na mà din, "Ginawayi yu tô Áglangngagán na Manama yu tikud tun ta tibuk pusung yu, tikud tun ta tibuk kantayan yu, tikud tun ta tibuk panámdám yu, asta tikud tun ta tibuk bákkár yu. Ginawayi yu tô unawa yu na iring katô kaginawa yu katô ákniyu sarili." ††

†† 10:18 Tô katulusan katô Manama tuu pa mabákkár ka tandingán katô katulusan i Maibuyan, su tô Manama, igpéwà din si Maibuyan tikud tun ta langit. Duwán katulusan na igbággé i Jesus tun ta kapittuwan duwa. Purisu igpaluwà dan tô madat mga espiritu tikud tun ta mga manubù. ‡ 10:20 Tingód katô libro na igsulatan katô mga ngadan, ahaán tô Igpakita 3:5. †† 10:27 Deuteronomio 6:5; Levitico 19:18.

²⁸ Igkagi si Jesus, na mà din, “Nángngà tō igtaba nu. Lumu nu yan ébō makatanggap ka katō kantayan na ándà ágtamanán.”

²⁹ Asal kakalyag katō manubù na pasóddórán din na nángngà tō áglumun din tun ta saruwan ka Manama. Purisu iginsà sikandin, na mà din, “Sadan tō unawa ku?”

³⁰ Igtaba si Jesus, na mà din, “Duwán sábbad Judio na igpanó tikud tun ta Jerusalem, asta igsadun tun ta Jerico. Na, isabban sikandin ka mga tulisan. Igadólan dan, igpakuy dan, asta igtananan dan sikandin na ágkamaté-maté dán. ³¹ Na, igdunggu tō sábbad pangulu ka templo ka Judio. Asal tō igkita din tō manubù na inamù, iglili sikandin tun ta ágbaluy. ³² Na, igdunggu pagsik tō sábbad Judio na sakup ka grupo i Levi. Asal tō igkita din tō manubù na inamù, iglili sikandin tun ta ágbaluy. ³³ Na, duwán sábbad taga Samaria na igdunggu tun ta Judio na inamù. Tō igkita sikandin katō inamù, inéduwan sikandin. ³⁴ Igpadianyan din, igbawian din tō amù katō Judio ka langis ka olibo asta bino, asta igbagkásan din. Igpasaké din tō Judio tun ta asno din, asta igpid din tun ta balé na ágdungguan, asta igdóppónan din. ³⁵ Pagkasimag, igbággé din tō duwa abuk salapì tun ta tigatun katō balé, asta igkagi sikandin, na mà din, ‘Dóppóni nu sikandin. Atin ka duwán kulang, bayadan ku ka lumónódda.’

³⁶ “Na, ándin tō panámdám nu? Tun ta tállu manubù na igkita katō isabban ka mga tulisan, sadan tun kandan tō igpakita na unawa din?”

³⁷ Igtaba tō taratinurù, na mà din, “Tō taga Samaria na inéduwan asta igtambang kandin.”

Igkagi si Jesus, na mà din, “Purisu kailangan tō gó pagsik tō lumun nu.”

Igádding si Jesus tun ki Marta asta ki Maria

³⁸ Na, tō igpanó dan, igukit dan tun ta sábbad lunsud. Duwán sábbad bayi na ánggadanan ki Marta na igpadding ki Jesus tun ta balé din. ³⁹ Duwán adi din na si Maria na igunsad madani tun ta paa katō Áglangngagán ébō maminág katō ágtinuruán i Jesus. ⁴⁰ Asal si Marta, ágkasasó tō panámdám din tingód katō marapung mga áglumun din. Purisu igpadani si Marta tun ki Jesus, asta igkagi sikandin, na mà din, “Áglangngagán, sábbad ku dád tō góméng, su dì ágtambang ni adi ku. Atin ka duwán kédu nu kanak, kagiyi nu sikandin ébō tumabang kanak.”

⁴¹ Asal igtaba tō Áglangngagán, na mà din, “Marta, Marta, tuu ka ágkatanaan tingód katō mga áglumun nu. ⁴² Sábbad dád tō ágkailanganán. Tō gó tō madigár na igsalin i Maria, asta dì ni makangé tikud tun kandin.”

Tingód ka kadasal

Luc 11:1-13; Mat 6:9-13; 7:7-11

11 Na, sábbad álló na igdasal si Jesus tun ta sábbad lugar. Pángnga katō kadasal din, duwán sábbad disipulu din na igkagi, “Áglangngagán, tinurui

ké ágdasal iring katō igtinurù i Juan na Tarabunyang katō mga disipulu din.”

² Igkagi si Jesus, na mà din, “Iring kani é kadasal yu. ‘Ámmà, mólà pa ka pangadapán ka katō langun manubù. Mólà pa ka mangulu ka tun ta langun manubù. ³ Bággéyi ké ka ágkannán dé álló-álló.

⁴ Pasinsiyayi ké na ikasalà áknikó, su ágpasinsiyaan dé tō langun manubù na ikasalà áknami. Yaka ágpókít áknami tun ta pagkinnam.”

⁵ Igkagi si Jesus kandan, na mà din, “Atin ka madun ka tun ta balé katō rarak nu, agad tángngà ka dukilám, ébō mállás ka tállu abuk pan, kumagi ka kandin, na, ⁶ ‘Duwán rarak ku na mantu igdunggu, asta ándà pakannán ku kandin.’ ⁷ Tumaba tō tun dalám, na mà din, ‘Yaka ágsamuk kanak. Igsagpángngan dán tō sállat, asta ágdággà ad asta ni mga gabatà ku. Diyad makannó ébō mággé áknikó.’ ⁸ Na, kumagiya áknuyu, agad dì pád sikandin mánnó ébō tumabang katō rarak din, ka dì sumungkù tō manubù na mamuyù, kailangan mánnó sikandin ébō bággén tō agad ándin é ágpamuyúan din. ⁹ Purisu kumagiya áknuyu, pamuyù kó inalayun tun ta Manama, asta bággayan kó ikandin. Pamasak kó inalayun tun kandin, asta kitanán yu. Ták-ták kó inalayun tun ta sállat, asta pókéan kó ikandin.

¹⁰ Makatanggap tō langun manubù na ágpamuyù. Makakita tō langun manubù na ágpamasak. Pókéan tō langun manubù na ágtákták. ¹¹ Sikiyu na mga ámmà, atin ka mamuyù tō batà yu ka sáddà, ánnà áppuy tō bággén yu kandin. ¹² Atin ka mamuyù tō batà yu ka tállug, ánnà mananipit tō bággén yu kandin. ¹³ Na, sikiyu, agad duwán madat mga áglumun yu, asal inalayun madigár tō mga ágbággén yu tun ta mga gabatà yu. Na, tō Ámmà yu na Manama tun ta langit tuu pa mággé katō Ugis Espiritu tun ta langun manubù na ágpamuyù kandin!”

Si Jesus asta si Maibuyan

Luc 11:14-23; Mat 12:22-30; Mar 3:20-27

¹⁴ Na, duwán madat espiritu na igpaluwà i Jesus tikud tun ta sábbad manubù na inómmó, ikakagi tō manubù, asta isalábbuan tō langun manubù. ¹⁵ Asal duwán mga manubù na igkagi, na mà dan, “Ágpaluwà sikandin katō madat mga espiritu ukit katō pangulu ka madat mga espiritu na si Belsebul.” †

¹⁶ Duwán ássa mga manubù na igpamuyù ki Jesus na pakitanán din kandan tō kasalábbuan tikud tun ta langit ébō kasóddórán dan na sikandin tō bánnal igpapid ka Manama. ¹⁷ Asal isóddórán i Jesus na madat tō panámdám dan. Purisu igkagi sikandin, na mà din, “Atin ka ágpamatayé tō mga sakup ka sábbad pangulu, dì madugé mandà tō pagpangulu din. Atin ka ágpamatayé tō sábbad pamilya, dì madugé padiyaé dan.

¹⁸ Purisu atin ka ágpaluwà si Maibuyan katō mga sakup din, mandà tō pagpangulu din, su imun din na usig tō mga sakup din. Ágkagi kó na ágpaluwà a katō madat mga espiritu su igsugù a i Belsebul. ¹⁹ Atin ka ágsawén yu ni kapaluwà ku katō madat mga espiritu

† 11:15 Si Belsebul tō ássa ngadan i Maibuyan.

su ágpanámdám kó na igsugù a i Belsebul, ágsawén yu tô ákníyu mga disipulu, su ágpaluwà dan pagsik ka madat mga espiritu. Purisu sikandan tô ágpasóddór na ánnà nángngà tô kasawé yu kanak. ²⁰ Atin ka ágpaluwà a katô madat mga espiritu ukit katô katulusan ka Manama, igdunggù dán gó dini ákníyu tô pagpangulu ka Manama.

²¹ "Atin ka ágtómmóng tô mabákkár manubù katô balé din asta duwán laniban din, di magó tô kaduwánan din. ²² Asal atin ka dumunggù tô ássa manubù na tuu pa mabákkár ka tandingán kandin, tô gó tô sumulung asta makapanalu katô tigbalé, makagó katô langun laniban na ágsarigan din, asta tumalad-talad katô inagó din.

²³ "Tô langun manubù na di ágtákkás kanak, tô gó é gusig kanak, asta tô langun manubù na di áglimud ka mga manubù dini kanak, tô gó é ágpéwà ka mga manubù tikud dini kanak."

Tô kalónód katô madat espiritu

Luc 11:24-26; Mat 12:43-45

²⁴ "Na, atin ka duwán madat espiritu na paluwaán tun ta manubù, ágpanó-panó tô madat espiritu tun ta disyerto ébô mamasak sikandin ka madigár óddóan din. Atin ka ándà kitanán din, kumagi sikandin, na mà din, 'Lumónódda tun ta manubù na taganà igahuwan ku.' ²⁵ Purisu lumónód tô madat espiritu tun kandin, asta kitanán din na madigár dán tô manubù na taganà din igahuwan, iring na malinis asta matémmós balé. ²⁶ Purisu kangén katô madat espiritu tô ássa pittu madat espiritu na tuu pa madat ka tandingán kandin. Madun dan langun tun ta manubù, asta mahu dan tun kandin. Purisu tuu pa madat tô dungguán kani manubù ni."

Tô bánnal dayó

²⁷ Na, róggun ágtinurù si Jesus, duwán sábbad bayi na igtawar kandin, na mà din, "Duwán dayó katô innà nu na igpamasusu asta igpasusu áknikó!"

²⁸ Asal igtaba si Jesus, na mà din, "Asal duwán dayó katô langun manubù na ágpaminág asta ágtuman katô kagi ka Manama!"

Tô mga malyag kumita katô kasalábbuan

Luc 11:29-32; Mat 12:38-42

²⁹ Tô marapung dán tô mga manubù na ilimud tun ki Jesus, igkagi sikandin, na mà din, "Madat tô kakalyag katô mga manubù áknganni, su kakalyag dan na pakitanán ku tô kasalábbuan kandan. Asal sábbad dád tô kasalábbuan na pakitanán ka Manama kandan na iring katô iglumu din ki Jonas sayyan. ³⁰ Ukit katô ilmu ki Jonas, † ikasóddór tô mga taga Ninibe na Manama tô igpapid kandin. Iring pagsik kani, ukit katô malumu kanak, kasóddóran katô mga manubù áknganni na Manama tô igpapid kanak na Igpamanubù.

† 11:30 Ahaán Ni Libro Tingód Ki Jonas ébô kasóddóran tô tingód katô inému kandin.

³¹ "Tun ta álló ka rumuud tô Manama, tumindág tô rayna na igpangulu tun ta Siba sayyan, asta kumagi sikandin na kailangan supakan kó su ándà kó paminág kanak. Agad madiyù tô góddóan katô rayna, asal igsadun sikandin tun ki Solomon ébô maminág dád katô kapandayan na ágtinuruán i Solomon. Na, duwán dán igdunggù dini ákníyu na tuu pa mallayat tô kamanubuan din ka tandingán ki Solomon. ³² Tun ta álló ka rumuud tô Manama, tumindág tô mga taga Ninibe, asta kumagi dan na kailangan supakan kó su ándà kó rákkád ka mga salà yu. Su tô igdinág tô mga taga Ninibe katô igulit-ulit i Jonas, igrákkád dan. Na, duwán dán igdunggù dini ákníyu na tuu pa mallayat tô kamanubuan din ka tandingán ki Jonas."

Kailangan duwán kappawaan yu

Luc 11:33-36; Mat 5:15; 6:22-23

³³ "Atin ka ágrákkáttan é sulù, di gállássán, asta di ágtambunan, asal ágsapatán ébô kataddawan tô langun manubù na mahu tun ta balé. ³⁴ Sulù ka lawa tô mata. Purisu atin ka mappawà tô kasállág nu, kappawaan tô tibuk lawa nu. Asal ka mangittáng tô kasállág nu, kangittángngan tô tibuk lawa nu. ³⁵ Purisu banté ka ébô di kumangittáng tô sulù tun ta lawa nu. ³⁶ Atin ka kappawaan tô tibuk lawa nu, asta ándà palang kangittángngan, mappawà dán tô langun, iring na sulù na ágséllà tun áknikó."

Tô mga Pariseo asta taratinurù ka sugù

Luc 11:37-54; Mat 23:1-36; Mar 12:38-40

³⁷ Na, pángnga igtinurù si Jesus, duwán sábbad sakup ka mga Pariseo na igpakan kandin. Purisu igahu si Jesus tun ta balé katô Pariseo, asta igkan dan. ³⁸ Isalábbuan tô Pariseo, su di giring si Jesus katô ágkémun ka mga Judio tingód ka kadamù ka di pa kuman. ³⁹ Asal igkagi tô Áglangngagán, na mà din, "Sikiyu mga Pariseo, iring kó na mga baso asta mga linipung na igurasan dád tô tun ta luwà, asal maripà tô tun dalám, su tuu madat tô áglumun yu, asta tagawán kó. ⁴⁰ Ánnà nángngà tô panámdám yu! Ánnà dád tô tun ta luwà katô lawa yu tô igimu ka Manama, asal igimu din pagsik tô tun dalám. ⁴¹ Kailangan tikud tun ta kédu yu tô kabággé yu tun ta manubù na ágkahirapan, asta ukit katô kédu yu, madigár tô langun áglumun yu.

⁴² "Asal makédu-édu kó na mga Pariseo! su agad ágbággén yu tun ta Manama tô ikasapulù katô langun ka pamulanán yu agad mga anag, asal ándà yu bánnali tô tuu ágkailanganán, tingód katô nángngà lumun yu tun ta mga unawa yu, asta ándà yu ginawayi tô Manama. Nángngà tô kabággé yu katô ikasapulù, asal yakó ágsóddô katô mga ágkailanganán na nángngà lumun yu.

⁴³ "Makédu-édu kó na mga Pariseo! su malyag kó munsad tun ta madigár gunsadanan tun ta mga simbaan ka Judio, asta malyag kó respetowan katô duma mga manubù tun ta plasa. ⁴⁴ Makédu-édu kó! su iring

kó na mga lábbáng na ággittan katô mga manubù na gukit su dì ágkakilalaan.”

⁴⁵ Duwán sábbad taratinurù ka sugù na igkagi ki Jesus, na mà din, “Sir, ukit ka igkagi nu katô mga Pariseo, igbuyas ké pagsik ikuna.”

⁴⁶ Igkagi si Jesus, na mà din, “Makédu-édu kó pagsik na mga taratinurù ka sugù! su iring kó katô manubù na ágpirit ka duma manubù na tumiang katô tuu mabággat asta mahirap ágpiddán, asal di kó gó gawid katô piniddan ébô tumabang kandan. ¹⁴⁷ Makédu-édu kó! su gimun yu tó mga pantyun para katô mga propeta na igmatayan katô ákniyu kamónaan. ⁴⁸ Ukit ka kému yu katô mga pantyun dan, ágpasóddórán yu na ágnunug kó katô iglumu katô kamónaan yu. Kamónaan yu tó igmaté katô mga propeta, asta sikiyu tó gimu katô mga pantyun dan. ⁴⁹ Purisu igkagi tó Manama ukit katô kapandayan din, na mà din, ‘Papiddán ku tó mga propeta asta tó mga apostoles tun kandan. Asal duwán matayan dan asta duwán irrayatan dan.’

⁵⁰ Purisu supakan ka Manama tó mga manubù ákn-ganni tingód ka kamatayan katô mga propeta din, tikud tun ta katigkanayan ka banuwa sippang ákn-ganni, ⁵¹ tikud katô kamaté ki Abel sippang katô kamaté ki Zacarias na igmatayan yu tun ta tángnga katô ággóbbówanan ka mga mannanap asta katô templo. Paminág yu ni kagin ku ákniyu na mga manubù ákn-ganni. Supakan kó katô Manama tingód katô kamatayan dan.

⁵² “Makédu-édu kó na mga taratinurù ka sugù! su iring kó na manubù na igállás ka susi ka balé ébô ándà manubù na makahu, su agad sikiyu, ándà kó ahu, asta igbalabagan yu tó mga manubù na mahu pád.” ††

⁵³ Na, róggun igpanó si Jesus tikud tun ta balé, tó mga Pariseo asta tó mga taratinurù ka sugù, igirrayat dan kandin asta maggát dan igággut-ággut kandin, ⁵⁴ su ágbangan dan ka ándin tó ágpangkagin din ébô duwán dimanda dan.

Yakó giring katô mga Pariseo

Luc 12:1-3; Mat 10:26-27

12 Na, dalám ka igtinurù si Jesus, mga mararan tó mga manubù na ilimud sippang ka igpagitté dan. Una igkagi si Jesus tun ta mga disipulu din, na mà din, “Banté kó katô pagpatubù ka pan katô mga Pariseo. † Kéman dan ka nángngà tó áglumun dan tun ta saruwan ka Manama. ² Ándà palang gállássán ákn-ganni na dì pakitanán tun ta tapuri álló. Ándà ágbulunán ákn-ganni na dì pasóddórán tun ta tapuri álló. ³ Purisu agad ándin tó igkagi yu ka dukilám, tó gó é paminággán ka álló. Agad ándin tó igtinurù yu na sikiyu dád, tó gó é ullaón tun ta langun manubù.”

† 11:46 *Inalayun dan ágdugangan tó sugù ka Manama na tuu mahirap ágtumanán katô mga manubù, asal di dan ágtabang kandan ébô makatuman dan katô mga sugù.* †† 11:52 *Igbalabagan dan tó mga manubù ébô di dan makagpát tingód katô kapókit ka katábbus. Ándà ikagpát tó taratinurù tingód katô katábbus, asta igbalabagan dan tó mga manubù na duwán kakalyag na makagpát pád.* ‡ 12:1 *Ágkátin tó madat ágkémun katô mga Pariseo iring katô kakátin ka pagpatubù ka pan.*

Tô nángngà kamáddangan

Luc 12:4-7; Mat 10:28-31

⁴ “Mga rarak ku, kagiyan ku sikiyu, yakó ágkamáddangan katô mga manubù na makamaté katô lawa yu, asta ándà dán ássa na malumu dan ákniyu. ⁵ Asal kagiyan ku sikiyu, kamáddangi yu baling tó Manama, su pángnga matayan din tó mga manubù, duwán katulusan din ébô sumugù kandan tun ta ágsupakanan. Kagiyan ku sikiyu, kamáddangi yu tó Manama!

⁶ “Agad délák é lagà katô lima manuk ta kayun na ágbállin yu, asal ándà palang manuk ta kayun na ágkalin-gawan katô Manama. ⁷ Agad tó silag katô ulu yu in-éyap dán ka Manama. Purisu yakó ágkamáddangan, su tó lagà yu tuu pa dakál ka tandingán katô marapung mga manuk ta kayun.”

Tó kumagi na igpasakup asta tó mulun

Luc 12:8-12; Mat 10:32-33; 12:32; 10:19-20

⁸ “Na, kagiyan ku sikiyu na tó manubù na kumagi tun ta duma mga manubù na igpasakup sikandin kanak na Igpamanubù, kumagiya pagsik tun ta saruwan katô mga panaligan ka Manama na sikandin tó sakup ku. ⁹ Asal tó manubù na mulun kanak tun ta duma mga manubù, bulunán ku sikandin tun ta saruwan katô mga panaligan ka Manama.

¹⁰ “Tó manubù na ágkagi ka madat tingód kanak na Igpamanubù, atin ka rumákkád sikandin, mému kapasinsiyaan ka Manama. Asal tó manubù na ágkagi ka madat tingód katô Ugis Espiritu, dì gó sikandin kapasinsiyaan.

¹¹ “Atin ka ruudan kó katô mga pangulu ka simbaan ka Judío asta mga opisyales ka gobyerno tingód katô katákkás yu kanak, yakó ágkatanaan tingód katô taba yu asta katô kagin yu kandan, ¹² su tó álló tó, tinuruan kó katô Ugis Espiritu ka ándin tó kailangan kagin yu kandan.”

Panunggiringan tingód katô ágkaduwánnan

¹³ Na, tun ta mga manubù na ilimud, duwán sábbad manubù na igkagi ki Jesus, na mà din, “Sir, kagiya nu tó kaké ku ébô bággén din kanak tó katángngà katô kaduwánnan na igtananan katô ámmà dé na inaté.”

¹⁴ Asal igtaba si Jesus, na mà din, “Ánnà a huwes na tumángngà katô ákniyu kaduwánnan.”

¹⁵ Igkagi si Jesus tun ta mga manubù na ilimud, na mà din, “Banté kó. Yakó ágkasabuan, su agad dakál ó délák tó kaduwánnan ka manubù, tó bánnal kantayan din ánnà ukit katô kaduwánnan.”

¹⁶ Na, igulit si Jesus ka panunggiringan, na mà din, “Duwán sábbad ágkaduwánnan na ikakátu ka tuu dakál. ¹⁷ Igpanámdám sikandin, ‘Ánnà nángngà tó ágtaguanan ku katô kinátuwan. Pamánnun ku?’ ¹⁸ Na, ni gó tó lumun ku. Gábbaán ku tó tapé mga ágtaguanan asta imun ku tó mantu mga ágtaguanan na tuu pa dakál, asta tó gó é taguan ku katô langun ka kinátuwan ku asta kaduwánnan ku. ¹⁹ Tó gó makakagiya

na tô kaduwánnan ku nángngà dán para katô pira ámmé. Diya lumumu, asal kumanna dád, minámma dád, asta inalayunna gó kadayawan.²⁰ Asal igkagi tô Manama kandin, na mà din, 'Kulang tô panámdám nu! Ni dukilám ni maté kad. Agad dakál tô kaduwánnan na ilimud nu, asal tananan nu tô langun.'²¹ Tô gó tô dungguán katô manubù na áglimud katô kaduwánnan, asal ándà panámdám din tingód ka Manama."

Sarig kó katô Manama

Luc 12:22-31; Mat 6:25-34

²² Igkagi si Jesus tun ta mga disipulu din, na mà din, "Purisu kagiyan ku sikiyu, yakó ágkatanaan tingód katô kantayan yu ka ándin tô kannán yu. Yakó ágkatanaan tingód katô lawa yu ka ándin tô umpakán yu.²³ Su tuu pa ágkailanganán tô kantayan ta ka tandingán katô ágkannán, asta tuu pa ágkailanganán tô lawa ta ka tandingán katô gumpakán.²⁴ Sállág yu tô mga uwak. Dì dan ágpamula. Dì dan ágkattu. Ándà ágtaguanan dan ka ágkakan. Asal inalayun ágbággayan ka Manama ka ágkakan. Purisu yakó ágkatanaan, su tô lagà yu tuu pa dakál ka tandingán katô langun manuk ta kayun!²⁵ Agad katanaan kó, asal dì kasugpatan tô kantayan yu agad délák ukit katô tana yu.²⁶ Purisu atin ka dì kó makému sumugpat katô ákniyu kantayan ukit katô tana yu, yakó ágkatanaan tingód ka mga дума pa.²⁷ Panámdám yu tô mga bulak ka kabánnássan na inalayun ágtubù. Dì áglumu, asta dì gabál. Asal kagiyan ku sikiyu na agad madigár ágsállággán tô mga umpak i Hari Solomon sayyan, asal tuu pa madigár ágsállággán tô mga bulak ka kabánnássan.²⁸ Déllák tô kasarig yu ka Manama. Igimu din na madigár ágsállággán tô mga bulak ka kabánnássan na dì madugé góbbón. Purisu kasóddóran yu na bággayan kó ka Manama ka gumpakán yu!²⁹ Purisu yakó ágkatanaan tingód katô kapamasak yu ka ágkannán yu asta ginámmán yu. Yakó ágkatanaan.³⁰ Tô langun manubù na dì ágbánnal ka Manama, inalayun dan ágpamasakán ni. Isóddóran katô Ámmà yu na Manama tô mga ágkailanganán yu.³¹ Pamasak yu baling tô pagpangulu ka Manama, asta bággayan kó pagsik ikandin katô mga ágkailanganán yu."

Kaduwánnan tun ta langit

Luc 12:32-34; Mat 6:19-21

³² "Yakó ágkamáddangan. Agad délák kó dád, igsalin kó katô Ámmà yu na Manama ébô sakupán kó tun ta pagpangulu din.³³ Barigyà yu tô kaduwánnan yu, asta bággé yu tô salapi tun ta mga ágkayù-ayuan. Atin ka tô gó é lumun yu, duwán pulusán yu tun ta langit na dì kumarungu asta dì mandà, su dì makahu tô takón, asta ándà makadadat.³⁴ Agad ánda é limudan yu katô kaduwánnan, dutun pagsik tô pusung yu."

Kailangan makataganà kó

³⁵ "Agad ándin tô dumunggù, kailangan makataganà kó. Iringi yu tô mga állang na ágtaganà ka kadunggù

katô amo dan tikud tun ta kalimudan ka kasal. Agad dukilám dán, inalayun dan ágparágrág ka sulù, asta gumpak dan ébô ka dumunggù asta tumákták tô amo dan, sékót dan pókéan tô sállat.³⁷ Atin ka makataganà dan, asta dì dan tumudug ka dumunggù tô amo dan, tuu dan kadayawan. Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Mullas tô amo katô umpak din, pónsadan din tô mga állang din tun ta ágkannan, asta buwatan din sikan-dan ka ágkannán.³⁸ Atin ka dumunggù tô amo dan agad tángngà ka dukilám, agad masig dán ágkasál-lám, ka makataganà dan katô kadunggù din, tuu ágkadayawan tô mga állang din!

³⁹ "Panámdám yu ni. Atin ka kasóddóran katô tigatun ka balé ka kadángngan dumunggù tô takón, dì katakawan tô balé din.⁴⁰ Kailangan tumaganà kó gó, su dumunggù a na Igpamanubù katô oras na ándà yu panámdámmi."

Tô állang na ágkasarigan

Luc 12:41-48; Mat 24:45-51

⁴¹ I Ginsà si Pedro, na mà din, "Áglangngagán, sadan tô igkagiyan nu kani panunggiringan? Sikami dád, ó tô langun manubù?"

⁴² Igtaba tô Áglangngagán, na mà din, "Tô állang na ágkasarigan asta katig, tô gó é imun katô amo din na taradóppón ka langun ka дума mga állang tun ta balé din ébô mággé kandan ka ágkannán kada álló.⁴³ Atin ka inalayun ágtuman tô állang katô sugù katô amo din, kadayawan sikandin ka dumunggù tô amo din.⁴⁴ Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka tô gó é áglumun katô állang, imun sikandin na taradóppón ka langun tun ta balé katô amo din.⁴⁵ Asal atin ka ágpánámdám tô madat állang na madugé pa tô kadunggù katô amo din, asta áglagpásán din tô дума mga állang na gamama asta gabayi, asta inalayun sikandin ágkan, ginám, asta ágkalasing,⁴⁶ dumunggù tô amo din katô álló na ándà din panámdámmi asta tô oras na ándà din kasóddóri. Purisu supakan sikandin katô amo din, asta paduman katô mga manubù na dì ágkasarigan.

⁴⁷ "Tô állang na ikasóddór katô kakalyag katô amo din, asal ándà ikataganà asta ándà tuman ka kakalyag katô amo din, tuu lagpásán sikandin.⁴⁸ Asal tô állang na ándà ikasóddór katô kakalyag katô amo din, ka duwán inému din na madat, lagpásán sikandin, asal dì tuu.

"Tô manubù na bággayan ka dakál, dakál pagsik tô kailangan sulián din. Tô manubù na sannaan ka dakál, dakál pagsik tô gimanan na matanggap tikud tun kandin."

Ágpósigé tô mga manubù tingód ki Cristo

Luc 12:49-53; Mat 10:34-36

⁴⁹ "Igsadunna dini ta banuwa ébô piddán ku tô apuy, asta mólà pa pád ka igrágrág dán!⁵⁰ Duwán kahirapan na dumunggù kanak, asta diya gó makatónnók sippang ka matuman ni!^{†51} Yakó ágpánámdám na

† 12:49 Tô apuy igpanunggiringan ka supak.

igsadunna dini ta banuwa ébô duwán kasunayan ka manubù. Kagiyan ku sikiyu na ágpósigé tō mga manubù tingód kanak, ⁵² su tikud áknganni, ði ágpasábbadé tō mga manubù na góddō tun ta sábbad balé. Atin ka duwán lima, tállu tō musig katō duwa, asta duwa tō musig katō tállu. ⁵³ Agad tō mga ámmà, mga innà, asta mga gabatà dan, ði dan ágpasábbadé. Agad tō ugang asta tō ikóddō, ði dan ágpasábbadé tingód kanak.”

Rákkád kó dalám ka duwán pa álló

Luc 12:54-59; Mat 16:2-3; 5:25-26

⁵⁴ Igekagi pagsik si Jesus tun ta mga manubù na ilimud, na mà din, “Atin ka ágkitanán yu tō mangittáng sagulapun tun ta salláppan, kasóddóran yu na mudan, asta ágkatuman. ⁵⁵ Atin ka duwán karamag na habagat, kasóddóran yu na sumánnang, asta ágkatuman. ⁵⁶ Kéman yu ka nángngà tō áglumun yu tun ta saruwan ka Manama! Agad ágkakilalaan yu tō ga-haanan nit banuwa asta tun ta langit, asal ándà yu kagpátti tō mga ágkalumu áknganni.

⁵⁷ “Ándà kó kanné ikasóddór ka ándin tō nángngà áglumun yu. ⁵⁸ Atin ka duwán manubù na dumimanda ákniyu, sékót kó pólié róggun na tun kó pa ta dalan, agó piddán kó tun ta huwes, asta bággén kó tun ta bállad ka polis ébô prison kó. ⁵⁹ Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka prison kó, ði kó makaluwà sippang ka bayadan yu tō kadakállan katō kadattan na ilmu yu.”

Rákkád kó katō mga salà yu

13 Na, tō álló tō, duwán mga manubù na igulit ki Jesus tingód katō mga taga Galilea na igpamatayan i Pilato dalám ka kagóbbó dan ka mga mananap tun ta saruwan ka Manama. ² Igekagi si Jesus kandan, na mà din, “Kéman yu ka inaté dan su tō mga salà dan tuu pa madat ka tandingán katō mga kadumaan dan na taga Galilea. ³ Kagiyan ku sikiyu na atin ka ði kó rumákkád katō mga salà yu, maté kó langun pagsik iring kandan. ⁴ Tō sapulù walu (18) manubù na ibantangan katō turi tun ta Siloe, ipánnas dan inaté. Kéman yu ka inaté dan su tō mga salà dan tuu pa madat ka tandingán katō mga kadumaan dan na taga Jerusalem. ⁵ Kagiyan ku sikiyu na atin ka ði kó rumákkád katō mga salà yu, maté kó langun pagsik iring kandan.”

Panunggiringan tingód ka kayu igera

⁶ Na, igulit i Jesus ni panunggiringan, na mà din, “Duwán sábbad manubù na duwán kayu igera tun ta kinamát din. Igsadun sikandin tun ta kinamát ébô masak ka buuy katō kayu, asal ándà palang igkita din. ⁷ Purisu igkagi sikandin tun ta taradóppón katō kinamát, na mà din, ‘Na, tállu ámmé dán, maragga ágsadun dini ébô mamasakka ka buuy kani kayu ni,

†† 12:50 Tō kahirapan na dumunggu ípanunggiringan katō kamatayan i Jesus tun ta krus.

asal ándà palang igkita ku. Pilé nu ni kayu ébô duwán pa pulusán ku kani tanà.’ ⁸ Asal igtaba tō taradóppón, na mà din, ‘Sir, pabayà nu ka sábbad pa ámmé, su kaliyan ku tō tanà, asta abunowan ku pa. ⁹ Madigár pád ka muuy nit sumui ámmé. Asal ka ði muuy, mému ka papilén nu.”

Itullid tō bókkóg katō bayi ka álló ka kapaginawa

¹⁰ Na, tō álló ka kapaginawa, igtinurù si Jesus tun ta sábbad simbaan ka Judío. ¹¹ Duwán sábbad bayi na igbungkug † ka madat espiritu dalám ka sapulù walu (18) dán ámmé, asta ði ágkatullid tō bókkóg din. ¹² Tō igkita si Jesus katō bayi, igtawar i Jesus sikandin asta igkagiyan, na mà din, “Matullid dán ni bókkóg nu.”

¹³ Na, igdappánnan i Jesus tō bayi, tigkô dád igmatullid tō bókkóg din, asta igdurung din tō Manama.

¹⁴ Asal isókó tō pangulu ka simbaan su dalám katō álló ka kapaginawa igdappánnan i Jesus tō bayi ébô ku-matullid. Purisu igkagi tō pangulu ka simbaan tun ta langun manubù, na mà din, “Kada linggo, duwán ánnám álló na mému lumumu tō mga manubù, asta tō gó é álló na mému madun dini tō mga manubù ébô kólian dan. Asal ni álló ni, ði mému, su álló ka kapaginawa.”

¹⁵ Igtaba tō Áglangngagán kandin, na mà din, “Kéman yu ka nángngà tō áglumun yu tun ta saruwan ka Manama! Agad dalám katō álló ka kapaginawa, galinán yu langun tō baka yu asta tō kudà yu, asta ágpiddán yu tun ta wayig ébô makénám. ¹⁶ Purisu mému ka tabangan ni bayi ni na sábbad rubbad i Abraham na igbungkug i Maibuyan dalám ka sapulù walu (18) dán ámmé. Kailangan tabangan sikandin agad dalám katō álló ka kapaginawa.”

¹⁷ Inayyaan tō langun usig i Jesus ukit katō igkagi din. Asal idayawan tō duma mga manubù, su marapung tō mga kasalábbuan na iglumu i Jesus.

Panunggiringan tingód katō tuu délák lisu

Luc 13:18-19; Mat 13:31-32; Mar 4:30-32

¹⁸ Na, igkagi si Jesus, na mà din, “Mulittad ákniyu tingód ka pagpangulu ka Manama ukit kani panunggiringan. ¹⁹ Tō pagpangulu ka Manama iring na lisu ka mustasa na igpamula ka manubù tun ta kinamát din. Igtubù tō lisu, asta inému iring na kayu, asta igsalagan katō mga manuk ta kayun.”

Panunggiringan tingód katō pagpatubù ka pan

Luc 13:20-21; Mat 13:33

²⁰ Igekagi pagsik si Jesus, na mà din, “Mulittad ákniyu tingód ka pagpangulu ka Manama. ²¹ Tō pagpangulu ka Manama iring katō pagpatubù ka pan, su atin ka baláttán tun ta dakál harina, tumubù tō langun harina na igmasa.”

† 13:11 Igbungkug, ó ibákkut.

Tô duwa sállat

Luc 13:22-30; Mat 7:13-14,21-23

²² Igtinurù si Jesus tun ta mga lunsud asta tun ta du-ma mga banuwa na igukitan din róggun igsadun sikandin tun ta Jerusalem. ²³ Duwán sábbad manubù na iginsà kandin, na mà din, “Sir, tagsábbadé dád tô mga manubù na matábbus tikud tun ta salà?”

Igtaba si Jesus, na mà din, ²⁴ “Ággár-ággár kó ahu tun ta sállat na maliggát, su marapung tô mga manubù na duwán kakalyag dan na mahu, asal dì dan makahu. ²⁵ Pángnga igsagpángngan katô tigbalé tô sállat, agad tumindág kó tun ta luwà asta tumákták kó, asal dì kó pahun. Agad kumagi kó pa, ‘Sir, abriyi ké pa,’ tumaba sikandin, na mà din, ‘Ándà ku kasóddóri ka ánda kó tikud.’ ²⁶ Kumagi kó, na, ‘Igkan ké duma áknikó, asta igtinurù ka tun ta lunsud dé.’ ²⁷ Asal ku-magi sikandin, na mà din, ‘Kagin ku ákniyu, ándà ku kasóddóri ka ánda kó tikud. Iwà kó langun na áglumu ka madat!’ ²⁸ Tuu kó sumággó asta kumurigát tô ngipán yu tingód katô kahirapan, su kitanán yu si Abraham, si Isaac, si Jacob, asta tô langun propeta na igpahu tun ta pagpangulu ka Manama. Asal sikiyu tô dì pahun. ²⁹ Marapung tô mga manubù na dumunggù tikud tun ta langun banuwa, agad ánnà dan Judio, asta pasakupán dan tun ta dakál kalimudan tun ta pagpan-gulu ka Manama. ³⁰ Na, duwán mga manubù na ikata-puri áknganni, asal makóna dan baling tun ta pagpan-gulu ka Manama. Duwán mga manubù na ikóna ákn-ganni, asal makatapuri dan baling tun ta pagpangulu ka Manama.” †

Iranu si Jesus katô taga Jerusalem

Luc 13:31-35; Mat 23:37-39

³¹ Na, tô oras tô, duwán mga Pariseo na igpadani tun ki Jesus, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Iwà ka tikud kannun, su kakalyag i Herodes na matayan ka.”

³² Igtaba si Jesus, na mà din, “Agad katig si Herodes na áglimbung, sadun kó tun kandin, asta kagiyi yu sikandin na paluwaán ku pa tô madat mga espiritu tikud tun ta mga manubù, asta dappánnan ku tô mga ágkabógókan ébô kólian dan ni álló ni asta simag, asta ipángngan ku ni lumun ku tun ta ikatállu álló. ³³ Na, kailangan manayunna pa ni álló ni, simag, asta duwa áknganni sippang ka dumunggù a tun ta Jerusalem, su dì mému ka matayan tô propeta tun ta luwà ka Jerusalem.

³⁴ “Makédu-édu kó na mga taga Jerusalem. Inalayun yu ágmatayan tô langun propeta ka Manama, asta ág-timbagán yu ka batu ébô maté tô langun manubù na igpapid ka Manama dini ákniyu! Inalayunna lumimud pád ákniyu ébô dumóppónna, iring na marán na áglangkáb katô mga piyak din. Asal dì kó malyag!

³⁵ Na, iring kó na igtananan balé na ándà dalám. Pam-

† 13:30 Duwán mga manubù na mabbabà tô kamanubuan ákn-ganni, asal kangadanan dan baling tun ta pagpangulu ka Manama. Duwán mga manubù na ágkangadanan áknganni, asal mabbabà baling tô kamanubuan dan tun ta pagpangulu ka Manama.

inág yu ni kagin ku ákniyu. Dì kód gó kumita kanak sippang ka kumagi kó, ‘Durungán ta sikandin na igpa-pid katô Áglangngagán na Manama dini áknita!’ ††

Inólian tô manubù na ibógókan

14 Na, sábbad álló ka kapaginawa, igsadun si Jesus tun ta balé ka sábbad Pariseo na ágtugállán ka Judio ébô kuman duma kandin. Duwán mga Pariseo na ágparimuya ki Jesus. ² Na, igpadani tun ki Jesus tô sábbad manubù na iglábbag tô bállad asta paa din. ³ Iginsà si Jesus katô mga Pariseo asta mga taratinurù ka sugù, na mà din, “Atin ka duwán dumappán ka bál-lad katô ágkabógókan ébô kólian dalám ka álló ka ka-paginawa, makalapas sikandin ka sugù ka Manama, ó dì?”

⁴ Asal ándà palang taba dan. Na, igdappánnan i Jesus tô manubù, asta inólian sikandin. Igpapanó i Jesus sikandin. ⁵ Na, igkagi si Jesus tun kandan, na mà din, “Atin ka duwán batà yu ó baka yu na madabù tun ta madalám balun dalám ka álló ka kapaginawa, sadan tun ákniyu tô dì tumabang ébô makaluwà agad álló ka kapaginawa?”

⁶ Asal ándà palang manubù na ikataba katô insà din.

Tô mga ágpabbabà-babà

⁷ Na, igkita i Jesus tô mga manubù na iguna-una ébô munsad dan tun ta igpantaganà para katô mga manubù na mallayat é kamanubuan. Purisu igulit i Je-sus ni panunggiringan tun ta langun dan, na mà din, ⁸ “Atin ka ágpasakupán kó tun ta kalimudan ka kasal, yakó guna gunsad tun ta lugar na igpantaganà para katô mga manubù na mallayat é kamanubuan, agó duwán ássa manubù na pónsádán na tuu pa mallayat é kamanubuan din ka tandingán ákniyu. ⁹ Atin ka ikón-sad kó, dumunggù tô manubù na igpasakup ákniyu, asta kumagi sikandin, na mà din, ‘Tindág kó, su pón-sádán ku tô ássa manubù.’ Purisu kayyaan kó, su al-inán kó tun ta gunsadanan katô mabbabà dád é ka-manubuan. ¹⁰ Madigár pa ka ni tô lumun yu. Atin ka ágpasakupán kó tun ta kalimudan ka kasal, unsad kó duma katô mga manubù na mabbabà dád é ka-manubuan. Atin ka kitanán kó katô manubù na ig-pasakup ákniyu, kumagi sikandin, na mà din, ‘Rarak ku, unsad ka tun ta lugar na igpantaganà para katô mga manubù na mallayat é kamanubuan.’ Purisu pa-bantugán kó tun ta saruwan katô langun na ilimud. ¹¹ Atin ka ágpallayat tô manubù ka kamanubuan din, imun sikandin na mabbabà. Atin ka ágpabbabà tô manubù ka kamanubuan din, imun sikandin na mal-layat.”

¹² Iggkagi pagsik si Jesus tun ta manubù na igpakan kandin, na mà din, “Atin ka gimun nu tô dakál kalimu-dan, agad malássád é álló ó dukilám, yaka nu ág-pasakupi tô mga rarak nu, tô mga kataladi nu, tô mga gakád nu, asta tô mga simbalé nu na ágkaduwánnan. Atin ka sikandan tô pasakupán nu, magunawa tô lu-

†† 13:35 Ahaán tô Salmo 118:26.

mun dan áknikó, su sumulì dan áknikó. ¹³ Atin ka gimun nu tô dakál kalimudan, pasakup nu baling tô mga ágkayù-ayuan, tô mga pantig, tô mga kapig, asta tô mga bólóg. ¹⁴ Atin ka sikandan tô pasakupán nu, duwán pulusán nu, su dî dan makasulì áknikó. Asal su-lian kó tun ta álló ka antén puman ka Manama tô mga manubù na nángngà tô áglumun dan tun ta saruwan din."

Panunggiringan tingód katô dakál kalimudan

Luc 14:15-24; Mat 22:1-10

¹⁵ Na, duwán sábbad manubù na igkan duma kandan. Tô igdinág sikandin katô igkagi i Jesus, igkagi sikandin, na mà din, "Duwán gó pulusán katô manubù na pasakupán ka Manama tun ta dakál kalimudan tun ta pagpangulu din!"

¹⁶ Asal igkagi si Jesus, na mà din, "Duwán sábbad manubù na igimu ka dakál kalimudan, asta marapung tô mga manubù na igkagiyan din. ¹⁷ Tô igdunggù tô álló ka kalimudan, igpapid din tô állang ébô ulitan tô mga pasakupán din, 'Na, sadun kó dini, su igtaganà dán tô langun.' ¹⁸ Asal igéllé tô langun dan. Duwán sábbad na igkagi, 'Duwán tanà na igbállì ku, asta kailangan madunna ébô sállággán ku. Pasinsiyayiya su diya makasadun.' ¹⁹ Duwán ássa na igkagi, 'Igbállìya ka sapulù (10) baka na ágdaru, asta madunna ébô kinnaman ku. Pasinsiyayiya su diya makasadun.' ²⁰ Duwán ássa manubù na igkagi, 'Mantuwa igkalyag. Purisu diya makasadun.' ²¹ Purisu igulì tô állang, asta igulitan din tô amo din. Isókó tô tigbalé, asta igkagi, na mà din, 'Sékót ka sadun tun ta mga karsada asta tun ta mga dalan tun ta lunsud, asta patákkás nu tô mga manubù na kitanán nu, agad tô mga ágkayù-ayuan, tô mga pantig, tô mga bólóg, asta tô mga kapig.' ²² Na, igkagi tô állang, na mà din, 'Sir, ituman dán tô sugù nu, asal duwán pa lugar.' ²³ Purisu igkagi tô amo din, na mà din, 'Sadun ka tun ta mga dalanán, asta pirit nu patákkási tô mga manubù ébô mapánnù ni balé ku. ²⁴ Asal kagiyan ku sikiyu na tô una mga manubù na igkagiyan ku dî ku gó pakannán nit dakál kalimudan ku.'"

Tô ágpasakup ki Jesus

Luc 14:25-33; Mat 10:37-38

²⁵ Na, tuu marapung tô mga manubù na igtákkás ki Jesus. Igsérê si Jesus, asta igkagi sikandin, na mà din, ²⁶ "Atin ka pasakup tô manubù kanak, asal ka tuu pa dakál tô ginawa din katô ámmà din, katô innà din, katô sawa din, katô gabatà din, katô mga kataladi din, katô mga tábbé din, asta agad katô kandin kantayan, dî mému sikandin na disipulu ku. ²⁷ Tô manubù na máddang ka matayan † tingód katô kapasakup din kanak, dî mému na disipulu ku.

²⁸ "Tô manubù na imun disipulu ku, iring sikandin katô manubù na mimu ka turi. Unan din pa panámdámmán ka nángngà tô magasto din ébô mapángnga. ²⁹ Su atin ka imun din tô ágpónsadanan

† 14:27 Máddang ka matayan, ó dî tumiang ka kandin krus.

asta dî nángngà tô magasto, dî mapángnga tô turi. Purisu ngumisi tô langun manubù na kumita katô lumun din, móróm-óróm dan kandin, ³⁰ asta kumagi sikandan, na, 'Igtigkané sikandin, asal ándà ikapángnga.'

³¹ "Tô manubù na imun na disipulu ku, iring sikandin katô hari na sumulung katô ássa hari. Unan din pa panámdámmán ka nángngà tô bákkár katô sapulù mararan (10,000) sundalo din ébô makapanalu dan katô duwa pulù mararan (20,000) sundalo katô usig din. ³² Atin ka kasóddóran din na dî dan makapanalu, agad madiyù pa tô usig din, duwán mga manubù na pasumarán din katô usig din ébô pasábbadé dan asta duwán kasunayan. ³³ Purisu tô manubù na dî tumanan katô langun ka kaduwánnan din, dî mému na disipulu ku."

Tô asin na inandaan ka nanam

Luc 14:34-35; Mat 5:13; Mar 9:50

³⁴ "Na, madigár tô asin, asal atin ka mandà tô nanam katô asin, dî dán lumónód tô nanam. ³⁵ Tô asin na ándà nanam, ándà dán palang ágpulusán agad taguán pa tun ta kinamát ó baláttán tun ta abono, su kailangan antugán. Purisu kailangan makagpát tô ágpaminág kanak."

Panunggiringan tingód katô karnero na itadin

Luc 15:1-7; Mat 18:12-14

15 Na, sábbad álló, marapung tô mga taralimud ka buwis asta tô duma mga manubù na masalà-salà na igpadani tun ki Jesus ébô maminág dan katô ágtinuruán din. ² Purisu igburáng-buráng tô mga Pariseo asta tô mga taratinurù ka sugù, asta igkagi sikandan, na mà dan, "Madat tô áglumun din, su ágduma sikandin katô mga masalà-salà, asta ágkan duma kandan."

³ Igulit si Jesus kani panunggiringan, na mà din, ⁴ "Atin ka duwán manubù tun áknìyu na duwán sábbad gatus (100) karnero din, asta sábbad tô matadin, tananan din tô kasiyawan siyó (99) tun ta ágpatabtaban, asta pamasakán din tô sábbad na itadin sippang ka kitanán din. ⁵ Atin ka kitanán din dán, tiangán din asta dakál tô dayó din. ⁶ Ka mulì sikandin, tawarán din tô mga rarak din asta tô mga simbalé din, na mà din, 'Kailangan kadayawan kó pagsik, su igkita kud tô karnero ku na inandà.' ⁷ Na, kagiyan ku sikiyu na iring kanan, agad sábbad dád tô masalà-salà manubù na rumákkád, tô dayó tun ta langit dakál pa ka tandingán katô kasiyawan siyó (99) na matalláng mga manubù na dî dán kailangan na rumákkád."

Panunggiringan tingód katô mapputì bulawan na inandà

⁸ "Atin ka duwán sábbad bayi na duwán sapulù (10) abuk na mapputì bulawan, asta mandà tô sábbad abuk, rákkáttan din tô sulù, dónnakan din tô balé, asta pamasakán din sippang ka kitanán din. ⁹ Atin ka ki-

tanán din dán, tawarán din tô mga rarak din asta tô mga simbalé din, na mà din, 'Kailangan kadayawan kó pagsik, su igkita kud tô sábbad abuk na mapputi bu-lawan ku na inandà.' ¹⁰ Na, kagiyan ku sikiyu na iring kanan, kadayawan tô mga panaligan ka Manama tingód katô sábbad dád manubù na rumákkád ka salà din."

Panunggiringan tingód katô batà na inandà

¹¹ Igkagi si Jesus, na mà din, "Duwán sábbad manubù na duwán duwa gabatà din gamama. ¹² Igkagi tô adi tun ta ámmà din, 'Ámmà, kakalyag ku na bággén nud kanak áknganni tô kanak bahin katô tanà nu asta kaduwánnan nu na tananan nu áknami.'

"Purisu igtángngà katô ámmà tô tanà din, asta ig-bággé din tun ta duwa gabatà din. ¹³ Na, ándà kadugé, igbarigya katô adi tô tanà na igbággé kandin, asta igsadun sikandin tun ta madiyù banuwa. Dutun iggas-to din tô salapi ukit ka lumu din na ándà ágpulusán. ¹⁴ Tô inémmát dán tô salapi din, duwán dakál ballus, asta ihirapan sikandin. ¹⁵ Purisu igpasakup sikandin katô sábbad góddô dutun, asta igpadóppón sikandin ka mga babuy. ¹⁶ Kannán din pád tô mga buuy ka kayu na ágkannán ka mga babuy, su ándà manubù na ig-bággé kandin ka ágkakan.

¹⁷ "Na, tô ikapanámdám dán sikandin, igkagi sikandin, na mà din, 'Nángngà asta sobra tô ágkakan katô langun taralumu katô ámmà ku. Asal sakán, masiggad maté ka ballus! ¹⁸ Purisu muli a tun ta ámmà ku, asta kumagiya kandin, Ámmà, duwán salà na iglu-mu ku tun ta Manama asta diyan áknikó. ¹⁹ Yakad ágtawar kanak na batà nu. Imuwad baling iring na sábbad katô mga taralumu nu.' ²⁰ Purisu igpanó sikandin asta igulì tun ta ámmà din.

"Agad madiyù pa sikandin tun ta balé, isállággan katô ámmà tô batà din, asta inéduwan tô ámmà kandin. Igpalaguy tô ámmà. Igsumar din tô batà din. Igpákkáppan asta igadákkán din.

²¹ "Igkagi tô batà, na mà din, 'Ámmà, duwán salà na ilmu ku tun ta Manama asta diyan áknikó. Yakad ágtawar kanak na batà nu.' ²² Asal igtawar katô ámmà din tô mga állang, na mà din, 'Sékót kó. Pid yu tô kapa ébô umpakan sikandin. Paningsingi yu sikandin, asta sandalyasi yu. ²³ Kangé yu tô nati ka baka na igpalambù ébô iyón, su mimu ki ka dakál kalimudan. ²⁴ Su iring na inaté dán ni batà ku, asal inanté puman. Inandà sikandin, asal igkita puman.' Purisu igtigkané dan igpalimudé.

²⁵ "Na, tô álló tô, iglumu tô kaké din tun ta kinamát. Tô madani dán sikandin tun ta balé, igdinág din tô mga manubù na ágkanta asta ágsayó. ²⁶ Purisu igtawar din tô sábbad állang, asta iginsà ka ándin tô gunayan.

²⁷ "Igtaba tô állang, na mà din, 'Igulì dán tô adi nu, asta igpéyó katô ámmà nu tô nati ka baka na igpalambù, su igulì dán tô adi nu na ándà ikadadat.' ²⁸ Na, isókó tô kaké, asta di sikandin malyag mahu tun ta balé. Purisu igsadun tô ámmà tun kandin, asta igk-

agiyan din ébô mahu sikandin. ²⁹ Asal igkagi tô kaké batà din, na mà din, 'Ámmà, pira dán ámmé na in-alayunna áglumu para áknikó, asta ándà palang sugù nu na igélléyan ku. Asal ándà palang igbággé nu kanak, agad sábbad dád nati ka kambing, ébô ka-dayawanna asta tô mga rarak ku. ³⁰ Asal tô batà nu na igulà-ulà katô salapi nu ukit ka madat mga gabayi, su igulì dán sikandin, igpéyó nu kun para kandin tô nati ka baka na igpalambù!' ³¹ Igkagi tô ámmà din, 'Batà ku, inalayun ki ágpádumaé, asta áknikó dán tô langun ka kaduwánnan ku. ³² Nángngà ka mimu ki ka kalimudan asta kadayawan ki, su iring na inaté dán ni adi nu, asal inanté puman. Inandà sikandin, asal igkita puman.'"

Panunggiringan tingód katô taratómmóng

16 Igulit pagsik i Jesus ni tun ta mga disipulu din, na mà din, "Duwán sábbad ágkaduwánnan na igpatómmóngan din tô kaduwánnan din katô sábbad taratómmóng. Asal ikadinág tô ágkaduwánnan na igu-laan dád katô taratómmóng tô kaduwánnan din.

² Purisu igpatawar katô ágkaduwánnan tô taratómmóng, asta igkagi tô ágkaduwánnan, na mà din, 'Madat tô igdinág ku tingód áknikó. Pid nu dini tô langun libro na áglistaan tingód ka salapi na igsarig ku áknikó, su tikud áknganni di mému ka sikuna tô taratómmóng.' ³ Purisu igpanámdám tô taratómmóng, 'Péwaánna katô amo ku. Na, ándin tô madigár lumun ku? Su diya gumaga lumumu tun ta kinamát, asta kayyaanna ka mémuwa na tarapamuyù. ⁴ Na, isóddóran ku ka ándin tô lumun ku ébô póddóánna katô mga rarak ku tun ta mga balé dan ka péwaánna katô amo ku.' ⁵ Purisu igpatawar din tô tagsábbad-sábbad mga manubù na duwán utang tun ta amo din. Iginsà din tô ikóna, na mà din, 'Pira tô utang nu tun ta amo ku?' ⁶ Igtaba sikandin, na mà din, 'Sábbad gatus (100) lata ka langis ka olibo.' Na, igkagi tô taratómmóng, na mà din, 'Ni gó tô papeles na igpérmaan nu dángngan. Unsad ka, asta sulat nu na kaliman (50) dád lata. Sékót ka.' ⁷ Na, igtawar din tô ássa manubù, asta iginsà sikandin, na mà din, 'Pira tô utang nu?' Igtaba sikandin, na mà din, 'Sábbad gatus (100) sako ka trigo.' Igkagi tô taratómmóng, 'Ni gó tô papeles na igpérmaan nu dángngan. Sulat nu na kawaluwan (80) dád sako.' ⁸ Na, igdurung katô amo tô taratómmóng din na áglimbung, su katig sikandin ágpókit ka kadigárran din, su tô mga manubù na di ágsarig ka Manama tuu pa katig na ágpókit katô kadigárran dan ka tandingán katô mga sakup ka Manama. ⁹ Purisu kagiyan ku sikiyu, rarak yu tô duma mga manubù ukit katô kaduwánnan yu ébô ka mémmát tô kaduwánnan yu, póddóán kó tun ta langit.

¹⁰ "Atin ka ágkasarigan tô manubù agad délák tô igsarig kandin, ágkasarigan sikandin ka dakál. Atin ka di ágkasarigan tô manubù agad délák tô igsarig kandin, di pagsik sikandin ágkasarigan ka dakál.

¹¹ Purisu, atin ka di kó ágkasarigan tingód katô kaduwánnan na ánnà ákniyu, di kó sarigan katô bán-nal kaduwánnan tun ta langit. ¹² Atin ka di kó ágkasari-

gan tingód katô kaduwánnan na igsarig ka ássa manubù ákniyu, di kó bággayan katô kaduwánnan tun ta langit.

¹³ “Ándà palang állang na lumumu tun ta duwa amo. Atin ka dakál tō ginawa din tun ta sábbad, karingasaan din tō sábbad. Sábbad dád tō amo din na mému tákkássan din, asta tō sábbad di din nunugan. Di mému pagdángnganán yu tō kapamasak katô kaduwánnan asta tō katuman yu katô lumu ka Manama.”

Tō duma mga ágtinuruán i Jesus

Luc 16:14-18; Mat 11:12-13; 5:31-32; Mar 10:11-12

¹⁴ Na, tō igdinág tō mga Pariseo katô igtinurù i Jesus, igngisiyan dan sikandin, su dakál tō ginawa dan ka salapì. ¹⁵ Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Sikiyu tō ág-pasóddór katô duma mga manubù na nángngà tō áglumun yu, asal isóddóran ka Manama tō tun ta pusung yu. Tō ágpamasakán katô mga manubù, tō gó tō ágkaringasaan katô Manama.

¹⁶ “Tō ándà pa tinurù si Juan na Tarabunyang, kailangan bánnalán tō mga sugù ka Manama asta mga propeta. Asal tikud tun ta katigkanayan katô katinurù i Juan sippang áknganni, inalayun gulit-ulitán tō Madigár Gulitán tingód ka pagpangulu ka Manama, asta gággár-ággár tō mga manubù na ágpasakup.

¹⁷ “Agad mandà tō langit asta ni banuwa, di gó mandà tō mga sugù ka Manama.

¹⁸ “Atin ka sumugban tō mama katô sawa din asta kumalyag sikandin katô ássa bayi, makalibug sikandin. Atin ka kumalyag tō mama katô bayi na igsugbanan katô duma din, makalibug sikandin.”

Tō ágkaduwánnan manubù asta si Lazaro

¹⁹ “Duwán sábbad ágkaduwánnan na gumpak ka dakál é lagà asta ágkan ka tuu madigár kada álló.

²⁰ Duwán pagsik sábbad manubù na ágkayù-ayuan na ánggadanan ki Lazaro. Raruán tō lawa din, asta ágpiddán sikandin tun ta sállat katô ágkaduwánnan.

²¹ Kakalyag din na kuman pád katô mumu na ágkad-abù tikud tun ta lamisa katô ágkaduwánnan. Marag ágdélotan pagsik ka mga asu tō mga rarù din. ²² Na, inaté si Lazaro, asta igpid sikandin katô mga panaligan ka Manama tun ta kilidan katô kamónaan din na si Abraham tun ta langit. † Inaté pagsik tō ágkaduwánnan, asta iglábbáng sikandin. ²³ Ihipapan sikandin tun ta góddóan ka mga inaté. †† Iglangngag sikandin, asta igkita din si Abraham tun ta madiyù asta si Lazaro tun ta kilidan i Abraham.

²⁴ “Purisu igtawar tō ágkaduwánnan, na mà din, ‘Ámmà Abraham, kéduwiya. Sugù nu si Lazaro ébô arám-mán din tō tintudù din tun ta wayig ébô patalluan din ni dilà ku, su ágkahirapanna kannun ta apuy.’

† 16:22 “*Kilidan i Abraham*” tō ássa ngadan katô góddóan ka Manama na igsadunan katô mga ágpampamaké na inaté. Ahaán tō Lucas 23:43; 2 Corinto 12:4. †† 16:23 *Tingód ka Hades, ahaán tō Lucas 10:15.*

²⁵ “Asal igkagi si Abraham kandin, na mà din, ‘Sampát nu ni. Tō ándà ka pa kamaté, madigár tō itanggap nu, asta madat tō itanggap i Lazaro. Asal áknganni, sikandin tō ágkadayawan dini, asta sikuna tō ágkahirapan. ²⁶ Duwán pagsik madalám pangpang tun ta állát ta ébô di makókit tō manubù na madun pád diyan áknikó, asta ándà makókit tikud diyan áknikó ébô madun dini áknami.’

²⁷ “Igakgi tō ágkaduwánnan, na mà din, ‘Ámmà, ágpédu-éduwa áknikó na pasadunán nu si Lazaro tun ta balé katô ámmà ku, ²⁸ su duwán pa lima mga kataladi ku, ébô ulitan din sikandan na kailangan rumákkád dan agó mapid dan pagsik kannun ta ágsupakanan.’

²⁹ “Asal igkagi si Abraham, na mà din, ‘Duwánnù sugù na igsulat i Moises asta igsulat katô mga propeta na ágbasaan dan. Kailangan maminág dan katô igsulat.’

³⁰ “Igakgi tō ágkaduwánnan, na mà din, ‘Ámmà, di nángngà. Asal ka madun tun kandan tō inaté manubù na inanté, rumákkád dan.’

³¹ “Igakgi si Abraham, na mà din, ‘Atin ka di dan maminág katô igsulat i Moises asta tō mga propeta, di dan pagsik mánnal agad duwán pa inaté na manté puman.’”

Mga tintal ka kalumu ka salà

Luc 17:1-4; Mat 18:6-7,21-22; Mar 9:42

17 Igkagi si Jesus tun ta mga disipulu din, na mà din, “Ándà makalili katô pagtintal ka salà, asal makédu-édu tō manubù na mému gunayan ka pagtintal katô duma manubù! ² Tuu pa madigár ka ikáttán tō alig din tun ta dakál batu, asta antugán sikandin tun ta dagat ka tandingán ka mému sikandin gunayan na mandà tō kapamaké katô agad sábbad kani mga marénták gabatà. ³ Banté kó.

“Na, atin ka duwán kataladi yu na makalumu ka salà, sapadi yu sikandin. Atin ka rumákkád sikandin, pasinsiyayi yu. ⁴ Agad makapittu sikandin makalumu ka salà ákniyu dalám ka sábbad dád álló asta makapittu sikandin rumákkád, kailangan pasinsiyaan yu sikandin.”

Tō kasarig

⁵ Igkagi tō mga apostoles tun ta Áglangngagán, na mà dan, “Pabákkár nu pa tō kasarig dé!”

⁶ Igkagi tō Áglangngagán, na mà din, “Atin ka duwán kasarig yu kanak iring dád na délák lisu ka mustasa, makakagi kó tun ta dakál kayu sikomoro, na, ‘Mabét-tód ka, asta mapamula ka tun ta dagat,’ na mánnal tō kayu ákniyu.”

Tō lumu katô manubù na ágkasarigan

⁷ “Atin ka duwán tun ákniyu na duwán állang na ágdaru ó ágdóppón ka mga karnero, ka mapángnga dán tō lumu din tun ta kinamát, asta muli dán sikandin tun ta balé yu, di yu pa sikandin pónsadan asta pakannán.

⁸ Asal kumagi kó baling tun ta állang, na, ‘Óméng ka

ka ágkannán ku, umpak ka katô madigár, asta buwatiya. Ka pángnga a kuman, mému kad kuman.⁹ Mému ka di yu pasalamatan tô állang na igtaman katô sugù yu, su tô gó é kailangan lumun din.¹⁰ Iring kó pagsik katô állang, su ka pángnga kó tumuman katô langun sugù ka Manama, kailangan kumagi kó dád kandin, na mà yu, 'Yakad ágdurung áknami, su mga állang nu dád sikami, asta iglumu dé dád tô kailangan áglumun dé.'"

Inólian tô sapulù tétékán

¹¹ Tô igsadun si Jesus tun ta Jerusalem, igukit sikandin tun ta tángnga katô probinsya ka Samaria asta Galilea.¹² Tô igdunggu sikandin tun ta sábbad lunsud, duwán sapulù (10) tétékán na igsumar kandin. Igtindág dan tun ta madyù,¹³ asta igtawar sikandan, na mà dan, "Jesus, Áglangngagán, kéduwi ké."

¹⁴ Tô igkita si Jesus kandan, igkagi sikandin, na mà din, "Sadun kó tun ta mga pangulu ka templo, asta pakita yu yan lawa yu."

Tô ándà dan pa dunggu tun ta templo, inólian dan langun.¹⁵ Na, tô sábbad kandan, tô igkita sikandin na inólian tô lawa din, igdurung din tô Manama na mabákkár tô kagi din, asta iglónód sikandin tun ki Jesus.¹⁶ Iglangkáb sikandin tun ta paa i Jesus, asta igpasalamat sikandin. Na, taga Samaria tô manubù tô.¹⁷ Na, igkagi si Jesus, na mà din, "Sapulù (10) tô langun na inólian. Ánda tô siyó? ¹⁸ Sábbad dád kannê tô iglónód asta igdurung ka Manama, asta ánnà gó Judio sikandin."

¹⁹ Na, igkagi si Jesus tun ta manubù na inólian, na mà din, "Tindág ka, asta mému kad manó. Inólian kad ukít katô kasarig nu kanak."

Katigkanayan katô pagpangulu ka Manama

Luc 17:20-37; Mat 24:23-28,37-41

²⁰ Duwán mga Pariseo na igsà ki Jesus ka kadánggan tumigkané mangulu tô Manama. Igtaba si Jesus, na mà din, "Tun ta pagpangulu ka Manama, ándà kasalábbuan na kitanán yu.²¹ Ándà manubù na makakagi, na, 'Dini dán tô pagpangulu din!' asta ándà makakagi, na, 'Taddô dán tô pagpangulu din!' su igdunggu dán tô pagpangulu katô Manama dini ákniyu."[†]

²² Na, igkagi si Jesus tun ta mga disipulu din, na mà din, "Tun ta álló na dumunggu, kakalyag yu na kumita kó pád katô sábbad dád álló ka pagpangulu ku na Igpamanubù, asal di kó kumita.²³ Duwán mga manubù na kumagi ákniyu, na mà dan, 'Taddô tô Mesiyas!' ó 'Kannun sikandin!' Asal yakó ágsadun. Yakó ágtákkás kandan,²⁴ su matayó tô kalónód ku iring na kirám na ágsélla tun ta kaluwagan ka langit, asta kitanán katô langun manubù. Iring pagsik kanan tô kadunggu ku na Igpamanubù.²⁵ Asal muna a pa kahirapan, asta él-léyanna pa katô mga manubù áknganni.²⁶ Ka lumónód na Igpamanubù, marapung tô mga

† 17:21 Igdunggu dán tô pagpangulu katô Manama dini ákniyu, ó ágpangulu dán tô Manama tun ta tángngaán yu.

manubù na di makataganà ka kadunggu ku, iring pagsik katô mga manubù sayyan na ándà paminág ki Noe.²⁷ Inalayun ágkan tô mga manubù sayyan, ginám dan, asta ágpakalyagé dan, sippang na igdunggu tô álló na igahu dán si Noe asta tô pamilya din tun ta arka. Asal ipánnas inaté tô duma mga manubù su iglunupan tô tanà, asta ilánnád dan langun.²⁸ Ka lumónód, duwán di makataganà, iring pagsik katô mga kadumaan i Lot na taga Sodoma sayyan. Inalayun dan ágkan, ginám dan, ágbálli dan, ágbarigya dan, ágpamula dan, asta gimu dan ka balé.²⁹ Asal tô álló tô igpalaguy si Lot tikud tun ta Sodoma, idabù tô apuy asta tô asupri tikud tun ta langit, asta ipánnas inaté tô langun dan.³⁰ Makéring pagsik kandan tô mga manubù na di makataganà katô álló ka pakita a na Igpamanubù.

³¹ "Tô álló tô, tô mga manubù na tun ta luwà katô balé di mému makahu ébô mangé ka kaduwánnan tun dalám. Tô mga manubù na áglumu tun ta kinamát di mému makóli.³² Sampát yu tô supak ka Manama katô sawa i Lot na igsérê.³³ Tô manubù na áglággád katô kantayan din, kandaan sikandin ka kantayan na ándà ágtamanán. Asal ka mému ka matayan tô manubù, matanggap din tô kantayan na ándà ágtamanán.

³⁴ Kagiyan ku sikiyu na atin ka dumunggu tô álló tô, duwán duwa manubù na ágtudug tun ta sábbad ágdágganaan, angén tô sábbad, asta katananan tô sábbad.³⁵ Duwán duwa gabayi na ággiling, angén tô sábbad, asta katananan tô sábbad.³⁶ [Duwán duwa gamama na áglumu tun ta kinamát, angén tô sábbad, asta katananan tô sábbad.]"

³⁷ Igsà tô mga disipulu din, na mà dan, "Áglangngagán, ánda tô kalumuwan kani?"

Igkagi si Jesus, na mà din, "Atin ka ágkitanán yu tô mga uwak, kasóddóran yu na duwán inaté lawa dutun."^{††}

Panunggiringan tingód katô bayi balu

18 Na, igulit i Jesus ni panunggiringan ni ébô kagpáttan dan na kailangan inalayun dan dumasal, asta di dan sumungku.² Igkagi si Jesus, na mà din, "Tun ta sábbad lunsud, duwán huwes na di ágbánnal ka Manama, asta di sikandin ágkéduwan ka mga manubù.³ Duwán pagsik sábbad bayi balu tun ta lunsud na inalayun áglónód-lónód tun ta huwes, asta ágpédu-édu, na mà din, 'Tabangiya ébô manaluwa katô manubù na girrayat kanak.'⁴ Asal igéllé tô huwes. Na, tô idugé-dugé dán, ikapanámdám tô huwes, 'Agad diya ágbánnal ka Manama, asta diya ágkéduwan ka mga manubù,⁵ asal tabangan ku tô bayi balu, su ágsamukánna ikandin. Atin ka inalayun sikandin lumónód-lónód kanak, mappus tô pasinsiya ku.'"

⁶ Na, igpanayun igkagi tô Áglangngagán, na mà din, "Paminág yu tô igkagi katô huwes na di ágbánnal ka Manama.⁷ Na, tô Manama ágtabang katô mga manubù na igsalin din na ágpédu-édu kandin álló asta

†† 17:37 Tô kóbadan, atin ka kitanán yu ni mga pató, kasóddóran yu na masiggad lumónód.

dukilám. Dì ágbaring-baring tô Manama na ágtabang.⁸ Kagiyan ku sikiyu na dì madugé tô Manama tumbang kandan. Tô álló ka lumónódda na Igpamanubù nit banuwa, tagsábbadé dád tô mga manubù na ágpamaké kanak."

Panunggiringan tingód ka duwa manubù na igdasal

⁹ Na, igulit i Jesus ni panunggiringan tun ta mga manubù na kéman dan ka nángngà tô áglumun dan tun ta saruwan ka Manama, asta ágbuyas katô duma mga manubù. ¹⁰ Igkagi si Jesus, na mà din, "Duwán duwa manubù na igsadun tun ta templo ébô dumasal. Pariseo tô sábbad, asta taralimud ka buwis tô sábbad. ¹¹ Igtindág tô Pariseo, asta igdasal tingód ka kandin kamanubuan, na mà din, 'Manama, ágpasalamatta áknikó su ándà a ikéring katô duma mga manubù na ágpanalapi, áglapas ka sugù, asta áglibug. Ágpasalamatta su ánnà a madat manubù iring kani taralimud ka buwis. ¹² Kada linggo, makaduwa a ágpuwasa. Ágbággén ku áknikó tô ikasapulù katô salapì na ágkatanggap ku.' ¹³ Asal tô igdasal tô taralimud ka buwis, igpadiyù sikandin su ágkayyaan. Ándà langngag tun ta langit, asal igtagpuk dín tô kagpa din tingód ka karákkád din, asta igkagi sikandin, na mà din, 'Manama, kéduwiya na masalà-salà!' ¹⁴ Na, kagiyan ku sikiyu na tô igulì ni taralimud ka buwis, nángngà sikandin tun ta saruwan ka Manama, asal ánnà nángngà tô Pariseo. Atin ka ágpallayat tô manubù ka kamanubuan din, imun sikandin na mabbabà. Atin ka ágpabbabà tô manubù ka kamanubuan din, imun sikandin na mallayat."

Si Jesus asta marénták gabatà

Luc 18:15-17; Mat 19:13-15; Mar 10:13-16

¹⁵ Na, duwán mga manubù na igpid ka marénták mga gabatà dan tun ki Jesus ébô dappánnan din. Tô igkita tô mga disipulu din kandan, igsapadan dan. ¹⁶ Asal igtawar i Jesus tô langun dan ébô madani dan tun kandin, asta igkagi sikandin, na mà din, "Pabayà yu yan mga gabatà ébô makapadani dan dini kanak. Yakó ágsapad kandan, su tô mga manubù na ágsarig ka Manama iring katô kasarig ka mga gabatà tun ta ámmà asta innà dan, tô gó é panguluwan ka Manama. ¹⁷ Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka dì sumarig tô manubù tun ta Manama iring katô kasarig ka mga gabatà tun ta ámmà asta innà dan, dì sikandin sakupán ka Manama tun ta pagpangulu din."

Kahirapan tô mga ágkaduwánnan

Luc 18:18-30; Mat 19:16-30; Mar 10:17-31

¹⁸ Na, duwán sábbad pangulu katô mga Judio na iginsà ki Jesus, na mà din, "Sir, madigár ka taratinurù. Ándin tô kailangan lumun ku ébô makatangappa ka kantayan na ándà ágtamanán?"

¹⁹ Igkagi si Jesus, na mà din, "Isalábbuanna su igkagi ka na madigár. Sábbad dád tô tuu madigár, tô dád Manama. ²⁰ Isóddóran nu tô mga sugù ka Manama.

Yakó áglibug. Yakó ágmaté. Yakó ágtakó. Yakó ágtestigos ka bulaló tingód katô unawa yu. Respetowi yu tô ákniyu ámmà asta innà." †

²¹ Igtaba tô manubù, na mà din, "Igbánnalla katô langun tikud pô tô délákka pa."

²² Tô igdinág si Jesus katô kagi din, igkagi si Jesus, na mà din, "Sábbad dád tô kailangan lumun nu. Barigyà nu tô langun kaduwánnan nu, asta tukid nu bággéyi tô salapì nu tun ta mga manubù na ágkayù-ayuan. Atin ka tô gó é lumun nu, duwán pulusán nu tun ta langit. Na, lónód ka, asta tákkás ka kanak."

²³ Asal tô igdinág katô manubù tô igkagi i Jesus, iranu sikandin, su tuu ágkaduwánnan. ²⁴ Igsállág si Jesus kandin, asta igkagi, na mà din, "Mahirap tô kapasakup ka ágkaduwánnan manubù tun ta pagpangulu katô Manama! ²⁵ Agad mahirap tô dakál mannanap na ánggadanan kamelyo na mukit tun ta bóbbó ka simat, asal tuu pa mahirap tô kapasakup katô ágkaduwánnan manubù tun ta pagpangulu ka Manama."

²⁶ Igkagi tô mga manubù na ikadinág kandin, na mà dan, "Purisu ándà palang manubù na makaluwà tikud tun ta supak ka Manama."

²⁷ Asal igtaba si Jesus, na mà din, "Tô dì malumu ka manubù, tô gó é malumu ka Manama."

²⁸ Na, igkagi si Pedro, na mà din, "Sikami, agad tô mga balé dé igtananan dé ébô mákkás ké áknikó."

²⁹ Igkagi si Jesus, na mà din, "Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô manubù na igtanan katô balé din, sawa din, mga kataladi din, ámmà din, innà din, asta mga gabatà din ébô pasakupán tun ta pagpangulu ka Manama, ³⁰ tô gó é makatanggap áknganni ka tuu pa dakál ka tandingán katô igtananan din, asta bággayan sikandin ka kantayan na ándà ágtamanán tun ta tapuri álló."

Igkagi puman si Jesus tingód katô kamatayan din

Luc 18:31-34; Mat 20:17-19; Mar 10:32-34

³¹ Na, igpaglimud i Jesus tô sapulù duwa (12) disipulu din, asta igkagi sikandin, na mà din, "Na, madun kid tun ta Jerusalem, asta matuman tô langun kagi na igsulat katô mga propeta tingód kanak na Igpamanubù. ³² Bággénna tun ta bállad ka mga manubù na ánnà Judio. Ngisiyanna ikandan, irayatanna, asta ilábbanna. ³³ Lagpásánnna, asta matayanna. Asal mantéya puman tun ta ikatállu álló."

³⁴ Asal ándà dan ikagpát katô igkagi din. Ándà pasóddóri tô kóbadan kandan, asta ándà palang inagpáttan dan.

Inólian tô bólóg

Luc 18:35-43; Mat 20:29-34; Mar 10:46-52

³⁵ Tô igpadani si Jesus tun ta lunsud ka Jerico, duwán bólóg na igunsad tun ta ligad ka dalan, asta ágpamuyù. ³⁶ Tô igdinág sikandin katô marapung manubù na iglabé, iginsà sikandin ka ándin tô gunayan. ³⁷ Igka-

† 18:20 Ahaán tô Exodo 20:12-16; Deuteronomio 5:16-20.

gi dan kandin, na mà dan, “Áglabé si Jesus na taga Nazaret.”

³⁸ Purisu igullaó sikandin, na mà din, “Jesus, rubbad i David, kéduwiya!”

³⁹ Igsapadan sikandin katô mga manubù na ikóna ki Jesus, asta igkagiyan dan na kailangan di sikandin mótép. Asal ágrayan baling sikandin gullaó, na mà din, “Rubbad i David, kéduwiya!”

⁴⁰ Purisu igsódô si Jesus, asta igpakangé din tô bólóg. Tô igpadani tô bólóg, iginsà si Jesus, na mà din, ⁴¹ “Ándin tô kakalyag nu na lumun ku para áknikó?”

Igtaba tô bólóg, na mà din, “Áglangngagán, malyag-ga makakita.”

⁴² Igkagi si Jesus, na mà din, “Makakita kad. Inólian kad su igsarig ka kanak.”

⁴³ Tigkô dád ikakita dán sikandin, asta igtalundug sikandin ki Jesus. Igpabantug din tô Manama. Tô igkita tô langun manubù kandin, igdurung dan tô Manama.

Si Jesus asta si Saqueo

19 Na, igdunggù si Jesus tun ta lunsud ka Jerico, asta iglabé sikandin. ² Duwán sábbad taga Jerico na ánggadanan ki Saqueo. Sikandin tô pangulu katô mga taralimud ka buwis, asta ágkaduwánnan sikandin. ³ Kakalyag din na kumita ki Jesus, asal ándà sikandin ikakita, su mabbabà manubù sikandin, asta marapung tô ilimud mga manubù. ⁴ Purisu igpalaguy sikandin tun tóna katô ukitan i Jesus, asta igpénék sikandin tun ta dakál kayu na ánggadanan sikomoro ébô makakita ki Jesus ka mukit. ⁵ Tô igdunggù si Jesus tun ta kayu na igpénékan i Saqueo, iglangngag si Jesus, asta igkagi sikandin, na mà din, “Saqueo, sékót kad pónóg, su kailangan móddô a tun ta balé nu ni ál-ló ni.”

⁶ Sékót igpónóg si Saqueo, igpid din si Jesus tun ta balé din, asta igsumar kandin na duwán dayó din.

⁷ Asal igburáng-buráng tô langun manubù na igkita kandan, na mà dan, “Ígódô sikandin tun ta balé katô masalà-salà.”

⁸ Igtindág si Saqueo, asta igkagi sikandin tun ta Áglangngagán, na mà din, “Sir, bággén ku tô katángngà ka kaduwánnan ku tun ta mga ágkayù-ayuan. Atin ka duwán mga manubù na iglimbungan ku ka salapi, makappat ku luppián tô bullas ku kandan.”

⁹ Igkagi si Jesus, na mà din, “Ni álló ni, itábbus tô tig-balé tikud tun ta salà, su igpamaké dán sikandin iring katô kapamaké katô kamónaan din sayyan na si Abraham. ¹⁰ Igsadunna na Igpamanubù ébô mamasakka asta tumábbussa katô mga manubù na itadin tingód ka mga salà dan.”

Panunggiringan tingód katô mga állang

Luc 19:11-27; Mat 25:14-30

¹¹ Róggun na igpaminág tô langun manubù ki Jesus, igulit din ni panunggiringan, su madani dán sikandin tun ta Jerusalem, asta kéman dan ka masig dán tumigkané tô Manama na mangulu kandan. ¹² Purisu

igkagi sikandin, na mà din, “Duwán sábbad manubù na mallayat é kamanubuan, asta igsadun sikandin tun ta madiyù banuwa ébô imun sikandin hari katô kandin banuwa, asta pángnga katô, muli. ¹³ Tô ándà pa sikandin panó, igpatawar din tô sapulù (10) állang din. Sábbad abuk bulawan tô igsarig din tun ta tagsábbad-sábbad kandan, asta igkagi sikandin, na mà din, ‘Ni salapi ni tô negosyon yu sippang ka muli a.’ ¹⁴ Na, tô mga manubù na góddô tun ta banuwa ágkaringasa kandin. Purisu duwán mga manubù na igpatalundug kandin ébô kumagi tun ta gobyerno na di mému kandan ka mangulu sikandin kandan. ¹⁵ Asal inému sikandin hari, asta igulí sikandin. Igpatawar din tô sapulù (10) állang din na igsarigan din ka bulawan ébô kasóddóran din ka duwán iganansya dan ukít katô negosyo dan. ¹⁶ Igpadani tô una állang, asta igkagi sikandin, na mà din, ‘Sir, tô sábbad abuk bulawan nu inému dán sapulù (10) abuk.’ ¹⁷ Igkagi tô hari, na mà din, ‘Madigár ka asta madigár tô iglumu nu! Agad délák tô igsarig ku áknikó, ágkasarigan ka. Purisu imun ku sikuna na ágpangulun ka sapulù (10) lunsud.’

¹⁸ Igpadani tô ikaduwa állang, asta igkagi sikandin, na mà din, ‘Sir, tô sábbad abuk bulawan nu inému dán lima abuk.’ ¹⁹ Igkagi tô hari, na mà din, ‘Imun ku sikuna na ágpangulun ka lima lunsud.’ ²⁰ Na, igpadani tô ássa állang, asta igkagi sikandin, na mà din, ‘Sir, ulián ku áknikó tô sábbad abuk bulawan na igtángngás ku ka panyù asta igállás ku. ²¹ Imáddanganna áknikó, su magani ka manubù. Ágkangén nu tô ándà nu kapagudi, asta ágkátun nu tô igpamula ka дума mga manubù.’ ²² Igkagi tô hari, na mà din, ‘Tukukán ka. Gamitán ku tô áknikó kagi ébô supakan ku sikuna! Isóddóran nu na maganiya, su ágkangén ku tô ándà ku kapagudi, asta ágkátun ku tô igpamula ka дума mga manubù.

²³ Purisu madigár pád ka igtagù nu tô bulawan ku tun ta bangko ébô matanggap ku pád na duwán tubù nit kadunggù ku.’ ²⁴ Na, igkagi tô hari tun ta ássa mga manubù, na mà din, ‘Kangé yu tô sábbad abuk bulawan na igbággé ku kandin, asta bággé yu tun ta állang na duwán sapulù (10) abuk bulawan.’ ²⁵ Asal igkagi tô дума mga manubù, na mà dan, ‘Sir, di mému, su duwán dán kandin sapulù (10) abuk bulawan!’ ²⁶ Igtaba tô hari, na mà din, ‘Kagiyan ku sikiyu na tô manubù na duwán kandin, bággayan sikandin katô tuu pa dakál. Asal tô manubù na ándà kandin, kangayan sikandin katô langun tun kandin. ²⁷ Asal tô mga usig ku na kakalyag dan na diya mangulu kandan, kangé yu sikandan, asta matayi yu nit saruwan ku.’”

Igdunggù si Jesus tun ta Jerusalem

Luc 19:28-40; Mat 21:1-11; Mar 11:1-11; Juan 12:12-19

²⁸ Pángnga igkagi si Jesus katô panunggiringan, igpanayun sikandin tun ta Jerusalem, asta iguna sikandin katô дума mga manubù tun ta dalan. ²⁹ Tô madani dán si Jesus tun ta lunsud ka Betpahe asta Betania na tun ta Pabungan ka Olibo, igpóna din tô duwa disipulu din, na mà din, ³⁰ “Una kó tun ta lunsud na sadunan ta. Ka dumunggù kó, kitanán yu tô nati ka as-

no † na ándà pa kinnami sakayi ka manubù. Igikát tō nati, asal akas yu, asta pid yu dini kanak. ³¹ Atin ka duwán manubù na minsà ákniyu ka manan ka igakas yu, kagiyi yu na kailangan sakayan katō Áglangngagán.”

³² Na, igpanó sikandan, asta igkita dan tō nati na magunawa katō taganà igkagi i Jesus kandan. ³³ Tō igakas dan katō nati, iginsà tō mga tigatun, na mà dan, “Manan ka igakas yu tō nati?”

³⁴ Igtaba sikandan, na mà dan, “Kailangan sakayan katō Áglangngagán.”

³⁵ Na, igpid dan tun ki Jesus, igampas dan tō mga umpak dan tun ta bókkóg katō nati, asta igpasaké dan si Jesus. ³⁶ Tō igsaké sikandin, igسانیار katō duma mga manubù tō mga umpak dan tun ta dalan na ukitan din. ††

³⁷ Tō igtupang si Jesus tikud tun ta Pabungan ka Olibo na madani ka lunsud ka Jerusalem, tō langun disipulu na igtákkás kandin, idayawan dan, asta igtigkané dan ágdurung ka Manama na mabákkár tō kagi dan tingód katō marapung mga kasalábbuan na igkita dan. ³⁸ Igullaó sikandan, na mà dan, “Durungán ta ni Hari ta na igpapid katō Áglangngagán! Mólà pa ka duwán kasunayan tun ta langit, asta pabantugán ta tō Manama tun ta langit!” ‡

³⁹ Duwán mga Pariseo na igtákkás ki Jesus, asta igkagi dan tun kandin, na mà dan, “Sir, sapadí nu tō mga disipulu nu.”

⁴⁰ Asal igtaba si Jesus, na mà din, “Kagiyi ku sikiyu na atin ka tumagnáp dan, mullaó gó tō mga batu.”

Igsággó si Jesus katō taga Jerusalem

⁴¹ Tō igpadani si Jesus tun ta Jerusalem asta tō igsál-lág sikandin katō lunsud, ig-sággó sikandin tingód ka kédu din katō mga taga Jerusalem, ⁴² asta igkagi sikandin, na mà din, “Mólà pa ka isóddóran yu tō makabággé ka kasunayan ni álló ni! asal ándà yu kakitayi. ⁴³ Dumunggù tō álló na lumibut tō mga sundalo ka usig yu tun ta lunsud yu, asta banganan kó ikandan ébô dì kó makaluwà. ††⁴⁴ Dadattan dan tō lunsud asta matayan tō mga manubù. Ándà palang sábbad batu na masamà tun ta bówwó katō ássa batu. Tō gó é malumu ákniyu su ándà kó kilala na ni gó tō álló na tábbusan kó ka Manama.”

Igsadun si Jesus tun ta templo

Luc 19:45-48; Mat 21:12-17; Mar 11:15-19; Juan 2:13-22

⁴⁵ Na, ig-sadun si Jesus tun ta templo, asta igabug din tō langun manubù na ágbarigyà tun ta plasa ka templo. ⁴⁶ Igkagi si Jesus, na mà din, “Mà katō kagi ka Manama,

“Tō balé ku, tō gó é ágdasalanán.’ ‡

Asal igimu yud ni na gállássanan ka mga tulisan.”

† 19:30 Tō asno iring na kudà. †† 19:36 Tō gó é ágkémun dan ka tanggápán dan tō manubù na imun hari. ‡ 19:38 Ahaán tō Salmo 118:25-26. †† 19:43 Ituman ni katō mga sundalo ka Roma tō ámmé 70. ‡‡ 19:46 Isaias 56:7; Jeremias 7:11.

⁴⁷ Kada álló, igtinurù si Jesus tun ta templo. Asal tō mallayat ka mga pangulu ka templo, tō mga taratinurù ka sugù, asta tō mga ágtugállán ka Judio, igplano dan na matayan dan sikandin. ⁴⁸ Asal ándà dan ikému, su tō langun manubù ágpaminág katō kagi din.

Insà tingód katō igpapid ki Jesus

Luc 20:1-8; Mat 21:23-27; Mar 11:27-33

20 Duwán sábbad álló, igtinurù si Jesus katō mga manubù na ilimud tun ta templo, asta igulit-ulit sikandin katō Madigár Gulitán. Róggun na ágtinurù sikandin, igpadani tō mallayat ka mga pangulu ka templo, tō mga taratinurù ka sugù, asta tō mga ágtugállán ka Judio. ² Iginsà sikandan ki Jesus, na mà dan, “Uliti ké ka sadan é igtikudan katō langun na áglumun nu. Sadan tō igpapid áknikó?”

³ Igtaba si Jesus, na mà din, “Duwán pagsik insà ku ákniyu. Na, ulit yu kanak. ⁴ Sadan tō igpapid ki Juan na munyag? Tō Manama, ó tō manubù?”

⁵ Purisu igpatóngkóé dan ka ándin tō madigár taba dan kandin, na mà dan, “Atin ka tumaba ki na Manama tō igpapid ki Juan, insaán ki ikandin na manan ka ándà ki bánnal ki Juan. ⁶ Asal atin ka tumaba ki na manubù tō igpapid ki Juan, timbagán ki ka batu katō langun manubù ébô maté ki, su taganà igpanámdám ni mga manubù na bánnal propeta si Juan.”

⁷ Purisu igtaba sikandan ki Jesus, na mà dan, “Ándà dé kasóddóri ka sadan tō igpapid ki Juan.”

⁸ Igkagi si Jesus, na mà din, “Su ándà kó taba katō insà ku, diya pagsik mulit ákniyu ka sadan tō igpapid kanak na lumumuwa katō áglumun ku.”

Panunggiringan tingód katō kinamát

Luc 20:9-18; Mat 21:33-46; Mar 12:1-12

⁹ Na, igulit i Jesus ni panunggiringan tun ta mga manubù na ilimud, na mà din, “Duwán sábbad manubù na duwán tanà na igpamulaan din ka paras. Igpadóppónan din tō kinamát katō ássa mga taralumu ka tanà, asta ig-sadun sikandin tun ta madiyù banuwa, asta idugé pa igóddô. ¹⁰ Tō igdunggù tō timpo na matássan dán tō buuy katō paras, duwán sábbad állang na igpapid katō tigatun tun ta mga taradóppón ébô mangé katō buuy na kandin bahin. Asal iglagpás dan, asta igpóli dan na ándà palang piniddan din.

¹¹ Duwán ássa állang na igpapid katō tigatun, asal iglagpás dan pagsik sikandin, igpayayyà dan, asta igpóli dan na ándà palang piniddan din. ¹² Duwán pagsik ikatállu állang na igpapid katō tigatun, asal igamuan dan, asta igpéwà dan. ¹³ Purisu igpanámdám tō tigatun, ‘Ándin tō madigár lumun ku? Papiddán ku tō kanak batà na ágginawaan ku, su bánnalán dan sikandin.’ ¹⁴ Asal tō igkita tō mga taradóppón kandin, igpatóngkóé sikandan, na mà dan, ‘Ni gó tō makatigatun kani tanà ka maté tō ámmà din. Na, matayan ta sikandin ébô sikita tō makatigatun kani tanà.’ ¹⁵ Purisu iggyuyud dan sikandin tun ta luwà katō kinamát, asta igmatayan dan.

“Na, kagin ku ákniyu ka ándin tô lumun kandan katô tigatun. ¹⁶ Madun sikandin, matayan din tô mga taradóppón, asta padóppónan din tô kinamát din katô ássa mga manubù.”

Na, tô igpaminág tô mga manubù kani, igkagi sikandan, na mà dan, “Mólà pa ka dì matuman yan!”

¹⁷ Asal igsállág si Jesus kandan, asta igkagi sikandin, na mà din, “Matuman yan, su mà katô kagi ka Manama,

“Duwán sábbad batu na igantug katô mga gimu ka balé,

su kéman dan ka ándà ágpulusán.

Asal ándà dan kasóddóri na tô gó tô batu na tuu ágkailanganán katô balé.’ †

¹⁸ Atin ka madabù tô manubù nit batu ni, katáppù-táppuan sikandin. Asal ka kadabuan tô manubù katô batu, maróddóg sikandin.”

Insà tingód katô bayad ka buwis

Luc 20:19-26; Mat 22:15-22; Mar 12:13-17

¹⁹ Na, tô mga taratinurù ka sugù asta tô mallayat ka mga pangulu ka templo, isóddóran dan na sikandan tô isugatan katô panunggiringan na igulit i Jesus.

Purisu kakalyag dan gó na ámmáttán dan pád si Jesus tô oras tô. Asal ándà dan ikému, su imáddangan dan katô mga manubù na ágpaminág ki Jesus. ²⁰ Purisu igparimuya dan ki Jesus. Duwán mga manubù na igpapid dan na mà kagi mákkás kandin, asta igsállág dan kandin ébò duwán madimanda dan tingód katô ágpangkagin din asta papiddán dan tun ta gobernador.

²¹ Igkagi sikandan ki Jesus, na mà dan, “Sir, isóddóran dé na ágkasarigan ka, asta nángngà tô ágtinuruán nu. Ándà manubù na ágmusingán nu agad ándin tô bónnóng dan, asal ágtinurù ka katô kabánnalan tingód katô kakalyag ka Manama. ²² Na, atin ka mayad ké ka buwis tun ta emperador ka Roma, lumapas ké ka mga sugù ka Manama? Kailangan mayad ké, ó dì?”

²³ Asal isóddóran i Jesus na limbungan dan pád sikandin. Purisu igkagi sikandin, na mà din, ²⁴ “Pakita yu kanak tô salapi na bayad yu katô buwis. Sadan bónnóng asta ngadan tô igtagù nit salapi?”

²⁵ Igtaba sikandan, na mà dan, “Tô emperador ka Roma.”

Igkagi si Jesus, na mà din, “Purisu bággé yu tun ta emperador tô nángngà bággén yu tun ta emperador, asta bággé yu tun ta Manama tô nángngà bággén yu tun ta Manama.”

²⁶ Agad kakalyag dan na duwán dimanda dan tingód katô ágpangkagin din tun ta saruwan katô ilimud mga manubù, ándà dan ikému. Isalábbuan dan tingód katô taba din, asta igtagnáp dan.

Insà tingód katô kantayan

Luc 20:27-40; Mat 22:23-33; Mar 12:18-27

²⁷ Duwán mga Saduseo na igpadani tun ki Jesus. Tô gó tô mga manubù na ágtinurù na dì manté puman tô mga manubù na inaté dán. ²⁸ Iginsà sikandan ki Jesus,

† 20:17 Salmo 118:22.

na mà dan, “Sir, igsugù si Moises áknita tingód katô lumun katô mga mataladi gamama. Atin ka maté tô manama na ándà pa batà katô sawa din, tô kataladi din kailangan kumalyag katô sawa katô inaté na ipag din na ibalu, ébò ukit kandin duwán mému batà katô kataladi din na inaté. ^{†29} Na, duwán pittu mataladi gamama sayyan. Igkalyag tô kaké dan, asal inaté sikandin na ándà pa batà din. ³⁰ Purisu tô ikaduwa kataladi ³¹ asta tô ikatállu kataladi igkalyag katô bayi. Tô tagsábbad-sábbad katô pittu mataladi igkalyag katô bayi, asal inaté dan langun na ándà palang batà dan. ³² Tun ta katapuriyan, inaté pagsik tô bayi. ³³ Na, ulit nu áknami. Atin ka manté puman tô mga manubù, sadan tun ta pittu kataladi tô bánnal дума katô bayi? Su igkalyag tô pittu dan kandin.”

³⁴ Igtaba si Jesus, na mà din, “Nit banuwa ni áknangani, ágpakalyagé tô mga gamama asta gabayi. ³⁵ Asal tô mga manubù na nángngà tun ta saruwan ka Manama asta antén din puman, dì dan dán pakalyagé tun ta langit. ³⁶ Dì dan puman maté, su iring dan dán katô mga panaligan ka Manama. Sikandan tô mga gabatà ka Manama, su inanté dan puman. ³⁷ Asal antén puman tô inaté manubù, su agad si Moises tô igpasóddór kanan. Tô igsulat sikandin tingód ka kapakita katô Manama kandin tun ta mabbabà kayu na igrágrág, igtawar din tô Áglangngagán na ‘Manama na ágpangadapán i Abraham, i Isaac, asta i Jacob.’ ^{†38} Purisu dì ágpangadap ka Manama tô mga manubù na ándà kantayan, asal tô mga manubù na duwán kantayan, tô gó tô ágpangadap ka Manama. Purisu isóddóran ta na tun ta saruwan ka Manama, manté tô langun manubù.”

³⁹ Na, duwán mga taratinurù ka sugù na igkagi, na mà dan, “Sir, madigár gó tô igtaba nu kandan.”

⁴⁰ Na, ándà manubù na igkinnam iginsà kandin.

Insà tingód katô Mesiyas

Luc 20:41-44; Mat 22:41-46; Mar 12:35-37

⁴¹ Igkagi si Jesus kandan, na mà din, “Manan ka ágtinurù dan na rubbad i David tô Mesiyas? ⁴² Su si David tô igsulat tun ta libro katô Salmo,

“Igkagi tô Manama tun ta Áglangngagán ku: Unsad ka kannun ta kawanan ku ⁴³ sippang ka manaluwa katô mga usig nu, asta pabánnalán ku sikandan áknikó.’ ††

⁴⁴ Na, su si David tô igkagi na Áglangngagán din tô Mesiyas, pamánnun na tô Mesiyas tô rubbad i David?”

Igkagi si Jesus tingód katô mga taratinurù ka sugù

Luc 20:45-47; Mat 23:1-36; Mar 12:38-40

⁴⁵ Róggun na igpaminág tô marapung manubù ki Jesus, igkagi sikandin tun ta mga disipulu din, na mà din, ⁴⁶ “Banté kó katô mga taratinurù ka sugù. Atin ka ágpanó-panó dan, gumpak dan ka kapa, malyag dan respetowan katô дума mga manubù tun ta plasa, asta munsad dan tun ta madigár gunsadanan tun ta

†† 20:28 Ahaán tô Deuteronomio 25:5. ‡ 20:37 Ahaán tô Exodo 3:6. †† 20:42-43 Salmo 110:1.

mga simbaan ka Judio. Malyag dan na munsad tun ta igpantaganà katô mga manubù na mallayat é ka-manubuan tun ta dakál kalimudan. ⁴⁷ Sikandan tó gagó ka kaduwánnan katô mga gabayi balu, asta ág-tambunan dan tó madat linumuwan dan ukit katô mallayat mga kadasal. Purisu tuu madat tó supak na padungguán ka Manama kandan.”

Tô igbággé katô bayi balu

Luc 21:1-4; Mar 12:41-44

21 Tun ta templo, igkita i Jesus tó mga ágkaduwánnan na ágdabù ka salapì dan tun ta ágtaguanan ka salapì. ² Igkita din tó sábbad ágkayù-ayuan bayi balu, asta igdabù sikandin ka duwa dád kadakù. ³ Igkagi si Jesus, na mà din, “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tuu pa dakál tó igbággé katô bayi balu ka tandingán katô igbággé katô langun dan. ⁴ Su tó dád sobra tó igbággé katô langun dan, asal tó bayi balu, agad ágkayù-ayuan sikandin, igbággé din tó langun ka salapì din, asta ándà palang isamà tun kandin.”

Tigkanayan ka kahirapan

Luc 21:5-19; Mat 24:1-14; Mar 13:1-13

⁵ Na, duwán mga manubù na igpatóngkóé tingód katô templo, su madigár ágsállággán tó mga batu na iglabat asta igpiyà-piyaan ukit ka duma mga mahal na igpambággé. Igkagi si Jesus, na mà din, ⁶ “Tingód kani mga balé na ágsállággán yu, dumunggù tó álló na dattan tó langun, asta ándà palang sábbad batu na masamà tun ta bówwó katô ássa batu.”

⁷ Duwán iginsà, na mà dan, “Sir, kadángngan matuman tó igulit nu? Ándin tó pató na masig dán matuman tó langun kani?”

⁸ Igkagi si Jesus, na mà din, “Banté kó ébô dì kó mapid, su marapung tó mga manubù na mid ka ngadan ku. Mà kagi dan Mesiyas! Kumagi dan na masig dán dumunggù tó álló na gimanan yu! Asal yakó ágtákkás kandan. ⁹ Atin ka ágkadinággan yu na duwán mga gira asta mga samuk, yakó ágkamáddangan kanan. Kailangan matuman pa yan, asal ánnà pa yan tó oras katô ágtamanán.”

¹⁰ Na, igkagi si Jesus kandan, na mà din, “Marapung tó mga banuwa na pagiraé, asta sumulung tó mga sakup ka sábbad hari katô mga sakup ka ássa hari.

¹¹ Duwán mabákkár mga linug, asta marapung tó mga manubù na ágpangkamaté ka ballus asta ágpangkamaté ka bógó k tun ta kaluwagan kani banuwa. Pakitanán ka Manama tó mga kasalábbuan na makamáddang tun ta langit. ¹² Asal tó dì pa matuman ni, ámmáttán kó, irrayatan kó, ruudan kó katô mga ágtugálán ka simbaan ka Judio, asta prison kó. Piddán kó tun ta tubang ka mga hari asta mga gobernador tingód katô kapasakup yu kanak. ¹³ Tó gó tó álló na mulit-ulit kó tingód kanak. ¹⁴ Pahu yu ni tun ta panámdám yu na dì kó katanaan ka ándin tó taba yu kandan, ¹⁵ su bág-gén ku ákniyu tó kakatigan ébô makataba kó kandan. Purisu ándà usig yu na makataba katô kagin yu.

¹⁶ Agad tó mga ámmà yu, tó mga innà yu, tó mga kata-

ladi yu, tó mga gakád yu, asta tó mga rarak yu, sikan-dan tó mámmát ákniyu, asta duwán tun ákniyu na matayan dan. ¹⁷ Karingasaan kó katô langun manubù tingód katô kapasakup yu kanak. ¹⁸ Asal ándà palang makadadat katô kantayan yu na ándà ágtamanán. ^{†19} Sarig kó kanak, asta makaluwà kó gó.”

Makamáddang na kitanán tun ta templo

Luc 21:20-24; Mat 24:15-21; Mar 13:14-19

²⁰ “Atin ka kitanán yu tó lunsud ka Jerusalem na iglibutan katô marapung mga sundalo, kasóddóran yu na masig dán kadattan tó lunsud. ²¹ Kailangan malaguy tó langun taga Judea, asta madun dan tun ta pabunganán, asta kailangan malaguy tó langun manubù tikud tun ta lunsud. Kailangan dì madun tun ta lunsud tó mga manubù na tun ta luwà katô lunsud. ²² Tó gó tó mga álló na supakan ka Manama tó mga madat, asta tumanán din tó langun tandô din na igsulat. ²³ Makédu-édu tó mga gabayi na mabáddás ó ágpasusu tó álló tó! su tuu madat tó kahirapan na dumunggù nit banuwa, asta supakan ka Manama tó mga manubù. ²⁴ Duwán tigbasán asta matayan. Duwán ámmáttán asta piddán tun ta langun banuwa. Dattan tó lunsud ka Jerusalem katô mga manubù na ánnà Judio sippang ka mapángnga tó pagpangulu dan.”

Lumónód si Jesus nit banuwa

Luc 21:25-28; Mat 24:29-31; Mar 13:24-27

²⁵ “Duwán mga kasalábbuan na pakitanán ka Manama tun ta álló, bulan asta mga karani. Dini ta banuwa, katanaan asta kamáddangan tó langun manubù tingód katô arukán katô dagat asta magdakál mga balud. ²⁶ Kagáttasan tó mga manubù tingód katô máddang dan katô kadattan na dumunggù nit banuwa, su makállang tó langun tun ta langit. ^{†27} Kitanán katô mga manubù tó kadunggù ku tun ta sagulapun, su lumónódna na Igpamanubù na tákkássan katô katulusan ku asta katô tuu séllaán ku. ^{‡28} Na, ka tumigkané tó katumanan kani, tindág kó asta langngag kó, su masig kó tábbusan katô Manama.”

Panunggiringan tingód katô kayu igera

Luc 21:29-33; Mat 24:32-35; Mar 13:28-31

²⁹ Na, igulit i Jesus ni panunggiringan, na mà din, “Sállág yu tó kayu igera asta tó mga ássa kayu. ³⁰ Atin ka kitanán yu tó kayu na gugbus dán asta ágdaun, kasóddóran yu na masig dán dumunggù tó ágsán-nang timpo. ³¹ Purisu atin ka kitanán yu tó katumanan katô igkagi ku ákniyu, kasóddóran yu na masig dán mangulu tó Manama.

³² “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tó dì pa maté tó mga manubù áknganni, matuman pa ni langun. ³³ Mandà gó tó langit asta ni tanà, asal dì gó mandà tó mga kagi ku, asal matuman gó.”

† 21:18 Ni gó tó kóbadan katô ágkagin, na, “Dì mandà tun ákniyu, agad sábbad silag ka ulu yu.” †† 21:26 Tó langun tun ta langit, ó tó duwán katulusan tun ta langit. ‡ 21:27 Ahaán tó Daniel 7:13.

Kailangan tumaganà tô langun manubù

³⁴ “Asal banté kó agó baringán kó ukit katô sobra ágkakan yu, ginámmán yu, asta tana yu tingód ka kóddô yu. Agad òi kó makataganà, matuman na dumunggù tô álló tô ³⁵ iring na tagán, su dumunggù tun ta langun manubù na góddô tun ta kaluwagan kani banuwa. ³⁶ Purisu banté kó inalayun. Dasal kó na bág-gayan kó ka Manama ka bákkár ébô makatiis kó katô langun ka kahirapan, asta ébô ándà kayyaan yu tun ta saruwan ku na Igpamanubù.”

³⁷ Álló-álló igtinurù si Jesus tun ta templo, asal ka dukilám, ágsadun sikandin tun ta Pabungan ka Olibo, asta ágdággà sikandin dutun. ³⁸ Igsállám tô marapung manubù na igpadani kandin tun ta templo ébô mam-inág dan kandin.

Plano na matayan si Jesus

Luc 22:1-6; Mat 26:1-5,14-16; Mar 14:1-2,10-11; Juan 11:45-53

22 Na, masig dán tô Kalimudan Ka Pan Na Ándà Pagpatubù na ánggadanan Kalimudan Ka Kalabé. ² Ágplano tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô mga taratinurù ka sugù tingód katô lumun dan ébô matayan dan si Jesus na ándà samuk, su imáddangan dan katô mga manubù na inalayun igpaminág ki Jesus.

³ Na, igahu si Maibuyan tun ki Judas na ánggadanan Iscariote. Sikandin tô sábbad tun ta sapulù duwa (12) disipulu i Jesus. ⁴ Igsadun si Judas tun ta mallayat ka mga pangulu ka templo asta tun ta mga opisyaes katô mga tarabanté ka templo. Igpátóngkóé dan tingód katô kapammát din ki Jesus. ⁵ Idayawan dan, asta igtandô dan na duwán salapì na bággén dan tun kandin. ⁶ Ignunug si Judas, asta igangat sikandin ka madigár timpo ébô pammáttán din si Jesus na ándà manubù na makasóddór.

Kalimudan Ka Kalabé

Luc 22:7-13; Mat 26:17-25; Mar 14:12-21; Juan 13:21-30

⁷ Na, igdunggù tô álló ka kalimudan na ágkan tô mga Judio ka Pan Na Ándà Pagpatubù. Tô gó tô álló na giyón dan tô nati ka karnero na ágsáddaán dan dalám katô Kalimudan Ka Kalabé. ⁸ Purisu igpóna i Jesus si Pedro asta si Juan, na mà din, “Taganà kó katô kannán ta tingód ka Kalimudan Ka Kalabé.”

⁹ Iginà sikandan, na mà dan, “Ánda táppad tô kakalyag nu na taganaan dé?”

¹⁰ Igkagi si Jesus, na mà din, “Na, ka madun kó tun ta lunsud ka Jerusalem, sumarán yu tô sábbad mama na igtiang ka bangà na ipánnù ka wayig. Tákkás kó kandin tun ta balé na ahuwan din. ¹¹ Uliti yu tô tigatun katô balé, ‘Iginà tô Taratinurù ka ánda táppad tô kannan din katô Kalimudan Ka Kalabé na дума áknami na mga disipulu din.’ ¹² Pakitanán din ákniyu tô dakál kuwarto tun datas ka balé na igtaganà dán. Tô gó é taganaan yu katô kannán ta.”

¹³ Purisu igpanó dan, asta igkita dan tô kuwarto na iring katô igulit i Jesus kandan, asta igtaganà dan tô langun para katô Kalimudan Ka Kalabé.

Tingód ka kamatayan katô Áglangngagán

Luc 22:14-23; Mat 26:26-30; Mar 14:22-26; 1Cor 11:23-25

¹⁴ Tô igdunggù tô oras ka kakan, igkan si Jesus asta tô mga apostoles din. ¹⁵ Igkagi si Jesus, na mà din, “Maggát tô kakalyag ku na kumanna дума ákniyu kani Kalimudan Ka Kalabé tô diya pa matayan.

¹⁶ Kagiyan ku sikiyu na diyad muman kuman katô Kalimudan Ka Kalabé sippang ka matuman tô kóbadan kani langun tun ta pagpangulu ka Manama.”

¹⁷ Na, igkangé i Jesus tô kopa, igpasalamat sikandin tun ta Manama, asta igkagi sikandin, na mà din, “Inám kó langun kani. ¹⁸ Kagiyan ku sikiyu na tikud ni álló ni, diyad muman minám kani ginámmán ta sippang ka matuman mangulu tô Manama.”

¹⁹ Na, igkangé din tô pan, igpasalamat sikandin, igtáppik-táppik din, igbággé din tun kandan, asta igkagi sikandin, na mà din, “Ni gó ni lawa ku na bággén para ákniyu. Lumu yu ni ébô kasampáttanna ikiyu.”

²⁰ Pángnga igkan dan, igkangé din pagsik tô kopa na duwán ginámmán, asta igkagi, na mà din, “Ni ginámmán ni tô mantu kasabotan ukit katô dipanug ku na ulaán para ákniyu. †

²¹ “Na, kannun ta lamisa дума kanak tô manubù na pammát kanak. ²² Matéya na Igpamanubù, su tô gó é kakalyag katô Ámmà ku. Asal makédu-édu tô manubù na pammát kanak!”

²³ Na, igpénsaé sikandan ka sadan tun kandan tô pammát kandin.

Igpapulé dan ka sadan tô mallayat

²⁴ Na, igpapulé pagsik tô mga disipulu ka sadan tun kandan tô mallayat é kamanubuan. ²⁵ Purisu igkagi si Jesus, na mà din, “Tun ta mga manubù na ánnà Judio, inalayun ágsugù tô mga hari katô mga sakup dan, asta kakalyag katô mga opisyaes dan na tawarán sikan-dan na mga taratabang. ²⁶ Asal òi mému ka makéring kó kandan. Su tô manubù tun ákniyu na imun mallayat é kamanubuan, tô gó é kailangan makéring katô kin-naadiyan, asta tô mangulu ákniyu makéring katô ágsuguánnán. ²⁷ Sadan tô tuu pa mallayat é kamanubuan din? Tô gunsad asta ágkan tun ta lamisa, ó tô ágbuwat kandin? Isóddóran yu na mallayat tô kamanubuan katô gunsad. Asal tô ágkémun ku dini ákniyu iring na ágsuguánnán.

²⁸ “Agad mahirap tô ágkókitan ku, sikiyu tô inalayun ágtákkás kanak. ²⁹ Igpapidda katô Ámmà ku ébô manguluwa, asta magunawa pagsik tô kapapid ku ákniyu, ³⁰ su sikiyu tô dumuma kanak ka kumanna tun ta pagpangulu ku, asta sikiyu tô munsad tun ta gunsadanan katô hari ébô mangulu kó katô sapulù duwa (12) grupo ka mga rubbad i Israel.”

† 22:20 Tô mantu kasabotan tô tinóngkóan asta tandô katô Manama tun ta mga manubù.

Igkagi si Jesus na mulun si Pedro kandin

Luc 22:31-34; Mat 26:31-35; Mar 14:27-31; Juan 13:36-38

³¹ Na, igkagi si Jesus ki Pedro, na mà din, "Simon, paminág ka kanak. Igpabayà ka Manama si Maibuyan ébô kuminnam ákníyu ébô ássan tô ágkasarigan asta tô di ágkasarigan, iring na taralumu na gáttap katô tri-go ébô ássan tô tahup. ³² Asal igdasalla tingód ákníko ébô di mandà tô kasarig nu kanak. Atin ka mákkás ka puman kanak, kailangan tumabang ka katô mga katal-adi nu na ágpampamaké."

³³ Igkagi si Pedro, na mà din, "Áglangngagán, ikataganà a mákkás ákníko agad prisonna asta matayanna duma ákníko."

³⁴ Igkagi si Jesus, na mà din, "Pedro, paminág nu ni kagin ku. Kani ka dukilám ka di pa mukkarà tô manuk, makatállu ka mulun na ándà ka kilala kanak."

Kahirapan na masig dumunggù

³⁵ Na, igkagi si Jesus tun kandan, na mà din, "Dángngan, tô igpapanó ku sikiyu na mulit-ulit na ándà salapi, kabir, ó sandalyas na piddán yu, ikulangan kó?"

Igtaba sikandan, na mà dan, "Ándà gó."

³⁶ Igkagi si Jesus, na mà din, "Asal áknganni, atin ka duwán salapi yu asta kabir yu, pid yu yan. Atin ka ándà kampilan yu, barigyà yu tô umpak yu ébô makabállu kó ka kampilan. ³⁷ Su kagiyan ku sikiyu na matuman tô kagi ka Manama na igsulat tingód kanak, "Supakan sikandin iring na mga tulisan." † Kailangan matuman tô langun na igsulat tingód kanak."

³⁸ Igkagi tô mga disipulu din, na mà dan, "Áglangngagán, duwán dán duwa kampilan ta."

Igsapadan dan i Jesus, na mà din, "Nángngà dán."

Igdasal si Jesus tun ta Pabungan ka Olibo

Luc 22:39-46; Mat 26:36-46; Mar 14:32-42

³⁹ Na, igpanó si Jesus, asta igsadun sikandin tun ta Pabungan ka Olibo, su tô gó é ágkémun din. Igtákkás tô mga disipulu din kandin. ⁴⁰ Tô igdunggù sikandin tun ta lugar, igkagi sikandin tun kandan, na mà din, "Dasal kó ébô di kó matalu ka pagtintal."

⁴¹ Na, igpanayun si Jesus tun tóna na di madiyù, iglingkóod sikandin, asta igdasal, na mà din, ⁴² "Ámmà, atin ka mému ákníko, yaka ágpókit kanak tun ta kahirapan na masig dán dumunggù. Asal tuman nu tô ákníko kakalyag, ánnà tô kanak kakalyag."

⁴³ Na, duwán panaligan ka Manama na igpakita kandin tikud tun ta langit ébô pabákkár kandin. ⁴⁴ Su tuu ihirapan sikandin, maggát pa igdasal sikandin, asta igtallù tô ating din iring na dipanug tun ta tanà.

⁴⁵ Pángnga igdasal si Jesus, iglónód sikandin tun ta mga disipulu din, asal igpantudug dan, su igmalómét dan tingód katô ranu dan. ⁴⁶ Igánnó din sikandan, asta igkagi sikandin, na mà din, "Manan ka igtudug kó? Ánnó kó, asta dasal kó ébô di kó matalu ka pagtintal."

† 22:37 *Isaias* 53:12.**Igámmát si Jesus**

Luc 22:47-53; Mat 26:47-56; Mar 14:43-50; Juan 18:3-11

⁴⁷ Róggun na igkagi si Jesus, igdunggù tô marapung manubù na igpid i Judas na sábbad katô sapulù duwa (12) disipulu. Igpadani si Judas ki Jesus ébô madák kandin. ⁴⁸ Asal igkagi si Jesus tun kandin, na mà din, "Judas, pammáttánna na Igpamanubù ukit ka kadák nu?"

⁴⁹ Tô igkita tô mga disipulu na ámmáttán sikandin, iginsà sikandan, na mà dan, "Áglangngagán, tigbasán dé sikandan?"

⁵⁰ Duwán sábbad kadumaan i Jesus na igtigbas din tô állang katô tuu mallayat ka pangulu ka templo, asta ipangul tô talinga din dadan ta kawatan. ⁵¹ Asal igsapadan i Jesus sikandin, na mà din, "Nángngà dán!" Igdappánnan i Jesus tô talinga katô állang, asta in-ólian sikandin.

⁵² Na, tô mga manubù na igsadun ébô mámmát ki Jesus, tô gó é mallayat ka mga pangulu ka templo, tô mga kapitan ka mga tarabanté ka templo, asta tô mga ágtugállan ka Judio. Igkagi si Jesus tun kandan, na mà din, "Manan ka mámmát kó kanak ukit ka mga kampilan asta mga paglagpás? Ánnà a tulisan. ⁵³ Álló-álló ágtinurù a tun ta plasa ka templo, asal ándà a ikiyu ámmátti. Asal nigó tô oras na igsalin ka Manama na lumumu si Maibuyan ka madat."

Igbulun i Pedro si Jesus

Luc 22:54-62; Mat 26:57-58,69-75; Mar 14:53-54,66-72; Juan 18:12-18,25-27

⁵⁴ Na, igámmát dan si Jesus, asta igpid dan tun ta balé katô tuu mallayat ka pangulu ka templo. Igtalundug si Pedro, asal igpadiyù dád sikandin. ⁵⁵ Duwán mga manubù na igtapun ka apuy tun ta luwà, asta igsad dan ébô minadang. Igduma si Pedro kandan. ⁵⁶ Tô iséllaan ka apuy tô bónnóng i Pedro, duwán sábbad állang bayi na ikakita kandin. Igsállag tô bayi kandin, asta igkagi sikandin, na mà din, "Ni manubù ni ágtákkás-tákkás katô igámmát."

⁵⁷ Asal igbulun si Pedro katô bayi, na mà din, "Ándà ku kilalayi sikandin."

⁵⁸ Na, ándà kadugé, duwán ássa manubù na igkita ki Pedro, asta igkagi sikandin, na mà din, "Sikuna pagsik tô sábbad kadumaan din."

Asal igkagi si Pedro, na mà din, "Sir, ánnà a kadumaan din."

⁵⁹ Tô iglabé tô mga sábbad oras, duwán pagsik ássa manubù na marag ágkagi, na mà din, "Bánnal ni manubù ni tô ágtákkás-tákkás pagsik katô igámmát, su taga Galilea sikandin."

⁶⁰ Asal igkagi si Pedro, na mà din, "Sir, ándà sóddór ku tingód katô ágkagin nu."

Na, róggun igkagi si Pedro, tigkô igukkarà tô manuk. ⁶¹ Igsérè si Jesus, asta igsállag ki Pedro. Purisu isampáttan i Pedro tô taganà igkagi katô Áglangngagán, na, "Kani ka dukilám ka di pa mukkarà tô manuk,

makatállu ka mulun kanak." ⁶² Na, igluwà si Pedro, asta tuu igszágó sikandin.

Igbuyas-buyas asta iglagpás si Jesus

Luc 22:63-65; Mat 26:67-68; Mar 14:65

⁶³ Na, tô mga manubù na igbanté ki Jesus, igbuyas-buyas dan asta iglagpás dan ki Jesus. ⁶⁴ Igdalangan dan tô mga mata din, asta igkagi sikandan, na mà dan, "Atuk nu ka sadan tô iglagpás áknikó!"

⁶⁵ Igirrayatan dan sikandin, asta madat tô igkagi dan kandin.

Igpid si Jesus tun ta mallayat ka mga pangulu ka templo

Luc 22:66-71; Mat 26:59-66; Mar 14:55-64; Juan 18:19-24

⁶⁶ Na, pagkasállám dán, igpalimudé tô langun ágtugállán ka Judio, tô mallayat ka mga pangulu ka templo, asta tô mga taratinurù ka sugù. Igpakangé dan si Jesus, asta igkagi sikandan, na mà dan, ⁶⁷ "Atin ka siku-na tô Mesiyas, uliti ké."

Asal igtaba si Jesus, na mà din, "Atin ulitan ku sikiyu, di kó mánnal. ⁶⁸ Atin ka minsà a ákniyu, di kó tumaba.

⁶⁹ Asal di madugé, munsadda na Igpamanubù dadan tun ta kawatan katô Matulus Manama." †

⁷⁰ Iginsà tô langun dan, na mà dan, "Purisu Batà ka katô Manama?"

Igtaba si Jesus, na mà din, "Bánnal tô igkagi yu."

⁷¹ Purisu igpatóngkóé sikandan, na mà dan, "Ándà dán kailangan na ulitan ki pa ka duma manubù tingód kandin, su kandin kagi tô igdinág ta." ††

Igpid si Jesus tun ki Pilato

Luc 23:1-5; Mat 27:1-2,11-14; Mar 15:1-5; Juan 18:28-38

23 Na, igtindág tô langun ágtugállán ka Judio, asta igpid dan si Jesus tun ta gobernador na si Pilato.

² Igdimanda dan si Jesus tun ki Pilato, na mà dan, "Igakita dé ni manubù ni na ágsutsut tun ta mga manubù kani banuwa ta, su ágsapadan din tô kabayad dé ka buwis tun ta emperador ka Roma. Mà kagi sikandin Mesiyas asta hari."

³ Iginsà si Pilato ki Jesus, na mà din, "Sikuna tô Hari ka mga Judio?"

Igtaba si Jesus, na mà din, "Óó. Bánnal tô igkagi nu."

⁴ Igkagi si Pilato tun ta mallayat ka mga pangulu ka templo asta tun ta duma mga manubù na ilimud, na mà din, "Ándà palang madat na igkita ku kani manubù ni."

⁵ Asal maggát igkagi sikandan ki Pilato, na mà dan, "Ukit katô ágtinuruán din, ágsamukán din tô langun manubù tun ta kaluwagan ka Judea, tikud tun ta Galilea asta sippang kannun."

Igpid si Jesus tun ki Herodes

⁶ Tô igdinág si Pilato katô igkagi dan, iginsà sikandin ka sakup ka probinsya ka Galilea si Jesus. ⁷ Tô ikasód-dór si Pilato na igtikud si Jesus tun ta probinsya na isakupan i Herodes, igpapid din si Jesus tun ki Herodes, su si Herodes igóddô tun ta Jerusalem tô álló tô. ⁸ Tô ikakita si Herodes ki Jesus, tuu idayawan sikandin, su ikadinág dán sikandin tingód ki Jesus, asta idugé dán duwán kakalyag din na kumita ki Jesus asta katô kasalábbuan na áglumun din. ⁹ Purisu marapung tô mga insà i Herodes kandin, asal ándà taba si Jesus. ¹⁰ Tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô mga taratinurù ka sugù igpadani tun ki Herodes, asta maggát dan igdimanda tingód ki Jesus. ¹¹ Si Herodes asta tô langun sundalo din ingngisi asta igóróm-óróm ki Jesus. Na, igpómpakan i Herodes si Jesus ka madigár kapa, asta igpalónód din tun ki Pilato. ¹² Purisu igpararaké si Herodes asta si Pilato tô álló tô, su taganà dan ágpasókówé.

Igruudan si Jesus na matayan

Luc 23:13-25; Mat 27:15-26; Mar 15:6-15; Juan 18:39-19:16

¹³ Na, igpalimud i Pilato tô langun ka mallayat ka mga pangulu ka templo, tô mga pangulu ka Judio, asta tô duma mga manubù. ¹⁴ Igkagi si Pilato, na mà din, "Igpid yu ni manubù ni dini kanak, asta igulit kó kanak na ágsutsut sikandin ka mga manubù. Iginsà ku sikandin tun ta saruwan yu, asal isóddóran ku na ándà din lumuwi tô igdimanda yu tingód kandin. ¹⁵ Magunawa pagsik tô isóddóran i Herodes, su igpalónód din sikandin dini áknita. Purisu ándà palang iglumu din na nángngà na supakan asta matayan sikandin. ¹⁶ Purisu palagpásán ku dád sikandin, asta paluwaán ku."

¹⁷ [Na, kada ámmé dalám ka Kalimudan Ka Kalabé, duwán ágkémun din na ágpaluwaán din tô sábbad manubù na igpriso, agad sadan tô salinán katô mga Judio.] ¹⁸ Asal igpasábbadé dan langun igullaó, na mà dan, "Pamatayi nu ni manubù ni. Paluwà nu áknami si Barabas."

¹⁹ Na, si Barabas tô igpriso su sikandin tô igpid katô mga manubù na igatu katô gobyerno tun ta lunsud ka Jerusalem, asta duwán igmatayan din.

²⁰ Kakalyag i Pilato na paluwaán din si Jesus. Purisu iguman din igkagiyan tô mga manubù na ilimud.

²¹ Asal igullaó sikandan, na mà dan, "Pamatayi nu! Pampansali nu sikandin tun ta krus!"

²² Na, ikatállu igkagi si Pilato, na mà din, "Manan? Ándà palang madat na iglumu din! Ándà palang iglumu din na igkita ku na nángngà supakan asta matayan sikandin. Purisu palagpásán ku dád sikandin, asta paluwaán ku."

²³ Asal maggát dan igullaó ka mabákkár, su kakalyag dan na pansalan sikandin tun ta krus ébô maté. Ikapanaluan dan ukit ka kóllaó dan. ²⁴ Purisu igruud si Pilato na tumanán din tô kakalyag dan. ²⁵ Igpaluwà din tô igpriso na igatu ka gobyerno asta igmaté ka mga

† 22:69 Ahaán tô Salmo 110:1. †† 22:71 Kéman katô mga Judio ka igbulaló si Jesus su igkagi sikandin na Batà ka Manama. Purisu igplano dan na matayan si Jesus.

manubù. Asal si Jesus tô igbággé din tun ta mga sundalo ébô matayan, su tô gó tô kakalyag dan.

Igpansalan si Jesus tun ta krus

Luc 23:26-43; Mat 27:32-44; Mar 15:21-32; Juan 19:17-27

²⁶ Na, igpid katô mga sundalo si Jesus tikud tun ta balé i Pilato. Tun ta dalan na gukitan dan, isumaran dan si Simon na taga Cirene na mantu igdunggu tikud tun ta pabunganán. Igpigit dan sikandin igpatiang katô krus, asta igpatalundug dan sikandin ki Jesus.

²⁷ Marapung tô mga manubù na igtákkás ki Jesus, asta marapung tô mga gabayi na igpansággó tingód katô ranu dan kandin. ²⁸ Asal igsérê si Jesus, asta igkagi sikandin, na mà din, "Sikiyu na mga gabayi na taga Jerusalem, yakó ágsággó tingód katô kahirapan na igdunggu kanak. Asal sággó kó tingód katô kahirapan na matuman dumunggu ákniyu asta tun ta mga gabatà yu. ²⁹ Su dumunggu gó tô álló na kumagi tô mga manubù na kadayawan tô mga gabayi na ði ágbatà, ði ágpamasusu, asta ði ágpasusu! ³⁰ Tô álló tô, tumawar tô mga manubù tun ta mga pabungan, na mà dan, 'Kanónór kó dini áknami, asta tambuni ké ébô maté ké.' ³¹ Atin ka mahirap tô kókitan ku áknganni na manté pa tô kayu, tuu pa mahirap tô kókitan yu tun ta tapuri álló ka igangu dán tô kayu." ^{††}

³² Duwán pagsik duwa tulisan na igpid katô mga sundalo ébô matayan дума ki Jesus. ³³ Tô igdunggu dan tun ta lugar na ángadanan Bóngó-bóngó, igpansalan dan si Jesus tun ta krus, asta tô duwa tulisan, na tô sábbad dadan tun ta ibang din asta tô sábbad dadan tun ta kawatan din. ³⁴ Igdasal si Jesus tingód katô mga igpansal kandin tun ta krus, na mà din, "Ámmà, pasin-siyayi nu sikandan, su ándà dan kasóddóri ka ándin tô áglumun dan."

Na, igripa tô mga sundalo ébô talad-taladán dan tô umpak din. ^{‡35} Igsállág tô ilimud mga manubù ki Jesus. Asal tô mga pangulu ka Judio igbuyas kandin, na mà dan, "Igtabangan din tô дума mga manubù ébô ði dan maté. Sállággán ta ka makatabang sikandin katô kandin sarili. Kitanán ta ka bánnal sikandin tô Mesiyas na igsalin ka Manama!"

³⁶ Igóróm-óróm pagsik tô mga sundalo. Igpadani dan tun kandin, asta igpénám dan sikandin ka bino na igbaláttan ka wayig. ³⁷ Igkagi sikandan, na mà dan, "Atin ka bánnal ka na Harì ka mga Judio, tabangi nu tô áknikó sarili!"

³⁸ Duwán pagsik igsulat na igtagù tun datas ta ulu i Jesus, na, "NI GÓ TÔ HARÌ KA MGA JUDIO."

³⁹ Igbuyas-buyas tô sábbad tulisan na igpansalan madani ki Jesus, na mà din, "Atin sikuna tô Mesiyas, paluwà nu tô áknikó sarili asta sikami!"

⁴⁰ Asal igsapadan sikandin katô kadumaan din, na mà din, "Kailangan kamáddangan ka katô Manama, su magunawa tô supak áknita. ⁴¹ Nángngà tô supak ákni-

ta, su igsulian ki gó tingód katô madat linumuwan ta. Asal sikandin, ándà palang madat linumuwan din."

⁴² Igkagi sikandin, na mà din, "Jesus, atin ka mangulu ka, sampátta."

⁴³ Igkagi si Jesus, na mà din, "Paminág nu ni kagin ku áknikó. Ni álló ni, dumuma ka kanak tun ta madigár góddóan ku."

Inaté si Jesus

Luc 23:44-49; Mat 27:45-56; Mar 15:33-41; Juan 19:28-30

⁴⁴ Na, tô malássád dán tô álló, igmangittáng tô kaluwagan kani banuwa dalám ka tállu oras, ^{‡45} su ándà sánnang tô álló. Itángngà tô tabir ^{‡‡} tun ta tángngaan katô templo. ⁴⁶ Na, igullaó si Jesus ka mabákkár, na mà din, "Ámmà, sarigán ku ni espiritu ku tun áknikó!" ^{‡‡‡}

Pángnga igullaó sikandin, inaté.

⁴⁷ Na, tô igkita tô kapitan ka mga sundalo katô ilmu, igdurung din tô Manama, asta igkagi sikandin, na mà din, "Bánnal na ándà palang salà din!"

⁴⁸ Na, tô langun manubù na ilimud, tô igkita dan katô ilmu, igpanggulì dan, asta ágtagpukán dan tô kagpa dan tingód katô ranu dan. ⁴⁹ Asal tô langun rarak i Jesus asta tô mga gabayi na igtákkás kandin tikud tun ta Galilea, igtindág dan tun ta madiyù, asta igsállág dan tô ilmu.

Tô kalábbáng ki Jesus

Luc 23:50-56; Mat 27:57-61; Mar 15:42-47; Juan 19:38-42

⁵⁰ Na, duwán sábbad manubù na ángadanan ki Jose na taga Arimatea tun ta probinsya ka Judea. Madigár manubù sikandin, nángngà tô áglumun din tun ta saruwan ka Manama, asta giman sikandin katô pagpangulu ka Manama. Agad sikandin tô sábbad ágtugállán tun ta mga ágtugállán ka Judio, asal ándà nunug sikandin katô madat plano katô mga kadumaan din na iglumun dan ki Jesus. ⁵² Igsadun si Jose tun ki Pilato, asta igpamuyù din tô lawa i Jesus ébô lábbángngán din. ⁵³ Igkangé din tô lawa tikud tun ta krus, igtángngás din katô mapputi óggét, asta iglábbáng din tun ta áglábbángngan na mantu igkaliyan tun ta pangpang asta ándà pa lábbángngi. ⁵⁴ Masig dán sumalláp tô álló, asta simag tô álló ka kapaginawa.

⁵⁵ Na, igtalundug ki Jose tô mga gabayi na taganà igtákkás ki Jesus tikud tun ta Galilea, asta igkita dan tô lábbáng asta tô kapadággà katô lawa. ⁵⁶ Na, igpanggulì dan, asta igtaganà dan tô ássa-ássa mga pamammut na taguán tun ta lawa. Tô álló ka kapaginawa, igpaginawa dan, su tô gó é sugù ka Manama.

† 23:30 Ahaán tô Oseas 10:8. †† 23:31 Tô kóbadan kani pangunggiringan, atin ka igsupakan si Jesus na ándà salà din, tuu pa madat tô supak na dumunggu tun ta mga Judio na duwán salà dan. ‡ 23:34 Ahaán tô Salmo 22:18.

†† 23:44 Dalám ka tállu oras, ó sippang ka alas tres ka mapun. ‡‡ 23:45 Tô ángadanan "tabir" iring na kurtina na tuu makáppal tun ta tángngaan katô templo ka Jerusalem. Itángngà tô tabir su uk-it ka kamatayan i Jesus, mému gó makapadani tô langun manubù tun ta Manama. ‡‡‡ 23:46 Ahaán tô Salmo 31:5.

Inanté puman si Jesus

Luc 24:1-12; Mat 28:1-10; Mar 16:1-8; Juan 20:1-10

24 Asal sállám ka Linggo, igsállám tô mga gabayi na igpid ka mga pamammot na igtaganà dan, asta igsadun dan tun ta iglábbáנגngan. ² Igkita dan na taganà ililid tô batu na igsagpáng. ³ Asal tô igahu dan, ándà lawa na ikita dan. ⁴ Na, isalábbuan dan tingód katô igkita dan, asta tigkô igpakita kandan tô duwa gamama na igumpak ka mapputi na ágsélla. ⁵ Imáddangan tô gabayi asta iglangkáb dan. Asal igkagi tô duwa gamama, na mà dan, “Yakó ágpamasak katô manté nit áglábbáנגnganan. Ándà dini sikandin, su inanté. ⁶ Sampát yu tô taganà igkagi din ákniyu tun ta Galilea. ⁷ Igkagiyan kó ikandin na kailangan bággén sikandin na Igpamanubù tun ta bállad katô masalà-salà mga manubù, pansalan sikandin tun ta krus ébô maté, asta manté puman sikandin tun ta ikatállu álló.” ⁸ Purisu isampáttan katô mga gabayi tô taganà igkagi i Jesus. ⁹ Igpanó dan tikud tun ta lábbáנג, asta igulit dan kani langun tun ta sapulù sábbad (11) apostoles asta tun ta mga duma. ¹⁰ Tô mga gabayi tô, si Maria taga Magdala, si Juana, si Maria na innà i Santiago, asta duwán pa ássa mga gabayi. Sikandan tô igulit tingód katô langun na igkita dan tun ta mga apostoles. ¹¹ Asal kéman dan ka igimu-imu dád tô igkagi dan, asta ándà dan bánnal kandan. ¹² [Asal igpalaguy si Pedro igsadun tun ta lábbáנג. Iggógó-kógó sikandin, igsállág tun dalám, asta igkita din tô mapputi óggét, asal ándà lawa na igkita din. Tô iguli sikandin, isalábbuan sikandin tingód katô ilmu.]

Igpakita si Jesus tun ta duwa disipulu din

Luc 24:13-35; Mar 16:12-13

¹³ Tô álló tô, duwán duwa disipulu i Jesus na igsadun tun ta lunsud ka Emmaus na mga sapulù sábbad (11) kilometro tikud tun ta Jerusalem. ¹⁴ Igpátóنگkóé dan tingód katô langun na ilmu. ¹⁵ Róggun na igpatóنگkóé dan, igpadani si Jesus, asta igtákkás kandan, ¹⁶ asal ándà dan ikakilala ka sadan sikandin. ¹⁷ Iginàs si Jesus, na mà din, “Ándin tô ágtóنگkóán yu róggun igpanó kó?” ¹⁸ Igsódô tô duwa dan, asta iranu tô bónnóng dan. ¹⁸ Igtaba tô sábbad na ánggadanan ki Cleopas, na mà din, “Tun ta langun taga Jerusalem, sábbad nu dád tô ándà ikasóddór tingód katô ilmu áknganni.” ¹⁹ Igkagi si Jesus, na mà din, “Ándin tô ilmu?” ¹⁹ Igkagi sikandan, na mà dan, “Tô inému ki Jesus na taga Nazaret. Propeta sikandin, asta matulus tô langun na iglumu din asta igtinurù din tun ta saruwan ka Manama asta tun ta mga manubù. ²⁰ Tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô mga pangulu ka Judio igpammát kandin, asta igmatayan dan sikandin na igpansalan dan tun ta krus. ²¹ Asal igiman ké na sikandin tô makatábbus katô mga rubbad i Israel. Tállu dán álló tô iglabé. ²² Isalábbuan ké, su duwán mga kadumaan dé na gabayi na igsállám tun ta iglábbáנגngan kandin, ²³ asal ándà lawa din na igkita dan. Tô iguli

dan, igulit dan áknami na igpakita kandan tô mga panaligan ka Manama na igkagi na inanté dán si Jesus. ²⁴ Duwán ássa mga kadumaan dé na igsadun tun ta lábbáנג, asta tô igkita dan magunawa katô igulit katô mga gabayi. Asal ándà dan kitayi sikandin.”

²⁵ Igkagi si Jesus, na mà din, “Isalábbuanna ákniyu, su ándà kó pa bánnal katô langun na igkagi katô mga propeta ka Manama sayyan! ²⁶ Kailangan matayan pa tô Mesiyas iring katô ilmu dán tô ò pa matuman na duwán séllaán din tun ta langit.”

²⁷ Na, igpénagpát i Jesus tun kandan tô langun na ig-sulat tun ta kagi ka Manama tingód kandin, tikud tun ta igsulat i Moises asta katô langun propeta ka Manama sayyan.

²⁸ Tô madani dan dán tun ta lunsud na ágsadunan katô duwa disipulu, manayun pád si Jesus. ²⁹ Asal igpé-du-édu dan kandin, na mà dan, “Dággà ka dini áknami, su igsalláp dán tô álló, asta masig dán dumuk-ilám.”

Purisu igtákkás si Jesus kandan. ³⁰ Tô igiyambung dan, igkangé i Jesus tô pan, igpasalamat sikandin tun ta Manama, igtáppik-táppik din, asta igbággé din tun kandan. ³¹ Tákkô ikakilala dan na sikandin si Jesus. Asal inandà sikandin. ³² Igpátóنگkóé sikandan, na mà dan, “Agud ta na iring na duwán ménit tun ta pusung ta tingód ka dayó ta róggun na igtóنگkô sikandin áknita tun ta dalan, asta igpénagpát din áknita tô kagi ka Manama.”

³³ Na, tô oras tô, sékót dan iglónód tun ta Jerusalem. Igkita dan tô sapulù sábbad (11) mga disipulu i Jesus na ilimud, asta tô mga kadumaan dan. ³⁴ Igkagi tô mga manubù na ilimud, na mà dan, “Bánnal inanté dán puman tô Áglangngagán, asta igpakita sikandin ki Simon!”

³⁵ Na, igulit tô duwa disipulu tingód katô ilmu kandan tun ta dalan, asta tingód ka kakilala dan kandin dalám ka katáppik-táppik din katô pan.

Igpapanó i Jesus tô mga disipulu din

Luc 24:36-49; Mat 28:16-20; Mar 16:14-18; Juan 20:19-23; Lumu 1:6-8

³⁶ Róggun na igulit dan tô tingód katô igkita dan, igdunggù si Jesus na igtindág tun ta tángnga dan, asta igkagi sikandin, na mà din, “Mólà pa ka duwán kasunayan yu.”

³⁷ Asal itingkámmád dan asta imáddangan dan, su kéman dan ka gimukud sikandin. ³⁸ Asal igkagi si Jesus kandan, na mà din, “Yakó ágkatanaan, asta yakó ág-duwa-duwa. ³⁹ Sállág yu ni mga amù nit bállad ku asta nit paa ku, su bánnal sakán gó. Awid kó kanak ébô kasóddóran yu na ánnà a gimukud. Ándà lawa katô gimukud, asal duwán lawa ku na ágkitanán yu.”

⁴⁰ Na, igpakita i Jesus kandan tô bállad asta paa din. ⁴¹ Agad idayawan dan, asal iring na ándà dan bánnal na bánnal gó sikandin, su isalábbuan dan. Iginàs si Jesus, na mà din, “Duwán ágkannán yu kannun?”

⁴² Igbággayan dan sikandin ka sábbad abuk sáddà na igággang. ⁴³ Igtanggap i Jesus, asta igkan din tun ta saruwan dan.

⁴⁴ Igkagi si Jesus, na mà din, “Tô igduma a pa ákniyu dangingan tô ándà a pa kamaté, igkagi ku ákniyu na kailangan matuman tô langun tingód kanak na igsulat i Moises, asta katô mga propeta sayyan, asta tun ta libro ka Salmo.”

⁴⁵ Igpénagpát i Jesus kandan tô kóbadan katô kagi ka Manama na igsulat sayyan.

⁴⁶ Igkagi sikandin, na mà din, “Mà katô kagi ka Manama na kailangan matayan tô Mesiyas, asta manté puman sikandin tun ta ikatállu álló. ⁴⁷ Igpapidda ákniyu ébô mulit-ulit kó katô mga manubù tun ta langun banuwa na pasinsiyaan ka Manama tô mga salà dan ka rumákkád dan. Kailangan tumigkané kó mulit-ulit nit lunsud ka Jerusalem. ⁴⁸ Sikiyu tô ikakita kani langun, asta kailangan ulitán yu tun ta дума mga manubù. ⁴⁹ Papiddán ku dini ákniyu tô Ugis Espiritu na

igtandô katô Ámmà ku. Asal angat kó pa kannun ta lunsud ka Jerusalem sippang ka matanggap yu tô Ugis Espiritu tikud tun ta langit.”

Ibatun si Jesus tun ta langit

Luc 24:50-53; Mar 16:19-20; Lumu 1:9-11

⁵⁰ Na, igpid si Jesus kandan, igpanó dan tikud tun ta Jerusalem, asta igsadun dan sippang tun ta Betania. Igtayó i Jesus tô bállad din, asta igdasal sikandin na tabangan dan ka Manama. ⁵¹ Róggun na igdasal sikandin, igtananan din sikandan, asta ibatun sikandin tun ta langit. ⁵² Na, igpangadap dan kandin, asta igulì dan tun ta Jerusalem na duwán dayó dan. ⁵³ Inalayun dan ágsadun tun ta templo, asta ágdurungán dan tô Manama.

Juan

Una Basan

Si Juan tô sábbad katô sapulù duwa disipulu na igsalin asta igpapid i Jesus ébô mulit-ulit katô ágtinuruán i Jesus. Si Santiago tô adi i Juan. Si Sebedeo tô ámmà dan na taraággut ka sáddà, asta tô innà i Juan si Salome na sábbad katô mga gabayi na ágbággé ka salapì ki Jesus asta katô mga disipulu din.

Róggun iguras si Juan asta si Santiago ka pukut katô ámmà dan madani tun ta ranó, igtawar si Jesus kandan ébô mákkás dan kandin. Tigkô dád igtananan dan tô ámmà dan tun ta barangé, asta igtákkás dan ki Jesus. Tuu igpamaké si Juan ki Jesus. Agad tô itugál dán si Juan, ándà kapalin tô kapamaké din ki Jesus, asta ágpaginawaé sikandan.

Igulit si Juan tingód ka gunayan katô kasulat din kani libro ébô mánnal tô mga manubù na si Jesus tô bánnal Batà ka Manama, asta tingód katô kapamaké dan kandin, bággayan sikandan ka kantayan na ándà ágtamanán.

Duwán pittu mga ágtinuruán i Jesus na igulit i Juan nit libro. Duwán pagsik pittu kasalábbuan na iglumu i Jesus na igulit din. Ukit katô mga tinurù asta mga kasalábbuan, makasóddór ki na Manama tô igpapid ki Jesus nit banuwa.

Tô kakalyag ka Manama na mamaké tô langun manubù ki Jesus, su ukit dád katô kapamaké ta ki Jesus, kabággayan ki ka kantayan na ándà ágtamanán.

Igpamanubù tô Kagi ka Manama

1 Tô ándà pa kému tô langun, † taganà dán sikandin na ánggadanan Kagi ka Manama. Sikandin tô ágduma ka Manama, asta Manama sikandin. 2 Tikud tun ta katigkanayan katô langun, sikandin tô ágduma ka Manama. 3 Igimu tô langun uk-it kandin, asta ándà palang inému na ánnà ukit kandin. 4 Sikandin tô ágtikudan ka kantayan, asta sikandin tô kappawaan tun ta kangittángngan katô pusung ka mga manubù. 5 Sikandin tô kappawaan tun ta kangittángngan. Tô kangittángngan ándà gó ikapanalu katô kappawaan.

6 Duwán sábbad manubù na ánggadanan ki Juan na Tarabunyang. Igpapid ka Manama si Juan 7 ébô mulit-ulit tingód katô kappawaan †† ka Manama, asta ébô mamaké tô langun manubù ukit katô ágtinuruán din. 8 Ánnà si Juan tô kappawaan, asal sikandin tô igpapid ébô mulit-ulit tingód katô kappawaan. 9 Tô bánnal kappawaan igsadun nit banuwa ébô kumappawà tô kangittángngan tun ta pusung katô langun manubù.

10 Igsadun si Jesus kannun ta banuwa. Agad igimu tô langun nit banuwa ukit ki Jesus, asal ándà sikandin kilalayi ka mga manubù nit banuwa. 11 Agad igsadun si Jesus tun ta kandin banuwa, ándà sikandin tanggapi katô kandin mga kaditaan. †12 Asal tô langun manubù

† 1:1 Tô ándà pa kému tô langun, ó tô katigkanayan katô langun. †† 1:7 Si Jesus tô ánggadanan na kappawaan su sikandin tô ágtikudan ka kadigárran katô Manama. Ágpakitanán din tô Manama asta tô kakalyag ka Manama tun ta mga manubù, asta ágpasinsiya sikandin ka salà ka mga manubù na ágpamaké kandin. ‡ 1:11 Kandin mga kaditaan tô mga Judio.

na igtanggap kandin asta igpamaké kandin, tô gó tô igimu din na mga gabatà ka Manama. 13 Inému dan na mga gabatà ka Manama ánnà ukit ka kapamasusu ka manubù. Ánnà pagsik tikud tun ta kakalyag asta panámdám ka manubù. Asal tikud tun ta kakalyag ka Manama, inému dan na mga gabatà din.

14 Igpamanubù sikandin na ánggadanan Kagi ka Manama, asta igóddô sikandin duma áknita. Igkita dé tô séllaán din, su tuu médu-édu sikandin asta ágkasarigan tô kagi din. †† Sikandin tô bugtung Batà katô Ámmà din. 15 Sikandin tô igulit-ulit i Juan na Tarabunyang tô igkagi sikandin ka mabákkár, na mà din, “Ni gó tô taganà ku igulit-ulit ákniyu na duwán pa dumunggù na tuu pa mallayat tô kamanubuan din ka tandingán kanak, su tô ándà a pa pamasusuwi, taganà dán sikandin.”

16 Dakál tô kédu i Jesus áknita, asta ándà ágtamanán katô kédu din. 17 Ukit ki Moises, igbággé tô mga sugù ka Manama. Asal ukit ki Jesu-Cristo, igdunggù dini áknita tô kédu asta tô kabánnalan. 18 Ándà palang manubù na ikakita ka Manama. Asal tô bugtung Batà ka Manama na inalayun ágduma ka Manama, sikandin tô igpasóddór áknita tingód katô Ámmà din.

Ánnà Mesiyas si Juan na Tarabunyang

Juan 1:19-28; Mat 3:1-12; Mar 1:1-8; Luc 3:1-18

19 Na, duwán mga pangulu ka templo asta mga rubbad i Levi na igsadun tun ki Juan na Tarabunyang. Igpapid dan tô mga pangulu ka Judio tikud tun ta

†† 1:14 Tuu médu-édu sikandin asta ágkasarigan tô kagi din, ó ágkapánnuan sikandin ka panalangin asta kabánnalan. Magunawa pagsik tun ta 1:17.

Jerusalem ébô minsà dan ki Juan ka sadan sikandin. Ni gó tó igulit i Juan, su ándà din buluni tó kabánnalan, na mà din, “Ánnà a Mesiyas.”

²¹ I Ginsà sikandan, na mà dan, “Sadan ka? Si Elias ka?”

Igtaba si Juan, na mà din, “Ánnà.”

Igkagi sikandan, na mà dan, “Sikuna basi tó propeta na gimanan dé.” †

Igtaba si Juan, na mà din, “Ánnà.”

²² Igkagi puman sikandan, na mà dan, “Uliti ké ka sadan ka, ébô duwán taba dé kató mga manubù na igpapid áknami. Ándin tó taba nu tingód kató áknikó kamannubuan?”

²³ Igtaba si Juan, na mà din, “Sakán tó katumanan kató igkagi kató propeta sayyan na si Isaias, na mà din,

“Duwán sábbad manubù na dinággán yu na gullaó tun ta disyerto: Tullid yu tó dalan na ukitan kató Áglangngagán.” ††

²⁴ Igpapid ka mga Pariseo tó mga manubù na iginsà ki Juan. ²⁵ I Ginsà sikandan, na mà dan, “Atin ka ánnà ka Mesiyas, asta ánnà ka si Elias na iglónód, asta ánnà ka tó propeta na gimanan dé, manan ka ágbunyag ka?”

²⁶ Igtaba si Juan, na mà din, “Ágbunyagga ukit ka wayig. Asal duwán sábbad manubù dini áknayu na ándà yu pa kilalayi. ²⁷ Agad ikatapuri sikandin kanak, asal ánnà a nángngà agad lumusutta dád ka sandalyas din.”

²⁸ Ilmu ni tun ta lunsud ka Betania dipag kató Wayig ka Jordan na dutun ágbunyag si Juan.

Tó Nati Karnero na igbággé ka Manama

Juan 1:29-34; Mat 3:13-17; Mar 1:9-11; Luc 3:21-22

²⁹ Na, pagkasimag, igkita i Juan si Jesus na ágpadani kandin. Igkagi si Juan tun ta mga manubù na ilimud, na mà din, “Na, sikandin tó Nati Karnero na igbággé ka Manama, su sikandin tó miwà ka salà kató langun manubù nit banuwa! ³⁰ Sikandin tó taganà ku igulit-ulit áknayu na duwán pa dumunggù na tuu pa mallayat tó kamanubuan din ka tandingán kanak, su tó ándà a pa pamasusuwi, taganà dán sikandin. ³¹ Dángngan, ándà sóddór ku ka sadan sikandin. Asal ágbunyagga ukit ka wayig ébô pasóddórán ku kató mga rubbad i Israel tó tingód kandin.”

³² Na, igulit-ulit si Juan, na mà din, “Igkita ku tó Ugis Espiritu na igsunnad tikud tun ta langit iring na salapati, asta igóddô tun kandin. ³³ Dángngan, ándà sóddór ku ka sadan sikandin, asal tó Manama na igpapid kanak ébô munyagga ukit ka wayig, sikandin tó igulit kanak na kitanán ku tó sunnadan asta óddóan kató Ugis Espiritu. Sikandin tó munyag ukit ka Ugis Espiritu. ³⁴ Igkita ku sikandin, asta gulitán ku áknayu na sikandin tó Batà ka Manama.”

Tó tagnà mga disipulu i Jesus

³⁵ Na, pagkasimag, dutun puman si Juan na Tarabun-yag asta tó duwa disipulu din. ³⁶ Tó igkita i Juan si Jesus na iglabé, igkagi si Juan, na mà din, “Na, sikandin tó Nati Karnero na igbággé ka Manama!”

³⁷ Tó igdinág tó duwa disipulu i Juan kató kagi din, ig-talundug dan ki Jesus. ³⁸ Igsérè si Jesus, asta igkita din na igtalundug dan. I Ginsà si Jesus, na mà din, “Ándin tó ágpamasakán yu?”

Igtaba sikandan, na mà dan, “Rabbi.” (Tó kóbadan, Taratinurù.) “Ánda é góddóan nu?”

³⁹ Igkagi si Jesus, na mà din, “Tákkás kó kanak ébô kitanán yu.”

Purisu igtákkás dan ki Jesus, asta igkita dan tó góddóan din. Igóddô dan tun kandin tó álló tó, su mga alas kuwatro dán ka mapun.

⁴⁰ Si Andres tó sábbad kató duwa disipulu na ikadinág ki Juan asta igtákkás ki Jesus. Mataladi si Andres asta si Simon Pedro. ⁴¹ Tigkó dád igpamasak si Andres kató kaké din na si Simon, asta igkagi sikandin, na mà din, “Igkita dé tó Mesiyas.” (Tó kóbadan, Cristo.)

⁴² Igpátákkás i Andres tó kaké din tun ki Jesus. Tó igkita si Jesus ki Simon, igkagi si Jesus, na mà din, “Sikuna si Simon na batà i Juan. Asal ngadanan ka ki Cefas.” (Magunawa tó kóbadan ka Cefas asta Pedro.) ‡

Igtákkás si Felipe asta si Natanael ki Jesus

⁴³ Na, pagkasimag igtaganà si Jesus na madun tun ta probinsya ka Galilea. Igpamasak si Jesus ki Felipe, asta igkagi sikandin, na mà din, “Tákkás ka kanak.”

⁴⁴ Na, taga Betsaida si Felipe, asta Betsaida tó lunsud na góddóan i Andres asta i Pedro. ⁴⁵ Igpamasak si Felipe ki Natanael, asta igkagi sikandin, na mà din, “Igkita dé sikandin na igkagi i Moises asta tó mga propeta tun ta igsulat dan sayyan. Tó gó si Jesus na taga Nazaret na batà i Jose.”

⁴⁶ Igkagi si Natanael, na mà din, “Ándà palang madigár na ágtikud tun ta Nazaret.”

Igkagi si Felipe, na mà din, “Tákkás ka ébô kumita ka kandin.”

⁴⁷ Tó igdunggù dan tun ki Jesus, igkagi si Jesus tingód ki Natanael, na mà din, “Na, sikandin tó bánnal rubbad i Israel, su ándà palang ágbulunán din!”

⁴⁸ Igkagi si Natanael, na mà din, “Igpamánnu nu ka kasóddór kanak?”

Igkagi si Jesus, na mà din, “Tó ándà ka pa tawari i Felipe, igkita kud taganà sikuna tun ta siráb kató kayu igera.”

⁴⁹ Igkagi si Natanael, na mà din, “Sir, sikuna tó bánnal Batà ka Manama! Sikuna tó Hari na mangulu áknami na mga rubbad i Israel!”

⁵⁰ Igkagi si Jesus, na mà din, “Igpamaké ka su igkagi na igkita ku sikuna tun ta siráb kató kayu igera. Asal kumita ka kató lumun ku na tuu pa makasaláb-bù.”

† 1:21 Ahaán tó Deuteronomio 18:15,18; Malaquias 4:5-6. †† 1:23 Isaias 40:3.

‡ 1:42 Tó kóbadan ka ngadan Cefas asta Pedro, “batu.”

⁵¹ Igkagi si Jesus kandin, na mà din, “Paminág nu ni kagin ku áknikó. Kitanán yu tô langit na kapókéan, asta kitanán yu tô mga panaligan ka Manama na ág-pénék asta ágpónóg dini kanak na Igpamanubù.” †

Kasal tun ta Cana

2 Na, tô ikatállu ta álló, duwán kalimudan ka kasal tun ta lunsud ka Cana na sakup ka probinsya ka Galilea. Igsadun tô innà i Jesus tun ta kalimudan ka kasal. ² Igpasadun pagsik si Jesus asta tô mga disipulu din dutun. ³ Na, tô inémmát tô bino, igkagi tô innà i Jesus kandin, na mà din, “Inémmát dán tô bino.”

⁴ Igkagi si Jesus, na mà din, “Innà, yaka ágtinurù kanak. Ándà pa dunggù tô oras na pakitanán ku tô katulusan ku.”

⁵ Igkagi tô innà din katô mga ágsuguánnán, na mà din, “Agad ándin tô kagin din ákniyu, lumu yu.”

⁶ Na, duwán ánnám magdakál bangà para katô ágkémun ka mga Judio tingód ka kalinis. Mga sábbad gatus (100) litro tô dalám katô tagsábbad-sábbad bangà. ⁷ Igkagi si Jesus katô mga ágsuguánnán, na mà din, “Ipánnù yu ka wayig tô mga bangà.”

Purisu igipánnù dan tô ánnám bangà. ⁸ Tô ipánnù dán, igkagi puman si Jesus, na mà din, “Suruk yu, asta pid yu tun ta pangulu ka kalimudan.”

Purisu igpid dan. ⁹ Igkinnam tô pangulu katô wayig na inému na bino. Ándà sóddór din ka ánda é igtikudan katô bino, asal ikasóddór tô mga ágsuguánnán na igsuruk katô wayig. Igtawar tô pangulu katô mama na igpakasal, ¹⁰ asta igkagi sikandin, na mà din, “Duwán ágkémun ta na una ágpénámmán tô bino na madigár é nanam. Pángnga iginám tô mga manubù ka dakál bino, ágpénámmán puman kandan tô bino na di tuu madigár. Na, isalábbuanna su sippang ni ándà nu kanê pénámmi tô tuu madigár bino.”

¹¹ Tô iglumu si Jesus kani kasalábbuan tun ta Cana na sakup ka probinsya ka Galilea, ni gó tô tagnà kasalábbuan na iglumu din ébô pakitanán din tô séllaán din. Igpamaké tô mga disipulu i Jesus kandin.

¹² Pángnga katô kasal, igsadun tun ta Capernaum si Jesus, tô innà din, tô mga kataladi din, asta tô mga disipulu din. Igóddô dan dutun ka mga pira álló.

Igsadun si Jesus tun ta templo

Juan 2:13-22; Mat 21:12-13; Mar 11:15-17; Luc 19:45-46

¹³ Na, masig dán dumunggù tô álló ka mga Judio na ánggadanan Kalimudan Ka Kalabé, asta igsadun si Jesus tun ta Jerusalem. ¹⁴ Tô igdunggù sikandin tun ta plasa katô templo, † igkita din tô mga manubù na ágbarigya ka mga baka, mga karnero, asta mga salapati. ‡ Duwán pagsik mga tarabullas ka salapi. ††¹⁵ Na, igimu

† 1:51 Ahaán tô Genesis 28:10-17. †† 2:14a Plasa katô templo; tô mga pari dád tô makahu tun dalám katô templo. Dutun dád ta plasa tô duma mga manubù. ‡ 2:14b Tô mga mannanap na ágbarigyaan tun ta plasa katô templo, tô gó tô ágbállin ka mga manubù ébô bággén tun ta Manama. †† 2:14c Tarabullas ka salapi; kailangan bullasan tô salapi ka ássa mga banuwa ébô duwán salapi na ággamítan tun ta templo.

si Jesus ka paglagpás na tali, asta igabug din tô langun dan, tô mga karnero asta tô mga baka dan tikud tun ta plasa katô templo. Igsabud din tô mga salapi katô mga tarabullas, asta igbantang din tô mga lamisa dan. ¹⁶ Igkagi si Jesus katô mga manubù na ágbarigya ka salapati, na mà din, “Pid yu ni langun tun ta luwà. Yakó yu gimuwí na ágbarigyaanan ni balé katô Ámmà ku.”

¹⁷ Purisu isampáttan katô mga disipulu din tô kagi na igsulat tun ta kagi ka Manama sayyan, na, “Manama, tuu ménit ni pusung ku, su ágginawaan ku tô balé nu.” ‡

¹⁸ Na, iginàsà tô mga pangulu ka Judio, na mà dan, “Ándin é kasalábbuan na pakitanán nu áknami ébô kasóddóran dé na nángngà ni iglumu nu?”

¹⁹ Igtaba si Jesus, na mà din, “Atin ka dadattan yu ni templo, patindággán ku puman dalám ka tállu álló.”

²⁰ Igkagi sikandan, na mà dan, “Kappatan ánnám (46) ámmé igimu ni templo. Di nu mému ni na patindággán puman dalám dád ka tállu álló.”

²¹ Asal ándà dan kasóddóri na tô lawa din tô ágkagin din na templo. ²² Pángnga inanté puman si Jesus, isampáttan katô mga disipulu din ni igkagi din kandan, asta igbánnal dan na ituman tô kagi ka Manama na igsulat sayyan, asta igbánnal dan katô igkagi i Jesus.

Isóddóran i Jesus tô dalám ka pusung ka langun manubù

²³ Na, róggun igóddô si Jesus tun ta Jerusalem dalám ka Kalimudan Ka Kalabé, marapung tô mga manubù na igpamaké kandin, su igkita dan tô mga kasalábbuan na iglumu din. ²⁴ Asal ándà sarig si Jesus katô kapamaké dan kandin, ²⁵ su isóddóran din tô tingód katô mga manubù. Agad ándà manubù na gulit kandin, ágkasóddóran din gó tô dalám katô pusung ka mga manubù.

Igtinurù si Jesus ki Nicodemo

3 Na, duwán sábbad manubù na ánggadanan ki Nicodemo. Sikandin tô sábbad tun ta mga pangu-lu ka Judio, asta isakup sikandin tun ta mga Pariseo. ² Igsadun sikandin tun ki Jesus ka dukilám, asta igkagi sikandin, na mà din, “Sir, isóddóran dé na igpapid ka katô Manama, su ándà manubù na makalumu ka mga kasalábbuan iring katô iglumu nu ka ándà katulusan na ágbággén ka Manama kandin.”

³ Igkagi si Jesus, na mà din, “Paminág nu ni kagin ku áknikó. Atin ka di puman pamasusun tô manubù, di sikandin pasakupán tun ta pagpangulu ka Manama.”

⁴ Igkagi si Nicodemo, na mà din, “Asal di mému na pamasusun puman tô tugál, su di dán makalónód tun ta gátták katô innà din ébô pamasusun puman.”

⁵ Igkagi si Jesus, na mà din, “Paminág nu ni kagin ku áknikó. Atin ka di pamasusun tô manubù ukit ka wayig asta ukit katô Ugis Espiritu, di sikandin masakup tun ta pagpangulu ka Manama. ⁶ Tô ágpamasusun ka

‡ 2:17 Salmo 69:9.

manubù, tō gó tō mga gabatà ka manubù. Asal tō mga manubù na ágpamasusun puman ukit katō Ugis Espiritu, tō gó tō imun na mga gabatà ka Manama. ⁷Yaka ágkasalábbuan tingód katō igkagi ku áknikó na kailangan pamasusun ka puman. ⁸Gukit tō karamag agad ánda. Agad ágdinággán nu tō karamag, asal di nu kasóddóran ka ánda é ágtikudan ó ánda é ágsadunan. Iring kanan tō kapamasusu katō mga manubù ukit katō Ugis Espiritu.”

⁹Iginsà si Nicodemo, na mà din, “Pamánnun ka kalumu kanan?”

¹⁰Igtaba si Jesus, na mà din, “Agad sikuna tō taratinurù ka mga rubbad i Israel, asal ándà nu ni kannê kagpátti. ¹¹Paminág nu ni kagin ku áknikó. Ágkagin dé tō tingód katō isóddóran dé, asta gulitán dé tō tingód katō igkita dé, asal ándà kó bánnal katō igkagi dé.

¹²Atin ka di kó mánnal katō igulit ku tingód ka ágkalumu nit banuwa, di kó mánnal ka mulitta ákniyu tingód katō ágkalumu tun ta langit. ¹³Ándà palang manubù na ikasadun tun ta langit, asal sakán dád na Igpa-manubù tō igtikud tun ta langit.

¹⁴“Sayyan igtayó i Moises tō burunsi áppuy tun ta disyerto. † Iringnga kanan, su sakán na Igpamanubù tō tayón ¹⁵ébo tō langun manubù na mamaké kanak kabággayan ka kantayan na ándà ágtamanán.”

¹⁶Tuu igginawaan ka Manama tō langun manubù nit banuwa. Purisu igbággé din tō bugtung Batà din ébo di supakan tō langun manubù na mamaké kandin, asal bággayan dan ka kantayan na ándà ágtamanán. ¹⁷Igpapid ka Manama tō Batà din nit banuwa ánnà ébo ruudan tō mga manubù, asal ébo tábbusan dan ukit kandin.

¹⁸Tō mga manubù na mamaké katō Batà ka Manama di karuudan ka supak. Asal tō mga manubù na di mamaké iruudan dán, su ándà dan pamaké katō bugtung Batà ka Manama. ¹⁹Supakan dan, su tō igdunggù tō ánggadanan na kappawaan kannun ta mga manubù nit banuwa, idigárran dan tō kangittángngan. Di dan ágkadigárran tō kappawaan, su madat tō áglumun dan. ²⁰Tō mga manubù na áglumu ka madat ágkaringasa asta áglili katō kappawaan agó kasóddóran na madat tō áglumun dan. ²¹Asal tō mga manubù na áglumu ka madigár ágpadani tun ta kappawaan ébo ágkasóddóran na kakalyag ka Manama tō áglumun dan.

Si Juan na Tarabunyang asta si Jesus

²²Na, igasadun si Jesus asta tō mga disipulu din tun ta probinsya ka Judea. Igóddô dan, asta igpambunyang dan. ²³Igbunyang pagsik si Juan na Tarabunyang tō ándà pa prisowi sikandin. Igbunyang tun ta Enon na madani ka Salim, su dakál tō wayig dutun. Igsadun tō mga manubù tun ki Juan, asta igbunyagan din sikandan.

† 3:14 Tō igtungká katō mga áppuy tō mga rubbad i Israel tun ta disyerto, marapung tō inaté. Asal igugù ka Manama si Moises na patayón tō burunsi áppuy ébo di maté tō mga manubù na sumállág katō igpému ka Manama. Ahaán tō Numeros 21:9 asta 2 Mga Hari 18:4.

²⁵Na, duwán sábbad Judio asta tō mga disipulu i Juan na igpapulé tingód ka ágkémun dan ka kalinis. ²⁶Purisu igasadun dan tun ki Juan, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Sir, tō manubù na igduma áknikó dāngngan tun dipag ka Jordan asta igulit nu tō tingód kandin, tō gó kun tō ágbunyang, asta marapung dán tō mga manubù na igtákkás baling kandin.”

²⁷Igkagi si Juan, na mà din, “Manama tō ágsugù ka ándin tō áglumun ka tagsábbad-sábbad manubù.

²⁸Isóddóran yu na igkagiya na ánnà a Mesiyas, asal igpapidda ébo tumaganà a katō kadunggù din. ²⁹Tō bayi na kasalán, tō gó tō tumákkás katō mama na kasalán.

Asal tō rarak katō kasalán mama tō ágkadayawan tingód katō igdinág din tō kagi katō rarak din na kasalán. Iringnga kandin, su tuuwa ágkadayawan.

††30 Kailangan kumallayat tō kamanubuan i Jesus, asal kailangan kumabbabà tō kanak kamanubuan.”

Si Jesus tō igpapid tikud tun ta langit

³¹Tō igdunggù tikud tun ta langit, tuu mallayat é kamanubuan din ka tandingán katō langun. Tō manubù nit banuwa, tō gó tō tikud tun ta banuwa, asta tingód katō banuwa tō ágtinuruán din. Asal tō igdunggù tikud tun ta langit, tuu mallayat é kamanubuan din ka tandingán katō langun. ³²Gulit sikandin tingód ka igkita din asta igdinág din tun ta langit, asal tagsábbadé dád tō mga manubù na ágbánnal katō kagi din. ³³Asal tō manubù na ágbánnal ka kagi din, tō gó tō ágpasóddór na bánnal tō Manama. ³⁴Tō igpapid ka Manama makólit katō kagi tikud tun ta Manama, su ándà kulangi ka Manama tō Ugis Espiritu na igbággé din katō igpapid din. ³⁵Ágginawaan katō Ámmà na Manama tō Batà din, asta igbággé din kandin tō pagpangulu katō langun. ³⁶Tō manubù na ágpamaké katō Batà ka Manama duwán kantayan na ándà ágtamanán. Asal tō manubù na di ágbánnal katō Batà ka Manama di bággayan ka kantayan, asal dungguan ka supak ka Manama.

Si Jesus asta bayi na taga Samaria

4 Na, igdinág katō mga Pariseo na agad marapung tō mga manubù na igtákkás ki Juan na Tarabunyang asta igbunyagan din, asal tuu pa marapung tō mga manubù na igtákkás ki Jesus asta igbunyagan din. ²Na, tō kabánnalan, ánnà si Jesus tō igbunyang, asal mga disipulu dád i Jesus tō igpambunyang. ³Tō ikasóddór tō Áglangngagán kani, igpanó sikandin tikud tun ta probinsya ka Judea, asta igasadun puman sikandin tun ta probinsya ka Galilea. ⁴Tō igasadun si Jesus, kailangan mukit sikandin tun ta probinsya ka Samaria.

⁵Igpadani sikandan tun ta lunsud ka Sikar na sakup ka Samaria na tanà na igbággé i Jacob katō batà din na si Jose sayyan. ⁶Taddô tō balun na igpému i Jacob. Purisu igunsad si Jesus madani tun ta balun, su ibállé

†† 3:29 Idayawan si Juan su marapung tō mga manubù na igtákkás ki Jesus.

sikandin tingód katô kapanó din, asta malássád dán é álló. ⁷ Na, duwán sábbad bayi na taga Samaria na igdunggù tun ta balun ébô mangé ka wayig. Sábbad dád i Jesus dutun, su igpanayun tō mga disipulu din tun ta lunsud ka Sikar ébô málli dan ka makan. Igkagi si Jesus, na mà din, “Pénamma.”

⁹ Na, su duwán ágkémun ka mga Judio asta tō mga taga Samaria na di dan ágpatóngkóé, igkagi tō bayi, na mà din, “Sikuna tō sakup ka Judea, asta sakán tō sakup ka Samaria. Purisu manan ka igpamuyù ka kanak ka inámmán nu?”

¹⁰ Igtaba si Jesus, na mà din, “Atin ka isóddóran nu pád ka ándin tō bággén ka Manama áknikó, asta sadanna na igpamuyù áknikó ka inámmán, sikuna pád tō mamuyù kanak, asta bággén ku áknikó tō wayig na makabággé ka kantayan.”

¹¹ Igkagi tō bayi, na mà din, “Sir, ándà áknikó pagsuruk, asta madiyù tō wayig tun dalám katô balun. Ánda tō ágkangayan nu katô wayig na makabággé ka kantayan? ¹² Kamónaan ta sayyan na si Jacob tō igpému kani balun na ágkangayan ta ka wayig. Ni gó tō ginámman i Jacob, tō langun gabatà din, asta tō mga mannap din. Tuu pa mallayat tō kamanubuan nu ka tandingán kandin?”

¹³ Igtaba si Jesus, na mà din, “Tō manubù na minám kani wayig, katákkangan puman sikandin. ¹⁴ Asal tō manubù na minám katô wayig na bággén ku kandin, di dán gó katákkangan, su tō wayig na bággén ku kandin mému na sánnáp na makabággé kandin ka kantayan na ándà ágtamanán.”

¹⁵ Igkagi tō bayi, na mà din, “Sir, pénamma katô wayig ébô diya gó katákkangan, asta ándà dán palang kailangan na mangéya puman kani wayig kannun.”

¹⁶ Igkagi si Jesus, na mà din, “Na, angé nu tō duma nu, asta lónód kó kannun.”

¹⁷ Igkagi tō bayi, na mà din, “Ándà duma ku.”

Igkagi si Jesus, na mà din, “Bánnal tō igkagi nu na ándà duma nu, ¹⁸ su ikalima ka igkalyag, asta ánnà bánnal duma nu tō mama na ágduman nu áknganni. Bánnal gó tō igkagi nu.”

¹⁹ Igkagi tō bayi, na mà din, “Sir, isóddóran ku na propeta ka. ²⁰ Tō mga kamónaan dé na taga Samaria, tō gó tō igpangadap ka Manama nit pabungan ni. Asal sikiyu na mga Judio, ágtinurù kó na Jerusalem dád tō ágpangadapanan ta.”

²¹ Igkagi si Jesus katô bayi, na mà din, “Paminág ka kanak. Duwán álló na dumunggù na ánnà dád nit pabungan ni tō pangadapan ka Manama, asta ánnà dád pagsik tun ta Jerusalem. ²² Sikiyu na mga taga Samaria, ándà yu kasóddóri ka sadan tō ágpangadapán yu. Asal sikami na mga Judio, isóddóran dé ka sadan tō ágpangadapán dé, su tikud dini áknami na mga Judio tō makatábbus katô langun manubù. ²³ Asal duwán álló na dumunggù, agad igdunggù dán yan, na kailangan tikud tun ta pusung tō kapangadap katô manubù ka Manama, asta kailangan kasóddóran dan tō kabánnalan tingód kandin na ágpangadapán dan,

su tō gó tō kakalyag ka Manama na mangadap kandin. ²⁴ Ándà lawa ka Manama na kitanán ka manubù. Purisu kailangan tikud tun ta pusung ka manubù tō kapangadap dan ka Manama, asta kailangan kasóddóran dan tō kabánnalan tingód ka Manama na ágpangadapán dan.”

²⁵ Igkagi tō bayi, na mà din, “Isóddóran ku na dumunggù tō Mesiyas na ángadanan Cristo. Ka dumunggù sikandin, ulitán din áknita tō langun.”

²⁶ Igkagi si Jesus, na mà din, “Sakán gó sikandin na ágtóngkô áknikó.”

²⁷ Na, igdunggù dán tō mga disipulu din. Isalábbuan dan su igtóngkô si Jesus katô bayi. Asal ándà dan gó insà katô bayi ka ándin tō gultán din, ó manan ka igtóngkô sikandin katô bayi. ²⁸ Na, igtananan katô bayi tō bangà din, asta iglónód sikandin tun ta lunsud. Igkagi sikandin katô mga manubù, na mà din, ²⁹ “Tákkás kó kanak ébô kitanán yu tō manubù na igulit kanak tingód katô langun na iglumu ku. Sikandin basi tō Mesiyas.”

³⁰ Purisu igpampanó dan tikud tun ta lunsud, asta igpansadun dan tun ki Jesus.

³¹ Tō igtanan dán tō bayi ki Jesus, igkagi tō mga disipulu din, na mà dan, “Sir, kan kad.”

³² Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Duwán ágkannán ku na ándà yu kasóddóri.”

³³ Purisu igpénsaé tō mga disipulu din, na mà dan, “Duwán kanné igbággé kandin ka ágkannán?”

³⁴ Igkagi si Jesus, na mà din, “Iring na ágkannán tō katuman ku ka kakalyag katô igpapid kanak, asta tō kapángngaan katô ágpalumun din kanak. ³⁵ Ágkagin yu na duwán áppat bulan sippang ka kumáttu. Asal kumagiya áknuyu na igdunggù dán tō álló ka kakáttu. Sállág yu ni marapung manubù na duwán kakalyag dan na mamaké, su iring dan na mga pamula na nángngà dán káttun. ³⁶ Duwán ágpulusán katô tarakáttu kani mga manubù na mamaké, asta kantayan na ándà ágtamanán tō bággén ka Manama kandin. Agad sábbad tō mamula, asta ássa tō kumáttu katô buuy, asal kadayawan dan langun. ³⁷ Purisu bánnal tō ágkagin, ‘Sábbad manubù tō mamula, asal ássa manubù tō kumáttu.’ ³⁸ Papiddán ku sikiyu ébô kumáttu kó tun ta kinamát na ándà yu pamulayi. Tingód katô pagud ka duma mga manubù, marapung tō mga manubù na káttun yu ébô masakup dan tun ta pagpangulu ka Manama.”

³⁹ Na, marapung tō mga taga Samaria na igpamaké ki Jesus tingód katô igulit katô bayi, na mà din, “Igultanna ikandin katô langun na iglumu ku.” ⁴⁰ Purisu tō igdunggù tō mga taga Samaria, igpédu-édu dan ki Jesus na móddô sikandin tun kandan. Purisu igóddô si Jesus tun kandan ka duwa álló. ⁴¹ Tō igtinurù sikandin, tuu pa marapung tō mga manubù na igpamaké kandin. ⁴² Igkagi sikandan katô bayi, na mà dan, “Igpamaké ké ánnà dád ukit katô igkagi nu áknami, asal igpamaké ké su igpaminág ké kandin, asta isóddóran dé na sikandin gó tō Taratábbus ka langun manubù nit banuwa.”

† 4:21 Su mému ágpangadapán tō Manama tun ta agad ánda.

Igdappánnan i Jesus tô batà ka opisyaales

⁴³ Na, pángnga ka duwa álló, igpanó si Jesus, asta igsadun sikandin tun ta probinsya ka Galilea. ⁴⁴ Taganá dán igkagi si Jesus na di ágtanggapán é propeta tun ta probinsya na igpamasusuwan kandin. ⁴⁵ Asal tô igdunggu si Jesus tun ta probinsya ka Galilea, isalábbuan sikandin su madigár tô katanggap kandin katô mga taga Galilea, su marapung tô igsadun tun ta Kalimudan Ka Kalabé tun ta Jerusalem, asta igkita dan tô mga kasalábbuan na iglumu i Jesus.

⁴⁶ Purisu igsadun puman si Jesus tun ta lunsud ka Cana na sakup ka probinsya ka Galilea. Tô gó tô lunsud na igimuwan i Jesus katô wayig na bino. Na, tun ta lunsud ka Capernaum, duwán sábbad opisyaales ka gobyerno ka Roma, asta ibógókan tô batà din mama. ⁴⁷ Tô igdinág tô opisyaales na igpanó si Jesus tikud tun ta probinsya ka Judea asta igdunggu tun ta probinsya ka Galilea, igsadun tô opisyaales tun ki Jesus, asta igpédu-édu sikandin na madun si Jesus tun ta Capernaum ébô dappánnan din tô batà din, su masig dán maté. ⁴⁸ Igkagi si Jesus, na mà din, “Atin ka ándà kasalábbuan na kitanán yu, di kó mamaké kanak.”

⁴⁹ Igkagi tô opisyaales, na mà din, “Sir, tákkás ka kanak palad manté pa tô batà ku.”

⁵⁰ Igkagi si Jesus, na mà din, “Uli kad, su inólian dán tô batà nu.”

Igbánnal tô opisyaales katô igkagi i Jesus kandin, asta igpanó sikandin. ⁵¹ Róggun ágpanó sikandin na guli tun ta balé din, igsumar tô mga állang din kandin tun ta dalan, asta igulit dan na inólian dán tô batà din. ⁵² I Ginsà sikandin ka ándin urasi na inólian tô batà din. Igtaba sikandan, na mà dan, “Bani ala una ka mapun, inandà tô kalintura din.”

⁵³ Na, isóddóran din na tô gó tô oras na igkagi si Jesus na inólian dán tô batà din. Purisu igpamaké sikandin ki Jesus, asta tô langun katô дума mga manubù na igóddô tun ta balé din.

⁵⁴ Ni gó tô ikaduwa kasalábbuan na iglumu i Jesus tun ta probinsya ka Galilea pángnga igdunggu sikandin tikud tun ta probinsya ka Judea.

Igdappánnan i Jesus tô manubù tun ta ranó

5 Na, duwán kalimudan ka mga Judio, asta igsadun si Jesus tun ta Jerusalem. ² Na, tun ta Jerusalem duwán ranó madani tun ta sállat ka mallayat koral na áglibut katô lunsud na ánggadanan Sállat ka Mga Karnero. Tô ranó ánggadanan Bitsata katô mga manubù na ágkagi ka Hebreo, asta duwán lima gállunganan tun ta ligad. ³ Marapung tô ibógókan mga manubù na ágdággà tun ta lima gállunganan, asta gangat dan ka kólian. Duwán mga bólóg, mga kapig, asta mga manubù na di ágriyu é lawa. [Inalayun dan gangat ka makállang tô wayig, ⁴ su duwán timpo na duwán panaligan katô Áglangngagán na ágsunnad tun ta ranó, asta áglénggò sikandin katô wayig. Atin ka makóna tô manubù suminugbu tun ta wayig, kólian

sikandin.] ⁵ Duwán sábbad manubù na ibógókan dalám dán ka tállu pulù walu (38) ámmé. ⁶ Igkita si Jesus kandin na igdággà, asta isóddóran din na idugé dán ibógókan. Purisu iginsà si Jesus, na mà din, “Duwán kakalyag nu na kólian ka?”

⁷ Igtaba tô manubù, na mà din, “Sir, atin ka ágkalénggò tô wayig, ándà manubù na ágpasinugbu kanak tun ta wayig. Róggun ágsadunna, pakóna dán tô дума mga manubù tun ta wayig.”

⁸ Igkagi si Jesus, na mà din, “Tindág ka. Pid nu yan ágdággan nu, asta uli kad.”

⁹ Tigkô dád inólian sikandin. Igpíd din tô igdággan din, asta iguli sikandin.

Inému ni dalám ka álló ka kapaginawa. ¹⁰ Purisu tô mga pangulu ka Judio igkagi katô manubù na inólian, na mà dan, “Ni gó tô álló ka kapaginawa. Ikalapas ka katô sugù su igpíd nu tô ágdággan nu.”

¹¹ Asal igtaba sikandin, na mà din, “Tô manubù na ikóli kanak, tô gó tô igsugù kanak na piddán ku ni ágdággan ku, asta muli ad.”

¹² I Ginsà sikandan, na mà dan, “Sadan manubui tô igsugù áknikó na piddán nu tô ágdággan nu asta muli kad?”

¹³ Asal ándà ikasóddór tô manubù na inólian ka sadan tô ikóli kandin, su igpanó dán si Jesus, asta marapung tô mga manubù na ilimud.

¹⁴ Ándà kadugé, igkita si Jesus kandin tun ta plasa ka templo. Igkagi si Jesus, na mà din, “Na, inólian kad! Ya-ka gabé áglumu ka salá ébô di ka dungguan katô tuu pa madat.”

¹⁵ Na, igpanó tô manubù na inólian, asta igulit sikandin katô mga pangulu ka Judio na si Jesus tô ikóli kandin. ¹⁶ Purisu igirrayatan dan si Jesus, su ikóli sikandin katô manubù dalám ka álló ka kapaginawa.

¹⁷ Asal igkagi si Jesus kandan, na mà din, “Inalayun áglumu tô Ámmà ku agad ni álló ni. Purisu áglumuwa pagsik.”

¹⁸ Purisu igrayan dan igplano na matayan dan si Jesus, su agad di sikandin ágbánnal katô ágkémun dan tingód katô álló ka kapaginawa, asal igkagi pagsik sikandin na Manama tô Ámmà din. Purisu magunawa sikandin asta tô Manama.

Kantayan ukit ki Jesus

¹⁹ Na, igkagi si Jesus katô mga pangulu ka Judio, na mà din, “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Sakán na Batà ka Manama, ándà palang áglumun ku na tikud tun ta kanak kakalyag, asal áglumun ku dád tô igkita ku na áglumun katô Ámmà ku. Tô áglumun katô Ámmà ku, tô gó pagsik tô áglumun ku, ²⁰ su ágginawaanna katô Ámmà ku, asta ágpakitanán din kanak tô langun ka áglumun din. Duwán pa lumun din na pakitanán din ukit kanak na tuu pa matulus ka tandingán katô iglumu ku kani manubù ni ébô kasalábbuan kó. ²¹ Gantén katô Ámmà ku tô mga inaté, asta ágbággayan din sikandan ka kantayan. Magunawa tô áglumun ku, su ágbággéya pagsik ka kantayan tun ta mga salinán ku. ²² Ánnà tô Ámmà ku tô rumuud ka mga manubù, asal

igbággé din kanak tō karuud, ²³ su kakalyag din na durungánna katō langun manubù na magunawa katō pagdurung dan kandin. Tō manubù na dī ágdurung kanak, dī sikandin ágdurung katō Ámmà ku na igpapid kanak.

²⁴ “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tō manubù na ág-paminág ka kagi ku, asta ágbánnal katō Ámmà ku na igpapid kanak, duwán kantayan din na ándà ágtamanán. Dī sikandin ágkaruudan su ikaluwà dán sikandin tikud tun ta kamatanayan, asta duwán dán kantayan din na ándà ágtamanán. ²⁵ Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Duwán álló na dumunggù, agad igdunggù dán yan, na tō mga manubù na ándà kantayan makadinág ka kagi ku na Batà ka Manama, asta tō maminág bággayan ka kantayan. ²⁶ Su tō Ámmà ku na Manama tō ágtikudan katō kantayan, igimuwa pagsik ikandin na ágtikudan ka kantayan. ²⁷ Igbággé din kanak tō karuud ka mga manubù, su sakán tō Igpa-manubù. ²⁸ Yakó ágkasalábbuan kani kagi ku, su duwán álló na dumunggù na tō langun manubù na inaté maminág katō pagtawar ku kandan, ²⁹ asta manté dan puman tun ta tapuri álló. Tō manubù na iglumu ka madigár, tō gó tō antén puman ébô dī dán maté. Asal tō manubù na iglumu ka madat, tō gó tō antén puman ébô ruudan.”

Si Jesus tō bánnal igpapid ka Manama

³⁰ “Ánnà tikud dini kanak tō áglumun ku. Tō karuud ku igtinurù katō Ámmà ku kanak. Purisu nángngà tō karuud ku, su ánnà kanak kakalyag tō ágtumanán ku, asal ágtumanán ku tō kakalyag katō Ámmà ku na igpapid kanak.

³¹ “Atin ka sábbad ku dád tō mulit-ulit ákniyu tingód kanak, dī kó mánnal ka kagi ku. ³² Asal duwán duma na makólit tingód kanak, asta isóddóran ku na ágkasarigan tō gulitán din. ³³ Duwán mga manubù na igpapid yu ébô minsà ki Juan na Tarabunyang tingód kanak, asta igulit si Juan ka kabánnalan tingód kanak. ³⁴ Ándà kailangan na duwán manubù na mulit ka kabánnalan tingód kanak. Asal igkagiyan ku sikiyu tingód katō igkagi i Juan na Tarabunyang ébô matábbus kó. ³⁵ Si Juan na Tarabunyang iring na sulù na inalayun giló, asta idayawan kó tingód katō igtinurù din ákniyu tun ta mabbabà dád timpo. ³⁶ Asal duwán pa duma na ágpasóddór ka kabánnalan tingód kanak na tuu pa ágkasarigan ka tandingán ki Juan, su tikud tun ta Ám-mà ku tō langun kasalábbuan na áglumun ku, asta tō gó tō ágpasóddór na igpapidda gó katō Ámmà ku. ³⁷ Ámmà ku na igpapid kanak tō igulit ka kabánnalan tingód kanak, asal ándà yu gó dinággi tō kagi din. Ándà yu kakitayi tō báttuk din. ³⁸ Dī yu ágtaguán tō kagi din tun ta pusung yu, su agad igpapidda ikandin, asal dī kó ágpamaké kanak. ³⁹ Marag kó ágbasa katō kagi ka Manama na igsulat sayyan, su tun ta panámdám yu, ukit katō kabasa yu kabággayan kó ka kantayan na ándà ágtamanán. Kagi ka Manama na igsulat tō gulit katō kabánnalan tingód kanak, ⁴⁰ asal géllé kó kanak. Purisu dī kó kabággayan katō kan-

tayan na ándà ágtamanán. ⁴¹ Ándà kakalyag ku na durungánna katō mga manubù, ⁴² asal isóddóran ku na dī kó ágginawa katō Manama. ⁴³ Agad igpapidda katō Ámmà ku, ándà kó tanggap kanak. Asal atin ka duwán manubù na ágtinurù agad ándà sikandin papiddi ka Manama, tō gó tō ágtanggapán yu. ⁴⁴ Kakalyag yu na durungán kó ka duma mga manubù, asal ándà kakalyag yu na durungán kó katō sábbad dád Manama. Purisu dī kó ágpamaké. ⁴⁵ Tun ta tapuri álló, ánnà sakán tō dumimanda tun ta Manama tingód ákniyu, su tō kamónaan yu na si Moises na ágsarigan yu, sikandin tō dumimanda tingód ákniyu tun ta tapuri álló. ⁴⁶ Atin ka igbánnal kó pád katō kagi i Moises, igbánnal kó pád katō kagi ku, su igsulat si Moises tingód kanak. ⁴⁷ Asal atin ka dī kó ágbánnal katō igsulat i Moises, dī kó pagsik mánnal katō ágkagin ku ákniyu.”

Igpakan i Jesus tō sobra lima mararan manubù

Juan 6:1-5; Mat 14:13-21; Mar 6:30-44; Luc 9:10-17

6 Na, pángnga igtinurù si Jesus, igsadun sikandin tun dipag ka Ranó ka Galilea na ánggadanan Ranó ka Tiberias. ² Tuu marapung tō mga manubù na igtalundug ki Jesus, su ikitaan dan tō mga kasalábbuan na iglumu din tō igdappánnan din tō mga manubù na ágkabógókan. ³ Igtikáddág si Jesus asta tō mga disipulu din tun ta pabungan, asta igunsad dan. ⁴ Na, masig dán dumunggù tō kalimudan ka mga Judio na ánggadanan Kalimudan Ka Kalabé. ⁵ Tō igsállág si Jesus, igkita din tō marapung manubù na ágsadun tun kandin. Igkagi si Jesus ki Felipe, na mà din, “Ánda é bálliyan ta ka pan ébô makakan dan?”

⁶ Tō gó tō igsà i Jesus ébô kinnaman din tō kapamaké i Felipe kandin, su taganà dán isóddóran i Jesus ka ándin tō lumun din. ⁷ Igtaba si Felipe, na mà din, “Atin ka duwán duwa gatus (200) salapì na denario † para pagbállì ta ka pan, dī makanángngà tō pan na pakannán katō marapung manubù.”

⁸ Taddô tō sábbad disipulu i Jesus na si Andres na adi i Simon Pedro. Igkagi si Andres, na mà din, ⁹ “Duwán mallaki kannun na igpid ka lima abuk pan na sebada, asta duwa abuk sáddà. Asal pamánnun ni, su tuu marapung tō mga manubù.”

¹⁰ Igkagi si Jesus, na mà din, “Pónsad yu tō mga manubù.”

Na, maluwag tō sigbáttán. Purisu igunsad dan. Mga lima mararan (5,000) tō mga gamama na ilimud. ††11 Igkangé i Jesus tō lima abuk pan, igpasalamat tun ta Manama, asta igpatalad din para katō mga manubù na igunsad. Magunawa pagsik tō iglumu din katō sáddà sippang ka ibássug tō langun dan. ¹² Tō ibássug dan dán, igkagi si Jesus katō mga disipulu din, na mà din, “Limud yu tō samà ka ágkannán ébô dī ágkanugunan.”

¹³ Purisu iglimud dan tō samà ka lima abuk pan na sebada, asta sapulù duwa (12) tō magdakál basket na

† 6:7 Tō sábbad abuk ka salapì na denario, tō gó tō tandan ka sábbad álló. †† 6:10 Ikkagan pagsik tō mga gabayi asta tō mga gabatà, asal ándà dan iyapi.

ipánnù. ¹⁴ Tò igkita tò mga manubù katò kasalábbuan na iglumu i Jesus, igkagi sikandan, na mà dan, "Sikandin gó tò bánnal propeta † ka Manama na madun nit banuwa!"

¹⁵ Asal igpanó si Jesus tikud tun kandan na sábbad din dád, asta igtikáddág puman sikandin tun ta pabungan, su isóddóran din na mirit dan pád kandin ébô imun dan na hari.

Igpanó si Jesus tun ta bówwó ka ranó

Juan 6:16-21; Mat 14:22-33; Mar 6:45-52

¹⁶ Na, tò igsalláp dán tò álló, igtupang tò mga disipulu i Jesus sippang tun ta ligad ka ranó. ¹⁷ Tò dukilám dán, agad ándà pa dunggù si Jesus, igsaké dan ka barangé ébô tumalipag dan tun ta Capernaum. ¹⁸ Na, igdakál tò mga balud su mabákkár tò karamag. ¹⁹ Tò igbugsay dan ka mga lima ó ánnám kilometro, igkita dan si Jesus na igpanó tun ta bówwó ka ranó, asta igpadani sikandin tun kandan. Imáddangan dan. ²⁰ Asal igkagi si Jesus, na mà din, "Sakán ni. Yakó ágkamáddangan."

²¹ Purisu idayawan dan, asta igpasaké dan si Jesus tun ta barangé dan. Tigkô dád igdunggù dan tun ta lugar na sadunan dan.

Si Jesus tò ágkakan na makabággé ka kantayan

²² Na, pagkasimag, tò mga manubù na igtananan ka mga disipulu tun dípag ka ranó, isóddóran dan na sábbad dád tò barangé, asta ándà tákkás si Jesus katò mga disipulu din katò kasaké dan. ²³ Asal duwán mga barangé tikud tun ta Tiberias na igdunggù madani tun ta lugar na igkannan dan ka pan na igpasalamatan katò Áglangngagán. ²⁴ Tò ikasóddór dan na ándà tad-dô si Jesus asta tò mga disipulu din, igsaké pagsik sikandan ka mga barangé, asta igsadun dan tun ta Capernaum ébô mamasak ki Jesus.

²⁵ Tò igdunggù dan tun ta Capernaum, igkita dan si Jesus, asta iginsà sikandan, na mà dan, "Sir, kadángngan ka igdunggù kannun?"

²⁶ Igtaba si Jesus, na mà din, "Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Igpamasak kó kanak ánnà su igpamaké kó ukít katò kasalábbuan na igpakita ku ákniyu, asal igpamasak kó kanak su ibássug kó katò pan na igpakan ku ákniyu bani. ²⁷ Yakó ágpamasak katò ágkakan na ágkandà dád. Asal pamasak kó katò ágkakan na di ágkandà, su tò gó tò makabággé ka kantayan na ándà ágtamanán. Tò gó tò bággén ku ákniyu, su sakán tò Igpamanubù, asta igpasóddór katò Ámmà ku na Manama na sakán tò igpapid din."

²⁸ Purisu igkagi sikandan ki Jesus, na mà dan, "Ándin tò kailangan lumun dé ébô makatuman ké katò kakalyag ka Manama?"

²⁹ Igtaba si Jesus, na mà din, "Ni gó tò kakalyag ka Manama na lumun yu. Pamaké kó kanak na igpapid ka Manama."

³⁰ Iginsà sikandan, na mà dan, "Ándin tò kasalábbuan na pakitanán nu áknami ébô mamaké ké áknikó? Ándin tò lumun nu? ³¹ Su sayyan róggun igóddô tò mga kamónaan ta tun ta disyerto, igkan dan tò ágn-gadanan mana, su mà katò kagi ka Manama, "Igbággé din kandan tò ágkakan tikud tun ta langit." ††

³² Igkagi si Jesus, na mà din, "Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Ánnà si Moises tò igbággé katò ágkakan tikud tun ta langit, asal tò Ámmà ku tò ágbággé ákniyu katò bánnal ágkakan tikud tun ta langit. ³³ Tikud tun ta langit tò bánnal ágkakan na bággén ka Manama, asta tò gó tò makabággé ka kantayan tun ta mga manubù nit banuwa."

³⁴ Igkagi sikandan, na mà dan, "Sir, bággéyi ké kani ágkakan tukid ka álló."

³⁵ Igkagi si Jesus, na mà din, "Sakán tò ágkakan na ágbággé ka kantayan. Tò manubù na padani kanak asta mamaké kanak di gó ballusán, asta di gó katákkangan. ³⁶ Asal taganà ku igkagi ákniyu na agad igkita kó kanak, ándà kó gó pamaké kanak. ³⁷ Tò langun manubù na igsarig katò Ámmà ku dini kanak, tò gó tò padani kanak. Tò manubù na padani kanak, di ku sikandin élléyan. ³⁸ Igpónógga tikud tun ta langit ánnà ébô lumun ku tò kanak kakalyag, asal ébô tumanán ku tò kakalyag katò igpapid kanak. ³⁹ Ni gó tò kakalyag katò igpapid kanak, na dóppónan ku tò langun manubù na igsarig din kanak ébô ándà mandà kandan, asta antén ku puman tò langun dan tun ta tapuri álló. ⁴⁰ Kakalyag katò Ámmà ku na bággayan ka kantayan na ándà ágtamanán tò langun manubù na ágpamasak asta ágpamaké kanak, asta antén ku puman sikandan tun ta tapuri álló."

⁴¹ Igburáng-buráng tò mga pangulu ka Judio, su igkagi si Jesus na sikandin tò ágkakan na tikud tun ta langit. ⁴² Purisu igpatóngkóé dan, na mà dan, "Sikandin gó si Jesus, asta si Jose dád tò ámmà din. Ikilalaan ta tò ámmà asta tò innà din. Purisu manan ka igkagi sikandin na igpónóg sikandin tikud tun ta langit?"

⁴³ Igkagi si Jesus, na mà din, "Yakó ágburáng-buráng. ⁴⁴ Ándà manubù na makapadani kanak ka di taganà kállángngán tò pusung din katò Ámmà ku na igpapid kanak. Tò manubù na padani kanak, tò gó tò antén ku puman tun ta tapuri álló. ⁴⁵ Duwán igsulat katò sábbad propeta, na mà din,

"Tinuruan ka Manama tò langun dan.' ††

Tò langun na maminág asta mánnal katò ágtinuruán katò Ámmà ku, tò gó tò padani kanak. ⁴⁶ Ándà manubù na ikakita katò Ámmà ku na Manama, asal sakán na igtikud tun ta Manama tò igkita kandin. ⁴⁷ Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tò ágpamaké kanak, duwán kantayan din na ándà ágtamanán. ⁴⁸ Sakán tò ágkakan na ágbággé ka kantayan. ⁴⁹ Róggun igóddô tò mga kamónaan yu tun ta disyerto, agad igkan dan katò mana na igbággé ka Manama kandan tikud tun ta langit, inaté dan gó. ⁵⁰ Asal ássa ni ágkakan na igpónóg tikud tun

† 6:14 Deuteronomio 18:15,18.

†† 6:31 Exodo 16:4; Salmo 78:24. ‡ 6:37 Élléyan ó péwaán.

‡† 6:45 Isaías 54:13.

ta langit, su tô manubù na kuman kani, di gó maté.

⁵¹ Sakán tô ágkakan na manté tikud tun ta langit. Tô manubù na kuman kani ágkakan, ándà ágtamanán katô kantayan din. Ni ágkakan na ágbággén ku, ni gó tô ákkud ku, ébô duwán kantayan na ándà ágtamanán katô mga manubù nit banuwa."

⁵² Na, igpapulé tô mga pangulu ka Judio, na mà dan, "Pamánnun din ka kabággé áknita katô ákkud din ébô kannán ta?"

⁵³ Igkagi si Jesus, na mà din, "Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka di kó kuman kani ákkud ku na Igpa-manubù, asta di kó minám kani dipanug ku, ándà kantayan na ándà ágtamanán tun ákniyu. ⁵⁴ Tô manubù na kuman kani ákkud ku asta minám kani dipanug ku, sikandin tô bággayan ku ka kantayan na ándà ágtamanán, asta antén ku puman sikandin tun ta tapuri álló. ⁵⁵ Bánnal ágkakan tô ákkud ku, asta bánnal ginám-mán tô dipanug ku. ⁵⁶ Tô manubù na kuman kani ákkud ku asta minám kani dipanug ku, móddô sikandin dini kanak, asta móddô a tun kandin. ⁵⁷ Igpa-pidda katô Ámmà ku na duwán kantayan din, asta duwán kantayan ku tikud tun kandin. Iring pagsik kani tô manubù na kuman kanak, su sikandin tô bággayan ka kantayan ukit kanak. ⁵⁸ Ni gó tô ágkakan na tikud tun ta langit. Ánnà ni iring katô mana na igkan katô mga kamónaan yu, su inaté dan. Asal tô manubù na kuman kani ágkakan, ándà palang ágtamanán katô kantayan din."

⁵⁹ Tô gó tô igtinurù i Jesus tun ta simbaan ka Judio tun ta lunsud ka Capernaum.

Marapung tô mga disipulu na igtanan ki Jesus

⁶⁰ Na, tô igdinág tô mga disipulu i Jesus kani igtinurù din, marapung tô igpatóngkóé, na mà dan, "Matággas ágkagpáttan ni igtinurù din. Ándà manubù na makatanggap kani."

⁶¹ Asal isóddóran i Jesus na duwán mga disipulu din na igburáng-buráng tingód katô igtinurù din. Purisu igkagi sikandin, na mà din, "Atin ka méllé kó kanak tingód katô igkagi ku géna, ⁶² mamánnu kó ka kumita kó kanak na Igpamanubù ka mabatunna tun ta langit na taganà igtikudan ku? ⁶³ Tikud tun ta Ugis Espiritu tô kantayan. Di kangén ni ukit ka pagud ka manubù. Asal tikud tun ta Ugis Espiritu na ágbággé ka kantayan tô kabánnalan na igtinurù ku ákniyu. ⁶⁴ Asal duwán kanning ákniyu na di ágpamaké kanak."

Tô gó tô igkagi i Jesus, su taganà din dán isóddóran ka sadan tô mga manubù na di ágpamaké, asta isóddóran din ka sadan tô pammát kandin.

† 6:53 Tô igkagi i Jesus tingód katô kakan katô ákkud din asta kénám katô dipanug din, tô gó é panunggiringan ébô makagpát ki na sikandin dád tô Taratábbus na kailangan pangadapán ta, su sikandin tô inaté na bullas áknita ébô mému ki na nángngà tun ta saruwan ka Manama asta kabággayan ki katô kantayan na ándà ágtamanán. Ahaán tô Juan 6:27,29,35,40,47-48. Ahaán pagsik tô igkagi i Jesus tun ta Mateo 26:26-30, Marcos 14:22-26, Lucas 22:15-20, asta 1 Corinto 11:23-25.

⁶⁵ Igkagi si Jesus, na mà din, "Purisu igkagiya ákniyu na ándà manubù na pasakup kanak ka di nunugan katô Ámmà ku."

⁶⁶ Na, tikud katô oras tô, marapung tô mga disipulu na igtanan ki Jesus, asta ándà dan tákkás kandin.

⁶⁷ Purisu igkagi si Jesus katô sapulù duwa (12) disipulu din, na mà din, "Tumanan kó pagsik kanak?"

⁶⁸ Igtaba si Simon Pedro, na mà din, "Áglangngagán, ándà ássa na sadunan dé, su sikuna dád tô ágtinurù tingód katô kantayan na ándà ágtamanán. ⁶⁹ Igpa-maké ké áknikó, asta isóddóran dé na sikuna tô Ugis na igpapid ka Manama."

⁷⁰ Igkagi si Jesus, na mà din, "Igsalin ku sikiyu na sapulù duwa (12), asal sakup i Maibuyan tô sábbad."

⁷¹ Tô gó tô igkagi i Jesus tingód ki Judas na batà i Simon Iscariote, su agad si Judas tô sábbad katô sapulù duwa (12) disipulu i Jesus, asal sikandin gó tô pammát ki Jesus.

Si Jesus asta mga kataladi din

7 Na, igpanó-panó si Jesus tun ta probinsya ka Galilea. Igliliyan din tô probinsya ka Judea, su kakalyag katô mga pangulu ka Judio na matayan dan sikandin. ² Tô masig dán dumunggù tô kalimudan ka mga Judio na ánggadanan Kalimudan Ka Mga Rákkó, ³ igkagi tô mga kataladi i Jesus kandin, na mà dan, "Madigár ka miwà ka kannun, asta sadun ka tun ta probinsya ka Judea ébô kumita tô mga disipulu nu katô mga kasalábbuan na áglumun nu. ⁴ Atin ka malyag tô manubù na ákgangadanan sikandin, di din állássán tô áglumun din. Purisu ka duwán kasalábbuan na lumun nu, madigár pád ka pakitanán nu tun ta langun manubù nit banuwa."

⁵ Tô gó tô igkagi dan, su agad sikandan tô mga kataladi i Jesus, ándà dan pamaké kandin. ⁶ Igkagi si Jesus, na mà din, "Ándà pa dunggù tô nángngà álló para katô kalumu ku. Asal agad ándin állawi tô nángngà para ákniyu. ⁷ Di kó ágkaringasaan ka mga manubù nit banuwa, asal sakán tô ágkaringasaan dan, su maragga gulit kandan na madat tô áglumun dan. ⁸ Una kó sadun tun ta kalimudan. Diya pa madun, su ándà pa dunggù tô nángngà álló para katô kasadun ku."

⁹ Pángnga igkagi si Jesus kani, igóddô pa sikandin tun ta probinsya ka Galilea.

Igsadun si Jesus tun ta Kalimudan Ka Mga Rákkó

¹⁰ Na, pángnga igsadun tô mga kataladi i Jesus tun ta kalimudan tun ta Jerusalem, igsadun pagsik si Jesus asal igállás-állás, su kakalyag din na ándà makasóddór tingód katô kasadun din. ¹¹ Tun ta kalimudan, duwán mga pangulu ka Judio na igpamasak ki Jesus, asta igpénsaé dan, na mà dan, "Ánda sikandin?"

¹² Marapung pagsik tô mga manubù na igpasisip-sisipé tingód ki Jesus. Duwán mga manubù na igkagi, na mà dan, "Madigár manubù sikandin." Duwán ássa mga manubù na igkagi, na mà dan, "Di, su áglimbung sikandin katô mga manubù." ¹³ Asal igállás-állás dan

igkagi, su imáddangan dan katô mga pangulu ka Judio.

¹⁴ Na, tô ágtángngà dán tô kalimudan, igsadun si Jesus tun ta templo, asta igtinurù sikandin. ¹⁵ Isalábbuan tô mga pangulu ka Judio, asta igpénsaé dan, na mà dan, “Ánda é ágtikudan ka kapandayan kani manubù ni? Su ándà sikandin tinurui katô mga pangulu ka templo.”

¹⁶ Igtaba si Jesus, na mà din, “Ánnà tikud dini kanak tô ágtinuruán ku, asal tikud tun ta igpapid kanak.

¹⁷ Atin ka malyag tô manubù na mánnal katô kakalyag ka Manama, makasóddór sikandin ka ánda é ágtikudan katô ágtinuruán ku, ka tikud tun ta Manama, ó tikud dini kanak. ¹⁸ Atin ka tikud dád tun kandin tô ágtinuruán ka manubù, kakalyag din na ágdurungán sikandin. Asal atin ka ukit ka ágtinuruán din, madurung tô igpapid kandin, kasóddórán ta na bánnal tô ágtinuruán din, asta ánnà bulalón sikandin. ¹⁹ Ándà manubù tun áknuyu na ágtuman katô igsugù i Moises † áknuyu. Manan ka malyag kó mimmaté kanak?”

²⁰ Igtaba tô mga manubù na ilimud, na mà dan, “Ighuwan ka katô madat espiritu! Ándà mimmaté áknikó.”

²¹ Igkagi si Jesus, na mà din, “Duwán iglumu ku dalám ka álló ka kapaginawa, su igdappánnan ku tô sábbad manubù ébô kólian. Purisu isalábbuan kó.

²² Asal sikiyu pagsik tô áglumu dalám ka álló ka kapaginawa su ágtumanán yu tô igtinurù i Moises na kailangan tupuwan tô délák gabatà yu gamama. Tô kabánnalan, ánnà si Moises tô igtigkané kani ágkémun, asal tikud tun ta mga kamónaan yu sayyan. †²³ Na, atin ka mému kó tumupu ka manubù dalám ka álló ka kapaginawa ébô tumanán yu tô igsugù i Moises, manan ka ágkasókó kó kanak su ikóli a katô tibuk lawa katô manubù dalám ka álló ka kapaginawa? ²⁴ Yakó ágruud ukit katô ikitaan yu dád. Kailangan pamasakán yu tô kabánnalan ka di kó pa rumuud.”

Mesiyas si Jesus?

²⁵ Na, duwán mga taga Jerusalem na igpatóngkóé, na mà dan, “Sikandin tô ágpamasakán dan ébô matayan. ²⁶ Asal ágtinurù sikandin kannun ta tubang ta, asta ándà palang ágsapad kandin! Isóddórán basi katô mga pangulu ka templo na sikandin tô Mesiyas. ²⁷ Asal isóddórán ta tô igtikudan kani manubù ni. Tô dumunggù tô Mesiyas, ándà makasóddór katô tikudan din.”

²⁸ Tô igtinurù si Jesus tun ta templo, igkagi sikandin ka mabákkár, na mà din, “Kéman yu ka isóddórán yu ka sadanna asta tô igtikudan ku. Igsadunna dini ánnà tingód katô kanak kakalyag, asal igpapidda. Ágkasari-gan tô igpapid kanak, asal ándà yu kasóddóri sikandin.

²⁹ Ikasóddórán kandin su igtikudda tun kandin, asta sikandin tô igpapid kanak.”

³⁰ Na, duwán mga manubù na mámmát pád kandin, asal ándà igawid kandin, su ándà pa dunggù tô nángngà álló para ámmáttán sikandin. ³¹ Asal marapung tô duma mga manubù na igpamaké kandin. Igkagi sikandan, na mà dan, “Tô mga kasalábbuan na iglumu kani manubù ni magunawa katô lumun katô Mesiyas na gimanan ta.”

Igpapid tô mga tarabanté ébô ámmáttán si Jesus

³² Na, tô igdinág tô mga Pariseo katô ágkagin katô mga manubù na ilimud, igpasábbadé dan asta tô malayat ka mga pangulu ka templo. Igpapid dan tô mga tarabanté ka templo ébô ámmáttán dan si Jesus.

³³ Igkagi si Jesus katô mga manubù na ilimud, na mà din, “Móddô a pa dini áknuyu róggun, asta pángnga kanan, muli a tun ta igpapid kanak. ³⁴ Agad mamasak kó kanak, asal di kó makakita, su di kó makasadun tun ta sadunan ku.”

³⁵ Igpénsaé tô mga pangulu ka Judio, na mà dan, “Ánda é sadunan din na di ta kitanán sikandin? Madun sikandin tun ta madyu banuwa na góddóan ka mga Judio na isakup ka mga Griego ébô tinuruan din tô mga Griego? ³⁶ Ándin tô kóbadan katô igkagi din na di ki makakita kandin agad mamasak ki kandin? Manan ka igkagi sikandin na di ki makasadun tun ta sadunan din?”

Bággén tô Ugis Espiritu

³⁷ Na, igdunggù tô katapuriyan álló katô Kalimudan Ka Mga Rákkó, asta tô gó tô mallayat álló tun ta kalimudan dan. Igtindág si Jesus tun ta templo, asta igkagi sikandin ka mabákkár, na mà din, “Tô mga ágkatákkangan, padani kó kanak, asta pénámmán ku sikiyu. ³⁸ Atin ka mamaké tô manubù kanak, matuman tun kandin tô kagi ka Manama na igsulat sayyan, “Tikud tun ta pusung din marus tô wayig na ágbággé ka kantayan.” †

³⁹ Tô igkagi i Jesus tingód katô Ugis Espiritu na bággén tun ta mga manubù na mamaké kandin. Asal ándà pa dunggù tô Ugis Espiritu tun kandan, su ándà pa kabatun si Jesus tun ta langit.

Ándà pasábbadé tô mga manubù tingód ki Jesus

⁴⁰ Na, tô igdinág dan katô igkagi i Jesus, duwán mga manubù na igkagi, na mà dan, “Sikandin tô propeta na gimanan ta.” †

⁴¹ Igkagi tô duma mga manubù, na mà dan, “Mesiyas sikandin.”

Asal igkagi tô duma mga manubù, na mà dan, “Ánnà, su di tumikud tô Mesiyas tun ta Galilea. ⁴² Mà katô kagi ka Manama na tô Mesiyas tô bánnal rubbad ka kamónaan ta na si David. Pamasusun tô Mesiyas tun ta lunsud ka Betlehem na igóddóan i David sayyan.” †

† 7:19 Manama tô igbággé katô mga sugù ki Moises, asta si Moises tô igbággé katô mga sugù tun ta mga rubbad i Israel. Purisu ágtawarán katô mga rubbad i Israel na mga sugù i Moises. †† 7:22 Tikud tun ki Abraham tô ágkémun dan tingód ka katupu. Ahaán tô Genesis 17:10-12; Levitico 12:3.

‡ 7:38 Isaias 44:3; 55:1; 58:11. †† 7:40 Ahaán tô Deuteronomio 18:15,18. †† 7:42 Ahaán tô Miqueas 5:2.

⁴³ Purisu igpassa-assaé dan ka panámdám tingód ki Jesus. ⁴⁴ Duwán mga manubù tun kandan na mámmát pád ki Jesus, asal ándà manubù na ikému.

Ándà pamaké tô mallayat ka mga pangulu ka templo

⁴⁵ Na, tô iglónód tô mga tarabanté ka templo tun ta mga manubù na igsugù kandan, iginsà tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô mga Pariseo, na mà dan, "Manan ka ándà yu sikandin ámmátti asta pididi dini?"

⁴⁶ Igtaba tô mga tarabanté, na mà dan, "Ándà palang manubù na igtinurù iring kandin!"

⁴⁷ Ikgagi tô mga Pariseo, na mà dan, "Iglimbungan kó pagsik ikandin. ⁴⁸ Ándà palang pangulu ka templo na igpamaké kandin. Ándà palang dini áknami na mga Pariseo na igpamaké kandin. ⁴⁹ Asal tô ilimud mga manubù, ándà dan ikagpát katô kagi ka Manama na igsulat sayyan. Purisu supakan dan ka Manama."

⁵⁰ Na, taddô si Nicodemo na igsadun tun ki Jesus dangingan, su sikandin tô sábbad Pariseo. Ikgagi si Nicodemo katô mga kadumaan din, na mà din, ⁵¹ "Dì mému tun ta sugù i Moises ka ruudan tô manubù ka dì una sikandin insaán ka ándin tô áglumun din, ébô makataba pa sikandin." †

⁵² Asal igkagi sikandan, na mà dan, "Manan? Taga Galilea ka pagsik? Atin pamasakán nu tun ta kagi ka Manama na igsulat sayyan, kasóddóran nu na ándà palang propeta na tumikud tun ta probinsya ka Galilea."

Tô bayi ikitaan na ikalibug

⁵³ [Na, igpanggulì dan langun.

8 Asal igsadun si Jesus tun ta Pabungan ka Olibo. ² Igsállám si Jesus iglónód tun ta templo. Marapung tô mga manubù na igpadani tun kandin. Igun-sad si Jesus, asta igtinurù sikandin kandan.

³ Na, tô mga taratinurù ka sugù asta tô mga Pariseo, igpid dan tô sábbad bayi na ikitaan dan na ikalibug. Igp-id dan tô bayi tun ta saruwan i Jesus, ⁴ asta igkagi sikandan, na mà dan, "Sir, ikitaan dé ni bayi ni na ikalibug. ⁵ Duwán igsugù i Moises na kailangan tim-bagán ka batu tô manubù na ikalibug ébô maté. Na, mánnun ni bayi ni? Ándin tô kagin nu?"

⁶ Tô gó tô iginsà dan su kinnaman dan si Jesus ébô duwán dimanda dan pád tingód kandin. Asal igunduk si Jesus, asta igsulat sikandin tun ta tanà ukit ka tintudù din. ⁷ Róggun katô ginsà dan kandin, igtindág si Jesus, asta igkagi sikandin, na mà din, "Tô manubù tun áknayu na ándà palang salà, tô gó tô muna tumimbag ka batu kani bayi."

⁸ Pángnga igkagi si Jesus, igunduk puman sikandin, asta igsulat sikandin tun ta tanà ukit ka tintudù din.

⁹ Tô igdinág tô mga Pariseo katô igkagi i Jesus, pasipanó dan langun, asta tô mga tugál tô una igpam-panó. Si Jesus dád tô isamà asta tô bayi tun ta saruwan din. ¹⁰ Igtindág si Jesus, asta iginsà sikandin

katô bayi, na mà din, "Ánda dán sikandan? Ándà dán manubù na sumupak áknikó?"

¹¹ Igtaba tô bayi, na mà din, "Ándà, Sir."

Ikgagi si Jesus, na mà din, "Diya pagsik sumupak áknikó. Ulì kad, asta yakad gabé áglumu ka salà."]

Si Jesus tô ágtikudan ka kappawaan

¹² Na, igkagi puman si Jesus katô mga manubù na ilimud, na mà din, "Sakán tô ágtikudan ka kappawaan para katô mga manubù nit banuwa. Atin ka mákkás tô manubù kanak, ándà kangittángngan tun ta pusung din, su duwán kappawaan tun kandin na makabággé ka kantayan."

¹³ Na, igkagi tô mga Pariseo, na mà dan, "Sikuna dád tô igulit áknami tingód áknikó. Dì ágkabánnal tô igulit nu."

¹⁴ Igtaba si Jesus, na mà din, "Agad sakán dád tô igulit tingód kanak, asal bánnal tô igkagi ku, su isóddóran ku tô igtikudan ku, asta isóddóran ku tô sadunan ku. Asal sikiyu, ándà yu kasóddóri tô igtikudan ku asta tô sadunan ku. ¹⁵ Atin ka ágruud kó, tikud dád tun ta áknayu panámdám tô karuud yu. Asal sakán, ándà pa igruudan ku. ¹⁶ Asal ka rumuudda, ágkasarigan tô karuud ku, su ánnà sábbad ku dád tô rumuud, asal rumuudda asta tô Ámmà ku na igpapid kanak. ¹⁷ Duwán sugù na ágbánnalán yu na ágkasarigan tô kagin katô duwa testigos ka magunawa tô gulitán dan. ¹⁸ Purisu ágkasariganna, su sakán tô gulit áknayu tingód kanak, asta tô Ámmà ku na igpapid kanak, sikandin tô gulit tingód kanak."

¹⁹ Purisu igkagi tô mga Pariseo, na mà dan, "Ánda tô ámmà nu?"

Igtaba si Jesus, na mà din, "Ándà yu kasóddóri ka sadanna asta sadan tô Ámmà ku. Atin ka kasóddóran yu ka sadanna, kasóddóran yu pagsik ka sadan tô Ámmà ku."

²⁰ Tô gó tô igkagi i Jesus tun ta templo tô igtinurù sikandin tun ta kuwarto na ágtaguanan ka salapì na ágbággén. Asal ándà manubù na igámmát kandin, su ándà pa dunggù tô nángngà álló para ámmáttán sikandin.

Dì kó makasadun tun ta sadunan ku

²¹ Na, igkagi puman si Jesus katô mga manubù na ilimud, na mà din, "Masiggad panó. Agad mamasak kó kanak, asal maté kó na di kapasinsiyaan tô salà yu. Dì kó makasadun tun ta sadunan ku."

²² Purisu igpénsaé tô mga pangulu ka Judio, na mà dan, "Mangarát sikandin? Su igkagi sikandin na di ki makasadun tun ta sadunan din."

²³ Ikgagi si Jesus, na mà din, "Sikiyu tô taga tanà, asal sakán tô taga langit. Ni banuwa tô igtikudan yu, asal ánnà ni banuwa tô igtikudan ku. ²⁴ Ikgagiya na maté kó na di kapasinsiyaan tô salà yu, su ka di kó mánnal na sakán tô tikud tun ta langit, maté kó na di kapasinsiyaan tô salà yu."

† 7:51 Ahaán tô Deuteronomio 17:6.

†† 8:17 Ahaán tô Deuteronomio 19:15.

²⁵ I Ginsà sikandan, na mà dan, "Sadan ka?"

Igtaba si Jesus, na mà din, "Marag ku igulit ákniyu ka sadanna tikud pô tun ta katigkanayan ka katinurù ku.

²⁶ Dakál pa tô kagin ku tingód ákniyu, asta dakál pa tô ruudan ku. Asal ágkasarigan tô igpapid kanak, asta kailangan mulitta katô langun manubù nit banuwa tingód katô igpasóddór din kanak."

²⁷ Asal ándà dan kagpátti na igkagi si Jesus tingód katô Ámmà din na Manama.

²⁸ Purisu igkagi si Jesus, na mà din, "Pángnga ka katayó yu kanak na Igpamanubù, kasóddóran yu na sakán tô tikud tun ta langit asta ánnà tikud kanak tô áglumun ku, asal ágkagin ku tô taganà igtinurù katô Ámmà ku kanak. ²⁹ Inalayunna ágdumaan katô igpapid kanak. Ándà a ikandin tanani, su inalayun ku áglumun tô makadayó kandin."

³⁰ Tô igkagi si Jesus, marapung tô mga manubù na igpamaké kandin.

Mga rubbad i Abraham

³¹ Na, igkagi si Jesus katô mga Judio na igpamaké kandin, na mà din, "Atin ka manayun kó tumuman katô ágtinuruán ku, bánnal kó mga disipulu ku.

³² Kasóddóran yu tô kabánnalan, asta ukit katô kabánnalan, paluwaán kó tikud tun ta ikallang ákniyu."

³³ Igtaba sikandan, na mà dan, "Sikami tô mga rubbad i Abraham, asta ándà palang ikallang áknami. Purisu manan ka igkagi ka na paluwaán ké?"

³⁴ Igtaba si Jesus, na mà din, "Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô manubù na gimu ka salà, tô gó tô állang ka salà. ³⁵ Tô állang di móddô tun ta balé katô amo din ka ándà ágtamanán. Asal tô batà mému móddô tun ta balé katô ámmà din ka ándà ágtamanán. ³⁶ Purisu atin ka tô Batà ka Manama tô paluwà ákniyu, bánnal kó makaluwà. ³⁷ Isóddóran ku na mga rubbad kó i Abraham. Asal ágpanámdám kó na mimmaté kanak, su ándà yu tagui tô ágtinuruán ku tun ta pusung yu. ³⁸ Tô ágtinuruán ku, tô gó tô igpasóddór katô Ámmà ku kanak. Asal tô áglumun yu, tô gó tô madat na inéringan yu katô ákniyu ámmà."

³⁹ Igtaba sikandan, na mà dan, "Si Abraham tô ámmà dé." †

Igtaba si Jesus, na mà din, "Atin ka bánnal kó mga gabatà i Abraham, madigár tô áglumun yu iring ki Abraham. ⁴⁰ Asal agad igtinurù a ákniyu katô kabánnalan na igpasóddór katô Manama kanak, ágpanámdám kó na mimmaté kanak. Ánnà iring kanan tô iglumu i Abraham. ⁴¹ Purisu iring na iglumu katô ámmà yu tô áglumun yu."

Igtaba sikandan, na mà dan, "Ánnà ké gabatà ta dalan. Sábbad dád tô Ámmà dé, asta Manama sikandin."

⁴² Igtaba si Jesus, na mà din, "Atin ka Manama tô ámmà yu, ágginaanna pád ikiyu, su tô igsadunna dini, Manama tô igtikudan ku. Igsadunna dini ánnà tikud tun ta kanak kakalyag, asal igpapidda ikandin. ⁴³ Ándà yu kagpátti tô igkagi ku, su ándà kakalyag yu na mam-

inág katô ágtinuruán ku. ⁴⁴ Si Maibuyan tô bánnal ámmà yu, asta tô madat kakalyag din, tô gó tô kakalyag yu na lumun. Tikud tun ta katigkanayan kani banuwa, ágmaté si Maibuyan. Ándà palang áglabután din katô kabánnalan, su ándà kabánnalan tun kandin. Atin ka ágbulaló sikandin, tô gó tô ágkémun din, su bulalón sikandin, asta sikandin tô ágtikudan katô langun bulaló. ⁴⁵ Asal kabánnalan tô ágkagin ku ákniyu. Purisu di kó ágpamaké kanak. ⁴⁶ Ándà tun ákniyu na makakagi na duwán salà ku. Ágtinurù a katô kabánnalan, asal ándà kó pamaké kanak. ⁴⁷ Ágpaminág tô mga gabatà ka Manama katô kagi din. Asal ánnà kó mga gabatà ka Manama. Purisu di kó ágpaminág."

Si Jesus asta si Abraham

⁴⁸ Na, igkagi tô mga Judio, na mà dan, "Bánnal tô ágkagin dé na ássa ka manubù na taga Samaria, † asta igahuwan ka katô madat espiritu."

⁴⁹ Igtaba si Jesus, na mà din, "Ándà madat espiritu na igahu kanak. Ágpabantugán ku tô Ámmà ku, asal ágpayayaáanna ikiyu. ⁵⁰ Ánnà kakalyag ku na durungánna, asal Ámmà ku tô malyag na durungánna katô mga manubù, asta sikandin tô ágpasóddór na bánnal tô ágkagin ku. ⁵¹ Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô mga manubù na ágbánnal kani ágtinuruán ku di dungguan ka kamatayan."

⁵² Igtaba si Jesus, na mà dan, "Isóddóran dé gó na igahuwan ka katô madat espiritu. Inaté si Abraham, asta inaté tô langun propeta sayyan. Asal igkagi ka na tô mga manubù na mánnal katô ágtinuruán nu di dungguan ka kamatayan. ⁵³ Manan? Tuu ka pa madigár ka tandingán ki Abraham? Inaté sikandin, asta inaté tô langun propeta sayyan! Sadan ka kannê?"

⁵⁴ Igtaba si Jesus, na mà din, "Atin ka sakán dád tô ágdurung katô sarili ku, ándà pulusán ku. Asal Ámmà ku tô ágdurung kanak, asta ágkagi kó na sikandin tô Manama na ágpangadapán yu. ⁵⁵ Asal ándà kó pa ikasóddór kandin. Ikasóddórra kandin. Atin ka ku-magiya na ándà a ikasóddór kandin, bulalónna iring ákniyu. Asal ikasóddórra gó kandin, asta ágbánnalán ku tô mga kagi din kanak. ⁵⁶ Idayawan tô ámmà yu na si Abraham su kitanán din tô kadunggu ku. Igtaba a i Abraham, asta idayawan dán sikandin."

⁵⁷ Igtaba si Jesus, na mà dan, "Ándà pa dunggu ka kaliman (50) tô idad nu. Igpamánnu nu ka kakita ki Abraham?"

⁵⁸ Igtaba si Jesus, na mà din, "Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô ándà pa kamanubù si Abraham, duwánnad taganà."

⁵⁹ Purisu igpampudut dan ka mga batu ébô timbagán dan asta matayan dan sikandin. Asal si Jesus igukit tun ta marapung manubù, asta igluwà sikandin tikud tun ta templo.

† 8:39 Ágtawarán dan na "ámmà" tô mga kamónaan dan.

†† 8:48 Tô bánnal mga Judio igbuyas katô mga taga Samaria su tô mga taga Samaria ánnà bánnal Judio, su mestiso sikandan.

Ikakita tô bólóg

9 Na, tô igluwà si Jesus tikud tun ta templo, igkita din tô sábbad bólóg tikud tun ta kapamasusu kandin. ² Iginà tô mga disipulu i Jesus, na mà dan, "Sir, sadan tô ikému ka salà na gunayan ibólóg ni manubù ni tikud tun ta kapamasusu kandin? Sikandin tô ikému ka salà, ó tô ámmà asta tô innà din?"

³ Igtaba si Jesus, na mà din, "Ibólóg sikandin ánnà tingód katô salà din. Ánnà pagsik tingód katô salà katô ámmà asta katô innà din. Asal ibólóg sikandin ébô ukít kandin pakitanán tô katulusan ka Manama. ⁴ Dalám ka duwán pa álló, kailangan lumun ta tô kakalyag ka Manama na igpapid kanak, su ándà manubù na makalumu ka dukilám. ⁵ Róggun na góddô a nit banuwa, sakán tô ágtikudan katô kappawaan tun ta pusung ka mga manubù nit banuwa."

⁶ Pángnga igkagi si Jesus, igiláb sikandin tun ta tanà, igbalát din tô ngingi din tun ta tanà, asta igpólét din tun ta mata katô bólóg. ⁷ Igkagi si Jesus, na mà din, "Sadun ka tun ta ranó na ánggadanan Siloe, asta dap-pug ka." (Tô kóbadan ka Siloe, tô gó tô kagi "igpapid.")

Purisu igsadun tô bólóg, asta igdappug sikandin. Tô iglónód sikandin, ikakita dán sikandin. ⁸ Isalábbuan tô mga simbalé din asta tô mga manubù na igkita kandin na ágpálimus dangingan, asta igpénsaé dan, na mà dan, "Sikandin tô marag gunsad asta ágpálimus?"

⁹ Duwán mga manubù na igkagi, na mà dan, "Sikandin gó."

Asal duwán duma mga manubù na igkagi, na mà dan, "Ánnà sikandin, asal tô bónnóng din iring katô bólóg."

Asal igkagi sikandin, na mà din, "Sakán gó!"

¹⁰ Iginà sikandan, na mà dan, "Igpamánnu na ikakita kad?"

¹¹ Igtaba sikandin, na mà din, "Duwán sábbad manubù na ánggadanan ki Jesus na igiláb tun ta tanà, igbalát din tô ngingi din tun ta tanà, igpólét din tun ta mata ku, asta igpasadunna ikandin tun ta Siloe ébô dumappugga. Purisu igsadunna, asta tô igdappugga, ikakita ad."

¹² Iginà sikandan, na mà dan, "Ánda sikandin?"

Igtaba tô manubù, na mà din, "Taman. Ándà sóddór ku."

Iginà tô mga Pariseo tingód katô bólóg na ikakita dán

¹³ Na, igpid dan tun ta mga Pariseo tô bólóg na ikakita dán. ¹⁴ Álló ka kapaginawa ka mga Judio tô igbalát si Jesus katô ngingi din tun ta tanà, asta tô igpabákka din tô mata katô bólóg. ¹⁵ Iginà puman tô mga Pariseo kandin ka igpamánnu na ikakita dán sikandin. Igulit sikandin, na mà din, "Igpólét din tô libutà tun ta mata ku, asta igdappugga. Purisu ikakita ad."

¹⁶ Na, duwán mga Pariseo na igkagi tingód ki Jesus, na mà dan, "Ándà sikandin papiddi ka Manama, su masalà-salà sikandin."

Asal duwán ássa mga manubù na igkagi, na mà dan, "Atin ka masalà-salà sikandin, di sikandin makalumu katô mga kasalábbuan iring katô iglumu din."

Igpassa-assaé tô panámdám dan tingód ki Jesus.

¹⁷ Purisu iginà puman sikandan katô bólóg na ikakita dán, na mà dan, "Su áknikó mata tô igpabákka din, ándin tô áknikó panámdám tingód kandin?"

Igtaba sikandin, na mà din, "Propeta gó sikandin."

¹⁸ Ándà bánnal tô mga pangulu ka Judio na bólóg sikandin dangingan asta ikakita dán sikandin. Purisu igpakangé dan tô ámmà din asta tô innà din. ¹⁹ Iginà tô mga pangulu ka Judio, na mà dan, "Batà yu ni manubù ni? Bólóg sikandin tikud tun ta kapamasusu kandin? Igpamánnu na ikakita dán sikandin?"

²⁰ Igtaba tô ámmà asta tô innà din, na mà dan, "Isóddóran dé na sikandin gó tô batà dé, asta isóddóran dé na bólóg sikandin tikud tun ta kapamasusu kandin."

²¹ Asal ándà dé kasóddóri ka igpamánnu na ikakita dán sikandin. Ándà dé pagsik kasóddóri ka sadan tô igpabákka katô mata din. Asal madigár insaán yu tô batà dé, su dakál dán sikandin. Sikandin gó tô makataba katô mga insà yu."

²² Tô gó tô igkagi katô ámmà asta tô innà din, su imáddangan dan katô mga pangulu ka Judio. Tô mga pangulu ka Judio taganà dán igpasábbadé na di pahun tun ta simbaan tô manubù na kumagi na si Jesus tô Mesiyas. ²³ Purisu igkagi tô ámmà asta tô innà din, na mà dan, "Dakál dán tô batà dé. Madigár ka insaán yu sikandin."

²⁴ Purisu igpakangé dan puman tô bólóg na ikakita dán, asta igkagi sikandan, na mà dan, "Na, tandô kad tun ta saruwan ka Manama na bánnal tô kagin nu. Isóddóran dé na masalà-salà manubù sikandin."

²⁵ Igtaba tô manubù, na mà din, "Ándà ku kasóddóri ka bánnal ó ánnà bánnal na masalà-salà sikandin. Asal sábbad dád tô isóddóran ku, agad bólógga dangingan, pakakita ad áknganni."

²⁶ Igkagi sikandan, na mà dan, "Ándin tô iglumu din áknikó? Igpamánnu din ka kapabákka katô mata nu?"

²⁷ Igtaba sikandin, na mà din, "Tô gó tô taganà ku igulit ákniyu géna, asal ándà kó paminág kanak. Man-an ka malyag kó maminág puman? Malyag kó imun pagsik na mga disipulu din?"

²⁸ Igbuyas dan kandin, na mà dan, "Sikuna tô kandin disipulu, asal sikami tô mga disipulu i Moises. ²⁹ Isóddóran dé na si Moises tô igsugù ka Manama. Asal tô manubù tô, ándà dé kasóddóri ka ánda é igtikudan din."

³⁰ Igkagi tô bólóg na ikakita dán, na mà din, "Isalábbuanna ákniyu! Agad igpabákka sikandin kani mata ku, asal ándà yu pa kasóddóri ka ánda é igtikudan din."

³¹ Isóddóran ta na di ágtabangan ka Manama tô masalà-salà. Asal tô manubù na ágpangadap ka Manama asta ágbánnal katô kakalyag din, tô gó tô ágtabangan ka Manama. ³² Tikud tun ta katigkanayan kani banuwa, ándà palang manubù na isóddóran ta na ikapabákka ka mata ka bólóg tikud tun ta kapamasusu

kandin. ³³ Atin ka ándà sikandin papiddi ka Manama, ándà palang kasalábbuan na ágkalumu din."

³⁴ Igkagi sikandan, na mà dan, "Tô imanubù ka, masalà-salà kad. Purisu dì mému ka sikuna tô tuminurù áknami."

Pángnga igkagi dan kani, igpéwà dan sikandin tikud tun ta simbaan.

Tô mga manubù na ándà pa ikakita katô kabánnalan

³⁵ Na, tô igdinág si Jesus na igpéwà tikud tun ta simbaan tô bólóg na ikakita dán, igpamasak si Jesus kandin. Tô igkita sikandin, iginsà si Jesus, na mà din, "Igpamaké ka katô Igpamanubù?"

³⁶ Igtaba sikandin, na mà din, "Sir, ulitiya ka sadan sikandin ébô mamakéya kandin."

³⁷ Igkagi si Jesus, na mà din, "Igkita nud tô Igpanubù, su sakán gó sikandin na ágtóngkô áknikó."

³⁸ Igkagi tô manubù, na mà din, "Áglangngagán, igpamakéyad gó."

Na, igpangadap sikandin ki Jesus.

³⁹ Igkagi si Jesus, na mà din, "Igpapidda kannun ébô pakitanán ku tô tun dalám katô pusung ka langun manubù nit banuwa. Tô mga manubù na iring na bólóg su ándà dan pa ikakita katô kabánnalan, tô gó tô tabangan ku ébô makakita dan. Asal tô mga manubù na kéman dan ka ikakita dan katô kabánnalan, tô gó tô pakitanán ku na iring dan na bólóg."

⁴⁰ Duwán mga Pariseo madani tun ki Jesus na igdinág katô igkagi din, asta igkagi sikandan, na mà dan, "Bólóg ké pagsik?"

⁴¹ Igtaba si Jesus, na mà din, "Atin ka iring kó na bólóg, mému pasinsiyaan ka Manama tô salà yu. Asal su mà kagi ikakita kó, duwán pa salà yu."

Tô taradóppón asta mga karnero din

10 Na, igkagi si Jesus, na mà din, "Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô manubù na dì gukit tun ta sállat ka koral ka mga karnero asal ágsalapó katô koral, tô gó tô takón ó tulisan. ¹² Asal tô manubù na gukit tun ta sállat, tô gó tô taradóppón ka karnero.

³ Sikandin tô ágpókéan katô tarabanté ka sállat. Tô mga karnero din tun dalám, tô gó tô ágkanayad ka kagi katô taradóppón. Ágtawarán din tô mga ngadan dan, asta ágpatákkássán din tô mga karnero tun ta luwà. ⁴ Atin ka ágpatákkássán din tô mga karnero tun ta luwà, ágpanó sikandin tun tóna katô mga karnero, asta ágtákkás tô mga karnero kandin, su ágkanayad dan katô kagi din. ⁵ Asal dì ágtákkás tô mga karnero katô ássa manubù. Ágpalaguy tô mga karnero tikud tun kandin, su ándà dan kanayad katô kagi ka duma manubù."

⁶ Tô gó tô panunggiringan na igulit i Jesus kandan, asal ándà dan kagpátti ka ándin tô kóbadan.

Si Jesus tô Madigár Taradóppón

⁷ Purisu igkagi puman si Jesus, na mà din, "Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Iringnga ka sállat tun ta koral ka mga karnero. ⁸ Tô mga manubù na ikóna kanak, tô gó tô iring na takón ó tulisan. Purisu ándà dan paminággi katô mga karnero. ⁹ Iringnga na sállat. Atin ka gukit tô manubù dini kanak, ándà makadadat kandin. Iring sikandin na karnero na ágpanó-panó tun dalám ka koral, asta tun ta luwà ébô makakan. ¹⁰ Ágsadun tô takón tun ta koral ébô tumakó, mimmaté, asta lumumu ka madat. Asal igsadunna dini ébô mággéya katô kantayan tun ta langun manubù, asta dì dan kakulangan.

¹¹ "Iringnga na madigár taradóppón ka karnero. Tô madigár taradóppón ka karnero, tô gó tô ágtaganà agad maté para katô mga karnero din. ¹² Asal tô taradóppón na ágtandanan, ánnà sikandin tô tigatun katô karnero, asta ánnà sikandin tô bánnal taradóppón katô karnero. Atin ka ágkitanán din tô asu ka kabánnássan na ánggadan lobo, malaguy sikandin, asta tananan din tô mga karnero. Purisu dawin katô asu ka kabánnássan tô mga karnero, asta pasállabé tô duma mga karnero. ¹³ Ágpalaguy tô taradóppón na ágtandanan su ánnà sikandin tô tigatun, asta dì din ágginawaan tô mga karnero na ágdóppónan din. ¹⁴ Iringnga na madigár taradóppón ka karnero. Isóddóranna katô Ámmà ku, asta isóddóran ku sikandin. Iring kanan tô mga sakup ku, su isóddóran ku sikandan, asta isóddóranna ikandan. Mému ka matayanna para katô mga manubù na pasakup kanak. ¹⁶ Duwán pa duma mga karnero na ándà pa pasakup kanak. Kailangan sakupán ku pagsik sikandan, asta maminág dan kanak. Purisu mému dan na sábbad grupo, asta sábbad dád tô taradóppón dan. †

¹⁷ "Dakál tô ginawa katô Ámmà ku kanak, su mému ka matayanna ébô mantéya puman. ¹⁸ Ándà manubù na ágpirit kanak, asal tikud tun ta kanak kakalyag, mému ka matayanna. Duwán katulusan ku na mémuwa maté, asta duwán katulusan ku na mémuwa manté puman, su tô gó tô gunayan na igpapidda katô Ámmà ku."

¹⁹ Igpapulé puman tô mga Judio tingód katô igkagi i Jesus. ²⁰ Duwán mga manubù na igkagi, na mà dan, "Ighuwan sikandin ka madat espiritu. Ágkangulág sikandin. Yakó ágpaminág kandin."

²¹ Asal duwán duma mga manubù na igkagi, na mà dan, "Atin ka igahuwan sikandin ka madat espiritu, ánnà iring kani tô ágkagin din, su tuu madigár tô igkagi din. Tô manubù na gahuwan ka madat espiritu dì makapabákka ka mata ka bólóg."

Ándà pamaké tô mga Judio ki Jesus

²² Na, igdunggù dán tô álló ka kalimudan na ágkasampáttan dan tô kapiyà katô templo tun ta Jerusalem sayyan. ²³ Tô gó tô magánnó timpo, asta igpanó-panó si Jesus tun ta gállunganan tun ta templo

† 10:1 Igulit si Jesus kani panunggiringan tingód ka mga sakup din, asta tingód ka kadóppón din kandan.

†† 10:11 Ahaán tô Isaias 40:11. ‡ 10:16 Ahaán tô Isaias 56:8.

na ánggadanan Balkon i Solomon. ²⁴ Igpapadani tō mga pangulu ka Judio tun ki Jesus, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Manan ka dì ka pēnagpāt áknami? Atin ka sikuna tō Mesiya, patayyó nu áknami.”

²⁵ Igtaba si Jesus, na mà din, “Taganà ku igulit ákniyu, asal dì kó ágpmaké kanak. Áglumun ku tō mga kasalábbuan su igpapidda katō Ámmà ku, asta tō gó tō pasóddór ákniyu ka sadanna. ²⁶ Asal dì kó ágpmaké, su ándà kó pasakup tun ta mga karnero ku. ²⁷ Ágpaminág tō mga karnero ku katō kagi ku, ágkasóddóran ku sikandan, asta ágtákkás dan kanak. ²⁸ Ágbággén ku kandan tō kantayan na ándà ágtamanán, asta dì dan dungguan ka kamatayan. Ándà palang makagó kandan tikud dini kanak. ²⁹ Ámmà ku tō igbággé kandan kanak, asta sikandin tō tuu pa matulus ka tandingán katō langun. Purisu ándà palang makagó kandan tikud tun ta Ámmà ku. ³⁰ Sakán asta tō Ámmà ku sábbad dád.”

³¹ Purisu igpampudut puman tō mga pangulu ka Judio ka mga batu ébō timbagán dan si Jesus. ³² Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Marapung tō madigár iglumu ku na igkita yu na igpalumu katō Ámmà ku ukit kanak. Ándin tō iglumu ku na gunayan matayanna ikiyu?”

³³ Igtaba tō mga pangulu ka Judio, na mà dan, “Timbagán dé sikuna ka batu ánnà su iglumu ka katō mga madigár, asal su duwán salà nu tun ta Manama. Agad manubù ka dád, asal igkagi ka na Manama ka.”

³⁴ Iggagi si Jesus, na mà din, “Isóddóran yu basì na duwán kagi ka Manama na igsulat sayyan na igtawar din tō mga manubù na mga manama. ³⁵ Na, dì mému ka palinán tō kagi ka Manama na igsulat sayyan. Purisu su tō mga manubù na igpapid din sayyan igtawar din na mga manama, ³⁶ kéman yu ka duwán salà ku tun ta Manama tingód katō igkagi ku na sakán tō Batà ka Manama, su igsalinna ikandin, asta igpapidda ikandin kannun ta mga manubù nit banuwa. ³⁷ Atin ka ánnà tikud tun ta Manama tō áglumun ku, yakó ágpmaké kanak. ³⁸ Atin ka tō gó tō áglumun ku, agad dì kó ágpmaké kanak, asal pamaké kó ka Manama tingód katō áglumun ku, asta kasóddóran yu na dini kanak tō Ámmà ku, asta tunna ta Ámmà ku.”

³⁹ Na, mámmát dan pád puman ki Jesus, asal ikaluwá sikandin tikud tun kandan.

Igtalipag si Jesus tun ta Wayig ka Jordan

⁴⁰ Na, igpanó si Jesus tikud tun ta Jerusalem, asta igtalipag sikandin tun ta Wayig ka Jordan. Igsadun sikandin tun ta lugar na ágbunyagan i Juan na Tarabunyag dāngngan, asta dutun sikandin igóddō.

⁴¹ Marapung tō mga manubù na igsadun tun kandin, su igkagi sikandan, na mà dan, “Ándà kasalábbuan na iglumu i Juan na Tarabunyag, asal bānnal tō langun na igkagi i Juan tingód ki Jesus.”

⁴² Na, marapung tō mga manubù na igpamaké ki Jesus.

Inaté si Lazaro

11 Na, duwán ibógókan manubù na ánggadanan ki Lazaro. Igóddō sikandin tun ta Betania duma katō duwa tábbé din na si Maria asta si Marta. ² Si Maria tō igbusbus ka pamammut tun ta paa katō Áglangngagán, asta igpunasan din katō mallayat ulu din. Ibógókan tō tábbé dan na si Lazaro. ³ Purisu duwán manubù na igpapid dan tun ki Jesus ébō kumagi, na mà din, “Sir, ibógókan tō ágginawaan nu.”

⁴ Tō igdinág si Jesus katō kagi din, igkagi sikandin, na mà din, “Ibógókan si Lazaro ánnà ébō maté, asal ébō durungán tō Manama, asta ukit kani durungánna na Batà ka Manama.”

⁵ Agad ágginawaan i Jesus si Marta, si Maria asta si Lazaro, ⁶ asal tō igdinág si Jesus na ibógókan si Lazaro, ándà pa sikandin sadun dalám ka duwa álló. ⁷ Pāngnga ka duwa álló, igkagi si Jesus katō mga disipulu din, na mà din, “Lumónód ki tun ta probinsya ka Judea.”

⁸ Iggagi tō mga disipulu din, na mà dan, “Sir, duwán mga pangulu ka Judio na malyag pa tumimbag áknikó ka batu. Purisu madigár ka dì ka pa lumónód.”

⁹ Iggagi si Jesus, na mà din, “Ágsánnang tō álló ka sapulù duwa (12) oras kada álló. Purisu ka manó tō manubù ka álló, dì sikandin makadugsù, su ágsánnang tō álló nit banuwa. ¹⁰ Asal ka manó tō manubù ka dukilám, makadugsù sikandin, su ándà dán álló.” ††

¹¹ Na, igkagi si Jesus, na mà din, “Igtudug dán tō rarak ta na si Lazaro. Purisu madunna ébō ánnón ku sikandin.”

¹² Iggagi tō mga disipulu din, na mà dan, “Áglangngagán, atin ka igtudug dád si Lazaro, kóliannù sikandin.”

¹³ Tō gó tō igkagi dan su kéman dan ka igpaginawa asta igtudug dád si Lazaro. Asal tō igkagi i Jesus tingód katō kamatayan i Lazaro. ¹⁴ Purisu igpatayyó si Jesus igkagi, na mà din, “Inaté dán si Lazaro. ¹⁵ Tingód ákniyu, idayawanna na ándà a diyan ébō mamaké kó. Na, madun ki tun kandin.”

¹⁶ Na, si Tomas na ánggadanan pagsik Dáppi, igkagi sikandin katō duma mga disipulu, na mà din, “Mákkás ki pagsik katō Áglangngagán agad matayan ki duma kandin.”

Si Jesus tō ágbággé ka kantayan

¹⁷ Na, tō igdunggù si Jesus tun ta Betania, duwán igulit kandin na inappatan dán si Lazaro iglábáng.

¹⁸ Tō lunsud ka Betania madani tun ta Jerusalem, iring na mga tállu kilometro tō kadiyù. ¹⁹ Purisu marapung tō mga Judio na taga Jerusalem na igsadun tun ki Marta asta ki Maria ébō mórór ‡ kandan tingód katō tábbé dan na inaté. ²⁰ Tō igdinág si Marta na igdunggù dán si Jesus, igsumar si Marta kandin. Asal igóddō dád tō adi din na si Maria tun ta balé. ²¹ Tō igkita si Marta ki Jesus, igkagi sikandin, na mà din, “Áglangngagán, atin ka

†† 11:10 Tō gó tō panunggiringan na igulit i Jesus ébō kasóddóran dan na duwán lumun din tun ta Judea, asta ándà makabalabag kandin. ‡ 11:19 Mórór, ó paghupay.

† 10:34 Ahaán tō Salmo 82:6.

kannun ka, di pád maté tô tábbé ku. ²² Agad inaté dán sikandin, asal isóddóran ku na agad ándin tô pamuyúan nu katô Manama, tô gó tô bággén din áknikó."

²³ Igkagi si Jesus, na mà din, "Manté puman tô tábbé nu."

²⁴ Igkagi si Marta, na mà din, "Isóddóran ku na manté puman sikandin tun ta tapuri álló ka antén puman ka Manama tô mga inaté." †

²⁵ Igkagi si Jesus, na mà din, "Sakán tô ganté ka mga inaté. Sakán tô ágbággé ka kantayan. Agad maté tô manubù na igpamaké kanak, asal manté puman sikandin. ²⁶ Atin ka mamaké kanak tô manubù na manté pa, di gó sikandin dungguan ka kamatayan. Ágbánal ka kani?"

²⁷ Igtaba si Marta, na mà din, "Óó, Áglangngagán. Ágbánalla na sikuna tô Mesiyas. Sikuna tô Batà ka Manama na igpapid din kannun ta mga manubù nit banuwa."

Igsággó si Jesus

²⁸ Na, pángnga igkagi si Marta, igulí sikandin ébô kangén din tô adi din na si Maria. Igkagi si Marta na ándà duma manubù na ikadinág, na mà din, "Igdunggù dán tô Taratinurù, asta igpakangé ka ikandin."

²⁹ Na, tô igdinág si Maria katô kagi i Marta, sékót sikandin igtindág, asta igsadun sikandin tun ki Jesus.

³⁰ Na, ándà pa dunggù si Jesus tun ta lunsud, su dutun pa sikandin ta lugar na igsumaran i Marta kandin.

³¹ Na, tô mga Judio na igórór ki Maria tun ta balé, tô igkita dan na igpanó si Maria tikud tun ta balé, igtalundug dan, su kéman dan ka madun si Maria tun ta láb-báng ébô sumággó sikandin. ³² Asal tô igdunggù si Maria tun ki Jesus, iglingkóód asta igkagi sikandin, na mà din, "Áglangngagán, atin ka kannun ka, di pád maté tô tábbé ku."

³³ Na, tô igkita si Jesus na igsággó si Maria asta tô langun Judio na igtákkás kandin, ikálláng tô pusung i Jesus, asta iranu sikandin. ³⁴ Igkagi si Jesus, na mà din, "Ánda tô iglábbángngan kandin?"

Igkagi sikandan, na mà dan, "Áglangngagán, tákkás ka áknami."

³⁵ Igsággó si Jesus. ³⁶ Purisu igkagi tô mga Judio, na mà dan, "Tuu dakál tô ginawa din katô inaté!"

³⁷ Asal duwán mga manubù na igkagi, na mà dan, "Sikandin tô ikapabákka ka mata ka bólóg. Atin ka kannun sikandin, di pád maté si Lazaro."

Iganté i Jesus si Lazaro

³⁸ Na, tô igdunggù si Jesus tun ta láb-báng, ikálláng puman tô pusung din. Takub tô iglábbángngan ki Lazaro, asta duwán dakál batu na igsagpáng katô takub. ³⁹ Igkagi si Jesus, na mà din, "Iwà yu tô batu."

Asal igkagi tô tábbé katô inaté na si Marta, na mà din, "Áglangngagán, imawù dán sikandin, su inapatan dán sikandin iglábbáng."

⁴⁰ Igkagi si Jesus ki Marta, na mà din, "Taganà a igkagi áknikó na atin ka mamaké ka kanak, duwán kitanán nu na makapabantug katô Manama."

⁴¹ Na, igiwà dan tô batu na igsagpáng katô takub. Iglangngag si Jesus, asta igdasal sikandin, na mà din, "Ámmà, ágpasalamatta su igdinág nu tô igpamuyù ku áknikó. ⁴² Isóddóran ku na inalayunna ikuna ágpaminággán. Asal igdasalla áknikó para katô duma mga manubù kannun, su kakalyag ku na mánnal dan na sikuna tô igpapid kanak."

⁴³ Pángnga igdasal si Jesus, igtawar sikandin ka mabákkár, na mà din, "Lazaro, luwà ka!"

⁴⁴ Na, igluwà si Lazaro na inanté puman. Itángngás pa tô lawa din ka mapputi óggét, agad paa din asta bállad. Duwán panyù na igtángngás katô báttuk din. Igkagi si Jesus, na mà din, "Akasi yu sikandin ébô makapanó."

Plano na matayan si Jesus

Juan 11:45-57; Mat 26:1-5; Mar 14:1-2; Luc 22:1-2

⁴⁵ Na, marapung tô mga Judio na igtákkás ki Maria tun ta láb-báng. Tô igkita dan katô kasalábbuan na iglumu i Jesus, igpamaké dan kandin. ⁴⁶ Asal duwán ássa mga Judio na igsadun tun ta mga Pariseo, asta igulit dan tingód katô iglumu i Jesus. ⁴⁷ Purisu tô malayat ka mga pangulu ka templo asta tô mga Pariseo, igpalimud dan tô langun duma dan na mga konseyal ka Judio, asta igkagi sikandan, na mà dan, "Ándin tô lumun ta kani manubù ni? Su marapung tô kasalábbuan na áglumun din. ⁴⁸ Atin ka di ki sumapad kandin, tô langun Judio mamaké kandin. Purisu madun dini tô mga sundalo ka Roma ébô dadattan tô templo ta, asta matayan ki langun na mga Judio."

⁴⁹ Asal duwán sábbad manubù tun kandan na ánggadanan ki Caifas, asta inému sikandin na tuu mallayat ka pangulu ka templo tô ámmé tô. Igkagi sikandin, na mà din, "Kulang tô panámdám yu. ⁵⁰ Ándà yu basi kasóddóri na madigár ka sábbad dád tô manubù na maté ébô duwán bullas katô mga Judio asta di ki matayan."

⁵¹ Na, ánnà tikud tun ta panámdám i Caifas tô igkagi din. Asal su sikandin tô tuu mallayat ka pangulu ka templo tô ámmé tô, igpakagi sikandin ka Manama na matuman matayan si Jesus para katô mga Judio. ⁵² Ánnà dád para katô mga Judio, asal para katô langun manubù na limudán ka Manama, asta imun din na mga gabatà din, agad ánda é góddóan dan.

⁵³ Na, tikud katô álló tô, marag dan ágpiano na matayan si Jesus. ⁵⁴ Purisu igsóddô si Jesus ka kapanópanó din tun ta mga lunsud ka Judio. Asal igsadun sikandin tun ta lunsud ka Efraim na madani tun ta disyerto. Igóddô si Jesus dutun asta tô mga disipulu din.

⁵⁵ Na, masig dán dumunggù tô kalimudan ka mga Judio na ánggadanan na Kalimudan Ka Kalabé. Tô ándà pa dunggù tô álló ka kalimudan, marapung tô mga manubù na igsadun tun ta Jerusalem tikud tun ta duma mga lunsud ébô tumanán dan tô ágkémun ka Ju-

† 11:24 Ahaán tô Daniel 12:2.

dio tingód ka kalinis. ⁵⁶ Tô ilimud dan tun ta templo, igpamasak dan ki Jesus, asta igpénsaé dan, na mà dan, “Ándin tô ákniyu panámdám? Mapil sikandin tun ta kalimudan, ó dì?”

⁵⁷ Taganà dán igsugù tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô mga Pariseo na kailangan ulitán kandan ka ánda si Jesus ébô ámmáttán dan sikandin.

Igbusbusan si Jesus ka pamammut

Juan 12:1-8; Mat 26:6-13; Mar 14:3-9

12 Na, tô ánnám dád man álló tô ándà pa dunggù tô Kalimudan Ka Kalabé, igsadun si Jesus tun ta Betania. Tô gó tô lunsud na góddóan i Lazaro na iganté puman i Jesus. ² Tô igdunggù si Jesus, igóméngan dan sikandin ka ágkannán. Si Marta tô igbuwat, asta si Lazaro tô sábbad katô mga kadumaan i Jesus na igkan. ³ Si Maria igpid katô mga tángngà ka litro ka pamammut na ánggadanan na nardo na dakál é lagà. Tô gó tô igbusbus din tun ta paa i Jesus, asta igpunasan din katô mallayat ulu din. Imammutan tô langun manubù tun ta balé. ⁴ Na, tô disipulu i Jesus na pammat kandin na si Judas Iscariote, igkagi sikandin, na mà din, ⁵ “Madigár pád ka barigyaán yan ka tállu gatus (300) abuk ka salapi na denario ébô bággén tun ta mga ágkayù-ayuan.”

⁶ Tô gó tô igkagi i Judas na ánnà tingód katô kédu din katô mga manubù na ágkayù-ayuan, asal su takón sikandin, asta marag din ágkangén tô salapi na igsarig kandin katô langun dan. ⁷ Igkagi si Jesus, na mà din, “Pabayà nu sikandin. Tô gó tô iglumu din ébô pata-ganaánna ikandin ka kalábbáng kanak. ⁸ Inalayun duwán mga ágkayù-ayuan na mému yu tabangan. Asal diya móddô dini ákniyu ka ándà ágtamanán.”

Plano na matayan si Lazaro

⁹ Na, marapung tô mga Judio na igdinág na tun ta Betania si Jesus. Purisu igsadun dan. Agad igpamasak dan ki Jesus, asal kakalyag dan pagsik na kumita ki Lazaro na iganté puman i Jesus. ¹⁰ Purisu igplano tô mallayat ka mga pangulu ka templo na matayan dan pagsik si Lazaro, ¹¹ su tingód katô kanté puman i Jesus kandin, marapung tô mga Judio na igsódô ágtákkás katô mallayat ka mga pangulu ka templo, asta igpamaké dan dán ki Jesus.

Igdunggù si Jesus tun ta Jerusalem

Juan 12:12-19; Mat 21:1-11; Mar 11:1-11; Luc 19:28-40

¹² Na, pagkasimag, igdinág tô marapung manubù na igapil katô kalimudan na masig dán dumunggù si Jesus tun ta Jerusalem. ¹³ Purisu igpid dan tô mga daun ka palmera na igtampád dan, † asta igsumar dan si Jesus. Igullaó dan, na mà dan, “Durungán ta tô Áglangngagán! Durungán ta tô igpapid katô Áglangngagán, su sikandin tô Hari katô langun ta na mga rubbad i Israel!” ††

† 12:13a Tô gó é ágkémun dan ka tanggapan dan tô manubù na imun hari. †† 12:13b Ahaán tô Salmo 118:25-26; Sofonias 3:15.

¹⁴ Na, igpakangé i Jesus tô nati katô asno, ‡ asta tô gó tô igsakayan din. Purisu igtuman din ni tandô na igsulat tun ta kagi ka Manama sayyan,

¹⁵ “Na, tô langun yu na mga taga Sion, †† yakó ágkamáddangan, su dumunggù dán tô hari yu na ágsaké katô nati ka asno!” ††

¹⁶ Na, tô álló tô, ándà pa ikagpát tô mga disipulu din ka ándin tô kóbadan katô ilumu. Asal pángnga ibatun si Jesus tun ta langit, isampáttan dan na tô gó tô tandô na igsulat tingód kandin sayyan asta ituman dán kandin.

¹⁷ Na, marapung tô mga manubù na igkita katô kapaluwà i Jesus ki Lazaro tikud tun ta lábbáng, asta katô kanté din puman kandin. Igulit dan katô duma mga manubù. ¹⁸ Purisu marapung tô mga manubù na igsumar ki Jesus, su igdinág dan tô tingód katô kasalábuan na iglumu din. ¹⁹ Igpatóngkoé tô mga Pariseo, na mà dan, “Italu kid ikandin, su tô langun manubù nit banuwa igtákkás dán kandin.”

Kakalyag katô mga Griego na kumita ki Jesus

²⁰ Na, duwán pagsik mga Griego na igsadun tun ta Jerusalem ébô mangadap dan dalám ka kalimudan.

²¹ Igpadani dan tun ki Felipe na taga Betsaida na sakup ka probinsya ka Galilea. Igkagi sikandan, na mà dan, “Sir, kakalyag dé na kumita ké ki Jesus.”

²² Purisu igulit si Felipe ki Andres tingód katô kakalyag katô mga Griego, asta igsadun dan tun ki Jesus ébô mulit kandin. ²³ Igkagi si Jesus, na mà din, “Masig dán dumunggù tô álló na pabantugánna na Igpamanubù. ²⁴ Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Ándà pulusán katô báníni ka dì pamulan asta lábbángngán tun ta tanà. Atin ka lábbángngán tô báníni asta tumubù, muuy ka marapung. ²⁵ Tô manubù na áglággád katô kantayan din nit banuwa, kandaan sikandin ka kantayan na ándà ágtamanán. Asal tô manubù na dì áglággád katô kantayan din nit banuwa, bággayan sikandin ka kantayan na ándà ágtamanán. ²⁶ Tô manubù na ágbánnal kanak kailangan tumákkás kanak, su agad ka ánda a, dutun pagsik sikandin. Tô manubù na ágbánnal kanak, tô gó tô pabantugán katô Ámmà ku.”

Igkagi si Jesus tingód katô kamatayan din

²⁷ Na, igkagi si Jesus, na mà din, “Ágkasasówa. Pamánnuwa? Diya mamuyù katô Ámmà ku na paluwaánna ikandin tikud tun ta kahirapan na dumunggù dán kanak, su tô gó tô gunayan katô kasadun ku dini ébô tiisán ku ni timpo ka kahirapan.”

²⁸ Na, igdasal si Jesus, na mà din, “Ámmà, pakita nu tô katulusan nu.”

Na, igdinág dan tô kagi tikud tun ta langit, na, “Taganà kud igpakita, asta umanan ku pakitanán puman.”

‡ 12:14 Tô asno iring na kudà. †† 12:15a Sion tô ássa ngadan katô lunsud ka Jerusalem. †† 12:15b Zacarias 9:9.

²⁹ Tò mga manubù na ikadinág katô kagi, kéman dan ka ágkilat. Igkagi tô duma mga manubù, na mà dan, "Duwán panaligan na igkagi kandin."

³⁰ Igkagi si Jesus, na mà din, "Ánnà para kanak tô kagi na igdinág yu, asal para ákniyu. ³¹ Tikud áknganni, ruudan ka Manama tô langun manubù nit banuwa. Talun ka Manama si Maibuyan na pangulu kani banuwa. ³² Asal ka tayónna tikud tun ta bówwó ka tanà, papadanin ku tô langun manubù dini kanak."

³³ Ukit katô igkagi i Jesus, igpasóddór din ka ándin tô kapókit katô kamatayan din. ³⁴ Asal igkagi tô ilimud mga manubù, na mà dan, "Mà katô kagi ka Manama na igbasa áknami na ándà kun ágtamanán katô pagpangulu katô Mesiyas. † Manan ka igkagi nu na kailangan tayón tô Igpamanubù? Sadan tô Igpamanubù?"

³⁵ Igkagi si Jesus, na mà din, "Dì dán madugé dumuma ákniyu tô ágtikudan katô kappawaan. Purisu kailangan dumuma kó katô kappawaan ébô dì kó kasabban ka kangittángngan. Tô manubù na ágpanó tun ta kangittángngan dì makasóddór ka ánda tô ágsadunan din. ³⁶ Purisu dalám ka duwán pa kappawaan dini ákniyu, kailangan mamaké kó katô kappawaan ébô imun kó na mga sakup katô kappawaan."

Ándà pamaké tô mga Judio

Na, pángnga igkagi si Jesus, igpanó sikandin, asta ándà dan dán kitayi. ³⁷ Agad igkita tô mga manubù katô marapung mga kasalábbuan na iglumu i Jesus, asal ándà dan pamaké kandin. ³⁸ Purisu ituman tô igkagi katô propeta sayyan na si Isaias, na mà din, "Áglangngagán, agad igpakita nu na duwán katulusan nu, asal ándà manubù na ágbánnal katô ágtinuruán dé." ††

³⁹ Purisu dì dan makapamaké, su igkagi pagsik si Isaias, na mà din,

⁴⁰ "Purisu pabólógán ka Manama tô mata dan ébô dì dan makakita katô kabánnalan. Patággasán ka Manama tô pusung dan ébô dì dan makagpát, asta dì dan tumákkás katô Manama ébô katabangan dan." ‡

⁴¹ Tô gó tô igkagi i Isaias sayyan, su igkita din tô sélaán i Jesus. Purisu igulit si Isaias tingód kandin.

Mga manubù na igbulun katô kapamaké dan

⁴² Na, marapung tô mga manubù na igpamaké ki Jesus, asta duwán mga pangulu ka Judio na igpamaké. Asal igbulun dan tô kapamaké dan ébô dì dan péwaán katô mga Pariseo tikud tun ta simbaan ka Judio.

⁴³ Talón dan su tuu pa kakalyag dan tô durung katô duma mga manubù ka tandingán katô durung ka Manama kandan.

Gulit si Jesus ka kagi katô Ámmà din

⁴⁴ Na, igkagi si Jesus ka mabákkár, na mà din, "Tô manubù na ágpamaké kanak, ánnà sakán dád tô ágpamakén din, asal ágpamakén din pagsik tô igpapid

kanak. ⁴⁵ Tô manubù na igkita kanak, tô gó tô igkita pagsik katô igpapid kanak. ⁴⁶ Sakán tô kappawaan na igsadun nit banuwa ébô tô manubù na mamaké kanak dì móddô tun ta kangittángngan. ⁴⁷ Tô manubù na igdinág katô ágtinuruán ku, asal dì ágtuman, ánnà sakán tô rumuud kandin. Igpapidda dini ánnà ébô rumuud katô mga manubù nit banuwa, asal ébô tumáb-bussa katô mga manubù. ⁴⁸ Tô manubù na méllé kanak, asta dì tumuman katô ágtinuruán ku, tô gó tô supakan tun ta tapuri álló ukit katô ágtinuruán ku na ándà din tumani. ⁴⁹ Ánnà tikud kanak tô igtinurù ku, asal tô Ámmà ku na igpapid kanak, sikandin tô igsugù ka ándin tô ágkagin asta ágtinuruán ku. ⁵⁰ Isóddóran ku na tô sugù katô Ámmà ku tô ágtikudan katô kantayan na ándà ágtamanán. Purisu gulitán ku tô kagi na igsugù katô Ámmà ku kanak."

Igurasan i Jesus tô paa katô mga disipulu din

13 Na, tô ándà pa dunggù tô álló ka Kalimudan Ka Kalabé, taganà dán isóddóran i Jesus na masig dán tumanan sikandin kani banuwa ébô muli sikandin tun ta Ámmà din. Ágginawaan din tô mga disipulu din nit banuwa, asta igginawaan din sikandan sippang tun ta kamatayan din.

² Na, tô igiyambung dan, dutun si Judas Iscariote na batà i Simon na taganà dán igsutsutan i Maibuyan na pammáttán din si Jesus. ³ Isóddóran dán i Jesus na igbággé ka Manama kandin tô pagpangulu ka langun, asta isóddóran din na Manama tô igtikudan din asta tô sadunan din. ⁴ Purisu róggun igiyambung dan, igtindág si Jesus, iglábbas din tô umpak din, asta igbagkássan din tô awak din ka tuwalya. ⁵ Igbusbus din tô wayig tun ta palanggana, asta igtukid din na igurasan tô paa ka mga disipulu din. Igpunasan din tô paa dan katô tuwalya tun ta awak din. ⁶ Tô igdunggù sikandin tun ki Simon Pedro, igkagi sikandin, na mà din, "Áglangngagán, dì mému ka sikuna tô muras kani paa ku."

⁷ Igtaba si Jesus, na mà din, "Ándà nu kagpátti ákn-ganni ka ándin ni áglumun ku. Asal kagpáttan nu tun ta tapuri álló."

⁸ Igkagi si Pedro, na mà din, "Diya gó póras kani paa ku."

Igkagi si Jesus, na mà din, "Atin ka dì ku sikuna urasan, ánnà ka sakup ku."

⁹ Igkagi si Simon Pedro, na mà din, "Áglangngagán, ánnà dád paa ku tô urasan nu, asal ni bállad ku pagsik, asta ni ulu ku!"

¹⁰ Igkagi si Jesus, na mà din, "Tô manubù na igpadi-gus dán, paa din dád tô kailangan urasan ébô malinis tô tibuk lawa din. Malinis kó, asal ánnà langun yu tô malinis."

¹¹ Isóddóran i Jesus ka sadan tô pammát kandin. Purisu igkagi sikandin na ánnà langun dan tô malinis.

¹² Pángnga igurasan i Jesus tô paa dan, igumpak puman sikandin, asta iglónód tun ta lamisa. Na, igkagi si Jesus, na mà din, "Ándà yu basi kagpátti tô tingód katô iglumu ku géna ákniyu. ¹³ Ágkagi kó na sakán tô

† 12:34 Ahaán tô Isaias 9:7. †† 12:38 Isaias 53:1; Roma 10:16.
‡ 12:40 Isaias 6:10.

Taratinurù, asta ágtawaránna ikiyu na Áglangngagán. Nángngà yan, su sakán tô bálnal Taratinurù yu asta Áglangngagán yu. ¹⁴ Na, agad sakán tô Taratinurù asta Áglangngagán yu, asal igpabbabà a, asta igurassa katô paa yu. Purisu kailangan pabbabà kó pagsik, asta pórasé kó katô paa yu. ¹⁵ Tô gó tô iglumu ku ébô miring kó kanak. Tô iglumu ku ákniyu, tô gó tô lumun yu pagsik. ¹⁶ Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô állang, ánnà mallayat tô kamanubuan din ka tandingán katô amo din. Tô ágsuguánnán, ánnà pagsik mallayat tô kamanubuan din ka tandingán katô manubù na ágsugù kandin. ¹⁷ Atin ka kagpáttan yu tô igtinurù ku ákniyu, kadayawan kó ka tumanán yu. ¹⁸ Asal ánnà langun yu tô igkagiyan ku. Isóddóran ku tô langun yu na igsalin ku, asta kailangan matuman ni kagi ka Manama na ig-sulat sayyan,

“Tô manubù na ágtugán kanak, tô gó tô tumayyug kanak.” †

¹⁹ Igulittad kani ákniyu tô di pa matuman ébô ka matuman ni, mánnal kó na sakán tô Mesiyas. ²⁰ Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô manubù na ágtanggap katô mga ágsuguánnán ku, tanggapánna ikandin, asta tô manubù na ágtanggap kanak, tanggapán din tô Ám-mà ku na igpapid kanak.”

Igkagi si Jesus na pammáttán sikandin

Juan 13:21-30; Mat 26:20-25; Mar 14:17-21; Luc 22:21-23

²¹ Na, pángnga igkagi si Jesus, isasó tô pusung din, asta igkagi sikandin, na mà din, “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Duwán sábbad ákniyu na pammát kanak.”

²² Na, igpasállággé tô mga disipulu din, su ándà dan kasóddóri ka sadan tô itáddù ukít katô igkagi i Jesus.

²³ Madani tun ki Jesus tô disipulu na tuu din ágginawaan. †²⁴ Igsingyas si Simon Pedro kandin, asta igkagi sikandin, na mà din, “Insà nu ki Jesus ka sadan manubui tô itáddù ukít katô igkagi din.”

²⁵ Purisu igsisip si Juan ki Jesus, na mà din, “Áglangngagán, sadan manubui tô pammát áknikó?”

²⁶ Igtaba si Jesus, na mà din, “Sikandin na bággayan ku kani pan na arámmán ku tun ta linipung.”

Purisu igarám i Jesus tô pan, asta igbággé din ki Judas na batà i Simon Iscariote. ²⁷ Tô igtanggap si Judas katô pan, igahuwan sikandin i Maibuyan. Igkagi si Jesus, na mà din, “Sékót nu tô lumun nu.”

²⁸ Na, ándà kasóddóri katô duma mga disipulu tun ta lamisa ka ándin tô gunayan katô igkagi i Jesus ki Judas.

²⁹ Su si Judas tô igsarigan katô salapì dan, kéman dan ka ig-sugù si Judas ébô málli ka mga ágkailanganán dan tingód ka kalimudan. Kéman katô mga duma ka ig-sugù ébô mággé ka salapì tun ta mga ágkayù-ayuan.

³⁰ Na, pángnga igkan si Judas katô pan, tigkò dád igluwà sikandin tikud tun ta balé. Na, dukilám dán.

Mantu sugù

³¹ Na, tô igluwà si Judas, igkagi si Jesus, na mà din, “Pabantugánna na Igpamanubù, asta ukít kanak pa-

† 13:18 Salmo 41:9. †† 13:23 Tô disipulu na tuu ágginawaan i Jesus, tô gó si Juan na ig-sulat kani libro.

bantugán tô Manama. ³² Atin ka pabantugán tô Manama ukít kanak, sikandin pagsik tô pabantug kanak, asta pabantugánna ikandin ka di madugé.

³³ “Mga gabatà ku, di dán madugé dumuma a ákniyu. Agad mamasak kó kanak, asal tô kagi ku ákniyu magunawa katô igkagi ku dangingan katô mga pangulu ka Judio, na di kó makasadun tun ta sadunan ku. ³⁴ Duwán dán mantu sugù ku ákniyu. Paginawaé kó. Kailangan paginawaé kó iring katô ginawa ku ákniyu. ³⁵ Atin ka ágpaginawaé kó, makasóddór tô langun manubù na mga disipulu ku sikiyu.”

Igkagi si Jesus na mulun si Pedro kandin

Juan 13:36-38; Mat 26:31-35; Mar 14:27-31; Luc 22:31-34

³⁶ Na, iginsà si Simon Pedro, na mà din, “Áglangngagán, ánda é sadunan nu?”

Igtaba si Jesus, na mà din, “Di ka pa makatákkás kanak tun ta sadunan ku. Asal tumalundug ka kanak tun ta tapuri álló.”

³⁷ Igkagi si Pedro, na mà din, “Áglangngagán, manan ka diya makatákkás áknikó? Ikataganà ad na agad matayanna para áknikó.”

³⁸ Igtaba si Jesus, na mà din, “Kéman nu ka ikataganà kad matayan para kanak. Paminág nu ni kagin ku áknikó. Ka di pa mukkarà tô manuk ka sállám, makatállu ka mulun na ánda ka kilala kanak.”

Si Jesus tô dalan tun ta Manama

14 Na, igkagi si Jesus, na mà din, “Yakó ágkasasó. Pamaké kó katô Manama. Pamaké kó pagsik

kanak. ² Marapung tô mga góddóan tun ta balé katô Ámmà ku. † Atin ka ánnà bálnal ni, diya pád mulit ákniyu. Asal madunna ébô taganaán ku tô lugar para ákniyu. ³ Pángnga ka kataganà ku katô lugar para ákniyu, lumónódda puman dini, asta patákkássán ku sikiyu ébô móddô kó tun kanak. ⁴ Isóddóran yu tô dalan tun ta sadunan ku.”

⁵ Igkagi si Tomas, na mà din, “Áglangngagán, ánda ké ikasóddór katô sadunan nu. Purisu pamánnun dé ka kasóddór katô dalan?”

⁶ Igkagi si Jesus, na mà din, “Sakán gó tô dalan. Sakán tô kabánnalan. Sakán tô ágtikudan katô kantayan. Ánda manubù na makasadun tun ta Ámmà ku ka di mukít kanak. ⁷ Atin ka ikasóddór kó kanak, ikasóddór kó pagsik katô Ámmà ku. Na, ikasóddór kó kandin, asta ikakita kó kandin.”

⁸ Igkagi si Felipe, na mà din, “Áglangngagán, pakita nu áknami tô Ámmà nu, asta nángngà dán yan para áknami.”

⁹ Igkagi si Jesus, na mà din, “Felipe, idugé kid igpadumaé. Isalábbuanna su ánda nu pa kasóddóri ka sadan. Tô manubù na ikakita kanak ikakita katô Ámmà ku. Purisu isalábbuanna su kakalyag nu na pakitanán ku ákniyu tô Ámmà ku. ¹⁰ Iring na ánda ka bálnal na sakán dutun ta Ámmà ku, asta tô Ámmà ku dini kanak. Agad tô ágkagin ku ákniyu, ánnà tikud kanak. Tô Ám-

‡ 14:2 Góddóan, ó kuwarto. Balé katô Manama, ó langit.

mà ku na dini kanak, tô gó tô áglumu ukit kanak.
¹¹ Bánnal kó katô igkagi ku na dutunna ta Ámmà ku, asta tô Ámmà ku dini kanak. Atin ka dì kó mánnal katô ágkagin ku, bánnal kó kanak tingód katô mga kasalábuan na áglumun ku.

¹² “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô manubù na mamaké kanak, tô lumun din iring pagsik katô áglumun ku, asta sopra pa tô lumun din ka tandingán kanak, su muli a tun ta Ámmà ku. ¹³ Agad ándin tô pamuyuan yu ukit ka ngadan ku, tô gó tô lumun ku ákniyu, ébô pabantugán tô Ámmà ku ukit katô áglumun ku. ¹⁴ Agad ándin tô pamuyuan yu ukit ka ngadan ku, sakán tô lumumu.”

Igtandô i Jesus tô Ugis Espiritu

¹⁵ “Na, atin ka ágginaawaanna ikiyu, tumanán yu tô mga sugù ku ákniyu. ¹⁶ Mamuyù a katô Ámmà ku ébô mággé sikandin ákniyu katô Taratabang na mullas kanak, asta móddô sikandin tun ákniyu ka ándà ágtamanán. ¹⁷ Tô gó tô Ugis Espiritu na ágtinurù ka kabánnalan. Sikandin tô dì ágtanggapán ka mga manubù na ágtákkás ka madat ágkémun kani banuwa, su dì dan ágkita kandin, asta dì dan makasóddór kandin. Asal sikiyu, ikasóddór kó katô Ugis Espiritu, su ágdumaan kó ikandin, asta óddóan kó ikandin ka ándà ágtamanán.

¹⁸ “Diya tumanan ákniyu na iring na ándà ágdóppón, asal lumónódda puman diyan ákniyu. ¹⁹ Ka dì madugé, diya puman kitanán ka duma mga manubù nit banuwa. Asal sikiyu, kumita kó puman kanak. Su duwán kantayan ku, bággayan kó pagsik ka kantayan. ²⁰ Atin ka mantéya puman, makasóddór kó na diyanna ta Ámmà ku, asta dini kó kanak, asta diyanna ákniyu.

²¹ “Tô manubù na maminág asta tumuman katô mga sugù ku, tô gó tô ágginaawa kanak. Tô manubù na ágginaawa kanak, tô gó tô ágginaawaan katô Ámmà ku, asta ginawaan ku sikandin, asta pakita a kandin.”

²² Igkagi si Judas na sangé i Judas Iscariote, na mà din, “Áglangngagán, pamánnun nu ka kapakita áknami, asal dì ka pakita katô duma mga manubù nit banuwa?”

²³ Igtaba si Jesus, na mà din, “Tô manubù na ágginaawa kanak, ágtuman sikandin katô mga sugù ku. Ginawaan sikandin katô Ámmà ku, asta madun ké tun kandin, asta móddô ké tun kandin. ²⁴ Tô manubù na dì ágginaawa kanak dì ágtuman katô mga sugù ku. Tô igkagi ku ákniyu ánnà tikud dini kanak, asal tikud tun ta Ámmà ku na igpapid kanak.

²⁵ “Ni mga kabánnalan ni igtinurù ku ákniyu róggun na kannunna pa ákniyu. ²⁶ Asal duwán Taratabang na papiddán katô Ámmà ku ébô mullas kanak, asta tô gó tô Ugis Espiritu. Sikandin tô tuminurù ákniyu katô langun, asta pasampát sikandin ákniyu tingód katô langun na igtinurù ku ákniyu.

²⁷ “Tananan ku tun ákniyu tô kasunayan ka pusung. Tô kanak kasunayan tô bággén ku ákniyu. Dì makabággé ni banuwa katô kasunayan ka pusung na bággén ku ákniyu. Purisu yakó ágkasasó. Yakó pagsik

ággamáddangan. ²⁸ Igdinág yu tô igkagi ku géna ákniyu na masiggad panó, asta lumónódda puman dini ákniyu. Atin ka ágginaawaanna ikiyu, kadayawan kó, su muli a tun ta Ámmà ku. Sikandin tô tuu mallayat ka tandingán kanak. ²⁹ Tô dì pa matuman ni, taganà ad igkagi ákniyu tingód kani, ébô ka matuman, mamaké kó. ³⁰ Dì dán madugé tô katinurù ku ákniyu, su si Maibuyan na pangulu kani banuwa masig dán dumunggù ébô talunna ikandin. Dì sikandin makapanalu kanak, ³¹ asal ágbánnalán ku tô igsugù katô Ámmà ku kanak ébô makasóddór tô langun manubù nit banuwa na ágginaawa a katô Ámmà ku. Na, tindág kó su panó kid.”

Tô butbut asta mga séngê ka paras

15 Na, igpanayun si Jesus igkagi, na mà din, “Sakán tô iring na bánnal butbut ka séngê ka paras, asta Ámmà ku tô iring na taradóppón ka paras. ² Tô mga séngê dini kanak na dì ágbuuy, tô gó tô ágtampáddán din, asta tô mga séngê dini kanak na ágbuuy, tô gó tô áglinisan din ébô tuu marapung tô mga buuy. ³ Iglinisan kó ukit ka kabánnalan na igtinurù ku ákniyu. ⁴ Óddô kó dini kanak, asta móddô a tun ákniyu. Dì muuy tô séngê ka dì móddô tun ta butbut. Sikiyu pagsik, dì kó makabuuy ka dì kó móddô dini kanak.

⁵ “Sakán tô iring na butbut, asta sikiyu tô iring na mga séngê ku. Atin ka móddô tô manubù dini kanak asta móddô a diyan kandin, tô gó tô makabuuy ka marapung. Asal atin ka ándà kó dini kanak, ándà palang malumu yu. ⁶ Atin ka dì móddô tô manubù dini kanak, antugán sikandin iring na mga séngê na magangu. Tô gó tô limudán ébô góbbón. ⁷ Asal ka móddô kó dini kanak, asta taguán yu tô mga kagi ku tun ta pusung yu, mému kó mamuyù katô agad ándin na kakalyag yu, asta tô gó tô lumun para ákniyu. ⁸ Ukit ka kabuuy yu ka marapung, ágpabantugán tô Ámmà ku, asta ágpasóddórán yu na sikiyu tô mga disipulu ku. ⁹ Ágginaawa tô Ámmà ku kanak, asta magunawa tô ginawa ku ákniyu. Óddô kó tun ta ginawa ku. ¹⁰ Atin ka ágtuman kó katô mga sugù ku ákniyu, móddô kó tun ta ginawa ku, iring kanak na igtuman katô mga sugù katô Ámmà ku, asta góddô a tun ta ginawa din.

¹¹ “Ni gó tô igtinurù ku ákniyu ébô masakup kó tun ta kadayawan ku, su kakalyag ku na tuu kó kadayawan.

¹² Ni gó tô sugù ku ákniyu. Paginawaé kó iring katô ginawa ku ákniyu. ¹³ Ni gó tô kinadakállan ka ginawa, ka maté tô manubù na bullas katô mga rarak din. ¹⁴ Atin ka tumuman kó katô mga sugù ku ákniyu, mga rarak ku sikiyu. ¹⁵ Tikud áknganni, dì ku sikiyu tawarán na mga ágsuguánnán, asal tawarán ku sikiyu na mga rarak ku. Tô mga ágsuguánnán dì pakasóddór ka ándin tô kakalyag katô amo dan. Asal sikiyu tô mga rarak ku, su igpasóddór ku ákniyu tô langun na igtinurù katô Ámmà ku kanak. ¹⁶ Ánnà sikiyu tô igsalin kanak, asal sakán tô igsalin ákniyu. Igsalinna ákniyu ébô manayun kó muuy ka marapung mga buuy na dì ágkandà. Purisu agad ándin tô pamuyuan yu katô Ám-

mà ku ukit katô ngadan ku, bággen din ákniyu. ¹⁷ Ni gó tô sugù ku ákniyu. Paginawaé kó.”

Irrayatan tô mga sakup i Jesus

¹⁸ “Atin ka karingasaan kó katô mga gusig ka Manama nit banuwa, sampát yu na taganà a iringasaan ikandan tô ándà kó pa ikandan karingasayi. ¹⁹ Atin ka sikiyu pa tô kadumaan dan, ginawaan kó pád ikandan su magunawa kó kandan, asal ánnà kó kadumaan dan. Igsalin ku sikiyu ébô ássan kó tikud tun kandan. Purisu ágkaringasaan kó ikandan. ²⁰ Sampát yu tô igkagi ku ákniyu, na tô állang, ánnà mallayat tô kamanubuan din ka tandingán katô amo din. Purisu atin ka igirrayat tô duma mga manubù kanak, mirrayat dan ákniyu. Atin ka igtuman dan katô ágtinuruán ku, tumuman dan pagsik katô ákniyu ágtinuruán. ²¹ Miringasa dan gó ákniyu na mga sakup ku, su ándà dan kasóddóri tô igpapid kanak. ²² Atin ka ándà a sadun dini asta ándà a tinurù kandan, di dan ruudan na duwán salà. Asal áknganni di dan makakagi na ándà salà dan. ²³ Tô mga manubù na ágkaringasa kanak, ágkaringasaan dan pagsik tô Ámmà ku. ²⁴ Atin ka ándà dan kita katô mga kasalábbuan na iglumu ku na di malumu ka duma manubù, di dan ruudan na duwán salà. Asal igkita dan tô mga iglumu ku, asta iringasa dan kanak asta tô Ámmà ku. ²⁵ Ukit ka ringasa dan, ituman dán ni kagi na igsulat tun ta kagi ka Manama sayyan,

“Ándà tindággan katô ringasa dan kanak.” †

²⁶ “Asal papiddán ku dini ákniyu tô Taratabang tikud tun ta Ámmà ku. Tô gó tô Ugis Espiritu na tuminurù ákniyu ka kabánnalan. Ka dumunggù sikandin tikud tun ta Ámmà ku, mulit sikandin katô kabánnalan tingód kanak. ²⁷ Mulit kó pagsik katô duma mga manubù tingód kanak, su igduma kó kanak tikud tun ta katigkanayan ka katinurù ku.”

16 Ikgagi si Jesus, na mà din, “Igtinurù a ákniyu kani langun ébô di mandà tô kapamaké yu kanak. ² Dumunggù tô álló na péwaán kó ikandan tikud tun ta mga simbaan ka Judio. Matayan kó ka mga manubù su ukit kani kéman dan ka makatuman dan katô kakalyag ka Manama. ³ Tô gó tô lumun dan ákniyu su ándà dan ikasóddór katô Ámmà ku, asta ándà dan pagsik ikasóddór kanak. ⁴ Asal igtinurù ku ákniyu ni langun ébô ka irrayatan kó ikandan, makasampát kó na tô gó tô taganà igulit ku ákniyu.”

Tô áglumun katô Ugis Espiritu

“Tô igtigkané kó igtákkás kanak, ándà a tinurù ákniyu katô langun, su igduma a pa ákniyu. ⁵ Asal masiggad muli tun ta Ámmà ku na igpapid kanak. Agad panówad, ándà kó kannê insà kanak tingód katô sadunan ku. ⁶ Iranu baling tô pusung yu tingód katô igtinurù ku ákniyu. ⁷ Asal paminág yu ni kagin ku ákniyu. Duwán pulusán yu ukit katô kapanó ku, su atin ka diya panó, di dumunggù tô Taratabang tun ákniyu.

† 15:25 Salmo 35:19; 69:4.

Asal ka panówa, papiddán ku tô Taratabang tun ákniyu. ⁸ Ka dumunggù sikandin, pénagpáttán din tô mga manubù nit banuwa tingód katô salà dan, tingód katô nángngà áglumun tun ta saruwan ka Manama, asta tingód katô karuud. ⁹ Pénagpáttán din sikandan na duwán salà dan, su ándà dan pamaké kanak. ¹⁰ Pénagpáttán din tô tingód katô nángngà áglumun tun ta saruwan ka Manama, su muli a tun ta Ámmà ku, asta diyad ikiyu kitanán. ¹¹ Pasóddórán din tô tingód katô karuud ka Manama kandan, su igruudan si Maibuyan na pangulu kani banuwa.

¹² “Marapung pa pád tô tinuruán ku ákniyu, asal di yu pa kagpáttan. ¹³ Asal ka dumunggù tô Ugis Espiritu na ágtinurù ka kabánnalan, sikandin tô pénagpát ákniyu katô langun ka kabánnalan. Ánnà tikud tun kandin tô gulitán din ákniyu, asal agad ándin tô dinággan din tikud tun ta Ámmà ku, tô gó tô kagin din ákniyu, asta ulitán din ákniyu tô tingód katô dumunggù. ¹⁴ Pabantugánna katô Ugis Espiritu, su pasóddórán din tô langun na ágtanggapán din tikud dini kanak, ¹⁵ su igsarig katô Ámmà ku tô langun dini kanak. Tô gó igkagiya na pasóddórán katô Ugis Espiritu tô langun na ágtanggapán din tikud dini kanak.”

Agad rumanu kó, asal kadayawan kó

¹⁶ “Na, di dán madugé, di kód kumita kanak. Asal di pagsik madugé, kumita kó puman kanak.”

¹⁷ Na, igpénsaé tô mga disipulu din, na mà dan, “Ándin tô kóbadan katô igkagi din na di dán madugé, di kid kumita kandin, asal di pagsik madugé, kumita ki puman kandin? Ándin tô kóbadan katô igkagi din na muli sikandin tun ta Ámmà din?”

¹⁸ Igpénsaé dan, na mà dan, “Ándin tô kóbadan katô kagi din na di dán madugé? Ándà ki ikagpát katô igkagi din.”

¹⁹ Isóddórán i Jesus na duwán pád insà dan kandin. Purisu igkagi sikandin, na mà din, “Igpénsaé kó tingód katô igkagi ku géna, na di dán madugé, di kód kumita kanak, asal di pagsik madugé, kumita kó puman kanak. ²⁰ Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Sumággó kó asta rumanu kó tingód katô dumunggù kanak, asal kadayawan tô mga manubù nit banuwa. Agad rumanu kó, asal kadayawan kó ka kumita kó puman kanak.

²¹ Atin ka ágpamasusu é bayi, ágkasakitan sikandin su igdunggù dán tô álló ka kapamasusu. Asal pángnga igpamasusu sikandin, kalingawan din dán tô kasakit tingód katô dayó din, su imanubù tô batà din. ²² Agad ágranu kó áknganni, asal kumita a puman ákniyu. Kadayawan puman tô pusung yu, asta ándà manubù na makakangé katô dayó tikud tun ákniyu. ²³ Ka kumita kó puman kanak, ándà dán pamuyuán †† yu kanak. Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka duwán pamuyuán yu katô Ámmà ku ukit katô ngadan ku, bággen din ákniyu. ²⁴ Sippang áknganni, ándà kó pa pamuyù kandin ukit katô ngadan ku. Pamuyù kó, asta makatanggap kó ébô tuu kó kadayawan.”

†† 16:23 Pamuyuán, ó insaán.

Igpanalu si Jesus katô langun nit banuwa

²⁵ “Sippang áknganni, igtinurù a ákniyu ukit katô mga panunggiringan. Asal di madugé, di kud pókitán tun ta panunggiringan tō ágtinuruán ku, su imun kud matayyó tō tinuruán ku ákniyu tingód katô Ámmà ku. ²⁶ Ka matuman dán ni, sikandin tō mému pamuyuan yu ukit ka ngadan ku. Purisu ándà a kagi na sakán tō mamuyù kandin para ákniyu, ²⁷ su ágginawa tō Ámmà ku ákniyu tingód katô kaginawa yu kanak, asta igbánnal kó na igpapidda katô Ámmà ku. ²⁸ Igpapidda katô Ámmà ku nit banuwa, asta tumanan ad kani banuwa su muli ad tun ta Ámmà ku.”

²⁹ Iggagi tō mga disipulu din, na mà dan, “Na, matayyó dán tō igkagi nu su ándà nu pókiti ka panunggiringan! ³⁰ Inagpáttan dé na ikasóddór ka katô langun, asta ándà ka kailangan na duwán pa minsà áknikó. Purisu igbánnal ké na igpapid ka katô Mana.”

³¹ Iggagi si Jesus, na mà din, “Igpamaké kó gó, ³² asal duwán álló na dumunggu, agad igdunggu dán ni, na pasállabé kó, asta muli kó langun, su tumanan kó kanak na sábbad ku dád man masamà. Asal duwánnu kadumaan ku, su ágdumaanna katô Ámmà ku. ^{†33} Iggagiya ákniyu kani ébô duwán kasunayan yu tingód katô kapasakup yu kanak. Irrayatan kó nit banuwa, asal kailangan kadayawan kó, su igtalu kud tō langun madat nit banuwa.”

Igdasal si Jesus

17 Na, pángnga igkagi si Jesus katô mga disipulu din, iglangngag sikandin tun ta langit, asta igdasal sikandin, na mà din, “Ámmà, igdunggu dán tō oras na igsalin nu. Pabantugga ikuna ébô pabantugán ku sikuna. ² Igsarig nu kanak tō pagpangulu katô langun manubù ébô makabággéya katô kantayan na ándà ágtamanán tun ta langun manubù na igbággé nu kanak. ³ Tanggapán dan tō kantayan na ándà ágtamanán ukit katô kasóddór dan áknikó na sikuna dád tō bánnal Manama, asta ukit katô kasóddór dan kanak na si Jesu-Cristo na igpapid nu. ⁴ Igpabantugga áknikó nit banuwa, su igtuman ku tō langun ka sugù nu kanak. ⁵ Na, Ámmà, pabantugga ikuna tun ta saruwan nu iring katô kabantug ku sayyan dalám katô igduma a áknikó tō ándà pa imuwi ni banuwa.

⁶ “Igpasóddórta tingód áknikó tun ta langun kani mga manubù na igсарig nu kanak nit banuwa. Igsalin nu sikandan, asta igbággé nu sikandan kanak, asta igtuman dan katô sugù nu. ⁷ Isóddóran dan dán na tikud tun áknikó tō langun katô igсарig nu kanak, ⁸ su igulit ku kandan tō kabánnalan na igсарig nu kanak, asta igbánnal dan, asta isóddóran dan na sikuna tō bánnal igtikudan ku. Igbánnal dan na igpapid ka kanak.

⁹ “Ágdasalla áknikó tingód kani mga manubù. Ánnà tingód katô langun manubù nit banuwa, asal tingód

katô mga manubù na igсарig nu kanak, su mga sakup nu sikandan. ¹⁰ Tō langun sakup ku, tō gó tō mga sakup nu. Áknikó tō langun dan na igсарig nu kanak, asta igpabantug ka kanak ukit kandan. ¹¹ Na, diya móddô nit banuwa su muli a tun áknikó. Asal tō langun sakup ta móddô pa nit banuwa. Na, Ugis Ámmà, dóppóni nu tō langun dan na igсарig nu kanak ébô pasábbadé dan, iring na sikita ágpasábbadé. ¹² Róggun igduma a kandan, igdóppónan ku tō langun dan na igсарig nu kanak. Igdóppónan ku sikandan, asta ándà gó tun kandan na inandà ássa dád katô sábbad na kailangan supakan ébô matuman tō kagi nu na igsulat tingód kandin sayyan.

¹³ “Na, masiggad muli tun áknikó. Róggun na diniya pa ta banuwa, igkagiya kani ébô kadayawan dan iring katô dayó ku. ¹⁴ Igulit ku kandan tō kagi nu, su isóddóran ku na karingasaan dan katô mga manubù nit banuwa. Karingasaan dan su ánnà dan sakup kani banuwa. Iring dan kanak, su ánnà a sakup kani banuwa. ¹⁵ Igdasalla áknikó ánnà ébô kangén nu sikandan tikud nit banuwa, asal kakalyag ku na dóppónan nu sikandan ébô di dan matalu i Maibuyan. ¹⁶ Ánnà dan mga sakup kani banuwa, su iring dan kanak na ánnà sakup kani banuwa. ¹⁷ Kakalyag ku na ássan nu sikandan ébô makabánnal dan áknikó ukit katô kabánnalan, su kabánnalan tō kagi nu. ¹⁸ Iring katô kapapid nu kanak nit banuwa, papiddán ku sikandan tun ta kaluwagan kani banuwa. ¹⁹ Purisu bággén ku tō sarili ku tun áknikó ébô katabangan dan, su kakalyag ku na bággén dan gó pagsik tō sarili dan tun áknikó ukit katô kabánnalan.

²⁰ “Ánnà dád ni mga sakup ta tō igdasalan ku áknikó, asal dasalan ku pagsik tō langun manubù na mamaké kanak ukit katô kólit-ólit dan. ²¹ Kakalyag ku na pasábbadé dan iring na sikita ágpasábbadé, su sikuna Ámmà tō dini kanak, asta sakán tō diyan áknikó, ébô sikandan tō dini áknita, asta mánnal tō mga manubù nit banuwa na sikuna tō igpapid kanak. ²² Igbággé ku kandan tō séllaán na igbággé nu kanak, ébô pasábbadé dan iring na sikita ágpasábbadé, ²³ su sakán tō diyan kandan, asta sikuna tō dini kanak. Kakalyag ku na bánnal dan pasábbadé ébô kasóddóran katô langun nit banuwa na sikuna tō igpapid kanak, asta ággi-nawaan nu sikandan iring katô kaginawa nu kanak.

²⁴ “Ámmà, tingód katô mga manubù na igсарig nu kanak, kakalyag ku na móddô dan дума kanak tun ta langit ébô kitanán dan tō séllaán ku na igbággé nu kanak tingód katô kaginawa nu kanak sayyan tō ándà pa imuwi ni banuwa. ²⁵ Ugis Ámmà, tō mga sakup kani banuwa ándà ikasóddór áknikó, asal isóddóran ku sikuna, asta isóddóran kani mga sakup ta na sikuna tō igpapid kanak. ²⁶ Igpasóddór ku sikandan tingód áknikó, asta duwán pa pasóddóran ku kandan tingód áknikó, su kakalyag ku na paginawaé dan iring katô kaginawa nu kanak, asta sakán tō diyan kandan.”

† 16:32 Ahaán tō Zacarias 13:7.

Igámmát si Jesus

Juan 18:1-11; Mat 26:47-56; Mar 14:43-50; Luc 22:47-53

18 Na, pángnga igdasal si Jesus, igsadun sikandin asta tô mga disipulu din tun dipag ka Wayig ka Kidron. Duwán kayun tun na igsadunan i Jesus asta katô mga disipulu din. ² Na, si Judas na igpammát ki Jesus, isóddóran din tô lugar na sadunan dan, su marikit ágsadun tun si Jesus asta tô mga disipulu din. ³ Purisu igkangé i Judas tô mga sundalo, tô mga tarabanté ka templo na igsugù katô mallayat ka mga pangulu ka templo, asta tô mga Pariseo. Igsadun dan tun ta kayun, asta igpid dan ka mga sulù, tarésà, asta laniban dan. ⁴ Na, taganà dán isóddóran i Jesus ka ándin tô dumunggù kandin. Purisu tô igdunggù tô mga manubù na igtákkás ki Judas, igsumar i Jesus sikandan, asta iginsà sikandin, na mà din, "Sadán tô ágpamasakán yu?"

⁵ Igtaba sikandan, na mà dan, "Si Jesus na taga Nazaret."

Igkagi si Jesus, na mà din, "Sakán tô ágpamasakán yu."

Si Judas na igpammát ki Jesus igduma katô mga sundalo. ⁶ Tô igdinág dan katô igkagi i Jesus na sikandin tô ágpamasakán dan, igtalilónód dan, asta ikalayyang dan tun ta tanà. ⁷ Iginsà puman si Jesus, na mà din, "Sadán tô ágpamasakán yu?"

Igtaba sikandan, na mà dan, "Si Jesus na taga Nazaret."

⁸ Igkagi si Jesus, na mà din, "Igakigiyad ákniyu na sakán tô ágpamasakán yu. Na, atin ka sakán tô ágpamasakán yu, pabayà yu ni duma mga manubù."

⁹ Purisu ituman tô kagi na taganà din dán igdasalan, na ándà mga manubù na igsarig ka Manama kandin na mandà.

¹⁰ Na, igtagnus si Simon Pedro katô kampilan din, igtigbas din tô állang katô tuu mallayat ka pangulu ka templo, asta ipangul tô talinga din dadan ta kawatan. Si Malco tô ngadan katô állang. ¹¹ Igsapad si Jesus ki Pedro, na mà din, "Uli nu yan kampilan tun ta rumà, su kailangan tanggapán ku tô kahirapan na igbággé † katô Ámmà ku kanak."

Igpid dan si Jesus tun ki Anas

¹² Na, tô mga sundalo, tô kapitan dan, asta tô mga tarabanté ka templo, igámmát dan si Jesus, asta igbakli dan tô bállad din. ¹³ Una dan igpid si Jesus tun ki Anas, su si Anas tô ugang i Caifas na tuu mallayat ka pangulu ka templo tô ámmé tô. ¹⁴ Si Caifas tô taganà igkagi katô mga pangulu ka Judio na madigár ka sábbad dád tô manubù na maté ébô duwán bullas katô mga Judio. ††

† 18:11 Kailangan tanggapán ku tô kahirapan na igbággé, ó kailangan inámmán ku tô kopa na igbággé. †† 18:14 Ahaán tô Juan 11:49-52.

Igbulun i Pedro si Jesus

Juan 18:15-18; Mat 26:69-70; Mar 14:66-68; Luc 22:54-57

¹⁵ Na, si Simon Pedro asta tô sábbad disipulu i Jesus, igtalundug dan ki Jesus. Tô sábbad disipulu na ikilalaan katô tuu mallayat ka pangulu ka templo tô igtákkás ki Jesus tun ta luwà ka balé katô tuu mallayat ka pangulu ka templo. ¹⁶ Asal si Pedro dutun ta luwà katô koral na madani tun ta sállat. Na, tô disipulu i Jesus na ikilalaan katô tuu mallayat ka pangulu ka templo, iglónód sikandin tun ta sállat katô koral, asta igkagiyan din tô bayi na ágbanté ébô mahu si Pedro tun dalám. ¹⁷ Tô bayi na ágbanté katô sállat igkagi ki Pedro, na mà din, "Sikuna pagsik tô sábbad disipulu katô manubù na igámmát?"

Asal igtaba si Pedro, na mà din, "Ánnà!"

¹⁸ Na, magánnó tô dukilám tô. Purisu igtabun ka apuy ukit ka uling tô mga állang asta tô mga tarabanté ka templo ébô minadang dan. Igduma pagsik si Pedro kandin, asta iginadang sikandin.

Iginsà tô tuu mallayat ka pangulu ka templo ki Jesus

Juan 18:19-24; Mat 26:59-66; Mar 14:55-64; Luc 22:66-71

¹⁹ Na, tô tuu mallayat ka pangulu ka templo iginsà ki Jesus tingód katô mga disipulu din, asta tingód katô ágtinuruán din. ²⁰ Igtaba si Jesus, na mà din, "Isóddóran katô langun manubù nit banuwa tô igkagi ku, su maragga ágtinurù tun ta mga simbaan ka Judio asta tun ta templo na áglimudanan ka langun Judio. Ándà ku állási tô ágtinuruán ku. ²¹ Purisu yaka ginsà kanak. Madigár pa ka minsà ka katô mga manubù na ágpaminág kanak, su isóddóran dan tô ágtinuruán ku."

²² Pángnga igkagi si Jesus kani, duwán sábbad tarabanté ka templo na igsampal ki Jesus, asta igkagi sikandin, na mà din, "Ánnà nángngà tô taba nu katô tuu mallayat ka pangulu ka templo."

²³ Igkagi si Jesus, na mà din, "Atin ka madat tô igkagi ku, ulit nu ka ándin tô kadattan. Asal ka bánnal tô igkagi ku, manan ka igsampalla ikuna?"

²⁴ Na, igbakli pa tô bállad i Jesus, asta igpapid i Anas sikandin tun ta tuu mallayat ka pangulu ka templo na si Caifas.

Igbulun puman i Pedro si Jesus

Juan 18:25-27; Mat 26:71-75; Mar 14:69-72; Luc 22:58-62

²⁵ Na, iginadang si Simon Pedro. Iginsà tô mga manubù kandin, na mà dan, "Sikuna pagsik tô sábbad disipulu din?"

Asal igbulun si Pedro, asta igkagi sikandin, na mà din, "Ánnà!"

²⁶ Taddô tô sábbad állang katô tuu mallayat ka pangulu ka templo. Sikandin tô kataladi katô állang na igpangulan i Pedro ka talinga. Igkagi sikandin ki Pedro, na mà din, "Sikuna tô igkita ku na ágduma kandin tun ta kayun?"

²⁷ Igbulun puman si Pedro, asta tiggô dád igukkarà tô manuk.

Igpid si Jesus tun ki Pilato

Juan 18:28-38; Mat 27:1-2,11-14; Mar 15:1-5; Luc 23:1-5

²⁸ Na, igpid dan si Jesus tikud tun ta balé i Caifas, asta igsadun dan tun ta balé na igóddóan katô gobernador na igpapangulu katô gobyerno ka Roma. Sállám dán. Ándà ahu tô mga Judio tun ta balé katô gobernador ébô di dan makalapas ka sugù tingód ka kalinis, su kakalyag dan na makakan dan tun ta Kalimudan Ka Kalabé. ^{†29} Purisu igluwà tô gobernador na si Pilato, asta igkagi sikandin kandan, na mà din, “Ándin tô dimanda yu tingód kani manubù ni?”

³⁰ Igtaba sikandan, na mà din, “Atin ka ándà madat na iglumu din, di dé sikandin piddán dini áknikó para ruudan nu sikandin.”

³¹ Igkagi si Pilato, na mà din, “Madigár ka sikiyu tô rumuud kandin tingód ka mga sugù na ágbánnalán yu.”

Igkagi tô mga Judio, na mà dan, “Asal di mému tun ta gobyerno ka Roma ka sikami tô mimmaté ka manubù na ágruudan dé.”

³² Ilmu ni ébô matuman tô igkagi i Jesus tingód katô kapókit ka kamatayan din. ^{††}

³³ Igahu puman si Pilato tun ta balé din. Igpakangé din si Jesus, asta iginsà sikandin, na mà din, “Sikuna tô Hari ka mga Judio?”

³⁴ Igkagi si Jesus, na mà din, “Tikud tun ta áknikó panámdám tô insà nu, ó tikud tun ta duma manubù na igulit áknikó tingód kanak?”

³⁵ Igtaba si Pilato, na mà din, “Ánnà a Judio. Tô mga kadumaan nu na Judio asta tô mallayat ka mga pangulu ka templo yu tô igpid áknikó dini kanak. Ándin tô salà na iglumu nu?”

³⁶ Igtaba si Jesus, na mà din, “Ánnà nit banuwa tô ágpanguluwan ku. Atin ka nit banuwa tô ágpanguluwan ku, matu tô mga sakup ku ébô diya ámmáttán katô mga pangulu ka Judio. Asal ánnà nit banuwa tô ágpanguluwan ku.”

³⁷ Igkagi si Pilato, na mà din, “Bánnal ka kannê hari?” Igkagi si Jesus, na mà din, “Óó. Bánnal tô igkagi nu na hari a, su tô gó imanubù a, asta tô gó igsadunna nit banuwa ébô mulitta katô kabánnalan. Ágpaminág kanak tô langun na igpasakup tun ta kabánnalan.”

³⁸ Igkagi si Pilato, na mà din, “Ándin tô kabánnalan?”

Igruudan si Jesus na matayan

Juan 18:38-19:16; Mat 27:15-31; Mar 15:6-20; Luc 23:13-25

Na, pángnga igkagi si Pilato ki Jesus, igluwà puman si Pilato tikud tun ta balé din, asta igkagi sikandin katô mga Judio na ilimud, na mà din, “Ándà palang madat na igkita ku kani manubù ni. ³⁹ Asal kada ámmé dalám ka Kalimudan Ka Kalabé, duwán ágkémun yu na ágpaluwaán ku para ákniyu tô sábbad manubù na ig-

priso. Kakalyag yu na paluwaán ku tô Hari ka mga Judio?”

⁴⁰ Igullaó dan, na mà dan, “Dì mému ka sikandin, asal si Barabas!”

(Na, tulisan si Barabas.)

19 Na, igpapid i Pilato si Jesus, asta igpalagpás din.

² Igpákkù katô mga sundalo tô dugin balagán, asta tô gó tô igkorona dan tun ta ulu din. Igumpakan dan sikandin ka mallutù kapa. ³ Igpadani dan tun ki Jesus, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Durungán ka na Hari ka mga Judio!”

Igsuntuk dan sikandin.

⁴ Igluwà puman si Pilato tikud tun ta balé, asta igkagi sikandin katô mga manubù na ilimud, na mà din, “Na, papiddán ku sikandin kannun ákniyu ébô kasóddóran yu na ándà palang madat na igkita ku kandin.”

⁵ Purisu igluwà si Jesus tikud tun ta balé. Igkoronaan sikandin katô dugin balagán, asta igumpakan sikandin katô mallutù kapa. Igkagi si Pilato, na mà din, “Na, ni dán ni manubù!”

⁶ Asal tô igkita tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô mga tarabanté ka templo ki Jesus, igullaó dan, na mà dan, “Pamatayi nu sikandin! Papansali nu sikandin tun ta krus!”

Igkagi si Pilato, na mà din, “Sikiyu tô mid kandin asta mansal kandin tun ta krus, su sakán, ándà palang madat na igkita ku kandin!”

⁷ Igkagi tô mga pangulu ka Judio, na mà dan, “Tingód katô sugù na ágbánnalán dé, kailangan matayan sikandin, su igkagi na Batà sikandin ka Manama.”

⁸ Na, tô igdinág si Pilato katô igkagi dan, tuu pa imáddangan sikandin. ⁹ Igpid din puman si Jesus tun dalám ka balé, asta iginsà sikandin, na mà din, “Ánda é igtikudan nu?”

Asal ándà gó taba si Jesus. ¹⁰ Purisu igkagi si Pilato, na mà din, “Manan ka di ka ágtaba kanak? Isóddóran nu na makasugù a ébô paluwaán ka, asta makasugù a ébô papansalan ka tun ta krus?”

¹¹ Igtaba si Jesus, na mà din, “Atin ka ándà ka papan-guluwi ka Manama, di ka makapangulu kanak. Purisu tô manubù na igpapid kanak dini áknikó, tuu pa madat tô salà din ka tandingán áknikó.”

¹² Na, tô igdinág si Pilato katô kagi i Jesus, paluwaán din pád sikandin. Asal igullaó tô mga pangulu ka Judio, na mà dan, “Atin ka paluwaán nu sikandin, ánnà ka rarak katô emperador, su tô manubù na kumagi na hari sikandin mému na usig katô emperador.”

¹³ Na, tô igdinág si Pilato katô igkagi dan, igpid din si Jesus tun ta luwà asta igunsad tun ta ágruudanan na ánggadanan Tindágganan Batu, asta ánggadanan Gabbata tun ta kinagiyan ka Hebreo. ¹⁴ Na, tô álló tô, álló ka kataganà dan katô Kalimudan Ka Kalabé. Tô masig dán malássád tô álló, igkagi si Pilato katô mga manubù na ilimud, na mà din, “Na, ni gó tô hari yu!”

¹⁵ Asal igullaó dan, na mà dan, “Pamatayi nu sikandin! Pamatayi nu sikandin! Papansali nu sikandin tun ta krus!”

† 18:28 Atin ka mahu dan tun ta balé ka manubù na ánnà Judio, di dan mému kuman tun ta Kalimudan Ka Kalabé. †† 18:32 Ahaán tô Juan 3:14 asta 12:32. Sayyan, gobyerno ka Roma dád tô ágmaté ka mga manubù ukít ka kapansal tun ta krus.

Igkagi si Pilato, na mà din, "Papansalan ku tô hari yu tun ta krus?"

Igtaba tô mallayat ka mga pangulu ka templo, na mà dan, "Àndà duma hari dé, asal tô dád emperador."

¹⁶ Na, igbággé i Pilato si Jesus tun kandan ébô pansalan sikandin tun ta krus.

Igpansalan si Jesus tun ta krus

Juan 19:17-27; Mat 27:32-44; Mar 15:21-32; Luc 23:26-43

¹⁷ Na, igpid katô mga sundalo si Jesus, asta igpatiang dan kandin tô krus na pansalan kandin. Igsadun dan tun ta lugar ánggadanan Bóngó-bóngó na ánggadanan Golgota tun ta kinagiyan ka Hebreo. ¹⁸ Dutun igpansalan dan si Jesus tun ta krus. Duwán duwa manubù na igpansalan tun ta krus dadan tun ta kilid dan din, asta si Jesus tô tun ta tángngaan dan.

¹⁹ Duwán igsulat i Pilato na igpatagù din tun ta krus na ágkabasa, "SI JESUS NA TAGA NAZARET, TÔ HARÌ KA MGA JUDIO." ²⁰ Marapung tô mga Judio na igbasa katô igsulat, su tô lugar na igpansalan ki Jesus madani tun ta lunsud ka Jerusalem. Igsulat yan tun ta tállu klasi ka kinagiyan, na Hebreo, Latin, asta Griego. ²¹ Igkagi tô mallayat ka mga pangulu ka templo ki Pilato, na mà dan, "Yaka nu ágsulati tô kagi, 'Tô Hari ka mga Judio.' Asal sulat nu tô kagi, 'Igkagi sikandin na Hari ka mga Judio.'"

²² Igtaba si Pilato, na mà din, "Tô gó tô igsulat ku, asta di kud bullasan."

²³ Tô igpansal tô mga sundalo ki Jesus tun ta krus, igkangé dan tô mga umpak din, asta igtalad-talad dan ka áppat ébô duwán para katô tagsábbad-sábbad kandan. Igkangé dan pagsik tô umpak din na inabál asta ándà tinábbiran. ²⁴ Purisu igpatóngkóé dan, na mà dan, "Di ta bissén ni, asal rumipa ki ébô kasóddóran ta ka sadan tô makatigatun."

Ukit katô karipa dan, ituman tô igsulat tun ta kagi ka Manama sayyan, na,

"Talad-taladán dan tô mga umpak ku, asta ripan dan tô umpak ku." †

Tô gó tô iglumu katô mga sundalo.

²⁵ Na, duwán mga gabayi na igtindág madani tun ta krus na igpansalan ki Jesus. Ni gó sikandan, tô innà i Jesus, tô tábbé katô innà din, si Maria na duma i Clopas, asta si Maria na taga Magdala. ²⁶ Tô igkita si Jesus katô innà din asta katô sábbad disipulu na ágginawaan din madani tun kandin, igkagi sikandin katô innà din, na mà din, "Innà, sikandin dán gó tô batà nu!"

²⁷ Na, igkagi si Jesus katô disipulu din, na mà din, "Sikandin dán gó tô innà nu!"

Tikud katô álló tô, igpóddô katô disipulu tô innà i Jesus tun ta kandin balé.

Inaté si Jesus

Juan 19:28-30; Mat 27:45-56; Mar 15:33-41; Luc 23:44-49

²⁸ Na, tô ikasóddór si Jesus na ipángnga din dán tô langun, ébô tumanán din tô igsulat tun ta kagi ka

† 19:24 Salmo 22:18.

Manama sayyan, igkagi sikandin, na mà din, "Ágkatákkanganna." ††²⁹ Duwán linipung na igdalámman ka bino na igbaláttan ka wayig. Igarám dan tô espungha na igtakós tun ta panga katô kayu isupu, asta igtayó dan tun ta babbà i Jesus. ³⁰ Pángnga inanaman i Jesus, igkagi sikandin, na mà din, "Ipángnga dán."

Na, igunduk si Jesus, asta igsarig din tô espiritu din tun ta Ámmà din.

Igbunù tô kilidan i Jesus

³¹ Na, masig dán sumalláp tô álló na kataganà dan katô álló ka kapaginawa. Di mému tananan tun ta krus tô lawa katô mga inaté dalám ka álló ka kapaginawa, asta simag dán tô álló ka kapaginawa na tuu dan ágrepetowan. Purisu igpédu-édu dan ki Pilato na papantigan din tô paa katô mga igpansalan tun ta krus ‡ ébô kangén tô lawa dan. ³² Purisu igsadun tô mga sundalo, asta igpantigan dan tô paa katô sábbad manubù asta tô paa katô ássa manubù na igpansalan madani tun ki Jesus. ³³ Asal tô igdunggù dan tun ki Jesus, asta tô igkita dan na inaté dán sikandin, ándà dan pantigi tô kandin paa. ³⁴ Asal duwán sábbad sundalo na igbunù katô kilidan i Jesus ka pangidù, asta tigkô dád igarus tô dipanug asta wayig. ³⁵ (Igkita ku ni langun na igulit ku ákniyu, asta ágkasarigan tô kagi ku. Isóddóran ku na bánnal ni ilmu ébô mamaké kó pagsik.) ³⁶ Inému ni ébô matuman tô igsulat tun ta kagi ka Manama sayyan,

"Àndà palang tullan din na pantigan." ††

³⁷ Duwán ássa tandô na igsulat tun ta kagi ka Manama sayyan,

"Sállággán dan tô igbunù dan." ††

Tô kalábbáng ki Jesus

Juan 19:38-42; Mat 27:57-61; Mar 15:42-47; Luc 23:50-56

³⁸ Na, duwán sábbad manubù na ánggadanan ki Jose na taga Arimatea na igpamaké ki Jesus, asal gállássán dád tô kapamaké din su ágkamáddangan sikandin katô mga pangulu ka Judio. Igpédu-édu si Jose tun ki Pilato ébô kangén din tô lawa i Jesus, asta ignunugan i Pilato. Purisu igsadun si Jose, asta igkangé din tô lawa i Jesus. ³⁹ Igtákkás kandin si Nicodemo na igsadun tun ki Jesus ka dukilám dángngan. Igpíd din tô mga kaliman (50) kilo ka pamammut bawì na ánggadanan mira asta aloe na igpagbalát. ⁴⁰ Igkangé dan tô lawa i Jesus, asta igtángngás dan ka mapputi óggét apil tô mga pamammut, su tô gó tô ágkémun ka mga Judio ka lábbángngán dan tô inaté. ⁴¹ Duwán kayun madani tun ta lugar na igpansalan ki Jesus, asta duwán lábbángngan na mantu igkaliyan tun ta pangpang asta ándà pa kalábbángngi. ⁴² Tô gó tô igpadággan dan katô lawa i Jesus, su madani tô lábbángngan, asta simag tô álló ka kapaginawa katô mga Judio.

†† 19:28 Ahaán tô Salmo 22:15; 69:21. ‡ 19:31 Pantigan tô paa dan ébô sékót dan maté. †† 19:36 Exodo 12:46; Numeros 9:12; Salmo 34:20. †† 19:37 Zacarias 12:10.

Inanté puman si Jesus

Juan 20:1-10; Mat 28:1-8; Mar 16:1-8; Luc 24:1-12

20 Na, sállám ka Linggo, tô mangittáng pa, igsálám si Maria na taga Magdala, asta igsadun sikandin tun ta lábbáng. Igkita din na taganà dán in-éwà tô dakál batu na igsagpáng katô lábbáng. ² Purisu igpalaguy sikandin na igsadun tun ki Simon Pedro asta tun ta sábbad disipulu na ágginawaan i Jesus, asta igkagi sikandin, na mà din, "Igangé dan tô lawa katô Áglangngagán tikud tun ta lábbáng, asta ándà dé kasóddóri ka ánda tô igpiddan dan kandin."

³ Na, igtindág si Pedro asta tô sábbad disipulu, asta igsadun dan tun ta lábbáng. ⁴ Igpalaguy tô duwa dan, asal ikóna tô sábbad disipulu ki Pedro, asta sikandin tô una igdunggu tun ta lábbáng. ⁵ Iggógó-kógó sikandin ébô sumállág sikandin tun dalám, asta igkita din tô mapputi óggét, asal ándà sikandin ahu. ⁶ Ikatulundug si Simon Pedro na igdunggu, asta igahu sikandin tun dalám katô lábbáng. Igkita din dutun tô mapputi óggét ⁷ asta tô panyù na taganà igtángngás katô ulu. Asal tô panyù ilulun asta inassa tikud tun ta mapputi óggét. ⁸ Na, igahu pagsik tô disipulu na una igdunggu, igkita din tô langun asta igbánnal sikandin na inanté si Jesus. ⁹ Su sippang katô álló tô, ándà pa kagpátti katô mga disipulu tô igsulat tun ta kagi ka Manama sayyan, na kailangan manté puman si Jesus. ¹⁰ Na, igpangguli tô duwa disipulu tun ta balé dan.

Igpakita si Jesus ki Maria na taga Magdala

Juan 20:11-18; Mat 28:9-10; Mar 16:9-11

¹¹ Asal igtindág pa si Maria na taga Magdala tun ta luwà katô lábbáng, asta igsággó sikandin. Róggun igsággó si Maria, igkógó-kógó sikandin ébô sumállág tun dalám. ¹² Igkita din tô duwa panaligan na gumpak ka mapputi. Igunsad dan tun ta igpadággaan katô lawa i Jesus, na tô sábbad dadan tun ta ulu, asta tô sábbad dadan tun ta paa. ¹³ Iginsà sikandan katô bayi, na mà dan, "Manan ka ágsággó ka?"

Igtaba si Maria, na mà din, "Su igkangé dan tô lawa katô Áglangngagán ku, asta ándà ku kasóddóri ka ánda tô igpiddan kandin."

¹⁴ Tô igkagi si Maria, igsérê sikandin, asta igkita din si Jesus na igtindág tun ta bókkóg din, asal ándà din kilalay. ¹⁵ Iginsà si Jesus katô bayi, na mà din, "Manan ka ágsággó ka? Sadan tô ágpamasakán nu?"

Su kéman i Maria ka sikandin tô taradóppón katô kayun, igkagi sikandin, na mà din, "Sir, atin ka sikuna tô igkangé katô lawa din, ulitiya ka ánda tô igpiddan nu, ébô kangén ku."

¹⁶ Igkagi si Jesus kandin, na mà din, "Maria."

Purisu igtubang si Maria tun kandin, asta igkagi sikandin ka kinagiyayan ka Hebreo, na mà din, "Raboni!" (Tô kóbadan, Taratinurù.)

¹⁷ Igkagi si Jesus, na mà din, "Yaka gawid kanak, su ándà a pa kabatun tun ta Ámmà ku. Asal sadun ka tun ta mga kataladi ku, asta ulit ka kandan na madunna

pa tun ta Ámmà ku asta Ámmà yu, tun ta Manama ku asta Manama yu."

¹⁸ Purisu igsadun si Maria na taga Magdala tun ta mga disipulu i Jesus, asta igkagi sikandin, na mà din, "Igkita ku tô Áglangngagán!"

Na, igulit i Maria kandan tô langun katô igkagi i Jesus kandin.

Igpapanó i Jesus tô mga disipulu din

Juan 20:19-23; Mat 28:16-20; Mar 16:14-18; Luc 24:36-49

¹⁹ Na, tô dukilám katô álló ka Linggo, ilimud tô mga disipulu i Jesus tun ta sábbad balé na igsagpángngan tô sállat, su imáddangan dan katô mga pangulu ka Judio. Tigkô dád igdunggu si Jesus na igtindág tun ta tángngaan dan, asta igkagi sikandin, na mà din, "Mólà pa ka duwán kasunayan yu."

²⁰ Na, tô igkagi sikandin, igpakita din kandan tô mga bállad din asta tô kilidan din. Idayawan tô mga disipulu din su igkita dan tô Áglangngagán. ²¹ Igkagi puman si Jesus, na mà din, "Mólà pa ka duwán kasunayan yu. Iring katô kapapid katô Ámmà ku kanak, papiddán ku pagsik sikiyu."

²² Pángnga igkagi si Jesus kani, igidupán din sikandin, asta igkagi sikandin, na mà din, "Tanggap yu tô Ugis Espiritu." ²³ Atin ka pasinsiyaan yu tô salà ka manubù, ipasinsiyaan dán sikandin. Asal ka di yu pasinsiyaan tô salà ka manubù, ándà sikandin ka-pasinsiyayi."

Igpakita si Jesus ki Tomas

²⁴ Na, si Tomas na ángngadanan pagsik Dáppi, sikandin tô sábbad katô sapulù duwa (12) disipulu i Jesus. Tô igpakita si Jesus katô mga disipulu din, ándà diyan si Tomas. ²⁵ Purisu igkagi tô duma mga disipulu ki Tomas, na mà dan, "Igkita dé tô Áglangngagán."

Asal igkagi si Tomas, na mà din, "Atin ka di ku makita tô amù ukit katô pansal tun ta bállad din, asta ka di ku méram ka tintudù ku tô amù ukit katô pansal tun ta bállad din, asta ka di ku méram ka bállad ku tô amù ukit katô pangidù tun ta kilidan din, diya mánnal na inanté puman sikandin."

²⁶ Pángnga ka sábbad linggo, ilimud puman tô mga disipulu i Jesus tun ta balé, asta dutun pagsik si Tomas. Agad igsagpángngan tô sállat, asal tigkô dád igdunggu si Jesus na igtindág tun ta tángngaan dan, asta igkagi sikandin, na mà din, "Mólà pa ka duwán kasunayan yu."

²⁷ Na, igkagi si Jesus ki Tomas, na mà din, "Iram nu ka tintudù nu, asta ahà nu ni bállad ku. Iram nu ka bállad ni kilidan ku. Yaka ágduwa-duwa, asal pamaké kad kanak."

²⁸ Asal igkagi si Tomas, na mà din, "Sikuna tô Áglangngagán ku! Sikuna tô Manama ku!"

²⁹ Igkagi si Jesus, na mà din, "Igpamaké ka su igkita ka kanak. Kadayawan tô mga manubù na mamaké agad ándà dan kita kanak."

Tô gunayan katô kasulat i Juan

³⁰ Na, marapung pa tô mga kasalábbuan na iglumu i Jesus na igkita katô mga disipulu din, asal ándà ku sulati tô langun nit libro ni. ³¹ Asal igsulat ku ni ébô mânal kó na si Jesus tô Mesiyas asta tô Batà ka Manama. Atin ka mamaké kó kandin, bággayan kó ka kantayan na ándà ágtamanán.

Igpakita si Jesus katô pittu disipulu din

21 Na, igpakita puman si Jesus katô mga disipulu din tun ta ligad ka Ranó ka Tiberias. Mulitta ákniyu tingód katô kapakita din kandan. ² Ilimud tô mga disipulu i Jesus. Ni gó sikandan, si Simon Pedro, si Tomas na ánggadan pagsik Dáppi, si Natanael na taga Cana na sakup ka probinsya ka Galilea, tô duwa gabatà i Sebedeo, asta duwán duwa ássa disipulu i Jesus. ³ Iggkagi si Simon Pedro, na mà din, "Mamukutta." † Iggkagi tô duma mga disipulu, na mà dan, "Mákkás ké áknikó."

Igsadun dan tun ta ranó, asta igsaké dan ka barangé. Agad igladé dan ka dukilám, asal ándà palang inaggut dan.

⁴ Na, pagkasállám, igtindág si Jesus tun ta ligad ka ranó, asal ándà kilala tô mga disipulu kandin. ⁵ Igtawar si Jesus kandan, na mà din, "Mga rarak ku, duwán inaggut yu?"

Igtaba sikandan, na mà dan, "Ándà palang."

⁶ Iggkagi si Jesus, na mà din, "Dabù yu puman tô pukut dadan ta kawatan, asta duwán maggut yu."

Purisu igdabù dan tô pukut dan. Asal tô igbugkut dan, ándà dan kaggán tô pukut, su marapung tô mga sáddà na inaggut dan. ⁷ Tô disipulu na tuu ágginawaan i Jesus, igkagi sikandin ki Pedro, na mà din, "Sikandin gó tô Áglangngagán!"

Tô ikasóddór si Simon Pedro na sikandin tô Áglangngagán, igumpak sikandin, su iglábbas sikandin ka umpak dalám ka kadabù dan katô pukut. Igláttu si Pedro tun ta ranó. ^{†8} Asal igtalundug tô duma mga disipulu na igsaké katô barangé. Iggbugkut dan tô pukut na ipánnù ka sáddà, su madani dan tun ta ligad ka ranó, na mga kasiyawan (90) dád metros tô kadiyù.

⁹ Na, tô igpónóg dan tun ta tanà, igkita dan tô baga ka uling, asta duwán mga sáddà na igtug asta pan.

¹⁰ Iggkagi si Jesus, na mà din, "Pid yu dini tô mga sáddà na inaggut yu géna."

¹¹ Purisu igpénék si Simon Pedro tun ta barangé, asta igbugkut din tô pukut tun ta tanà. Ipánnù tô pukut dan ka mga magdakál sáddà, na sábbad gatus kaliman tállu (153) tô langun. Agad tuu marapung tô sáddà, asal ándà kabissé tô pukut dan. ¹² Na, igkagi si Jesus, na mà din, "Sadun kó dini, asta pamahaw kó."

Na, ándà disipulu na iginsà ki Jesus ka sadan sikandin, su isóddórán dan na sikandin tô Áglangngagán. ¹³ Na, igpadani si Jesus katô baga, igkangé din

tô pan asta tô sáddà, asta igbuwat din kandan. ¹⁴ Tô gó tô ikatállu kapakita i Jesus katô mga disipulu din pángnga katô kanté din puman.

Iggkagiyan i Jesus si Pedro

¹⁵ Na, pángnga dan igpamahaw, iginsà si Jesus ki Simon Pedro, na mà din, "Simon na batà i Juan, tuu dakál tô ginawa nu kanak ka tandingán kani duma?"

Igtaba si Pedro, na mà din, "Óó, Áglangngagán. Isóddórán nu na ágginawaan ku sikuna."

Iggkagi si Jesus, na mà din, "Dóppóni nu tô mga karnero na igpasakup kanak."

¹⁶ Iginisà puman si Jesus ka ikaduwa, na mà din, "Simon na batà i Juan, dakál tô ginawa nu kanak?"

Igtaba si Pedro, na mà din, "Óó, Áglangngagán. Isóddórán nu na ágginawaan ku sikuna."

Iggkagi si Jesus, na mà din, "Dóppóni nu tô mga karnero na igpasakup kanak."

¹⁷ Iginisà puman si Jesus ka ikatállu, na mà din, "Simon na batà i Juan, ágginawa ka kanak?"

Na, iranu si Pedro su iginsà si Jesus kandin ka ikatállu ka ágginawa sikandin ki Jesus. Igtaba si Pedro, na mà din, "Áglangngagán, isóddórán nu tô langun. Isóddórán nu na tuu ku ágginawaan sikuna."

Iggkagi si Jesus, na mà din, "Dóppóni nu tô mga karnero na igpasakup kanak. ¹⁸ Paminág nu ni kagin ku áknikó. Tô mallaki ka pa, sikuna dád tô gumpak katô áknikó lawa, asta sikuna dád tô ágsalin ka ánda é ágsadunan nu. Asal ka matugál kad, dáppan nu tô bál-lad nu ébô bagkássán katô duma mga manubù, asta piddán ka ikandan tun ta dì nu kakalyag."

¹⁹ (Tô gó tô igkagi i Jesus ébô pasóddórán din ki Pedro ka ándin tô kapókit ka kamatayan i Pedro ébô pabantugán tô Manama.)

Na, igkagi si Jesus, na mà din, "Tákkás ka kanak."

Si Jesus asta si Juan

²⁰ Na, igsérê si Pedro, asta igkita din tô disipulu na tuu ágginawaan i Jesus. Sikandin tô igpadani tun ki Jesus dángngan tô igkan dan, asta iginsà sikandin katô Áglangngagán ka sadan tô pammát kandin. ²¹ Na, iginsà si Pedro, na mà din, "Áglangngagán, ándin tô tingód kandin?"

²² Igtaba si Jesus, na mà din, "Atin ka kakalyag ku na dì sikandin maté sippang katô álló ka lumónódda, ándà labut nu kanan. Tákkás ka kanak!"

²³ Purisu igpólité tô mga kataladi na dì maté tô disipulu tô. Asal ánnà yan tô igkagi i Jesus, su tô igkagi din, na mà din, "Atin ka kakalyag ku na dì sikandin maté sippang katô álló ka lumónódda, ándà labut nu kanan."

²⁴ Sikandin tô disipulu na igulit asta igsulat kani langun, asta isóddórán ta na bállal tô igulit din.

Ándà kasulat tô langun

²⁵ Na, marapung pa tô iglumu i Jesus na ándà ku kasulat kannun ta libro, su atin ka sulatán tô langun,

† 21:3 Tô taraággut ka sáddà ággamit ka pukut. †† 21:7 Igláttu si Pedro tun ta ranó ébô makóna sikandin tun ta tanà.

panámdám ku na ándà basì lugar nit banuwa ébô
taguan katô langun libro na masulat.

Lumu

Una Basan

Si Lucas tō igsulat kani libro, asta ni gó ni ikaduwa na igsulat din ki Teofilo. Ágkangadanan manubù si Teofilo. Igsulat si Lucas tingód ka mga lumu katō mga apostoles na igpasadun i Jesus tun ta kaluwagan ka banuwa ébō mulit-ulit katō Madigár Gulitán. Tagnà igulitan dan tō mga unawa dan na Judio, yan pa igulitan dan tō mga manubù na ánnà Judio sippang na igdunggù dan tun ta madiyù mga lunsud.

Igsulat pagsik si Lucas tingód katō Ugis Espiritu na igpapid ka Manama. Ukit ka tabang katō Ugis Espiritu, ika-tuman dan katō igsugù i Jesus kandan.

Si Lucas tō sábbad kadumaan i Pablo tō igsadun sikandin tun ta mga banuwa ébō mulit-ulit tingód ki Jesu-Cristo. Agad dalám ka igpriso si Pablo tun ta lunsud ka Roma, ándà tanani i Lucas sikandin.

1 Teofilo na ágginawaan ku. Igsulat ku áknikó dǎngngan tingód katō langun ka iglumu i Jesus asta igtinurù din tikud tun ta katigkanayan katō iglumu din ² sippang ka ibatun sikandin tun ta langit. Tō ándà pa kabatun, duwán mga sugù na igkagi i Jesus ukit katō Ugis Espiritu tun ta mga apostoles na taganà igsalin din. Pángnga inaté asta inanté puman sikandin, igpakita sikandin tun ta mga apostoles dutun ta ássa-ássa kapókit dalám ka kappatan (40) álló. Purisu isód-dóran dan na bánnal inanté sikandin su igkita dan, asta igtinurù sikandin tingód katō pagpangulu ka Manama.

⁴ Na, róggun ka igduma † si Jesus kandan, igtalan sikandin na di dan pa miwà tikud tun ta Jerusalem, su igkagi sikandin, na mà din, “Kailangan mangat kó katō Ugis Espiritu na igtandô †† katō Ámmà Manama, su tō gó tō taganà igulit ku ákniyu. ⁵ Dǎngngan, ukit ka wayig tō kabunyag i Juan, asal di madugé bunyagan kó ukit ka Ugis Espiritu.”

Ibatun si Jesus tun ta langit

⁶ Na, tō ilimud tō mga apostoles, iginsà dan ki Jesus, na mà dan, “Áglangngagán, ni dán gó tō timpo na lónódán nu tō pagpangulu katō mga rubbad i Israel?”

⁷ Igtaba si Jesus, na mà din, “Ándà kailangan na kasóddóran yu tingód katō álló na igsalin katō Ámmà ka kadángngan matuman, su tō Ámmà ku tō igsalin katō álló na matuman tikud tun ta kandin kakalyag.

⁸ Asal makatanggap kó katō katulusan ka dumunggù tō Ugis Espiritu tun ákniyu, asta makólit-ólit kó tingód kanak tun ta lunsud ka Jerusalem, tun ta kaluwagan ka mga probinsya ka Judea asta Samaria, asta sippang tun ta kaluwagan kani banuwa.”

⁹ Na, pángnga igkagi sikandin kani, ibatun si Jesus tun ta langit. Róggun ágsállág dan ki Jesus na ágkabatun, isidalungan sikandin ka sagulapun. ¹⁰ Róggun

† 1:4a Igduma, ó igkan. †† 1:4b Ahaán tō Juan 14:15-17; 15:26; 16:7-8, 13-15.

ágsállág dan katō kabatun din tun ta langit, tigkô dád igpakita tō duwa gamama ‡ na mapputi é kapa na ágtindág madani tun kandan. ¹¹ Igkagi tō gamama, na mà dan, “Sikiyu na taga Galilea, yakód áglangngag. Ibatun dán si Jesus tun ta langit, asal lumónód puman sikandin dini na magunawa katō kéwà din na igkita yu nigó.”

Igsalin katō mga apostoles tō bullas ki Judas

¹² Purisu igulì tō mga apostoles tun ta Jerusalem tikud tun ta Pabungan ka Olibo. Na, mga sábbad dád kilometro tō kadiyù katō pabungan tikud tun ta lunsud ka Jerusalem. ¹³ Na, tō igdunggù dan tun ta Jerusalem, ilimud dan tun ta kuwarto katō balé na igóddóan dan. Na, tō mga manubù na ilimud, sikandan si Pedro, si Juan, si Santiago, si Andres, si Felipe, si Tomas, si Bartolome, si Mateo, si Santiago na batà i Alfeo, si Simon na magani, asta si Judas na batà katō sangé i Santiago. ¹⁴ Inalayun ágpalmudé asta ágpasábbadé tō langun dan na ágdasal tun ta Manama. Igapil pagsik tō mga gabayi asta si Maria na innà i Jesus, asta tō mga kataladi i Jesus.

¹⁵ Na, duwán sábbad álló, ilimud tō mga ágpampamaké, asta mga sábbad gatus duwa pulù (120) sikan-dan. Igtindág si Pedro, ¹⁶ asta igkagi sikandin, na mà din, “Mga kataladi na Judio, igpasulat katō Ugis Espiritu ki David sayyan tingód ki Judas na igpid katō mga manubù na igámmát ki Jesus. Ituman dán ni su kailangan matuman tō kagi ka Manama. ¹⁷ Bánnal si Judas tō kadumaan ta, su sikandin tō ágtabang kani áglumun ta.”

¹⁸ (Na, tō salapì na igbággé ki Judas tingód katō kappammát din ki Jesus, tō gó tō igbayad katō tanà. †† Na, igtuppas si Judas na iguna é ulu, igbáttu tō gátták din, igluwà tō bituka din, asta inaté sikandin. ¹⁹ Na, isód-

‡ 1:10 Tō duwa gamama, tō gó tō mga panaligan ka Manama. †† 1:18 Tō salapì na igulì i Judas tun ta mga ágpangulun ka templo, tō gó tō igbayad katō tanà. Ahaán tō Mateo 27:3-8.

dóran ni katô langun manubù tun ta Jerusalem. Purisu ángngadanan tô tanà na Akeldama tun ta kinagiyan dan. Tô kóbadan kani, “Tanà ka Dipanug.”)

²⁰ Igpamayun si Pedro igkagi, na mà din, “Mà katô kagi ka Manama tun ta libro ka Salmo,

“Pabayaán din tô góddóan din. Ándà manubù na móddô kani.” †

Duwán pagsik igsulat,

‘Duwán mullas kandin.’ ††

²¹ Purisu kailangan salinán dé tô bullas ki Judas ébô mulit-ulit na si Jesus tô inanté puman. Kailangan salinán tô manubù na inalayun ágtákkás áknami dāngngan dalám ka igduma tô Áglangngagán na si Jesus áknami tikud tun ta kabunyag i Juan ki Jesus sippang ka ibatun sikandin tun ta langit.”

²³ Purisu igpasulat dan tô ngadan katô duwa manubù, na si Matias asta si Jose Justo na ángngadanan ki Barsabas. ²⁴ Na, igdasal dan tun ta Manama, na mà dan, “Áglangngagán, isóddóran nu tô pusung katô langun manubù. Purisu pasóddór nu áknami ka sadan kani duwa tô igsalin nu ²⁵ na bullas ki Judas tun ta áglumun dé na mga apostoles, su igtananan i Judas tô lumu din, asta igsadun sikandin tun ta lugar na nángngà kandin.”

²⁶ Pángnga igdasal dan, igripa dan, asta si Matias tô isalin. Inému sikandin na kadumaan katô sapulù sábbad (11) apostoles.

Igdunggù tô Ugis Espiritu

2 Na, tô igdunggù tô álló ka kalimudan na ángngadanan Pentecostes, ilimud dan tun ta sábbad lugar. ² Tigkô dád duwán dagunután tikud tun ta langit iring na tuu mabákkár karamag. Tô dalám katô balé na ilimudan dan ipánnù katô dagunután. ³ Na, igkita dan tô iring na rágrág ka apuy na igpabówwó tun ta tagsábbad-sábbad kandan. ⁴ Na, ipánnù dan langun katô Ugis Espiritu, asta igpangkagi dan katô ássa-ássa kinagiyan na ánnà kandan kinagiyan, su igpakagi dan katô Ugis Espiritu.

⁵ Na, tun ta Jerusalem, marapung tô mga Judio na ágbánnal ka Manama asta tikud dan tun ta ássa-ássa mga lugar nit banuwa. ⁶ Tô igdinág dan katô gótép tun dalám katô balé, tuu marapung tô mga manubù na igpadángngané na igpadani. Tuu dan isalábbuan, su tô tagsábbad-sábbad kandan igdinág katô kandin kinagiyan na ágkagin katô mga ágpamaké ki Jesus.

⁷ Purisu tuu isalábbuan tô mga manubù. Igpátóngkóé sikandan, na mà dan, “Tikud gó tun ta Galilea tô langun dan. ⁸ Manan ka pakakagi dan katô áknita mga kinagiyan? ⁹ Marapung tô mga banuwa na igtikudan ta, su duwán mga taga Partia, taga Media, asta taga Elam. Duwán mga manubù tikud tun ta Mesopotamia, Judea, Capadocia, Ponto, asta Asia. ¹⁰ Duwán mga manubù tikud tun ta Frigia, Pamfilia, Ehipto, asta mga lunsud tun ta Libya na isakup ka Cirene. Duwán mga unawa ta na Judio tikud tun ta lunsud ka Roma asta mga ánnà Judio na ágtuman katô mga ágkémun ta na

† 1:20a Salmo 69:25. †† 1:20b Salmo 109:8.

Judio. ¹¹ Duwán mga taga Creta asta taga Arabia. Asal tuu ta inagpáttan tô gulitán katô mga taga Galilea tingód ka mga kasalábbuan na iglumu ka Manama, su ikakagi dan katô ássa-ássa kinagiyan ta.”

¹² Tuu dan isalábbuan, asta ágkataláng dan. Purisu igpénsaé dan, na mà dan, “Ándin ni ilmu?”

¹³ Asal duwán ássa mga manubù na igyamà-yamà kandan, na mà dan, “Ágkalasing ni mga manubù ni!”

Igtinurù si Pedro tingód katô katumanan katô igtandô ka Manama

¹⁴ Na, igtindág si Pedro na duma katô sapulù sábbad (11) apostoles. Ikgagi si Pedro ka mabákkár tun ta langun manubù na ilimud, na mà din, “Sikiyu na mga Judio asta tô langun yu kannun ta Jerusalem, paminág kó kanak, su duwán kagin ku ákniyu. ¹⁵ Ánnà nángngà tô panámdám yu na ágkalasing ni mga manubù ni. Ánnà, su atin ka minám tô manubù, di pa malasing, su alas nuybe pa ka sállám. ¹⁶ Asal ássa ni ilmu ni, su itu-man dán tô kagi na igsulat katô propeta ka Manama sayyan na si Joel, na mà din,

¹⁷ “Ni gó tô kagi ka Manama. Atin ka masig dán tô ágtamanán kani banuwa, bággén ku tô Ugis Espiritu tun ta langun manubù. Purisu tô mga gabatà yu pakagin ku katô kagi ku. Duwán pakitanán ku tun ta mga mal-laki yu. Patagénáppán ku tô mga tugál. ¹⁸ Tô álló tô, bággén ku tô Ugis Espiritu tun ta langun na ágbánnal kanak, agad gamama asta gabayi. Pakagin ku sikan-dan katô kagi ku. ¹⁹ Pakitanán ku tô mga kasalábbuan tun ta langit asta nit banuwa ukit ka dipanug, apuy asta ábbál. ²⁰ Kumangittáng tô álló. Kumallutù tô bulan iring na dipanug. Matuman ni ka di pa rumuud tô Áglangngagán ta katô langun manubù. Tô gó tô álló na tuu pa makamáddang asta mabantug. ²¹ Asal makaluwà tikud tun ta supak na ándà ágtamanán tô langun manubù na ágtawar tun ta Áglangngagán ta.” †

²² Igpamayun si Pedro igkagi, na mà din, “Na, mga unawa ku na mga rubbad i Israel, paminág kó kani ágkagin ku. Si Jesus na taga Nazaret tô igpapid ka Manama. Igpasóddór ni ákniyu ukit katô ilmu ka katulusan din, mga kasalábbuan, asta mga pató na ágkatuman na ilmu ka Manama ukit ki Jesus dini ákniyu. Isóddóran yud ni. ²³ Na, si Jesus tô igbággé tun ta bál-lad yu ukit katô taganà plano asta sinóddóran ka Manama. Igpamatayan yu si Jesus, su igpansalan yu sikandin tun ta krus ukit katô madat mga manubù, ²⁴ asal iganté puman ka Manama si Jesus ukit katô kapaluwà din kandin tikud tun ta hirap ka kamatayan, su di makawid tô kamatayan kandin. ²⁵ Su igsulat si David na kamónaan ta tingód ki Jesus, na mà din,

“Inalayun ku ágsállággán tô Áglangngagán tun ta saruwan ku, su inalayun sikandin ágduma kanak ébô diya masasó. ²⁶ Purisu tuuwa idayawan, asta ágdurungán ku sikandin. Su agad maté ni lawa ku, asal duwán pa gimanan ku, ²⁷ su diya ikuna pabayaán tun ta Hades. †† Di mému áknikó ka maróddóg ni lawa ku,

‡ 2:17-21 Joel 2:28-32.

su sakán dád tô sábbad Ugis na ágginawaan nu. ²⁸ Igpakita nu kanak tô gukitan na madun tun ta kantayan. Tuuwa idayawan su ágdumaanna ikuna.”[†]

²⁹ Na, igpanayun igkagi si Pedro, na mà din, “Mga kataladi na Judío, isóddóran yu ni kagin ku ákniyu tingód katô kamónaan ta sayyan na si David. Sikandin gó tô inaté, asta iglábbáng tô lawa din tun ta takub, asta iróddóg sikandin. Taddô pô tô iglábbángngan kandin sippang áknganni. ³⁰ Su propeta si David, isóddóran din tô igtandô katô Manama kandin na imun hari tô sábbad rubbad din, asta mangulu tun ta tapuri álló iring ki David. ^{††31} Igpasóddór ki David tô katumanan katô tandô. Purisu igkagi sikandin tingód katô kanté puman katô Mesiyas, su mà din,

“Dì sikandin pabayaán tun ta Hades. Dì mému tun ta Manama ka maróddóg tô lawa din.”[‡]

³² Na, si Jesus tô iganté puman ka Manama, asta igkita ké langun na inaté puman sikandin. ³³ Inému dán si Jesus na mallayat tun ta langit, asta igunsad sikandin dadan tun ta kawanan katô Ámmà din. Pángnga igtanggap si Jesus katô Ugis Espiritu na igtandô ka Manama, igbággayan ki ikandin katô Ugis Espiritu. Tô gó tô igkita yu asta igdinág yu. ³⁴ Tô igkagi i David ánnà tingód katô kandin lawa, su tô lawa i David ándà kabatun tun ta langit, asal igkagi si David sayyan,

‘Igakagi tô Manama tun ta Áglangngagán ku: Unsad ka kannun ta kawanan ku ³⁵ sippang ka manaluwa katô mga usig nu asta pabánnalán ku sikandan áknikó.’^{‡‡}

³⁶ Purisu sikiyu na mga rubbad i Israel, kailangan kasóddóran yu langun na agad igpansalan yu si Jesus tun ta krus, asal igimu ka Manama sikandin na Mesiyas asta Áglangngagán.”

³⁷ Na, tô igdinág katô mga manubù tô igkagi i Pedro, tuu ikállang tô pusung dan. Iginsà dan ki Pedro asta katô duma mga apostoles, na mà dan, “Mga kataladi, ándin tô nángngà lumun dé?”

³⁸ Igtaba si Pedro, na mà din, “Rákkád kó katô mga salà yu. Pabunyang kó tingód katô kapasakup yu ki Jesu-Cristo. Pasinsiyaan ka Manama tô salà yu, asta bággen din tô Ugis Espiritu tun ákniyu. ³⁹ Igtandô katô Áglangngagán na Manama ta na bággen din tô Ugis Espiritu tun ákniyu, tun ta mga gabatà yu, asta tun ta mga manubù na madyù ébô bággayan din tô langun manubù na ágsalinán din.”^{‡‡}

⁴⁰ Marapung pa tô igkagi i Pedro kandan. Igpédu-édu sikandin, na mà din, “Luwà kó tikud tun ta supak na dumunggù kani mga manubù na masalà-salà.”

⁴¹ Na, igpabunyang tô mga manubù na igbánnal katô igkagi i Pedro. Tô álló tô, mga tállu mararan (3,000) tô mga manubù na igpamaké ki Jesu-Cristo asta isakup tun ta mga manubù na taganà igpamaké. ⁴² Igpapanayun dan igpaminág ka ágtinuruán katô mga apostoles. Igpadumae tô mga ágpampamaké, asta ig-

palimudé dan ébô kuman asta dumasal tun ta Manama.

Tô kantayan katô mga ágpampamaké

⁴³ Marapung tô mga kasalábbuan na ilmu katô mga apostoles ukit katô katulusan ka Manama. Purisu imáddangan tô langun manubù. ⁴⁴ Inalayun igpalimudé tô mga ágpampamaké. Igpagsábbad dan tô kaduwánnan dan, ⁴⁵ asta igbarigyà dan tô kaduwánnan dan ébô duwán salapì na bággen dan tun ta duma mga manubù tingód katô ágkailanganán dan.

⁴⁶ Kada álló ágpalimudé tô langun dan tun ta templo, asta tuu dan gó ágkadayawan na ágpabággayé katô mga ágkakan tun ta mga balé dan. ⁴⁷ Inalayun dan ágdurung katô Manama. Ágrespetowan dan katô karapungan ka mga manubù. Kada álló igdugang katô Áglangngagán tun ta grupo dan tô mga manubù na igtábbus tikud tun ta salà dan.

Inólian tô manubù na kapig

3 Na, duwán sábbad álló tô alas tres ka mapun, igsadun si Pedro asta si Juan tun ta templo, su tô gó tô oras ka kadasal. ² Na, duwán sábbad manubù na kapig tikud tun ta kapamasusu kandin. Gunsad sikandin tun ta sállat ^{‡‡} katô templo na ánggadanan Madigár Sállat. Kada álló ágpinggaan sikandin ka mga kadumaan din tun ta sállat katô templo ébô mamuyù ka salapì tun ta mga manubù na gahu. ³ Tô igkita tô kapig ki Pedro asta ki Juan na mahu, igpamuyù sikandin ka salapì kandan. ⁴ Igsállág si Pedro asta si Juan kandin, asta igkagi si Pedro, na mà din, “Sállág ka áknami!”

⁵ Purisu igsállág tô kapig kandan, su kéman din ka duwán salapì na bággen dan kandin. ⁶ Asal igkagi si Pedro, na mà din, “Ándà palang salapì ku, asal duwán bággen ku áknikó. Na, ukit katô katulusan ka ngadan i Jesu-Cristo na taga Nazaret, panó ka!”

⁷ Na, igawidan i Pedro tô bállad din na kawanan, asta igpatindág din sikandin. Tigkô dád igmabákkár tô paa din. ⁸ Purisu igtindág asta igpanó-panó sikandin. Na, igahu sikandin tun ta templo, asta igdumaan din si Pedro asta si Juan. Ágpanó-panó, ágláttu-láttu, asta ágdurung sikandin ka Manama. ⁹ Igkita katô langun manubù na pakapanó dán sikandin asta ágdurung sikandin katô Manama. ¹⁰ Igkilala dan na sikandin tô manubù na taganà gunsad asta ágpamuyù tun ta sállat katô templo na ánggadanan Madigár Sállat. Purisu tuu dan isalábbuan tingód katô ilmu kandin.

Igtinurù si Pedro tun ta templo

¹¹ Na, tingód katô dayó katô manubù na ikapanó dán, marag sikandin gawid ki Pedro asta ki Juan. Na, isalábbuan tô langun manubù asta pasipalaguy dan tun kandan tun ta kallungan katô templo na ánggadanan Balkon i Solomon. ¹² Tô igkita si Pedro katô

†† 2:27 Hades tô ngadan katô góddóan ka mga inaté sippang ka ruudan dan. Magunawa tun ta 2:31. † 2:25-28 Salmo 16:8-11.

†† 2:30 Ahaán tô Salmo 132:11. ‡ 2:31 Salmo 16:10. ‡† 2:34-35 Salmo 110:1. ‡‡ 2:39 Isaias 57:19; Joel 2:32.

‡‡† 3:2 Duwán mga sállat tun ta mallayat koral na igimu ka batu asta áglibut katô plasa ka templo.

mga manubù na ilimud, igkagi sikandin, na mà din, "Mga unawa ku na mga rubbad i Israel, yakó ágkasalábbuan kani. Yakó ágsállág áknami. Ánnà áknami katulusan ó katallángngan tó ikóli kani kapig. ¹³ Tó Manama na ágpangadapán kató mga kamónaan ta na si Abraham, si Isaac, asta si Jacob, † sikandin tó ikóli kató kapig ébô durungán kató Manama tó igpapid din na si Jesus. Asal sikiyu tó igpammát kandin. Agad kakalyag i Pilato na paluwaán din si Jesus, igéllé kó ki Pilato ébô matayan yu si Jesus. ¹⁴ Sikandin tó ugis na ándà palang salà, asal igélléyan yu sikandin. Igpédu-édu kó baling ki Pilato ébô paluwaán din tó manubù na ikamaté. ¹⁵ Igmatayan yu sikandin na ágtikudan ka mantu kantayan tikud tun ta Manama, asal iganté puman sikandin ka Manama. Igkita dé sikandin na inanté puman. ¹⁶ Ukit kató katulusan kató ngadan i Jesus, igmabákkár dán ni manubù na igkita asta igkilala yu. Ukit kató kapamaké din ki Jesus, ikapanó dán sikandin nit tubang yu.

¹⁷ "Mga kataladi, isóddóran ku na sikiyu asta tó mga pangulu yu tó igpamaté ki Jesus su ándà kó ikasóddór na sikandin tó Mesiyas. ¹⁸ Purisu ituman tó kagi ka Manama na igulit kató langun propeta din sayyan na pahirapan asta matayan tó Mesiyas na igsalin din. ¹⁹ Purisu rákkád kó, asta padani kó tun ta Manama ébô pasinsiyaan din tó mga salà yu, ²⁰ asta duwán kani timpo dumunggù na bággayan kó kató mantu kabákkáran tikud tun ta Áglangngagán. Palónódán din puman si Jesus na Mesiyas na taganà igsalin din para ákniyu ébô mangulu sikandin. ²¹ Asal kailangan móddô pa si Jesus tun ta langit sippang ka timpo na pamantun ka Manama tó langun na igtandô din ukit kató mga propeta na igbánnal kandin sayyan. ²² Na, igkagi si Moises sayyan, na mà din,

"Papiddán kató Áglangngagán na Manama tó propeta din tun ákniyu iring kató kapapid din kanak. Tó gó tó sábbad rubbad yu. Kailangan mánnal kó kató langun na ágkagin din ákniyu. ²³ Tó manubù na di mánnal ka kagi kató propeta tó, tó gó tó péwaán tikud tun ta mga manubù na igsalin ka Manama asta supakan sikandin.' ††

²⁴ "Tó langun propeta ka Manama sayyan, si Samuel asta tó duma mga propeta na ikatalundug kandin, igulit tó langun dan tingód kató ituman dán áknganni. ²⁵ Sikita tó igtanggap kató kasabotan ka Manama ukit kató mga propeta din sayyan. Ituman dán áknganni tó kasabotan ka Manama tun ta mga kamónaan ta, su igkagi tó Manama ki Abraham,

"Madigár tó bággén ku tun ta langun manubù nit banuwa ukit kató mga rubbad nu.' ‡ Ni gó tó igtandô ka Manama ki Abraham. ²⁶ Purisu igsalin ka Manama si Jesus asta taganà igpapid din diyan ákniyu ébô tabangan kó langun ukit ka karákkád yu kató mga madat ágkémun yu."

Igpriso si Pedro asta si Juan

4 Na, róggun ágkagi si Pedro asta si Juan tun ta mga manubù na ilimud, igpadani tó mga pangulu ka templo, tó kapitan ka mga tarabanté ka templo, asta tó mga Saduseo. ^{#12} Ágkaringasa dan su ágtinurù si Pedro asta si Juan na duwán álló na antén puman ka Manama tó mga inaté, iring kató kanté puman ki Jesus. ³ Purisu igámmát dan si Pedro asta si Juan. Insaán dan pád sikandan, asal su ágsálláp dán tó álló, igpahu dan dád tun ta prisowan sippang ka sállám.

⁴ Asal igbánnal tó marapung manubù na igpaminág ki Pedro asta si Juan. Tó kaditaan kató mga gamama dád igdunggù ka mga lima mararan (5,000).

Igpatubang si Pedro asta si Juan tun ta konseho

⁵ Na, tó sállám dán, ilimud tun ta Jerusalem tó langun pangulu ka templo, tó mga ágtugállán ka Judio, asta tó mga taratinurù ka mga sugù i Moises. ^{#6} Dutun tó tuu mallayat ka pangulu ka templo na si Anas, asta si Caifas, si Juan, si Alejandro, asta tó duma mga gakád i Anas. ⁷ Igpatindág dan si Pedro asta si Juan tun ta tángngaan, asta iginsà dan ki Pedro asta si Juan, na mà dan, "Sadan tó igbággé ákniyu kani katulusan? Sadan tó igpapid ákniyu ébô makému kó kani?"

⁸ Na, ipánnù si Pedro kató Ugis Espiritu, asta igkagi sikandin, na mà din, "Mga pangulu ta asta mga ágtugállán ka Judio, ⁹ atin insaán ké ikiyu tingód kató madigár na ilmu dé kató kapig, ulitán ku ákniyu tingód kató ikóli kandin. ¹⁰ Pénagpáttán ku ákniyu asta langun unawa ku na mga rubbad i Israel na ikapanó ni manubù ni ukit kató katulusan ka ngadan i Jesu-Cristo na taga Nazaret. Si Jesu-Cristo tó igpansalan yu tun ta krus, asal iganté puman sikandin ka Manama. ¹¹ Si Jesus tó katumanan kató kagi ka Manama na igsulat sayyan, na,

"Duwán sábbad batu na igantug kató mga gimu ka balé,

su kéman dan ka ánda ágpulusán.

Asal ándà dan kasóddóri na tó gó tó batu na tuu ágkailanganán kató balé.' ^{##}

¹² Si Jesus dád tó makatábbus áknita tikud tun ta salà. Agad nit kaluwagan kani banuwa, ándà dán ássa ngadan na igbággé tun ta mga manubù na mému tawarán ta ébô makatábbus áknita tikud tun ta salà."

¹³ Na, tó igkita tó mga sakup ka konseho ka Judio na di ágkatalu si Pedro asta si Juan ágtaba, tuu dan isalábbuan, su isóddóran dan na ándà dan ikóskuwila. Isóddóran dan pagsik na igtákkás-tákkás si Pedro asta si Juan ki Jesus dángngan. ¹⁴ Asal su tun ta tubang dan tó manubù na ikapanó dán, ándà ágkagagi kató mga konseyal ki Pedro asta si Juan. ¹⁵ Purisu igpaluwà dan si Pedro asta si Juan tikud tun ta konseho, asta ig-

†† 4:1 Tó mga Saduseo di ágbánnal na manté puman tó mga manubù na inaté dán. †† 4:5 Manama tó igbággé kató mga sugù ki Moises, asta si Moises tó igbággé kató mga sugù tun ta mga rubbad i Israel. Purisu ágtawarán kató mga rubbad i Israel na mga sugù i Moises. ^{##} 4:11 Salmo 118:22.

patóngkóé dan, na mà dan, ¹⁶“Ándin tô lumun ta kani mga manubù ni? Su di ki makabulun kani kasalábbuan na iglumu dan, asta isóddóran katô langun manubù nit Jerusalem. ¹⁷Asal madigár ka sapadan ta sikandan ébô di dan manayun mulit-ulit tingód kani. Sumapad ki kandan ébô ándà manubù na ulitan dan tingód kani ngadan ni.”

¹⁸Purisu igpakangé dan si Pedro asta si Juan, asta igsapad dan na di dan mému mulit-ulit asta tuminurù tingód katô ngadan i Jesus. ¹⁹Asal igtaba si Pedro asta si Juan, na mà dan, “Panámdám kó ka ándin tô nángngà lumun dé tun ta saruwan ka Manama, sikiyu tô bánnalán dé, ó tô Manama tô bánnalán dé. ²⁰Di ké gó sumungkù mulit-ulit katô kabánnalan na igkita asta igdinág dé.”

²¹Asal tuu pa iglimáddang katô mga konseyal si Pedro asta si Juan, asta igpaluwà dan, su ándà sóddór dan ka ándin tô lumun dan kandan agó kasókówan dan katô langun manubù, su ágdurung dan langun katô Manama tingód katô ilmu. ²²Na, tô manubù na ikapanó dán ukit ka katulusan ka Manama, sobra ka kappatan (40) tô idad din.

Igdasal tô mga ágpampamaké

²³Na, tô igpaluwà dan si Pedro asta si Juan, igsadun dan tun ta mga ágpampamaké, asta igulit dan tô langun ka igkagi katô mallayat ka mga pangulu ka templo asta mga ágtugállán ka Judio. ²⁴Tô igdinág dan katô igkagi i Pedro asta i Juan, igpasábbadé dan igdasal tun ta Manama, na mà dan, “Áglangngagán na Manama, sikuna gó tô igimu ka langit, tanà, dagat, asta katô langun-langun. ²⁵Sikuna tô igkagi ukit ka kamónaan dé na si David na igbánnal áknikó sayyan, su ukit katô Ugis Espiritu, igpakagi sikandin,

“Manan ka masókó tô mga ánnà Judio? Manan ka ágp-lano tô mga manubù ka madat na ándà ágpulusán? ²⁶Igpasábbadé tô mga hari asta tô mga pangulu nit banuwa ébô matu dan katô Áglangngagán na Manama asta tô Mesiyas.” †

²⁷Ituman dán ni kannun ta Jerusalem, su igpasábbadé si Herodes, si Poncio Pilato, tô mga rubbad i Israel, asta tô mga ánnà Judio ébô matu dan ki Jesus na Ugis Batà nu na igsalin nu. ²⁸Ukit katô katulusan nu igtuman dan tô langun ka kakalyag nu sayyan. ²⁹Áglangngagán, isóddóran nu na iglimáddang dan áknami. Purisu tabangi ké na mga ágsuguánnán nu ébô di ké máddang mulit-ulit katô kagi nu. ³⁰Pakita nu tô katulusan nu ébô kólian tô mga ágkabógókan. Pakita nu tô mga makasalábbù lumu nu ukit katô ngadan katô Ugis Batà nu na si Jesus.”

³¹Pángnga igdasal dan, ilubà tô lugar na ilimudan dan, asta ipánnù dan katô Ugis Espiritu. Tikud taddó, ándà máddang dan gulit-ulit katô kagi ka Manama.

Igpatabangé tô mga ágpampamaké

³²Na, igpasábbadé tô panámdám asta tô ginawa katô langun ágpampamaké. Di dan ágpalággáddé tingód katô kaduwánnan dan, asal inalayun dan ágpatabangé. ³³Ukit katô katulusan na igbággé ka Manama katô mga apostoles, ikému dan ka mga kasalábbuan, asta igulit-ulit dan tingód katô kantayan puman katô Áglangngagán na si Jesus. Tuu igtabangan ka Manama tô langun ágpampamaké. ³⁴Purisu ándà manubù tun kandan na ikulangan ka ágkakan asta kaduwánnan, su igbarigyà katô mga manubù tô tanà dan asta balé dan, ³⁵asta igbággé dan tô salapi tun ta mga apostoles, asta igbággayan katô mga apostoles tô tagsábbad-sábbad mga manubù na ágkahirapan. ³⁶Duwán sábbad taga Cipre na rubbad i Levi na ánggadanan ki Jose. Ánggadanan sikandin katô mga apostoles ki Bernabe. (Tô kóbadan “Tarapabákkár ka Kapamaké”.) ³⁷Duwán tanà na igbarigyà din, asta igbággé din tô salapi tun ta mga apostoles.

Si Ananias asta si Safira

5 Na, duwán sábbad mama na si Ananias asta tô sawa din na si Safira. Duwán tanà na igbarigyà dan. ²Asal igpasábbadé dan na állássán tô katángngà katô lagà ka tanà na igbarigyà dan. Igpipid i Ananias tô samà tun ta mga apostoles. ³Na, igkagi si Pedro, na mà din, “Manan ka igipánnù i Maibuyan tô pusung nu ébô mulaló ka tun ta Ugis Espiritu? Manan ka igállás nu tô katángngà katô lagà ka tanà na igbarigyà nu?”

⁴Tô ándà nu pa barigyai tô tanà, áknikó yan. Pángnga igbarigyà nu, ándà manubù na igpirit áknikó ébô bág-gén nu ni. Kéman nu ka manubù dád tô igbulalówan nu, asal Manama tô igbulalówan nu.”

⁵Tô igdinág si Ananias katô igkagi i Pedro, ibantang sikandin, asta inaté. Na, igtángngás katô mga mallaki tô lawa din, igpid dan tun ta luwà, asta iglábbáng dan. Tuu imáddangan tô langun manubù na ikadinág kani.

⁷Tô iglabé dán tô mga tállu oras, igdunggù si Safira, asal ándà sóddór din na inaté dán tô duma din. ⁸Igkagi si Pedro kandin, na mà din, “Ulit ka kanak. Ni dád gó tô kadakállan katô salapi na igbayad ka tanà na igbarigyà yu?”

Igtaba si Safira, na mà din, “Óó. Yan dád gó.”

⁹Purisu igkagi si Pedro, na mà din, “Manan ka igpasábbadé kó ébô kuminnam katô Ugis Espiritu? Taddó dán ta luwà tô mga manubù na iglábbáng géna katô duma nu. Piddán ka ikandan ébô lábbángngán ka.”

¹⁰Tigkô dád ibantang si Safira asta inaté. Tô igahu tô mga mallaki, igkita dan sikandin na inaté dán. Purisu igpid dan tô lawa din tun ta luwà, asta iglábbáng dan madani tun ta duma din. ¹¹Imáddangan tô langun ágpampamaké asta tô langun manubù na ikadinág tingód kani.

† 4:25-26 Salmo 2:1-2.

Marapung tô mga kasalábbuan na iglumu katô mga apostoles

¹² Na, marapung tô mga kasalábbuan na iglumu katô mga apostoles na igkita katô duma mga manubù. In-alayun ágkalimud tô mga ágpampamaké tun ta kallungan ka templo na ánggadanan Balkon i Solomon. ¹³ Duwán duma mga manubù na ándà pasakup tun ta mga ágpampamaké tingód ka máddang dan, asal ágrespetowan dan tô mga ágpampamaké. ¹⁴ Na, tuu pa igmarapung tô mga ágpampamaké, su duwán igdugang katô Áglangngagán, agad mga gamama asta mga gabayi.

¹⁵ Na, tingód katô mga kasalábbuan na iglumu katô mga apostoles, duwán mga manubù na igpid katô mga ágkabógókan tun ta ligad ka mga dalan. Igpapadágga dan tun ta ágdágganaan ébô ka lumabé si Pedro, kallungan dan katô alung din asta kólian dan. ¹⁶ Igsadun pagsik tô marapung manubù tikud tun ta duma mga lunsud na madani tun ta Jerusalem. Igpipid dan tô mga ágkabógókan asta tô duma na igahuwan ka madat espiritu. Inólian tô langun ágkabógókan, asta igpaluwà tô madat mga espiritu tikud tun ta mga manubù.

Igirrayatan tô mga apostoles

¹⁷ Na, isókó tô tuu mallayat ka pangulu ka templo asta tô mga kadumaan din na mga Saduseo, su tuu dan gingà katô mga apostoles. ¹⁸ Purisu igámmát dan tô mga apostoles, asta igpriso dan. ¹⁹ Asal tô dukilám dán, igpókéan katô panaligan ka Manama tô sállat katô prisowanan, asta igpid din sikandan tun ta luwà. Iggkagi tô panaligan ka Manama kandan, na mà din, ²⁰ "Sadun kó tun ta templo, asta uliti yu tô mga manubù tingód kani mantu kantayan na bággén ka Manama."

²¹ Na, igtuman dan tô igkagi katô panaligan. Tô sállám dán, igahu tô mga apostoles tun ta templo, asta igtigkané dan igtinurù. Na, tô tuu mallayat ka pangulu ka templo asta tô mga kadumaan din, iglimud dan tô langun konseyal ka Judio. Duwán mga igpapid dan tun ta prisowan ébô kangén tô mga apostoles. ²² Asal tô igdunggù dan tun ta prisowanan, ándà dán taddô tô mga apostoles. Iglónód dan tun ta mga konseyal, asta igkagi sikandan, na mà dan, ²³ "Tô igdunggù ké tun ta prisowanan, igsagpángngan gó, asta igbantéyù tô mga tarabanté tun ta mga sállat. Asal tô igpókê ké katô sállat, ándà dán manubù na igkita dé tun dalám."

²⁴ Na, tô ikasóddór tô mallayat mga pangulu ka templo asta katô kapitan ka mga tarabanté ka templo, tuu dan isalábbuan. Igpánámdám dan ka ándin tô dungguán. ²⁵ Na, duwán igdunggù asta igulit kandan, na mà din, "Tô mga manubù na igpriso yu bani, ágtindág dan dán tun ta templo, asta ágtinurù dan katô mga manubù."

²⁶ Na, tô kapitan asta tô mga tarabanté ka templo igsadun asta igkangé dan tô mga apostoles. Ándà dan

piriti tô mga apostoles su imáddangan dan agó timbagán dan ka mga batu katô mga manubù. ²⁷ Tô igpid dan katô mga apostoles, igpatubang dan tun ta mga konseyal na ilimud, asta igkagi tô tuu mallayat ka pangulu ka templo kandan, na mà din, ²⁸ "Dángngan, maggát ké igsapad ákniyu na di kó tuminurù tingód katô ngadan i Jesus. Asal ándà kó bálnal, su áknganni, tô ágtinuruán yu isóddóran katô langun manubù kannon ta Jerusalem, asta sikami tô igpagtámman yu na igmaté kandin."

²⁹ Na, igtaba si Pedro asta tô duma mga apostoles, na mà dan, "Kailangan bálnalán dé tô Manama, ánnà tô mga manubù. ³⁰ Igmatayan yu si Jesus na igpansalan tun ta krus, asal tô Manama na ágbálnalán katô mga kamónaan ta, tô gó tô iganté puman kandin. ³¹ Manama tô igimu kandin na mallayat dadan tun ta kawananan din tun ta langit, su sikandin tô Pangulu asta Taratábbus. Tô gó tô iglumu din ébô rumákkád tô mga rubbad i Israel asta pasinsiyaan din tô mga salà ta. ³² Sikami tô testigos na bálnal ni ilmu, asta ágtestigos pagsik tô Ugis Espiritu na ágbággén ka Manama tun ta langun manubù na mánnal kandin."

³³ Na, tô igdinág dan katô igkagi i Pedro, tuu dan isókó, asta kakalyag dan na matayan tô mga apostoles. ³⁴ Asal duwán sábbad konseyal ka Judio na Pariseo na ánggadanan ki Gamaliel na ágtinurù ka mga sugù i Moises. Ágrespetowan sikandin katô langun manubù. Igtindág sikandin ébô kumagi, asal igpaluwà din pa tô mga apostoles yan pa igkagi sikandin. ³⁵ Na, igkagi si Gamaliel tun ta mga konseyal, na mà din, "Mga unawa ku na mga rubbad i Israel, banté kó ka ándin tô lumun yu kani mga manubù. ³⁶ Su dángngan, duwán sábbad manubù na ánggadanan ki Teudas na ágpabantug, asta mga áppat gatus (400) tô manubù na igpasakup tun kandin. Asal igmatayan sikandin, ikatalap tô mga sakup din, asta inandà dán tô grupo din. ³⁷ Na, pángnga kani, ágpabantug si Judas na sábbad taga Galilea dalám katô kapalista ka gobyerno katô langun ngadan ka manubù. Agad marapung tô mga manubù na igpasakup tun kandin, igmatayan pagsik sikandin, asta ikatalap tô langun sakup din. ³⁸ Purisu kagin ku ákniyu, pabayà yu ni mga manubù ni, asta yakó gilabut kandan, su atin ka ánnà Manama tô igpapid kandan, mandà gó tô plano dan asta tô mga áglumun dan. ³⁹ Asal atin ka Manama tô igpapid kandan, di kó makasapad kandan. Piyà-piyà kó agó imun kó na mga usig ka Manama!"

⁴⁰ Purisu igtuman dan tô igkagi i Gamaliel. Na, igkangé dan tô mga apostoles, igpalagpás dan, asta igsapadan dan na di dan mému mulit-ulit tingód katô ngadan i Jesus, asta igpaluwà dan tô mga apostoles.

⁴¹ Na, tô igpanó tô mga apostoles tikud tun ta konseho, ágkadayawan dan, su tun ta panámdám dan, isóddóran ka Manama na madigár ka irrayatan dan tingód katô kapamaké dan ki Jesus. ⁴² Kada álló, agad dutun ta templo asta tun ta mga balé, inalayun dan igtinurù asta igulit-ulit na si Jesus tô Mesiyas.

Igsalin tô pittu gamama

6 Na, tô timpo tô, tuu igmarapung tô mga ágpampamaké. Asal tô mga Judio na Griego é kinagiyan igburáng-buráng katô mga Judio na Hebreo é kinagiyan, su igkagi dan na tô kandan dád mga gabayi balu tô ágbággayan dan kada álló, asta igpabayà dan tô mga gabayi balu na Griego é kinagiyan.

² Purisu iglimud katô sapulù duwa (12) apostoles tô langun ágpampamaké. Igkagi sikandan, na mà dan, “Dì mému ka sumungkù ké mulit-ulit katô kagi ka Manama ébô mággé katô ágkailanganán tun ta mga manubù na ágkahirapan. ³ Purisu mga kataladi, madigár ka salinán yu tô pittu mga gamama na nángngà tô áglumun dan tun ta saruwan ka Manama, ágrespetowan, ipánnuan katô Ugis Espiritu, asta duwán kapandayan dan ébô palumun dé sikandan kani lumu ni. ⁴ Su gamitán dé tô oras ka kadasal asta mulit-ulit ké katô kagi ka Manama.”

⁵ Na, tô igdinág tô langun ágpampamaké katô igkagi dan, idigárran dan. Purisu igsalin dan si Esteban, su ágsarig sikandin ka Manama tun ta tibuk pusung din, asta ipánnuan sikandin katô Ugis Espiritu. Tô duma mga manubù na igsalin dan, sikandan si Felipe, si Procoro, si Nicanor, si Timon, si Parmenas, asta si Nicolas na taga Antioquia na ágtuman katô mga ágkémun ka Judio agad ánnà Judio sikandin. ⁶ Igpatubang dan tô pittu gamama tun ta mga apostoles, igdasalan dan katô mga apostoles, asta igdappánnan ka bállad dan. †

⁷ Purisu italap tô kagi ka Manama. Igmarapung tô mga ágpampamaké tun ta Jerusalem, asta marapung tô mga pangulu ka templo na igpamaké ki Jesus.

Igámmát si Esteban

⁸ Na, si Esteban tô tuu ágtabangan ka Manama. Purisu marapung tô mga kasalábbuan na iglumu din na igkita katô mga manubù. ⁹ Na, duwán mga manubù na tikud tun ta mga lunsud ka Cirene asta Alejandria na ágpangadap tun ta simbaan ka Judio na ánggadanan “Simbaan ka Mga Manubù na Ikaluwà,” †† asta duwán pagsik tikud tun ta probinsya ka Cilicia asta Asia igapul ki Esteban. ¹⁰ Asal ándà dan ikapanalu ki Esteban, su igtabangan sikandin katô Ugis Espiritu ébô katig sikandin ágkagi-kagi. ¹¹ Purisu igtsutsutan dan tô mga manubù ébô kumagi dan na igdinág dan si Esteban igbuyas ki Moises asta katô Manama. ¹² Ukit katô ilmu dan, isamuk tô mga manubù, tô mga ágtugállán ka Judio, asta tô mga taratinurù ka mga sugù i Moises. Na, igámmát dan si Esteban, asta igpid dan sikandin tun ta konseho. ¹³ Duwán mga manubù na igpatestigos dan na igbulaló, na mà dan, “Sikandin tô marag ágbuyas kani ugis lugar asta katô mga sugù i Moises. ¹⁴ Igdinág dé tô igkagi din na dumadat tô taga Nazaret na si Jesus kani templo ni, asta bullasan din tô mga ágkémun ta na ig sugù i Moises sayyan.”

† 6:6 Ig dappánnan dan ka bállad katô mga apostoles ébô kasóddóran na sikandan tô igsalin ébô tumabang. †† 6:9 Tô gó tô mga manubù na ikaluwà tun ta kallang kandan dángngan.

¹⁵ Igsállág tô langun konseyal ki Esteban, asta igkita dan tô bónnóng din na inéring katô bónnóng ka panaligan ka Manama.

Tô igkagi i Esteban

7 Na, iginsà tô tuu mallayat ka pangulu ka templo ki Esteban, na mà din, “Bánnal tô igkagi kani mga manubù?”

² Na, igtaba si Esteban, na mà din, “Mga kataladi asta mga ágtugállán, paminág kó kanak. Tô sayyan, dalám katô kóddô katô kamónaan ta na si Abraham tun ta banuwa ka Mesopotamia, tô ándà pa sikandin alin tun ta lunsud ka Haran, igpakita tun kandin tô Manama na makasalábbù. ³ Igkagi tô Manama, ‘Tanani nu tô banuwa na igóddóan nu, tô mga gakád nu, asta tô pamilya katô ámmà nu. Sadun ka tun ta banuwa na tádduán ku áknikó.’ ⁴ Purisu igpanó si Abraham tikud tun ta banuwa ka Caldea, asta igalin tun ta Haran. Tô inatê tô ámmà i Abraham, igpalin ka Manama sikandin nit banuwa na góddóan ta. ⁵ Na, ándà palang tanà na igbággé ka Manama kandin agad délák, asal igtandô tô Manama ki Abraham na duwán tanà na bággén kandin asta tô mga rubbad din, agad ándà palang batà din. ⁶ Igkagi tô Manama na móddô tô mga rubbad i Abraham tun ta ássa banuwa. Állangán dan asta irrayatan dan dalám ka áppat gatus (400) ámmé. ⁷ Igkagi tô Manama, ‘Supakan ku tô mga manubù na mállang kandan. Paluwaán ku tô mga rubbad nu, asta mangadap dan kanak kannun.’ ⁸ Ni gó tô igtandô katô Manama ki Abraham. ⁸ Na, ig sugù tô Manama na kailangan tupuwan si Abraham asta tô langun rubbad din gamama tingód katô kasabotan ka Manama kandan. Purisu tun ta ikawalu álló tikud tun ta kapamasusu katô batà din na si Isaac, igtupuwan i Abraham sikandin. Inému si Isaac na ámmà i Jacob, asta inému si Jacob na ámmà katô sapulù duwa (12) gabatà din gamama na mga kamónaan ta. ††

⁹ “Na, si Jose na sábbad batà i Jacob, isabuan kandin tô mga kataladi din, asta igbarigyà dan sikandin. Purisu inallang sikandin tun ta banuwa ka Ehipto. Asal igtabangan ka Manama sikandin, ¹⁰ asta igpaluwà din si Jose tun ta langun kahirapan din. Duwán kapanandayan na igbággé ka Manama kandin. Purisu idayawan tô hari ka Ehipto. Igimu din si Jose na gobernador tun ta Ehipto asta amo katô langun tun ta balé din. ¹¹ Na, duwán ballus tun ta kaluwagan ka mga banuwa ka Ehipto asta Canaan. Tuu ihirapan tô langun manubù. Ándà ágkakan katô mga kamónaan ta. ¹² Na, tô ikasóddór si Jacob na duwán ágkakan tun ta Ehipto, igpasadun din tô mga gabatà din tun ta Ehipto. Tô gó tô tagnà kasadun dan ébô málli dan ka ágkakan. ¹³ Tô ikaduwa kasadun dan tun ta Ehipto, igpakilala si Jose katô mga kataladi din, asta igpasóddór din tô hari tingód katô mga gakád din. ¹⁴ Purisu igpakangé i Jose tô ámmà din na si Jacob asta tô langun gakád din.

‡ 7:3 Genesis 12:1. †† 7:5 Ahaán tô Genesis 17:8; 48:4. †† 7:6-7 Ahaán tô Genesis 15:13-15; Exodo 3:12. ††† 7:8 Ahaán tô Genesis 17:10-14.

Kapittuwan lima (75) tô langun dan. ¹⁵ Purisu igalin si Jacob asta tô mga gabatà din tun ta Ehipto. Na, inaté tô tagsábbad-sábbad kandan tun ta Ehipto agad si Jacob asta tô duma mga kamónaan ta. ¹⁶ Na, tô igpanó tô mga rubbad dan tikud tun ta Ehipto, igpid dan tô mga taganà inaté lawa tun ta Siquem, asta iglábbáang dan tun ta takub na igbállì i Abraham tikud tun ta mga gabatà i Hamor.

¹⁷ "Na, tô masig dán matuman tô tandô ka Manama ki Abraham, igmarapung pô gó tô mga kamónaan ta tun ta Ehipto ¹⁸ sippang ka igpangulu tô ássa hari na ándà sóddór din tingód ki Jose. ¹⁹ Iglimbungan katô hari tô mga kamónaan ta, asta igpirit din tô mga ámmà na antugán tô mga gabatà na mantu ipamasusu tun ta luwà ébô maté. ²⁰ Tô timpo tô, ipamasusu si Moises na sábbad batà na ikadayó ka Manama. Igdópónan si Moises katô ámmà asta innà din tun ta balé dan dalám ka tállu bulan. ²¹ Tô igpid dan kandin tun ta luwà, ikitaan sikandin katô batà bayi ka hari. Purisu inému si Moises na batà din asta iganté din sikandin. ²² Igtinuruan si Moises ka langun ka kapandayan katô mga taga Ehipto, asta ibantug sikandin tingód katô kakagi-kagi din asta linumuwan din.

²³ "Na, tô kappatan (40) dán tô idad i Moises, igpanámdám sikandin na mahà katô mga kataladi din na rubbad i Israel. ²⁴ Igkita din tô sábbad taga Ehipto na igirrayat katô sábbad unawa din na rubbad i Israel. Na, igdapitan i Moises tô unawa din, asta igmatayan din tô taga Ehipto. ²⁵ Kéman i Moises ka makagpát tô mga rubbad i Israel na sikandin tô gamitán ka Manama ébô mid kandan na makaluwà tikud tun ta kallang kandan. Asal ándà dan ikagpát. ²⁶ Pagkasimag, igkita din tô duwa rubbad i Israel na ágpamatayé. Kakalyag i Moises na usayán din sikandan. Igkagi sikandin, na, 'Mga kataladi ku, magunawa kó na mga rubbad i Israel. Yakó ágpamatayé.' ²⁷ Asal tô manubù na igirrayat katô unawa din igsullóy ki Moises, asta igkagi sikandin, na mà din, 'Sadan tô igimu áknikó na mangu-lu asta rumuud áknami? ²⁸ Matayanna pagsik ikuna iring katô kamaté nu katô taga Ehipto bani?' ²⁹ Tô igdinág si Moises katô igkagi din, igpalaguy sikandin tun ta Midian na madyù banuwa. Igóddô sikandin dutun, igkalyag sikandin, asta dutun imanubù tô duwa gabatà din gamama.

³⁰ "Na, pángnga katô kappatan (40) ámmé, igpakita tô panaligan ka Manama ki Moises tun ta mabbabà kayu na igrágrág tun ta disyerto na madani tun ta pabungan na ánggadanan Sinai. ³¹ Tô igkita si Moises katô mabbabà kayu na igrágrág, isalábbuan sikandin. Tô igpadani sikandin ébô mahà, igdinág din tô kagi katô Áglangngagán tikud tun ta apuy, na mà din, ³² 'Sakán tô Manama na ágpangadapán katô mga kamónaan nu na si Abraham, si Isaac, asta si Jacob.' Na, ándà gó sállág si Moises, su imáddangan sikandin asta igkárkár. ³³ Igkagi tô Áglangngagán, 'Lusut nu yan sandalyas nu, su ugis ni lugar na ágtindággan nu.

³⁴ Igkita ku na igpahirapan tun ta Ehipto tô mga manubù na igsalin ku. Igdinág ku tô karangin dan. Purisu igsunnadda ébô paluwaán ku sikandan, asta sikuna tô papiddán ku tun ta Ehipto.' ³⁵ "Na, si Moises tô taganà igélléyan katô mga unawa din na rubbad i Israel, su sikandin tô taganà igkagiyan, 'Sadan é igimu áknikó na mangulu asta rumuud áknami?' Asal sikandin tô igpapid ka Manama ébô mangulu asta mid katô mga rubbad i Israel ukit katô tabang katô panaligan ka Manama na igpakita kandin tun ta mabbabà kayu na igrágrág. ³⁶ Na, ukit katô mga kasalábbuan na iglumu i Moises, igpid din tô mga rubbad i Israel tô igiwà dan tikud tun ta Ehipto, asta tô igukit dan tun ta dagat na ánggadanan Mallutù Dagat, asta tun ta disyerto dalám ka kappatan (40) ámmé.

³⁷ Si Moises tô igulit katô mga rubbad i Israel na duwán pa sábbad kataladi dan na imun ka Manama na propeta iring katô kasalin din ki Moises. ³⁸ Si Moises tô igulitan katô panaligan ka kagi ka Manama tun ta pabungan na ánggadanan Sinai. Sikandin tô igulit katô kagi ka Manama na ágbággé ka kantayan tun ta mga kamónaan ta na ilimud tun ta disyerto, asta igulit áknita. ³⁹ Asal ándà bánnal tô kamónaan ta ki Moises, asta igéllé dan kandin, su kakalyag dan na lumónód dan tun ta Ehipto. ⁴⁰ Purisu tô igtikáddág si Moises tun ta pabungan, igpédu-édu sikandan ki Aaron, 'Imuwi ké ka mga ágmanaman dé ébô duwán mid áknami, su ándà sóddór dé ka imánnu si Moises na igpid áknita tikud tun ta Ehipto.' ⁴¹ Purisu igimu dan tô ágmanaman na iring na bónnóng ka nati ka baka. Duwán ágbággén dan tun ta saruwan katô ágmanaman dan, asta ágpistaan dan tô igimu dan su ágkadayawan dan. ⁴² Purisu igtayyugan ka Manama sikandan. Igpabayà ka Manama tô kapangadap dan katô mga karani tun ta langit, iring katô kagi ka Manama na igsulat katô sábbad propeta din, na mà din,

"Mga rubbad i Israel, ánnà sakán tô igbággayan yu ka mannanap na iggóbbó yu tun ta disyerto dalám ka kappatan (40) ámmé. ⁴³ Asal duwán mga igimu yu na ágmanaman yu ébô pangadapán yu. Igpipid yu tô ágpangadapanan katô ágmanaman yu na si Moloc. Igpipid yu tô ágmanaman yu na iring na karani na ánggadanan Repan. Purisu supakan ku sikiyu, su papiddán ku sikiyu tun ta madyù banuwa ka Babilonia.'" ⁴⁴ Na, igpanayun igkagi si Esteban, na mà din, "Tô mga kamónaan ta, duwán tulda na ágpangadapanan dan tun ta disyerto su igóddô tô Manama tun kandan. Igpému i Moises tô tulda magunawa katô plano na igpakita ka Manama kandin. ⁴⁵ Na, tô inaté dán si Moises, si Josue tô igpid katô mga kamónaan ta dalám ka igsadun dan tun ta banuwa na igtandô ka Manama kandan. Inalayun dan ágpiddán tô tulda. Igtabang tô Manama kandan, asta igpéwà din tô duma mga manubù tikud kannun ébô duwán góddóan dan. In-

† 7:18 Ahaán tô Exodo 1:8. †† 7:27-28 Ahaán tô Exodo 2:14.
‡ 7:30 Ahaán tô Exodo 3:2. ††† 7:32 Ahaán tô Exodo 3:6.

‡‡ 7:33-34 Ahaán tô Exodo 3:5-10 ‡‡† 7:35 Ahaán tô Exodo 2:14. ‡‡‡ 7:37 Ahaán tô Deuteronomio 18:15. § 7:40 Exodo 32:1,23. §† 7:42-43 Amos 5:25-27.

alayun dan ágpangadap ka Manama tun ta tulda na ágpiddán dan sippang katô igharì si David.

⁴⁶ "Tô inému na hari si David, idayawan tô Manama kandin, asta kakalyag i David na sikandin tô patindág katô templo para ka Manama. ⁴⁷ Asal tô batà i David na si Solomon tô igpatindág katô templo. ⁴⁸ Asal di góddô tô Manama na Tuu Mallayat tun dalám katô mga balé na igimu ka manubù, su duwán igsulat katô propeta ka Manama sayyan, na mà din,

⁴⁹ "Langit tô gunsadanan ku, asta banuwa tô ággitanan ku. Di kó makapatindág ka balé na nángngà ód-dóan ku. Ánda ágpaginawaanan na mému imun yu para kanak,' mà katô Áglangngagán, ⁵⁰ 'su igimu ku ni langun.' †

⁵¹ "Na, matággas tô mga ulu yu, su di kó ágbánnal ka Manama. Di kó ágpaminág katô kabánnalan. Iring kó katô mga kamónaan yu, su inalayun kó géllé katô Ugis Espiritu. ⁵² Igirrayatan katô mga kamónaan yu tô langun propeta ka Manama, su igmatayan dan tô mga manubù na igulit kandan na dumunggù tô nángngà tun ta saruwan ka Manama na igpammát yu asta igmatayan yu. ⁵³ Agad sikiyu tô igbággayan katô mga sugù i Moises na igulitan katô mga panaligan ka Manama, asal ánda yu bánnali."

Igmatayan si Esteban

⁵⁴ Na, tô igdinág tô mga konseyal ka Judio katô igkagi i Esteban, tuu dan isókó, asta gésà dan †† tingód katô sókó dan. ⁵⁵ Asal ipánnuan si Esteban katô Ugis Espiritu, asta marag iglangngag sikandin tun ta langit, asta igkita din tô Matulus Manama asta si Jesus na igtindág dadan tun ta kawanan din. ⁵⁶ Igkagi si Esteban, na mà din, "Sállág yu! Igkita ku tô langit ipókéan, asta dutun tô Igpamanubù na ágpangulu dán na igtindág dadan tun ta kawanan ka Manama."

⁵⁷ Asal tô mga konseyal igullaó tingód katô sókó dan, asta igsagpáng dan katô talinga dan ébô di dan makadinág katô ágkagin din. Na, igpalaguy dan igarurung ki Esteban, ⁵⁸ asta igguyud dan sikandin tun ta luwà ka lunsud ka Jerusalem. Igtimbag dan sikandin ka mga batu ébô maté. Na, duwán sábbad mallaki na si Saulo na igbanté katô mga umpak na iglábbas katô mga manubù na igtimbag ki Esteban. ⁵⁹ Tô igtimbag dan ki Esteban, igdasal sikandin, na mà din, "Áglangngagán Jesus, tanggap nu ni espiritu ku."

⁶⁰ Na, iglingkóód si Esteban, asta igullaó sikandin, na mà din, "Áglangngagán, yaka ágsupak kandan tingód kani salà na iglumu dan kanak."

Na, pángnga din igkagi ni, inaté sikandin.

8 Na, ignunug si Saulo katô kamaté dan ki Esteban. Iglábbáng tô lawa din katô mga manubù na mabákkár é kapamaké. Tuu dan igsággó tingód katô ranu dan kandin.

Igirrayat si Saulo katô mga ágpampamaké

Na, tikud katô álló ka kamatayan i Esteban, igpahirapan tô langun ágpampamaké tun ta Jerusalem. Purisu ikatalap dan tun ta mga lunsud ka probinsya ka Judea asta Samaria. Asal igóddô pa tô mga apostoles tun ta Jerusalem. ³ Na, igpahirapan i Saulo tô mga ágpampamaké, asta igpamasak din sikandan tun ta mga balé dan ébô ámmáttán din tô mga gamama asta tô mga gabayi, asta prison din.

Igtinurù si Felipe tun ta Samaria

⁴ Na, agad ánda tô igsadunan katô mga ágpampamaké na italap, igulit-ulit dan tingód ki Jesus tun ta du-ma mga manubù. ⁵ Na, igsadun si Felipe tun ta lunsud ka Samaria. Igulit-ulit sikandin ka mga manubù na si Jesus tô Mesiyas. ⁶ Igpasábbadé tô mga manubù igpaminág katô katinurù i Felipe tingód katô kadinág dan asta kakita dan katô mga kasalábbuan na iglumu din. ⁷ Duwán madat mga espiritu na igpaluwà din tikud tun ta mga manubù, asta igullaó dan ka mabákkár tô igluwà dan. Marapung tô mga manubù na di ágriyu é lawa asta tô mga kapig na inólian. ⁸ Purisu tuu idayawan tô langun manubù tun ta lunsud ka Samaria.

⁹ Na, tun ta Samaria, duwán sábbad manubù na ánggadan ki Simon. Ágkasalábbuan tô mga taga Samaria tingód katô áglumun din tikud dāngngan, su ágsalamangka sikandin. Ágpadadurung sikandin na duwán katulusan din. ¹⁰ Ágpaminág tô langun manubù kandin, agad tô mga ágkayù-ayuan asta tô mga ágkaduwánnan manubù, su kéman dan ka sikandin tô mallayat ka langun na duwán katulusan ka Manama tun kandin. ¹¹ Purisu igpaminág tô langun dan kandin, su idugé dan dán inapid katô salamangka din.

¹² Asal tô igulit-ulit si Felipe kandan katô Madigár Gultán tingód ka pagpangulu ka Manama asta tingód ki Jesu-Cristo, igbánnal dan, asta igpabunyag dan na mga gamama asta mga gabayi. ¹³ Agad si Simon igbánnal. Pángnga igbunyagan sikandin, igtákkás-tákkás sikandin ki Felipe, asta isalábbuan sikandin tingód katô mga kasalábbuan na iglumu i Felipe.

¹⁴ Na, tô ikasóddór tô mga apostoles tun ta Jerusalem na igbánnal tô mga taga Samaria ka kagi ka Manama, igpasadun dan si Pedro asta si Juan tun ta Samaria. ¹⁵ Tô igdunggù dan tun ta Samaria, igdasal dan tun ta Manama ébô matanggap katô mga manubù tô Ugis Espiritu, ¹⁶ su agad igbunyagan dan dán tingód katô kapamaké dan katô ngadan i Jesus, asal ánda dan pa ikatanggap katô Ugis Espiritu. ¹⁷ Ig-dappán si Pedro asta si Juan ka bállad kandan, asta itanggap dan tô Ugis Espiritu.

¹⁸ Na, tô igkita si Simon na itanggap dan tô Ugis Espiritu ukit ka kadappán ka bállad katô mga apostoles kandan, igbággé pād sikandin ka salapi tun kandan, ¹⁹ asta igkagi sikandin, na mà din, "Bággayiya pagsik

† 7:49-50 Isaias 66:1-2. †† 7:54 Gésà dan, ó ángngítál é ngipán dan.

katô katulusan ébô kabággayan ka Ugis Espiritu tô langun manubù na dappánnan ku ka bállad."

²⁰ Na, igkagi si Pedro, na mà din, "Kadattan ka duma katô salapì nu, su kéman nu ka ágkabayadan tô gasa ka Manama! ²¹ Ándà áglabután nu tingód kani áglumun dé, su ánnà nángngà tô pusung nu tun ta saruwan ka Manama. ²² Purisu rákkáddi nu tô salà nu, asta dasal ka tun ta Áglangngagán ébô pasinsiyaan din tô madat kakalyag nu. ²³ Isóddóran ku na tuu ka gingà, asta inallang ka ka salà."

²⁴ Igtaba si Simon kandan, na mà din, "Dasaliya tun ta Áglangngagán ébô dì matuman tô igkagi yu."

²⁵ Na, tô igulit si Pedro asta si Juan katô igtinurù katô Áglangngagán kandan asta tingód katô mga ilumu i Jesus na igkita dan, igulì dan tun ta Jerusalem, asta igulit-ulit dan katô Madigár Gulitán tun ta mga lunsud na igukitan dan tun ta probinsya ka Samaria.

Si Felipe asta taga Etiopia

²⁶ Na, igpakita tô panaligan ka Manama tun ki Felipe, asta igkagi sikandin, na mà din, "Sadun ka tun ta dalan na tikud tun ta Jerusalem na pasadun tun ta lunsud ka Gasa. Ni dalan ni tagsábbadé dád man gukitan."

²⁷ Purisu ignunug si Felipe, asta igsadun sikandin tun ta dalan na igtáddù kandin. Na, igkita din tô sábbad mama na taga Etiopia na igtikud tun ta Jerusalem na igpangadap. Opisyaes sikandin, su tesorero katô rayna na ágpangulu tun ta Etiopia, tô ánggadanan na Candace. ²⁸ Na, tô igulì sikandin tun ta Etiopia, igsaké sikandin ka kalesa asta igbasa katô libro na igsulat katô propeta ka Manama sayyan na si Isaias. ²⁹ Na, tô Ugis Espiritu igkagi ki Felipe, na mà din, "Lupug nu tô kalesa, asta dumai nu tô manubù."

³⁰ Purisu igpalaguy si Felipe tun ta kalesa, asta igdinág din tô taga Etiopia na ágbasa katô libro na igsulat katô propeta ka Manama sayyan na si Isaias. I Ginsà si Felipe, na mà din, "Ikagpát ka kanan ágbasan nu?"

³¹ Igtaba tô taga Etiopia, na mà din, "Diya makagpát kani ka ándà tuminurù kanak."

Na, igpasaké din si Felipe. ³² Na, ni gó tô kagi ka Manama na igbasa katô taga Etiopia.

"Tring sikandin ka karnero na dì géllé ka piddán ébô iyón. Ágtagnáp dád sikandin iring na nati ka karnero na dì gótép ka ágguntingán tô bulbul din. ³³ Agad ándà salà din, asal payayyaán asta supakan sikandin. Ándà rubbad din, su matayan sikandin." †

³⁴ I Ginsà tô taga Etiopia ki Felipe, na mà din, "Sadan tô ágkagin katô propeta na igsulat kani? Sikandin ó ása manubù? Ulitiya."

³⁵ Purisu igtigkané si Felipe igubad kani kagi ka Manama para katô taga Etiopia. Igulit sikandin katô Madigár Gulitán tingód ki Jesus. ³⁶ Ándà kadugé, igdunggu dan tun ta wayig. I gkagi tô taga Etiopia, na mà din, "Duwán wayig! Mému ka bunyaganna ikuna?"

³⁷ [I gkagi si Felipe, na mà din, "Atin ka bánnal kad igpamaké, mému bunyagan ka."]

I gkagi tô taga Etiopia, na mà din, "Igbánnallad na si Jesu-Cristo tô bánnal Batà ka Manama."]

³⁸ Purisu igpasódô katô taga Etiopia tô kalesa din, igsadun dan tun ta wayig, asta igbunyagan sikandin i Felipe. ³⁹ Tô igluwà dan tikud tun ta wayig, si Felipe igpid katô Ugis Espiritu. Ándà dán kitayi katô taga Etiopia, asta igpanayun sikandin igulì na ágkadayawan. ⁴⁰ Asal ikita si Felipe tun ta lunsud ka Asoto. Agad ánda tô ágsadunan i Felipe, inalayun sikandin gulit-ulit katô Madigár Gulitán tingód ki Jesus tun ta langun lunsud na igukitan din sippang ka igdunggu sikandin tun ta lunsud ka Cesarea.

Igpamaké si Saulo

⁹ Na, tô timpo tô, inalayun ágkasókó si Saulo katô mga ágpamaké ka Áglangngagán, asta iglimáddang din na matayan sikandan. Igsadun sikandin tun ta tuu mallayat ka pangulu ka templo, ² asta igpamuyú sikandin ka sulat ébô piddán din tun ta mga simbaan ka Judio tun ta lunsud ka Damasco. Ukit ka sulat makému sikandin mámmát katô mga kakitaan din agad mga gamama ó mga gabayi na ágbánnal katô kapókit katô Áglangngagán, asta piddán din sikandan tun ta Jerusalem ébô prison.

³ Na, tô madani dán sikandin tun ta Damasco, tigrô dád isugatan sikandin katô séllaán tikud tun ta langit.

⁴ Ibantang sikandin tun ta tanà, asta duwán igdinág din na igkagi, na mà din, "Saulo, Saulo, manan ka girrayat ka kanak?"

⁵ I Ginsà si Saulo, na mà din, "Sir, sadan ka?"

Na, duwán i gtaba, na mà din, "Sakán si Jesus na girrayatan nu. ⁶ Tindág ka, asta sadun ka tun ta lunsud. Ulihan ka dutun ka ándin tô kailangan lumun nu."

⁷ Na, ándà ótép tô mga manubù na ágtákkás kandin tingód ka máddang dan, su agad igdinág dan tô kagi, asal ándà manubù na igkita dan. ⁸ Na, igtindág si Saulo. Asal tô ibákka tô mata din, dì dán sikandin ágkita. Purisu igawidan dan tô bállad din, asta igagak dan sikandin sippang tun ta lunsud. ⁹ Dalám ka tállu álló, dì sikandin ágkita, asta ándà sikandin kan asta inám.

¹⁰ Na, duwán sábbad manubù na ágpamaké ki Jesus na igóddô tun ta Damasco na ánggadanan ki Ananias. Igpakita tô Áglangngagán kandin, asta igkagi sikandin, na mà din, "Ananias."

Igtaba si Ananias, na mà din, "Áglangngagán, ándin tô kakalyag nu kanak?"

¹¹ I gkagi tô Áglangngagán, na mà din, "Sadun ka tun ta dalan na ánggadanan na Matullid Dalan. Pamasak nu tô sábbad taga Tarso na si Saulo tun ta balé i Judas. Ni timpo ni, ágdasal sikandin. ¹² Igpakita ku kandin na dumunggu ka, asta dappánnan nu sikandin ka bállad ébô makakita puman sikandin."

¹³ I gkagi si Ananias, na mà din, "Óó, Áglangngagán, asal marapung tô ikólit kanak na madat tô iglumun din katô mga manubù na ágpampamaké áknikó tun ta Jerusalem. ¹⁴ Duwán mallayat ka mga pangulu ka templo na igpasadun kandin kannun ta Damasco ébô

† 8:32-33 Isaias 53:7-8.

mámmát katô langun manubù na ágtawar katô ngadan nu tingód katô kapamaké dan áknikó.”

¹⁵ Ikgagi tó Áglangngagán, na mà din, “Saduni nu, su sikandin tó igsalin ku ébô lumumu para kanak asta pabantugán din tó ngadan ku tun ta mga ánnà Judio, tun ta mga hari, asta tun ákniyu na mga rubbad i Israel.

¹⁶ Pasóddórán ku sikandin na duwán kahirapan na dumunggù tun kandin tingód katô kapamaké din katô ngadan ku na tinuruán din.”

¹⁷ Purisu igсадun si Ananias tun ta balé na igóddóan i Saulo. Tó igahu si Ananias, igdappánnan din si Saulo ka bállad, asta igkagi sikandin, na mà din, “Saulo, kataladi ku, igpapidda katô Áglangngagán na si Jesus na igpakita áknikó tun ta dalan. Igpapidda ikandin dini áknikó ébô makakita kad puman asta mapánnù ka katô Ugis Espiritu.”

¹⁸ Tigkô dád duwán iring na ánnir na idabù tikud tun ta mata i Saulo. Purisu ikakita dán sikandin. Igtindág asta igbunyagan sikandin. ¹⁹ Pángnga igkan sikandin, igmabákkár dán tó lawa din. †

Na, mga pira álló igóddô si Saulo tun ta mga ágpampamaké tun ta Damasco. ²⁰ Igsadun si Saulo tun ta mga simbaan ka Judio, asta inalayun sikandin gulit-ulit na si Jesus tó bánnal Batà ka Manama. ²¹ Isalábbuan tó langun manubù na igdinág kandin, asta igpatóngkóé dan, na mà dan, “Sikandin tó girrayat katô mga ágpampamaké tun ta Jerusalem. Ikadinág ké na igсадun sikandin dini ébô ámmáttán din tó mga manubù na ágtawar katô ngadan i Jesus, asta piddán din sikandan tun ta Jerusalem ébô prison katô mallayat ka mga pangulu ka templo.”

²² Asal tuu pa igmabákkár si Saulo igulit-ulit, asta ikapanalu sikandin katô mga Judio na góddô tun ta Damasco, su tuu matayyó tó igpasóddór din na bánnal si Jesus tó Mesiyas.

²³ Na, tó iglabé tó mga pira álló, duwán mga Judio igplano na matayan dan si Saulo. ²⁴ Agad álló asta dukilám, ágbanganan dan si Saulo tun ta mga sállat tikud tun ta lunsud ka Damasco ébô matayan dan. Asal duwán manubù na igulit ki Saulo tingód katô kakalyag dan. ²⁵ Purisu igtabangan sikandin katô mga disipulu din. Tángngà ka dukilám, igdalám dan si Saulo tun ta dakál basket, asta igtuntun dan tun ta luwà katô mallayat koral na iglibut ka Damasco ébô makaluwà sikandin. ††

Igsadun si Saulo tun ta Jerusalem

²⁶ Na, tó igdunggù si Saulo tun ta Jerusalem, kakalyag din na dumuma pád katô mga ágpampamaké. Asal imáddangan dan, su ándà dan bánnal na igpamaké dán sikandin ki Jesus. ²⁷ Asal igtabangan sikandin i Bernabe. Igpíd din si Saulo tun ta mga apostoles, asta igulit din kandan tingód katô igpakita asta igkagi katô Áglangngagán kandin tun ta dalan. Igulit din kandan na ándà máddang i Saulo ka kólit-ólit din tingód ki Jesus tun ta Damasco. ²⁸ Purisu igduma dán

† 9:1-19 Ahaán pagsik tó Mga Lumu 22:4-16; 26:9-18. †† 9:25 Ahaán tó 2 Corinto 11:32-33.

si Saulo katô mga ágpampamaké tun ta Jerusalem. Na, ándà máddang din ágtinurù tingód katô ngadan katô Áglangngagán. ²⁹ Ándà kamáddangi si Saulo na igulit-ulit tun ta mga Judio na Griego é kinagiyán, asta ikapanalu sikandin katô mga igapul kandin tingód katô ágtinuruán din. Asal matayan dan pád sikandin. ³⁰ Tó ikasóddór tó mga kataladi, igpid dan si Saulo tun ta Cesarea, asta igpóli dan sikandin tun ta lunsud ka Tarso.

³¹ Purisu duwán kasunayan katô mga ágpampamaké tun ta kaluwagan ka mga probinsya ka Judea, Galilea asta Samaria. Igarapung dan asta igmabákkár tó kapamaké dan, asta duwán máddang dan katô Áglangngagán, su igtabangan dan katô Ugis Espiritu.

Igsadun si Pedro tun ta Lida asta Jope

³² Na, tó igсадun si Pedro tun ta marapung mga lunsud, igсадun pagsik sikandin tun ta mga ágpampamaké tun ta lunsud ka Lida. ³³ Duwán manubù na igkita i Pedro na si Eneas na di gó pakannó tikud tun ta ágdágganaan din dalám ka walu dán ámmé su di ágriyu é lawa din. ³⁴ Ikgagi si Pedro kandin, na mà din, “Eneas, inólian kad ukit ki Jesu-Cristo. Tindág kad asta témmós nu yan ágdágganaan nu.”

Tigkô dád igtindág si Eneas. ³⁵ Ikakita kandin tó tuu marapung manubù tun ta Lida asta duma lunsud ka Saron, asta igpamaké dan katô Áglangngagán.

³⁶ Na, duwán sábbad bayi na ágpamaké tun ta lunsud ka Jope na ánggadanan ki Tabita. (Dorcas tó ngadan din tun ta Griego kinagiyán, asta tó kóbadan kulápping.) Inalayun madigár tó áglumun din asta ágtabang gó sikandin katô mga ágkayù-ayuan. ³⁷ Tó timpo tó, ágkabógókan si Dorcas asta inaté sikandin. Igdigus dan tó lawa din, asta igpakáttang dan tun datas ta kuwarto. ³⁸ Tó ikasóddór tó mga ágpampamaké na dutun si Pedro ta Lida, igpapid dan tó duwa manubù ébô mangé kandin, su ánnà madiyù tó Jope tikud tun ta Lida. Igpédu-édu dan ki Pedro, na mà dan, “Sékót ka tákkás áknami tun ta Jope.”

³⁹ Purisu igtákkás si Pedro kandan. Tó igdunggù sikandin, igpid dan sikandin tun ta kuwarto. Igarurung tó mga gabayi balu ki Dorcas, asta igsággó dan. Igpakita dan ki Pedro tó mga umpak na igtábbir i Dorcas tó ándà pa sikandin kamaté. ⁴⁰ Na, igpéwà i Pedro tó langun dan tikud tun ta kuwarto. Iglíngkóód si Pedro asta igdasal sikandin. Igtubang sikandin tun ta inaté asta igkagi sikandin, na mà din, “Tabita, ánnó ka.”

Purisu ibákka tó mata din. Tó igkita sikandin ki Pedro, igánnó sikandin. ⁴¹ Igawidan i Pedro tó bállad i Dorcas, asta igpatindág din. Na, igtawar i Pedro tó mga gabayi balu asta tó duma mga ágpampamaké, asta igkita dan si Dorcas na inaté dán puman. ⁴² Inému na ibantug ni tun ta kaluwagan ka Jope, asta marapung tó mga manubù na igpamaké katô Áglangngagán. ⁴³ Idugé si Pedro igóddô tun ta Jope tun ta balé i Simon na katig áglanit ka kindal ka mannanap.

Igkangé i Cornelio si Pedro

10 Na, tun ta Cesarea, duwán kapitan na áng-gadanan ki Cornelio. Sikandin tō kapitan katō mga sundalo na ánggadanan Grupo ka Italia. Sikandin tō pangulu katō sábbad gatus (100) sundalo. ² Ánnà Judio sikandin asal nángngà tō áglumun din asta in-alayun sikandin ágpangadap ka Manama duma katō mga manubù na góddō tun ta balé din. Ágtabangan din tō mga ágkayù-ayuan, asta inalayun sikandin ágdasal tun ta Manama. ³ Na, tō mga alas tres dán ka mapun, duwán panaligan ka Manama na igpakita ki Cornelio, asta tuu matayyó tō igkita din. Igpadani tō panaligan ka Manama, asta igkagi sikandin, na mà din, “Cornelio.”

⁴ Na, igsállág si Cornelio katō panaligan su imáddan-gan, asta igtaba sikandin, na mà din, “Sir, ándin tō kakalyag nu kanak?”

Igkagi tō panaligan, na mà din, “Igpaminág ka Manama tō dasalán nu, asta idayawan tō Manama tingód katō kédu nu katō mga ágkayù-ayuan. ⁵ Na, sugù ka ka manubù tun ta Jope ébō angén si Simon na ánggadanan ki Pedro. ⁶ Igóddō sikandin madani tun ta dagat tun ta balé katō sangé din na si Simon na katig áglanit ka kindal ka mannanap.”

⁷ Tō igiwà tō panaligan, igtawar i Cornelio tō duwa állang din asta sábbad sundalo na ágbánnal ka Manama asta ágkasarigan din. ⁸ Igulit din kandan tō langun na ikitaan din, asta igpasadun din sikandan tun ta Jope.

Tō igpakita ka Manama ki Pedro

⁹ Pagkasimag, tō masig dán malássád é álló, igdung-gù tō mga igpapid i Cornelio madani tun ta Jope. Na, tō ándà dan pa dunggù, igpénék si Pedro tun ta pat-tad atáp katō balé na igóddōan din ébō dumasal tun ta Manama. ¹⁰ Ágballusán si Pedro, asta kakalyag din na kuman. Asal róggun na igtaganà dan tō ágkannán, duwán igpakita katō Manama kandin. ¹¹ Igkita i Pedro tō langit na ipókéan, asta duwán igsunnad tun kandin iring na dakál kisi na igtuntun tikud tun ta langit, asta iring na igikáttan tō áppat sunu. ¹² Tun ta dalám katō kisi, igkita din tō ássa-ássa mga mannanap asta mga manuk ta kayun. ¹³ Duwán igkagi ki Pedro tikud tun ta langit, na mà din, “Pedro, tindág ka, iyó ka, asta kanak.”

¹⁴ Asal igtaba si Pedro, na mà din, “Áglangngagán, diya mému kuman, su diya lumapas katō mga sugù i Moises † na inalayun ku ágtumanán.”

¹⁵ Tō igkagi ki Pedro igkagi puman, na mà din, “Yaka ágkagi na di ka mému kuman, su Manama tō igkagi na mému gó makan.”

¹⁶ Ikatállu ni ilmu, asta tō iring na kisi ibatun tun ta langit.

† 10:14 Duwán mga sugù na igbággé ka Manama ki Moises sayyan na tō mga Judio mému kuman katō mga mannanap na karnero, kambing, baka, asta manuk. Asal di mému makan tō ássa mga mannanap iring na babuy, mga mannanap ka kabánnássa, asta mga manuk ta kayun. Ahaán tō Levítico 11.

¹⁷ Na, róggun ágpanámdám si Pedro ka ándin tō kóbadan katō igkita din, iginsà tō mga manubù na igpapid i Cornelio ka ánda tō balé i Simon. Ikadunggù dan dán tun ta luwà katō balé na igóddōan din.

¹⁸ Igtawar dan, asta iginsà dan ka ni gó tō balé na igóddōan i Simon na ánggadanan ki Pedro.

¹⁹ Na, róggun ágpanámdám si Pedro tingód katō igkita din, igkagi tō Ugis Espiritu kandin, na mà din, “Na, igdunggù dán tō tállu manubù na ágpamasak áknikó. ²⁰ Purisu pónóg kad, asta yaka géllé ágtákkás kandan, su igpapid ku sikandan.”

²¹ Purisu igpónóg si Pedro, asta igkagi sikandin kandan, na mà din, “Sakán tō ágpamasakán yu. Ándin tō ágkailanganán yu kanak?”

²² Na, igtaba dan, na mà dan, “Igpapid ké i Kapitan Cornelio. Sikandin áglumu ka nángngà tun ta saruwan ka Manama, ágpangadap ka Manama, asta ágre-spetowan katō marapung mga Judio. Duwán panaligan ka Manama na igkagi kandin na pakangén ka ébō tuminurù ka kandin.”

²³ Na, igpahu i Pedro sikandan, asta igpadággà din sikandan tō dukilám tō.

Igsadun si Pedro tun ki Cornelio

Pagkasimag, igtákkás kandan si Pedro asta tō mga kataladi tikud tun ta Jope. ²⁴ Pagkasimag, igdunggù dan tun ta Cesarea. Gangatan dan i Cornelio, asta taganà din iglimud tō mga gakád din asta tō mga rarak din. ²⁵ Tō igdunggù si Pedro tun kandin, igsumar si Cornelio, asta iglingkóód sikandin tun ta tubang i Pedro ébō mangadap kandin. ²⁶ Asal igkagi si Pedro, na mà din, “Tindág ka, su manubù a dád. Ánnà a Manama.” Purisu igpatindág i Pedro si Cornelio.

²⁷ Na, tō igpatóngkóé si Pedro asta si Cornelio róggun igahu dan tun ta balé, igkita i Pedro tō marapung manubù na ilimud. ²⁸ Igkagi si Pedro kandan, na mà din, “Isóddóran yu na di mému dumuma tō Judio katō ánnà Judio, agad madun tun ta balé din. Asal igpasód-dórra ka Manama ukit katō igpakita din kanak na diya méllé dumuma katō mga ánnà Judio. ²⁹ Purisu tō igkangé dan kanak, ándà a éllé, asal igsadunna dini. Na, manan ka igpakangéya ikiyu?”

³⁰ Igkagi si Cornelio, na mà din, “Tállu dán álló é iglabé, igdasalla tun ta Manama tō alas tres ka mapun. Tigkô dád igpakita kanak tō manubù na igumpak ka ágséllà, †³¹ asta igkagi sikandin kanak, ‘Cornelio, igdinág ka Manama tō dasalán nu, asta isóddóran din tō kédu nu katō mga ágkayù-ayuan. ³² Na, pasadun nu tō mga manubù tun ta Jope ébō mangé dan ki Simon na ánggadanan ki Pedro. Igóddō sikandin madani tun ta dagat tun ta balé katō sangé din na si Simon na katig áglanit ka kindal ka mannanap.’ ³³ Purisu sékóтта igpakangé áknikó. Madigár su igdunggù kad. Na, ilimud ké langun kannun ta saruwan ka Manama ébō maminág ké ka kagi katō Áglangngagán na ulitán nu áknami.”

†† 10:30 Mga panaligan ka Manama tō gumpak ka ágséllà.

Igtinurù si Pedro tun ki Cornelio

³⁴ Na, igtigkané si Pedro igtinurù kandan, na mà din, "Isóddóran ku na ándà manubù na ágmusingán ka Manama agad ándin tô bónnóng dan. ³⁵ Su tun ta langun banuwa, agad sadan tô duwán máddang ka Manama asta áglumu katô nángngà tun ta saruwan din, tô gó tô tanggapán ka Manama. ³⁶ Isóddóran yu na igpapid ka Manama tun ta mga rubbad i Israel tô Madigár Gulitán na mému na masábbad ki tun ta Manama ukit ki Jesu-Cristo na Áglangngagán katô langun manubù. ³⁷ Ni gó tô igulit-ulit tun ta kaluwagan ka banuwa ka Judea, su tô ipángnga si Juan igtinurù tingód ka kabunyag, igtigkané si Jesus na taga Nazaret igulit-ulit tun ta probinsya ka Galilea. ³⁸ Si Jesus tô igsalin ka Manama asta igipánnù ka Ugis Espiritu, asta igbággayan katô katulusan. Agad ánda é igsadunan din, igtabangan din tô mga manubù, asta igpéwà din tô madat mga espiritu tikud tun ta mga manubù, su igdumaan sikandin ka Manama. ³⁹ Igkita dé tô langun ka iglumu i Jesus tun ta kaluwagan ka banuwa na góddóan katô mga Judio asta tun ta Jerusalem. Igpansalan dan si Jesus tun ta krus ébô maté. ⁴⁰ Asal iganté puman ka Manama sikandin tun ta ikatállu álló, asta igpakita ka Manama si Jesus áknami. ⁴¹ Ándà sikandin kitayi katô langun manubù, asal sikami dád na mga igsalin ka Manama tô ikakita kandin. Pángnga inanté puman sikandin, igpadumaé ké ágkan asta ginám. ⁴² Igpapid ké i Jesus ébô mulit-ulit ké katô Madigár Gulitán tingód kandin tun ta mga manubù, asta ébô kumagi ké na bánnal si Jesus tô igsalin ka Manama ébô rumuud katô langun manté asta mga inaté dán. ⁴³ Tô langun propeta ka Manama igsulat tingód ki Jesus na ukit katô ngadan din, tô langun manubù na ágpamaké kandin, igpasinsiyaan tô mga salà dan."

Igdunggù tô Ugis Espiritu tun ta mga ánnà Judio

⁴⁴ Róggun igkagi si Pedro, igdunggù tô Ugis Espiritu tun ta mga manubù na igpaminág kandin. ⁴⁵ Na, isalábbuan tô mga Judio na ágpampamaké na igtákkás ki Pedro su igdunggù tô Ugis Espiritu tun ki Cornelio asta tun ta mga duma manubù agad ánnà dan Judio, ⁴⁶ su igdinág dan tô mga ánnà Judio na ikakagi ka ássa-ássa mga kinagiyan katô mga manubù, asta igdurung dan katô Manama. Na, igkagi si Pedro katô mga Judio na igtákkás kandin, na mà din, ⁴⁷ "Igdunggù dán tô Ugis Espiritu tun kandan magunawa katô kadunggù din áknita. Ándà dán makasapad katô kabunyag kandan."

⁴⁸ Purisu igkagi si Pedro na kailangan bunyagan dan ukit katô ngadan i Jesu-Cristo. Na, igpóddô dan pa si Pedro tun kandan ka pira álló.

Igulit si Pedro katô mga ágpampamaké tun ta Jerusalem

11 Na, tô mga apostoles asta tô mga kataladi tikud tun ta kaluwagan ka Judea, ikadinág dan na tô

mga ánnà Judio igbánnal katô kagi ka Manama.

² Purisu tô iglónód si Pedro tun ta Jerusalem, iginsà-in-sà tô mga Judio na ágtinurù na kailangan tupuwan tô langun ágpampamaké, na mà dan, ³ "Manan ka igsadun ka tun ta mga ánnà Judio, asta igpadumaé kó igkan?"

⁴ Purisu igtigkané si Pedro igulit kandan tingód katô langun na ilmu. ⁵ Igkagi si Pedro, na mà din, "Tô igóddô a tun ta Joep, róggun igdasalla, duwán igpakita ka Manama kanak. Duwán igsunnad kanak iring na dakál kisi na igtuntun tikud tun ta langit asta iring na igikát-tan tô áppat sunu. ⁶ Tô igsállágga, igkita ku tun dalám tô ássa-ássa mga mannanap asta mga manuk ta kayun. ⁷ Na, duwán kagi na igdinág ku tikud tun ta langit, na mà din, 'Pedro, tindág ka, iyó ka, asta kan ka.'

⁸ Asal igtaba a, 'Áglangngagán, diya mému kuman, su diya lumapas katô mga sugù i Moises na inalayun ku ágtumanán.' ⁹ Asal igkagi puman sikandin kanak tikud tun ta langit, 'Yaka ágkagi na di ka mému kuman, su Manama tô igkagi na mému gó makan.' ¹⁰ Ikatállu ni ilmu kanak, ibatun tô iring na kisi tun ta langit. ¹¹ Na, sékót dád igdunggù tun ta balé na igóddóan ku tô tál-lu manubù na igpapid tikud tun ta Cesarea ébô mangé kanak. ¹² Na, igkagi tô Ugis Espiritu kanak na diya mélé mákkás kandan agad ánnà dan Judio. Na, igtákkás pagsik kanak ni ánnám kataladi tikud tun ta Joep. Tô igdunggù ké tun ta balé i Cornelio, igahu ké langun.

¹³ Igulit si Cornelio áknami na igkita din tô panaligan ka Manama tun ta balé din. Igkagi kun tô panaligan, 'Pasadunán nu tô manubù tun ta Joep ébô mangé ki Simon na ánggadanan ki Pedro. ¹⁴ Tuminurù sikandin áknikó asta katô langun manubù na góddô tun ta balé nu ébô matábbus kó.' ¹⁵ Tô igtinurù a kandan, igdunggù tô Ugis Espiritu tun kandan magunawa katô kadunggù din áknita tun ta katigkanayan. ¹⁶ Purisu isampáttan ku tô igkagi katô Áglangngagán áknami dāngngan, na mà din, 'Ukit ka wayig tô kabunyag i Juan, asal bunyagan kó ukit katô Ugis Espiritu.' ¹⁷ Na, magunawa tô igbággé ka Manama tun ta mga ánnà Judio asta tun áknita na mga Judio tô igpamaké ki katô Áglangngagán na si Jesu-Cristo. Purisu diya makasapad katô Manama."

¹⁸ Tô igdinág dan katô igkagi i Pedro, ándà dan dán óróm-óróm kandin. Asal igdurung dan tô Manama, su igkagi sikandan, na mà dan, "Agad tô mga ánnà Judio igrákkád asta igpasinsiyaan ka Manama, asta igbággayan din katô kantayan na ándà ágtamanán."

Mga ágpampamaké tun ta Antioquia

¹⁹ Na, tikud katô kamatayan i Esteban, igirrayatan tô mga ágpampamaké. Purisu igpalaguy dan asta igpasuwayé dan tun ta banuwa ka Fenicia, purù ka Cipre, asta lunsud ka Antioquia tun ta probinsya ka Siria. Igulit-ulit dan katô kagi ka Manama tun ta mga unawa dan na Judio na igóddô dutun. ²⁰ Asal duwán mga ágpampamaké na mga taga Cipre asta taga Cirene na igsadun tun ta Antioquia, asta igulit-ulit dan pagsik

tingód katô Áglangngagán na si Jesus tun ta mga ánnà Judio. ²¹ Igdungguan dan katô katulusan katô Áglangngagán, asta marapung tō mga manubù na igbánnal asta igpamaké katô Áglangngagán. ²² Tō ikasóddór tō mga ágpampamaké tun ta Jerusalem, igpasadun dan si Bernabe tun ta Antioquia. ²³ Tō igdunggù sikandin tun ta Antioquia, idayawan sikandin, su igkita din tō kédu ka Manama kandan. Igtinurù si Bernabe kandan na kailangan pabákkárrán tō kapamaké dan tun ta Áglangngagán na di ágduwa-duwa. ²⁴ Na, madigár manubù si Bernabe. Ipánnuan sikandin katô Ugis Espiritu asta tuu ágsarig katô Áglangngagán. Tō igdinág tō mga taga Antioquia katô igkagi i Bernabe, marapung pa tō mga manubù na igbánnal katô Áglangngagán.

²⁵ Na, igsadun si Bernabe tun ta lunsud ka Tarso ébô mamasak ki Saulo. ²⁶ Tō igkita si Bernabe ki Saulo, igpid din sikandin tun ta Antioquia. Igóddô dan dutun sippang ka sábbad ámmé, asta igtinurù dan ka marapung mga ágpampamaké. Na, tō mga ágpampamaké tun ta Antioquia, tō gó tō tagnà ánggadanan na mga Ágpampamaké ki Jesu-Cristo. †

²⁷ Na, tō timpo tō, duwán mga propeta na igdunggù tikud tun ta Jerusalem. ²⁸ Igtindág si Agabo na sábbad propeta ka Manama, asta igpakagi sikandin katô Ugis Espiritu na masig dán dumunggù tō ballus nit tibuk banuwa. Ituman tō ballus dalám ka pagpangulu i Claudio tun ta Roma. ²⁹ Purisu igpasábbadé tō langun ágpampamaké tun ta Antioquia ébô tumabang dan katô mga kataladi tun ta probinsya ka Judea. Igbággé tō tagsábbad-sábbad kandan ka salapì tikud dád tun ta kandan magaga. ³⁰ Purisu tō ilimud dán tō salapì dan, igpapid dan ki Bernabe asta ki Saulo tun ta mga tarapid ka simbaan ka mga ágpampamaké tun ta Judea.

Igirrayatan i Herodes tō mga ágpampamaké

12 Na, tō timpo tō, igirrayatan i Harì Herodes tō mga ágpampamaké. ² Igpamatayan din si Santiago na kaké i Juan ukit ka kumpulan. ³ Tō ikasóddór si Herodes na idayawan tō mga Judio, igpammát din pagsik si Pedro dalám ka Kalimudan Ka Pan Na Ándà Pagpatubù. ⁴ Tō igámmát dan ki Pedro, igpriso sikandin, su kakalyag i Herodes na ruudan din si Pedro ka mapángnga tō kalimudan, † ébô kakitaan ka langun manubù. Na, igbantéyan si Pedro ka áppat grupo na duwán áppat sundalo tun ta kada grupo na ágbanté kandin. ⁵ Na, dalám katô igpriso si Pedro, tuu ménit tō kadasal katô mga ágpampamaké tingód kandin.

Igaluwà si Pedro tikud tun ta prisowan

⁶ Na, tō tángngà ka dukilám tō ándà pa dunggù tō álóló ka ruudan si Pedro, igtudug si Pedro tun dalám katô prisowan. Duwa tō kadina na igikát kandin. Igpátángnga sikandin katô duwa sundalo, asta duwán mga

† 11:26 Mga Ágpampamaké ki Jesu-Cristo, ó Mga Cristohanon.
†† 12:4 Kalimudan Ka Kalabé. Igpátángngané tō Kalimudan Ka Kalabé asta tō Kalimudan Ka Pan Na Ándà Patubù. Ahaán tō Lista Katô Mga Kagi, asta tō Exodo 12:2-27.

sundalo na ágbanté tun ta sállat katô prisowan.

⁷ Tigkô dád iséllaan tō dalám katô prisowan, su igpakita tō sábbad panaligan ka Manama. Iggállang din tō kilidan i Pedro asta igánnó din. Iggagi tō panaligan, na mà din, “Sékót ka tindág.”

Na, inakas tō kadina tikud tun ta bállad din. ⁸ Iggagi tō panaligan, na mà din, “Bagkási nu yan awak nu asta sandalyas ka.”

Tō igbánnal si Pedro kandin, igkagi tō panaligan, na mà din, “Salingkumut ka asta tákkás ka kanak.”

⁹ Na, igtákkás si Pedro katô panaligan. Asal ándà sóddór din ka bánnal tō ilumu kandin, su kéman din ka tagénáp din dád. ¹⁰ Igukit dan tun ta duwa sundalo na ágbanté kandin. Tō igdunggù dan tun ta putó sállat katô prisowan na ágsadun tun ta luwà, ipókéan agad ándà manubù na igpókê. Purisu ikaluwà dan. Tō igdunggù dan tun ta dalan na ágsuwéyanan, tigkô inandà tō panaligan. ¹¹ Na, isóddóran dán i Pedro na igpapid katô Áglangngagán tō panaligan din ébô paluwaán sikandin tikud tun ta bállad i Herodes, asta ébô di matuman tō gimanan katô mga Judio.

¹² Na, tō ikasóddór si Pedro katô ilumu, igsadun sikandin tun ta balé i Maria na innà i Juan Marcos. Taganà ilimud tō marapung manubù su ágdasal dan tun ta Manama. ¹³ Tō igdunggù si Pedro, igtákták din tō sállat katô koral. Duwán sábbad állang bayi na ánggadanan ki Roda na igahà ka sadan tō tun ta sállat.

¹⁴ Tō igdinág si Roda katô kagi i Pedro, igkilala si Roda kandin, asal ándà din pókéi tō sállat, su tingód katô dayó din sékót sikandin iglónód ébô mulit katô duma mga manubù na igdunggù dán si Pedro tun ta luwà katô balé. ¹⁵ Asal igkagi sikandan, na mà dan, “Ágkamánnu ka? Yaka ágragórù!”

Asal marag igkagi si Roda na bánnal si Pedro gó. Purisu igkagi sikandan, na mà dan, “Tō basì panaligan ka Manama na ágtómmóng kandin!”

¹⁶ Asal igpanayun si Pedro igtákták sippang ka igpókéan dan. Tō igkita dan kandin, isalábbuan dan.

¹⁷ Igsingyas si Pedro kandan ébô di dan mótép, asta igulit sikandin tingód katô kapaluwà katô Áglangngagán kandin tikud tun ta prisowan. Iggagi si Pedro kandan, na mà din, “Uliti yu si Santiago asta tō mga kataladi.” Na, igpanó si Pedro, asta igsadun sikandin tun ta ássa lugar.

¹⁸ Tō sállám dán, tuu ágkasamuk tō langun sundalo, su ándà sóddór dan ka ánda si Pedro. ¹⁹ Igsugù si Herodes ébô pamasakán si Pedro, asal ándà dan kitayi. Purisu iginsà-insà i Herodes tō mga sundalo na igbanté, asal ándà sóddór dan ka ánda si Pedro. Purisu igpamatayan i Herodes tō langun dan. Na, igpanó si Herodes tikud tun ta probinsya ka Judea, igsadun sikandin tun ta lunsud ka Cesarea, asta igóddô sikandin dutun.

Tō kamatayan i Herodes

²⁰ Na, duwán álló na isókó si Herodes katô mga taga Tiro asta mga taga Sidon. Purisu marapung dan tō igsadun tun ki Herodes ébô pakitaé dan. Na, tō ándà

dan pa pakitaé, taganà dan igsadun tun ki Blasto na sábbad taratabang i Herodes ébô panunugán dan katô kakalyag dan na móli tō madigár ginawa i Herodes kandan, asta makému dan puman makabálli katô mga ágkakan dan tikud tun ta banuwa na sakup i Herodes. ²¹ Tō álló ka karuud, igumpak si Herodes ka kapa, igunsad sikandin tun ta gunsadanan ka hari, asta igkagi sikandin tun ta mga manubù na ilimud. ²² Na, igullaó tō mga manubù, na mà dan, “Tō kagi din iring na kagi ka manama, ánnà kagi ka manubù!”

²³ Tigkô dád igsupakan si Herodes katô panaligan ka Áglangngagán, su ándà din sapadi tō mga manubù na ágdurung kandin. Purisu igulád tō bituka i Herodes, asta inaté.

²⁴ Asal marapung tō mga manubù na igulitan katô kagi ka Manama, asta igmarapung tō mga ágpampamaké. ²⁵ Na, tō ikapángnga dán si Bernabe asta si Saulo igpid katô ágbággén dan tun ta Jerusalem, iguli dan tun ta Antioquia. Igpatakkás dan pagsik si Juan Marcos.

Igsugù katô Ugis Espiritu si Saulo asta si Bernabe

13 Na, tun ta mga ágpampamaké tun ta lunsud ka Antioquia duwán mga propeta asta mga taratinurù. Sikandan si Bernabe, si Simeon na ánggadanan Negro, † si Lucio na taga Cirene, si Saulo, asta si Man-aen na igdakál duma ki Herodes.

² Róggun igpuwasa tō mga ágpampamaké tun ta Antioquia asta igpangadap dan katô Áglangngagán, igkagi tō Ugis Espiritu tun kandan, na mà din, “Ássa yu si Bernabe asta si Saulo para kanak, su duwán palumun ku kandan.”

³ Purisu igpuwasa dan, igdasal dan, asta igdappánan dan si Bernabe asta si Saulo ka bállad. Igpapanó dan sikandan.

Tun ta Cipre

⁴ Na, tō igpapid katô Ugis Espiritu sikandan, igsadun dan tun ta Seleucia, asta igsaké dan ka barko †† na madun tun ta purù na ánggadanan Cipre.

⁵ Tō igdunggu dan, igpónóg dan tun ta lunsud ka Salamina, asta igulit-ulit dan katô kagi ka Manama tun ta mga simbaan ka Judio. Igtákkás kandan si Juan Marcos ébô tumabang kandan. ⁶ Na, tō igpanó dan tikud tun ta Salamina, igsadun dan tun ta mga lunsud katô purù sippang ka igdunggu dan tun ta lunsud ka Papos. Na, igkita dan tō Judio na ágsalamangka na ánggadanan ki Bar-Jesus. Mà kagi sikandin propeta ka Manama. ⁷ Rarak sikandin i Sergio Paulo na mapandé gobernador katô purù. Na, igpatawar i Sergio Paulo si Bernabe, su kakalyag din na maminág katô kagi ka Manama. ⁸ Asal igdalangan dan katô ágsalamangka na si Elimas (tō gó tō ngadan din tun ta kinagiyan ka

Griego), su kakalyag din na di mamaké tō gobernador tun ta Áglangngagán. ⁹ Na, ipánnù katô Ugis Espiritu si Saulo na tō ássa ngadan din si Pablo. Igsállág si Pablo ki Elimas, ¹⁰ asta igkagi sikandin, na mà din, “Sakup ka i Maibuyan, su sikuna tō usig katô langun na madigár. Ipánnuan ka katô limbung asta kadattan. Marag nu ágpalinán tō kabánnalan katô Áglangngagán. ¹¹ Purisu mabólóg ka dalám ka mga pira álló, su supakan ka katô Áglangngagán. Ándà kitanán nu, agad tō sán-nang ka álló.”

Tigkô dád ibólóg sikandin. Purisu ágpamasak sikandin ka manubù na magak kandin. ¹² Tō igkita tō gobernador katô ilmu, igpamaké sikandin, su isaláb-buan gó sikandin katô ágtinuruán tingód katô Áglangngagán.

Tun ta Antioquia na sakup ka Pisidia

¹³ Na, igsaké si Pablo asta tō mga kadumaan din tun ta barko tikud tun ta Papos, asta igsadun dan tun ta lunsud ka Perga na sakup ka probinsya ka Pamfilia. Asal igdiyà si Juan Marcos kandan, asta iguli sikandin tun ta Jerusalem.

¹⁴ Na, igpanó si Pablo asta si Bernabe tikud tun ta Perga, asta igsadun dan tun ta lunsud ka Antioquia na sakup ka probinsya ka Pisidia. Tō álló ka kapaginawa, igsadun dan tun ta simbaan ka Judio, igahu dan, asta igunsad dan. ¹⁵ Duwán igbasa katô kagi ka Manama na igsulat i Moises asta katô duma mga propeta ka Manama. Na, tō mga tarapid ka simbaan ka Judio igkagi ki Pablo asta si Bernabe, na mà dan, “Mga kataladi, atin ka duwán tinuruán yu áknami langun, mému tuminurù kó.”

¹⁶ Purisu igtindág si Pablo, asta igsingyas sikandin ébô di dan mótép. Igkagi si Pablo, na mà din, “Mga un-awa ku na rubbad i Israel, asta langun yu na ánnà Judio na ágpangadap ka Manama, paminág kó kani kagin ku. ¹⁷ Manama tō ágsarigan ta, asta sikandin tō igsalin katô mga kamónaan ta. Tō igóddô dan tun ta banuwa ka Ehipto, igtabang tō Manama kandan, asta igmarapung dan. Ukit katô katulusan ka Manama, ikaluwà dan tikud tun ta Ehipto. ¹⁸ Dalám ka kappatan ámmé, igdóppónan dan ka Manama tun ta disyerto. ¹⁹ Igdadattan ka Manama tō pittu grupo ka manubù tun ta banuwa ka Canaan, asta igbággé din tō tanà dan tun ta mga Judio ébô óddóan dan dalám ka áppat gatus kaliman (450) ámmé. Na, duwán tagsábbad-sábbad mga manubù na igpapid ka Manama ébô mid kandan sippang dumunggu si Samuel na sábbad propeta ka Manama. ²¹ Na, kakalyag dan na duwán hari na mid kandan. Purisu igpapid ka Manama tō batà i Cis na si Saulo na sábbad sakup ka grupo i Benjamin. Igpangulu si Saulo kandan dalám ka kappatan (40) ámmé. ²² Pángnga igpéwà ka Manama si Saulo, igbullasan din ki David ébô mangulu kandan, su igkagi tō Manama,

“Igsalin kud tō batà i Isai na si David. Ágkadayawan-na kandin su tumanán din tō langun kagi ku kandin.” ‡

† 13:1 Si Negro, ó si Métám. Métám tō kóbadan katô kagi Negro. †† 13:4 Tō barko dāngngan, ándà makina asal duwán mga magdakál layag na pakapid katô barko. Mému sakayan katô marapung manubù sippang ka mga sábbad gatus kaliman (150) asta mga piniddan dan.

‡ 13:22 Salmo 89:20; 1 Samuel 13:14.

²³ Na, igpanayun igkagi si Pablo, na mà din, “Si Jesus tō sábbad rubbad i David na igsalin ka Manama asta igimu na Taratábbus ta na mga rubbad i Israel, su sikandin tō taganà igtandō ka Manama áknita. ²⁴ Tō ándà pa dunggù si Jesus, igulit-ulit si Juan katō mga rubbad i Israel na kailangan rumákkád dan ébō bun-yagan din sikandan. ²⁵ Tō ándà pa ikapángnga si Juan katō lumu din, igkagi sikandin, ‘Ánnà sakán tō gi-manan yu, asal duwán pa dumunggù na tuu pa mal-layát tō kamanubuan din ka tandingán kanak. Purisu ánnà nángngà agad lumusutta dád katō sandalyas din.’[†]

²⁶ Na, igpanayun si Pablo igkagi, na mà din, “Pam-inág kó na mga kataladi na mga rubbad i Abraham, asta langun yu na ánnà Judio na ágpangadap ka Manama. Sikita tō igdungguan katō kagi ka Manama na duwán dán katábbusan. ²⁷ Na, tō mga manubù tun ta Jerusalem asta tō mga pangulu dan, ándà sóddór dan na si Jesus tō Taratábbus. Kada álló ka kapaginawa, agad igbasa dan tō kagi na igsulat katō mga propeta ka Manama sayyan tun ta simbaan dan, ándà dan ik-agpát. Purisu ituman dan tō igsulat katō mga propeta ka Manama, asta igruudan dan si Jesus. ²⁸ Agad ándà palang salà din na mému matayan, igpamuyù dan ki Pilato ébō matayan si Jesus. ²⁹ Tō igtuman dan katō langun ka kagi ka Manama na taganà igsulat, igkangé dan tō lawa din tikud tun ta krus, asta iglábbáng dan tun ta takub. ³⁰ Asal iganté puman sikandin katō Manama. ³¹ Idugé sikandin igpakita tun ta mga manubù na igtákkás kandin dángngan tikud tun ta Galilea sippang tun ta Jerusalem. Igulit dan áknita na mga Judio tō tingód katō bánnal na igkita dan. ³² Igsadun ké dini áknayu ébō mulit katō Madigár Gulitán tingód ki Jesus. Agad mga kamónaan ta tō igtandóan ka Manama, ³³ asal kannun áknita ituman, su iganté puman katō Manama si Jesus. Ni gó tō kagi ka Manama na igsulat tun ta Ikaduwa Salmo,

“Sikuna tō Batà ku,
asta pasóddórán ku na sakán tō Ámmà nu.’^{††}

³⁴ Si Jesus tō iganté puman ka Manama, asta tō lawa din dì maróddóg, su ni gó tō kagi ka Manama,
‘Bággén ku áknikó tō madigár na igtandō ku ki David, asta matuman yan.’[‡]

³⁵ Duwán pagsik kagi na igsulat tun ta duma Salmo,
‘Dì mému ka maróddóg tō lawa katō Ugis Batà nu.’^{††}

³⁶ Sayyan, igtuman si David katō kakalyag ka Manama sippang ka inaté sikandin. Iglábbáng sikandin magu-nawa katō mga kamónaan din, asta iróddóg tō lawa din. ³⁷ Asal si Jesus na iganté puman ka Manama, ándà gó karóddóg tō lawa din.

³⁸ “Purisu mga kataladi ku, igulit ké áknayu ébō kasóddórán yu na ukit ka kamatayan kani manubù ni, duwán kapasinsiyaan katō mga salà. ³⁹ Dì kó makaluwà tikud tun ta salà ukit katō katuman yu katō mga sugù i Moises, asal ukit ki Jesus makaluwà tikud tun ta salà tō langun manubù na mamaké kandin.

⁴⁰ “Purisu taganà kó ébō dì kó supakan iring katō mga manubù na igsulat katō mga propeta ka Manama,

⁴¹ “Sikiyu mga manubù na ágbuyas-buyas, piyà-piyà kó. Kasalábbuan kó ka supakan ku sikiyu, su agad duwán kasalábbuan na lumun ku áknayu, asal dì kó ág-bánnal agad duwán mulit áknayu kani.”^{##}

⁴² Na, tō igluwà si Pablo asta si Bernabe tikud tun ta simbaan ka Judio, igpédu-édu tō mga manubù na tuminurù dan puman tun ta álló ka kapaginawa na dumunggù. ⁴³ Tō igpanó tō mga manubù tikud tun ta simbaan ka Judio, marapung tō mga manubù na igtákkás ki Pablo asta si Bernabe, agad tō mga Judio asta tō mga ánnà Judio na ágbánnal katō ágkémun ka Judio. Igkagi si Pablo asta si Bernabe kandan na kailangan sumarig dan ka Manama na ágtabang kandan.

⁴⁴ Tō igdunggù tō álló ka kapaginawa, ilimud tō karapangan ka mga taga Antioquia ébō maminág dan katō kagi ka Manama. ⁴⁵ Tō igkita tō mga Judio katō marapung manubù na ilimud, tuu dan gingà, igkagi dan na ánnà nángngà tō igtinurù i Pablo, asta igbuyas dan kandin. ⁴⁶ Asal ándà máddang i Pablo asta i Bernabe, asta igtaba dan, na mà dan, “Kailangan sikiyu na mga Judio tō tagnà ulitan dé katō kagi ka Manama. Su ándà kó paminág kani, asta igélléyan yu tō kantayan na ándà ágtamanán na ágbággén ka Manama, tō mga ánnà Judio tō ulitan dé katō kagi ka Manama. ⁴⁷ Tō gó tō lumun dé su mà katō kagi ka Áglangngagán,
“Imun ku sikuna na sulù na suméllà tun ta mga ánnà Judio ébō mulit-ulit ka na duwán katábbusan tikud tun ta salà para katō langun manubù tun ta kaluwagan kani banuwa.”^{##†}

⁴⁸ Tō ikadinág tō mga ánnà Judio, idayawan dan, asta igdurung dan tō Manama tingód katō igdinág dan. Ig-pamaké tō langun manubù na igsalin ka Manama na bággayan katō kantayan na ándà ágtamanán.

⁴⁹ Na, igdunggù tō kagi katō Áglangngagán tun ta duma mga lunsud na madani tun ta Antioquia. ⁵⁰ Asal igsutsutan katō mga pangulu ka Judio tō mga gabayi na ágrespetowan asta ágpangadap ka Manama, asta tō mga pangulu ka lunsud. Igirrayatan dan si Pablo asta si Bernabe, asta igpéwà dan tikud tun ta banuwa dan.

⁵¹ Tō igpanó si Pablo asta si Bernabe tikud tun ta Antioquia, igpadpad dan tō barukbuk tikud tun ta sandalyas dan ébō pasóddórán dan na duwán sókó ka Manama kandan. ^{##} Na, igsadun si Pablo asta si Bernabe tun ta lunsud ka Iconio. ⁵² Tō langun ágpampamaké tun ta Antioquia ipánnù ka dayó asta katō Ugis Espiritu.

Tun ta Iconio

14 Na, tō igdunggù si Pablo asta si Bernabe tun ta Iconio, igsadun dan tun ta simbaan ka Judio na iring katō iglumud dan tun ta Antioquia. Tō igtinurù

† 13:25 Ahaán tō Mateo 3:11; Marcos 1:7; Lucas 3:16; Juan 1:20.
†† 13:33 Salmo 2:7. ‡ 13:34 Isaias 55:3. †† 13:35 Salmo 16:10.

13:41 Habacuc 1:5. ##† 13:47 Isaias 49:6. ##† 13:51 Ahaán tō Lucas 9:5.

dan, igpamaké tô marapung mga Judio asta tô duma mga ánnà Judio. ² Asal tô mga Judio na dì ágpamaké ki Jesus igsutsut katô duma mga ánnà Judio ébô masókó dan katô mga kataladi. ³ Idugé igóddô si Pablo asta si Bernabe dutun. Ándà máddang dan katô katinurù dan tingód katô Áglangngagán. Na, ukit katô mga kasalábuan na iglumu dan, ikasóddór tô mga manubù na bánnal tô igtinurù i Pablo asta i Bernabe tingód katô kédu ka Manama. ⁴ Asal ándà pasábbadé tô mga manubù na góddô dutun, su duwán igdadan tun ta mga Judio asta duwán igdadan tun ta mga apostoles. ⁵ Na, tô mga Judio asta tô mga ánnà Judio, asta tô mga pangulu dan, igplano dan mirrayat asta timbagán dan ka batu si Pablo asta si Bernabe ébô maté dan. ⁶ Tô ikasóddór tô duwa apostoles, igpalaguy dan tun ta Lистра asta tun ta Derbe na duwa lunsud tun ta probinsya ka Licaonia asta tun ta madani mga banuwa. ⁷ Igulit-ulit dan katô Madigár Gulitán dutun.

Tun ta Lистра asta Derbe

⁸ Tun ta Lистра, duwán sábbad manubù na kapig na dì pakapanó tikud pa tun ta kapamasusu kandin. ⁹ Igun-sad sikandin asta igpaminág katô ágtinuruán i Pablo. Na, isóddórán i Pablo na igbánnal tô kapig na makému tô Manama makóli kandin. Purisu igsállág si Pablo kandin, ¹⁰ asta igkagi sikandin ka mabákkár, na mà din, "Tindág ka!"

Tigkô dád igtindág tô kapig, asta igpanó-panó.

¹¹ Na, tô igkita tô duma mga manubù katô ilumu i Pablo, igkagi tô mga taga Licaonia ukit katô kandan kinagiyan, † asta igpatawaré dan, na mà dan, "Sikandan tô mga manama na igpamanubù asta igsunnad dini áknita!"

¹² Igpamámdám dan na si Bernabe tô ágmanaman dan na si Seus, †† asta si Pablo tô ágsuguánnán i Seus na si Hermes, su si Pablo tô ágtinurù. ¹³ Duwán templo dan tun ta luwà ka Lистра na ágpangadapanan dan ki Seus. Igpíd katô pangulu ka templo tô mga baka asta tô mga bulak tun ta ilimudan katô mga manubù ébô matayan asta góbbón dan su mangadap dan ki Pablo asta ki Bernabe.

¹⁴ Na, tô ikasóddór si Pablo asta si Bernabe katô lumun ka mga manubù, igbissé dan tô umpak dan, ‡ igpalaguy dan tun ta mga manubù na ilimud, asta igul-laó dan, na mà dan, ¹⁵ "Manan ka áglumu kó kanan? Ánnà ké manama, asal manubù ké dád iring ákniyu. Igsadun ké dini ébô mulit ákniyu katô Madigár Gulitán. Kailangan tumanan kó katô ágmanaman na ándà ágpulusán, asta mamaké kó katô manté Manama, su sikandin tô igimu katô langit, tanà, dagat, asta langun-langun nit banuwa. ¹⁶ Sayyan, igpabayawù ka Manama tô langun katô ágkémun yu na ánnà Judio.

† 14:11 Ándà kagpátti i Pablo asta i Bernabe tô kinagiyan ka mga taga Licaonia. Purisu ándà sóddór dan ka ándin tô ágkagin katô mga manubù tingód kandan. †† 14:12 Si Seus tô mallayat katô langun ágmanaman ka mga Griego. ‡ 14:14 Igbissé dan tô umpak dan ébô sapadan dan tô mga manubù na mangadap kandan.

¹⁷ Asal inalayun din ágpasóddórán na duwán Manama, su madigár tô áglumun din ákniyu. Manama tô ágbág-gé ka udan asta ágpatabù katô mga pamula ébô duwán ágkakan yu asta dayó yu."

¹⁸ Agad tô gó tô igkagi dan kandan, tuu mahirap tô kasapad dan katô mga manubù na mimmaté ka mga baka ébô mangadap kandan.

¹⁹ Na, igdunggù tô mga Judio tikud tun ta Iconio asta Antioquia na sakup ka Pisidia. Igsutsutan dan tô mga taga Listra. Purisu igpasábbadé dan igtimbag ki Pablo ka batu, asta igguyud dan tun ta luwà katô lunsud su kéman dan ka inaté dán sikandin. ²⁰ Asal tô ilimud tô mga ágpampamaké tun ki Pablo, igtindág sikandin, asta igulì tun ta Listra. Pagkasimag, igsadun si Pablo asta si Bernabe tun ta Derbe.

Iglónód dan tun ta Antioquia

²¹ Igulit-ulit si Pablo asta si Bernabe katô Madigár Gulitán tun ta Derbe, asta marapung tô mga manubù na igpamaké ki Jesus. Na, iglónód dan tun ta Listra, Iconio, asta Antioquia na sakup ka probinsya ka Pisidia. ²² Igpabákkár dan tô mga ágpampamaké ukit katô mga ágtinuruán dan ébô tuu dan sumarig ka Manama. Igpapanámdám dan sikandan na marapung tô mga kahirapan na kailangan kókitan ta ka mapil ki katô pagpangulu ka Manama.

²³ Duwán mga igsalin i Pablo asta i Bernabe tun ta tagsábbad-sábbad lunsud ébô imun dan na mga tarapid ka simbaan ka mga ágpampamaké. Ukit katô kapuwasa asta kadasal i Pablo asta i Bernabe, igsarig dan tô mga tarapid ka simbaan tun ta Áglangngagán na ágsarigan dan ébô tabangan din sikandan.

²⁴ Na, igukit dan tun ta mga lunsud tun ta probinsya ka Pisidia sippang ka igdunggù dan tun ta probinsya ka Pamfilia. ²⁵ Igtinurù dan tun ta lunsud ka Perga, asta igsadun dan tun ta lunsud ka Atalia. ²⁶ Igsaké dan ka barko tikud tun ta Atalia, asta igulì dan tun ta Antioquia, su tô gó tô igtikudan dan. Dángngan tô igtikud dan tun ta Antioquia, igdasal tô mga manubù tun ta Manama ébô tabangan din tô lumu na ituman dan dán. ²⁷ Tô igdunggù dan tun ta Antioquia, iglimud dan tô langun ágpampamaké ébô mulit dan tingód katô langun ka iglumu ka Manama ukit kandan, su igtanagan dan katô Manama tô kólit dan katô mga ánnà Judio, su igbánnal dan katô kagi ka Manama. ²⁸ Na, idugé dan igóddô tun ta mga ágpampamaké tun ta Antioquia.

Kalimudan tun ta Jerusalem

15 Na, duwán mga kataladi na tikud tun ta probinsya ka Judea na igdunggù tun ta Antioquia, asta igtinurù dan, na mà dan, "Dì kó matábbus ka dì kó patupu iring katô igsugù i Moises."

² Asal igapul si Pablo asta si Bernabe katô mga manubù na ágtinurù kani, asta ándà dan pasábbadé. Purisu igplano tô mga ágpampamaké na pasadunán dan si Pablo, si Bernabe, asta tô duma mga manubù

tun ta Jerusalem ébô patóngkóé dan, tô mga apostoles asta tô mga tarapid ka simbaan ka mga ágpampamaké tingód ka pamánnun tô katinurù katô mga manubù. ³ Purisu igpapanó dan katô mga ágpampamaké. Tô igukit dan tun ta Fenicia asta Samaria, igulit dan katô mga ágpampamaké na igpamaké dán tô mga ánnà Judio. Tô ikadinág tô langun kataladi, tuu dan idayawan. ⁴ Tô igdunggù dan tun ta Jerusalem, tô mga ágpampamaké, tô mga apostoles, asta tô mga tarapid ka simbaan igtanggap kandan. Na, igulit si Pablo asta si Bernabe tingód katô langun ka iglumu ka Manama ukit kandan. ⁵ Asal igtindág tô mga sakup ka Pariseo na ágpampamaké ki Jesus. Igkagi sikandan, na mà dan, "Atin ka mamaké tô mga ánnà Judio, kailangan tupuwan dan asta tumuman dan katô langun ig-sugù i Moises."

⁶ Na, igpalmudé tô langun apostoles asta mga tarapid ka simbaan ébô patóngkóé dan tingód ka pamánnun tô mga manubù na ánnà Judio, ka kailangan tupuwan dan ó dì. ⁷ Pángnga katô idugé dan ágpátóngkóé, igtindág si Pedro, asta igkagi sikandin, na mà din, "Mga kataladi, isóddóran yud na dúngngan sakán tô igsalin ka Manama tun ta langun ta ébô tuminurù a katô Madigár Gulitán tun ta mga ánnà Judio ébô mamaké dan. ⁸ Na, isóddóran ka Manama tô tun ta pusung katô langun manubù, asta igpasóddór din na igtanggap din dán tô mga ánnà Judio ukit ka kabággé din kandan katô Ugis Espiritu na magunawa katô kabággé din áknita dúngngan. ⁹ Ándà kasaan katô mga Judio asta katô mga ánnà Judio tun ta saruwan ka Manama, su iglinisan din pagsik tô pusung katô mga ánnà Judio ukit katô kapamaké dan. ¹⁰ Purisu manan ka kinnaman yu tô Manama ukit katô ágpalumun yu katô mga ánnà Judio tô ándà gó katumán katô mga kamónaan ta asta dì ta matuman?"

¹¹ Asal igbánnal ki na itábbus ki ukit ka kédu katô Áglangngagán na si Jesus, magunawa katô katábbus din katô mga ánnà Judio."

¹² Na, igtagnáp tô langun manubù, asta igpaminág dan katô igulit i Bernabe asta i Pablo tingód katô mga kasalábbuan na iglumu ka Manama ukit kandan tun ta mga ánnà Judio. ¹³ Pángnga dan dán igulit, igkagi si Santiago, na mà din, "Mga kataladi, paminág kó kanak. ¹⁴ Igulit dán si Simon Pedro na duwán dán mga ánnà Judio na igsalin ka Manama ébô sakupán din. ¹⁵ Magunawa tô kagi ka Manama na igsulat katô mga propeta din,

¹⁶ "Pángnga kani, lumónódda. Agad igsódô tô pagpangulu katô mga rubbad i David, umaná ku tô pagpangulu dan ¹⁷ ébô mamasak katô Áglangngagán tô langun manubù na igsalin ku agad ánnà dan Judio.

¹⁸ Ni gó tô igkagi katô Áglangngagán na igpasóddór din sayyan.' †

¹⁹ "Na, panámdám ku na dì ta imun mahirap tô kapamaké katô mga ánnà Judio tun ta Manama ukit ka kapirit ta kandan na kailangan tupuwan dan. ²⁰ Asal madigár ka sumulat ki kandan, asta sumugù ki na

kailangan dì dan kannán tô mga ágkakan na taganá igbággé tun ta mga ágmanaman, asta dì dan lumayuk katô ánnà kandan sawa ó duma. Kailangan dì dan kannán tô mga mannanap na inérát †† asta tô dipanug. ²¹ Madigár ka mánnal dan kani, su tikud sayyan in-alayun duwán mga manubù na gulit-ulit ka mga sugù i Moises kada álló ka kapaginawa tun ta mga simbaan ka Judio tun ta tagsábbad-sábbad lunsud."

Sulat tun ta mga ágpampamaké na ánnà Judio

²² Na, igpasábbadé tô langun kataladi, tô mga apostoles, asta tô mga tarapid ka simbaan na sumalin dan ka duwa manubù na mákkás ki Pablo asta ki Bernabe ébô madun tun ta Antioquia. Tô igsalin dan si Silas asta si Judas na ánggadanan ki Barsabas, su ágrespetowan dan katô langun ágpampamaké. ²³ Ni gó tô igsulat dan na igpapid.

"Mga kataladi na ánnà Judio tun ta lunsud ka Antioquia, asta tun ta mga probinsya ka Siria asta Cilicia. Tô igsulat kani, sikami mga apostoles asta mga tarapid ka simbaan. Sikami tô kataladi yu. ²⁴ Duwán kun mga manubù na tikud dini áknami na sikandan tô gunayan katô samuk katô áknayu panámdám ukit katô ágtinuruán dan. Asal ándà ké sugù kandan. ²⁵ Purisu igpasábbadé ké, asta igsalin dé tô mga manubù na papiddán dé tun áknayu. Dumuma sikandan katô mga kataladi ta na ágginawaan ta na si Bernabe asta si Pablo ²⁶ na inalayun ikataganà na matayan ébô mólitólit tô tingód katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo. ²⁷ Na, igpapid dé si Judas asta si Silas tun áknayu ébô mulit dan áknayu kani igsulat dé. ²⁸ Tô Ugis Espiritu asta sikami igpasábbadé na dì ké mirit áknayu ébô tumuman kó katô langun ágkémun dé, asal ni dád gó tô kailangan lumun yu. ²⁹ Yakó ágkan katô ágkakan na taganá igbággé tun ta mga ágmanaman, tô dipanug, asta tô mga mannanap na inérát. Yakó áglayuk katô ánnà áknayu sawa ó duma. Madigár ka tumuman kó kani. Kannun dád gó sippang."

³⁰ Na, igpanó tô mga manubù na igpasadun tun ta Antioquia. Tô igdunggù dan, iglimud dan tô langun ágpampamaké, asta igbággé dan tô sulat kandan. ³¹ Tô igbasa dan katô sulat, idayawan dan su igmabákkár tô kapamaké dan.

³² Na, mga propeta ka Manama si Judas asta si Silas. Marapung pa tô igtinurù dan katô mga kataladi ébô pénitán asta pabákkárrán tô kapamaké dan katô Manama. ³³ Pángnga katô mga pira álló, igpanó si Judas asta si Silas, asta igkagi tô mga kataladi na madigár tô kapanó dan. Pángnga kani, igulit si Judas asta si Silas tun ta Jerusalem. ³⁴ [Asal panámdám i Silas, madigár ka móddówù sikandin.] ³⁵ Asal igóddô si Pablo asta si Bernabe tun ta Antioquia. Igtinurù dan asta igulit-ulit dan katô kagi ka Áglangngagán. Marapung tô mga manubù na gulit-ulit duma kandan.

† 15:16-18 Amos 9:11-12; Jeremias 12:15.

†† 15:20 Inérát, ó inatè na ándà ikaluwà é dipanug.

Igpadiyaé si Pablo asta si Bernabe

³⁶ Na, pángnga katô mga pira álló, igkagi si Pablo ki Bernabe, na mà din, “Na, lumónód kid tun ta langun lunsud na igtinuruan ta katô kagi ka Áglangngagán dângngan ébô ahaán ta ka imánnu tô mga kataladi.”

³⁷ Tô kakalyag i Bernabe na patákkássán dan si Juan Marcos. ³⁸ Asal ándà nunug si Pablo, su igdiyà si Juan kandan dângngan tun ta Pamfilia, asta ándà panayun tabang katô lumu dan. ³⁹ Purisu igpapulé si Bernabe asta si Pablo, asta igpadiyaé dan. Na, igpatákkás i Bernabe si Juan Marcos, igsaké dan ka barko, asta igsadun dan tun ta Cipre. ⁴⁰ Asal igsalin i Pablo si Silas na mákkás kandin. Igdasal tô mga kataladi na tabangan dan katô Áglangngagán tun ta ágsadunan dan. ⁴¹ Igsadun dan tun ta mga lunsud tun ta mga probinsya ka Siria asta Cilicia na duwán mga ágpampamaké ébô pabákkárrán dan tô kapamaké dan katô Áglangngagán.

Igtákkás si Timoteo ki Pablo asta ki Silas

16 Na, igsadun pagsik si Pablo asta si Silas tun ta mga lunsud ka Derbe asta Listra. Duwán manubù na ánggadanan ki Timoteo. Ágpamaké sikandin asta tô innà din. Judio tô innà din, asal Griego tô ámmà din. ¹² Ágpabantugán si Timoteo katô langun kataladi tun ta Listra asta tun ta Iconio. ³ Tô kakalyag i Pablo na mákkás si Timoteo kandan. Purisu igpatupuwan † i Pablo si Timoteo ébô respetowan katô mga Judio tun ta mga lunsud na sadunan dan, su isóddóran katô mga Judio na ándà pa sikandin tupuwi su Griego tô ámmà din.

⁴ Tô igukit si Pablo asta si Timoteo tun ta mga lunsud, igulit dan tô mga igkagi katô mga apóstoles asta tô mga tarapid ka simbaan ka mga ágpampamaké tun ta Jerusalem ébô tumanán dan. ⁵ Purisu igmabákkár tô kapamaké katô mga ágpampamaké, asta kada álló duwán duma mga manubù na igpamaké ki Jesus.

Igkita i Pablo tô taga Macedonia

⁶ Na, igtinurù dan katô kagi ka Manama tun ta mga lunsud tun ta probinsya ka Frigia asta Galacia, su ándà nunug tô Ugis Espiritu kandin na tuminurù tun ta probinsya ka Asia. ⁷ Tô madani dan dán tun ta probinsya ka Misia, kakalyag dan na madun tun ta probinsya ka Bitinia, asal ándà nunugi katô Ugis Espiritu. ⁸ Purisu iglabé dan tun ta Misia, asta igsadun dan tun ta lunsud ka Troas. ⁹ Tô dukilám dán, duwán igpakita ka Manama ki Pablo. Tô igkita din iring na bónnóng ka

† 16:1 Si Eunice tô innà i Timoteo, asta si Loida tô apù din bayi. Ahaán tô 2 Timoteo 1:5; 3:15. Igtinuruan dan si Timoteo katô kagi ka Manama tikud tun ta délák pa sikandin. Inaté dán basi tô ámmà din.

†† 16:3 Agad ánnà Judio tô ámmà i Timoteo, asal Judio tô innà din asta tô apù din bayi. Purisu kailangan tupuwan si Timoteo su tô gó tô ágkémun katô mga Judio. Atin ka di tupuwan si Timoteo, tô mga Judio di maminág katô ágtinuruán dan tingód ki Cristo. Ahaán tô 1 Corinto 9:19-23. Ándà kailangan na tupuwan tô mga ánnà Judio. Ahaán tô Mga Lumu 15:20 asta Galacia 2:3-5.

taga Macedonia na igpédu-édu, na mà din, “Sadun ka dini ta Macedonia, asta tabangi ké!”

¹⁰ Pángnga igkita si Pablo kani, igpamasak ké ka sakayan dé na madun tun ta probinsya ka Macedonia, su isóddóran dé na igpapid ké ka Manama tun kandan ébô mulit-ulit katô Madigár Gulitán tingód ki Jesus.

Igpamaké si Lydia

¹¹ Purisu igsaké ké katô barko tikud tun ta Troas, asta igtalipag ké pasadun tun ta purù na ánggadanan Samotrasia. Pagkasimag, igsaké ké pasadun tun ta lunsud ka Neapolis. ¹² Tikud dutun, igpanóttanà ké dád pasadun tun ta lunsud ka Filipos. Ni gó tô ágkabantug lunsud tun ta Macedonia, asta mga sakup ka Roma tô góddô dutun. Igóddô ké dutun ka pira álló. ¹³ Na, tô álló ka kapaginawa, igsadun ké tun ta wayig tun ta luwà katô lunsud ka Filipos, su duwán kun ágkalimudanan ka mga manubù na ágdasal. Igunsad ké tun ta ligad ka wayig, asta igtóngkô ké katô mga gabayi na ilimud. ¹⁴ Na, duwán sábbad bayi na igpaminág áknami na ánggadanan ki Lydia na taga Tiatira, asta tarabarigyà sikandin katô mga mallutù óggét na dakál é lagà dutun ta Filipos. Inalayun sikandin ágpangadap katô Manama. Na, tô igdinág si Lydia katô igtinurù i Pablo, igpénagpát katô Áglangngagán sikandin ébô mamaké ki Jesus. ¹⁵ Igpabunyag sikandin asta tô langun manubù na igóddô tun ta balé din. Igkagi sikandin, na mà din, “Atin ka igbánnal kó na bannalla ágpamaké katô Áglangngagán, óddô kó tun ta balé ku.”

Tuu igpédu-édu si Lydia áknami. Purisu ignunug ké.

Igpriso si Pablo asta si Silas

¹⁶ Na, sábbad álló, tô igsadun ké tun ta ágdasalan, igkita dé tô sábbad állang bayi na duwán katulusan i Maibuyan. Sikandin tô taraatak ka ándin tô dumunggù tun ta manubù. Purisu dakál tô isalapi katô mga amo din ukit katô pagatuk din. ¹⁷ Igtalundug tô bayi áknami, asta igullaó sikandin, na mà din, “Ni gamama ni mga ágsuguánnán ka Manama na Tuu Mallayat. Igsadun dan dini ébô tinuruán tô tingód ka sábbad kapókit ébô matábbus kó tikud tun ta salà.” ‡

¹⁸ Tô gó tô áglumun katô bayi álló-álló. Na, ándà ikatiis si Pablo. Purisu igbariring sikandin tun ta bayi, asta igkagi tun ta madat espiritu, na mà din, “Ukit katô katulusan ka ngadan i Jesu-Cristo, luwà ka tikud tun ta bayi.”

Tigkô igluwà tô madat espiritu.

¹⁹ Na, tô ikasóddór tô mga amo din na ándà dán ágkakangayan dan ka salapi, igámmát dan si Pablo asta si Silas asta igguyud dan tun ta ágruudanan. ²⁰ Igpapad dan tun ta mga opisyales, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Judio ni mga manubù ni, asta ágsamuk dan katô

‡ 16:17 Duwán kabánnalan asta duwán kabulalawan tun ta igkagi katô bayi, su tô kóbadan, marapung tô kapókit ka katábbusan, asal sábbad dád tô ágtinuruán i Pablo. Su tô bulaló tikud tun ta madat espiritu na igahu katô bayi, igsapadan i Pablo sikandin (bersikulo 18) ukit katô kapaluwà katô madat espiritu.

mga manubù nit lunsud ta. ²¹ Duwán ágkémun na ágt-inuruán dan na ò mèmu tumanán ta na mga sakup ka Roma.”

²² Purisu isókó tò langun manubù ki Pablo asta ki Silas. Igwaswasan katò mga opisyales si Pablo asta si Silas ka mga umpak dan ébò palagpásán sikandan. ²³ Pángnga katò tuu kalagpás kandan, igpriso dan. Ig-sugù dan tò tarabanté na piyaan din tò kabanté kandan ébò di dan makaluwà. ²⁴ Na, ignunug tò tarabanté asta igpahu din sikandan tun ta kuwarto tun dalám katò prisowan, asta igpasung sikandan.

²⁵ Na, tò tángngà ka dukilám, igdasal si Pablo asta si Silas tun ta Manama, asta igkanta dan ka pagdurung tun ta Manama. Igpaminág kandan tò duma mga manubù na igpriso. ²⁶ Na, tìgkò dád iglinug ka tuu mabákkár, asta tuu ilubà tò prisowan. Ipókéan tò langun sállat, asta inakas tò kadina na igikát katò mga manubù na igpriso. ²⁷ Tò ikannó tò tarabanté, igkita din tò mga sállat na ipókéan, asta igtagun din tò kumpulan din ébò mangarát, su kéman din ka ika-palaguy dán tò mga igpriso. ²⁸ Asal igullaó si Pablo, na mà din, “Yaka ágpangarát, su kannun kê langun.”

²⁹ Na, igpakangé katò tarabanté tò sulù, asta sékót sikandin igahu. Igingkóód sikandin tun ta tubang i Pablo asta ki Silas, asta igkárkár sikandin tingód katò máddang din. ³⁰ Igpìd din sikandan tun ta luwà, asta iginsà sikandin, na mà din, “Ándin tò lumun ku ébò matábbussa?”

³¹ Igtaba si Pablo asta si Silas, na mà dan, “Pamaké ka katò Áglangngagán na si Jesus ébò matábbus ka, sikuna asta tò langun na góddò tun ta balé nu.”

³² Na, igtinurù si Pablo asta si Silas katò kagi ka Áglangngagán tun kandin asta katò langun na góddò tun ta balé din. ³³ Tò oras tò, agad dukilám, igurasan katò tarabanté tò mga amù i Pablo asta i Silas. Na, tìgkò dád igpabunyag tò tarabanté asta tò langun na góddò tun ta balé din. ³⁴ Igpìd din si Pablo asta si Silas tun ta balé din, asta igpakan din sikandan. Ágkadayawan tò tarabanté asta tò langun sakup din, su igpamaké dán sikandin katò Manama.

³⁵ Asal tò sállám dán, igpasadun katò mga opisyales tò mga sundalo tun ta tarabanté, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Paluwà nu yan mga manubù.”

³⁶ Purisu igkagi tò tarabanté ki Pablo, na mà din, “Paluwaán kó katò mga opisyales. Purisu mèmu kóð lumuwà. Panó kó na duwán kasunayan yu.”

³⁷ Asal ándà nunug si Pablo. Igkagi sikandin katò mga sundalo, na mà din, “Agad sakup ké ka Roma, igpalagpás ké ikandan tun ta tubang katò mga manubù, asta igpriso ké agad ándà salà dé. Na, manan ka ál-lássán dan tò kapanó dé? Dì ké manó ka di dan madun dini ébò paluwà áknamì!”

³⁸ Na, igulitan katò mga sundalo tò mga opisyales tingód katò igkagi i Pablo asta i Silas. Na, tò ikasóddór

† 16:27 Atin ka makaluwà asta makapalaguy tò manubù na igpriso, supakan tò tarabanté. Ahaán tò Mga Lumu 12:18-19. Purisu tò panámdám katò igbanté ki Pablo, madigár pa ka mangarát sikandin ka tandingán katò kerryat asta kamaté ka gobyerno kandin.

tò mga opisyales na sakup ka Roma si Pablo asta si Silas, imáddangan dan. ³⁹ Purisu igasadun tò mga opisyales tun ta prisowan ébò paluwaán dan si Pablo asta si Silas. Igpamuyù dan ka pasinsiya ki Pablo asta ki Silas, asta igpédu-édu dan na miwà dan tikud tun ta Filipos. ⁴⁰ Purisu igpaluwà dan tikud tun ta prisowan, asta igasadun dan tun ta balé i Lydia. Igkita dan tò mga kataladi, igpabákkár dan tò kapamaké dan ka Manama, asta igpanó dan.

Tun ta Tesalonica

17 Na, tò igukit si Pablo asta si Silas tun ta mga lunsud ka Ampipolis asta Apolonia, igdunggù dan tun ta lunsud ka Tesalonica na duwán sábbad simbaan ka Judio. ² Na, igahu si Pablo, su tò gó tò in-ayadan din, asta dalám katò tállu álló ka kapaginawa, igtinurù sikandin katò mga manubù tingód katò kagi ka Manama asta igpénsà-énsaé dan. ³ Igpénagpát din na tò Mesiyas kailangan irrayatan asta matayan, asal inanté puman sikandin. Igkagi sikandin, na mà din, “Si Jesus tò Mesiyas na gulit-ulitán ku ákniyu.”

⁴ Duwán mga Judio na igbánnal katò igtinurù i Pablo. Purisu igduma dan ki Pablo asta ki Silas. Igbánnal tò marapung mga ánnà Judio na ágpangadap ka Manama, asta tò marapung mga gabayi na ágkangadanan. ⁵ Asal duwán mga pangulu ka Judio na igingà, asta iglimud dan tò madat mga manubù na ándà áglumun. Tò igmarapung dan dán, igsamuk asta igsulung dan tun ta balé i Jason ébò ámmáttán dan si Pablo asta si Silas, asta piddán dan pád tun ta mga manubù na il-imud. ⁶ Asal ándà dan kitayi. Purisu igpìd dan si Jason asta tò duma mga kataladi tun ta mga konseyal. Igkagi sikandan, na mà dan, “Si Pablo asta si Silas tò ágsamuk katò mga manubù tun ta marapung mga banuwa, asta igdunggù dán dini áknita. ⁷ Igóddò dan tun ki Jason, asta igélléyan dan tò langun sugù katò emperador, su ágtinurù dan na duwán ássa mangulu na ánggadanan ki Jesus.”

⁸ Na, isamuk tò mga konseyal asta tò mga manubù tingód katò igdinág dan. ⁹ Na, igpabayad ka salapì si Jason asta tò duma mga ágpampamaké ébò paluwaán dan.

Tun ta Berea

¹⁰ Tò dukilám dán, igpapanó si Pablo asta si Silas katò mga kataladi, asta igasadun dan tun ta lunsud ka Berea. Tò igdunggù dan, igasadun dan tun ta simbaan ka Judio. ¹¹ Tò mga Judio tun ta Berea ánnà iring katò mga taga Tesalonica, su tuu ágkadigárran tò taga Berea na ágpaminág katò kagi ka Manama. Kada álló, ágbasa dan katò kagi ka Manama ébò kasóddóran dan ka bánnal tò igtinurù i Pablo. ¹² Purisu igpamaké tò marapung mga Judio, tò mga Griego gabayi na ágkangadanan, asta tò mga gamama. ¹³ Asal ikasóddór tò mga Judio tun ta Tesalonica na igulit-ulit si Pablo katò kagi ka Manama tun ta Berea, igasadun dan asta igsutsutan dan tò mga manubù ébò sumamuk.

¹⁴ Purisu sékót igpapanó si Pablo katô mga ágpampa-maké, asta igsadun sikandin tun ta dagat. Asal si Silas asta si Timoteo igóddô pô tun ta Berea. ¹⁵ Duwán mga manubù na igatád ki Pablo sippang tun ta lunsud ka Atenas. Tô igulì dan tun ta Berea, igkagiyan dan si Silas asta si Timoteo na kakalyag i Pablo na sékót dan madun tun ta Atenas.

Tun ta Atenas

¹⁶ Na, róggun igangat si Pablo ki Silas asta ki Timoteo tun ta Atenas, iranu sikandin, su igkita din tô marapung mga ágmanaman dan tun ta lunsud. ¹⁷ Purisu igsadun si Pablo tun ta simbaan ka Judio asta igpénag-pát din pád tô mga Judio asta tô mga ánnà Judio na ágpangadap ka Manama. Kada álló ágpénagpátán pád i Pablo tô mga manubù na ágkitanán din tun ta plasa. ¹⁸ Tô mga taratinurù na sakup ka mga Epikureo † asta mga Estoiko †† igapul ki Pablo. Igbuyas dan kandin, na mà dan, “Tô gótépán din asta tô gulit-ulitán din ándà ágpulusán.”

Duwán mga manubù na igkagi, na mà dan, “Gulit-ulit basi sikandin tingód katô ássa mga ágmanaman na ágpangadapán tun ta madiyù banuwa.” Tô gó tô igkagi dan su igulit-ulit si Pablo tingód ki Jesus asta tingód katô kantayan puman.

¹⁹ Purisu igpid dan si Pablo tun ta Areopago na ágkalimudan katô konseho, asta igkagi sikandan ki Pablo, na mà dan, “Uliti ké tingód katô mantu ágtinuruán nu. ²⁰ Duwán igtinurù nu na ándà dé gó kadiná-ggi, asta malyag ké na kasóddóran dé.”

²¹ Tô gó tô igkagi dan, su kakalyag katô mga taga Atenas asta tô дума mga manubù na ágsadun tun ta Atenas na inalayun dan gulit asta ágpaminág tingód katô mantu ágtinuruán, su tô gó tô inayadan dan.

²² Purisu igtindág si Pablo tun ta tubang katô langun konseyal na ilimud. Igkagi sikandin, na mà din, “Paminág kó na mga taga Atenas. Isóddóran ku na tuu kó ágpangadap katô mga ágmanaman yu, ²³ su tô igpanó-panówa dini, igkita ku tô marapung ágmanaman yu. Duwán sábbad na igsulatan kani kagi, na ‘Para ka manama na ándà pa kasóddóri.’ Na, tô Manama na ágpangadapán yu agad ándà yu kasóddóri, sikandin gó tô gulit-ulitán ku ákniyu. ²⁴ Tô Manama na igimu kani banuwa asta tô langun kannun, sikandin tô Áglangngagán katô langun tun ta langit asta nit banuwa. Purisu ði sikandin góddô tun ta ágpangadapanan na igimu ka manubù. ²⁵ ði gó sikandin ágkailangan ka tabang ka mga manubù, su sikandin tô ágbá-ggé katô langun áknita, agad ni laginawan ta asta ni kantayan ta. ²⁶ Igimu ka Manama tô sábbad manubù na si Adan, asta sikandin tô kamónaan katô langun manubù na góddô nit kaluwagan kani banuwa. Taganá igplano ka Manama tô kadugéyan katô ágpíd

† 17:18a Tô mga manubù na ánggadanan Epikureo ágpanámdám na tô dayó dan é tuu ágkailanganán. Yan gó tô kakalyag dan. †† 17:18b Tô mga manubù na ánggadanan Estoiko ágpanámdám na kailangan tiisán dan tô langun katô ágdunggù kandan, su tô gó tô kakalyag katô mga ágmanaman dan.

asta katô ágsippangán katô tagsábbad-sábbad mga banuwa na góddóan dan. ²⁷ Igimu katô Áglangngagán tô langun-langun ébô mamasak tô langun manubù kandin, asta kitanán dan sikandin, su ánnà madiyù tô Manama tun ta tagsábbad-sábbad áknita. ²⁸ Su duwán ágkagin, na,

“Ukit ka Manama, manté ki, asta makalumu ki, asta inému ki.”

Duwán igsulat katô mapandé mga unawa yu, na mà dan,

‘Sikita gó tô mga gabatà ka Manama.’

²⁹ Atin ka bánnal na sikita tô mga gabatà ka Manama, ði mému ka manámdám ki na tô bónnóng ka Manama magunawa katô ágmanaman na igimu tikud tun ta bu-lawan, mapputi bulawan, asta batu na igimu katô katig manubù. ³⁰ Na, sayyan, igpabayà ka Manama tô áglumun katô mga manubù su ándà dan ikasóddór kandin, asal áknganni igsugù tô Manama na kailangan rumákkád tô langun manubù asta tayyugan dan tô madat mga áglumun dan, ³¹ su taganá dán igsalin ka Manama tô álló ka ruudan din tô langun manubù. Igsalin din dán tô nángngà rumuud, asta nángngà tô karuud din. Matuman ni, su iganté dán puman ka Manama sikandin.”

³² Tô igdinág dan na duwán kantayan puman katô mga inaté, duwán mga manubù na ingngisi asta igbuyas ki Pablo. Asal igkagi tô дума mga manubù, “Maminág ké puman áknikó tingód kani.”

³³ Purisu igpanó si Pablo. ³⁴ Asal duwán дума mga gamama na igpasakup tun kandin asta igpamaké ki Jesus. Sábbad kandan si Dionisio na sakup katô konseho ka Areopago, asta duwán pagsik bayi na si Damaris, asta duwán pô gó mga дума.

Tun ta Corinto

18 Na, igpanó si Pablo tikud tun ta Atenas, asta igsadun sikandin tun ta lunsud ka Corinto. ² Igkita din tô sábbad Judio na si Aquilas na taga Ponto. Mantu sikandin igdunggù tikud tun ta banuwa ka Italia asta tô sawa din na si Priscila, su igsugù tô hari na si Claudio na kailangan miwà tô langun Judio tikud tun ta Roma na kapital ka Italia. Igsadun si Pablo tun kandan. ³ Igóddô si Pablo tun kandan, asta igpatabangé dan, su sikandan tô katig gimu ka tulda na magunawa katô áglumun i Pablo. ⁴ Kada álló ka kapaginawa, inalayun ágpénagpát si Pablo katô mga manubù tun ta simbaan ka Judio ébô mamaké tô mga Judio asta tô mga ánnà Judio. ⁵ Asal tô igdunggù si Silas asta si Timoteo tikud tun ta probinsya ka Macedonia, inalayun dán gulit-ulit si Pablo katô mga Judio tingód katô kagi ka Manama, asta tô ágtinuruán din kandan na si Jesus tô Mesiyas. ⁶ Asal isókó asta igbuyas tô mga Judio ki Pablo. Purisu igsakórab i Pablo tô umpak din † asta igkagi sikandin, na mà din, “Atin ka

† 18:6 Igsakórab i Pablo tô umpak din ébô kasóddóran dan na duwán salà dan, su ándà dan bánnal. Magunawa tô gunayan ka sakórabán tô umpak asta padpadán tô barukbuk tikud tun ta sandalyas. Ahaán tô Lumu 13:51.

supakan kó, ákniyu kakalyag! Ándà labut ku. Tikud áknganni, tuminurù a katô mga ánnà Judio.”

⁷ Purisu igpanó si Pablo tikud tun ta simbaan ka Judio, asta igalin sikandin tun ta balé i Tito Justo na ág-pangadap katô Manama agad ánnà sikandin Judio. Madani tô simbaan ka Judio tun ta balé din. ⁸ Tô tarapid katô simbaan ka Judio na si Crispo igpamaké katô Áglangngagán, asta tô langun manubù na góddô tun ta balé din. Igpamaké tô marapung mga taga Corinto na igpaminág ki Pablo, asta igbunyagan sikandan.

⁹ Na, tô tángngà dán ka dukilám, igpakita tô Áglangngagán ki Pablo, asta igkagi sikandin, na mà din, “Yaka ágkamáddangan, asal panayun ka tinurù. Yaka ágsóddô, ¹⁰ su dumaan ku sikuna. Ándà manubù na makadadat áknikó, su marapung tô mga manubù na ágpamaké kanak kannun ta Corinto.”

¹¹ Purisu igóddô si Pablo tun ta Corinto sippang ka sábbad ámmé ágtángngà, asta igtinurù sikandin katô kagi ka Manama.

¹² Na, róggun gobernador si Galio tun ta probinsya ka Acaya, [†] igpasábbadé tô mga Judio na igámmát ki Pablo, asta igpid dan sikandin tun ki Galio ébô ruudan sikandin. ¹³ Igkagi sikandan, na mà dan, “Ágtinurù sikandin na mangadap ki ka Manama tun ta ássa kapókit na ánnà nángngà tun ta mga sugù ka gobyerno ka Roma na ágtumanán ta.”

¹⁴ Kumagi pád si Pablo, asal igkagi si Galio katô mga Judio, na mà din, “Atin ka sikandin tô taradadat ó taramaté, maminágga ákniyu. ¹⁵ Asal ka papulé kó dád tingód katô ágtinuruán yu, asta kamónaan yu, asta mga sugù na ágtumanán yu, sikiyu tô rumuud kandin, su diya malyag rumuud.”

¹⁶ Na, igpéwà i Galio sikandan tikud tun ta ágruudanan. ¹⁷ Na, igámmát katô mga manubù si Sostenes na tarapid katô simbaan ka Judio. Iglagpás dan sikandin tun ta luwà katô ágruudanan. Asal igpabayà dád i Galio.

Iglónód si Pablo tun ta Antioquia

¹⁸ Na, idugé pa si Pablo igóddô tun ta mga ágpampamaké tun ta Corinto. Na, tô igsadun si Pablo tun ta Cencrea, igtákkás si Aquilas asta tô sawa din na si Priscila. Dutun igpaburu si Pablo, su tô gó tô pató na ituman din dán tô tandô din tun ta Manama. Na, igsabi dan tun ta mga kataladi asta igsaké dan katô barko na igsadun tun ta probinsya ka Siria. ¹⁹ Tô igdunggu dan tun ta lunsud ka Efeso, igtananan i Pablo si Aquilas asta si Priscila, su igsadun tun ta simbaan ka Judio, asta igpénagpát sikandin katô mga Judio.

²⁰ Kakalyag dan na madugé pa móddô si Pablo tun kandan, asal ándà nunug si Pablo. ²¹ Tô igpanó si Pablo tikud tun ta Efeso, igkagi sikandin, na mà din, “Atin ka kakalyag ka Manama, lumónódda dini ákniyu.”

Na, igsaké si Pablo ka barko tikud tun ta Efeso. ²² Tô igdunggu si Pablo tun ta Cesarea, igpanayun sikandin tun ta Jerusalem ébô mahà katô mga ágpampamaké, asta igpanayun sikandin tun ta Antioquia. ²³ Na,

pángnga katô pira mga álló, igpanó si Pablo. Igsadun sikandin tun ta mga lunsud tun ta kaluwagan ka mga probinsya ka Galacia asta Frigia ébô pabákkárrán din tô kapamaké katô mga ágpampamaké.

Si Apolos

²⁴ Duwán sábbad Judio na ánggadanan ki Apolos na tikud tun ta lunsud ka Alejandria ^{††} na igdunggu tun ta Efeso. Mapandé sikandin na ágtinurù, asta tuu ikasóddô sikandin katô kagi ka Manama. ²⁵ Itinuruan sikandin katô kapókit ka Áglangngagán. Tuu ágkadigárran sikandin ágtinurù, asta matullid tô katinurù din tingód ki Jesus, asal tingód katô kabunyag, tô dád ki Juan na Tarabunyag tô isóddóran din. ²⁶ Ándà máddang i Apolos katô katinurù din tun ta simbaan ka Judio. Tô igdinág si Priscila asta si Aquilas kandin, igtatákkás dan sikandin tun ta balé dan ébô tinuruan dan sikandin tingód katô kapókit ka Manama tingód ki Jesus na ándà din kasóddóri.

²⁷ Tô igtaganà si Apolos na madun tun ta Acaya, igtabang kandin tô mga kataladi tun ta Efeso ébô panó sikandin, asta igsulatan dan tô mga manubù na sadunan din ébô tanggapán dan sikandin. Tô igdunggu si Apolos tun ta Acaya, madigár tô tabang din katô mga igpamaké ukit katô kédu ka Manama kandan.

²⁸ Tuu matayyó tô ágtinuruán din, asta igpénagpát din tô kagi katô Manama ébô kasóddóran katô mga Judio na si Jesus tô Mesiyas. Purisu igpanalu sikandin katô mga Judio na gapul kandin tun ta tubang katô mga manubù.

Tun ta Efeso

19 Na, róggun igóddô si Apolos tun ta Corinto, igukit si Pablo dadan daya asta igusawug sippang ka ikadunggu tun ta Efeso. Ikitaan din tô mga ágpampamaké. ² Iginás si Pablo, na mà din, “Tô igpamaké kó ki Jesus, itanggap yu tô Ugis Espiritu?”

Igtaba dan, na mà dan, “Ándà, su ándà ké dinág ka duwán Ugis Espiritu.”

³ Iginás si Pablo, na mà din, “Ándin bunyagi tô itanggap yu?”

Igtaba dan, na mà dan, “Igpabunyag ké tun ta kapókit na igtinurù i Juan na Tarabunyag.”

⁴ Igkagi si Pablo, na mà din, “Igbunyagan i Juan tô mga manubù na igrákkád katô salà dan. Igtinurù sikandin na kailangan mamaké tô mga Judio katô sábbad manubù na tumalundug kandin, asta tô gó si Jesus.”

⁵ Tô igdinág dan, igbunyagan dan ukit ka ngadan katô Áglangngagán na si Jesus. ⁶ Tô igdappánnan i Pablo ka bállad sikandan, igsunnad tô Ugis Espiritu tun kandan, asta ikakagi sikandan ka ássa-ássa kinagiyan, asta igulit dan katô kagi ka Manama. ⁷ Mga sapulù duwa (12) dan langun.

[†] 18:12 Acaya, ó Grecia. Magunawa tun ta kapitulo 18 asta 19.

^{††} 18:24 Alejandria tô ánggadanan lunsud tun ta banuwa ka Ehipto.

⁸ Na, dalám ka tállu bulan, inalayun ágsadun si Pablo tun ta simbaan ka Judio. Ándà máddang din ka katinurù din, asta tuu ágpénagpát sikandin kandan tingód katô pagpangulu ka Manama. ⁹ Asal duwán mga manubù na igéllé, asta madat tō igkagi dan tun ta tubang ka mga manubù tingód katô kapókit ka Áglangngagán na igtinurù i Pablo. Purisu igiwà si Pablo tikud tun ta simbaan, asta igpid din tō mga ágpampamaké tun ta iskuwilaan na ágtinuruan i Tirano. Igpénagpát si Pablo kandan kada álló ¹⁰ dalám ka duwa ámmé. Purisu tō langun manubù tun ta probinsya ka Asia, agad Judio asta ánnà Judio, ikadinág katô kagi ka Áglangngagán.

Pittu mga gabatà i Esceva

¹¹ Na, igimu tō Manama katô mga kasalábbuan ukit ki Pablo, ¹² su agad tō mga panyù asta tō umpak i Pablo ágpiddán tun ta mga ágkabógókan ébò kólian, asta ébò miwà tō madat mga espiritu tikud tun ta mga manubù.

¹³ Duwán mga Judio na ágpanó-panó na ágkagi na duwán katulusan dan na makéwà katô madat mga espiritu tikud tun ta mga manubù. Igkagi dan katô ngadan ka Áglangngagán na si Jesus tun ta madat espiritu, na mà dan, “Ukit katô ngadan i Jesus na gulit-ulitán i Pablo, suguán ku sikuna, luwà ka.”

¹⁴ Tō gó tō áglumun katô pittu gabatà katô mallayat ka pangulu ka templo na si Esceva. ¹⁵ Asal igkagi tō madat espiritu kandan, na mà din, “Igakilala ku si Jesus asta si Pablo. Asal sadan kó?”

¹⁶ Na, igtóppaan dan katô manubù na igahuwan ka madat espiritu, asta italu sikandan langun. Purisu igpalaguy dan tikud tun ta balé na ándà umpak asta inamuan dan.

¹⁷ Ibantug ni tun ta Efeso, asta isóddóran katô langun Judio asta katô mga ánnà Judio. Imáddangan dan langun, asta tuu dan igrespetowan tō ngadan katô Áglangngagán na si Jesus. ¹⁸ Duwán mga ágpampamaké na igulit katô mga gállássán dan pa na madat mga linumuwan dan. ¹⁹ Duwán tun kandan na mga ágsalamangka. Igpipid dan tō mga libro dan tingód ka salamangka asta iggóbbó dan tun ta tubang katô langun manubù. Igiyap dan tō lagà katô langun libro na iggóbbó na mga kaliman mararan (50,000) abuk ka mapputi bulawan. ²⁰ Tingód katô ilmu, ibantug asta italap tō kagi katô Áglangngagán na igtinurù, asta marapung tō mga manubù na igpamaké.

Samuk tun ta Efeso

²¹ Na, tō kakalyag i Pablo na mukit sikandin tun ta mga probinsya ka Macedonia asta Acaya sippang ka dumunggù tun ta Jerusalem. Igkagi sikandin, na mà din, “Pángnga madunna tun ta Jerusalem, kailangan manayunna tun ta Roma.”

²² Na, igpasadun i Pablo tun ta Macedonia si Timoteo asta si Erasto na tō duwa ágtabang kandin. Asal igód-

dō pô si Pablo ka mga pira álló tun ta probinsya ka Asia.

²³ Na, róggun igóddô si Pablo tun ta Efeso, duwán dakál samuk tingód ka katinurù din katô kapókit ka Áglangngagán. ²⁴ Duwán sábbad manubù na si Demetrio na katig ágtunó ka mapputi bulawan. Marapung tō mga manubù na áglumu tun kandin, su igimu dan ka mga marénták templo na igimu ka mapputi bulawan iring na templo katô sábbad ágmanaman dan na ánggadanan ki Diana. † Dakál é ágkasalapi dan ukit katô ágbarigyaán dan. ²⁵ Na, iglimud i Demetrio tō mga manubù na áglumu tun kandin, asta duma mga manubù na ágtunó ka mapputi bulawan. Igkagi si Demetrio kandan, na mà din, “Mga rarak ku, isóddóran yu na ukit kani áglumun ta, dakál tō salapi na ágkakangé ta. ²⁶ Asal igkita yu si Pablo, asta igdinág yu tō igkagi din. Mà din, ándà ágpulusán katô ágmanaman na gimun ka manubù, su ánnà kun manama. Marapung tō mga manubù na inapid katô ágtinuruán din, agad dini ta Efeso asta tun ta kaluwagan kani probinsya ka Asia. ²⁷ Na, ándà dán manubù na málli katô áglumun ta. Dì dán pagsik respetowan tō templo katô ágkabantug na ágmanaman ta na si Diana, asta méwà dán tō kabantug din, agad sikandin gó tō ágpangadapán katô langun manubù kannun ta Asia asta tun ta kaluwagan kani banuwa.”

²⁸ Tō igdinág dan katô igkagi i Demetrio, tuu dan gó isókó, asta igullaó dan, na mà dan, “Pabantugán si Diana na ágpangadapán ta na mga taga Efeso!”

²⁹ Isamuk tō langun manubù na góddô tun ta lunsud. Igámmát dan tō duwa manubù na igtákkás ki Pablo tikud tun ta Macedonia na si Gayo asta si Aristarco. Igguyud dan tō duwa, asta igpalaguy dan langun tun ta ágkalimudanan ka mga manubù.

³⁰ Malyag pád si Pablo na madun dutun ébò kumagi katô mga manubù na ilimud, asal tō mga ágpampamaké igsapad kandin. ³¹ Duwán mga opisyaes na rarak i Pablo igpédu-édu kandin na dì madun.

³² Na, tuu ágkasamuk tō langun manubù na ilimud. Ánnà magunawa tō ágkagin dan na gullaó. Tagsábadé dád tō mga manubù na ikasóddór ka manan ka ilimud dan. ³³ Igpitindág katô mga Judio tō unawa dan na si Alejandro tun ta tubang dan. Igsingyas sikandin ébò dì dan mótép, su kakalyag din na kumagi katô mga manubù na ilimud. ³⁴ Asal tō ikasóddór dan na Judio si Alejandro, tuu dan igullaó dalám ka duwa oras, na mà dan, “Pabantugán si Diana na ágpangadapán ta na mga taga Efeso!”

³⁵ Na, tō igsapad tō konseyal katô mga manubù na ilimud, igkagi sikandin, na mà din, “Mga taga Efeso, isóddóran katô langun manubù na sikita na mga taga Efeso tō ágtómóng ka templo katô ágkabantug na ágmanaman ta na si Diana na idabù tikud tun ta langit. ³⁶ Ándà manubù na makéllé kani. Purisu kailangan tagnáp kó. Yakó ágkasamuk. ³⁷ Ándà palang salà katô duwa manubù na igpid yu dini, su ándà palang igtakó dan tikud tun ta simbaan. Ándà dan buyas katô ág-

† 19:24 Diana, ó tun ta kinagiyan ka Griego, Artemis.

manaman ta. ³⁸ Atin ka duwán salà dan tun ki Demetrio asta tun ta mga kadumaan din, kailangan sikandan tō dumimanda tun ta huwes tō álló ka pagusay ébō patabaé dan. ³⁹ Asal atin ka duwán pa duma mga insà yu, angati yu tō álló na palimudé tō langun manubù. ⁴⁰ Su atin ka dimandan ki ka gobyerno tingód kani samuk ta, ándà mataba ta.”

⁴¹ Na, igpóli din tō langun manubù na ilimud.

Igukit si Pablo tun ta Macedonia asta Grecia

20 Na, pángnga katō samuk tun ta Efeso, iglimud i Pablo tō mga ágpampamaké. Igpabákkár din tō kapamaké dan ka Manama, igsabi sikandin kandan, asta igpanó sikandin na madun tun ta Macedonia. ² Tō igukit sikandin tun ta mga lunsud, igpabákkár din tō kapamaké katō mga ágpampamaké. Tō igdunggù sikandin tun ta Grecia, ¹³ igóddô sikandin dalám ka tál-lu bulan. Tō masig dán sumaké si Pablo ka barko na ágsadun tun ta Siria, duwán kun mga pangulu ka Judio na mimmaté pád kandin. Purisu igplano si Pablo lumónód na mukit tun ta Macedonia. ⁴ Duwán mga manubù na igtákkás kandin na madun tun ta Jerusalem. Sikandan tō batà i Piro na si Sopater na taga Berea, si Aristarco asta si Segundo na taga Tesalonica dan duwa, si Gayo na taga Derbe, si Tiquico asta si Trofimo na taga Asia dan duwa, asta si Timoteo. ⁵ Tō langun dan iguna igsaké ka barko na madun tun ta lunsud ka Troas, asta igangat dan áknami. ⁶ Igádding ké tun ta Filipos. Igóddô ké sippang ka ipángnga tō Kalimudan Ka Pan Na Ándà Pagpatubù. Ándà kadugé, igsaké ké ka barko. Pángnga katō lima dukilám, igpakitaé ké dutun tun ta Troas. Igóddô ké dutun dalám ka sábbad linggo.

Inanté puman si Eutico

⁷ Tō dukilám katō álló ka kapaginawa, ilimud tō langun dé ébō kuman katō kasampáttan ka kamaté i Jesus. Igpanayun si Pablo igtinurù sippang ka tángnga ka dukilám, su kakalyag din na panó sikandin pagkasimag. ⁸ Marapung tō mga sulù tun ta datas kuwato na iglimudan dé. ⁹ Na, duwán sábbad mallaki na si Eutico na igunsad tun ta téwang. Idugé si Pablo ágtinurù, asta tuu dán ágkatudugan si Eutico. Na, tō italáp sikandin, idabù tun ta tanà tikud tun ta ikatállu andana katō balé. Tō igahà dan, inaté dán sikandin. ¹⁰ Igpónóg si Pablo, iglangkábban din si Eutico, igkáp-káppan din, asta igkagi si Pablo tun ta duma mga manubù, na mà din, “Yakó ágkatanaan, su mantéwù sikandin.”

¹¹ Na, igpid dan si Eutico tun ta balé din, asta tuu idayawan tō langun manubù su mantéwù sikandin. Na, tō igpénék puman si Pablo tun ta iglimudan dé, igtigkané sikandin igkan ukit katō katáppik din katō pan na igkan dé. Idugé sikandin igtóngkô kandan sippang ka masig dán sállám. Na, igpanó sikandin.

Igtalan si Pablo katō mga tarapid ka simbaan tun ta Efeso

¹³ Na, igplano si Pablo na manó dád sikandin na madun tun ta lunsud ka Ason. Purisu igdiyà ké kandin asta igsaké ké ka barko na pasadun tun ta Ason ébō áddingan dé si Pablo. ¹⁴ Tō igkita ké kandin tun ta Ason, igsaké si Pablo katō barko na igsakayan dé, asta igsadun tō langun dé tun ta lunsud ka Mitilene.

¹⁵ Igtikud ké tun ta Mitilene, asta pagkasimag, iglabé ké tun ta purù ka Quio. Tō ikaduwa álló, igádding ké tun ta purù na ánggadanan Samo. Pángnga igóddô ké, tun ta ikatállu álló igdunggù ké tun ta lunsud ka Mileto. ¹⁶ Ándà ké ádding tun ta Efeso, su di malyag si Pablo ka madugé ké tun ta probinsya ka Asia. Áglukut sikandin ébō makadunggù ké tun ta Jerusalem ka di pa dumunggù tō álló ka kalimudan na ánggadanan Pentecostes.

¹⁷ Tō igdunggù ké tun ta Mileto, igpakangé i Pablo tō langun tarapid katō simbaan ka mga ágpampamaké tun ta Efeso. ¹⁸ Tō igdunggù dan tun ta Mileto, igkagi si Pablo kandan, na mà din, “Isóddóran yu tō tingód katō iglumu ku áknayu tikud tun ta kadunggù ku tun ta Asia. ¹⁹ Igággár-ággarra igbánnal katō Áglangngagán ta. Igpabbabà a ka kamanubuan ku. Igsággówa su igginawaan ku sikiyu. Ihirapanna ukit katō madat mga plano katō mga Judio. ²⁰ Ándà a kamáddangi katō igtinurù ku na makatabang áknayu, agad tun ta ágkalimudanan asta tun ta tagsábbad-sábbad balé. ²¹ Igulitta tun ta langun yu, agad Judio ó ánnà Judio, na kailangan rumákkád kó tun ta Manama, asta mamaké kó katō Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo.

²² “Na, madunna tun ta Jerusalem, su tō gó tō kakalyag katō Ugis Espiritu kanak. Ándà sóddór ku ka ándin tō dumunggù kanak dutun. ²³ Asal inalayunna gulitan katō Ugis Espiritu na irrayatanna asta prisona. ²⁴ Asal tō panámdám ku, mému kanak ka matayanna, asal tō tuu ku ágkailanganán na mapángnga ku tō áglumun ku, asta tumanán ku tō sugù katō Áglangngagán na si Jesus, su igpapidda ikandin ébō mulit katō Madigár Gulitán tingód katō kédu ka Manama áknita. ²⁵ Sippang áknganni, ágpanó-panówa ébō mulit-ulitta áknayu tingód katō pagpangulu ka Manama. Asal panówad, asta di kid pakitaé. ²⁶ Purisu panámdám yu ni kagin ku áknayu. Atin ka duwán pa manubù na ándà pa pamaké, ándà dán salà ku kandin, ²⁷ su ándà máddang ku igtinurù áknayu tingód ka langun katō kakalyag ka Manama. ²⁸ Piyà-piyà kó. Dóppóni yu tō langun ágpampamaké na igsarig katō Ugis Espiritu áknayu ébō sikiyu tō mid kandan. Inému dan na mga sakup ka Manama ukit katō kamatayan i Jesus. ²⁹ Isóddóran ku na duwán mga manubù na dumunggù áknayu ébō dumadat ka kapamaké katō mga manubù tun ta Manama, iring katō magani mannanap na mimmaté katō mga karnero. ³⁰ Duwán gó mga unawa yu na tuminurù ka ánnà bánnal ébō mákkás tō mga manubù kandan. ³¹ Purisu banté kó. Yakó yu ágkalingawi na inalayunna igtinurù áknayu agad álló asta duk-

† 20:2 Grecia, ó Acaya.

ilám dalám ka tállu ámmé, asta igsággówa su itanaan-na ákniyu. ³² Manama tô dumóppón ákniyu. Yakó yu ágkalingawi tô kagi ka Manama tingód katô ginawa din ákniyu, su sikandin tô makapabákkár katô kapamaké yu, asta bággén din ákniyu tô ágbággén din tun ta langun sakup din.

³³ “Ándà a gó ingà katô ákniyu salapi ó umpak, ³⁴ su isóddóran yu na inalayunna iglumu ébô duwán magasto ku katô ágkailanganán ku asta tô ágkailanganán katô mga manubù na ágtákkás kanak. ³⁵ Tô gó tô áglumun ku ébô ágkasóddóran yu na madigár ka mággár-ággár ki lumumu ébô makatabang ki katô mga ágkayù-ayuan. Yakó yu ágkalingawi tô igkagi katô Áglangngagán na si Jesus, “Tuu pa ágkadayawan tô ágbággé ka tandingán katô ágtanggap.”

³⁶ Na, pángnga igkagi si Pablo tun ta mga tarapid katô mga ágpampamaké tun ta Efeso, iglingkóód dan langun, asta igdasal si Pablo tun ta Manama. ³⁷ Igsággó dan, asta igkápkáp dan ki Pablo, asta igadák dan kandin. ³⁸ Tuu dan iranu, su igkagi si Pablo na di dan dán pakitaé. Na, igatád dan sikandin tun ta barko na sakayan dé.

Igsadun si Pablo tun ta Jerusalem

21 Na, tô igsaké ké ka barko tikud tun ta Mileto, igpanayun ké tun ta purù ka Cos. Pagkasimag, igdunggù ké tun ta purù ka Rodas. Tikud tun ta Rodas, igsadun ké tun ta lunsud ka Patara. ² Tô igdunggù ké, igkita dé tô duma barko na madun tun ta Fenicia. Purisu igsaké ké. ³ Róggun igsaké ké, igkita dé tô purù ka Cipre, asal iglabé ké dadan ta ibang katô dagat. Igsadun ké tun ta probinsya ka Siria. Igpónóg ké tun ta lunsud ka Tiro su duwán igruran na papónógán. ⁴ Igpamasak dé tô mga ágpampamaké, asta igóddô ké tun kandan dalám ka sábbad linggo. Ukit katô Ugis Espiritu, igulit dan ki Pablo na di mému madun sikandin tun ta Jerusalem.

⁵ Tô álló ka kapanó dé, igatád ké katô langun ágpampamaké gamama, gabayi asta gabatà tun ta ligad ka dagat. Tô igdunggù ké, iglingkóód ké langun, asta igdasal ké tun ta Manama. ⁶ Na, igsabi ké kandan na padiyaé kéd. Na, igsaké ké katô barko, asta igpangguli sikandan.

⁷ Na, tô igsaké ké tikud tun ta Tiro, igsadun ké tun ta lunsud ka Tolemaida. Igpónóg ké, igpamasak dé tô mga kataladi, asta igdággà ké dutun ka sábbad duk-ilám. ⁸ Pagkasimag, igsaké ké pasadun tun ta Cesarea. Tô igpónóg ké, igsadun ké tun ta balé i Felipe, asta igóddô ké dutun. Si Felipe tô sábbad katô pittu manubù na igtabang katô mga apóstoles tun ta Jerusalem. Sikandin tô gulit-ulit katô Madigár Gulitán tingód ki Jesus. ⁹ Duwán áppat mga gabatà din daraga na mga propeta ka Manama. ¹⁰ Róggun igóddô ké, duwán sábbad propeta na ánggadanan ki Agabo na igdunggù tikud tun ta probinsya ka Judea. ¹¹ Tô igsumar sikandin áknami, igkangé din tô akus † i Pablo,

† 21:11 Akus tô ággamitán katô mga manubù sayyan iring na sinturon áknganni.

igikát din tun ta paa din asta tun ta bállad din, asta igkagi sikandin, na mà din, “Ni gó tô igkagi katô Ugis Espiritu. Iring kani, ikáttan katô mga Judio tô tigatun kani akus tun ta Jerusalem. Bággén dan sikandin tun ta bállad katô mga manubù na ánnà Judio.”

¹² Tô igdinág ké kandin, igpédu-édu ké asta tô langun ágpampamaké tun ta Cesarea na di madun si Pablo tun ta Jerusalem. ¹³ Asal igkagi si Pablo, na mà din, “Yakó ágsapad kanak ukit katô kasággó yu, su mému gó kanak ka prisonna tun ta Jerusalem, asta mému gó kanak ka matayanna tingód katô kapamaké ku katô Áglangngagán ta na si Jesus.”

¹⁴ Na, tô ándà ké ikasapad kandin, igsungkù ké. Purisu igkagi ké, na mà dé, “Mólà pa ka malumu tô kakalyag katô Áglangngagán ta.”

¹⁵ Na, ándà kadugé, igtémms ké ka mga piniddan dé, asta igpanó ké na madun tun ta Jerusalem.

¹⁶ Duwán mga ágpampamaké tikud tun ta Cesarea na igtákkás áknami. Igpíd ké ikandan tun ta balé i Mnason ébô móddô ké dutun. Na, si Mnason sábbad taga Cipre na idugé dán igpamaké ki Jesus.

Igdunggù si Pablo tun ta Jerusalem

¹⁷ Na, tô igdunggù ké tun ta Jerusalem, ágkadayawan ágtanggap áknami tô mga kataladi.

¹⁸ Pagkasimag, igahà ké asta si Pablo ki Santiago, asta ilimud tô langun duma tarapid ka simbaan ka mga ágpampamaké. ¹⁹ Tô pángnga dan igpallaé, igulit si Pablo tingód katô langun na iglumu ka Manama tun ta mga ánnà Judio ukit ka katinurù din. ²⁰ Tô igdinág dan katô igkagi din, igdurung dan tô Manama, asta igkagi sikandan ki Pablo, na mà dan, “Yaka nu ágkalingawi na duwán dán mga pira mararan Judio na ágpamaké ki Jesus. Tuu dan ágtuman katô mga sugù i Moises.

²¹ Asal igulitan dan na ágtinurù ka kun tun ta langun Judio na góddô tun ta mga banuwa ka ánnà Judio na mému ka di dan tumanán tô mga sugù i Moises. Igkagi ka kun na mému ka di tupuwan tô mga gabatà dan gamama, asta di dan tumanán tô mga ágkémun ta na Judio. ²² Pamánnun ta ka makasóddór dan na igdunggù kad? ²³ Na, madigár ka numunug ka kani palumun dé. Duwán áppat gamama na igtandô † dán ka Manama tingód katô ágkémun ta na Judio. ²⁴ Apil ka tun kandan katô seremonyas ka kalinis. Bayadi nu tô gasto dan ébô pakiskisan tô ulu dan. † Atin ka lumun nu ni, makasóddór tô langun na ánnà bánnal tô igdinág dan tingód áknikó, su ágtumanán nu tô mga sugù i Moises. ²⁵ Asal tingód katô mga ágpampamaké na ánnà Judio, igsulat ké kandan dāngngan na di makan tô ágkakan na taganà igbággé tun ta mga ágmanaman,

†† 21:23 Róggun igtuman dan katô igtandô, di dan minám katô bino, di dan kuman katô buuy ka paras, di dan mawid katô lawa ka inaté, agad mannap asta manubù, asta di dan tumampád katô ulu dan sippang ka matuman dán tô tandô dan. ‡ 21:24 Dakál é lagà ka bayad katô mga mannap na kailangan bággén asta gób-bón dan tun ta saruwan ka Manama ébô kasóddóran katô mga Judio na ituman dán tô igtandô dan ka Manama. Ágpakiskisan ka manubù tô ulu din ka matuman dán tô igtandô din ka Manama.

dì makan tô dipanug asta tô mannanap na inérát, asta dì dan lumayuk katô ánnà kandan sawa ó duma.”

²⁶ Purisu pagkasimag, igapil si Pablo tun ta áppat gamama, asta igpalumu dan katô seremonyas ka kalinis tingód katô igtandô dan ka Manama. Igsadun si Pablo tun ta templo, asta igpasóddór din katô mga pangulu ka templo tô tingód katô álló na matuman tô igtandô dan, su tô gó tô álló na mággé tô lima dan ka tagsábbad mannanap ébô matayan asta bággén tun ta Manama.

Igámmát si Pablo

²⁷ Na, pángnga katô pittu álló, iglónód si Pablo tun ta templo ébô ipángnga tô seremonyas ka kalinis. Duwán mga Judio tikud tun ta probinsya ka Asia na igkita ki Pablo tun ta templo, asta igsutsutan dan tô duma mga manubù ébô tumabang kandan na mámmát ki Pablo. ²⁸ Igullaó dan, na mà dan, “Mga unawa dé na rubbad i Israel, tabangi ké! Ni gó tô manubù na ágtinurù katô langun manubù na buyasán ki na mga Judio, tô mga sugù i Moises, asta ni ugis lugar ta. Tuu pa madat tô iglumu din nigó, su igpid din tô mga ánnà Judio kannun ta ugis lugar, agad dì gó mému.” ²⁹ Tô gó tô igkagi dan, su igkita dan tô sábbad taga Efeso na ánnà Judio na si Trofimo na igtákkás ki Pablo tun ta Jerusalem. Asal kéman dan ka igpid i Pablo sikandin tun ta templo.

³⁰ Isamuk tô langun manubù tun ta Jerusalem. Mara-pung tô mga manubù na ilimud. Igámmát dan si Pablo, asta igguyud dan sikandin tun ta luwà katô templo. Na, igsagpángnga dan tô templo. ³¹ Matayan dan pád si Pablo. Asal duwán igulit katô kapitan ka sundalo na isamuk tô langun manubù tun ta Jerusalem. ³² Tigkô dád igpid katô kapitan tô mga sarhento asta sundalo, asta sékót dan igsadun tun ta mga manubù na ilimud. Tô igkita tô mga manubù katô kapitan asta katô mga sundalo, igsódoan dan tô paglagpás ki Pablo. ³³ Tô igdunggù tô kapitan, igámmát din si Pablo. Igpabagkás din tô bállad i Pablo ka duwa kadina. Iginsà tô kapitan ka sadan tô ngadan din, asta ándin tô madat na iglumu din. ³⁴ Igtaba tô mga manubù na igpanggullaó, asal ánnà magunawa tô igkagi dan. Ándà ikasóddór tô kapitan ka ándin tô kabánnalan, su marapung tô igullaó. Purisu igpapid din si Pablo tun ta baraks. ³⁵ Tô igdunggù dan tun ta tété katô baraks, igánnat katô mga sundalo si Pablo ébô makókit dan, su tuu ágkasókó tô mga manubù na ilimud, ³⁶ asta igullaó tô mga manubù na igtákkás, na mà dan, “Matayi yu sikandin!”

Igkagiyan i Pablo tô mga manubù na ilimud

³⁷ Na, tô ándà dan pa ahu tun ta dalám katô baraks, igkagi si Pablo tun ta kapitan, na mà din, “Atin ka mému, duwán kagin ku áknikó.”

Isalábbuan tô kapitan. Purisu igkagi sikandin, na mà din, “Katig ka kannê ágkagi ka Griego? ³⁸ Kéman ku ka sikuna tô sábbad taga Ehipto na igatu ka gobyerno

dángnga, asta igpid katô áppat mararan (4,000) na mga taramaté tun ta disyerto.”

³⁹ Igkagi si Pablo, na mà din, “Judiowa. Sakuppa ka Tarso na ágkabantug lunsud tun ta Cilicia. Atin ka mému áknikó, duwán kagin ku tun ta mga manubù na ilimud.”

⁴⁰ Tô ignunug tô kapitan, igtindág si Pablo tun ta tété. Igsingyasan din sikandan ébô dì dan mótép. Tô igtagnáp dan, igkagi si Pablo ka kinagiyan ka Hebreo. †

22 Na, igkagi si Pablo, na mà din, “Mga kataladi ku asta mga ágtugállán, paminág kó kani kagin ku ákniyu.”

² Tô igdinág dan na igkagi sikandin ka kinagiyan ka Hebreo, tuu dan igtagnáp. Purisu igkagi si Pablo, na mà din, ³ “Sakán tô unawa yu na Judio. Tarso é igpamasuwan kanak na sábbad lunsud tun ta Cilicia, asal igdakálla kannun ta Jerusalem. Si Gamaliel tô maestro na igtinurù kanak, asta igtinuruanna katô langun sugù i Moises na ágtumanán katô mga kamónaan ta. Tu-uwa igággár-ággár ébô mabantug tô Manama iring ákniyu áknganni. ⁴ Purisu igirrayatan ku dángnga tô mga manubù na ágbánnal katô mantu kapókit, asta igmatayan ku sikandan. Duwán mga igámmát ku asta igpriso ku agad mga gamama asta mga gabayi. ⁵ Isóddórán yan katô tuu mallayat ka pangulu ka templo asta katô langun konseyal ka mga ágtugállán ka Judio, su sikandan tô igbággé kanak ka mga sulat na igpid ku tun ta mga ágpangulu tun ta Damasco. Purisu igsadunna ébô ámmáttán ku asta piddán ku sikandan kannun ta Jerusalem ébô supakan sikandan.

⁶ “Asal tô malássád dán é álló, tô madaniyad tun ta Damasco, tigkô dád isugatanna katô séllaán tikud tun ta langit. ⁷ Ibantangnga tun ta tanà, asta duwán igdinág ku na igkagi, ‘Saulo, Saulo, manan ka girrayat ka kanak?’ ⁸ Na, iginsà a, ‘Sir, sadan ka?’ Na, igtaba sikandin, ‘Sakán si Jesus na taga Nazaret na girrayatan nu.’ ⁹ Agad igkita tô mga manubù na igtákkás kanak katô séllaán, asal ándà dan ikadinág katô igkagi din kanak. ¹⁰ Iginsà a, ‘Áglangngagán, ándin tô lumun ku?’ Purisu igkagi tô Áglangngagán, ‘Tindág ka, asta sadun ka tun ta Damasco, su ulitan ka katô langun na igplano ka Manama na palumun áknikó.’ ¹¹ Ibólógga tingód katô séllaán tikud tun ta langit. Purisu igagakka katô mga kadumaan ku pasadun tun ta Damasco.

¹² “Na, duwán sábbad manubù na si Ananias na tuu ágtuman katô mga sugù i Moises, asta ágrespetowan sikandin katô langun Judio. ¹³ Igpadani sikandin kanak, asta igkagi sikandin, ‘Saulo, kataladi ku, kumita kad.’ Na, tigkô dád ikakita a kandin. ¹⁴ Igkagi si Ananias, ‘Taganà kad igsalin ka Manama na ágpangadapán katô mga kamónaan ta ébô makasóddór ka katô kakalyag din. Igsalin kad ikandin ébô kumita ka katô Nángngà na Ágsuguánnán din, †† asta ébô maminág ka katô kagi din. ¹⁵ Kakalyag din na mulit-ulit ka katô langun manubù tingód katô igkita nu asta igdinág nu. ¹⁶ Purisu yakad ágbaring-baring. Tindág kad, asta

† 21:40 Hebreo tô kinagiyan katô mga Judio. †† 22:14 Nángngà na Ágsuguánnán ka Manama tô pagngadan ki Jesu-Cristo.

pabunyag ka. Dasal ka ukit katô ngadan katô Áglangngagán ébô kórasan ka katô mga salà nu.[†]

¹⁷“Na, tô igulí a nit Jerusalem, rôggun igdasalla tun ta templo, duwán isállággan ku na igpakita kanak.
¹⁸Igkagi tô Áglangngagán na igkita ku, ‘Sékót ka panó tikud nit Jerusalem, su di maminág ni mga manubù katô ákgagin nu tingód kanak.’¹⁹ Asal igtaba a, ‘Áglangngagán, tô panámdám ku na maminág dan, su isóddóran dan na sakán tô igsadun tun ta langun simbaan ka unawa dan na mga Judio ébô ámmáttán ku asta lagpássán ku tô langun ágpamaké áknikó.²⁰ Tô inaté si Esteban na igulit-ulit tingód áknikó, igapilla, ignunugga, asta igbantéya katô mga umpak na iglábbas katô mga manubù na igmaté kandin.’²¹ Asal igkagi tô Áglangngagán, ‘Panó kad, su papiddán ku sikuna tun ta madiyù mga banuwa ébô tuminurù ka katô kagi ku tun ta mga ánnà Judio.’”

Sakup ka Roma si Pablo

²² Na, tô igdinág tô mga Judio na pasadunán sikandin tun ta mga ánnà Judio, ándà dan dán paminág kandin. Igullaó dan, na mà dan, “Matayi yu! Madigár pa ka maté gó sikandin.”

²³ Igullaó dan, asta igsakórab dan tô umpak dan asta igsabud dan tô barukbuk tun ta karamag tingód katô sókó dan.²⁴ Purisu igpapid katô kapitan si Pablo tun dalám katô baraks, asta igsugù din tô mga sundalo na lumagpás ki Pablo ébô kumagi ka bánnal, su kakalyag katô kapitan na kasóddóran din ka manan ka igullaówan katô mga manubù si Pablo.^{††25} Tô igbagkás dan kandin, igkagi si Pablo tun ta sarhento na igtindág madani tun kandin, na mà din, “Manan ka lagpássán tô sábbad sakup ka Roma ka di pa sikandin insaán ka huwes?”

²⁶ Tô igdinág tô sarhento katô igkagi din, igsadun sikandin tun ta kapitan, asta igkagi sikandin, na mà din, “Dì nángngà palagpássán nu sikandin, su sábbad sikandin sakup ka Roma.”

²⁷ Purisu igsadun tô kapitan tun ki Pablo, asta iginsà sikandin, na mà din, “Ulitiya ka kabánnalan. Sakup ka ka Roma?”

Igtaba si Pablo, na mà din, “Óó.”

²⁸ Igkagi tô kapitan, na mà din, “Dakál tô salapí na igbayad ku ébô imunna sakup ka Roma.”

Igkagi si Pablo, na mà din, “Asal sakán, ándà palang igbayad ku, su dutun é igpamasusuwan kanak ta sakup ka Roma.”

²⁹ Purisu tigkô dád igpadiyù tô mga sundalo, asta ándà dan lagpási si Pablo. Imáddangan tô kapitan su igpabagkás din tô sábbad sakup ka Roma.

Igruudan si Pablo katô mga konseyal ka Judio

³⁰ Na, tô kakalyag katô kapitan na kasóddóran din ka ándin tô dimanda katô mga pangulu ka Judio tingód ki

† 22:4-16 Ahaán tô Mga Lumu 9:1-19; 26:9-18; Galacia 1:14.
†† 22:24 Ándà sóddór katô kapitan ka manan ka igullaó dan na matayan si Pablo su ándà sikandin ikagpát katô kinagiyan ka Hebreo.

Pablo. Purisu pagkasimag, iglimud din tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô langun konseyal ka Judio. Igpaluwà din si Pablo asta igpid din tun ta mga manubù na ilimud. Igpatingód din si Pablo tun ta tubang dan.

23 Na, igsállág i Pablo tô langun konseyal asta igkagi sikandin, na mà din, “Mga kataladi, tô panámdám ku na nángngà tô langun na iglumu ku tun ta saruwan ka Manama sippang áknganni.”

² Tô igdinág si Ananias na tuu mallayat ka pangulu ka templo, igpasampal din si Pablo katô mga manubù na madani tun kandin ébô kasupakan sikandin.³ Igkagi si Pablo ki Ananias, na mà din, “Supakan ka katô Manama, su kéman nu ka nángngà ka tun ta saruwan ka Manama! Rumuud ka kanak ukit katô mga sugù i Moises, asal sikuna tô iglapas katô mga sugù, su igpasampalla ikuna.”

⁴ Na, duwán mga manubù madani tun kandin na igkagi, na mà dan, “Manan ka igtaba-taba nu tô tuu mallayat ka pangulu ka templo na igsalin ka Manama.”

⁵ Purisu igkagi si Pablo, na mà din, “Mga kataladi, ándà sóddór ku na sikandin tô tuu mallayat ka pangulu ka templo. Isóddóran ku na mà katô kagi ka Manama na kailangan di buyasán tô manubù na ágpangulu áknita.”[‡]

⁶ Tô ikasóddór si Pablo na di ágpasábbadé tô langun katô konseyal, su duwán mga Saduseo asta duwán mga Pariseo, igullaó si Pablo kandan, na mà din, “Mga kataladi, sakán tô Pariseo, asta Pariseo tô mga kamónan ku. Igpidda dini ébô insaánna ikiyu ni álló ni su gimanna katô kanté puman ka Manama katô mga manubù na inaté.”

⁷ Tô igkagi sikandin kani, igpapulé tô mga Pariseo asta tô mga Saduseo. Purisu ándà pasábbadé tô langun konseyal.⁸ Na, tô mga Pariseo ágtinurù na antén puman ka Manama tô mga manubù na inaté, asta duwán mga panaligan ka Manama, asta duwán espiiritu ka manubù. Asal tô mga Saduseo, di dan ágbánnal kani.⁹ Purisu ágkasamuk dan. Na, igtindág tô mga taratinurù ka mga sugù i Moises na sakup ka mga Pariseo, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Tô panámdám dé na ándà madat na iglumu din. Duwán basi panaligan ka Manama na igkagi kandin.”

¹⁰ Na, tuu dan isamuk, asta imáddangan tô kapitan ka matayan dan si Pablo. Purisu igpapid din tô mga sundalo ébô kangén dan si Pablo, asta piddán dan sikandin tun ta baraks.

¹¹ Na, tô dukilám dán, igtindág tô Áglangngagán madani tun ki Pablo, asta igkagi sikandin, na mà din, “Yaka ágkamáddangan. Igulit ka tingód kanak nit Jerusalem, asta mulit ka pagsik tingód kanak tun ta Roma.”

Plano na matayan si Pablo

¹² Na, pagkasimag, duwán mga Judio na igpasábbadé na mimmaté ki Pablo. Igpatingódé dan na di dan kuman ó minám sippang ka matayan dan pa si Pablo.

‡ 23:5 Ahaán tô Exodo 22:28.

¹³ Sobra ka kappatan (40) tō manubù na igpatandóé.
¹⁴ Purisu igsadun dan tun ta mga mallayat ka pangulu ka templo asta mga ágtugállán ka Judio, asta igkagi sikandan, na mà dan, "Igpandóé ké na di ké kuman sippang ka matayan dé pa si Pablo. ¹⁵ Na, nigó tō plano dé. Madigár ka pédu-édu kó asta tō mga konseyal tun ta kapitan ébō papiddán din puman si Pablo dini ákniyu. Madigár ka kumagi kó na duwán pa mga insà yu kandin. Asal banganan dé sikandin ébō matayan dé ka di pa dumunggù dini ákniyu."

¹⁶ Asal ikadinág tō bataánnán i Pablo katō plano dan na banganan dan si Pablo. Purisu igsadun sikandin tun ta baraks ébō mulit ki Pablo. ¹⁷ Na, igtawar i Pablo tō sábbad sarhento, asta igkagi sikandin, na mà din, "Pid nu ni mallaki tun ta kapitan, su duwán ulitán din kandin."

¹⁸ Purisu igpid katō sarhento tō mallaki tun ta kapitan, asta igkagi sikandin, na mà din, "Si Pablo na igpriso tō igpédu-édu na piddán ku ni mallaki dini ákniyo, su duwán ulitán din ákniyo."

¹⁹ Purisu igawidan katō kapitan tō ballad katō mallaki, igpid din tun ta lugar na ándà duma manubù, asta iginsà sikandin, na mà din, "Ándin tō ulitán nu kanak?"

²⁰ Na, igkagi tō mallaki, na mà din, "Duwán mga Judio na igplano na pédu-édu dan ákniyo ébō papiddán nu simag si Pablo tun ta konseho ka Judio. Kumagi dan na duwán pa mga insà dan kandin. ²¹ Asal yaka ágnunug kandan, su sobra ka kappatan (40) tō mga manubù na mangan kandin tun ta dalan. Igpandóé dan na di dan kuman ó minám sippang ka matayan dan pa si Pablo. Igtaganà dan dán, asta gangat dan dád katō kagin nu."

²² Igsapad tō kapitan, na mà din, "Yaka gulit katō duma manubù tingód katō igulit nu kanak."

Na, igpapanó din tō mallaki.

Igpid si Pablo tun ta Cesarea

²³ Na, igpakangé katō kapitan tō duwa sarhento, asta igkagi sikandin kandan, na mà din, "Limud yu tō duwa gatus (200) sundalo na manóttanà, tō kapittuwan (70) sundalo na sumaké ka kudà, asta tō duwa gatus (200) na mid ka pangidù, su panó kó kani ka alas nuybe ka dukilám na madun tun ta Cesarea. ²⁴ Pasaké yu si Pablo ka kudà. Bantayi yu sikandin ébō ándà makadadat kandin sippang ka dumunggù kó tun ta gobernador na si Felix."

²⁵ Duwán sulat na igpapid katō kapitan, na mà din, ²⁶ "Sakán si Claudio Lisias na igsulat ákniyo Felix na ágkabantug gobernador dé. Kumusta ka! ²⁷ Ni manubù na igpapid ku dini ákniyo, igámmát sikandin katō mga pangulu ka Judio, asta matayan dan pád sikandin. Purisu igpatákkás ku tō mga sundalo ébō tabangan sikandin, su isóddóran ku na sakup ka Roma sikandin. ²⁸ Iglimud ku tō konseho katō mga Judio, su kakalyag ku na kasóddóran ka ándin tō dimandan dan kandin. ²⁹ Igdimanda dan kandin su igéllé kun sikandin katō mga sugù na ágtumanán dan, asal isóddóran ku na ándà salà din na mému prison asta matayan. ³⁰ Ig-

papid ku sikandin dini ákniyo, su duwán kun mga Judio na ágbangan ébō matayan sikandin. Papiddán ku pagsik tō mga manubù na igdimanda kandin ébō mulit dan ákniyo katō dimanda dan. Kannun dád gó sippang."

³¹ Purisu igbánnal tō mga sundalo katō sugù kandan, asta tō dukilám tō, igpid dan si Pablo tun ta lunsud ka Antipatris. ³² Na, pagkasimag, igulit tō mga sundalo na igpanóttanà tun ta Jerusalem. Asal igpanayun si Pablo tun ta Cesarea asta tō mga sundalo na igsaké ka mga kudà. ³³ Tō igdunggù dan tun ta Cesarea, igbággé dan tō sulat tun ta gobernador, asta igpid dan pagsik si Pablo tun kandin. ³⁴ Tō igbasa tō gobernador katō sulat, iginsà sikandin ka ándin tō probinsya na igtikudan i Pablo. Tō ikasóddór sikandin na Cilicia tō igtikudan i Pablo, ³⁵ igkagi sikandin, na mà din, "Insaán kù sikuna ka dumunggù tō mga manubù na igdimanda ákniyo."

Purusu igsugù din tō mga sundalo ébō bantéyan dan si Pablo tun ta palasyo na igimu katō taganà hari na si Herodes.

Igruud si Felix

24 Na, tō iglabé dán tō lima álló, igsadun tun ta Cesarea tō tuu mallayat ka pangulu ka templo na si Ananias, asta igtákkás kandin tō mga ágtugállán ka Judio asta tō sábbad abogado na si Tertulo ébō dumimanda dan ki Pablo tun ki Gobernador Felix. ² Igpakangé i Felix si Pablo, asta igtigkané si Tertulo igkagi katō dimanda dan ki Pablo tun ta gobernador, na mà din, "Ágkabantug Gobernador dé Felix, ágdurungán dé sikuna. Su sikuna tō ágpangulu áknami, masuné dán tō kóddô ta. Su ukit katō madigár kapid nu, duwán dán inassudan katō kóddô ta. ³ Inalayun ni ágkabantug tun ta langun banuwa. Ágpasalamatan dé tō madigár áglumun nu. ⁴ Na, diyad maring ákniyo. Asal pédu-éduwa na maminág ka kani kagin ku. ⁵ Isóddóran dé na madat manubù ni, su ágsamukán din tō langun Judio tun ta kaluwagan kani banuwa, asta sikandin tō ágpapad katō mga ágpamaké katō sábbad taga Nazaret. ⁶ Ágripan din pád pagsik tō templo ka Jerusalem, asal igámmát dé sikandin. [Tō kakalyag dé na ruudan dé sikandin ukit katō mga sugù dé. ⁷ Asal igdunggù tō kapitan ka mga sundalo na si Lisias, asta igpirit sikandin áknami ébō bággén dé si Pablo tun ta ballad din. ⁸ Igkagi sikandin na kailangan madun dini tō mga manubù na igdimanda kandin.] Atin ka insaán nu sikandin, kasóddóran nu na bánnal tō dimanda dé kandin."

⁹ Na, igdapit pagsik tō mga Judio na kadumaan i Tertulo, asta igkagi dan na bánnal tō igkagi din.

¹⁰ Na, igsingyas tō gobernador ki Pablo ébō kumagi sikandin. Purisu igkagi si Pablo, na mà din, "Isóddóran ku na idugé kad igpangulu kannun ta probinsya ni. Purisu idayawanna su sikuna tō maminág ka taba ku katō dimanda dan. ¹¹ Iglabé dán tō sapulù duwa (12) álló, igsadunna tun ta Jerusalem ébō mangadappa tun ta Manama. Atin ka minsà ka katō duma mga manubù, makólit dan na bánnal ni. ¹² Ándà a apul katō

mga manubù. Ándà a samuk katô mga manubù agad tun ta templo, ó tun ta mga simbaan ka Judio, ó tun ta agad ánda tun ta lunsud ka Jerusalem. ¹³ Ándà palang pakitanán dan áknikó na bánnal duwán salà ku. ¹⁴ Asal ni gó tó bánnal kagin ku na ágbánnalla katô kapókit katô Áglangngagán na ágkagin dan na bulaló. Ágpanggadappa tun ta Manama na ágpangadapán katô mga kamónaan dé, asta ágbánnalla katô langun sugù i Moises asta tó mga igsulat katô mga propeta ka Manama. ¹⁵ Magunawa tó gimanan ku asta tó gimanan katô mga manubù na igdimanda kanak, su gimanna na antén puman ka Manama tó langun manubù na inaté, agad tó mga manubù na nángngà tó áglumun dan tun ta saruwan ka Manama ó tó mga manubù na masalà-salà. ¹⁶ Purisu gággár-ággárra áglumu ka madigár, su kakalyag ku na diya gó kayyaan tun ta saruwan ka Manama asta tun ta tubang ka mga manubù. ¹⁷ Agad pira dán ámmé ándà a lónód tun ta Jerusalem, igsadunnad su igpid ku tó salapí na tabang tun ta unawa ku na mga Judio na ágkahirapan, asta igpid ku tó ágbággén tun ta Manama. ¹⁸ Igsadunna tun ta templo ébô tumanán ku tó seremonyas ka kalinis. Ándà a limud ka mga manubù. Ándà a samuk ka duma mga manubù. Asal duwán mga Judio tikud tun ta probinsya ka Asia na igkita kanak. ¹⁹ Isókó dan kanak. Madigár pád ka sikandin tó madun dini ébô dumi-manda kanak ka duwán salà ku. ²⁰ Insà nu tó mga manubù kannun ka ándin tó salà ku na igkita dan tun ta konseho tó iginsà dan kanak dāngngan. ²¹ Asal bánnal igullaówa gó, na mà ku, 'Igpidda dini ébô insaánna ni álló ni, su gimanna katô kanté puman ka Manama katô mga manubù na inaté.'"

²² Na, igsódô si Felix igruud, su isóddóran din dán tó ágtinuruán katô mga manubù na ágbánnal katô kapókit ka Áglangngagán. Igkagi sikandin, na mà din, "Rumuudda puman áknuyu ka dumunggù tó kapitan na si Lisias."

²³ Purisu igkagi si Felix katô sarhento na panayunán din bantéyan si Pablo, asal di mému ka pahirapan sikandin. Mému ka tabangan sikandin katô mga unawa din tingód katô mga ágkailanganán din.

Igpatabang si Pablo tun ki Felix asta ki Drusila

²⁴ Na, tó iglabé dán tó pira álló, igdunggù si Felix asta tó sawa din na si Drusila na sábbad Judio. Igpakangé din si Pablo ébô maminág dan katô ágtinuruán din tingód katô kapamaké ki Jesu-Cristo. ²⁵ Igpénagpát i Pablo na kailangan nángngà tó áglumun katô mga manubù, asta kailangan makapáttud ka kandin sarili, asta rumuud tó Manama katô langun manubù tun ta tapuri álló. Purisu imáddangan si Felix, asta igkagi sikandin, na mà din, "Panó kad! Atin ka duwán álló na ándà áglumun ku, pakangén ku puman sikuna."

²⁶ Marag ágpakangén i Felix si Pablo ébô patóngkóé dan, su tó kakalyag din na duwán salapí na bággén i Pablo ébô makaluwà. ²⁷ Na, tó iglabé dán tó duwa ámmé, inému na gobernador si Porcio Festo na igbullas

ki Felix. Asal igpapriso pa i Felix si Pablo, su kakalyag din na kadayawan tó mga Judio.

Igruud si Festo ki Pablo

²⁵ Na, tó igdunggù si Festo tun ta probinsya ka Judea, igóddô sikandin tun ta Cesarea ka tállu álló, asta igsadun sikandin tun ta Jerusalem. ² Tó igdunggù sikandin dutun, igulit tó mallayat ka mga pangulu ka templo asta tó mallayat ka mga Judio tingód katô dimanda dan ki Pablo. ³ Ágpédu-édu dan ki Festo ébô pakangén din si Pablo tikud tun ta Cesarea, asta papiddán din tun ta Jerusalem, su tó kakalyag dan na banganan dan si Pablo tun ta dalan ébô matayan. ⁴ Asal igkagi si Festo, na mà din, "Igpabantéyan pa si Pablo tun ta Cesarea, asta di madugé muli a dutun. ⁵ Purisu patákkás yu kanak tó mallayat ka mga tarapid yu tun ta Cesarea. Atin ka duwán salà i Pablo, mému dan dumimanda dutun."

⁶ Igóddô si Festo tun ta Jerusalem sobra ka sábbad linggo. Iguli sikandin tun ta Cesarea. Pagkasimag, igsadun sikandin tun ta ágruudanan, asta igpakangé din si Pablo. ⁷ Tó igdunggù si Pablo tun ki Festo, igtindág tó mga Judio na tikud tun ta Jerusalem asta igpalibutan dan si Pablo. Igulit dan tingód katô marapung asta mabággat dimanda dan ki Pablo, asal ándà kabánnalan na igpakita dan. ⁸ Tó igtaba si Pablo, igkagi sikandin, na mà din, "Ándà salà ku, agad tun ta mga sugù i Moises na ágtumanán dé na mga Judio, agad tun ta templo dé, ó agad tun ta emperador ka Roma."

⁹ Asal tó kakalyag i Festo na kadayawan tó mga Judio. Purisu iginsà sikandin ki Pablo, na mà din, "Mému áknikó ka madun ka tun ta Jerusalem ébô ruudan ku sikuna dutun?"

¹⁰ Igtaba si Pablo, na mà din, "Ni gó tó sábbad ágruudanan ka gobyerno. Kailangan ruudanna kannun, su isóddóran nu gó na ándà palang salà ku tun ta mga Judio. ¹¹ Atin ka bánnal na duwán salà ku na mému matayanna, diya méllé ka supakanna asta matayanna ikuyu. Asal ka ánnà bánnal tó igkagi dan, di mému ka bággénna tun ta ballad dan. Purisu pédu-éduwa na tó emperador tó rumuud kanak."

¹² Pángnga igpatóngkóé si Festo asta tó konseyal din, igkagi si Festo, na mà din, "Su igpédu-édu ka na tó emperador tó rumuud áknikó, papiddán ku sikuna tun kandin."

Igkagi si Pablo tun ki Agripa

¹³ Na, tó iglabé dán tó pira álló, igdunggù tó hari katô mga Judio na si Agripa, asta tó tábbé din na si Berenice. Mahà dan ki Festo tun ta Cesarea. ¹⁴ Róggun igóddô dan dutun, igulit si Festo ki Agripa tingód ki Pablo. Igkagi si Festo, na mà din, "Duwán sábbad manubù dini na si Pablo na igpapriso i Felix. ¹⁵ Tó igsadunna tun ta Jerusalem, marapung tó mallayat ka mga pangulu ka templo asta tó mga ágtugállán ka Judio na igdimanda ki Pablo. Ágpédu-édu dan na su-pakan ku sikandin. ¹⁶ Asal igkagiya kandan na di mé-

mu tun ta gobyerno ka supakan tô sakup ka Roma ka di pa kumita katô mga manubù na igdimanda kandin ébô makataba sikandin. ¹⁷ Purisu tô igdunggù ké dini, ándà a baring-baring, su pagkasimag, igpakangé ku sikandin ébô ruudan ku. ¹⁸ Na, kéman ku ka tuu madat tô ilumu din na pasóddórán dan kanak, asal tô igdimanda dan kandin, ánnà kannè madat tô iglumu din, ¹⁹ su ágpapulé dan dád tingód katô ágbánnalán dan, asta tingód katô sábbad manubù na inaté na si Jesus, asal igkagi si Pablo na inanté puman sikandin. ²⁰ Na, ándà ku kasóddóri ka ándin tô ruudan ku tingód kani. Purisu iginsà a ki Pablo ka mému kandin ka madun tun ta Jerusalem ébô ruudan. ²¹ Asal ándà nunug sikandin, asta igpédu-édu na tô emperador tô rumuud kandin. Purisu igpapriso ku pa sikandin sippang ka papiddán ku tun ta emperador.”

²² Igkagi si Agripa, na mà din, “Malyagga maminág kandin.”

Igkagi si Festo, na mà din, “Simag mému ka maminág kandin.”

²³ Na, pagkasimag, igdunggù si Agripa asta si Berenice na igparada dan igahu tun ta ágruudanan na igtákkássa katô mga kapitan ka sundalo asta katô mallayat ka mga opisyales tun ta Cesarea. Igpakangé i Festo si Pablo. ²⁴ Na, igkagi si Festo, na mà din, “Hari Agripa, asta langun yu na ilimud dini, ni gó tô manubù na ágdimandan katô mga Judio, agad nit Cesarea asta tun ta Jerusalem. Inalayun dan gullaó na matayan ku sikandin. ²⁵ Asal tun ta panámdám ku, ándà ilumu din na mému sikandin matayan. Asal tô igpédu-édu sikandin na tô emperador tô rumuud kandin, igplanowa na papiddán ku sikandin tun ta emperador. ²⁶ Asal ándà sóddór ku ka ándin tô sulatán ku tun ta ágkabantug emperador ta tingód kani manubù ni. Purisu igpakangé ku sikandin ébô maminág si Agripa asta tô langun yu ébô duwán sulatán ku, ²⁷ su tun ta panámdám ku, di mému papiddán ku sikandin tun ta emperador ka ándà dimanda kandin na sulatán ku.”

26 Na, igkagi si Agripa ki Pablo, na mà din, “Mému kad kumagi.”

Na, igtayó i Pablo tô bállad din, asta igkagi sikandin, na mà din, ² “Hari Agripa, idayawanna su sikuna tô maminág kanak ébô makataba a katô langun dimanda katô mga Judio kanak, ³ su tuu ka ikasóddór tingód katô mga ágkémun ta na Judio, asta tingód katô gapulan dé. Purisu pallayat nu tô ginawa nu ka maminág ka kanak.

⁴ “Ikasóddór tô langun Judio tingód katô kóddô ku dángngan tikud tô mallakiya pa tun ta Tarso asta tun ta Jerusalem. ⁵ Atin ka minsà ka kandan, makólit dan na bánnal, su isóddórán dan na tuuwa ágtuman katô mga ágkémun ka Judio, su sakuppa katô mga Pariseo. ⁶ Na, ágruudanna su gimanan ku tô katumanan katô igtandô ka Manama tun ta mga kamónaan ta. ⁷ Tô gó tô gimanan katô langun ka sapulù duwa (12) grupo ta na mga Judio róggun ágpangadap ki ka Manama agad álló ó dukilám. Sir, igdimanda tô mga unawa ku na Judio kanak su tô gó tô gimanan ku! ⁸ Yakó ág-

panámdám na di makému makanté puman tô Manama katô mga manubù na inaté.

⁹ “Agad sakán dángngan, kéman ku ka madigár ka mirrayatta katô mga ágpamaké ki Jesus na taga Nazaret. ¹⁰ Tô gó tô iglumu ku tun ta Jerusalem, su sakán tô igpapriso katô marapung manubù na ágpamaké ki Jesus, su igsugù kanak tô mallayat ka mga pangulu ka templo ka Jerusalem. Tô igruud ké kandan, igkagiya pagsik na matayan dan. ¹¹ Inalayun ku sikan-dan ágsupakan tun ta langun simbaan ka Judio, su kakalyag ku pád na pasódoán ku tô kapamaké dan ki Jesus. Su tuuwa ágkasókó kandan, iglupug ku sikan-dan agad tun ta madiyù mga lunsud ébô irrayatan.

¹² “Purisu igsugù kanak tô mallayat ka mga pangulu ka templo tun ta Damasco ébô ámmáttán ku tô mga manubù na ágpamaké ki Jesus. ¹³ Asal Hari, tô malássád dán é álló, tô madaniyad tun ta Damasco, igkita ku tô séllaán tikud tun ta langit na tuu pa ágséllà ka tandingán katô álló. Iséllaanna asta tô duma mga manubù na igtákkás kanak. ¹⁴ Ibantang ké tun ta tanà, asta duwán igdinág ku na igkagi ka kinagiyan ka Hebreo, na mà din, ‘Saulo, Saulo, manan ka girrayat ka kanak? Sikuna dád tô kasakitan ukit katô katu nu kanak.’ ¹⁵ Purisu iginsà a, ‘Sir, sadan ka?’ asta igtaba tô Áglangngagán, ‘Sakán si Jesus na girrayatan nu.

¹⁶ Tindág ka. Igpakita a áknikó su igsalin ku sikuna ébô imun ka na ágsuguánnán † ku. Mulit ka katô duma mga manubù tingód katô igkita nu ni álló ni, asta tingód katô pakitanán ku áknikó tun ta dumunggù pa mga álló. ¹⁷ Tómmóngan ku sikuna ébô di ka matayan katô mga Judio asta katô mga ánnà Judio, su pasadunán ku sikuna tun kandan. ¹⁸ Pénagpáttán nu kandan tô kabánnalan ébô tayyugan dan tô kangitángngan, asta madun dan tun ta kappawaan, ébô makaluwà dan tikud tun ta bállad i Maibuyan, asta masakup dan tun ta Manama. Ukit katô kapamaké dan kanak, pasinsiyaan ka Manama tô mga salà dan asta matanggap dan tô bággén ka Manama tun ta langun manubù na igsalin din.’ ††

¹⁹ “Purisu Hari Agripa, igtuman ku tô igpakita din kanak tikud tun ta langit. ²⁰ Igtinurù a tun ta Damasco, tun ta Jerusalem, tun ta mga lunsud ka Judea, asta tun ta mga ánnà Judio. Igtinurù a kandan na kailangan rumákkád dan, kailangan pasakup dan tun ta Manama, asta kailangan madigár tô áglumun dan ébô pakitanán dan na bánnal igrákkád dan. ²¹ Tingód katô katinurù ku, igámmátta katô mga Judio tun ta templo ka Jerusalem ébô matayanna ikandan. ²² Asal inalayunna ágtabangan ka Manama sippang kani álló ni. Purisu gulitta katô kabánnalan tun ta langun manubù, agad tun ta mabantug asta tun ta di ágkabantug. Tô ágtinuruán ku, ni dán gó tô katumanan katô tandô na igulit katô mga propeta ka Manama asta i Moises. ²³ Ágtinuruán ku tô igsulat dan na kailangan irrayatan asta matayan tô Mesiyas, asta ukit kandin na tagnà inanté puman, pasóddórán din na duwán katábbusan katô

† 26:16 Ágsuguánnán, ó apostoles. †† 26:9-18 Ahaán tô Mga Lumu 9:1-19; 22:4-16.

langun manubù tikud tun ta salà, agad Judio ó ánnà Judio."

²⁴ Róggun na igkagi si Pablo, igullaó si Festo, na mà din, "Pablo, ákgangulág ka! Tô sobra kakatigan nu tô ikangulág áknikó!"

²⁵ Igkagi si Pablo, na mà din, "Ágkabantug Festo, diya ákgangulág, su bännal tô igkagi ku. ²⁶ Isóddóran katô hari tô langun katô ilmu. Purisu ándà máddang ku ágkagi kandin, su isóddóran din na bännal tô langun katô igkagi ku, su ándà lumuwi ni tun ta ikallás lugar.

²⁷ "Hari Agripa, ágbännal ka katô igkagi ka mga propeta? Isóddóran ku na ágbännal ka."

²⁸ Igkagi si Agripa ki Pablo, na mà din, "Kéman nu basí ka sékótta dád papamakén ki Cristo!"

²⁹ Igkagi si Pablo, na mà din, "Agad madugé pa ó di madugé, kakalyag ku na mému ka iring kanak, asta langun yu na igpaminág kanak ni álló ni. Asal diya malyag na kadinaan kó iring kanak."

³⁰ Na, igtindág tô hari, tô gobernador, asta si Berenice, asta tô langun dan. ³¹ Tô igpanó dan, igpatóngkóé dan, na mà dan, "Ándà ilmu din na mému prison ó matayan."

³² Igkagi si Agripa ki Festo, na mà din, "Atin ka ándà sikandin pédu-édu na tô emperador tô rumuud kandin, mému paluwaán sikandin."

Igsadun si Pablo tun ta Roma

27 Na, tô igpid dan ki Pablo tun ta Italia, igsaké ké ka barko. Duwán sábbad sarhento ka mga sundalo katô Grupo i Augusto, asta ngadan din si Julio na igpabanté i Festo ki Pablo asta katô duma mga manubù na igpriso. ² Igtákkás áknami si Aristarco na taga Tesalonica na sakup ka probinsya ka Macedonia. Duwán barko na igdunggù tikud tun ta lunsud ka Adramito na pasadun tun ta mga lunsud katô probinsya ka Asia, asta tô gó tô igsakayan dé tikud tun ta Cesarea. ³ Pagkasimag, igádding ké tun ta lunsud ka Sidon. Inéduwan si Julio ki Pablo. Purisu igpapónóg din asta igpadding tun ta mga ágpampamaké, asta igpósiyan dan si Pablo. ⁴ Na, tô igsaké ké tikud tun ta Sidon, tuu mabákkár tô karamag na ágkasumaran dé. Purisu igpasidalung ké tun ta ágbaluy katô purù ka Cipre. ⁵ Igukit ké tun ta dagat na tubang katô mga probinsya ka Cilicia asta Pamfilia. Igpónóg ké tun ta Mira na sábbad lunsud na sakup ka Licia. ⁶ Ikitaan i Julio tô sábbad barko na tikud tun ta Alejandria na pasadun tun ta Italia. Purisu tô gó tô igsakayan dé tikud tun ta Mira. ⁷ Mabuwóy tô kapanó katô barko. Purisu idugé ké ikalabé tun ta tubang katô lunsud ka Nido. Tô ikasumar ké katô mabákkár karamag, igpasidalung ké tun ta ágbaluy katô purù na ánggadanan Creta. Igukit ké tun ta tubang katô lunsud ka Salmon. ⁸ Mahirap tô igpaligad tô barko, asta idugé ké igdunggù tun ta lugar na ánggadanan Madigár Ágdungguan na madani tun ta lunsud ka Lasea. ⁹ Na, tuu idugé tô panawán dé, asta tuu mahirap tô kapanó katô barko tô timpo tô, su ipángnga dán tô álló ka kapuwasa. [†] Purisu igtambag si Pablo kandan, na mà din,

¹⁰ "Tô panámdám ku, atin ka manayun ki, tuu ki kahirapan, su kadattan ni barko asta tô piniddan ta, asta mapánnas ki pagsik maté."

¹¹ Asal ándà paminág tô sarhento ki Pablo, su ágsarigan din tô tarapid asta tô tigatun katô barko. ¹² Tô panámdám dan na di madigár ni pónógan ka magánnó timpo. Purisu tô kakalyag katô karapungan na mga igsaké na manayun ké tun ta lunsud ka Fenice na sábbad lunsud tun ta purù ka Creta na duwán madigár ágpónógan, su ágkasidalungan tô karamag, asta móddô ké pád dutun dalám ka magánnó timpo.

Igdunggù tô bagyo

¹³ Na, tô di dán mabákkár é karamag, kéman dan ka mému dán madun tun ta Fenice. Purisu igkangé dan tô angkla, asta igpókit dan tô barko madani tun ta ligad katô purù ka Creta. ¹⁴ Asal ándà kadugé, tuu igmabákkár tô karamag tikud tun ta purù, su igbagyowan ké. ¹⁵ Tô di dé ágkagaga na ágkasumar dé tô mabákkár karamag, igpabayà dé ka mapid ké katô balud asta katô karamag. ¹⁶ Na, igpasidalung ké tun ta délák purù na ánggadanan Cauda. Igággár-ággárran dé igdalám tô buti na igpaguyud katô barko. ¹⁷ Tô igdalám ké katô buti, igággát dan igikáttan tun ta barko ébô di kadattan. Imáddangan dan ka masayad tô barko tun ta baklayanán na madani tun ta banuwa ka Libya. Purisu igláppei dan tô mga layag, asta inapid ké katô karamag. ¹⁸ Pagkasimag, su tuu pa mabákkár tô balud, igtigkané dé ágdabuán tô mga piniddan dé ébô di ké malánnád. ¹⁹ Tun ta ikatállu álló, agad tô mga kasangkapan katô barko igdabù dé. ²⁰ Tuu idugé na ándà dé kitayi tô álló asta tô mga karani. Tô panámdám dé langun di kéd manté, su igpanayun tô udan asta tuu igmabákkár tô karamag.

²¹ Idugé dán na ándà igkan dé. Purisu igtindág si Pablo, asta igkagi sikandin, na mà din, "Mga unawa ku, madigár pád ka igbännal kó katô igkagi ku ákniyu tô ándà ki pa panó tikud tun ta Creta ébô di kadattan tô piniddan ta, asta ándà kahirapan ta. ²² Na, kumagiya ákniyu na pabákkár kó, su ándà sábbad áknita na malánnád, asal ni barko dád tô kadattan. ²³ Su géna dukilám, igpakita kanak tô panaligan na igpapid ka Manama na ágpangadapán ku asta igtigatun kanak. ²⁴ Igkagi sikandin, na mà din, 'Pablo, yaka ágkamáddangan, su matuman na kumita ka katô emperador, asta ruudan ka ikandin tun ta Roma. Na, tingód áknikó di maté tô mga manubù na igsaké duma áknikó.'

²⁵ Purisu mga unawa ku, yakó ágkamáddangan. Ágsarigga katô Manama na matuman tô langun katô igkagi din kanak. ²⁶ Asal masayad ni barko tun ta sábbad purù."

²⁷ Na, tô iglabé tô duwa linggo, inalayun ké inapid ka karamag tun ta dagat na ánggadanan Mediteraneo.

† 27:9 Tô timpo katô álló ka kapuwasa katô mga Judio, tô gó tô bulan ka Septyembre asta magánnó timpo. Tô timpo tô, inalayun ágmabákkár tô karamag asta magdakál tô balud tun ta dagat. Purisu ánnà madigár tô kapanó ka mga barko tun ta dagat su ágkadattan katô mabákkár karamag asta magdakál balud.

Tô tángngà ka dukilám, igpanámdám tô mga taralumu ka barko na madani ké tun ta ligad ka dagat. ²⁸ Purisu igtuntun dan tô tali na igikáttan ka mabággat ébô kasóddóran dan tô kadalámman katô dagat. Duwa pulù (20) dáppa tô kadalámman. Ándà kadugé, igtuntun dan puman, asta sapulù lima (15) dáppa tô kadalámman. ²⁹ Imáddangan ké ka mapid tô barko tun ta batun. Purisu igdabù dan tô áppat angkla tikud tun ta bókkóg ka barko, asta igdasal ké na makatiis ké sipang ka sállám. ³⁰ Na, miwà pád tô mga taralumu ka barko. Purisu igtuntun dan tô buti tun ta dagat, su mà kagi dabuán dan tô angkla tun ta tubang katô barko. ³¹ Asal igkagi si Pablo tun ta mga sundalo asta tun ta sarhento, na mà din, "Atin ka di dan móddô nit barko, di kó manté."

³² Purisu iggáttas katô mga sundalo tô ikát katô buti, asta inanud.

³³ Na, tô masig dán ágkasállám, igkagi si Pablo na madigár ka kuman dan. Igkagi sikandin, na mà din, "Sapulù áppat (14) dán álló na imáddangan kó, asta igballus kód su ándà kó ikakan. ³⁴ Purisu kan kó ébô kumabákkár kó. Yakó ágkamáddangan, su di kó mamánnu. Ándà tun áknayu na maté, agad sábbad."

³⁵ Na, igkangé i Pablo tô pan, igpasalamat sikandin katô Manama tun ta tubang katô langun, igtáppik-táppik din asta igkan sikandin. ³⁶ Tô igkita ké kandin, igmabákkár tô ginawa dé, asta igkan ké. ³⁷ Duwa gatus kapittuwan ánnám (276) ké langun na igsaké katô barko. ³⁸ Tô ibássug kéd, igdabù dé tô samà ka trigo na igpid dé ébô kumagan tô barko.

Idattan tô barko

³⁹ Tô álló dán, ándà kasóddóri katô taralumu ka barko ka ánda tô dungguan dé, asal igkita dan tô baklayanán. Purisu igpatóngkóé dan ka mému padungguán dan tô barko. ⁴⁰ Purisu iggáttas dan tô mga ikát katô mga angkla, asta itananan tô langun angkla tun dalám ka dagat. Igakas dan tô ikát tun ta timon. Ig-bákka dan tô layag tun ta tubang ébô mapid ké pasadun tun ta ligad. ⁴¹ Asal igsayad tô barko tun ta mababó, ikasapat tô tubang katô barko asta di ágkakangé, asta idattan tô dadan dutun ta bókkóg katô barko ukít katô mga balud. ⁴² Na, igpanámdám tô mga sundalo na matayan dan tô mga igpriso ébô di dan makasilám asta makaluwà. ⁴³ Asal igsapadan dan i Sarhento Julio, su kakalyag din na di matayan si Pablo. Purisu igpóna din tô mga manubù na katig ágsilám ébô tumuppas tun ta dagat asta sumilám na pasadun tun ta ligad. ⁴⁴ Ikatapuri tô mga manubù na di katig ágsilám. Igawidan dan tô mga tabla asta tô mga itáppu bahin katô barko. Purisu ándà kamánnu tô langun dé, asta ikadunggu ké tun ta baklayanán.

Tun ta Malta

28 Na, tô igdunggu ké tun ta baklayanán, ikasóddór ké na tô gó tô purù na ánggadanan Malta. ² Tuu inéduwan áknami tô mga taga Malta. Igsumar ké

ikandan, asta igtabun dan ka dakál apuy, su gudan asta magánnó. ³ Igkangé si Pablo ka mga kayu na pag-sunnuk. Na, tô igsunnuk din tô kayu tun ta apuy, igluwà tô áppuy tingód katô kénit, asta igkagat tô bál-lad i Pablo. ⁴ Tô igkita tô mga taga Malta katô áppuy tun ta bállad din, igpatóngkóé dan, na mà dan, "Sikandin basi tô taramaté. Ándà sikandin kamaté tun ta dagat, asal maté sikandin kannun ta tanà, su tô gó tô supak kandin katô ágmanaman ta." †

⁵ Asal igpanapirik i Pablo tô áppuy tun ta apuy, asta ándà gó sikandin kamánnu. ⁶ Igsállág tô mga manubù ka lumábbag tô bállad din asta mabantang na maté. Agad idugé dan igangat, asal ándà gó sikandin kamánnu. Purisu ipalin tô panámdám dan, asta igkagi dan na si Pablo tô sábbad manama.

⁷ Na, si Publio tô gobernador katô purù, asta sikandin tô tigatun katô maluwan tanà na madani tun ta dagat. Inéduwan sikandin áknami. Purisu igpóddô ké tun ta balé din ka tállu álló. ⁸ Na, ágkabógókan tô ámmà din, su igkalintura sikandin asta marag gindás. Igsadun si Pablo tun kandin, asta igdasal sikandin tun ta Manama. Igdappánnan i Pablo ka bállad sikandin, asta inólian. ⁹ Na, tô ikasóddór tô duma mga manubù, igpid dan tô langun ágkabógókan tun ki Pablo, asta inólian dan. ¹⁰ Igpóssi dan áknami, asta tô igpanó ké puman, igpid dan tô langun ágkailanganán dé tun ta dalám katô ássa barko.

Igsadun ké tun ta Roma

¹¹ Na, tô iglabé dán tô tállu bulan, igsaké ké katô barko tikud tun ta Alejandria na taganà igpundo tun ta Malta dalám katô magánnó timpo. Ánggadanan tô barko na Tô Dáppi na Ágmanaman. ¹² Tô igdunggu ké tun ta lunsud ka Siracusa, igóddô ké dutun ka tállu álló. ¹³ Tikud tun ta Siracusa, igsadun ké tun ta lunsud ka Regio. Pagkasimag, nángngà-nángngà dád tô karamag. Purisu igpanó ké, asta igdunggu ké tun ta lunsud ka Puteoli tô ikaduwa álló. ¹⁴ Tun ta Puteoli, igkita dé tô mga kataladi, asta igpóddô ké ikandan ka sábbad linggo. Na, igpanó ké puman pasadun tun ta Roma. ¹⁵ Tô ikasóddór tô mga kataladi tun ta Roma na dumunggu ké, duwán igsumar áknami tun ta Ágbarigyaanan i Apio, asta duwán duma mga manubù na igsumar áknami tun ta lunsud na ánggadanan Tállu Ágtindaan. Tô igkita si Pablo kandan, igpasalamat sikandin katô Manama, asta idayawan sikandin.

Igtinurù si Pablo tun ta Roma

¹⁶ Na, tô igdunggu ké tun ta Roma, ándà prisowi si Pablo, asal igpóddô sikandin tun ta balé na igbantéyan ka sábbad dád sundalo. ¹⁷ Na, tô iglabé tô tállu álló, iglimud i Pablo tô mga pangulu ka Judio, asta igkagi sikandin, na mà din, "Mga kataladi ku, agad ándà madat na ilmu ku tun ta mga unawa ta na mga Judio ó tun ta ágkémun katô mga kamónaan ta, asal igám-

† 28:4 Duwán ágmanaman ka Griego na ánggadanan Taraspak.

mátta tun ta Jerusalem, asta igbággéya tun ta bállad katô gobyerno ka Roma. ¹⁸ Tô igruud dan kanak, kakalyag dan na paluwaánna pád ikandan, su ándà ilumu ku na mému matayanna. ¹⁹ Asal duwán mga pangulu ka Judio na igsapad kandan. Purisu ipiritta igpédu-édu na tô emperador tô rumuud kanak. Asal ándà dimanda ku tingód katô mga Judio, su sakán tô sábad Judio. ²⁰ Ni gó tô gunayan na iglimud ku sikiyu ébô pakitaé ki asta patóngkóé ki. Áknganni igikáttanna ka kadina, su ágbánnalán ku sikandin na gimanan ta na mga rubbad i Israel.”

²¹ Igekagi sikandan, na mà dan, “Ándà sulat na igdunggù áknami tikud tun ta mga Judio tingód áknikó. Ándà manubù na igsadun dini ébô kumagi áknami na madat ka manubù. ²² Asal isóddóran dé dád na duwán kun mga manubù tun ta agad ánda banuwayi na ágbuyas katô mga ágpamaké ki Jesus. Purisu tô kakalyag dé na maminág ké katô kagin nu.”

²³ Purisu igsalin dan tô álló ébô palimudé dan. Tô igdunggù tô álló, tuu marapung tô mga manubù na ilimud tun ta balé na igóddóan i Pablo. Tikud ka sállám sippang ka dukilám igtinurù si Pablo. Igulit sikandin kandan tingód katô pagpangulu ka Manama, asta igtinurù sikandin tingód ki Jesus tikud tun ta igsulat i Moises asta katô дума mga propeta ka Manama ébô mamaké tô mga manubù ki Jesus. ²⁴ Na, duwán mga manubù na igbánnal katô igkagi din, asta duwán mga manubù na ándà bánnal. ²⁵ Ándà dan pasábbadé. Asal tô ándà dan pa panó, igkagi si Pablo, na mà din,

“Nángngà tô kagi na igpólit katô Ugis Espiritu ukit katô propeta na si Isaias, su igkagi sikandin tingód ka mga kamónaan ta, na mà din,

²⁶ “Sadun ka tun ta mga Judio, asta ni gó tô kagin nu kandan:

Agad tuu kó gó maminág, di kó makagpát.

Agad tuu kó gó sumállág, di kó makagpát, ²⁷ su igpatággas kani mga manubù tô ulu dan agó makagpát dan.

Igsagpángngan dan tô talinga dan agó duminág dan ka kabánnalan.

Iglipáddáng dan tô mata dan agó kumita dan ka kóbadan katô kagi ku kandan.

Ándà kakalyag dan na padani kanak ébô tabangan ku sikandan.” †

²⁸ Igpanayun si Pablo igkagi, na mà din, “Purisu pamínág kó kanak. Igulitan dán tô mga ánnà Judio na tábusán dan katô Manama, su sikandan tô maminág.”

²⁹ [Pángnga igkagi si Pablo, igpanó tô mga pangulu ka Judio, asta igpapulé dan tingód katô igkagi i Pablo kandan.]

³⁰ Na, igóddô si Pablo ka duwa ámmé tun ta balé na igarkilaan din. Igtanggap din tô langun manubù na igsadun tun kandin. ³¹ Igulit-ulit sikandin katô kabánnalan tingód ka Áglangngagán na si Jesu-Cristo, asta tingód katô pagpangulu ka Manama. Ándà máddang din ágtinurù, asta ándà igsapad kandin.

† 28:26-27 Isaias 6:9-10.

Roma

Una Basan

Ni libro igpasulat i Pablo para katô mga ágpampamaké na góddô tun ta lunsud ka Roma. Ágpanámdám tô mga katig manubù na igpasulat ni i Pablo róggun igóddô sikandin tun ta lunsud ka Corinto ó Filipos. Si Tercio tô igsulat kani mga kagi i Pablo. Tô igpasulat si Pablo kani libro, ándà pa sikandin sadun tun ta Roma, asal igpasulat din ébô makataganà dan para katô kadunggù din. Si Pablo taganà dán igpriso tô ándà pa sadun tun ta Roma. Mabasa ni tun ta libro na igsulat i Lucas, Lumu kapitulo 21 sippang ka kapitulo 28.

Nit libro, igtinurù si Pablo na Batà ka Manama si Jesu-Cristo na Áglangngagán na matulus. (Ahaán tô Roma 1:1-5.)

Igpénagpát din na ikasalà tô langun manubù asta supakan dan ka Manama. Kailangan duwán makatábbus kandan. (Ahaán tô kapitulo 1 bersikulo 18 sippang ka kapitulo 3 bersikulo 20.)

Igtinurù sikandin na mému tanggapán ki ka Manama na nángngà tun ta saruwan din ukit dád katô kapamaké ta ki Jesu-Cristo na igsupakan tingód katô mga salà ta, su igbullas sikandin áknita asta igmatayan sikandin. (Ahaán tô kapitulo 3 bersikulo 21 sippang ka kapitulo 5 bersikulo 21.)

Igtinurù sikandin na mému kadayawan tô Manama ukit dád katô kapóddô ta ki Cristo dini áknita. (Ahaán tô kapitulo 6 sippang ka kapitulo 8.)

Igtinurù pagsik sikandin tingód katô mga gasa na ágbággén katô Ugis Espiritu ka Manama tun ta mga ágpampamaké (12:3-8), asta tingód katô bánnal ginawa tun ta mga kataladi ta. (Ahaán tô kapitulo 12 sippang ka kapitulo 15.)

¹ Ni sulat ni tikud dini kanak si Pablo na ágsuguánán i Jesu-Cristo. Igsalinna ka Manama asta igimuwa ikandin na apostoles na ágtinurù katô Madigár Gulitán din.

² Ni Madigár Gulitán igtandô ka Manama sayyan ukit katô mga propeta din na igsulat katô kagi ka Manama.

³ Ni gó tô Madigár Gulitán tingód katô Batà ka Manama na si Jesu-Cristo. Tingód katô kamanubuan din, rubbad sikandin i Hari David sayyan. ⁴ Tingód katô kamanamaan i Jesu-Cristo na Áglangngagán ta, tuu gó igpasóddór ka Manama na Batà din sikandin ukit katô kanté din puman kandin. ⁵ Ukit ka kédu asta tabang i Cristo kanak, igimuwa ka Manama na apostoles ébô ukit kanak marapung tô mamaké asta tumuman katô kakalyag i Cristo asta pabantugán sikandin tun ta langun banuwa. ⁶ Sikiyu na mga ágpampamaké tun ta Roma tô igsalin ka Manama ébô pasakup kó tun ki Jesu-Cristo.

⁷ Ni sulat ni para katô langun yu na mga sakup ka Manama na góddô tun ta lunsud ka Roma. Ággi-nawaan kó ka Manama, asta igsalin kó ikandin ébô imun kó na mga sakup din.

Mólà pa ka tabangan kó ka Manama na Ámmà ta asta katô Áglangngagán na si Jesu-Cristo, asta bággayan kó ka kasunayan.

Igpasalamat asta igdasal si Pablo

⁸ Tô una kagin ku ákniyu, ágpasalamatta tun ta Manama tingód katô iglumu i Jesu-Cristo ákniyu langun, su

tô kapamaké yu ki Jesu-Cristo isóddóran katô mga manubù tun ta langun banuwa. ⁹ Ágtumanna katô sugù ka Manama kanak tô igtinurù a ka Madigár Gulitán tingód katô Batà din. Isóddóran ka Manama na inalayunna ágdasal tingód ákniyu. ¹⁰ Ágpamuyù a tun ta Manama na atin ka mému kandin, makasadunna tun ákniyu. ¹¹ Ágpanimólà a gó na kitanán ku sikiyu, su kakalyag ku na makatabangnga ákniyu ébô ukit katô Ugis Espiritu kumabákkár tô kapamaké yu ki Jesu-Cristo. ¹² Kakalyag ku na madunna tun ákniyu ébô pabákkárré ki ka pusung ukit ka kapatóngkóé ta tingód katô kapamaké ta ki Jesus.

¹³ Mga kataladi, kakalyag ku na kasóddóran yu na inalayunna ágplano madun tun ákniyu, asal inalayunna ágkadalangan sippang áknganni. Madunna tun ákniyu ébô duwán mapid tun ta kapamaké ki Cristo iring katô inému tun ta mga ánnà Judio na igsadunan ku tun ta duma mga banuwa. ¹⁴ Kailangan mulit-ulitta katô Madigár Gulitán tun ta langun na mga ánnà Judio, tun ta mga ikóskuwila ó tun ta ándà, tun ta mga duwán kakatigan ó tun ta ándà kakatigan. ¹⁵ Purisu magan tô pusung ku na ulit-ulitan ku pagsik sikiyu asta tô duma mga taga Roma tingód katô Madigár Gulitán.

Tô katulusan katô Madigár Gulitán tingód ki Jesu-Cristo

¹⁶ Ándà a duwa-duwa igulit-ulit katô Madigár Gulitán, su tô gó tô katulusan na gamitán ka Manama ébô tábbusán din tô langun mamaké ki Jesu-Cristo. Mga Judio

tô una igtábbus, yan pa tô mga ánnà Judio. ¹⁷ Ukit kani Madigár Gulitán, ágpasóddór tô Manama na tanggapán din na nángngà tun ta saruwan din tô mga manubù. Tô gó tô lumun din ukit dád katô kapamaké dan, iring katô igsulat sayyan,

“Tô mga tanggapán ka Manama na nángngà tun ta saruwan din ukit katô kapamaké dan, tô gó tô bág-gayan din ka kantayan na ándà ágtamanán.” †

Duwán salà ka langun manubù

¹⁸ Tô Manama ágpasóddór na ruudan asta supakan din tô langun manubù na di ágpamaké kandin asta áglumu ka madat, su ukit ka madat na áglumun dan, ágdalangan dan tô kasóddóran ka kabánnalan tingód katô Manama. ¹⁹ Tô kabánnalan tingód katô Manama ágkasóddóran katô langun manubù, su Manama tô ig-pasóddór kandan. ²⁰ Tikud tun ta kému ka Manama kani banuwa sippang áknganni, ágpasóddór tô Manama tingód katô kamanamaan din, agad di sikandin ágkitanán. Igpasóddór din na matulus sikandin ukit katô langun na iglumu din. Purisu di makakagi tô mga manubù na ándà sóddór dan tingód katô Manama.

²¹ Agad isóddóran dan na duwán Manama, asal ándà dan respeto kandin, asta ándà dan pasalamat kandin. Asal igpanámdám dan na ándà ágpulusán dan tun kandin. Purisu ándà dan kagpátti tô kabánnalan. ²² Agad igkagi dan na mapandé dan, asal inému dan baling ágkangulág-ngulág. ²³ Igtayyugan dan tô matulus Manama na di ágkamaté asta igpangadap dan baling tô mga ágmanaman na igimu dan iring na bón-nóng katô mga manubù na ágkamaté, mga manuk ta kayun, mga mannap, asta mga áppuy.

²⁴ Purisu igpabayà ka Manama sikandan ébô tu-manán dan tô kandan madat kakalyag. Purisu madat tô iglumu dan tun ta lawa ka mga unawa dan gamama asta unawa dan gabayi. ²⁵ Ándà dan tanggap katô kabánnalan tingód katô Manama, asal igpangadap dan baling ka ánnà bánnal manama. Ándà dan pangadap ka Manama na igimu katô langun, asal igpangadap dan baling tô igimu ka Manama. Mólà pa ka durungán tô Manama ka ándà ágtamanán. Matuman ni!

²⁶ Su igtayyug tô mga ánnà Judio ka Manama, igpabayà din sikandan. Purisu tô ágkémun dan, igtuman dan dád katô kakalyag dan na makayayyà. Agad tô mga gabayi, igsóddô dan áglayuk katô mga duma dan asta áglayuk dan katô unawa dan na mga gabayi. ²⁷ Iring pagsik kani tô iglumu katô mga gamama, su igsóddô dan áglayuk katô mga gabayi, asta igpamasak dan katô unawa dan na mga gamama ébô lumayuk kandan. Ándà kayyà dan igpamasak ka unawa dan na mga gamama. Su kulang tô panámdám dan tingód katô Manama, igsupakan dan dán katô supak na nángngà gó kandan.

²⁸ Su igélléyan dan tô kasóddóran tingód katô Manama, igpabayà ka Manama sikandan ébô kapánnuan dan katô ánnà nángngà panámdám dan. Purisu iglumu dan tô ánnà nángngà tun ta saruwan ka Manama.

²⁹ Inalayun dan iglumu ka marapung klasi ka madat. Kakalyag dan na lumumu ka madat tun ta mga duma, angén dan pád tô kaduwánnan ka mga duma, asta gingà dan, ágmaté, ágsamuk, áglimbung, asta ágringasa ka duma mga manubù, ágsarupát, ³⁰ ágbuyas, asta madat tô pusung dan tun ta Manama. Magani dan, ágpallayat-layat, asta ágpdadurung. Inalayun dan ágpplano ka madat. Di dan ágbánnal katô ámmà dan asta innà dan. ³¹ Ágkatuluan dan. Di dan ágtuman ka tandô. Ándà palang ágginawaan dan agad mga sakup ka kandan pamilya, asta ándà kédu dan. ³² Agad isóddóran dan na igsugù tô Manama na kailangan matayan tô langun na áglumu ka madat iring kani, asal ágpanayun dan baling áglumu ka madat, asta ágkadigárran dan pagsik katô mga manubù na áglumu ka madat.

Tô supak ka Manama

2 Purisu agad sikiyu, di kó kaliyasan katô supak ka Manama. Atin ka rumuud kó katô ássa manubù na áglumu ka madat asal áglumu kó pagsik katô madat na magunawa katô áglumun dan, igruudan yu pagsik tô ákniyu sarili. ² Isóddóran ta na nángngà tô karuud ka Manama ka supakan din tô mga manubù na áglumu ka madat. ³ Purisu sikuna, atin ka ágbuyas ka katô duma manubù na áglumu ka madat, asta madat pagsik tô áglumun nu, kéman nu ka makaluwà ka tikud tun ta supak ka Manama. ⁴ Yaka ágpanámdám na di ka supakan ka Manama ukit katô kadakállan asta kadalámman ka ginawa din. Iring na ilingawan nu na dakál tô ginawa ka Manama áknikó ébô rumákkád ka. ⁵ Asal géllé ka na rumákkád. Purisu tuu pa madat tô supak ka Manama áknikó tun ta tapuri álló ka pasóddóran din na nángngà tô karuud din.

⁶ Duwán bággén ka Manama tun ta tagsábbad-sábbad manubù tingód katô mga iglumu dan. ⁷ Duwán kantayan na ándà ágtamanán na bággén ka Manama tun ta mga manubù na pakatiis áglumu ka madigár asta malyag na durungán asta pabantugán dan ka Manama asta malyag katô kantayan na ándà ágtamanán. ⁸ Asal tô mga manubù na ágtuman ka kakalyag ka kandan pusung, asta di ágbánnal katô kabánnalan tikud tun ta Manama, asal áglumu dan baling ka madat, tô gó tô tuu supakan ka Manama. ⁹ Madat gó tô kahirapan na padungguán ka Manama tun ta langun manubù na áglumu ka madat, tun ta mga Judio na igsalin ka Manama asta tun pagsik ta mga ánnà Judio. ¹⁰ Asal duwán durung, bantug asta kasunayan na bággén ka Manama tun ta langun manubù na áglumu ka madigár, tun ta mga Judio na igsalin ka Manama asta tun ta mga ánnà Judio. ¹¹ Tô gó tô lumun ka Manama su ka rumuud sikandin, ándà manubù na ágmusingán din agad ándin tô bónnóng dan.

¹² Tô mga ánnà Judio na ándà ikasóddór katô mga sugù i Moises † sayyan, atin ka iglumu dan ka salà, supakan dan ka Manama tingód katô salà dan. Tô mga Judio na ikasóddór ka mga sugù i Moises, atin ka iglu-

† 1:17 Habacuc 2:4.

mu dan ka salà, supakan dan ka Manama ukit katô mga sugù i Moises. ¹³ Nángngà tô supak ka Manama kandan su ánnà tô mga manubù na ikasóddór dád katô mga sugù tô tanggapán ka Manama na nángngà tun ta saruwan din. Asal tô mga manubù na inalayun ágtuman katô langun sugù tô tanggapán ka Manama na nángngà tun ta saruwan din. ¹⁴ Atin ka tô mga ánnà Judio na ándà ikasóddór ka mga sugù i Moises áglumu katô nángngà na magunawa tun ta mga sugù, ág-pasóddór dan gó na duwán sugù tun ta panámdám dan, agad ándà dan tinurui tingód katô mga sugù i Moises. ¹⁵ Ágpasóddórán dan na duwán sugù tun ta panámdám dan, su isóddórán dan na duwán madigár áglumun asta duwán madat, su duwán timpo na ág-panámdám dan na madigár tô iglumu dan, asta duwán timpo na ágpanámdám dan na madat tô iglumu dan. ¹⁶ Dumunggù tô álló na supakan ka Manama tô langun manubù tingód katô igpanámdám asta iglumu dan agad inallás, su papiddán din si Jesu-Cristo ébô rumuud kandan. Tô gó tô Madigár Gulitán na ágt-inuruán ku.

Mga Judio asta mga sugù

¹⁷ Na, duwán kagin ku tun ta tagsábbad-sábbad mga Judio. Idayawan kó su Judio kó. Ágsarig kó na duwán ágpulusán yu tingód katô mga sugù i Moises. Ágpadadurung kó su igsalin kó ka Manama. ¹⁸ Ikasóddór kó ka ándin é kakalyag ka Manama, asta katig kó ágsalin ka ándin é madigár, su igtinuruan kó katô mga sugù i Moises. ¹⁹ Ágpanámdám kó na katig kó ágpé-nagpát katô kabánnalan tingód katô Manama tun ta mga ánnà Judio, su iring kó katô gagak ka mga bólóg. Ágpanámdám kó na katig kó ágtinurù tingód katô Manama tun ta mga ánnà Judio na dì pakagpát, su iring kó na sulù na makappawà ka dalan para ka mga ágpanó tun ta kangittángngan. ²⁰ Ágpanámdám kó na katig kó tuminurù katô mga ándà ikagpát katô kabánnalan, asta katig kó tuminurù katô mga manubù na mababó pa é isóddórán dan tingód katô Manama su tun dán ákniyu tô mga sugù i Moises na igsulatan katô kabánnalan tingód katô Manama. ²¹ Agad duwán ágpulusán yu su mga Judio kó, asal iring na ándà, su agad ágtinurù kó na kailangan tumanán tô mga sugù, asal sikiyu tô dì ágtuman kanan. Agad gulit-ulit kó na madat tô ágtakó, asal ágpanakó kó. ²² Agad ágtinurù kó na dì mému ka lumibug, asal áglibug kó. Agad ágkaringasa kó katô mga ágmanaman, asal ágtakó kó tikud tun ta mga simbaan dan. ²³ Agad ágpadadurung kó su duwán mga sugù tun ákniyu, asal ágpayayyaán yu tô Manama su áglapas kó katô mga sugù. ²⁴ Sikiyu tô ágkasugatan kani kagi ka Manama na igsulat, “Tingód katô madat áglumun yu na mga rubbad i Israel, madat tô ágkagin katô mga ánnà rubbad i Israel tingód katô Manama.” †

†† 2:12 Manama tô igbággé katô mga sugù ki Moises, asta si Moises tô igbággé katô mga sugù tun ta mga rubbad i Israel. Purisu ágtawarán katô mga rubbad i Israel na mga sugù i Moises. † 2:24 Isaias 52:5.

²⁵ Sikiyu na mga Judio, atin ka tumuman kó katô mga sugù i Moises, duwán gó ágpulusán yu ka igtupuwan †† kó. Asal ka lumapas kó katô mga sugù, ánnà kó nángngà tun ta saruwan ka Manama agad igtupuwan kó, su inému kó iring katô ándà katupuwi. ²⁶ Tô mga ánnà Judio, atin ka ágtuman dan katô mga sugù, nángngà dan tun ta saruwan ka Manama agad ándà dan katupuwi. ²⁷ Tô mga ánnà Judio na ágtuman katô mga sugù agad ándà dan katupuwi tikud tun ta kapamasusu dan, makakagi dan na nángngà tô supak ka Manama ákniyu na áglapas katô mga sugù, agad duwán kagi ka Manama tun ákniyu asta igtupuwan kó.

²⁸ Ánnà bánnal Judio tô mga ágtuman katô mga ágkémun ka Judio ébô pasóddór na isakup dan tun ta Manama. Asta ánnà nángngà tun ta saruwan ka Manama tô mga manubù na igtupuwan dád, ²⁹ su tô bánnal Judio, tô dád gó tô inému na mantu é kantayan ánnà ukit katô katuman katô mga sugù i Moises, asal uk-it katô Ugis Espiritu. Tô inému na mantu é kantayan, tô dád gó tô nángngà tun ta saruwan ka Manama. Agad dì dan durungán ka дума manubù, asal durungán dan ka Manama.

3 Na, duwán basi ágpanámdám iring kani, “Atin ka dì tanggapán ka Manama tô mga Judio ukit ka katupu kandan, ándà dán ágpulusán dan ka tand-ingán katô mga ánnà Judio, su ándà dán lagà katô katupu.” ² Asal tô taba ku na marapung tô ágpulusán katô mga Judio. Tô una katô langun, tô áknita mga kamónaan tô igsarigan ka Manama katô kagi din. ³ Na, duwán basi minsà iring kani, “Su marapung tô mga Judio na ándà tuman katô igtandô dan tun ta Manama, dì tumuman tô Manama katô igtandô din katô mga Judio?” ⁴ Tô taba ku na ánnà yan! Agad bulalón tô langun manubù, asal inalayun ágtuman tô Manama katô mga tandô din. Duwán igsulat i Harì David sayyan tingód katô supak ka Manama kandin tingód katô salà din, na mà din,

“Manama, atin ka maminág tô mga manubù katô kagi nu tingód katô salà dan, makasóddór dan na nángngà tô langun katô áglumun nu.

Atin ka duwán manubù na dumimanda tingód áknikó, sikuna tô manalu kandan.” ‡

⁵ Purisu duwán basi kumagi iring kani, “Atin ka ukit ka kalumu ta ka madat, pasóddórán na nángngà tô áglumun ka Manama, madigár ni. Purisu dì mému ka supakan ki ka Manama.” Tô gó basi tô panámdám ka manubù. ⁶ Asal dì gó mému ka kumagi ki na madat tô Manama ka supakan ki na mga Judio! su atin ka dì ruudan ka Manama tô mga Judio, dì mému ka sikandin tô rumuud ka дума mga manubù nit banuwa.

⁷ Asal duwán basi kumagi na, “Atin ka ukit ka kélé ku katô mga tandô, ágkasóddórán na nángngà tô áglumun ka Manama, madurung sikandin. Purisu dì mému ka supakanna ikandin tingód katô salà ku.” ⁸ Atin ka bánnal ni, madigár ka lumumu ki ka madat ébô

†† 2:25 Tô ikawalu álló pángnga ka kapamasusu, ágtupuwan tô mga gamama ka Judio su tô gó tô pató na isakup dan ka Manama asta ágtumanán dan tô mga sugù din. ‡ 3:4 Salmo 51:4.

madigár tō dungguán. Duwán mga manubù na ágbuyas kanak su kéman dan ka tō gó tō ágtinuruán ku. Asal nángngà ka supakan ka Manama tō ágkagi iring kani.

Masalà-salà tō langun manubù

⁹ Purisu dì mému ka manámdám ki na tuu pa madigár tō ágpulusán ka mga Judio ka tandingán katō mga ánnà Judio, su taganà a igkagi áknihu na supakan ka Manama tō langun masalà-salà, agad Judio ó ánnà Judio. ¹⁰ Mà katō kagi ka Manama na igsulat,

“Ándà palang manubù na ándà salà, agad sábbad.

¹¹ Ándà palang manubù na ikagpát ka kabánnalan tingód katō Manama,

Asta ándà palang malyag na makasóddór kandin.

¹² Tō langun igsuwé tikud tun ta Manama

Asta inému dan na ándà ágpulusán tun ta Manama.

Ándà palang manubù na ándà salà, agad sábbad.” †

¹³ “Madat tō ágkagin dan iring na kamawù ka igpókéan lábbáng.

Ukit ka ágkagin dan áglimbung dan ka duma mga manubù.

Atin ka ágkagi dan, tō dilà dan iring na aras ka áppuy.” ††

¹⁴ “Inalayun dan ágtulád asta ágbuyas.” ‡

¹⁵ “Agad délák dád tō gunayan dan, ágmaté dan.

¹⁶ Agad ánda é ágsadunan dan, duwán ágdadattan dan, asta ágbággé dan ka kahirapan.

¹⁷ Ándà isóddóran dan tingód katō kapókit ka kasunayan.” ††

¹⁸ “Ándà gó máddang dan katō Manama.” ††

¹⁹ Isóddóran ta na mga Judio na ágtuman pád katō mga sugù tō igsulatan tingód kani. Purisu ándà palang makakagi na dì ki supakan, su tō langun ta tō iglumu katō salà na supakan ka Manama. ²⁰ Ánnà ukit ka katuman katō mga sugù tō katanggap ka Manama áknita na nángngà tun ta saruwan din, su dì ki makatuman katō mga sugù. Ukit katō mga sugù kasóddóran ta na masalà-salà ki gó.

Tanggapán ki ka Manama ukit ka kapamaké

²¹ Asal áknganni ánnà ukit ka katuman ta katō mga sugù tō katanggap ka Manama áknita na nángngà tun ta saruwan din, su igpasóddór dán ka Manama áknita na duwán dán mantu kapókit na igimu din. Mabasa ni kapókit tun ta kagi ka Manama na igsulat i Moises asta igsulat katō duma mga propeta ka Manama. ²² Tanggapán tō mga manubù ka Manama na nángngà tun ta saruwan din ukit katō kapamaké dan ki Jesu-Cristo. Tō langun manubù na mamaké ki Cristo agad Judio ó ánnà Judio, tō gó tō tanggapán ka Manama na nángngà tun ta saruwan din, su ándà kasaan katō mga manubù tun ta saruwan ka Manama. ²³ Tō langun manubù ikasalà. Ándà gó palang manubù na ikatuman katō kakalyag ka Manama. ²⁴ Asal ukit katō kédu

ka Manama, igtanggap sikandin katō manubù na nángngà tun ta saruwan din. Tō gó tō gasa na igbággé din tō igtábbus ki ikandin ukit ki Jesu-Cristo. ²⁵ Igpasóddór ka Manama na si Jesu-Cristo tō ágpasinsiya katō mga salà ta ukit katō dipanug din tō inaté sikandin tun ta krus. Igpasinsiyaan ki ka Manama ukit katō kapamaké ta ki Cristo ébô pasóddóran ka Manama na tanggapán din tō mga manubù. Tō ándà pa kamaté si Cristo, ándà kasóddóri ka nángngà tō supak ka Manama katō mga masalà-salà, su ukit katō kallayat ka ginawa din, ándà din supaki tō iglumu ka salà dángngan. ²⁶ Asal áknganni igpasóddór din na nángngà tō langun ka áglumun din, asta ágpasóddóran din na ándà dán salà katō manubù na ágpamaké ki Jesus.

²⁷ Purisu dì mému ka padadurung ki, su dì ki makakagi na ukit katō katuman ta katō mga sugù tō katanggap ka Manama áknita na nángngà tun ta saruwan din, su ukit dád katō kapamaké ta ki Cristo tō katanggap ka Manama áknita na nángngà tun ta saruwan din. ²⁸ Dì ki padadurung su isóddóran ta na igtanggap ki ka Manama na nángngà tun ta saruwan din ukit katō kapamaké ta ki Cristo. Ánnà ukit katō katuman ta katō mga sugù, su dì ki gó pakatuman kani. ²⁹ Sikiyu na mga Judio, yakó ágpanámdám na sikiyu dád tō mému pasakup tun ta Manama, su mému pagsik pasakup tō mga ánnà Judio. ³⁰ Sábbad dád tō Manama, asta sikandin tō tumanggap katō mga Judio na nángngà tun ta saruwan din ukit katō kapamaké dan ki Cristo. Iring kanan, tumanggap sikandin katō mga ánnà Judio na nángngà tun ta saruwan din ukit katō kapamaké dan. ³¹ Purisu tingód katō mga sugù i Moises, yakó ágpanámdám na ándà dán ágpulusán kani! su ukit katō kapamaké ta ki Cristo tō katanggap ka Manama áknita na nángngà tun ta saruwan din. Asal ukit ka kapamaké ta, igmasarig baling tō mga sugù.

Itanggap si Abraham su igpamaké sikandin

4 Na, panámdám kó tingód katō inému ki Abraham na kamónaan katō langun ta na mga Judio. ² Atin ka ukit katō madigár iglumu i Abraham tō katanggap ka Manama kandin na nángngà tun ta saruwan din, mému ka padadurung si Abraham. Asal ánnà ukit katō iglumu i Abraham tō katanggap ka Manama kandin na nángngà tun ta saruwan din. ³ Isóddóran ta ni su mà katō kagi ka Manama na igsulat, “Igpamaké si Abraham katō Manama. Purisu igtanggap tō Manama ki Abraham na nángngà tun ta saruwan din.” †††

⁴ Atin ka lumumu tō manubù, ánnà gasa tō bággén kandin, asal tandan ukit katō pagud din. ⁵ Tō manubù na mamaké katō Manama na ágtanggap katō mga masalà-salà, tō gó tō tanggapán katō Manama na nángngà tun ta saruwan din ukit ka kapamaké katō manubù, ánnà ukit katō pagud din. ⁶ Iring kani tō igkagi i Harì David sayyan na kadayawan tō mga manubù na tanggapán ka Manama na nángngà tun ta saruwan

† 3:12 Salmo 14:1-3; 53:1-3. †† 3:13 Salmo 5:9; 140:3. ‡ 3:14 Salmo 10:7. †† 3:17 Isaías 59:7-8. ††† 3:18 Salmo 36:1.

††† 4:3 Genesis 15:6.

din ánnà ukit katô pagud dan asal ukit katô kapamaké dan, su igkagi sikandin, na mà din,

⁷ “Ágkadayawan tô mga manubù na igpasinsiyaan tingód katô kalapas dan ka mga sugù,

Asta tingód katô kalumu dan ka madat na igtambunan ka Manama.

⁸ Ágkadayawan tô manubù na ándà dán panámdámi ka Manama tô mga salà din.” †

⁹ Na, tô kadayawan ta tingód katô katanggap ka Manama na ándà salà ánnà dád para áknita na mga Judio na igtupuwan, asal para pagsik katô mga ánnà Judio agad ándà dan tupuwi. Isóddóran tad na igtanggap katô Manama si Abraham na nángngà tun ta saruwan din su igpamaké sikandin. ††¹⁰ Asal kadángngan tô katanggap ka Manama ki Abraham na ándà salà? Pángnga igtupuwan sikandin ébô duwán pató na igpasakup sikandin tun ta Manama, ó tô ándà pa tupuwi? Inému ni tô ándà pa sikandin tupuwi. ¹¹ Tô igpamaké dán si Abraham, igkagi tô Manama na kailangan patupu si Abraham, su tô gó tô pató na igtanggap ka Manama sikandin na nángngà tun ta saruwan din ukit katô kapamaké din tô ándà pa sikandin tupuwi. Purisu inému si Abraham na ámmà katô langun ágpamaké agad ándà dan tupuwi, asta igtanggap ka Manama sikandan na nángngà tun ta saruwan din. ¹² Inému pagsik si Abraham na ámmà katô langun na igtupuwan asta igpamaké ka Manama iring katô kapamaké i Abraham tô ándà pa sikandin tupuwi.

Tô manubù na ágpamaké makatanggap katô igtandô

¹³ Tô sayyan, igtandô tô Manama ki Abraham asta tun ta mga rubbad din na bággén din kandan tô madigár na igtandô din tun ta langun manubù nit banuwa. Tô gó tô igtandô ki Abraham ánnà su igtuman din tô mga sugù, asal igtandô su igpamaké sikandin ka Manama. Purisu igtanggap ka Manama si Abraham na ándà salà tun ta saruwan din. ¹⁴ Atin ka tô mga manubù dád na ágtuman ka sugù tô bággayan katô igtandô ka Manama, ándà dán ágpulusán ka kapamaké ta ka Manama, asta di matuman tô igtandô din. ¹⁵ Igtandóan si Abraham ánnà ukit katô katuman din ka mga sugù, su supakan ka Manama tô manubù na di pakatuman katô langun sugù din. Atin ka ándà mga sugù, ándà áglapas katô mga sugù.

¹⁶ Purisu sikita dád na ágpamaké tô bággayan ka Manama katô igtandô din, su ukit katô kédu ka Manama, ágtanggap sikandin áknita na nángngà tun ta saruwan din. Purisu matuman tô igtandô ka Manama tun ta langun manubù na inému na mga rubbad i Abraham ukit katô kapamaké dan katô Manama iring ki Abraham. Tô gó tô ágbággén ka Manama ánnà dád tun ta mga ágpampamaké na Judio na ágtuman katô mga sugù, asal tun ta mga ánnà Judio na ágpamaké ka Manama iring katô kapamaké i Abraham, su inému si Abraham na ámmà katô langun ta na ágpampamaké. ¹⁷ Bánnal ni su mà katô kagi ka Manama na igsulat,

“Imun ku sikuna na kamónaan ka marapung mga grupo.” ‡

Agad iring na di matuman tô igtandô ka Manama na igimanan i Abraham su tugál dán sikandin asta tô sawa din, asal igbánnal sikandin na marapung tô mga rubbad na bággén ka Manama kandin. Manama tô makanté puman ka manubù na inaté, asta ágkagi sikandin tingód katô ándà pa imuwi iring na igimu dán.

Igbánnal si Abraham na mému sikandin kamónaan ka marapung mga grupo, iring katô igtandô ka Manama kandin, na mà din,

“Iring na karapungan katô mga karani tô langun rubbad nu.” ††

¹⁹ Isóddóran i Abraham na tugál dán sikandin, asta di dán sikandin makapabatà, su mga sábbad gatus (100) dán tô idad din. Isóddóran din na ándà kinnam batà tô sawa din na si Sara. Agad isóddóran din ni, asal ándà sikandin duwa-duwa tingód ka katumanan katô igtandô ka Manama kandin. ²⁰ Ándà sikandin duwa-duwa tingód katô igtandô ka Manama kandin, asal igpabákkár din baling tô kapamaké din ka Manama, asta igpasalamat sikandin tun ta Manama. ²¹ Isóddóran din na makému tô Manama tumuman katô igtandô din.

²² Purisu mà katô kagi ka Manama na ukit katô kapamaké din ka Manama, “Igtanggap ka Manama si Abraham na nángngà tun ta saruwan din.” ††

²³ Ánnà dád para ki Abraham tô igsulat kagi ka Manama, na, “Igtanggap na nángngà tun ta saruwan din,”

²⁴ asal igsulat pagsik ni para áknita ébô kumabákkár tô kapamaké ta na tanggapán ki ka Manama na nángngà tun ta saruwan din. Igsulat ni para áknita na ágpamaké ka Manama na iganté puman katô Áglangngagán ta na si Jesus. ²⁵ Igmatayan si Jesus tingód katô mga salà ta, asta iganté puman sikandin ébô pasóddóran ka Manama na tanggapán ki ikandin na nángngà tun ta saruwan din.

Kadayawan tô manubù na igpasábbad tun ta Manama

5 Na, su igtanggap kid ka Manama na nángngà tun ta saruwan din ukit katô kapamaké ta, ándà dán sókó ka Manama áknita. Igpasábbadé ki asta tô Manama ukit katô kamatayan katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo. ² Ukit katô iglumu din isakup kid tun ta mga ágtabangan ka Manama su igpamaké kid ki Cristo. Idayawan kid su gimanan ta tô álló na pabantugán ki duma katô Manama tun ta langit. ³ Idayawan ki pagsik dalám katô kahirapan ta, su isóddóran ta na ukit katô mga kahirapan, makatiis ki na mallayat é ginawa ta. ⁴ Atin ka makatiis ki na mallayat é ginawa ta, kasóddóran ta na kadayawan tô Manama tingód áknita. Atin ka kadayawan tô Manama tingód áknita, isóddóran ta na matuman tô gimanan ta. ⁵ Atin ka manayun ki gimán katô katumanan, kasóddóran ta na di ki makabullug, su igpasóddór dán ka Manama na ággi-

† 4:7-8 Salmo 32:1-2. †† 4:9 Ahaán tô Genesis 15:6.

‡ 4:17-18a Genesis 17:5. †† 4:17-18b Genesis 15:5. †† 4:22 Ahaán tô Genesis 15:6.

nawaan ki ikandin ukit katô Ugis Espiritu na igbággé din áknita.

⁶ Dáangngan tô ándà pa ágkémú ta ébô matábbus ki, tô álló na igsalin ka Manama, inaté si Cristo ébô tábusán ki na mga masalà-salà. ⁷ Tagsábbadé dád tô manubù na pamaté para bullas katô duma manubù, agad náangngà tô áglumun din. Asal para katô manubù na madigár é áglumun din, duwán basi manubù na numunug na pamaté para bullas kandin. ⁸ Asal igpasóddór ka Manama na dakál tô ginawa din áknita, su dalám katô kósig ta kandin, inaté si Cristo para bullas áknita. ⁹ Purisu su igtanggap kid ka Manama na náangngà tun ta saruwan din ukit katô dipanug i Cristo na inaté tun ta krus, isóddóran ta na paluwaán ki gó pagsik tikud tun ta supak tun ta tapuri álló. ¹⁰ Dáangngan mga usig ki katô Manama, asal ukit katô kamatayan katô Batà din, igpagsábbad kid tun ta Manama. Na, su tô gó tô igimu din para áknita, isóddóran ta na tábbusán ki i Cristo ukit katô kantayan din.

¹¹ Duwán pagsik kadayawan ta tingód katô iglumu ka Manama áknita ukit ka kamatayan katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo asta kapasábbad din áknita tun ta Manama.

Si Adan asta si Jesu-Cristo

¹² Masalà-salà ki langun su tô una manubù na si Adan iglumu ka salà. Inaté sikandin tingód katô salà din. Purisu ágkamaté tô langun manubù, su tô iglumu si Adan ka salà, iring na langun manubù tô iglumu ka salà. ¹³ Tô ándà pa bággéyi ka Manama tô mga sugù ki Moises, taganà gó iglumu tô mga manubù ka salà, asal tô salà dan ánnà ukit katô kalapas ka sugù, su ándà pa sugù. ¹⁴ Asal isóddóran ta na tikud tun ki Adan sippang tun ki Moises, inaté tô langun manubù su tô langun dan iglumu ka salà. Inaté tô mga manubù agad tô salà dan ánnà iring katô salà i Adan.

Duwán igtanggap katô langun manubù ukit katô iglumu i Adan, asta duwán igtanggap katô langun manubù ukit katô iglumu i Cristo agad tô ándà pa sikandin dunggù. ¹⁵ Asal ánnà magunawa tô gasa na igpulus ta ukit katô katanggap ka Manama na náangngà tun ta saruwan din asta tô igpulus ta ukit katô kalumu i Adan ka salà. Agad isóddóran ta na ágkamaté tô langun manubù ukit katô salà i Adan, asal tuu pa bánnal na marapung tô mga manubù na igdungguan katô kédu ka Manama asta igtanggap din na náangngà tun ta saruwan din ukit katô iglumu i Jesu-Cristo. ¹⁶ Duwán pa duma kasaan. Su duwán salà katô sábbad dád manubù na si Adan, igkagi tô Manama na kailangan supakan tô langun manubù. Asal su duwán salà katô marapung manubù, duwán kédu ka Manama áknita, asta igtanggap ki ikandin na náangngà tun ta saruwan din. ¹⁷ Ukit ka iglumu katô sábbad manubù na si Adan, ágkamaté tô langun manubù. Asal tô mga manubù na tumanggap katô kédu ka Manama asta tanggapán dan ka Manama na náangngà tun ta saruwan din, tô gó tô mangulu duma ki Cristo ka módô dan duma kandin tun ta langit. Tô gó tô gasa na

ágpulusán dan ukit ka iglumu katô sábbad manubù na si Jesu-Cristo.

¹⁸ Purisu ukit katô sábbad salà i Adan, kailangan supakan tô langun manubù. Asal ukit katô náangngà lumu i Jesus tun ta krus, duwán kantayan na mému bággén ka Manama tun ta langun manubù asta tanggapán dan ikandin na náangngà tun ta saruwan din.

¹⁹ Si Adan tô sábbad na ándà bánnal ka Manama, asta inému masalà-salà tô langun manubù. Iring kani, si Jesus tô sábbad na igbánnal ka Manama, asta marapung tô mga tanggapán ka Manama na náangngà tun ta saruwan din.

²⁰ Igbággé ka Manama tô mga sugù ki Moises ébô kasóddóran ta na tuu dakál tô salà ta. Agad dakál tô salà ta, asal tuu pa dakál tô kédu ka Manama áknita.

²¹ Agad tô langun manubù ágkamaté ukit katô salà, asal tô langun manubù mému dungguan katô kédu ka Manama su tanggapán dan ikandin na náangngà tun ta saruwan din. Bággayan dan pagsik ikandin ka kantayan na ándà ágtamanán ukit ka iglumu katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo.

Inaté ki asta inaté kid puman duma ki Cristo

6 Na, su duwán kédu ka Manama áknita, duwán basi manámdám na madigár ka manayun ki lumumu ka salà ébô dakál pa tô kédu ka Manama áknita. ² Asal di mému! Di mému ka manayun ki lumumu ka salà, su inéring kid katô inaté manubù na di dán ágkapiirit lumumu ka salà. ³ Panámdám yu ni. Tô igpabunyag ki tingód katô kapasakup ta tun ki Jesu-Cristo, igpasóddór ki na iring na inaté ki duma kandin. ⁴ Purisu tô igpabunyag ki, iring na iglábáng kid duma kandin ébô di ki mapirit lumumu ka salà iring na inaté manubù na di dán ágkapiirit lumumu ka salà. Tô igpabunyag ki, iring na inaté kid puman duma kandin ébô duwán mantu kantayan ta, iring katô kanté puman ki Cristo ukit ka katulusan katô Ámmà din na Manama.

⁵ Na, su di kid mapirit lumumu ka salà ukit katô kasábbad ta tun ta kamatayan i Cristo, mantu dán pagsik tô kantayan ta ukit katô kasábbad ta tun ta kanté puman ki Cristo. ⁶ Kailangan di ki malingó na tô igpansalan si Jesus tun ta krus ébô maté, iring na igpansalan tun ta krus tô tapé kamanubuan ta na masalà-salà ébô dadattan tô madat kakalyag ka lawa ta, asta ébô di ki mallang ka salà. ⁷ Igpaluwà kid ébô di ki mapirit lumumu ka salà, iring katô inaté manubù. ⁸ Su iring na inaté kid duma ki Cristo, isóddóran ta na igbággayan kid pagsik ka kantayan na ándà ágtamanán iring katô kandin.

⁹ Isóddóran tad na inaté puman si Cristo, asta di dán sikandin maté puman. Di dán makawid tô kamatayan kandin. ¹⁰ Makasábbad dád inaté sikandin ébô talun din tô salà. Asta tingód katô kanté din puman, manté dán sikandin ébô pabantugán din tô Manama. ¹¹ Iring kani, kailangan panámdámmán yu pagsik na di kó ágkapid ka madat kakalyag, iring na inaté manubù na di dán ágkapid ka agad ándin. Man-

tu dán tô kantayan yu su igpasábbad kóid tun ki Jesu-Cristo ébô pabantugán yu tô Manama.

¹² Purisu yakó yu ágpapanguluwi tô salà tun ta lawa yu na ágkamaté ébô di kó mapirit tumuman katô masalà-salà kakalyag yu. ¹³ Yakó ággamit katô lawa yu ébô lumumu ka salà. Asal bágge yu tô sarili yu tun ta Manama ébô imun kó na mga manubù na inaté dangingan asal manté kóid puman. Bágge yu tô tibuk lawa yu tun ta Manama ébô gamitán din ukit katô nángngà lumu yu tun ta saruwan din. ¹⁴ Tô masalà-salà kakalyag yu di makapid áknuyu, su ándà dán kailangan ka katuman yu katô mga sugù i Moises. Asal gagakán kó ka Manama na ágkéduwan asta ágtabang áknuyu ébô di kó lumumu ka salà.

Kailangan nángngà tô áglumun ta tun ta saruwan ka Manama

¹⁵ Na, su igtanggap ki ka Manama ánnà ukit ka katuman ta katô mga sugù i Moises, asal ukit ka kédu asta tabang ka Manama, duwán basi manámdám na mému dán ka lumumu ki ka salà. Asal tô taba ku, di gó mému! ¹⁶ Panámdám kó tingód kani. Atin ka pasakup kó tun ta дума manubù ébô mánnal kó kandin iring na állang, mému kó állang katô ágbánnalán yu. Kailangan tumanán ka állang tô sugù katô amo din. Iring kani, atin ka sumalin kó na tumuman ka madat mga kakalyag yu, diyaan kó ka Manama ka ándà ágtamanán. Asal ka sumalin kó na mánnal ka Manama, di kó áglumu ka salà. ¹⁷ Dangingan, iring kó na mga állang su igtuman kó katô madat mga kakalyag yu. Asal ágpasalamatta tun ta Manama su igtigkané kó igbánnal katô kabánnalan, asta igtuman kó katô igtinurú áknuyu. ¹⁸ Igpaluwà kóid ka Manama ébô di kó ágkapi-rit lumumu ka salà. Inému kóid iring na mga állang ka Manama su kailangan ándà salà na áglumun yu. ¹⁹ Igsulat ku tingód katô állang su mahirap tô kénagpát yu kani kabánnalan. Dangingan igtuman kó katô madat mga kakalyag yu, su tô panámdám yu tô igpirit katô lawa yu ébô lumumu kó katô di nángngà, iring katô állang na ágtuman ka sugù katô amo din. Purisu igrayan kó iglumu ka salà. Asal áknganni, kailangan bággen yu tô lawa yu tun ta Manama ébô ándà salà na ágkalumu yu su iglinisan kóid ka Manama.

²⁰ Dangingan, iring kó na állang su ipirit kó igtuman ka madat kakalyag yu, asta ándà panámdám yu na kailangan lumun yu tô nángngà tun ta saruwan ka Manama. ²¹ Ándà madigár na igpulus yu ukit katô kalumu yu katô madat na ágkayyaan yud áknganni, su tô lumumu ka madat iring kani, tô dungguán dan kamatayan. ²² Asal igpaluwà kóid ka Manama ébô di kó ágkapi-rit lumumu ka salà, asta inému kó iring na mga állang ka Manama. Purisu iglinisan kóid ka Manama, asta igbággayan kóid ka kantayan na ándà ágtamanán. ²³ Tô tandan na matanggap katô mga áglumu ka salà tô kamatayan. Asal tô gasa na bággen ka Manama tô kantayan na ándà ágtamanán ukit ki Jesu-Cristo na Áglangngagán ta.

Dì ki mapirit tumuman katô mga sugù

7 Mga kataladi, ikasóddór kó tingód katô mga sugù. Purisu isóddórán yu na kailangan mánnal tô manubù katô mga sugù róggun na manté pa sikandin. Atin ka maté tô manubù, di mapirit mánnal. ² Iring na bayi na duwán дума, kailangan pasábbadé dan róggun manté dan pa. Asal ka maté tô mama, di mapirit tô bayi balu tumuman katô sugù tingód katô taladuma. ³ Purisu ka lumayuk tô bayi tun ta ássa mama tô ándà pa kamaté tô дума din, makalibug sikandin. Asal ka inaté dán tô дума din, di mapirit tô bayi balu tumuman katô sugù tingód katô taladuma. Atin ka kumalyag puman tô bayi balu, di sikandin makalibug katô una дума din.

⁴ Mga kataladi, iring ki na inaté manubù na di mapirit tumuman katô mga sugù. Tô inaté si Cristo tun ta krus, iring na inaté ki дума kandin. Purisu igpasakup ki tun ta ássa, asta iring ki katô bayi na inatayan ka дума din asta igkalyag ka ássa mama. Sikita tô mga sakup i Cristo na iganté puman ka Manama ébô ándà salà na áglumun ta asta ébô durungán tô Manama. ⁵ Dangingan, róggun na igtuman ki katô áknita kakalyag, igkinnaman ki katô madat kakalyag ta ukit katô mga sugù. Purisu igdiyaan ki ka Manama, su inalayun ki iglumu ka salà. ⁶ Asal su iring na inaté kid, di ki mapirit tumuman katô mga sugù su igpaluwà kid ka Manama tikud tun ta kallang áknita. Dangingan tô igsarig ki katô mga sugù i Moises, ándà ki ikatuman katô kakalyag ka Manama. Asal áknganni, makému kid tumuman katô kakalyag ka Manama su ágtabang tô Ugis Espiritu áknita.

Tô ágpulusán ka mga sugù

⁷ Na, duwán basi manámdám iring kani. Atin ka mga sugù i Moises tô makadadat áknita, madat basi tô mga sugù. Asal tô taba ku na ánnà madat tô mga sugù agad makadadat áknita! su ukit dád katô mga sugù, isóddórán ku na masalà-salà a. Na, isóddórán ku na salà tô sabù su mà katô igsulat tun ta mga sugù i Moises, “Yakó ágkasabuan.” ^{††} Asal ukit katô sugù, inapid-da katô madat kakalyag ku asta marapung tô mga isabuan ku. Atin ka ándà palang sugù tingód katô salà, di ki ágkapid ka kakalyag ébô lumumu ka salà. ⁹ Dangingan ándà ku kasóddóri ka ándin tô ágkailanganán ébô makatumanna katô mga sugù. Asal tô isóddórán ku na duwán sugù, “Yakó ágkasabuan,” isóddórán ku na iglumuwa ka salà asta isóddórán ku na ágpiddánna tun ta kamatayan. ¹⁰ Kéman ku ka mugtukka tun ta Manama ukit katô katuman ku katô mga sugù. Asal ukit katô sugù, isóddórán ku na ágpiddánna tun ta kamatayan. ¹¹ Iglimbunganna katô madat kakalyag ku, su agad madigár pád tô gimanan ku ukit katô katuman ku ka mga sugù, asal ukit katô madat kakalyag ku, ágpiddánna tun ta kamatayan.

† 6:21 Kamatayan, ó supakan ka Manama ka ándà ágtamanán.

†† 7:7 Exodo 20:17.

¹² Purisu nánngà tò mga sugù na igbággé ka Manama ki Moises. Ugis, nánngà asta madigár tò langun sugù.

¹³ Na, duwán basì minsà na manan ka ágpiddán ki tun ta kamatayan ukit katò sugù na madigár? Tumaba a na ánnà! Iglumuwa ka salà ukit katò kakalyag ku na lumumu ka salà. Iggamit tò madigár sugù ébò kasóddóran ku na ágpiddánna tun ta kamatayan asta madat tò áglumun ku. Ukit katò kalapas ku katò sugù, isóddóran kud na tuu madat tò salà.

Tò duwa kakalyag

¹⁴ Isóddóran ta na tikud tun ta Ugis Espiritu tò mga sugù i Moises. Asal ágkapidda katò madat kakalyag ku. Iring na inallangnga tun ta madat kakalyag ku.

¹⁵ Duwán timpo na di ku ágkagpáttan tò áglumun ku, su tò madigár kakalyag ku na lumun ku pád, di ku baling ágkatuman. Asta tò madat na di ku pád lumun, tò gó baling tò ágkatuman ku. ¹⁶ Agad ándà kakalyag ku na lumumuwa ka madat na áglumun ku, asal tò gó tò patò na isóddóran ku na madigár tò mga sugù.

¹⁷ Purisu ánnà sakán tò ágsalin katò madat na áglumun ku, asal áglumuwa ka madat su ágpiddánna katò salà dini kanak. ¹⁸ Isóddóran ku na ándà palang madigár dini kanak, su agad duwán kakalyag ku na lumumuwa ka madigár, asal di ku ágkalumu. ¹⁹ Tò madigár na kakalyag ku pád lumun, di ku ágkalumu, asal tò madat na ánnà kakalyag ku lumun, tò gó baling tò ágkalumu ku. ²⁰ Purisu su áglumun ku tò madat na di ku pád lumun, isóddóran ku na ánnà tikud tun ta kasalin ku, asal madat baling tò áglumun ku su ágpiddánna katò salà dini kanak.

²¹ Isóddóran ku na ni gó tò inalayun ágkalumu. Atin ka kakalyag ku na lumumuwa ka madigár, ágdalan-ganna katò kanak madat kakalyag. ²² Tun ta kadalámman ka pusung ku, ágkadayawanna tingód katò mga sugù. ²³ Asal isóddóran ku na duwán ássa kakalyag di ni dalám ka lawa ku. Iring na ágpagawé tò kakalyag ka lawa ku asta tò kakalyag na ágsalinán ku tun ta panámdám ku. Purisu ágkapidda katò salà. ²⁴ Tuu madat tò ágriyun ku tingód kani! Mólà pa pád ka duwán makapaluwà kanak tikud tun ta kakalyag katò salà dini ta lawa ku na ágpiddánna tun ta kamatayan. ²⁵ Ágpasalamatta tun ta Manama su ukit katò Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo, duwán kaluwaan ta tikud tun ta kakalyag katò salà dini ta lawa ta!

Purisu tun ta panámdám ta duwán kakalyag ta na tumanán tò mga sugù, asal ágkapid ki katò madat kakalyag ta na masalà-salà.

Tò ágkapánnuan ka kakalyag katò Ugis Espiritu

8 Su igtanggap dán tò Manama áknita na nánngà tun ta saruwan din ukit katò iglumu i Cristo para áknita, di gó supakan ka Manama tò mga igpasakup tun ki Jesu-Cristo. ² Duwán mantu kantayan na igbággé katò Ugis Espiritu áknita, asta ukit ki Jesu-Cristo duwán dán mantu kókitan na igimu din ébò paluwaán

ki tikud tun ta ágpiddánna áknita na lumumu ka salà na ágpiddánna áknita tun ta kamatayan. ³ Ándà ki ikatuman katò mga igsugù i Moises su mabákkár tò kakalyag ta na lumumu ka salà. Asal tò ándà ta kagaga, tò gó tò igaga katò Manama. Igpapid din tò kandin Batà na duwán lawa din iring kani lawa na masalà-salà, ébò tumábbus áknita tikud tun ta salà. Igsupakan ka Manama tò Batà din na igbullas áknita na masalà-salà ⁴ ébò makatuman kid katò langun sugù ánnà ukit katò katuman ta katò madat kakalyag ta, asal ukit katò katuman ta katò kakalyag ka Ugis Espiritu. ⁵ Tò mga ágtuman ka madat kakalyag dan, tò gó tò ágpanámdám asta ágnunug ka kandan kakalyag. Asal tò mga ágtuman ka kakalyag katò Ugis Espiritu, tò gó tò ágpanámdám asta ágnunug ka kakalyag katò Ugis Espiritu. ⁶ Tò mga ágkapánnuan ka madat kakalyag dan, tò gó tò mapid tun ta kamatayan. Asal tò mga ágkapánnuan ka kakalyag katò Ugis Espiritu, tò gó tò mugtuk tun ta Manama ka ándà ágtamanán asta bággayan ka kasunayan. ⁷ Tò mga ágkapánnuan ka madat kakalyag dan, tò gó tò usig ka Manama. Géllyéyan dan tò mga sugù ka Manama, asta di dan gó pakatuman kani. ⁸ Tò mga ágkapid ka madat kakalyag dan, tò gó tò di makabággé ka dayó tun ta Manama.

⁹ Di kó gó mapirit ágtuman katò madat kakalyag yu, asal mému kó mapid katò Ugis Espiritu su góddò dán tò Ugis Espiritu ka Manama diyan ákniyu. Atin ka duwán manubù na ándà Ugis Espiritu tikud ki Cristo dutun kandin, tò gó tò ánnà sakup i Cristo. ¹⁰ Atin ka góddò si Cristo dini áknita, agad maté ni lawa ta tingód ka salà, manté tò espiritu ta, † su igtanggap tò Manama áknita na nánngà tun ta saruwan din. ¹¹ Su góddòan kó gó katò Ugis Espiritu na iganté puman ki Jesus, antén gó puman ka Manama tò ákniyu lawa na ágkamaté. Tò gó tò lumun ka Manama na iganté puman ki Jesu-Cristo, su lumun din ni ukit katò Ugis Espiritu na góddò diyan ákniyu.

¹² Purisu mga kataladi, kailangan tumanán ta tò tinurù katò Ugis Espiritu. Ándà dán kailangan na tumanán ta tò tinurù ka madat kakalyag ta, ¹³ su atin ka ágtuman kó ka madat kakalyag yu, mapid kó tun ta kamatayan. Asal ka sumódò kó ágtuman ka madat kakalyag yu ukit katò tabang ka Ugis Espiritu, mugtuk kó tun ta Manama ka ándà ágtamanán.

¹⁴ Tò mga ágbánnal katò Ugis Espiritu, tò gó tò mga gabatà ka Manama. ¹⁵ Bánnal ni, su igbággayan kó ka Manama katò Ugis Espiritu ánnà ébò kamáddangan kó puman kandin, iring na mga állang na ágkamáddangan katò amo dan, asal igbággayan kó ka Manama katò Ugis Espiritu, asta ukit katò iglumu din, igimu kó ka Manama na mga gabatà din. Ukit katò Ugis Espiritu, makatawar kid katò Manama na Ámmà! ¹⁶ Tò Ugis Espiritu ágpasóddòr na bánnal tò isóddóran katò espiritu ta na mga gabatà kid ka Manama. ¹⁷ Su sikita tò mga gabatà din, bággayan ki katò mga kadigárran ka ándà ágtamanán. Manama tò mággé áknita, asta tò

† 8:10 Manté tò espiritu ta, ó bággén katò Ugis Espiritu tò kantayan áknita.

kadigárran na igbággé din ki Cristo, tô gó tô bággén din áknita. Isóddóran ta na bánnal ni su girrayatan ki iring ki Cristo ébô pabantugán ki pagsik duma kandin.

Madigár tô igtaganà áknita

¹⁸ Isóddóran ku na tô kahirapan ta áknganni iring na kalingawan ta su tuu madigár tô igtaganà ka Manama áknita na pasóddórán din tun ta tapuri álló. ¹⁹ Gangatan katô langun-langun na igimu ka Manama tô dumunggù álló na pakitanán din ka sadan tô bánnal mga gabatà din. ²⁰ Tô langun-langun na igimu ka Manama igruudan na ándà ágpulusán ánnà su ándà kakalyag katô langun-langun, asal tô kakalyag ka Manama na duwán pa gimanan, ²¹ su dumunggù tô álló na paluwaán ka Manama tô langun-langun tikud tun ta karóddógan ébô bággén din kandan tô mabantug kaluwaan na magunawa katô igbággé din áknita na mga gabatà din. ²² Róggun ka di pa matuman, isóddóran ta na iring na garang tô langun igimu ka Manama nit banuwa sippang áknganni, su gangatan tô katumanan, iring na arangán katô bayi na masig dán mamasusu, su gangatan din tô batà na pamasusun. ²³ Ánnà dád mga igimu ka Manama tô garang, asal sikita pagsik garang tun ta pusung ta. Góddóan ki katô Ugis Espiritu na iring na una gasa tingód katô katumanan na gangatan ta. Garang ki tun ta pusung ta róggun na gangat ki katô álló ka katanggap ta katô bággén ka Manama áknita na mga gabatà din. Tô gó tô álló na pamantun ka Manama ni mga lawa ta. ²⁴ Tikud tun ta katábbus din áknita, inalayun ki giman katô katumanan. Atin ka ituman dán tô igimanan ta, ándà kailangan na manayun ki giman, su ándà palang manubù na giman katô ituman dán. ²⁵ Asal su ándà pa katuman tô gimanan ta, kailangan pallayatán ta tô ginawa ta róggun na gangat ki.

²⁶ Tingód katô kalómétan ta, ágtabangan ki katô Ugis Espiritu. Atin ka dumasal ki, di ki pakasóddór ka ándin tô nángngà pamuyuán ta tun ta Manama. Asal ágpédu-édu tô Ugis Espiritu para áknita tákkás ka arangán din na di ágkabólós, ²⁷ asta isóddóran ka Manama ka ándin tô tun ta pusung ta, asta ágkagpáttan din ka ándin tô kakalyag katô Ugis Espiritu. Isóddóran din na ágdasal tô Ugis Espiritu para áknita na mga sakup ka Manama tingód katô kakalyag din.

²⁸ Isóddóran tad na ukit katô langun na ágdunggù áknita, duwán kadigárran na lumun ka Manama para katô langun ta na ággina kandin. Tô gó tô lumun din áknita na igsalin din tingód katô kandin kakalyag. ²⁹ Tô ándà pa imuwi ni banuwa, taganà isóddóran ka Manama na mamaké ki kandin, asta taganà igsalin pagsik sikandin na imun ki iring na Batà din ébô imun si Cristo na kaké ta na mga gabatà ka Manama. ³⁰ Asta tô langun ta na igsalin ka Manama ébô imun ki iring na Batà din, tô gó pagsik tô igtawar din. Asta tô langun ta na igtawar din, tô gó pagsik tô igtanggap din na nángngà tun ta saruwan din. Asta tô langun ta na igtanggap din na nángngà tun ta saruwan din, tô gó pagsik tô bággayan din ka kadigárran na igtaganà din.

Tô ginawa ka Manama áknita

³¹ Atin ka manámdám ki tingód katô langun kani na igimu ka Manama para áknita, kasóddóran ta na ándà palang makapanalu áknita su Manama tô ágtabang áknita. ³² Tô kandinnù Batà ándà din awidi, asal igbággé din baling tun ta bállad katô mga manubù na igmaté kandin ébô duwán ágpulusán katô langun ta na mga ágpampamaké. Purisu su igpapid ka Manama si Cristo dini áknita, isóddóran ta na bággén din gó pagsik áknita tô langun na ágkailanganán ta. ³³ Ándà palang makakagi na masalà-salà ki na igsalin ka Manama, su Manama gó tô igkagi na ándà dán salà ta tun ta saruwan din. ³⁴ Ándà palang makakagi na kailangan supakan ki su si Jesu-Cristo gó tô taratapid tun ta Manama para áknita. Sikandin tô inaté na igbullas áknita, asta inaté puman, asta igpabantug dán dadan tun ta kawatan katô Manama. ³⁵ Isóddóran ta na ándà palang makapadiyà áknita tikud tun ta ginawa i Cristo. Agad kahirapan ki asta samukán ki, agad irrayatan ki, agad ándà makan ta asta kakulangan ki ka umpak, agad limáddangán ki asta matayan ki, asal inalayun gó sikandin ággina áknita. ³⁶ Duwán igsulat i Hari David sayyan tun ta kagi ka Manama tingód kani mga kahirapan, na mà din,

“Tingód katô kapasakup dé áknikó,

inalayun ágpanámdám tô duma mga manubù na matayan ké.

Panámdám dan na matayan ké

iring dád na mga karnero na giyón.” †

³⁷ Agad ágdungguan ki kani mga kahirapan, asal manalu ki gó ukit ka tabang i Cristo na igginawa áknita.

³⁸ Isóddóran ku gó na agad matayan ki, agad duwán problema ta róggun manté ki pa, agad mga panaligan, agad madat mga espiritu, asal ándà palang makapadiyà áknita tikud tun ta ginawa ka Manama. Agad ándin tô dumunggù áknganni ó tun ta tapuri álló, agad ándin tô duwán katulusan, agad tô tun datas ta langit, agad tô tun dalám ka dagat, agad ándin tô nit banuwa, asal ándà palang makapadiyà áknita tikud tun ta ginawa ka Manama. Igpasóddór tô Manama áknita na tuu dakál tô ginawa din áknita ukit ki Jesu-Cristo na Áglangngagán ta.

Igélé tô karapungan ka mga Judio ki Cristo

9 Na, bánnal ni kagin ku tun ta saruwan i Cristo. Ánnà bulaló ni kagin ku. Isóddóran ku asta isóddóran katô Ugis Espiritu na bánnal ni. ² Tuuwa iranu tingód katô mga kadumaan ku na rubbad i Israel, asta iring na diya ágkórór. ³ Atin ka mému katabangan tô mga kataladi ku na Judio ukit katô supak ka Manama kanak asta padiyaánna ikandin tikud tun ki Cristo, mému kanak ébô matábbus dan. ⁴ Sikandan tô mga rubbad i Israel na igsalin ka Manama, asta iring dan na mga gabatà din. Sikandan tô igpakitaan din katô séllaán din, asta sikandan tô igtandóan din ka kadigár-

† 8:36 Salmo 44:22.

ran. Sikandan tō igbággayan din ka mga sugù, asta sikandan tō igtinuruan din tingód katō kapangadap kandin. Sikandan tō inalayun igtandóan ka Manama.

⁵ Sayyan igsalin ka Manama tō kandan ibantug mga kamónaan na si Abraham, si Isaac asta si Jacob. Asta tō tuu pa madigár, tō mga rubbad i Israel tō igtikudan katō Mesiyas na ipamasusu. Sikandin tō Manama na ágpangulu katō langun. Mólà pa ka durungán sikandin ka ándà ágtamanán. Matuman ni.

⁶ Asal ándà ku kagiya na ándà tuman tō Manama katō tandô din. Agad marapung tō mga rubbad i Jacob na ánggadanan mga sakup ka banuwa ka Israel, asal ánnà langun dan tō igtanggap ka Manama na kandin mga sakup. ⁷ Ánnà su rubbad dan i Abraham tō katanggap ka Manama na mga sakup din, su tagsábadé dád tun kandan tō igtanggap ka Manama na bállal mga rubbad i Abraham. Tō gó tō igpasóddór áknita ukit katō igkagi ka Manama ki Abraham, na mà din,

“Ukit katō batà nu na si Isaac bággén ku áknikó tō mga karubbadan na igtandô ku áknikó.” †

⁸ Ukit katō igkagi ka Manama, isóddóran ta na ánnà langun gabatà i Abraham tō tanggapán ka Manama na mga gabatà din, asal tō dád ipamasusu ukit katō tandô din. ⁹ Isóddóran yu na ni gó tō igtandô ka Manama ki Abraham, na mà din,

“Tō ámmé na dumunggù, lumónódda dini ákniyu, asta duwán batà mama na pamasusun katō sawa nu na si Sara.” ††

¹⁰ Na, ukit katō duwa gabatà i Rebecca asta katō kamónaan ta na si Isaac, duwán igpasóddór ka Manama na ánnà langun rubbad i Abraham tō mému tanggapán din. ¹¹ Agad tō ándà pa pamasusuwi si Jacob asta si Esau, agad tō ándà pa iglumu dan na madigár ó madat, taganà igkagi tō Manama tun ta innà dan tingód katō dáppi, na mà din, “Tō kaké batà mému na állang katō adi din.” ‡ Tō igsalin ka Manama tō adi, igpasóddór din na matuman tō kakalyag ka Manama ánnà ukit katō áglumun ka mga manubù, asal ukit katō Manama na ágsalin kandan. ¹³ Bállal ni su mà katō kagi ka Manama na igsulat katō sábbad propeta, na mà din,

“Igginawaan ku tō adi na si Jacob. Ándà ku ginawayi tō kaké na si Esau.” ‡†

¹⁴ Na, atin ka duwán minsà, “Nángngà tō kasalin ka Manama?” tō taba ku na nángngà gó tō kasalin din!

¹⁵ Su igkagi tō Manama ki Moises, na mà din,

“Sakán tō sumalin ka sadan tō nángngà tabangan ku. Sakán tō sumalin ka sadan tō nángngà kéduwan ku.” ‡

¹⁶ Purisu isóddóran ta na ágsalin tō Manama katō mga manubù na tanggapán din ánnà ukit katō kandan kakalyag ó kandan pagud, asal ukit katō kédu din.

¹⁷ Panámdám kó tingód katō igkagi ka Manama tun ta hari ka Ehipto sayyan, na mà din,

“Ándà ku sikuna matayi ébô kitanán yu tō katulusan ku, asta ébô mabantugga tun ta kaluwagan ka banuwa.” ‡‡

¹⁸ Purisu isóddóran ta na ágkéduwan tō Manama katō mga manubù ukit katō kandin kakalyag, asta patág-gasán din tō ulu katō mga manubù ukit katō kandin kakalyag.

¹⁹ Na, atin ka duwán minsà, “Atin ka Manama tō ágsalin ka ándin tō lumun ka mga manubù, manan ka supakan ka Manama tō áglumu ka madat? Su ándà palang manubù na makatu katō kakalyag ka Manama.” ²⁰ Tumaba a na di mému ka muyas ka katō Manama, su manubù ka dád. Igimu ka katō Manama iring na kudán na gimun ka manubù. Di mému ka muyas tō kudán katō taraimu ukit ka insà din ka manan ka igimu din na iring kanan. ²¹ Tō taraimu ka kudán tō mému sumalin ka ándin klasiya tō kudán na imun din. Mému ka tángngaán din tō sábbad dád palad ka libutà ébô imun din tō sábbad kudán na madigár asta ágdurungán, asta tō sábbad kudán para gamitán dád ka álló-álló.

²² Iring kani tō Manama, su mému ka tumanán din tō kandin kakalyag. Agad duwán kakalyag ka Manama na pasóddóran din na supakan din tō iglumu ka salà, asal igpallayat ka Manama tō kandin ginawa para katō mga iringasaan din asta kailangan supakan. ²³ Igpallayat ka Manama tō kandin ginawa ébô pasóddóran din na tuu madigár tō lumun din para katō mga igsalin din ébô duwán kédu din kandan. Tō gó tō taganà mga igsalin din ébô mugtuk dan tun kandin. ²⁴ Sikita gó tō mga igsalin din, asal tikud pagsik tun ta mga ánnà Judio. ²⁵ Nángngà tō kasalin ka Manama, su tun ta libro na igsulat i Oseas, duwán gó kagi ka Manama tingód kani, na mà din,

“Pasóddóran ku na sakupán ku tō mga ándà ku pa sakupi.

Pasóddóran ku na ginawaan ku tō mga ándà ku pa pasóddóri na ginawaan ku.” ‡‡‡

²⁶ Asta,

“Agad tun ta lugar na igkagiyan ka Manama tō mga manubù, ‘Ánnà kó mga sakup ku,’ tawarán sikandan na mga gabatà katō manté Manama.” §

²⁷ Igkagi gó si Isaias sayyan tingód katō mga rubbad i Israel, na mà din,

“Agad marapung tō mga rubbad i Israel na di ágkéyap iring na baklayanán tun ta dagat, asal tagsábadé dád tō tábbusán ka Manama. ²⁸ Matuman ni, su di madugé tumanán ka Manama tō igkagi din asta masig dán supakan tō mga manubù nit banuwa.” §†

²⁹ Atin ka ándà kédu ka Manama, ándà palang manubù na isamà, su igkagi si Isaias sayyan, na mà din,

“Sikita na mga sakup ka banuwa ka Israel, atin ka ándà palang mga rubbad ta na igsamà ka Áglangngagán na ágpangulu katō langun tun ta langit,

† 9:7 Genesis 21:12. †† 9:9 Genesis 18:10,14. ‡ 9:11-12 Genesis 25:23. ‡† 9:13 Malaquias 1:2-3. ‡‡ 9:15 Exodo 33:19.

‡‡† 9:17 Exodo 9:16. ‡‡‡ 9:25 Oseas 2:23. § 9:26 Oseas 1:10. §† 9:27-28 Isaias 10:22-23.

makéring ki katô mga taga Sodoma asta taga Gomora na igmatayan ka Manama sippang ka ándà palang isamà.” †

Mga sakup ka banuwa ka Israel asta Madigár Gulitán

³⁰ Purisu ni gó tô isóddóran ta. Agad tô mga ánnà sakup ka banuwa ka Israel na ándà pamasak katô kapókit ébô tanggapán dan ka Manama na nángngà tun ta saruwan din, igtanggap dan ikandin na nángngà tun ta saruwan din ukit katô kapamaké dan ki Cristo. ³¹ Asal tô mga sakup ka banuwa ka Israel, agad igpamasak dan katô kapókit ébô tanggapán dan ka Manama na nángngà tun ta saruwan din, ándà dan ikatuman katô mga sugù i Moises. ³² Ándà dan ikatuman su ándà dan pamasaki tô katanggap ka Manama kandan ukit katô kapamaké dan, asal igpamasak dan baling tô katanggap ka Manama kandan ukit katô áglumun dan, su si Jesus iring na batu tun ta dalan na ágkasungkulan dan. †³³ Mà katô kagi ka Manama na igsulat,

“Paminág kó kanak. Duwán sánnarán ku tun ta lunsud na ánggadanan Sion. ‡

Iring sikandin na batu na kasungkulan dan asta gélléyan dan.

Asta tô mamaké kandin, ò dan gó kayyaan.” ‡

10 Mga kataladi, tô kakalyag ku asta tô ágdasalán ku gó tun ta Manama na mólà pa ka tábbusán din tô mga kadumaan ku Judio. ² Bánnal ni kagi ku tingód kandan na gággár-ággár ágpamasak ka Manama, asal ándà dan ikasóddór ka pamánnun tô nángngà kapamasak kandin. ³ Su igélléyan dan tô kapókit na igimu ka Manama ébô tanggapán sikandan na nángngà tun ta saruwan din, asta igsuwé dan baling tun ta kandan kapókit, ándà dan nunug katô kapókit na igimu ka Manama ébô tanggapán sikandan na nángngà tun ta saruwan din, ⁴ su ukit katô iglumu i Cristo, ándà dán kailangan na tumanán ta tô mga sugù ‡ ébô tanggapán ki katô Manama na nángngà tun ta saruwan din. Purisu mému dán tanggapán ka Manama na nángngà tô langun na mamaké ki Cristo.

Mému tábbusán tô langun

⁵ Igsulat si Moises tingód katô tanggapán ka Manama na ándà salà tun ta saruwan din ukit ka katuman ka mga sugù, na mà din,

“Kailangan tumanán katô manubù tô langun-langun katô mga sugù ébô duwán kantayan din.” ‡

⁶ Asal tô igtanggap ka Manama na nángngà tun ta saruwan din ukit katô kapamaké ki Cristo, ò mému ka kumagi na, “Kailangan duwán madun tun ta langit ébô

† 9:29 *Isaias 1:9*. †† 9:32 *Tô kamatayan i Jesus iring na batu na ágkasungkulan, su tô mga Judio ándà ikasóddór na kailangan maté tô Mesiyas. Purisu igélléyan dan sikandin.* ‡ 9:33a *Sion tô ássa ngadan ka Jerusalem.* ‡† 9:33b *Isaias 8:14; 28:16.* ‡‡ 10:4 *Su ukit katô iglumu i Cristo, ándà dán kailangan na tumanán ta tô mga sugù, ó su si Cristo tô kapángngaan katô mga sugù.* ‡‡† 10:5 *Levitico 18:5.*

papónógán si Cristo.” ⁷ Dì mému ka kumagi na, “Kailangan duwán madun tun dalám ka tanà ébô antén puman si Cristo,” su ituman dán. ⁸ Tô igpamaké ki Cristo, mému ka kumagi kani na igkagi i Moises,

“Madani gó tô kagi ka Manama tun áknikó, su tô gó tô mému gulitán nu asta ágpanámdámman nu.” ‡‡

Tô gó tô kagi ka Manama na gulit-ulitán dé na kailangan mamaké tô manubù ki Cristo. ⁹ Ágtinuruán dé na atin ka mulit kó na si Jesus tô Áglangngagán yu, asta igbánnal kó gó na iganté puman sikandin ka Manama, tábbusán kó ka Manama. ¹⁰ Su tô manubù na mamaké ki Cristo tikud tun ta pusung din, tanggapán ka Manama sikandin na nángngà tun ta saruwan din. Asta tô manubù na kumagi tun ta duma mga manubù na bánal si Jesus tô Áglangngagán din, tábbusán ka Manama sikandin. ¹¹ Mà katô kagi ka Manama na igsulat i Isaias tingód ki Cristo, na mà din,

“Atin ka mamaké tô manubù kandin, ò gó sikandin kayyaan.” §

¹² Tun ta saruwan ka Manama, ándà kassaan katô Judio asta katô ánnà Judio, su sábbad dád tô Áglangngagán katô langun ágpamaké kandin. Ágkéduwan gó sikandin katô langun manubù na tumawar tun kandin,

¹³ su mà katô kagi ka Manama,

“Tábbusán katô Áglangngagán tô langun manubù na tumawar tun ta ngadan din.” §†

¹⁴ Duwán basì manubù na manámdám na ò mému ka tumawar tô mga manubù ki Cristo ka ándà dan pa pamaké kandin. Dì dan gó mamaké ki Cristo ka ò dan maminág tingód kandin. Dì dan gó maminág ka ándà manubù na mulit kandan. ¹⁵ Ándà gó mulit-ulit kandan tingód ki Cristo ka ándà manubù na papiddán ka Manama tun kandan. Mólà pa ka duwán papiddán ka Manama tun kandan, su duwán igsulat i Isaias sayyan tun ta kagi ka Manama, na mà din,

“Tuu madigár tô kadunggù katô mga manubù na mulit-ulit katô madigár gulitán!” §††

¹⁶ Atin ka iring kani tô panámdám ka manubù, ni gó tô taba ku. Duwán dán gó mga manubù na igpapid ka Manama tun ta mga Judio, asal tagsábbadé dád tô igbánnal katô Madigár Gulitán. Tô gó é igkagi katô propeta na si Isaias sayyan, na mà din,

“Áglangngagán ku, tagsábbadé dád tô mga igbánnal katô igulit dé kandan.” §†

¹⁷ Purisu isóddóran ta na duwán gó mga igpamaké su igpaminág dan tingód ki Cristo, asta duwán gó mga igpaminág tingód ki Cristo su duwán gó igulit-ulit kandan tingód ki Cristo.

¹⁸ Atin ka duwán minsà ka igulitan tô mga Judio tingód ki Cristo, tumaba a na igulitan dan gó, su mà katô kagi ka Manama,

“Madinág tô kagi tingód ka Manama tun ta langun manubù nit banuwa.

Makadunggù tô kagi ka Manama tun ta kaluwagan kani banuwa.” §††

‡‡‡ 10:6-8 *Deuteronomio 30:12-14.* § 10:11 *Isaias 28:16.* §† 10:13 *Joel 2:32.* §†† 10:15 *Isaias 52:7.* §‡ 10:16 *Isaias 53:1.* §†† 10:18 *Salmo 19:4.*

¹⁹ Atin ka duwán minsà ka ikagpát tō mga rubbad i Israel katō igulit kandan, tumaba a na igéllé dan mam-inág kani, asal ikagpát tō mga ánnà Judio. Si Moises tō una igpasóddór kani, su igsulat din tō igkagi ka Manama tun ta mga kamónaan ka Judio, na mà din,

“Tanggapán ku tō mga manubù na ágkaringasaan yu ébō kasabuan kó kandan.

Tanggapán ku tō mga manubù na kéman yu ka ágkatuluan dan ébō masókó kó.” †

²⁰ Tuu matayyó tō kagi ka Manama na igsulat i Isaias sayyan tingód katō mga manubù na ánnà sakup ka banuwa ka Israel, na mà din,

“Kitanánna katō mga ándà pamasak kanak.

Pakita a tun ta mga ándà insà tingód kanak.” ††

²¹ Asal tingód katō mga sakup ka banuwa ka Israel, igsulat i Isaias tō igkagi ka Manama sayyan, na mà din,

“Idugéya igangat katō mga manubù ébō lumónód dan dini kanak, asal ándà dan bánnal, asta igéllé dan kanak.” ‡

Tō kédu ka Manama katō mga Judio

11 Na, agad tagsábbadé dád tō mga Judio †† na igpamaké, atin ka duwán minsà kanak ka igtayyugan ka Manama tō mga Judio na igsalin din, tumaba a na ándà gó tayyugi tō langun ta! su sakán tō sábbad rubbad i Israel. Si Abraham tō kamónaan ku, asta sakuppa katō grupo i Benjamin, asal ándà a tayyugi ka Manama. ² Ándà tayyugi ka Manama tō mga Judio na taganà din igsalin sayyan. Panámdám yu tō igsulat tun ta kagi ka Manama tingód katō propeta sayyan na si Elias. Tō igdasal sikandin tun ta Manama, igulit sikandin tingód katō madat na iglumu katō mga Judio, na mà din,

³ “Áglangngagán ku, igmatayan dan tō duma mga propeta nu.

Igdadattan dan tō mga ággóbbówanan katō ágbág-gén dé áknikó.

Sábbad ku dád man isamà, asta mimmaté dan pád kanak.” ††

⁴ Yakó yu ágkalingawi ni igtaba katō Manama kandin, na mà din,

“Ágtómóngan ku tō pittu mararan (7,000) mga gamama na ándà pangadap katō ágmanaman na áng-gadanan Baal.” †††

⁵ Purisu iring kani, duwán pagsik tagsábbadé na mga Judio áknganni na igpamaké. Igsalin ki ka Manama su tuu dakál tō kédu din. ⁶ Su ánnà ukit katō madigár iglumu ka mga manubù tō kasalin din kandan, asal uk-it dád katō kédu din. Atin ka salinán ka Manama tō mga manubù ukit katō madigár iglumu dan, ándà dán ágpulusán katō kédu din.

⁷ Purisu su tagsábbadé dád tō mga Judio na igsalin ka Manama, ni gó tō isóddóran ku. Agad igággár-ággár tō mga Judio igpamasak katō kapókít ébō matang-

† 10:19 Deuteronomio 32:21. †† 10:20 Isaias 65:1. ‡ 10:21 Isaias 65:2. †† 11:1 Judio tō ássa ngadan katō mga Hebreo ó mga rubbad i Israel. †† 11:3 1 Mga Hari 19:10,14. ††† 11:4 1 Mga Hari 19:18.

gap dan ka Manama na nángngà tun ta saruwan din, asal tō karapungan dan ándà ikakita. Ikakita dád tō mga Judio na igsalin ka Manama, asal tō duma mga Judio igpatággas tō mga ulu dan. ⁸ Tō gó tō igpasóddór tun ta kagi ka Manama, na mà din,

“Iring na igpatudug ka Manama sikandan.

Agad duwán mata dan, inéring dan katō di pakakita.

Agad duwán talinga dan, inéring dan katō di pakad-inág sippang áknganni.” †††

⁹ Iring kani tō igsulat i Hari David sayyan tingód katō mga usig din, na mà din,

“Mólà pa ka ukit katō mga ágkadigárran dan, tigkô dád mammát asta supakan dan.

¹⁰ Mólà pa ka imun sikandan iring na bólóg ébō di dan pakakita katō kabánnalan.

Mólà pa ka inalayun baban dan tō mabággat iring katō ágbaban ka mga állang.” §

¹¹ Na, atin ka duwán minsà, “Tō ikasalà tō mga Judio ukit katō kéllé dan ki Cristo, igdiyà dan tikud tun ta Manama ka ándà ágtamanán?” Tumaba a na ándà! Asal su ikasalà tō mga Judio, marapung dán tō mga ánnà Judio na ágtábbusan ka Manama ébō kasabuan pád tō mga Judio kandan asta mamaké dan ki Cristo. ¹² Su ikasalà tō mga Judio, igtabangan ka Manama tō duma mga manubù nit banuwa. Su ikasalà tō mga Judio, igtabangan ka Manama tō mga ánnà Judio. Purisu atin ka mamaké ki Cristo tō langun Judio na igsalin ka Manama, tuu pa madigár tō katamanan!

Igpasakup tō mga ánnà Judio

¹³ Na, sikiyu na ánnà Judio, duwán sulatán ku ákniyu. Igimuwa ka Manama na apostoles ébō tinuruan ku tō mga ánnà Judio. Tuu madigár ni áglumun ku ¹⁴ asta kakalyag ku na kasabuan tō mga kadumaan ku Judio ákniyu na ánnà Judio ébō duwán tun kandan na mamaké asta matábbus. ¹⁵ Tō igtayyug tō Manama katō karapungan ka mga Judio, igpasábbadé tō Manama asta tō mga ánnà Judio. Purisu atin ka mamaké tō mga Judio ki Cristo, tanggapán dan ka Manama, asta méring dan na inaté manubù na inaté puman.

¹⁶ Atin ka bággén tun ta Manama tō sábbad bahin ka pan, kandin pagsik tō tibuk pan. ¹⁷ Atin ka bággén tun ta Manama tō mga dalid ka kayu, kandin pagsik tō mga panga ka kayu.

¹⁷ Tō karapungan ka mga Judio na ándà tanggapi ka Manama, iring dan katō mga panga ka kayu olibo na igtampád. Asal sikiyu na mga ánnà Judio na igtanggap ka Manama, iring kó na mga panga ka kayu olibo na igtubù tun ta kabánnássa, asal igkangé asta igsugpat duma katō isamà mga panga tun ta lawa ka kayu na igpamula. Purisu igsakup kód ka Manama tun ta mga manubù na makatanggap katō igtandô din ki Abraham asta katō mga rubbad din. ¹⁸ Purisu sikiyu na mga ánnà Judio, di mému ka miringasa kó katō mga Judio

††† 11:8 Isaias 29:10; Deuteronomio 29:4. § 11:10 Salmo 69:22-23. §† 11:16 Tō kóbadan: Mému pagsik sakupán ka Manama tō mga Judio su sikandan tō mga rubbad katō mga kamónaan dan sayyan na igsakup ka Manama.

na ándà tanggapi ka Manama, agad inéring dan na mga panga na igtampád. Yakó ágpdadurung. Yakó yu ágkalingawi na ánnà tikud tun ta panga tó kalambù ka dalid, asal tikud tun ta dalid tó kalambù ka panga.

¹⁹ Duwán basí ánnà Judio na kumagi, "Igtayyugan ka Manama tó mga Judio iring na mga panga na igtampád ébô sikami na ánnà Judio tó tanggapán din, iring na mga panga na igsugpat." ²⁰ Tó taba ku na bálnal gó ni. Tó mga Judio, iring dan na mga panga na igtampád su ándà dan pamaké ki Cristo. Asal sikiyu na ánnà Judio, iring kó na mga panga na ándà tampáddi ukit dád kató kapamaké yu. Purisu yakó ágpdadurung, asal kailangan banté kó. ²¹ Ándà kédu ka Manama kató mga Judio na iring na bálnal panga ka kayu, asta igiwà din sikandan. Purisu isóddóran yu na ándà kédu din ákniyu, asal iwaán kó pagsik ikandin ka di kó manayun mamaké. ²² Purisu isóddóran tad na duwán kédu ka Manama asta duwán kaganiyan ka Manama. Igpéwà din tó mga Judio na ándà panayun pamaké. Asal duwán kédu din kató tagsábbad-sábbad ákniyu na ánnà Judio ka manayun kó tumanggap kató kédu din. Asal ka di kó manayun mamaké kandin, imun kó ikandin iring na panga na tampáddán. ²³ Atin ka maké tó mga Judio ki Cristo, sakupán dan puman ka Manama iring na mga panga na sugpatán puman tun ta kayu, su mému din sakupán puman sikandan. ²⁴ Tó tagsábbad-sábbad ákniyu na ánnà Judio, madiyù kó tun ta Manama dúngngan, asal duwán dán igpulus yu tun ta tabang ka Manama kató mga Judio, su iring kó na mga panga na igtampád tun ta kayu na igtubù tun ta kabánnássan, asta igsugpat kó baling tun ta kayu na igpamula. Purisu malumák tanggapán puman ka Manama tó mga Judio na taganà igsakup din, su iring dan na mga panga na sugpatán puman tun ta kayu olibo na taganà igtampáddan.

Tó kédu ka Manama para kató langun manubù

²⁵ Mga kataladi na ánnà Judio, mólà pa ka kagpáttan yu ni kabánnalan † na ándà pasóddóri ka Manama sipang áknganni ébô di kó ágpdadurung asta di kó ágpánámdám na sikiyu dád tó ágginawaan ka Manama. Inalayun matággas tó ulu ka karapungan ka mga Judio sippang ka masakup tó langun ánnà Judio na igsalin ka Manama. ²⁶ Ka matuman ni, tábbusán ka Manama tó mga Judio, su mà kató kagi ka Manama,

"Tó Taratábbus tumikud ka Sion. ††
Tábbusán din tó mga rubbad i Jacob." ‡

²⁷ Mà kató kagi ka Manama,

"Ni gó tó kasabotan ku kandan, pasinsiyaan ku tó salà dan." ††

²⁸ Ukit kató kélé kató mga Judio kató Madigár Gulitán tingód ki Cristo, inéring dan na mga usig ka Manama. Purisu duwán gó igpulus yu. Asal ukit kató kasalin ka Manama kandan, dakál pa tó ginawa ka Manama kandan tingód kató igtandô din tun ta mga kamónaan

† 11:25 Tingód kani kabánnalan, ahaán tó Roma 16:25. †† 11:26a Sion tó ássa ngadan ka Jerusalem. ‡ 11:26b Isaias 59:20-21. †† 11:27 Isaias 27:9.

dan. ²⁹ Di ágkapalin tó panámdám ka Manama tingód kató mga manubù na igsalin din asta igbággayan din ka mga gasa. ³⁰ Sikiyu na ánnà Judio, ándà kó bálnal ka Manama dúngngan, asal su ándà bálnal tó mga Judio ka Manama, inéduwan baling tó Manama ákniyu. ³¹ Iring kani, agad di ágbálnal tó karapungan kató mga Judio áknganni, asal tun ta tapuri álló kéduwan puman tó Manama kandan iring kató kédu din ákniyu na ánnà Judio. ³² Igpasóddór ka Manama na iglumu ka salà tó langun manubù, agad Judio ó ánnà Judio, ébô pakitanán din tó kédu din tun ta langun.

Kapasalamat tun ta Manama

³³ Ágkasalábbuanna kató tuu madigár kapandayan kató Manama asta tó isóddóran din! Di ágkagpáttan tó panámdám din, asta di ágkasóddóran tó kapókit ka mga iglumu din áknita! ³⁴ Igpasóddór ni ukit kani kagi ka Manama na igsulat, na mà din,
"Ándà manubù na ikasóddór kató panámdám kató Áglangngagán ta.

Ándà manubù na ikatinurù kandin ka ándin tó nángngà lumun din." †

³⁵ "Ándà manubù na igbággé ka gasa tun ta Manama ébô sulian sikandin ka Manama, su tó langun na ágbággén ta tun kandin taganà igtanggap ta tikud tun kandin." ††

³⁶ Isóddóran ta na bálnal ni, su tó langun na duwán áknganni, tó gó tó igimu ka Manama asta ágpanguluwan din ébô durungán sikandin ukit ka langun. Mólà pa ka pabantugán sikandin ka ándà ágtamanán! Matuman ni.

Bággé yu tó sarili yu tun ta Manama

12 Mga kataladi, su inalayun duwán kédu ka Manama áknita, ni gó tó kagin ku kató langun yu.

Kailangan bággén yu tó sarili yu tun ta Manama, iring na ugis ágbággén tun kandin. Sikiyu gó tó manté ágbággén na ágkadigárran din. Tó gó tó nángngà áglumun ka manubù na igpasakup tun kandin. ² Yakó yu giringi tó áglumun ka mga manubù na di ágpamaké nit banuwa, asal pamuyù kó baling na palinán ka Manama tó áglumun yu ukit ka kapamantu din kató panámdám yu ébô makasóddór kó ka ándin tó kakalyag ka Manama na lumun yu. Purisu makasóddór kó ka ándin tó madigár, tó nángngà asta tó makabággé ka dayó tun kandin.

³ Su ukit ka tabang ka Manama igimuwa ikandin na apostoles din, ni gó tó sugù ku tun ta langun yu na ágpamaké. Yakó ágpánámdám na mallayat kó sopra pa kató kabánnalan. Asal kailangan ándà salà tun ta panámdám yu ukit kató igbággé ka Manama ákniyu tó igpamaké kó kandin. ⁴ Agad sábbad dád tó lawa ka manubù, asal marapung tó mga bahin ka lawa, asta ássa-ássa tó ágkagamitan kató mga bahin ka lawa. ⁵ Iring kani, agad marapung ki na ágpampamaké, asal igpasábbadé ki su igpamaké ki ki Cristo, asta mataladi

†† 11:34 Isaias 40:13-14. ††† 11:35 Job 35:7; 41:11.

ki langun. ⁶ Ássa-ássa tô mga klasi ka gasa na igbággé ka Manama tun ta tagsábbad-sábbad áknita ukit katô kédu din. Purisu kailangan gamitán ta tô gasa na igbággé ka Manama ébô patabangé ki. Tô mga manubù na igbággayan ka Manama ka gasa na gulit-ulit ka mga kagi tikud tun ta Manama, [†] kailangan mulit-ulit dan ukit katô kapamaké na igbággé ka Manama. ⁷ Tô mga manubù na igbággayan ka gasa na ágtabang, kailangan tumabang. Tô mga manubù na igbággayan ka gasa na ágtinurù, kailangan tuminurù. ⁸ Tô mga manubù na igbággayan ka gasa na ágpabákkár ka du-ma mga ágpampamaké, kailangan tumuman. Tô mga manubù na igbággayan ka gasa na ágbággé tun ta mga ágkahirapan, kailangan di dan ágduwa-duwa ágbággé. Tô mga manubù na igbággayan ka gasa na ágpangulu katô mga ágpampamaké, kailangan di dan ágbaring-baring na ágpangulu. Tô mga manubù na igbággayan ka gasa na ágtabang katô mga ágkayù-ayuan, kailangan kadayawan na ágtabang.

⁹ Kailangan bánnal tô ginawa yu tun ta duma mga manubù. Kailangan karingasayi yu tô madat. Kailangan mággár-ággár kó lumumu ka madigár tun ta saruwan ka Manama. ¹⁰ Paginawaé kó iring na mga mataladi. Kailangan maggát kó parespetowé. ¹¹ Yakó ágpatukuk-tukuk ágbánnal ka Manama. Pakita kó na duwán Ugis Espiritu tun áknuyu. Bánnal kó katô kakalyag ka Áglangngagán. ¹² Kailangan kadayawan kó su duwán gimanan yu. Atin ka girrayatan kó, tiis kó. Kailangan inalayun kó dumasal. ¹³ Tabangi yu tô duma mga sakup ka Manama na ágkahirapan, asta kailangan alit-alit yu tô mga bisita.

¹⁴ Pamuyù kó tun ta Manama ébô duwán kédu din para katô mga manubù na girrayat áknuyu. Yakó ágpamuyù na pasupakan dan, asal dasal kó ébô duwán kédu din kandan. ¹⁵ Atin ka kadayawan tô duma manubù, kailangan pasábbadé kó kadayawan. Atin ka duwán ágranu, kailangan pasábbadé kó ágranu. ¹⁶ Kailangan magunawa tô kalit-alit yu katô tagsábbad-sábbad. Yakó ágpdadurung, asal madigár ka paduma kó katô mga manubù na mabbabà é kamanubuan. Yakó ágpallayat-layat.

¹⁷ Atin ka duwán lumumu ka madat áknuyu, yakó ágsulì ka madat. Panámdám kó baling ka ándin é kapókit na makému kó ka madigár tun ta tubang ka mga manubù. ¹⁸ Lumu yu tô ágkagaga yu na pakabággé ka kasunayan tun ta langun ka duma mga manubù.

¹⁹ Mga ágginawaan ku, yakó ágsulì katô mga manubù na iglumu ka madat áknuyu. Asal angati yu tô supak ka Manama kandan, su mà katô kagi ka Manama na igsulat,

“Igakagi tô Manama, sakán tô sumulì kandan.

Sakán tô sumupak katô mga iglumu ka madat áknuyu.” ^{††}

²⁰ Kailangan tumanán yu ni kagi ka Manama na igsulat, na mà din,

“Atin ka ágballusán tô manubù na gusig áknuyu, pakan yu sikandin.

Atin ka ágkatákkangan, pénám yu,

su ukit ka tabang yu kandin, tuu kayyaan sikandin.” [‡]

²¹ Atin ka madat tô lumun yu tun ta manubù na iglumu ka madat áknuyu, talun kó ka madat ukit ka kasulì yu. Asal ka madigár tô lumun yu tun ta manubù na iglumu ka madat áknuyu, makapanalu kó tun ta madat.

Tô lumun ta tun ta mga opisyales ka gobyerno

13 Kailangan bánnalán katô langun yu tô mga opisyales ka gobyerno, su Manama tô ágpapan-gulu katô mga opisyales. Ándà ássa makapangulu. Igsalin ka Manama tô langun pangulu. ² Purisu tô gatu katô mga opisyales ka gobyerno gatu katô igsalin ka Manama, asta tô gatu dungguan gó ka supak. ³ Tô mga manubù na áglumu ka madigár di nánngà kamáddangan katô mga pangulu. Asal tô mga áglumu ka madat, tô gó tô nánngà kamáddangan katô mga pangulu. Purisu ka malyag kó na di kó kamáddangan ka mga opisyales ka gobyerno, lumu kó ka madigár. Atin ka madigár tô áglumun yu, durungán kó ikandan. ⁴ Mga ágsuguánnán ka Manama tô langun opisyales ébô madigár tô kóddô yu. Atin ka madat tô áglumun yu, nánngà ka kamáddangan kó, su nánngà tô supak dan áknuyu. Sikandan tô mga ágsuguánnán ka Manama ébô supakan tô manubù na áglumu ka madat. ⁵ Purisu kailangan mánnal kó katô mga opisyales ka gobyerno, ánnà dád ébô di kó supakan, asal su isóddóran yu na nánngà tô kabánnal yu kandan.

⁶ Kailangan mayad kó ka buwis, su ágsuguánnán ka Manama tô mga opisyales na ágtuman ka mga sugù ka gobyerno. ⁷ Purisu bayad kó katô bayadanan ka gobyerno. Bayad kó katô langun klasi ka buwisanan ka gobyerno. Respetowi yu tô kailangan respetowan, asta pabantug yu tô kailangan pabantugán.

Tô lumun ta tun ta unawa ta

⁸ Di mému ka manayun kó na di mayad katô utang yu, asal kailangan manayun kó paginawaé. Atin ka dakál tô ginawa ka manubù tun ta unawa din, igtuman dán sikandin katô langun sugù. ⁹ Duwán mga sugù na igsulat, “Yakó áglibug. Yakó ágmaté. Yakó ágtakó. Yakó ágkasabuan.” Duwán pagsik duma mga sugù na igsulat, asal igpasábbad tô langun tun ta sábbad dád sugù na, “Ginawayi yu tô mga unawa yu na iring katô kaginawa yu katô áknuyu sarili.” ^{†††} Atin ka ginawaan yu tô unawa yu, ándà madat na lumun yu kandan. Purisu tô manubù na ágginawa katô unawa din, tô gó tô igtuman katô langun sugù.

¹¹ Tuman yu ni igkagi ku áknuyu, su isóddóran yu ka ándin tô timpo áknganni. Isóddóran yu na ni gó tô oras na kailangan ngumilam kó iring na manubù na ikatanud, su madani dán tô álló na paluwaán ki i Cristo ka tandingán katô mantu ki pa igpamaké kandin.

[†] 12:6 Mga kagi tikud tun ta Manama, ó propesiya. ^{††} 12:19 Deuteronomio 32:35.

[‡] 12:20 Panultihon 25:21-22. Tuu kayyaan sikandin, ó limudán yu tô mga baga tun ta bówwó katô ulu din. ^{†††} 13:9 Exodo 20:13-15,17; Deuteronomio 5:17-19,21; Levitico 19:18.

¹² Asal masig dán mapángnga tô kóddô ta nit banuwa, iring na dukilám na masig dán kumalló, su masig lumónód si Cristo. Purisu kailangan sumugban ki lumumu ka madat iring katô áglumun tun ta kangit-tángngan, asta kailangan lumumu ki katô makatabang áknita ébô makapanalu ki katô pangulu ka madat. Madigár ka méring ki katô sundalo na gumpak ka salimbutung álló-álló. ¹³ Kailangan nángngà tô áglumun ta iring na nigó tô álló na lumónód si Cristo. Kailangan di ki ágsamuk asta ágkalasing. Kailangan di ki lumayuk katô ánnà áknita sawa ó duma. Kailangan di ki papulé, asta di ki kasabuan. ¹⁴ Asal kailangan pakitanán tô ágkémun katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo tun ta ákniyu kantayan. Yakó ágpanámdám tingód katô katuman yu ka madat mga kakalyag yu.

Yakó ágruud katô mga duma manubù

14 Na, tanggap yu tô mga ágpampamaké agad ánnà magunawa tô panámdám dan tingód katô mému áglumun dan. Atin ka tanggapán yu sikandan, yakó ágbuyas kandan tingód katô panámdám dan. ² Duwán mga manubù na ágpanámdám na mému makan tô langun klasi ka ágkakan. Duwán pagsik ágpanámdám na gulay dád tô mému makan. ³ Tô mga manubù na ágpanámdám na mému makan tô langun klasi ka ágkakan, kailangan di dan muyas katô mga manubù na ágpanámdám na di mému tun ta Manama ka makan tô langun. Tô mga manubù na ágpanámdám na di mému makan tô langun klasi, kailangan di dan rumuud katô mga manubù na ágpanámdám na mému makan tô langun, su Manama tô igtanggap kandan. ⁴ Manama tô igsakup kandan, ánnà sikiyu. Purisu di mému ka rumuud kó katô ánnà sakup yu na ágpanámdám na mému makan tô langun, su Manama dád tô tumanggap ó rumuud áknita na mga sakup din, iring na amo na tumanggap ó rumuud katô mga sakup din. Matanggap dan ka Manama agad kuman dan katô langun ó di, su Áglangngagán ta tô makapabákkár katô kapamaké dan. ⁵ Duwán mga manubù na ágpanámdám na kada linggo, sábbad dád tô álló na nángngà para mangadap ka Manama. Duwán pagsik mga manubù na ágpanámdám na nángngà tô langun ka álló para mangadap ka Manama. Kailangan manámdám tô tagsábbad-sábbad manubù asta sumalin ka ándin tô madigár para kandin. ⁶ Tô mga manubù na igsalin ka sábbad álló, igsalin dan ébô pabantugán tô Manama. Asta tô mga manubù na ágpanámdám na mému ka makan tô langun, ágkan dan ébô Manama tô pabantugán dan, su Manama tô ágpasalamatán dan tingód katô ágkakan dan. Asta tô mga manubù na ágkan dád ka gulay, ágkan dan ébô Manama tô pabantugán dan, asta Manama pagsik tô ágpasalamatán dan tingód katô ágkakan dan. ⁷ Di ki manté asta di ki maté tingód katô áknita sarili, ⁸ su róggun ka manté ki pa, Áglangngagán tô igpasakupan ta asta ágpadayón. Agad maté ki, Áglangngagán tô padayón ta. Purisu agad manté ki ó maté ki, Áglangngagán tô igpasakupan ta asta ágpa-

dayón, ⁹ su inaté asta inaté puman si Cristo ébô imun sikandin na Áglangngagán katô langun manubù, agad tô mga inaté ó tô mga manté pa.

¹⁰ Sikiyu na mga ágpampamaké na ágtuman katô mga ágkémun yu, di mému ka rumuud kó katô kataladi yu na di ágtuman kani. Asta sikiyu na mga ágpampamaké na di ágtuman katô mga ágkémun na ágtumanán ka kataladi yu, di pagsik mému ka muyas kó kandan, su langun ta tô tumubang tun ta Manama ébô pasóddórán din ka nángngà tô iglumu ta. ¹¹ Bánal ni, su mà katô kagi ka Manama na igsulat, “Igakagi tô Áglangngagán: Matuman gó ni kagin ku ákniyu. Lumingkóód tô langun manubù kanak, asta kumagi tô langun na Manama a.” †

¹² Purisu isóddórán ta na tumubang tô tagsábbad-sábbad áknita tun ta Manama ébô rumuud sikandin katô langun na iglumu ta.

¹³ Purisu yakó ágpabuyasé. Asal kailangan ándà lumun yu na makapid ka kataladi yu ébô makasalà.

¹⁴ Ukit katô kapasábbad ku tun ki Jesus, isóddórán ku gó na ándà palang klasi ka ágkakan na di mému kannán ta. Asal ka manámdám tô manubù na duwán di mému kannán, di mému ka kuman sikandin. ¹⁵ Atin ka kadattan tô panámdám katô kataladi yu ukit katô ágkannán yu, ándà ginawa yu kandin. Yakó ágdadat katô kapamaké ka kataladi yu ukit katô ágkannán yu, su inaté si Cristo tun ta krus bullas kandin. ¹⁶ Iring pagsik kani, agad isóddórán yu na duwán mému lumun, yakó áglumu kani ka buyasán kó ka mga duma. ¹⁷ Tun áknita na mga sakup ka pagpangulu ka Manama, ándà palang sugù tingód katô ágkannán ta asta ginámmán ta. Asal kailangan ándà salà ta, asta masuné tô ginawa ta tun ta kataladi ta, asta kadayawan ki ukit ka tabang katô Ugis Espiritu. ¹⁸ Atin ka bánalán ta si Cristo ukit ka katuman ta kani, kadayawan tô Manama asta respetowan ki katô duma mga manubù.

¹⁹ Purisu kailangan mággár-ággár ki lumumu ka kasunayan para katô mga ágpampamaké, asta patabangé ki ébô kumasarig tô kapamaké ta ki Cristo.

²⁰ Yakó ágdadat katô iglumu ka Manama tun ta kataladi yu ukit katô kakan yu katô di din makan. Agad mému gó tun ta Manama ka makan tô langun klasi ka ágkakan, asal di mému ka mapid tô kataladi yu makasalà ukit katô ágkakan yu. ²¹ Madigár pa ka di ki kuman ka karne, asta di ki minám ka bino, asta di ta lumun tô agad ándin ébô di mapid makasalà tô kataladi ta ukit katô áglumun ta. ²² Agad ándin tô panámdám yu tingód katô mému áglumun yu, yakó ágpasóddór kanan tun ta duma manubù, su nángngà ka Manama dád tô ikasóddór kanan. Kadayawan tô Manama tingód katô mga manubù na ikasóddór na nángngà tô áglumun dan asta ándà áglumun dan na makayayà kandan. ²³ Asal tô mga manubù na ágduwa-duwa su ándà dan ikasóddór ka kadayawan tô Manama tingód katô ágkannán dan, atin ka kuman dan, makalumu dan ka salà su áglumun dan tô ánnà nángngà para kandan. Atin ka lumun katô manubù tô

† 14:11 *Isaias 45:23*.

ánnà nángngà tun ta panámdám din, makalumu sikandin ka salà.

15 Na, sikita na ikasóddór na igtanggap tō Manama na nángngà ki tun ta saruwan din, kailangan mallayat tō ginawa ta tingód katō mga ágpampamaké na ágduwa-duwa, su di mému ka tumanán ta dád tō áknita kakalyag. ² Kailangan lumun katō tagsábbad-sábbad áknita tō makapasariig ka kapamaké katō duma. ³ Kailangan makéring ki ki Cristo, su ánnà kandin kakalyag tō igtuman din. Agad igbuyas ka mga manubù sikandin, asal igtuman din tō kakalyag ka Manama, su duwán igsulat tun ta Salmo,

“Isakitanna katō mga kabuyas ka mga manubù na igbuyas áknikó.” †

⁴ Igsulat tō kagi ka Manama sayyan ébō tinuruan ki, su ukit ka kabasa ta kani, kumallayat tō ginawa ta, asta kumabákkár tō ginawa ta róggun na giman ki katō katuman ka Manama katō langun na igtandō din.

⁵ Manama tō ágtikudan ka mallayat ginawa ta asta ágtikudan katō bákkár ka ginawa ta. Mólà pa ka tabangan kó ikandin ébō pasábbadé kó tun ta panámdám asta ágkagin yu, iring katō iglumu i Jesu-Cristo ⁶ ébō pasábbadé kó dumurung ka Manama na Ámmà katō Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo.

Tanggapán ka Manama tō mga ánnà Judio

⁷ Purisu patanggapé kó ébō durungán tō Manama ukit katō kéring yu ki Cristo. Patanggapé kó iring katō katanggap i Cristo ákniyu. ⁸ Yakó yu ágkalingawi na ukit katō iglumu i Cristo, itabangan ké na mga Judio ébō pasóddórán din na ágkasarigan tō Manama. Igtuman i Cristo tō igtandō ka Manama tun ta mga kamónaan dé sayyan. ⁹ Igpasóddór din tun ta mga ánnà Judio na duwán kedu katō Manama kandan ébō dumurung dan kandin, su mà katō kagi ka Manama na igsulat,

“Purisu agad dutun ta mga ánnà Judio, durungán ku sikuna,

asta kumanta a ébō pabantugán ku sikuna.” ††

¹⁰ Duwán pa kagi ka Manama na igsulat,

“Sikiyu na mga ánnà Judio, duwán dán kadayawan yu duma katō mga Judio na taganà igsalin ka Manama.” ‡

¹¹ Duwán pa kagi ka Manama na igsulat,

“Tō langun yu na mga ánnà Judio, durung kó katō Áglangngagán.

Mólà pa ka langun manubù tō dumurung kandin.” ‡†

¹² Duwán pagsik igsulat katō propeta na si Isaias sayyan, na mà din,

“Tikud tun ta mga rubbad i Isai, duwán dumunggù na mangulu katō mga ánnà Judio.

Sikandin tō gimanan dan ébō tumuman katō igtandō.” ‡

¹³ Gimanan yu na tumanán ka Manama tō langun katō igtandō din. Mólà pa ka bággayan kó ikandin ka bánnal kadayawan asta kasunayan ka ginawa tingód

† 15:3 Salmo 69:9. †† 15:9 Salmo 18:49; 2 Samuel 22:50. ‡ 15:10 Deuteronomio 32:43. ‡† 15:11 Salmo 117:1. ‡‡ 15:12 Isaias 11:10.

katō kapamaké yu kandin ébō kumabákkár tō pagiman yu katō igtandō din ukit katō katulusan ka Ugis Espiritu.

Tō gunayan katō sulat i Pablo

¹⁴ Mga kataladi, isóddórán ku gó na tuu madigár tō áglumun yu tun ta duma mga manubù, isóddórán yu tō kabánnalan, asta makému kó patinurué. ¹⁵ Asal maganiya ágsulat ákniyu ébō di yu kalingawan ni igkagi ku. Ukit katō kedu ka Manama kanak, igsalinna ikandin ¹⁶ ébō imunna na ágsuguánnán i Jesu-Cristo tun ta mga ánnà Judio. Igpapidda na mulit kandan katō Madigár Gulitán ka Manama ébō tanggapán ka Manama tō mga ánnà Judio na mamaké, iring katō ágbággén tun kandin na iglinisan katō Ugis Espiritu.

¹⁷ Purisu su igpasakuppa ki Jesu-Cristo, ándà kayyaan ku tingód katō áglumun ku para katō Manama. ¹⁸ Kumagiya dád ákniyu tingód katō iglumu i Cristo ukit kanak ébō mánnal tō mga ánnà Judio ukit katō katinurù ku asta kalumu ku, ¹⁹ asta tingód katō mga kasalábbuan na iglumu ku. Tō gó tō iglumu ku ukit katō katulusan ka Ugis Espiritu. Purisu igsadunna tun ta mga lunsud tikud tun ta Jerusalem sippang tun ta Ilirico ébō tumanán ku tō kólit-ólit ku katō Madigár Gulitán tingód ki Cristo. ²⁰ Tō igulit-ulitta katō Madigár Gulitán, inalayun duwán kakalyag ku na mulit-ulitta tun ta mga lugar na duwán mga manubù na ándà pa ikasóddór tingód ki Cristo, su kakalyag ku na diya mulit-ulit katō mga manubù na taganà dán igulit-ulitan ka duma. ²¹ Tō áglumun ku iring katō igsulat tun ta kagi ka Manama tingód katō Mesiyas,

“Tō mga manubù na ándà pa kóliti tingód kandin, tō gó tō makagpát katō kabánnalan,

asta tō mga manubù na ándà pa ikadinág tingód kandin, tō gó tō maminág asta makagpát katō kagi din.” ‡‡

Igplano si Pablo na madun tun ta Roma

²² Ándà ku pa tumani tō kakalyag ku na madunna tun ákniyu su ágtinurù a tun ta ássa-ássa mga lugar.

²³ Asal áknganni, ikatinurù a kannun ta langun lugar, asta duwán dán kakalyag ku na madunna tun ákniyu.

²⁴ Purisu tō plano ku na máddingnga tun ákniyu ka madunna tun ta Espanya. Tuuwa kadayawan ka makóddō a tun ákniyu agad di madugé, asta makatabang kó kanak ka manayunna tun ta Espanya. ²⁵ Asal madunna pa tun ta Jerusalem ébō piddán ku tō salapi na tabang para katō mga sakup ka Manama.

²⁶ Kakalyag katō mga manubù nit Macedonia asta Grecia na tumabang dan katō ágkayù-ayuan mga sakup ka Manama tun ta Jerusalem. ²⁷ Tō gó tō kandan kakalyag ébō katabangan tō mga Judio. Asal tō gó tō kasuli dán kandan, su ukit katō mga Judio, igulitan dán tō mga ánnà Judio katō kagi ka Manama. Purisu nángngà ka tabangan katō mga ánnà Judio tō mga Judio na ágkahirapan. ²⁸ Purisu pángnga piddán ku tō

‡‡† 15:21 Isaias 52:15.

salapì na tabang tun kandan, máddingnga tun ákniyu ka diya pa madun tun ta Espanya. ²⁹ Isóddóran ku na ka madunna tun ákniyu, marapung tō madigár na matanggap ta tikud tun ki Cristo.

³⁰ Mga kataladi, igpasábbadé ki tun ta Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo, asta ágpaginawaé ki ukit katō Ugis Espiritu. Purisu kakalyag ku na dumasal kó tun ta Manama tingód kanak. ³¹ Dasal kó na dóppónanna ikandin ébō diya dadattan ka mga Judio na ándà pa pamaké tun ta Judea. Dasal kó na tumanggap tō mga sakup ka Manama tun ta Jerusalem katō tabang na piddán ku tun kandan. ³² Tō gó tō dasalán yu ébō ka duwán kakalyag ka Manama, kadayawanna na makasadun tun ákniyu, asta kumabákkár tō ginawa ku ka máddingnga tun ákniyu. ³³ Mólà pa ka dumaan kó katō Manama na ágbággé ka kasunayan. Matuman ni.

Igpangumusta si Pablo katō mga manubù

16 Na, madigár tō ulitán ku ákniyu tingód ki Febe na sábbad tábbé ta na opisyaes ka simbaan tun ta Cencrea. ² Atin ka dumunggù sikandin tun ákniyu, tanggap kó kandin tingód katō kapasakup din tun ta Áglangngagán ta, su kailangan tanggapán ta tō mga sakup ka Manama. Atin ka duwán ágkailanganán din, tabang kó kandin, su sikandin tō igtabang katō marapung manubù. Agad sakán, igtabanganna pagsik ikandin.

³ Ágpangumusta a ki Priscila asta katō duma din na si Aquilas, su sikandan tō igtabang kanak tō igtinurù a tingód ki Jesu-Cristo. ⁴ Ikataganà dan na matayan ébō katabanganna ikandan. Purisu ágpasalamatta kandan, asta ágpasalamat kandan tō langun ágpampamaké kannun na ánnà Judio. ⁵ Ágpangumusta a pagsik katō langun manubù na ágpangadap tun ta kandan balé.

Ágpangumusta a ki Epeneto na ágginawaan ku. Sikandin tō una manubù na igpamaké ki Cristo tun ta probinsya ka Asia. ⁶ Ágpangumusta a ki Maria, su tuu ipagud sikandin na ágtabang ákniyu. ⁷ Ágpangumusta a ki Andronico asta ki Junias na kadumaan ku Judio asta igpriso duma kanak. Sikandan tō ágrespetowan katō mga apostoles, † asta una dan pa kanak na igpamaké ki Cristo.

⁸ Ágpangumusta a ki Ampliato na sábbad sakup katō Áglangngagán ta na ágginawaan ku. ⁹ Ágpangumusta a ki Urbano na duma dé ágtinurù tingód ki Cristo, asta ki Estakis na ágginawaan ku. ¹⁰ Ágpangumusta a ki Apeles na ikatiis igpamaké ki Cristo agad igkinnaman sikandin. Ágpangumusta a katō mga ágpampamaké na góddō tun ki Aristobulo. ¹¹ Ágpangumusta a ki Herodion na kadumaan ku Judio. Ágpangumusta a katō mga ágpampamaké na góddō tun ki Narciso.

¹² Ágpangumusta a ki Trifena asta ki Trifosa, su gág-gár-ággár dan áglumu para katō Áglangngagán. Ágpangumusta a ki Persida na ágginawaan dé asta gág-gár-ággár áglumu para katō Áglangngagán. ¹³ Ág-

† 16:7 Ágrespetowan katō mga apostoles, ó apostoles na ágrespetowan.

pangumusta a ki Rufo na ágkabantug ágsarig katō Áglangngagán. Ágpangumusta a pagsik katō innà din na ágkédúwan kanak iring na bánnal innà ku. ¹⁴ Ágpangumustaan ku si Asincrito, si Flegonte, si Hermes, si Patrobas, si Hermas, asta tō langun kataladi na ágpangadap tun ta balé dan. ¹⁵ Ágpangumustaan ku si Filologo, si Julia, si Nereo asta tō tábbé din, asta si Olimpas, asta tō langun sakup ka Manama na ágpaimudé asta ágpangadap duma kandan.

¹⁶ Tō langun yu na ágpamaké ki Cristo, atin ka malimud kó mangadap, kailangan papangumustaé kó, su tō gó tō pató na sikita tō mga sakup ka Manama. Tō langun ágpampamaké kannun, ágpangumusta dan ákniyu.

¹⁷ Na, mga kataladi, banté kó katō mga manubù na ágtikudan ka samuk asta ágpasuwé ka manubù tikud tun ta Manama, su tō ágtinuruán dan ánnà iring katō kabánnalan na taganà igtinurù ákniyu. Purisu liliyi yu sikandan. ¹⁸ Dì dan áglumu para katō Áglangngagán ta na si Cristo, asal ágtumanán dan baling tō kandan kakalyag. Su ukit ka madigár ágkagin dan, áglimbung dan katō mga manubù na ándà ikasóddór na madat tō gugtunán dan. ¹⁹ Ibantug kó su igbánnal kó gó katō igtinurù ákniyu, asta tuuwa idayawan ákniyu. Asal kakalyag ku na mapandé kó ébō lumumu kó ka madigár, asta lumili kó lumumu ka madat. ²⁰ Atin ka liliyan yu tō mga manubù na áglumu ka madat, di madugé tabangan kó ka Manama na ágbággé ka kasunayan ébō makapanalu kó ki Maibuyan.

Mólà pa ka inalayun kó tabangan katō Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo.

²¹ Si Timoteo na duma ku na ágtinurù ágpangumusta ákniyu. Ágpangumusta pagsik tō mga kadumaan ku Judio na si Lucio, si Jason, asta si Sosipatro.

²² Sakán si Tercio na igpasulat i Pablo kani, ágpangumusta a ákniyu na igpasakup tun ta Áglangngagán.

²³ Ágpangumusta si Gayo ákniyu. Igpóddō a ikandin tun ta balé din na ágpangadapanan katō langun manubù nit lunsud. Ágpangumusta si Erasto na tesorero kani lunsud, asta ágpangumusta si Quarto na sábbad kataladi ta.

²⁴ [Mólà pa ka inalayun kó tabangan katō Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo. Matuman ni.]

Durungán tō Manama

²⁵ Na, durungán ta tō Manama na makapabákkár katō kapamaké yu ukit katō Madigár Gulitán na gulit-ulitán ku tingód ki Jesu-Cristo. Tō gó tō kabánnalan na ándà pasóddóri ka Manama sayyan, ²⁶ asal igpasóddór din dán. Igulit-ulit dé tō igsulat ka mga propeta sayyan tingód ki Cristo iring katō igsugù ka Manama na ándà ágtamanán ébō tō langun manubù mánnal kandin uk-it katō kapamaké dan.

²⁷ Mólà pa ka ukit ka tabang i Jesu-Cristo, ándà ágtamanán ka kadurung ta katō sábbad dád Manama na ikasóddór ka langun! Matuman ni.

1 Corinto

Una Basan

Corinto tō tuu dakál asta tuu ágkabantug lunsud sayyan tun ta banuwa ka Acaya. Ni banuwa ka Acaya ángadanan Grecia áknganni. Tō lunsud ka Corinto madani tun ta dagat, asta ágsódóan katō marapung mga barko tikud tun ta ássa-ássa mga banuwa. Purisu ágkabantug tō Corinto tingód katō mga ágbarigyaán dan asta tingód katō mga madat áglumun dan. Ágpangadapán dan tō marapung mga ágmanaman.

Marapung tō mga Judio na igóddō tun ta Corinto. Duwán mga simbaan dan asta ágtuman dan katō mga ágkémun dan tingód katō kapangadap dan.

Ni sulat tun ta mga ágpampamaké tun ta Corinto igsulat i Pablo. Sikandin tō taraimu ka tulda ébō duwán magamit din. Kada Sabado ágsadun sikandin tun ta simbaan ka mga Judio ébō mulit-ulit tingód ki Jesu-Cristo.

Igulit-ulitan din pagsik tō mga Griego. Tō gó tō iglumu i Pablo tun ta Corinto dalám ka sábbad ámmé ágtángngà. Purisu duwán mga taga Corinto na igpamaké ki Cristo. Mabasa ni tun ta libro na igsulat i Lucas, Lumu 18:1-18.

Pángnga katō kapanó i Pablo tikud tun ta Corinto, idugangan tō mga manubù na igpamaké ki Cristo. Asal igpapulé dan. Purisu duwán mga manubù na igpasadun tun ki Pablo tun ta Efeso ébō piddán tō sulat dan tun kandin. Iginsà dan kandin tingód katō igapulan dan. Tō itanggap i Pablo tō sulat dan, igsulat sikandin kani Una Corinto tun kandan ébō taban din tō langun insà dan.

Tikud tun ta tagnà kapitulo sippang tun ta kapitulo 11, igsulat si Pablo tingód katō mga madat áglumun dan. Tikud tun ta kapitulo 12 sippang tun ta kapitulo 16, igsulat sikandin tingód katō mga gasa na ágbággén katō Ugis Espiritu.

1 Ni gó tō sulat tikud áknami na si Pablo asta si Sostenes na kataladi ta. Igsalinna katō Manama asta igimuwa na apostoles i Jesu-Cristo. **2** Ni gó tō sulat ku tun ta langun ágpampamaké diyen ta Corinto. Igsalin kó katō Manama ébō imun kó na mga sakup din. Igtanggap kó ka Manama na nángngà tun ta saruwan din ukit katō kasábbad yu tun ki Jesu-Cristo, asta isakup kó tun ta grupo katō langun ágpangadap katō Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo tun ta duma mga lugar, su sikandin tō Áglangngagán katō langun ta.

3 Mólà pa ka matanggap yu tō kédu asta tō kasunayan tikud tun ta Manama na Ámmà ta asta ki Jesu-Cristo na Áglangngagán.

Igpasalamat si Pablo

4 Inalayunna ágpasalamat tun ta Manama tingód katō madigár mga gasa na igbággé din áknayu ukit katō kasábbad yu tun ki Jesu-Cristo, **5** su tuu kó igtabangan ka Manama ébō makagpát kó asta makólit-ólit kó katō langun ka kabánnalan. **6** Ituman ni magunawa katō isóddóran yu na bánnal gó tō mga igtinurù dé tingód ki Cristo. **7** Purisu di kó gó ágkukulangan katō gasa na tikud tun ta langit na igbággé ka Manama róggun gangat kó katō kalónód katō Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo. **8** Si Cristo tō pasarig katō kapamaké yu sippang tun ta katapuriyan ébō di kó mabuyas ka dumunggù tō álló ka rumuud tō Áglangngagán ta na

si Jesu-Cristo. **9** Ágkasarigan tō Manama na igtawar áknayu ébō pasábbad kó tun ta Batà din na si Jesu-Cristo na Áglangngagán ta.

Kailangan pasábbadé tō mga ágpamaké ki Cristo

10 Na, mga kataladi, su ágsuguánnánna katō Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo, ágpédu-éduwa áknayu ébō pasábbadé tō langun yu asta liliyan yu tō kapassaé. Pasábbadé kó tun ta mga panámdám yu asta tun ta gugtunán yu. **11** Mga kataladi ku, igkagi ku ni su duwán tun ta pamilya i Cloe na igulit kanak na duwán ágpapulé diyen áknayu. **12** Kakalyag ku na kagin ku ni. Duwán tun áknayu na ágkagi, “Si Pablo tō igpasakupan ku,” asta ágkagi tō duma, “Si Apolos tō igpasakupan ku,” asta ágkagi tō duma, “Si Pedro tō igpasakupan ku,” asta ágkagi tō duma, “Si Cristo tō igpasakupan ku.” **13** Ánnà madigár ni! Itángngà-tángngà kannè si Cristo? Ánnà gó sakán tō igpansalan tun ta krus para áknayu! Ándà kó gó bunyagi ukit katō kapasakup yu kanak!

14 Ágpasalamatta tun ta Manama su ándà tun áknayu na igbunyagan ku, asal si Crispo asta si Gayo dád tō igbunyagan ku. **15** Purisu ándà makakagi na igbunyagan dan ukit katō kapasakup dan kanak. **16** (Igbunyagan ku kannè pagsik si Estefanas asta tō pamilya din, asal ándà dán duma na ipanámdámman ku na igbunyagan ku.) **17** Ándà a papiddi i Cristo ébō munyagga, asal igpapidda ikandin ébō mulit-ulitta katō Madigár

Gulitán. Tô igulit-ulitta, ándà ku gamiti tô mapandé mga kagi agó ándà ágpulusán katô ágtinuruán ku tingód katô kamatayan i Cristo tun ta krus.

Si Cristo tô ágpasóddór na matulus asta mapandé tô Manama

¹⁸ Para katô mga manubù na ágsadun tun ta ágsu-pakanan, tô ágtinuruán tingód katô kamatayan i Cristo tun ta krus kangulággan dád tun kandan. Asal para áknita na igtábbus, tô ágtinuruán tingód katô kamatayan i Cristo tô ágpasóddór na makatábbus tô Manama. ¹⁹ Su mà katô kagi ka Manama,

“Andaán ku tô kapandayan ka mga mapandé, asta pasóddórán ku na ándà ágpulusán katô kénag-pát ka mga duwán kakatigan.” †

²⁰ Imánnu tô mga mapandé? Imánnu tô mga taratin-urù ka sugù? Imánnu tô mga katig ginsà-insà áknganni? Igpasóddór dán ka Manama na kangulággan dád tô kapandayan ka mga manubù nit banuwa.

²¹ Su tingód katô kapandayan ka Manama, di makakilala tô mga manubù kandin ukit dád katô kandan kapandayan. Asal kakalyag ka Manama na tábbusán din tô langun manubù na mamaké kandin ukit katô kólit-ólit ka Madigár Gulitán, agad tô mga géllé kandin, kéman dan ka kangulággan dád ni. ²² Tô mga Judio di mamaké ka ándà kasalábbuan na kitanán dan, asta tô mga Griego géllé katô di nángngà tun ta kandan kapandayan. ²³ Asal sikami, gulit-ulit ké tingód ki Cristo na igpansalan tun ta krus. Gélléyan ni katô mga Judio, asta ágkagi tô mga ánnà Judio na kangulággan dád ni. ²⁴ Asal tô langun katô igtawar ka Manama, agad Judio ó ánnà Judio, gulit-ulitan ta sikandan tingód ki Cristo na ágpasóddór na matulus asta mapandé tô Manama.

²⁵ Su tô igimu ka Manama na ágpanámdámán dan na kangulággan dád, tô gó tô tuu pa mapandé ka tandingán katô kapandayan ka mga manubù, asta tô igimu ka Manama na ágpanámdámán dan na kalómétan dád, tô gó tô tuu pa mabákkár ka tandingán katô kabákkárran ka mga manubù.

²⁶ Mga kataladi, panámdám yu tô ákniyu kóddô tô ándà kó pa tawari ka Manama. Tun ta panámdám ka duma mga manubù, tagsábbadé dád gó tun ákniyu tô mga mapandé, tagsábbadé dád gó tun ákniyu tô mga ágpangulu, asta tagsábbadé dád gó tun ákniyu tô mga pamilya na ágkangadanan. ²⁷ Asal igsalin gó ka Manama tô mga manubù na igpanámdám katô duma mga manubù na kangulággan dád nit banuwa ta ébô payayyaán tô mga mapandé, asta igsalin ka Manama tô igpanámdám katô mga duma na malómét dád ébô payayyaán din tô mga mabákkár. ²⁸ Igsalin ka Manama tô mga ágkayù-ayuan asta tô mga ándà kaduwánnan na ágpanámdámán na ándà ágpulusán nit banuwa ta ébô andaán din tô ágpanámdámán na duwán ágkailanganán. ²⁹ Tô gó tô igimu ka Manama ébô ándà palang manubù na makapadadurung tun ta saruwan ka Manama. ³⁰ Tikud tun ta kakalyag ka Manama igimu kó na mga sakup i Jesu-Cristo na igpasóddór áknita

† 1:19 Isaias 29:14.

katô kapandayan ka Manama. Ukit ki Cristo igtanggap ki ka Manama na nángngà tun ta saruwan din. Si Cristo tô igpalinis asta igpógis áknita, asta sikandin tô igtábbus áknita tikud tun ta salà. ³¹ Purisu tuman kó kani sugù na igsulat tun ta kagi ka Manama, “Tô malyag padadurung, kailangan padadurungán din tô igimu katô Áglangngagán.” ††

Kamatayan i Cristo tun ta krus

2 Mga kataladi, tô igsadunna diyan ákniyu ébô mulit-ulitta katô kabánnalan na igpasóddór dán ka Manama, ándà ku gamiti tô mga madalám kagi ó tô madalám kapandayan. ² Su igplanowa na ándà dán ássa na ulit-ulitán ku ákniyu asal si Jesu-Cristo dád asta tô kapansal kandin tun ta krus. ³ Tô diyanna pa duma ákniyu, duwán kalómétan ku, ágpangárránnan asta ágkállasánna. ⁴ Tô igtinurù a ákniyu asta tô igulit-ulitta, ándà ku gamiti tô mapandé mga kagi ébô mapid kó dád, asal igpasóddór katô Ugis Espiritu na bánnal gó tô igkagi ku ukit katô katulusan din ⁵ ébô mamaké kó ánnà ukit ka kapandayan ka manubù, asal ukit katô katulusan ka Manama.

Kapandayan ka Manama

⁶ Na, atin ka ágdutunna ta mga manubù na masarig é kapamaké dan ka Manama, kapandayan tô ágtinuruán ku, asal ni kapandayan ánnà tikud tun ta mga manubù nit banuwa áknganni ó tikud tun ta mga ágpangulun nit banuwa áknganni na mandà ka di madugé. ⁷ Asal ni kapandayan ka Manama na ágkagin ku, ni gó tô inallás sayyan asal igpasóddór din dán, su tô ándà pa imuwi ka Manama ni banuwa, igplano din na mému ki iring ki Cristo. ⁸ Tô mga ágpangulun nit banuwa áknganni ándà ikagpát kani plano ka Manama. Su atin ka inagpátan dan, ándà dan pád pansali tô ágkabantug Áglangngagán tun ta krus. ⁹ Asal mà katô kagi ka Manama na igsulat,

“Ándà gó manubù na ikakita, ikadinág, ó ika-panámdám katô mga igtaganà ka Manama para katô mga ágginawa kandin.” ‡

¹⁰ Ni plano ka Manama igpasóddór dán áknita ukit katô Ugis Espiritu. Su tô langun-langun isóddórán katô Espiritu, asta igpakita din áknita tô ándà pa pakitayi katô Manama. ¹¹ Iring áknita na mga manubù, ándà palang pakasóddór katô panámdám ka duma manubù, su kandin dád sarili tô pakasóddór kanan. Magunawa tun ta Manama, su ándà palang manubù na pakasóddór katô panámdám ka Manama, asal tô Ugis Espiritu dád ka Manama tô pakasóddór kanan. ¹² Asal inagpátan ta tô langun gasa na igbággé ka Manama áknita su sikita na mga ágpampamaké tô igbággayan ka Manama kani Ugis Espiritu. Purisu ánnà magunawa tô panámdám ta asta tô panámdám katô mga manubù nit banuwa.

†† 1:31 Jeremias 9:24. ‡ 2:9 Isaias 64:4.

¹³ Purisu tō ágkagin dé tingód kani mga gasa na igbággé ka Manama, tō gó tō igtinurù áknami ánnà tikud tun ta kapandayan ka manubù, asal igtinurù katō Ugis Espiritu. Igpénagpát dé tō mga kabánnalan na igtinurù katō Ugis Espiritu tun ta mga manubù na duwán Ugis Espiritu tun kandan. ¹⁴ Asal tō mga manubù na ándà Ugis Espiritu ka Manama tun kandan di ágtanggap katō mga gasa na ágbággén katō Ugis Espiritu. Kéman dan ka kangulággan dád. Di dan ágpakagpát, su tō mga manubù na duwán Ugis Espiritu tun kandan, tō dád gó tō ágpakagpát kani. ¹⁵ Sikita na duwán Ugis Espiritu tō ágpakagpát kani langun. Asal di ki ágkagpátan katō duma mga manubù. ¹⁶ Bánnal ni, su mà katō kagi ka Manama na igsulat,

“Ándà palang manubù na ikasóddór katō panámdám katō Áglangngagán!

Ándà palang manubù na makatinurù kandin!” †
Asal sikita na ágpampamaké tō ikagpát kani, su dini áknita tō panámdám i Cristo.

Igpasaé tō mga ágpampamaké tun ta Corinto

3 Na, mga kataladi, tō igduma a ákniyu dangingan, ándà a ikatinurù ákniyu iring na mga manubù na ágtinuruan ku na ágkapánnuan katō Ugis Espiritu. Asal igtinurù a gó ákniyu iring na mga manubù na ágtuman katō ágkémun kani banuwa asta iring na mga gabatà pa tun ta kapamaké ki Cristo. ² Purisu igtinurù ku ákniyu tō mababó dád, iring na gatas na ágpénámán ka délák batà. Su iring kó na délák batà na di pa pakakan, ándà ku tinurui ákniyu tō madalám su di yu pa kagpátan tō madalám mga ágtinuruán. Agad ákn-ganni di kó pa gó pakagpát. ³ Su sippang áknganni, ágkapid kó pa katō madat mga kakalyag yu. Ágpéngaé kó pa asta ágpapulé kó. Ni iglumu yu igpasóddór na ágkapid kó pa katō madat mga kakalyag yu. Tō áglumun yu iring pô gó katō mga manubù na ándà pa pamaké katō Áglangngagán ta. ⁴ Tun ákniyu duwán mga ágkagi, “Si Pablo tō igpasakupan ku,” asta duwán mga duma na ágkagi, “Si Apolos tō igpasakupan ku.” Purisu tō áglumun yu iring katō mga manubù na ándà pamaké ki Cristo.

⁵ Manan ka si Apolos asta si Pablo tō igpabantug yu? Mga ágsuguánnán ké dád ka Manama na iggamit din ébô mamaké kó ki Cristo. Igtuman dé dád tō igpalumu katō Áglangngagán áknami, ⁶ su sakán tō igpamula, si Apolos tō igbisbis, asal Manama gó tō igpatubù. ⁷ Ánnà mabantug tō ágpamula asta tō ágbisbis. Asal Manama gó tō tuu pa mabantug ka tandingán katō langun, su sikandin tō ágpapubù. ⁸ Magunawa tō ágdantulán katō ágpamula asta katō ágbisbis. Duwán pulusán na bággén ka Manama tun ta tagsábbad-sábbad kandan tingód katō linumuwan dan. ⁹ Sakán asta si Apolos tō ágsuguánnán ka Manama, asta ágpatabangé ké tun ta lumu dé. Iring kó na kinamát ka Manama.

Iring kó na balé ka Manama. ¹⁰ Ukit katō gasa na igbággé ka Manama kanak, igimuwa katō ágpón-

† 2:16 Isaias 40:13.

sadanan iring na katig taraimu ka balé. Áknganni duwán mga duma na ágpanayun ágpatindág katō balé tun ta bówwó kani ágpónsadan. Asal kailangan tuu gó piyà-piyaan tō lumu katō tagsábbad-sábbad manubù na áglumu. ¹¹ Di mému ka taguán tō ássa ágpónsadan, su duwán dán ágpónsadan na igtagù na si Jesu-Cristo. ¹² Tō mga ággamítan ka mga manubù na ágpatindág katō balé iring na mga bulawan, maputi bulawan, asta mga batu na dakál é lagà, ó iring na kayu, karan asta ragami. ¹³ Asal ka dumunggù tō tapuri álló ka karuud, kitanán ka ándin é igimu katō tagsábbad-sábbad manubù. Tō igimu katō langun manubù pókitán tun ta apuy ébô kitanán ka magóbbó ó di. ¹⁴ Atin ka di magóbbó tō igimu ka manubù, duwán pulusán na tanggapán din. ¹⁵ Asal ka magóbbó tō igimu ka manubù, ándà pulusán na tanggapán din. Makaluwà sikandin iring katō manubù na ikaluwà tikud tun ta balé na magóbbó.

¹⁶ Kailangan kasóddórán yu na langun yu na ágpampamaké iring na templo † katō Manama asta góddóan kó katō Ugis Espiritu ka Manama. ¹⁷ Atin ka duwán manubù na dumadat katō templo ka Manama, dadatan sikandin ka Manama, su ugis tō templo ka Manama, asta sikiyu tō iring na templo din.

¹⁸ Yakó áglimbung katō ákniyu sarili! Atin ka ágpánámdám tō manubù tun ákniyu na duwán kapandayan din nit banuwa, kailangan iwaán din tō kapandayan kani banuwa ébô mému sikandin mapandé tun ta saruwan ka Manama. ¹⁹ Su tō ágpánámdámán ta na kapandayan ka mga manubù nit banuwa, kangulággan dád tun ta saruwan ka Manama. Su mà katō kagi ka Manama na igsulat,

“Ággután ka Manama tō mapandé mga manubù ukit katō kandan kalimbung.” ‡

²⁰ Asta mà pagsik katō kagi ka Manama na igsulat, “Isóddórán katō Áglangngagán na ándà ágpulusán katō ágpánámdámán ka mapandé mga manubù.” ††

²¹ Purisu yakó ágpapadurung tingód katō iglumu ka manubù. Su igbággé ka Manama tō langun tun ákniyu, ²² agad sakán, si Apolos asta si Pedro, agad ni banuwa ta, agad tō ágkalumu áknganni asta tō dumunggù, agad tō kantayan yu asta tō kamatayan. Du-tun ákniyu ni langun, ²³ asta sikiyu dutun ki Cristo, asta si Cristo dutun ta Manama.

Áglumun katō mga apostoles

4 Na, panámdám yu na sikami tō mga ágsuguánnán i Cristo asta ágsarigan ké ka Manama ébô pasóddórán dé tō kabánnalan din na ándà pasóddóri sayan. ² Na, kailangan ágkasarigan gó tō manubù na duwán igsarig tun kandin.

³ Para kanak, agad ándin tō ágpánámdámán yu ó duma mga manubù tingód katō áglumun ku, tógón din. Agad sakán, diya ágkagi ka nángngà ó di nángngà tō katuman ku katō sugù ka Manama kanak. ⁴ Agad ándà sóddór ku ka duwán iglumu ku na di nángngà,

†† 3:16 Templo tō ágpangadapangan ka Manama. ‡ 3:19 Job 5:13. †† 3:20 Salmo 94:11.

asal tógón din, su tō Áglangngagán dád gó tō makaruud kanak asta kumagi ka nángngà ó dì nángngà tō áglumun ku. ⁵ Purisu yakó ágruud ka дума manubù ka ándà pa dunggù tō timpo ka lumónód tō Áglangngagán. Su sikandin gó tō pakita katō mga gállássán ta asta mga ágpanámdámán ta. Durungán ka Manama tō tagsábbad-sábbad manubù na nángngà gó tō kandin linumuwan.

⁶ Mga kataladi, iggamit ku ni kanak sarili asta si Apolos iring na panunggiringan para katō ákniyu kadigáran ébò kagpáttan yu tō kóbadan kani ágkagin, “Yakó ágsuwé tikud tun ta mga sugù tun ta kagi ka Manama.” Purisu yakó ágkagi na sábbad áknami tō tuu madigár tun ta дума. ⁷ Manan ka ágpanámdám kó na tuu kó madigár ka tandingán katō дума? Ándin tō tun ákniyu na ándà bággéyi katō Manama? Su tikud tun ta Manama tō langun, manan ka ágpadadurung kó kani iring na ánnà gasa din ákniyu?

⁸ Kéman yu ka ándà dán kulang katō ágkailanganán yu! Kéman yu ka ágkaduwánnan kó! Inému kód na mga hari, agad sikami ándà pa! Mólà pa ka ágpagangulu kód ébò makapangulu ké pagsik дума ákniyu! ⁹ Tō panámdám ku na sikami na mga apostoles tō igimu ka Manama na tuu mabbabà é kamanubuan. Inéring ké na mga igpriso na igruudan asta matayan. Inému ké ángngisiyan ka langun nit banuwa, agad langun panaligan asta langun manubù. ¹⁰ Su ágtinurù ké tingód ki Cristo, duwán ágkagi na ágkangulág ké, asal ágpanámdám kó na mapandé kó su igpasakup kód tun ki Cristo. Malómét ké kun, asal panámdám yu na masarig kó. Dì ké ágdurungán ka дума mga manubù, asal ágdurungán kó ikandan. ¹¹ Sippang gó ni álló ni, ágbalusán ké asta ágkatákkangan ké, ágkakulangan ké ka umpak, ágpasakitan ké, asta ágpanó-panó ké na ándà góddóan dé. ¹² Áglumu ké ébò duwán magasto dé. Atin ka duwán ágbuyas-buyas áknami, ágpayayù ké ka Manama na duwán kédu din kandan. Atin ka girayatan ké, ágtiis ké dád. ¹³ Atin ka ágbuyasán ké, madigár tō ágtaban dé. Agad áknganni inéring ké dád na ussu su ágpayayyaán ké ka дума mga manubù nit banuwa. Tun ta panámdám ka mga дума, sikami tō tuu ágkayù-ayuan katō langun.

¹⁴ Ándà a surat kani ákniyu ébò payayyaán kó, asal kakalyag ku na katinuruan kó iring na mga gabatà ku na ágginawaan ku. ¹⁵ Su agad marapung tō дума mga taratinurù tun ákniyu tingód ki Cristo, asal sakán dád gó tō iring na ámmà yu ukit katō kapamaké yu. Su tō igulit-ulitta katō Madigár Gulitán tun ákniyu dāngngan, ikéring kó na mga gabatà ku ukit katō kapamaké yu ki Jesu-Cristo. ¹⁶ Purisu su iringnga na ámmà yu, ágpedú-éduwa ákniyu na miring kó katō kanak ágkémun. ¹⁷ Tō gó tō igpasadun ku si Timoteo diyan ákniyu. Iring na kanak batà sikandin su ágginawaan ku, asta ágkasarigan sikandin tun ta kapamaké katō Áglangngagán. Pasampáttán din ákniyu tō mga ágkémun ku tun ta kapamaké ku ki Cristo, su magunawa tō ágkémun na ágtinuruán ku tun ta langun simbaan ka mga ágpayayyaán.

¹⁸ Duwán dán tun ákniyu na ágpayayyaán-layat, su kéman dan ka diya lumónód puman tun ákniyu. ¹⁹ Asal ka duwán kakalyag katō Áglangngagán, dì dán madugé madunna diyan ákniyu. Atin ka madunna, ahaán ku ka duwán katulusan ka Manama tun ta mga manubù na ágpayayyaán-layat ukit ka kagi. ²⁰ Su dì nángngà ka ágkagi-kagi dád tō mga manubù na igpasakup dan tun ta pagpangulu ka Manama, asal kailangan pasóddórán dan na bánnal dan na mga sakup ka Manama ukit katō mga áglumun dan ukit katō katulusan ka Manama. ²¹ Ka dumunggù a diyan ákniyu, ándin tō kakalyag yu na lumun ku? Sumupakka ákniyu, ó pakitanán ku ákniyu tō ginawa ku asta kédu ku?

Madat lumu katō sábbad taga Corinto

5 Idinág ku gó na duwán tun ákniyu na áglumu ka madat na dì mému lumun agad tun ta mga manubù na dì ágpayayyaán. Idinág ku na duwán mama tun ákniyu na áglayuk katō sawa katō ámmà din.

² Agad madat tō áglumun din, asal ágpadadurung kó pô gó! Kailangan maranu kó gó, asta péwaán yu tikud tun ta grupo yu tō mama na iglumun kani. ³ Agad ándà a diyan ákniyu, asal tun ta panámdám ku diyanna ákniyu. Su ágsuguánnanna katō Áglangngagán na si Jesus, igruudan kud tō iglumun kani salà. Purisu atin ka palimudé kó, panámdám yu iring na diyanna ákniyu. Asta tingód katō kapasakup yu tun ta Áglangngagán ta na si Jesus, ⁵ bággé yu tō manubù tun ki Maibuyan para dadattan tō lawa din ébò matábbus sikandin tun ta tapuri álló ka rumuud tō Áglangngagán na si Jesus.

⁶ Dì nángngà tō kapadadurung yu. Iring na ándà kó pa ikasóddór na, “Atin ka baláttán tō pagpatubù ka pan tun ta dakál harina, tumubù tō langun harina na igmasa.” ⁷ Purisu péwà yu gó ni iglumun ka salà tikud tun ta grupo yu ébò mému kó gó puman na malinis tun ta saruwan ka Manama. ⁸ Tō kabánnalan, igpasin-siyaan tō salà yu asta ikéring kó katō pan na ándà patubù, su si Cristo tō igmatayan ébò mullas áknita. Sikandin tō iring na karnero na giyón ka mga Judio dalám katō Pista ka Kalabé. ⁹ Purisu atin ka ágpal-imudé ki, kailangan kadayawan ki ánnà ukit ka kalumu ta ka salà, iring na pan na duwán pagpatubù, asal ukit ka kalumu ta ka malinis asta bánnal, iring na pan na ándà pagpatubù.

⁹ Tun ta una surat ku ákniyu, igkagiya na dì mému ka dumuma kó katō mga manubù na áglumu ka madat.

¹⁰ Asal tō kóbadan katō kagi ku na ánnà ébò liliyan yu tō mga manubù na dì ágpayayyaán na áglumu ka madat, asta tō mga ágkasabuan, tō mga tulisan, ó tō mga ágpagadap katō ágmanaman. Atin ka sikandan tō liliyan yu, kailangan miwà kó gó tikud kani banuwa.

† 5:6 Tingód katō pagpatubù ka pan, ahaán tō Mateo 13:33 asta Lucas 13:20-21. Ágkátin tō salà tun ta дума mga manubù, iring na pagpatubù ka pan na ágpatubù katō harina na igmasa. †† 5:7 Kada ámmé tō ándà pa tigkané tō Pista Ka Kalabé, áglinis tō mga Judio katō balé dan ébò iwaán dan tō pagpatubù ka pan. Tō iglumun ka salà igpéring i Pablo katō pagpatubù ka pan na iwaán tikud tun ta balé.

¹¹ Asal kakalyag ku na tō mga ágpampamaké gó tō liliyan yu ka áglayuk dan katō ánnà kandan sawa ó duma, ágkasabuan dan, ágpangadap dan katō ágmanaman, ágbuyas-buyas dan, marag dan ágkalasing, asta áglapas dan katō mga sugù. Dì mému agad kuman kó dád duma kandan.

¹² Dì mému ka sakán tō rumuud katō mga dì ágpamaké, su Manama gó tō rumuud kandan. Asal kailangan ruudan yu tō mga ágpampamaké na áglumu ka madat, su mà katō kagi ka Manama na igsulat, “Péwà yu tō madat manubù tikud tun ta grupo yu.” †

Kósay katō mga ágpampamaké

6 Atin ka dimandan yu tō kataladi, dì mému ka pósayán yu katō huwes na dì ágpamaké ka Manama. Kailangan pósayán yu katō mga ágpampamaké.

² Iring na ándà sóddór yu na tun ta katapuriyan mga álló, sikita na ágpampamaké tō musay katō langun manubù nit banuwa. Purisu atin ka sikiyu tō musay katō langun-langun, manan ka dì kó pakósay katō mga délá kó dád samuk áknganni? ³ Iring na ilingawan yu na sikita tō rumuud katō mga panaligan. Purisu mému gó ka sikiyu tō musay katō mga manubù nit banuwa! ⁴ Purisu atin ka dumimanda kó, dì mému ka pósayán yu katō masalà-salà manubù na dì ágre-spetowan ka mga ágpampamaké. ⁵ Nángngà ka kayyaan kó! Manan ka ándà palang manubù diyan ákniyu na nángngà tō kapandayan din ébô musay? ⁶ Agad mataladi kó tun ta kapamaké, asal madat tō áglumun yu su ágpadiandaé kó, asta tō gó tō áglumun yu tun ta tubang katō mga dì ágpamaké.

⁷ Ukit ka kapadiandaé yu, igpasóddór yu na tō langun yu italu. Madigár pa ka pabayaán yu dád tō áglumu ka madat asta tō áglimbung ákniyu. ⁸ Asal tō áglumun yu, sikiyu gó baling tō áglumu ka madat asta tō áglimbung agad tun ta mga kataladi yu.

⁹ Iring na ándà yu kasóddóri na tō mga áglumu ka madat dì masakup tun ta pagpangulu ka Manama. Yakó áglimbung katō ákniyu sarili! Tō mga áglayuk katō ánnà kandan sawa ó duma, tō mga ágpangadap katō ágmanaman, tō mga áglibug, asta tō mga áglayuk katō unawa din gamama ó gabayi, dì dan gó masakup tun ta pagpangulu ka Manama. ¹⁰ Tō mga takón, tō mga ágkasabuan, tō mga ágpangkalasing, tō mga ágbuyas-buyas, asta tō mga áglimbung, dì dan gó masakup tun ta pagpangulu ka Manama. ¹¹ Duwán gó tun ákniyu na iglumu iring kani dángngan. Asal áknganni igurasan dán tō mga salà yu, inému kó na mga gabatà ka Manama, asta igtanggap ka Manama na nángngà kó tun ta saruwan din ukit ka iglumu katō Áglangngagán na si Jesu-Cristo asta katō Ugis Espiritu ka Manama ta.

Góddóan tō lawa ta katō Ugis Espiritu

¹² Idinág yu basì ni ágkagin, “Agad ándin tō kakalyag ku, mému ka lumun ku tō langun.” Bánnal ni, asal án-

† 5:12-13 Deuteronomio 17:7.

na langun kani tō duwán ágpulusán. Agad mému ka lumun ku tō langun, diya gó malyag ka állangánna katō áglumun ku. ¹³ Atin ka duwán kumagi, “Tō ágkakan para katō gátták, asta tō gátták para katō ágkakan.” Bánnal ni, asal tun ta tapuri álló, andaán gó ka Manama tō gátták asta tō ágkakan. Ni lawa ta ánnà gó igimu ébô lumayuk ki katō ánnà áknita sawa ó duma. Asal igimu ni lawa ta ébô makatuman ki katō kakalyag ka Áglangngagán, asta sikandin gó tō ágpan-gulu kani lawa ta. ¹⁴ Ukit katō katulusan ka Manama, iganté din puman tō Áglangngagán, asta tō áknita lawa pagsik tō antén puman ka Manama tun ta tapuri álló ukit katō katulusan din.

¹⁵ Iring na ilingawan yu na tō lawa yu iring na bahin tun ta lawa i Cristo. Su si Cristo tō tigatun kani lawa yu, dì gó mému ka pasábbadán yu tō lawa yu tun ta madat bayi! †† Dì gó mému ni! ¹⁶ Iring na ándà sóddór yu kani. Atin ka lumayuk tō mama tun ta madat bayi, tō lawa dan mému gó iring na sábbad dád lawa. Su mà katō kagi ka Manama na igsulat, “Tō duwa dan mému dán sábbad.” ‡

¹⁷ Asal tō igpasakup tun ta Áglangngagán, sikandin asta tō Áglangngagán mému sábbad.

¹⁸ Purisu yakó áglayuk katō ánnà ákniyu sawa ó duma. Liliyi yu tō mga salà iring kani. Tuu gó madat, su tō duma mga salà ándà labut katō lawa, asal ka palayuké tō ánnà taladuma, tō gó tō salà na pakadadat katō sarili lawa. ¹⁹ Iring na ándà sóddór yu na tō lawa yu iring na templo na góddóan katō Ugis Espiritu na igbággé ka Manama ákniyu. Purisu ánnà dán gó ákniyu tō lawa yu. ²⁰ Igtigatun kó ka Manama su igbayadan kó ikandin asta igtábbus kó gó ukit katō iglumu i Cristo. Purisu kailangan durungán yu tō Manama ukit katō lawa yu.

Tō kapakalyagé

7 Na, ni gó tō taba ku tingód katō mga insà na igsulat yu kanak. Óó, madigár pád ka dì kumalyag tō manubù. ² Asal su marapung tō mga áglayuk katō ánnà kandan sawa ó duma, madigár gó ka duwán sawa katō tagsábbad-sábbad gamama, asta duwán duma katō tagsábbad-sábbad gabayi. ³ Tō mama kailangan tumuman katō kakalyag ka sawa din tingód katō áglumun ka taladuma, asta tō bayi pagsik kailangan tumuman katō kakalyag ka duma din tingód katō áglumun ka taladuma. ⁴ Su tō lawa ka sawa tingód dán katō kakalyag ka duma din, asta tō lawa ka mama tingód dán pagsik katō kakalyag ka sawa din. ⁵ Purisu yakó géllé na lumayuk katō ákniyu sawa ó duma. Asal mému ka pasábbadé kó na duwán timpo na dì kó pa palayuké ébô makatuganul kó dumasal. †† Asal pángnga katō timpo ka kadasal yu, palayuké kó puman. Purisu dì kó matintal i Maibuyan ka dì kó makapáttud. ⁶ Ni igkagi ku ánnà sugù ku ákniyu, asal ka duwán kakalyag yu na tumanán, mému ni kanak. ⁷ Kakalyag

†† 6:15 Tō madat bayi ágbarigya katō kandin lawa. ‡ 6:16 Genesis 2:24. †† 7:5 Makatuganul kó dumasal, ó makabággé kó ka timpo tun ta kadasal.

ku pád na mólà pa ka tô langun makéring kanak na ándà sawa. Asal ánnà magunawa tô langun ta na ág-pampamaké su ássa-ássa tô gasa na igbággé ka Manama tun ta tagsábbad-sábbad áknita.

⁸ Na, ni gó tô kagin ku tun ta mga ándà pa sawa ó duma, asta tun ta mga balu. Tuu pa madigár ka manayun kó na ándà sawa ó duma yu iring kanak. ⁹ Asal ka di kó makatiis, kailangan kumalyag kó baling ébô di kó ágkapid katô kénit katô kébág ka lawa yu.

¹⁰ Na, sikiyu na mga taladuma, duwán gó sugù ku ákniyu. Ni sugù ánnà tikud kanak, asal tikud tun ta Áglangngagán. Kailangan di dumiyà tô sawa katô kandin duma, asta kailangan di sumugban tô mama katô kandin sawa. Asal ka duwán sawa na dumiyà katô kandin duma, kailangan inalayun sikandin móddô na ándà duma din. Mému ka lumónód sikandin tun ta kandin duma.

¹² Duwán sugù ku tun ta mga duma manubù. Kanak dád ni sugù ni, su ánnà tikud tun ta Áglangngagán. Tô mama na ágpamaké na duwán kandin sawa na di ágpamaké, atin ka kadayawan tô sawa din na dumuma pa kandin, di mému ka sumugban katô kandin sawa. ¹³ Asta tô bayi na ágpamaké na duwán kandin duma na di ágpamaké, atin ka kadayawan tô duma din na dumuma pa kandin, di mému ka sumugban katô kandin duma. ¹⁴ Su tô mama na di ágpamaké igbággayan dán katô Manama ka madigár ukit katô kandin sawa na ágpamaké. Asta tô bayi na di ágpamaké igbággayan dán katô Manama ka madigár ukit katô kandin duma na ágpamaké. Su atin ka ánnà bálnal ni, tô kandan mga gabatà di bággayan ka Manama ka madigár. Asal tô kabánnalan, igbággayan dan dán katô Manama ka madigár.

¹⁵ Asal ka dumiyà tô ákniyu sawa ó duma na di ágpamaké, mému ka nunugan yu sikandin. Yakó yu gawidi. Asal madigár ka pasábbadé tô mga taladuma, su igtawar kó katô Manama ébô duwán kasunayan. ¹⁶ Su sikiyu na ágpamaké, atin ka di kó sumuwé, makému kó makapid katô ákniyu sawa ó duma na di ágpamaké ébô matábbus dan.

Kailangan panayunán tô madigár kóddô yu

¹⁷ Agad sumugban tô mga di ágpamaké, tô tagsábbad-sábbad na ágpamaké, kailangan panayunán yu tô madigár kóddô iring na igbággé katô Áglangngagán tô timpo na igtawar tô Manama ákniyu. Ni gó tô ágtin-uruán ku tun ta mga ágpampamaké tun ta langun banuwa. ¹⁸ Na, sikiyu na mga Judio gamama, atin ka igtupuwan kó asta isakup kó tun ta mga Judio tô igtawar tô Manama ákniyu, yakó giring katô mga ánnà Judio na ándà pa katupuwí. Asta sikiyu na mga ánnà Judio gamama, atin ka ándà kó pa katupuwí tô igtawar tô Manama ákniyu, yakó giring katô Judio ukit ka kapatupu yu, ¹⁹ su agad igtupuwan kó ó ándà kó katupuwí, tógón din su di dán ágkailanganán tun ta saruwan ka Manama. Asal tô ágkailanganán ta, tô dád gó tô katuman ta katô mga sugù ka Manama áknita.

²⁰ Purisu manayun gó tô tagsábbad-sábbad tun ta áknita kóddô tô timpo na igtawar tô Manama áknita.

²¹ Atin ka állang ka tô igtawar tô Manama áknikó, tógón din. Yaka ágkatanaan tingód kani. Asal ka mému ka makaluwà tikud tun ta kallang áknikó, luwà ka gó. ²² Tô állang na igtawar ka Manama ébô pasábbad tun ta Áglangngagán, tô gó tô igpaluwà dán katô Áglangngagán tikud tun ta salà. Asta tô ánnà állang na igtawar ka Manama, tô gó tô inému dán na állang i Cristo. ²³ Igtigatun kóddô ka Manama su itábbus kó gó ukit katô iglumu i Cristo. Purisu yakó ágpallang tun ta duma manubù. ²⁴ Mga kataladi, tô tagsábbad-sábbad manubù na igpasábbad tun ta Manama kailangan manayun katô madigár kóddô iring katô igbággé katô Manama ákniyu tô timpo ka katawar din ákniyu.

Tô mga ándà pa sawa ó duma, asta mga balu

²⁵ Na, ni gó tô taba ku katô insà na igsulat yu kanak tingód katô mga ándà pa sawa ó duma. Ándà sugù na ulitán ku kandan tikud tun ta Áglangngagán. Asal ukit ka kédu din kanak, ágkasariganna asta ni gó tô tinurù ku.

²⁶ Tingód katô mga kahirapan áknganni, tuu pa madigár ka manayun ki dád katô áknita kóddô. ²⁷ Purisu atin ka duwán dán sawa nu, yaka nu sikandin ágdiyai. Atin ka ándà pa sawa nu, yakad ágkalyag. ²⁸ Asal ka kumalyag ka, ánnà salà ni. Atin ka kumalyag tô daraga, ánnà salà ni. Ikgagiya na mému ka di kó pád kumalyag su kakalyag ku na di kó kadungguan katô mga kahirapan na dumunggù tun ta mga taladuma.

²⁹ Na, mga kataladi, kakalyag ku na kasóddóran yu ni. Masig dán dumunggù tô tapuri álló. Purisu tikud áknganni, tô tuu ágkailanganán katô mga gamama na duwán sawa, ánnà tingód katô kapatadumaé yu. ³⁰ Di dán ágkailanganán ka maranu kó asta kadayawan kó. Di dán ágkailanganán ka duwán bállin yu asta ándà inatunán yu. ³¹ Tô mga manubù na ággamit katô mga impán nit banuwa, di mému ka mawiid dan kani, su di madugé mandà ni banuwa asta tô langun kani.

³² Kakalyag ku na makalili kó pád katô mga makatana ákniyu nit banuwa. Tun ta mga ágpampamaké, tô mama na ándà sawa ágkasasó dád tingód katô mga ágpalumun katô Áglangngagán ébô kadayawan sikandin. ³³ Asal tô mama na duwán sawa ágkasasó tingód katô mga ágkémun kani banuwa ébô kadayawan tô kandin sawa. ³⁴ Purisu ágduwa-duwa tô kandin panámdám. Iring gó kanan tô mga gabayi na ágpamaké. Tô bayi na ándà duma mému bággén din tô tibuk kantayan din tun ta Áglangngagán. Asal tô bayi na duwán duma ágkasasó tingód katô mga ágkémun kani banuwa ébô kadayawan tô kandin duma.

³⁵ Ikgagi ku ni ébô katabangan kó, ánnà ébô kadalangan kó. Kakalyag ku na nángngà tô áglumun yu tun ta saruwan ka Manama, asta makatuman kó katô kakalyag katô Áglangngagán tikud tun ta tibuk pusung yu.

³⁶ Na, tingód katô mga talabanà, atin ka manámdám tô mama na duwán basì malumu din tun ta kandin banà na di nángngà su di pa sikandin makapáttud katô kandin ágriyun, ka manámdám sikandin na madigár pa ka kumalyag dan dán, mému ka tumanán din tô kakalyag din. Madigár ka kumalyag dan. Ánnà salà ni. ³⁷ Asal ka manámdám tô sábbad mama na di pa kumalyag katô banà din su makapáttud pa sikandin katô ágriyun din asta di pa ágkailanganán na kumalyag dan, nángngà tô kandin kapókit. ³⁸ Purisu madigár tô lumun ka mama na kumalyag katô kandin banà. Asal madigár pa tô kapókit ka mama na di pa kumalyag.

³⁹ Kailangan pasábbadé tô taladuma róggun manté pa tô duwa dan. Asal ka maté tô mama, mému dán kumalyag puman tô bayi balu. Asal tô kalyagan din kailangan ágpamaké katô Áglangngagán. ⁴⁰ Asal tun ta panámdám ku, tuu pa kadayawan tô bayi balu ka di puman sikandin kumalyag. Tô gó tô ágkagin ku, asta ágpanámdámma na igtádduanna gó katô Ugis Espiritu ka Manama.

Ágkakan na ágbággén tun ta mga ágmanaman

8 Na, tingód katô ágkakan na ágbággén tun ta mga ágmanaman, ka mému kannán ta ó di mému. Isóddóran ta na duwán kapandayan katô langun ta tingód kani. Asal ágpadadurung dád gó tô mga manubù na kéman dan ka sikandan dád gó tô duwán kapandayan. Tuu pa madigár ka ágpaginawaé ki, su ni gó ni makatabang áknita. ² Atin ka ágpanámdám tô manubù na isóddóran din gó tô langun, kulang pô gó tô kapandayan din. ³ Asal tô manubù na ágginawa katô Manama, tô gó tô isakup ka Manama.

⁴ Na, tingód katô kakan ta katô ágkakan na igbággé tun ta mga ágmanaman, isóddóran ta na ánnà bánnal manama tô ágbággayan dan, su sábbad dád gó tô Manama. ⁵ Ágkagi gó tô duma mga manubù na duwán mga manama tun ta langit asta nit banuwa. Agad marapung tô ágtawarán ka mga duma manubù na "manama" asta "áglangngagán," ⁶ asal para áknita na ágpampamaké, isóddóran ta na sábbad dád gó tô Manama, asta sikandin tô Ámmà ta. Sikandin tô igimu katô langun, asta igimu ki ikandin ébô dumurung ki kandin. Isóddóran ta na sábbad dád gó tô Áglangngagán na si Jesu-Cristo. Ukit kandin igimu ka Manama tô langun, asta ukit kandin igbággayan ki katô kantayan.

⁷ Agad sábbad dád tô Manama, asal duwán mga ágpampamaké na ándà ikasóddór kani kabánnalan. Su dángngan tô ándà dan pa pamaké, inayadan dan gó tô mga ágmanaman, asta sippang áknganni, atin ka ágkan dan katô ágkakan na igbággé tun ta mga ágmanaman, tô panámdám dan iring na ágpangadapán dan gó tô mga ágmanaman. Purisu ágpanámdám dan na makasalà dan ukit katô kakan dan kani. ⁸ Asal di ki gó makapadani tun ta Manama ukit katô ágkakan ta. Agad kuman ki ó di ki kuman, ándà gó palang ágpulusán ta tun ta saruwan ka Manama tingód kani.

⁹ Asal agad mému kó kuman katô ágkakan na igbággé tun ta mga ágmanaman, banté kó agó tô lumun yu mému gunayan na makasalà tô mga malómét é kapamaké. ¹⁰ Agad isóddóran yu ni kabánnalan, atin ka kuman kó tun ta templo ka mga ágmanaman asta kitanán kó katô kadumaan yu na ágpamaké na ándà pa sóddór din kani kabánnalan, mapid basì sikandin kuman katô ágkakan na igbággé tun ta mga ágmanaman, agad tun ta panámdám din na salà ni. ¹¹ Purisu ukit katô kabánnalan na isóddóran yu, kadattan tô malómét é kapamaké din agad sikandin tô kataladi yu asta inaté si Cristo para kandin. ¹² Atin ka ukit katô áglumun yu, mapid na makasalà tô mga kataladi yu asta kadattan tô panámdám dan na ándà sóddór ka kabánnalan, makasalà kó gó ki Cristo. ¹³ Purisu atin ka makasalà tô kataladi ku ukit katô kakan ku ka ágkakan, diya gó kuman kanan ébô di sikandin makasalà ukit kanak.

Ágkémun katô mga apostolessa

9 Agad sakán, mému ka tumanán ku tô agad ándin é kakalyag ku, su apostolessa na igkita gó ki Jesus na Áglangngagán ta, asta sikiyu tô igpamaké kandin ukit katô iglumu ku. Purisu mému ka sumulatta kani áknuyu. ² Agad duwán mga duma manubù na kéman dan ka ánnà a apostolessa, asal sikiyu tô ágpakita na bánnalla apostolessa katô Áglangngagán.

³ Atin ka duwán mga manubù na di ágbánnal na apostolessa, ni gó tô taban ku kandan. ⁴ Su apostolessa ké, mému ké gó pakannán katô mga manubù na ágtinuruan dé. ⁵ Mému ka patákkássán dé tô sawa na ágpamaké, su tô gó tô áglumun katô duma mga apostolessa, mga kataladi katô Áglangngagán, asta ki Pedro. ⁶ Yakó ágpanámdám na sikami dád si Bernabe tô kailangan lumumu ébô duwán magamit dé. ⁷ Ándà palang sundalo na ágtandan gó katô kandin sarili. Ándà palang taralumu na di gó kuman ka buuy katô igpamula din. Ándà gó palang taradóppón ka mga kambing na di gó minám ka gatas katô ágtómóngan din.

⁸ Ni mga panunggiringan ku tikud tun ta kóddô ta, asal magunawa pagsik tô igsulat tun ta kagi ka Manama, ⁹ su duwán sugù ka Manama na igsulat i Moises sayyan, na mà din,

"Yakó ágpungus katô babbà ka baka na marik ka trigo ébô makakan." †

Na, ánnà dád kadigárran ka mga baka tô ágpanámdámmán ka Manama, ¹⁰ su kakalyag ka Manama na sikami gó na mga taratinurù tô duwán ágpulusán.

Agad tô manubù na dumaro asta tô manubù na kumáttu, duwán ágpulusán na gimanan dan tun ta ágkátuwan. ¹¹ Sikami na mga taratinurù, iring ké katô manubù na ágparámmas, su tô kabánnalan tingód katô Manama iring na igpamula dé diyan áknuyu. Purisu nángngà gó ka bággayan ké ikiyu katô mga ágkailanganán dé álló-álló. ¹² Atin ka tô duma mga

† 9:9 Deuteronomio 25:4.

taratinurù mému tumanggap katô tabang yu kandan, sikami gó tô tuu pa makatanggap.

Agad mému ké pád tumanggap katô tabang tikud tun ákniyu, asal ándà palang igpamuyù dé. Agad ihirapan ké, asal ikatiis ké katô langun ébô di ágkadalangan tô kólit-ólit katô Madigár Gulitán tingód ki Cristo.

¹³ Isóddóran yu na tô mga manubù na áglumu tun ta templo ka Judio, tikud tun ta templo tô ágkangayan dan ka ágkakan. Tô mga manubù na ággóbbó katô mga mannap tun ta templo, duwán bahin dan katô mga mannap na ágbággén tun ta Manama. ¹⁴ Iring kanan, igkagi tô Áglangngagán na tô mga gulit-ulit ka Madigár Gulitán, kailangan tanggapán dan tô kailanganán dan tikud tun ta mga manubù na gulitan dan.

¹⁵ Asal ándà palang igpamuyù ku tikud tun ákniyu, asta ándà a gó sulat kani ébô bággayanna ikiyu. Bánal ni kagin ku ákniyu. Tuu pa madigár ka matéya ka tandingán katô katanggap ku ka tandan tingód katô kólit-ólit ku ka Madigár Gulitán. ¹⁶ Diya padadurung tingód katô kólit-ólit ku katô Madigár Gulitán, su ig-sugù a katô Manama. Di mému ka di ku tumanán, su ándà ágpulusán ku ka diya mulit-ulit katô Madigár Gulitán! ¹⁷ Atin ka gulit-ulitta su sakán tô ig-salin katô áglumun ku, mému ka gangatan ku pád tô tandan. Asal ánnà sakán tô ig-salin kani áglumun ku, su ig-sarig-anna ka Manama kani kólit-ólit ku. Purisu atin ka ágtumanán ku dád tô kanak lumu, ¹⁸ ándin tô gangatan ku? Tô ágpulusán ku tô kadayawan ku ukit ka kólit-ólit ku katô Madigár Gulitán na ándà a patandan. Agad mému ka pamuyúan ku tô tandan tun ta mga ágtinuruan ku, asal diya gó mamuyù.

¹⁹ Agad ánnà a állang ka manubù, inémuwa iring na állang katô langun ka manubù ébô tuu pa marapung tô mapid ku tun ki Cristo. ²⁰ Purisu atin ka ágdumaan ku tô mga Judio, ágtumanán ku tô mga ágkémun dan ébô mapid ku sikandan tun ki Cristo. Agad mému ka di ku ágtumanán tô mga sugù i Moises † na ágtumanán katô mga Judio, ágtumanán ku gó ébô mapid ku tô mga Judio tun ki Cristo. ²¹ Atin ka ágdumaan ku tô mga ánnà Judio na di ágtuman katô mga sugù na ágtumanán katô mga Judio, ágtumanán ku tô mga ágkémun katô mga ánnà Judio na di ágtuman katô mga sugù na ágtumanán katô mga Judio ébô mapid ku sikandan tun ki Cristo. Ándà ku kagiyi na di ku ágtumanán tô mga sugù ka Manama, su tô kabánnalan ágtumanna gó katô mga sugù i Cristo. ²² Ágpangunawan ku tô kanak sarili katô mga manubù na malómét pa tô kapamaké ébô mapid ku sikandan tun ki Cristo. Ágpangunawan ku tô kanak sarili katô langun manubù agad ándin tô ágkémun dan ébô ukit ka langun katô áglumun ku duwán gó tun kandan na matábbus. ²³ Ni gó tô áglumun ku su kakalyag ku na tuu pa mabantug tô Madigár Gulitán tingód ki Cristo ébô masakuppa tun ta mga manubù na duwán ágpulusán tikud tun ta Madigár Gulitán.

† 9:20 Manama tô igbággé katô mga sugù ki Moises, asta si Moises tô igbággé katô mga sugù tun ta mga rubbad i Israel. Purisu ágtawarán katô mga rubbad i Israel na mga sugù i Moises.

²⁴ Isóddóran yu na tun ta ágpatónaé, agad marapung tô ágpulaguy, asal sábbad dád tô makatanggap katô ágpulusán. † Purisu panayun kó sarig ki Jesu-Cristo ébô makatanggap kó katô ákniyu ágpulusán. ²⁵ Tô langun ágtaganà para malaguy, kailangan pakapáttud dan gó ébô tanggapán dan tô korona ka kapanaluwan, agad tô korona dan igimu dád tikud ka mga daun na sékót ágkalanás. Asal sikita na mga ágpampamaké, pakapáttud ki ébô tanggapán ta tô ágpulusán na ándà ágtamanán. ²⁶ Purisu ágpabákkarra katô kapamaké ku iring katô manubù na ágpanayun ágpulaguy tun ta kapanaluwan. Ikéringnga katô manubù na ágbuksing na di ágsuntuk tun ta karamag su inalayun ágsugat katô gatuwan din. ²⁷ Purisu ágpabákkarrán ku ni lawa ku asta ágtiissa agó ka mapángnga tô kólit-ólit ku katô mga duma, sakán baling tô di makatanggap katô ágpulusán tikud tun ta Manama.

Yakó ágpangadap katô mga ágmanaman

10 Mga kataladi, kakalyag ku na sampáttán yu tô inému katô mga kamónaan ta na igtákkás ki Moises sayyan. Tô langun dan igdóppónan ka Manama tun ta siyung katô sagulapun din, asta igukit tô langun dan tun ta dalan na igimu ka Manama para kandan tun ta tángnga katô Mallutù Dagat. ² Ukit ka katákkás dan katô sagulapun asta kókit dan tun ta dagat, iring na igbunyagan tô langun dan ébô tumákkás dan ki Moises. ³ Tô langun dan igkan katô ágkakan na igbággé ka Manama kandan, ⁴ asta tô langun dan iginám katô wayig na igbággé ka Manama kandan. Igpapus ka Manama tô wayig tikud tun ta Batu na igtákkás kandan, asta tô gó si Cristo. ⁵ Asal agad madigár tô tabang ka Manama kandan, ándà gó kadayawi tô Manama tingód katô karapungan dan. Purisu igmatayan din sikandan tun ta disyerto. ‡

⁶ Na, ni langun na inému katô mga kamónaan ta, tô gó tô pasóddór para áknita ébô di ki kadigárran na lumumu ka madat iring kandan. ⁷ Yakó ágpangadap katô mga ágmanaman iring katô iglumun katô mga duma. Su mà katô kagi ka Manama na igsulat,

“Tô mga manubù igpalimudé, igkan, iginám, asta igsayó tun ta kapangadap dan katô mga ágmanaman.” ††

⁸ Kailangan di ki gó lumayuk katô ánnà áknita sawa ó duma iring katô mga kamónaan ta. Tô gó igsupakan dan ka Manama, asta inaté tô mga duwa pulù tállu mararan (23,000) dalám ka sábbad dád álló. ††† Kailangan di ta gó kinnaman tô Áglangngagán iring katô mga duma. Tô gó igkagat dan ka mga áppuy asta inaté. †††† Yakó ágburáng-buráng tun ta Manama iring katô mga duma. Tô gó igmatayan dan katô Panaligan ka Kamatayan na igpapid katô Manama. †††

†† 9:24 Ágpulusán, ó ganti. ‡ 10:5 Ahaán tô Numeros 14:16,29-30. †† 10:7 Exodo 32:6. ††† 10:8 Ahaán tô Numeros 25:1-9. †††† 10:9 Ahaán tô Numeros 21:5-6. ††††† 10:10 Ahaán tô Numeros 16:41-50.

¹¹ Inému ni langun tun ta mga kamónaan ta ébô pasóddórán na supakan ka Manama tō mga áglumu ka madat. Igsulat tō inému kandan ébô mému tambag para áknita na mga manté tun ta katapuriyan.

¹² Purisu atin ka ágpanámdám kó na masarig dán gó tō kapamaké yu, banté kó agó makasalà kó. ¹³ Atin ka ágkinnaman kó, kailangan sampáttán yu na duwán duma mga manubù na igkinnaman iring ákniyu. Asal ágkasarigan tō Manama, asta di kó ikandin pókitán tun ta pagkinnam na sobra pa katō matiis yu. Su atin ka ágkinnaman kó, duwán pagsik kapókít na imun ka Manama ébô makaluwà kó asta makatiis kó.

¹⁴ Purisu mga ágginaawaan ku, yakó gó ágpangadap katō mga ágmanaman. ¹⁵ Sikiyu na igsulatan ku, nángngà tō kapandayan yu ébô kagpáttan yu ni igkagi ku ákniyu. ¹⁶ Atin ka ágpálimudé ki ébô sampáttán ta tō kamatayan i Cristo tun ta krus, ni gó tō áglumun ta. Atin ka ginámman ta tō kopa na igpasalamat na tun ta Manama, pasábbad ki langun tun ta dipanug i Cristo. Atin ka ágtáppik-táppikán ta asta ágkannán ta tō pan, pasábbad ki langun tun ta lawa i Cristo. ¹⁷ Sáb-bad dád abuk tō pan na ágkannán ta. Purisu agad marapung ki, pasábbadé ki.

¹⁸ Panámdám yu gó tō mga Judio. Atin ka ágpálimudé dan tun ta templo asta ágkan dan katō ágkakan na ágbággén tun ta Manama, mapil dan tun ta kapan-gadap ka Manama. ¹⁹ Tō ágkagin ku na ándà ágpulúsán katō mga ágmanaman asta ágkakan na ágbággén tun kandan. ²⁰ Tō kóbadan katō igkagi ku na tō mga manubù na di ágpamaké katō Manama, atin ka ágbággé dan katō ágkakan, ánnà Manama tō ágbággayan dan, asal tō madat mga espiritu. Purisu kakalyag ku na ándà labut yu tun ta madat mga espiritu. ²¹ Di mému ka ginámman yu tō kopa katō Áglangngagán asta tō kopa katō madat mga espiritu. Di mému ka kuman kó tun ta ágkannanan katō Áglangngagán asta tun ta ágkannanan katō madat mga espiritu.

²² Atin ka tō gó tō lumun ta, masókó gó tō Áglangngagán. Kéman ta gó ka makaluwà ki tikud tun ta supak din.

²³ Idinág yu basí ni ágkagin, “Agad ándin tō kakalyag ta, mému ka lumun ta tō langun.” Bánnal ni, asal ánnà langun kani tō duwán ágpulusán. Agad mému ka lumun tō langun, asal ánnà langun kani tō makatabang. ²⁴ Yakó yu ágpanámdámmi tō kadigárran katō ákniyu dád sarili, asal panámdám yu tō kadigárran katō mga unawa yu.

²⁵ Agad ándin karneyi tō ágbarigyaán tun ta plasa, mému ka kannán yu tō langun. Yakó ginsà ka igbággé tun ta mga ágmanaman ébô di kadattan tō panámdám yu tingód kani. ²⁶ Mému ka kannán yu tō langun su mà katō kagi ka Manama na igsulat, “Tō Áglangngagán tō tigatun kani banuwa asta katō langun-langun.” †

²⁷ Atin ka pasadunán kó ka manubù na di ágpamaké tun ta balé din, asta malyag kó madun, nunug kó. Mému kannán yu tō langun ágbuwatán ákniyu. Yakó gin-

sà ka igbággé ni tun ta mga ágmanaman. Yakó ágkatanaan tingód kani. ²⁸ Asal ka duwán ágkagi ákniyu na igbággé tō ágkakan tun ta mga ágmanaman, yakó yu ágkanni guné katō manubù na igkagi ákniyu, ébô di kadattan tō panámdám. ²⁹ Su atin ka manayun kó kuman, agad di kadattan tō ákniyu panámdám, asal kadattan tō panámdám katō manubù na igkagi ákniyu.

Atin ka duwán minsà kanak, “Manan ka di nu tumánán tō áknikó kakalyag guné katō panámdám ka duma manubù? ³⁰ Atin ka pasalamat na tun ta Manama tō ágkakan, manan ka buyasán ka guné katō ágkakan na igpasalamat na?”

³¹ Ni gó tō taba ku: Agad ándin tō lumun yu, agad kuman kó ó minám kó, lumu yu tō langun ébô mabantug tō Manama. ³² Yakó gó áglumu katō makapid ka duma manubù ébô makasalà, agad mga Judio ó agad mga ánnà Judio, agad mga ágpampamaké. ³³ Iring kó gó kanak, su agad ándin tō áglumun ku, kakalyag ku na katabangan tō langun manubù. Di ku ágpamasakán tō kanak kadigárran asal ágpamasakán ku tō kadigárran katō langun ébô matábbus dan.

11 Purisu iring kó kanak, iring katō kéring ku ki Cristo.

Táddung ka ulu tun ta simbaan

² Na, madigár tō iglumu yu, su inalayun kó ágsampát katō iglumu ku asta igtinurú ku, asta ágtumanán yu tō mga ágkémun na igtinurú ku ákniyu. ³ Asal kakalyag ku na kasóddórán yu na si Cristo gó tō pangulu katō mga gamama, asta mama gó tō pangulu katō kandin sawa, asta Manama gó tō pangulu i Cristo. ⁴ Purisu atin ka ágdasal ó gulit-ulit tō mama katō kagi na igbággé ka Manama † na duwán táddung din, payayyaán din si Cristo na pangulu din. ⁵ Asal atin ka ágdasal ó gulit-ulit tō bayi katō kagi tikud tun ta Manama na ándà táddung din, payayyaán din tō duma din na ágpangulu kandin. Sikandin iring na bayi na igpaburu ébô payayyaán. ⁶ Su tō bayi na ándà táddung tun ta ulu din, madigár pa ka tampáddan din tō ulu din. Asal su kayyaan tō bayi ka tampáddan tō ulu din ó buruwan, kailangan duwán táddung din. ⁷ Asal mému ka ándà táddung katō mama na dumasal, su mama tō igimu ka Manama iring kandin ébô kitanán tō bantug ka Manama tun kandin. Asal bayi tō igimu ka Manama ébô mému mabantug tō mama. ⁸ Sayyan ánnà mama tō igkangé tikud tun ta bayi, asal bayi tō igkangé tikud tun ta mama. ⁹ Asta ánnà mama tō igimu para katō bayi, asal bayi tō igimu para katō mama. ¹⁰ Purisu kailangan duwán táddung katō bayi ébô agad tō mga panaligan ka Manama makasóddór na mama tō pangulu katō bayi. ¹¹ Asal tun ta saruwan katō Áglangngagán, tō mama ágkailanganán ka bayi, asta tō bayi ágkailanganán ka mama. ¹² Agad igimu ka Manama tō una bayi sayyan tikud tun ta mama, áknganni ipamasusu tō mga gamama tikud tun ta mga gabayi. Asal tō langun tikud gó tun ta Manama.

† 10:26 Salmo 24:1.

†† 11:4 Kagi na igbággé ka Manama, ó propesiya.

¹³ Panámdám kó tingód kani. Dì gó nángngà ka du-masal tô bayi tun ta Manama na ándà táddung din. ¹⁴ Nángngà tô mama ka mabbabà tô ulu din, su dì ágrespetowan tô mama ka mallayat é ulu din iring na bayi. ¹⁵ Asal madigár sállággán tô bayi ka mallayat é ulu din, su igbággé ka Manama tô mallayat ulu tun ta bayi ébô katáddungan sikandin. ¹⁶ Asal ka duwán mé-lé kani igkagi ku, kumagiya dád na ándà ássa ágkémun dé agad tun ta karapungan ka mga simbaan ka Manama.

Iyambung katô Áglangngagán

1Cor 11:17-34; Mat 26:1-29; Mar 14:22-25; Luc 22:14-20

¹⁷ Tun ta tinuruán ku pa ákniyu, diya dumurung ákniyu, su atin ka ágpalmudé kó, ánnà madigár tô áglumun yu, asal madat! ¹⁸ Una katô kagin ku ákniyu, igulitanna na tô ágpalmudé kó na mga ágpampamaké, ágpasa-assaé kó kun, asta panámdám ku na duwán kabánnalan tun ta idinág ku. ¹⁹ Asal madigár tô kapasa-assaé yu, su ukit kani, kasóddóran yu ka sadan tô nángngà tun ta saruwan ka Manama. ²⁰ Atin ka ágpalmudé kó ágkan ébô sampáttán yu tô iyambung katô Áglangngagán, ánnà madigár tô áglumun yu, ²¹ su atin ka ágkan kó, dì kó kun ágpangaté. Purisu duwán mga ágpambalusán asta duwán ágpangkatákkangan, asal tô mga дума ágpangkabás-sug asta ágpangkalasing. ²² Madat gó tô áglumun yu! Atin ka kakalyag yu na mabás-sug kó dád asta malas-ing kó dád, yakó yu ágtumani tô kakalyag yu tun ta simbaan, su duwán gó mga balé yu. Asal ágkaringasaan yu tô mga ágpamaké ka Manama asta ágpayayaán yu tô mga duwán dé-lák makan. Ándin tô kagin ku ákniyu tingód kani áglumun yu? Durungán ku sikiyu? Dì gó!

²³ Tô igtinurú ku ákniyu dǎngngan, tô gó tô igtinurú katô Áglangngagán kanak. Na, tô dukilám tô ándà pa ámmátti tô Áglangngagán na si Jesus, igkangé din tô pan. ²⁴ Igpasalamat sikandin, igtáppik-táppik din, asta igkagi sikandin, na mà din, "Ni gó tô lawa ku na bággén para ákniyu. Lumu yu ni ébô kasampáttanna ikiyu." ²⁵ Pángnga ka igkan sikandan, igkangé din pagsik tô kopa na duwán ginámmán, igpasalamat din, asta igkagi, na mà din, "Ni ginámmán ni tô mantu kasabotan ukit katô dipanug ku na ulaán para ákniyu. Lumu yu ni ébô kasampáttanna ikiyu."

²⁶ Sippang ka lumónód tô Áglangngagán, atin ka ágkan kó kani pan asta ginám kó kani ginámmán, ágpasóddóran yu na inaté sikandin para áknita. ²⁷ Purisu atin ka ágkan kó kani pan katô Áglangngagán asta ginám kó kani ginámmán tun ta kopa din tun ta ánnà nángngà kapókit, makasalà kó tingód katô lawa asta dipanug katô Áglangngagán. ²⁸ Purisu tô dì kó pa kuman katô pan asta tô dì kó pa minám katô ginámmán, tô tagsábbad-sábbad manubù kailangan minsà pa katô sarili din. ²⁹ Su atin ka duwán kuman katô pan asta minám tun ta kopa na ándà dan panámdám-mi tingód katô lawa katô Áglangngagán, ágpasupakan dan tô kandan sarili. ³⁰ Tô gó tô gunayan na marapung

tô mga igmalómét asta ibógókan tun ákniyu, asta duwán mga inaté. ³¹ Asal ka insaán ta gó tô sarili ta tô dì ki pa kuman, ándà dán madat dini áknita na supakan katô Áglangngagán. ³² Atin ka ágsupakan ki katô Áglangngagán, madigár ni su ágtinuruan ki ikandin ébô tun ta tapuri álló dì ki mapil tun ta mga manubù na supakan din su ándà dan bánnal kandin.

³³ Purisu mga kataladi ku, atin ka ágpalmudé kó ágkan ébô sampáttán tô iyambung katô Áglangngagán, pangaté kó gó. ³⁴ Atin ka duwán ágballusan na dì pakapáttud, madigár ka muna pa sikandin kuman tun ta kandin balé ébô dì kó supakan katô Áglangngagán tingód katô madat lumun yu ka palimudé kó. Na, tô дума mga insà yu kanak taban ku ka dumung-gù a tun ákniyu.

Mga gasa na ágbággén katô Ugis Espiritu

12 Na, mga kataladi, kakalyag ku na kagpáttan yu gó tô tingód katô mga gasa na ágbággén katô Ugis Espiritu. ² Isóddóran yu na tô ándà kó pa pamaké katô Manama, inapid kó ébô mangadap kó katô mga ágmanaman na dì pakakagi. ³ Purisu kakalyag ku na kasóddóran yu ni. Tô manubù na ágkapánnuan katô Ugis Espiritu ka Manama dì makakagi katô madat tingód ki Jesus, asta tô manubù na dì ágkapánnuan katô Ugis Espiritu dì gó makakagi na si Jesus tô Áglangngagán.

⁴ Na, agad ássa-ássa tô mga gasa, asal sábbad dád tô Ugis Espiritu na ágbággé kani langun. ⁵ Agad ássa-ássa tô mga kapókit ka kapatabangé ta, asal sábbad dád tô Áglangngagán na ágsugù áknita. ⁶ Agad ássa-ássa tô mga áglumun ta, asal sábbad dád tô Manama na áglumu ukit áknita. ⁷ Duwán ágbággén katô Ugis Espiritu tun ta tagsábbad-sábbad áknita ébô patabangé ki. ⁸ Duwán mga ágbággayan katô Ugis Espiritu ka gasa ébô mulit-ulit tingód katô kapandayan ka Manama, asta duwán дума mga ágbággayan katô Ugis Espiritu ka gasa ébô kagpáttan tô gulit-ulitán. ⁹ Duwán mga ágbággayan katô Ugis Espiritu ka dakál kapamaké tun ta Manama, asta duwán mga ágbággayan katô Ugis Espiritu ka gasa ébô makóli katô mga ágkabógókan. ¹⁰ Duwán mga ágbággayan katô Ugis Espiritu ka katulusan ébô makalumu katô mga kasalábbuan. Duwán mga ágbággayan ka gasa ébô mulit-ulit katô kagi na igbággé ka Manama tun kandan, † asta duwán mga ágbággayan ka gasa ébô makasóddór ka ágkagi tô manubù ukit katô Ugis Espiritu ó ánnà. Duwán mga ágbággayan ka gasa ébô makakagi ka ássa-ássa kinagiyan na ándà pa kasóddóri, asta duwán mga ágbággayan ka gasa ébô makóbad katô kinagiyan na ándà pa kasóddóri. ¹¹ Asal Ugis Espiritu dád gó tô ágbággé kani langun, asta sikandin tô ágsalin ka ándin tô bággén din tun ta tagsábbad-sábbad áknita.

† 12:10 Kagi na igbággé ka Manama tun kandan, ó propesiya.

Marapung tō mga bahin tun ta lawa

¹² Na, agad ássa-ássa tō mga bahin tun ta lawa ka manubù, asal isábbad tō langun tun ta sábbad dád lawa. Iring kani tō mga ágpampamaké, su agad ássa-ássa tō mga gasa na igbággé tun ta tagsábbad-sábbad áknita, sikita tō sábbad dád lawa dutun ki Cristo. ¹³ Iring kanan, tō langun ta, agad Judio ó ánnà Judio, agad állang ó ánnà, igbunyagan ki langun tun ta sábbad dád Ugis Espiritu ébô mému ki na sábbad lawa, asta sábbad dád tō Ugis Espiritu na igbággé ka Manama tun ta langun ta.

¹⁴ Agad sábbad dád tō lawa ka manubù, asal marapung tō mga bahin katō lawa. ¹⁵ Agad kumagi tō paa, “Su ánnà a bállad, ánnà a bahin tun ta lawa,” asal bahin pa ni katō lawa. ¹⁶ Agad kumagi tō talinga, “Su ánnà a mata, ánnà a bahin tun ta lawa,” asal bahin pa ni katō lawa. ¹⁷ Atin ka marag mata tō tibuk lawa, di makadinág tō lawa. Atin ka marag talinga tō tibuk lawa, di makapangadák tō lawa. ¹⁸ Asal tō kabánnalan, igtagù ka Manama tō ássa-ássa mga bahin tun ta lawa ukit katō kakalyag din. ¹⁹ Atin ka sábbad dád bahin tō tibuk lawa, di ni matawar na lawa. ²⁰ Asal tō kabánnalan, marapung tō mga bahin tun ta lawa, asal sábbad dád gó tō lawa.

²¹ Purisu tō mata di makakagi na ándà ágkailanganán katō bállad. Asta tō ulu di makakagi na ándà ágkailanganán katō paa. ²² Asal tō kabánnalan, agad tō mga bahin tun ta lawa na ágpanámdámmán ta na malómét, tō gó tō ágkailanganán. ²³ Tō mga bahin tun ta lawa na ágpanámdámmán ta na ánnà tuu madigár, tō gó tō ágdóppónan ta. Asta tō mga bahin tun ta lawa na di mému ágkitanán, tō gó tō tambunan ka umpak. ²⁴ Asal tō mga bahin tun ta lawa na mému kitanán, mému ka di ágtambunan. Igtagù ka Manama tō langun bahin tun ta lawa ta, asta ágdóppónan ta tō mga bahin na di mému ágkitanán. ²⁵ Tō gó tō igimu ka Manama ébô di ágpasuwayé tō mga bahin tun ta lawa. Kakalyag din na patabangé tō langun. ²⁶ Atin ka ágkasakitan tō sábbad bahin, ágriyu tō langun ka duma mga bahin. Atin ka ágdurungán tō sábbad bahin, ágkadayawan tō langun ka duma mga bahin.

²⁷ Ni gó tō kóbadan kani panunggiringan ku. Tō langun ta na ágpampamaké, sikita tō lawa na igtigatun i Cristo, asta tō tagsábbad-sábbad áknita tō mga bahin tun ta lawa din. ²⁸ Tō tagsábbad-sábbad áknita na mga ágpampamaké tō igbággayan katō Manama ka gasa para katō palumun din. Una tō mga apóstoles. Ikaduwa tō mga taraulit ka kagi na ágbággén ka Manama. Ikatállu tō mga taratinurù. Ágtalundug tō mga taraimu ka mga kasalábbuan, tō mga igbággayan ka katulusan ébô makóli katō mga ágkabógókan, tō mga taratabang, tō mga tarapangulu, asta tō ágkagi ka ássa-ássa kinagiyan na ándà dan pa kasóddóri. ²⁹ Isóddóran yu gó na ánnà apóstoles tō langun ta. Ánnà mga taraulit ó mga taratinurù tō langun ta. Ánnà taraimu katō mga kasalábbuan tō langun ta. ³⁰ Ándà bággéyi tō langun ta ka gasa ébô makóli ki katō mga

ádkabógókan. Di pakakagi tō langun ta katō ássa-ássa kinagiyan na ándà ta kasóddóri. Asta di pakóbad tō langun ta katō kinagiyan na ándà ta pa kasóddóri.

³¹ Asal ággár-ággár kó ébô matanggap yu tikud tun ta Manama tō mga gasa na ágkailanganán yu. Asal tinuruán kud ákniyu tō tuu pa madigár.

Tō ginawa

13 Agad makakagiya katō ássa-ássa mga kinagiyan ka manubù asta kinagiyan ka mga panaligan, asal ka ándà ginawa ku tun ta mga unawa ku, ándà maminág kanak su iringnga na dagingán ka agung na pakabingál. ² Agad makólitta katō kagi tikud tun ta Manama, agad duwán igpasóddór ka Manama kanak na ándà din pasóddóri tun ta duma manubù, agad isóddóran ku tō langun kabánnalan, agad makapalinna katō pabungan ukit ka dakál kasarig ku ka Manama, asal ka ándà ginawa ku tun ta mga unawa ku, ándà gó palang ágpulusán kanak. ³ Agad bággén ku tō langun kaduwánnan ku tun ta mga unawa ku, agad mému kanak ka góbbón ni lawa ku, asal ka ándà ginawa ku tun ta duma mga manubù, ándà gó ágpulusán kanak.

⁴ Ni gó tō áglumun ka manubù na ágginawa. Mallayat é ginawa din, asta madigár tō áglumun din tun ta mga unawa din. Di gingà asta di ágpdadurung. ⁵ Tō ágginawa di ágpallayat-layat. Di ágtuman katō kandin dád kakalyag. Di sékót ágkasókó. Di inalayun ágsampát katō salà ka duma mga manubù. ⁶ Tō ágginawa di ágkadayawan tingód katō madat mga linumuwan ka mga manubù, asal ágkadayawan tingód katō ágtuman ka kabánnalan. ⁷ Tō ágginawa inalayun ágtiis katō langun, inalayun ágbánnal katō madigár, giman katō madigár, asta inalayun mallayat é ginawa din agad ándin tō dumunggù kandin.

⁸ Tō ginawa ándà gó ágtamanán. Asal duwán ágtamanán katō gasa ka kólit-ólit ka kagi na igbággé ka Manama tun ta mga manubù. [†] Duwán ágtamanán katō gasa ka kakagi katō ássa-ássa mga kinagiyan na ándà pa kasóddóri, asta duwán ágtamanán katō gasa ka kakatigan ta áknganni. ⁹ Su kulang pa tō kakatigan ta asta kulang pa tō kólit-ólit ta katō kagi na igbággé ka Manama áknita. ¹⁰ Asal ka dumunggù dán tō álló na mapángnga tō langun, mandà dán ni mga gasa na kulang.

¹¹ Tō délákka pa, iring gó na batà tō kakagi ku, tō kakalyag ku, asta tō panámdám ku. Asal su igdakál ad, igtananan kud tō ágkémun ka batà. ¹² Áknganni tō isóddóran ta iring na bónnóng na kitanán tun ta pangalungan na di tuu matayyó. Asal dumunggù tō álló na matayyó tō kakita ta ki Jesu-Cristo. Áknganni délák dád tō isóddóran ku tingód katō Manama, asal duwán dumunggù álló na nángngà gó tō isóddóran ku, iring katō isóddóran katō Manama kanak.

[†] 13:8 Kagi na igbággé ka Manama tun ta mga manubù, ó propesiya.

¹³ Purisu duwán tállu na dì gó mandà ka ándà ágta-manán: tō kasarig, tō pagiman, asta tō ginawa. Asal tō ginawa tō tuu ágkailanganán.

Kakagi katō kinagiyan na ándà pa kasóddóri

14 Purisu ággár-ággár kó gó ébō makatuman kó guminawa. Asal ággár-ággár kó ébō kabággayan kó katō Ugis Espiritu ka mga gasa din. Ággár-ággári yu gó na kabággayan kó ka gasa katō kólít-ólít ka kagi na bággén ka Manama ákniyu. ² Atin ka kumagi tō manubù katō kinagiyan na ándà din pa kasóddóri, ánnà duma mga manubù tō tóngkóán din, su dì dan pakagpát katō mga kagi din, asal Manama dád tō ágtóngkóán din. Ukit katō katulusan ka Ugis Espiritu ágkagin din tō tingód katō mga ándà kasóddóri ka duma manubù. ³ Asal ka mulit-ulit tō manubù katō kagi na bággén ka Manama kandin, tóngkóán din tō duma mga ágpampamaké ébō tuu dan kumasarig, ébō katabangan dan, asta ébō mórór dan. ⁴ Atin ka kumagi tō manubù katō kinagiyan na ándà din pa kasóddóri, kumasarig dád tō kandin sarili, asal ka mulit-ulit tō manubù ka kagi na bággén ka Manama kandin, kumasarig tō langun ágpampamaké na ágpalmudé. ⁵ Kakalyag ku pád na makakagi tō langun yu katō kinagiyan na ándà pa kasóddóri, asal tuu pa tō kakalyag ku na makólít-ólít kó katō kagi na bággén ka Manama ákniyu. Su tō kólít-ólít katō kagi na bággén ka Manama tuu ágkailanganán ka tandingán katō kakagi katō kinagiyan na ándà pa kasóddóri. Asal ka duwán makóbad katō kinagiyan na ándà pa kasóddóri, magunawa tō kólít-ólít ka kagi na bággén ka Manama asta tō kakagi katō kinagiyan na ándà pa kasóddóri ébō kumasarig tō kapamaké katō langun ki Cristo ukit ka kénagpát dan.

⁶ Na, mga kataladi, atin ka madunna tun ákniyu, asta kumagiya dád katō kinagiyan na dì yu ágkagpátan, ándà gó palang pulusán yu kanak. Kailangan duwán kagin ku ákniyu na igpasóddór ka Manama kanak, ó tinuruán ku tō kabánnalan, ó ulit-ulitán ku tō kagi na bággén ka Manama, ó duwán tinuruán ku ákniyu.

⁷ Agad tō dagingán katō mga ágpadingán na ándà kantayan, iring na plawta ó alpa, atin ka dì madigár tō kédup ó kapadaging ka mga nota, dì gó kasóddóran ka ándin tō tunada. ⁸ Agad idupán tō trumpeta ébō malimud tō mga sundalo, atin ka dì madigár tō kédup, ándà gó makataganà para katō gira. ⁹ Sikiyu pagsik, atin ka kumagi kó katō kinagiyan na dì ágkagpátan, ándà pulusán katō mga maminág ákniyu, su iring na áglayapán dád ka karamag tō ágkagin yu. ¹⁰ Agad marapung gó tō ássa-ássa mga kinagiyan nit banuwa, asal duwán kóbadan katō tagsábbad-sábbad kinagiyan. ¹¹ Asal ka dì ku kagpátan tō kinagiyan ka manubù na tumóngkō kanak, asta dì din kagpátan tō kinagiyan ku, ándà pulusán ku kandin, asta ándà pulusán din kanak. ¹² Sikiyu pagsik, atin ka kakalyag yu na matanggap yu tō mga gasa na ágbággén katō Ugis Espiritu, ággár-ággár kó ébō matanggap yu tō gasa na makatabang katō mga ágpampamaké.

¹³ Purisu tō manubù na makakagi katō kinagiyan na ándà din pa kasóddóri kailangan dumasal ébō bággayan sikandin ka gasa ébō móbad din tō ágkagin din na dì ágkagpátan. ¹⁴ Róggun dumasalla, atin ka gamitán ku tō kinagiyan na ándà ku pa kasóddóri, agad dumasal tō kanak espiritu, tō kanak panámdám dì makagpát. ¹⁵ Purisu ni gó tō lumun ku. Dumasalla asta kumanta a ukit katō kanak espiritu, asta dumasalla asta kumanta a ukit pagsik katō kanak panámdám. ¹⁶ Atin ka ágdurung ka katō Manama tun dád ta áknikó espiritu, tō duma mga manubù na dì pakagpát dì makapil katō kadurung nu. Dì dan makakagi na, “Amen,” † su ándà dan ikagpát katō kapasalamat nu tun ta Manama. ¹⁷ Agad tuu madigár tō kapasalamat nu tun ta Manama, asal ka dì makagpát tō duma mga manubù, dì ka gó makatabang kandan.

¹⁸ Ágpasalamatta tun ta Manama su ándà duma manubù na makalampas kanak na ágkagi katō mga kinagiyan na ándà pa kasóddóri. ¹⁹ Asal atin ka ágpalmudé tō mga ágpampamaké, madigár pa ka kagin ku tō kagpátan dan ébō katabangan dan. Agad ka lima dád mga kagi tō kagin ku na kagpátan dan, tuu pa madigár ka tandingán katō mga mararan kagi ku na dì dan kagpátan.

²⁰ Mga kataladi, yakó ágpánámdám iring na batà. Péring kó na batà na ándà kinanuwan tingód katō madat linumuwan. Asal tun ta kagamit yu katō ákniyu panámdám, pasunnad kó ka panámdám yu. ²¹ Mà katō kagi ka Manama na igsulat,

“Agad kumagiya ukit katō mga manubù tikud tun ta ássa banuwa na ágkagi ka ássa-ássa mga kinagiyan, asal ni mga manubù na igsalin ku dì gó maminág kanak, mà katō Áglangngagán.” ††

²² Purisu tō kakagi katō kinagiyan na ándà pa kasóddóri ánnà pató para katō mga ágpampamaké, asal pató para katō mga dì ágpamaké. Asal tō kólít-ólít katō kagi na ágbággén ka Manama ánnà pató para katō mga dì ágpamaké, asal pató para katō mga ágpampamaké.

²³ Purisu atin ka ágpalmudé kó ébō mangadap, asta kumagi tō langun yu katō mga kinagiyan na ándà yu pa kasóddóri, atin ka dumunggù tō mga ándà gasa ó dì ágpamaké, makakagi dan gó na ágkangulág kó.

²⁴ Asal atin ka mulit-ulit kó katō kagi na ágbággén ka Manama ákniyu, ka dumunggù tō dì ágpamaké ó ándà gasa, ukit katō langun na paminággán din makasóddór sikandin na masalà-salà asta ruudan sikandin ka Manama. ²⁵ Ukit katō kagi ka Manama, pakitanán tō mga igállás din tun ta pusung din. Purisu lumingkóód sikandin ébō mangadap katō Manama, asta kumagi sikandin na duwán gó Manama diyan ákniyu.

Tō kapangadap

²⁶ Na, mga kataladi, atin ka ágpalmudé kó ébō mangadap, ni gó tō nángngà lumun yu. Duwán kumanta. Duwán tuminurù. Duwán mulit-ulit katō kagi na ág-

† 14:16 Tō kóbadan katō kagi Amen, “Mólà pa ka matuman ni.”
†† 14:21 Isaias 28:11-12.

bággén ka Manama. Duwán kumagi katô kinagiyan na ándà din pa kasóddóri, asta duwán pénagpát katô kóbadan kani. Ni gó tô lumun yu ébô kumasariig tô kapamaké katô langun yu. ²⁷ Atin ka duwán kumagi katô kinagiyan na ándà din pa kasóddóri, mému dád ka duwa ó tállu dád tô kumagi. Dì dan padángngané na kumagi, asal tagsábbad-sábbad dan gó, asta kailangan duwán makóbad katô igkagi dan. ²⁸ Asal ka ándà gó makóbad, kailangan tumagnáp dan asta kumagi dan dád gó tun ta kandan sarili, asta tun ta Manama. ²⁹ Atin ka duwán tun ákniyu na katig mulit-ulit katô kagi na ágbággén ka Manama, mému ka kumagi tô duwa ó tállu dan, asta tô mga дума kailangan mamínág katô kagin dan ébô kasóddóran ka bánnal tô ágkagin dan. ³⁰ Atin ka duwán igunsad na tumanggap katô kagi na ágbággén ka Manama, kailangan tumagnáp tô una igkagi ébô makakagi tô дума manubù. ³¹ Mému kó langun makólit-ólit katô kagi na ágbággén ka Manama asal kailangan pasábbadé kó ébô makakatig tô langun yu asta kumabákkár tô kapamaké katô langun yu. ³² Tô gulit-ulit katô kagi na ágbággén ka Manama mému makapáttud katô kandin kakagi, ³³ su kakalyag ka Manama na ándà samuk tun ta mga áglumun ta, asal kakalyag din na duwán kasunayan.

Na, tingód katô mga gabayi, ni gó tô áglumun katô mga ágpampamaké na ágpangadap ka Manama tun ta langun banuwa. ³⁴ Atin ka ágpalmudé kó, kailangan tumagnáp asta maminág tô mga gabayi, su dì mému tun ta ágkémun ta ka kumagi dan. Dì mému ka mangulu tô mga gabayi tun ta mga gamama, su duwán sugù na igsulat tingód kanan tun ta mga sugù i Moises. ³⁵ Atin ka duwán insà katô mga gabayi, madigár ka minsà dan katô kandan дума tun ta balé, su dì nángngà ka kumagi tô bayi tun ta kapalimudé katô mga ágpampamaké.

³⁶ Yakó géllé kani igtinurù ku, su ánnà gó sikiyu tô igtikudan katô kagi ka Manama! Ánnà dád gó sikiyu tô igbággayan ka kabánnalan! ³⁷ Atin ka duwán tun ákniyu na ágpanámdám na gulit-ulit sikandin katô kagi na ágbággén ka Manama, asta igbággayan sikandin ka gasa tikud tun ta Ugis Espiritu, kasóddóran din na mga sugù gó katô Áglangngagán ni igsulat ku ákniyu. ³⁸ Atin ka duwán méllé kani igsulat ku, élléyi yu sikandin.

³⁹ Purisu mga kataladi ku, ággár-ággár kó na mulit-ulit katô kagi na ágbággén ka Manama, asal yakó yu ágsapadi tô kakagi katô mga kinagiyan na ándà pa kasóddóri. ⁴⁰ Kailangan nángngà tô langun ka áglumun yu asta ándà samuk.

Tingód katô kantayan puman i Cristo

15 Na, mga kataladi ku, kakalyag ku na panámdámmán yu tô Madigár Gulitán na igulit-ulit ku ákniyu. Tô gó tô igtanggap yu asta ágsarigan yu sippang áknganni. ² Ukit kani Madigár Gulitán, matábbus kó ka inalayun kó mánnal. Asal ka dì kó manayun na mánnal, ándà pulusán katô kapamaké yu.

³ Igtinurù ku ákniyu tô igtinurù pagsik kanak, asta ni gó tô tuu ágkailanganán. Inaté si Cristo ébô matábbus ki tikud tun ta salà ta, iring katô taganà igsulat tun ta kagi ka Manama. ⁴ Iglábbáng tô lawa din, asta inaté puman sikandin tun ta ikatállu álló, iring katô taganà igsulat tun ta kagi ka Manama. ⁵ Igpakita sikandin una ki Pedro, asta igpakita pagsik tun ta sapulù duwa (12) mga apostoles. ⁶ Igpakita pagsik sikandin tun ta sobra ka lima gatus (500) mga kataladi na igpalimudé. Tô karapungan dan manté pa, asal tô mga дума inaté dán. ⁷ Na, igpakita sikandin ki Santiago asta tun ta langun apostoles.

⁸ Sakán pagsik tô igpakitaan din tun ta katapuriyan, agad inéringnga na batà na ánnà pa nángngà pamasusun. ⁹ Sakán tô tuu mabbabà é kamanubuan ka tandingán katô langun apostoles. Dì pád nángngà ka tawarána na apostoles, su dángngan igirrayatan ku tô mga ágpamaké ka Manama. ¹⁰ Asal ukit katô kédu ka Manama kanak, igimuwa ikandin na apostoles. Madigár su duwán ágpulusán katô kédu ka Manama kanak, su tuuwa pa igággár-ággár ka tandingán katô langun ka дума mga apostoles. Asal tô iglumu ku ánnà ukit katô kanak bákkár, asal ukit katô tabang ka Manama na igbággé din kanak. ¹¹ Purisu agad sakán ó tô дума mga apostoles tô mulit-ulit, magunawa tô Madigár Gulitán na inalayun gulit-ulitán katô langun dé, asta tô gó tô igbánnal yu.

Manté puman tô mga ágpampamaké

¹² Na, su igulit-ulit dé ákniyu na inaté puman si Cristo, dì gó mému ka duwán tun ákniyu na kumagi na dì manté puman tô mga inaté! ¹³ Atin ka ándà palang kantayan puman, ándà gó kanté puman si Cristo.

¹⁴ Atin ka ándà kanté puman si Cristo, ándà ágpulusán katô kólit-ólit dé, asta ándà ágpulusán katô kapamaké yu. ¹⁵ Tuu pa madat, su bulaló tô igulit dé tingód katô iglumu ka Manama, su igkagi ké na iganté din puman si Cristo. Atin ka dì manté puman tô mga inaté, ánnà bánnal tô igulit-ulit dé. ¹⁶ Atin ka dì manté puman tô mga inaté, ándà gó kanté puman si Cristo. ¹⁷ Atin ka ándà kanté puman si Cristo, ándà ágpulusán katô kapamaké yu, asta ándà pa kapasinsiyayi tô mga salà yu. ¹⁸ Atin ka ándà kanté puman si Cristo, tô mga igpamaké ki Cristo na inaté dán, igdungguan dan dán ka supak ka Manama. ¹⁹ Atin ka sippang dád tun ta kamatayan ta duwán gimanan ta ukit katô kapamaké ta ki Cristo, sikita gó tô tuu makédu-édu ka tandingán katô langun manubù.

²⁰ Asal tô kabánnalan, inaté gó puman si Cristo, asta sikandin gó tô ágpasóddór na antén puman ka Manama tô mga inaté. ²¹ Ágkamaté gó tô mga manubù ukit katô madat na iglumu katô sábbad manubù. Asal ukit pagsik katô madigár na iglumu katô ássa manubù, manté gó puman tô mga manubù.

²² Ágkamaté tô langun manubù su sikita tô mga kógpuan i Adan. Iring pagsik kanan, antén puman tô langun ta na ágpamaké ukit katô kapasábbad ta tun ki

† 15:3 Ahaán tô *Isaias* 53:5-12.

Cristo.²³ Tô langun antén puman ka Manama tun ta timpo na taganà igsalin din. Si Cristo tô una gó inaté puman. Ka lumónód si Cristo, manté puman tô mga sakup i Cristo.²⁴ Ka matuman ni, dumunggù pa tô katapuriyan. Talun pa i Cristo tô langun ágpangulu, agad mga manubù ó agad mga madat espiritu, asta bággen din tô pagpangulu din tun ta Ámmà na Manama.

²⁵ Kailangan mangulu pa si Cristo sippang ka talun din tô langun gusig kandin asta mánnal dan kandin.²⁶ Tô katapuriyan ka mga usig na iwaán asta andaán din, tô gó kamatayan.²⁷ Mà katô kagi ka Manama na igsulat, "Igpasakup gó ka Manama tô langun tun ta pagpangulu i Cristo." †

Na, ukít kani kagi "langun," isóddóran ta na tô Manama ándà gó kasakup tun ta mga panguluwan i Cristo, su Manama gó tô igpapangulu ki Cristo tun ta langun-langun.²⁸ Ka matuman na masakup tô langun tun ta pagpangulu din, pasakup pagsik tô Batà ka Manama tun ta pagpangulu katô Manama na igbággé katô langun tun kandin. Purisu mangulu gó tô Manama tun ta langun-langun.

²⁹ Na, ándin tô gugtunán katô mga manubù na ágpabunyag para katô mga inaté? Su atin ka di manté puman tô mga inaté, ándà ágpulusán katô kapabunyag para katô mga inaté.³⁰ Atin ka ándà kantayan, ándà ágpulusán dé agad inalayun ké ágdungguan katô mga pakamaté áknami.³¹ Mga kataladi, bánnal na ágpdadurungán ku áknayu tô tingód katô kapasábbad ta tun ki Jesu-Cristo na Áglangngagán ta, asta bánnal gó na kada álló ágtubangán ku tô kamatayan tingód katô kapamaké ku kandin!³² Ihirapan na gó tun ta Efeso, su tô mga manubù na gusig kanak, iring dan na magani mga mannanap ka kabánássan. Purisu atin ka di manté puman tô mga inaté, ándà palang ágpulusán ku tingód katô katiis ku kani mga kahirapan. Atin ka di manté puman tô mga inaté, madigár pa ka tumanán tad baling ni ágkagin,

"Mému ka tumanán ta dád tô kakalyag ta na inalayun ki dád kuman asta minám, su masig kid maté." ††

³³ Asal yakó áglimbung katô áknayu sarili! Bánnal gó ni ágkagin, "Tô madat mga rarak yu makadadat katô madigár ágkémun yu."³⁴ Piyai yu tô panámdám yu, asta sódó kó áglumu ka salà. Kailangan kayyaan kó su duwán tun áknayu na ándà ikasóddór katô Manama.

Tô lawa na antén puman ka Manama

³⁵ Duwán tun áknayu na iginsà ka pamánnun ka Manama tô kanté din puman katô mga inaté, asta ándin é bónnóng katô lawa dan.³⁶ Ágkatuluan gó tô manubù na iginsà! Panámdám yu tô bánni na ágpamulan. Ka di pa tumubù tô bánni, iring na maté asta lábbángngán.³⁷ Tô bánni na ágpamulan yu, agad trigo ó mga duma klasi, atin ka tumubù dán, ánnà magunawa tô bónnóng.³⁸ Manama tô ágsalin ka ándin tô lawa ka pamulanán na tumubù. Tô tagsábbad-sábbad klasi ka bánni duwán sarili lawa ka tumubù.

³⁹ Ánnà magunawa tô langun lawa na igimu ka Manama, su duwán lawa katô mga manubù, duwán lawa katô mga mannanap, duwán lawa katô mga manuk ta kayun, asta duwán lawa katô mga sáddà.⁴⁰ Ássa-ássa tô lawa katô mga ágkasállággan tun ta langit, asta ássa-ássa tô mga lawa na ágkitanán ta nit banuwa. Asal ánnà magunawa tô séllaán katô ágkasállággan ta tun ta langit asta tô séllaán katô mga lawa na ágkitanán ta nit banuwa.⁴¹ Duwán séllaán katô álló, asta duwán séllaán katô bulan. Duwán séllaán katô mga karani, asta ánnà gó magunawa tô séllaán katô langun karani.

⁴² Iring kanan tô imun katô Manama ka antén din puman tô mga lawa katô inaté manubù. Ni lawa ta ni ágkamaté asta ágkaróddóg. Asal tô lawa na antén puman ka Manama di gó maté ka ándà ágtamanán.⁴³ Atin ka lábbángngán ni lawa ta, malómét asta di madigár ágsállággán, asal ka antén ki puman, tô lawa ta masarig gó asta tuu madigár.⁴⁴ Tô lawa na lábbángngán, tô gó tô lawa ta nit banuwa, asal tô lawa ta na antén puman ka Manama, tô gó tô mantu lawa ta para tun ta langit.

Su duwán gó lawa ta nit banuwa, duwán pagsik lawa ta tun ta langit.⁴⁵ Su mà katô kagi ka Manama na igsulat,

"Tô una manubù na si Adan tô duwán dán kantayan."

‡

Asal si Cristo na ágtawarán na "tapuri na Adan," sikandin gó tô ágbággé ka mantu kantayan.⁴⁶ Ánnà ikóna tô mantu lawa tun ta langit, asal ikóna tô lawa ta nit banuwa, asta bullasan ni katô mantu lawa ta tun ta langit.⁴⁷ Tikud tun ta tanà tô una manubù na si Adan, su igimu ka Manama tô lawa din tikud tun ta tanà. Asal tikud tun ta langit tô "ikaduwa Adan" na si Cristo.⁴⁸ Tô mga lawa ta nit bówwó ka tanà iring gó na lawa katô una manubù na igimu tikud tun ta tanà. Asal siki-ta na mga ágpampamaké, tô mga lawa na bággen áknita tun ta langit iring gó na lawa i Cristo na igtikud tun ta langit.⁴⁹ Agad igimu ni lawa ta iring katô lawa i Adan na igtikud tun ta tanà, dumunggù gó tô álló na tô lawa ta méring pagsik ki Cristo na igtikud tun ta langit.

⁵⁰ Na, mga kataladi, kakalyag ku na kagpáttan yu ni. Ni mga lawa ta áknganni di gó masakup tun ta langit. Tô ágkamaté asta ágkaróddóg di gó makapanayun ka ándà ágtamanán.

⁵¹ Paminág kó! su pasóddórán kud áknayu tô kabánnalan na ándà pa pasóddóri ka Manama asal igpasóddór din dán kanak. Di maté tô langun ta, asal kabul-lasan tô lawa katô langun ta.⁵² Matuman ni iring dád na sábbad kaparák-parák ka mata. Atin ka pédupán tô trumpeta ka Manama ébô pasóddór na igdunggù dán tô katapuriyan álló, antén puman ka Manama tô mga inaté. Bullasan gó ni lawa ta asta di kid gó maté ka ándà ágtamanán.⁵³ Su ni lawa ta na maróddóg asta maté kailangan bullasan katô lawa na di dán maróddóg asta di dán maté.⁵⁴ Purisu ni lawa ta na ágkaróddóg kabullasan gó katô di ágkaróddóg, asta ni lawa ta

† 15:27 Salmo 8:6. †† 15:32 Isaias 22:13.

‡ 15:45 Genesis 2:7.

na maté kabullasan gó katô di maté. Ka matuman dán ni, matuman tô igtandô ka Manama na igsulat, "Andaán ka Manama tô kamatayan su talun din tô langun-langun!" †

⁵⁵ "Matalu gó tô kamatayan, asta di gó makadadat." ††
⁵⁶ Ágkadungguan ki ka kamatayan su ikasalà ki, asta ikasalà ki su ándà ki ikatuman katô mga sugù i Moises.
⁵⁷ Asal pasalamat ki katô Manama, su ukit katô iglumu katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo, duwán dán kapanaluan ta kani langun.

⁵⁸ Purisu mga kataladi ku na ágginawaan ku, pasarig kó. Yakó ágkapid tikud tun ta kabánnalan. Pabákkár kó ágtuman katô ágpalumun ka Áglangngagán ákniyu, su isóddóran yu na duwán gó ágpulusán yu tingód katô áglumun yu para katô Áglangngagán.

Igtabang dan katô mga ágpampamaké tun ta Judea

16 Na, tingód katô tabang yu katô mga ágpampamaké tun ta Judea, kailangan lumun yu pagsik tô igpalumu ku tun ta mga ágpampamaké tun ta Galacia. ² Kada Linggo, taguán katô tagsábbad-sábbad ákniyu tô bahin ka sweldo yu ébô duwán bággén yu. Limud yu ni ébô ka dumunggu a diyan ákniyu mataganà dán tô tabang yu. ³ Salin yu tô mga manubù na mid katô tabang yu tun ta Jerusalem. Atin ka madunna tun ákniyu, pasadunán ku sikandan tun ta Jerusalem ébô piddán dan tô tabang yu asta tô surat yu na bánal ágkasarigan dan. ⁴ Atin ka kailangan madunna pagsik tun ta Jerusalem, mákkás dan kanak.

Plano i Pablo

⁵ Tô plano ku, mukitta tun ta Macedonia, asta tikud dutun mallussa diyan ákniyu. ⁶ Iring gó na madugéya diyan ákniyu, su móddô a basì róggun na magánnó tô timpo. Atin ka matuman, katabanganna ikiyu katô mga ágkailanganán ku ka manayunna tun ta sadunan ku. ⁷ Diya malyag ka dógówa dád diyan ákniyu, su kakalyag ku na madugéya pa diyan ákniyu, ka mému tun ta Áglangngagán.

⁸ Asal móddô a pa kannun ta Efeso sippang katô álló ka Pentecostes. ⁹ Marapung pa tô maminág pád katô ágtinuruán ku, asta panámdám ku na marapung pa tô mamaké, agad marapung tô mga géllé.

† 15:54 *Isaias 25:8*. †† 15:55 *Hoseas 13:14*.

¹⁰ Ka dumunggu si Timoteo diyan ákniyu, dóppóni yu sikandin ébô di ágkamáddangan, su sikandin tô ágsuguánnán katô Áglangngagán, iring kanak. ¹¹ Yakó géllé ágtanggap kandin. Ka panó sikandin tikud diyan ákniyu, tabangi yu sikandin tingód katô mga ágkailanganán din ébô masuné tô ginawa din ka lumónód dini kanak. Angatan ku sikandin asta tô duma mga kataladi.

¹² Na, tingód katô kataladi ta na si Apolos, igpédu-éduwa gó kandin ébô madun tun ákniyu na mákkás katô duma mga ágpampamaké, asal di pa kun sikandin makasadun áknganni. Madun gó sikandin ka duwán dán madigár timpo.

Katapuriyan mga panalan

¹³ Na, banté kó. Pasarig kó katô kapamaké yu ki Jesu-Cristo. Yakó ágmataló, asal pabákkár kó. ¹⁴ Agad ándin tô áglumun yu, lumu yu na duwán dakál ginawa.

¹⁵ Isóddóran yu na si Estefanas asta tô pamilya din tô una igpamaké diyan ta ákniyu probinsya ka Grecia. Malóggód dan ágtabang katô mga sakup ka Manama. Na, mga kataladi, ágpédu-éduwa ákniyu. ¹⁶ Pasakup kó gó tun ta mga manubù iring kandan asta tun ta langun katô duma mga manubù na ágtabang.

¹⁷ Idayawanna gó su igdunggu dán si Estefanas, si Fortunato, asta si Acaico, su agad ándà kó dini, asal sikandan tô bullas ákniyu, ¹⁸ su igórór dan kanak iring katô kórór dan ákniyu. Kailangan pabantugán ta tô mga manubù iring kandan.

¹⁹ Ágpangumusta ákniyu tô mga ágpampamaké nit probinsya ka Asia. Si Aquilas, si Priscila, asta tô mga ágpampamaké na ágpalimudé tun ta balé dan, ágpangumusta dan ákniyu su igpasábbadé tô langun yu na igpamaké katô Áglangngagán. ²⁰ Ágpangumusta ákniyu tô langun kataladi ta dini.

Papangumustaé kó langun na ágpampamaké ágtákkásan katô kapaginawaé yu.

²¹ Na, sakán si Pablo tô igsulat kani. Kumusta kó langun.

²² Supakan gó tô langun na ándà ginawa tun ta Áglangngagán.

Áglangngagán dé, lónód kad!

²³ Mólà pa ka tô Áglangngagán na si Jesus kéduwan ákniyu. ²⁴ Ágginawaan ku tô langun yu na ágpamaké ki Jesu-Cristo. Matuman ni.

2 Corinto

Una Basan

Ni gó tō ikaduwa surat i Pablo tun ta mga ágpampamaké tun ta lunsud ka Corinto. Tō igsulat din ni, igpriso sikandin tun ta Macedonia. Mga sábbad ámmé tō iglabé tikud tun ta una kasulat din kandan.

Igsulat i Pablo tō una surat din tun ta mga taga Corinto su agad duwán sábbad manubù tun kandan na iglumu ka madat, asal ándà sapadi katō duma mga ágpampamaké. Igsulat din na kailangan disiplinán dan tō iglumu ka madat. Pángnga ka kapapid din katō surat, itanaan sikandin su ándà sóddór din ka igtuman dan tō igsulat din kandan ó agó isókó dan. Purisu igpasadun din si Tito tun ta Corinto ébō kasóddóran din ka ándin tō ita-manan. Tō igulí si Tito, igulit din ki Pablo na igtuman dan tō igsulat din. Asal duwán pagsik igbuyas kandin, su igkagi dan na ánnà sikandin ágsuguánnán i Jesu-Cristo.

Purisu igsulat puman si Pablo tun kandan, asta ni gó tō igsulat din. Nit surat, iggamit din tō kagi “sikami” asta tō kagi “sikiyu.” Tō kagi “sikiyu,” tō gó tō mga taga Corinto na igsulatan din. Tō kagi “sikami,” tō gó si Pablo, si Timoteo, asta si Tito na mga kadumaan i Pablo.

Igsulat si Pablo tingód katō mga inókitan din ébō kasóddóran dan na ágsuguánnán i Jesu-Cristo sikandin. Igsulat din tingód katō katiis din katō mga kérayat asta katō mga kahirapan ébō tumanán din tō kakalyag ka Manama. Igsulat din na dakál gó tō ginawa din katō mga ágpampamaké tun ta Corinto. Duwán pagsik duma mga kabánnalan na igtinurù din kandan ukit kani surat din.

Si Tito asta tō mga kadumaan din tō igpid kani surat i Pablo tun ta Corinto.

1 Sakán si Pablo na inému apostoles i Jesu-Cristo tingód katō kakalyag ka Manama. Sakán asta tō kataladí ta na si Timoteo ágpangumusta ákniyu na mga ágpamaké katō Manama tun ta lunsud ka Corinto asta katō langun ka duma mga sakup ka Manama tun ta kaluwagan ka probinsya ka Grecia. ¹² Mólà pa ka matanggap yu tō tabang asta tō kasunayan tikud tun ta Manama na Ámmà ta asta tikud tun ta Áglangngagán na si Jesu-Cristo.

³ Durungán ta gó tō Manama na Ámmà katō Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo. Sikandin tō Ámmà na médu-édu áknita, asta tō ágtikudan ka langun ka kabákkárran. ⁴ Agad ándin tō kahirapan dé, ágpabákkárrán ké ka Manama ébō ukit katō kapabákkár din áknami, makapabákkár ké pagsik katō duma mga ágkahirapan. ⁵ Su agad marapung tō karasayan dé su igpasábbad ki tun ki Cristo, asal ukit kandin marapung gó pagsik tō mga kabákkárran na tanggapán dé. ⁶ Atin ka ágkahirapan ké, matuman kó pabákkárrán ka Manama asta tábbusán kó. Ukit katō kapabákkár ka Manama áknami, pabákkárrán kó ikandin ébō makatiis kó katō mga kahirapan na iring katō mga ágtiisán dé.

⁷ Purisu masarig tō gimanan dé para ákniyu, su isóddóran dé na atin ka kahirapan kó iring áknami, pabákkárrán kó pagsik katō Manama iring áknami.

⁸ Na, mga kataladi, kakalyag dé na makasóddór kó tingód katō kahirapan na inókitan dé tun ta probinsya ka Asia. Tuu gó dakál tō kahirapan na inókitan dé, iring na dì kéd gó makatiis, asta kéman dé ka maté kéd.

⁹ Kéman dé ka tō dán gó tō ágtamanán dé. Asal inému ni ébō dì ké sumarig katō áknami sarili, asal ébō sumarig ké katō Manama na makanté puman katō mga inaté. ¹⁰ Igpaluwà ké gó ikandin tikud tun ta kaddattan ka kamatayan, asta isóddóran dé na paluwaán ké gó ikandin. Sikandin dád gó tō ágsarigan dé na manayun paluwa áknami ébō manté ké pa. ¹¹ Madigár ka tabangan ké ikiyu ukit katō kadasal yu para áknami ébō marapung tō mga makapasalamat ka Manama tingód katō mga tabang na matanggap dé tikud kandin ukit ka kadasal katō marapung manubù.

Igpalin i Pablo tō plano din

¹² Ni gó tō padadurungán dé su isóddóran dé na matullid asta bánnal tun ta saruwan ka Manama tō langun ka áglumun dé. Ituman ni ánnà ukit katō áknami kakatigan asal ukit katō ginawa ka Manama áknami. Matullid gó tō ágkémun dé tun ta langun manubù, asta tuu pa gó tun ákniyu. ¹³ Igsulat dé dád tō mabasa yu asta tō kagpáttan yu. Agad duwán pô gó na dì yu tuu ágkagpáttan áknganni, asal kakalyag ku na dumunggù tō álló na kagpáttan yu gó ébō ka dumunggù tō Áglangngagán na si Jesus, kadayawan kó tingód áknami, iring katō dayó dé tingód ákniyu.

¹⁵ Na, su isóddóran ku na makagpát kó langun, kakalyag ku pád dāngngan na makaduwa a madun tun ákniyu ébō makatabangnga ákniyu. ¹⁶ Kakalyag ku pád na máddingnga pa diyan ákniyu ka madunna tun ta Macedonia, asta máddingnga puman diyan ákniyu ka lumónódda tikud tun ta Macedonia ébō makata-

† 1:1 Grecia, ó Acaya.

bang kó kanak ka madunna tun ta Judea. ¹⁷ Tô gó pád tô plano ku. Asal su ándà a ikatuman, yakó ágpanámdám na di ágkasarigan tô kagi ku. Tô kanak plano, ánnà iring katô дума mga manubù nit banuwa na ágkagi "Óó," asal tô kannê kóbadan "Dì."

¹⁸ Ágkasarigan tô Manama, asta ágkasarigan tô igkagi dé ákniyu, su di ké gó ágduwa-duwa. ¹⁹ Sikami si Silas asta si Timoteo tô igulit-ulit ákniyu tingód katô Batà ka Manama na si Jesu-Cristo, asta ágkasarigan tô kagi din, su di gó sikandin ágduwa-duwa. ²⁰ Ukit ki Cristo ágkatuman tô langun tandô ka Manama. Purisu makakagi ké na ágkasarigan gó tô Manama, asta ukit kani maduring sikandin. ²¹ Manama gó tô ágtabang ákniyu asta ákniyu ébô masarig tô kapasábbad ta tun ki Cristo. Igsalin ki ikandin ²² asta igpasóddór din na sikita tô kandin mga sakup ukit katô Ugis Espiritu na igpóddô din tun ta pusung ta ébô kasóddóran ta na matuman tô langun tandô din áknita.

²³ Na, ikasóddór tô Manama na bánnal ni ágkagin ku. Ándà a sadun diyan ákniyu tun ta Corinto su kakalyag ku na di ku sikiyu supakan. ²⁴ Dì ké ágpírit ákniyu tingód katô kapamaké yu, su masarig gó. Asal kakalyag dé na tumabang ké ákniyu ébô kadayawan kó.

2 Purisu kakalyag ku na atin ka kabággayan kó puman ka ranu, diyad baling madun diyan ákniyu. ² Su atin ka maranu kó ukit katô kasapad ku ka madat linumuwan yu, iring na ándà dán gó palang makabággé ka dayó kanak! ³ Tô gó tô gunayan na iguna a igsulat ákniyu ébô tullidán yu tô linumuwan yu. Purisu ka madunna diyan ákniyu, diya kabággayan ka ranu katô mga makadayó pád kanak. Su isóddóran ku na atin ka kadayawanna tingód ákniyu, kadayawan kó gó pagsik. ⁴ Tô igsulatta ákniyu dangingan, ándà dayó ku, su iranuwa gó asta igsággówa. Ánnà kakalyag ku na kabággayan kó ka ranu, asal kakalyag ku dád na kasóddóran yu na ágginawaan ku gó sikiyu.

Pasinsiyayi yu tô ikasalà

⁵ Na, tingód katô manubù diyan ákniyu na ikasalà dangingan, diya pasobra katô kabánnalan ka kumagiya na ánnà dád sakán tô igbággayan din ka ranu asal sikiyu pagsik langun. ⁶ Igpasábbadé tô karapungan yu na igruud kandin, asal nángngà dán tô supak tingód katô iglumu din. ⁷ Purisu pasinsiyayi yud sikandin asta pabákkár yu ébô di mapid katô tuu ranu. ⁸ Purisu kakalyag ku na pasóddór kó na duwán pa ginawa yu kandin. ⁹ Ni gó tô gunayan na igsulatta ákniyu dangingan ébô kasóddóran ku ka ágkasarigan kó na tumuman katô langun na igtalan ku ákniyu. ¹⁰ Atin ka pasinsiyaan yu tô ikasalà, pasinsiyaan ku pagsik sikandin. Su agad ándin tô salà din, igpasinsiyaan kud sikandin tun ta saruwan i Cristo ébô katabangan kó.

¹¹ Nángngà ka masinsiya ki kandin ébô di ki mapid i Maibuyan, su isóddóran ta na madat gó tô mga kapókit din.

Tô tana i Pablo tun ta Troas

¹² Na, tô igdunggù a tun ta Troas ébô mulit-ulitta katô Madigár Gulitán tingód ki Cristo, igkita ku na tapé igtaganà katô Áglangngagán tô mga pusung dan ébô maminág dan kanak. ¹³ Asal ándà a ikatónnók su ándà pa dunggù si Tito na kataladi ku. Purisu igtananan ku tô mga ágpampamaké diyan ta Troas asta igpanayun-na tun ta Macedonia.

Pamammut i Cristo

¹⁴ Pasalamat ki katô Manama! Su tingód katô kapasakup dé ki Cristo, Manama tô ágpíd áknami tun ta kapanaluwan. Ukit áknami matalap tô Madigár Gulitán tingód ki Cristo iring na pamammut na ágkangadággan tun ta agad ánda banuwa. ¹⁵ Su tô ágtalapán dé tingód ki Cristo tô iring na pamammut na ággóbbón tun ta saruwan ka Manama, asta ágkangadággan katô mga ágpampamaké na ágtábbusán asta katô mga di ágpamaké na ágdungguan ka supak. ¹⁶ Tun ta mga di ágpamaké, tô kabánnalan na ágtalapán dé iring na mawù na makamaté. Asal tun ta mga ágpampamaké, tô kabánnalan na ágtalapán dé iring na pamammut na makanté.

Atin ka di ki tabangan ka Manama, ándà palang makému kani! ¹⁷ Ánnà ké iring katô marapung manubù na ágpanalapì dád ukit katô kólít-ólít dan katô kagi ka Manama. Asal su igpapid ké katô Manama asta igpasábbad ké tun ki Cristo, bánnal tô kólít-ólít dé katô kagi ka Manama, su ágkasóddóran ka Manama tô langun na ágtinuruán dé.

Mantu kapókit ka kapadani ta tun ta Manama

3 Yakó ágpanámdám na ágdurungán déd puman tô sarili dé. Ánnà ké iring katô дума mga taratin-urù na ágkailangan pa ka mga sulat na ágpasóddór tingód kandan ébô tanggapán yu. Ánnà ké iring katô mga ágpamuyù ákniyu ka sulat na ágpasóddór tingód kandan ébô tanggapán dan katô mga manubù tun ta дума mga banuwa. ² Ándà ké kailangan ka sulat na ágpasóddór, su sikiyu gó tô ágpasóddór tingód áknami, su iring na sikiyu tô igsulat tun ta pusung dé na ágkitanán asta ágkabasa katô langun. ³ Matayyó na sikiyu tô iring na sulat i Cristo na igpapid ukit áknami. Ánnà tinta na pagsulat ó malumpipì mga batu na ágsulatanan tô iggamit din, asal iring na igsulat din tun ta pusung ka mga manubù ukit katô Ugis Espiritu ka manté Manama.

⁴ Isóddóran dé na bánnal ni su ágsarig ké katô Manama tingód katô iglumu i Cristo. ⁵ Atin ka sikami dád, di ké makému kani lumu ni, asal makému ké su ágtabangan ké katô Manama. ⁶ Manama tô ágtabang áknami ébô makému ké makólít-ólít tingód katô mantu kapókit na igimu din ébô tanggapán ki ikandin, ánnà ukit katô mga sugù na igsulat, asal ukit katô Ugis Espiritu, su tô mga sugù ágsippang tun ta supak ka ka-

matayan, asal tô Ugis Espiritu ágbággé katô kantayan na ándà ágtamanán.

⁷Tô igbággé ka Manama tô mga sugù na igsulat din tun ta mga batu na ágsulatanan, ikita tô séllaán ka Manama tun ta báttuk i Moises. Agad ágkatagitù ágkandà tô séllaán ka báttuk din, asal di pakasállág tô mga rubbad i Israel su ágkasirang dan. Purisu agad ágséllà tô kabággé ka Manama katô mga sugù na ágsippang dád tun ta kamatayan, ⁸asal tuu pa ágséllà tô kabággé ka Manama katô Ugis Espiritu tun ta mga manubù. ⁹Agad ágséllà tô tapé kapókit na ágsippang dád tun ta supak, asal tuu pa gó ágséllà tô mantu kapókit na ágtanggapán ki katô Manama na nángngà tun ta saruwan din. ¹⁰Tô kabánnalan, tô kaséllà ka mga sugù sayyan iring na ándà dán gó ka tandingán katô kaséllà kani mantu kapókit. ¹¹Su agad duwán kaséllà katô tapé kapókit na igbullasan dán, asal tuu pa gó ágséllà tô mantu kapókit na ágsippang tun ta ándà ágtamanán.

¹²Purisu su tuu gó madigár ni gimanan dé, ándà máddang dé ka kólit-ólit dé katô kagi ka Manama. ¹³Ánnà ké iring ki Moises na igtambun katô báttuk din ébô di ágkitanán katô mga rubbad i Israel tô kandaan katô séllaán tun ta báttuk din. ¹⁴Asal ándà ni kagpátti katô mga rubbad i Israel su itambunan tô panámdám dan. Agad sippang áknganni, atin ka ágbasan dan tô tapé kapókit, duwán gó iring na pagtambun tun ta panámdám dan ébô di dan kagpáttan tô kabánnalan. Di gó makangé tô pagtambun sippang ka mamaké dan dán ki Cristo. ¹⁵Sippang gó áknganni atin ka ágbasa dan katô mga sugù na igsulat i Moises, † di dan gó pakagpát su duwán ikatambun katô panámdám dan. ¹⁶Asal atin ka mamaké tô manubù katô Áglangngagán, †† makangé tô pagtambun. ¹⁷Na, ni kagi na “Áglangngagán” na igsulat kannun, tô gó tô Ugis Espiritu. Atin ka duwán Ugis Espiritu katô Áglangngagán tun ta manubù, duwán dán kaluwaan din tikud tun ta katuman katô mga sugù. ¹⁸Purisu su ándà dán ikatambun áknita, ágkitanán tô séllaán katô Áglangngagán tun ta báttuk ta. Su ágpamantun ki katô Ugis Espiritu katô Áglangngagán, tuu pa ágkitanán tô séllaán din dini áknita asta makéring ki kandin.

Tô dakál é lagà na igdalám tun ta kudán

4 Tingód katô kédu ka Manama, igsalin ké ikandin ébô mulit-ulit ké kani mantu kapókit na mému matábbus tô mga manubù. Purisu di ké ágmalomét. ²Igéléyan dé tô mga linumuwan na makayayya asta gállássán. Di ké áglimbung katô mga manubù, asta di dé ágpalinán tô kagi ka Manama tingód ki Cristo. Isóddóran gó ka Manama na kabánnalan dád tô gulit-ulitán dé, asta isóddóran katô mga manubù na ágkasarigan ké. ³Atin ka duwán di pakagpát katô Madigár Gulitán tingód ki Cristo na gulit-ulitán dé, tô

† 3:15 Manama tô igbággé katô mga sugù ki Moises, asta si Moises tô igbággé katô mga sugù tun ta mga rubbad i Israel. Purisu ágtawarán katô mga rubbad i Israel na mga sugù i Moises. †† 3:16 Ahaán tô Exodo 34:33-35.

gó tô manubù na ágdungguan ka supak. ⁴Di dan ágpamaké su tô panámdám dan igtambunan i Maibuyan na pangulu katô mga manubù nit banuwa. Igtambunan din ébô di dan séllaan katô Madigár Gulitán. Di dan pakagpát katô gulit-ulitán dé tingód ki Cristo na ágkakitaaan ta gó katô Manama.

⁵Di ké gulit-ulit tingód katô sarili dé, asal gulit-ulit ké na si Jesu-Cristo tô Áglangngagán. Ágkagin dé dád na sikami tô mga ágsuguánnán din ébô tumanán dé tô kakalyag din na tumabang ákniyu. ⁶Tô Manama na igkagi na, “Duwán dán kappawaan tun ta kangittángngan,” † sikandin pagsik tô igpappawà kani pusung ta ébô makagpát ki na ni gó tô kappawaan din na ágkitanán tun ta bónnóng i Cristo.

⁷Agad malómét é lawa dé iring na kudán na ándà lagà, asal igsarig ka Manama dini áknami tô Madigár Gulitán na tuu dakál é lagà ébô kasóddóran katô langun manubù na tô bánnal katulusan katô Madigár Gulitán ánnà tikud dini áknami asal tikud tun ta Manama. ⁸Agad marag ké ágkahirapan, asal di ké gó ágkadalangan. Agad ágkalibug ké, asal di ké gó ágsódô. ⁹Agad girrayatan ké, asal di ké ágtananan katô Manama. Agad ágmatayan ké, asal ágkanté ké pô. ¹⁰Inalayun ágdungguan ka kamatayan tô mga lawa dé iring katô kamaté i Jesus ébô pakitanán tô kantayan i Jesus nit mga lawa dé. ¹¹Róggun manté ké pa, inalayun dé ágbantéyan tô mga manubù na mimmaté pád áknami tingód ka katuman dé katô kakalyag i Jesus. Ágtiis ké kani ébô ágkitanán tô kantayan din ukit kani lawa dé na maté. ¹²Purisu mému ki matayan ébô sikiyu tô makatanggap katô kantayan na ándà ágtamanán.

¹³Mà katô kagi ka Manama na igsulat, “Igpamakéya katô Manama. Purisu igulitta kani.” †† Ni gó pagsik tô áglumun dé. Gulit-ulit ké su ágpamaké ké katô Manama. ¹⁴Su isóddóran dé na tô Manama na iganté puman katô Áglangngagán na si Jesus manté pagsik áknami su igpasábbad ké tun ki Jesus, asta Manama tô mid áknami duma ákniyu tun ta saruwan din. ¹⁵Ikatiis ké katô langun kani mga kahirapan ébô duwán ágpulusán yu. Atin ka kumarapung tô mga manubù na tumanggap katô kédu ka Manama, kumarapung pagsik tô mga pasalamat asta tô mga dumurung kandin.

¹⁶Purisu di ké ágsódô. Agad ágkatagitù dán ágmalomét ni mga lawa dé, asal tô espiritu dé inalayun ágmabákkár álló-álló. ¹⁷Tô mga kahirapan na ágriyun dé áknganni di mabággat asta di manayun ka ándà ágtamanán. Asal ukit kani mga kahirapan, tanggapán dé tô tuu pa madigár na ándà ágtamanán na igtaganà ka Manama para áknami asta di gó katáppángngan. ¹⁸Di dé ágpanámdámmán tô mga kahirapan na ágkitanán áknganni, asal ágpanámdámmán dé tô gimanan dé na ándà pa kitayi. Su tô mga kahirapan na ágkitanán dé di ágpanayun, asal tô mga kadigárran na di ágkitanán ágpanayun ka ándà ágtamanán.

5 Isóddóran ta na iring na rákkó ni lawa ta na góddóan ta áknganni róggun kannun ki pa ta

† 4:6 Genesis 1:3. †† 4:13 Salmo 116:10.

banuwa. Asal ka maté ki asta tananan ta ni lawa ta, isóddóran ta na duwán mantu lawa na óddóan ta tun ta langit sippang ka ándà ágtamanán. Ni mantu lawa ta di imun ka manubù asal imun ka Manama para áknita. ² Su agad ágkahirapan ki gó áknganni, asal gi-manan ta tō mantu lawa na tanggapán ta tun ta langit ³ ébô ka matanggap ta ni mantu lawa, inalayun duwán góddóan ka gimukud ta. ⁴ Róggun góddô ki pa kani lawa ta nit banuwa, ágkahirapan ki ánnà su kakalyag ta na maté kid, asal su kakalyag ta na bággayan ki katô mantu lawa ta tun ta langit ébô ni lawa ta na ágkaróddóg kabullasan katô lawa na di gó maté sip-pang ka ándà ágtamanán. ⁵ Manama gó tō i>taganà áknita ébô matanggap ta ni mantu lawa, asta sikandin tō igbággé katô Ugis Espiritu áknita ébô kasóddóran ta na matuman gó na bággayan ki ikandin.

⁶ Purisu inalayun ágpasarigán tō pusung ta, agad isóddóran ta na róggun igóddô ki pa nit banuwa, di ki pa móddô tun ta Áglangngagán. ⁷ Agad ándin tō áglu-mun ta, sumarig ki gó katô Manama, agad ándà ta pa kitayi. ⁸ Agad duwán pád kakalyag ta na tananan tad ni lawa ta asta móddô ki tun ta Áglangngagán, asal ág-pabákkárrán gó ni pusung ta. ⁹ Purisu agad kannun ki pa ó tun ki kandin, asal kakalyag ta na kadayawan sikandin tingód áknita, ¹⁰ su kailangan tumubang ki langun tun ki Cristo ébô ruudan ki ikandin. Tō tagsáb-bad-sábbad áknita tumanggap katô ágpulusán tingód katô linumuwan ta nit banuwa, agad madigár ó ma-dat.

Igpasábbad ki ka Manama tun kandin ukit ki Cristo

¹¹ Na, su isóddóran dé na kailangan respetowan ta tō Áglangngagán na ágtubangán ta, gággar-ággár ké na mapid tō mga manubù ébô mamaké dan kandin. Isóddóran katô Manama tō áknami kamanubuan, asta kakalyag dé pagsik na kasóddóran yu ni. ¹² Ándà dé puman durungi tō áknami sarili, asal kakalyag dé dád na bággayan kó katô gunayan ébô pabantugán ké ikiyu, asta ébô makataba kó katô mga manubù na ág-padadurung dád tingód katô kandan mga linumuwan na ágkitanán, asta ánnà matullid tō pusung dan tun ta saruwan ka Manama. ¹³ Atin ka panámdám yu na ágkangulág ké tingód katô kasulat ku kani, taban ku gó ni tun ta saruwan ka Manama. Atin ka nángngà tō áknami panámdám, katabangan kó. ¹⁴ Agad ándin tō áglumun dé, ágpiddán ké katô ginawa i Cristo. Su ig-bánnal ké na inaté si Cristo para katô langun manubù, igbánnal ké na inaté kid langun duma kandin. ¹⁵ Inaté si Cristo para katô langun ébô tō mga manubù na ág-tanggap katô mantu kantayan din, ánnà kandan sarili kakalyag tō tumanán dan, asal tumanán dan tō kakalyag i Cristo na inaté asta inaté puman para kan-dan.

¹⁶ Purisu áknganni diya sumállág katô duma mga manubù ukit katô panámdám dád ka mga manubù.

† 5:14 Inaté ki duma kandin su iring na inaté tō tapé ágkémun asta áglumun ta na di madigár tun ta saruwan ka Manama, su atin ka maté tō manubù, di dán áglumu katô tapé áglumun din.

Dángngan igsállágga ki Cristo ukit katô panámdám dád ka manubù, asal ipalin dán gó tō panámdám ku tingód kandin. ¹⁷ Purisu tō manubù na igpasakup ki Cristo, mantu dán sikandin. Tō ágkémun din áknganni ánnà dán iring katô tapé, su tō tapé ágkémun din ibul-lasan dán katô mantu ágkémun. ¹⁸ Tikud gó tun ta Manama tō mantu ágkémun ta. Sikandin tō igpasáb-bad áknita tun kandin ukit katô iglumu i Cristo, asta ig-papid ké ikandin na mulit-ulit na mému dán pasábbad tō mga manubù tun kandin. ¹⁹ Ni gó tō gulit-ulitán dé na duwán kapókit na igimu ka Manama ukit ki Cristo ébô pasábbadán din tō mga manubù tun kandin asta pasinsiyaan din dán tō mga salà dan. Ni gó tō madigár gullit na igbággé din áknami ébô talapán dé tun ta duma mga manubù.

²⁰ Purisu igpapid ké ébô mulit-ulit ké para ki Cristo. Iring na ágkagi tō Manama ákniyu ukit áknami. Purisu gulit-ulit ké katô kagi i Cristo na ágpédu-édu ákniyu, “Pasábbad kó tun ta Manama.” ²¹ Agad ándà palang salà i Cristo, asal sikandin gó tō igpasupakan ka Mana-ma tingód katô mga salà ta ébô ukit ki Cristo, tang-gapán ki ka Manama na nángngà tun ta saruwan din.

6 Su sikami tō mga ágsuguánnán katô Manama, ágpédu-édu ké gó ákniyu na yakó ágpanámdám na ándà ágpulusán katô dakál ginawa ka Manama na igtanggap yu tikud tun kandin. ² Su mà katô kagi ka Manama na igsulat, “Tō igdunggu dán tō nángngà timpo na igsalin ku, ig-paminág ku gó sikuna.

Tō igdunggu dán tō nángngà álló na tábbusán ka, igtabangan ku gó sikuna.” †† Purisu paminág kó kanak! Ikataganà dán gó tō Mana-ma tumabang ákniyu! Ni gó tō nángngà timpo ébô tábbusán kó ka Manama!

³ Kakalyag dé na di gó ágkasawé tō mga áglumun dé agó duwán manubù na di mamaké. ⁴ Asal su mga ág-suguánnán ké ka Manama, ágpakita ké na madigár gó tō langun áglumun dé. Agad marapung tō mga kahirapan na inókitan dé, ágtiis ké gó. ⁵ Ilagpás ké, ipriso ké, asta isamuk ké. Duwán timpo na tuu ké ibállé asta ip-uló ké tingód katô kalumu dé, asta ándà ágkakan dé.

⁶ Ágpasóddóran dé na mga ágsuguánnán ké ka Mana-ma su ándà salà na áglumun dé, igbággayan ké ka kagpáttan, mallayat é ginawa dé, médu-édu ké, dini áknami tō Ugis Espiritu, asta bánnal ké ágginawa katô mga unawa dé. ⁷ Kabánnalan dád tō gulit-ulitán dé. Duwán katulusan ka Manama dini áknami. Tō katang-gap ka Manama áknami na nángngà tun ta saruwan din iring na laniban asta kalasag dé ébô manalu ké katô mga usig dé. ⁸ Duwán ágpabantug áknami, duwán ágpayayyá áknami, duwán ágkagi ka madat ák-nami, asal duwán ágdurung áknami. Duwán ágkagi na bulalón ké, asal bánnal gó tō gulit-ulitán dé. ⁹ Agad duwán na di ágrespeto áknami, asal ágkilalan ké katô langun. Agad inalayun ké ágmatayan, asal manté ké pô. Agad ágsupakan ké, asal ándà ké pa matayi.

¹⁰ Agad duwán ranu katô pusung dé, asal inalayun

†† 6:2 Isaias 49:8.

duwán dayó dé. Agad ágkayù-ayuan ké, asal marapung tō mga manubù na ágbággayan dé ka kadigárran tikud tun ta Manama. Agad ándà palang kaduwánan dé, asal ándà ké kakulangi.

¹¹ Mga taga Corinto, ándà palang igbulun dé ákniyu, su dakál gó tō ginawa dé ákniyu. ¹² Atin ka duwán kasasaan katō ginawa ta, ánnà su délák tō ginawa dé ákniyu, asal sikiyu tō duwán délák ginawa áknami. ¹³ Igkagiya ákniyu iring na kanak mga gabatà. Ginawayi ké iring katō kaginawa dé ákniyu.

Sikita tō templo na góddóan katō Manama

¹⁴ Yakó ágpasábbad tun ta mga dì ágpamaké, su dì mému ka ágpadumaé tō manubù na igtanggap ka Manama na nángngà tun ta saruwan din asta tō masalà-salà! Dì ágpatakkássé tō kappawaan asta tō kangittángngan. ¹⁵ Dì ágpanunugé si Cristo asta si Maibuyan. Purisu dì pagsik ágpasábbadé tō ágpamaké asta tō dì ágpamaké. ¹⁶ Dì mému ka duwán mga ágmanaman tun ta templo ka Manama. Tō langun ta na ágpampamaké, sikita gó tō templo na góddóan ka manté Manama! Su igkagi tō Manama sayyan, “Móddô a duma kani mga manubù,

asta dumuma a kandan.

Sakán tō Manama dan,

asta sikandan tō kanak mga manubù.” †

¹⁷ “Iwà kó tikud tun ta mga dì ágpamaké kanak.

Liliyi yu sikandan.

Yakó gilabut katō agad ándin maripà,

Asta tanggapán ku sikiyu, mà katō Áglangngagán.” ††

¹⁸ “Mémuwa na Ámmà yu,

asta mému kó na mga gabatà ku.

Tō gó tō igkagi katō Áglangngagán na matulus.” ‡

7 Sikiyu na mga ágginawaan dé, tō gó tō mga tandô ka Manama áknita. Purisu kailangan palinis ki katō langun na ágparipà katō áknita panámdám asta linumuwan. Kailangan ándà palang salà ta su ágrepeto kó katō Manama.

Tō dayó i Pablo

² Na, ginawayi ké ikiyu. Ándà palang tun ákniyu na iglumuwan dé ka madat. Ándà palang na igtadin dé. Ándà palang tun ákniyu na iglimbungan dé. ³ Ándà a kagi kani ébô ruudan ku sikiyu. Asal iring katō igkagi ku dángngan, ágginawaan dé gó sikiyu, su agad manté ki ó maté ki, dì ki gó padiyaé. ⁴ Dakál tō kasarig ku ákniyu, asta ágpadadurungán ku gó sikiyu. Igpabákkár kó gó kanak. Agad ágkahirapan ké, asal tuwa idayawan.

⁵ Tō igdunggù ké dini ta Macedonia, ándà ké gó paginawa, su marapung tō mga kahirapan dé. Duwán mga duma na igapul áknami, asta duwán tana katō pusung dé. ⁶ Asal ágpabákkár gó tō Manama katō mga ágkaranu, asta tō gó tō igimu din para áknami ukit katō kadunggù i Tito dini áknami. ⁷ Idayawan ké su ig-

dunggù sikandin, asal idayawan ké pagsik su igulitan ké ikandin na igpabákkár yu sikandin. Igulitanna ikandin na ágkabugaan kó kanak, ágkaranu kó tingód katō inému, asta duwán kakalyag yu na dumapit kanak. Purisu tuuwa gó ágkadayawan áknganni.

⁸ Agad ikaparanuwa ákniyu ukit katō surat ku dángngan, asal ándà a rákkád na igsulatta. Tun ta katigkané, bánnal na igrákkádda su isóddóran ku na iranu kó agad dógó dád. ⁹ Ágkadayawanna ánnà su iranu kó, asal su ukit katō ranu yu igrákkád kó asta ipalin tō ágkémun yu. Tō gó tō ranu na ágkadigárran ka Manama. Purisu ándà kó kadatti ukit áknami. ¹⁰ Kakalyag ka Manama na maranu tō manubù asta rumákkád tingód katō salà din ébô matábbus. Tō gó tō nángngà ranu na ándà karákkáddan. Asal tō maranu na dì rumákkád ka mga salà din, dungguan sikandin ka supak na ándà ágtamanán. ¹¹ Panámdám yu tō inému katō Manama ukit katō ranu yu. Duwán dán gó kakalyag yu na pasóddór áknami na ipalin tō linumuwan yu. Isókó kó gó tingód katō manubù na iglumu katō salà, asta imáddangan kó agó supakan kó! Kakalyag yu gó na pasábbadé ki puman! Igsupakan yu gó tō iglumu ka salà, asta igpakita yu na nángngà gó tō iglumu yu tingód kani!

¹² Purisu tō igsulatta ákniyu dángngan, ánnà dád para katō iglumu ka madat asta ánnà dád para katō iglumuwan ka madat, asal kakalyag ku na pakitanán ka Manama ákniyu na dakál gó tō ginawa yu áknami.

¹³ Purisu igmabákkár ké ukit ákniyu.

Tō igkita dé tō dayó i Tito, tuu ké pa igmabákkár su madigár tō katanggap yu kandin. ¹⁴ Dángngan tō igulit ku ki Tito, igdurung ku sikiyu, asta ándà a kayyai, su bánnal tō langun na igulit dé ákniyu, asta igpakita yu gó na bánnal tō igulit dé ki Tito tingód ákniyu. ¹⁵ Áknnganni atin ka ágkapanámdámman i Tito tō tingód katō kabánnal yu katō igkagi din asta katō katanggap yu kandin agad ágkamáddangan kó, ágkadugangan pa gó tō kaginawa din ákniyu. ¹⁶ Ágkadayawanna su ágkasarigan ku gó sikiyu.

Kapatabangé katō mga ágpampamaké

8 Na, mga kataladi, kakalyag ku na ulitán ku ákniyu ka ándin tō iglumu katō Manama para katō mga ágpampamaké tun ta Macedonia ukit katō ginawa din kandan. ² Agad marapung tō kahirapan na igdunggù tun kandan asta tuu dan ágkayù-ayuan, asal dakál gó tō igbággé dan tingód katō dayó dan. ³ Makólitta ákniyu na tō igbággé dan ánnà dád tō ágkagaga dan asal sobra pa katō ágkagaga dan, su tō gó tō kandan kakalyag. ⁴ Igpédu-édu dan gó áknami ébô mému dan pagsik makabággé katō tabang dan tun ta mga sakup ka Manama na ágkahirapan tun ta Jerusalem. ⁵ Tuu madigár, su tō igbággé dan sobra pa ka tandingán katō gimanan dé, su igbággé dan pa tō kandan sarili tun ta Áglangngagán asta tun áknami, su tō gó tō kakalyag ka Manama kandan. ⁶ Su dakál tō igbággé dan, igpédu-édu ké ki Tito na lumónód sikandin tun ákniyu ébô panayunan din tō igtigkanayan din asta tu-

† 6:16 Levitico 26:12; Ezequias 37:27. †† 6:17 Isaias 52:11; Ezequias 20:34. ‡ 6:18 2 Samuel 7:14.

manán yu tô kalimud katô tabang yu para katô mga ágkahirapan tun ta Jerusalem. ⁷ Sikiyu na mga taga Corinto tô tuu ágkabantug, su tuu kó ágsarig katô Manama, mapandé kó ágtinurù, marapung gó tô isóddóran yu, malóggód kó ágbánnal katô Manama, asta dakál tô ginawa yu áknami. Purisu kakalyag dé na pakitanán yu pagsik na ágkabantug kó gó tingód katô kabággé yu katô tuu dakál.

⁸ Agad malóggód tô mga дума ágbággé, ándà ku sikiyu piriti na mággé, asal ukit katô kabággé yu, kasóddóran na duwán gó bánnal ginawa yu. ⁹ Yakó yu ágkalingawi tô dakál ginawa katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo. Tô kóddô din tun ta langit, agad sikandin tô tigatun katô langun, asal su dakál tô ginawa din áknita, igtananan din tô langun asta igpamanubù sikandin ébô ukit katô katanan din katô langun, sikita tô makatanggap katô langun.

¹⁰ Na, ni gó tô kagin ku ákniyu. Madigár ka tumanán yu tô igtigkanayan yu tô iglabé ámmé. Sikiyu gó tô tagnà na igplano na tumabang, asta sikiyu pagsik tô tagnà na igbággé. ¹¹ Dángngan malóggód kó ágbággé. Purisu panayun yud ni igtigkanayan yu sippang ka matuman. Madigár ka bággén yu tô ágkagaga yu.

¹² Atin ka malóggód kó ágbággé, tanggapán katô Manama tô bággén yu, su di kó ikandin piritán na mággé katô ándà tun ákniyu.

¹³ Ánnà kakalyag ku na kahirapan kó asta mému kaduwánnan tô mga bággayan yu, asal kakalyag ku na magunawa tô kóddô yu langun. ¹⁴ Áknganni madigár tô kóddô yu asta makatabang kó kandan. Atin ka duwán álló na madigár tô kandan kóddô asta sikiyu tô kahirapan, sikandan tô mému tumabang ákniyu. Ukit kani, patabangé kó ébô ándà palang kakulangan.

¹⁵ Mà katô kagi ka Manama na igsulat, "Tô iglimud ka dakál, ándà kasobrayi, asta tô iglimud ka délák, ándà kakulangi." †

Si Tito asta mga kadumaan din

¹⁶ Ágpasalamatta tun ta Manama su sikandin tô igbággé ki Tito katô dakál ginawa ákniyu iring katô ginawa dé ákniyu. ¹⁷ Tô igpédu-édu ké ki Tito na lumónód sikandin tun ákniyu, ignunug sikandin, su duwán dán gó kakalyag din na madun diyan ákniyu.

¹⁸ Patákkássán dé kandin tô kataladi na ágdurungán katô langun ágpampamaké tun ta дума mga lunsud tingód katô kólit-ólit din katô Madigár Gulitán.

¹⁹ Sikandin gó tô igsalin katô langun ágpampamaké tun ta дума mga banuwa ébô mákkás áknami katô kapid dé kani tabang tun ta Jerusalem. Ukit kani lumun dé, madurung tô Áglangngagán asta makita na malóggód ké tumabang. ²⁰ Atin ka patákkássé ké madun, ándà palang makabuyas áknami tingód katô kapid dé katô dakál tabang. ²¹ Kakalyag dé na matullid tô lumun dé tun ta saruwan ka Manama, asta tun pagsik ta mga manubù.

²² Duwán pô gó sábbad kataladi na patákkássán dé kandan. Ikapira dé kinnami ni manubù ni tun ta ássa-ássa kapókit, asta isóddóran dé na duwán gó kakalyag din na tumabang ákniyu. Áknganni tuu gó malóggód sikandin na tumabang su dakál tô kasarig din ákniyu.

²³ Tingód ki Tito, sikandin tô kadumaan ku na ágtabang ákniyu. Tingód kani duwa kataladi na mákkás kandin, sikandan tô igpapid katô mga ágpampamaké tikud tun ta дума mga banuwa. Ágpabantugán si Cristo ukit katô áglumun dan. ²⁴ Purisu madigár ka pakitanán yu tô ginawa yu kandan ébô kasóddóran katô mga ágpampamaké tun ta дума mga banuwa na bánnal gó tô kadurung dé ákniyu.

Tabang para katô mga ágpampamaké

9 Di dán kailangan na sumulatta puman tingód katô tabang para katô mga sakup ka Manama tun ta Jerusalem, ² su isóddóran ku na malóggód kó gó tumabang. Igdurung ku sikiyu tun ta mga ágpampamaké na taga Macedonia, su igulitta kandan na sikiyu dutun ta Grecia tô ikataganà dán na tumabang tikud pa tun ta iglabé ámmé. Tô ikadinág dan tingód katô kakalyag yu, tô pusung katô karapungan dan ikállang gó na mággé. ³ Purisu pónan ku tun ákniyu si Tito asta tô mga дума kataladi ébô matuman tô igpadadurung dé tingód ákniyu su igulit ku kandan na ikataganà kódd. ⁴ Atin ka duwán mga taga Macedonia na mákkás kanak tun ákniyu, asta atin ka kitanán dan na ándà kó pa kanné ikataganà katô tabang yu, kayyaan ké, asta tuu kó pa kayyaan ka di matuman tô kalimud katô bággén yu. ⁵ Purisu igpanámdámma na madigár ka pónan ku si Tito asta tô mga дума kataladi tun ákniyu ébô ka diya pa dumunggu, malimud dán gó tô tabang na igtandô yu. Kakalyag ku na malóggód kó mággé, ánnà su ipirit kó.

⁶ Panámdám yu ni. Tô kabággé ta iring katô kaparámmas. Atin ka délák dád tô bánni na parámmasán, délák dád pagsik tô makáttu. Asal ka dakál tô bánni na parámmasán, dakál pagsik tô makáttu.

⁷ Kailangan sumalin tô tagsábbad-sábbad ákniyu ka ándin tô bággén yu tikud tun ta pusung yu. Di mému ka ágduwa-duwa kó mággé ó su ipirit kó, su ágginawaan ka Manama tô mga manubù na duwán dayó dan na ágbággé. ⁸ Atin ka malóggód kó ágbággé, bággén gó ka Manama ákniyu tô ágkailanganán yu, asta duwán pa sobra katô ágkailanganán yu ébô makatabang kó katô дума mga manubù. ⁹ Mà katô kagi ka Manama na igsulat,

"Mabasa sikandin ágbággé tun ta mga ágkayù-ayuan. Di ágkalingawan ni madigár linumuwan din." ††

¹⁰ Tô Manama na ágbággé katô bánni asta katô mga buuy tun ta taralumu ka tanà, sikandin pagsik tô mággé ákniyu ka sobra pa katô ágkailanganán yu ébô tuu pa dakál tô tabang yu katô дума mga ágkahirapan.

¹¹ Tabangan kó gó ka Manama ébô inalayun kó makatabang katô дума. Atin ka piddán dé tô bággén yu tun ta mga ihirapan tun ta Jerusalem, marapung tô

† 8:15 Exodo 16:18. Igsulat ni tingód katô mga rubbad i Israel sayyan na iglimud katô mana.

†† 9:9 Salmo 112:9.

makapasalamat tun ta Manama tingód katô tabang yu kandan. ¹² Ukit kani bággén yu, ánnà dád katabangan tô mga sakup ka Manama na ihirapan, asal ukit pagsik kani marapung tô pasalamat tun ta Manama. ¹³ Ukit kani madigár lumu yu, ágpasóddór kó na igpamaké kó katô Madigár Gulitán tingód ki Cristo asta ágtumanán yu tô kakalyag din. Purisu mabantug asta madurung tô Manama ukit katô tabang yu kandan asta katô langun. ¹⁴ Dumasal dan para ákniyu su dakál tô ginawa dan tingód katô di ágkatáppángngan tabang ka Manama tun kandan ukit ákniyu. ¹⁵ Mólà pa ka pasalamat ki katô Manama tingód katô tuu madigár gasa din ákni-ta. † Ándà nángngà kagi tingód katô kadigárran kani gasa din, su tuu gó madigár!

Taba i Pablo tun ta mga igbuyas kandin

10 Duwán kun tun ákniyu na igkagi na sakán si Pablo tô talón ka diyanna ákniyu, asal maganiya dád kun ka ágsulatta ákniyu tikud tun ta madyù! Ágpédu-éduwa ákniyu ukit katô kédu i Cristo. ² Yakó ágpírit kanak na pakita a katô kaganiyan ku ka dumunggù a diyan ákniyu. Duwán mga manubù diyan ákniyu na kéman dan ka iring katô ánnà mga sakup ka Manama tô ágkémun dé. Atin ka dumunggù a diyan, pakitanán ku gó kandan na ánnà a mataló. ³ Agad mga manubù ké, asal ka atuwan dé tô madat, di ké ágsarig katô áknamí kabákkárran. ⁴ Tô mga laniban na ággamítán dé ánnà iring katô mga laniban ka gira nit banuwa, asal duwán gó matulus mga laniban na igbággé ka Manama áknamí ébô dadattan dé tô madat mga lumu katô usig dé na si Maibuyan. ⁵ Tô gó tô gamítán dé ébô talun dé tô langun katô ágpangkagin katô mga ágpallayat-layat asta ágsuwé tikud tun ta kabánnalan, tô pakadalang katô kasóddóran dan tingód katô Manama. Palinán dé tô panámdám dan na ánnà nángngà ébô mánnal dan ki Cristo. ⁶ Atin ka kitanán dé na ágbánnal kó, supakan dé tô mga di ágbánnal.

⁷ Panámdám yu ni kabánnalan. Atin ka duwán ágkagi na sakup sikandin i Cristo, kailangan di din kalin-gawan na mga sakup ké pagsik i Cristo. ⁸ Agad kumagiya puman na ágsuguánnán ké katô Áglangngagán, asal diya kayyaan, su igpapid ké ikandin ánnà ébô dadattan tô kapamaké yu, asal ébô imun na masarig tô kapamaké yu. ⁹ Yakó ágpanámdám na áglimáddangán ku sikiyu ukit katô mga sulat ku ákniyu. ¹⁰ Su duwán diyan ákniyu na ágkagi na maganiya dád tun ta mga sulat ku, asal ka ágtubangnga, ágmalométta asta ándà ágpulusán katô mga ágkagin ku. ¹¹ Kailangan makasóddór tô mga ágkagi kani na agad ándin tô ágkagin dé tun ta sulat, tô gó tô tumánán dé ka diyan kéd ákniyu.

¹² Di ké malyag na tandingán tô sarili dé katô duma mga taratinurù diyan na ágpapadurung katô kandan sarili. Ánnà nángngà tô panámdám dan, su ágpatandingé dan dád katô sarili dan tingód katô linumuwan

† 9:15 Tô tuu madigár gasa ka Manama ákniya, tô gó si Jesus na igpapid din ébô matábbus ki.

dan. ¹³ Asal di ké ágpapadurung tingód katô ándà palumuwi katô Manama áknamí. Ágpapadurung ké dád tingód katô igpalumu katô Manama áknamí, asta apil ni áglumun dé diyan ákniyu. ¹⁴ Atin ka ándà ké sadun diyan ákniyu, tô ágkagin dé mému sopra pa katô kabánnalan tingód ka kapapid ka Manama áknamí. Asal tô kabánnalan, sikami tô tagnà igsadun diyan ákniyu ébô ulitán dé tô Madigár Gulitán tingód ki Cristo. ¹⁵ Di ké ágpapadurung tingód katô linumuwan ka duma manubù tun ta ándà dé saduni. Asal giman ké na imun na masarig pa tô kapamaké yu, asta marapung pa tô malumu dé diyan ákniyu. ¹⁶ Atin ka matuman yan, mému ké mulit-ulit katô Madigár Gulitán tun ta duma mga banuwa na madyù pa tun ákniyu na ándà gó palang duma na mulit-ulit. Purisu ándà palang makapadurung na inatunán dé tô linumuwan katô duma. ¹⁷ Su mà katô kagi ka Manama, “Tô malyag padadurung, kailangan padadurungán din tô igimu katô Áglangngagán.” ††

¹⁸ Tô makabággé katô dayó tun ta Áglangngagán ánnà tô ágdurung katô sarili din, asal tô manubù na durungán katô Áglangngagán.

Si Pablo asta tô mà kagi mga apostoles

11 Na, tingód kani kagin ku, atin ka panámdám-mán yu na ágkangulággá, mólà pa ka pallayatán yu tô ginawa yu kanak! ² Ágginawaan ku sikiyu iring katô kaginawa ka Manama ákniyu, su igpakasal kó tun ki Cristo iring katô malinis daraga na igtaganá ébô pakasal katô banà din. ³ Asal ágkamáddanganna agó mapid kó, iring ki Eva na inapid katô bulalón na áppuy. Ágkamáddanganna agó tananan yu tô bánnal ginawa yu tun ki Cristo. ⁴ Ágkatanaanna gó su agad ássa tô ágtinuruán katô duma mga taratinurù na ágsadun tun ákniyu tingód ki Jesus na ánnà magunawa katô igulit-ulit dé ákniyu, asal ágtanggapán yu sikandan. Agad ássa tô ágtinuruán dan tingód katô espíritu na ánnà magunawa katô Ugis Espíritu na itanggap yu, agad ássa tô gulit-ulitán dan na ánnà magunawa katô Madigár Gulitán na igbánnal yu dángngan, asal ágtanggapán yu.

⁵ Tun ta panámdám ku, ánnà a tun ta katapuriyan ka tandingán katô mga mà kagi mapandé mga apostoles. ⁶ Agad diya tuu katig gulit-ulit, asal duwán gó kakatigan ku na makasóddórra katô kabánnalan. Isóddóran yu na bánnal tô langun na ágtinuruán dé, su ikapira kó gó ikakita.

⁷ Tô kólít-ólít ku katô Madigár Gulitán na tikud tun ta Manama, ándà a patandan ákniyu. Salà ku basí tô kapabbabà ku ébô mému kó mallayat? ⁸ Róggun iglu-muwa diyan ákniyu, tô mga ágpampamaké tun ta duma mga banuwa tô igbággé katô mga ágkailanganán ku. Iring na igtakawan ku sikandan ébô tabangan ku gó sikiyu. ⁹ Tô kóddô ku diyan ákniyu, agad inandaan-na katô mga ágkailanganán ku, asal ándà a gó pamuyù ka tabang tun ákniyu. Tô mga kataladí na ig-

†† 10:17 Jeremias 9:24.

dunggù tikud tun ta Macedonia, tô gó tô igpid katô mga ágkailanganán ku. Ánda ku gó sikiyu pamuyui ka gasto ku, asta diya gó mamuyù. ¹⁰ Su si Cristo dini kanak, bännal gó ni kagin ku ákniyu. Agad ánda tô sadunan ku tun ta kaluwagan ka probinsya ka Grecia, inalayun ku tumanán ni igkagi ku na ánda palang ág-pamuyuan ku ka tabang. ¹¹ Agad di ku sikiyu pamuyuan ka tabang, asal yakó ágpanámdám na ánda ginawa ku ákniyu, su isóddóran ka Manama na ággi-nawaan ku gó sikiyu!

¹² Manayunna gó tumuman kani na diya mamuyù ka tabang tikud tun ákniyu ébô tô mga mà kagi apostoles di makakagi na tô linumuwan dan magunawa katô ák-nami linumuwan. ¹³ Agad ágkagi dan na sikandan tô apostoles, asal bulalón dan, áglimbung dan ákniyu tingód katô áglumun dan, asta mà kagi sikandan apostoles i Cristo. ¹⁴ Asal di ki kasalábbuan kani, su agad si Maibuyan giring-iring ka bónnóng katô bännal panaligan ka Manama. ¹⁵ Purisu di ki pagsik kasalábbuan katô mga sakup i Maibuyan na mà kagi madigár tô linumuwan dan. Asal tun ta katapuriyan, supakan dan tingód katô madat mga linumuwan dan.

Mga kahirapan na inókitan i Pablo

¹⁶ Kumagiya puman na yakó ágpanámdám na ágkangulággá. Asal agad ágpanámdám kó na ágkangulággá, paminág kó kanak su duwán délák padadurungán ku. ¹⁷ Atin ka padadurungnga katô sarili ku, ánnà tikud tun ta Áglangngagán tô kagin ku, asal iringnga na ágkangulág. ¹⁸ Su duwán diyan ákniyu na ágpadadurung tingód katô linumuwan dan, padadurungnga pagsik. ¹⁹ Su ágpanámdám kó na mapandé kó, ágpaminág kó katô mga ágkangulág! ²⁰ Mému gó ákniyu agad imun kó ikandan na mga állang, agad ágkangén dan tô mga kaduwánnan yu, agad áglimbungan kó ikandan, agad ágpalayat-layat dan tun ákniyu asta ágsampal dan ákniyu. Agad iring kani tô áglumun dan, asal igpabayà yu dád gó sikandan. ²¹ Kayyaan ké ka makéring ké kandan!

Atin ka padadurung dan, padadurungnga pagsik, agad iringnga na ágkangulág. ²² Atin ka mga Judio † sikandan, Judiowa gó pagsik. Atin ka mga sakup dan katô grupo ka Israel, sakuppa gó pagsik. Atin ka mga rubbad dan i Abraham, rubbadda gó pagsik. ²³ Atin ka sikandan tô mga apostoles i Cristo, tuuwa pa bännal na apostoles ka tandingán kandan. Isóddóran ku na iringnga na ágkangulág su ágpadadurungnga, asal tô kabánnalan, tuu pa marapung tô mga linumuwan ku, maragga gó igpriso, di ágkéyap tô kalagpás kanak, asta maragga gó ágmatayan ka tandingán kandan.

²⁴ Ikalima a lagpássi katô unawa ku na mga Judio ka tállu pulù siyó (39) kada kalagpás kanak. ²⁵ Ikatálluwa bunali katô mga taga Roma. Ikasábbadda timbagi ka mga Judio ka batu ébô matéya. Ikatállu ilánnád tô barko na igsakayan ku, asta ikasábbadda igkapó-kapó tun ta lawud dalám ka sábbad dukilám asta sábbad ál-ló. ²⁶ Marapung tô mga kahirapan ku su igpanówa tun

† 11:22 Judio, ó Hebreo.

ta ássa-ássa mga banuwa. Makamáddang tô mga wayig na igtalipag ku. Makamáddang tô mga tulisan. Makamáddang tô mga unawa ku na Judio asta tô mga ánnà Judio. Makamáddang tô tun ta mga lunsud, tô tun ta disyerto, asta tô tun ta dagat. Makamáddang tô mga mà kagi mga kataladi. ²⁷ Ikatiissa ka ballé ku, ihi-rapanna asta ipulówa tingód katô mahirap lumu ku. Iballusanna, itákkanganna, marag ánda ágkakan ku, asta inókitan ku tô kagánnó, su ikulanganna ka gumpakán ku. ²⁸ Duwán pagsik ássa kahirapan ku su tukid ka álló ágkatanaanna tingód katô langun ág-pampamaké tun ta ássa-ássa simbaan. ²⁹ Atin ka duwán malómét tun ta kapamaké din, ágriyuwa katô kalómétan din. Atin ka duwán mapid tun ta salà, tu-
uwa gó ágkaranu.

³⁰ Atin ka kailangan na padadurungnga, kakalyag ku na padadurungán ku dád tô mga kalómétan ku. ³¹ Ánda a bulaló asta ikasóddór tô Manama na Ámmà katô Áglangngagán na si Jesus. Mólà pa ka ágdurungán sikandin ka ánda ágtamanán. ³² Tô diyanna pa ta lunsud ka Damasco, igpabangananna katô gobernador na sakup i Hari Aretas tun ta mga sállat katô lunsud ébô ámmáttánna pád. ³³ Asal igdalámna tun ta dakál basket asta igtuntunna tikud tun ta bentana tun ta mallayat koral na iglibut katô lunsud. Purisu ika-palaguyya gó.

Igpakita tô Manama ki Pablo

12 Ikasóddórna na ánda ágpusulán ka padadurungnga tingód katô sarili ku, asal ipiritta gó. Ulitán kud ákniyu tô mga igpakita asta igpasóddór katô Áglangngagán kanak. ² Na, mga sapulù áppat (14) dán ámmé tô iglabé, igpidda †† tun datas ta langit na góddóan ka Manama. Taman dád ka lawa ku ó espiritu ku dád tô inapid dutun. Manama dád tô ikasóddór. ⁴ Asal isóddóran ku na igpidda tun datas ta langit, asta duwán mga kasalábbuan kagi na idinág ku na di ku mému ulitán. ⁵ Agad mému ka padadurungnga tingód katô igpakita katô Manama kanak, asal diya padadurung, su padadurungán ku dád tô mga kalómétan ku. ⁶ Agad padadurungnga tingód katô mga inókitan ku, asal diya méring na ágkangulág, su mulitta dád gó katô kabánnalan. Asal diya padadurung ébô tô panámdám ka mga дума tingód kanak di mému sumobra pa katô kabánnalan. Kakalyag ku na tô panámdám dan magunawa katô áglumun ku na igkita dan asta ágtinuruán ku na igdinág dan.

⁷ Kakalyag ka Manama na diya padadurung tingód katô kasalábbuan na igpakita din kanak. Purisu mému kandin ka bággayanna i Maibuyan katô bógók na iring na dugi tun ta lawa ku na di makangé ébô diya gó padadurung. ⁸ Ikatálluwa igpamuyù tun ta Áglangngagán na kangén din ni bógók tikud kanak. ⁹ Asal ánda din kangayi. Igkagi baling sikandin kanak, “Nángngá

†† 12:2 Agad iggamit tô kagi “Igpidda,” tun ta bersikulo 2 sip-pang ka bersikulo 6, ánda uliti i Pablo na sikandin tô igpid, asal igsulat din na “Duwán sábbad sakup i Cristo na igpid.” Tun ta bersikulo 7, matayyó tô igsulat din na sikandin tô igpid.

gó tô tabang ku áknikó, su makita gó tô katulusan ku tun ta kalómétan nu." Purisu ágkadayawanna gó ágpadadurung tingód katô mga kalómétan ku ébô makita na dini kanak tô katulusan i Cristo. ¹⁰ Purisu áknganni ágkadayawanna tingód katô mga kalómétan ku, su agad óróm-órómánna, agad kahirapanna, agad irrayatanna, agad dadattanna, asal kadayawan si Cristo kanak. Atin ka ágmalométta, ágpabákkárránna i Cristo.

Dakál ginawa i Pablo katô mga taga Corinto

¹¹ Igpirtta ikiyu na padadurung iring katô ágkan-gulág! Tuu pa madigár ka sikiyu pád tô dumurung kanak. Agad iring na ándà ágpulusán kanak, asal isóddóran ku na ánnà a tun ta katapuriyan ka tandingán katô mga mà kagi mapandé apostoles. ¹² Tô diyanna pa ákniyu, makapira a gó igpakita ákniyu na bálnalla gó apostoles na igpapid katô Manama, su mallayat tô ginawa ku ákniyu róggun na igimu ku tô madigár mga kasalábbuan. ¹³ Sábbad dád tô igimu ku tun ta mga ágpampamaké tun ta duma mga banuwa na ándà ku gó imuwi diyana ákniyu, su ándà a pamuyù ka tabang tikud tun ákniyu. Atin ka ikasalà a ákniyu ukit kani, pasinsiyayi dád!

¹⁴ Ikataganà ad na madun diyana ákniyu asta mému ni na makatállu dán. Asal diya pa gó mamuyù ka tabang tikud tun ákniyu, su ánnà man salapì yu tô ágdantulán ku, asal tô dakál ginawa yu kanak. Iring kó na mga gabatà ku, asta ánnà mga gabatà tô ágdóppón katô ámmà asta innà dan, asal ámmà asta innà tô ágdóppón katô kandan mga gabatà. ¹⁵ Purisu kadayawanna gó ka makabággéya ákniyu katô sarili ku asta katô langun dini kanak ébô makatabangnga ákniyu. Agad dakál gó tô ginawa ku ákniyu, asal iring na délák dád tô ákniyu ginawa kanak!

¹⁶ Agad isóddóran yu na ándà palang igpamuyù ku tikud tun ákniyu, asal duwán kun ágkagi na iglukuwa asta iglimbungnga ákniyu. ¹⁷ Tô igpasadun ku tô mga manubù tun ákniyu, ándà kó gó limbungi ikandan. ¹⁸ Agad igpasadun ku tun ákniyu si Tito na igtákkássan katô sábbad kataladi, asal ándà kó gó lukuwi i Tito. Magunawa tô ágkémun dé si Tito, asta magunawa tô ágdantulán dé.

¹⁹ Kéman yu ka ágkagi ké kani langun ébô sikiyu tô makasóddór na nánngà tô linumuwan dé. Asal ánnà ni tô ágdantulán dé. Ágkagi ké kani langun tun ta saruwan ka Manama, su sikami tô mga ágsuguánnán i Cristo. Áglumun dé tô langun ébô imun masarig tô kapamaké yu na ágginawaan dé. ²⁰ Itanaanna agó ka dumunggù a diyana ákniyu, diya kadayawan tingód katô áglumun yu, asta di kó kadayawan tingód katô lumun ku ákniyu. Itanaanna agó kitanán ku na ágpapulé kó, ágpasabué kó, ágpasókówé kó, ágpallággáddé kó, ágpatté kó, ágpaséléké kó, ágpallayat-layat kó, asta ágpasamuké kó. ²¹ Itanaanna agó ka dumunggù a puman diyana ákniyu, kayyaanna tun ta saruwan ka Manama tingód katô madat na áglumun yu.

Maranuwa gó tingód katô marapung tun ákniyu na ándà rákkád katô mga salà na iglumu dan dánngan, asal inalayun ágtuman dan katô madat kakalyag ka lawa, áglayuk katô ánnà kandan sawa ó duma, asta tuu malyag áglumu katô mga makayayyà.

Katapuriyan mga panalan

13 Ni gó tô ikatállu kasadun ku diyana ákniyu. Tumanán ku tô kagi ka Manama na igsulat na kailangan duwán duwa ó tállu testigos. †

² Tô ikaduwa kasadun ku diyana ákniyu, igkagiyana ku tô mga iglumu ka salà dánngan na supakan ku sikandan. Agad madiyù ad diyana ákniyu, asal kagiyana kud puman sikandan asta tô langun duma na atin ka lumónódda diyana ákniyu, ándà gó tun ákniyu na makaluwà katô kadisiplina ku, ³ su pakitanán ku ákniyu na ágkagi si Cristo ukit kanak. Ánnà malómét tô kadisiplina din ákniyu, su matulus gó sikandin. ⁴ Agad iring na malómét si Cristo su igpansalan tô lawa din tun ta krus asta inaté, asal áknganni manté gó sikandin ukit katô katulusan ka Manama. Sikami pagsik, agad malómét ké iring ki Cristo, asal su igpasábbad ké tun kandin, kitanán yu na duwán katulusan ka Manama dini áknami.

⁵ Sállág yu tô ákniyu sarili ka bálnal tô kapamaké yu ki Cristo. Atin ka góddô si Jesu-Cristo diyana ákniyu, kasóddóran yu na bálnal kó na mga ágpampamaké! ⁶ Kakalyag ku na makasóddór kó na sikami tô bálnal na mga apostoles i Cristo. ⁷ Ágdasal ké tun ta Manama tingód ákniyu ébô ándà gó palang madat na áglumun yu. Ágdasal ké kani ánnà ébô pakitanán na duwán igpulus katô iglumu dé diyana ákniyu, asal kakalyag dé na madigár gó tô áglumun yu agad di ké matanggap na mga apostoles i Cristo. ⁸ Di mému ka atuwan dé tô kabánnalan, asal kailangan pénagpáttán dé gó tô kabánnalan. ⁹ Atin ka masarig tô kapamaké yu, kadayawan ké agad iring na duwán kalómétan dé su ándà kailangan disiplinán dé. Ágdasal ké tun ta Manama na manayun kó gó kumasarig. ¹⁰ Róggun diya pa madun diyana ákniyu, igsulatta kani ébô ka dumunggù a, ándà dán kailangan disiplinán ku. Igpapidda katô Áglangngagán ánnà ébô dadattan ku sikiyu, asal ébô imun na masarig tô kapamaké yu.

¹¹ Na, mga kataladi, ni gó tô ágtamanán kani sulat ku ákniyu. Piyai yu tô ágkémun yu. Tuman yu tô igsulat ku ákniyu. Pasábbadé kó tun ta ginawa. Óddô kó tun ta kasunayan. Atin ka lumun yu ni, dumaan kó katô Manama na ágtikudan katô ginawa asta kasunayan.

¹² Atin ka malimud kó mangadap, kailangan pangumustaé kó. ¹³ Tô langun sakup ka Manama kantuan ágpangumusta ákniyu.

¹⁴ Mólà pa ka tabangan tô langun yu katô Áglangngagán na si Jesu-Cristo, asta ginawaan kó katô Manama, asta bággayan kó katô kapasábbadé ka pusung tikud tun ta Ugis Espiritu.

† 13:1 Ahaán tô Deuteronomio 19:15.

Galacia

Una Basan

Tô ikaduwa kasadun i Pablo tun ta duma mga banuwa ébô mulit-ulit katô Madigár Gulitán tingód ki Jesu-Cristo, igsadun sikandin tun ta mga lunsud tun ta probinsya ka Galacia, asta igtinurù sikandin na inaté si Jesu-Cristo ébô matábbus dan asta ébô tanggapán dan ka Manama na nángngà tun ta saruwan din. Marapung tô mga ánnà Judio na igpamaké.

Tô igpanó si Pablo tikud tun ta Galacia, igdunggù tô mga Judio tun ta Galacia, asta igtinurù dan na kailangan tumanán dan pa tô mga ángkémun katô Judio na igbággé ka Manama ki Moises ébô tanggapán dan ikandin na nángngà tun ta saruwan din. Purisu ilibug tô panámdám katô mga ágpampamaké na ánnà Judio. Tô ikasóddór si Pablo, igsulat sikandin tun kandan. Ukit kani sulat igpasóddór din na igtábbus dan ukit katô kapamaké dan ki Jesu-Cristo, su ándà palang makatuman katô langun sugù i Moises. Igtinurù pagsik si Pablo ka ándin tô madigár ángkémun katô mga ágpamaké ki Jesu-Cristo.

Nit sulat, igsulat i Pablo tô kagi “sikami” asta tô kagi “sikiyu.” Tô kagi “sikiyu,” tô gó tô mga ánnà Judio na igsulatan din tun ta Galacia. Tô kagi “sikami,” tô gó si Pablo asta tô mga unawa din na Judio.

¹ Ni sulat tikud kanak si Pablo. Inémuwa na apostoles ánnà su igsalinna ó igpapidda katô mga manubù, asal igsalinna gó i Jesu-Cristo asta tô Ámmà Manama na iganté puman ki Cristo tikud tun ta kamatayan.

² Ni sulat tikud kanak asta tikud tun ta langun kataladi na igduma kanak dini. Ágpangumusta ké áknuyu na mga ágpampamaké diyan ta mga lunsud tun ta probinsya ka Galacia.

³ Mólà pa ka matanggap yu tô tabang asta kasunayan ka pusung tikud tun ta Manama na Ámmà, asta tikud tun ta Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo.

⁴ Igmatayan si Cristo na bullas áknita ébô kapasin-siyaan tô mga salà ta, asta ébô tábbusán ki tikud tun ta madat ángkémun nit banuwa su ni gó tô kakalyag katô Manama na Ámmà ta. ⁵ Mólà pa ka durungán tô Manama tun ta ándà ágtamanán! Matuman gó ni.

Ándà ássa Madigár Gulitán

⁶ Isalábbuanna gó tingód áknuyu su sékót kó dád igtayyug katô Manama na igtawar áknuyu ébô matanggap yu tô langun na ágbággén din ukit katô iglumu i Cristo. Igbánnal kó baling katô mà kagi madigár gulitán. ⁷ Asal ándà gó ássa Madigár Gulitán! Ikgagi ku ni su duwán mga manubù na ágsamuk dád áknuyu, su bullasan dan pád tô Madigár Gulitán tingód ki Cristo. ⁸ Asal di mému ni! Atin ka sikami na mga apostoles ó agad pa tô panaligan na tikud tun ta langit tô mulit-ulit katô ássa gulitán na ánnà magunawa katô taganà igulit-ulit dé áknuyu, mólà pa ka supakan sikandin ka Manama! ⁹ Umanán ku tô taganà igkagi dé áknuyu. Atin ka duwán mulit-ulit katô ássa gulitán na ánnà magunawa katô igpamaké yu, mólà pa ka supakan sikandin ka Manama!

¹⁰ Yakó ágpánámdám na duwán kakalyag ku na durungánna katô duma mga manubù, su ánnà gó bannal! Asal kakalyag ku na nángngà tô áglumun ku tun ta saruwan ka Manama. Atin ka duwán kakalyag ku na durungánna katô mga manubù, ánnà a gó bannal ágsuguánnán i Cristo.

Tikud tun ki Cristo tô gulit-ulitán i Pablo

¹¹ Na, mga kataladi, kakalyag ku na kasóddóran yu na tô Madigár Gulitán na igulit-ulit ku áknuyu ánnà igimu-imu dád ukit katô panámdám ka manubù.

¹² Ándà ku tanggapi ni tikud tun ta manubù, asta ándà a gó tinurui ka manubù, asal si Jesu-Cristo tô igpasóddór kanak kani madigár gulit-ulitán ku.

¹³ Idinággan yu tô mga linumuwan ku róggun igtuman ku tô ángkémun katô Judio. Ándà gó kédu ku katô mga ágpamaké katô Manama na igirrayatan ku, asta kakalyag ku pád na dadattan ku sikandan. ¹⁴ Tun ta karapungan katô mga Judio na magunawa tô idad dan kanak, sakán gó tô tuu pa igággár-ággár ébô tumanán ku tô mga ángkémun katô mga kamónaan dé.

¹⁵ Asal tô ándà a pa kamanubù, inéduwan gó tô Manama kanak, asta taganà ad igsalin ébô tawaránna ikandin. ¹⁶ Igpakita din kanak tô Batà din ébô mulit-ulit katô Madigár Gulitán tingód ki Jesus tun ta mga ánnà Judio. Ándà gó palang manubù na igpamuyuan ku ka mga tinurù. ¹⁷ Ándà a gó sadun tun ta Jerusalem ébô tinuruanna katô mga apostoles na ikóna kanak. Asal sékóttá baling igsadun tun ta Arabia, asta tikud tun ta Arabia iglónódda tun ta Damasco. ¹⁸ Tô iglabé dán tô tállu ámmé, igsadunna tun ta Jerusalem ébô pakitaé ké si Pedro. Igóddô a tun kandin sippang dád ka sapulù lima (15) álló. ¹⁹ Ipkita ku si Santiago na kata-

ladi katô Áglangngagán, asal ándà duma mga apostoles na igkita ku.

²⁰ Bánnal ni langun na igsulat ku ákniyu, asta ikasóddór tô Manama na ánnà bulaló ni!

²¹ Tô igpanówa tikud tun ta Jerusalem, igsadunna tun ta mga probinsya ka Siria asta Cilicia. ²² Asal tô timpo tô, ándà a pa kinnam kitayi katô mga ágpamaké ki Cristo tun ta probinsya ka Judea. ²³ Idinág dan dád na tô igirrayat kandan dângngan gulit-ulit dán áknganni tingód katô kapamaké ki Cristo agad dadattan din pád dângngan tô mga ágpampamaké. ²⁴ Purisu igdurung dan tô Manama ukit katô iglumu din kanak.

Si Pablo asta duma mga apostoles

2 Tô iglabé dán tô sapulù áppat (14) ámmé, iglónódda tun ta Jerusalem. Si Bernabe tô kadumaan ku, asta igpid ku si Tito. ² Igsadunna su igpasóddór tô Manama kanak na kailangan madunna. Igpalimudé tô mga tarapid katô mga ágpampamaké na ándà duma manubù. Sikandan dád tô igulitan ku ka ándin tô Madigár Gulitán na igulit-ulit ku tun ta mga ánnà Judio su kakalyag ku na di dan manámdám na ándà ágpulusán katô linumuwan ku dângngan asta áknganni. ³ Ikgagi dan na nángngà tô igulit-ulit ku, su agad ánnà Judio si Tito na kadumaan ku, asal ándà dan piriti na tupuwan sikandin tingód katô ágkémun ka Judio. ⁴ Tô gó tô tinóngkóan dé su igapil tô mga Judio na mà kagi mga kataladi. Igpapimuya dan áknami na mga ágpampamaké ébô kasóddóran dan ka ándin tô áglumun dé tingód katô kaluwaan na itanggap dé ukit katô kapasábbadé ta tun ki Jesu-Cristo. Kakalyag dan na piritán ké ébô tumanán dé tô mga ágkémun katô Judio. ⁵ Asal agad délák, ándà ké gó nunug katô kakalyag dan. Igéllé ké kandan ébô ándà palang bulaló na mabalát tun ta kabánnalan katô Madigár Gulitán na ágtinuruán dé tun ákniyu.

⁶ Tô ánggadanan na mga tarapid katô ágpampamaké na ilimud tun ta Jerusalem, ándà dan gó dugangi tô ágtinuruán ku. Agad mapandé dan, asal ándà kayyà ku tun kandan, su ándà manubù na ágmusingán ka Manama agad ándin tô bónnóng dan. ⁷ Ándà dan dugangi tô ágtinuruán ku, su isóddóran dan na sakán tô igsarigan ka Manama katô kólit-ólit ku ka Madigár Gulitán tun ta mga ánnà Judio, iring na si Pedro tô igsarigan ka Manama katô kólit-ólit din tun ta mga Judio. ⁸ Manama gó tô igimu ki Pedro na apostoles para katô mga Judio, asta Manama gó pagsik tô igimu kanak na apostoles para katô mga ánnà Judio. ⁹ Si Santiago, si Pedro asta si Juan kun tô mapandé mga tarapid katô ágpampamaké. Tô ikasóddór dan na igbággayanna katô Manama kani lumu ni, igtanggap ké ikandan, sakán asta si Bernabe, asta inému ké na mga kadumaan dan tun ta katinurù katô Madigár Gulitán. Igpasábbadé ké langun na sakán asta si Bernabe tô mulit-ulit tun ta mga ánnà Judio, asta sikandan tô mulit-ulit tun ta mga Judio. ¹⁰ Igpédu-édu dan dád

† 2:3 Ánnà Judio si Tito, asal Griego sikandin. Purisu ándà sikandin katupuwi su mga Judio dád tô duwán ágkémun ka katupu.

áknami na tabangan dé tô mga ágpampamaké na ágkahirapan tun ta Jerusalem, asta tô gó tô kakalyag ku na lumun.

Igsapadan i Pablo si Pedro tun ta Antioquia

¹¹ Na, tô igdunggu si Pedro tun ta Antioquia, inalayun sikandin ágduma ágkan tun ta mga ánnà Judio na ágpamaké. Agad nángngà ni, asal duwán álló na igkagiyon ku sikandin tun ta tubang katô mga ágpampamaké na di nángngà tô iglumu din, su tô kadunggu katô mga Judio na igpapid i Santiago, igsóddó dán si Pedro ágkan duma katô mga ánnà Judio. Ágkamádangan sikandin agó buyasán katô mga Judio na ágtinurù na tô mga ánnà Judio kailangan tumuman katô mga ágkémun katô Judio. ¹³ Agad ikasóddór tô duma mga Judio na ágpamaké na mému pasábbadé dan asta tô mga ánnà Judio, asal igiring dan ki Pedro na iglili katô mga ánnà Judio. Agad si Bernabe inapid pagsik katô kataló dan.

¹⁴ Tô igkita ku na ándà dan tuman katô kabánnalan na ágtinuruán tun ta Madigár Gulitán, igkagiyon ku si Pedro tun ta tubang katô langun ágpampamaké. Ikgagiya kandin, na mà ku, “Pedro, agad Judio ka gó su Judio tô mga kamónaan nu, asal tô ágkémun nu iring dán katô ánnà Judio. Ánnà iring katô ágkémun ka Judio tô ágkémun nu. Purisu di mému ka piritán nu tô mga ánnà Judio ébô tumanán dan tô ágkémun ka mga Judio!

¹⁵ “Na, Pedro, sikita gó tô mga Judio su Judio tô mga kamónaan ta. Ássa tô mga ánnà Judio na ánggadanan ta dângngan na mga masalà-salà. ^{††16} Asal isóddóran ta na tanggapan ka Manama na nángngà tô mga manubù tun ta saruwan din ánnà ukit katô katuman dan katô mga sugù i Moises, † asal ukit katô kapamaké dan ki Jesu-Cristo. Purisu sikita na mga Judio, igpamaké ki gó ki Jesu-Cristo ébô tanggapan ki ka Manama na nángngà tun ta saruwan din ukit katô kapamaké ta ki Cristo, asta ánnà ukit katô katuman ta katô mga sugù, su ándà gó palang manubù na tanggapan ka Manama ukit ka katuman katô mga sugù.

¹⁷ “Na, su kakalyag ta na tanggapan ki ka Manama na nángngà tun ta saruwan din ukit katô kapamaké ta ki Cristo, inému ki na iring katô mga ánnà Judio na masalà-salà su igtananan ta tô katuman ta katô ágkémun ka Judio. Purisu duwán basi manámdám na inému ki na masalà-salà ukit ki Cristo. Asal si Cristo di gó ágpapid katô manubù tun ta salà! ¹⁸ Atin ka sarigan ku puman tô ágkémun na igtananan kud, pasóddóran ku na iglapassa katô mga sugù na ágtumanán katô mga Judio. ¹⁹ Agad igággár-ággarra na tumuman katô mga sugù, asal isóddóran kud na ándà ágpulusán katô katuman ku ébô tanggapan na ka Manama. Purisu

†† 2:15 Tô mga Judio ánggadanan katô ánnà Judio na mga masalà-salà su tô mga ánnà Judio di ágtuman katô mga sugù na igbággé tun ta mga Judio. † 2:16 Manama tô igbággé katô mga sugù ki Moises, asta si Moises tô igbággé katô mga sugù tun ta mga rubbad i Israel. Purisu ágtawarán katô mga rubbad i Israel na mga sugù i Moises.

inatéyad tun ta mga sugù † ébô mantéya tun ta saruwan ka Manama. ††20 Tò igpamakéya ki Cristo, igpasábbadda ka Manama tun ki Cristo, asta inatéyad gó duma kandin tun ta krus. Purisu ánnà dán sarili ku tò ágpíd katô kantayan ku, asal si Cristo na góddô dini kanak tò ágpíd katô kantayan ku. Agad ándin tò áglumun ku áknganni, áglumun ku ukit katô kapamaké ku katô Batà ka Manama. Sikandin tò igginawa kanak asta igbullas kanak ukit katô kamatayan din tun ta krus. 21 Dì ku gélléyan tò iglumu ka Manama ukit katô kédu din kanak, su atin ka tanggápán ki ka Manama ukit katô katuman ta katô mga sugù, ándà ágpulusán katô kamatayan i Cristo.” ‡

Katuman katô mga sugù ó kapamaké ki Cristo

3 Sikiyu na mga taga Galacia, kulang tò kénagpát yu su igbánnal kódd katô mga manubù na igpid ákniyu ébô tumanán yu puman tò mga sugù i Moises! Asal matayyó gó tò kabánnalan na igpénagpát ku ákniyu dāngngan tingód katô kamatayan i Jesu-Cristo tun ta krus. 2 Purisu panámdám kó tingód kani. Itanggap yu tò Ugis Espiritu ánnà gó ukit katô katuman yu katô mga sugù i Moises. Itanggap yu gó tò Ugis Espiritu su tò kapaminág yu katô Madigár Gulitán, igpamaké kó ki Cristo. 3 Yakó giring katô manubù na kulang tò kénagpát din. Tò katigkané yu ka kapamaké ki Cristo, Ugis Espiritu tò igbággé katô mantu kantayan tun ákniyu. Yakó ágpanámdám na tanggápán kó ka Manama ukit katô ákniyu sarili áglumun. 4 Iring na ándà gó ágpulusán yu ukit katô inókitan yu tingód ka kabánnal yu katô Madigár Gulitán. Asal dakál gó tò ágpulusán yu kani! 5 Igbággayan kó gó ka Manama katô Ugis Espiritu asta duwán mga kasalábbuan na áglumun din tun ákniyu. Asal kéman yu ka inému ni ukit katô katuman yu katô mga sugù, su itanggap yu gó tò langun ukit katô kapaminág yu katô Madigár Gulitán asta kapamaké yu ki Cristo.

6 Magunawa ki Abraham, su

“Igpamaké sikandin katô Manama.

Purisu igtanggap ka Manama sikandin na nángngà tun ta saruwan din.” ††

7 Purisu isóddóran ta na tò mga manubù na ágpamaké katô Manama, sikandan gó tò imun ka Manama na mga rubbad i Abraham. ††8 Syyan duwán igsulat tun ta kagi ka Manama na duwán mga ánnà Judio na tanggápán din na nángngà tun ta saruwan din ukit katô kapamaké dan kandin. Ni gó tò Madigár Gulitán na igulit ka Manama ki Abraham, na mà din,

“Ukit áknikó, madigár tò bággén ku tun ta langun manubù nit banuwa.” †††

9 Igpamaké si Abraham katô Manama asta madigár tò igtanggap din. Purisu isóddóran ta na tò langun na mamaké katô Manama tò makatanggap ka madigár iring ki Abraham.

10 Asal tò manubù na ágsarig katô katuman dan katô mga sugù ébô tanggápán dan katô Manama, tò gó tò supakan katô Manama. Su mà katô kagi ka Manama na igsulat,

“Supakan tò dì pakatuman katô langun-langun ka mga sugù na igsulat.” †††

11 Purisu isóddóran ta na ándà gó palang tanggápán ka Manama ukit katô katuman dan katô mga sugù, su mà katô kagi ka Manama na igsulat,

“Tò mga tanggápán ka Manama na nángngà tun ta saruwan din ukit katô kapamaké dan, tò gó tò bággayan din ka kantayan na ándà ágtamanán.” †

12 Tò igbággé ka Manama tò mga sugù ki Moises, ándà din kagiyi na kailangan mamaké tò mga manubù, asal igkagi sikandin,

“Kailangan tumanán katô manubù tò langun-langun katô mga sugù ébô duwán kantayan din.” ††

13 Si Cristo tò igbullas áknami asta igsupakan ka Manama ébô tábbusan ké na mga Judio asta dì ké supakan agad ándà ké ikatuman katô langun-langun ka mga sugù. Igsupakan gó si Cristo, su mà katô kagi ka Manama na igsulat,

“Atin ka matayan asta bitinán tò manubù tun ta kayu na igbunsud, tò gó tò pató na igsupakan sikandin.” †††

14 Itábbus ké ukit katô iglumu i Jesu-Cristo ébô tumanán ka Manama tò tandô din ki Abraham na madigár tò bággén din tun ta mga ánnà Judio. Itábbus ké ukit katô kapamaké dé ki Cristo ébô matanggap dé tò Ugis Espiritu na igtandô katô Manama. ††

Mga sugù asta tandô ka Manama

15 Na, mga kataladi, ni gó tò panunggiringan ku. Atin ka duwán duwa manubù na patandóé asta papermaé, dì mému ka andaán ó dugangan katô ássa manubù tò igtandô dan. 16 Tò igtandô tò Manama tun ki Abraham asta tun ta rubbad din, ándà din kagiyi na langun rubbad i Abraham tò bággayan din, su ánnà marapung tò bággayan din. Asal tò igkagi ka Manama, na mà din, “Asta tun ta rubbad nu.” ††† Tò igkagi din tingód katô sábbad dád rubbad din na si Cristo. 17 Na, ni gó tò kóbadan kani igsulat ku. Una tò igtandô katô Manama tun ki Abraham, asta tò iglabé dán tò áppat gatus tállu pulù (430) ámmé, igbággé ka Manama tò mga sugù, asal ándà din andai tò kasabotan din tun ki Abraham. Ándà pandai ka Manama tò igtandô din. 18 Atin ka matanggap tò bággén ka Manama ukit katô katuman katô mga sugù, ándà dán ágpulusán katô tandô su matanggap ni ukit katô linumuwan. Asal igbággé ni katô Manama tun ki Abraham su igtandô din tun kandin, ánnà su duwán mga sugù na igtuman i Abraham.

† 2:19a Tò kóbadan katô kagi i Pablo, “inatéyad tun ta mga sugù,” diyad mapirit tumuman katô mga sugù. †† 2:19b Tò kóbadan katô kagi i Pablo, “ébô mantéya tun ta saruwan ka Manama,” ébô makapadaniya tun ta Manama na ándà máddang ku. ‡ 2:21 Duwán ágpanámdám na bersikulo 14 ó 16 ó 21 tò ágsippangán katô igkagi i Pablo ki Pedro. †† 3:6 Genesis 15:6. †† 3:7 Imun dan na mga rubbad i Abraham ébô bággayan dan pagsik katô igtandô ki Abraham. ††† 3:8 Genesis 12:3; 18:18; 22:18.

††† 3:10 Deuteronomio 27:26. § 3:11 Habacuc 2:4. †† 3:12 Levitico 18:5. ††† 3:13 Deuteronomio 21:23. §† 3:14 Joel 2:28-29, Mga Lumu 2:16-21. ††† 3:16 Genesis 12:7.

¹⁹ Na, duwán basì minsà, “Manan ka igbággé ka Manama tô mga sugù?” Igbággé katô Manama tô mga sugù ébô makasóddór tô mga manubù na tuu madat tô mga salà dan tun ta saruwan din. Asal tô kadugayan katô mga sugù sippang ka dumunggù tô sábbad rubbad i Abraham na igtandô. Igbággé ka Manama tô mga sugù tun ta mga panaligan din, asta sikandan tô igbággé kani tun ki Moises na taratapid tun ta tángngaan ka Manama asta mga manubù.

²⁰ Duwán taratapid ébô pénagpátté tô duwa manubù. Asal tuu pa madigár tô igtandô ka Manama ki Abraham, su ándà palang taratapid, asal Manama dád gó tô igtóngkô kandin.

²¹ Na, duwán basì minsà, “Tô igbággé ka Manama tô mga sugù, igpandà din tô tandô din?” Ánnà yan! Atin ka makatanggap ki katô kantayan na ándà ágtamanán ukit katô katuman ta katô mga sugù, ni gó pád tô kapókit katô Manama ébô tanggapán ki ikandin.

²² Asal igsulat tun ta kagi ka Manama na inallang ka salà tô langun manubù. Purisu tô mga mamaké ki Jesu-Cristo tô makatanggap katô igtandô ka Manama tun ta mga manubù na mamaké.

²³ Dángngan tô ándà pa dunggù si Jesu-Cristo ébô pamakén dé, iring na igpriso ké na mga Judio, su ipirit ké ágtuman katô mga sugù. Ándà ké tanggapí ka Manama sippang ka matuman dán na dumunggù tô Taratábbus ébô pamakén dé. ²⁴ Ágdóppónan ké katô mga sugù sippang ka dumunggù si Cristo ébô tanggapán ké ka Manama na nángngà tun ta saruwan din ukit katô kapamaké dé ki Cristo. ²⁵ Na, su igdunggù dán si Jesu-Cristo ébô pamakén dé, ándà dán kailangan na dóppónan ké katô mga sugù.

²⁶ Mga gabatà kód katô Manama ukit katô kapamaké yu ki Jesu-Cristo, agad Judio ó ánnà Judio. ²⁷ Tô langun yu na igpasábbad tun ki Cristo ukit katô kapabunyag yu, igpamantu yu tô ágkémun yu iring katô ágkémun i Cristo. ²⁸ Tun ta saruwan katô Manama, ándà dán kasaan ka mga manubù, agad Judio ó ánnà Judio, agad állang ó ánnà állang, agad gamama ó gabayi. Ándà dán kasaan su igpasábbad dán tô langun yu tun ki Jesu-Cristo. ²⁹ Su igpasábbad kód tun ki Cristo na rubbad i Abraham, inému kód na mga rubbad i Abraham na bággayan ka Manama katô igtandô din.

4 Na, panámdám yu ni. Atin ka maté tô manubù na ágkaduwánnan, agad tumigatun tô batà din katô langun ka kaduwánnan din, asal iring dád gó na állang tô kóddô din sippang ka dumakál sikandin. ² Su róggun ka délák pa tô batà, kailangan mánnal sikandin katô mga taradóppón sippang katô timpo na taganà igsalin katô ámmà din. ³ Tô ándà pa dunggù si Cristo, sikami na mga Judio iring na mga állang su kailangan mánnal ké katô mga sugù i Moises asta katô mga ágkémun ka mga kamónaan dé nit banuwa. ⁴ Asal tô igdunggù tô nángngà timpo na igsalin katô Manama, igpapid din tô Batà din. Igpamanubù sikandin, asta kailangan tumanán din tô mga sugù. ⁵ Igpapid ka Manama tô Batà din ébô tábbusán din tô langun dé na mga Judio na inallang katô mga sugù ébô imun ké na

mga gabatà ka Manama. ⁶ Su sikiyu na mga ánnà Judio tô inému na mga gabatà katô Manama, igpapid din tô Ugis Espiritu katô Batà din nit mga pusung ta. Mému ka ágtawarán tad tô Manama na Ámmà ta! ⁷ Purisu áknganni ánnà kód mga állang, asal mga gabatà kód ka Manama. Su mga gabatà kód ka Manama, bággayan kó gó katô langun na igtandô din.

Tana i Pablo tingód katô mga taga Galacia

⁸ Tô ándà kó pa pasakup tun ta Manama, inallang kó katô mga ágmanaman. ⁹ Asal áknganni, ikasóddór kód katô bánnal Manama. Tô kabánnalan, Manama tô ikasóddór ákniyu. Purisu di gó mému ka lumónód kó tun ta mga sugù asta mga ágkémun nit banuwa na ándà ágpulusán na ikallang ákniyu dángngan! ¹⁰ Asal ágtumanán yu pa tô mga ágkémun katô Judio tingód katô áglumun kada álló ka kapaginawa, kada bulan, kada timpo ka palimudé asta kada ámmé!

¹¹ Ágkatanaanna agó mandà tô ágpulusán katô langun na iglumu ku diyana ákniyu.

¹² Na, mga kataladi, ágpédu-éduwa ákniyu na miring kó kanak, su tô igóddô a tun ta Galacia, agad sábbad-da Judio, ikéringnga ákniyu na ánnà Judio na di ágtuman katô mga ágkémun ka Judio.

Madigár gó tô katanggap yu kanak. ¹³ Isóddóran yu tô tagnà kasadun ku tun ta Galacia, ágkabógókanna. Purisu igóddô a diyana ákniyu asta ikólit-ólitta katô Madigár Gulitán. ¹⁴ Agad ándà kó kadigárri kanak tingód katô bógóku ku, ándà a ikiyu élléyi, asal igtanggappa ikiyu iring katô katanggap yu ka panaligan tikud tun ta Manama, asta iring katô katanggap yu ki Jesu-Cristo. ¹⁵ Asal iring na ilingawan yu na idayawan kó gó dángngan ukit katô kólit-ólit ku ákniyu. Su dángngan, isóddóran ku na agad tô mga mata yu lás-suán yu pád ébô bággén yu kanak. ¹⁶ Asal áknganni, iring na inémuwa na usig yu ukit katô kólit ku ákniyu katô kabánnalan.

¹⁷ Ánnà madigár tô ágdantulán katô mga manubù diyana ákniyu na pasuwé pád ákniyu tikud tun ta kabánnalan, su kakalyag dan na mandà tô kapasábbad katô ginawa ta ébô sikandan tô dapitan yu. ¹⁸ Asal madigár gó tô kakalyag ku para ákniyu, asta inalayun-na gó makatabang agad diya móddô diyana ákniyu.

¹⁹ Sikiyu na mga gabatà ku tun ta kapamaké, ágriyun ku puman tô iring na kasakit katô ágpangalalan, su itanaanna tingód ákniyu sippang ka makita gó diyana ákniyu tô kantayan i Cristo! ²⁰ Madigár pád ka diyana ákniyu áknganni ébô mulitta katô dakál ginawa ku, su ágkatanaanna ákniyu.

Duwa gabatà i Abraham

²¹ Na, tô langun yu na malyag tumuman katô mga sugù, kailangan manámdám kó ka ándin tô igsulat i Moises sayyan. ²² Igsulat din na duwán duwa gabatà gamama i Abraham. Tô sábbad batà din ipamasusu tun ta állang din na si Agar, asta tô sábbad batà din ipamasusu tun ta sawa din na si Sara. ²³ Duwán kas-

saan katô duwa gabatà i Abraham su tô batà din na ipamasusu tun ta állang din imanubù ukit katô kapókit ka manubù. Asal tô batà din na ipamasusu tun ta sawa din imanubù su tô Manama igtuman katô igtandô din. ²⁴ Na, ni gó tô kóbadan katô panunggiringan na igulit ku ákniyu. Tô duwa gabayi panunggiringan katô duwa kapókit na igimu ka Manama. Tô mga sugù na igbággé ka Manama ki Moises tun ta Pabungan ka Sinai, tô gó tô iring na állang na ágbatà ka mga állang. Purisu tô mga sugù iring na állang na si Agar. ²⁵ Agar tô pagn-gadan katô Pabungan ka Sinai tun ta Arabia. Ikéring si Agar katô lunsud ka Jerusalem áknganni, su tô Jerusalem iring na állang asta tô mga taga Jerusalem iring na mga gabatà din na állang su kailangan tumanán dan tô mga sugù i Moises.

²⁶ Asal tô mantu Jerusalem tun datas ta langit iring ki Sara na innà na ánnà állang. Tô mantu Jerusalem iring na innà ta su ánnà ki állang katô mga sugù, ²⁷ su mà katô kagi ka Manama na igsulat,

“Sikuna bayi na ándà palang batà,
kailangan duwán dayó nu!

Agad ándà ka pa kinnam riyu katô kasakit ka kapamasusu,

asal yaka ágtagnáp. Ullaó ka baling tingód katô dayó nu!

Agad itananan kad,

asal kumarapung pa tô mga gabatà nu
ka tandingán katô bayi na duwán duma.” †

²⁸ Na, mga kataladi, sikita tô iring ki Isaac, su sikita tô mga rubbad na igtandô katô Manama ki Abraham.

²⁹ Sikita na igpasakup tun ki Cristo, girrayatan ki pagsik katô mga manubù na inallang katô mga sugù, iring ki Isaac sayyan na ipamasusu ukit katô katulusan ka Ugis Espiritu igirrayatan i Ismael na batà katô állang. ³⁰ Asal ni gó tô kagi ka Manama na igsulat,

“Péwà nu tô állang asta tô batà din, su di mému ka kabággayan tô batà ka állang katô tángngà katô kaduwánnan nu ka maté ka, su bággén tô langun tun ta batà ka sawa nu na ánnà állang.” ††

³¹ Purisu, mga kataladi, ánnà ki mga gabatà katô állang, asal mga gabatà ki katô ánnà állang. ‡

Igtábbus ki gó i Cristo

5 Ándà dán kailangan na tumanán ta tô mga sugù i Moises, su igtábbus ki gó i Cristo. Purisu éllé kó katô mga ágtinurù na kailangan patupu kó. Yakó puman ágpallang katô mga sugù.

² Sakán si Pablo, asta ni gó tô kagi ku ákniyu. Atin ka patupu kó ébô tanggapán kó ka Manama, ándà gó ágpulusán katô kapamaké yu ki Cristo. ³ Kumagiya puman na atin ka patupu kó, kailangan tumanán yu gó tô langun-langun katô mga sugù i Moises. ⁴ Atin ka sarigan yu tô katuman yu katô mga sugù ébô tanggapán kó ka Manama, igsuwé kó tikud tun ki Cristo. Igtayyugan yu gó tô kédu ka Manama. ⁵ Asal sikita na

† 4:27 *Isaias 54:1*. †† 4:30 *Genesis 21:10*. ‡ 4:31 *Mga gabatà ki katô ánnà állang su igtanggap ki katô Manama na nángngà tun ta saruwan din ukit katô kapamaké ta.*

igpamaké ki Cristo, gangat ki pa ka tanggapán ki ka Manama na nángngà tun ta saruwan din, su ágsarigan ta si Cristo, asta ágpasóddór tô Ugis Espiritu na matuman ni. ⁶ Tô langun ta na igpasakup tun ki Jesu-Cristo, isóddóran ta na agad itupuwan ki ó ándà ki katupuwi, ándà kasaan ta tun ta saruwan katô Manama, su tô tuu ágkailanganán tô kapamaké ta na kitanán ukit katô kaginawa ta katô mga unawa ta.

⁷ Igbánnal kó gó katô kabánnalan dángngan. Asal áknganni, isalábbuanna su iring na duwán dán ikadalang ákniyu, su di kó ágbánnal katô kabánnalan. ⁸ Atin ka ilibug tô panámdám yu, ánnà gó Manama tô ikalibug ákniyu, su sikandin tô ágtawar ákniyu ébô matábbus kó. ⁹ Banté kó agó makasuwé kó tikud tun ta kabánnalan, su agad délák dád tô pagpatubù ka pan, asal masig ágtubù tô tibuk ka harina na baláttan.

¹⁰ Asal su ágsarigga katô Áglangngagán, isóddóran ku na di yu dugangan tô kabánnalan na igtinurù ku ákniyu. Agad ágkabantug tô manubù na ágsamuk ákniyu, asal supakan gó sikandin katô Manama.

¹¹ Mga kataladi, yakó ágbánnal katô mga manubù na ágkagi na gulit-ulitta pa na kailangan tupuwan tô manubù ébô matábbus. Atin ka ágtinurù a pa na kailangan tupuwan, diya gó irrayatan katô mga Judio. Asal girrayatanna pa ikandan su ágtinurù a na matábbus gó tô manubù ukit dád katô kamatayan i Cristo tun ta krus. ¹² Tô mga manubù na ágsamuk ákniyu ukit katô ágtinuruán dan na kailangan patupu kó, mólà pa ka pakapunán dan tô sarili dan!

¹³ Mga kataladi, igtawar kó katô Manama ébô ándà dán kailangan na tumanán yu tô mga sugù i Moises ébô tanggapán kó ka Manama. Agad duwán dán kaluwaan yu tikud tun ta mga sugù, asal yakó ágpánámdám na mému ka tumanán yu tô madat kakalyag yu. Asal su ágpaginawaé kó, kailangan patabangé kó. ¹⁴ Su tô langun sugù ka Manama igpasábad tun ta sábbad dád sugù na, “Ginawayi yu tô mga unawa yu na iring katô kaginawa yu katô ákniyu sarili.” ††¹⁵ Asal di kó gó ágpaginawaé. Ágpamatayé kó baling iring katô magani mga mannanap. Banté kó ébô di kó padatté tun ta kapamaké yu.

Yakó gó ágtuman katô madat kakalyag yu

¹⁶ Na, tô kagi ku ákniyu, kailangan bánnalán yu tô Ugis Espiritu ébô di yu tumanán tô madat mga kakalyag katô lawa yu, ¹⁷ su tô kakalyag katô sarili yu, tô gó tô gusig katô Ugis Espiritu, asta tô kakalyag katô Ugis Espiritu, tô gó tô gusig katô kakalyag katô sarili yu. Ágpamatayé tô duwa kakalyag ébô di kó pakatuman katô ákniyu mga kakalyag. ¹⁸ Atin ka ágbánnal kó katô Ugis Espiritu, ándà dán kailangan na tumuman kó katô mga sugù i Moises ébô matanggap kó katô Manama.

¹⁹ Isóddóran yud ka ándin tô áglumun katô mga manubù na ágtuman dád katô kakalyag katô sarili dan. Áglayuk dan katô ánnà kandan sawa ó duma. Maripà tô ágpánámdámmán asta áglumun dan.

†† 5:14 *Levitico 19:18*.

Malóggód dan áglumu ka madat. ²⁰ Ágpangadap dan katô ágmanaman. Ágbarang dan. Magani dan. Ágpa-matayé dan. Gingà dan. Marag dan ágkasókó. Lággád-dán dan. Ágpasuwayé dan. Ágpassa-assaé dan.

²¹ Ágkasabuan dan. Ágkalasing dan. Agad ándin tô kakalyag dan, ágtumanán dan. Duwán pa mga áglumun dan iring kani. Kagin ku puman ákniyu tô igkagi ku dangingan: Atin ka iring kani tô áglumun katô mga manubù, dì gó sikandan masakup tun ta pagpangulu katô Manama.

²² Asal ni gó tô ágkitanán tun ta mga manubù na ágkapánnuan katô Ugis Espiritu. Ágginawa dan. Ágkadayawan dan. Duwán kasunayan katô pusung dan. Mallayat é ginawa dan. Madigár tô áglumun dan tun ta mga unawa dan. Mabasa dan. Ágkasarigan dan.

²³ Médu-édu dan. Pakapáttud katô sarili dan. Atin ka tô gó tô áglumun ta, ándà palang sugù na lapasán ta.

²⁴ Tô igpasakup tun ki Jesu-Cristo, tô gó tô igtanan dán katô madat mga kakalyag asta madat ágkémun dan, su igpansalan dan dán tô langun kani duma ki Jesu-Cristo tun ta krus.

²⁵ Su Ugis Espiritu tô igbággé áknita katô mantu kantayan, kailangan papangulun ta tô Ugis Espiritu.

²⁶ Kailangan dì ki padadurung, dì ki pósigé, asta dì ki pasabué.

Kailangan patabangé ki

6 Na, mga kataladi, atin ka duwán tun ákniyu na makasalà, sikiyu na ágkapánnuan katô Ugis Espiritu tô nángngà tumabang kandin ukit katô kapédu-édu ébô lumónód sikandin tun ta kabánnalan. Banté kó gó katô sarili yu agó makasalà kó pagsik. ² Atin ka duwán tun ákniyu na ágkahirapan, patabangé kó, su atin ka ni gó tô áglumun yu, ágtumanán yu tô ágpalumun i Cristo. ³ Atin ka duwán ágpanámdám na mallayat tô kamanubuan din, asal ándà kannê kallayatan ka kamanubuan din, áglimbungan din dád tô kandin sarili. ⁴ Asal tô tagsábbad-sábbad ákniyu kailangan gó sumállág katô ákniyu sarili áglumun. Atin ka nángngà tô áglumun yu, duwán dayó yu ánnà su ágpatandingé kó, asal tikud dád tun ta ákniyu sarili áglumun.

⁵ Kailangan sumállág kó katô ákniyu áglumun su duwán gó kailangan lumun katô tagsábbad-sábbad ákniyu.

⁶ Sikiyu na ágtinuruan katô kabánnalan tingód katô Manama, kailangan tumabang kó asta dumóppón kó katô taratinurù yu.

⁷ Yakó yu áglimbungi tô ákniyu sarili, su ándà gó manubù na makalimbung katô Manama. Sulian kó tingód katô linumuwan yu, su agad ándin tô ágparámmasán katô manubù, tô gó pagsik tô káttun din! ⁸ Atin ka tumanán ka manubù tô madat kakalyag din, ukit kani matanggap din tô supak na ándà ágtamanán. Asal ka tumanán ka manubù tô kakalyag katô Ugis Espiritu, ukit kani matanggap din tô kantayan na ándà ágtamanán. ⁹ Purisu sikita na áglumu ka madigár, kailangan dì ki sumódô, su atin ka manayun ki, dumunggu gó tô álló na igsalin ka Manama na duwán madigár tanggapán ta. ¹⁰ Purisu kailangan inalayun ta tabangan tô langun manubù, asta tuu ta pa gó tabangan tô pamilya ka Manama.

Ágtamanán kani sulat

¹¹ Sakán gó si Pablo tô igsulat kani katapuriyan mga kagi ku ákniyu. Sállág yu na magdakál ni mga litra na igsulat ku.

¹² Duwán mga manubù na kakalyag dan na matanggap dan katô mga unawa dan na Judio ukit katô áglumun dan. Purisu piritán dan pád sikiyu ébô patupu kó. Su mà dan atin ka mulit-ulit dan na nángngà gó tô kamatayan i Cristo tun ta krus ébô matábbus tô mga manubù, irrayatan dan katô mga Judio. ¹³ Agad mirit dan pád ákniyu ébô patupu kó asta tumuman kó katô mga sugù i Moises, asal dì dan gó ágtuman katô langun sugù. Kakalyag dan dád na patupu kó ébô padadurung dan ukit katô kanunug yu kandan.

¹⁴ Asal sakán, diya gó padadurung. Sábbad dád tô durungán ku, tô gó tô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo na inaté tun ta krus. Tingód katô kamatayan din tun ta krus, tô duwán ágpulusán tun ta mga dì ágpamaké ándà ágpulusán dini kanak, asta tô duwán ágpulusán dini kanak ándà ágpulusán tun kandan. ¹⁵ Tun ta saruwan ka Manama, ándà gó kasaan katô ig-tupuwan asta tô ándà katupuwi. Asal tô tuu ágkailanganán tô kapamantu katô ágkémun ta. ¹⁶ Mólà pa ka bággén ka Manama tô kasunayan ka pusung asta tô kédu din tun ta langun na ágtuman kani kabánnalan, su sikandan gó tô bánnal mga gabatà ka Manama, agad Judio ó ánnà Judio.

¹⁷ Na, tikud áknganni, dì mému ka duwán pa sumamuk kanak, su duwán gó mga ulat dini ta lawa ku na pató katô kabánnal ku ki Jesus.

¹⁸ Mga kataladi, mólà pa ka tabangan kó katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo. Matuman gó ni!

Efeso

Una Basan

Sayyan tuu dakál tô lunsud ka Efeso, asta igóddóan ka marapung manubù. Ágkabantug tô mga taga Efeso su ágkaduwánnan sikandan. Duwán dakál simbaan na ágpangadapan dan katô ágmanaman na ánggadanan si Diana. (Ahaán tô Lumu 19:21-41.)

Dalám ka tállu ámmé igóddô si Pablo tun ta Efeso, asta marapung tô igpaminág katô igulit-ulit din tingód ki Jesu-Cristo. Duwán mga kasalábbuan na igimu i Pablo, asta marapung tô igpamaké ki Cristo. Pángnga ka tállu ámmé igpanó si Pablo tun ta duma mga lunsud.

Tô igpriso si Pablo tun ta lunsud ka Roma, igsulat din ni tun ta mga ágpampamaké na góddô tun ta Efeso asta tun ta mga duma lunsud na madani tun ta Efeso.

Nit sulat din, igulit din na igpasábbadé dán tô mga ágpampamaké ukit katô kapasábbad dan tun ki Jesu-Cristo. Marapung tô mga panunggingiran na iggamit i Pablo tingód kani. Mà din, sikandan tô iring na lawa asta si Cristo tô iring na ulu. Sikandan tô iring na balé, asta si Cristo tô iring na masarig batu na ágpónsadan na ka balé. Sikandan tô iring na sawa, asta si Cristo tô iring na duma.

Igsulat din pagsik tô tingód katô madigár ágkémun dan asta tô tingód katô kapanalu dan ki Maibuyan.

1 Sakán si Pablo na inému apostoles i Jesu-Cristo tingód katô kakalyag ka Manama. Ágpangumusta a áknihu diyan ta lunsud ka Efeso. Sikiyu tô mga sakup ka Manama asta ágkasarigan kó na igpasábbad tun ki Jesu-Cristo.

2 Mólà pa ka tabangan kó ka Manama asta bággayan kó katô kasunayan tikud tun ta Manama na Ámmà ta asta tikud tun ta Áglangngagán na si Jesu-Cristo.

Mga kadigárran na ágbággén i Cristo áknita

3 Durungán ta gó sikandin na Manama asta Ámmà katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo! Igbággé ka Manama áknita tô langun kadigárran na tikud tun ta langit su igpasakup ki tun ki Cristo. **4** Sayyan tô ándà pa imuwi ka Manama ni banuwa, taganà kid igsalin ikandin ébô imun ki na malinis asta ándà salà tun ta saruwan din tingód katô kapasábbad ta tun ki Cristo. Tingód katô dakál ginawa katô Manama áknita, **5** taganà dán duwán plano din na imun ki ikandin na mga gabatà din ukit katô iglumu i Jesu-Cristo, su ni gó tô ágdantulán katô kakalyag din. **6** Purisu durungán ta gó tô Manama su igtábbus ki ikandin tingód katô tuu dakál ginawa na igbággé din áknita iring na gasa ukit katô kapasábbad ta tun ta Batà din na ágginawaan din!

7 Ukit katô dipanug i Cristo tun ta kamatayan din tun ta krus, igtábbus kid katô Manama asta igpasinsiyaan din dán tô mga salà ta tingód katô tuu dakál kedu din áknita. **8** Mabasa sikandin asta igbággayan ki ikandin ka kapandayan asta kagpáttan. **9** Ukit kani, igpasóddór ka Manama áknita tô plano din na ándà din pasóddóri sayyan na tumanán din ukit ki Cristo. **10** Ni gó tô igplano din. Ka dumunggu dán tô nángngà álló, pasáb-

badán din tô langun-langun na igimu din, agad tun ta langit ó nit banuwa, asta pasakupán din tun ta pagpangulu i Cristo.

11 Agad ándin tô plano asta kakalyag katô Manama, tô gó tô ágkatuman. Tun ta katigkanayan tô ándà din pa imuwi ni banuwa, taganà duwán plano din na salinán ké ikandin ébô imun ké na mga sakup din ukit katô kapasábbad dé tun ki Cristo, **12** su sikami na mga Judio tô una igiman asta igpamaké ki Cristo. Igsalin ké katô Manama ébô durungán asta pabantugán sikandin ukit áknami. **13** Sikiyu pagsik na mga ánnà Judio, tô igdinág yu tô kabánnalan na Madigár Gulitán tingód katô makatábbus áknihu, igpamaké kó ki Cristo. Purisu igpóddô ka Manama diyan áknihu tô Ugis Espiritu na igtandô din, su tô gó tô pató na mga sakup kó ka Manama. **14** Su igpóddô din dán tô Ugis Espiritu dini áknita, isóddóran ta na bággayan ki gó katô langun na igtandô ka Manama. Purisu isóddóran ta na igtábbus ki gó langun ikandin ébô imun ki na mga sakup din. Ukit áknita durungán asta pabantugán tô Manama.

Dasalán i Pablo tingód katô mga taga Efeso

15 Na, tuu gó madigár ni igimu ka Manama. Purisu tikud tun ta kadinág ku tingód ka kapamaké yu katô Áglangngagán na si Jesus asta tingód ka ginawa yu katô langun sakup ka Manama, **16** inalayunna gó ágpasalamat tun ta Manama tingód áknihu. Inalayunna ágdasal para áknihu. **17** Ágdasalla tun ta Manama na matulus Ámmà katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo ébô ukit katô Ugis Espiritu bággayan kó ikandin katô kapandayan asta kagpáttan ébô tuu kó makasóddór katô Manama. **18** Ágdasalla na imun din mappawà tô

panámdám yu ébô kasóddóran yu ka ándin tô gi-manan tun ta pagtawar din áknuyu. Mólà pa ka kasóddóran yu na tuu madigár tô ágpulusán na igtandô ka Manama katô langun sakup din. ¹⁹ Kakalyag ku na kasóddóran yu na tuu gó matulus tô Manama na ágta-bang áknita na ágpamaké kandin. Ni katulusan din ²⁰ tô iggamit din tô iganté din puman si Cristo asta tô igpónsad din sikandin dadan tun ta kawanan din † tun ta langit. ²¹ Purisu si Cristo tô ágpangulu katô langun, agad ándin tô duwán katulusan ó ágpangulu ó ághari tun ta langit, su tô ngadan na igbággé tun ki Cristo tuu pa mallayat ka tandingán katô langun ka duma mga ngadan, agad áknganni ó agad pa tun ta tapuri álló. ²² Igpasakup katô Manama tô langun-langun tun ta pagpangulu i Cristo, asta igimu din sikandin na ágpangulun katô langun ébô katabangan ki na mga ágpampamaké. ²³ Si Cristo tô ulu katô langun ágpampamaké na igpanunggiringan katô lawa din. Su igpasakup ki tun kandin, ándà dán kulang dini áknita, su tingód katô pagpangulu din katô langun, ándà kulang agad tun datas ta langit ó nit banuwa.

Manté dán tô mga igpasábbad tun ki Cristo

2 Dángngan, tô ándà kó pa pamaké ki Cristo, inaté kó †† tun ta saruwan ka Manama su marapung gó tô mga salà yu. ² Dángngan igtuman kó katô madat ákémun ka mga manubù nit banuwa na di ágpamaké. Igbánnal kó ki Maibuyan na hari katô mga madat espiritu tun ta kawang-awangan. Sikandin tô espiritu na ágpíd katô langun manubù na di ágbánnal katô Manama. ³ Tô gó tô ákémun katô langun ta dángngan, su agad ándin tô madat kakalyag ka panámdám ta asta lawa ta, tô gó tô ágtumanán ta. Su tô gó tô ákémun ta, supakan ki pád katô Manama iring katô langun duma na di ágpaminág kandin.

⁴ Asal dakál gó tô kédu katô Manama áknita, asta dakál gó tô ginawa din áknita. ⁵ Agad inaté ki tun ta saruwan ka Manama su ikasalà ki, asal iganté ki puman ikandin duma ki Cristo. Igtábbus ki ukit dád katô dakál kédu ka Manama. ⁶ Tingód katô kapasábbad ta tun ki Jesu-Cristo, iganté ki puman ka Manama duma ki Cristo asta igpónsad ki ikandin duma ki Cristo tun ta langit ébô mangulu ki duma kandin. ⁷ Tô gó tô igimu ka Manama para áknita ébô pakitanán din ka ándà ágtamanán na di katáppángngan tô dakál kédu din asta kadigárran din áknita ukit katô iglumu i Jesu-Cristo. ⁸ Tingód katô dakál kédu ka Manama, igtábbus kó ukit ka kapamaké yu ki Cristo, asal ánnà ni ukit katô lumu yu, su ni gó ni gasa ka Manama áknuyu. ⁹ Tô igtábbus ki ikandin, ánnà kasulí din katô madigár linumuwan ta. Purisu ándà gó palang manubù na makapadadurung tun ta saruwan ka Manama. ¹⁰ Tingód katô kapasábbad ta tun ki Jesu-Cristo, igpamantu ki katô Manama ébô makalumu ki katô madigár na igplano din sayyan para áknita.

† 1:20 Tô munsad dadan tun ta kawanan katô ágpangulun, tô gó tô mabantug, asta mému pagsik mangulu. †† 2:1 Iring na inaté dan su madiyù dan tikud tun ta kakalyag ka Manama.

Igpasábbadé dán tô langun ta ukit katô iglumu i Cristo

¹¹ Na, yakó ágkalingó na tingód katô kapamasusu áknuyu, ánnà kó Judio. Ágkaringasaan kó gó katô mga Judio su ándà kó tupuwi iring kandan na igtupuwan. Tô gó tô áglumun ka manubù tun ta lawa dan, asal ándà gó ágpulusán tun ta pusung dan. ¹² Dángngan ándà sinóddóran yu tingód ki Cristo. Madiyù kó tikud tun ta mga manubù na igsalin ka Manama. Ándà kó kasakup tun ta mga manubù na igtandóan ka Manama. Ukit katô ákémun yu nit banuwa, ándà gó gi-manan yu na madigár, asta ándà sóddór yu katô Manama. ¹³ Asal áknganni igpasakup kó tun ki Jesu-Cristo. Agad madiyù kó tun ta Manama dángngan, asal áknganni igpid kó ka Manama tun ta madani din ukit katô dipanug i Cristo na inaté tun ta krus. ¹⁴ Ukit katô kamatayan i Cristo, duwán dán kasunayan ta, asta igpasábbadé dán tô mga Judio asta tô mga ánnà Judio, su igpandà gó i Cristo tô kapósigé ta na iring na labat tun ta tángngaan katô mga Judio asta katô mga ánnà Judio. ¹⁵ Ukit katô kamatayan i Cristo igpandà din tô mga sugù na kailangan tumanán katô mga Judio, su kakalyag din na pasábbadán din tô mga Judio asta tô mga ánnà Judio ukit ka kasakup din katô langun ébô mandà tô kapósigé dan. ¹⁶ Purisu iring na sábbad dán lawa tô mga Judio asta tô mga ánnà Judio. Ukit katô kamatayan i Cristo tun ta krus, igpandà din dán tô kapósigé ta, asta igpasábbad kid ikandin tun ta Manama. ¹⁷ Tô igdunggù si Cristo, igulit-ulit din tô Madigár Gulitán tingód ka kasunayan. Tô gó tô igtinurú din áknuyu na mga ánnà Judio na madiyù tun ta Manama, asta igtinurú din pagsik áknami na mga Judio na madani tun ta Manama. ¹⁸ Tingód katô iglumu i Cristo, agad Judio ó ánnà Judio, tô langun ta makapadani dán gó tun ta Ámmà ta na Manama ukit ka tabang katô Ugis Espiritu.

¹⁹ Purisu sikiyu na mga ánnà Judio, ánnà kó iring na ássa manubù na tikud tun ta madiyù, su igpasábbad kó gó tun ta mga sakup ka Manama. Inému kó gó na pamilya din. ²⁰ Tô langun ta na mga ágpampamaké tô iring na mga bahin katô balé na gimun ka Manama. Tô mga apostoles asta tô mga propeta ka Manama tô iring na mga sumbál katô balé, asta si Jesu-Cristo tô iring na masarig batu na ágpónsadan katô balé. ²¹ Si Cristo tô igtagù katô tagsábbad-sábbad áknita tun ta balé din ébô imun ki ikandin na ugis templo para katô Áglangngagán. ²² Sikiyu na mga ánnà Judio na igpamaké pagsik ki Cristo, igpasábbad kó ka Manama tun áknami na mga Judio ébô imun ki na góddóan katô Manama ukit katô Ugis Espiritu din.

Plano katô Manama para katô mga ánnà Judio

3 Sakán si Pablo tô igpriso su ágsuguánnàna i Jesu-Cristo ébô mulit-ulitta áknuyu na mga ánnà Judio. ² Sóddóran yu gó na tingód katô kédu ka Manama kanak, igimuwa ikandin na ágsuguánnán ébô tabangan ku sikiyu na mga ánnà Judio. ³ Igpasóddór

katô Manama kanak tô plano na ándà din pasóddóri sayyan. Igsulatta ka mabbabà dád tingód kani. ⁴ Atin ka basan yu tô igsulat ku, kagpáttan yu tô isóddóran ku tingód katô plano ka Manama na ándà din pasóddóri sayyan na tumanán din ukit ki Cristo. ⁵ Agad ándà pasóddóri katô Manama ni plano tun ta mga kamónaan ta sayyan, asal áknganni, igpasóddór din dán tun ta igsalin na mga apostoles asta tun ta mga propeta din ukit katô Ugis Espiritu. ⁶ Ni gó tô plano din na igpasóddór din dán. Mému tanggápán yu tô madigár na bággén ka Manama áknami na mga Judio, su sikiyu na mga ánnà Judio igbánnal pagsik katô Madigár Gulitán tingód ki Cristo. Tô langun ta isakup tun ta sábbad dád lawa, asta tô langun ta tô bággayan katô ágpulusán na igtandô ka Manama na tumanán din ukit ki Jesu-Cristo.

⁷ Ukit katô kédu ka Manama asta ukit katô katulusan din, inémuwa ikandin na taraulit katô Madigár Gulitán. ⁸ Agad mabbabà dád é kamanubuan ku ka tandingán katô langun sakup ka Manama, asal ukit katô kédu din, igsalinna ikandin ébô ulit-ulitán ku tô Madigár Gulitán tun ta mga ánnà Judio na duwán tuu madigár na ði gó katáppángngan na mému dan tanggápán tikud tun ki Cristo. ⁹ Igsalinna ka Manama ébô pénagpáttán ku tun ta langun manubù ni plano na ándà pasóddóri sayyan ka Manama na igimu katô langunlangun. ¹⁰ Kakalyag ka Manama na ukit katô mga ágpampamaké pasóddórán din gó tô kadakállan katô kapandayan din tun ta langun pangulu asta mga duwán katulusan tun ta kawang-awangan. ¹¹ Ni dán gó tô igplano din sayyan tô ándà pa imuwi ni banuwa, asta igtuman din dán ukit ki Jesu-Cristo na Áglangngagán ta.

¹² Ukit katô iglumu i Cristo asta ukit katô kapamaké ta kandin, ándà máddang ta na padani tun ta Manama su tanggápán ki gó ikandin. ¹³ Purisu yakó ágsungkù tingód katô mga kahirapan na inókitan ku, su ilmu ni para katô kadigárran yu.

Tô ginawa i Cristo áknita

¹⁴ Atin ka ágpanámdámma tingód katô madigár plano katô Manama áknita, áglingkóódda asta ágdasalla tun ta Ámmà Manama. ¹⁵ Sikandin gó tô Ámmà na igtikudan katô langun panaligan tun ta langit asta mga manubù nit banuwa. ¹⁶ Ágdasalla tun ta matulus Manama na duwán dakál ginawa na ði katáppángngan ébô bággayan kó katô kabákkárran asta kasarig katô kapamaké yu ukit katô Ugis Espiritu. ¹⁷ Mólà pa ka inalayun móddô si Cristo tun ta pusung yu tingód katô kapamaké yu kandin. Ágdasalla ébô tô gunayan katô áglumun yu tô dakál ginawa yu tun ta Manama. ¹⁸ Mólà pa ka makagpát kó asta tô langun ka duma mga sakup katô Manama ka ándin tô tuu kadakállan katô ginawa i Cristo áknita. ¹⁹ Mólà pa ka kasóddóran yu na dakál tô ginawa i Cristo ákniyu, agad ði yu tuu kagpáttan tô kadakállan katô ginawa din. Atin ka makagpát kód na ágginawaan kó ikandin, mapánnù kó katô kapánnuan ka Manama.

²⁰ Durungán tad tô Manama na ágtabang áknita ukit katô katulusan din. Sikandin tô makému katô sopra pa katô langun na pamuyuán ta asta panámdámman ta. ²¹ Mólà pa ka durungán tô Manama ka ándà ágtamanán ukit ákniyu na mga ágpampamaké asta ukit ki Jesu-Cristo. Matuman gó ni!

Igpasábbadé ki tun ki Cristo

4 Purisu igprisowa tingód katô kabánnal ku katô Áglangngagán. Ágpédu-éduwa ákniyu na kailangan madigár tô ágkémun yu na nángngà tun ta Manama na igtawar ákniyu. ² Kailangan pabbabà-babà kó, médu-édu kó asta mallayat é ginawa yu tun ta mga unawa yu. Papasinsiyaé kó, su ukit kani, ágpakitanán yu na ágpaginawaé kó. ³ Ággár-ággár kó asta panayun kó tun ta kapasábbadé yu na tikud tun ta Ugis Espiritu, su inaggát kód na igpasábbadé ukit katô kasunayan. ⁴ Su tô langun ta na mga ágpampamaké igimu ka Manama na sábbad dád lawa, sábbad dád tô Ugis Espiritu na góddô dini áknita, asta sábbad dád tô gimanan tun ta katawar din áknita. ⁵ Sábba dád tô Áglangngagán ta, sábbad dád tô ágpamakén ta, asta sábbad dád tô gunayan ka kapabunyang ta. ⁶ Sábba dád tô Manama na Ámmà katô langun. Sikandin tô ágpangulu katô langun, sikandin tô ágtuman katô kakalyag din ukit katô langun, asta sikandin tô góddô tun ta langun.

⁷ Duwán gasa na igbággé i Cristo tun ta tagsábbad-sábbad áknita tingód katô dakál ginawa din. ⁸ Mà katô kagi ka Manama na igsulat,

Tô igsadun sikandin tun datas,

Igpid din tô marapung mga igtalu din,

Asta igbággé din tô mga gasa tun ta mga manubù. †

⁹ (Na, ukit kani kagi na, "Tô igsadun sikandin tun datas," isóddóran ta na iguna pa sikandin igsunad nit banuwa. ††¹⁰ Sikandin na igsunad tô igsadun pagsik tun datas ta langit ébô imun din na nángngà tô langunlangun.) ¹¹ Si Cristo tô igbággé kani mga gasa áknita, su duwán igimu din na mga apostoles, duwán mga propeta, duwán mga taraulit katô Madigár Gulitán, asta duwán mga tarapid asta mga taratinurù katô kabánnalan. ¹² Tô gó tô igbággé din para ágkagamit katô mga sakup ka Manama ébô kumasarig tô kapamaké katô langun ta na igpanunggiringan na lawa i Cristo. ¹³ Ukit kani, makému ki pasábbadé tun ta kapamaké asta tun ta kasóddór ta katô Batà ka Manama ébô mému ki na mabákkár, asta makéring tô ágkémun ta katô nángngà ágkémun i Cristo.

¹⁴ Atin ka matuman ni, ði kid méring na mga gabatà. ði kid méring na barko na ágpiddán ka balud asta áglayapán ka karamag, su ði ki sékót ágkapid katô mga ágtinuruán ka mga katig áglimbung ukit ka bulaló. ¹⁵ Asal tingód katô kapaginawaé ta, kailangan mulit ki gó baling katô kabánnalan. Purisu méring ki gó ki Cristo agad ándin tô áglumun ta. Sikandin tô iring na ulu ta, ¹⁶ asta sikita tô iring na lawa din. Ukit katô kapid i Cristo áknita, ágpasábbadé tô langun ta,

† 4:8 Salmo 68:18. †† 4:9 Nit banuwa, ó tun dalám ka tanà.

iring na mga bahin ka lawa. Atin ka nángngà tò áglumun katò tagsábbad-sábbad bahin ta asta ágpapamamaké ki, dumakál asta kumasarig ki na mga ágpampamaké iring na sábbad lawa.

Mantu ágkémun katò mga ágpampamaké

¹⁷ Purisu duwán kagin ku ákniyu na tikud tun ta Áglangngagán. Yakó ágpéring katò ágkémun yu tun ta mga manubù na dì ágpamaké katò Manama, su ándà ágpulusán katò mga panámdám dan. ¹⁸ Ingittángngan tò panámdám dan su ándà dan ikagpát katò kabánnalan. Igéllé dan katò kantayan na ágbággén ka Manama su ándà gó sóddór dan asta matággas gó tò ulu dan. ¹⁹ Ándà dán kayyà dan. Ikataglang dan katò madat mga áglumun dan. Dì dan ágsódò áglumu katò langun klasi ka kadattan.

²⁰ Asal ánnà iring kani tò igtinurù ákniyu tingód ki Cristo! ²¹ Isóddórán ku na tò ikadinág kó tingód ki Jesus, igtanggap kó katò kabánnalan na igtinurù ákniyu tingód kandin. ²² Purisu sóddò kó katò katuman yu katò madat mga kakalyag yu, su tò gó tò taganà ágkémun yu na igdadat ukit katò tapé kakalyag yu na iglimbung ákniyu. ²³ Kailangan pamantun yu tò pusung yu asta tò panámdám yu. ²⁴ Igbággayan kó katò mantu ágkémun, su igimu kó ka Manama na mantu iring kandin. Kailangan pakitanán yu gó na igpamantu kó ukit katò áglumun yu na nángngà asta malinis tun ta saruwan ka Manama.

²⁵ Purisu yakó ágbulaló. Kailangan bánnal gó tò kagin yu tun ta mga unawa yu, su tò langun ta mga bahin tun ta lawa i Cristo. ²⁶ Yakó ágkapid katò sókó yu ébò dì kó makasalà. ²⁷ Sódóí yu tò sókó yu ka dì pa sumalláp tò álló, asta yakó ágbággé ka lugar ki Maibuyan. ²⁸ Tò takón kailangan dì dán tumakó. Kailangan lumumu sikandin katò madigár ébò duwán magamit din asta makatabang sikandin katò mga ágkahirapan. ²⁹ Yakó gó ágkagi ka madat, asal kailangan madigár dád tò ágkagin yu ébò katabangan tò mga unawa yu, asta kumasarig tò kapamaké katò mga maminág ákniyu. ³⁰ Yakó yu ágparanuwi tò Ugis Espiritu ka Manama ukit katò mga áglumun yu, su sikandin gó tò pató na sikiyu tò mga sakup katò Manama ébò kasóddórán yu na matuman gó na tábbusán kó tun ta tapuri álló. ³¹ Sódò kó lumu kani langun. Yakó gusig. Yakó sékót ágkaringasa. Yakó ágkasókó. Yakó ágsapà. Yakó ágkagi ka madat. Yakó ágkagi asta áglumu ka madat tun ta duma manubù. ³² Asal kailangan madigár tò lumun yu tun ta mga duma manubù asta pédu-éduwé kó. Kailangan papasinsiyáé kó iring katò kapasinsiya katò Manama ákniyu ukit ki Cristo.

Kailangan madigár tò ágkémun yu

5 Na, su inému kó na mga gabatà katò Manama na ágginawaan din, kailangan makéring kó kandin. ² Agad ándin tò áglumun yu, kailangan ágginawa kó katò mga unawa yu iring katò kaginawa i

Cristo áknita, su igbullas gó sikandin áknita asta igmatayan sikandin ébò pasinsiyaan katò Manama tò mga salà ta. Tò inaté si Cristo, iring sikandin na mammut na ágbággén tun ta Manama na makadayó kandin.

³ Mga sakup kó gó katò Manama. Purisu yakó áglayuk katò ánnà ákniyu sawa ó duma, yakó áglumu katò agad ándin na maripà, asta yakó ágkasabuan katò kaduwánnan ka duma manubù. Kailangan di kó lumumu kani mga salà ébò ándà makabuyas ákniyu, su di mému ni lumun katò mga sakup ka Manama. ⁴ Di mému ka kumagi kó katò maripà ó katò ándà ágpulusán ó katò tamparasà, asal kailangan pasalamat kó baling tun ta Manama. ⁵ Kailangan kasóddórán yu na di makahu tun ta pagpangulu i Cristo asta katò Manama tò mga manubù na áglayuk katò ánnà kandan sawa ó duma, tò áglumu katò agad ándin na maripà, asta tò ágkasabuan katò kaduwánnan ka duma manubù. Atin ka ágkasabuan tò manubù, duwán ágmanaman na ágpangadapán din.

⁶ Tingód kani mga linumuwan ka mga manubù, su pakan dan ka Manama, su di dan ágbánnal kandin. Purisu yakó ágkapid katò mga lumimbung pád ákniyu ukit katò ágkagin dan na ánnà madat ni mga lumu ni. ⁷ Purisu yakó gó ágduma kani mga manubù na madat tò áglumun dan. ⁸ Dángngan, duwán kangittángngan tun ta panámdám yu, asal áknganni duwán dán kappawaan yu su igpasakup kó tun ta Áglangngagán. Purisu tò ágkémun yu kailangan makéring katò ágkémun ka mga manubù na duwán kappawaan. ⁹ Su madigár, nángngà asta ágkasarigan tò áglumun katò mga manubù na duwán dán kappawaan. ¹⁰ Ággár-ággár kó ébò makagpát kó ka ándin tò kakalyag katò Áglangngagán na lumun yu. ¹¹ Lili kó katò madat mga lumu na ándà ágpulusán na áglumun katò mga sakup ka kangittángngan. Asal ukit katò madigár ágkémun yu, ágpasóddór kó na madat tò mga áglumun dan.

¹² Asal makayayyà agad tò ágkagi dád katò mga áglumun dan na inallás. ¹³ Atin ka madigár tò áglumun yu, kagpáttan dan na tuu madat tò áglumun dan, ¹⁴ su kappawaan tò langun na ágtaddawan katò kabánnalan. Purisu duwán ágkagin na, "Atin ka ágtudug ka, lagimmata kad. Atin ka inaté ka, ánnó kad, su kataddawan ka i Cristo."

¹⁵ Purisu tuu kó banté katò ágkémun yu. Yakó yu giringi tò mga ándà kapandayan, asal iringi yu tò mga manubù na duwán kapandayan. ¹⁶ Yakó yu gulai tò oras yu, asal kailangan lumumu kó katò madigár, su marapung gó tò mga áglumu ka madat áknganni. ¹⁷ Purisu yakó áglumu katò ándà ágpulusán, asal kailangan kagpáttan yu ka ándin tò kakalyag katò Áglangngagán na lumun yu.

¹⁸ Yakó ágkalasing, su kadattan kó dád gó, asal kailangan kapánnuan kó katò Ugis Espiritu. ¹⁹ Atin ka ágpalmudé kó, pasalamat kó katò Áglangngagán ukit katò kakanta yu ka mga kagi ka Manama na igsulat, asta ukit katò mga kanta tingód ki Jesus, asta ukit katò

mga kanta na tikud tun ta Ugis Espiritu. Kailangan tikud gó tun ta pusung yu tô kakanta yu.²⁰ Agad ándin tô kókitan yu, kailangan ágpasalamat kó tun ta Ámmà Manama, su igpasakup kó katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo.

Mga sugù para katô mga taladuma

²¹ Kailangan pasakup tô tagsábbad ákniyu tingód katô karespeto yu ki Cristo.

²² Sikiyu na mga sawa, pasakup kó tun ta ákniyu du-ma, iring katô kapasakup yu tun ta Áglangngagán.

²³ Tô mama tô ágpangulu katô kandin sawa, iring na si Cristo tô ágpangulu katô mga ágpampamaké, su sikandin gó tô igtábbus katô mga ágpampamaké na igpanunggiringan na lawa din.²⁴ Purisu kailangan pasakup asta numunug tô mga sawa tun ta kandan duma, iring na kapasakup katô mga ágpampamaké tun ki Cristo.

²⁵ Sikiyu na mga gamama, ginawayi yu tô ákniyu sawa iring katô kaginawa i Cristo katô mga ágpampamaké, su igbullas gó sikandin áknita asta igmatayan²⁶ ébô ukit katô kagi ka Manama imun ki malinis tun ta saruwan din, su igurasan kid ikandin ukit katô kabun-yag.²⁷ Igurasan kid ikandin ébô tanggapán ki na mga ágpampamaké iring na bayi na kasalán na tuu madigár ágsállággán su ándà palang buring ó maripà ó agad ándin na madat. Kakalyag ka Manama na tuu ki malinis asta ándà palang salà.²⁸ Purisu tô mga gamama kailangan gó guminawa katô kandan sawa iring katô kaginawa dan katô kandan sarili lawa, su tô mama na ágginawa katô kandin sawa ágginawa gó katô kandin sarili lawa.²⁹ Ándà gó palang manubù na ágkaringasa katô kandin sarili lawa, asal ágpakannán din asta ágdóppónan din. Tô gó tô áglumun i Cristo tun ta mga ágpampamaké na igpanunggiringan na kandin lawa,³⁰ su sikita tô mga bahin tun ta lawa din.³¹ Mà katô kagi ka Manama,

“Purisu tumanan tô mama katô ámmà din asta katô innà din, asta pasábbadé tô mama asta tô sawa din. Tô duwa dan mému dán sábbad.”†

³² Tuu gó madigár ni kabánnalan na igpasóddór ka Manama áknita ukit kani kagi din, su ni gó tô panung-giringan tingód ki Cristo asta áknita na mga ágpampamaké.³³ Asal duwán gó kailangan tumanán katô mga taladuma. Tô tagsábbad-sábbad ákniyu na mga gama-ma, kailangan ginawaan yu gó tô ákniyu sawa iring katô kaginawa yu katô ákniyu sarili lawa. Asta tô tagsábbad-sábbad ákniyu na mga sawa, kailangan res-petowan yu gó tô ákniyu duma.

Mga gabatà asta kandan mga ámmà asta innà

6 Sikiyu na mga gabatà, bánnal kó katô ákniyu mga ámmà asta innà iring katô kabánnal yu katô Áglangngagán, su tô gó tô nángngà lumun yu.² Ni gó tô una sugù na duwán tandô para katô mga ágbánnal, “Respetowi yu tô ákniyu ámmà asta innà

³ ébô kumallayat tô kantayan yu nit banuwa.”††

⁴ Na, sikiyu na mga ámmà asta mga innà, yakó yu ágpasókówi tô ákniyu mga gabatà, asal dóppóni yu ukit katô disiplina asta tambag na makadayó katô Áglangngagán.

Mga állang asta mga amo

⁵ Sikiyu na mga állang, tuman yu tô kakalyag katô ákniyu amo nit banuwa. Kailangan respetowan yu sikandan. Kailangan tikud tun ta pusung yu tô katu-man yu katô mga sugù dan magunawa katô kabánnal yu ki Cristo.⁶ Inalayun kó bánnal kandan, ánnà dád róggun ka sumállág dan ákniyu ébô madurung kó. Su mga állang kó gó i Cristo, kailangan tikud tun ta tibuk ka pusung yu tô katuman yu katô kakalyag ka Mana-ma.⁷ Kailangan malóggód kó áglumu, su ánnà dád manubù tô ágbánnalán yu, asal tô Áglangngagán tô ágbánnalán yu.⁸ Yakó ágkalingó na agad ándin tô áglumun yu na madigár, duwán gó madigár sulí katô Áglangngagán ákniyu, agad állang kó ó ánnà kó ál-lang.

⁹ Sikiyu na mga amo, kailangan madigár tô kapid yu katô mga állang yu. Yakó áglagaggà kandan, su agad sikiyu asta tô mga állang yu, sábbad dád gó tô Amo yu tun ta langit, asta ándà manubù na ágmusingán din agad ándin tô bónnóng dan.

Mga laniban na ágbággén ka Manama áknita

¹⁰ Na, ni gó tô ágtamanán katô mga ágtinuruán ku ákniyu. Su igpasábbad kó tun ta Áglangngagán, pasarig kó gó ukit katô katulusan din.¹¹ Gamit yu tô langun laniban na ágbággén katô Manama ébô makatu kó katô mga kapókit asta limbung i Maibuyan.¹² Su ánnà mga manubù tô mga usig ta, asal tô madat mga espiritu asta tô ághari na di ágkitanán, tô duwán katulusan ka kangittángngan nit banuwa, asta tô ma-dat mga espiritu tun ta kawang-awangan.¹³ Purisu kailangan gamitán yu tô langun laniban na ágbággén katô Manama ákniyu ébô makatu kó katô mga usig ta ka dumunggù tô álló ka kadattan. Purisu atin ka mapángnga dán tô langun kani, makita na ándà kó gó katalu.¹⁴ Purisu taganà kó iring na sundalo na ágtaganà katô gira. Gamit yu tô kabánnalan iring na sinturon. Gamit yu tô katanggap ka Manama ákniyu na nángngà tun ta saruwan din iring na putó salimbu-tung tun ta kagpa.¹⁵ Gamit yu iring na sapatu tô kataganà yu na mulit-ulit katô Madigár Gulitán tingód katô kasunayan na ágbággén katô Manama.¹⁶ Gamit yu tô kapamaké yu ki Cristo iring na kalasag ébô di kó kasugatan katô iring na mga ágrágrág na ágpánaán i Maibuyan tun ákniyu.¹⁷ Gamit yu tô katábbus ka Manama ákniyu iring na putó sambariro. Gamit yu tô kagi ka Manama na igbággé katô Ugis Espiritu iring na kumpulan.¹⁸ Agad ándin tô dumunggù ákniyu, yakó ágsódô na ágdasal ukit katô katulusan katô Ugis Espiritu. Patannáb kó asta panayun kó tun ta kadasal para

† 5:31 Genesis 2:24.

†† 6:2-3 Exodo 20:12; Deuteronomio 5:16.

katô langun sakup ka Manama. ¹⁹ Dasal kó pagsik para kanak ébô bággayanna ka Manama katô nángngà mga kagi na ándà máddang ku ka mulit-ulitta katô Madigár Gulitán na ándà pasóddóri sayyan. ²⁰ Iné-muwa na ágsuguánnán katô Manama ébô mulit-ulitta kani Madigár Gulitán, asta tô gó tô gunayan na igpriso-owa áknganni. Asal dasal kó para kanak na diya kumataló asta nángngà tô kólit-ólit ku.

Ágtamanán kani sulat

²¹ Si Tiquico tô kataladi na ágginawaan. Ágkasarigan sikandin na kadumaan ku na ágtuman ka kakalyag

katô Áglangngagán. Atin ka dumunggù sikandin diyan ákniyu, ulitán din tô inému kanak dini. ²² Purisu pasadunán ku sikandin diyan ákniyu ébô makasóddór kó tingód áknami, asta ébô pabákkárrán tô pusung yu. ²³ Mga kataladi, mólà pa ka duwán kasunayan yu asta duwán ginawa yu tikud tun ta Ámmà Manama asta Áglangngagán na si Jesu-Cristo ukit katô kapamaké yu. ²⁴ Mólà pa ka tabangan ka Manama tô langun yu na ágginawa katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo ukit katô ginawa na ándà ágtamanán.

Filipos

Una Basan

Tô lunsud ka Filipos isakup tun ta probinsya ka Macedonia tun ta banuwa ka Grecia. Dakál lunsud tô Filipos, asta igóddóan katô marapung mga sakup ka Roma.

Tô igdunggù si Pablo tun ta Macedonia, igulit-ulit sikandin tun ta mga taga Filipos. Purisu marapung tô igpamaké ki Jesu-Cristo. Tuu masarig tô kapamaké dan. Dakál tô ginawa dan ki Pablo, asta dakál tô ginawa i Pablo kandan. Marag sikandin igasadun tun ta Filipos, asta igtabang tô mga ágpampamaké kandin.

Tô igdinág dan na igpriso si Pablo, igpapid dan tô kadumaan dan na si Epafrodito ébô tumabang kandin. Igpid dan pagsik tô salapi ébô duwán magamit i Pablo.

Purisu igsulat si Pablo kandan ébô pasalamat tingód katô tabang dan kandin. Igtalan din kandan na kailangan pabákkárrán dan tô kapamaké dan ki Jesu-Cristo, asta kailangan ágkadayawan dan agad ágkahirapan dan. Igsulat din na kailangan liliyan dan tô mga taratinurù katô ánnà nángngà. Igpapanámdám din sikandan na igtábus dan su igpasábbad dan tun ki Cristo, asta tô gó tô gasa na igbággé katô Manama tingód katô kapamaké dan, asta ánnà ukit katô katuman dan katô mga sugù asta mga ágkémun ka Judio.

1 Ni sulat tikud kanak si Pablo, asta si Timoteo tô kadumaan ku. Mga ágsuguánnán ké i Jesu-Cristo. Ágpangumusta ké ákniyu diyan ta lunsud ka Filipos. Igsulatan ku tô langun yu na mga sakup ka Manama na igpasábbad tun ki Jesu-Cristo, tô mga tarapid ákniyu, asta tô mga manubù na ágtabang kandan tun ta lumu ka Manama.

² Mólà pa ka matanggap yu tô tabang asta tô kasunayan tikud tun ta Manama na Ámmà ta asta tikud tun ta Áglangngagán na si Jesu-Cristo.

Dasalán i Pablo tingód katô mga taga Filipos

³ Atin ka ágsampátta ákniyu, ágpasalamatta katô Manama tingód ákniyu. ⁴ Kada ágdasalla para ákniyu langun, duwán dayó ku. ⁵ Ágpasalamatta katô Manama su tikud tun ta kapamaké yu sippang áknganni, sikiyu tô igtabang kanak tun ta kólit-ólit ku katô Madigár Gulitán. ⁶ Igtigkanayan ka Manama tô madigár lumu din diyan ákniyu, asta isóddóran ku na panayunán din ni sippang ka lumónód si Jesu-Cristo. ⁷ Nángngà gó tô dayó ku tingód ákniyu langun su ágginawaan ku gó sikiyu. Róggun igprisowa asta róggun igdapitta katô kabánnalan asta igpasóddórna na bálnal gó tô Madigár Gulitán, igtabang kó kanak tingód katô igpalumu ka Manama kanak ukit katô kédu din. ⁸ Isóddóran ka Manama na tuuwa ágkabugaan ákniyu, su ágginawaan ku gó sikiyu magunawa katô kaginawa i Jesu-Cristo ákniyu.

⁹ Ágdasalla gó para ákniyu na mólà pa ka kadugangan gó tô kapaginawaé yu ébô tuu yu kasóddóran asta tuu yu kagpáttan. ¹⁰ Mólà pa ka kasóddóran yu ka ándin tô madigár ágkémun asta áglumun yu ébô malinis kó gó tun ta saruwan ka Manama asta ándà makabuyas ákniyu sippang ka lumónód si Cristo, ¹¹ asta

ébô ándà gó salà na áglumun yu ukit katô tabang i Jesu-Cristo ákniyu. Purisu pabantugán asta durungán gó tô Manama.

Tô dayó i Pablo

¹² Mga kataladi, kakalyag ku na kasóddóran yu na agad ándin tô inókitan ku, asal ikólit-ólitta pa. Agad igprisowa, asal tuu pa gó marapung tô igpaminág katô Madigár Gulitán, ¹³ su tô langun sundalo na ágbanté katô palasyo katô emperador, asta tô langun ka duma mga manubù dini, isóddóran dan na igprisowa su igulit-ulitta katô Madigár Gulitán tingód ki Cristo. ¹⁴ Tô karapungan ka mga kataladi, igmabákkár tô kasarig dan tun ta Áglangngagán ukit katô kapriso kanak, asta igmagani dan na gulit-ulit katô kagi ka Manama na ándà máddang.

¹⁵ Agad duwán mga duma manubù na gulit-ulit tingód ki Cristo su ágkasabuan dan kanak asta gingá dan, asal duwán mga duma na gulit-ulit tingód ki Cristo su madigár tô kakalyag dan. ¹⁶ Gulit-ulit dan su ágginawaanna ikandan. Isóddóran dan na igpapidda dini ébô makataba a katô mga géllé katô Madigár Gulitán. ¹⁷ Asal tô mga ágkasabuan kanak, agad gulit-ulit dan tingód ki Cristo, ánnà madigár tô ágdantulán dan. Ágpallayat-layat dan dád katô sarili dan. Kéman dan ka kadugangan tô madat na ágriyun ku dini ta prisowan ukit katô áglumun dan.

¹⁸ Asal tógón din! Agad madigár ó madat tô ágdantulán dan, asal ágkadayawanna gó su mólit-ólit pa tô kabánnalan tingód ki Cristo.

Manayunna gó kadayawan, ¹⁹ su isóddóran ku na ukit katô ákniyu mga kadasal asta ukit katô tabang katô Espiritu i Jesu-Cristo, madigár tô dungguán ku. ²⁰ Tuu dakál tô kakalyag ku asta tô gimanan ku na diya gó

kayyaan, asal iring katô inalayun áglumun ku, maganiya gó pabantug ki Cristo ukit katô áglumun ku, agad mantéya ó matéya.

²¹ Kakalyag ku na róggun mantéya pa, si Cristo gó tó ágpabantugán ku. Atin ka matéya, tuu pa madigár su dumuma ad kandin. ²² Asal ka mantéya pa, duwán pa lumun ku na duwán ágpulusán. Ándà ku kasóddóri ka ándin tó tuu madigár para kanak. ²³ Ilibug tó panámdám ku su kakalyag ku na tananan ku ni banuwa su tuu pa madigár ka dumuma a ki Cristo. ²⁴ Asal tuu pa ágkailanganán ka mantéya pa ébô makatabangnga pa ákniyu. ²⁵ Purisu isóddóran ku gó na mantéya pa asta manayunna dumuma ákniyu ébô tuu pa kumasarig asta kadayawan kó tingód katô kapamaké yu. ²⁶ Atin ka makalónódda diyan ákniyu, tuu kó gó kadayawan tingód katô iglumu i Jesu-Cristo para kanak.

²⁷ Na, agad ándin tó kókitan ku, kailangan nángngà tó ágkémun yu magunawa katô ágtinuruán tun ta Madigár Gulitán tingód ki Cristo ébô agad makasadunna ó diya makasadun diyan ákniyu, kadinágan ku na masarig tó kapamaké yu asta ágpasábbadé kó na ágpénagpát katô mga géllé asta gulit-ulit kó katô Madigár Gulitán ébô duwán mamaké. ²⁸ Yakó gó ágkamáddangan katô mga manubù na gusig ákniyu. Atin ka di kó kamáddangan, ni gó tó pató ébô kasóddóran dan na supakan dan asta sikiyu tó tábusán. Manama tó ágtikudan kani langun, ²⁹ su tingód katô kakalyag ka Manama, igsalin kó ánnà dád ébô mamaké kó ki Cristo, asal igsalin kó ébô irrayatan kó pagsik tingód kandin. ³⁰ Purisu ágtiisán yu tó kerryat katô mga géllé ka Madigár Gulitán, iring katô inókitan ku na igkita yu dāngngan, asta iring katô inókitan ku sippang áknganni na igdinág yu.

Tô kapabbà i Cristo

2 Na, ágpabákkárrán kó gó i Cristo, górorán kó ukit katô kaginawa din ákniyu, ágpasábbad tó Ugis Espiritu tun ákniyu, asta ágpaginawaé asta ágpéduwé kó. ² Purisu bággé kó kanak katô bānnal dayó ukit kani mga áglumun yu. Pénagpátté kó. Paginawaé kó. Pasábbadé kó tun ta ginawa asta tun ta panámdám.

³ Agad ándin tó áglumun yu, yakó ágtingát, asta yakó ágpallayat-layat, asal pabbabà-babà kó baling, asta pabantug yu tó mga unawa yu sopra pa katô kapabantug yu katô ákniyu sarili. ⁴ Yakó ágpapanámdám tingód dád katô ákniyu kadigárran, asal panámdám kó tingód ka kadigárran katô mga unawa yu.

⁵ Kailangan magunawa tó panámdám yu katô panámdám i Jesu-Cristo.

⁶ Agad Manama gó sikandin, ándà din awidi tó kagunawa din katô Ámmà Manama,

⁷ asal igtananan din tó kagunawa din asta inéring sikandin na állang. Igpamanubù sikandin asta ipamasusu.

⁸ Tô igpamanubù sikandin, igpabbabà-babà sikandin

ukit katô katuman din katô kakalyag katô Manama sippang ka kamatayan, agad ukit katô kamatayan tun ta krus.

⁹ Purisu tuu gó igpabantug ka Manama si Jesu-Cristo, asta igbággé ka Manama tun kandin tó ngadan na tuu pa mallayat ka tandingán katô langun ka duma mga ngadan,

¹⁰ ébô ka dinággán tó ngadan i Jesus, lumingkóód asta pabantug kandin tó langun, †

agad tun ta langit, ó nit tanà, ó tun ta siráb kani tanà, ¹¹ asta ébô tó langun kumagi na si Jesu-Cristo gó tó Áglangngagán.

Purisu pabantugán tó Manama na Ámmà.

Iring ki na karani

¹² Purisu mga ágginawaan ku, su inalayun kó igtuman katô kakalyag ka Manama, ággár-ággári yu tó nángngà áglumun katô mga manubù na igtábbus ka Manama tingód katô karespeto †† yu kandin. Ággár-ággári yu ánnà dád róggun katô diyanna pa ákniyu, asal tuu pa gó áknganni agad ándà ad diyan ákniyu.

¹³ Makagaga kó tumuman su ágtabangan kó ka Manama na ágbággé ákniyu katô kakalyag asta makému ébô makatuman kó katô kakalyag din.

¹⁴ Agad ándin tó áglumun yu, yakó ágburáng-buráng asta yakó ágpapulé ¹⁵ ébô makita na malinis kó asta ándà salà yu na mga gabatà ka Manama, agad madat asta masalà-salà tó ágkémun katô duma mga manubù, su ágkitanán dan tó nángngà ágkémun yu iring na mga karani na ágséllà tun ta langit. ¹⁶ Pasóddór kó kandan na duwán kantayan na ándà ágtamanán na bággén ka Manama. Nángngà ni áglumun yu ébô tun ta kalónód i Cristo, duwán gó dayó ku su duwán ágpulusán katô linumuwan ku diyan ákniyu.

¹⁷ Atin ka matayanna, marus tó dipanug ku iring na bino na parusán asta bággén tun ta Manama. Su igpamaké kó asta igbággé kó katô sarili yu tun ta Manama, iring kó na mannap na matayan asta bággén tun ta Manama. Purisu duwán dayó ku su igbággé ku ni sarili ku tun ta Manama, asta kadayawanna duma ákniyu su igbággé yu tó sarili yu tun ta Manama. ¹⁸ Iring kani, duwán dayó yu su igbággé yu tó sarili yu tun ta Manama, asta kadayawan kó duma kanak su igbággé ku ni sarili ku tun ta Manama.

Si Timoteo asta si Epafrodito

¹⁹ Na, tó gimanan ku tun ta Áglangngagán na si Jesus na pasadunán ku si Timoteo diyan ákniyu ka di dán madugé ébô kadayawanna ka ulitanna ikandin tingód katô kóddô yu. ²⁰ Sikandin tó pasadunán ku su ándà duma manubù iring kandin na tuu ágpanámdám tingód katô kadigárran yu. ²¹ Tô duma mga manubù ágpanámdám dád tingód katô kandan kakalyag áglumun. Di dan ágpanámdám tingód katô kakalyag na palumun i Jesu-Cristo kandan. ²² Asal isóddóran yu na ágkasarigan si Timoteo. Isóddóran yu na igtambang

† 2:10 Ahaán tó Isaias 45:23. †† 2:12 Karespeto, ó máddang.

sikandin kanak na gulit-ulit katô Madigár Gulitán tingód ki Cristo, iring katô katabang ka batà katô kandin ámmà. ²³ Gimanna na pasadunán ku sikandin diyan ákniyu ka kasóddóran ku ka ándin tō dungguán katô kaso ku. ²⁴ Gimanna pagsik na tabanganna katô Áglangngagán ébô makasadunna diyan ákniyu ka di dán madugé.

²⁵ Igpánámdámma na kailangan pólián ku si Epafrodito diyan ákniyu. Sikandin tō kataladi ku asta igtambang kanak na ágtuman katô kakalyag ka Manama. Igdapit sikandin katô Madigár Gulitán iring na sundalo. Igpasadun yu sikandin dini ébô tumabang kanak tun ta kahirapan ku. ²⁶ Pólián kud sikandin diyan ákniyu su ágkabugaan dán sikandin ákniyu langun, asta di dán sikandin pakatónnók tingód katô tana din su ikadinág kó na ibógókan sikandin. ²⁷ Ibógókan gó sikandin asta masig pád maté. Asal inéduwan tō Manama kandin, asta ándà sikandin kamaté. Inéduwan pagsik tō Manama kanak ébô makaliliya katô tuu pa dakál ranu.

²⁸ Purisu masig kud pólián sikandin diyan ákniyu ébô ka kitanán yu puman sikandin, kadayawan kó, asta méwà tō tana ku. ²⁹ Purisu tanggap yu sikandin na dakál tō dayó yu, iring na madigár áglumun ka mga sakup katô Áglangngagán. Pabantug yu sikandin asta tō langun manubù na iring kandin, ³⁰ su masig pád sikandin inaté tingód katô katuman din katô kakalyag i Cristo. Agad isóddóran din na maté pád sikandin, asal kakalyag din na tumabang kanak, su sikiyu di makagaga tumabang.

Tō manubù na tanggapán ka Manama

3 Na, mga kataladi ku, mólà pa ka kadayawan kó su igpasakup kó tun ta Áglangngagán! Diya ágkabállé agad umaná ku tō kasulat ku kani, su kakalyag ku na di kó kadattan.

² Banté kó katô mga Judio na áglumu ka madat. Iring dan na madat mga asu, su mirit dan pád ákniyu na patupu kó ébô tanggapán kó ka Manama. ³ Asal sikita gó baling tō duwán mga pató na bálnal ki mga sakup katô Manama agad ándà tupuwi tō langun ta, su ágpangadap ki katô Manama ukit katô tabang ka Ugis Espiritu, asta ágkadayawan ki su igpasábbad ki tun ki Jesu-Cristo, asta isóddóran ta na di ki tanggapán ka Manama ukit katô kapatupu ta.

⁴ Atin ka matábbus ki tingód katô lawa ta asta linumuwan ta, duwán gó gunayan ku kumagi na sobra a pa ka tandingán katô duma mga manubù. ⁵ Tō ikawalu álló tikud tun ta kapamasusu kanak, igtupuwanna gó. Sakán tō sábbad rubbad i Israel, asta sábbadda sakup katô mga rubbad i Benjamin. Sábbadda Judio. [†] Tuuwa gó igtuman katô mga sugù i Moises ^{††} su igpasakuppa tun ta mga Pariseo. ⁶ Su malóggódda igtuman katô mga sugù, igirrayatan ku pa tō mga ágpamaké ki

[†] 3:5a Judio, ó Hebreo. ^{††} 3:5b Manama tō igbággé katô mga sugù ki Moises, asta si Moises tō igbággé katô mga sugù tun ta mga rubbad i Israel. Purisu ágtawarán katô mga rubbad i Israel na mga sugù i Moises.

Cristo. Asta tingód katô katuman ku ka mga sugù ébô tanggapánna ka Manama na nángngà tun ta saruwan din, ándà ágkasawé kanak.

⁷ Tō langun kani na igpanámdám ku dāngngan na duwán ágpulusán ku, ándà dán ágpulusán áknganni, su kakalyag kud na pasábbadda tun ki Cristo. ⁸ Isóddóran kud gó na ándà palang ágpulusán katô langun ka tandingán katô kapasábbad ku ki Jesu-Cristo na Áglangngagán ku. Iring dád na ussu tō langun igsarigan ku dāngngan. Purisu igtananan kud tō langun ébô pasábbadda tun ki Cristo, ⁹ asta ébô masakuppa gó tun kandin. Ándà a tanggapi ka Manama na nángngà tun ta saruwan din ukit katô katuman ku katô mga sugù, asal igtanggappa gó katô Manama na nángngà ukit dád katô kapamaké ku ki Cristo, su ukit dád katô kapamaké ta tō katanggap ka Manama áknita na nángngà tun ta saruwan din. ¹⁰ Kakalyag ku na pasábbadda tun ki Cristo asta kasóddóran ku tō katulusan din magunawa katô iggamit ka Manama tō iganté din puman si Cristo. Kakalyag ku na kókitan ku tō kahirapan na magunawa katô kahirapan i Cristo. Kakalyag ku na méringnga kandin agad matayanna magunawa katô kamatayan i Cristo para kanak, ¹¹ su kakalyag ku na anténna puman ikandin.

Panayun kó ugtun katô ganti

¹² Ándà a kagi na ikéringngad ki Cristo. Ándà ku pa katuman tō langun katô kakalyag din kanak. Asal gág-gár-ággára ébô tuuwa makéring ki Cristo, su igsalinna i Jesu-Cristo ébô makéringnga kandin. ¹³ Mga kataladi, ándà a panámdám na ikéringngad ki Cristo. Asal sábbad dád tō gugtunán ku, su diyad gó ágpánámdám tingód katô iglumu ku, asal gág-gár-ággára ébô ugtunán ku tō kakalyag ku. ¹⁴ Inalayunna gág-gár-ággár sippang ka dumunggù a tun ta ágtamanán ébô tanggapán ku tō ganti ka Manama na igtawar kanak tun ta langit ukit ki Jesu-Cristo.

¹⁵ Purisu iring pád kani tō panámdám katô langun ta na ágsunnad dán é kapamaké. Asal ka ánnà magunawa tō panámdám yu tingód kani, pénagpáttán kó katô Manama. ¹⁶ Asal kailangan tumanán ta gó tō kabánnalan na igpasóddór dán katô Manama áknita.

¹⁷ Na, mga kataladi, iringi yu gó tō ágkémun ku, asta sállág yu tō ágkémun katô mga manubù na igiring áknami ébô duwán iringan yu. ¹⁸ Su marapung tō mga mà kagi igpamaké ki Cristo, asal ukit katô madat linumuwan dan, ágpasóddór dan na gusig dan katô ágtinuruán tingód katô kamatayan i Cristo tun ta krus. Ikapira ad igulit ákniyu tingód kani mga manubù ni, asta igsággówa róggun katô kapasampát ku puman kani ákniyu. ¹⁹ Asal matuman dan gó supakan ka Manama, su agad ándin tō kakalyag katô lawa dan, tō gó tō ágtumanán dan. Agad kailangan kayyaan dan tingód katô madat mga linumuwan dan, asal ágpapadurung dan baling. Ágpánámdámmán dan dád tō tingód katô kóddô dan nit banuwa. ²⁰ Asal sikita gó tō mga sakup tun ta pagpangulu ka Manama tun ta langit na tikudan katô Taratábbus ta. Gangatan ta tō

Áglangngagán na si Jesu-Cristo. ²¹ Ukit katô katulusan din, pamantun din ni lawa ta na ágkamaté ébô tô lawa ta méring katô tuu madigár lawa din na di maté. Magunawa tô katulusan na gamitán din ka talun din tô langun agad ánda.

Mga ágtinuruán

⁴ Purisu mga kataladi ku na ágginawaan ku, pasarig kó katô kapamaké yu tun ta Áglangngagán. Ágkabugaan ad ákniyu, su sikiyu tô ágbággé kanak ka dayó, asta sikiyu tô pató na duwán ágpulusán katô linumuwan ku.

² Ágpédu-éduwa ákniyu Euodia asta Sintique na kailangan pasábbadé kó, su mga sakup kó katô Áglangngagán. ³ Ágpédu-éduwa pagsik áknikó na ágkasarigan rarak ku na tabangan nu ni duwa gabayi ébô pasábbadé dan, su sikandan tô kadumaan ku na gulit-ulit katô Madigár Gulitán, asta sikandan tô kadumaan i Clemente asta tô дума mga kadumaan ku na igsulat dán tô mga ngadan dan tun ta libro ka kantayan na ánda ágtamanán.

⁴ Kailangan inalayun kó gó kadayawan tingód katô kapasakup yu tun ta Áglangngagán. Umanán ku tô igkagi ku, na kailangan kadayawan kó gó!

⁵ Pakita yu tun ta langun manubù na mallayat tô ginawa yu. Masig dán tô kalónód katô Áglangngagán.

¹⁶ Agad ándin tô dumunggù tun ákniyu, yakó gó ágkatanaan, asal dasal kó tun ta Manama tingód katô langun. Ulit yu kandin tô mga ágkailanganán yu, pamuyù kó katô tabang din, asta pasalamat kó kandin.

⁷ Atin ka lumun yu ni, bággayan kó katô Manama ka kasunayan ébô ánda palang tana yu. Masuné kó su ágsarig kó ki Jesu-Cristo. Tô kasunayan na tikud tun ta Manama di yu tuu ágkagpáttan su tuu gó madigár.

⁸ Na, mga kataladi, duwán pa sábbad kagin ku ákniyu. Panámdám yu dád gó tô mga bálnal, tô mga ágkabantug, tô mga nángngà, tô mga malinis, tô mga ágbággé ka dayó, asta tô mga madigár ágdinággán. Agad ándin tô mga madigár, asta agad ándin tô mga ágkadurung, panámdám yu ni. ⁹ Tuman yu tô langun na igtinurù ku ákniyu, tô mga kabánnalan na igtanggap yu asta tô igpaminág yu tikud kanak. Agad ándin tô linumuwan ku na igkita yu, tô gó tô kailangan lumun yu, asta dumaan kó gó katô Manama na ágbággé ka kasunayan.

Kapasalamat tingód katô tabang

¹⁰ Dakál gó tô dayó ku asta ágpasalamatta katô Áglangngagán su igpasóddór yu puman na iggi-

† 4:5 Masig dán tô kalónód katô Áglangngagán, ó madani gó tô Áglangngagán tun ákniyu.

nawaanna ikiyu. Isóddóran ku na agad duwán kakalyag yu na tumabang kanak, asal ánda dád timpo para katô katabang yu. ¹¹ Yakó ágpanámdám na igkagiya kani su ikulanganna, su agad ándin tô kóddô ku, isóddóran ku na nángngà gó para kanak. ¹² Isóddóran ku na nángngà para kanak agad ágkandaanna, asta nángngà para kanak agad ágkaduwánnanna. Isóddóran ku na nángngà tô kóddô ku agad ándin. Nángngà kanak agad ágkabássugga ó agad ágbal-lusánná. Nángngà kanak agad duwán dakál ó agad ikulanganna. ¹³ Agad ándin tô dumunggù kanak, makatiissa katô langun ukit katô tabang i Cristo na ágpabákkár kanak. ¹⁴ Asal madigár tô tabang yu kanak áknganni su ihirapanna gó.

¹⁵ Sikiyu na mga taga Filipos, isóddóran yu na tô iganówa tikud tun ta probinsya ka Macedonia asta tô igtigkanéya igulit-ulit katô Madigár Gulitán tun ákniyu, sikiyu dád gó tô mga ágpampamaké na igpapid ka tabang para kanak ébô makatinurù a katô дума mga manubù iring katô katinurù ku ákniyu. ¹⁶ Agad dutun-na ta lunsud ka Tesalonica, asal ikapira kó igpapid katô tabang yu para kanak. ¹⁷ Yakó ágpanámdám na duwán kakalyag ku na tumabang kó puman kanak, asal kakalyag ku na duwán matanggap yu tikud tun ta Manama tingód katô kabággé yu kanak.

¹⁸ Áknganni ánda a kakulangi su itanggap kud tô dakál tabang yu kanak, asta duwán pa sobra katô ágkailanganán ku su itanggap kud tô tabang na igpapid yu kanak ukit ki Epafrodito. Nángngà tun ta Manama tô tabang yu asta ágkadayawan sikandin, su tô gasa yu kanak iring na mambut na ágbággén tun ta Manama. ¹⁹ Na, tô Manama na ágdóppón kanak tô mággé ákniyu katô langun na ágkailanganán yu su di katáppángngan tô dakál ginawa din na ágbággén din áknita ukit ki Jesu-Cristo. ²⁰ Purisu durungán ta tô Manama na Ámmà ta ka ánda ágtamanán. Matuman gó ni!

Ágtamanán kani sulat

²¹ Ágpangumusta a katô langun sakup ka Manama na ágpamaké ki Jesu-Cristo. Tô mga kataladi na igduma kanak dini, ágpangumusta dan ákniyu. ²² Ágpangumusta ákniyu tô langun sakup ka Manama dini, asta tuu pa gó tô mga taralumu tun ta palasyo katô emperador.

²³ Mólà pa ka tabangan kó katô Áglangngagán na si Jesu-Cristo.

Colosas

Una Basan

Colosas tō délák lunsud tun ta probinsya ka Asia. Tō mga ágpampamaké tun ta Colosas ándà kita ki Pablo. Tō dád igkita kandin si Epafras na taga Colosas, su igpamaké sikandin ki Cristo ukit ki Pablo. Ukit katō kólit-ólit i Epafras tun ta Colosas, duwán mga manubù na igpamaké ki Cristo.

Róggun igpriso si Pablo, igdunggù si Epafras asta igulit ki Pablo tingód ka problema tun ta Colosas. Mà din na duwán mga taratinurù na igdunggù tun ta Colosas na ássa tō ágtinuruán dan. Igbuyas dan gó si Cristo. Igtinurù dan na tuu pa mallayat tō mga panaligan ka tandingán ki Cristo, asta mga panaligan baling tō ágpadani katō mga manubù tun ta Manama. Purisu igduwa-duwa gó tō panámdám katō mga ágpampamaké tingód ki Jesu-Cristo, asta igpapulé dan.

Purisu igsulat si Pablo kandan, asta igpapid din ni surat ki Epafras tun ta Colosas. Nit surat, igkagi si Pablo kandan na kulang tō igtinurù katō mga taratinurù. Igpasóddór din kandan na si Jesu-Cristo gó tō tuu bánnal Batà ka Manama, igpallayat ka Manama sikandin, asta ándà palang na tuu pa mallayat ka tandingán kandin. Sikandin gó tō ágpangulu katō langun. Sikandin dád gó tō makapasábbad katō Manama asta katō mga manubù. Sikandin tō Áglangngagán katō langun na mamaké kandin.

¹ Sakán si Pablo na igsalin ka Manama ébô imunna na apostoles i Jesu-Cristo. Sakán asta si Timoteo na kataladi ta ² tō ágpangumusta ákniyu diyan ta lunsud ka Colosas. Sikiyu tō mga sakup ka Manama asta ágkasarigan kó na mga kataladi tun ki Cristo.

Mólà pa ka tabangan kó katō Ámmà Manama ta, asta bággayan kó ikandin ka kasunayan.

Kapasalamat asta kadasal i Pablo

³ Atin ka ágdasal ké tingód ákniyu, inalayun ké ágpasalamat tun ta Manama na Ámmà katō Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo. ⁴ Ágpasalamat ké kandin su idinág dé na masarig tō kapamaké yu ki Jesu-Cristo, asta dakál kun tō ginawa yu tun ta langun sakup ka Manama. ⁵ Masarig tō kapamaké yu asta dakál tō ginawa yu su gimán kó katō ágpulusán yu na igtaganà ka Manama para ákniyu tun ta langit. Ni gó tō igimanan yu dāngngan tikud tun ta álló na igdinág kó katō kabánnalan, asta tō gó tō Madigár Gulitán tingód ki Cristo. ⁶ Ni Madigár Gulitán ágpanayun dán gó ágkatalap sippang tun ta kaluwagan kani banuwa. Marapung dán tō duma mga manubù na igpamaké, asta igpamantu katō ágkémun dan iring katō inému ákniyu tō álló na igbánnal yu tō kabánnalan tingód katō kédu ka Manama tun ta mga masalà-salà. ⁷ Tō gó tō kabánnalan na igtinurù i Epafras ákniyu. Sikandin tō kadumaan dé na ágginawaan dé asta tō ágkasarigan na ágsuguánnán i Cristo na igpasadun dé tun ákniyu na bullas áknami. ⁸ Sikandin tō igulit áknami tingód katō dakál ginawa yu na igbággé katō Ugis Espiritu ákniyu.

⁹ Purisu tō ikasóddór ké kani tingód ákniyu, inalayun ké ágdasal tingód ákniyu. Inalayun ké ágpédu-édu

katō Manama na makasóddór kó katō langun ka kakalyag din na lumun yu. Ágdasal ké na tanggapán yu tō kapandayan asta tō kénagpáttan na ágbággén katō Ugis Espiritu ¹⁰ ébô makatumán kó katō kakalyag katō Áglangngagán, asta ébô kadayawan gó sikandin tingód ákniyu. Ágdasal ké na manayun kó lumumu ka madigár, asta kadugangan gó tō isóddóran yu tingód ka Manama. ¹¹ Mólà pa ka pabákkárrán kó gó ka Manama ukit katō kandin makasalábbù katulusan ébô ka dungguan kó ka mga kahirapan, makatiis kó katō langun asta kumallayat tō ginawa yu. Mólà pa ka duwán dayó yu, ¹² asta makapasalamat kó katō Ámmà na Manama, su igimu kó ikandin na nángngà ébô masakup kó tun ta mga manubù na bággayan din katō igpataganà para kandan tun ta pagpangulu din na giló.

Si Cristo tuu mallayat ka langun

¹³ Igpaluwà kid ka Manama tikud tun ta pagpangulu katō kangittángngan, asta igalin ki ka Manama tun ta pagpangulu katō Batà din na ágginawaan din. ¹⁴ Ukit katō kamatayan katō Batà din, igtábbus kid ka Manama, asta igpasinsiyaan kid ikandin tingód katō mga salà ta.

¹⁵ Ukit ki Cristo ikitaan ta tō Manama na di ágkitanán. Si Cristo tō tuu mallayat ka tandingán katō langun-langun na igimu ka Manama,

¹⁶ su ukit ki Cristo igimu ka Manama tō langun-langun, agad tun ta langit asta nit banuwa, agad tō ágkitanán asta tō di ágkitanán, agad ándin tō mga duwán katulusan asta tō ágpangulu ó tō ághari.

Sikandin tō tuu mallayat ka tandingán katō langun, su igimu katō Manama tō langun ukit kandin asta para kandin.

¹⁷ Tō ándà pa imuwi tō agad ándin, taganà duwán dán sikandin,

asta ukit kandin, madigár tō katagù asta tō kapasábbadé katō langun.

¹⁸ Sikandin tō tuu mallayat su sikandin tō ulu katō langun ágpampamaké na igpanunggiringan katō lawa din.

Sikandin tō ágtigkanayan katō langun, asta sikandin tō una inanté puman na ò puman maté

ébô ágkasóddóran ta na sikandin tō tuu pa mallayat ka tandingán katō langun.

¹⁹ Sikandin tō ikitaan katō ágkémun ka Manama, su kakalyag ka Manama na tō Batà din gó tō mapán-nù

katō kapánnuan ka Manama.

²⁰ Ukit ki Cristo igpasábbad ka Manama tō langun tun kandin,

agad tō nit banuwa asta tō tun ta langit.

Ukit katō dipanug din tō inaté sikandin tun ta krus, mému dán masábbad tō mga manubù tun ta Manama.

²¹ Dángngan, madiyù kó tikud tun ta Manama, asta inému kó na mga usig òn, su madat tō panámdám yu asta madat tō mga linumuwan yu. ²² Asal igpasábbad kó òn tun ta Manama ukit katō kapamanubù i Cristo asta katō kamatayan òn tun ta krus ébô piddán kó ikandin madani tun ta Manama, su ándà dán salà yu, asta malinis kó òn tun ta saruwan ka Manama. ²³ Asal kailangan manayun kó na masarig tō kapamaké yu. Yakó ágsuwé tikud tun ta gimanan na igpasóddór ákniyu dángngan tō igdinág yu tō Madigár Gulitán na igulit-ulit dán tun ta langun manubù tun ta kaluwagan kani banuwa, asta igpapidda katō Manama ébô mulit-ulitta kani Madigár Gulitán.

Linumuwan i Pablo para katō mga ágpampamaké

²⁴ Agad ágkahirapanna áknganni, asal idayawanna su ukit katō katiis ku kani mga kahirapan, katabangan kó gó. Ni ágriyun ku kannun ta lawa ku iring katō igtiis i Cristo ébô katabangan ku tō langun ágpampamaké na igpasakup kandin. ²⁵ Igimuwa ka Manama na ágsuguánnán ébô tabangan ku tō langun yu na ágpampamaké, su kakalyag òn na ulit-ulitán ku tō langun kagi òn tun ákniyu. ²⁶ Ni gó tō kabánnalan na ándà pasóddóri ka Manama tun ta mga manubù sayyan. Asal áknganni igpasóddór òn dán áknita na mga sakup òn. ²⁷ Kakalyag òn na ni tuu madigár kabánnalan kasóddóran katō langun manubù agad ánnà Judio. Ni gó tō ándà òn pasóddóri dángngan na papiddán òn si Cristo ébô móddô duma ákniyu. Su diyan dán ákniyu si Cristo, duwán madigár gimanan yu na bággén ka Manama. ²⁸ Purisu gulit-ulit ké katō langun manubù tingód ki Cristo. Ágtalan asta ágtinurù ké kandan ukit katō kapandayan na igbággé ka Manama

áknami ébô ka piddán dé sikandan tun ta saruwan ka Manama, nángngà gó tō kapasábbad dan ki Cristo.

²⁹ Purisu tuu ku ággár-ággáran tō katinurù ku kani ukit katō bákkár na ágbággén i Cristo kanak.

2 Kakalyag ku na kasóddóran yu na tuuwa gággár-ággár ébô katabangan ku sikiyu na mga taga Colosas, asta tō mga manubù tun ta lunsud ka Laodicea, asta tō langun ágpampamaké na ándà pa ikakita kanak. ² Tō gó tō áglumun ku ébô mabákkár tō pusung yu na sumarig ki Cristo ébô pasábbadé kó ukit katō kapaginawaé yu. Tō gó tō áglumun ku ébô kagpáttan yu gó tō kabánnalan tingód ki Cristo na ándà pa pasóddóri ka Manama dángngan. ³ Si Cristo dád tō ágpasóddór katō langun ka kakatigan asta kapan-dayan na ándà pa pasóddóri dángngan.

⁴ Tō gó tō igsulat ku ákniyu ébô òn kó mapid katō mga manubù na ágtinurù ka bulaló, agad madigár tō kagi òn. ⁵ Agad madiyù a tun ákniyu, asal inalayunna ágpánámdám tingód ákniyu. Idayawanna su idinág ku na nángngà tō ágkémun yu, asta masarig gó tō kapamaké yu ki Cristo.

Si Cristo tō nángngà tákkássan ta

⁶ Su igpasakup kó òn ki Jesu-Cristo na Áglangngagán, kailangan manayun kó tumuman katō kakalyag òn. ⁷ Atin ka tō gó tō panayunán yu, pasábbad kó òn ki Cristo iring na kayu na madalám é dalid, asta iring na balé na tuu masarig. Kumasarig tō kapamaké yu iring katō igtinurù ákniyu. Kailangan inalayun kó pasalamat tun ta Manama.

⁸ Banté kó gó ébô òn kó mapid katō mga manubù na malyag mid ákniyu ukit katō mga bulaló na ágtinuruán òn, su ágtinuruán òn tō mga ágkémun katō mga kamónaan òn asta tō mga ágkémun guné katō panámdám kani banuwa. Ándà ágpulusán katō ágtinuruán òn, su ánnà ni tō kabánnalan tingód ki Cristo, ⁹ su si Cristo tō kapánnuan katō langun-langun na kamanamaan katō Manama. ¹⁰ Ukit katō kapasábbad yu tun ki Cristo, igbággayan kó òn tuu madigár kantayan na ándà dán gó kulang, asta si Cristo tō tuu pa mallayat tun ta langun espiritu na ágpangulu asta duwán katulusan. ¹¹ Tō igpasábbad kó òn ki Cristo, iring na igtupuwan kó. Ánnà lawa yu tō igtupuwan ka manubù, asal si Cristo gó tō igiwà katō madat kakalyag tikud tun ta pusung yu. ¹² Tō igpabunyag kó, iring na inaté kó asta iglábbáng kó duma ki Cristo, asta iring na inanté kó puman duma kandin su igsarig kó katō matulus Manama na iganté puman ki Cristo. ¹³ Dángngan, iring na inaté kó, su masalà-salà kó asta òn kó ágtuman katō mga sugù ka Manama na ágtumanán katō mga Judio. Asal áknganni igbággayan kó òn ka Manama katō kantayan duma ki Cristo, asta igpasinsiyaan òn dán tō langun salà ta. ¹⁴ Dángngan, supakan ki pád su iglapas ki katō mga sugù ka Manama. Asal ukit katō kapansal ki Cristo tun ta krus, igiwà

† 2:11 Igtupuwan tō mga Judio su tō gó tō pató na igpasábbad dan tun ta Manama. Asal tō pató na igpasábbad ki tun ki Cristo, tō gó tō kéwà òn katō madat kakalyag ta.

ka Manama tô lista katô mga salà ta, asta áknganni di kid supakan. ¹⁵ Ukit katô kamatayan i Cristo tun ta krus, igpanalu dán tô Manama katô langun espiritu na ágpangulu asta duwán katulusan, asta igpasóddór din tun ta langun na igpanalu dán sikandin katô langun.

¹⁶ Purisu pabayà yu dád tô ágbuyas ákniyu tingód katô ágkannán asta ginámmán yu, asta tingód katô di kó gapil tun ta mga kalimudan dan kada ámmé, asta kada bulan, asta kada álló ka kapaginawa. ¹⁷ Tô langun kani ágkémun dan, tô dád gó tô alung tingód katô dumunggu. Asal tô gangatan dan ituman dán gó, su itanggap tad tô madigár ukit katô kadunggu i Cristo. ¹⁸ Pabayà yu dád tô ágbuyas ákniyu asta tô mirit pád ákniyu ébô pabbabà-babà kó asta mangadap kó katô mga panaligan ka Manama. Mà kagi igpakita tô Manama kandan, asal ándà ágpulusán katô kapadadurung dan, su tikud dád tun ta panámdám dan na masalà-salà. ¹⁹ Di dan malyag na pasakup dan tun ki Cristo na ulu ta. Su igpasakup ki tun ki Cristo, ágpabákkár ki asta ágpasábbadé ki iring na mga laluwadan asta ugat. Ukit kani, makatuman ki katô kakalyag ka Manama.

Mantu kantayan na ágbággén i Cristo

²⁰ Su iring na inaté kód duma ki Cristo asta igpaluwà kód tikud tun ta mga ágkémun kani banuwa, yakó yu ágnunugi tô ágtinurù ka mga sugù iring kani, ²¹ "Yakó gawid kani! Yakó ágkinnam kani! Yakó ágdappán kani!" ²² Ni mga sugù ni tingód dád katô mga ágkannán asta ginámmán na ágkémát dád. Yakó yu ágnunugi tô ágtinurù ka mga sugù iring kani, su tô ágtinuruán dan tikud dád tun ta panámdám ka mga manubù. ²³ Tô katamanan kani tô katuman dan katô kakalyag ka lawa dan. Agad iring na mapandé ni mga sugù su tingód ka kapangadap, kapabbabà-babà, asta kerrayat katô lawa, asal ándà ágpulusán katô mga manubù na ágtuman kani mga sugù.

Tapé asta mantu kantayan

3 Purisu, su inaté kód puman duma ki Cristo, kailangan pamasakán yu tô tun ta langit na gunsadanan i Cristo dadan tun ta kawanan ka Manama asta ágpangulu duma kandin. ² Yakó ágpanámdám tingód dád kani banuwa, asal kailangan manámdám kó gó tingód katô tun ta langit, ³ su iring gó na inaté kód, asta ágbantéyan ka Manama tô mantu kantayan yu tingód katô kapasábbad yu tun ki Cristo. ⁴ Si Cristo tô igbággé áknita katô mantu kantayan na ándà ágtamanán. Atin ka lumónód puman sikandin asta kitanán katô langun manubù tô katulusan din asta kabantug din, dumuma kó gó kandin.

⁵ Purisu yakó áglumu katô madat mga kakalyag yu. Yakó áglayuk katô ánnà ákniyu sawa ó duma, asta yakó áglumu ka agad ándin na maripà. Yakó ágtuman katô madat mga kakalyag yu, asta yakó ágpanámdám tingód kani. Yakó ágkasabuan ka kaduwánnan ka duma manubù, su tô ágkasabuan iring gó katô ágpangadap katô ágmanaman. ⁶ Supakan ka Manama tô

áglumu ka madat iring kani. ⁷ Ni gó tô iglumu yu dángngan tô inapid kó katô madat mga kakalyag yu.

⁸ Asal áknganni sódô kód lumu katô langun madat iring kani. Yakó ágkasókó. Yakó sékót ágkaringasa. Yakó gimu-imu ka salà tun ta mga duma. Yakó ágbuyas. Yakó ágkagi ka madat. ⁹ Yakó ágbulaló, su igtanangan yud tô tapé ágkémun yu, ¹⁰ asta igtanggap yud tô mantu ágkémun tikud tun ta Manama, asta inalayun kó ikandin ágpamantun sippang ka makéring kó kandin ébô tuu kó makasóddór kandin. ¹¹ Purisu tun ta saruwan katô Manama, ándà dán kasaan ka mga manubù, agad mga Judio na igtupuwan ó mga ánnà Judio na ándà katupuwi, agad mga manubù tun ta madiyù mga banuwa, agad mga manubù na ándà kakatigan, agad állang ó ánnà állang. Asal si Cristo tô tuu mallayat ka tandingán katô langun, asta góddô sikandin tun ta langun ágpampamaké.

¹² Igsalin kó ka Manama, asta ágginawaan kó na mga sakup din. Purisu kailangan médu-édu kó, asta madigár tô áglumun yu tun ta mga unawa yu. Kailangan pabbabà-babà kó. Yakó gésà, asal kailangan mallayat é ginawa yu. ¹³ Kailangan madalám tô ginawa yu. Atin ka duwán makasalà tun ákniyu, papasinsiyaé kó ébô pasábbadé kó, su igpasinsiyaan kód katô Áglangngagán. ¹⁴ Asal ni gó tô tuu ágkailanganán ka tandingán katô langun. Paginawaé kó. Atin ka paginawaé kó, madigár su inaggát kód na igpasábbadé.

¹⁵ Su igbággayan kó i Cristo katô kasunayan, kailangan duwán kasunayan tun ta langun yu na mga ágpampamaké. Igsalin kó ka Manama ébô duwán kasunayan katô langun yu na ágpalmudé asta ágpangadap kandin. Kailangan inalayun kó pasalamat kandin. ¹⁶ Mólà pa ka kapánnuan tô panámdám yu katô madigár ágtinuruán tingód ki Cristo ébô kumapandé kó. Gamit yu tô mga kagi din ka ágpatinurué kó asta ágpatambagé † kó. Pasalamat kó katô Manama ukit katô kakanta yu ka mga kagi ka Manama na igsulat, asta ukit ka mga kanta tingód ki Jesus, asta ukit ka mga kanta na tikud tun ta Ugis Espiritu. ¹⁷ Agad ándin tô lumun yu asta kagin yu, pasóddór yu gó na mga sakup kó katô Áglangngagán na si Jesus, asta pasalamat kó tun ta Ámmà Manama ukit kandin.

Mga sugù para katô madigár kapadumaé

¹⁸ Sikiyu na mga sawa, pasakup kó katô duma yu, su tô gó tô madigár na lumun ka mga ágpamaké katô Áglangngagán.

¹⁹ Sikiyu na mga duma, ginawayi yu tô sawa yu, asta yakó yu ágpasakiti.

²⁰ Sikiyu na mga gabatà, tuman yu tô langun sugù katô ákniyu ámmà asta innà, su atin ka tô gó tô lumun katô mga igpasakup tun ta Áglangngagán, kadayawan tô Manama.

²¹ Sikiyu na mga ámmà asta innà, yakó yu ágpasobrayi tô kadisiplina yu katô mga gabatà yu ébô di dan sumódô lumumu ka madigár.

† 3:16 Ágpatambagé, ó ágpakagiyé.

²² Sikiyu na mga állang, tuman yu tô langun ka sugù katô mga amo yu nit banuwa. Inalayun kó bálnal kandan ánnà dád róggun ka sumállág dan ákniyu ébô madurung kó iring katô áglumun ka mga ágpada-durung. Tuman yu tô mga sugù dan tingód katô karespeto yu katô Áglangngagán. ²³ Kailangan malóggó kó agad ándin tô lumun yu, su ánnà dád manubù tô ágbánnalán yu, asal tô Áglangngagán tô ágbánnalán yu. ²⁴ Yakó ágkalingó na Áglangngagán tô mággé ákniyu katô ágpulusán na igtandô ka Manama, su Áglangngagán na si Cristo tô bálnal amo na ágbánnalán yu. ²⁵ Asal ka madat tô áglumun ka manubù, madat tô sulí kandin, su ándà manubù na ágmusingán ka Manama agad ándin tô bónnóng dan.

4 Sikiyu na mga amo, kailangan nángngà tô kapid yu katô mga állang yu. Yakó ágkalingó na kailangan tumubang kó pagsik katô Amo yu tun ta langit.

Duma mga sugù

² Tô langun yu, yakó ágsódô ágdasal, asal patannáb kó asta pasalamat kó tun ta Manama. ³ Dasal kó pagsik tingód áknami ébô bággayan ké ka Manama ka timpo ébô makólit-ólit ké katô kabánnalan tingód ki Cristo na ándà pasóddóri ka Manama sayyan. Tô gó tô gunayan na igprisowa dini su igulit-ulit ku tô tingód kandin. ⁴ Dasal kó kanak ébô malumák kagpáttan tô kólit-ólit ku kani tun ta mga manubù.

⁵ Kailangan mapandé tô ágkémun yu róggun móddô kó tun ta mga duma na di ágpamaké. Yakó gulà katô mga oras yu. ⁶ Atin ka ágtóngkô kó katô mga di ágpamaké, kailangan duwán kédu yu kandan asta madigár tô ágkagin yu. Kailangan matayyó tô taba yu katô mga insà dan ébô makagpát dan.

Ágtamanán kani sulat

⁷ Si Tiquico tô kataladi na ágginawaan. Ágkasarigan sikandin na kadumaan ku na ágtuman ka kakalyag katô Áglangngagán. Atin ka dumunggù sikandin diyan

ákniyu, ulitán din tô langun na inému kanak dini.

⁸ Purisu pasadunán ku sikandin diyan ákniyu ébô makasóddór kó tingód áknami, asta ébô pabákkarrán tô pusung yu. ⁹ Pasadunán ku pagsik si Onesimo na ágkasarigan kataladi na ágginawaan ta. Sikandin tô unawa yu na taga Colosas. Duwa dan si Tiquico tô sulit ákniyu tingód katô langun na inému dini.

¹⁰ Ágpangumusta ákniyu tô kadumaan ku dini ta prisowan na si Aristarco. Ágpangumusta ákniyu si Marcos na imaluy kataladi i Bernabe. Atin ka dumunggù si Marcos tun ákniyu, tanggap yu sikandin iring na taganà igkagi ku ákniyu. ¹¹ Ágpangumusta si Josue na ánggadan ki Justo. Tun ta langun Judio na ágpamaké, sikandan dád tállu tô ágtabang kanak róggun igtinurù a tingód katô pagpangulu ka Manama. Tuu igmabákkár tô pusung ku ukít kandan.

¹² Ágpangumusta si Epafra na unawa yu. Ágsuguán-nán sikandin i Jesu-Cristo. Inalayun sikandin ágdasal para ákniyu. Kakalyag din na imun kó ka Manama na masarig asta matullid, asta tuu kó makasóddór katô langun ka kakalyag ka Manama. ¹³ Ikita ku na tuu gó gággár-ággár sikandin ébô katabangan kó asta tô mga taga Laodicea, asta tô mga taga Hierapolis.

¹⁴ Ágpangumusta si Demas asta tô doktor na ágginawaan ta na si Lucas.

¹⁵ Papid yu ni kapangumusta ku katô mga kataladi tun ta lunsud ka Laodicea, asta tun ki Ninfa asta katô mga ágpampamaké na ágpalimudé tun ta balé din. ¹⁶ Atin ka mapángnga tô kabasa yu kani sulat ku, papid yu ni tun ta mga ágpampamaké tun ta Laodicea ébô basan dan pagsik. Basa kó pagsik katô sulat ku kandan. ¹⁷ Uliti yu si Arquipo na kailangan tumanán din tô igpalumu katô Áglangngagán kandin.

¹⁸ Sakán gó si Pablo tô igperma kani ágtamanán ka sulat ébô kasóddóran yu na tikud gó kanak. Yakó ágkalingó na igprisowa pa.

Mólà pa ka kéduwan kó katô Manama.

1 Tesalonica

Una Basan

Ni libro igsulat i Pablo tun ta mga ágpampamaké tun ta Tesalonica na sábbad dakál lunsud tun ta probinsya ka Macedonia na sakup ka banuwa ka Europa. Ni Europa ágpanguluwan katô gobyerno ka Roma. Tô karapungan kandan ánnà Judio.

Tô ikaduwa kapanó i Pablo, igtákkás si Silas asta si Timoteo. Igsadun dan tun ta mga probinsya na sakup ka mga banuwa ka Asia asta Europa. Igtinurù dan katô Madigár Gulitán tingód ki Jesu-Cristo.

Tun ta probinsya ka Macedonia, igirrayatan si Pablo katô mga Judio na di ágbánnal katô ágtinuruán din tingód ki Jesu-Cristo. Dutun ta lunsud ka Filipos, igpalagpás asta igpapriso si Pablo asta si Silas. Na, tô igluwà dan, igsadun dan tun ta lunsud ka Tesalonica na madani tun ta Filipos.

Tô igdunggu dan tun ta Tesalonica, igtinurù si Pablo tingód ki Jesu-Cristo tun ta simbaan ka Judio. Marapung tô mga ánnà Judio na igpamaké ki Jesu-Cristo ukit katô kagi ka Manama na igtinurù i Pablo. Asal isókó ki Pablo tô mga Judio na di ágbánnal ki Jesu-Cristo. Purisu igtabang tô mga ágpampamaké ki Pablo ébô makaluwà asta di mamánnu sikandin tun ta Tesalonica.

Na, tô igsadun si Pablo tun ta Atenas, itanaan sikandin tingód katô mga mantu ágpampamaké tun ta Tesalonica agó sumódô dan mamaké ki Jesu-Cristo tingód katô kérrayat kandan. Purisu igpalónód din si Timoteo tun ta Tesalonica ébô tumabang kandan.

Na, tikud tun ta Atenas, igallus si Pablo tun ta lunsud ka Corinto. Dalám katô kóddô din tun ta Corinto, igdunggu si Timoteo asta igulit sikandin ki Pablo tingód katô madigár lumu katô mga ágpampamaké tun ta Tesalonica. Purisu igpapid i Pablo ni sulat tun kandan. Igpasalamat sikandin tun ta Manama tingód kandan su masarig tô kapamaké dan ki Jesu-Cristo. Igpabákkár din tô ginawa dan asta igkagiyan din sikandan na manayun dan lumumu ka madigár ébô kadayawan tô Manama. Igtaba pagsik i Pablo tô mga insà dan tingód katô kalónód i Jesu-Cristo.

Mabasa tun ta libro na ánggadan Lumu 16:1-17:10 tingód katô kapanó i Pablo asta katô inókitan din.

1 Ni sulat tikud áknami na si Pablo, si Silas, asta si Timoteo. Igsulatan dé sikiyu na ágpamaké tun ta Tesalonica na mga sakup katô Ámmà ta na Manama asta katô Áglangngagán na si Jesu-Cristo.

Mólà pa ka matanggap yu tô kédu asta tô kasunayan tikud tun ta Manama.

Igpasalamat si Pablo tingód katô mga taga Tesalonica

² Atin ka ágdasal ké, inalayun dé sikiyu ágpasalamatun tun ta Manama, asta inalayun dé gapilán sikiyu tun ta dasalán dé, ³ su tun ta kadasal dé tun ta Ámmà ta na Manama, ágpanámdám ké tingód katô kapamaké yu ki Jesu-Cristo na igpasóddór yu ukit katô áglumun yu, asta ukit katô ginawa yu tun ta duma mga manubù su gággár-ággár kó ágtabang kandan, asta ukit katô masarig gimanan yu tun ta Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo. ⁴ Mga kataladi na ágginawaan katô Manama, isóddóran dé na igsalin kó ikandin, ⁵ su tô igtinurù ké áknayu katô Madigár Gulitán, ánnà dád na igkagi ké áknayu, asal tô kagi dé igtákkássan pagsik katô katulusan ka Ugis Espiritu, asta isóddóran dé na duwán igpulus yu. Isóddóran yu tô ágkémun asta iglumu dé róggun katô kóddô dé diyan áknayu dāngngan. ⁶ Na, sikiyu, ikéring kó áknami asta

ikéring kó katô Áglangngagán. Agad igirrayatan kó tingód katô kabánnal yu katô kagi ka Manama, igbággayan kó ka dayó katô Ugis Espiritu. ⁷ Purisu sikiyu dán tô madigár giringanan katô langun ágpampamaké tun ta mga banuwa ka Macedonia asta Grecia, ^{†8} su ukit áknayu, italap dán tô kagi ka Manama tingód katô Áglangngagán ánnà dád tun ta Macedonia asta Grecia, asal ikasóddór dán tô marapung manubù tun ta duma mga banuwa na igpamaké kó tun ta Manama. Purisu ándà dán kailangan ka mulit ké katô duma mga manubù tingód katô kapamaké yu, su ikasóddór dan dán, ⁹ su gulit dan tingód katô katanggap yu áknami. Gulit dan na igsóddô kó ágbánnal katô mga ágmanaman ébô tumuman kó ka kakalyag katô bánnal manté Manama. ¹⁰ Gulit dan na gangat kó katô kalónód katô Batà din na si Jesus tikud tun ta langit. Iganté puman katô Manama si Jesus na ágpaluwà áknita tikud tun ta supak katô Manama.

Iglumu i Pablo tun ta Tesalonica

2 Na, mga kataladi, sikiyu tô ikasóddór na duwán ágpulusán katô langun iglumu dé diyan áknayu dāngngan, ² su isóddóran yu na agad irasayan ké asta

† 1:7 Grecia, ó Acaya.

igpayayyà ké tun ta Filipos, asal igtabangan ké katô Manama ta, su duwán kagani dé ébô tuminurù tun ákniyu katô Madigár Gulitán tikud tun ta Manama, agad marapung tō mga manubù diyan ákniyu na tuu igusig áknami. ³ Na, ánnà bulaló tō ágtinuruán dé, ánnà madat tō áglumun dé, asta ándà ké limbung ákniyu, ⁴ asal nángngà ké tun ta saruwan ka Manama. Purisu igсарigan ké ikandin katô katinurù ka Madigár Gulitán tingód ki Jesu-Cristo. Tō gó ágtinurù ké ánnà ébô kadayawan tō mga manubù áknami, asal kakalyag dé na kadayawan tō Manama áknami, su sikandin tō pakasóddór katô áknami pusung. ⁵ Isóddóran yu na ándà ké gó paniyuk † ákniyu. Asta ánnà mà kagi dád tō kararak dé ákniyu ébô makasalapì. Ikasóddór tō Manama na bánnal ni igkagi ku. ⁶ Ánnà kakalyag dé na durungán ké ikiyu asta katô duma mga manubù. Agad mému ka piritán dé na dumurung kó áknami su apostoles ké i Cristo, ⁷ asal róggun na igóddô ké tun ákniyu, inéduwan ké ákniyu iring katô kédu ka innà na ágdóppón katô kandin mga gabatà. ⁸ Tingód katô ginawa dé ákniyu, kakalyag dé na di ké dád tuminurù ákniyu katô Madigár Gulitán tikud tun ta Manama, asal bággén dé pád pagsik tun ákniyu tō kantayan dé ébô makatabang ké ákniyu, su ágginawaan dé sikiyu.

⁹ Mga kataladi, ándà yu kalingawi na tuu ké gággár-ággár áglumu róggun igóddô ké tun ákniyu, su tō igtinurù ké ákniyu katô Madigár Gulitán tikud tun ta Manama, iglumu ké agad álló asta dukilám ébô ándà kailangan na mággé kó ka magasto dé. ¹⁰ Isóddóran yu asta isóddóran pagsik katô Manama na nángngà tun ta saruwan din tō ágkémun dé asta tō iglumu dé na ándà gó kabuyas katô mga ágpampamaké. ¹¹ Isóddóran yu na madigár tō igkagi dé katô tagsábbad-sábbad ákniyu, iring katô áglumun ka ámmà tun ta kandin mga gabatà, ¹² su inalayun ké igkagi ákniyu, igpabákkár ké katô ginawa yu, asta igpénagpát ké ákniyu na kailangan madigár tō ágkémun yu tun ta saruwan ka Manama. Sikandin tō igtawar ákniyu ébô masakup kó tun ta madigár pagpangulu din.

¹³ Na, inalayun ké ágpasalamat pagsik tun ta Manama su tō igtinurù ké ákniyu katô kagi ka Manama, igpaminág kó asta igtanggap yu ni kagi na ánnà dád tikud tun ta manubù, asal bánnal kagi ka Manama. Tō kagi ka Manama tō gamitán din ébô mapalin tō ágkémun katô langun yu na ágpamaké kandin. ¹⁴ Mga kataladi, tō inému tun ákniyu magunawa katô inému katô mga sakup ka Manama na ágpamaké ki Jesu-Cristo tun ta Judea, su girrayatan kó katô mga kadumaan yu na ánnà Judio magunawa katô kerrayat kandan katô mga kadumaan dan na Judio. ¹⁵ Tō mga Judio na di ágpamaké tō igmaté katô Áglangngagán na si Jesu-Cristo asta katô mga propeta ka Manama sayyan, asta girrayatan ké ikandan. Ánnà nángngà tun ta saruwan ka Manama tō áglumun dan, asta gusig dan katô makatabang katô langun manubù, ¹⁶ su ágdalangan dan tō kólit-ólit dé tun ta mga ánnà Judio na duwán katábbusan tikud tun ta salà. Ukit katô madat áglu-

mun dan, ágkadugangan tō salà dan sippang ka mapánnù dán. Purisu masig dan dán gó dungguan katô supak ka Manama!

Kakalyag i Pablo na lumónód tun kandan

¹⁷ Na, mga kataladi, agad igtanan ké ákniyu tun ta mabbabà timpo, ágkabugaan ké ákniyu, asta duwán gó kakalyag dé na kumita ákniyu, ¹⁸ su plano dé na lumónód ké tun ákniyu. Makapira a pád lumónód, asal igdalanganna i Maibuyan. ¹⁹ Kakalyag dé na kumita ké puman ákniyu su ukit ákniyu duwán gimanan dé asta duwán dayó dé, su tō álló katô kalónód katô Áglangngagán ta na si Jesus, sikiyu tō pabantugán dé tun kandin, ²⁰ su sikiyu tō bantug dé asta dayó dé.

3 Na, su di kéd pakatiis katô bugà dé, igplano ké na móddô ké tun ta Atenas, ² asal pasadunán dé si Timoteo tun ákniyu. Sikandin tō kataladi dé asta áglumu para katô Manama ukit katô katinurù din ka Madigár Gulitán tingód ki Cristo. Igpapid dé sikandin ébô pabákkárrán din tō kapamaké yu tun ta Manama asta ébô manayun kó lumumu ka madigár, ³ ébô ándà makasamuk katô kapamaké yu ukit katô kerrayat na ágdunggu ákniyu. Isóddóran yu na ni gó tō kakalyag ka Manama na kókitan ta, ⁴ su róggun igóddô ké tun ákniyu dangingan, igkagi ké ákniyu na dumunggu tō álló na irrayatan ki, asta isóddóran yu na ituman dán tō igkagi dé. ⁵ Purisu su tuuwa ágkatanaan tingód ákniyu, igpapid ku si Timoteo ébô kasóddóran ku ka masarig pa tō kapamaké yu tun ta Manama. Itanaan agó mapid kó i Maibuyan asta ándà ágpulusán katô iglumu dé dutun ákniyu.

⁶ Asal idayawan ké su igulì dán si Timoteo dini áknami tikud tun ákniyu, asta madigár tō igulit din áknami tingód katô kapamaké yu tun ta Manama asta katô kapaginawaé yu. Iggagi sikandin na inalayun kó ágpamámdám ka madigár tingód áknami, asta duwán kakalyag yu na kumita áknami na magunawa katô kakalyag dé. ⁷ Purisu mga kataladi, agad tuu ké ágkahirapan asta girrayatan, asal ágkadayawan ké ukit katô kapamaké yu tun ta Manama. ⁸ Madigár dán tō panamámdám dé su isóddóran dé na masarig tō kapamaké yu tun ta Áglangngagán. ⁹ Na, tuu ké ágpasalamat tun ta Manama tingód ákniyu, su ukit ákniyu duwán dayó dé tun ta saruwan ka Manama ta. ¹⁰ Álló asta dukilám inalayun ké ágdasal asta ágpamuyù ké na kumita ké puman ákniyu ébô makatabang ké katô kapamaké yu.

¹¹ Mólà pa ka tabangan ké katô Ámmà ta na Manama asta tō Áglangngagán ta na si Jesus ébô makasadun ké tun ákniyu. ¹² Mólà pa ka Áglangngagán tō dumugang asta papanayun katô kapaginawaé yu asta katô ginawa yu tun ta langun manubù, iring katô ginawa dé ákniyu. ¹³ Ukit kani pabákkárrán din tō ginawa yu ébô kitanán kó na ándà salà asta nángngà kó tun ta saruwan ka Ámmà ta na Manama tō álló ka lumónód tō Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo na tákkássan katô langun sakup din.

† 2:5 Paniyuk, ó mà kagi ágdurung (pag-ulog-ulog).

Kailangan madigár tô áglumun yu

4 Na, mga kataladi, igtinuruan dé sikiyu tingód katô madigár áglumun na makabággé ka dayó tun ta Manama, asta tô gó tô áglumun yu. Asal ukit katô ngadan ka Áglangngagán na si Jesus, ágpédu-édu ké asta ágkagi ké ákniyu na panayun kó lumu ka madigár, ² su isóddóran yu tô igtinurú dé ákniyu tikud tun ta Áglangngagán na si Jesus. ³ Ni gó tô kakalyag ka Manama na lumun yu ébô tanggapán kó ka Manama na nángngà tun ta saruwan din. Kailangan di kó áglayuk katô ánnà ákniyu sawa ó duma. ⁴ Kailangan makapáttud tô tagsábbad-sábbad katô ákniyu lawa ébô nángngà tô áglumun yu asta ébô respetowan kó. ⁵ Yakó ágkapid katô madat kakalyag katô ákniyu lawa iring na áglumun katô mga di ágpamaké katô Manama. ⁶ Purisu yakó áglumu ka salà ukit kani mga lumu ni ébô di kó makalapas tun ta mga kataladi yu. Su atin ka lumumu tô manubù kani salà ni, sulian sikandin katô Áglangngagán, asta tô gó tô igtalan dé ákniyu dāngngan. ⁷ Igtawar ki katô Manama ánnà ébô lumun ta tô madat, asal ébô nángngà tô áglumun ta tun ta saruwan din. ⁸ Purisu ka duwán di ágbánnal kani kagi ku, ánnà manubù tô igélléyan din, asal tô Manama na igbággé ákniyu katô Ugis Espiritu.

⁹ Na, tingód katô ginawa yu tun ta mga kataladi, ándà dán kailangan na tuminurù a ákniyu ukit ka sulat, su igtinuruan kó katô Manama na kailangan paginawaé kó, ¹⁰ asta isóddóran dé na duwán ginawa yu tun ta langun kataladi tun ta kaluwagan ka probinsya ka Macedonia. Asal mga kataladi, kagiyan dé sikiyu na kailangan inalayun kó gó paginawaé. ¹¹ Na, kailangan lumumu kó katô ákniyu áglumun ébô di kó makasamuk katô duma mga manubù. Kailangan mággár-ággár kó lumumu ébô duwán magasto, su tô gó tô igkagi dé ákniyu dāngngan, ¹² ébô respetowan kó katô duma mga manubù agad di dan ágpamaké, asta ébô ándà kailangan na pamasakán yu tô magasto tun ta duma manubù.

Tingód katô inaté dán asta kalónód ka Áglangngagán

¹³ Mga kataladi, kakalyag dé na kasóddóran yu tô tingód katô mga ágpampamaké na inaté dán ébô di kó ágkaranu iring na karanu katô mga manubù na ándà gimanan. ¹⁴ Ágkasóddóran ta na inaté si Jesus, asta inaté puman sikandin. Purisu kailangan kasóddóran ta na antén puman ka Manama tô taganà mga igpamaké ki Jesus ébô dumuma dan kandin.

¹⁵ Ni igsulat dé ákniyu igpasóddór áknami katô Áglangngagán, asta ulitán kud ákniyu. Ka lumónód tô Áglangngagán, sikita na manté pa di muna sumumar kandin, su muna tô mga ágpampamaké na inaté dán, ¹⁶ su sumunnad tô Áglangngagán tikud tun ta langit, ullaón din tô sugù, tumawar tô mallayat panaligan ka Manama, asta padagingán tô trumpeta ka Manama. Na, muna manté puman tô mga inaté na igpamaké ki Cristo. ¹⁷ Pāngnga ka manté sikandan, sikita na mga

manté pô mabatun duma kandan tun ta mga sagulapun, asta sumumar ki katô Áglangngagán tun ta langit. Inalayun kid móddô duma katô Áglangngagán. ¹⁸ Purisu papabákkárré kó tun ta ginawa yu ukit kani mga kagi.

Kailangan makataganà ki katô kalónód ka Áglangngagán

5 Na, mga kataladi, ándà dán kailangan na sumulat ké pa ákniyu tingód ka ándin állawi na matuman ni, ² su tuu yud isóddóran na tigkô dád dumunggù tô álló ka kalónód katô Áglangngagán iring katô kadunggù katô takón ka tángngà ka dukilám. ³ Agad kumagi tô mga manubù na duwán kasunayan asta ándà kamáddangan, asal tigkô dád dungguan dan ka kadattan, iring katô bayi na ágpangalalan. ⁴ Asal sikiyu na mga kataladi, ánnà kó katô tun ta kangittāngngan. Di kó kasalābbuan tingód katô álló ka kalónód din iring na manubù na ágkasalābbuan katô kadunggù katô takón. ⁵ Su sakup kó i Jesu-Cristo, sikiyu tô tingód katô kappawaan asta tô tingód katô álló. Ánnà ki tingód katô dukilám asta tingód katô kangittāngngan. ⁶ Purisu kailangan di ki makéring katô mga di ágpamaké, su iring dan katô ágtudug. Asal kailangan iring ki na ágbanté asta pakapáttud. ⁷ Su tô mga manubù na tingód katô kangittāngngan, iring dan katô ágtudug asta ágkalasing ka dukilám. ⁸ Asal sikita tô manubù na tingód katô kappawaan. Purisu kailangan makapáttud ki. Atin ka inalayun ki ágsarig katô Manama asta ágpaginawaé ki, tô gó tô iring na salimbutung katô pusung ta, asta tô gimanan ta katô katābbus ka Manama áknita iring na salimbutung katô panāmdám ta. Na, ni gó tô ikéring na sundalo na duwán putó na salimbutung ka lawa din asta ulu din. ⁹ Igsalin ki katô Manama ánnà ébô supakan ki ikandin, asal ébô tábbusán ki ikandin ukit katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo. ¹⁰ Sikandin tô igpamaté bullas áknita ébô móddô ki duma kandin agad inaté kid ó manté ki pô ka lumónód sikandin. ¹¹ Purisu papabákkárré kó katô kapamaké yu, asta patabangé kó, iring katô áglumun yu áknangani.

Katapuriyan mga panalan

¹² Na, mga kataladi, pédu-édu ké ákniyu na kailangan respetowan yu tô mga gāggár-ággár áglumu tun ákniyu, su igsalin dan katô Áglangngagán ébô mid ákniyu asta mággé ka tambag ákniyu. ¹³ Kailangan pabantugán yu asta ginawaan yu sikandan tingód katô áglumun dan para ákniyu. Kailangan duwán kasunayan katô kóddô yu.

¹⁴ Na, mga kataladi, kagiyan dé sikiyu na kailangan tuminurù kó katô mga tukukán ébô lumumu dan. Pabákkár yu tô ginawa katô mga ágkamáddangan. Tabangi yu tô mga ágmalómét é kapamaké tun ta Manama. Pallayat yu tô ginawa yu tun ta langun. ¹⁵ Yakó ágsulí katô mga manubù na áglumu ka madat tun ákniyu, asal kailangan inalayun kó lumumu ka

madigár tun ta mga ágpampamaké asta tun ta langun manubù.

¹⁶ Kadayawan kó inalayun. ¹⁷ Dasal kó agad ándin urasi. ¹⁸ Agad ándin tô dumunggù ákniyu, pasalamat kó tun ta Manama, su tô gó tô kakalyag din na lumun yu tingód katô kapasábbad yu tun ki Jesu-Cristo.

¹⁹ Yakó yu ágdalangí tô áglumun katô Ugis Espiritu tun ákniyu. ²⁰ Yakó géllé katô kagi na igpólit katô Manama, ²¹ asal kinnami yu ka bánnal tô langun katô igkagi. Atin ka ágkasarigan tô kagi na igulit ákniyu, bánnal kó kanan. ²² Asal yakó ágbánnal katô langun madat kagi.

²³ Na, mólà pa ka Manama na ágbággé katô kasunayan tô tumanggap ákniyu na nángngà tun ta

saruwan din. Mólà pa ka nángngà tô tun ta pusung yu, tô tun ta panámdám yu, asta tô tun ta lawa yu ébô dì kó mabuyas ka lumónód tô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo. ²⁴ Tumanán ka Manama ni langun su ágkasarigan sikandin na igsalin ákniyu.

²⁵ Mga kataladi, dasali ké.

²⁶ Papangumustaé kó langun na kataladi ágtákkásan katô kapaginawaé yu.

²⁷ Tun ta saruwan katô Áglangngagán, ni gó ni talan ku ákniyu. Basa yu ni sulat tun ta langun kataladi.

²⁸ Mólà pa ka kéduwan tô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo ákniyu.

2 Tesalonica

Una Basan

Ni libro igsulat i Pablo tun ta mga ágpampamaké tun ta Tesalonica ébô tuu dan makasóddór tingód katô álló ka kalónód katô Áglangngagán na si Jesu-Cristo. Igsulat i Pablo kandan na una dumunggu tò tuu áglumu ka salà. Sikandin tò mid katô karapungan ka mga dì ágpamaké ébô lumumu sikandan katô tuu pa madat. Kumagi sikandin na sikandin tò Manama. Pángnga ka malumu tò langun, lumónód tò Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo.

Igpasalamat si Pablo katô mga taga Tesalonica su masarig tò kapamaké dan agad tuu dan girrayatan asta ágkahirapan. Igtalan din kandan na kailangan ágkasarigan asta ágpaginawaé dan. Igtinurù si Pablo na inalayun dan lumumu ébô duwán magasto dan katô kandan ágkailanganán, asta di dan mému tukukán.

1 Ni sulat tikud áknami na si Pablo, si Silas, asta si Timoteo. Igsulat ké ákniyu na mga ágpampamaké tun ta Tesalonica na mga sakup katô Ámmà ta na Manama asta katô Áglangngagán na si Jesu-Cristo.

² Mólà pa ka matanggap yu tò kédu asta tò kasunayan tikud tun ta Ámmà na Manama asta tikud tun ta Áglangngagán na si Jesu-Cristo.

Kalónód katô Áglangngagán asta supak din

³ Mga kataladi, inalayun ké ágpasalamat tun ta Manama tingód ákniyu. Na, nángngà tò kapasalamat dé su tuu dán gássud tò kapamaké yu, asta tuu kód ágpaginawaé. ⁴ Purisu sikiyu tò ágpabantugán dé tun ta mga ágpampamaké tun ta duma mga lunsud, su gulit ké kandan na pakatiis kó asta ágpanayun kó ágpamaké ki Jesu-Cristo, agad inalayun kó girrayatan asta ágkahirapan.

⁵ Ukit kani, ágpasóddór tò Manama na nángngà tò karuud din katô mga manubù tun ta tapuri álló, su pasóddórán din na nángngà kó na sakupán tun ta pagpangulu din, su tò gó tò gunayan katô karasayan yu áknganni. ⁶ Nángngà tun ta Manama tò kasulì din katô mga girrayat ákniyu, ⁷ asta nángngà tun ta Manama tò kabággé din ákniyu asta áknami katô kasunayan agad girrayatan ki áknganni. Tò gó tò lumun din ka lumónód tò Áglangngagán tikud tun ta langit na ágtákkássan katô matulus mga panaligan din.

⁸ Lumónód sikandin na ágtákkássan katô rágrág ka apuy ébô sulian din tò langun na di ágpamaké katô Manama asta tò ándà bánnal katô Madigár Gulitán tingód katô Áglangngagán ta na si Jesus. ⁹ Supakan dan katô Áglangngagán ka ándà ágtamanán, su péwaán dan tikud tun ta saruwan din, asta tikud tun ta séllaán katô katulusan din. ¹⁰ Matuman ni tun ta álló katô kalónód din, su lumónód sikandin ébô durungán katô langun sakup din asta ébô pabantugán katô langun ágpamaké kandin. Mapil kó gó kandan su igbánnal kó katô igulit-ulit dé ákniyu.

¹¹ Ni gó é gunayan na inalayun ké ágdasal para ákniyu ébô nángngà tun ta Manama ta tò katanggap yu katô madigár tingód katô katawar din ákniyu. Mólà pa ka tabangan kó ukit katô katulusan ka Manama ébô matuman tò langun kakalyag yu na madigár lumun ukit katô kapamaké yu kandin, ¹² asta ébô durungán tò ngadan katô Áglangngagán na si Jesus ukit ákniyu, asta durungán kó ikandin. Matuman ni su inéduwan ákniyu tò Manama ta asta tò Áglangngagán na si Jesu-Cristo.

Kalónód katô Áglangngagán ta

2 Na, mga kataladi, tingód ka kalónód katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo asta tingód katô kalimud din áknita ébô dumuma kandin, duwán pédu-édu dé ákniyu. ² Yakó sékót ágkasasó, asta yakó ágkatanaan agad dinággán yu na igdunggu dán tò álló na rumuud tò Áglangngagán, agad ágkagi tò mga manubù na duwán igpasóddór katô Ugis Espiritu tun kandan, ó duwán igulit kandan, ó duwán kun sulat tikud áknami. ³ Yakó ágpalimbung, agad ándin tò dinággán yu! Dì pa dumunggu tò álló tò sippang ka méllé pa ka Manama tò karapungan ka mga manubù asta pakitanán pa sikandin na tuu áglumu ka salà. Supakan gó sikandin ka Manama ka ándà ágtamanán! ⁴ Tò di pa supakan, musig sikandin ka Manama, asta pallayatán din tò sarili din tun ta langun na ágmanaman asta tun ta mga ágpangadapán, su mahu sikandin tun ta templo katô Manama, † munsad sikandin, asta kumagi na sikandin tò Manama. ⁵ Kailangan kasampáttan yu na tò gó tò iktinurù ku ákniyu róggun igduma a ákniyu dángngan.

⁶ Isóddórán yu pagsik na duwán pa ikadalang kandin áknganni ébô pakitanán tò tuu áglumu ka salà tun ta

† 2:4 Tingód kani kagi "templo," duwán mga katig manubù na ágkagi na ni gó é pagngadan katô mga ágpamaké ka Manama. (Ahaán tò 1 Corinto 3:16-17 asta 2 Corinto 6:16.) Duwán pagsik mga duma ágkagi na ni gó tò dakál templo tun ta Jerusalem. (Ahaán tò Ezequias 28:2.)

álló na igsalin ka Manama. ⁷ Agad duwán dán mga manubù na ágpiddán din ébô dì dan mánnal katô kagi ka Manama, asal dì pa ágkitanán tô tuu áglumu ka salà su duwán pa ikadalang kandin. Asal duwán álló na kangén ka Manama tô ikadalang. ⁸ Ka kangén dán tô ikadalang, kitanán tô tuu áglumu ka salà, asta matayan sikandin katô Áglangngagán na si Jesus ukit katô kagin din. Manalu tô Áglangngagán katô katulusan ka usig din ukit katô séllaán ka kadunggù din. ⁹ Róggun ka dì pa maté, tô tuu áglumu ka salà, gamitán din tô katulusan i Maibuyan asta makému sikandin katô marapung mga kasalábbuan na matulus asta makalimbung. ¹⁰ Ukit katô madat mga lumun din limbungan din tô mga manubù na dungguan ka supak ka Manama. Kalimbungan dan su méllé dan na mánnal katô kabánnalan na makatábbus pád kandan. ¹¹ Su méllé dan katô kabánnalan, duwán lumun ka Manama kandan ukit katô katulusan din ébô mapid dan katô limbung asta ébô mánnal katô bulaló. ¹² Purisu su-pakan ka Manama tô langun na dì ágbánnal katô kabánnalan su kakalyag dan na lumumu ka salà.

Igsalin kó ébô tábbusán

¹³ Mga kataladi na ágginawaan katô Áglangngagán, nángngà tô kapasalamat dé tun ta Manama tingód ákniyu, su tikud tun ta tigkanayan, igsalin kó katô Manama ébô tábbusán kó ukit katô kalinis ka Ugis Espiritu ákniyu asta ukit katô kabánnalan na igbánnal yu. ¹⁴ Tô gó tô gunayan na igtawar kó katô Manama ukit ka katinurù dé ákniyu katô Madigár Gulitán, su kakalyag din na masakup kó tun ta kadigárran katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo. ¹⁵ Purisu mga kataladi, pasarig yu tô kapamaké yu ki Jesu-Cristo, asta panayun kó bánnal katô kabánnalan na igbággé áknami asta igtinurù dé ákniyu ukit katô kólit-ólit dé asta ukit katô surat dé ákniyu. ¹⁶ Na, ágdasal ké tun ta Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo asta tun ta Ámmà ta na Manama na igginawa áknita asta igbággé áknita katô kabákkárran na ándà ágtamanán asta katô madigár gimanan ukit katô kédu din áknita. ¹⁷ Mólà pa ka bággén ka Manama ákniyu tô kabákkárran asta makému na lumun yu asta kagin yu tô langun na madigár.

Dasal kó para áknami

3 Na, mga kataladi, dasal kó para áknami ébô dì madugé tuu pa marapung tô mga manubù na makasóddór katô kabánnalan na ágtinuruán dé asta mánnal dan, iring katô ilmu diyan ákniyu. ² Dasal kó para áknami ébô paluwaán ké tikud tun ta bállad katô mga masalà-salà, su ándà pamaké tô langun.

† 2:8 Ahaán tô Isaiás 11:4.

³ Asal ágkasarigan gó tô Áglangngagán. Sikandin tô pasarig katô kapamaké yu asta dumóppón ákniyu ébô dì kó dadattan i Maibuyan. ⁴ Ágsarig ké katô Áglangngagán na inalayun yu ágtumanán tô mga igtalan dé ákniyu.

⁵ Mólà pa ka Áglangngagán tô pénagpát ákniyu tingód katô ginawa ka Manama ákniyu, asta tingód ka katiis yu katô mga kahirapan iring ki Cristo.

Kailangan mággár-ággár kó

⁶ Na, mga kataladi, ni gó tô talan dé ákniyu su igpapid ké katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo. Yakó ágduma katô mga ágpamaké na tukukán asta dì ágbánnal katô igtinurù dé ákniyu. ⁷ Taganà yud isóddóran ka ándin tô kailangan lumun yu ébô makéring kó áknami. Róggun igóddô ké diyan ákniyu, ándà ké patukuk-tukuk. ⁸ Ándà ké tanggap katô ágkakan na ándà dé bayadi, asal igággár-ággár ké iglumu agad ál-ló asta dukilám ébô dì kó masasó tingód áknami. ⁹ Tô gó tô iglumu dé ánnà su dì mému ka bággayan ké ikiyu, asal ébô mému ké na madigár iringan yu. ¹⁰ Su tô igóddô ké diyan ákniyu, ni gó é igtalan dé ákniyu: Atin ka dì malyag tô manubù áglumu, yakó yu ágpakanni.

¹¹ Tô gó tô talan dé ákniyu su igdinág dé na duwán mga tukukán diyan ákniyu. Dì dan áglumu, asal ágbaring dan dád katô áglumun katô дума mga manubù. ¹² Purisu su igpapid ké katô Áglangngagán na si Jesu-Cristo, talanan dé asta kagiyan dé sikandan na kailangan lumumu dan ébô dì dan makasamuk katô дума mga manubù asta ébô duwán ágkakangayan dan para katô kandan ágkailanganán.

¹³ Na, mga kataladi, yakó ágsungkù áglumu ka madigár. ¹⁴ Atin ka duwán manubù diyan ákniyu na dì mánnal kani mga talan dé ukit kani surat, pamatawi yu sikandin, asta yakó ágduma-duma kandin ébô kayyaan. ¹⁵ Yakó ágpanámdám na usig yu sikandin, asal tambagi yu sikandin iring na kataladi yu. ¹⁶ Mólà pa ka tô Áglangngagán na ágtikudan katô kasunayan mággé ákniyu ka kasunayan agad ándin tô dumunggù ákniyu.

Ágtamanán kani surat

Mólà pa ka Áglangngagán tô dumuma ákniyu langun.

¹⁷ Sakán, si Pablo, tô igsurat kani mga kagi nit kata-puriyan kani surat ku. Iring kani tô kaperma ku katô langun igsurat ku ébô kasóddóran yu na bánnal sakán tô igsurat kani.

¹⁸ Mólà pa ka kéduwan tô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo ákniyu langun.

1 Timoteo

Una Basan

Ni libro igsulat i Pablo ki Timoteo na sábbad mallaki. Si Timoteo taga Listra na sábbad lunsud tun ta banuwa ka Asia. Judio tō innà i Timoteo na ánggadanan ki Eunice, asta ágpamaké sikandin ki Jesu-Cristo. Ánnà Judio tō ámmà din asal Griego. (Ahaán tō Mga Lumu 16:1-3.)

Si Timoteo tō batà i Pablo ukit ka kapamaké din. Igtákkás si Timoteo ki Pablo tō ikaduwa kapanó din tun ta mga simbaan ka ágpampamaké ébô tuminurù. Igsadun dan tun ta Corinto, Macedonia, Efeso asta sippang tun ta Jerusalem dalám ka pira ámmé. Dakál tō inagpáttan i Timoteo katō kagi ka Manama ukit ki Pablo. Igpóddô i Pablo si Timoteo tun ta Efeso ébô tuminurù sikandin katō mga ágpampamaké dutun asta tun ta mga banuwa na madani ka Efeso.

Na, tō igdunggù si Pablo tun ta Macedonia, igsulat sikandin tun ki Timoteo ébô pabákkárrán din tō pusung i Timoteo. Igtinurù sikandin ki Timoteo na kailangan nángngà tō áglumun din tun ta saruwan ka Manama, su sikandin tō ágpíd katō mga ágpampamaké. Igsulat si Pablo na kailangan sapadan i Timoteo tō mga ágtinurù katō ánnà nángngà ágtinuruán. Igsulat din tō tingód katō kadasal, tō tingód katō lumun ka mga gabayi tun ta simbaan, asta tō tingód katō kasalin ka mga tarapid ka simbaan.

Duwán igsulat tingód ki Timoteo tun ta Lumu 16:1-5 asta 17:14-15.

1 Sakán, si Pablo, tō igsulat kani. Inémuwa apostoles i Jesu-Cristo ukit katō sugù ka Manama na Taratábbus ta, asta ki Jesu-Cristo na gimanan ta.

²Igsulatta áknikó Timoteo na bánnal batà ku tun ta kapamaké.

Mólà pa ka matanggap nu tō tabang, kédu, asta kasunayan tikud tun ta Ámmà Manama asta tikud tun ta Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo.

Mga ágtinurù katō ánnà bánnal

³Umanán ku tō igkagi ku tun ákniyu tō igsadunna tun ta Macedonia dángngan. Óddô ka pa tun ta Efeso ébô sapadan nu tō mga manubù na ágtinurù katō ánnà magunawa katō ágtinuruán ta. ⁴Kagiyi nu sikandan na kailangan di dan mánnal katō mga igimu-imu gulitán katō mga kamónaan asta katō ituran ka mga ngadan katō mga kamónaan na ándà ágpulusán, su sumippang dád tun ta mga insà na di ágkataba. Ukit kani, di katabangan tō katuman ta katō plano ka Manama, su matuman ni ukit dád katō kapamaké ta kandin. ⁵Na, tō gó tō gunayan kani talan nu kandan ébô duwán ginawa dan tikud tun ta malinis pusung, tikud tun ta madigár panámdám, asta tikud tun ta bánnal kapamaké dan. ⁶Asal duwán mga manubù na ikasuwé kani langun, asta inalayun dan dád ágpátóngkóé asta ágpapulé tingód katō ándà ágpulusán. ⁷Agad kakalyag dan na mému dan mga taratinurù katō mga sugù i Moises, † asal ándà dan kagpátti

ka ándin tō kóbadan katō ágkagin dan asta tō tingód ka ágtinuruán dan.

⁸Isóddóran ta na madigár tō mga sugù ka gamitán ta tun ta nángngà kapókit. ⁹Isóddóran ta na tō gunayan katō mga sugù ánnà para katō mga manubù na nángngà tō áglumun dan, asal para katō mga áglapas katō mga sugù asta di ágbánnal ka Manama, para katō mga di ágrespeto ka Manama asta ágsalà-salà, para katō mga di malyag ka Manama asta di ágpangadap kandin, para katō mga ágmaté katō kandan ámmà ó innà, asta para katō mga taramaté. ¹⁰Tō gunayan katō mga sugù para katō mga áglayuk katō ánnà kandan sawa ó duma, para katō áglayuk katō unawa dan na mga gamama ó gabayi, para katō mga gámmát ébô patábbusán dan, para katō mga bulalón asta mga ágtestigós ka bulaló. Tō gunayan katō mga sugù para katō manubù na áglumu ka agad ándin na di nángngà tun ta kabánnalan na ágtinuruán. ¹¹Tō gó pagsik tō kabánnalan tun ta Madigár Gulitán na igpasóddór katō Manama na ágdurungán, asta tō gó tō igsarig din kanak.

Pasalamat tingód katō kédu ka Manama

¹²Ágpasalamatta tun ki Jesu-Cristo na Áglangngagán ta su panámdám din na ágkasariganna. Purisu igsalin-na ikandin ébô lumumuwa para kandin, asta sikandin tō igbággé kanak ka bákkár tingód katō kalumu ku.

¹³Tō gó tō igimu din agad igbuyas-buyas ku sikandin dángngan, igirrayatan ku tō mga sakup din, asta iringasaan ku sikandin. Asal inéduwan sikandin kanak, su tō iglumumuwa kani, ándà ku kasóddóri na madat tō iglumumuwa ku, su ándà a pamaké kandin. ¹⁴Tuu dakál tō

† 1:7 Manama tō igbággé katō mga sugù ki Moises, asta si Moises tō igbággé katō mga sugù tun ta mga rubbad i Israel. Purisu ágtawarán katō mga rubbad i Israel na mga sugù i Moises.

kédu katô Áglangngagán ta kanak. Purisu igpamakéya asta igginawa a katô дума mga manubù ukit katô kapasábbad ku ki Jesu-Cristo. ¹⁵ Bánnal ni kagin ku, asta kailangan bánnalán ta ni. Igsadun si Jesu-Cristo nit banuwa ébô tumábbus katô mga masalà-salà. Tun ta langun dan, sakán tô tuu madat. ¹⁶ Asal inéduwan tô Manama kanak ébô ukit kanak kasóddóran na tuu mallayat tô ginawa i Jesu-Cristo, su agad sakán tô tuu madat ka tandingán katô langun masalà-salà, asal inémuwa iringanan katô langun na mánnal kandin asta makatanggap katô kantayan na ándà ágtamanán. ¹⁷ Di gó maté tô Manama, asta di sikandin ágkitanán. Sikandin dád tô Manama. Mólà pa ka pabantugán asta durungán sikandin na ágpangulu ka ándà ágtamanán! Matuman ni!

¹⁸ Na, Timoteo na batà ku tun ta kapamaké, ni gó tô talan ku áknikó. Yaka nu ágkalingawi tô igkagi katô mga propeta ka Manama tingód áknikó dángngan. Ukit katô kagi dan, katabangan ka ébô tumanán nu tô igtalan áknikó, iring na sundalo na ágkasarigan. ¹⁹ Kailangan masarig tô kapamaké nu katô Manama, asta nángngà tô áglumun nu na ándà kayyaan nu. Duwán mga manubù na igéllé katô nángngà áglumun, asta tô gó ágpamaké dan katô ágtinuruán na ánnà bánnal. ²⁰ Iring kani tô iglumu i Himeneo asta i Alejandro. Igpasupakan ku sikandan ki Maibuyan ébô katinuruan dan na di mému ka kumagi dan katô madat tingód ka Manama.

Tinurù tingód katô kadasal

2 Purisu tô una kagin ku na kailangan dumasal tô mga manubù asta mamuyù dan katô ágkailanganán dan tun ta Manama. Kailangan dumasal dan para katô дума mga manubù, asta pasalamat dan tun ta Manama. ² Kailangan dumasal dan tingód katô mga hari asta tingód katô langun ágpangulu ébô duwán kasunayan katô kóddô ta asta ébô makatuman ki katô kakalyag ka Manama asta katô nángngà ágkémun. ³ Madigár ka tô gó é áglumun ta, asta kadayawan tô Manama na Taratábbus ta. ⁴ Kakalyag din na matábus tô langun manubù asta makasóddór dan katô kabánnalan. ⁵ Sábbad dád gó tô Manama, asta sábbad dád gó tô Taratapid tun ta tángngaan ka Manama asta manubù. Ni Taratapid si Jesu-Cristo na igpamanubù. ⁶ Igbággé din tô sarili din asta inaté ébô tábbusán din tô langun manubù. Tô nángngà álló, igpasóddór din na duwán kakalyag ka Manama na tumábbus katô langun manubù. ⁷ Purisu igsalinna asta inémuwa apostoles ébô mulit-ulitta tun ta mga ánnà Judio tingód katô kapamaké asta kabánnalan. Ánnà bulaló ni, asal bánnal tô igulit ku.

⁸ Purisu kakalyag ku na agad ánda palimudé tô mga ágpampamaké, dumasal tô mga gamama, asta tô bálad dan na ágtayón dan kailangan di ággamitán para katô kalumu ka salà. Kailangan ándà ágkasókówan dan asta ándà gapulan dan.

⁹ Tingód katô mga gabayi na ágpampamaké, kakalyag ku na kailangan miyà-miyà dan mumpak

katô nángngà. Kailangan di dan sobra tapidán tô ulu dan, asta di dan gamitán tô tuu dakál é lagà, iring na bulawan, asta perlas, asta mga óggét ébô durungán dan katô дума mga manubù. ¹⁰ Asal kailangan ágkadurung dan ukit katô madigár áglumun dan, su tô gó é kailangan lumun katô mga gabayi na ágpamaké. ¹¹ Kailangan di maránnás tô mga gabayi, asal miyà maminág katô ágtinuruán ébô kakitaan tô kapabbabà dan. ¹² Di mému kanak ka mga gabayi tô tuminurù ó mid katô mga gamama. Kailangan tumagnáp dan dád, ¹³ su si Adan tô una igimu ka Manama, asta si Eva tô ikatalundug na igimu din. ¹⁴ Ánnà si Adan tô iglimbungan i Maibuyan, asal tô bayi tô iglimbungan, asta sikandin tô una ikalapas katô sugù ka Manama. ¹⁵ Asal atin ka inalayun ágpamaké tô mga gabayi, asta ágginawa dan, asta nángngà tô áglumun dan tun ta saruwan ka Manama, asta madigár tô ágkémun dan, duwán kaluwaan dan dalám katô kapamasusu dan.

Mga tarapid ka simbaan

3 Bánnal ni ágkagin: Atin ka duwán kakalyag katô manubù na mému na tarapid ka simbaan, madigár lumu tô idigárran din. ² Purisu tô tarapid ka simbaan, kailangan ándà gó lumu din na mabuyas, sábbad dád tô sawa din, † makapáttud sikandin katô sarili din, matannáb, asta ágkarespetowan. Kailangan madigár galit-alit asta katig sikandin ágtinurù. ³ Di ágkalasing, asta di sékót ágkasókó, asal kailangan médu sikandin katô mga manubù, di ágsamuk, asta di ágginawa ka salapì. ⁴ Kailangan madigár tô kapid din katô sawa din asta mga gabatà din. Kailangan disiplin din tô mga gabatà din ébô mánnal asta rumespeto kandin, ⁵ su atin ka di katig sikandin ágpíd katô pamilya din, pamánnun din ka kapid tô mga ágpamaké ka Manama? ⁶ Di mému ka imun tarapid ka simbaan tô mantu pa igpamaké ki Jesu-Cristo, agó padadurung sikandin, asta supakan ka Manama iring katô kasupak din ki Maibuyan. ⁷ Kailangan nángngà pagsik tô ágkémun din ébô respetowan sikandin katô mga di ágpamaké, su atin ka di nángngà, buyasán sikandin, asta madabù sikandin tun ta tagán i Maibuyan.

Mga opisyales ka simbaan

⁸ Magunawa pagsik tô mga opisyales ka simbaan, su kailangan nángngà tô ágkémun dan. Kailangan bánnal tô ágkagin dan. Di mému ka tuu dan ginám asta di mému ka sobra tô kakalyag dan na makasalapì. ⁹ Kailangan masarig tô kapamaké dan tingód katô kabánnalan na igpasóddór ka Manama na tákkássan katô nángngà panámdám. ¹⁰ Tô di dan pa imun na opisyales ka simbaan, kailangan ahaán ka ándin tô ágkémun dan. Atin ka ándà gó mabuyas kandan, mému imun dan na mga opisyales ka simbaan. ¹¹ Tô mga

† 2:13 Ahaán tô Genesis 2:7,21-22. †† 2:14 Ahaán tô Genesis 3:1-6. ‡ 3:2 Sábbad dád tô sawa din asta di áglubug.

gabayi † pagsik, kailangan nángngà tò ágkémun dan. Dì dan mému ágsélék, asal makapáttud katô sarili dan asta ágkasarigan dan agad ándin tò lumun dan. ¹² Tò mga gamama na imun opisyales ka simbaan, kailangan sábbad dád tò sawa dan. Kailangan madigár tò kapid dan katô mga gabatà dan asta mga pamilya dan. ¹³ Atin ka madigár tò áglumun katô mga opisyales ka simbaan, respetowan dan katô mga manubù, asta dì dan kayyaan katô katinurù dan tingód katô kapamaké ki Jesu-Cristo.

Kabánnalan na igpasóddór katô Manama

¹⁴ Na, agad gimanna na makasadunna tun áknikó ka dì madugé, asal igsulat ku ni áknikó ¹⁵ ébô ka mabaringnga, kasóddóran nu ka ándin tò madigár lumun katô mga gabatà ka Manama. Sikita na ágpamaké tò pamilya katô manté Manama. Iring ki na mga sumbál asta balabag katô balé, su sikita tò igsarigan din katô katinurù ka kabánnalan. ¹⁶ Ágpasóddór ki na tuu madigár tò kabánnalan na igpasóddór katô Manama tingód ki Jesu-Cristo,

Sikandin tò igpamanubù nit banuwa.
Igpasóddór katô Ugis Espiritu na nángngà sikandin.
Igkita sikandin katô mga panaligan ka Manama.
Sikandin tò ágtinuruán tun ta mga ánnà Judio.
Sikandin tò igpamaké dan tun ta kaluwagan kani banuwa.

Ibatun sikandin tun ta langit.

Tingód katô ánnà nángngà ágtinuruán

4 Na, matayyó tò igpasóddór katô Ugis Espiritu na tun ta katapuriyan mga álló, duwán mga sumuwé tikud tun ta kabánnalan na ágbánnalán ta, su mánnal dan baling katô madat mga espiritu na áglimbung katô manubù, asta mánnal dan katô ánnà nángngà ágtinuruán tikud tun ta madat mga espiritu. ² Su tò mga manubù na tuminurù kani, agad áglimbung asta mà kagi dan na taratinurù katô kabánnalan, asal ándà sóddór dan na madat tò áglumun dan. ³ Tuminurù dan na dì mému ka kumalyag tò manubù. Tuminurù dan na duwán dì mému kannán. Asal dì nángngà tò tinuruán dan su igimu ka Manama tò ágkakan ébô tanggapán katô mga ágpamaké na ikasóddór katô kabánnalan asta ébô pasalamatán ta tun kandin. ⁴ Madigár gó tò langun na igimu katô Manama, asta kailangan di ta élléyan tò ágkannán na tanggapán ta, asta pasalamatán ta tun kandin. ⁵ Ukit katô igkagi ka Manama asta ukit katô kapasalamat ta kandin, ágkasóddóran ta na nángngà tò kakan ta katô langun na ágkakan.

Ágsuguánnán i Jesu-Cristo

⁶ Atin ka ni gó tò tinuruán nu tun ta mga kataladi, madigár ka ágsuguánnán i Jesu-Cristo. Kumasarig tò kapamaké nu ukit katô kabánnalan na igpamaké ta, asta ukit katô madigár ágtinuruán na igbánnal nu. ⁷ Yaka ágpaminág katô mga igimu-imu gulitán na án-

† 3:11 Mga gabayi, ó mga sawa dan.

nà tikud tun ta Manama, su ándà ágpulusán. Asal pabákkár nu tò kabánnal nu katô kakalyag ka Manama. ⁸ Atin ka pabákkár ki katô lawa ta, duwán madigár na matanggap ta. Asal tuu pa madigár tò matanggap ta ukit ka kapabákkár ta katô kabánnal ta ka Manama, su duwán ágpulusán ta áknganni asta tun pagsik ta tapuri álló. ⁹ Bánnal ni igkagi ku, asta kailangan bánnalán. ¹⁰ Purisu pabákkár ki lumumu para katô Manama, su tò manté Manama tò gimanan ta, su sikandin tò Taratábbus para katô langun manubù, asta tuu pa para katô mga ágpamaké kandin.

¹¹ Sugù nu asta tinurù nu ni mga igsulat ku áknikó. ¹² Agad sumuddù ka pa, yaka nu ágnunugi tò muyas katô katinurù nu katô kabánnalan, asal pasóddór nu tò kailangan lumun katô mga ágpampamaké. Kagi ka katô nángngà. Lumu ka katô madigár. Ginawa ka katô mga manubù. Pamaké ka katô Manama. Pasunnad ka. ¹³ Sippang ka makasadunna tun áknikó, basa ka katô kagi ka Manama para katô mga manubù, ulit-ulit ka kandan, asta tinurù ka kandan. ¹⁴ Gamit nu tò gasa na itanggap nu dúngngan ukit katô igkagi katô mga propeta ka Manama tingód áknikó asta ukit katô kadappán †† ka mga tarapid ka simbaan katô ulu nu. ¹⁵ Lumu nu ni asta panámdám nu ni langun ébô kasóddóran katô langun na bánnal duwán igássudan nu. ¹⁶ Banté ka katô áglumun nu asta ágtinuruán nu. Panayun ka lumu kani, su ukit kani, makalili kó katô supak ka salà, agad sikuna asta tò mga ágpaminág katô ágtinuruán nu.

Lumun katô tarapid ka mga ágpampamaké

5 Yaka gésà katô tugál mama na ikalumu ka ánnà nángngà, asal kailangan kagiyi nu sikandin iring katô kakagi nu tun ta ámmà nu. Kagiyi nu tò mga adi pa áknikó gamama iring na kataladi nu. ² Kagiyi nu tò mga tugál gabayi iring na innà nu, asta tò mga adi pa áknikó gabayi iring na tábbé nu. Kailangan ándà salà nu kandan.

³ Respetowi nu tò mga gabayi balu na ándà gó ágdóppón kandan, asta tabangi nu sikandan. ⁴ Asal ka duwán gabatà asta mga apù katô bayi balu, tinurui nu sikandan na kailangan sikandan tò médu asta tumbang katô kandan pamilya. Kailangan sumulì dan katô kandan innà asta ámmà, su tò gó é makadayó katô Manama. ⁵ Na, tò bayi balu na ándà palang ágtabang kandin, tò gó tò giman katô tabang ka Manama asta inalayun ágdasal agad álló asta dukilám. ⁶ Asal tò bayi balu na inalayun ágtuman katô kandinnù kakalyag, iring na inaté dán sikandin tun ta saruwan ka Manama, agad manté pò sikandin. ⁷ Kagiyi nu tò langun ágpampamaké ébô ándà makabuyas kandan. ⁸ Atin ka duwán ágpamaké na dì ágtabang katô kandin gakád, asta tuu dán gó tò dì ágtabang katô kandin pamilya, tò gó é igtayyung katô kapamaké, asta tuu pa madat sikandin ka tandingán katô dì ágpamaké ki Jesu-Cristo.

⁹ Mému listan ‡ tò bayi balu ka kannámman (60) dán tò idad din, asta sábbad dád é duma din na inaté.

†† 4:14 Kadappán, ó pandong.

¹⁰ Kailangan ágkabantug sikandin tingód katô madigár áglumun din, asta madigár tô kapid din katô mga gabatâ din. Kailangan ágtanggap sikandin katô mga manubù na ágsadun tun kandin, guras ka paa katô mga ágpampamaké, ágtabang ka mga ágkahirapan, asta áglumu katô agad ándin madigár áglumun.

¹¹ Dì mému ka listan tô gabayi balu na ánnà tugál agó mapid dan katô madat kakalyag dan asta kumalyag dan puman. ¹² Purisu buyasán dan su ándà dan tumani tô taganà tandô dan ki Cristo. ¹³ Tô mga gabayi balu na ánnà pa tugál, gulaan dan dád tô oras dan, asta ágpanumbalé dan. Tô tuu pa madat kani, ágpaséléké dan, gilabut dan katô duma mga manubù, asta ágkagin dan tô di nángngà ágkagin. ¹⁴ Purisu tuu pa madigár ka kumalyag puman tô mga gabayi balu na ánnà pa tugál, asta matâ dan, asta dóppónan dan tô kandan pamilya ébô di dan buyasán katô mga usig ta na di ágpamaké. ¹⁵ Tô gó é kakalyag ku, su duwán dán mga gabayi balu na igsuwé tikud tun ta kabánnalan, asta ilimbungan dan dán i Maibuyan. ¹⁶ Tô bayi na ágpamaké kailangan tumabang katô gakád din bayi na ibalu. Dì mému ka tô mga ágpampamaké tun ta simbaan tô tumabang kandin, su tô mga ágpampamaké tô makatabang katô duma pa mga gabayi balu na ándà palang gakád dan na ágtabang kandan.

¹⁷ Tô mga tarapid ka simbaan na madigár é kapid dan, kailangan tuu dan respetowan, asta bággayan dan ka salapi na nángngà para katô ágkailanganán dan. Atin ka tuu madigár tô katinurù katô mga gulit-ulit ka kagi ka Manama, kailangan tuu pa dakál tô bág-gén kandan, ¹⁸ su mà katô kagi ka Manama na igsulat, “Yakó ágpungus katô babbà ka baka na marik ka trigo ébô makakan.” †

Asta,

“Tô manubù na áglumu kailangan tandanan.” ††

¹⁹ Yaka ágtawang ágpaminág ka duwán ágdadat katô tarapid ka simbaan sippang ka duwán duwa manubù ó tállu na ágtestigos na bánnal duwán madat ilmu din. ²⁰ Atin ka áglumu ka salà tô mga tarapid ka simbaan, sapadi nu sikandan tun ta tubang katô langun ágpampamaké, ébô kamáddangan tô duma mga manubù na miring kandan.

²¹ Na, tun ta saruwan katô Manama, asta ki Jesu-Cristo, asta katô mga panaligan na igsalin katô Manama, ágkagiya áknikó na kailangan mánnal ka kani igsulat ku. Yaka ágdapit katô mga tarapid ka simbaan. Kailangan ándà mga manubù na musingán nu agad ándin tô bónnóng dan. ²² Yaka ágtawang ágdappán ka ulu katô manubù ébô imun na tarapid ka simbaan, su atin ka lumumu sikandin ka salà, mabuyas ka duma kandin. Purisu lili ka kanan.

²³ (Na, sódô ka inám ka wayig dád. Inám nu tô délák bino ébô kabawian tô bógóok ka gátták nu na marikit ágdunggù áknikó.)

‡ 5:9 Listan tô bayi balu na tabangan asta palumun tun ta simbaan. † 5:18a Deuteronomio 25:4; 1 Corinto 9:9. †† 5:18b Ahaán tô Levitico 19:13; Deuteronomio 24:14-15; Mateo 10:10; Lucas 10:7; 1 Corinto 9:14. ‡ 5:19 Ahaán tô Deuteronomio 19:15.

²⁴ Agad duwán mga áglumu ka salà na sékót ágkasóddóran tô di dan pa ruudan, asal duwán duma mga manubù na di sékót ágkasóddóran tô salà dan su inallás asal duwán álló na ruudan sikandan. ²⁵ Iring pagsik kani, agad duwán mga áglumu ka madigár na sékót ágkasóddóran, asal duwán pagsik mga áglumu ka madigár na inallás, asal di mallás ni inalayun.

6 Na, tô langun állang na ágpamaké kailangan rumespeto katô kandan amo ébô ándà mak-abuyas katô ngadan ka Manama, asta ándà mak-abuyas katô ágtinuruán ta. ² Tô mga állang na duwán kandan amo na ágpamaké ki Jesu-Cristo, di mému ka di dan rumespeto katô amo dan su mataladi dan, asal kailangan tuu pa madigár tô lumun dan para katô amo dan, su tô ágtabangan dan tô ágpamaké ki Jesu-Cristo asta ágginawaan ka Manama.

Tinurù nu asta kagi nu ni langun tun ta mga ágpampamaké.

Mga ágtinuruán

³ Atin ka duwán manubù na ássa gó tô ágtinuruán din na ánnà iring katô nángngà kagi tikud tun ta Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo, asta ánnà iring katô kabánnalan na ágtinuruán ta tingód ka madigár ágkémun ta, ⁴ tô gó é ágpallayat-layat dád asta ándà palang isóddóran din. Kakalyag din na gapul dád tingód katô mga kagi na ándà ágpulusán. Tô gó é ágtikudan katô mga ágpasabué, ágpasókówé, ágpabuyasé, asta madat mga ágpanámdámán. ⁵ Ágpapulé dan su madat tô panámdám dan, asta ágsuwé dan tikud tun ta kabánnalan. Ágpanámdám dan na mému dan na kaduwánnan ukit katô kapamaké dan.

⁶ Bánnal na dakál tô ágpulusán katô manubù na mánnal katô Manama, asta ágkanángngaan ka ándin dád tô itanggap din. ⁷ Su tun ta kapamasusu áknita, ándà palang kaduwánnan na igpid ta nit banuwa, asta ándà gó palang kaduwánnan na mapid ta ka maté ki. ⁸ Purisu ka duwán dán ágkakan ta asta gumpakán ta, kailangan kanángngaan kid. ⁹ Asal duwán mga manubù na malyag na mému kaduwánnan, tô gó é mapid, asta matagán katô kakalyag dan na ándà ágpulusán asta makadadat kandan. Purisu dungguan dan ka kadattan. ¹⁰ Atin ka ágginawa tô manubù ka salapi, tô gó é ágtikudan katô marapung madat mga lumu. Tingód katô ginawa dan ka salapi, duwán dán tun kandan na igsuwé tikud tun ta kapamaké, asta tuu dan iranu tingód katô kadattan na ikadunggù kandan.

Mga talan i Pablo ki Timoteo

¹¹ Asal sikuna tô igsalin ka Manama asta inému ágsuguánnán din. Purisu lili ka kani langun. Lumu nu tô nángngà tun ta saruwan ka Manama, bánnal nu tô kakalyag din, asta pabákkár nu tô kapamaké nu kandin. Ginawayi nu tô duma mga manubù, tiis nu tô mga kahirapan, asta duwán kédu nu. ¹² Tuman nu tô nángngà tingód katô kapamaké nu ki Cristo. Tanggap nu tô kantayan na ándà ágtamanán, su igtawar tô

Manama áknikó ébô kabággayan ka katô kantayan, asta su igulit nu tun ta tubang katô marapung manubù na igpamaké kad katô kabánnalan.

¹³ Purisu duwán kagin ku áknikó tun ta saruwan katô Manama na ágbággé ka kantayan tun ta langun, asta tun ta saruwan i Jesu-Cristo na igulit ki Poncio Pilato katô kabánnalan. ¹⁴ Ni gó tô kagin ku áknikó. Tuman nu tô igpalumu áknikó. Kailangan madigár tô ágkémun nu ébô ándà makabuyas áknikó sippang ka lumónód tô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo.

¹⁵ Palónódán ka Manama sikandin ka dumunggù tô nángngà álló. Manama dád tô mallayat Pangulu na ágdurungán ta. Sikandin tô Hari katô langun hari, asta sikandin tô Áglangngagán katô langun ágpangulun.

¹⁶ Sikandin dád tô ágtikudan ka kantayan. Góddô sikandin tun ta séllaán na di ágkapadaniyan. Ándà palang manubù na ikakita kandin, asta ándà palang manubù na makakita kandin. Mólà pa ka durungán asta mangulu sikandin ka ándà ágtamanán. Matuman ni.

¹⁷ Kagiya nu tô mga ágkaduwánnan na kailangan di dan ágpallayat-layat, asta di dan sumarig katô kaduwánnan dan, su di kasóddóran ka kadángngan

mandà. Asal Manama dád tô kailangan sarigan dan, su sikandin tô ágbággé katô tuu dakál ágkailanganán ta ébô duwán dayó ta. ¹⁸ Kagiya nu tô mga ágkaduwánnan na kailangan madigár tô áglumun dan, asta dugangan dan tô madigár áglumun dan. Kailangan malóggód asta mabasa dan tumabang katô duma mga manubù. ¹⁹ Atin ka tô gó é lumun dan, duwán ágpulusán dan na mému gimanan dan tun ta tapuri álló. Tô gó tô kailangan lumun dan ébô matanggap dan tô kantayan na ándà ágtamanán, su tô gó é bánnal kantayan.

Katapuriyan mga panalan

²⁰ Na, Timoteo, piyà-piyai nu tô katinurù nu katô kabánnalan na igsarig áknikó. Liliya nu tô mga manubù na ágpatóngkóé tingód katô ánnà kakalyag ka Mana-ma. Liliya nu tô ágtinuruán ka mga manubù na di nángngà tun ta kabánnalan, agad ágkagi dan na duwán kakatigan, ²¹ su duwán ágkagi na duwán kandan kakatigan, asal igsuwé dan tikud tun ta kapamaké.

Mólà pa ka kéduwan tô Manama ákniyu.

† 6:15 Ahaán tô Deuteronomio 10:17; Igpakita 17:14; 19:16.

2 Timoteo

Una Basan

Ni libro igsulat i Pablo ki Timoteo róggun igpriso sikandin tun ta Roma. Ikasóddór si Pablo na masig dán sikandin matayan tingód katô katinurù din katô Madigár Gulitán tingód ki Jesu-Cristo. Purisu igsulat sikandin puman ki Timoteo na ágginawaan din.

Marapung tô mga panalan na igsulat i Pablo ki Timoteo. Igpabákkár din tô kapamaké i Timoteo ébô kumasarig, su masig dán dumunggù tô ágtamanán ka banuwa asta tuu kahirapan tô mga ágpampamaké. Purisu irrayatan dan tingód katô kapamaké dan ki Jesu-Cristo.

1 Sakán, si Pablo, tô igsulat kani. Inémuwa na apostoles i Jesu-Cristo ukit katô kakalyag ka Manama. Igpapidda ikandin ébô tuminurù a na duwán kantayan na ándà ágtamanán na igtandô din tun ta langun na mánnal ki Jesu-Cristo.

²Igsulatta áknikó, Timoteo na batà ku tun ta kapamaké na ágginawaan ku.

Mólà pa ka matanggap nu tô tabang, kédu, asta kasunayan tikud tun ta Ámmà na Manama asta tikud tun ki Jesu-Cristo na Áglangngagán ta.

Igpasalamat si Pablo tingód ki Timoteo

³Ágpasalamatta tun ta Manama na ágbánnalán ku na ándà ágkayyaan ku tun ta saruwan din iring katô kabánnal ka mga kamónaan ku kandin. Atin ka ágdasalla agad álló asta dukilám, inalayunna ágpasalamat tun kandin tingód áknikó. ⁴Atin ka ágkasampátan ku tô luhà nu tô igtananan ku sikuna, tuuwa malyag kumita áknikó ébô kadayawanna. ⁵Ándà ku kalingawi tô bánnal kapamaké nu, iring katô una kapamaké katô apù nu na si Loida, asta katô innà nu na si Eunice. Isóddóran ku na mabákkár dán tô kapamaké nu iring kandan. ⁶Purisu pasampátan ku áknikó na kailangan gamitán nu tô gasa na igbággé ka Manama áknikó dāngngan tô igdappánna katô ulu nu asta tô igdasalla para áknikó, ⁷su igbággé ka Manama tô Ugis Espiritu áknita ánnà ébô kumataló ki, asal ukit katô Ugis Espiritu kumabákkár tô áglumun ta, asta gumina nawa ki, asta pasunnad ki.

⁸Purisu yaka ágkayyaan na mulit-ulit tingód katô Áglangngagán ta. Yaka pagsik ágkayyaan tingód kanak na igpriso guné katô kabánnal ku kandin. Asal makataganà ka katô karasayan na dumunggù áknikó ukit katô katinurù nu katô Madigár Gulitán. Makatiis ka ukit katô kabákkáran na bággén ka Manama áknikó. ⁹Igtábbus ki asta igtawar ki ikandin ébô nángngà ki tun ta saruwan din. Igtábbus ki asta igtawar ki ikandin ánnà ukit katô madigár linumuwan ta, asal ukit katô kandin kakalyag asta kédu áknita, su tikud tun ta tigkanayan, taganà dán igplano katô Man-

ama na tumabang áknita ukit katô kapasakup ta ki Jesu-Cristo. ¹⁰Ukit ka kapapid ka Manama katô Taratábus ta na si Jesu-Cristo, igtuman din gó tô kakalyag din. Ukit katô iglumu i Jesu-Cristo, ándà dán máddang ta katô kamatayan. Áknganni, ukit ka kabánnal ta katô Madigár Gulitán tingód ki Jesu-Cristo, igpasóddór ka Manama na manté ki ka ándà ágtamanán tun ta lawa na di dán maróddóg.

¹¹Igsalinna katô Manama asta inémuwa na apostoles ébô mulit-ulit asta tuminurù a katô Madigár Gulitán. ¹²Agad irasayanna áknganni, asal diya ágkayyaan, su isóddóran ku ka sadan tô ágpamakén ku, asta isóddóran ku na sikandin tô makadóppon katô igsarig din kanak sippang katô álló ka kalónód din. ¹³Itur ka katô kabánnalan na igtinurù ku áknikó. Panayun ka pamaké asta panayun ka ginawa ukit ki Jesu-Cristo. ¹⁴Ukit ka tabang katô Ugis Espiritu na góddô tun áknita, piyà-piyai nu tô katinurù nu katô kabánnalan na igsarig tun áknikó.

¹⁵Na, isóddóran nud na igtanananna katô langun ágpampamaké tun ta probinsya ka Asia, apil si Figelo asta si Hermogenes. ¹⁶Asal mólà pa ka kéduwan tô Áglangngagán ki Onesiforo asta katô pamilya din, su tô kadunggù din nit Roma, tuu igpamasak sikandin kanak sippang ka ikitaanna ikandin. Marikit sikandin gahà kanak asta igmabákkár ni ginawa ku ukit kandin. Agad igprisowa, asal ándà sikandin kayyai tingód kanak. ¹⁸Isóddóran nu gó na dakál tô tabang din kanak tun ta Efeso. Mólà pa ka kéduwan tô Áglangngagán kandin tun ta kalónód katô Áglangngagán tun ta tapuri álló.

Tô katiis nu

2 Purisu, sikuna, Timoteo na batà ku, pabákkár ka ukit katô tabang i Jesu-Cristo. ²Na, tô kabánnalan na igtinurù ku áknikó asta isóddóran katô marapung manubù, tô gó é kailangan tinuruán nu tun ta mga manubù na ágkasarigan ébô makatinurù dan pagsik tun ta duma mga manubù.

³ Atin ka karasayan ka tingód katô kasarig nu ki Jesu-Cristo, tiis ka iring na sundalo na ágkasarigan. ⁴ Iringi nu tô sundalo na di ágkasasó katô áglumun ka ánnà sundalo ébô kadayawan tô kapitan na igsakup kandin. ⁵ Iringi nu tô manubù na ágpatónaé ágpalayuy, su di sikandin manalu asta di bággayan katô ganti ka di sikandin mánnal katô mga kapókit tingód ka kapalayuy. ⁶ Iringi nu tô gággár-ággár ágkamát, su sikandin tô makatanggap katô tagnà buuy katô mga igpamula din. ⁷ Panámdám nu ni igkagi ku áknikó, su tô Áglangngagán tô tumabang áknikó ébô kagpáttan nu tô langun.

⁸ Panámdám nu si Jesu-Cristo na inaté puman tikud tun ta kamatayan, asta rubbad sikandin i David. Tô gó tô Madigár Gulitán na gulit-ulitán ku. ⁹ Tingód katô kólit-ólit ku katô Madigár Gulitán, irasayanna gó iring katô madat manubù asta igprisowa, asal ándà kadalangi tô kagi ka Manama. ¹⁰ Purisu ágtiisa katô langun kahirapan na igdunggù kanak ébô katabangan ku tô mga manubù na igsalin ka Manama asta ébô matábbus dan pagsik ukit katô kapamaké dan ki Jesu-Cristo, asta móddô dan tun kandin ta ándà ágta-manán. ¹¹ Bánnal gó ni ágkagin,

“Atin ka inaté kid duma ki Jesu-Cristo,
manté kid pagsik duma kandin.

¹² Atin ka makatiis ki katô kérrayat áknita,
mangulu ki pagsik duma kandin.
Atin ka di ki kumagi na sikandin tô Áglangngagán ta,
di pagsik kumagi sikandin na sikita tô mga sakup
din.

¹³ Agad sikita tô ánnà ágkasarigan,
asal sikandin gó tô ágkasarigan,
su bánnal gó tô ágkagin din.”

Tarapid na makapadayó ka Manama

¹⁴ Pasampát nu tô mga manubù tingód kani igsulat ku. Sapadi nu sikandan tun ta saruwan katô Áglangngagán na kailangan di dan papulé tingód katô kóbadan katô mga kagi na ándà ágpulusán, su makadadat ka kapamaké katô mga ágpaminág. ¹⁵ Ággár-ággár ka ébô kadayawan tô Manama tingód áknikó. Kailangan nángngà tô katinurù nu katô kagi ka Manama ébô di ka kayyaan. ¹⁶ Liliyi nu tô tinóngkóan na ánnà kakalyag ka Manama, su tô gó é makapadiyù tikud tun ta kakalyag ka Manama. ¹⁷ Tô tinóngkóan dan makadadat ka mga duma manubù iring ka madat bógók. Iring kani si Himeneo asta si Fileto, ¹⁸ su ig-suwé dan tikud tun ta kabánnalan, asta ágtinurù dan na ipángnga dán tô álló na antén puman ka Manama tô mga manubù na inaté. Ukit katô ágtinuruán dan, duwán mga manubù na ágduwa-duwa tô kapamaké dan tun ta Manama. ¹⁹ Asal di mapalin tô kabánnalan na tikud tun ta Manama, su iring na masarig ágpón-sadanan na igsulatan kani,

“Isóddóran katô Áglangngagán tô langun na ig-pasakup tun kandin.” †
Asta,

† 2:19a Numeros 16:5.

“Tô langun na ágkagi na ágbánnalán dan tô Áglangngagán, kailangan sumódô dan lumumu katô salà.” ††

²⁰ Na, tun ta dalám katô dakál balé, duwán mga pinggan na igimu tikud tun ta bulawan asta mapputi bulawan. Duwán pagsik mga pinggan na igimu tikud tun ta kayu, asta tikud tun ta tanà iring na kudán. Duwán mga pinggan na dakál é lagà na ággamitán ka duwán mga bisita, asta duwán délák dád é lagà na ággamitán ka álló-álló. ²¹ Tô ágpamaké na lumili ka madat, méring sikandin katô pinggan na gamitán ka duwán bisita, su salinán sikandin katô amo din ébô gamitán din, su ikataganà sikandin lumumu katô agad ándin madigár lumu. ²² Purisu liliyi nu tô madat mga kakalyag katô sumuddù. Asal ugtun nu tô madigár lumu na nángngà tun ta saruwan ka Manama, pamaké ka tun ta Manama, ginawa ka katô mga duma, asta pasunay ka katô ginawa nu tun ta mga ágdasal katô Áglangngagán ágtákkássa ka madigár tô ágkémun dan tun ta saruwan din. ²³ Yaka ágpaminág katô mga manubù na ágpapulé dád tingód katô ándà ágpulusán, su isóddóran nu na sumippang dan tun ta samuk. ²⁴ Asal tô ágsuguánnán ka Áglangngagán kailangan di ágsamuk, asal kailangan médu baling sikandin katô langun manubù, madigár tô katinurù din, asta mallayat é ginawa din. ²⁵ Atin ka duwán mga manubù na méllé kandin, kailangan tinuruan din sikandan na tákkássa ka kédu, su palinán pád ka Manama tô panámdám dan ébô rumákkád dan asta makasóddór dan katô kabánnalan. ²⁶ Tô gó makaluwà dan tikud tun ta tagán i Maibuyan na iglimbung kandin ébô mánnal dan katô kakalyag din.

Katapuriyan mga álló

3 Na, panámdám nu ni. Tun ta katapuriyan mga álló, madat tô kahirapan na dumunggù, ² su duwán mga guminawa dád katô sarili dan asta katô salapì, padadurung dan, pallayat-layat dan, muyas dan, di dan mánnal katô kandan ámmà asta innà, di dan pasalamat, asta gélléyan dan tô Manama. ³ Di dan médu, di dan pósay, sumélék dan, di dan tumiis, magani dan, asta miringasa dan katô madigár. ⁴ Pammáttán dan tô mga kadumaan dan, tawangán dan tô kalumu dan, asta tuu dan pallayat-layat. Di dan guminawa katô Manama, su ginawaan dan baling tô kadayawan nit banuwa. ⁵ Agad kumagi dan na ágpangadap dan katô Manama, asal di dan pasakup tun ta Manama. Liliyi nu sikandan, ⁶ su duwán tun kandan na ágkagi ébô pahun dan tun ta mga góddóan, asta áglimbungan dan tô mga gabayi na sékót ágkapid. Masalà-salà tô mga gabayi, asta sékót dan ágbánnal katô madat mga kakalyag dan. ⁷ Agad inalayun ágtinuruan sikan-dan, asal di dan gó ágkasóddóran tô kabánnalan. ⁸ Tô mga gamama na ágtinurù kandan, gusig dan katô kabánnalan, su ikéring dan ki Janes asta ki Jambres na igusig ki Moises sayyan. † Madat tô panámdám dan,

†† 2:19b Isaias 26:13. ‡ 3:8 Si Janes asta si Jambres tô mga tarasalamangka sayyan tun ta Ehipto. Ahaán tô Exodo 7:11; 8:7,18-19.

asta di nángngà tō kapamaké dan tun ta saruwan ka Manama. ⁹ Asal di dan makapanayun, su kasóddóran katō langun manubù na kulang tō áglumun dan, iring katō inému ki Janes asta ki Jambres sayyan.

Panayun ka bánnal katō kabánnalan

¹⁰ Asal sikuna, Timoteo, isóddóran nu tō mga igtinurù ku, tō ágkémun ku, tō kakalyag ku na lumun, tō kapamaké ku katō Manama, tō kallayat katō ginawa ku, tō kaginawa ku, tō katiis ku katō kahirapan, ¹¹ tō kérrayat kanak, asta tō mga karasayan na inókitan ku. Isóddóran nu tō langun katō ilmu kanak dāngngan tun ta Antioquia, Iconio, asta Listra. Agad igirrayatanna, asal ikatiissa, asta igpaluwà a katō Áglangngagán tikud tun ta langun. ¹² Irrayatan gó tō langun na malyag na nángngà tō ágkémun dan tun ta saruwan ka Manama su igpasábbad dan tun ki Jesu-Cristo. ¹³ Asal inalayun kumarapung tō mga áglumu ka madat asta tō mà kagi ágpamaké. Lumimbung dan asta kalimbungan dan. ¹⁴ Asal sikuna, panayun ka bánnal katō kabánnalan na igtinurù áknikó asta isóddóran nu, su tuu ágkasarigan tō mga manubù na igtinurù áknikó. ¹⁵ Tō tikud tun ta délák ka pa, isóddóran nud tō kagi ka Manama na igsulat. Tō gó é makabággé ka kakatigan áknikó tingód katō katábbus ukit katō kapamaké nu ki Jesu-Cristo. ¹⁶ Tō langun na igsulat tun ta kagi ka Manama igpasulat gó katō Manama, asta duwán ágpulusán kani para patinurù, para pagsapad, para pagtullid, asta para pagpasóddór tingód ka pagtanggap ka Manama na nángngà tun ta saruwan din. ¹⁷ Ukit katō kagi ka Manama, tuu katig tō ágsuguánán ka Manama ébō makataganà sikandin lumumu katō agad ándin madigár.

4 Na, duwán kagin ku áknikó tun ta saruwan katō Manama asta ki Jesu-Cristo na rumuud katō manté pô asta katō inaté dán, su lumónód sikandin asta mangulu. ² Ni gó tō kagin ku áknikó. Ulit-ulit ka katō kagi ka Manama. Taganà ka ébō tuminurù agad maminág tō mga manubù ó di dan maminág. Pénagpát nu tō mga manubù na ánnà nángngà tō áglumun dan. Sapadi nu tō mga áglumu ka madat. Kagiyi nu ka ándin tō madigár lumun dan. Pallayat nu tō ginawa nu kandan dalám katō katinurù nu. ³ Tō gó é igkagi ku áknikó, su dumunggù tō álló na di dán malyag tō mga manubù maminág katō bánnal ágtinuruán. Asal malyag dan maminág katō mantu ágtinuruán kandan. Purisu mamasak dan katō mga tuminurù kandan katō mga idigárran dan ágpaminággán. ⁴ Tumayyug dan katō kabánnalan na ágtinuruán kandan, asta bálnalán dan baling tō igimu-imu dád mga gulitán na ánnà bánnal. ⁵ Asal sikuna, Timoteo, kailangan inalayun ka pasunnad. Taganà ka ébō makatiis ka katō karasayan. Ulit-ulit ka katō Madigár Gulitán tingód ki Jesu-Cristo. Tuman nu tō igpalumu katō Manama áknikó.

⁶ Na, tō kantayan ku méring katō bino † na ágbusbusán asta ágbággén tun ta Manama, su di dán madugé tō álló na matayanna. ⁷ Igtumanna katō ig-

palumu ka Manama kanak. Iringnga katō igpalaguy na igpatónaé na ikadunggù dán tun ta tamanán. Ándà a suwé tikud tun ta kapamaké. ⁸ Purisu su nángngà tō iglumu ku tun ta saruwan ka Manama, duwán dán korona na igtaganà na bággén katō Áglangngagán kanak tun ta álló ka lumónód sikandin. Tuu nángngà tō karuud din, asta ánnà dád sakán tō bággayan din katō korona, asal bággayan din tō langun na giman katō kalónód din.

Mga panalan i Pablo

⁹ Ággár-ággár ka sadun dini kanak ka di madugé. ¹⁰ Igtanan si Demas kanak, su kakalyag din tō kadayawan kani banuwa, asta igsadun sikandin tun ta lunsud ka Tesalonica. Igsadun si Cresente tun ta probinsya ka Galacia. Igsadun si Tito tun ta Dalmasya. ¹¹ Si Lucas dád tō kadumaan ku dini. Angé nu si Marcos asta patákkás nu sikandin ka madun ka dini, su makatabang sikandin katō áglumun ku dini. ¹² Igpasadun ku si Tiquico tun ta lunsud ka Efeso. ¹³ Ka madun ka dini, pid nu tō makáppal umpak ku na igtananan ku ki Carpo tun ta lunsud ka Troas. Pid nu pagsik tō mga libro, asta kailangan piddán nu tō mga igsulatan.

¹⁴ Tuu madat tō iglumu kanak katō taraimu ka talumbaga na si Alejandro. Supakan sikandin katō Áglangngagán tingód katō madat iglumu din. ¹⁵ Banté ka kandin, su tuu gusig sikandin katō kabánnalan na ágtinuruán dé.

¹⁶ Tō tagnà igpatubang kanak tun ta huwes, ándà palang manubù na igdapit kanak, su igtanananna katō langun kadumaan ku. Asal mólà pa ka pasinsiyaan ka Manama sikandan! ¹⁷ Agad sikandan tō igtanan kanak, asal igtabang tō Áglangngagán kanak, asta igpabákkarra ikandin. Purisu ikémuwa igulit-ulit katō Madigár Gulitán tingód ki Jesu-Cristo, asta igpaminág tō marapung mga ánnà Judio. Agad kakalyag katō mga usig ku na matayanna, asal igpaluwà a ikandan. ¹⁸ Agad ándin tō madat lumun dan kanak, paluwaánna katō Áglangngagán tikud tun ta langun, asta piddánna ikandin tun ta pagpangulu din tun ta langit. Mólà pa ka durungán sikandin ka ándà ágtamanán. Matuman ni.

Ágtamanán kani sulat

¹⁹ Ágpangumusta a ki Prisca †† asta ki Aquilas, asta tō pamilya i Onesiforo. ²⁰ Igóddô pa si Erasto tun ta Corinto. Igpóddô ku pô si Trofimo tun ta Mileto, su ibógókan sikandin. ²¹ Ággár-ággár ka sadun dini kanak tō di pa dumunggù tō magánnó timpo.

Igpangumusta áknikó si Eubulo, si Pudente, si Lino, si Claudia asta tō langun kataladi.

²² Mólà pa ka dumóppón tō Áglangngagán áknikó. Mólà pa ka kéduwan tō Manama ákniyu langun.

† 4:6 Tō iggóbbó tō mga Judio katō mannap na bággén tun ta Manama, duwán pagsik bino ó wayig na ágbusbusán tun ta bówwó. †† 4:19 Prisca, ó Priscila.

Tito

Una Basan

Ni libro igsulat i Pablo ki Tito na sábbad Griego na igpamaké ki Jesu-Cristo ukit katô katinurù i Pablo. Sikandin tō igsarigan i Pablo asta igtabang katô katinurù ka Madigár Gulitán tingód ki Jesu-Cristo. Igtákkás si Tito ki Pablo tun ta purù na ánggadanan Creta ébô tuminurù tingód ki Jesu-Cristo. Tō igpanó si Pablo, igóddô pô si Tito tun ta Creta ébô pabákkárrán din tō kapamaké katô mga ágpampamaké. Igsulat si Pablo ki Tito tingód katô kasalin din katô mga tarapid ka mga ágpampamaké asta tingód katô nángngà áglumun katô mga tarapid. Igsulat si Pablo pagsik na kailangan sapadan i Tito tō mga manubù na ágtinurù katô ánnà nángngà, su ukit katô ágtinuruán dan, duwán mga ágpampamaké na ágpapulé asta ágpasaé.

1 Sakán si Pablo na ágsuguánnán ka Manama asta apostoles i Jesu-Cristo.

Igpapidda ka Manama ébô pabákkárrán ku tō kapamaké katô mga igsalin ka Manama asta ébô makasóddór dan katô kabánnalan tingód katô Manama. Na, uk-it kani, katabangan sikandan ébô nángngà tō ágkémun dan, ² asta ébô gimanan dan tō kantayan na ándà ágtamanán. Tō gó tō igtandô katô Manama tikud pa tun ta katigkanayan, asta di ágbulaló tō Manama. ³ Purisu tō igdunggu tō álló na igsalin din, igpasóddór din tō Madigár Gulitán. Tō gó é kabánnalan na igsarig din kanak asta gulit-ulitán ku, su igpapidda katô Manama na Taratábbus ta.

⁴ Ni gó tō igsulat ku áknikó Tito na bánnal batà ku tun ta kapamaké ta.

Mólà pa ka matanggap nu tō kédu asta kasunayan tikud tun ta Ámmà Manama asta tikud tun ki Jesu-Cristo na Taratábbus ta.

Kasalin ka mga tarapid ka simbaan

⁵ Dángngan, igpóddô ku sikuna tun ta purù ka Creta ébô tullidán nu tō ánnà nángngà áglumun dutun, asta ébô salinán nu tō mga manubù na imun na tarapid ka simbaan tun ta tagsábbad-sábbad lunsud iring katô igkagi ku áknikó. ⁶ Na, kailangan salinán nu dád tō manubù na ándà lumu din na mabuyas. Kailangan sábbad dád tō sawa din. [†] Kailangan ágpamaké tō mga gabatà din, ándà kabantug na ágsamuk, asta ándà kabantug na gatu. ⁷ Kailangan ándà palang lumu din na mabuyas, su tō tarapid katô mga ágpampamaké tō ágsarigan katô Manama na lumumu katô ágpalumun din. Di mému tō ágpallayat-layat, di mému tō ágsamuk, di mému tō ágkalasing, di mému tō sékót ágkasókó, asta di mému ka sobra tō kakalyag din na makasalapì. ⁸ Kailangan malit-alit sikandin katô duma mga manubù, asta kakalyag din na áglumu ka madigár. Kailangan matannáb, ágkasarigan, nángngà

[†] 1:6 Kailangan sábbad dád tō sawa din asta di áglibug.

tun ta saruwan ka Manama, asta pasunnad katô kandin sarili. ⁹ Kailangan mánnal sikandin katô ágkasarigan kabánnalan na ágtinuruán ta ébô makatinurù sikandin katô mga manubù ka ándin tō nángngà lumun dan, asta ébô makagpát tō mga manubù na géllé katô kabánnalan.

¹⁰ Marapung tō géllé katô kabánnalan. Gulit dan tingód katô ándà ágpulusán, asta áglimbung dan katô duma mga manubù. Mga Judio tō karapungan dan. ^{††1} Asal kailangan sapadan nu tō katinurù dan, su marapung tō mga pamilya na ágsamukán dan ukit katô ágtinuruán dan na ánnà bánnal ébô kabággayan dan ka salapì. ¹² Duwán sábbad kandan na propeta tikud tun ta Creta na igkagi kani, na mà din, “Tō mga taga Creta bulalón asta iring dan na méla mannap na magani. Tukukán dan asta áglólóban.” ¹³ Bánnal gó tō igkagi din. Purisu maggát ka sapad kandan ébô katabangan dan asta kumasarig tō kapamaké dan. ¹⁴ Kailangan di dan maminág katô igimu-imu na mga gulitán ka Judio sayyan. Kailangan di dan mánnal katô mga sugù ka manubù na géllé katô kabánnalan. ¹⁵ Tun ta mga manubù na iglinisan ka Manama, malinis dán tō langun. [‡] Asal tun ta mga manubù na duwán pa salá asta di ágpamaké, ándà palang malinis, ^{††} su madat tō panámdám dan, asta ándà sóddór dan ka ándin tō madigár asta tō madat. ¹⁶ Agad ágkagi dan na ikasóddór dan katô Manama, asal ukit katô áglumun dan, ágpasóddór dan na ándà dan ikasóddór kandin. Ágkaringasaan sikandan ka Manama, asta di dan ágbánnal kandin. Di dan gó makalumu katô madigár.

Nángngà ágtinuruán

2 Asal sikuna Tito, tinurù ka katô nángngà ágtinuruán tingód katô kabánnalan. ² Kagiyi nu tō mga tugál gamama na pasunnad dan, patannáb dan, patal-

^{††} 1:10 Mga Judio, ó tō mga ágtinurù na kailangan tu puwan tō manubù ébô matanggap ka Manama. [‡] 1:15a Malinis dán tō langun, ó ándà makaparipà kandan. ^{††} 1:15b Ándà palang malinis, ó ándà palang makapalinis kandan.

láng dan, pasarig dan katô kapamaké, katô kaginawa dan, asta katô katiis dan ka karasayan. ³Iring pagsik kani tô kagin nu tun ta mga tugál gabayi. Kailangan nángngà tô áglumun dan tun ta saruwan ka Manama. Dì mému ka sumélék asta állangán ka kénám. Kailangan tuminurù dan katô madigár ⁴ébô miring tô mga gabayi na ánnà pa tugál tingód ka ginawa katô kandan mga дума asta mga gabatà. ⁵Kailangan matanáb dan, dì dan áglibug, kailangan katig dan dumóp-pón katô kandan pamilya, duwán kédu dan, asta rumespeto dan katô kandan дума ébô ándà makabuyas katô kagi ka Manama.

⁶Iring pagsik kani tô kagin nu tun ta mga gamama na ánnà pa tugál, su kailangan pasunnad dan. ⁷Sikuna pagsik, agad ándin tô áglumun nu, kailangan mému ka giringanan katô mga madigár lumu, asta ukit katô katinurù nu, pakita nu na ágkasarigan ka asta matanáb ka. ⁸Kailangan matullid tô ágkagin nu ébô ándà makabuyas áknikó asta ébô kayyaan tô mga gusig su ándà palang madat kagin dan tingód áknita.

⁹Kagiya nu tô mga állang na kailangan mánnal dan katô mga amo dan agad ándin tô lumun dan ébô kadayawan tô mga amo dan. Kailangan dì dan mapul. ¹⁰Kailangan dì dan tumakó, asal kailangan inalayun nángngà tô lumun dan ébô pasóddórán dan na tuu dan ágkasarigan. Atin ka iring kani tô áglumun dan, kasóddórán katô mga дума na madigár tô ágtinuruán ta tingód katô Manama na Taratábbus ta.

¹¹Igpasóddór ka Manama tô kédu din ébô mému dán matábbus tô langun manubù. ¹²Isóddórán ta na kailangan sumódô ki ka kalumu ta katô dì ágkadigárran ka Manama, asta dì ki mamasak katô kadigárran kani banuwa. Asal kailangan matanáb ki, áglumu ki katô nángngà tun ta saruwan ka Manama, asta tumuman ki katô kakalyag ka Manama dalám katô kóddô ta nit banuwa. ¹³Kailangan lumun ta ni róggun na gangan ta tô madigár gimanan ta, tô álló ka kitanán ta tô séllaán katô matulus Manama asta Taratábbus ta na si Jesu-Cristo. ¹⁴Sikandin tô igbullas áknita asta inaté ébô tábbusán ki tikud tun ta langun salà. Iglinisan ki ikandin ébô sakupán ki ikandin asta imun ki na mga manubù na malyag áglumu ka madigár. †

¹⁵Tinurù nu ni langun tun ta mga manubù. Kagiya nu sikandan asta sapadi nu tô madat áglumun dan, su sikuna tô ágsuguánnán din. Dì mému ka duwán muyas áknikó.

Mga talan tun ta mga ágpampamaké

3 Pasampát nu tô mga ágpampamaké na kailangan mánnal dan katô mga pangulu asta katô mga opisyaes ka gobyerno. Kailangan makataganà dan lu-

† 2:14 Ahaán tô Ezequias 37:23.

mumu katô langun na madigár. ²Dì dan muyas, asta dì dan pasamuké. Kailangan médu asta rumespeto dan katô langun manubù, ³su dángngan sikita tô mga ágkatuluan, dì ágbánnal, malumák ágkapid i Maibuyan, asta inallang ki katô madat kakalyag ta asta kadayawan nit banuwa. Inalayun ki ágpanámdám katô madat áglumun tun ta дума manubù, asta inalayun ki ágkasabuan. Ágkaringasaan ki asta ágparingasaé ki. ⁴Asal tô igpasóddór tô Manama na Taratábbus ta katô kédu din asta ginawa din áknita, ⁵igtábbus ki ikandin ánnà ukit katô nángngà linumuwan ta tun ta saruwan din, asal ukit katô kédu din áknita. Ukit katô kóras din áknita, igbággayan ki ikandin ka mantu kantayan ukit katô Ugis Espiritu. ⁶Ukit katô iglumu i Jesu-Cristo na Taratábbus ta, igipánnù ki katô Ugis Espiritu na igbággé ébô tumabang áknita. ⁷Tô gó é iglumu katô Manama ukit katô kédu din ébô tanggapan ki ka Manama na nángngà tun ta saruwan din, asta ébô bággayan ki katô kantayan na ándà ágtamanán na gimanan ta. ⁸Bánnal ni ágkagin ku áknikó.

Purisu kakalyag ku na ándà kayyaan nu tuminurù kani langun na igsulat ku áknikó ébô tuu mággár-ággár tô mga igpamaké ka Manama lumumu katô madigár, su madigár gó ni, asta madigár tô matanggap katô manubù na mánnal. ⁹Asal liliya nu tô mga ágpapulé tingód katô ándà ágpulusán asta tingód katô mga ngadan ka kamónaan. Liliya nu tô mga ágpasókówé asta tô mga ágpapulé tingód katô mga sugù, su ándà ágpulusán kani. ¹⁰Atin ka duwán ágtinurù katô ássa ágtinuruán ébô sumuwé tô mga ágpampamaké, tambagi nu ébô sumódô sikandin. Atin ka dì sikandin mánnal, uman nu kagiya. Asal ka dì pô gó sikandin mánnal, yaka ágpaminág kandin, ¹¹su isóddórán nu na igtayyug sikandin katô kabánnalan asta masalà-salà sikandin, su isóddórán din na ánnà nángngà tô áglumun din.

Ágtamanán kani sulat

¹²Ka papiddán ku si Artemas ó si Tiquico tun áknikó, ággár-ággár ka ébô kumita ka kanak tun ta Nicopolis, su kakalyag ku na móddô a pa dutun róggun ka magánnó timpo. ¹³Ággár-ággár ka tabang ki Senas na abogado asta ki Apolos ébô makapanó dan. Bággé nu tô ágkailanganán dan ébô dì dan ágkakulangan. ¹⁴Tinurù ka katô mga kataladi ta na kailangan mággár-ággár dan lumumu ka madigár ébô makatabang dan katô дума mga manubù na tuu ágkandaan, asta ébô duwán ágpulusán katô kantayan dan.

¹⁵Ágpangumusta áknikó tô langun kadumaan ku dini. Ágpangumusta ké katô mga ágpampamaké na áginawa áknami.

Mólà pa ka kéduwan tô Manama ákniyu langun.

Filemon

Una Basan

Ni libro igsulat i Pablo ki Filemon na sábbad taga Colosas. Igpamaké si Filemon ki Jesu-Cristo ukit katô katinurù i Pablo. Purisu igpararaké dan.

Na, duwán állang i Filemon na ánggadanan ki Onesimo. Sábbad álló, igpanó si Onesimo na ándà sabi asta igsadun sikandin tun ta Roma. Róggun na igóddô sikandin dutun, igkita din si Pablo asta igtinurù si Pablo kandin. Igpamaké si Onesimo ki Jesu-Cristo asta igtambang sikandin ki Pablo tun ta prisowan.

Su igpamaké si Onesimo, madigár ka lumónód sikandin tun ta amo din. Asal tô timpo tô, duwán sugù ka gobyerno na mému supakan tô állang na igpanó na ándà sabi katô amo din. Purisu igsulat si Pablo tun ki Filemon ébô pasinsiyaan din si Onesimo asta tanggapán din iring na kataladi din su igpamaké dán si Onesimo. Na, si Onesimo tô igpid kani sulat i Pablo tun ki Filemon.

1 Ni sulat tikud dini kanak, si Pablo, asta tikud tun ta kataladi ta na si Timoteo. Igsulat ké áknikó Filemon na ágginawaan dé asta ágtambang áknami tun ta lumu ta para katô Manama. Igprisowa pa tingód katô kapamaké ku ki Jesu-Cristo. ² Igsulat ké pagsik ki Apia na tábbé ta, asta ki Arquipo na ikéring na sundalo su ágkasarigan sikandin na kadumaan ta tun ta lumu para katô Manama. Igsulat ké pagsik tun ta langun ág-pampamaké na ágpangadap tun ta balé nu.

³ Mólà pa ka matanggap yu tô kédu asta kasunayan tikud tun ta Ámmà ta na Manama asta tikud tun ta Áglangngagán na si Jesu-Cristo.

Igpasalamat si Pablo tingód ki Filemon

⁴ Na, atin ka ágdasalla áknikó, inalayunna ágpasalamat tun ta Manama, ⁵ su ikadinágga tingód katô ginawa nu tun ta langun sakup ka Manama, asta tingód katô kapamaké nu tun ta Áglangngagán na si Jesus. ⁶ Ágdasalla ébô ukit katô kólit nu tingód katô kapamaké nu, kadugangan tô isóddóran katô mga manubù tingód katô langun madigár na ágbággén i Cristo áknita. ⁷ Na, kataladi ku, tuuwa idayawan asta igmabákkárta ukit katô kaginawa nu su igmabákkár tô langun sakup ka Manama ukit áknikó.

Tô kakalyag i Pablo tingód ki Onesimo

⁸ Su igpapidda i Cristo, mému ka sumugù a áknikó ébô lumumu ka katô kailangan lumun nu, ⁹ asal su ágpaginawaé ki, pédu-éduwa dád áknikó. Sakán si Pablo na ágtugállán † asta igprisowa tingód katô kabánnal ku ki Jesu-Cristo. ¹⁰ Pédu-éduwa áknikó para katô manubù na batà ku tun ta kapamaké, su ukit kanak igpamaké sikandin róggun igprisowa. Sikandin si Onesimo. ††¹¹ Agad ándà ágpulusán nu kandin dāngngan,

† ⁹ Ágtugállán, ó ágsarigan. †† ¹⁰ Tô kóbadan katô ngadan Onesimo, “pulusán.” Makatállu iggamit i Pablo tô kagi “pulusán” tun ta bersikulo 11.

asal áknganni dakál tô pulusán ku asta tô pulusán nu kandin.

¹² Na, igpóli ku tun áknikó si Onesimo na tuu ku ágginawaan. ¹³ Kakalyag ku na póddóán ku pô pád sikandin dini kanak ébô sikandin tô tumabang kanak na bullas áknikó, róggun na igprisowa tingód katô kólit-ólit ku katô Madigár Gulitán. ¹⁴ Asal su ándà ka pa nunug, panámdám ku na diya gó póddô kandin dini kanak. Diya malyag ka mapirit ka tumabang kanak, su madigár ka tikud gó tun ta áknikó kakalyag.

¹⁵ Ni gó basi tô gunayan ka Manama na igdiyà si Onesimo áknikó tun ta mabbabà timpo ébô mamaké sikandin asta ébô móddô puman sikandin tun áknikó ka ándà ágtamanán. ¹⁶ Áknganni ánnà dád állang nu sikandin, asal tuu madigár su kataladi nud sikandin. Agad tuuwa ágginawa kandin, asal tuu ka pa guminawa kandin ka tandingán katô kaginawa ku kandin, su sikandin tô állang nu asta tô kataladi nu ukit ka kapamaké din katô Áglangngagán.

¹⁷ Purisu atin ka ágpanámdám ka na sakán tô kadumaan nu, tanggap nu sikandin iring katô katanggap nu kanak. ¹⁸ Atin ka ilmu din tô madat tun áknikó, ó ka duwán utang din áknikó, sakán tô sukutan nu. ¹⁹ Sakán, si Pablo, tô igsulat kani mga kagi. Sakán tô mullas katô utang din, agad isóddóran nu na dakál pa tô igsulì nu kanak ka tandingán katô igsulì i Onesimo áknikó, su ukit kanak igtanggap nu tô kantayan na ándà ágtamanán. ²⁰ Na, kataladi ku, kakalyag ku na duwán pulusán ku tikud tun áknikó, su sakup ki katô Áglangngagán. Purisu bággayiya ka dayó tingód katô kapasakup ta tun ki Cristo.

²¹ Ándà a duwa-duwa tingód kani igsulat ku áknikó, su isóddóran ku na tumuman ka kani kakalyag ku, asta isóddóran ku na sobra pa tô lumun nu ka tandingán kani. ²² Na, taganaiya ka ágdággaan diyan áknikó, su gimanna na paluwaánna ukit katô kadasal yu tun ta Manama para kanak ébô makasadunna tun ákniyu.

Ágtamanán kani sulat

²³ Na, ágpangumusta áknikó tô kadumaan ku na si Epafra na igpriso tingód katô kapamaké din ki Jesu-Cristo. ²⁴ Ágpangumusta pagsik tô mga kadumaan ku

na taralumu na si Marcos, si Aristarco, si Demas, asta si Lucas.

²⁵ Mólà pa ka tô Áglangngagán na si Jesu-Cristo tô kéduwan ákniyu langun.

Hebreo

Una Basan

Tun ta Bibliya, si Abram na una ngadan i Abraham tō una inggadanan Hebreo. (Ahaán tō Genesis 14:13.) Iggadanan pagsik tō mga rubbad din na Hebreo. Si Juda tō apù abul i Abraham, asta inggadanan Judio tō mga rubbad i Juda. Tō igsulat kani tun ta mga Hebreo, iring na ándà kasaan katō ngadan Judio asta Hebreo. Ándà kasóddóri ka sadan tō igsulat kani. Igpapad ni sulat tun ta mga Judio na igpamaké ki Jesu-Cristo. Su igsarig dan asta igbánnal dan ka Manama, iringasaan dan katō duma mga Judio na ándà pamaké ki Jesus. Ig-buyas-buyas dan asta igirrayatan dan ébō sumungkū dan sumarig ki Jesus asta lumónód dan tun ta tapé ágkémun dan. Duwán mga igpamaké na iglónód dán tun ta tapé ágkémun dan su ándà dan ikatiis katō kérrayat. Purisu igpapid ni sulat tun kandan ébō pabákkárrán tō pusung dan asta ébō masarig tō kapamaké dan. Nit sulat, igulit na si Jesus tō bánnal Batà ka Manama, asta tuu mallayat sikandin ka tandingán ki Moises asta katō mga panaligan ka Manama. Sikandin tō Mesiyas na gimanan katō mga Judio. Igulit pagsik na tuu ágkailanganán tō kamatayan i Jesus ébō matábbus dan tikud tun ta salà. Si Jesus tō Taratapid tun ta Manama para katō mga manubù, asta ándà palang ássa, su si Jesus dád gó tō Taratapid.

Igkagi tō Manama ukit katō Batà din

1 Sayyan, ukit katō mga propeta ka Manama igkagi sikandin tun ta mga kamónaan ta na Judio. Marapung asta ássa-ássa tō mga kapókit ka kakagi din kandan. ² Asal áknganni, ássa dán tō iglumu ka Manama, su ukit katō kandin Batà igkagi tō Manama áknita. Ukit katō Batà din igimu tō Manama katō langun-langun, asta igsalin ka Manama sikandin ébō tumigatun katō langun. ³ Ukit pagsik kandin, ágkitaanán tō bánnal kallayatan ka Manama, asta sikandin tō ágkitaan ta katō ágkémun ka Manama. Sikandin tō gawid katō langun nit banuwa ukit katō matulus kagi din. Pángnga inaté sikandin ébō linisan ki tikud tun ta mga salà, igulit sikandin tun ta langit, asta igunsad dadan tun ta kawanan katō matulus Manama ébō mangulu duma kandin.

Tō Batà ka Manama mallayat pa ka tandingán katō mga panaligan

⁴ Tō igunsad tō Batà din, igpasóddór ka Manama na tuu pa mallayat tō Batà din ka tandingán katō langun panaligan. Mallayat pa pagsik tō ngadan na igbággé ka Manama kandin ka tandingán katō ngadan ka mga panaligan din. ⁵ Ándà palang panaligan ka Manama na igkagiyan din na iring kani igkagi din katō Batà din, na mà din,

“Sikuna tō Batà ku,
asta pasóddórán ku na sakán tō Ámmà nu.” †

Asta ándà pagsik kagi tō Manama tingód katō mga panaligan na,

“Sakán tō Ámmà din,
asta sikandin tō Batà ku.” ††

† 1:5a Salmo 2:7. †† 1:5b 2 Samuel 7:14.

⁶ Tō masig dán pasadunán ka Manama tō Batà din nit banuwa ébō imun sikandin na panganayan batà tun ta mga ágpampamaké, igkagi pagsik tō Manama, na mà din,

“Kailangan pangadapán sikandin katō langun panaligan ku.” ‡

⁷ Na, tingód katō mga panaligan, igkagi tō Manama, na mà din,

“Mga ágsuguánnán ku tō mga panaligan,
asta mému na imun ku sikandan na iring na karamag asta iring na apuy.” ††

⁸ Asal tuu pa madigár tō igkagi ka Manama tingód katō Batà din, su igkagi sikandin, na mà din,
“Sikuna na Manama tō mangulu ka ándà ágtamanán,
asta nángngà tō pagpangulu nu.

⁹ Ágginawa ka katō mga áglumu ka nángngà,
asta ágkaringasa ka katō mga áglumu ka madat.
Purisu igsalin ka katō Manama na áknikó Manama,
asta igbággayan ka katō kadayawan na sobra pa ka tandingán katō kadayawan na igbággé tun ta mga kadumaan nu.” ††

¹⁰ Asta igkagi tō Manama tun ta Batà din,
“Áglangngagán, sikuna tō igimu kani banuwa tun ta katigkanayan,

asta sikuna tō igimu katō langun tun ta langit.

¹¹ Mandà ni banuwa asta tō langit,
asal mugtuk ka ka ándà ágtamanán.
Kadattan ni langun iring na umpak.

¹² Iring na tapé umpak, lulunán nu tō banuwa asta tō langit,

asta sékót nu bullasan.

Asal sikuna tō ñi gó mapalin,
su ándà palang ágtamanán nu.” †††

‡ 1:6 Deuteronomio 32:43. †† 1:7 Salmo 104:4. ††† 1:8-9 Salmo 45:6-7. †††† 1:10-12 Salmo 102:25-27.

¹³ Ándà palang panaligan na igkagiyan ka Manama kani,

“Unsad ka nit dadan ta kawananan ku sippang ka patalun ku tô mga usig nu.” †

¹⁴ Tô mga panaligan tô ágsuguánnán dád ka Manama ébô tumabang katô mga tábbusan din.

Madigár tô katábbusan

2 Purisu su mallayat tô Batà ka Manama, kailangan tuu ki mánnal katô kabánnalan na igtinurù áknita agó makasuwé ki. ² Ágkasarigan tô mga sugù ka Manama na igulit ka mga panaligan, † asta igsupakan tô langun na iglapas ó ándà bánnal katô mga sugù.

³ Purisu sikita gó pagsik tô supakan ka élléyan ta tô kagi din tingód katô katábbusan. Áglangngagán tô una igpasóddór na duwán katábbusan, asta tô mga igdinág kandin igpasóddór áknita na bánnal gó ni.

⁴ Ukit katô mga kasalábbuan asta matulus mga áglumun din, igpasóddór pagsik ka Manama na ágkasarigan tô kagi din na igulit dan. Tikud tun ta kandin kakalyag, igbággé din tun kandan tô mga gasa katô Ugis Espiritu.

Igpamanubù tô Taratábbus ta

⁵ Ánnà mga panaligan ka Manama tô igsalin din ébô mangulu katô mantu banuwa tun ta tapuri álló, ni banuwa na igulit kud ákniyu, ⁶ su duwán igsulat tun ta kagi ka Manama sayyan, na mà din,

“Manama, agad mga manubù ké dád, asal igpanámdám ké ikuna!

Agad mga manubù ké dád, asal ágdóppónan ké gó ikuna!

⁷ Igimu nu tô mga manubù na mabbabà ka tandingán katô mga panaligan tun ta mabbabà timpo.

Igbággayan ké ikuna ka durung asta bantug,

⁸ su igpapangulu ké ikuna tun ta langun.” ‡

Agad igsulat na igpapangulu ki ka Manama tun ta langun, isóddórán ta na ándà palang iliyasan na ándà din papanguluwi, agad isóddórán ta na ándà ki pa pangulu katô langun áknganni. ⁹ Asal isóddórán ta na si Jesus tô inému mabbabà dád ka tandingán katô mga panaligan ka Manama tun ta mabbabà timpo. Tingód katô kamatayan din, igimu dán ka Manama sikandin na ágkadurung asta ágkabantug su igirrayatan asta inaté sikandin tun ta krus para áknita. Ukit katô kédu ka Manama, inókitan i Cristo tô kamatayan na bullas áknita langun. ¹⁰ Igimu ka Manama tô langun-langun, asta ni langun igimu para pabantugán sikandin. Purisu nángngà tô igimu ka Manama ébô piddán din tô marapung mga gabatà din tun ta séllaán katô pagpangulu din. Ukit katô kahirapan na igtiis i Jesus, inému sikandin na nángngà Pangulu ébô makatábbus áknita.

¹¹ Su si Jesus tô iglinis katô mga salà ta, magunawa tô Ámmà din asta Ámmà ta. Purisu dì mayyà si Jesus

† 1:13 Salmo 110:1. †† 2:2 Igbággé ka Manama tô mga sugù tun ta mga panaligan din, asta sikandan tô igbággé katô mga sugù ki Moises. Ahaán tô Lumu 7:53; Galacia 3:19. ‡ 2:6-8 Salmo 8:4-6.

kumagi na sikita tô mga kataladi din. ¹² Purisu igkagi sikandin, na mà din,

“Ámmà, igulitta tingód áknikó tun ta mga kataladi ku. Durungán ku sikuna ukit katô kanta ku tun ta tubang dan.” ††

¹³ Igkagi pagsik sikandin,

“Manama tô sarigan ku.” ††

Asta igkagi pagsik sikandin,

“Kannunna gó asta tô mga gabatà ka Manama na igsarig din kanak.” †††

¹⁴ Na, su ágkamaté tô lawa katô langun ta na mga gabatà katô Manama, si Jesus pagsik igpamanubù ébô ukit katô kamatayan din, talun din si Maibuyan na pangulu ka kamatayan, ¹⁵ asta ébô paluwaán din tô mga inalayun inallang ka máddang ka kamatayan. ¹⁶ Isóddórán ta na ánnà mga panaligan tô igtabangan din, asal tô langun rubbad i Abraham tô igtabangan din. ¹⁷ Purisu inému gó sikandin iring áknita na mga kataladi din ébô makatabang áknita. Inému gó sikandin iring áknita ébô imun sikandin Pangulu na Pari na duwán kédu din asta ágkasarigan tun ta saruwan ka Manama, asta ébô pasinsiyaan tô mga salà ta. ¹⁸ Su igdungguan sikandin ka kahirapan asta ikatiis sikandin katô pagtintal i Maibuyan, makatabang sikandin katô langun na tinalán i Maibuyan.

Mallayat pa si Jesus ka tandingán ki Moises

3 Purisu mga kataladi †† na sakup ka Manama asta igsalin din, panámdám kó tingód ki Jesus na gulit-ulitán ta. Sikandin tô igpapid ka Manama dini áknita ébô imun Pangulu na Pari ta. ² Ágkasarigan sikandin su inalayun sikandin igbánnal ka Manama na igpapid kandin. Purisu iring sikandin ki Moises sayyan na inalayun igbánnal ka Manama tô igpid sikandin katô mga kamónaan ta na iring na pamilya ka Manama. ³ Asal tuu pa ágkabantug si Jesus ka tandingán ki Moises, su tuu pa ágkabantug tô gimu ka balé ka tandingán katô balé na gimun din. ⁴ Atin ka duwán balé, duwán igimu katô balé, asal Manama tô igimu katô langun-langun. ⁵ Si Moises tô ágsuguánnán ka Manama tô igpid sikandin katô langun kadumaan din. Su ágkasarigan si Moises, isóddórán ta na ágkasarigan tô igkagi din tingód katô gulitán tun ta dumunggù álló. ⁶ Asal si Cristo na Batà ka Manama tô ágkasarigan ágpapid katô langun ta na pamilya ka Manama. Pasóddórán ta na igpasakup ki tun ta pamilya din ka man-ayun ki ágsarig kandin asta gimanan ta tô igtandô din.

Madigár tô igpataganà para katô mga gabatà ka Manama

⁷ Purisu kailangan paminággán ta tô igkagi katô Ugis Espiritu, na mà din,

“Agad ni álló ni, ka duminág kó katô kagi din,

⁸ yakó géllé asta ágpatággas katô ulu yu.

†† 2:12 Salmo 22:22. ††† 2:13a Isaias 8:17. †††† 2:13b Isaias 8:18. ††††† 3:1 Mga kataladi na sakup ka Manama, ó ugis mga kataladi.

Yakó giring katô mga kamónaan yu tun ta disyerto sayyan na igkinnaman dan katô Manama.

⁹ Agad igkita dan tô mga kasalábbuan na igimu ku dalám ka kappatan (40) ámmé,

asal igkinnam dan pô gó kanak ka ánda tô sippangan katô kapallayat ku ka ginawa tingód katô madat na áglumun dan.

¹⁰ Purisu isókówa gó kandan,

asta igkagiya tingód kandan,

‘Inalayun dan ágsuwé tikud dini kanak.

Dì dan gó ágtuman katô igtinurù ku kandan.’

¹¹ Purisu isókówa asta igsapà a,

‘Dì kud sikandan póddóan tun ta paginawaanan na igpataganà ku.’ †

¹² Purisu mga kataladi, banté kó agó tun ta ákniyu pusung duwán madat asta dì ágbánnal, asta makasuwé kó tikud tun ta manté Manama. ¹³ Kailangan papabákkárré kó tun ta kapamaké yu kada álló róggun na duwán pa álló ébô dì kumatággas tô ulu yu ukit katô kalimbung ka salà. ¹⁴ Atin ágkasarigan ki asta manayun ki ágpamaké ki Cristo sippang tun ta ágtamanán iring katô katigkanayan ka kapamaké ta, tanggapán ta tô langun na bággén tun ta mga sakup i Cristo.

¹⁵ Yakó ágkalingó kani kagi ka Manama na igsulat,

“Ni álló ni, ka duminág kó katô kagi ka Manama,

yakó géllé asta ágpatággas katô ulu yu

iring katô iglumu katô mga kamónaan yu.” ††

¹⁶ Tô mga manubù sayyan na igdinág ka kagi ka Manama asal igéllé kandin, tô gó tô igtákkás ki Moises tô igiwà dan tikud tun ta Ehipto. ¹⁷ Sikandan tô isókówan ka Manama sippang ka kappatan (40) ámmé su inalayun dan áglumu ka salà, asta inaté tô langun dan tun ta disyerto. ¹⁸ Sikandan tô igsapaan ka Manama na dì dán póddóan duma kandin tun ta paginawaanan na igpataganà din, su igéllé dan kandin. ¹⁹ Purisu isóddóran ta na ándà dan ikóddô duma katô Manama, su ándà dan bánnal kandin.

4 Na, duwán pa katumanan katô tandô ka Manama su mému ki móddô duma kandin tun ta paginawaanan na igpataganà din. Purisu kailangan manté ki agó ka dumunggù tô álló ka karuud, duwán musing áknita na dì póddóan duma kandin. ² Igulitan kid ka madigár gulitán na magunawa katô igulit tun ta mga kamónaan ta sayyan. Agad igdinág dan katô madigár gulitán, asal ándà igpulus dan, su ándà dan pamaké. ³ Asal sikita na ágpampamaké tô póddóan ka Manama tun ta paginawaanan na igpataganà din, su igkagi tô Manama tingód katô mga kamónaan ta sayyan, na mà din,

“Isókówa asta igsapà a:

Dì ku sikandan póddóan duma kanak

tun ta paginawaanan na igpataganà ku.” †

Duwán banuwa na igpataganà din dán, su igóddóan din tikud tun ta katigkanayan kani banuwa. ⁴ Mà katô

kagi ka Manama tingód katô ikapittu álló ka kému din kani banuwa,

“Igpaginawa tô Manama ka ikapittu álló, su ipángnga dán tô langun iglumu din.” ††

⁵ Asal igkagi tô Manama tingód katô mga kamónaan ta na ándà bánnal kandin, na mà din,

“Dì ku sikandan póddóan duma kanak tun ta paginawaanan na igpataganà ku.” ††

⁶ Agad igdinág dan gó tô madigár gulitán, asal ándà dan póddói ka Manama duma kandin, su ándà dan bánnal kandin. Purisu duwán pa duma mga manubù na póddóan din duma kandin. ⁷ Isóddóran ta na nángngà tô áglumun ka Manama, su agad marapung tô ámmé na iglabé, asal ukit kani igsulat i David, igpasóddór ka Manama na duwán ássa álló, agad ákniganni, na póddóan din tô mga manubù duma kandin. Tô gó é kóbadan kani kagi din na taganà ku igulit, na mà din,

“Agad ni álló ni, ka duminág kó katô kagi ka Manama, yakó géllé asta ágpatággas katô ulu yu.” †††

⁸ Tô igpid si Josue katô mga kamónaan ta sayyan, ánna tô é lugar na igpataganà ka Manama para paginawaanan dan, su igkagi tô Manama na duwán pa ássa álló na póddóan din tô mga manubù duma kandin.

⁹ Purisu isóddóran ta na duwán pa paginawaanan na igpataganà ka Manama ébô makapaginawa tô langun ta na mga sakup din, iring katô kapaginawa din sayyan tun ta ikapittu álló. ¹⁰ Tô manubù na maginawa duma kandin, ipángnga dán tô áglumun din, iring katô kapaginawa ka Manama pángnga katô kému din kani banuwa. ¹¹ Purisu su duwán paginawaanan na igpataganà ka Manama áknita, kailangan mággár-ággár ki gó ébô makahu ki tun ta paginawaanan, su atin ka dì ki mánnal, dì ki makahu tun ta paginawaanan, iring katô mga kamónaan ta sayyan.

¹² Tô kagi ka Manama duwán manté katulusan. Tuu pa matam ka tandingán katô kampilan na duwán duwa sarab. Tô kagi ka Manama gunsáb tun ta kadalámman katô gimukud asta espiritu, asta sippang tun ta laluwadan asta uták katô tullan. Ágpasóddóran tô ágpanámdám ta asta tô kakalyag ta. ¹³ Ándà palang manubù na makallás tun ta Manama, su ágkitanán din tô langun, asta matayyó tun ta kasállág din. Sikandin gó tô kailangan tubangán ta.

Si Jesus tô Pangulu na Parì ta

¹⁴ Duwán mallayat Pangulu na Parì ta na igsadun dán tun datas ta langit, asta sikandin si Jesus na Batà ka Manama. Purisu kailangan manayun ki sumarig kandin na gulit-ulitán ta, ¹⁵ su tô Pangulu na Parì ta ikasóddór katô kalómétan ta. Inókitan din tô langun pagtintal na gukitan ta, asal ándà palang salà na ilmu din. ¹⁶ Su duwán Pangulu na Parì ta, dì ki kayyaan ka padani ki tun ta Manama na inalayun ágtabang ébô médu asta tumabang sikandin áknita ka duwán ágkailanganán ta.

† 3:7-11 Salmo 95:7-11. †† 3:15 Salmo 95:7-8. † 4:3 Salmo 95:11.

†† 4:4 Genesis 2:2. †† 4:5 Salmo 95:11. ††† 4:7 Salmo 95:7-8.

5 Tô manubù na imun pangulu na parì, salinán sikandin ébô tumubang tun ta Manama tingód katô дума mga manubù. Ágtanggap sikandin katô mga ágbággén dan tun ta Manama, asta katô mga mannanap na ágmatayan tingód katô salà dan. ² Tô pangulu na parì sékót pakasalà iring áknita. Purisu makagpát sikandin katô дума manubù na ágkapid na makasalà. ³ Su pakasalà sikandin, kailangan duwán mannanap na matayan din tingód katô kandin salà, iring na kamaté din ka mannanap tingód katô salà ka дума mga manubù.

⁴ Di mému ka salinán ka manubù tô sarili din ébô imun pangulu na parì, su kailangan tawarán sikandin ka Manama, iring na katawar ka Manama ki Aaron sayyan. ⁵ Agad si Cristo, ándà sikandin pabantug katô sarili din ébô imun Pangulu na Parì ta, asal igsalin sikandin ka Manama na igkagi kandin, na mà din, “Sikuna tô Batà ku, asta pasóddórán ku na sakán tô Ámmà nu.” †

⁶ Igkagi pagsik tô Manama tun kandin, “Sikuna tô Pangulu na Parì sippang ka ándà ágtamanán,

iring katô kapari i Melkisedec sayyan.” ††

⁷ Róggun na igóddô si Jesus nit banuwa, inalayun sikandin igdasal tun ta Ámmà din. Duwán álló igullaó sikandin asta igsággó, su Manama tô makatabang kandin ébô di maté. Igpaminág tô Manama ki Jesus su inalayun sikandin igbánnal. ⁸ Agad Batà ka Manama si Jesus, asal ukit katô katiis din ka kahirapan, ikakatig sikandin na ágtuman ka kakalyag katô Ámmà din. ⁹ In-ému sikandin na ágtikudan ka katábbusan na ándà ágtamanán para katô langun na ágbánnal kandin, su nángngà tô katiis din katô langun. ¹⁰ Tô gó igimu sikandin ka Manama Pangulu na Parì, iring katô kapari i Melkisedec sayyan.

Yakó ágsóddô ágpamaké

¹¹ Na, tingód katô kapari i Melkisedec asta i Jesus, duwán pa pád dakál sulatán ku tun áknuyu, asal mahirap tô kapénagpát ku áknuyu, su inandà dán tô kakalyag yu na maminág. ¹² Su idugé kód igpamaké, makatinurù kód pád ka дума mga manubù. Asal sippang áknganni kailangan duwán tuminurù gó puman áknuyu katô tagnà mga ágtinuruán tikud tun ta kagi ka Manama. iring kó na délák batà na ginám pa ka gatas asta di pa pakakan. ¹³ iring na batà na ginám pa ka gatas tô manubù na ándà ikasóddór katô kagi ka Manama tingód katô nángngà lumun tun ta saruwan ka Manama. ¹⁴ Asal makakan tô igdakál dán manubù, su inalayun sikandin pakasóddór ka kapókit ébô ássan din tô madigár asta tô madat.

6 Purisu tumanan kid mistudyo katô mga kabánnalan na sékót ágkagpáttan tingód ki Cristo, asta manayun ki baling mistudyo katô ágtinuruán na makapabákkár katô kapamaké ta. Di ta lónódan tô mga kabánnalan na isóddórán tad tingód katô karákkád ta katô mga linumuwan na ándà ágpulusán

† 5:5 Salmo 2:7. †† 5:6 Salmo 110:4.

asta tingód katô kapamaké ta katô Manama. ² Di mému ka inalayun ta lónódan tô kéring ta tingód katô kapabunyag, tingód katô kadappán ka manubù ébô tumanggap ka Ugis Espiritu, tingód katô kantayan puman tun ta tapuri álló, asta tingód katô supak ka Manama ka ándà ágtamanán. ³ Madigár baling ka manayun ki tun ta mga kabánnalan na tuu pa madalám, asta tô gó é lumun ta ka mému tun ta Manama.

⁴ Manayun ki ébô di ki tumayyug katô Manama, su atin ka tumayyug tô mga manubù ka Manama na taganà dan inayadan, di dan puman makarákkád. Agad taganà dan isóddórán tô kabánnalan, agad duwán igbággé ka Manama kandan, agad duwán iglumu katô Ugis Espiritu tun kandan, agad isóddórán dan na madigár tô kagi tikud tun ta Manama asta igkita dan tô mga kasalábbuan iring katô malumu tun ta tapuri álló, asal ka tumayyug dan ka Manama na taganà dan inayadan, di dan puman makarákkád. iring dan katô mga manubù na igpansal katô Batà ka Manama tun ta krus, su ágpayayyaán dan sikandin tun ta дума mga manubù.

⁷ Atin ka inalayun gudanán tô tanà asta ágtubuan ka mga pamulanán, duwán makangé katô mga igpapamula, asta duwán pulusán tikud tun ta Manama. ⁸ Asal tô tanà na ágtubuan dád ka mga dugin asta mga sigbát, ándà ágpulusán. Tô gó tô masig dán dungguan ka supak ka Manama asta góbbón.

⁹ Mga ágginawaan ku, agad tô gó é igsulat ku áknuyu, asal isóddórán ku na tuu pa madigár tô tamanán yu na igtábbus ka Manama. ¹⁰ Nángngà tô karuud ka Manama, asta di din kalingawan tô madigár linumuwan yu asta tô ginawa yu kandin na igpakita yu ukit katô katabang yu katô mga sakup ka Manama, iring katô áglumun yu sippang áknganni. ¹¹ Kakalyag ku na manayun kó guminawa sippang ka lumónód tô Áglangngagán ébô tanggapán yu tô langun madigár na gimanan yu. ¹² Yakó ágpatakuk-tukuk, asal kailangan miring kó katô дума mga manubù na igpamaké ka Manama asta mallayat é ginawa dan sippang ka igtanggap dan katô igtandô din kandan.

Matuman tô tandô ka Manama

¹³ Na, tô igtandô tô Manama ki Abraham sayyan, kakalyag din na makasóddór si Abraham na matuman tô tandô din. Purisu iggamit ka Manama tô kandin ngadan, su ándà palang ngadan na tuu pa mallayat ka tandingán katô kandin ngadan. ¹⁴ Igkagi sikandin ki Abraham, na mà din, “Tumandô a na madigár tô bággén ku áknikó, su imun ku na tuu marapung tô mga rubbad nu.” †¹⁵ Purisu itanggap i Abraham tô igtandô ka Manama kandin, su igpanayun sikandin gangat katô katumanan.

¹⁶ Atin ka ágsapà tô mga manubù, gamitán dan tô ngadan na tuu pa mallayat ka tandingán katô kandan ngadan. Atin ka tô gó é lumun dan, mánnal tô дума mga manubù, asta ándà dán apulan. ¹⁷ Tô Manama

‡ 6:13-14 Ahaán tô Genesis 22:16-17.

pagsik igsapà ukit katô kandin ngadan, su kakalyag din na makasóddór tô igtandóan din na di mapalin tô tandô. ¹⁸ Di gó mapalin ni duwa: Atin ka ágtandô tô Manama, di ágbulaló sikandin. Atin ka ágsapà sikandin, di ágbulaló. Purisu kumabákkár tô pusung ka langun ta na igaput tun kandin, asta inalayun ta gimanan tô igtandô din áknita. ¹⁹ Su matuman tô tandô ka Manama, masarig tô gimanan ta iring na masarig angkla ka barko. Si Jesus tô iring na pangulu na pari na igukit tun ta tabir katô tángngaan ka templo, su ikóna dán si Jesus tun datas ta langit ébô tumubang sikandin tun ta Manama tingód áknita. Tumanggap ki gó katô igtandô din, su si Jesus igimu na Pangulu na Pari ta ka ándà ágtamanán, iring katô kapari i Melkisedec sayyan.

Si Melkisedec

7 Na, si Melkisedec tô hari tun ta lunsud ka Salim, asta sikandin tô pangulu na pari ka mga ágpamaké ka Manama na Tuu Mallayat. Tô iguli si Abraham tikud tun ta kapanalu din katô mga hari na igusig kandin, igsumar si Melkisedec kandin, asta igdasal sikandin para ki Abraham ébô bággayan sikandin ka Manama ka madigár. ² Si Melkisedec tô igbággayan i Abraham ka ikasapulù katô langun na ikangé din. Tô kóbadan katô ngadan i Melkisedec, Nángngà Hari na Ágpangulu. Ágtawarán pagsik sikandin na Hari ka Salim. Tô kóbadan ka kagi Salim, kasunayan. ¹³ Tun ta kagi ka Manama na igsulat, ándà sulati ka sadan tô ámmà asta innà din. Ándà ta kasóddóri ka sadan tô mga kamónaan din. Ándà sulati tô tingód katô kapamasusu din asta tô tingód katô kamatayan din. Iring sikandin katô Batà ka Manama na ándà ágtamanán katô kapari din.

⁴ Na, isóddóran ta na tuu ágrespetowan si Melkisedec! su sikandin tô igbággayan ka kamónaan ta na si Abraham ka ikasapulù katô mga ikangé din. ⁵ Tingód katô mga sugù, tô mga pangulu na pari na mga rubbad i Levi, ágtanggap dan ka ikasapulù tikud tun ta mga kataladi dan na mga rubbad i Abraham. ⁶ Asal tuu pa ágrespetowan si Melkisedec, su agad ánnà rubbad i Levi, asal sikandin tô igbággayan i Abraham ka ikasapulù katô ikangé din. Tuu pa ágrespetowan si Melkisedec ka tandingán ki Abraham, su sikandin tô igdasal tingód ki Abraham na taganà igtandóan ka Manama, ⁷ su isóddóran ta na tô manubù na dumasal para katô duma, tô gó é tuu ágrespetowan ka tandingán katô manubù na dasalan din, asta si Melkisedec tô igdasal para ki Abraham.

⁸ Na, tô mga pangulu na pari na ágtanggap ka ikasapulù, ágkamaté dan. Asal tuu pa ágrespetowan si Melkisedec, su ándà uliti tô tingód katô kamatayan din, iring na ándà ágtamanán katô kapari din.

⁹ Tuu pa ágrespetowan si Melkisedec, su agad si Levi tô igtanggap katô ikasapulù, asal iring na igbággé din tô ikasapulù tun ki Melkisedec ukit ki Abraham, ¹⁰ su tô igbággé si Abraham katô ikasapulù tun ki Melkisedec,

ándà pa kamanubù si Levi na rubbad i Abraham, asal dutun pa ta lawa i Abraham.

¹¹ Na, igbággé ka Manama tô mga sugù ki Moises tingód katô kapari ka mga rubbad i Levi. Atin ka itanggap tô mga manubù na nángngà tun ta saruwan ka Manama ukit katô kapari ka mga rubbad i Levi, ándà pád kailangan na bullasan ka ássa klasi ka kapari. Asal su ándà dan katanggap na nángngà, duwán iring katô kapari i Melkisedec na igbullas kandan. Ánnà sikandin rubbad i Aaron. ¹² Su igbullasan tô kapari, igbullasan pagsik tô mga sugù. ¹³ Isóddóran ta na igbullasan tô tapé mga sugù, su tô Áglangngagán ta ánnà rubbad i Levi, asal rubbad i Juda. Ándà palang rubbad i Juda igimu na pangulu na pari, su ándà kagi i Moises na mému imun na pari tô rubbad i Juda.

Mantu Pangulu na Pari na iring ki Melkisedec

¹⁵ Isóddóran ta na igbullasan tô kapari ka mga rubbad i Levi, su duwán dán mantu Pangulu na Pari na iring ki Melkisedec.

¹⁶ Igimu sikandin na Pangulu na Pari ánnà ukit katô mga sugù ka kamónaan din, asal ukit katô matulus kantayan din na ándà ágtamanán. ¹⁷ Mà katô kagi ka Manama na igsulat tingód kandin, “Sikuna tô Pangulu na Pari sippang ka ándà ágtamanán,

iring katô kapari i Melkisedec sayyan.” ††

¹⁸ Purisu isóddóran ta na igbullasan dán ka Manama tô tapé mga sugù su ándà dán ágpulusán ta kani asta di makatabang áknita. ¹⁹ Di ki tanggapán katô Manama na nángngà tun ta saruwan din ukit katô mga sugù. Asal duwán dán mantu kapókit na tuu pa madigár ka tandingán katô tapé, su ukit katô iglumu katô Pangulu na Pari ta, makapadani kid tun ta Manama.

²⁰ Ni mantu kapókit tuu pa madigár ka tandingán katô tapé, su tô igimu tô Manama katô Áglangngagán ta na pari, igsapà sikandin. ²¹ Tô igimu tô Manama katô mga rubbad i Levi na pari, ándà sikandin sapà. Asal tô igimu sikandin ki Jesus na Pangulu na Pari ta, igsapà tô Manama tingód kandin, su mà katô kagi ka Manama na igsulat, “Di gó mapalin tô igtandô katô Áglangngagán kandin:

Sikuna tô Pangulu na Pari sippang ka ándà ágtamanán.” ‡

²² Purisu si Jesus tô pató na duwán katumanan katô kasabotan na tuu pa madigár.

²³ Kailangan marapung tô taganà mga pangulu na pari, su tô tagsábbad-sábbad kandan inaté, asta duwán ágtamanán katô kandan lumu. ²⁴ Asal tuu pa madigár tô pagpangulu i Jesus na pari, su di gó maté sikandin, asta manayun tô áglumun din ka ándà ágtamanán. ²⁵ Purisu inalayun sikandin makatábbus katô langun na padani tun ta Manama ukit katô kapamaké dan ki Cristo. Su manté sikandin ka ándà ágtamanán, sikandin tô taratapid tun ta Ámmà din para áknita.

† 7:1-2 Ahaán tô Genesis 14:17-20.

†† 7:17 Salmo 110:4. ‡ 7:21 Salmo 110:4.

²⁶ Purisu nángngà tô kapari i Jesus na Pangulu na Parì ta. Ugis sikandin. Ándà palang salà din su ándà madat linumuwan din. Ánnà sikandin iring na masalà-salà. Sikandin tô igimu na mallayat tun ta langun, agad tun datas ta langit. ²⁷ Sikandin tô tuu pa madigár ka tandingán katô mga pangulu na parì, su kada álló kailangan matayan dan tô mga mannanap asta gób-bón dan tingód katô salà dan asta salà katô langun Judio. Asal nángngà tô iglumu katô Pangulu na Parì ta, su makasábbad dád sikandin igbággé katô lawa din ébô matayan. ²⁸ Dángngan, tingód katô mga sugù, gimun pangulu na parì tô mga masalà-salà. Asal ákn-ganni, duwán dán igsapà ka Manama na bullas ka mga sugù, su igimu din tô Batà din na Pangulu na Parì ta, asta nángngà dán gó sikandin sippang ka ándà ág-tamanán.

Si Jesus tô Pangulu na Parì ta

8 Na, tô punto kani langun na igsulat ku ákniyu, nángngà tô Pangulu na Parì ta. Si Jesus tô igpón-sad katô Manama dadan tun ta kawatan din tun datas ta langit. ² Sikandin tô Pangulu na Parì ta tun ta Tuu Ugis Lugar katô Manama tun datas ta langit. Tô gó é bánnal templo na ándà imuwi ka manubù, asal igimu katô Áglangngagán.

³ Tô langun pangulu na parì, kailangan duwán mga ágbággén dan asta mga ágmatayan dan na bággén tun ta Manama. Purisu kailangan duwán pagsik ágbággén katô Pangulu na Parì ta tun ta Manama. ⁴ Atin ka dini pa ta banuwa tô Pangulu na Parì ta, di mému ka sikandin tô pangulu na parì, su duwán ássa mga pangulu na parì na ágbággé tun ta Manama tingód katô mga sugù. ⁵ Tô áglumun katô mga pangulu na parì igpéring dád katô áglumun tun datas ta langit. Tô ándà pa patindág si Moises katô tulda na ágsimbaan dan, igsugù tô Manama kandin, na mà din, “Kailangan imun nu tô langun iring katô igpakita ku áknikó tun ta pabungan.” †

⁶ Asal tô áglumun i Cristo, tô gó tô tuu pa madigár ka tandingán katô iglumu katô mga pangulu na parì ka Judio. Tô mantu kasabotan ka Manama na igtigkanayan i Jesus tuu pa madigár ka tandingán katô tapé kasabotan, su tuu pa madigár tô igbággé ukit katô mantu kasabotan.

⁷ Atin ka nángngà tô tagnà kasabotan, ándà dán kailangan na bullasan ka ikaduwa. ⁸ Ánnà nángngà tô tagnà su ándà kadayawi tô Manama tingód ka mga manubù. Purisu mà katô kagi ka Manama na igsulat, “Igakagi tô Áglangngagán:

Duwán álló na dumunggù na imun ku tô mantu kasabotan tingód ka langun manubù, agad tô mga rubbad i Israel asta tô mga rubbad i Juda.

⁹ Tô mantu kasabotan ánnà iring katô tapé kasabotan ku tun ta mga kamónaan dan tô igpid ku sikandan tikud tun ta Ehipto.

Igélé dan katô tapé kasabotan.

† 8:5 Exodo 25:40.

Purisu igpabayà ku sikandan, mà katô Áglangngagán.

¹⁰ Iring kani tô mantu kasabotan ku katô mga rubbad i Israel:

Tun ta tapuri álló, igkagi tô Áglangngagán, Papanámdámmán ku kandan tô mga sugù ku ébô di dan kalingawan, asta taguán ku tô mga sugù ku tun ta pusung dan.

Sakán tô Manama dan, asta sikandan tô kanak mga manubù.

¹¹ Ándà dán kailangan na tuminurù tô manubù ka mga kataladi din na kailangan kasóddóran dan tô tingód katô Áglangngagán,

su kasóddóran katô langun manubù tô tingód kanak,

agad ágkayù-ayuan dan ó ágkangadanan dan.

¹² Agad madat tô iglumu dan, asal pasinsiyaan ku sikandan,

asta di kud panámdámmán tô mga salà dan.” ††

¹³ Tô igkagi tô Manama na duwán mantu kasabotan, igpasóddór din na tapé dán tô tagnà. Tô tapé asta tô ándà ágpulusán di dán magamit asta mandà dán.

Kapangadap nit banuwa asta dutun ta langit

9 Tun ta tagnà kasabotan ka Manama sayyan, duwán mga sugù din tingód katô kapangadap dan, asta duwán ágsimbaanan dan dini ta banuwa.

² Tô igimu dan ka simbaan, igimu dan tô tulda na duwán duwa sinabáng. Tô una gahuwan ánggadanan na Ugis Lugar katô Manama. Tô gó é igtaguan dan katô sulù asta lamisa na ágtaguan katô pan na ágbággén tun ta Manama. ³ Duwán ikaduwa sinabáng na isidalungan ka tabir, asta ánggadanan yan Tuu Ugis Lugar katô Manama. ⁴ Duwán bulawan lamisa na ággóbbówan ka pamammut, asta duwán kaban na ánggadanan na kaban ka kasabotan, asta igpadákkáttan ka bulawan. Tun dalám katô kaban ka kasabotan igtagù tô bulawan tibud na igtaguan ka pan na ánggadanan mana, tô tukád i Aaron na igséngê, asta tô duwa maluwag batu na igsulatan ka Manama katô mga sugù na igbággé din ki Moises. ⁵ Tun ta bówwó katô kaban duwán duwa igimu panaligan na pató na góddóan ka Manama na ágpasinsiya katô mga salà. ‡ Asal ánnà pa nángngà tô álló ébô mulitta ákniyu tingód katô langun.

⁶ Tô igtaganà dan katô langun, kada álló gahu tô mga pangulu na parì tun ta sinabáng dadan ta luwà, su ágtumanán dan tô áglumun dan. ⁷ Asal tô sábbad sinabáng tun dalám, tô tuu mallayat dád pangulu na parì tô mému mahu, asta makasábbad dád sikandin mahu dalám ka sábbad ámmé. Atin ka gahu sikandin, kailangan piddán din tô dipanug ka mannanap na bággén din tun ta Manama tingód katô kandin salà asta tingód katô salà ka langun kadumaan din. ⁸ Ukit

†† 8:8-12 Jeremias 31:31-34. ‡ 9:5 Tô duwa panaligan igimu tikud tun ta bulawan, asta duwán duwa pakpak dan. Ágbisbisan katô tuu mallayat pangulu na parì tô kaban ka dipanug ka mga mannanap ébô tambunan tô mga salà. Ahaán tô Exodo 25:10-22.

katô iglumu dan, igpasóddór katô Ugis Espiritu áknita na róggun igpatindág pa tô tulda, di mému ka mahu tô manubù tun ta Tuu Ugis Lugar ébô makapadani dan tun ta Manama. ⁹ Tô gó é iring na panung-giringan, asta duwán kéringan ta áknganni. Agad pira tô mga mannanap na matayan dan asta bággén tun ta Manama, asal di kasóddóran katô mga ágpangadap na matanggap dan ka Manama na nángngà tun ta saruwan din. ¹⁰ Ánnà nángngà tô mga sugù, su tingód dád katô áglumun ka manubù nit banuwa. Duwán sugù tingód ka ágkakan, tingód ka ginámmán, asta tingód katô paglinis ka agad ándin. Tô gó tô kailangan tumanán dan sippang ka pamantun ka Manama tô langun.

Tô dipanug i Cristo

¹¹ Asal igdunggu dán si Cristo, asta igimu dán sikandin na Pangulu na Parì ta. Ukit kandin, madigár tô igdunggu áknita. Tuu pa madigár tô templo na igahuwan din tun datas ta langit. Tô templo tô, ándà imuwi ka manubù, su ánnà nit banuwa. ¹² Ikasábbad dád sikandin igahu tun ta Tuu Ugis Lugar tun datas ta langit, su nángngà dán. Ánnà dipanug ka kambing asta baka tô igpid din tun dalám, asal kandinnù dipanug tô igbággé din. Ukit katô kamatayan din, igtábbus kid gó ikandin ka ándà ágtamanán. ¹³ Tingód ka mga sugù, atin ka makawid tô manubù ka lawa ka inaté, kailangan taliktikan sikandin ka dipanug ka kambing ó baka, asta bóbóran ka abu ka iggóbbó nati ka baka ébô kumalini puman tô lawa din. ¹⁴ Asal tuu pa madigár tô inému ukit katô dipanug i Cristo, su iglinisan kid tikud tun ta salà. Ukit katô Ugis Espiritu na ándà ágtamanán, igbággé i Cristo tô kandinnù lawa tun ta Manama. Agad ándà palang salà din, asal igmatayan sikandin ébô kalinisan tô pusung ta tikud tun ta salà. Ukit katô dipanug i Cristo, ándà dán ágkailanganán ka kasarig ta tun ta linumuwan ta na ándà ágpulusán, asal igsarig kid tun ta Manama.

Si Cristo tô igtigkané katô mantu kasabotan

¹⁵ Purisu si Cristo tô igtigkané katô mantu kasabotan ébô tô langun ta na igsalin ka Manama mému makatanggap katô igtandô din na ándà ágtamanán. Ukit katô kamatayan i Cristo, igtábbus tô mga manubù tikud tun ta salà na inému dan róggun duwán tapé kasabotan.

¹⁶ Na, atin ka ágpanalan tô manubù tingód katô kaduwánnan din, pángnga ka maté sikandin, duwán tanggapán katô mga manubù na igpanalanan din. ¹⁷ Ándà palang tanggapán dan ka di pa maté sikandin, su di mabággé ka manté pô tô tigatun. ¹⁸ Purisu tun ta katigkanayan katô tapé kasabotan, kailangan duwán dipanug ka mannanap ébô masarig tô kasabotan. ¹⁹ Pángnga ka igtinurù si Moises katô langun sugù ka Manama tun ta mga manubù, igpid din tô dipanug ka baka asta kambing na igmatayan din, asta igbaláttan din ka wayig. Igarám din tô mallutù bulbul ka karnero

na igtakós din tun ta panga ka kayu isupu, asta igtalik-tik din tô dipanug tun ta libro na igsulatan ka mga sugù, asta tun ta langun manubù. ²⁰ Igkagi si Moises, na mà din, “Ni dipanug katô kasabotan tô pató na duwán dán sugù ka Manama na kailangan tumanán ta.” ²¹ Igtaliktik pagsik i Moises tô dipanug tun ta tulda na ágsimbaanan dan asta tun ta langun na ággamítan dan katô kapangadap dan, ²² su tingód katô mga sugù, kailangan duwán dipanug ébô pógisán tô karapungan na ággamítan dan. Atin ka ándà matayan ébô duwán dipanug, di kapasinsiyaan tô duwán salà.

Nángngà tô makasábbad kamatayan i Cristo

²³ Tô templo nit banuwa igpéring dád katô templo tun datas ta langit. Tô dipanug ka mga mannanap tô gamítan ébô pógisán tô templo nit banuwa. Asal kailangan tuu pa madigár tô gamítan ébô pógisán tô bálnal templo tun datas ta langit. ²⁴ Purisu pángnga inaté si Cristo, ánnà ugis sinabáng na igimu ka mga manubù tô igahuwan din, su igpéring dád katô Tuu Ugis Lugar tun datas ta langit. Asal igsadun si Cristo tun datas ta langit ébô tumubang ka Manama tingód áknita. ²⁵ Tô pangulu na parì tô gahu tun ta Tuu Ugis Lugar katô templo kada ámmé ébô piddán tô dipanug ka mannanap. Asal si Cristo, ikasábbad dád gó tô kabággé din katô kandin lawa, su nángngà tô kamatayan din. ²⁶ Atin ka di nángngà, kailangan makapira pô sikandin maté tikud tun ta katigkanayan kani banuwa sippang áknganni. Asal nángngà si Cristo, su ikasábbad dád tô iglumu din ni ka tapuri álló. Igpanmanubù sikandin ébô mangé katô salà ta ukit katô kamatayan katô kandin lawa. ²⁷ Kailangan makasábbad dád maté tô manubù, asta pángnga ka maté, ruudan katô Manama. ²⁸ Ikasábbad dád inaté si Cristo ébô mangé katô salà ka langun ta, asta lumónód pa sikandin ánnà ébô kangén puman tô salà ta, asal lumónód ébô kangén din tô langun manubù na tuu maggát gangat kandin.

10 Na, tô mga sugù na ágbánnalán katô mga kamónaan ta, tô dád gó tô kakilalaan na duwán pa madigár na igtaganà ka Manama para áknita, su tô mga manubù na ágbánnal pád katô mga sugù, kailangan inalayun dan ágmatayan tô mannanap na bággén tun ta Manama kada ámmé. Agad tô gó é áglumun dan ébô makapadani dan tun ta Manama, asal di dan tanggapán ka Manama na nángngà tun ta saruwan din ukit katô áglumun dan. ² Atin ka iglinisan dan tikud tun ta salà ukit katô mga mannanap na ágbággén dan tun ta Manama, kasóddóran dan na igpasinsiyaan tô salà, asta mému dan sumódô ka kabággé dan ka mga mannanap. ³ Asal su kailangan inalayun dan mággé ka mannanap, duwán igpasóddór kandan kada ámmé na inalayun duwán salà dan, ⁴ su di makangé tô salà ka mga manubù ukit katô kabággé dan katô dipanug ka mga baka asta kambing.

⁵ Purisu tô masig dán dumunggu si Cristo nit banuwa, igkagi sikandin tun ta Ámmà din, na mà din,

† 9:19-20 Ahaán tô Exodo 24:6-8.

“Ánnà kabággé asta kamaté ka mga mannanap tō nángngà para áknikó.

Purisu duwán lawa na igbággé nu kanak ébō matayanna.

⁶ Dì ka kadayawan ukit katō kagóbbó asta kabággé ka dipanug ka mannanap ébō pasinsiyaan tō mga masalà-salà.

⁷ Igekagiya, ‘Manama, ikataganà ad gó ébō tumanán ku tō kakalyag nu,

iring na igsulat tingód kanak tun ta libro ka mga sugù nu.”[†]

⁸ Na, tō una igkagi din, dì nángngà tun ta Manama tō kabággé ka manubù ka mga mannanap tun kandin. Agad matayan dan tō mannanap tingód katō mga sugù, agad góbbón dan tō mannanap, agad bággén dan tō dipanug ka mannanap tun kandin tingód katō salà dan, asal dì gó kadayawan tō Manama. ⁹ Igekagi pagsik sikandin, na mà din, “Ikataganà ad gó ébō tumanán ku tō kakalyag nu.”

Igpandà dán ka Manama tō una kapókit ébō tigkanayan din tō ikaduwa kapókit. ¹⁰ Su igtuman i Jesu-Cristo tō kakalyag ka Manama, iglinisan kid tikud tun ta salà ukit katō kabággé din katō kandin lawa. Ikasábbad dád gó igmatayan sikandin su nángngà dán ni.

¹¹ Tō langun pangulu na pari, álló-álló ágtindág dan tun ta saruwan ka Manama asta ágmaté dan ka mga mannanap na ágbággén tun ta Manama. Asal dì makangé tō salà ukit katō áglumun dan. ¹² Asal ikasábbad dád inaté si Cristo ébō kangén tō salà ta, asta nángngà ka ándà ágtamanán. Pángnga inanté sikandin, igunsad sikandin dadan tun ta kawanan ka Manama tun datas ta langit. ¹³ Gangat dán sikandin katō álló ka manalu tō Manama katō mga usig din ébō mangulu sikandin tun ta langun. ¹⁴ Purisu ikasábbad dád inaté si Cristo, asta ukit katō kamatayan din, igtanggap kid ka Manama na nángngà tun ta saruwan din ka ándà ágtamanán ukit katō kalinis din áknita tikud tun ta salà.

¹⁵ Duwán pagsik igpasóddór katō Ugis Espiritu áknita, su duwán kagi din na igsulat,

¹⁶ “Igekagi tō Áglangngagán:

Iring kani tō mantu kasabotan ku kandan tun ta tapuri álló.

Papanámdámmán ku kandan tō mga sugù ku, su sulatán ku ni tun ta pusung dan.”^{††}

¹⁷ Igekagi pagsik sikandin,

“Pasinsiyaan ku tō mga salà dan, asta diyad manámdám tingód katō madat mga linumuwan dan.”[‡]

¹⁸ Purisu ándà dán kailangan ka kamaté ta ka mannanap, su igpasinsiyaan dán ka Manama tō mga salà ta.

Makapadani ki tun ta Manama

¹⁹ Purisu mga kataladi, su igbággé dán si Jesus katō dipanug din tō inaté sikandin para áknita, ándà dán kayyaan ta ka mahu ki tun ta Tuu Ugis Lugar katō Manama tun datas ta langit. ²⁰ Ukit katō iglumu i Jesus, duwán dán mantu ukitanan ta ébō tanggapán ta tō kantayan. Ándà dán makadalang áknita tun ta Manama, su ukit katō kamatayan i Jesus igkangé din dán tō tabir tun ta tángngaan ta asta katō Manama. ²¹ Su si Jesus tō Mallayat Pangulu na Parì katō langun ta na mga sakup ka Manama, ²² makapadani kid tun ta Manama, su mabákkár ni pusung ta na ágpamaké kandin. Iglinisan dán ni pusung ta asta ni panámdám ta su iring na igtaliktikan ni katō dipanug i Jesus asta iglinisan dán ni lawa ta ka wayig ka kapabunyang. ²³ Kailangan manayun ki gimán katō igtandō ka Manama na ágpamakén ta, su ágkasarigan sikandin ágtuman katō langun tandō din. ²⁴ Kailangan patabangé ki ébō paginawaé ki asta lumumu ki ka madigár. ²⁵ Yakó ágsóddó ágpangadap, iring katō duma mga manubù, asal kailangan palimudé kó ébō tuu ki pabákkárré ka ginawa asta ébō makatiis ki, su isóddóran ta na dì madugé dumunggù tō álló na lumónód tō Áglangngagán.

²⁶ Atin ka isóddóran tad tō kabánnalan asal inalayun ki pa áglumu ka madat, ándà dán ássa maté ébō kapasinsiyaan tō salà ta. ²⁷ Tō manubù na áglumu ka salà ágpangunggù dád man katō supak na makamáddang asta katō dakál apuy na igtaganà ka Manama para katō mga usig din. ²⁸ Atin ka duwán méllé katō sugù i Moises sayyan, ka duwán tállu manubù ó duwa na tumestigos ka bánnal, dì sikandin kéduwan, asal matayan. ²⁹ Tuu pa madat tō supak na dumunggù tun ta manubù na géllé katō Batà ka Manama, su ukit katō kéllé din, pasóddóran din na ándà ágpulusán din katō dipanug i Jesus na makalinis pád kandin, agad tō gó é kakilalaan ka duwán dán kasabotan ka Manama. Supakan sikandin su igringasa din tō Ugis Espiritu na ágkéduwan áknita. ³⁰ Isóddóran ta na Manama tō igkagi kani,

“Sakán tō sumupak kandan.

Sakán tō sumulì kandan.”

Igekagi pagsik,

“Rumuud tō Áglangngagán katō mga sakup din.”^{‡†}

³¹ Makamáddang gó ka tō manté Manama tō sumupak.

³² Sampát yu tō tingód ka katigkanayan ka kapamaké yu dángngan. Tō ikasóddór kó katō kabánnalan tikud tun ta Manama, marapung tō kahirapan na igdunggù ákniyu, asal ikatiis kó katō langun. ³³ Duwán timpo na igpayayyaan kó asta igirrayatan kó tun ta tubang ka mga manubù, asta duwán timpo na ikatabang kó katō duma mga manubù na igirrayatan. ³⁴ Duwán kédu yu katō duma mga manubù na igpriso, asta igtambang kó kandan. Agad ikangé tō langun kaduwánnan yu, asal ágkadayawan kó gó, su isóddóran yu na tuu pa

[†] 10:5-7 Salmo 40:6-8. ^{††} 10:16 Jeremias 31:33. [‡] 10:17 Jeremias 31:34.

^{‡†} 10:30 Deuteronomio 32:35-36.

madigár tō pulusán yu ka tandingán katō ikangé, asta dī gó nī makangé tikud tun ákniyu. ³⁵ Purisu yakó ág-sungkù ka kasarig yu tun ta Manama, su atin ka mabákkár tō kasarig yu kandin, dakál tō pulusán na tanggapán yu. ³⁶ Kailangan mallayat tō ginawa yu ébô makatuman kó katō kakalyag ka Manama, asta tanggapán yu tō igtandô din ákniyu. ³⁷ Mà katō kagi ka Manama na igsulat,

“Masig dán gó dumunggù tō gimanan yu.

Dì sikandin ágbaring-baring.

³⁸ Asal tō mga manubù na ágtanggapán ku na nángngà dan tun ta saruwan ku,

tō gó é makatiis, agad ándin tō kahirapan tingód katō kasarig dan kanak.

Asal ka sumungkù tō manubù na mákkás kanak tingód katō kataló din, diya kadayawan kandin.” †

³⁹ Asal sikita ánnà iring katō talón na supakan ka Manama, su mabákkár tō kapamaké ta kandin. Purisu matábbus ki.

Marapung tō mga igpamaké ka Manama

11 Na, atin ka mamaké ki katō Manama, kasóddóran ta na matuman na makatanggap ki katō madigár gimanan ta, asta kasóddóran ta na duwán gó madigár na mému agad ándà ta pa kitayi. ² Igdurung katō Manama tō mga kamónaan ta sayyan tingód katō kapamaké dan kandin.

³ Ukit ka kapamaké ta ka Manama, isóddóran ta na igimu din ni banuwa ukit dád katō kagi din. Dì ágkitanán tō iggamit din tō igimu din tō langun na ágkitanán ta.

⁴ Ukit ka kapamaké i Abel ka Manama sayyan, igbággé din tun ta Manama tō tuu nángngà ka tandingán katō igbággé katō kataladi din na si Cain. Ukit ka kapamaké i Abel katō Manama, igtanggap ka Manama sikandin na nángngà tun ta saruwan din. Igpasóddór ka Manama na nángngà si Abel tun ta saruwan din uk-it katō katanggap din katō igbággé din. Agad idugé dán si Abel inaté, asal duwán pa kéringan ta tun kandin tingód katō kapamaké din ka Manama. ††

⁵ Ukit ka kapamaké i Enoc ka Manama, ándà sikandin kamaté, su igbatun ka Manama sikandin tun ta langit. Pángnga igbatun ka Manama sikandin, ándà kitayi, su igbatun ka Manama. Duwán kagi ka Manama na igsulat tingód ki Enoc. Róggun na ándà pa sikandin kabatun, idayawan tō Manama tingód kandin. ⁶ Dì kadayawan tō Manama áknita ka dī ki mamaké kandin. Atin ka padani tō manubù tun ta Manama, kailangan manámdám sikandin na duwán Manama, asta duwán ágpulusán na bággén ka Manama tun ta langun manubù na padani tun kandin.

⁷ Ukit ka kapamaké i Noe ka Manama, igpasóddór ka Manama kandin na duwán dumunggù na makapánas ka mga manubù. Agad ándà pa kitayi i Noe tō makapánas, asal igbánnal sikandin ka Manama, asta igimu din tō dakál barko na ángngadanan arka. Tō gó é igsakayan din asta katō pamilya din. Tō iglunupan ni

† 10:37-38 Habacuc 2:3-4. †† 11:4 Ahaán tō Genesis 4:3-10.

banuwa, ándà dan kalánnád. Ukit katō kapamaké i Noe katō Manama, igpasóddór din na nángngà tō supak ka Manama katō mga manubù na ándà pamaké kandin. Igtanggap ka Manama si Noe na nángngà tun ta saruwan din ukit katō kapamaké din ka Manama. ‡

⁸ Ukit ka kapamaké i Abraham ka Manama, tō igtawar tō Manama kandin, igbánnal sikandin. Agad ándà din kasóddóri ka ánda é sadunan din, asal igtapanó sikandin tikud tun ta lunsud na igóddóan din asta igsadun tun ta lugar na igtandô ka Manama kandin.

⁹ Ukit ka kapamaké i Abraham ka Manama, igóddô sikandin iring na bisita tun ta banuwa na igtandô ka Manama kandin. Ándà balé na igimu din asal igóddô dád sikandin tun ta tulda na iring katō igóddóan katō batà din na si Isaac, asta katō apù din na si Jacob, su magunawa pagsik tō igtandô ka Manama kandan.

¹⁰ Iring na bisita si Abraham, su giman sikandin katō góddóan din tun datas ta langit na dī gó mapalin su igimu ka Manama.

¹¹ Ukit ka kapamaké i Sara, agad dī sikandin ágbatà asta tugál dán, ikabatà sikandin, su isóddóran din na ágkasarigan tō Manama na igtandô. ¹² Agad ándà gimanan i Abraham na makabatà pa su tugál dán, asal sikandin tō igtikudan katō marapung mga rubbad din iring katō karapungan ka mga karani tun ta langit, asta iring katō baklayan tun ta ligad ka dagat na dī ágkéyap. †††

¹³ Tō langun dan na igpamaké ka Manama, tō inaté sikandin, ándà dan pa katanggap tō igtandô ka Manama. Agad madugé pa tō katumanan, asal iring na igkita dan asta idayawan dan. Igpasóddór dan na ánnà nit banuwa tō góddóan dan na ándà ágtamanán. ¹⁴ Atin ka ágkagi tō mga manubù na ánnà nit banuwa tō góddóan dan, kasóddóran ta na duwán pa ássa góddóan na gimanan dan. ¹⁵ Ándà panámdám tō mga kamónaan ta sayyan na kandan tō banuwa na igtikudan dan, su atin ka tō gó é panámdám dan, makému dan lumónód dutun. ¹⁶ Asal gimanan dan tō góddóan na tuu pa madigár, tō banuwa tun datas ta langit. Purisu ándà kayyai tō Manama ka ágtawarán sikandin na Manama dan, asta igpataganà din dán tō lunsud para kandan.

¹⁷ Ukit ka kapamaké i Abraham, tō igkinam tō Manama kandin, ignunug sikandin katō sugù ka Manama na matayan din tō kandin batà na si Isaac asta góbbón ébô bággén tun ta Manama. Agad igtandóan ka Manama si Abraham na ukit ki Isaac kumarapung tō mga rubbad din, asal ikataganà si Abraham na matayan din tō bugtung batà din ébô bággén tun ta Manama. ¹⁹ Igbánnal si Abraham ka Manama, su panámdám din na makému tō Manama manté puman ka mga inaté. Purisu iring na iganté puman katō Manama si Isaac asta igpóli ki Abraham.

‡ 11:7 Ahaán tō Genesis 6:13-22. †† 11:8-9 Ahaán tō Genesis 12:1-8. ††† 11:11 Ahaán tō Genesis 17:19; 18:11-14; 21:2. †††† 11:12 Ahaán tō Genesis 15:5-6. †††† 11:17-18 Ahaán tō Genesis 22:1-10.

²⁰ Ukit ka kapamaké i Isaac katô Manama, igtandô sikandin katô gabatà din na si Jacob asta si Esau na madigár tō bāggén ka Manama kandan. †

²¹ Ukit ka kapamaké i Jacob katô Manama, tō masig dán sikandin maté, igkagi sikandin tingód katô duwa apù din na gabatà i Jose na madigár tō bāggén ka Manama kandan. Róggun na igunduk sikandin tun ta tukád din, igpangadap sikandin katô Manama. ††

²² Ukit ka kapamaké i Jose katô Manama, tō masig dán sikandin maté, igkagi sikandin na dumunggù tō álló na panó tō langun rubbad i Israel tikud tun ta Ehipto, asta duwán panalan din na piddán dan tō mga tullan din ka manó dan. ‡

²³ Ukit ka kapamaké katô ámmà asta innà i Moises katô Manama, ándà máddang dan ka sugù katô hari ka Ehipto, asal igállás dan si Moises sippang ka tállu bulan ébô di kamatayan, su igkita dan na madigár sikandin. ††

²⁴ Ukit ka kapamaké i Moises ka Manama, tō igdakál sikandin, di malyag na tawarán na apù katô hari, †††²⁵ su igpanámdám sikandin na agad irrayatan sikandin duwa katô mga sakup ka Manama, asal tuu pa madigár ka tandingán katô kadayawan ukit ka salà tun ta mababà dád timpo. ²⁶ Igpanámdám sikandin na agad buyasán asta kayaan sikandin tingód ka kapamaké din katô Mesiyas, asal tuu pa madigár ka tandingán katô dakál kaduwánnan din tun ta Ehipto. Tō gó é igsalin din su gimanan din tō pulusán na bāggén ka Manama kandin. ²⁷ Ukit ka kapamaké din ka Manama, igpanó sikandin tikud tun ta Ehipto. Ándà máddang din katô sókó katô hari. Igpabákkár sikandin su iring na ágkitanán din tō Manama na di ágkakita. †††²⁸ Ukit ka kapamaké i Moises ka Manama, igkagi sikandin na kailangan matayan dan tō karnero asta pólétán tō dipanug tun ta sállat ka balé dan ébô di matayan tō tambang kaké katô mga gabatà ka Hebreo ka papiddán ka Manama tō Panaligan na Ágmaté. †††

²⁹ Ukit ka kapamaké dan ka Manama, ikatalipag dan tun ta Dagat Mallutù asta igpanó dan tun ta matákkang tanà. Asal tō mga taga Ehipto na iglupug kandan, tō igkinnam dan na ágtalipag, ilánnád tō langun asta inaté. §

³⁰ Ukit ka kapamaké katô mga Hebreo ka Manama, iglibut dan tun ta mallayat koral ka lunsud ka Jerico sippang ka ikapittu álló, asta igbantang ka Manama tō mallayat koral. †††³¹ Si Rahab na madat bayi, ukit ka kapamaké din ka Manama, madigár tō katanggap din katô duwa espiya na igpasadun i Josue, asta ándà sikandin matayi tákkás katô mga taga Jerico na ándà bānnal ka Manama. †††

³² Dakál pa tō kagin ku pád áknuyu tingód katô mga manubù na igpamaké ka Manama, asal ánnà nángngá

† 11:20 Ahaán tō Genesis 27:27-29,39-40. †† 11:21 Ahaán tō Genesis 47:31,48. ‡ 11:22 Ahaán tō Genesis 50:24-25. †† 11:23 Ahaán tō Exodo 1:22; 2:2. †† 11:24 Apù katô hari, ó batà katô prinsesa na batà katô hari tun ta Ehipto. Ahaán tō Exodo 2:10. ††† 11:27 Ahaán tō Exodo 2:15. ††† 11:28 Ahaán tō Exodo 12:21-30. § 11:29 Ahaán tō Exodo 14:21-31. † 11:30 Ahaán tō Josue 6:12-21. ††† 11:31 Ahaán tō Josue 2:1-21; 6:22-25.

tō álló ébô mulitta áknuyu tingód ki Gideon, ki Barak, ki Samson, ki Jepte, ki David, ki Samuel, asta katô duma mga propeta ka Manama sayyan. †††³³ Ukit katô kapamaké dan ka Manama, duwán mga manubù na ikatalu ka mga hari na igusig kandan. Duwán mga igbánnal ka Manama asta igtanggap dan tō igtandô din kandan. Duwán mga igpangangkáb ka babbà ka mga liyun na kumagat pád kandan. ³⁴ Duwán mga ikapadáng ka dakál apuy. Duwán mga ikaluwà tikud tun ta bállad ka mga manubù na mimmaté pád kandan. Duwán mga malómét na inému mabákkár. Duwán magani na igatu ka mga usig dan, asta igpanalu dan katô mga igsulung kandan tikud tun ta ássa banuwa. †††

³⁵ Duwán pagsik mga gabayi na igpamaké ka Manama, asta inaté puman tō kandan mga gabatà na inaté. Duwán mga duma na igpamaké ka Manama na igirrayatan sippang na inaté, asal ándà dan tanan katô kapamaké dan agad makaluwà dan pád, su isóddóran dan na dumunggù tō álló na antén dan ka Manama asta matanggap dan tō tuu madigár kantayan.

†††³⁶ Duwán igpamaké ka Manama na ihirapan su igbuyas-buyas asta iglagpás. Tō mga duma igbagkás ka kadina, asta igpriso. ³⁷ Duwán mga duma na igtimbag ka batu ébô maté. Iggabas tō lawa katô mga duma, asta igmatayan tō mga duma ukit ka kampilan. Igpáno-panó tō duma mga manubù na igumpak ka kindal ka karnero asta kambing su ándà ássa umpak dan. Ágkayù-ayuan dan, igpahirapan dan, asta igirrayatan dan. ³⁸ Igpapalaguy dan tun ta disyerto asta tun ta pabunganán, asta igóddô dan tun ta mga takub asta tun ta kóbbang ka tanà. Agad madigár dan mga manubù, asal ándà dan respetowi ka duma mga manubù nit banuwa.

³⁹ Agad igdurung ka Manama tō langun dan tingód ka kapamaké dan kandin, asal ándà dan pa ikatanggap katô igtandô ka Manama, ⁴⁰ su duwán ágdantulán din na tuu pa madigár para áknita langun ka tandingán kandan, su kakalyag ka Manama na masakup ki tun kandan ébô makatanggap ki katô madigár na igtandô din.

Ágdisiplinan ka Manama tō langun gabatà din

12 Na, tuu marapung tō mga manubù na igpamaké ka Manama sayyan, asta ágpasóddór dan áknita na tuu ágkasarigan tō Manama. Purisu kailangan tumanan ki katô langun na makabaring áknita iring na ágpatónaé ágpalaguy. Kailangan sumódô ki lumumu ka salà na inalayun pakékát áknita. Kailangan mallayat tō ginawa ta róggun na malaguy ki sippang ka dumunggù ki tun ta ágtamanán. ² Kailangan sumálág ki ki Jesus su sikandin tō ágkéringan ta katô kapamaké ta, asta sikandin tō ágpabákkár katô kapamaké ta. Ikatiis si Jesus katô kahirapan tō igpansalan

§† 11:32 Ahaán tō Maghuhukom kapitulo 6-8; 4-5; 13-16; 1 Samuel kapitulo 16-30; 2 Samuel kapitulo 1-24; 1 Mga Hari kapitulo 1-2; 11; 1 Samuel kapitulo 1-12; 15; 16:1-13. ††† 11:33-34 Ahaán tō Daniel kapitulo 3 asta 6. † 11:35 Ahaán tō 1 Mga Hari 17:17-24; 2 Mga Hari 4:25-37.

sikandin tun ta krus. Ándà kayyai sikandin katô igimu dan kandin, asal ikatiis sikandin katô kamaté dan kandin, su isóddóran din na kadayawan sikandin ka mapángnga tō langun. Gunsad dán sikandin dadan tun ta kawanana katô Ámmà din na Manama asta ág-pangulu дума kandin.

³ Tuu madat tō kahirapan na igtiis i Jesus, su igirray-atan katô mga manubù na masalà-salà. Purisu panámdám kó tingód kandin ébô dî kó sumódô sumarig kandin. ⁴ Agad gusigán kó katô mga masalà-salà, ándà pa palang manubù tun ákniyu na igmatayan. ⁵ Iring na ilingawan yud tō kagi ka Manama tun ta langun yu na mga gabatà din, su mà katô igsulat,

“Batà ku, atin ka disiplinan ka katô Áglangngagán, yaka ágpadannan kandin.

Atin ka supakan ka ikandin, yaka ágsódô ágsarig kandin,

⁶ su ágdisiplinan katô Áglangngagán tō langun na áginawaan din, asta ágsupakan din tō langun na igimu din mga gabatà din.” †

⁷ Purisu ka dungguan kó ka kahirapan, kailangan manayun kó tumiis, su disiplinan kó ka Manama ukit katô kahirapan. Atin ka disiplinan kó ikandin, tō gó é pató na sikiyu tō bánnal mga gabatà din, su ándà palang batà na dî disiplinan ka ámmà din. ⁸ Ágdisiplinan ka Manama tō langun yu na igpasakup tun kandin. Atin ka dî kó ikandin disiplinan ánnà kó bánnal mga gabatà din asta ánnà sikandin Ámmà yu. ⁹ Agad igdisiplina ki katô áknita mga ámmà nit banuwa, ágrespetowan ta sikandan. Purisu tuu pa madigár ka dî ki géllé katô kadiplina katô Ámmà ta tun datas ta langit ébô makatanggap ki katô kantayan na ándà ágtamanán.

¹⁰ Tō mga ámmà ta nit banuwa, tō gó é ágdisiplina áknita tun ta mabbabà dád timpo tingód ka agad ándin na igpanámdám dan na madigár. Asal tō Ámmà ta tun datas ta langit, tō gó é ágdisiplina áknita ébô tabangan ki ikandin asta ébô tanggapán ki ikandin na nángngà ki tun ta saruwan din. ¹¹ Atin ka ágdisiplinan ki katô Manama, dî ki ágkadayawan asal ágkaranu ki su mahirap tō pókitan din áknita. Asal pángnga katô kadisiplina din áknita, duwán pulusán ta, su masunay tō pusung ta, asta katig ki lumumu katô nángngà tun ta saruwan din.

Supakan tō dî maminág ka kagi ka Manama

¹² Purisu yakó ágmalómét iring na ágpatónaé ágpalaguy. Agad ihirapan kó, yakó ágsódô, asal kailangan pabákkár kó asta pabákkárran yu tō kasarig yu katô Manama. ¹³ Yakó ágsuwé tikud tun ta dalan ka kabánnalan ébô kumabákkár tō mga kadumaan yu na malómét é kasarig tun ta Manama.

¹⁴ Ággár-ággár kó pasábbadé asta tō langun manubù. Ággár-ággár kó lumu katô nángngà tun ta saruwan ka Manama, su tō manubù na dî nángngà tun ta saruwan ka Manama dî gó kumita katô

† 12:5-6 Mga Panultihon 3:11-12.

Áglangngagán. ¹⁵ Banté kó agó duwán dî makatanggap katô kédu ka Manama. Banté kó agó duwán mimu ka samuk tun ákniyu, su ukit kani, kadattan tō marapung manubù. ¹⁶ Banté kó agó duwán lumayuk katô ánnà kandin sawa ó дума, asta tumayyug ka Manama. Makéring dan ki Esau sayyan, su agad sikandin tō panganayan batà na makatanggap pád katô langun tikud tun ta ámmà din, igbullas din dád ka sábbad kakan. ¹⁷ Isóddóran yu na pángnga igbullas din, kakalyag din na bággayan sikandin ka langun, asal igéllé tō ámmà din. Dî mapalin tō iglumu din, agad tuu igsággó sikandin asta igpédu-édu. ††

¹⁸ Tō igpadani kó tun ta Manama, ánnà iring katô kapadani katô mga kamónaan ta tun ta pabungan ka Sinai, su igkita dan tō dakál apuy, tō kangittángngan na makamáddang, asta igriyu dan tō mabákkár karamag. ¹⁹ Igdinág dan tō kédup ka trumpeta asta tō kagi ka Manama. Tō igdinág dan katô kagi din, tuu dan imáddangan, asta igpédu-édu dan na dî sikandin kumagi kandan. ²⁰ Ándà dan ikatiis katô igkagi din kandan, na mà din, “Agad manubù asta mannanap, ka lumapas dan tun ta pabungan, kailangan timbagán dan ka batu ó panaán dan ébô maté.” ††²¹ Tuu dan imáddangan tingód katô igkita dan, agad si Moises igkagi na igkárkár sikandin ka máddang din. ††

²² Asal ánnà iring kanan tō kapadani ta tun ta Manama, su iring na igpadani kid tun ta pabungan na ánggadanan Sion, tō lunsud na góddóan ka manté Manama. Tō gó é lunsud tun datas ta langit na ánggadanan Mantu Jerusalem na ágkalimudan ka tuu marapung panaligan ka Manama na dî ágkéyap. ²³ Isakup kid du-ma katô mga gabatà ka Manama na iring katô tambang kaké din. Igsulat tō ngadan dan tun datas ta langit. Igpadani kid tun ta Manama na rumuud ka langun, su igsakup ki ikandin tun ta langun дума mga sakup din na inaté dán asta igtanggap din sikandan na nángngà tun ta saruwan din tun datas ta langit. ²⁴ Igpadani kid tun ki Jesus na igtigkané katô mantu kasabotan ébô makapadani ki tun ta Manama. Iglinisan kid katô dipanug din tikud tun ta salà, asta tō gó é pató na duwán kédu ka Manama áknita. Tō igpasóddór ukit katô dipanug i Jesus tuu pa madigár ka tandingán katô dipanug i Abel.

²⁵ Na, yakó géllé katô kagi ka Manama. Igsupakan ka Manama tō mga kamónaan ta sayyan su igéllé dan katô kagi ka Manama na igulit i Moises nit banuwa. Atin ka méllé ki katô igkagi ka Manama tikud tun ta langit, tuu ki ikandin supakan. ²⁶ Tō igkagi tō Manama tun ta pabungan ka Sinai sayyan, ikálláng tō tanà ukit katô kabákkárran ka kagi din. Asal duwán pa igtandô din, na mà din, “Makasábbadda pa kumagi, asta ánnà dád tanà tō kállángngán ku, su kállángngán ku pagsik tō langit.” ††²⁷ Ukit kani igkagi ka Manama, isóddóran ta na kállángngán din tō langun na igimu din asta iwaán din ébô masamá dád tō dî ágkakálláng.

†† 12:16-17 Ahaán tō Genesis 25:29-34; 27:30-40. ‡ 12:20 Ahaán tō Exodo 19:12-13. †† 12:21 Ahaán tō Deuteronomio 9:19. †† 12:26 Hageo 2:6.

²⁸ Purisu kailangan pasalamat ki tun ta Manama su igsakup kid ikandin tun ta pagpangulu din tun ta langit na di ágkewà. Kailangan mangadap ki kandin magunawa katô kakalyag din na lumun ta, asta tuu ki rumespeto kandin, ²⁹ su tô Manama na ágpangadapán ta iring na apuy na pakagóbbó. †

Kapangadap na makabággé ka dayó tun ta Manama

13 Kailangan panayunán yu tô dakál ginawa tun ta mga kataladi yu. ² Yakó ágkalingó na kailangan malit-alit kó katô mga manubù agad ándà yu kilalay, su duwán mga manubù na igitalit-alit katô mga panaligan ka Manama na igádding tun kandan, asal ándà dan kasóddóri. †³ Yakó ágkalingó na kailangan tumabang kó katô mga ágpampamaké na igpriso iring na sikiyu tô igpriso duma kandan. Kailangan tumabang kó katô mga ágpampamaké na igirrayatan iring na sikiyu tô igirrayatan duma kandan.

⁴ Kailangan manámdám tô langun na madigár asta malinis tô ágkémun katô taladuma. Kailangan ándà lumibug, su supakan ka Manama tô lumibug asta lumayuk katô ánnà kandin sawa ó duma.

⁵ Yakó ágginawa ka salapi, asal kailangan kanángngaan kó katô kaduwánnan yu áknganni, su igkagi tô Manama, na mà din, “Diya tumanan ákniyu. Diya dumiyà ákniyu.” ⁶ Purisu di ki kamáddangan, asal makakagi ki, na mà ta,

“Su Áglangngagán tô ágtabang kanak, diya kamáddangan, agad ándin tô lumun ka duma manubù kanak.” †

⁷ Sampát yu tô mga tarapid ka simbaan na igtinurù ákniyu ka kagi ka Manama dángngan. Panámdám kó tingód katô madigár linumuwan dan tô ándà dan pa kamaté, asta iring kó kandan. ⁸ Si Jesu-Cristo di ágkapalin agad sayyan, áknganni, asta tun ta ándà ágtamanán. ⁹ Atin ka duwán tuminurù ákniyu ka ássa klasi ka katinurù na ánnà iring katô kabánnalan na taganà igtinurù ákniyu, yakó ágbánnal kandan. Ukit katô tabang ka Manama, kumabákkár tô kasarig ta kandin. Di kumabákkár tô kasarig ta kandin ukit katô katuman ta katô mga sugù na ágtinuruán dan tingód katô makan ta, su di ágkatabangan tô mga ágtuman katô mga sugù ka Judio.

¹⁰ Inaté si Jesus ébô tábbusan din tikud tun ta salà tô langun ta na igpamaké kandin. Asal tô langun na ágtuman katô sugù tingód ka kamaté ka mannap tun ta templo, di dan makapil katô langun ta na igtábbus i Jesus tikud tun ta salà. ¹¹ Kada ámmé ka matayan ka mallayat pangulu na pari tô mannap tingód katô salà ka manubù, piddán din tô dipanug tun dalám katô Tuu Ugis Lugar ka templo. Asal piddán din tô lawa katô mannap tun ta luwà katô lunsud asta góbbón. †¹² Iring kani tô inému ki Jesus, su igmatayan

† 12:29 Ahaán tô Deuteronomio 4:24. †† 13:2 Ahaán tô Genesis 18:1-8; 19:1-3. † 13:5 Deuteronomio 31:6,8. †† 13:6 Salmo 118:6. †† 13:11 Ahaán tô Levitico 16:27.

sikandin tun ta luwà katô lunsud ébô linisan din tô mga manubù ukit katô kandin dipanug. ¹³ Purisu kailangan madun ki tun ki Jesus na inaté tun ta luwà katô lunsud agad buyasán ki asta payayyaán ki iring kandin. ¹⁴ Makatiis ki su nit banuwa ni ándà palang góddóan ta na ándà ágtamanán. Asal gimanan ta pa tô lunsud na óddóan ta tun datas ta langit ka tapuri ál-ló. ¹⁵ Purisu kailangan duwán dán bággén ta tun ta Manama ukit ki Jesus, tô gó kadurung ta katô Manama ka ándà ágtamanán. Kailangan inalayun ki ágpasalamat tun kandin. ¹⁶ Yakó ágkalingó na kailangan madigár tô áglumun yu, asta kailangan tumabang kó katô mga kadumaan yu na ágkahirapan, su atin ka tô gó é áglumun yu para katô Manama, kadayawan sikandin.

¹⁷ Bánnal kó katô mga tarapid ka simbaan. Yakó géllé kandan, su ágtómmóngan kó ikandan. Kailangan ágkasarigan sikandan, su duwán álló na ruudan dan ka Manama. Atin ka mánnal kó kandan, kadayawan dan. Asal ka di kó mánnal kandan, maranu dan, asta di ni makabággé ka kadigárran ákniyu.

¹⁸ Inalayun kó asal tun ta Manama para áknami. Isóddóran dé na ándà linumuwan dé na mému buyasán, asta kakalyag dé na ándà palang lumun dé na di durungán ka Manama. ¹⁹ Kakalyag ku gó na dumasal kó tun ta Manama ébô sékóta makalónód tun ákniyu.

Tô kadasal

²⁰ Manama tô ágbággé ka kasunayan, asta mólà pa ka bággayan kó ikandin katô langun madigár tabang din ébô makatuman kó katô kakalyag din. Iganté puman ka Manama tô Áglangngagán ta na si Jesus, su ukit katô kamatayan din, igtigkanayan din tô mantu kasabotan ébô makapadani ki tun ta Manama ka ándà ágtamanán. Iring sikandin na Taradóppón ta, su iring ki na mga karnero na ágdóppónan din. Mólà pa ka tabangan kó ikandin ébô makabággé kó ka dayó kandin ukit katô tabang i Jesu-Cristo ákniyu. Mólà pa ka durungán sikandin ka ándà ágtamanán. Matuman ni.

Katapuriyan mga panalan

²² Mga kataladi, ágpédu-éduwa na tuu kó maminág kani mga tinurù ku, su mabbabà dád ni surat ku ákniyu. ²³ Kakalyag ku na kasóddóran yu na igpaluwà dán tô kataladi ta na si Timoteo tikud tun ta prisowan. Atin ka sékót sikandin dumunggù, patákkássán ku sikandin ka madunna tun ákniyu.

²⁴ Uliti yu tô mga tarapid ka simbaan asta tô langun sakup ka Manama na ágpangumusta a kandan. Ágpangumusta pagsik ákniyu tô mga taga Italia.

²⁵ Mólà pa ka kéduwan tô Manama ákniyu langun. Matuman ni.

Santiago

Una Basan

Ni libro igsulat i Santiago na sábbad batà i Jose asta si Maria na innà i Jesus. Si Santiago tō tarapid katō simbaan ka mga ágpamaké ki Jesu-Cristo tun ta Jerusalem.

Igsulatan i Santiago tō mga ágpampamaké na góddō tun ta mga banuwa na madiyū tun ta Jerusalem. Sikan-dan tō igirrayatan tingód katō kapamaké dan ki Jesu-Cristo. Purisu igsulat si Santiago kandan ébō pabákkárrán din tō kapamaké dan ki Jesu-Cristo asta ébō manayun dan áglumu ka madigár.

Ukit kani sulat, igtinurū si Santiago na kailangan pagunawan dan tō kalit-alit dan katō mga ágkaduwánnan asta katō mga ágkayu-ayuan. Ikgagiyan din sikandan na dī dan mánnal katō ágtinuruán katō mga dī ágpamaké, su tō igtinurū dan ánnà magunawa katō kabánnalan na igtinurū i Jesus.

Ikgagiyan din sikandan na kailangan mallayat tō ginawa dan rōggun na gangat dan katō kalónód katō Áglangngagán ta. Kailangan kagiyan dan tō mga igsuwé tikud tun ta kapamaké dan ki Jesu-Cristo ébō lumónód dan. Kailangan pabbabà dan, pallayat dan ka ginawa, asta mánnal dan katō Manama asta katō mga opisyales ka gobyerno.

1 Sakán si Santiago na ágsuguánnán katō Manama asta katō Áglangngagán na si Jesu-Cristo. Igsulat- ta ákniyu na mga Judio na ágpamaké na ikatalap asta igóddō tun ta duma mga banuwa. Ágpangumusta a ákniyu!

Kapamaké asta kahirapan

² Mga kataladi ku, atin ka ágdungguan kó katō marapung mga klasi ka kahirapan, kailangan kadayawan kó, ³ su ikasóddór kó na ágkinnaman tō kapamaké yu ébō makému kó tumiis katō kahirapan. ⁴ Purisu tiis kó katō mga kahirapan, su atin ka makatiis kó, mému kó nángngà, asta ándà kulang diyan ákniyu.

⁵ Na, atin ka duwán tun ákniyu na ándà sóddór ka ándin tō kakalyag ka Manama na lumun din, kailangan mamuyū sikandin tun ta Manama, asta pasóddórán ka Manama kandin, su mabasa tō Manama, asta dī sikandin géllé katō mga ágpamuyū tun kandin. ⁶ Asal atin ka ágpamuyū kó, kailangan sumarig kó na taban-gan kó katō Manama. Kailangan dī kó ágduwa-duwa, su tō ágduwa-duwa inéring katō balud na gidupán as-ta ágpiddán katō karamag. ⁷ Tō manubū na ágduwa-duwa, ándà gó tanggapán din tikud tun ta Áglangngagán, ⁸ su dī sikandin ágkasarigan tingód katō mga áglumun din.

Ágkayu-ayuan asta ágkaduwánnan

⁹ Na, tō kataladi na ágkayu-ayuan kailangan ka-dayawan su igpabantug ka Manama sikandin. ¹⁰ Asta tō kataladi na ágkaduwánnan kailangan kadayawan su igpabbabà ka Manama sikandin, su duwán ágta-manán katō kantayan asta kaduwánnan din, iring katō mga bulak ka sigbát. ¹¹ Atin ka ágménit tō álló, ágkalanás tō sigbát, ágkómpad tō mga bulak, asta

ággkandà tō kadigárran. Iring kani tō mga ágkaduwánnan, su maté dan agad marapung pa pād tō lumun dan.

Kinnam asta tintal

¹² Ágkadayawan tō mga manubū na pakatiis katō mga kahirapan. Su ka makatiis sikandan katō pagkin-nam kandan, tanggapán dan tō pulusán † na kantayan na ándà ágtamanán na igtandō ka Manama tun ta mga manubū na ágginawa kandin. ¹³ Atin ka ágdung-gù tō mga kahirapan asta duwán kakalyag ka manubū na lumumu ka madat, dī mému ka kumagi sikandin na Manama tō igtintal kandin, su dī ágkatintal tō Mana-ma, asta dī sikandin ágtintal katō manubū. ¹⁴ Asal mat-intal ki ukit katō áknita kakalyag na madat. ¹⁵ Na, atin ka tumanán ta tō kakalyag ta na madat, salà tō kata-manan ta. Atin ka inalayun ki áglumu ka salà, dung-guan ki ka supak na ándà ágtamanán.

¹⁶ Na, mga kataladi na ágginawaan ku, yakó áglim-bung katō ákniyu sarili! ¹⁷ Tuu madigár asta ándà palang kulang katō langun na ágbággén áknita katō Ámmà na Manama na igimu katō langun tun ta langit na pakamappawà kani banuwa. Agad ágkapalin asta ágkasidalungan tō mga giló tun ta langit, tō Manama dī gó mapalin. ¹⁸ Tingód katō kakalyag ka Manama, ig-bággayan ki ikandin ka mantu kantayan ukit katō kabánnal ta katō kabánnalan na ágtinuruán ébō imun ki na una igsalin din tun ta langun igimu din.

Kapaminág asta kabánnal katō kagi ka Manama

¹⁹ Na, mga kataladi na ágginawaan ku, paminág kó kanak. Kailangan maminág kó katō kagi ka Manama. Yakó sékót ágkagi, asta yakó sékót ágkasókó. ²⁰ Atin ka

† 1:12 Pulusán, ó korona.

ágkasókó kó, di kó makalumu katô nángngà tun ta saruwan ka Manama. ²¹ Purisu sóddó kó áglumu katô langun maripà asta madat. Pabbabà kó tun ta saruwan ka Manama, asta bálnal yu tô kagi din na igpasóddór din ákniyu, su sikandin gó tô makatábbus ákniyu.

²² Purisu tuman kó katô kagi ka Manama na igpaminág yu. Di nángngà ka maminág kó dád, su atin ka di kó tumuman katô igpaminág yu, áglimbungan yu tô ákniyu sarili. ²³ Tô ágpaminág asal di ágtuman inéring katô gahà dád katô bónnóng din tun ta pangalungan. ²⁴ Agad mangalung sikandin, asal sékót din dád kalingawan tô igkita din. ²⁵ Asal tô gestudyo katô tuu nángngà kagi ka Manama na makapaluwà ákniyu, asta gahà kani, asta di ágkalingó katô idinág din, asal ágtuman kani, bággayan ka Manama sikandin katô kadayawan tingód katô katuman din.

²⁶ Atin ka ágpanámdám tô manubù na ágpamaké sikandin, asal di ágbanté katô ágkagin din, áglimbungan din dád tô kandin sarili, asta ándà ágpulusán katô kapamaké din. ²⁷ Na, tô manubù na bálnal asta matulid tô kapangadap din tun ta saruwan ka Manama na Ámmà ta, tô gó tô ágtabang katô mga minélu asta katô mga balu tun ta kahirapan dan, asta tô di ágkapid katô madat áglumun katô mga manubù nit banuwa.

Kailangan magunawa tô kalit-alit yu katô mga manubù

2 Na, mga kataladi ku, su ágpamaké kó katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo na ágkitaan ta katô séllaán ka Manama, pagunawa yu tô kalit-alit yu katô mga manubù agad ándin tô bónnóng dan. ² Su atin ka duwán duwa manubù na dumunggù róggun na palimudé kó, asta gumpak tô sábbad ka dakál é lagà asta ágpaningsing ka bulawan, asta ágkayù-ayuan tô sábbad na bissé é umpak, ³ asta galit-alitán yu tô ágkaduwánnan asta ágpónsadan yu sikandin tun ta madigár gunsadanan, asal tô ágkayù-ayuan patindággán yu dád ó pónsadan dád tun ta asag, ⁴ madat ni su gásson yu tô mga manubù, asta madat tô panámdám yu.

⁵ Na, mga kataladi na ágginawaan ku, paminág yu ni kagin ku. Igsalin ka Manama tô mga ágkayù-ayuan nit banuwa ébô duwán ágpulusán dan ukit katô kapamaké dan kandin, asta mapil dan tun ta pagpangulu katô Manama na igtandô din tun ta mga ágginawa kandin. ⁶ Asal ándà yu gó alit-aliti tô mga ágkayù-ayuan. Tô mga ágkaduwánnan na galit-alitán yu, tô gó tô girrayat asta ágpíd ákniyu tun ta ágruudanan. ⁷ Sikandan tô ágbuyas katô ágkabantug ngadan katô igsakup ákniyu.

⁸ Na, duwán sugù katô Manama na igpasulat din, na mà din,

“Ginawayi yu tô unawa yu na iring katô kaginawa yu katô ákniyu sarili.” †

Atin tô gó tô ágtumanán yu, madigár tô áglumun yu.

⁹ Asal ka di yu pagunawan tô kalit-alit yu katô mga

manubù, makasalà kó. Supakan kó ka Manama su ándà kó tuman katô sugù din. ¹⁰ Atin ka mánnal tô manubù katô mga sugù ka Manama, asal sábbad dád sugù tô di din bálnalán, supakan sikandin ka Manama su ándà tuman katô langun sugù. ¹¹ Su tô Manama na igkagi, “Yakó áglibug,” igkagi pagsik sikandin, “Yakó ágmaté.” †† Na, agad ándà ka ikalibug, asal igmaté ka, inému ka gó na iglapas katô sugù ka Manama.

¹² Purisu agad ándin tô ágkagin yu asta tô áglumun yu tun ta duma mga manubù, kailangan duwán kédu yu, su Manama tô rumuud ákniyu ukit katô kagi din na makapaluwà áknita. ¹³ Ka rumuud tô Manama, di gó sikandin médu katô ándà kédu dan tun ta duma mga manubù. Asal tô duwán kédu, ándà máddang din katô karuud ka Manama.

Áglumun katô ágpampamaké

¹⁴ Mga kataladi ku, atin ka duwán kumagi na ágpamaké sikandin, asal di áglumu ka madigár tun ta duma mga manubù, ándà ágpulusán katô kapamaké din, su di makapaluwà tô manubù na iring kani. ¹⁵ Atin ka duwán mga kataladi ta na ándà gumpakán asta ándà ágkakan dan, ¹⁶ asta duwán kumagi kandan, na, “Mólà pa ka duwán kasunayan yu, asta mólà pa ka bággayan kó ka umpak asta ágkakan yu,” asal ka ándà bággén din kandan, ándà ágpulusán katô igkagi din. ¹⁷ Na, magunawa kanan tô kapamaké yu, su atin ka di ágtákkásson ka madigár lumu, ándà ágpulusán katô kapamaké yu.

¹⁸ Na, duwán basì kumagi kanak na, “Sikuna tô duwán kapamaké, asta sakán tô duwán linumuwan.” Asal insaán ku na, pamánnun nu ka kapasállág kanak tô kapamaké nu ka ándà tákkássi katô madigár linumuwan nu? Su pasállággán ku gó áknikó tô kapamaké ku ukit katô madigár áglumun ku. ¹⁹ Atin ka igbálnal ka na sábbad dád tô Manama, nángngà ni, asal agad tô madat mga espirtu ágbánnal kani asta ágkárkarrán dan tingód katô máddang dan ka Manama. ²⁰ Ágkatuluan ka! Pasóddórán ku áknikó na ándà ágpulusán katô kapamaké ta ka Manama ka di ágtákkásson katô madigár áglumun ta. ²¹ Tô kamónaan ta na si Abraham tô igtanggap ka Manama na nángngà tun ta saruwan din ukit katô iglumun din, su igtuman din tô sugù ka Manama asta igtaganà din matayan tô batà din na si Isaac tun ta ággóbbówanan ébô bággén tun ta Manama. ²² Purisu ikasóddór ki na tô kapamaké i Abraham igtákkásson katô iglumun din. Na, ukit kani, isóddóran ta na bálnal gó tô kapamaké din. ²³ Ituman tô igpasulat katô Manama sayyan, na mà din, “Igpamaké si Abraham katô Manama.

Purisu igtanggap ka Manama sikandin na nángngà tun ta saruwan din.” ††

Tô gó tô gunayan na ágtawarán sikandin na rarak ka Manama. ††† Purisu isóddóran ta na tanggapán ka Manama tô manubù na nángngà tun ta saruwan din

†† 2:11 Ahaán tô Exodo 20:13-14; Deuteronomio 5:17-18. † 2:21 Ahaán tô Genesis 22:1-19. †† 2:23a Genesis 15:6. †† 2:23b Ahaán tô 2 Cronicas 20:7; Isaías 41:8.

† 2:8 Levitico 19:18.

ukit katô áglumun din, asta ánnà dád ukit katô kapamaké din. ²⁵ Iring kani si Rahab na madat bayi sayyan, su igtanggap din tô duwa manubù na igpasadun i Josue, asta su igtáddù din kandan tô ássa dalan ébô makaluwà dan, igtanggap ka Manama sikandin na nángngà tun ta saruwan din ukit katô iglumu din. †

²⁶ Ándà ágpulusán ka lawa na inaté dán. Iring pagsik kani, ándà ágpulusán katô kapamaké ka di ágtákkás-san katô madigár áglumun.

Tô dilà

3 Na, mga kataladi ku, di mému ka marapung tun ákniyu tô imun na taratinurù katô kagi ka Manama, su isóddóran yu na tuu maggát tô karuud katô Manama áknami na mga taratinurù ka tandingán katô karuud din katô duma mga manubù. ² Tô langun ta sékót pakalumu asta pakakagi ka mga ánnà nángngà. Tô manubù na di pakakagi ka ánnà nángngà, tô gó tô nángngà tun ta saruwan ka Manama, asta pakabanté sikandin katô kandin sarili. ³ Na, ágakangan ta tô kudà ébô mánnal áknita. Purisu ágkapid ta tô kudà agad ánda é pasadunan ta. ⁴ Na, panámdám yu tô barko. Agad tuu dakál tô barko asta ágpiddán katô tuu mabákkár karamag, asal ukit katô délák timon, ágkapid tô dakál barko agad ánda é pasadunan katô manubù na ágpíd. ⁵ Ni dilà ta pagsik, agad délák bahin nit lawa ta, asal makapadadurung ki tingód ka dakál áglumun ukit katô ágkagin ta. Agad maluwag gó tô puwalasán, asal magóbbó tô langun ukit katô délák dád apuy! ⁶ Tô dilà ta iring katô apuy na ágrágrág tikud tun ta ágsupakanan, su agad délák dád bahin kani lawa ta, asal ukit katô madat kagin ta, makadadat katô áknita sarili. Ni gó tô makadadat katô panámdám ta, asta manayun tun ta tibuk kantayan ta.

⁷ Na, agad tô mga mannap na ágpanó, áglayang, ágtákkap, asta góddô tun ta dagat, tô langun dan mému ágnayadán asta ágtinuruan ka manubù, asta duwán dán gó inayad. ⁸ Asal ándà makapáttud katô kandin dilà, su inalayun ni ágkagi ka madat su di makatónnók asta ikéring katô pakélu na makamaté. ⁹ Ni dilà ta tô ággamítán ta para pasalamat tun ta Áglangngagán asta tun ta Ámmà, asta ni dilà ta tô ággamítán ta para tuláddán tô unawa ta na igimu ka Manama na iring kandin. ¹⁰ Purisu tikud tun ta sábbad dád babbà ágluwà tô madigár asta tô madat ágkagin ta. Mga kataladi ku, di ni madigár áglumun. ¹¹ Tô wayig na matabbang asta tô wayig na masin di ágtikud tun ta sábbad dád sánnáp. ¹² Mga kataladi ku, ándà kayu igera na muuy ka olibo, asta ándà paras na muuy ka igera. Di pagsik makangé tô matabbang wayig tikud tun ta dagat. ††

Kapandayan tikud tun ta Manama

¹³ Na, atin ka duwán manubù na mapandé asta katig ginagpát tun ákniyu, kailangan pakitanán din tô

† 2:25 Ahaán tô Josue 2:1-21; 6:17; Hebreo 11:31. †† 3:12 Purisu kailangan madigár tô ágkagin ta na di kabaláttan ka madat.

madigár ágkémun din ukit katô madigár áglumun din na ágtákkásan katô kandin kapabbabà asta kapan-dayan. ¹⁴ Asal ka gingà kó asta ágginawa kó dád katô ákniyu sarili, yakó ágpdadurung na mapandé kó su makabulaló kó tingód katô kabánnalan. ¹⁵ Su ni kapan-dayan ni ánnà tikud tun ta Manama, asal tikud dád nit banuwa, asta tikud tun ta kakalyag katô manubù, asta tikud tun ki Maibuyan. ¹⁶ Su atin ka duwán mga manubù na gingà asta ágginawa dád katô kandan sarili, duwán samuk asta langun ka madat mga lumu. ¹⁷ Asal tô duwán kapandayan na igtikud tun ta Manama, tô gó tô nángngà, tô malyag ka kasunayan, tô ágginawa, tô manunug-nunug, tô tuu médu-édu, tô ágtabang katô mga kadumaan din, tô di ágduwa-duwa, asta tô di áglimbung. ¹⁸ Tô mga manubù na gusay katô ágpasamuké ébô duwán kasunayan, tô katamanan dan na tanggapán dan ka Manama na nángngà tun ta saruwan din.

Gunayan katô ágpapulé asta ágpamatayé

4 Manan ka ágpapulé asta ágpamatayé kó? Na, kagin ku ákniyu, tô gunayan kani su inapid kó katô ákniyu dád kakalyag. Purisu ágkasamuk tô panámdám yu. ² Atin ka duwán kakalyag yu na di yu ágkógtun, tô kakalyag yu na mimmaté kó katô unawa yu. Atin ka di yu ágkatanggap tô tuu ágkadigárran yu, ágpamatayé asta ágpatuwé kó. Asal ándà yu katanggap tô ágkadigárran yu su ándà kó pamuyù tun ta Manama. ³ Agad ágpamuyù kó tun ta Manama, di yu ágkatanggap su ánnà nángngà tô ágdantulán yu, su tô ágpamuyúan yu gamitán yu dád para katô ákniyu sarili dayó.

⁴ Na, igtayyugan yud tô Manama iring katô bayi na iglibug katô duma din! Ilingawan yu basi na tô manubù na ágginawa katô kadigárran kani banuwa, sikandin tô gusig katô Manama. Purisu agad sadan tô ágginawa katô kadigárran kani banuwa, inému sikandin na usig katô Manama. ⁵ Yakó yu ágpanámdám mi na ándà ágpulusán katô kagi ka Manama na igsulat,

“Tuu dakál tô kakalyag katô espiritu na igpóddô katô Manama dini áknita na ágkasarigan ki tun ta saruwan ka Manama.”

⁶ Asal tuu pa dakál tô kédu ka Manama áknita. Purisu mà katô kagi ka Manama na igsulat,

“Sapadan katô Manama tô ágpdadurung, asal ágkéduwan din tô ágpabbabà.” ‡

⁷ Purisu bággé yu tô sarili yu tun ta Manama. Atuwi yu si Maibuyan, asta malaguy sikandin tikud tun ákniyu. ⁸ Padani kó tun ta Manama, asta padani sikandin tun ákniyu. Sikiyu na mga masalà-salà, sódoi yu tô madat mga áglumun yu. Sikiyu na mga ágduwa-duwa, bánnal kó sarig tun ta Manama. ⁹ Rákkád kó, asta ranu kó, asta sággó kó tingód katô salà na iglumu yu. Yakó ángngisi asta ágkadayawan katô salà yu, asal sággó kó asta ranu kó kani. ¹⁰ Pabbabà kó tun ta

‡ 4:6 Mga Panultihon 3:34.

saruwan katô Áglangngagán, asta sikandin tô pallayat ákniyu.

Karuud ka unawa ta

¹¹ Na, mga kataladi, yakó ágkagi ka madat, su tô ágkagi ka madat ó ágruud katô kataladi din, ágkagi sikandin ka madat asta ágruud katô sugù ka Manama. Atin ka ágruud kó katô sugù ka Manama, di kó ágbánal katô sugù, asal inému kó baling tararuud. ¹² Asal sábbad dád tô igbággé katô mga sugù, asta sikandin dád tô ágruud katô áglumun katô mga manubù. Manama dád tô makému tumábbus asta sumupak katô mga manubù. Purisu di mému ka rumuud kó katô unawa yu.

Yakó ágpapadurung tingód katô mga plano yu

¹³ Sikiyu na ágplano, paminág kó. Atin ka duwán plano yu, ágkagi kó na, "Kani pa ó simag madun ké tun ta sábbad lunsud, asta móddô ké dutun ka sábbad ámmé, asta numegosyo ké ébô makasalapí ké." ¹⁴ Asal ándà yu kasóddóri ka ándin tô makadunggù ákniyu simag, su tô kantayan ta iring katô áddup na sékót dád ágkandà. ¹⁵ Madigár pa baling ka kumagi kó, "Atin ka duwán kakalyag katô Áglangngagán, manté ké pô asta duwán lumun dé." ¹⁶ Asal ágpapadurung kó gó ukit katô mga plano yu. Na, madat ni kapapadurung yu tun ta saruwan ka Manama.

¹⁷ Atin ka isóddóran ka manubù ka ándin tô nángngà áglumun, asal di din áglumun, pakalumu sikandin ka salà.

Kasapad katô mga ágkaduwánnan

5 Paminág kó na mga ágkaduwánnan. Sággó kó asta ullaó kó tingód katô kadattan na dumunggù ákniyu. ² Tô kaduwánnan yu maróddóg, asta tô mga umpak yu kátkáttán. ³ Agad igtagù yu tô salapí yu, asal igkararing asta ándà dán ágpulusán. Tô kararing iring katô apuy na makadadat ákniyu, su tô gó tô pasóddór na kailangan supakan kó. Inugunan dád gó tô kalimud yu su masig dán gó dumunggù tô mga tapuri álló na supakan kó. ⁴ Paminág yu tô mga taralumu tun ta kinamát yu na ándà yu tandani. Igullaó tô mga tarakátu tun ta Áglangngagán na Manama na matulus katô langun, asta igdinág din sikandan. ⁵ Tuu kó ágkadayawan nit banuwa, asta iring kó na mannanap na iyón su igpalambù yu tô ákniyu sarili na igtaganà para katô álló na matayan asta supakan kó. ⁶ Igruudan asta igmatayan yu tô mga manubù na ándà salà, agad ándà dan atu ákniyu.

Pallayat yu é ginawa yu

⁷ Purisu mga kataladi, pallayat yu tô ginawa yu sipang ka lumónód tô Áglangngagán. Panámdám yu tô taralumu ka tanà na mallayat é ginawa din róggun

gangatan din tô tagnà asta tô katapuriyan udan ébô duwán madigár mga buuy katô igpamula din. ⁸ Sikiyu pagsik, pallayat yu tô ginawa yu. Pasarig yu tô pusung yu su masig dán lumónód tô Áglangngagán.

⁹ Na, mga kataladi, yakó ágburáng-buráng agó supakan kó katô Áglangngagán, su masig dán lumónód tô rumuud katô áglumun ta.

¹⁰ Na, mga kataladi, sampát yu tô mga propeta sayyan na igulit-ulit katô kagi ka Áglangngagán, su sikandan tô inému iringanan ta ukit katô kallayatan ka ginawa dan katô karasayan na inókitan dan. ¹¹ Isóddóran tad na ágkadayawan tô mga ikatiis katô karasayan. Igulitan kó tingód katô katiis i Job. [†] Isóddóran yu na agad irasayan sikandin, madigár tô igsuli katô Áglangngagán kandin tun ta katapuriyan, su tuu madigár tô Áglangngagán, asta médu-édu sikandin.

¹² Na, mga kataladi ku, tô tuu ágkailanganán ka langun, atin ka tumandô kó, di mému ka pókitán tô tandô tun ta langit, ó tanà, ó agad ándin tô ágkagin. Kagi yu dád tô bánnal, su nángngà ka kumagi kó dád na "Óó" ó "Di," ébô di kó supakan katô Manama.

Bánnal kadasal

¹³ Atin ka duwán manubù tun ákniyu na ágkahira-pan, kailangan dumasal sikandin tun ta Manama. Atin ka duwán ágkadayawan, kailangan kumanta sikandin ka kadurung tun ta Manama. ¹⁴ Atin ka duwán manubù tun ákniyu na ágkabógókan, kailangan pakangén din tô mga tarapid ka simbaan ébô dumasal dan para kandin asta patalluan ka langis ^{††} na ágtákkássan katô katawar ka ngadan katô Áglangngagán. ¹⁵ Na, ukit katô kadasal na ágtákkássan katô kapamaké, tô ágkabógókan kólian katô Áglangngagán. Atin ka duwán salà na ilmu din, pasinsiyaan sikandin.

¹⁶ Purisu políté kó katô mga salà yu asta padasalé kó ébô kólian kó. Ukit ka kadasal katô manubù na nángngà tun ta saruwan ka Manama, duwán dakál ágkalumuwan din. ¹⁷ Sampát yu si Elias tô propeta ka Manama sayyan. Agad manubù sikandin na magunawa áknita, asal maggát sikandin igdasal ébô di mudan. Purisu dalám ka tállu ámmé ágtángngà, ándà gó udan. ^{†††} Tô igdasal puman sikandin ébô mudan, igudan puman asta igbuuy tô mga igpamula.

¹⁹ Na, mga kataladi ku, atin ka duwán manubù diyan ákniyu na igsuwé tikud tun ta kabánnalan, madigár ka duwán tun ákniyu na kumagi ébô palónód kandin, ²⁰ su kasóddóran yu na tô makapalónód katô sábbad masalà-salà tikud tun ta madat linumuwan din, tô gó tô makapaluwà katô iglumu ka salà tikud tun ta supak na ándà ágtamanán, asta pasinsiyaan ka Manama tô marapung mga salà din.

† 5:11 Ahaán tô Job 1:21-22; 2:10; Salmo 103:8. †† 5:14 Tô mga Judío ággamit katô langis ka olibo. ††† 5:17 Ahaán tô 1 Hari 17:1; 18:1.

1 Pedro

Una Basan

Ni libro igsulat i Pedro na disipulu i Jesu-Cristo na igsalin ébô mulit-ulit katô kagi din. Na, tō igsulat si Pedro kani sulat, tugál dán sikandin. Igpapid din ni una sulat tun ta mga ágpamaké ki Jesu-Cristo na ikatalap na góddô tun ta lima mga probinsya.

Tō mga ágpampamaké ikatalap su igirrayatan dan katō mga di ágbánnal ki Jesu-Cristo. Igpapid i Pedro ni sulat tun kandan ébô pabákkárrán din tō kapamaké dan, su tuu dan ágkahirapan katō mga ágkókitan dan tingód katō kapamaké dan ki Jesu-Cristo.

Igpapanámdám i Pedro kandan tō gimanan dan tingód katō kamatayan i Jesu-Cristo, asta katō kanté puman kandin, asta katō kalónód din. Su ka makatiis dan katō mga kérrayat, duwán madigár na matanggap dan tun ta kalónód i Jesu-Cristo. Igpapanámdám pagsik i Pedro kandan na kailangan nángngà tō ágkémun dan tun ta saruwan ka Manama, asta kailangan mánnal dan katō mga ágpangulu kandan.

1 Sakán si Pedro na apostoles i Jesu-Cristo. Igsulat-ta tun ákniyu na igsalin katō Manama asta ikatalap na góddô tun ta mga probinsya ka Ponto, Galacia, Capadocia, Asia asta Bitinia. ² Taganà kód igsalin ukit katō kakalyag katō Ámmà Manama, asta iglinisan kód ukit katō Ugis Espiritu ébô mánnal kó ki Jesu-Cristo asta ébô kórasan tō salà yu ukit katō dipanug din.

Mólà pa ka tuu kéduwan tō Manama ákniyu, asta duwán kasunayan yu.

Duwán gimanan ta su inanté puman si Jesus

³ Durungán tō Manama na Ámmà katō Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo! su ukit katō tuu dakál kédu din igbággayan ki ikandin ka mantu kantayan, asta duwán dán gimanan ta su inanté puman si Jesu-Cristo.

⁴ Igtaganà ka Manama tō bággén din áknita na mga gabatà din. Ihtagù tun ta langit tō tanggapán ta na di maróddóg, asta di kadattan, asta di mandà tō kadigárran. ⁵ Ukit katō katulusan ka Manama, ágtómmóngan kó ikandin sippang ka tanggapán yu tō katábbusan tun ta tapuri álló ukit katō kapamaké yu kandin.

⁶ Purisu kailangan kadayawan kó, agad maranu kó pa dógó tingód katō ássa-ássa mga kahirapan na inókitan yu. ⁷ Duwán kahirapan yu áknganni su tō gó tō pagkinnam ébô pakitanán ka bánnal tō kapamaké yu. Kinnaman tō kapamaké yu iring katō bulawan na ágkinnaman asta áglinisan ukit ka apuy. Su tō kapamaké yu tuu pa dakál é lagà tun ta Manama ka tandingán katō bulawan na ágkandà. Purisu atin kumararig tō kapamaké yu ukit katō kahirapan, duwán durung asta bantug yu tun ta álló ka pakitanán dán si Jesu-Cristo. ⁸ Ágginawaan yu sikandin agad ándà kó ikakita kandin. Agad di kó ágkita kandin, asal ágbánnal kó kandin. Agad áknganni, tuu kó ágkadayawan katō dakál dayó na di ágkagagi, ⁹ su tō katamanan katō kapamaké yu, tō gó matábbus kó.

¹⁰ Duwán kakalyag katō mga propeta ka Manama sayyan na makasóddór tingód kani katábbus ka Manama. Agad igkagi dan tingód kani, asal ándà dan kagpátti ka ándin é kóbadan katō ágkagin dan. ¹¹ Agad sikandan tō igpakagi katō Espiritu i Cristo tingód katō mga kérrayat ki Cristo asta tingód katō séllaán ka bantug na dumunggu kandin, asal ándà dan ikasóddór ka sadan manubui asta pamánnun ka katuman kani.

¹² Igpasóddór ka Manama kandan na tō katumanan ánnà para katō kandan sarili, asal para ákniyu áknganni. Ni gó tō Madigár Gulitán na igulit-ulit ákniyu ukit katō katulusan ka Ugis Espiritu na igpapid tikud tun ta langit. Agad tō mga panaligan ka Manama, duwán kakalyag dan na kagpáttan ni katábbus.

Kailangan ugis tō ágkémun ta

¹³ Purisu taganà yu tō panámdám yu. Pasunnad kó katō sarili yu. Iman kó katō bággén ákniyu ka pakita dán si Jesu-Cristo. ¹⁴ Bánnal kó katō Manama, su sikiyu tō mga gabatà din. Yakó yu ágnunugi tō madat kakalyag yu dangingan tō ándà kó pa ikasóddór katō kabánnalan. ¹⁵ Asal agad ándin tō áglumun yu, kailangan pógis kó iring katō Ugis Manama na igtawar ákniyu. ¹⁶ Su duwán igsulat tun ta kagi ka Manama, "Pógis kó su sakán ugis." †

¹⁷ Tō "Ámmà" na Manama na ágdasalan yu, ándà ágmusingán din ka rumuud, su ágruud sikandin katō mga manubù tingód katō linumuwan dan. Purisu kailangan respetowan yu sikandin róggun katō kóddô yu nit banuwa, ¹⁸ su isóddóran yu na igtábbus tō Manama ákniyu ébô paluwaán kó ikandin tikud tun ta ágkémun katō mga kamónaan yu na ándà ágpulusán. Igtábbus kó ánnà ukit katō bulawan ó mapputi bulawan na ágkandà, ¹⁹ asal igtábbus kó ukit katō mahal dipanug i Cristo na iring ka nati ka karnero na ándà

† 1:16 Levitico 11:44-45.

palang bógók ó buring. ²⁰ Sikandin tô igsalin katô Manama tô ándà pa imuwi ni banuwa, asal igpapid din sikandin nit banuwa ébô tumábbus ákniyu nit kata-puriyan mga álló. ²¹ Ukit ki Cristo igsarig kó katô Manama na iganté asta igpabantug kandin. Purisu Manama tô ágpamakén yu asta gimanan yu.

²² Igurasan dán tô salà yu ukit katô pagtuman yu katô kabánnalan, asta duwán dán gó ginawa yu para katô mga kataladi yu. Purisu paginawaé kó tikud tun ta tibuk pusung yu. ²³ Ipamasusu kó puman ánnà tikud tun ta ákniyu ámmà asta innà, su tô kantayan na igbággé dan ákniyu sumippang dád ka kamatayan. Asal ni mantu kantayan na sumippang ka ándà ágtamanán igbággé ka Manama ukit katô kagi din na manté ka ándà ágtamanán. ²⁴ Su mà katô kagi ka Manama na igsulat,

“Tô langun manubù iring na sigbát,
asta tô kadigárran ka bónnóng katô manubù iring na bulak ka sigbát,
su tô sigbát ágkalanás, asta tô bulak ágkómpad.

²⁵ Asal tô kagi katô Áglangngagán dì mandà sippang ka ándà ágtamanán.” †
Ni kagi ni tô Madigár Gulitán na igulit-ulit dán diyan ákniyu.

Pamasak kó katô kagi ka Manama

2 Purisu tanani yu tô ringasa, tô bulaló, tô mà kagi ginawa, tô sabù, asta tô kagi na ágdadat katô unawa yu. ² Iring katô déllák batà na ágpamasak ka dugsun katô kandin innà, pamasak kó katô kagi ka Manama na bánnal makanté katô espiritu yu ébô mássud tô kapamaké yu sippang ka tanggapan yu tô katábbusan, ³ su bánnal isóddóran yu na madigár tô kédu katô Áglangngagán.

⁴ Padani kó tun ki Cristo na iring na manté batu. Agad igélléyan sikandin katô mga manubù, asal igsalin sikandin asta dakál é lagà din tun ta Manama. ⁵ Na, iring kó na manté mga batu na gamitán ka Manama tun ta templo na patindággán din para pangadapan kandin. Imun kó ikandin na mga parì na igsalin din ébô mággé katô kadurung asta kapangadap na tanggapan din ukit ki Jesu-Cristo. ⁶ Mà katô kagi ka Manama na igsulat sayyan,

“Paminág kó kanak. Duwán sánnarán ku tun ta lunsud na ánggadan Sion. ††

Iring sikandin na batu na imun pónsadanan, su igsalin ku asta dakál é lagà.

Asta tô mamaké kandin dì gó kayyaan.” ‡

⁷ Na, tun ákniyu na ágpamaké ki Jesus, dakál é lagà din. Asal tun ta mga dì ágpamaké kandin, mà katô kagi ka Manama,

“Duwán sábbad batu na igantug katô mga gimu ka balé,

su kéman dan ka ándà ágpulusán.

Asal ándà dan kasóddóri na tô gó tô batu na tuu ágkailanganán katô balé.” ‡†

⁸ Asta mà katô ássa kagi ka Manama na igsulat, “Iring sikandin na batu na kasungkulan dan asta gélléyan dan.” ‡

Ikasungkul dan su ándà dan bánnal katô kagi ka Manama. Ni gó ni kakalyag katô Manama kandan.

⁹ Asal sikiyu gó tô mga manubù na igsalin katô Manama, asta inému kó na mga parì na ágkasarigan taralumu katô Manama. Sikiyu tô manubù nit banuwa na igsalin asta igsakup ka Manama ébô mulit-ulit katô ágkasalábbuan mga áglumun katô Manama na igtawar ákniyu tikud tun ta kangittángngan asta igpasadun tun ta kandin makasalábbu kappawaan. ‡††

¹⁰ “Dángngan, ánnà kó mga sakup katô Manama, asal áknganni sikiyu tô mga sakup din.
Dángngan, ándà yu tanggapi tô kédu din, asal áknganni igtanggap yud tô kédu din.” ‡††

Madigár ágkémun katô mga gabatà ka Manama

¹¹ Na, mga ágginawaan ku, iring kó na ágróggun dád nit mga banuwa na góddóan yu. Purisu ágpédu-éduwa ákniyu na kailangan liliyan yu tô mga ágkadigárran katô lawa yu na ágdadat katô espiritu yu. ¹² Banté kó katô ágkémun yu agad ágbalát kó tun ta mga dì ágpamaké, ébô agad muyas dan ákniyu, asal kitanán dan tô madigár linumuwan yu asta durungán dan tô Manama tun ta álló ka rumuud sikandin.

¹³ Bánnal kó katô langun opisyaes, su ni gó tô kakalyag katô Áglangngagán. Bánnal kó katô emperador na ágpangulun yu, ¹⁴ asta katô mga opisyaes na igpapid din ébô sumupak katô mga áglumu ka madat, asta ébô dumurung katô mga áglumu ka madigár. ¹⁵ Tô kakalyag ka Manama na ukit katô mga madigár áglumun yu, tumagnáp tô mga manubù na ágbuyas ákniyu asta ándà ikasóddór katô kabánnalan. ¹⁶ Ánnà kó mga állang, su igpaluwà kó. Asal yakó yu ággamiti tô kaluwaan yu para pagtambun katô madat mga áglumun yu. Igpaluwà kó ébô mému kó na mga ágsuguánnán katô Manama. ¹⁷ Respetowi yu tô langun manubù, ginawayi yu tô mga kataladi yu tun ta kapamaké, kamáddangi yu tô Manama, asta respetowi yu tô emperador.

Palumun katô mga ágsuguánnán

¹⁸ Sikiyu na mga ágsuguánnán, kailangan mánnal asta rumespeto kó katô ákniyu mga amo. Ánnà dád mga amo na médu-édu asta madigár tô bánnalán asta respetowan yu, asal tô mga amo pagsik na madat é ágkémun. ¹⁹ Su atin ka makatiis kó katô kahirapan agad ágpagtámmán kó katô amo yu katô ándà yu kalumu tingód katô kabánnal yu katô Manama, nángngà ni tun ta saruwan din. ²⁰ Atin ka tiisán yu tô supak tingód katô linumuwan yu na madat, ándà ágpulusán yu. Asal ka tiisán yu tô kahirapan agad madigárrù tô linumuwan yu, durungán kó katô Mana-

† 1:24-25 *Isaias* 40:6-8. †† 2:6a *Sion* tô ássa ngadan ka Jerusalem. ‡ 2:6b *Isaias* 28:16. ‡† 2:7 *Salmo* 118:22.

‡† 2:8 *Isaias* 8:14. ‡†† 2:9 *Ahaán* tô *Isaias* 43:20-21; *Exodo* 19:6. ‡††† 2:10 *Ahaán* tô *Hoseas* 1:6,9; 2:23.

ma, ²¹ su tô gó igtawar kó katô Manama. Si Cristo tô iringan yu, su ihirapan gó pagsik sikandin para ákniyu. Tákkás kó kandin. ²² Ándà sikandin ikasalà, asta ándà sikandin bulaló. ²³ Agad duwán igbuyas-buyas kandin, asal ándà sikandin sulí buyas. Agad igirrayatan sikandin, ándà sikandin bantà kandan, asal igsarigan din tô Manama na nángngà ágruud. ²⁴ Igpíd din tô mga salà ta tun ta krus ukit katô lawa din ébô paluwaán ki tikud tun ta salà, asta ébô manté ki na nángngà tun ta saruwan din. Ukit katô mga amù tun ta lawa din, inólian kód. ²⁵ Agad igpanó-panó kó iring na mga karnero na itadin, asal áknganni iglónód kó tun ta Taradóppón asta Taratómmóng ákniyu. ††

Katinurù tingód katô taladuma

3 Iring pagsik kani tô áglumun yu na mga sawa, su kailangan mánnal kó katô ákniyu mga дума agad ò dan ágbánnal katô kagi ka Manama. Agad ò kó kumagi kandan, ka kitanán dan tô madigár ágkémun yu, mapid dan mamaké ki Jesu-Cristo. ² Mapid dan ukit ka kasállág dan katô madigár ágkémun yu na matullid asta karespeto yu. ³ Tô kapiyà-piyà yu ánnà dád tô tun ta luwà ka lawa yu, iring na katémmós ka ulu, asta kagamit katô mga bulawan ó mga kapa na dakál é lagà. ⁴ Asal tô kapiyà-piyà yu tô tun ta dalám yu. Kailangan masunay asta madigár tô ágkémun tikud tun ta pusung yu na ò ágkapalin, su ni gó tô duwán dakál é lagà tun ta saruwan katô Manama. ⁵ Su iring kani igpapiyà-piyà tô mga gabayi sayyan na igsarig tun ta Manama, asta igrespeto katô kandan mga дума. ⁶ Iring kani si Sara na igbánnal ki Abraham asta igtawar ò na “Sir.” Na, sikiyu tô inému dán iring ki Sara su áglumu kó katô madigár asta ágpakita kó na ándà máddang yu.

⁷ Na, sikiyu pagsik na mga gamama, kailangan madigár tô áglumun yu tun ta ákniyu mga sawa iring katô isóddóran yu tingód katô kakalyag ka Manama. Kailangan pabantugán yu sikandan. Agad malómét tô bayi ka tandingán katô mama, asal tô taladuma tô makatanggap ka kantayan na ándà ágtamanán na ágbággén katô Manama. Lumu yu ni ébô ò kadalangan tô kadasal yu.

Katiis tun ta kahirapan

⁸ Nit katapuriyan, pasábbadé kó tun ta panámdám. Riyu kó katô ágriyun katô дума mga manubù. Pagine-nawaé kó na mga kataladi. Pédu-éduwé kó. Pabbabà-babà kó. ⁹ Atin ka duwán áglumu ka madat tun ákniyu, yakó ágsulí áglumu ka madat. Atin ka ágbuyasán kó, yakó ágsulí ágbuyas, asal sulí yu baling ka madigár, su tô gó tô kakalyag katô Manama ákniyu, asta bággayan kó ikandin ka kadigárran. ¹⁰ Su mà katô kagi ka Manama na igsulat,

“Atin ka malyag kó na kadayawan asta madigár tô kóddô yu,
yakó ágkagi ka madat, asta yakó ágbulaló.

¹¹ Tayyug kó katô madat lumu, asta lumu yu tô madigár.

Ággár-ággár kó pamasak katô kasunayan.

¹² Ágtómmóngan katô Áglangngagán tô mga áglumu ka madigár,

asta ágpaminággán din tô mga dasalán dan.

Asal ágtayyugan din tô mga áglumu ka madat.” ‡

¹³ Atin ka tuu kó malyag áglumu ka madigár, ándà dumadat ákniyu. ¹⁴ Agad girrayatan kó tingód katô kalumu yu ka madigár, duwán ágpulusán na bággén ka Manama ákniyu. Purisu yakó ágkamáddangan, asta yakó ágkasarukur. ¹⁵ Asal kailangan pabantugán yu baling si Cristo na bánnal Áglangngagán yu. Taganà kó inalayun ébô makataba kó katô minsà tingód katô gimanan yu. Asal piyai yu tô kataba na duwán respeto. ¹⁶ Kailangan malinis tô panámdám yu ébô ka buyasán tô madigár ágkémun yu tingód katô katákkás yu ki Cristo, kayyaan tô mga ágbuyas ukit katô ágkagin dan. ¹⁷ Su atin ka kakalyag ka Manama na irrayatan kó, tô kérrayat ákniyu tingód katô kalumu yu ka madigár tuu pa madigár ka tandingán katô kérrayat ákniyu tingód katô kalumu yu ka madat. ¹⁸ Ihirapan pagsik si Cristo tingód katô áknita salà asta makasábbad dád sikandin inaté. Agad ándà palang salà din, asal inaté sikandin para bullas áknita na masalà-salà ébô piddán ki ikandin tun ta Manama. Agad igmatayan tô lawa din, asal inaté gó puman sikandin ukit ka katulusan katô Ugis Espiritu. ¹⁹ Igsadun tô gimukud din tun ta góddóan katô mga gimukud na igpriso, asta igulit-ulit sikandin kandan. ²⁰ Tô gó tô ándà bánnal katô Manama sayyan tô manté pa si Noe na igimu ka arka. Agad mallayat tô ginawa katô Manama na gangat katô mga manubù ka rumákkád dan katô mga salà, asal ándà dan gó rákkád. Délák dád su duwán dád walu mga manubù na igahu tun ta arka i Noe asta ándà kamaté ukit katô lunup. ‡† Na, tô lunup tô panunggiringan tingód katô kabunyag, su tô igpabunyag kó, itábbus kó ukit katô katulusan na iganté puman ki Jesu-Cristo. Itábbus kó ánnà ukit katô kóras ka buiring tun ta lawa yu, asal ukit katô tandô yu katô Manama na igrákkáddan yud tô salà. ²² Igsadun dán si Jesus tun ta langit. Dutun dán sikandin dadan ta kawatan katô Manama. Ágpangulu sikandin katô mga panaligan asta katô langun na duwán katulusan tun datas ta langit.

Mantu kantayan

4 Purisu su ikatiis si Cristo katô kahirapan, kailangan makataganà kó tumiis katô kahirapan na dumunggù tun ákniyu, su sikiyu na ágtiis katô kahirapan, igsugban kó áglumu ka salà, ² ébô róggun manté kó pa, ò yu tumanán tô kakalyag ka lawa yu, asal tumanán yu tô kakalyag ka Manama. ³ Su sobra dán tô igulaan yu dāngngan iring katô kóddô ka mga ò ágpamaké na ipánnuan katô kadattan, áglumu ka madat, ágkalasing, áglólóban asta áglumu ka madat ukit katô kapangadap dan katô mga ágmanaman. ⁴ Asal

† 2:22 Ahaán tô Isaias 53:9. †† 2:24-25 Ahaán tô Isaias 53:5-6.

‡ 3:10-12 Salmo 34:12-16. ‡† 3:20 Ahaán tô Genesis kapitulo 6 sippang ka kapitulo 8.

áknnganni tô mga ði ágpamaké ágkasalábbuan ákniyu su ði kóð gapil kandan tun ta madat mga áglumun dan. Purisu ágbuyasán kó ikandan. ⁵ Asal tumubang dan tun ta Manama na rumuud katô langun, agad tô mga manté ó tô mga inaté. ⁶ Tô gó igulit-ulit pagsik tô Madigár Gulitán tun ta mga manubù na inaté dán. Su agad inaté tô lawa dan magunawa katô dungguán ka mga manubù, [†] asal manté gó tô espiritu dan iring na manté Manama.

Gasa na igbággé ka Manama

⁷ Masig dán dumunggù tô kapángngaan kani langun. Purisu pasunnad kó asta bantayi yu tô ákniyu sarili ébô makapanayun kó dumasal. ⁸ Tô tuu ágkailanganán ka langun, panayun kó paginawaé, su atin ka ágginawa tô manubù, makapasinsiya sikandin katô marapung mga salà na ilmu katô duma manubù. ⁹ Kailangan palit-alité kó tun ta ákniyu góddóan, asta yakó ágburáng-buráng. ¹⁰ Na, tô tagsábbad-sábbad ákniyu igbággayan ka Manama ka gasa ébô patabangé kó. Gamit yu ka madigár tô mga igbággé din ukit ka kédu din. ¹¹ Tô igbággayan ka gasa ka kólit-ólit kailangan mulit-ulit katô ágpólitan ka Manama kandin. Tô igbággayan ka gasa na ágtabang kailangan tumbang ukit katô kabákkárran na ágbággén ka Manama. Tuman yu ni ébô agad ándin tô áglumun yu, Manama tô madurung ukit ki Jesu-Cristo. Mólà pa ka durungán asta mangulu sikandin ka ándà ágtamanán. Matuman ni.

Katiis katô mga ágpampamaké

¹² Sikiyu na ágginawaan ku, yakó ágkasalábbuan tingód katô mga mappait kahirapan na ágdunggù ákniyu. Yakó ágpanámdám na sikiyu dád tô igdungguan kani, su ágdunggù ni ébô kinnaman ka masarig tô kapamaké yu. ¹³ Asal kadayawan kó su inapil kó tun ta kérrayat ki Cristo ébô kadayawan kó pagsik tun ta álló na pakitanán tô séllaán ka bantug din tun ta kalónód din. ¹⁴ Atin ka ágpayayyaán kó tingód katô kapasábbad yu tun ki Cristo, kadayawan kó su ágpasóddór ni na dutun dán ákniyu tô matulus Espiritu ka Manama. ¹⁵ Atin ka irrayatan kó, ði mému ka guné katô kamaté ka manubù, ó katakó, ó kalapas ka sugù, ó kélabut katô duma mga manubù. ¹⁶ Asal ka girrayatan kó tingód katô kapamaké yu ki Cristo, yakó ágkayyaan. Durung yu baling tô Manama, su sikiyu tô mga sakup din.

¹⁷ Igtigkané dán tô timpo na ruudan ka Manama tô mga manubù, asta tô mga gabatà ka Manama tô una ruudan din ukit katô kérrayat asta kahirapan. Atin ka sikita na mga ágpampamaké tô unan din ruudan, tuu pa makamáddang tô karuud din katô mga ði ágbánnal katô Madigár Gulitán na tikud tun ta Manama. ¹⁸ Mà katô kagi ka Manama na igsulat,

† 4:6 Su ikasalà si Adan asta si Eva, igruudan katô Manama na maté dan. Ahaán tô Genesis 3:17-19.

“Atin ka mahirap tô katábbus katô mga manubù na nángngà tun ta saruwan ka Manama, mamánnu tô mga ándà bánnal katô Manama asta tô mga masalà-salà?” ††

¹⁹ Purisu atin ka girrayatan kó tingód ka kakalyag ka Manama, panayun kó lumu ka madigár, asta sarig kó tun ta Manama na igimu ákniyu, su ágkasarigan sikandin.

Nángngà áglumun katô mga tarapid ka simbaan

5 Na, duwán kagin ku ákniyu na mga tarapid ka simbaan. Sakán pagsik tô sábbad tarapid duma ákniyu, asta ikatestigossa katô mga kérrayat na inókitan i Cristo, asta mapilla katô séllaán ka bantug din na pakitanán din. Ágpédu-éduwa ákniyu na ² dóppóni yu tô mga manubù na igsarig katô Manama ákniyu, su iring dan na mga karnero, asta sikiyu tô iring na taradóppón. Dóppóni yu sikandan ánnà su igpirit kó, asal ukit katô kakalyag yu, su tô gó tô kakalyag ka Manama. Lumu yu ni ánnà ébô manalapi kó, asal su tuu kó malyag lumumu. ³ Yakó ágpallayat-layat katô mga manubù na igsarig ka Manama ákniyu ébô dóppónan yu, asal pakita yu kandan na sikiyu tô madigár giringanan dan. ⁴ Na, ka lumónód dán tô Pangulu katô mga taradóppón, makatanggap kó katô korona na ágsélla na ði mandà tô kadigárran.

⁵ Sikiyu pagsik na mga adi dád, kailangan rumespeto kó katô mga tarapid ka simbaan, asta tô langun yu, pabbabà kó katô kamanubuan yu asta patabangé kó, su mà katô kagi ka Manama na igsulat, “Sapadan katô Manama tô ágpdadurung.

Asal ágkéduwan din tô ágpabbabà.” †
⁶ Purisu pabbabà kó tun ta matulus Manama ébô palalayatan kó ikandin tun ta nángngà timpo. ⁷ Bággé yu kandin tô langun ágkasasówan yu, su ágdóppón sikandin ákniyu.

⁸ Pasunnad kó asta banté kó, su tô usig yu na si Maibuyan ágpanó-panó iring na liyun na ginigár asta ágpamasak katô dawin din. ⁹ Atui yu sikandin ukit katô masarig kapamaké yu, su ikasóddór kó na tô langun kataladi yu tun ta kapamaké nit kaluwagan kani banuwa ágkinnaman pagsik katô kérrayat na magunawa katô inókitan yu. ¹⁰ Asal tingód katô kédu ka Manama, igtawar kó ikandin ukit ki Cristo ébô mapil kó tun ta séllaán din na ándà ágtamanán. Pángnga irrayatan kó tun ta mabbabà timpo, Manama tô pamanu, pasarig, asta pabákkár ákniyu, asta sumánnar ákniyu tun ta pónsadan na ði ágkakállang.

¹¹ Sikandin tô matulus na mangulu sippang ka ándà ágtamanán! Matuman ni.

Ágtamanán kani sulat

¹² Igsulatta ákniyu kani mabbabà sulat na igtabangan i Silvano. †† Tun ta panámdám ku, sikandin tô ágkasarigan kataladi ta. Igsulat ku ákniyu ébô

†† 4:18 Panultihon 11:31. † 5:5 Mga Panultihon 3:34. †† 5:12 Silvano, ó Silas.

pabákkárrán tô kapamaké yu asta ébô pasóddórán kó na bánnal gó tô kédu ka Manama. Purisu yakó ágsuwé tikud tun ta kédu din.

¹³ Tô mga kataladi yu tun ta Babilonia † na igsalin pagsik katô Manama, ágpangumusta dan ákniyu, asta

† 5:13 Tô mga kataladi yu tun ta Babilonia, ó tô bayi tun ta Babilonia. Ni bayi ni tô mga ágpampamaké. Babilonia tô pagngadan dan katô lunsud ka Roma, su tô madat áglumun dutun iring katô

ágpangumusta si Marcos na batà ku tun ta kapamaké. ¹⁴ Papangumustaé kó langun yu na ágpampamaké, su tô gó tô kakilalaan na ágpaginawaé kó.

Mólà pa ka duwán kasunayan katô langun yu na igpasakup ki Cristo.

madat iglumu tun ta Babilonia sayyan. Ahaán tô Daniel kapitulo 5 asta tô Igpakita kapitulo 17 asta 18.

2 Pedro

Una Basan

Ni libro igsulat i Pedro tun ta mga ágpamaké ki Jesu-Cristo na ikatalap na góddô tun ta lima mga banuwa tun ta probinsya ka Asia. Tô timpo tô, marapung é mga taratinurù na ágtinurù katô ánnà bánnal. Purisu ni gó é igsulat din tun ta mga ágpampamaké ébô di dan mánnal katô ánnà bánnal ágtinuruán. Marapung tô mga igtinurù i Pedro tun ta mga ágpampamaké ukit kani sulat. Iggagiyan dan na di dan dumuma katô mga ánnà bánnal taratinurù su tô áglumun dan igtikud tun ta madat kakalyag katô lawa dan, asta kakalyag dan na miring tô mga manubù kandan (2 Pedro 2:1-22). Iggagi din pagsik na kailangan lumili dan katô mga manubù na di ágbánnal na lumónód si Jesus nit banuwa (2 Pedro 3:4). Igpapanámdám din sikandan na bánnal gó lumónód si Jesus nit banuwa, asta sikandin tô mangulu. Igtinurù din pagsik kandan na marapung pa tô mga dumunggù nit banuwa ka masig dán tô sippangan.

1 Sakán si Simon Pedro na ágsuguánnán asta apostoles i Jesu-Cristo. Igsulatta tun ákniyu na igpamaké na magunawa áknami na igpamaké kandin. Ni kapamaké ta igbággé áknita ukit ki Jesu-Cristo na Manama ta asta Taratábbus na igimu áknita na nángngà tun ta saruwan ka Manama.

² Mólà pa ka ágkadugangan tô kédu asta tô kasunayan ka Manama tun ákniyu tákkás katô kasóddór yu katô Manama asta ki Jesus na Áglangngagán ta.

Katawar asta kasalin katô Manama

³ Na, igbággé ka Manama áknita tô langun na ágkailanganán ta ébô manté ki asta tumuman ki katô kakalyag din. Tô gó tô igbággé din ukit katô katulusan din asta ukit katô kasóddór ta kandin. Igtawar sikandin áknita ébô tanggapan ta tô séllaán ka bantug din asta tô kadigárran din. ⁴ Tingód kani kadigárran din, igtandóan ki ikandin na bággén din áknita tô tuu madigár asta tô tuu dakál pulusán, ébô ukit kani mga igtandô din, makalili kó katô mga kakalyag na makadadat nit banuwa, asta mému tô ágkémun yu iring katô ágkémun din. ⁵ Purisu ággár-ággárru yu dugangi tô kapamaké yu katô kadigárran, asta tun ta kadigárran dugang yu tô kagpáttan, ⁶ asta tun ta kagpáttan dugang yu tô kapasunnad, asta tun ta kapasunnad dugang yu tô katiis katô kahirapan, asta tun ta katiis dugang yu tô madigár ágkémun tun ta saruwan ka Manama, ⁷ asta tun ta madigár ágkémun dugang yu tô kaginawa katô mga kataladi yu, asta ánnà dád tô mga kataladi yu tô ginawaan yu asal tô langun manubù. ⁸ Atin ka duwán iring kani tun ákniyu asta kadugangan pa ni, pasóddórán yu na ággamitán kó katô Manama asta duwán ágpulusán din ákniyu ukit katô kasóddór yu katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo. ⁹ Atin ka duwán ágpamaké na ánnà iring kani tô ágkémun din, iring na bólóg sikandin ó ánnà

matayyó tô kasállág din, su ilingawan din na igurasan dán ka Manama tô mga salà din.

¹⁰ Purisu mga kataladi, ággár-ággár kó ébô kasóddórán na igtawar asta igsalin kó gó katô Manama. Atin ka lumun yu ni, di kó sumódô ágpamaké, ¹¹ asta tuu madigár tô kahu yu tun ta ándà dán ágtamanán pagpangulu katô Áglangngagán ta asta Taratábbus na si Jesu-Cristo.

¹² Purisu agad isóddórán yud ni langun, asta inagpáttan yud tô kabánnalan na igtanggap yu, asal inalayunna ágpapanámdám ákniyu tingód kani. ¹³ Na, igpanámdámma na madigár ka pabákkárrán ku sikiyu ukit katô kapasampát ku ákniyu tingód katô igtinurù ku ákniyu róggun mantéya pa. ¹⁴ Isóddórán ku na masiggad maté, † su igpasóddór ni kanak katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo. ¹⁵ Purisu lumun ku sippang ka malumu ku ébô inalayun yu kapanámdáman ni mga katinurù ku agad matéyad.

Igkita dé si Jesu-Cristo

¹⁶ Na, igulit ké ákniyu na matulus tô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo, asta lumónód gó sikandin. Tô igulit dé ánnà igimu-imu mga gulitán, asal sikami tô igkita katô séllaán ka katulusan din. ¹⁷ Tô igpabantug tô Ám-mà Manama kandin asta tô igdurung din sikandin, idinág tô kagi ka matulus Manama tikud tun ta langit, na mà din, “Ni gó ni Batà ku na ágginawaan ku, asta tu-uwa idayawan kandin.” ††¹⁸ Tô igduma ké kandin dāngngan tun ta pabungan katô Manama ‡, sikami gó tô ikadinág katô kagi tikud tun ta langit.

¹⁹ Purisu ukit katô igkita dé, idugangan tô kasarig dé katô kagi ka mga propeta ka Manama sayyan. Kailangan panámdámmán yu tô igsulat dan, su tô igsulat dan iring katô sulù na ágpappawà katô kangittāngn-

† 1:14 Masiggad maté, ó masiggad tumanan kani lawa ku. †† 1:17 Ahaán tô Mateo 17:1-5; Marcos 9:2-13; Lucas 9:28-36. ‡ 1:18 Pabungan katô Manama, ó ugis pabungan.

gan sippang ka lumónód puman si Jesu-Cristo na miló tun ta pusung yu. †²⁰ Na, una ka langun, sampát yu ni. Ándà palang igsulat katô mga propeta ka Manama sayyan na igtikud tun ta kandan dád kénagpát, ²¹ su ándà palang igsulat katô mga propeta ukit dád katô kakalyag dan, asal tô mga propeta igpakagi katô Ugis Espiritu, asta igkagi dan tô mga kagi na tikud tun ta Manama.

Ánnà bánnal mga taratinurù

2 Asal sayyan duwán mga ánnà bánnal propeta, asta iring kanan áknganni, su duwán pagsik mga ánnà bánnal taratinurù na madun tun ákniyu. Tuminurù dan katô ánnà bánnal ágtinuruán na makadadat katô kapamaké yu, asta méllé dan katô Áglangngagán na igtábbus kandan. Purisu tigkô dád supakan sikan-dan. ² Marapung tô mákkás katô mga áglumun dan na makayayyà. Purisu ukit katô áglumun dan, mabuyas tô tullid kapókit ka kabánnalan. ³ Tingód katô katagaw dan mimu-imu dan katô mga bulaló ébô makasalapi dan. Sayyan igruudan dan ka Manama, asta dungguan dan gó ka supak.

⁴ Ándà kéduwi ka Manama tô mga panaligan din na ikasalà, asal igantug din sikandan tun ta kangittánnan, †† asta igpriso dan sippang ka dumunggu tô álló ka karuud. ⁵ Ándà kéduwi katô Manama tô mga manubù sayyan nit banuwa na ándà bánnal kandin. Agad igulit-ulitan dan i Noe na kailangan nángngà tô lumun dan, asal igipánnas dan katô Manama ukit katô lunup. Isamà dád si Noe asta tô pittu mga manubù na igduma kandin. ⁶ Igsupakan ka Manama tô langun tun ta lunsud ka Sodoma asta Gomora ukit ka kagób-bó. Inému ni na panunggiringan katô inókitan katô mga di ágbánnal katô Manama. ⁷ Asal igpaluwà din si Lot tikud tun ta Sodoma, su matalláng sikandin asta ágkaranu tingód katô madat mga áglumun katô mga manubù. ⁸ Su tô igóddô si Lot duma kandan, igkita asta igdinág din tô madat mga áglumun dan álló-álló, asta tuu ágkaranu sikandin. ††⁹ Purisu ukit kani, ikasóddór ki na tô Áglangngagán katig ágpaluwà tikud tun ta mga pagkinnam katô mga manubù na ágpamaké kandin, asta katig sikandin sumupak katô madat mga manubù tun ta álló ka karuud. ¹⁰ Tuu dán gó madat tô dungguán katô mga ágkapid katô madat kakalyag ka lawa dan asta ágbuyas katô langun ágpangulu kandan.

Ni mga ánnà bánnal taratinurù, magani dan na ágpallayat-layat asta ándà máddang dan ágbuyas-buyas katô ágrespetowan mga panaligan na igpapid ka Manama ébô mangulu. ††¹¹ Tô mga panaligan ka Manama, agad tuu dan matulus asta mallayat pa ka tandingán katô mga ánnà bánnal taratinurù, asal di dan makému

† 1:19 Sippang ka lumónód puman si Jesu-Cristo na miló tun ta pusung yu, ó sippang ka suméllà tun ta pusung yu tô álló asta tô karani na ágkitanán ka sállám. †† 2:4 Kangittánnan, ó Tartarus. Igbánnal tô mga Griego na ni Tartarus é mangittáng lugar tun ta siráb katô linó ka apuy para prisowan katô mga espiritu na madat é áglumun sippang ka ruudan dan. † 2:5 Ahaán tô Genesis 6:5-8:22. †† 2:6-8 Ahaán tô Genesis 19:1-29. †† 2:10 Ahaán tô Judas 8.

na muyas-buyas katô mga ágpangulun tun ta saruwan katô Áglangngagán. ¹² Asal ni mga taratinurù iring katô mga mannanap tun ta kabánnástan na ándà panámdám asta ágtákkás dád katô kakalyag ka lawa dan. Inanté ébô ámmáttán dád asta giyón. Na, ni mga taratinurù, ágbuyas-buyasán dan tô mga lumu na ándà dan kagpátti. Purisu supakan dan katô Manama iring katô mga mannanap ka kabánnástan na ágmatayan dád. ¹³ Sulian dan tingód katô madat ilmu dan. Tô dayó dan tô áglumu ka madat kakalyag ka lawa dan agad álló áglumun dan. Iring dan katô dità tun ta umpak su tuu makayayyà ka dumuma dan ákniyu dalám katô kapalimudé yu, su ágpanayun dan áglumu ka madat. ¹⁴ Ágdantulán dan tô áglubug, su di dan ágkanángngaan katô mga salà na áglumun dan. Ágpahun dan tô mga ágkapid tun ta tagán dan. Supakan dan katô Manama su tô pusung dan ipánnuan katô katagaw! ¹⁵ Itadin dan su igtananan dan tô dalan ka kabánnalan. Iring dan katô propeta sayyan na si Balaam na batà i Bosor, su ágginawa sikandin ka salapi na ágbággén kandin ukit katô kalumu din ka madat. ††¹⁶ Asal igsapadan tô madat lumu i Balaam ukit katô asno na igsakayan din na igkagi iring na manubù asta igsapad katô kangulággan lumu katô propeta.

¹⁷ Ni mga manubù ni ándà ágpulusán iring katô sán-náp na ittittian, asta iring katô mga sagulapun na ágkapid ka karamag. Tapé igtaganà ka Manama tô luga na tuu mangittáng para kandan, ¹⁸ su ágpadadurung dan ukit katô kagi dan na ándà ágpulusán. Ukit katô madat mga kakalyag ka lawa ágpiddán dan tô mga manubù na mantu pa igtanan katô mga áglumu ka madat. ¹⁹ Ágtandô dan na mému lumun tô agad ándin na kakalyag dan, asal sikandan gó tô inallang katô kadattan, su agad ándin tô pakapid katô manubù, tô gó tô ikallang kandin. ²⁰ Na, tô mga manubù na ikaluwà dán tikud tun ta madat ilmu dan nit banuwa ukit katô kasóddór dan katô Áglangngagán ta asta Taratábbus na si Jesu-Cristo, atin ka lumónód dan tun ta tapé madat kantayan dan, mému dan puman állang katô salà na áglumun dan. Purisu tô katamanan dan tuu pa madat ka tandingán katô tagnà. ²¹ Atin ka ándà dan ikasóddór katô kapókit ka katanggap ka Manama katô manubù na nángngà tun ta saruwan din, madigár pa ka tandingán katô kasóddór dan, asta katanan dan katô nángngà katinurù katô Manama kandan. ²² Ituman dan tô bánnal panunggiringan, “Tô asu ágkan puman katô kandin inutà,” ††† asta “Tô babuy na igpadigusan áglónód puman áglubug tun ta libutà.”

Matuman lumónód tô Áglangngagán

3 Sikiyu na ágginawaan ku, ni gó tô ikaduwa sulat ku ákniyu. Ni ta duwa sulat ku, igpasampát ku ákniyu ébô papabákkárré kó katô madigár mga panámdám na isóddóran yu. ² Kakalyag ku na

††† 2:15 Ahaán tô Numeros 22:1-38. ††† 2:22 Panultihon 26:11.

makasampát kó katô igulit katô mga propeta na igbánnal ka Manama sayyan, asta katô igsugù katô Áglangngagán na Taratábbus ukit katô mga apostoles yu. ³ Una katô langun, kailangan kagpáttan yu na tun ta katapuriyan mga álló, dumunggù tō mga manubù na yumamà-yamà katô kabánnalan, asta mapid dan katô kakalyag ka kandan lawa, ⁴ su kumagi dan, na mà dan, "Igtandô si Jesus na lumónód sikandin. Asal ánda dán sikandin? Su tikud tun ta inaté tō mga kamónaan ta, ándawù kapalinan kani banuwa su magunawa tikud tun ta kému kani!" ⁵ Tō gó tō kagin dan, su di dan malyag na sumampát katô igimu ka Manama sayyan. Ukit katô kagi din, duwán langit asta banuwa na igimu tikud tun ta wayig asta inému ukit katô wayig. ⁶ Ukit katô kagi din, igpalunupan din ni banuwa asta idattan. ⁷ Asta ukit katô kagi ka Manama, tō langit asta ni banuwa na ágkitanán ta áknganni igtaganà din na góbbón ka dumunggù tō álló na ruudan asta supakan tō mga manubù na ándà bánnal kandin.

⁸ Asal sikiyu na ágginawaan ku, yakó yu ágkalingawi na tun ta Áglangngagán, tō kadugéyan katô sábbad álló iring na sábbad mararan (1,000) ámmé, asta tō kadugéyan katô sábbad mararan (1,000) ámmé iring na sábbad dád álló. ⁹ Di ágbaring-baring tō Áglangngagán na ágtuman katô tandô din, iring katô ágpanámdámmán katô mga manubù. Asal mallayat é ginawa din ákniyu, su di malyag na mandà tō mga manubù, asal kakalyag din na rumákkád tō langun.

¹⁰ Asal sékót dumunggù tō álló na lumónód tō Áglangngagán, iring na kadunggù ka takón. Tō álló tō, mandà tō langit tákkás katô mabákkár dagunután, asta kadattan ka apuy tō mga bahin kani. Magóbbó ni tibuk banuwa tákkás katô langun-langun kannun.

¹¹ Na, su iring kani dadattan ka Manama ni langun, kailangan nángngà tō áglumun yu tun ta saruwan ka

Manama ¹² róggun na tuu kó gangat asta ágtaganà para katô kalónód katô Áglangngagán tun ta álló na igsalin ka Manama, su magóbbó asta mandà tō langit, asta matunó tō mga bahin tingód katô kénit! ¹³ Asal ukit katô igtandô ka Manama, gangatan ta tō mantu langit asta tō mantu banuwa na óddóan katô mga manubù na igtanggap ka Manama na nángngà tun ta saruwan din. ††

¹⁴ Purisu sikiyu na ágginawaan ku, róggun na gangat kó katô katumanan kani, ággár-ággár kó ébô tuu kó malinis asta di kó mabuyas tun ta saruwan ka Manama, asta duwán kasunayan yu. ¹⁵ Panámdám yu ni. Mallayat é ginawa katô Áglangngagán ta ébô matábbus tō mga manubù. Magunawa pagsik tō igsulat katô áknita ágginawaan kataladi na si Pablo, su duwán igpasóddór katô Manama kandin. ¹⁶ Tun ta langun sulat din, magunawa tō kagi din tingód katô álló ka Manama, agad duwán gó mga mahirap ginagpáttán tun ta mga sulat din. Purisu tō mga manubù na ándà tuu ikasóddór asta sékót ágkapid, ágpalinán dan tō kóbadan katô igsulat din iring katô kapalín dan katô дума mga kagi ka Manama na igsulat. Asal dungguan dan ka kadattan.

Katapuriyan mga panalan

¹⁷ Purisu sikiyu na ágginawaan ku, su taganà kó ikasóddór kani, banté kó ébô di kó mapid katô mga bulaló ka mga di ágbánnal katô Manama, su di mému ka ágduwa-duwa kó tingód katô igpamaké yu áknganni. ¹⁸ Asal panayun yu tanggapi tō kédu asta tō kagpáttan tikud tun ta Áglangngagán ta asta Taratábbus na si Jesu-Cristo. Mólà pa ka durungán asta pabantugán sikandin áknganni asta sippang ka ándà ágtamanán! Matuman ni.

† 3:5-6 Ahaán tō Genesis 1:6-8; 7:11.

†† 3:13 Ahaán tō Isaias 65:17; 66:22.

1 Juan

Una Basan

Tô igsulat kani si Juan na sábbad katô sapulù duwa (12) disipulu i Jesu-Cristo na igpapid din ébô mulit-ulit katô kagi din. Tugál dán si Juan tô timpo na igsulat sikandin kani.

Ni una surat din igpapid din tun ta mga ágpampamaké na ágginawaan din asta igsarigan katô Manama tun ta marapung ássa mga banuwa. Tô timpo tô, duwán mga manubù na ágtinurù katô ánnà bánnal. Duwán mga ágkagi na ánnà Batà katô Manama si Jesu-Cristo su manubù dád kun sikandin. Duwán mga duma na ágkagi na tô Batà ka Manama ándà pamanubù. Asta duwán pô gó mga ássa mga bulaló na igtinurù dan.

Kannun ta una surat i Juan, matayyó na si Jesu-Cristo tô bánnal Batà ka Manama, asta igpamanubù gó sikandin. Igtinuruan din tô mga ágpampamaké na kailangan imátmáttán dan ka duwán ágtinurù katô tullid ágtinuruán i Jesu-Cristo ébô liliyan dan tô ánnà bánnal ágtinuruán.

Tuu matayyó ni igsulat din na tô langun ágpamaké ki Jesu-Cristo asta ágginawa katô Manama, kailangan ginawaan dan tô mga unawa dan.

Si Jesu-Cristo tô ágbággé ka kantayan

1 Igsulatta ákniyu tingód kandin na duwán dán taganà tô ándà pa imuwi ni banuwa. Sikandin gó tô igdinág dé, igkita dé, isállággan dé, asta igawidan dé. Sikandin tô ánggadanan na Kagi ka Manama na ágbággé ka kantayan na ándà ágtamanán. ² Ni ágbággé ka kantayan tô igpakita ka Manama áknami, asta igkita dé sikandin. Sikami tô mga testigos na gulit-ulit ákniyu na sikandin tô manté ka ándà ágtamanán. Sikandin tô igduma katô Ámmà Manama asta igpakita sikandin áknami. ³ Igulit-ulit dé ákniyu tô igkita dé asta tô igdinág dé ébô pasábbad kó áknami, su igpasábbad ké tun ta Ámmà Manama asta tun ta Batà din na si Jesu-Cristo. ⁴ Igsulat ké kani ákniyu ébô tuu ki gó kadayawan.

Mga manubù na dutun ta kappawaan

⁵ Ni gó tô igtinurù i Jesu-Cristo na igdinág dé, asta ni gó tô gulit-ulitán dé ákniyu. Tô Manama tô ágtikudan ka kadigárran iring na kappawaan, asta ándà palang madat tun kandin iring na kangittángngan. ⁶ Purisu atin ka kumagi ki na igpasábbad kid tun ta Manama, asal góddô ki pô tun ta kangittángngan, bulaló tô ágkagin ta, asta di ki ágtuman katô kabánnalan. ⁷ Asal ka góddô ki tun ta kappawaan iring katô Manama na góddô tun ta kappawaan, duwán sinábbadan ta, asta tô dipanug ka kamaté i Jesus na Batà katô Manama tô áglinis áknita tikud tun ta langun salà ta.

⁸ Atin ka kumagi ki na ándà salà ta, iglimbungan ta tô áknita sarili, asta ándà ki tuman katô kabánnalan. ⁹ Asal atin ka ulitán ta tun ta Manama na bánnal iglumu ki ka salà, pasinsiyaan din tô mga salà ta asta lisan ki ikandin tikud tun ta langun ka madat mga lumu ta, su ágkasarigan sikandin asta nángngà tô áglumun

din. ¹⁰ Atin ka kumagi ki na ándà ki ikasalà, magunawa dád ka kumagi ki na ágbulaló tô Manama, asta ándà ta tanggapi tô kagi din.

2 Igsulatan ku sikiyu na mga gabatà ku ébô di kó lumumu ka salà. Asal atin ka duwán tun ákniyu na makalumu ka salà, duwán pédu-édu tun ta Ámmà para áknita. Sikandin si Jesu-Cristo na ándà gó salà. ² Sikandin tô igpamaté na bullas áknita ébô pasinsiyaan tô mga salà ta. Ánnà dád áknita mga salà tô mému pasinsiyaan din, asal tô mga salà katô langun manubù nit banuwa.

³ Ukit katô pagtuman ta katô mga sugù ka Manama, kasóddóran ta na bánnal igpasábbad kid tun kandin. ⁴ Atin ka ágkagi tô manubù na igpasábbad sikandin tun ta Manama, asal di sikandin ágtuman katô mga sugù ka Manama, bulalón sikandin, asta ándà din tanggapi tô kabánnalan. ⁵ Asal tô manubù na ágtuman katô kagi ka Manama, ágginawa sikandin ka Manama iring katô kaginawa ka Manama kandin. Ukit kani kasóddóran ta na igpasábbad kid tun ta Manama. ⁶ Tô manubù na ágkagi na igpasábbad sikandin tun ta Manama, kailangan tô ágkémun din iring katô ágkémun i Jesu-Cristo.

Tô mantu sugù

⁷ Mga ágginawaan ku, ánnà mantu ni sugù na igsulat ku ákniyu na kailangan paginawaé kó. [†] Asal tô igpamaké kó, ni gó tô taganà igsugù ákniyu. Ni gó tô sugù na igpasóddór ákniyu tikud pô tun ta kapamaké yu. ⁸ Asal iring na mantu ni sugù na igsulat ku ákniyu su igpakita i Cristo tô bánnal ginawa din ukit katô iglumu din, asta sikiyu pagsik tô ágpakita katô ginawa yu ukit katô áglumun yu. Su ukit katô katanan yu katô madat mga linumuwan, iring na inandà dán tô kangit-

† 2:7 Ahaán tô Juan 13:34.

tángngan, asta ukit katô kalumu yu katô nángngà tun ta saruwan ka Manama, iring na ágséllà dán tô kapawaan katô Manama.

⁹ Atin ka ágkagi tô manubù na dutun sikandin ta kapawaan, asal ágkaringasa katô kataladi din, dutun pô sikandin ta kangittángngan. ¹⁰ Asal atin ka ágginawa tô manubù katô kataladi din, dutun sikandin ta kapawaan, asta ándà dán mému gunayan na makasalà sikandin. ¹¹ Asal atin ka ágkaringasa tô manubù katô kataladi din, dutun pô sikandin ta kangittángngan. Ágpanô sikandin tun ta kangittángngan, asta ándà din kasóddóri ka ánda tô sadunan din, su di pakakita guné katô kangittángngan.

¹² Igsulatta ákniyu na mga gabatà su igpasinsiyaan dán ka Manama tô mga salà yu ukit katô iglumu i Jesu-Cristo. ¹³ Igsulatta ákniyu na mga ámmà su ikasóddór kó ki Jesu-Cristo na duwán dán taganà tikud pô tun ta tigkanayan ka langun. Igsulatta ákniyu na mga sumuddù gamama, su igpanalu kó ki Maibuyan.

¹⁴ Igsulatta ákniyu na mga gabatà su isóddóran yud tô Ámmà Manama. Igsulatta ákniyu na mga ámmà su isóddóran yud si Jesu-Cristo na duwán dán taganà tikud pô tun ta tigkanayan. Igsulatta ákniyu na mga sumuddù gamama su masarig tô ákniyu kapamaké, asta inalayun ágbánnal kó katô kagi ka Manama, asta igpanalu kó ki Maibuyan.

¹⁵ Yakó yu ágginawayi tô madat ágkémun katô mga manubù na di ágpamaké, asta yakó yu ágginawayi tô madat mga kakalyag katô дума mga manubù nit banuwa. Atin ka ágginawaan yu tô madat ágkémun nit banuwa, ándà ginawa yu katô Ámmà Manama, ¹⁶ su tô langun ka ágkémun nit banuwa, yan tô kébág ka mga manubù ukit katô lawa, ukit katô kasállág, asta ukit katô kapadadurung. Ni mga ágkémun ánnà tikud tun ta Ámmà Manama, asal tikud dád nit banuwa.

¹⁷ Duwán ágtamanán katô mga manubù na di ágpamaké asta katô madat mga ágkadigárran dan nit banuwa, asal tô ágtuman katô kakalyag ka Manama manté sippang ka ándà ágtamanán.

Tô usig i Cristo

¹⁸ Mga gabatà ku, masig dán dumunggù tô katapuriyan mga álló. Ikadinág kó na dumunggù tô usig i Cristo, asta bánnal na igdunggù dán gó tô marapung mga usig i Cristo. Purisu isóddóran tad na masig dán dumunggù tô katapuriyan mga álló. ¹⁹ Agad ni mga usig ta igtanan áknita dántngan, asal ánnà dan bánnal mga kadumaan ta. Atin ka bánnal dan na mga kadumaan ta, igpanayun dan pád igduma áknita. Asal igtanan dan ébô kasóddóran ta na ánnà dan bánnal mga kadumaan ta.

²⁰ Asal sikiyu, ánnà kó iring kandan su igpasunnadan kó i Jesu-Cristo katô Ugis Espiritu. Purisu ikasóddór tô langun yu katô kabánnalan. ²¹ Ágsulatan ku sikiyu ánnà su ándà sóddór yu katô kabánnalan, asal su ikasóddór kó katô kabánnalan, asta ikasóddór kó na ándà bulaló na ágtikud tun ta kabánnalan.

²² Na, ágkagi tô mga bulalón na ánnà Mesiyas † si Jesus. Tô gó tô mga usig i Cristo, su géllé dan katô Ámmà Manama asta katô Batà din na si Jesus. ²³ Tô géllé katô Batà ka Manama, ándà sikandin pasábbad tun ta Ámmà Manama, asal tô gulit na igpasábbad sikandin tun ta Batà ka Manama, igpasábbad pagsik sikandin tun ta Ámmà.

²⁴ Purisu kailangan tumanán yu tô kabánnalan na igtinurù ákniyu tikud pô tun ta kapamaké yu. Atin ka tumanán yu tô igtinurù ákniyu, ágpasábbad kó tun ta Batà asta tun ta Ámmà. ²⁵ Igtandô katô Manama na duwán bággén din áknita, asta tô gó tô kantayan na ándà ágtamanán.

²⁶ Igsulatta ákniyu ébô kasóddóran yu tô tingód katô mga manubù na malyag lumimbung ákniyu. ²⁷ Asal sikiyu, góddóan kó katô Ugis Espiritu na igtanggap yu tikud tun ki Jesu-Cristo. Purisu di dán kailangan na tinuruan kó katô дума manubù, su tô Ugis Espiritu tô ágtinurù ákniyu katô langun. Bánnal tô ágtinuruán din, asta ánnà bulaló. Purisu panayun kó ágtuman katô igtinurù katô Ugis Espiritu ákniyu.

²⁸ Na, mga gabatà ku, pasábbad kó tun ki Jesu-Cristo ébô di ki kamáddangan asta di ki kayyaan tun ta saruwan i Cristo tun ta kalónód din. ²⁹ Isóddóran yu na nángngà tô áglumun ka Manama. Purisu kailangan kasóddóran yu na atin áglumu tô langun manubù katô nángngà tun ta saruwan ka Manama, igimu dan ikandin na mga gabatà din.

Mga gabatà katô Manama

3 Panámdám kó tingód katô dakál ginawa ka Ámmà Manama na igpakita din áknita, su igtawar ki ikandin na mga gabatà din. Sikita gó tô mga gabatà din. Purisu tô mga manubù nit banuwa na di ágpamaké ándà ikasóddór na sikita tô mga gabatà ka Manama su ándà dan kasóddóri ka sadan tô Manama.

² Mga ágginawaan ku, agad mga gabatà kid katô Manama áknganni, ándà pa pasóddóri ka Manama áknita ka ándin tô kéringan ta tun ta katapuriyan álló. Asal isóddóran ta na ka pakita dán si Cristo, makéring ki kandin, su kitanán ta sikandin na magunawa gó katô bónnóng din áknganni tun ta langit. ³ Purisu tô manubù na giman na makéring sikandin ki Cristo, inalayun áglili ka salà, iring ki Cristo na ándà salà.

⁴ Asal tô áglumu ka salà, tô gó tô ruudan su iglapas katô sugù ka Manama, su salà tô áglapas katô sugù ka Manama. ⁵ Isóddóran yu na igpamanubù si Jesu-Cristo ébô miwà katô mga gunayan ka salà, asta ándà gó sikandin ikasalà. ⁶ Purisu tô manubù na igpasábbad tun kandin di dán manayun áglumu ka salà. Asal tô mga manubù na ágpanayun áglumu ka salà ándà pa gó ikagpát ka sadan si Cristo, asta ándà ikasóddór kandin.

⁷ Purisu mga gabatà ku, yakó áglimbung katô ákniyu sarili! Atin ka ágpanayun tô manubù áglumu katô

† 2:22 Mesiyas tô kagi ka Hebreo na magunawa katô kagi ka Griego "Cristo." Tô kóbadan kani, "tô isalin ka Manama." Si Jesu-Cristo tô ánggadanan na Mesiyas.

nángngà, kasóddóran na nángngà sikandin tun ta saruwan ka Manama, iring ki Cristo na nángngà. ⁸ Asal atin ka ágpanayun tō manubù áglumu ka salà, sakup sikandin i Maibuyan, su si Maibuyan áglumu ka salà tikud pō tun ta katigkanayan. Purisu igpamanubù tō Batà ka Manama ébō dadattan tō mga áglumun i Maibuyan.

⁹ Atin ka inému dán tō manubù na batà ka Manama, dì dán sikandin manayun áglumu ka salà, su dutun dán kandin tō ágkémun ka Manama. Dì dán sikandin makapanayun áglumu ka salà su inému dán sikandin na batà ka Manama. ¹⁰ Ukit kani, kilalan ta ka sadan tō mga gabatà ka Manama asta ka sadan tō mga gabatà i Maibuyan. Ánnà batà katō Manama tō manubù na dì áglumu katō nángngà asta dì ágginawa katō kataladi din.

Kailangan paginawaé ki

¹¹ Kailangan paginawaé ki, su ni gó tō igtinurù na igdinág yu tikud pō tun ta kapamaké yu. ¹² Dì mému ka miring ki ki Cain na sakup i Maibuyan. Igmatayan i Cain tō kataladi din su madat tō mga linumuwan i Cain, asta nángngà tō mga linumuwan katō kataladi din tun ta saruwan ka Manama. †

¹³ Purisu mga kataladi, yakó ágkasalábbuan ka ágkaringasaan kó katō mga manubù nit banuwa. ¹⁴ Na, isóddóran ta na igtikud kid tun ta kamatayan †† asta dutun kid ta mantu kantayan, su ágginawaan ta tō mga kataladi ta. Tō manubù na dì ágginawa dutun pō ta kamatayan. ¹⁵ Tō manubù na ágkaringasa katō kataladi din, iring sikandin katō taramaté. Isóddóran yu na ándà taramaté na ágbággayan ka Manama katō kantayan na ándà ágtamanán. ¹⁶ Kasóddóran ta ka ándin tō bánnal ginawa su igpamaté si Cristo na bullas para áknita. Purisu kailangan makataganà ki pamaté na bullas para katō mga kataladi ta. ¹⁷ Atin ka madigár é kóddō ta, asta kitanán ta na ágkahirapan tō kataladi ta, asal ka dì ki ágkéduwan kandin, dì ki ágginawa katō Manama. ¹⁸ Mga gabatà, dì nángngà ka kumagi ki dád na ágginawa ki katō mga kataladi ta, asal kailangan pakitanán ta na bánnal tō kaginawa ta kandan ukit katō mga áglumun ta.

¹⁹ Na, ukit katō kaginawa ta, kasóddóran ta na ágbánnalán ta tō kabánnalan na ágtinuruán, asta pasunayán ta tō pusung ta tun ta saruwan ka Manama. ²⁰ Agad ágpanámdám ki na duwán kayyà ta, asal tuu pa dakál tō isóddóran katō Manama ka tandingán katō isóddóran ta, su isóddóran din gó tō langun-langun. ²¹ Mga ágginawaan ku, atin ka isóddóran ta na dì ki kayyaan, ándà gó máddang ta ka tumubang ki katō Manama. ²² Purisu atin ka duwán pamuyúan ta kandin, matanggap ta, su ágtumanán ta tō mga sugù din asta áglumun ta tō makapadayó kandin. ²³ Ni gó tō sugù din áknita na kailangan mamaké ki katō Batà din na si Jesu-Cristo, asta kailangan paginawaé ki iring katō ig-

† 3:12 Ahaán tō Genesis 4:1-25. †† 3:14 Tō kóbadan kani kamatayan, tō gó é ágkémun ka manubù na dì ágpamaké ki Jesu-Cristo, su katamanan din tō supak ka Manama na ándà ágtamanán.

sugù din áknita. ²⁴ Tō ágtuman katō mga sugù ka Manama igpasábbad dán tun ta Manama, asta tō Manama igpasábbad tun kandin. Ukit katō Ugis Espiritu na igbággé ka Manama áknita, isóddóran ta na igpasábbad tō Manama áknita.

Bánnal asta ánnà bánnal ágtinuruán

4 Mga ágginawaan, yakó sékót ágbánnal katō mga ágtinurù tingód katō Manama, asal kinnami yu tō ágtinuruán dan ébō kasóddóran yu ka tikud tun ta Manama ó ánnà. Su marapung tō ánnà bánnal mga propeta na ágtalap nit banuwa. ² Ni gó tō kapókit ébō kasóddóran yu ka tikud tun ta Manama tō ágtinuruán, su tō ágtinurù na igpamanubù si Jesu-Cristo, tikud tun ta Manama tō ágtinuruán din. ³ Asal tō dì ágtinurù na igpamanubù si Jesus, ánnà tikud tun ta Manama tō ágtinuruán din. Sikandin gó tō usig i Cristo. Ikadinág kó na dumunggù tō usig i Cristo, asta dini dán gó sikandin ta banuwa.

⁴ Asal mga gabatà, sakup kó katō Manama, asta ándà kó kapid katō ánnà bánnal mga propeta, su tō Manama diyan áknihu tuu pa matulus ka tandingán ki Maibuyan na ágpangulu katō mga manubù na dì ágpamaké nit banuwa. ⁵ Ni ánnà bánnal mga propeta tō isakup tun ta mga dì ágpamaké nit banuwa. Purisu tō ágkagin dan magunawa katō ágkagin katō mga dì ágpamaké, asta ágpaminág kandan tō mga dì ágpamaké. ⁶ Asal su sikami tō mga sakup ka Manama, ágpaminág áknami tō mga ikasóddór katō Manama, asal tō ánnà mga sakup ka Manama dì ágpaminág áknami. Ukit kani, kasóddóran ta tō ágtinuruán na bánnal asta tō ágtinuruán na ánnà bánnal.

Ginawa tikud tun ta Manama

⁷ Mga ágginawaan, kailangan paginawaé ki, su Manama tō ágtikudan ka ginawa, asta tō mga ágginawa katō kataladi dan, tō gó tō inému dán mga gabatà katō Manama, asta ikasóddór dan katō Manama.

⁸ Asal tō dì ágginawa ándà ikasóddór katō Manama, su Manama tō ágginawa. ⁹ Igpakita katō Manama na ágginawa sikandin áknita ukit katō kapapid din katō bugtung Batà din kannun ta banuwa ébō bággayan ki katō kantayan na ándà ágtamanán ukit katō kamatayan din para áknita. ¹⁰ Ni gó tō ágpasóddór ka ándin tō bánnal ginawa. Ánnà sikita tō igginawa katō Manama, asal Manama tō igginawa áknita asta igpapid din tō Batà din na igmatayan ébō kapasinsiyaan ka Manama tō mga salà ta.

¹¹ Mga ágginawaan, su ni gó tō kaginawa katō Manama áknita, kailangan paginawaé ki. ¹² Ándà gó manubù na ikakita katō Manama. Asal atin ka ágpaginawaé ki, igpasábbad tō Manama áknita, asta ukit kandin, ágginawa kid kandin.

¹³ Ukit kani, makasóddór ki na igpasábbad ki tun ta Manama asta tō Manama igpasábbad áknita, su igbággé din dán áknita tō Espiritu din. ¹⁴ Igkita dé asta igulit dé na igpapid katō Ámmà Manama tō Batà din

ébô imun sikandin na Taratábbus katô mga manubù nit banuwa. ¹⁵ Purisu atin ka gulit tō manubù na si Jesus tō Batà ka Manama, igpasábbad tō Manama tun kandin, asta igpasábbad sikandin tun ta Manama. ¹⁶ Ikasóddór ki asta igbánnal na ágginawaan ki katô Manama. Su Manama gó tō ágginawa, atin ágginawa tō manubù katô mga kataladi din, igpasábbad sikandin tun ta Manama asta igpasábbad tō Manama tun kandin. ¹⁷ Ukit katô ágkémun ta na iring katô ágkémun i Cristo nit banuwa, ágginawa ki iring katô kakalyag ka Manama, asta di ki kamáddangan ka tumubang ki tun ta Manama tō álló ka rumuud sikandin. ¹⁸ Di kamáddangan tō manubù na tuu ágginawa katô Manama, su atin ka ágginawa ki kandin, ándà gó máddang ta. Kamáddangan tō manubù na supakan, asta tō manubù na ágkamáddangan ka Manama di tuu ágginawa katô Manama. ¹⁹ Ágginawa ki su una tō Manama igginawa áknita. ²⁰ Purisu ka kumagi tō manubù na ágginawa sikandin katô Manama, asal ágkaringasa katô kataladi din, bulalón sikandin. Atin ka di sikandin ágginawa katô kataladi na igkita din, di ágginawa katô Manama na ándà din kitayi. ²¹ Ni gó tō sugù katô Manama áknita. Atin ágginawa tō manubù katô Manama, kailangan guminawa pagsik sikandin katô kataladi din.

Kapanaluwan ta katô madat nit banuwa

5 Tō mga manubù na ágbánnal na si Jesus tō Mesiyas, tō gó tō mga gabatà ka Manama, asta tō mga manubù na ágginawa katô Ámmà Manama, ágginawa dan pagsik katô mga gabatà ka Manama. ² Atin ka tuu ki ágginawa katô Manama asta ágtuman ki katô mga sugù din, kasóddóran ta gó na ágginawa ki katô mga gabatà ka Manama. ³ Atin ka ágginawa ki katô Manama, ágtumanán ta tō mga sugù din, asta di mahirap tō pagtuman ta katô mga sugù din. ⁴ Tō langun gabatà ka Manama makapanalu katô madat nit banuwa. Ukit katô kapamaké ta ikapanalu kid katô madat nit banuwa. ⁵ Tō manubù na ágbánnal na si Jesus tō Batà ka Manama, tō dád gó tō makapanalu katô madat nit banuwa.

Tállu ágtestigos tingód ki Jesu-Cristo

⁶ Si Jesu-Cristo tō igpamanubù, asta igpasóddór din na sikandin tō Batà ka Manama ukit katô wayig tun ta kabunyang kandin asta ukit katô dipanug tun ta kamatayan din. Igsadun sikandin dini ánnà dád ébô pabunyang, asal ébô maté sikandin. Bánnal tō ágtestigosán katô Ugis Espiritu, su sikandin gó tō ágtikudan ka kabánnalan. ⁷ Purisu duwán tállu na ágtestigos tingód ki Jesu-Cristo, ⁸ tō gó tō Ugis Espiritu, tō wayig tun ta kabunyang kandin, asta tō dipanug tun ta ka-

matayan din, asta ni tállu ni igpasábbadé. ⁹ Su ágbánnalán ta tō ágkagin katô mga manubù, asta tō igkagi ka Manama tuu pa ágkasarigan ka tandingán katô igkagi ka mga manubù, ágbánnalán ta gó tō igkagi ka Manama tingód ki Jesus na Batà din. ¹⁰ Purisu tō manubù na ágpamaké katô Batà ka Manama, ágbánnal sikandin katô igkagi ka Manama tingód katô Batà din. Asal tō manubù na di ágbánnal kani, magunawa dád ka kumagi sikandin na ágbulaló tō Manama, su ándà din bánnali tō igkagi katô Manama tingód katô Batà din. ¹¹ Ni gó tō igkagi katô Manama. Igbággé ka Manama áknita tō kantayan na ándà ágtamanán, asta ni kantayan igbággé ukit katô kapasábbad ta tun ta Batà din. ¹² Tō manubù na igpasábbad dán tun ta Batà ka Manama, duwán kantayan din na ándà ágtamanán. Asal tō manubù na ándà pasábbad tun ta Batà ka Manama, ándà kantayan din na ándà ágtamanán.

Kantayan na ándà ágtamanán

¹³ Igsulatta áknihu na igpamaké katô Batà ka Manama ébô kasóddóran yu na duwán kantayan yu na ándà ágtamanán. ¹⁴ Ándà máddang ta na padani tun ta Manama. Purisu atin ka duwán pamuyúan ta na nángngà tun ta kakalyag din, maminág gó sikandin áknita. ¹⁵ Su isóddóran ta na ágpaminág tō Manama áknita, agad ándin tō pamuyúan ta kandin, kasóddóran ta gó na matanggap ta tō igpamuyù ta.

¹⁶ Atin ka kitanán yu tō kataladi yu na áglumu ka salà na di makapid kandin tun ta kamatayan, dasal kó para kandin, asta bággén ka Manama tō kantayan tun ta ikému ka salà na di makapid tun ta kamatayan. Duwán gó lumumu ka salà na makapid tun ta kamatayan. Ándà a kagi na kailangan dumasal kó para katô manubù na áglumu ka salà iring kanan. ¹⁷ Salà tō langun na mga áglumun ta na ánnà nángngà, asal duwán salà na di makapid tun ta kamatayan.

¹⁸ Isóddóran ta na di ágpanayun áglumu ka salà tō manubù na inému dán na batà ka Manama, su ágdópónan sikandin katô Batà ka Manama ébô di sikandin kadattan i Maibuyan.

¹⁹ Isóddóran ta na mga sakup ki katô Manama, asta isóddóran ta na ágpangulu si Maibuyan katô langun manubù na di ágpamaké nit banuwa.

²⁰ Isóddóran ta na igpamanubù tō Batà ka Manama, asta igpénagpát din áknita ka mánnun ta tō kasóddór ta katô bánnal Manama. Igpasábbad ki tun ta bánnal Manama asta tun ta Batà din na si Jesu-Cristo. Sikandin tō bánnal Manama na ágbággé katô kantayan na ándà ágtamanán.

²¹ Purisu mga gabatà, liliyi yu tō mga ánnà bánnal manama.

2 Juan

Una Basan

Ni ikaduwa sulat i Juan igsulat din tun ta sábbad bayi na ágpamaké na igsalin katô Manama, asta tun ta mga gabatà din. Duwán mga manubù na ágkagi na igkilala i Juan ni bayi asta tô mga gabatà din. Ágkagi tô duma mga manubù na ánnà bánnal bayi asta mga gabatà din tô igsulatan i Juan, asal igsulatan din tô grupo ka mga ágpampamaké, ó tô sábbad simbaan asta tô mga kadumaan dan na mga ágpampamaké. Kannun ta ikaduwa mabbabà sulat i Juan, igpédu-édu sikandin na paginawaé tô langun dan, asta igpasóddór din kandan tô tingód katô ánnà bánnal taratinurù asta tô tingód katô mga ágtinuruán dan.

¹ Sakán na tarapid katô mga ágpampamaké tô igsulat áknikó asta tun ta mga gabatà nu, su sikuna tô sábbad bayi na isalin katô Manama. Tuuwa ágginawa ákniyu, asta ánnà dád sakán tô ágginawa ákniyu asal tô langun pagsik na ikasóddór katô kabánnalan. ² Ágginawaan dé sikiyu su isóddóran ta gó tô kabánnalan asta tumanán ta gó sippang ka ándà ágtamanán.

³ Mólà pa ka tabangan ki, kéduwan ki, asta bággayan ki katô kasunayan tikud tun ta Ámmà Manama asta tikud tun ki Jesu-Cristo na Batà din. Matuman ni dini áknita na ikasóddór katô kabánnalan asta igginawaan ka Manama.

Kabánnalan asta ginawa

⁴ Tuuwa idayawan su isóddóran ku na marapung tô mga gabatà nu na ágtuman katô kabánnalan, iring katô igsugù katô Ámmà Manama áknita. ⁵ Purisu ágpédu-éduwa áknikó na ágginawaan ku. Ánnà mantu ni sugù na igsulat ku áknikó, asal igsugù ni katô Manama áknita tikud pô tun ta kapamaké ta na kailangan paginawaé ki. ⁶ Atin ka ágginawa ki katô Manama, tu-

manán ta tô mga sugù din áknita, asta igsugù din na kailangan paginawaé kó, su tô gó tô igdinág yu tikud tun ta kapamaké yu.

⁷ Marapung dán tô mga áglimbung na igtalan nit banuwa. Ándà dan bánnal na igpamanubù si Jesu-Cristo. Sikandan tô mga taralimbung asta tô mga usig i Cristo. ⁸ Purisu banté kó ébô di kó kalimbungan ikandan asta ébô di kó kandaan katô pulusán na bággén ákniyu tun ta tapuri álló.

⁹ Tô manubù na ágsuwé asta di ágpanayun ágbánnal katô igtinurù i Cristo ándà igpasábbad tun ta Manama. Asal tô ágpanayun ágbánnal katô igtinurù i Cristo igpasábbad tun ta Ámmà Manama asta tun ta Batà din. ¹⁰ Purisu atin ka ágsadun tun ákniyu tô di ágtinurù katô mga igtinurù i Cristo, yakó ágtanggap kandin tun ta balé yu, asta yakó yu galit-aliti. ¹¹ Su tô malit-alit kandin makapil katô madat áglumun din.

¹² Marapung pa pád tô ulitán ku áknikó, asal di ku sulatán, su kakalyag ku na madunna diyan áknikó ébô patóngkóé ki, asta ébô tuu ki kadayawan.

¹³ Ágpangumusta áknikó tô mga gabatà katô áknikó tábbé na igsalin katô Manama.

3 Juan

Una Basan

Ni ikatállu mabbabà sulat i Juan, igsulat din tun ta rarak din na ángngadanan ki Gayo na tuu din ágginawaan. Si Gayo tō ágpangulun katō sábbad grupo ka mga ágpampamaké. Igdurung i Juan sikandin tingód ka katabang din katō duma mga ágpampamaké. Si Gayo, si Diotrefes asta si Demetrio tō mga taratinurù katō kagi ka Manama na ágtalap tun ta mga simbaan ka mga ágpampamaké. Na, nit sulat ni, igpasóddór i Juan ki Gayo tō tingód katō madat ágkémun i Diotrefes.

1 Sakán na tarapid katō mga ágpampamaké tō igsulat áknikó, Gayo na rarak ku na tuu ku ágginawaan.

² Rarak ku, mólà pa ka madigár é kóddô nu asta madigár é lawa nu iring katō kabákkárran ka kapa-maké nu. ³ Igsulatta kani su tuuwa idayawan tō igdunggù tō mga kataladi ta asta tō igulit dan kanak tingód katō katuman nu katō kabánnalan. ⁴ Ándà makabággé kanak ka tuu dakál dayó ka tandingán katō kadinág ku na ágtákkás tō mga gabatà ku katō kabánnalan.

Igdurung i Juan si Gayo

⁵ Gayo na ágginawaan ku, ágkasarigan ka gó ka ágdóppónan nu tō mga kataladi ta na gukit diyan áknikó, agad ándà nu kilalayi sikandan. ⁶ Igulitan dan tō mga ágpampamaké dini tingód katō ginawa nu kandan. Madigár ka manayun ka tumabang katō mga manubù iring kandan ébô makapanayun dan tun ta panawán dan, su tō gó tō makabággé ka dayó tun ta Manama. ⁷ Tō igpanó dan ébô tuminurù tingód ki Jesu-Cristo, ándà tabang na igtanggap dan tikud tun ta mga di ágpamaké. ⁸ Purisu sikita na mga ágpampamaké, kailangan tumabang ki katō mga manubù iring kandan ébô makapil ki katō katinurù dan katō kabánnalan.

Si Diotrefes asta si Demetrio

⁹ Igsulatta tun ta mga ágpampamaké diyan ákniyu tingód kani, asal ándà tanggap si Diotrefes na igpapidda ka Manama, su malyag sikandin mangulu katō mga ágpampamaké dutun. ¹⁰ Purisu ka dumunggù a diyan ákniyu, ulitán ku tō madat áglumun din. Madat tō mga ágkagin din na igimu-imu din ébô dumadat áknami. Asta ánnà nángngà yan, su di din ágtanggapán tō mga kataladi na gukit diyan ákniyu, asta ágsapadan din pagsik tō mga tumanggap pád kandan ukit katō kapéwà din kandan tikud tun ta simbaan.

¹¹ Rarak ku na ágginawaan ku, yaka giring katō madat áglumun din, asal iringi nu tō madigár. Tō áglumu ka madigár igpasábbad tun ta Manama, asal tō áglumu ka madat ándà sóddór din katō Manama.

¹² Tanggap nu si Demetrio, su ágkagi tō langun ágpampamaké na madigár sikandin, asta ukit katō ágkémun din ágpakitanán din na bánnal tō ágkagin dan. Sikami pagsik makakagi na madigár sikandin, asta isóddóran nu na bánnal tō igkagi dé tingód kandin.

Ágtamanán kani sulat

¹³ Marapung pa pád tō ulitán ku áknikó, asal di ku sulatán, ¹⁴ su kakalyag ku na madunna diyan áknikó ka di madugé ébô patóngkóé ki.

¹⁵ Mólà pa ka bággayan ka ka kasunayan. Tō mga rarak nu dini ágpangumusta áknikó. Padunggù nu ni kapangumusta ku tun ta langun rarak ta diyan ákniyu.

Judas

Una Basan

Ni libro igsulat i Judas na kataladi i Santiago. Na, si Jesus tô kaké dan tun dád ta innà. Agad si Judas tô adi i Jesus, asal ándà kabantug na sikandin tô adi din, asal igulit si Judas na sikandin tô ágsuguánnán i Jesu-Cristo na Áglangngagán din.

Igsulat si Judas tun ta mga ágpampamaké ébô pasóddórán din kandan tô tingód katô mga ágtinurù ka ánnà bánnal. Dì dan ágrespeto katô Manama, asta ágkagi dan na mému tumanán tô kakalyag ka lawa dan agad madat, su pasinsiyaan ka Manama sikandan ukit katô kédu din. Purisu igsulat si Judas ébô makasóddór tô mga ágpampamaké na matuman supakan ka Manama tô áglumu ka madat.

Nit mabbabà sulat, duwán mga kagi na magunawa katô igsulat tun ta Ikaduwa Sulat I Pedro. Ni sulat ágtinurù katô langun manubù na masa ébô kumabákkár tô kapamaké dan na igbággé katô Manama, asta ébô gamitán dan tô kabánnalan na isóddórán dan ébô makatu dan katô mga ágtinurù katô ánnà bánnal.

1 Sakán si Judas na ágsuguánnán i Jesu-Cristo asta kataladi i Santiago.

Igsulatta ákniyu na igsalin asta ágginawaan katô Ámmà Manama, asta ágdóppónan i Jesu-Cristo.

² Mólà pa ka inalayun yu ágtanggapán tô kédu, tô kasunayan, asta tô ginawa tikud tun ta Manama.

Ánnà bánnal mga taratinurù

³ Mga ágginawaan ku, kakalyag ku gó pád na sumulatta ákniyu tingód katô katábbus áknita. Asal ákngan-ni kailangan sumulatta asta pédu-éduwa ákniyu ébô magani kó matu katô mga ágtinuruán na ánnà bánnal, su dì mému ka mapalin tô kabánnalan na ágtinuruán tingód katô kapamaké na makasábbad dád igbággé katô Manama tun ta mga sakup din. ⁴ Igsulat ku ni su duwán mga manubù na igapil tun ákniyu na dì ágrespeto katô Manama. Limbungan dan pád sikiyu ukit katô ágtinuruán dan na mému ki tumuman katô madat mga kakalyag ta su pasinsiyaan ki gó ka Manama. Sayyan duwán igsulat katô Manama na supakan dan su igéllé dan katô sábbad dád Pangulu asta Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo.

Mga igsupakan katô Manama

⁵ Na, isóddórán yu ni, asal kakalyag ku na pasampátán ku ákniyu na agad igpaluwà ka Manama tô mga rubbad i Israel tikud tun ta Ehipto, asal pángnga katô, igmatayan din tô mga manubù na ándà bánnal kandin. ⁶ Sampát yu tô mga panaligan na ándà tuman katô lumu na igsarig tun kandan, asal igtanan dan baling katô góddóan dan tun ta langit. Purisu igbagkás katô Manama ka mga kadina na dì ágkabugtus, asta igpriso din tun ta mangittáng lugar sippang ka dumunggù tô álló ka ruudan dan ikandin. ⁷ Sampát yu tô mga taga Sodoma, tô mga taga Gomora, asta tô mga manubù tun ta дума mga lunsud na madani. Iglumu

dan pagsik ka salà, su kakalyag dan lumayuk katô ánnà kandan sawa ó дума, asta itaglangan dan agad tô mga ánnà manubù. Igmatayan dan ka apuy ébô makasóddór ki na supakan tô mga áglumu ka madat ukit katô apuy na dì mapadáng ka ándà ágtamanán. †

⁸ Iring gó kanan tô madat mga manubù na ágdumaduma ákniyu. Su inapid dan ukit katô mga tagénáp dan, duwán áglumu ka salà tun ta kandan sarili lawa, asta duwán géllé katô igpapangulu ka Manama asta ágbuyas katô mga panaligan ka Manama. ⁹ Asal agad tô sábbad matulus panaligan ka Manama na si Miguel ándà buyas ki Maibuyan, su tô igpapulé dan ka sadan tô mému mangé katô lawa i Moises na inaté, ándà kagi si Miguel na ruudan din si Maibuyan tingód katô kabuyas din, asal mà din dád, "Tô Áglangngagán tô sumapad áknikó!" ††¹⁰ Asal ni mga manubù ni ágbuyas katô agad ándin na ándà dan kagpátti. Iring dan katô mga mannanap na dì ágpanámdám, su áglumun dan dád tô agad ándin na inayadan dan, asta tô gó tô ágpapid kandan tun ta kadattan. ¹¹ Makédu-édu dan! su inéringan dan tô iglumu i Cain na igmaté katô kataladi din. Itaglangan dan tô madat mga lumu ébô manalapi dan iring katô iglumu i Balaam. Igatu dan katô Manama iring katô katu i Core, asal supakan dan. †¹² Ni mga manubù ni ágdadat katô kapalimudé yu ágkan, su tuu dan ágkan asta ginám, asta ándà kayyà dan. Tô dád sarili dan tô ágpanámdámmán dan. Ándà ágpulusán dan iring katô mangittáng sagulapun na áglayapán ka karamag asta dì ágkému udan. Iring dan katô mga kayu na ándà buuy, agad timpo ka kabuuy. Purisu igbéttód dan su ilanás asta igangu dán gó. ¹³ Iring dan katô magdakál balud na ágkitanán tô burà na ágluwà tikud tun ta mga balud, su ágpakitanán dan tô mga makayayyà linumuwan dan. Iring dan katô mga karani

† 7 Ahaán tô Genesis 19. †† 9 Ahaán tô Zacarias 3:2. ‡ 11 Ahaán tô Genesis 4:3-8; Numeros kapitulo 16, asta mga kapitulo 22, 23 asta 24.

na ágsuwé tikud tun ta gukitanan dan. Purisu igtaganà dán katô Manama tô mangittáng lugar na ándà gó kappawaan para óddóan dan sippang ka ándà ágtamanán.

¹⁴ Na, si Enoc na ikapittu kógpuwan i Adan igkagi sayyan tingód kandan, na mà din, “Na, dumunggù tô Áglangngagán na tákkásson katô mga mararan ugis panaligan din.

¹⁵ Rumuud sikandin katô langun manubù. Sumupak sikandin katô langun dì ágpamaké tingód katô langun ka madat mga linumuwan dan, asta tingód katô langun ka madat mga kagi dan tingód kandin.”

¹⁶ Ni mga manubù ni ágburáng-buráng tingód katô Manama. Dì dan ágkanángngaan. Ágpanámdámmán dan tô kakalyag katô kandan sarili. Ágpadadurung dan ukit katô kagi dan. Ágpaniyuk † dan katô mga manubù ébô matuman tô kakalyag dan.

Kapasóddór asta katinurù

¹⁷ Asal sikiyu na mga ágginawaan, sampát yu tô igkagi dangingan katô mga apostoles ka Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo. ¹⁸ Igkagi sikandan ákniyu, na mà dan, “Tun ta tapuri mga álló dumunggù tô mga manubù na yumamá-yamá ákniyu, asta tumanán dan dád tô ma-

† ¹⁶ Ágpaniyuk, ó mà kagi ágdurung (pag-ulog-ulog).

dat mga kakalyag dan.” ¹⁹ Ni gó tô mga manubù na gimu ka kapókit ébô passaé kó. Ágkapid dan katô kakalyag ka lawa dan. Ándà Ugis Espiritu tun kandan.

²⁰ Asal sikiyu na mga ágginawaan ku, panayun kó patabangé ébô kumasarig tô kapamaké yu. Dasal kó na tákkásson kó katô Ugis Espiritu. ²¹ Papánnù kó katô ginawa ka Manama róggun na gangat kó katô kantayan na ándà ágtamanán na bággén katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo ukit katô kédu din.

²² Kéduwi yu tô mga ágduwa-duwa. ²³ Tabangi yu tô duma mga manubù ébô makaluwà dan tikud tun ta apuy na supak ka Manama. Kéduwi yu tô mga manubù agad madat é mga linumuwan dan, asal banté kó agó mapil kó katô mga salà dan.

Ágtamanán kani sulat

²⁴ Na, mólà pa ka durungán tô Manama na makému dumóppón ákniyu ébô dì kó madabù tun ta salà, asta makapid ákniyu ébô ándà masawé ákniyu asta duwán dayó yu tun ta saruwan din na ágséllà ka bantug.

²⁵ Mólà pa ka durungán tô sábbad dád gó Manama na Taratábbus ta ukit ki Jesu-Cristo na Áglangngagán ta. Mólà pa ka duwán séllaán din, bantug din, katulusan din, asta pagpangulu din tikud tun ta katigkanayan, áknganni, asta sippang tun ta ándà ágtamanán! Matuman ni.

Igpakita

Una Basan

Tô igsulat si Juan kani libro, tugál dán sikandin, asta igóddô tun ta délak purù na ánggadanan Patmos. Igpóddô si Juan tun ta purù su isókó tô gobyerno ka Roma kandin tingód katô kólit-ólit din tingód ki Jesu-Cristo. Purisu igpéwà sikandin, asta igpóddô tun ta Patmos na iring na igpriso. Tô igsulat si Juan kani, masig dán sikandin maté.

Igsulat i Juan ni libro ébô pabákkárrán din tô pusung katô mga ágpamaké ki Jesus. Igsugù tô hari tun ta Roma na mému irrayatan tô langun ágpamaké ki Jesu-Cristo. Purisu marapung tô mga igmatayan.

Igulit i Juan tô igpasóddór i Jesu-Cristo kandin tingód katô malumu ka tapuri álló ka lumónód sikandin asta magóbbó ni banuwa. Marapung tô kasalábbuan na igpakita kandin, asta madalám tô kóbadan kani. Nit libro, ánggadanan Nati Karnero si Jesus, su tô inaté sikandin, iring katô karnero na ágmatayan ébô kapasinsiyaan tô salà ka mga manubù. Tun ta tapuri álló, manalu tô Manama ki Maibuyan, asta mangulu tô Manama katô langun.

1 Nit libro, igsulat tô igpakita i Jesu-Cristo. Igsarig ni ka Manama ki Jesu-Cristo asta sikandin tô igulit áknita na mga ágsuguánnán din ébô kasóddórán ta ka ándin tô masig dán matuman na dumunggù. Igpasóddór din ni kanak na si Juan na sábbad ágsuguánnán din ukit ka panaligan na igpapid din dini kanak. ² Igsulatta katô langun na igkita ku, asta ulitán kud ákniyu tô tingód katô kagi ka Manama na igulit i Jesu-Cristo.

³ Kadayawan tô mga manubù na ágbasa kani mga kagi na igpasulat ka Manama ébô maminág tô duma mga manubù. Kadayawan tô mga manubù na ágpaminág asta ágbánnal katô igsulat ku, su masig dán ni matuman.

Mga surat tun ta pittu simbaan

⁴ Sakán si Juan tô igsulat kani ákniyu na mga ágpampamaké tun ta pittu mga simbaan ka probinsya ka Asia. Mólà pa ka tabangan kó asta duwán kasunayan yu tikud tun ta Manama na duwán áknganni, tikud sayyan, asta tun ta tapuri álló. Mólà pa ka tabangan kó asta duwán kasunayan yu tikud tun ta Ugis Espiritu [†] tun ta saruwan katô gunsadanan ka Manama tun ta langit. ⁵ Mólà pa ka tabangan kó asta duwán kasunayan yu tikud tun ki Jesu-Cristo na ágkasarigan tô kagi din asta tagnà inaté na inanté puman, asta ágpangulu katô mga hari nit banuwa. ^{††} Dakál tô ginawa din áknita, asta igpaluwà kid ikandin tikud tun ta mga salà ta ukit katô dipanug ka kamatayan din tun ta krus. ⁶ Igsakup ki ikandin tun ta pagpangulu din. Inému ki ikandin na mga pari katô Ámmà din na Manama. Mólà pa ka sikandin tô durungán asta mangulu ka ándà ágtamanán. Matuman ni.

[†] 1:4 Ugis Espiritu, ó pittu mga espiritu. Ahaán tô Zacarias 4:1-10. Tô numero pittu tô panunggiringan tingód ka kanángngaan katô Ugis Espiritu ó kanángngaan katô áglumun din. Magunawa pagsik tun ta 3:1, 4:5, asta 5:6. ^{††} 1:5 Ahaán tô Salmo 89:27.

⁷ Na, paminág yu ni kagin ku ákniyu. Lumónód si Jesu-Cristo na tákkássan ka mga sagulapun tikud tun ta langit. Kumita kandin tô langun manubù, agad tô langun igmaté kandin. Dumarawit tô langun grupo ka manubù nit banuwa tingód katô máddang dan, su supakan din sikandan. [‡] Bánnal ni. Matuman ni.

⁸ Tuu matulus tô Áglangngagán na Manama na duwán áknganni, tikud sayyan, asta tun ta tapuri álló. Ikgagi sikandin, na mà din, “Sakán tô Alpa asta tô Omega.” ^{‡†}

Igpakita si Jesus ki Juan

⁹ Sakán si Juan na kataladi yu tô igsulat kani. Iringnga ákniyu, su mallayat tô ginawa ku ágtiis katô kérrayat na igdunggù kanak, su sakán tô igpasakup tun ta pagpangulu ka Manama. Igsupakanna ka gobyerno, asta igpapidda tun ta purù na ánggadanan Patmos [‡] tingód katô kólit-ólit ku katô kagi ka Manama na igtinurù i Jesus. ¹⁰ Álló ka Linggo róggun igpangadappa katô Áglangngagán, ipánnuanna katô Ugis Espiritu. Duwán igdinág ku na igkagi dadan tun ta bókkóg ku, asta mabákkár tô kagi din iring na kédup ka trumpeta. ¹¹ Ikgagi sikandin, na mà din, “Sulat nu ni kitanán nu, asta papid nu tun ta mga ágpampamaké tun ta pittu mga simbaan ka lunsud ka Efeso, Ismirna, Pergamo, Tiatira, Sardis, Filadelfia, asta Laodicea.”

¹² Tô igdinágga katô kagi, igbariringnga ébô kitanán ku tô igkagi kanak. Tô igbariringnga, igkita ku tô pittu mga sulù na bulawan. ¹³ Tun ta tángngaan katô pittu mga sulù, duwán igkita ku iring na bónnóng katô Igpamanubù. ^{‡‡} Kapa tô umpak din, asta bulawan tô

[‡] 1:7 Ahaán tô Daniel 7:13. ^{‡†} 1:8 Tô alpa asta tô omega tô una litra asta tô tapuri litra tun ta kinagiyan ka Griego. Tô kóbadan katô igkagi din, “Sakán tô katigkanayan asta tô ágtamanán katô langun.” ^{‡‡} 1:9 Patmos tô sábbad purù na madani tun ta probinsya ka Asia. ^{‡‡†} 1:13 Tô kagi “Igpamanubù” iggamit i Jesus, su

iglibád tun ta kagpa din. ¹⁴ Mapputi tō ulu din iring na kapputi ka óggét na tuu mapputi, asta tō mga mata din iring na apuy na ágrágrág. ¹⁵ Ágséllà tō mga paa din iring na burunsi na igpénit tun ta apuy asta igpaséllà. Mabákkár tō kagi din iring na arukán ka magdakál mga wayig na garus. ¹⁶ Tun ta kawatanan bállad din, igawidan din tō pittu mga karani. Tikud tun ta babbà din, ágluwà tō kampilan na duwán duwa sarab. Pakasirang tō báttuk din iring na sánnang katō malássád álló. ^{††}

¹⁷ Tō igkita a kandin, ibantangnga tun ta mga paa din iring na inaté. Asal igdappánnanna ikandin ka kawatanan bállad din, asta igpatindágga ikandin. Igkagi sikandin, na mà din, “Yaka ágkamáddangan. Sakán tō katigkanayan asta tō ágtamanán. ^{†18} Sakán tō manté. Inatéya, asal inatéya puman, asta mantéya gó sip-pang ka ándà ágtamanán. Sakán tō makanté puman katō mga manubù, asta sakán tō makapapid kandan tun ta Hades. ^{†19} Sulat nu tō igpakita ku áknikó, tō ilumu dán áknganni, asta tō pakitanán ku áknikó na malumu tun ta tapuri álló. ²⁰ Pasóddórán kud áknikó tingód katō pittu mga karani na igkita nu na igawidan ku tun ta kawatanan bállad ku, asta tō pittu mga sulù na bulawan. Tō pittu mga karani, tō gó tō pittu mga panaligan [‡] na ágtómmóng katō mga ágpampamaké tun ta pittu mga simbaan, asta tō pittu mga sulù, tō gó pagsik tō pittu mga simbaan.”

Sulat tun ta simbaan ka Efeso

2 Na, igkagi si Jesus kanak, na mà din, “Sulat nu ni kagin ku katō panaligan na ágtómmóng katō mga ágpampamaké tun ta simbaan ka lunsud ka Efeso. ‘Ni gó tō kagin ku ákniyu. Sakán tō gawid katō pittu mga karani tun ta kawatanan ku, asta sakán tō ágpanó-panó tun ta pittu mga sulù na bulawan. ² Isóddórán ku tō áglumun yu. Isóddórán ku na gággár-ággár kó, asta mallayat tō ginawa yu dalám katō katiis yu ka kahirapan. Isóddórán ku na ágsapadan yu tō mga manubù tun ákniyu na áglumu ka madat. Igkinnaman yu tō mga mà kagi apostoles, asta igkita yu na mga bulalón dan. ³ Isóddórán ku na agad ihirapan kó tingód katō kapamaké yu kanak, asal ikatiis kó asta mallayat tō ginawa yu, asta ándà kó gó sungkù. ⁴ Asal isóddórán ku na duwán áglumun yu áknganni na ánnà nángngà, su agad dakál tō ginawa yu kanak dāngngan, asal délak dán tō ginawa yu kanak áknganni. ⁵ Sampát yu tō ágkémun yu dāngngan na igtananan yu. Rákkád kó katō mga salà yu, asta lumu yu puman tō madigár, iring katō iglumu yu dāngngan. Atin ka di kó rumákkád, madunna tun ákniyu asta kangén ku tō sulù tikud tun ákniyu. ^{††16} Asal ágdurungnga ákniyu su ágkaringasaan yu tō madat na áglumun katō mga

sikandin tō Manama na igpamanubù ébô tábbusán ki ikandin tikud tun ta salà ta. Ahaán tō Daniel 7:13; 10:5. † 1:15 Ahaán tō Ezequias 1:24. †† 1:16 Ahaán tō Exodo 34:29 ‡ 1:17 Ahaán tō Isaias 44:2,6. †† 1:18 Hades tō ngadan katō góddóan ka mga inaté sippang ka ruudan dan. Ahaán tō Lucas 10:15; Lumu 2:27. ‡† 1:20 Panaligan na ágtómmóng, ó grupo. Tō kagi panaligan tō panunggiringan tingód katō mga grupo ka ágpamaké tun ta pittu

Nicolaita ^{‡‡} na ágkaringasaan ku pagsik. ⁷ Kailangan maminág kó ébô makagpát kó kani ágkagin katō Ugis Espiritu tun ta mga ágpampamaké. Tō mga makapanalu ka kadattan, tō gó tō pakannán ku katō mga buuy ka kayu na ágbággé ka kantayan na igpamula tun ta madigár góddóan ka Manama.” [§]

Sulat tun ta simbaan ka Ismirna

⁸ Na, igkagi si Jesus kanak, na mà din, “Sulat nu ni kagin ku katō panaligan na ágtómmóng katō mga ágpampamaké tun ta simbaan ka lunsud ka Ismirna. ‘Ni gó tō kagin ku ákniyu. Sakán tō katigkanayan asta tō ágtamanán. Inatéya, asal inatéya puman. ⁹ Isóddórán ku na ágtiis kó katō kérrayat. Isóddórán ku na agad ágkayù-ayuan kó, asal dakál tō kaduwánnan yu tun ta langit. Isóddórán ku na ágbuyas-buyasán kó katō mga Judio. Agad ágkagin dan na bánnal dan Judio, asal igpasakup dan ki Maibuyan. ¹⁰ Yakó ágkamáddangan katō kahirapan na masig dán dumunggù ákniyu. Duwán mga manubù tun ákniyu na paprison i Maibuyan ébô kinnaman ka bánnal kó ágsarig kanak. Kailangan irrayatan kó tun ta mabbabà timpo na mga sapulù (10) álló. Agad matayan kó, asal sarig kó kanak, su bággén ku ákniyu tō korona ka kantayan na ándà ágtamanán. ¹¹ Kailangan maminág kó ébô makagpát kó kani ágkagin katō Ugis Espiritu tun ta mga ágpampamaké. Tō mga makapanalu ka kadattan, tō gó tō di kadattan katō ikaduwa kamatayan.” ^{§†}

Sulat tun ta simbaan ka Pergamo

¹² Na, igkagi si Jesus kanak, na mà din, “Sulat nu ni kagin ku katō panaligan na ágtómmóng katō mga ágpampamaké tun ta simbaan katō lunsud ka Pergamo. ‘Ni gó tō kagin ku ákniyu. Sakán tō ágpíd ka kampilan na duwán duwa sarab. ¹³ Isóddórán ku na agad góddó kó tun ta lunsud na ágpanguluwan i Maibuyan, asal igsarig kó gó kanak. Ándà kó sungkù ka kapamaké yu kanak agad dāngngan tō kamaté ki Antipas na ágkasarigan na igulit-ulit tingód kanak, asta igmatayan tun ta lunsud yu na ágpanguluwan i Maibuyan. ¹⁴ Asal isóddórán ku na duwán áglumun yu na di madigár, su duwán manubù tun ákniyu na ágtákkás katō bulaló na igtinurù i Balaam sayyan. Igtinurù sikandin ki Balak katō kapókit ka pagkinnam din katō mga rubbad i Israel. Purisu igkan dan tō ágkakan na igbággé tun ta mga ágmanaman, asta iglayuk dan katō ánnà kandan sawa ó duma. ^{††15} Duwán pagsik mga manubù tun ákniyu na ágtákkás katō bulaló na igtinurù ka mga Nicolaita. ¹⁶ Purisu rákkád kó. Atin ka di kó rumákkád, sékóttá madun tun ákniyu ébô matayan ku sikandan ukit katō kampilan na ágluwà

mga simbaan. Magunawa tun ta 2:1,8,12,18; 3:1,7,14. ††† 2:5 Tō kóbadan katō igkagi din, iwaán din tō mga ágpampamaké. ‡†† 2:6 Ánggadanan mga Nicolaita tō mga manubù na igpasakup ki Nicolas na igtinurù katō ánnà kabánnalan. Magunawa pagsik tun ta 2:15. § 2:7 Ahaán tō Genesis 2:9. §† 2:11 Tō ikaduwa kamatayan, tō gó tō linó ka apuy. Ahaán tō 20:14. §†† 2:14 Ahaán tō Numeros 31:16; 25:1-2.

tikud tun ta babbà ku. ¹⁷ Kailangan maminág kó ébô makagpát kó kani ágkagin katô Ugis Espiritu tun ta mga ágpampamaké. Tô mga makapanalu ka kadattan, tô gó tô bággayan ku katô mana † na igtagù para kandan tun ta langit. Bággén ku kandan tô mapputi batu na igsulatan ka mantu ngadan. Tô bággayan ku kani, tô dád gó é makasóddór ka sadan ngadan tô igsulat dutun.”

Sulat tun ta simbaan ka Tiatira

¹⁸ Na, igkagi si Jesus kanak, na mà din, “Sulat nu ni kagin ku katô panaligan na ágtómmóng katô mga ágpampamaké tun ta simbaan ka lunsud ka Tiatira. ‘Ni gó tô kagin ku ákniyu. Sakán tô Batà ka Manama. Tô mga mata ku iring na apuy na ágrágrág, asta tô mga paa ku iring na burunsi na igpaséllà. ††¹⁹ Isóddóran ku tô mga áglumun yu. Dakál tô ginawa yu kanak. Ágpamaké kó kanak. Ágtabang kó ka дума mga manubù. Mallayat tô ginawa yu dalám ka katiis yu katô kahirapan. Tô áglumun yu áknganni tuu pa madigár ka tand-ingán katô iglumu yu dangingan. ²⁰ Asal isóddóran ku na duwán áglumun yu na di madigár, su mému ákniyu ka ágtinuruan kó katô bayi na si Jezabel na mà kagi propeta. Áglimbung sikandin katô mga ágsuguánnán ku ukit katô katinurù din na mému layukan tô ánnà kandan sawa ó дума, asta mému kannán tô ágkakan na ágbággén tun ta mga ágmanaman. ††²¹ Agad igan-gatan ku sikandin ébô rumákkád katô kalayuk din katô ánnà kandin дума, asal ándà kakalyag din na rumákkád. ²² Purisu supakan ku sikandin, asta dungguan sikandin ka bógók. Atin ka di rumákkád tô mga áglayuk kandin, supakan ku gó sikandan ébô kahirapan dan. ²³ Matayan ku tô mga gabatà din ébô kasóddóran katô langun ágpampamaké na sakán tô ikasóddór katô tun dalám ka pusung yu, asta bággén ku tun ta tagsábbad-sábbad ákniyu tô pulusán tingód katô iglumu yu. ²⁴ Asal duwán pa kagin ku ákniyu na mga taga Tiatira na ándà tákkás katô madat na ágtinuruán katô bayi, asta ándà kasóddóri tô ágkagin dan na madalám kakatigan i Maibuyan. Sábbad dád ni kagin ku ákniyu. ²⁵ Panayun kó sarig kanak sippang ka lumónódda. ²⁶ Tô mga makapanalu ka kadattan asta mánnal ka kakalyag ku sippang ka lumónódda, tô gó tô imun ku na mga pangulu katô mga banuwa, ²⁷ iring katô kapapid katô Ámmà ku kanak ébô manguluwa katô mga banuwa. Mangulu kó katô mga manubù tun ta langun banuwa, iring na tukád putó. Mému dan iring na tibud na ipássà, su talun yu sikandan. ²⁸ Bággén ku ákniyu tô karani na ágséllà ka masig dán malló. ²⁹ Kailangan maminág kó ébô makagpát kó kani ágkagin katô Ugis Espiritu tun ta mga ágpampamaké.”

Sulat tun ta simbaan ka Sardis

3 Na, igkagi si Jesus kanak, na mà din, “Sulat nu ni kagin ku katô panaligan na ágtómmóng katô mga

† 2:17 Mana, ó ágkannán. Ahaán tô Exodo kapitulo 16. †† 2:18 Ahaán tô Daniel 10:6. † 2:20 Ahaán tô 1 Hari 16:31; 2 Hari 9:22,30-37.

ágpampamaké tun ta simbaan ka lunsud ka Sardis. ‘Ni gó tô kagin ku ákniyu. Dini kanak tô Ugis Espiritu na igpanunggiringan ka pittu mga espiritu, asta tô pittu mga karani na gawidan ku. Isóddóran ku tô áglumun yu. Agad ágkangadanan kó na duwán kantayan yu, asal iring na inaté kó. ² Ánnó kó ébô makataganà kó. Pabákkár yu tô kasarig yu kanak, su masig dán mandà. Isóddóran ku na ánnà nángngà tô áglumun yu tun ta saruwan katô Ámmà ku na Manama. ³ Purisu sampát yu tô kabánnalan na igtinurù ákniyu asta igdinág yu dangingan. Bánnal kó katô kabánnalan, asta rákkád kó. Atin ka di kó mánnó, dumunggù a ka di kó makataganà, iring na kadunggù katô takón, su di yu kasóddóran ka ándin orasi tô kadunggù ku. ⁴ Tagsábbadé dád tô tun ákniyu na mga taga Sardis na ándà karpai katô madat na áglumun katô дума. Sikandan tô mákkás kanak asta pómpakán ku ka mapputi, su ágkasarigan dan. ⁵ Tô mga makapanalu ka kadattan, tô gó tô pómpakán ku ka mapputi. Di ku gó péwaán tô mga ngadan dan tikud tun ta libro ka kantayan. †† Kumagiya katô Ámmà ku asta tô mga panaligan din na tô gó tô mga sakup ku. ⁶ Kailangan maminág kó ébô makagpát kó kani ágkagin katô Ugis Espiritu tun ta mga ágpampamaké.”

Sulat tun ta simbaan ka Filadelfia

⁷ Na, igkagi si Jesus kanak, na mà din, “Sulat nu ni kagin ku katô panaligan na ágtómmóng katô mga ágpampamaké tun ta simbaan ka lunsud ka Filadelfia. ‘Ni gó tô kagin ku ákniyu. Sakán tô Ugis, asta ágkasarig-anna. Sakán tô ágpíd ka susi katô Lunsud i David. †† Atin ka ágpókéan ku tô sállat, ándà palang makasagpáng. Atin ka ágsagpángngan ku tô sállat, ándà palang makapókê. ††¹⁸ Isóddóran ku na madigár tô áglumun yu. Igpókéan kud tô sállat ébô mukit kó, asta ándà makasagpáng. ††¹⁸ Isóddóran ku na agad ágmalómét kó, asal ágbánnal kó katô kagi ku. Ándà kó bulun na sikiyu tô mga sakup ku. ⁹ Tô mga manubù na isakup i Maibuyan, agad ágkagin dan na bánnal dan Judio, asal ágbulaló dan, su mà kagi dan ágtákkás kanak. Palingkóódán ku sikandan tun ta tubang yu ébô kasóddóran dan na ágginawaan ku sikiyu. ¹⁰ Igtuman yu tô igsugù ku ákniyu na kailangan mallayat tô ginawa yu dalám ka katiis yu ka kahirapan iring na katiis ku katô kahirapan. Purisu tumómmóngnga ákniyu ébô di kó dungguan ka madat kahirapan na masig dán dumunggù tun ta mga manubù na góddô nit banuwa. ¹¹ Masiggad lumónód. Bantayi yu tô kasarig yu kanak ébô ándà makagó katô korona na bággén ku ákniyu ka makapanalu kó. ¹² Tô mga maka-

†† 3:5 Ánggadanan “libro ka kantayan” tô libro na igsulatan ka ngadan ka mga manubù na ágbággayan ka kantayan na ándà ágtamanán. Ahaán tô Daniel 12:1. †† 3:7a Tô pangulu katô lunsud tô ágpíd ka susi katô lunsud. Ánggadanan Lunsud i Hari David tô lunsud ka Jerusalem. Ánggadanan Mantu Jerusalem tô mantu góddóan na igimu ka Manama na sumunnad tikud tun ta langit. Ahaán tô 3:12 asta 21:2. ††† 3:7b Ahaán tô Isaias 22:22. ††† 3:8 Tô kóbadan, ándà makabalabag katô lumun yu para kanak. § 3:9 Ahaán tô Isaias 60:14.

panalu ka kadattan, tō gó tō imun ku na ágkasarigan, iring na mga sumbál tun ta templo katō Ámmà ku na Manama. Móddô dan gó dutun, asta sulatan ku sikandan katō ngadan ka Ámmà ku na Manama, asta tō ngadan katō lunsud na góddóan katō Ámmà ku, tō lunsud na ánggadanan Mantu Jerusalem † na sumunnad tikud tun ta langit asta tikud tun ta Manama. Sulatan ku sikandan katō mantu ngadan ku. ††13 Kailangan maminág kó ébô makagpát kó kani ágkagin katō Ugis Espiritu tun ta mga ágpampamaké.”

Sulat tun ta simbaan ka Laodicea

14 Na, igkagi si Jesus kanak, na mà din, “Sulat nu ni kagin ku katō panaligan na ágtómmóng katō mga ágpampamaké tun ta simbaan ka lunsud ka Laodicea. †Ni gó tō kagin ku ákniyu. Sakán tō ánggadanan na Amen. ‡Ágkasarigan asta bálnal tō gulitán ku. Sakán tō igtikudan katō langun na igimu ka Manama. 15 Isóddóran ku tō áglumun yu. Ánnà bálnal tō ginawa yu kanak. Purisu iring kó na ginámmán na malataggê dád, di magánnó asta di ménit. Mólà pa ka iring kó na magánnó ginámmán ó ménit ginámmán! 16 Asal su iring kó na malataggê na di magánnó asta di ménit, péwaán ku sikiyu iring na ginámmán na ágluwaán, 17 su agad ágpapadurung kó na ágkaduwánnan kó, asta ándà dán kulang tun ta kaduwánnan yu, asal ándà yu kasóddóri na sikiyu tō makédu-édu. Ándà yu kasóddóri na iring kó na ágkayù-ayuan, asta bólóg, asta ándà umpak tun ta saruwan ka Manama. 18 Purisu ni gó tō kagin ku ákniyu. Kangé yu tikud dini kanak tō duwán bálnal lagà iring na bulawan na mantu inému ébô bálnal kó ágkaduwánnan. Kangé yu tikud dini kanak tō bálnal pagtambun katō kayyaan yu iring na umpak na ándà kaburingi ébô katambunan tō kayyaan yu. Kangé yu tikud dini kanak tō bálnal makatabang ákniyu iring na bawì na makóli ka mata ébô kumita kó ka kabánnalan. 19 Tō mga ágginawaan ku, tō gó tō ágsapadan ku asta ágdisiplinan ku. Purisu rákkád kó, asta piyai yu tō ágkémun yu. 20 Na, ágtindágga nit sállat, asta ágtáktákka. Atin ka duwán maminág katō kagi ku, asta pókéan din tō sállat, mahuwa, asta kumanna duma kandin. 21 Tō mga makapanalu ka kadattan, tō gó tō pónsadan ku madani tun kanak dalám ka pagpangulu ku, iring na igunsadda madani tun ta Ámmà ku pángnga igpanaluwa katō langun. 22 Kailangan maminág kó ébô makagpát kó kani ágkagin katō Ugis Espiritu tun ta mga ágpampamaké.”

Gunsadanan ka pangulu tun ta langit

4 Na, pángnga igsulatta kani, igkita ku tō sállat na igpókéan tun ta langit! Tō taganà igkagi kanak ka mabákkár iring na kédup ka trumpeta, tō gó tō igkagi

† 3:12a Ánggadanan Mantu Jerusalem tō góddóan na igimu ka Manama para óddóan katō mga igsalin din. Ahaán tō kapitulo 21 asta 22. †† 3:12b Ahaán tō Isaias 62:2. ‡ 3:14 Ánggadanan si Jesus na “Amen,” su tō kóbadan, “Matuman ni.”

puman, na mà din, “Pénék ka dini, su pakitanán ku áknikó tō matuman na dumunggù tun ta tapuri álló.”

2 Na, tigkô dád igpidda katō Ugis Espiritu tun ta langit, asta igpakita din kanak tō gunsadanan ka pangulu tun ta langit, asta duwán igunsad dutun! ††3 Madigár tō bónnóng din iring na bónnóng ka batu na ánggadanan haspe asta kornalina na dakál é lagà. Iglibutan tō gunsadanan din katō malunnó binangunan iring na bónnóng ka batu na ánggadanan esmeralda na dakál é lagà. 4 Iglibutan tō gunsadanan katō duwa pulù áppat (24) mga gunsadanan, asta duwán duwa pulù áppat (24) mga ágpangulun na igunsad dutun. Mapputi tō umpak dan, asta itaguan tō ulu dan ka korona na bulawan. 5 Igkirám tō gunsadanan ka pangulu, asta igdinág ku tō dalágdág ka kilat. Tun ta saruwan katō gunsadanan ka pangulu, duwán pittu mga sulú na ágrágrág. Tō gó tō pató katō Ugis Espiritu ka Manama na igpanunggiringan ka pittu mga espiritu. ††6 Tun ta saruwan katō gunsadanan ka pangulu, duwán iring na ranó na matió iring na pangalungan. ††

Madani tun ta mga gunsadanan ka pangulu, duwán áppat mannanap na matulus. Ipánnuan ka mga mata tō tun ta báttuk dan, asta tō tun ta bókkóg dan. 7 Tō tagnà matulus mannanap iring na liyun, tō ikaduwa iring na baka, tō ikatállu iring na manubù tō báttuk din, asta tō ikappat iring na banug na áglayang. ††8 Duwán ánnám pakpak tun ta tagsábbad-sábbad katō áppat matulus mannanap. Ipánnu tō lawa dan ka mga mata, agad dutun dalám asta tun ta luwà. Di dan ágsódô ágkanta agad álló asta dukilám, asta ni gó tō kagi katō kanta dan.

“Ugis, ugis, ugis

tō Áglangngagán na matulus Manama.

Duwán sikandin tikud sayyan, áknganni,

asta tun ta tapuri álló!” §

9 Manama tō gunsad tun ta gunsadanan ka pangulu, asta sikandin tō manté sippang ka ándà ágtamanán. Sikandin tō ágdurungán katō áppat matulus mannanap, asta ágpabantugán dan, asta ágpasalamatan dan. 10 Atin ka ágkanta dan, áglingkóód tō duwa pulù áppat (24) mga ágpangulun tun ta saruwan ka Manama na gunsad tun ta gunsadanan ka pangulu. Ágpangadapán dan sikandin na manté sippang ka ándà ágtamanán. Ágsánnarán dan tō mga korona dan tun ta saruwan din. †† Ágkanta sikandan, na mà dan,

11 “Áglangngagán dé na Manama,

sikuna tō nángngà durungán asta pabantugán,

asta sikuna tō tuu matulus,

Su sikuna tō igimu katō langun,

asta tikud tun ta áknikó kakalyag,

igimu nu tō langun na duwán áknganni.”

†† 4:2 Ahaán tō Ezequias 1:26-28. †† 4:5 Ahaán tō 3:1 asta Zacarias 4:2. ††† 4:6 Pangalungan, ó bildo ó salamin. Magunawa tun ta 15:2; 21:18,21. ††† 4:7 Ahaán tō Ezequias 1:10. § 4:8 Isaias 6:2-3. †† 4:10 Tō gó tō pató na ágpabbabà-babà dan tun ta Manama.

Papel na iglulun asta Nati Karnero

5 Na, duwán papel na igkita ku tun ta kawanan bál-lad katô igunsad tun ta gunsadanan ka pangulu. Igsulatan tô tun ta dalám asta tô tun ta luwà, iglulun, asta igpatówan ka pittu mga silyo ébô di bákkan.

² Duwán matulus panaligan ka Manama na igkita ku, asta igullaó sikandin, na mà din, “Sadun tô nángngà makakas kani mga silyo asta makabákka kani papel?”

³ Agad tun ta langit, tun ta bówwó ka banuwa, asta tun ta siráb ka tanà, ándà palang ikita na makabákka asta makabasa kani papel. ⁴ Purisu tuuwa igsággó, su ándà palang ikita na makabákka asta makabasa katô papel. ⁵ Duwán sábbad ágpangulun na igkagi kanak, na mà din, “Yaka ágsággó, su nángngà tô ánggadanan Liyun † na tikud tun ta pamilya i Juda na rubbad i David. Sikandin tô ikapanalu. Purisu sikandin tô makakas kani pittu mga silyo, asta makabákka kani papel.”

⁶ Na, duwán igkita ku tun ta tángngaan katô gunsadanan ka pangulu asta tô áppat matulus mannanap asta mga ágpangulun. Duwán Nati Karnero †† na igtindág dutun, asta igkita ku tô mga ulat ka amù ka kamaté kandin sayyan, asal inanté puman sikandin. Duwán pittu mga panga din, asta pittu tô mga mata din na pató katô Ugis Espiritu ‡ ka Manama na igpapid tun ta kaluwagan ka banuwa. ⁷ Igpapani tô Nati Karnero tun ta gunsadanan ka pangulu, asta igkangé din tô papel na iglulun tikud tun ta kawanan bállad katô igunsad dutun. ⁸ Tô igkangé din tô papel, iglingkóód tô áppat mga matulus mannanap asta tô duwa pulù áppat (24) mga ágpangulun tun ta saruwan katô Nati Karnero. Igpapid katô tagsábbad-sábbad mga ágpangulun tô alpa na ágpadingán asta tô bulawan linipung na ipánnù ka pamammut na ággóbbón. Tô gó tô panunggingan tingód ka mga kadasal katô mga sakup ka Manama. ⁹ Igkanta sikandan ka mantu kanta, na mà dan,

“Sikuna dád tô nángngà makakangé katô papel na iglulun asta makakas katô silyo,

Su sikuna tô igmatayan,

asta ukit katô dipanug nu igtábbus nu tô mga manubù para ka Manama tikud tun ta langun grupo, mga kinagiyan, mga klasi ka manubù, asta mga banuwa.

¹⁰ Inému nu sikandan na mga pangulu asta mga pari ka Manama,

asta mangulu dan dán tun ta banuwa.”

¹¹ Na, tô igsállágga, igdinág ku tô kanta katô marapung mga panaligan na ilimud tun ta gunsadanan ka pangulu tákkás katô áppat matulus mannanap asta tô mga ágpangulun. Tuu marapung tô mga panaligan, su mga mararan mararan dan na di ágkáyap. ¹² Igkanta sikandan ka mabákkár, na mà dan,

“Tô Nati Karnero na igmatayan tô nángngà durungán ta,

Su duwán kandin katulusan, kaduwánnan, kapan-dayan, asta kabákkárran.

Sikandin tô pabantugán ta,

asta pangadapán ta,

asta durungán ta!”

¹³ Igdinág ku tô kanta katô langun tun ta langit, tun ta banuwa, tun ta siráb katô tanà, asta tun dalám katô dagat. Igkanta sikandan, na mà dan,

“Nángngà ka durungán sikandin na gunsad tun ta gunsadanan ka pangulu,

asta durungán tô Nati Karnero.

Mólà pa ka pabantugán, asta pangadapán, asta duwán kabákkárran ka ándà ágtamanán!”

¹⁴ Igtaba tô áppat matulus mannanap, na mà dan, “Matuman ni!”

Iglingkóód tô mga ágpangulun, asta igpangadap dan.

Igakas tô mga silyo tun ta papel

6 Na, igkita ku na igakas katô Nati Karnero tô tag-nà katô pittu mga silyo na igpató tun ta papel na iglulun. Igdinág ku tô kagi katô tagnà matulus mannanap, asta iring na dalágdág ka kilat tô kagi din, na mà din, “Sadun ka dini!”

² Na, igkita ku tô mapputi kudà, asta duwán igsaké na igpid ka panà. Igbággayan sikandin ka korona, asta igpapid sikandin ébô talun din tô mga usig din. ††

³ Tô igakas katô Nati Karnero tô ikaduwa silyo, igdinág ku tô kagi katô ikaduwa matulus mannanap, na mà din, “Sadun ka dini!”

⁴ Igluwà tô kudà na tuu mallutù. Tô igsaké, tô gó tô igpapid ébô samukán tô mga manubù nit banuwa. Purisu pamatayé dan. Duwán mallayat kumpulan na igbággé tun ta igsaké.

⁵ Tô igakas katô Nati Karnero tô ikatállu silyo, igdinág ku tô kagi katô ikatállu matulus mannanap, na mà din, “Sadun ka dini!”

Na, igkita ku tô métám kudà. Duwán igsaké na igpid ka timbangan. ⁶ Duwán igdinág ku iring na kagi tun ta tángngaan katô áppat matulus mannanap. Igkagiyan din tô igsaké, na mà din, “Pallayat nu tô lagà ka makan dan, su sábbad dád litro ka trigo na mému bállin ka sábbad abuk ka salapì na denario, †† asta tállu dád litro ka sebada na mému bállin ka sábbad abuk ka salapì na denario. Asal yaka ágpallayat katô lagà ka langis ka olibo asta katô bino!”

⁷ Tô igakas katô Nati Karnero tô ikappat silyo, igdinág ku tô kagi katô ikappat matulus mannanap, na mà din, “Sadun ka dini!”

⁸ Na, igkita ku tô mararám kudà. Si Kamatayan tô ngadan katô igsaké, asta si Hades tô ngadan katô ágtalundug kandin. Igpapid dan ébô matayan dan tô ikappat bahin katô mga manubù nit banuwa ukit katô

† 5:5 Si Jesus tô inggadanan Liyun. Ahaán tô Genesis 49:9. †† 5:6a Ahaán tô Isaias 53:7; Zacarias 4:10. ‡ 5:6b Ugis Espiritu, ó pitu mga espiritu. Ahaán tô 1:4.

†† 6:2 Ahaán tô Zacarias 1:8; 6:1-3. †† 6:6 Tô sábbad abuk ka salapì na denario, tô gó tô tandan ka sábbad dád álló.

gira, ballus, bógók, asta magani mga mannanap ka kabánnásson nit banuwa.

⁹Tô igakas katô Nati Karnero tô ikalima silyo, duwán igkita ku tun ta ligad katô dakál ággóbbówanan tun ta saruwan ka Manama. Igkita ku tô mga gimukud katô mga manubù na igmatayan tingód katô kólit dan ka kagi ka Manama asta katô kapamaké dan ki Jesus.

¹⁰Igullaó sikandan, na mà dan, “Áglangngagán na Matulus, ugis asta ágkasarigan ka. Madugé pa tô karuud nu asta tô kasupak nu katô mga manubù na góddò nit banuwa tingód katô kamaté dan áknami?”

¹¹Na, duwán mapputi kapa na igbággé tun ta tagsábbad-sábbad kandan. Ikgagiyan dan na kailangan mangat dan pa tun ta mabbabà timpo sippang ka makompleto tô langun kadumaan dan na ágsuguánan asta kataladi dan, su duwán pa matayan iring kandan.

¹²Tô igakas katô Nati Karnero tô ikannám silyo, duwán linug na tuu mabákkár, asta igmangittáng tô álló iring na óggét na tuu métám, asta igmallutú tô bulan iring na dipanug. ¹³Idabù tô mga karani nit bówwó ka tanà iring na mangngud mga buuy ka kayu igera na ágkómpad ka duwán mabákkár karamag. ¹⁴Itángngà tô langit iring na papel na ilulun. Ilubà asta inalin tô langun pabungan asta tô mga purù tikud tun ta lugar dan. ¹⁵Tô mga manubù, agad mga hari, duma mga manubù na igpangulu, mga pangulu ka sundalo, mga ágkaduwánnan, mga magani, asta langun manubù agad állang ó ánnà, igállás dan tun ta mga takub asta tun ta siráb ka mga magdakál batu tun ta pabungan. ¹⁶Igtawar sikandan katô mga pabungan asta mga magdakál batu, na mà dan, “Tambuni ké, asta sidalungi ké ébò dì ké kitanán katô Manama na gunsad tun ta gunsadanan ka pangulu tun ta langit. Állás ké ébò dì ké dungguan katô supak tikud tun ta Nati Karnero, ¹⁷su igdunggù dán tô álló ka kasupak dan ka mga manubù, asta ándà palang makaluwà tikud tun ta supak.” †

Igpatówan tô 144 mararan Judio

7 Na, duwán áppat panaligan na igkita ku. Igtindág dan tun ta áppat sunu ka banuwa, asta igpasódò dan tô áppat karamag ébò dì ágkaramagan tô tanà, dagat, asta mga kayu. ²Igkita ku tô ássa panaligan na igdunggù tikud tun ta silatan. Igpíd din tô pagpató katô manté Manama. Igtawar sikandin ka mabákkár tun ta áppat panaligan na igbággayan ka Manama katô katulusan ébò dadattan tô tanà asta dagat. ³Igkagi tô panaligan, na mà din, “Yakó ágdadat katô tanà, dagat asta kayu ka dì dé pa patówan tô bukád katô mga ágsuguánnán ka Manama ta.” ††

⁴Na, idinág ku tô karapungan katô mga manubù na igpatówan. Sábbad gatus kappatan áppat mararan (144,000) tô igpatówan tikud tun ta langun grupo ka mga rubbad i Israel. ⁵Sapulù duwa mararan (12,000) tô manubù na igpatówan tikud tun ta grupo ka mga

rubbad i Juda. Sapulù duwa mararan (12,000) tô igpatówan tikud tun ta grupo ka mga rubbad i Ruben. Sapulù duwa mararan (12,000) tô igpatówan tikud tun ta grupo ka mga rubbad i Gad. ⁶Sapulù duwa mararan (12,000) tô tikud tun ta grupo ka mga rubbad i Aser. Sapulù duwa mararan (12,000) tô tikud tun ta grupo ka mga rubbad i Neftali. Sapulù duwa mararan (12,000) tô tikud tun ta grupo ka mga rubbad i Manases. ⁷Sapulù duwa mararan (12,000) tô tikud tun ta grupo ka mga rubbad i Simeon. Sapulù duwa mararan (12,000) tô tikud tun ta grupo ka mga rubbad i Levi. Sapulù duwa mararan (12,000) tô tikud tun ta grupo ka mga rubbad i Isacar. ⁸Sapulù duwa mararan (12,000) tô tikud tun ta grupo ka mga rubbad i Zabulon. Sapulù duwa mararan (12,000) tô tikud tun ta grupo ka mga rubbad i Jose. Sapulù duwa mararan (12,000) tô tikud tun ta grupo ka mga rubbad i Benjamin.

Mga manubù tun ta saruwan katô gunsadanan ka Manama

⁹Na, igkita ku tô tuu marapung manubù na dì ágkéyap. Tikud dan tun ta langun banuwa, mga grupo, mga klasi ka manubù asta mga kinagiyan. Igtindág dan tun ta saruwan katô gunsadanan ka pangulu, tun ta saruwan katô Nati Karnero. Igumpak dan ka mapputi kapa, asta igawidan dan tô mga daun ka palmera. ¹⁰Igullaó sikandan, na mà dan, “Durungán tô Manama ta na gunsad tun ta gunsadanan ka pangulu, asta durungán tô Nati Karnero, su igpaluwà ké ikandan tikud tun ta kérrayat!”

¹¹Tô langun panaligan iglibut tun ta gunsadanan ka pangulu, mga ágpangulun, asta áppat matulus mannanap. Iglíngkóód dan tun ta saruwan katô gunsadanan ka pangulu, asta igpangadap dan ka Manama. ¹²Igkagi sikandan, na mà dan, “Matuman ni! Sikuna Manama tô durungán dé, pangadapán dé, pasalamatan dé, asta pabantugán dé. Bánnal ka mapandé, matulus, asta makému katô langun sippang ka ándà ágtamanán! Matuman ni.”

¹³Na, duwán sábbad ágpangulun na iginsà kanak, na mà din, “Isóddóran nu ka sadan ni mga manubù na igumpak ka mapputi kapa? Isóddóran nu ka ánda é igtikudan dan?”

¹⁴Igtaba a, na mà ku, “Sir, ikasóddór ka, asal sakán ándà.”

Igkagi sikandin, na mà din, “Sikandan tô igtikud tun ta dakál kérrayat. †† Iglabaan dan tô kapa dan ††† ukit ka dipanug katô Nati Karnero ébò tuu kumapputi. ¹⁵Purusu igtindág dan dán tun ta saruwan katô gunsadanan ka Manama. Ágtuman dan katô kakalyag din tun ta templo din agad álló asta dukilám. Ágtómmón-gan dan katô Manama na gunsad tun ta gunsadanan ka pangulu. ¹⁶Dì dan gó ballusán. Dì dan gó katákkangan. Dì dan kagáttasan tingód katô kénit ka álló, ó

† 6:12 Ahaán tô Joel 2:31. †† 6:13 Ahaán tô Isaias 34:4. ††† 6:17 Ahaán tô Malaquias 3:2. ††† 7:3 Ahaán tô Ezequias 9:4.

†† 7:14a Ahaán tô Daniel 12:1. ††† 7:14b Tô kalaba dan katô kapa tô panunggiringan tingód katô kapamaké dan ki Jesus ébò pasinsiyaan ka Manama tô salà dan ukit katô dipanug i Jesus.

agad ándin klasiyi ka kénit, ^{††} su ágdóppónan dan katô Nati Karnero na madani tun ta gunsadanan ka pangulu. Piddán din sikandan tun ta mga sánnáp ka wayig na makabággé ka kantayan. Punasan ka Manama tô langun luhà dan.” ^{††}

Igakas tô ikapittu silyo

8 Na, tô igakas katô Nati Karnero tô ikapittu silyo, igtagnáp tô langun tun ta langit dalám ka tángngà ka oras. ² Na, igkita ku tô pittu mga panaligan na ágtindág tun ta saruwan ka Manama, asta duwán pittu mga trumpeta na igbággé kandan. ³ Duwán ássa panaligan na igpid ka bulawan ágtaguanan ka pamammut. Igpadani sikandin tun ta dakál ággóbbówanan na bulawan tun ta saruwan katô gunsadanan ka pangulu. Duwán dakál pamammut na igbággé kandin na igtákkássan katô mga kadasal ka langun sakup ka Manama. ⁴ Igábbál tô pamammut na iggóbbó tun ta ágtaguanan na gawidan katô panaligan tun ta saruwan ka Manama, asta tô ábbál igtákkássan katô mga kadasal katô mga sakup ka Manama. ⁵ Na, igipánnù katô panaligan tô ágtaguanan ka baga tikud tun ta dakál ággóbbówanan, asta igdabù din tun ta banuwa. Purisu mabákkár tô dalágdág ka kilat, igséllà tô kirám, asta iglinug.

Mga trumpeta

⁶ Na, ikataganà tô pittu mga panaligan ébô midup dan katô pittu mga trumpeta.

⁷ Igidup tô tagnà panaligan katô trumpeta din, asta duwán idabù tun ta banuwa iring na magdakál mga ayis iring na mabággat mga batu. Idabù tô apuy na duwán ibalát dipanug. Purisu igóbbó tô ikatállu bahin katô tanà. Igóbbó tô ikatállu bahin ka mga kayu. Igóbó tô langun ka sigbát.

⁸ Igidup tô ikaduwa panaligan katô trumpeta din, asta duwán idabù tun ta dagat iring na tuu dakál pabungan na igrágrág. Purisu tô ikatállu bahin ka dagat inému na dipanug, ⁹ asta inaté tô ikatállu bahin ka mga sáddà, asta idattan tô ikatállu bahin ka mga barko.

¹⁰ Igidup tô ikatállu panaligan katô trumpeta din, asta idabù tô dakál karani tikud tun ta langit na ágrágrág iring na sulù. Idabù tô dakál karani tun ta ikatállu bahin ka mga wayig asta mga sánnáp. ¹¹ Mappait tô ngadan katô karani. Purisu igmappait tô ikatállu bahin ka wayig, asta marapung tô mga manubù na inaté su iginám dan kani.

¹² Igidup tô ikappat panaligan katô trumpeta din, asta igmangittáng tô ikatállu bahin ka álló, igmangittáng tô ikatállu bahin ka bulan, asta igmangittáng tô ikatállu bahin ka mga karani, su inandà tô ikatállu bahin ka iló dan. Purisu ándà palang giló dalám ka ikatállu bahin ka oras ka álló asta dukilám.

¹³ Na, igkita ku tô banug na áglayang tun ta kawangawangan. Igdinág ku tô kagi din na mabákkár, su igul-

laó tô banug ka makatállu, na mà din, “Makédu-édu gó! Makédu-édu gó! Makédu-édu gó tô mga manubù na góddô tun ta banuwa, su masig dán midup tô tállu pa mga panaligan katô trumpeta dan!”

9 Na, igidup tô ikalima panaligan katô trumpeta din, asta duwán igkita ku iring na karani tun ta banuwa, su taganà sikandin idabù tikud tun ta langit. Igbággayan sikandin ka susi ébô pókéan din tô ságpáng katô bóbbó na ándà ágtamanán tô kadalámman. ² Igpókéan din tô ságpáng katô bóbbó, asta igluwà tô ábbál iring na ágtikud tun ta dakál ággóbbówanan. Tô álló isidalungan asta igmangittáng, su igluwà tô ábbál tikud tun ta bóbbó. ³ Igluwà tô marapung mga apang tikud tun ta ábbál, asta igbággayan dan ka katulusan ébô makadadat katô mga manubù ukit katô sággád dan iring na aras ka mananipit. ⁴ Ikgagiyán sikandan na di dan dadattan tô sigbát, tô mga pamulanán, asta tô mga kayu. Asal mému dan dád dadattan tô mga manubù na ándà pató ka Manama tun ta bukád dan. ⁵ Agad mému dan irrayatan tô mga manubù dalám ka lima bulan, asal di dan mému matayan tô mga manubù. Iring na aras ka mananipit tô kérrayat dan katô mga manubù. ⁶ Dalám katô lima bulan, pamasakán katô mga manubù tô kapókit ébô maté dan, asal ándà kitanán dan. Agad kakalyag dan na maté, asal di dan makému.

⁷ Tô lawa katô mga apang iring na lawa ka kudà na sakayan katô manubù na gumira. Iring na korona na bulawan tô igtagù tun ta ulu dan. Tô báttuk dan iring na báttuk ka manubù, ⁸ mallayat tô ulu dan iring na ulu ka bayi, asta tô ngipán dan iring na ngipán ka liyun. ⁹ Tô kagpa dan iring na putó kalasag. Tô iglayang dan, igdagunut tô pakpak dan iring na dagunután ka marapung mga kalesa na ágguyudán ka kudà na ágpalayug tun ta gira. ¹⁰ Tô ikug dan iring na ikug ka mananipit, su duwán sággád ébô makadadat dan katô mga manubù dalám ka lima bulan. ¹¹ Hari dan tô panaligan tikud tun ta bóbbó na ándà ágtamanán tô kadalámman. Si Abbadon tô ngadan din tun ta kinagiyan ka Hebreo. Si Apolyon ^{††} tô ngadan din tun ta kinagiyan ka Griego.

¹² Ipángnga dán tô tagnà karasayan, asal duwán pa duwa karasayan na dumunggù.

¹³ Na, igidup tô ikannám panaligan katô trumpeta din, asta duwán igdinág ku na igkagi tikud tun ta áppat panga katô dakál ággóbbówanan na bulawan tun ta saruwan ka Manama. ¹⁴ Ikgagi tô igdinág ku tun ta ikannám panaligan na igpid katô trumpeta, na mà din, “Lángngai nu tô áppat panaligan na igbagkás tun ta dakál Wayig ka Eufates.”

¹⁵ Purisu iglángngaan katô ikannám panaligan tô áppat panaligan na igpataganà para kani ámmé, bulan, álló asta oras ni, ébô matayan dan tô ikatállu bahin ka mga manubù. ¹⁶ Idinág ku tô karapungan katô mga sundalo na ágsaké ka kudà, na duwa gatus milyon (200,000,000). ¹⁷ Iring kani tô bónnóng katô mga kudà asta katô mga sundalo na igpakita kanak. Tô mga sun-

† 7:16 Ahaán tô Isaias 49:10; Salmo 121:6. †† 7:17 Ahaán tô Salmo 23:2; Isaias 25:8. ‡ 8:3 Ahaán tô Salmo 141:2.

†† 9:11 Tô kóbadan katô duwa ngadan din, Taradadat.

dalo na ágsaké duwán mga umpak dan na mallutù putó, iring na kallutù ka apuy. Duwán mga umpak dan na malunnó, iring na baták ka batu na ánggadanan sapiro na dakál é lagà. Duwán mga umpak dan na mararag, iring na asupri. Tô ulu katô mga kudà dan iring na ulu ka liyun, asta tikud tun ta babbà dan igluwà tô apuy, tô ábbál asta tô asupri. ¹⁸ Inaté tô ikatállu bahin katô mga manubù ukit kani tállu kadattan na apuy, ábbál, asta asupri na igluwà tikud tun ta babbà katô mga kudà dan. ¹⁹ Tun ta babbà asta tun ta ikug katô kudà duwán makadadat, su tô ikug dan iring na áppuy na garas, asta tô gó é makadadat katô mga manubù.

²⁰ Tô mga manubù na isamà asta ándà matayi katô mga kudà na makadadat, ándà dan rákkád katô mga madat na iglumun dan. Ándà dan sódô ka kapangadap dan katô madat mga espíritu asta katô mga ágmanaman na di pakakita, di pakadinág, asta di pakapanó na igimu dan tikud tun ta bulawan, mapputi bulawan, bu-runsi, batu, asta kayu. ²¹ Ándà rákkád tô mga manubù katô kamaté dan, katô katimbaluy dan, katô kalayuk dan katô ánnà kandan sawa ó duma, asta katô katakó dan.

Tô panaligan asta tô délák papel

10 Na, igkita ku tô ássa matulus panaligan na ig-sunnad tikud tun ta langit. Itángngás sikandin ka sagulapun, asta duwán binangunan na igpabówwó katô ulu din. Ágséllà tô báttuk din iring na sánnang ka álló, asta tô mga paa din iring na mga sumbál na ágrá-grág. ² Tun ta bállad din igawidan din tô délák papel na ándà luluni. Tô kawanan paa din igpagit din tun ta tángnga-an ka dagat, asta tô ibang paa din igpagit din tun ta tanà. ³ Igullaó sikandin iring na kagi ka liyun. Tô igullaó sikandin, igkilat ka makapittu. ⁴ Tô igkilat ka makapittu, sumulatta pád katô kagi na igdinág ku. Asal igdinág ku tô igkagi tikud tun ta langit, na mà din, “Yaka ágsulat katô igkagi katô pittu mga kilat, su di mému gulitán.”

⁵ Na, tô panaligan na igkita ku na igtindág tun ta dagat asta tanà, igtayó sikandin ka kawanan bállad din, ⁶ asta igtandô sikandin ukit katô ngadan ka manté Manama sippang ka ándà ágtamanán, tô igimu katô langit, tanà, dagat, asta langun-langun. Igtandô din na di dán maring-baring, ⁷ su ka midup tô ikapittu panaligan katô trumpeta din, tumanán katô Manama tô kakalyag din na taganà din igulit tun ta mga propeta na ágsuguánnán din sayyan.

⁸ Na, igkagi puman kanak tô igdinág ku tikud tun ta langit, na mà din, “Sadun ka tun ta panaligan na igtindág tun ta dagat asta tun ta tanà. Kangé nu tô papel na ándà luluni tun ta bállad din.”

⁹ Purisu igsadunna tun ta panaligan, asta igpamuyù ku tô délák papel. Igkagi sikandin, na mà din, “Tanggap nu ni papel, asta kan nu. Mammis iring na tánnáb tun ta babbà nu, asal ka dumunggu ni tun ta gátták nu kumappait.” †

† 10:9 Ahaán tô Ezequias 2:8-3:3.

¹⁰ Purisu igtanggap ku tô délák papel na igpid katô panaligan, asta igkan ku. Mammis iring na tánnáb tun ta babbà ku, asal tô iglámád ku, igmappait tun ta gátták ku. ¹¹ Na, igkagi puman tô igdinág ku tikud tun ta langit, na mà din, “Kailangan mulit-ulit ka puman katô ágpakagin ku áknikó tingód katô marapung klasi ka mga manubù, mga banuwa, mga kinagiyan asta mga hari.”

Tô duwa taraulit ka kabánnalan

11 Na, duwán pagtáppáng iring na tukád na ig-bággé kanak. Duwán igkagi kanak, na mà din, “Tindág ka, asta táppáng nu tô templo ka Manama asta tô dakál ággóbbówanan, asta iyap nu tô mga manubù na ágpangadap dutun. ² Asal yaka ágtáppáng katô plasa tun ta luwà katô templo. Pabayà nu yan, su igbággé tun ta mga ánnà Judio. Sumulung dan katô ugis lunsud ka Jerusalem dalám ka kappatan duwa (42) bulan. ³ Papiddán ku tô duwa taraulit na gumpak ka óggét na gimun sako, †† asta pakagin ku sikandan dalám ka sábbad mararan duwa gatus kannámman (1,260) álló.”

⁴ Tô duwa taraulit na papiddán din, tô gó tô igtádduan katô panunggingan sayyan tingód katô duwa kayu olibo asta tô duwa sulù tun ta saruwan katô Áglangngagán na ágpangulu katô langun manubù nit banuwa. ⁵ Atin ka duwán dumadat katô duwa taraulit, duwán apuy na lumuwà tikud tun ta babbà dan ébô góbbón tô mga usig dan. Ukit katô apuy, matayan dan tô mga dumadat kandan. ⁶ Papiddán tô duwa taraulit ébô dalangan dan tô mga sagulapun ébô di mudan dalám ka álló ka kapakagi ka Manama kandan. Papiddán dan ébô imun na dipanug tô mga wayig, asta ir-rayatan dan tô mga manubù nit banuwa ukit katô mga kadattan agad kadángngan é kakalyag dan. ⁷ Atin ka mapángnga dan mulit-ulit, sulungán dan katô magani mannanap na lumuwà tikud tun ta bóbbó na ándà ágtamanán tô kadalámman. Talun katô magani mannanap tô duwa taraulit, asta matayan din sikandan. ⁸ Tô mga lawa katô inaté pabayaán tun ta dakál dalan katô ágkabantug lunsud na igmatayan katô Áglangngagán dan na igpansalan tun ta krus. Tun ta panunggingan tingód katô lunsud, ánggadanan tô lunsud Sodoma ‡ ó Ehipto. ⁹ Marapung tô mga manubù na madun tikud tun ta ássa-ássa klasi ka mga manubù, mga grupo, mga kinagiyan asta mga banuwa ébô sumállág dan katô mga lawa katô duwa taraulit dalám ka tállu álló ágtángngà. Di mému kandan ka láb-bángngán tô duwa lawa. ¹⁰ Kadayawan tô mga manubù na góddô tun ta banuwa tingód ka kamatayan katô duwa taraulit. Purisu palimudé dan, asta pabággayé dan ka mga gasa, su inaté dán tô duwa propeta na taganà igdadat kandan. ¹¹ Asal pángnga ka

†† 11:3 Gumpak dan ka óggét na gimun sako, su tô gó tô pató na kailangan rumákkád tô mga manubù na gulitan dan. ‡ 11:8 Sodoma tô lunsud na madani tun ta Ranó ka Asin na igdadattan ka Manama sayyan ukit katô apuy su tuu madat tô áglumun ka mga taga Sodoma. Ahaán tô Genesis 19:23-26.

tállu álló ágtángngà, iganté puman ka Manama tô duwa taraulit, asta igtindág dan. Purisu tuu imáddangan tô mga manubù na igsállág kandan. ¹² Duwán igdinág katô duwa taraulit na igkagi ka mabákkár tikud tun ta langit, na mà din, "Sadun kó dini!"

Na, ibatun tô duwa taraulit tun ta langit na igtákkásan ka sagulapun, asta isállággan katô mga usig dan. ¹³ Tigkô dád duwán mabákkár linug, asta idattan tô ikasapulù bahin ka mga balé tun ta lunsud. Pittu mararan (7,000) tô mga manubù na inaté tingód katô linug. Tuu imáddangan tô mga manubù na isamà, asta igdurung dan tô Manama na góddô tun ta langit.

¹⁴ Ipángnga dán tô ikaduwa karasayan, asal duwán pa ikatállu karasayan na masig dumunggu.

Ikapittu trumpeta

¹⁵ Na, igidup tô ikapittu panaligan katô trumpeta din, asta marapung tô mga igkagi ka mabákkár tun ta langit, na mà dan, "Tô mga pangulu ka manubù isakup dán tun ta pagpangulu katô Áglangngagán ta asta katô kandin Mesiyas. † Mangulu sikandin sippang ka ándà ágtamanán." ††

¹⁶ Na, iglingkóód tô duwa pulù áppat (24) mga ág-pangulun na gunsad tun ta saruwan ka Manama, asta igpangadap dan katô Manama. ¹⁷ Igkagi sikandan, na mà dan, "Áglangngagán dé na Manama na matulus, duwán kad sayyan asta áknganni. Ágpasalamat ké áknikó su igpakita nud na matulus ka, asta igtigkané kad ágpangulu nit banuwa. ¹⁸ Agad isókó tô mga manubù áknikó, asal igdunggu dán tô álló na sumupak ka kandan, asta tô álló na rumuud ka katô mga manubù na inaté. Igdunggu dán tô álló na mággé ka katô pulusán tun ta mga ágsuguánnán nu na mga propeta, asta tun ta mga sakup nu asta mga manubù na ágrespeto áknikó agad ágkayù-ayuan ó mallayat é kamanubuan. Igdunggu dán tô álló na matayan nu tô mga manubù na igdadat katô banuwa."

¹⁹ Na, igpókéan tô templo ka Manama tun ta langit, asta igkita ku tô kaban na ágtaguan katô kasabotan ka Manama. Igkirám, mabákkár tô dalágdág ka kilat, iglinug, asta idabù tô magdakál mga ayis iring na mga batu.

Kasalábbuan tingód katô bayi asta dragon

12 Na, duwán dakál kasalábbuan na igkita ku tun ta langit. Igkita ku tô bayi na igumpak katô iring na álló. Duwán bulan tun ta siyung katô mga paa din, asta duwán sapulù duwa (12) karani na igkorona tun ta ulu din. ² Masig dán mamasusu tô bayi, asta igullaó sikandin tingód katô kasakit, su ágpangalalan sikandin. ‡

³ Na, duwán ássa kasalábbuan na igkita ku tun ta langit. Duwán dakál mallutù dragon na igkita ku. Pittu tô mga ulu din, sapulù (10) tô mga panga din, asta

† 11:15a Mesiyas tô kagi ka Hebreo na magunawa katô kagi ka Griego "Cristo." Tô kóbadan kani, "tô isalin ka Manama." Si Jesu-Cristo tô ánggadanan na Mesiyas. †† 11:15b Ahaán tô Daniel 7:14. ‡ 12:2 Ahaán tô Miqneas 4:10.

duwán korona tun ta tagsábbad-sábbad katô ulu din.

⁴ Ukit katô ikug din, igkarit din tô ikatállu bahin ka mga karani, asta igdabù din tô mga karani tun ta banuwa. Igtindág tô dragon tun ta tubang katô bayi na masig dán mamasusu ébô sékót din kannán tô batà na pamasusun katô bayi. ⁵ Duwán batà mama na ipamasusu, asta sikandin tô mangulu katô langun manubù nit banuwa, asta ándà makatu kandin. Asal igdagmit ka Manama tô batà, asta igpid din tun ta gunsadanan din tun ta langit. ⁶ Igpalaguy tô bayi tun ta disyerto, su duwán lugar na igtaganà katô Manama ébô dóppónan din tô bayi dalám ka sábbad mararan duwa gatus kannámmán (1,260) álló.

⁷ Na, duwán gira tun ta langit. Si Miguel †† tô igpid katô mga panaligan ka Manama, asta igsulung dan tô dragon. Agad igatu tô dragon asta tô mga panaligan din, ⁸ asal italu tô dragon asta tô mga panaligan din, asta igpéwà dan tikud tun ta langit. ⁹ Igdabù tô dakál dragon tikud tun ta langit. Sikandin tô áppuy sayyan, asta ánggadanan ki Maibuyan ó Satanas. Katig sikandin áglimbung katô langun manubù tun ta banuwa. Igdabù sikandin asta tô mga panaligan din tun ta banuwa.

¹⁰ Na, igdinág ku tô kagi na mabákkár tun ta langit, na mà din, "Igdunggu dán tô álló na tábbusán ka Manama tô mga manubù. Igpakita din dán na matulus sikandin. Igtigkané dán tô pagpangulu ka Manama, asta igpapangulu din dán tô Mesiyas, su igdabù din dán tikud tun ta langit tô ágdimanda tingód katô mga kataladi ta. Dì sikandin ágsódô ágdimanda tingód kandan tun ta saruwan katô Manama dé agad álló asta dukilám. ¹¹ Italu dán si Maibuyan katô mga ágpampamaké ukit katô dipanug katô Nati Karnero na igmatayan tun ta krus, asta ukit katô kólit dan tingód ki Jesu-Cristo. Dì dan ágkamáddangan agad matayan dan. ¹² Purisu kailangan kadayawan kó na mga taga langit asta sikiyu na góddô tun ta langit! Asal makédu-édu kó gó na mga taga tanà asta mga taga dagat, su igdunggu dán si Maibuyan tun áknuyu. Tuu isókó sikandin, su isóddóran din na masig dán sikandin supakan!"

¹³ Tô ikasóddór tô dragon na igdabù dán sikandin tun ta banuwa, igagtà din tô bayi na igpamasusu ka batà mama. ¹⁴ Asal duwán duwa pakpak na iring na pakpak ka dakál banug na igbággé ka Manama tun ta bayi ébô makalayang sikandin tun ta disyerto asta dì kasabban katô dragon. Dóppónan sikandin ka Manama dalám ka tállu ámmé ágtángngà. ¹⁵ Igpaluwà katô dragon tô dakál wayig tikud tun ta babbà din ébô anudán din tô bayi, ¹⁶ asal igtabangan katô tanà tô bayi, su ibóbbówan tô tanà, asta ikahu tô dakál wayig na igpaluwà katô dragon tikud tun ta babbà din. ¹⁷ Purisu isókó tô dragon katô bayi, asta igtigkané sikandin igsulung katô duma mga gabatà katô bayi. Sikandan tô ágbánnal katô mga sugù ka Manama asta gulit katô kabánnalan na ágtinuruán tingód ki Jesus.

†† 12:7 Si Miguel tô sábbad pangulu katô mga panaligan ka Manama. Ahaán tô Judas bersikulo 9.

Igtindág tô dragon tun ta baklayanán na madani tun ta dagat.

Tô duwa mannanap

13 Na, igkita ku tô magani mannanap na igláltó tikud tun ta dagat. Sapulù (10) tô mga panga din, asta pittu tô mga ulu din. Duwán korona na igtagù tun ta tagsábbad-sábbad panga din. Duwán tuu madat ngadan na ágtulád ka Manama na igsulat tun ta mga ulu din. ² Tô magani mannanap na igkita ku iring na magani mannanap ka kabánnásson na ánggadan leypardo. Tô mga paa din iring na paa ka mannanap ka kabánnásson na ánggadan oso. Tô babbà din iring na babbà ka liyun. Igbággé katô dragon tun ta magani mannanap tô katulusan din, tô pagpangulu din, asta tô kapid din. ³ Tô sábbad ulu katô magani mannanap duwán dakál amù, asta iring na makamaté. Asal inólian, asta isalábbuan gó tô langun manubù nit banuwa, asta igtákkás dan katô magani mannanap. ⁴ Igpangadap dan tô dragon, su sikandin tô igbággé katô pagpangulu tun ta magani mannanap. Igpangadap dan tô magani mannanap, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Ándà palang makéring kani magani mannanap, asta ándà makatu kandin.”

⁵ Igpabayà pô ka Manama tô kapadadurung katô magani mannanap asta tô katulád din kandin, asta tô kalumu din ka madat dalám katô kappatan duwa (42) bulan. ⁶ Tô igkagi sikandin, igtulád din tô Manama, tô góddóan ka Manama tun ta langit, asta tô mga ágpamaké ka Manama na góddô tun datas ta langit. ⁷ Igpabayà pô ka Manama tô kasulung katô magani mannanap katô mga sakup ka Manama tun ta banuwa, asta tô kapanalu katô magani mannanap kandan. Inému sikandin na pangulu katô langun grupo, mga klasi ka manubù, mga kinagiyan, asta mga banuwa. ⁸ Pangadapán tô magani mannanap katô langun manubù na góddô tun ta banuwa, agad sadan tô mga manubù na ándà kasulat tô ngadan dan tun ta libro ka kantayan. [†] Tô ándà pa imuwi tô banuwa, taganà gó igsulat tô mga ngadan dan tun ta libro katô Nati Karnero na igmatayan.

⁹ Kailangan maminág kó ébô makagpát kó kani ággagin ku.

¹⁰ Sikiyu na igsalin ébô ámmáttán, matuman kó gó ámmáttán.

Sikiyu na igsalin ébô matayan ukit ka kampilan, matayan kó gó ukit ka kampilan. ^{††}

Purisu sikita na mga sakup ka Manama, kailangan tumiis ki katô kahirapan, asta kailangan sumarig ki katô Manama.

¹¹ Na, igkita ku tô sábbad magani mannanap na igluwà tikud tun ta siráb ka tanà. Duwán duwa panga din iring na panga ka nati ka karnero, asta tô kagi din iring na kagi ka dragon. ¹² Iggamit din tô katulusan katô tagnà magani mannanap ébô piritán din tô mga manubù nit banuwa na mangadap katô tagnà magani

mannanap na duwán amù na makamaté na inólian dán. ¹³ Marapung tô mga kasalábbuan na igimu katô ikaduwa mannanap, su duwán apuy na igdabù din tikud tun ta langit na igkita katô mga manubù. ¹⁴ Ukit katô mga kasalábbuan na igpalumu katô ikaduwa mannanap kandin, iglimbungan din tô mga manubù nit banuwa. Igsugù din sikandan ébô imun dan tô ágmanaman na iring katô bónnóng ka tagnà mannanap na inamù ka kampilan asal ándà kamaté. ¹⁵ Igbággé katô ikaduwa mannanap tô lagingan tun ta ágmanaman na igpému. Purisu ikakagi tô ágmanaman, asta igpamatayan din tô mga manubù na di ágpangadap kandin. ¹⁶ Igpatówan din pagsik tô langun manubù tun ta kawatan bállad dan ó tun ta bukád dan, agad ággangadanan ó di ággangadanan, agad ággaduwánan ó ággayù-ayuan, agad állang ó ánnà. ¹⁷ Ándà makabáli, asta ándà makabarigya ka di dan patówan katô ngadan ka magani mannanap ó numero katô ngadan din. ¹⁸ Kailangan duwán kapandayan katô mubad ka panunggiringan ka numero katô ngadan ka mannanap, su igállás tô ngadan din tun ta numero ka manubù na ánnám gatus kannámman ánnám (666).

Kanta katô mga ágtákkás katô Nati Karnero

14 Na, igkita ku tô Nati Karnero na igtindág tun ta pabungan na ánggadan Sion. [‡] Dutun pagsik tô kadumaan din na sábbad gatus kappatan áppat mararan (144,000) mga manubù. Sikandan tô mga manubù na duwán ngadan katô Nati Karnero asta ngadan katô Ámmà din na Manama na igsulat tun ta bukád dan. ^{†12} Na, duwán igdinág ku tun ta langit na igkagi iring na arukán ka magdakál mga wayig na garus, asta iring na mabákkár dalágdág ka kilat. Tô kagi na igdinág ku iring na dagingán ka marapung mga ágpadaging ka alpa. ³ Igtindág dan tun ta saruwan katô gunsadanan ka pangulu, katô áppat matulus mannanap, asta katô mga ágpangulun. Igganta dan ka mantu kanta. Ándà duma na ikakatig ka mantu kanta katô sábbad gatus kappatan áppat mararan (144,000) mga manubù na itábbus tikud tun ta mga manubù na góddô tun ta banuwa. ⁴ Matalláng dan mga manubù su iring dan na mallaki na ándà pa layuk ka bayi. Ágtákkás dan katô Nati Karnero agad ánda é ágsadunan din. Itábbus dan tikud tun ta banuwa, asta inému dan na iring na tagnà buuy na ágbággén tun ta Manama asta tun ta Nati Karnero. ⁵ Ándà palang bulaló na igkagi dan, su matalláng dan.

Tô tállu panaligan

⁶ Na, igkita ku tô ássa panaligan na áglayang tun ta kawang-awangan. Igulit din tô madigár gulitán na di ággapalin tun ta mga manubù na igóddô tun ta kaluwagan kani banuwa, agad tun ta langun banuwa, mga grupo, mga kinagiyan asta mga klasi ka manubù. ⁷ Iggkagi sikandin ka mabákkár, na mà din, “Respetowi

[†] 13:8 Tingód katô libro ka kantayan, ahaán tô 3:5. ^{††} 13:10 Ahaán tô Jeremias 15:2.

[‡] 14:1a Sion tô ássa ngadan katô lunsud ka Jerusalem. ^{‡†} 14:1b Ahaán tô Ezequias 9:4.

yu tô Manama, asta pabantug yu sikandin, su igdunggù dán tô álló na ruudan din tô mga manubù. Kailangan pangadapán yu sikandin na igimu ka langit, tanà, dagat, asta mga sánnáp.”

⁸ Duwán ikaduwa panaligan na igtalundug katô tag-nà, asta igullaó sikandin, na mà din, “Idattan dán tô ágkabantug lunsud na ánggadan Babilonia, su igkinnaman katô mga taga Babilonia tô langun manubù tun ta kaluwagan ka banuwa ébô masakup dan tun ta madat lumu dan.” †

⁹ Na, duwán ikatállu panaligan na igtalundug katô ikaduwa, asta igullaó sikandin, na mà din, “Atin ka mangadap tô mga manubù katô magani mannanap asta katô ágmanaman na igpému din, asta patówan dan tun ta bukád ó tun ta bállad, ¹⁰ supakan dan ka Manama, su ikataganà dán sikandin sumupak, asta ándà kédu din. Supakan ka Manama sikandan ukít ka apuy asta asupri tun ta saruwan katô mga panaligan ka Manama asta tun ta Nati Karnero. ¹¹ Mábbál tô apuy katô supak din kandan sippang ka ándà ágta-manán. Agad álló ó dukilám, ñi gó sumódô tô supak kandan, su igpangadap dan katô magani mannanap asta katô ágmanaman na igpému din, asta igpatówan dan ka ngadan katô magani mannanap.”

¹² Kailangan tumiis katô kahirapan tô mga sakup ka Manama, tô mga manubù na ágtuman katô mga sugù ka Manama asta ágpamaké ki Jesus.

¹³ Na, duwán igdinág ku na igkagi tikud tun ta langit, na mà din, “Sulat nu ni. Agad maté tô mga ágpamaké katô Áglangngagán, asal kadayawan dan.”

Igkagi tô Ugis Espiritu, na mà din, “Kadayawan dan gó su sumódô dan katô lumu dan, asta makapaginawa dan dán, su duwán madigár bággén kandan tingód katô madigár linumuwan dan!”

Supak tun ta banuwa

¹⁴ Na, igkita ku tô mapputi sagulapun, asta duwán igunsad dutun na iring na bónnóng katô Igpamanubù. †† Duwán korona na bulawan na igtagù tun ta ulu din, asta duwán matam garab na gawidan din. ¹⁵ Duwán ássa panaligan na igluwà tikud tun ta templo, asta igtawar sikandin ka mabákkár tun ta igunsad tun ta sagulapun, na mà din, “Gamit nud tô garab nu, asta káttu kad. Igdunggù dán tô álló ka kakáttu, su tuu dán malutù tô ágkáttun tun ta banuwa.” ‡

¹⁶ Purisu tô igunsad tun ta sagulapun, iggamit din tô garab din, asta igkátuwan din ni banuwa.

¹⁷ Na, duwán ássa panaligan na igluwà tikud tun ta templo tun ta langit, asta duwán pagsik matam garab din. ¹⁸ Na, igdunggù tô ássa panaligan tikud tun ta dakál ággóbbówanan ka pamammut tun ta templo. Sikandin tô ágtómmóng ka apuy tun ta dakál ággóbbówanan. Igtawar sikandin ka mabákkár tun ta panaligan na igpid ka garab, na mà din, “Gamit nud tô garab

† 14:8 Ahaán tô Isaias 21:9. †† 14:14 Tô kagi “Igpamanubù” tô iggamit i Jesus, su sikandin tô Manama na igpamanubù ébô tábusán ki ikandin tikud tun ta salà. ‡ 14:15 Ahaán tô Joel 3:13. Magunawa tun ta bersikulo 18.

nu, asta kangé nud tô mga buuy ka paras tun ta banuwa, su malutù dán.”

¹⁹ Purisu iggamit katô panaligan tô garab din, asta igkangé din tô mga buuy ka paras tun ta banuwa. Igdabù din tun ta dakál garikanan ka buuy ka paras na panunggiringan ka supak ka Manama katô mga masalà-salà. ²⁰ Na, igarik tô mga igkangé tun ta garikanan tun ta luwà ka lunsud, asta sábbad metro ágtángngà tô kadalámman katô dipanug. Igarus tô dipanug tikud tun ta garikanan sippang ka mga tállu gatus (300) kilometro.

Tô mga panaligan na igpid ka mga kadattan

15 Na, duwán ássa dakál kasalábbuan na igkita ku tun ta langit na tuu makasalábbù. Duwán pittu mga panaligan na igpid ka pittu mga kadattan. Ni gó tô ágtamanán ka kadattan, su ni gó tô ágtamanán katô supak ka Manama.

² Duwán igkita ku iring na ranó na tuu matiód iring na pangalungan, asal ibaláttan ka apuy. Igkita ku tô mga manubù na ikapanalu katô magani mannanap, su ándà dan pangadap katô ágmanaman na igpému din, asta ándà dan papató katô numero ka ngadan din. Igtindág dan tun ta ligad katô matiód ranó, asta igpadaging dan tô mga alpa na igbággé ka Manama kandan. ³ Igkanta dan katô kanta i Moises †† na ágsug-uánnán ka Manama sayyan, asta tô kanta katô Nati Karnero, na mà dan,

“Áglangngagán na matulus Manama, tuu madigár tô áglumun nu!

Nángngà asta ágkasarigan tô áglumun nu. Sikuna tô hari tun ta langun banuwa!

⁴ Áglangngagán, respetowan ka asta pabantugán ka katô langun manubù, su sikuna dád tô ugis.

Pangadapán ka katô mga manubù tun ta langun banuwa,

su igpakita nud na madigár tô áglumun nu.”

⁵ Na, pángnga igkanta dan, igkita ku na igpókéan tô templo ka Manama tun ta langit, asta igkita ku tô tun dalám katô Ugis Lugar na ágtaguan katô mga sugù ka Manama na igsulat. ⁶ Igluwà tikud tun ta templo tô pitu mga panaligan na igpid katô pittu mga kadattan. Igumpak dan ka mapputi kapa na ágséllà, asta bulawan tô iglibád tun ta kagpa dan. ⁷ Duwán pittu mga bulawan linipung na ipánnù katô supak ka Manama na manté ka ándà ágtamanán. Tô gó tô igbággé katô sábbad katô áppat matulus mannanap tun ta pittu mga panaligan. ⁸ Ipánnù tô templo ka ábbál na pató katô kabantug asta katulusan ka Manama, asta ándà makahu tun ta templo sippang ka mapángnga tô pittu mga kadattan na igpid katô pittu mga panaligan.

Mga linipung na igtaguan katô supak ka Manama

16 Na, duwán igdinág ku tun ta templo na igtawar ka mabákkár tun ta pittu mga panaligan, na mà

†† 15:3 Ahaán tô Exodo 15:1; Salmo 145:17.

din, "Pid yu tô pittu mga linipung tun ta banuwa, asta busbus yu, su tô gó tô supak ka Manama."

² Purisu igpid katô tagnà panaligan tô linipung din, asta igbusbus din tun ta banuwa. Madat asta tuu masakit tô bakukang na igdunggù tun ta mga manubù na igpatówan katô magani mannanap asta igpangadap katô ágmanaman na igpému din.

³ Na, igbusbus katô ikaduwa panaligan tô linipung din tun ta dagat. Purisu tô dagat inému na dipanug, iring na dipanug ka manubù na inaté, asta inaté tô langun tun dalám ka dagat.

⁴ Na, igbusbus katô ikatállu panaligan tô linipung din tun ta mga wayig asta tun ta mga sánnáp. Purisu tô langun wayig inému na dipanug. ⁵ Igdinág ku tô panaligan na igсарigan katô mga wayig, na mà din, "Ugis Manama na duwán áknganni, asta duwán sayyan, matullid tô karuud nu katô mga manubù áknganni, ⁶ su igmaté dan katô mga sakup nu asta katô mga propeta nu sayyan. Purisu igpénám nu ka dipanug tô mga igsupakan nu, su tô gó tô nángngà kandan!"

⁷ Duwán igdinág ku tun ta dakál ággóbbówanan na igullaó, na mà din, "Áglangngagán na matulus Manama, nángngà asta matullid tô supak nu katô mga manubù!"

⁸ Na, igbusbus katô ikappat panaligan tô linipung din tun ta álló, asta ilapa tô mga manubù ukit katô tuu kénit. ⁹ Ilapa dan su tuu igménit tô álló, asta igtulád dan tô Manama na igpapid kani mga kadattan. Asal ándà dan rákkád katô madat lumu dan, asta ándà dan durung ka Manama.

¹⁰ Na, igbusbus katô ikalima panaligan tô linipung din tun ta gunsadanan katô magani mannanap, asta igmangittáng tô ágpanguluwan din. Igkagat katô mga manubù tô dilà dan tingód katô kasakit na igdunggù kandan. ¹¹ Igtulád dan tô Manama tun ta langit tingód katô mga kasakit asta mga bakukang na inókitan dan. Asal ándà dan rákkád katô madat mga lumu dan.

¹² Na, igbusbus katô ikannám panaligan tô linipung din tun ta dakál Wayig ka Eufates. Purisu itittì tô wayig ébô makókit tô mga hari na dumunggù tikud tun ta silatan. ¹³ Igkita ku tô tállu madat espiritu, asta tô bónnóng dan iring na bakbak. Igluwà tô sábbad tikud tun ta babbà katô dragon, igluwà tô ikaduwa tikud tun ta babbà katô magani mannanap, asta igluwà tô ikatállu tikud tun ta babbà katô bulalón propeta. ¹⁴ Tô tállu madat espiritu ikému ka mga kasalábbuan, asta igpapid dan i Maibuyan tun ta langun hari tun ta kaluwagan ka banuwa ébô limudán dan tô mga sundalo, su matu dan katô Manama na matulus ka dumunggù tô álló na manalu tô Manama katô langun-langun. ¹⁵ Purisu iglimud katô tállu madat espiritu tô mga hari asta tô mga sundalo katô mga hari tun ta lugar na ánggadanan Armagedon tun ta kinagiyan ka Hebreo.

Igkagi tô Áglangngagán, na mà din, "Tô kadunggù ku iring na kadunggù ka takón na di kasóddóran! Kayawan tô di ágtudug tun ta kadunggù ku, asal

gumpak ébô di kitanán na ándà umpak asta di kayyaan tun ta tubang katô mga manubù!"

¹⁷ Na, igbusbus katô ikapittu panaligan tô linipung din tun ta karamag, asta duwán igtawar ka mabákkár tikud tun ta gunsadanan ka Manama tun ta templo, na mà din, "Ipángnga dán!"

¹⁸ Tigkô dád igkirám, duwán mabákkár dalágdág ka kilat, asta duwán dakál linug. Tikud tun ta katigkanayan ka banuwa, ándà palang manubù na igriyu ka linug iring kani, su tuu igkálláng-kálláng tô tanà. ¹⁹ Tô ágkabantug lunsud ka Babilonia ibahin ka tállu, asta idattan tô mga lunsud ka banuwa. Igtuman ka Manama tô tandô din tingód katô mga taga Babilonia. Purisu igpadungguan din sikandan ka supak din, su tuu isókó sikandin. ²⁰ Inandà tô langun purù asta tô langun pabungan. ²¹ Idabuan tô mga manubù ka magdakál mga ayis tikud tun ta langit iring na magdakál mga batu na kaliman (50) kilo tô kabággat katô tagsábbad-sábbad abuk. Igtulád dan tô Manama su tuu makamáddang tô kadattan.

Ágkabantug madat bayi

17 Na, igpadani kanak tô sábbad panaligan na taganà igpid katô linipung, asta igkagi sikandin, na mà din, "Tákkás ka kanak, asta pakitanán ku áknikó tô supak ka Manama katô madat bayi na ágkabantug asta gunsad tun ta marapung mga wayig. ¹² Iglayukan sikandin katô mga hari ka banuwa, asta ilasing tô mga manubù na góddô tun ta banuwa ukit katô bino na igpénám din kandan ébô lumayuk dan kandin."

³ Na, igpidda katô panaligan tun ta disyerto, asta duwán igpakita katô Ugis Espiritu kanak. Igkita ku tô madat bayi na igsaké ka mallutù magani mannanap. Marapung tô mga ngadan na ágbuyas-buyas ka Manama na igsulat tun ta lawa katô mannanap, asta pittu tô mga ulu din asta sapulù (10) tô mga panga din. ⁴ Tô madat bayi igumpak ka mallutù na tuu dakál é lagà iring na gumpakán ka hari. Igtaguan sikandin ka bulawan, mga batu na dakál é lagà, asta mga perlas. Igawidan din tô bulawan kopa na ipánnù ka mga madat asta maripà tingód ka kalayuk din katô mga ánnà kandin duma. ⁵ Tun ta bukád din igsulat tô ngadan na duwán kóbadan na ikallás, "BABILONIA NA ÁGKABANTUG LUNSUD, ASTA ÁGTIKUDAN KATÔ MADAT MGA GABAYI ASTA MGA KADATTAN NIT BANUWA." ⁶ Igkita ku na ilasing dán tô madat bayi, su iginám din tô dipanug katô mga sakup ka Manama na igmatayan din su igulit dan tingód ki Jesus.

Tô igkita a katô madat bayi, tuuwa isalábbuan. ⁷ Asal igkagi tô panaligan, na mà din, "Yaka ágkasalábbuan, su ulitán kud áknikó tô kóbadan tingód kani madat bayi, asta tingód katô magani mannanap na igsakayan din na pittu tô mga ulu asta sapulù (10) tô mga panga. ⁸ Tô magani mannanap na igkita nu, agad manté dāngngan, asal áknganni inaté dán. Tun ta mabbabà timpo, lumuwà sikandin tikud tun ta bóbbó na ándà ágtamanán tô kadalámman. Dabuán sikandin tun ta

† 17:1 Ahaán tô Jeremias 51:13.

ágsupakanan. Kasalábbuan tō mga manubù na góddō tun ta banuwa na ándà kasulat tō ngadan dan tun ta libro ka kantayan. Tō gó tō libro na igsulat tō ándà pa imuwi ni banuwa. Kasalábbuan dan su tō magani mannanap manté dāngngan asta inaté, asal inanté puman.

⁹“Kailangan mapandé tō manubù ébō makagpát kani. Tō pittu mga ulu katō magani mannanap, tō gó tō pittu mga pabungan na gunsadan katō madat bayi. ¹⁰Tō pittu mga ulu katō magani mannanap, tō gó pagsik tō pittu mga hari. Inaté dán tō lima hari, duwán sábbad hari na manté áknganni, asta duwán pa sábbad hari na ándà pa pangulu. Atin ka dumunggù tō ikapittu hari, mangulu sikandin tun ta mabbabà timpo. ¹¹Tō magani mannanap na manté dāngngan asta inaté dán, tō gó tō ikawalu hari, asal magunawa sikandin katō pittu mga hari na ikóna, asta dungguan sikandin ka supak.

¹²“Tō sapulù (10) mga panga na igkita nu, tō gó tō sapulù (10) mga hari na ándà pa pangulu. Asal imun dan na mga hari, asta padāngngané dan mangulu na tákkássan katō magani mannanap, asal tun ta mabbabà dád timpo. ¹³Pasábbadé tō panámdám katō sapulù (10) hari, asta pasakup dan katō magani mannanap, asta mánnal dan kandin. ¹⁴Sumulung dan katō Nati Karnero, asal talun dín sikandan, su sikandin tō Áglangngagán katō langun ágpangulun, asta sikandin tō Hari katō langun hari. † Tō mga manubù na ágtákkás katō Nati Karnero, tō gó tō igtawar asta igsalin ka Manama, asta ágkasarigan dan.”

¹⁵Igkagi tō panaligan kanak, na mà din, “Tō mga wayig na igkita nu na igunsadan katō madat bayi, tō gó tō marapung klasi ka mga manubù na di ágkáyap tikud tun ta mga banuwa asta mga kinagiyen. ¹⁶Tō sapulù (10) mga panga na igkita nu asta tō magani mannanap masókó katō madat bayi. Sulungán dan tō bayi, adólan dan, kannán dan tō ákkud din, asta góbbón dan sikandin, ¹⁷su bággayan dan ka Manama ka kakalyag ébō tumanán dan tō ágdantulán din. Purisu pasábbadé dan ka panámdám ébō imun dan na pangulu dan tō magani mannanap sippang ka matuman tō kagi ka Manama na igsulat sayyan. ¹⁸Tō madat bayi na igkita nu, tō gó tō ágkabantug lunsud na ágpangulu katō langun hari ka banuwa.”

Kadattan katō Babilonia

18 Na, igkita ku tō ássa panaligan na igsunnad tikud tun ta langit. Matulus ni panaligan ni, asta igmappawà tō tibuk banuwa tingód katō séllaán din.

²Igullaó sikandin, na mà din,

“Idattan dán. Idattan dán tō ágkabantug lunsud ka Babilonia!

Inému dán góddóan ka madat mga espiritu.

Ipánnuan ka langun ka madat mga espiritu.

Ipánnuan ka langun ka maripà mga manuk ta kayu. ††

³Ikataglang tō langun manubù tun ta bówwó ka tanà katō madat mga kakalyag din.

Tō mga hari ka banuwa iglayuk kandin.

Iduwánnan tō mga negosyante tun ta banuwa ukit katō madat mga kakalyag din.” ‡

⁴Na, duwán igdinág ku tun ta langit na igkagi, na mà din, “Sikiyu na igpasakup kanak, iwà kód tikud tun ta lunsud ébō di kó makéring katō mga salà din, asta ébō di kó mapil katō supak na dumunggù kandin. ⁵Atin ka limudán tō mga salà din, dumunggù tun ta langit, su tuu marapung tō mga salà din, asta di gó kalingawan ka Manama. ⁶Agad ándin tō madat na iglumu din, tō gó tō lumun tun kandin, asta makaduwan pa luppián tō sulì kandin. Makaduwan pa luppián tō kasulì ka Manama kandin ka tandingán katō kérrayat katō bayi ka дума mga manubù. ⁷Agad igmánnu din tō kapaadurung din asta katuman din katō madat kakalyag din, asal tō sulì kandin tō kahirapan asta karanu. Igpanámdám sikandin na su rayna sikandin, di gó maranu iring katō mga balu. ⁸Purisu dalám ka sábbad dád álló, dungguan sikandin katō mga kadattan na mga bógó, ranu, asta ballus. Góbbón sikandin, su matulus tō Áglangngagán na Manama na rumuud kandin.”

⁹Atin ka kitanán tō ábbál tikud tun ta kagóbbó kandin, sumággó asta maranu tō mga hari na iglayuk kandin asta igpasábbad tun ta madat kakalyag din.

¹⁰Matud dan tun ta madiyù su agó mapil dan katō supak na dumunggù kandin, asta kumagi sikandan, na mà dan, “Makédu-édu gó! Makédu-édu gó tō tuu ágkabantug lunsud na Babilonia! Su tun ta sábbad dád oras, igdungguan ka supak.”

¹¹Sumággó asta maranu tō mga negosyante nit banuwa tingód katō kadadat kandin, su ándà dán málli katō mga ágbarigyaán dan ¹²na bulawan, mapputi bulawan, mga batu na dakál é lagà, mga perlas, mapputi óggét, óggét ka hari na dakál é lagà, mallutù óggét, mga kayu na pamammut, asta marapung klasi ka mga kaduwánnan na igimu tikud tun ta bangkil ka elefante, mga tabla na dakál é lagà, tumbaga, putó, asta batu marmol. ¹³Ándà málli katō mga kaningag, mga anag, pamammut na góbbón, bawì na ánggadanan mira, dità na pamammut, bino, langis ka olibo, harina, trigo, mga baka, mga karnero, mga kudà, mga kareton, asta agad mga állang dan.

¹⁴Kumagi tō mga negosyante, na mà dan, “Inandà dán tō mga ágkadigárran nu. Inandaan kad katō langun kaduwánnan nu na dakál é lagà, asta katō mga impán na ágpadadurungán nu, asta di nud kitanán!”

¹⁵Tō mga negosyante na iduwánnan ukit katō lunsud tumindág tun ta madiyù agó mapil dan katō kadattan. Sumággó asta maranu dan. ¹⁶Kumagi sikandan, na mà dan, “Makédu-édu gó! Makédu-édu gó tō ágkabantug lunsud! Tō mga manubù diyan igumpak ka madigár mapputi óggét, asta óggét ka hari, asta mallutù. Igtaguan dan ka bulawan, mga batu na dakál é lagà, asta mga perlas! ¹⁷Makédu-édu gó, su dalám

† 17:14 Ahaán tō Deuteronomio 10:17; 1 Timoteo 6:15; Igpakita 19:16. †† 18:2 Ahaán tō Isaias 21:9.

‡ 18:3 Ahaán tō Jeremias 25:15,27.

ka sábbad dád oras, idattan tō langun ka kaduwánnan din."

Igpadiyù tō mga tarapid ka barko, asta tō mga ágsaké ka barko, tō mga taralumu ka barko, asta tō langun manubù na ágpapid ka karga tun ta barko.

¹⁸ Tō igkita dan katō ábbál tikud tun ta kagóbbó katō lunsud, igullaó sikandan, na mà dan, "Ándà palang lunsud na tuu ágkabantug ka tandingán kani lunsud ni!"

¹⁹ Igtagù dan tō barukbuk ka tanà tun ta kandan ulu tingód katō ranu dan. Igsággó dan, asta igullaó sikandan, na mà dan, "Makédu-édu gó! Makédu-édu gó tō ágkabantug lunsud! Iduwánnan tō langun tigatun ka barko na igpid ka kaduwánnan katō lunsud na dakál é lagà! Makédu-édu gó su idattan tō tibuk lunsud dalám ka sábbad dád oras!"

²⁰ Kailangan kadayawan kó na taga langit tingód ka kadattan katō lunsud. Kailangan kadayawan kó na mga sakup ka Manama, mga apostoles, asta mga propeta, su igsupakan dán ka Manama tō lunsud tingód katō iglumu din ákniyu!

²¹ Na, igpudut katō matulus panaligan tō dakál batu iring na dakál gilingan, asta igdabù din tun ta dagat. Igkagi sikandin, na mà din, "Iring katō batu na igdabù ku, masig dán idattan tō ágkabantug lunsud ka Babilonia, asta di dán gó kitanán. ²² Di dán gó dinággán tō dagingán ka mga alpa, asta tō manubù na ágkanta, asta tō dagingán ka plawta asta trumpeta. Di dán gó kitanán dutun tō mga manubù na katig gimu ka agad ándin, asta di dán gó dinággán dutun tō dagunután ka gilingan. ²³ Ándà dán palang rumákkát ka sulù dutun. Ándà dán pakasal dutun. Igsupakan tō mga taga Babilonia su igpadadurung tō mga negosyante dutun, asta ukit katō katimbaluy katō mga taga Babilonia, ilimbungan tō langun manubù tun ta banuwa. ²⁴ Igsupakan tō mga taga Babilonia, su sikandan tō igmaté katō mga propeta, katō mga sakup ka Manama, asta katō langun manubù na igmatayan tun ta banuwa."

Dayó tun ta langit

19 Na, duwán igdinág ku na iring na igullaó tō tuu marapung manubù tun ta langit. Igullaó sikandan, na mà dan, "Durungán tō Manama! Sikandin tō ágtábbus, mabantug asta matulus. ² Matullid asta nángngà tō karuud ka Manama katō mga usig din. Igruudan din dán tō ágkabantug madat bayi na igdat katō mga manubù tun ta banuwa ukit katō kalayuk din kandan. Igsupakan sikandin ka Manama su igmatayan din tō mga ágsuguánnán ka Manama."

³ Igullaó puman sikandan, na mà dan, "Durungán tō Manama! Gábbál tō apuy ka kagóbbó katō ágkabantug lunsud sippang ka ándà ágtamanán."

⁴ Na, iglingkóod tō duwa pulù áppat (24) mga ágpangulun asta tō áppat matulus mga mannap, asta igpangadap dan ka Manama na igunsad tun ta gungadanan ka pangulu. Igkagi sikandan, na mà dan, "Itu-man dán. Durungán tō Manama!"

⁵ Na, duwán igkagi tikud tun ta gungadanan ka pangulu, na mà din, "Tō langun yu na mga ágsuguánnán ka Manama ta asta ágrespeto kandin, agad ágkayù-ayuan asta mallayat é kamanubuan, durung yu tō Manama."

Kasal katō Nati Karnero

⁶ Na, duwán igdinág ku iring na igullaó tō tuu marapung manubù, iring na arukán ka magdakál mga wayig asta dalágdág ka kilat. Igullaó sikandan, na mà dan, "Durungán tō Manama! su igpangulu dán tō Áglangngagán ta na Manama na matulus. ⁷ Kailangan kadayawan ki, asta durungán ta sikandin, su igdunggu dán tō timpo ka kasal katō Nati Karnero, asta ikataganà dán tō pakasal kandin. ⁸ Duwán umpak na igbággé kandin na tuu mapputi óggét asta ándà buring." Tō kóbadan katō mapputi óggét, tō gó tō nángngà linumuwan katō mga sakup ka Manama tun ta saruwan din.

⁹ Na, igkagi tō panaligan, na mà din, "Sulat nu ni. Kadayawan tō mga manubù na iginggat tun ta kalimudan ka kasal katō Nati Karnero."

Na, igkagi sikandin kanak, na mà din, "Ni gó tō bánal mga kagi ka Manama."

¹⁰ Na, iglingkóodda tun ta saruwan katō panaligan ébô pangadapán ku sikandin, asal igkagi sikandin, na mà din, "Yaka ágpangadap kanak! Tō Manama dád tō nángngà pangadapán nu. Ágsuguánnánna dád na iring áknikó asta iring katō mga kataladi nu na gulit-ulit katō kabánnalan tingód ki Jesus."

Tō kabánnalan tingód ki Jesus, tō gó tō igkagi asta igsulat katō mga propeta ka Manama.

Tō igsaké katō mapputi kudà

¹¹ Na, igkita ku tō langit na ipókéan, asta duwán mapputi kudà! Tō igsaké, tō gó tō ánggadanan Ágkasarigan asta Kabánnalan. Nángngà tō karuud din asta kasulung din katō mga usig din. ¹² Tō mga mata din iring na apuy na ágrágrág. Marapung tō mga korona tun ta ulu din. Duwán ngadan na igsulat tun ta ulu din, asal sikandin dád tō ikasóddór katō kóbadan.

¹³ Tō kapa din igarám tun ta dipanug, asta ánggadanan sikandin Kagi ka Manama. ¹⁴ Igtalundug kandin tō tuu marapung mga sundalo tikud tun ta langit. Igumpak dan ka óggét na tuu mapputi asta ándà buring, asta igsaké dan ka mga kudà na mapputi.

¹⁵ Duwán matam kumpulan na ágluwà tikud tun ta babà din, asta tō gó tō laniban din ébô talun din tō mga pangulu tun ta kaluwagan ka banuwa, asta ándà makatu katō kandin pagpangulu. Pakitanán din kandan tō supak katō Manama na matulus. ¹⁶ Duwán ngadan na igsulat tun ta kapa din asta tun ta bubun din, "HARÌ KATÔ LANGUN HARÌ, ASTA ÁGLANGNGAGÁN KATÔ LANGUN ÁGPANGULUN." ††

† 19:12 Ahaán tō Daniel 10:6. †† 19:16 Ahaán tō Deuteronomio 10:17; 1 Timoteo 6:15; Igpakita 17:14.

¹⁷ Na, igkita ku tō ássa panaligan na igtindág tun ta sánnang katō álló. Igtawar sikandin ka mabákkár tun ta langun manuk na áglayang tun ta kawang-awan-gan, na mà din, “Sadun kó dini. Palimudé kó, su dakál tō pakannán ka Manama ákniyu. ¹⁸ Kuman kó katō ákkud ka mga hari, mga kapitan, mga sundalo, mga kudà, asta mga manubù na igsaké ka kudà. Kannán yu tō ákkud katō langun manubù, agad állang asta ánnà állang, agad ágkayù-ayuan asta mallayat é ka-manubuan.”

¹⁹ Ipkita ku tō magani mannanap asta tō mga hari tun ta banuwa na igtákkássan katō mga sundalo dan. Ilimud dan ébō sumulung katō igsaké tun ta mapputi kudà asta katō mga sundalo din na tikud tun ta langit. ²⁰ Tō igsulung dan, inammát tō magani mannanap, asta tō ánnà bánnal propeta na taganà igimu katō mga kasalábbuan ukit ka katulusan katō magani mannanap ébō makalimbung katō mga manubù na igpatówan katō magani mannanap, asta katō mga igpangadap katō ágmanaman na igpému din. Igdabù tō magani mannanap asta tō ánnà bánnal propeta din tun ta linó ka apuy na duwán asupri na ágrárag. ²¹ Asal igmatayan tō mga sundalo dan ukit katō kampilan na ágluwà tikud tun ta babbà katō igsaké ka mapputi kudà. Ibássug tō langun manuk ta kayun na igkan katō ákkud dan.

Tō sábbad mararan ámmé

20 Na, igkita ku tō panaligan na igsunnad tikud tun ta langit. Igpíd din tō susi katō bóbbó na ándà ágtamanán tō kadalámman, asta duwán dakál kadina na igbitbit din. ² Igámmát din tō dragon na áppuy sayyan na si Maibuyan. Igbagkás din ni dalám ka sábbad mararan (1,000) ámmé. ³ Igdabù din tō dragon tun ta bóbbó na ándà ágtamanán tō kadalámman, igsagpángngan din tō bóbbó, asta igpatówan din tō sállat ébō dì makalimbung tō dragon katō mga manubù tun ta langun banuwa. Pángnga ka sábbad mararan (1,000) ámmé, lángngaan sikandin asal tun dád ta mabbabà timpo.

⁴ Na, igkita ku tō mga gunsadanan ka pangulu. Igun-sad dutun tō mga manubù na igsalin ébō rumuud. † Ipkita ku tō mga gimukud katō mga manubù na igtampáddan ka alig tingód katō kólit-ólit dan tingód ki Jesus asta tingód katō katinurù dan ka kagi ka Manama, su ándà dan pangadap katō magani mannanap ó ágmanaman na igpému din, asta ándà dan papató †† tun ta bukád dan ó bállad dan. Inanté dan puman, asta igpangulu dan na дума i Cristo dalám ka sábbad mararan (1,000) ámmé. ⁵ Tō gó tō tagnà kanté puman ka Manama katō mga manubù na inaté, su ándà din pa antayi puman tō дума mga inaté róggun na ándà pa kapángnga tō sábbad mararan (1,000) ámmé. ⁶ Kadayawan asta ugis tō mga manubù na antén puman ka Manama tun ta tagnà kanté din! Dì dan dungguan ka ikaduwa kamatayan, ‡ asal imun dan na mga pari

† 20:4a Ahaán tō Daniel 7:9,22,27. †† 20:4b Papató, ó pamar-ka. ‡ 20:6 Ahaán tō 20:14.

na ágtuman ka kakalyag ka Manama asta i Cristo. Mangulu dan дума ki Cristo dalám ka sábbad mararan (1,000) ámmé.

Igdabù si Maibuyan tun ta linó ka apuy

⁷ Pángnga katō sábbad mararan (1,000) ámmé, lángngaan si Maibuyan tikud tun ta igprisowan kandin, ⁸ asta limbungan din tō mga manubù tun ta kaluwagan ka banuwa, tō banuwa na ánggadanan Gog asta Magog. Limudán i Maibuyan sikandan ébō sumulung dan tun ta mga sakup ka Manama. Marapung tō mga manubù na limudán din iring na karapungan katō mga baklayan tun ta dagat na dì ágkéyap. †⁹ Atin ka panó dan, tumalap dan tun ta kaluwagan ka tanà, asta libutan dan tō kampo katō mga sakup ka Manama asta tō lunsud na ágginawaan din. Asal dabuan ka Manama sikandan ka apuy tikud tun ta langit, asta maté dan. ¹⁰ Si Maibuyan na iglimbung kandan dabuán tun ta linó ka apuy asta asupri na taganà igdabuan katō magani mannanap asta katō ánnà bánnal propeta din. Supakan dan dutun agad álló asta dukilám sippang ka ándà ágtamanán.

Kapángngaan ka karuud

¹¹ Na, igkita ku tō dakál mapputi gunsadanan ka pangulu, asta duwán igunsad dutun. Inandà tō tanà asta tō langit, asta dì dán ágkitanán. ¹² Na, igkita ku tō mga inaté agad mallayat é kamanubuan asta ágkayù-ayuan. Igtindág dan tun ta saruwan katō gunsadanan ka pangulu. Igbákka tō mga libro. Igbákka pagsik tō libro ka kantayan. Igruudan dan ukit katō igsulat tun ta mga libro tingód katō linumuwan dan. ††¹³ Igluwà tō mga inaté tikud tun ta dagat, tikud tun ta tanà, asta tikud tun ta Hades. Igruudan tō langun dan tingód katō linumuwan dan. ¹⁴ Igdabù tun ta linó ka apuy tō kamatayan asta tō Hades. Tō linó ka apuy, tō gó tō ikaduwa kamatayan. ¹⁵ Tō manubù na ándà kitayi tō ngadan din tun ta libro ka kantayan, tō gó tō igdabù tun ta linó ka apuy.

Mantu langit asta mantu banuwa

21 Na, duwán mantu langit asta mantu banuwa na igkita ku, su ibullasan tō tagnà langit asta tō tagnà banuwa, asta inandà dán tō dagat. ² Ipkita ku tō ugis lunsud na ánggadanan Mantu Jerusalem †† na igpasunnad katō Manama tikud tun ta langit. Ni lunsud ni ikataganà dán, iring katō ágkasalán bayi na igumpak dán para ka kasal asta ikataganà dán sumumar katō mama na kalyagan din. ³ Na, duwán mabákkár kagi na igdinág ku tun ta gunsadanan ka pangulu, na mà din, “Na, móddô dán tō Manama tun ta mga manubù. Móddô sikandin дума kandan. Imun din sikandan na kandin mga manubù. Sikandin tō dumóppón kandan, asta sikandin tō ágsarigan dan.

†† 20:8 Ahaán tō Ezequias 38:1-23. †† 20:11-12 Ahaán tō Daniel 7:9-10. ††† 21:2 Ánggadanan Mantu Jerusalem tō góddóan na igimu ka Manama para óddóan katō mga manubù na igsalin din.

⁴ Punasan din tô luhà tun ta mga mata dan. Ándà dán palang maté. Ándà dán maranu. Ándà sumággó. Ándà palang kabógókan, su inandà dán tô tagnà banuwa.” †

⁵ Na, igkagi tô igunsad tun ta gunsadanan ka pangulu, na mà din, “Pamantun ku tô langun.” ††

Igkagi sikandin, na mà din, “Sulat nu ni, su ágkasarigan asta bálnal ni kagi na igdinág nu.”

⁶ Na, igkagi sikandin kanak, na mà din, “Ituman dán! Sakán tô Alpa asta tô Omega, ‡ su sakán tô katigkanayan asta tô ágtamanán. Pénámmán ku tô mga ágkatákkangan tun ta sánnáp ka wayig na ágbággé ka kantayan, asta di ku pabayadan. #17 Duwán pulusán na bággén ku tun ta mga manubù na makapanalu ka kadattan, su imunna na Manama dan, asta imun ku sikandan na mga gabatà ku. ⁸ Asal tô mga talón, tô mga di ágpanayun ka kasarig dan kanak, tô mga masalà-salà, tô mga taramaté, tô áglayuk ka ánnà kandan sawa ó дума, tô ágtimbaluy, tô ágpangadap ka mga ágmanaman, asta tô langun bulalón, tô sadunan dan tô linó ka apuy asta asupri. Tô gó tô ikaduwa kamatayan.”

Mantu Jerusalem

⁹ Na, igpadani kanak tô sábbad katô pittu panaligan na taganà igbusbus katô pittu kadattan tikud tun ta pittu linipung dan. Igkagi sikandin, na mà din, “Sadun ka dini, su pakitanán ku ákunikô tô bayi na mému dán sawa katô Nati Karnero.”

¹⁰ Na, ipánnuanna katô Ugis Espiritu, asta igpidida katô panaligan tun ta pabungan na tuu mallayat. Igpakita din kanak tô ugis lunsud ka Jerusalem na igpasunnad katô Manama tikud tun ta langit. ¹¹ Duwán séllaán ka Manama dutun. Igsélla tô lunsud iring na mga batu na dakál é lagà, iring na haspe, asta matiò iring na pangalungan. ¹² Tuu mallayat tô koral na áglibut katô lunsud, asta sapulù duwa (12) tô mga sállat. Sapulù duwa (12) tô mga panaligan tun ta mga sállat. Igsulatan tô sállat katô ngadan ka sapulù duwa (12) grupo katô mga rubbad i Israel. ¹³ Duwán tállu mga sállat dadan tun ta silatan, tállu tô mga sállat dadan tun ta norte, tállu tô mga sállat dadan tun ta sur, asta tállu tô mga sállat dadan tun ta salláppan. ¹⁴ Sapulù duwa (12) tô magdakál mga batu na igpónsadan katô mallayat koral, asta igsulatan tô batu katô mga ngadan katô sapulù duwa (12) mga apostoles katô Nati Karnero.

¹⁵ Tô panaligan na igkagi kanak igpid katô pagtápang na bulawan iring na tukád ébô táppangngán din tô lunsud, tô mga sállat, asta tô koral. ¹⁶ Magunawa tô kallayatan, tô kaluwagan asta tô kadakállan katô lunsud. Tô igtáppang sikandin katô lunsud, duwa mararan áppat gatus (2,400) kilometro tô kallayatan. Magunawa tô kaluwagan, tô kallayatan, asta tô

kadakállan. ¹⁷ Igtáppang din pagsik tô kallayatan katô koral, kannámman áppat (64) metros. Magunawa tô kallayatan katô metro na iggamit katô panaligan asta katô metro na ággamitán ta. ¹⁸ Igimu tô mallayat koral ka mga batu na dakál é lagà na ánggadanan haspe, asta igimu tô lunsud ka bálnal bulawan na matiò iring na pangalungan. ¹⁹ Tô magdakál mga batu na igpónsadan katô mallayat koral, tô gó tô igtatuan ka marapung mga klasi ka batu na dakál é lagà. Haspe tô taganà, sapiro tô ikaduwa, agata tô ikatállu, esmeralda tô ikappat, ²⁰ onise tô ikalima, kornalina tô ikannám, krisolito tô ikapittu, birilo tô ikawalu, topasyo tô ikasiyó, krisopraso tô ikasapulù, hasinto tô ikasapulù sábbad, asta amatista tô ikasapulù duwa. ²¹ Perlas tô sagpáng katô sapulù duwa (12) sállat, su igimu tô tagsábbad-sábbad sagpáng ka sábbad dád dakál perlas. Tô dakál dalan katô lunsud igimu ka bálnal bulawan na matiò iring na pangalungan.

²² Ándà templo na igkita ku tun ta lunsud, su taddô tô Áglangngagán na matulus Manama asta tô Nati Karnero na ágpangadapán dan. ²³ Ándà ágkailanganán katô séllaán ka álló ó bulan nit lunsud ni, su tô Manama tô ágsélla dutun, asta tô Nati Karnero tô sulù dutun. ²⁴ Tô langun manubù tun ta kaluwagan ka banuwa kappawaan katô séllaán tikud tun ta lunsud. Piddán ka mga hari ka banuwa tô kaduwánnan dan tun ta lunsud. ²⁵ Inalayun ágpókéan tô mga sállat katô lunsud ka álló, asta ándà palang dukilám dutun. ²⁶ Mid tô mga manubù katô mga kaduwánnan dan na tuu dakál é lagà tun ta lunsud. ²⁷ Asal di makahu tô mga maripà asta tô mga áglumu ka madat ó ágbulaló. Asal tô mga manubù na isulat tô ngadan dan tun ta libro ka kantayan katô Nati Karnero, tô dád gó é makahu tun ta lunsud.

22 Na, igpakita katô panaligan kanak tô wayig na ágbággé ka kantayan na tuu matiò iring na pangalungan, asta ágsánnáp tun ta gunsadanan katô Manama asta katô Nati Karnero. ² Gukit tô wayig tun ta tángngaan ka dakál dalan tun ta lunsud. Tun ta ligad katô wayig duwán mga kayu na ágbággé ka kantayan. Sapulù duwa (12) tô mga klasi ka buuy katô kayu, asta ágbuuy kada bulan. Tô daun katô kayu ágbawian katô mga manubù. ³ Ándà dán palang kitanán dutun na ágkasókówan ka Manama.

Dutun tô gunsadanan katô Manama asta katô Nati Karnero, asta ágpangadapán tô Manama katô mga ágsuguánnán din. ⁴ Kumita dan katô bónnóng ka Manama, asta ngadan din tô sulatán tun ta mga bukád dan. ⁵ Ándà dán dukilám dutun. Purisu di dan dán ágkailanganán tô mga sulù ó tô séllaán ka álló dutun, su tô Áglangngagán na Manama tô ágsélla kandan. Mangulu dan дума katô Manama sippang ka ándà ágtamanán.

Lumónód tô Áglangngagán

⁶ Na, igkagi tô panaligan kanak, na mà din, “Ágkasarigan asta bálnal ni mga kagi na igdinág nu, su tô Áglangngagán na Manama na igpakagi katô

† 21:4 Ahaán tô Isaias 25:8. †† 21:5 Ahaán tô Isaias 43:19.

‡ 21:6a Tô alpa asta tô omega tô una litra asta tô tapuri litra tun ta kinagiyán ka Griego. Tô kóbadan katô igkagi din, “Sakán tô katigkanayan asta tô ágtamanán katô langun.” †† 21:6b Ahaán tô Isaias 55:1.

mga propeta din sayyan, igpapid din tô panaligan din ébô pakitanán katô mga ágsuguánán din ka ándin tô masig dán malumu.”

⁷ Ágkagi tô Áglangngagán, na mà din, “Na, masig ad dumunggu. Kadayawan tô mga manubù na mánnal katô mga kagi na igpasulat ku nit libro.”

⁸ Sakán si Juan, asta igdinág ku asta igkita ku tô igsulat ku kannun. Tô igdinágga kani asta tô igkita a kani, iglingkóódda tun ta saruwan katô panaligan na igpakita kani kanak ébô pangadapán ku sikandin. ⁹ Asal igkagi sikandin, na mà din, “Yaka ágpangadap kanak! Tô Manama dád tô nángngà pangadapán nu. Ágsuguánánna dád na iring áknikó asta iring katô mga kataladi nu na mga propeta ka Manama, asta iring katô mga manubù na mánnal katô kagi na igsulat nu nit libro.”

¹⁰ Na, igkagi sikandin kanak, na mà din, “Yaka gállás kani mga kagi na igpasulat ka Manama nit libro, su masig dán ni matuman. ¹¹ Manayun pa lumumu ka madat tô mga áglumu ka madat, asta manayun pa manámdám ka maripà tô mga ágpanámdám ka maripà. Asal tô mga áglumu ka madigár asta nángngà tun ta saruwan katô Manama manayun pa lumumu ka madigár asta nángngà.”

¹² Igkagi si Jesus, na mà din, “Na, di dán madugé lumónódda, asta duwán pulusán na bággén ku tun ta langun manubù tingód katô mga linumuwan dan.

¹³ Sakán tô Alpa asta tô Omega, sakán tô ikóna asta tô tapuri, asta sakán tô katigkanayan asta tô ágtamanán katô langun.”

¹⁴ Kadayawan tô mga manubù na iglaba katô kapa dan, † su mému dan kuman katô mga buuy ka kayu na ágbággé ka kantayan, asta mému dan mahu tun ta mga sállat katô lunsud. ¹⁵ Asal di makahu tun ta lunsud tô mga áglumu katô makayayyà, tô mga ágsalamangka, tô áglayuk katô ánnà kandan sawa ó duma,

† 22:14 Tô kalaba ka kapa dan tô panunggiringan tingód katô kapamaké dan ki Jesus ébô pasinsiyaan ka Manama tô salà dan ukit katô dipanug i Jesus.

tô mga taramaté, tô ágpangadap ka mga ágmanaman, asta langun bulalón.

¹⁶ “Sakán si Jesus na igpapid katô panaligan ku tun áknikó ébô ulitán ni kagi ku tun ta mga ágpamaké kanak tun ta mga simbaan. Sakán tô rubbad i David na igtandô sayyan. Sakán tô ágtawarán na karani na ágséllà ka masig dán malló.” ††

¹⁷ Ágkagi ákniyu tô Ugis Espiritu asta tô bayi na kasalán katô Nati Karnero, na mà dan, “Sadun kó dini.”

Asta tô mga ágpaminág kani kailangan kumagi tun ta mga kadumaan yu, na mà yu, “Sadun kó dini.” ‡

Agad sadan tô mga ágkatákkangan, papadani yu. Agad sadan tô mga duwán kakalyag, mému dan minám katô wayig na ágbággé ka kantayan na ándà bayad.

Ágtamanán kani sulat

¹⁸ Ni gó tô kagin ku tun ta langun na maminág kani mga kagi na igpasulat ka Manama nit libro. Atin ka duwán dumugang kani libro, dugangán ka Manama tun kandin tô mga kadattan na igulit ku nit libro.

¹⁹ Atin ka duwán mangé ka mga kagi tikud kani libro na igpasulat ka Manama, kangén ka Manama tikud tun kandin tô bahin din katô mga buuy ka kayu na ágbággé ka kantayan, asta di sikandin pahun tun ta ugis lunsud na igulit ku nit libro.

²⁰ Si Jesus tô ágpasóddór na bánnal ni igsulat ku, asta igkagi sikandin, na mà din, “Bánnal gó na masiggad lumónód.”

Matuman ni. Áglangngagán Jesus, mólà pa ka lumónód kad!

²¹ Mólà pa ka kéduwan katô Áglangngagán na si Jesus tô langun yu na mga sakup ka Manama. Matuman ni.

†† 22:16 Ahaán tô Isaias 11:1,10. ‡ 22:17 Ahaán tô Isaias 55:1.